The Mahabharata of Vyasa

(Proză tradusă în română)

VANA PARVA

(Book 3)

Kisari Mohan Ganguli

Mahabharata

lui

Vyasa

Cartea 3 - Vana Parva

Tradus în română din textul englez
a lui

Kisari Mohan Ganguli

[1883-1896]

CUPRINS

Introducere

Aranyaka Parva (secţiunile 1 - 10)
Kirmirabadha Parva (secţiunea 11)
Arjunabhigamana Parva (secţiunile 12 - 37)
Kairata Parva (secţiunile 38 - 41)
Indralokagamana Parva (secţiunile 42 - 51)
Nalopakhyana Parva (secţiunile 52 - 79)
Tirtha-yatra Parva (Secţiunile 80 - 180)
Markandeya-Samasya Parva (Secţiunile 181 - 230)
Draupadi-Satyabhama Samvada (Secţiunile 231 - 233)
Ghosha-yatra Parva (Secţiunile 234 - 260)
Draupadi-harana Parva (Secţiunile 261 - 290)
Pativrata-mahatmya Parva (Secţiunile 291 - 308)
Aranya Parva (Secţiunile 309 - 313)

INTRODUCERE

Cuvântul *aranya* înseamnă pădure, iar în clasificarea în optsprezece *parva* a *Mahabharatei*, *Aranyaka Parva* ocupă locul al treilea. Această *parva* se referă la şederea Pandavilor în pădure. Cuvântul **vana** înseamnă, de asemenea, pădure, iar această *parva* este uneori numită şi ***Vana Parva***. *Aranyaka Parva* are 299 de capitole şi este a doua cea mai lungă *parva* după *Shanti Parva*. În clasificarea *Mahabharata* în 100 de *parva*, secţiunile 29-44 constituie *Aranyaka Parva*.

Cartea 3 - Vana Parva

Aranyaka Parva

SECȚIUNEA I

Om! După ce ne-am închinat lui Narayana, lui Nara, cel mai important dintre bărbați, și zeiței Saraswati, trebuie rostit cuvântul *Jaya*.

Janamejaya a spus: „O, tu, cel mai de seamă dintre cei regeneraţi, învins în mod înşelător la zaruri de fiii lui Dhritarashtra şi de consilierii lor, înfuriat de acei răi care au provocat astfel o ură aprigă şi adresat cu un limbaj atât de crud, ce au făcut (atunci) prinţii Kuru, strămoşii mei, fiii lui Pritha? Cum şi-au petrecut zilele în pădure fiii lui Pritha, egali cu Sakra în vitejie, lipsiți de bogăție şi copleşiți brusc de mizerie? Cine a urmat paşii acelor prinți cufundați în suferinţă excesivă? Şi cum s-au comportat acei oameni cu suflet înalt şi cum şi-au asigurat hrana, şi unde s-au stabilit? Şi, O, ilustru ascet şi cel mai de seamă dintre brahmani, cum au trecut în pădure acei doisprezece ani (de exil) ai acelor războinici care erau ucigaşi de duşmani? Şi, nevrednică de suferinţă, cum a îndurat acea prinţesă, cea mai bună dintre femei, devotată soţilor ei, eminamente virtuoasă şi vorbind mereu adevărul, acel exil dureros în pădure? O, tu, bogat în ascetism, spune-mi toate acestea în detaliu, căci, O, brahman, doresc să te aud povestind istoria acelor eroi înzestraţi cu vitejie şi strălucire abundente. Curiozitatea mea este cu adevărat mare.”

Vaisampayana a spus: Astfel învinşi la zaruri şi înfuriaţi de fiii răi ai lui Dhritarashtra şi de consilierii lor, fiii lui Pritha au plecat din Hastinapura. Ieşind prin poarta Vardhamana a oraşului, Pandavii, purtând armele şi însoţiţi de Draupadi, au pornit în direcţia nordică. Indrasena şi ceilalţi, împreună cu servitorii lor, în număr de paisprezece, şi cu soţiile lor, i-au urmat în care rapide. Iar cetăţenii, aflând de plecarea lor, au fost copleşiţi de tristeţe şi au început să-i critice pe Bhishma, Vidura, Drona şi Gautama. Şi, după ce s-au întâlnit, s-au adresat unii altora fără teamă.

> „Vai, familiile noastre, noi înşine şi casele noastre au dispărut, când răul Duryodhana, susţinut de fiul lui Suvala, de Karna şi Dussasana, aspiră la acest regat. Şi, O, familiile noastre, obiceiurile noastre (strămoşeşti), virtutea şi prosperitatea noastră sunt toate condamnate acolo unde acest nenorocit păcătos, susţinut de nenorociţi la fel de păcătoşi, aspiră la regat! Şi, O, cum poate exista fericirea acolo unde acestea nu sunt! Duryodhana poartă ură faţă de toţi superiorii, a renunţat la buna purtare şi se ceartă cu cei care îi sunt apropiaţi prin sânge. Lacom, vanitos şi răutăcios, el este crud din fire. Întreaga lume este condamnată când Duryodhana devine stăpânul ei. Să mergem, aşadar, acolo unde se îndreaptă fiii milostivi şi înalţi ai lui Pandu, care îşi controlează pasiunile, sunt victorioşi asupra duşmanilor, sunt modeşti şi renumiţi şi se dedică practicilor pioase!”

Vaisampayana a spus: Şi spunând acestea, cetăţenii s-au dus după Pandavi şi, după ce i-au întâlnit, cu toţii, cu mâinile împreunate, s-au adresat astfel fiilor lui Kunti şi Madri.

> „Binecuvântaţi să fiţi! Unde veţi merge, lăsându-ne în durere? Vă vom urma oriunde veţi merge! Cu siguranţă am fost îndureraţi când am aflat că aţi fost învinşi în mod înşelător de duşmani nemiloşi! Nu se cuvine să ne părăsiţi pe noi, care suntem supuşii voştri iubitori şi prietenii voştri devotaţi, care căutăm mereu binele vostru şi ne străduim să facem ceea ce vă este pe plac! Nu dorim să fim copleşiţi de o distrugere sigură, trăind în domniile regelui Kuru. Voi, tauri printre oameni, ascultaţi-ne când vă indicăm meritele şi dezavantajele care decurg, respectiv, din asocierea cu ceea ce este bun şi rău! Aşa cum pânza, apa, pământul şi semințele de susan sunt parfumate prin asocierea cu florile, la fel şi calităţile sunt întotdeauna produsul asocierii. Cu adevărat, asocierea cu proştii produce o iluzie care

încurcă mintea, așa cum comuniunea zilnică cu cei buni și înțelepți duce la practicarea virtuții. Prin urmare, cei care doresc eliberarea ar trebui să se asocieze cu cei înțelepți, bătrâni, cinstiți, puri în conduită și posedați de merite ascetice. Ar trebui să-i așteptăm pe cei ale căror triple posesiuni, și anume cunoașterea (*Vedelor*), originea și faptele, sunt toate pure, iar asocierea cu ei este chiar superioară (studiului) scripturilor. Deși suntem lipsiți de acte religioase, vom culege totuși merite religioase prin asocierea cu cei drepți, așa cum am ajunge la păcat așteptându-i pe cei păcătoși. Simpla vedere și atingere a celor necinstiți, precum și conversația și asocierea cu ei, duc la diminuarea virtuții, iar oamenii (care sunt condamnați la acestea) nu ating niciodată puritatea minții. Asocierea cu cei josnici afectează înțelegerea, așa cum, într-adevăr, asocierea cu cei indiferenți o face indiferentă, în timp ce comuniunea cu cei buni o înalță mereu. Toate acele atribute despre care se vorbește în lume ca fiind surse de merit religios, de prosperitate lumească și de plăceri senzuale, care sunt apreciate de oameni, lăudate în *Vede* și aprobate de cei bine-crescuți, există în voi, separat și împreună! De aceea, dorind binele nostru, dorim să trăim printre voi, care posedați aceste atribute! ”

Yudhishthira a spus: Suntem binecuvântați, deoarece oamenii, cu brahmanii în frunte, mișcați de afecțiune și compasiune, ne atribuie merite pe care nu le avem. Eu, însă, împreună cu frații mei, vă rog pe toți să faceți un singur lucru. Nu trebuie să acționați altfel din afecțiune și milă pentru noi! Bunicul nostru Bhishma, regele (Dhritarashtra), Vidura, mama mea și majoritatea celor care ne doresc binele se află cu toții în orașul Hastinapura. Prin urmare, dacă doriți să ne asigurați bunăstarea, îngrijiți-i cu atenție, unindu-vă cu ei, care sunt copleșiți de durere și suferință. Îndurerați de plecarea noastră, ați venit de departe! Întoarceți-vă și lăsați-vă inimile să fie îndreptate cu tandrețe către rudele pe care vi le încredințez ca garanție! Aceasta, dintre toate celelalte, este singura acțiune pe care mi-am pus-o în inimă, și făcând acest lucru, mi-ați da o mare satisfacție și mi-ați arăta respectul vostru!

Vaisampayana a continuat: Astfel îndemnați de Yudhishthira cel drept, oamenii au izbucnit într-un plâns zgomotos, exclamând: «*Vai, O, rege!*». Și copleșiți de durere și suferință la amintirea virtuților fiului lui Pritha, au pornit nevoiași înapoi, cerând permisiunea Pandavilor.

Cetățenii încetând să-i mai urmeze, Pandavii s-au urcat în carele lor și, pornind la drum, au ajuns la (locul) mărețului copac banian numit *Pramana*, de pe malurile Gangelui. Ajunși la copacul banian spre sfârșitul zilei, eroicii fii ai lui Pandu s-au purificat atingând apa sacră și au petrecut noaptea acolo. Copleșiți de durere, au petrecut acea noapte hrănindu-se doar cu apă. Anumiți brahmani aparținând ambelor clase, și anume cei care întrețineau focul sacrificial și cei care nu îl întrețineau, care, împreună cu discipolii și rudele lor, din afecțiune, îi urmau pe Pandavi, au petrecut și ei noaptea cu ei. Înconjurat de acești purtători ai cuvântului lui *Brahma*, regele strălucea în mijlocul lor. În acea seară, frumoasă și teribilă în același timp, brahmanii au aprins focurile sacre și au început să cânte *Vedele* și să converseze între ei. Acești brahmani de seamă, cu voci dulci ca ale lebedei, au petrecut noaptea mângâindu-l pe cel mai bun dintre Kuru, regele.

SECȚIUNEA II

Vaisampayana a spus: Când acea noapte a trecut și a răsărit ziua, acei Brahmamas care se întrețineau din cerșit, stăteau în fața Pandavilor cu fapte mărețe, care erau pe punctul de a intra în pădure. Atunci, regele Yudhishthira, fiul lui Kunti, s-a adresat lor, spunând: „Jefuiți de prosperitatea și regatul nostru, jefuiți de tot, suntem pe punctul de a intra în pădurile adânci, în tristețe, depinzând pentru hrana noastră de fructe și rădăcini și de produsele vânătorii. Pădurea este, de asemenea, plină de pericole și abundă în reptile și animale de pradă. Mi se pare că veți avea cu siguranță de suferit multe privațiuni și mizerii acolo. Suferințele brahmanilor ar putea copleși chiar și zeii. Este prea sigur că m-ar copleși pe mine. De aceea, O, brahmanilor, întoarceți-vă de unde ați venit!”

Brahmanii au răspuns: „O, rege, calea noastră este chiar cea pe care te pregătești să o urmezi! Prin urmare, nu se cuvine să ne abandonezi pe noi, care suntem admiratorii tăi devotați și practicăm religia adevărată! Chiar și zeii au milă de adoratorii lor, în special de brahmanii cu o viață regulată!”

Yudhishthira a spus: Noi, cei regenerați, și eu sunt devotat brahmanilor! Dar această sărăcie care m-a cuprins m-a copleșit cu confuzie! Frații mei, care trebuie să procure fructe și rădăcini și căprioare (din pădure), sunt paralizați de durerea provocată de suferințele lor și de cauza suferinței lui Draupadi și a pierderii regatului nostru! Din păcate, deoarece sunt într-o stare de suferință, nu îi pot angaja în sarcini dureroase!

Brahmanii au spus: „O, rege, nu lăsa anxietatea cu privire la întreținerea noastră să-și găsească un loc în inima ta! Noi înșine ne vom asigura hrana, te vom urma și, prin meditație și rugăciuni, îți vom asigura bunăstarea, în timp ce te vom distra cu conversații plăcute și ne vom bucura și noi înșine.”

Yudhishthira a spus: „Fără îndoială, trebuie să fie așa cum spuneți, pentru că sunt mereu mulțumit de compania celor regenerați! Dar starea mea decăzută mă face să mă văd pe mine însumi ca un obiect de reproș! Cum să vă privesc pe voi toți, care nu meritați să îndurați necazuri, din dragoste pentru mine, trăind cu greu din hrana procurată prin propria voastră muncă? O, rușine să le fie fiilor răi ai lui Dhritarashtra!”

Vaisampayana a continuat: Spunând acestea, regele plângând s-a așezat pe pământ. Atunci, un brahman învățat, pe nume Saunaka, versat în cunoașterea de sine și priceput în sistemul *Sankhya* de yoga, s-a adresat regelui, spunând: „Mii de cauze de durere și sute de cauze de teamă, zi după zi, copleșesc pe cei ignoranți, dar nu și pe cei înțelepți. Cu siguranță, oamenii sensibili ca tine nu se lasă niciodată înșelați de acte care se opun cunoașterii adevărate, pline de tot felul de rău și distructive pentru mântuire. O, rege, în tine se află acea înțelegere dotată cu cele opt atribute despre care se spune că este capabilă să protejeze împotriva tuturor relelor și care rezultă din studiul *Sruti* (*Veda*) și al scripturilor! Iar oamenii ca tine nu sunt niciodată uimiți, la apariția sărăciei sau a unei nenorociri care îi lovește pe prietenii lor, prin neliniște fizică sau mentală! Ascultă, îți voi spune *slokele* care erau cântate în vechime de ilustrul Janaka, referitoare la subiectul controlului sinelui! Această lume este afectată atât de suferința fizică, cât și de cea mentală. Ascultă acum mijloacele de a o alina, așa cum ți le indic atât pe scurt, cât și în detaliu. Boala, contactul cu lucruri dureroase, munca grea și lipsa obiectelor dorite – acestea sunt cele patru cauze care provoacă suferința fizică. În ceea ce privește boala, ea poate fi ameliorată prin administrarea de medicamente, în timp ce afecțiunile mentale sunt vindecate prin încercarea de a le uita prin *yoga*-meditație. Din acest motiv, medicii sensibili încearcă mai întâi să aline suferințele mentale ale pacienților lor prin conversații plăcute și oferirea de obiecte dorite. Și așa cum o bară de fier încinsă introdusă într-un vas face apa din acesta să se încălzească, la fel și durerea mentală provoacă agonie fizică. Și așa cum apa stinge focul, la fel și cunoașterea adevărată alină neliniștea mentală. Iar când mintea ajunge la liniște, și corpul găsește liniște. Se pare că afecțiunea este rădăcina tuturor durerilor mentale. Afecțiunea este cea care face fiecare creatură nefericită și aduce tot felul de necazuri. Cu adevărat, afecțiunea este rădăcina tuturor nefericirilor și a tuturor fricilor, a bucuriei și a durerii, a tuturor felurilor de suferință. Din afecțiune izvorăsc toate scopurile, și din afecțiune izvorăște iubirea pentru bunurile lumești! Ambele (cele din urmă) sunt surse de rău, deși prima (scopurile noastre) este mai rea decât a doua. Și așa cum (o mică parte din) focul aruncat în scorbura unui copac consumă copacul însuși până la rădăcini, tot așa afecțiunea, oricât de mică, distruge atât virtutea, cât și profitul. Nu poate fi considerat că a renunțat la lume cel care s-a retras pur și simplu de la posesiunile lumești. Cel care, însă, deși se află în contact real cu lumea, îi vede defectele, poate fi considerat că a renunțat cu adevărat la lume. Eliberat de orice pasiune rea, sufletul care nu depinde de nimic, astfel de om a renunțat cu adevărat la lume. Prin urmare, nimeni nu ar trebui să-și pună afecțiunea nici asupra

prietenilor, nici asupra bogăției pe care a câștigat-o. Și astfel, afecțiunea pentru propria persoană ar trebui stinsă prin cunoaștere. La fel ca frunza de lotus care nu este niciodată udată de apă, sufletele oamenilor capabili să distingă între efemer și etern, ale oamenilor devotați căutării eternului, familiarizați cu scripturile și purificați de cunoaștere, nu pot fi niciodată mișcați de afecțiune. Omul care este influențat de afecțiune este torturat de dorință: și din dorința care izvorăște din inima lui, setea lui pentru posesiunile lumești crește. Cu adevărat, această sete este păcătoasă și este considerată sursa tuturor neliniștilor. Această sete teribilă, plină de păcat, este cea care duce la fapte nedrepte. Cei care pot renunța la această sete găsesc fericirea, dar cei răi nu pot renunța niciodată la ea, pentru că nu se stinge odată cu moartea trupului și este cu adevărat o boală fatală! Ea nu are nici început, nici sfârșit. Locuind în inimă, ea distruge creaturile, ca un foc de origine incorporală. Și așa cum un buștean de lemn este consumat de focul care se alimentează singur, tot așa o persoană cu sufletul impur găsește distrugerea din lăcomia născută din inima sa. Și așa cum creaturile înzestrate cu viață se tem mereu de moarte, tot așa oamenii bogați se tem constant de rege și de hoț, de apă și de foc și chiar de rudele lor. Și așa cum o bucată de carne, dacă se află în aer, poate fi devorată de păsări; dacă se află pe pământ, de animale de pradă; și dacă se află în apă, de pești; la fel și omul bogat este expus pericolelor oriunde s-ar afla. Pentru mulți, bogăția pe care o dețin este blestemul lor, iar cel care vede fericirea în bogăție se leagă de ea nu cunoaște adevărata fericire. De aceea, acumularea de bogăție este privită ca ceva care sporește lăcomia și nebunia. Bogăția este singura rădăcină a zgârceniei și a lăudăroșeniei, a mândriei, a fricii și a anxietății! Acestea sunt nenorocirile oamenilor pe care înțelepții le văd în bogății! Oamenii suferă nenorociri infinite în dobândirea și păstrarea bogăției. Cheltuielile sale sunt, de asemenea, pline de suferință. Ba mai mult, uneori, viața însăși este pierdută de dragul bogăției! Renunțarea la bogăție produce nefericire, iar chiar și cei care sunt prețuiți de bogăția cuiva devin dușmani de dragul acelei bogății! Prin urmare, atunci când posesia bogăției este plină de atâta nefericire, nu ar trebui să ne pese de pierderea ei. Numai cei ignoranți sunt nemulțumiți. Cei înțelepți, însă, sunt întotdeauna mulțumiți. Setea de bogăție nu poate fi niciodată potolită. Mulțumirea este cea mai mare fericire; de aceea, cei înțelepți consideră mulțumirea ca fiind cel mai înalt obiectiv de urmărit. Cei înțelepți, cunoscând instabilitatea tinereții și a frumuseții, a vieții și a comorilor, a prosperității și a companiei celor dragi, nu le râvnesc niciodată. Prin urmare, nu trebuie să ne dorim bogăția, suportând durerea care vine odată cu ea. Niciun bogat nu este ferit de necazuri, și de aceea cei virtuoși îi aplaudă pe cei care nu au dorința de bogăție. Iar în ceea ce îi privește pe cei care urmăresc bogăția în scopuri virtuoase, este mai bine pentru ei să se abțină cu totul de la o astfel de urmărire, pentru că, cu siguranță, este mai bine să nu atingi noroiul deloc decât să-l speli după ce te-ai murdărit cu el. Și, O, Yudhishthira, nu se cuvine să râvnești la nimic! Și dacă vrei să ai virtute, eliberează-te de dorința de a avea posesiuni lumești!”

Yudhishthira a spus: O, Brahmana, dorința mea de bogăție nu este pentru a mă bucura de ea odată ce o obțin. O doresc doar pentru a-i susține pe Brahmani și nu pentru că sunt animat de lăcomie! În ce scop, O, Brahmana, cineva ca noi ar duce o viață domestică, dacă nu poate să-i prețuiască și să-i susțină pe cei care îl urmează? Toate creaturile împart hrana (pe care o procură) între cei care depind de ele.[1] La fel, o persoană care duce o viață domestică ar trebui să dea o parte din hrana sa *yatilor* și *brahmacharinilor* care au renunțat să gătească pentru ei înșiși. Casele oamenilor buni nu pot duce niciodată lipsă de iarbă (pentru a sta jos), spațiu (pentru odihnă), apă (pentru a se spăla și a-și potoli setea) și, în al patrulea rând, cuvinte dulci. Celor obosiți trebuie să li se ofere un pat, celor obosiți de stat în picioare un scaun, celor însetați apă, iar celor flămânzi mâncare. Oaspeților li se cuvin priviri plăcute, o inimă veselă și cuvinte dulci. Gazda, ridicându-se, trebuie să se apropie de oaspete, să-i ofere un scaun și să-l venereze cuvenit. Chiar și aceasta este moralitatea eternă. Cei care nu practică *Agnihotra* [2], nu îngrijesc taurii, nu-și prețuiesc rudele,

1 Acest lucru pare a fi evident. Există însă și o altă interpretare. Pentru *Drie—cyate-seen*, unele texte au *Sasyate* = aplaudat. Nilakantha imaginează că sensul este „Deoarece distribuirea (hranei) între diferitele clase de ființe, precum zeii, Piths etc., este aplaudată etc., etc.”

2 O formă de sacrificiu care constă în turnarea de ofrande de unt clarificat, însoțite de rugăciuni, într-un foc aprins. Este obligatoriu pentru brahmani și kșatrii, cu excepția celor care acceptă anumite jurăminte de mare austeritate.

oaspeții, prietenii, fiii, soțiile și servitorii, sunt consumați de păcat pentru o astfel de neglijență. Nimeni nu ar trebui să-și gătească mâncarea numai pentru sine și nimeni nu ar trebui să ucidă un animal fără a-l dedica zeilor, *pitrilor* și oaspeților. Nici nu ar trebui să mănânce din acea mâncare care nu a fost dedicată în mod corespunzător zeilor și *pitrilor.* Prin împrăștierea mâncării pe pământ, dimineața și seara, pentru câini, *chandali* și păsări, o persoană ar trebui să îndeplinească sacrificiul *Viswedeva*.[3] Cel care mănâncă Vighasa este considerat că mănâncă ambrozie. Ceea ce rămâne dintr-un sacrificiu după dedicarea către zei și *pitri* este considerat ambrozie; iar ceea ce rămâne după ce oaspeții au mâncat se numește *Vighasa* și este echivalent cu ambrozia însăși. A hrăni un oaspete este echivalent cu un sacrificiu, iar privirile plăcute pe care gazda le aruncă oaspetelui, atenția pe care i-o acordă, cuvintele dulci cu care i se adresează, respectul pe care i-l arată urmându-l și mâncarea și băutura cu care îl tratează sunt cele cinci *Dakshinas* [4] din acel sacrificiu. Cel care dă fără restricții mâncare unui călător obosit pe care nu l-a mai văzut niciodată, obține merite mari, iar cel care duce o viață domestică și urmează astfel de practici, dobândește merite religioase care se spune că sunt foarte mari. O, Brahmana, care este părerea ta despre asta?

Saunaka a spus: Vai, această lume este plină de contradicții! Ceea ce rușinează pe cei buni, îi satisface pe cei răi! Vai, mișcați de ignoranță și pasiune și sclavi ai propriilor simțuri, chiar și proștii săvârșesc multe fapte (aparent meritorii) pentru a-și satisface poftele în viața de apoi! Cu ochii deschiși, acești oameni sunt induși în eroare de simțurile lor seducătoare, la fel ca un vizitiu care și-a pierdut simțurile, de cai neascultători și răi! Când oricare dintre cele șase simțuri găsește obiectul său particular, dorința izvorăște în inimă pentru a se bucura de acel obiect particular. Și astfel, când inima cuiva începe să se bucure de obiectele unui simț particular, se naște o dorință care, la rândul ei, dă naștere unei hotărâri. Și, în cele din urmă, asemenea unei insecte care cade în flacără din dragoste pentru lumină, omul cade în focul ispitei, străpuns de săgețile obiectului plăcerii descărcate de dorința care constituie sămânța hotărârii! Și de atunci încolo, orbit de plăcerea senzuală pe care o caută fără măsură și cufundat în întunecata ignoranță și nebunie pe care o confundă cu o stare de fericire, el nu se mai cunoaște pe sine! Și asemenea unei roți care se învârte neîncetat, fiecare creatură, din ignoranță, faptă și dorință, cade în diferite stări în această lume, rătăcind de la o naștere la alta, și parcurge întregul cerc al existențelor, de la *Brahma* până la vârful unui fir de iarbă, acum în apă, acum pe uscat, și acum în aer!

Aceasta este, așadar, cariera celor care nu au cunoaștere. Ascultați acum calea celor înțelepți, care sunt hotărâți să practice virtutea profitabilă și doresc eliberarea! *Vedele* impun acțiunea, dar renunțarea la (interesul pentru) acțiune. Prin urmare, ar trebui să acționezi, renunțând la *Abhimana*[5], efectuarea sacrificiilor, studiul (*Vedelor*), darurile, penitența, adevărul (atât în vorbire, cât și în faptă), iertarea, supunerea simțurilor și renunțarea la dorințe — acestea au fost declarate a fi cele opt îndatoriri (cardinale) care constituie calea adevărată. Dintre acestea, primele patru deschid calea către lumea *pitrilor.* Și acestea ar trebui practicate fără *Abhimana*. Ultimele patru sunt întotdeauna respectate de cei pioși, pentru a ajunge în raiul zeilor. Iar cei puri în spirit ar trebui să urmeze întotdeauna aceste opt căi. Cei care doresc să supună lumea în scopul mântuirii, ar trebui să acționeze întotdeauna renunțând complet la motive, supunându-și eficient simțurile, respectând cu strictețe jurămintele speciale, slujindu-și cu devotament învățătorii, reglându-și auster dieta, studiind cu sârguință *Vedele*, renunțând la acțiune ca fiind josnică și stăpânindu-și inimile. Renunțând la dorință și aversiune, zeii au atins prosperitatea). Datorită bogăției lor de yoga[6], *Rudra*,

---

3 Sacrificiul *Viswedeva* este oferirea de hrană tuturor creaturilor pământului (prin împrăștierea unei porții).

4 Un dar. Poate fi de diferite feluri. Taxele plătite brahmanilor care asistă la sacrificii și rituri religioase, cum ar fi oferirea de ofrande morților, sunt Dakshinas, la fel ca și darurile oferite brahmanilor cu alte ocazii, în special când sunt hrăniți, ceea ce a dus la obiceiul de a nu hrăni niciodată un brahman fără a-i plăti o taxă pecuniară. Nu poate exista sacrificiu, nici rit religios, fără Dakshina.

5 Referire la sine, adică fără motivul de a se îmbunătăți pe sine sau fără niciun motiv. (Aceasta conține germenele doctrinei predicate mai elaborat în Bhagavad gita).

6 În cazul lor, această Yoga constă într-o combinație de atribute prin negarea celor contrare, adică prin renunțarea la motive în tot ceea ce fac.

Sadhyas, *Adityas*, *Vasus* și gemenii Aswins stăpânesc creaturile. De aceea, O, fiu al lui Kunti, la fel ca ei, O, Bharata, abținându-te complet de la acțiuni motivate, străduiește-te să obții succesul în *yoga* și prin austerități ascetice. Ai obținut deja un astfel de succes în ceea ce privește datoriile tale față de strămoșii tăi, atât bărbați, cât și femei, și acel succes care derivă din acțiune (sacrificii). Pentru a-i servi pe cei regenerați, străduiește-te să obții succesul în penitențe. Cei care sunt încununați cu succesul ascetic pot, datorită acelui succes, să facă orice doresc; prin urmare, practicând ascetismul, realizează-ți toate dorințele.

SECȚIUNEA III

Vaisampayana a spus: Yudhishthira, fiul lui Kunti, astfel abordat de Saunaka, s-a apropiat de preotul său și, în mijlocul fraților săi, a spus: „Brahmanii versați în *Vede* mă urmează pe mine, care plec în pădure. Afectat de multe calamități, nu sunt în măsură să îi întrețin. Nu pot să-i abandonez, dar nici nu am puterea să le ofer hrană. Spune-mi, O, sfântule, ce ar trebui să fac într-o astfel de situație.”

Vaisampayana a spus: După ce a reflectat pentru o clipă, căutând să găsească calea (potrivită) prin puterile sale *yoga*, Dhaumya, cel mai virtuos dintre toți oamenii, s-a adresat lui Yudhishthira cu aceste cuvinte: „În vremurile de demult, toate ființele vii care fuseseră create erau grav afectate de foame. Și, ca un tată (pentru toate), Savita (soarele) a avut milă de ele. Mergând mai întâi spre declinația nordică, soarele a tras apa cu razele sale și, revenind la declinația sudică, a rămas deasupra pământului, cu căldura sa concentrată în sine. Și în timp ce soarele rămânea astfel deasupra pământului, stăpânul lumii vegetale (luna), transformând efectele căldurii solare (vapori) în nori și revărsându-i sub formă de apă, a făcut ca plantele să încolțească. Astfel, soarele însuși, udat de influența lunară, se transformă, la încolțirea semințelor, în legume sfinte dotate cu cele șase gusturi. Și acestea constituie hrana tuturor creaturilor de pe pământ. Astfel, hrana care susține viața creaturilor este instinctivă cu energia solară, iar soarele este, prin urmare, tatăl tuturor creaturilor. De aceea, O, Yudhishthira, refugiați-vă chiar în el. Toți monarhii iluștri, de descendență și fapte pure, sunt cunoscuți pentru că și-au eliberat poporul practicând un ascetism înalt. Marele Karttavirya, Vainya și Nahusha, prin meditația ascetică precedată de jurăminte, și-au eliberat poporul de grele suferințe. De aceea, O, virtuosule, întrucât ești purificat prin fapte, fă la fel, intrând într-o serie de austerități. O, Bharata, susține cu virtuozitate pe cei regenerați.”

Janamejaya a spus: „Cum a adorat regele Yudhishthira, taurul dintre Kuru, soarele cu înfățișare minunată, de dragul brahmanilor?”

Vaisampayana a spus: Ascultă cu atenție, O, rege, purificându-te și îndepărtându-ți mintea de orice altceva. Și, O, rege al regilor, stabilește un moment. Îți voi spune totul în detaliu, și, O, ilustrule, ascultă cele o sută opt nume (ale soarelui), așa cum au fost dezvăluite în vechime de Dhaumya fiului înalt de suflet al lui Pritha. **Dhaumya a spus**: „Surya, Aryaman, Bhaga, Twastri, Pusha, Arka, Savitri. Ravi, Gabhastimat, Aja, Kala, Mrityu, Dhatri, Prabhakara, Prithibi, Apa, Teja, Kha, Vayu, singurul sprijin, Soma, Vrihaspati, Sukra, Budha, Angaraka, Indra, Vivaswat, Diptanshu, Suchi, Sauri, Sanaichara, Brahma, Vishnu, Rudra, Skanda, Vaisravana, Yama, Vaidyutagni, Jatharagni, Aindhna, Tejasampati, Dharmadhwaja, Veda-karttri, Vedanga, Vedavahana, Krita, Treta, Dwapara, Kali, plin de orice impuritate, Kala, Kastha, Muhurtta, Kshapa, Yama și Kshana; Samvatsara-kara, Aswattha, Kalachakra, Bibhavasu, Purusha, Saswata, Yogin, Vyaktavyakta, Sanatana, Kaladhyaksha, Prajadhyaksha, Viswakarma, Tamounda, Varuna, Sagara, Ansu, Jimuta, Jivana, Arihan, Bhutasraya, Bhutapati, Srastri, Samvartaka, Vanhi, Sarvadi, Alolupa, Ananta, Kapila, Bhanu, Kamada, Sarvatomukha, Jaya, Visala, Varada, Manas, Suparna, Bhutadi, Sighraga, Prandharana, Dhanwantari, Dhumaketu, Adideva, Aditisuta, Dwadasatman, Aravindaksha, Pitri, Matri, Pitamaha, Swarga-dwara, Prajadwara, Mokshadwara, Tripistapa, Dehakarti, Prasantatman, Viswatman, Viswatomukha, Characharatman, Sukhsmatman, milostivul Maitreya. Acestea sunt cele

o sută opt nume ale lui Surya, cu energie nemăsurată, așa cum a spus cel care s-a creat singur (*Brahma*). Pentru dobândirea prosperității, mă închin ție, O, Bhaskara, strălucitor ca aurul sau focul, care ești venerat de zei, de *Pitris* și de Yakshas, și care ești adorat de Asuras, Nisacharas și Siddhas. Cel care recită acest imn cu atenție fixă la răsăritul soarelui, obține soție și descendenți și bogății și memoria existenței sale anterioare, iar prin recitarea acestui imn o persoană dobândește răbdare și memorie. Fie ca un om să-și concentreze mintea și să recite acest imn. Făcând acest lucru, el va fi ferit de durere și de focul pădurii și oceanul și fiecare obiect al dorinței îi va aparține."

Vaisampayana a continuat: „După ce a auzit aceste cuvinte potrivite ocaziei din partea lui Dhaumya, Yudhishthira cel drept, cu inima concentrată în sine și purificată corespunzător, s-a angajat într-o meditație austeră, mișcat de dorința de a-i sprijini pe brahmani. Și, venerându-l pe creatorul zilei cu ofrande de flori și alte obiecte, regele și-a îndeplinit abluțiunile. Și stând în râu, și-a întors fața spre zeul zilei. Și atingând apa Gangelui, virtuosul Yudhishthira, cu simțurile sub control complet și bazându-se doar pe aer pentru a se hrăni, a stat acolo cu sufletul captivat, angajat în *pranayama*.[7] Și după ce s-a purificat și și-a stăpânit vorbirea, a început să cânte imnul de laudă (soarelui)."

Yudhishthira a spus: Tu ești, O, soare, ochiul universului. Tu ești sufletul tuturor existențelor corporale. Tu ești originea tuturor lucrurilor. Tu ești întruchiparea faptelor tuturor oamenilor religioși. Tu ești refugiul celor versați în filosofia *Sankhya* (misterele sufletului) și tu ești sprijinul yoghinilor. Tu ești o ușă descuiată. Tu ești refugiul celor care doresc eliberarea. Tu susții și descoperi lumea, o sfințești și o susții din compasiune pură. Brahmanii versați în *Vede* care apar înaintea ta te adoră la timpul potrivit, recitând imnurile din ramurile respective (ale *Vedelor*) la care se referă. Tu ești adorat de Rishi. Siddhașii, Charanas, Gandharvas, Yaks, Guhyakas și Nagas, dornici să obțină binecuvântări, îți urmează carul care străbate cerurile. Cei treizeci și trei de zei[8], împreună cu Upendra (Vishnu) și Mahendra, și ordinul Vaimanikas[9] au obținut succesul venerându-te. Oferindu-ți ghirlande din Mandaras[10] celest, cei mai buni dintre Vidyadharas și-au îndeplinit toate dorințele. Guhyas și cele șapte ordine ale Pitris — atât divine, cât și umane — au atins superioritatea adorându-te numai pe tine. Vasus, Manilas și Rudras, Sadhyas, Marichipas, Valikhilyas și Siddhas au atins preeminența închinându-se Ție. Nu cunosc nimic în cele șapte lumi, inclusiv în cea a lui *Brahma*, care să fie mai presus de Tine. Există și alte ființe mari și înzestrate cu energie, dar niciuna dintre ele nu are strălucirea și energia Ta. Toată lumina este în tine, într-adevăr, tu ești stăpânul întregii lumini. În tine se află (cele cinci) elemente și toată inteligența, cunoașterea, ascetismul și proprietățile ascetice.[11] Discul cu care cel care mânuiește *Saranga*[12] umilește mândria *Asurilor* și care este prevăzut cu o navă frumoasă, a fost forjat de Viswakarman cu energia ta. Vara, tu atragi, prin razele tale, umezeala din toate existențele corporale, plante și substanțe lichide, și o reverși în sezonul ploios. Razele tale încălzesc și ard, și devenind ca norii, urlă și strălucesc cu fulgere și revarsă ploi când vine sezonul. Nici focul, nici adăpostul, nici hainele de lână nu oferă un confort mai mare celui care suferă de rafale reci decât razele tale. Tu luminezi cu razele tale întregul Pământ cu cele treisprezece insule ale sale. Tu singur te ocupi de bunăstarea celor trei lumi. Dacă nu răsari, universul devine orb, iar cei învățați nu se pot dedica dobândirii virtuții, bogăției și profitului. Prin harul tău, cele (trei) ordine ale Brahmanilor, Kshatriyilor și Vaisyilor sunt capabile să-și îndeplinească diversele îndatoriri și sacrificii.[13] Cei versați în cronologie spun că tu ești începutul și sfârșitul unei zile a lui Brahma, care constă dintr-o mie de *Yuga*. Tu ești stăpânul lui Manu și al fiilor lui Manu, al universului și al omului, al *Manwantaras* și al stăpânilor lor. Când vine timpul

---

7 O formă de yoga care se spune că constă în amestecarea unor tipuri de aer care se presupune că există în corpul fiecărui animal. Aceste tipuri de aer sunt cinci: *Prana, Apana, Samana, Udana* și *Vyana*.

8 Cei 8 *Vasus*, cei 11 *Rudras*, cei 12 *Adityas*, *Prajapati* și *Vashatkara*.

9 Un ordin al ființelor celeste.

10 Flori celeste cu parfum intens.

11 Proprietățile ascetice sunt *Anima*, *Laghima* etc.

12 Arcul lui Vishnu, la fel ca cel al lui Shiva, se numește *Pinaka*.

13 Cuvintele textului sunt *Adhana*, *Pashubandha*, *Ishti Mantra*, *Yajana* și *Tapa-kriya*.

dizolvării universale, focul *Samvartaka* născut din mânia ta consumă cele trei lumi şi rămâne singur. Norii de diferite culori, născuţi din razele tale, însoţiţi de elefantul Airavata şi de fulger, aduc potopurile rânduite. Şi împărţindu-te în douăsprezece părţi şi devenind tot atâţia sori, tu bei din nou oceanul cu razele tale. Tu eşti numit Indra, tu eşti Vishnu, tu eşti Brahma, tu eşti Prajapati. Tu eşti foc şi tu eşti mintea subtilă. Şi tu eşti stăpânul şi eternul *Brahma*. Tu eşti Hansa, tu eşti Savitri, tu eşti *Bhanu*, *Ansumalin* şi *Vrishakapi*. Tu eşti *Vivaswan*, *Mihira*, *Pusha*, *Mitra* şi *Dharma*. Tu ai o mie de raze, tu eşti *Aditya* şi *Tápana* şi stăpânul razelor. Tu eşti *Martanda*, *Arka*, *Ravi*, *Surya*, *Saranya*, creatorul zilei, *Divakara*, *Suptasaspti*, *Dhumakeshin* şi *Virochana*. Se spune despre tine că eşti rapid şi distrugătorul întunericului, şi că deţii cai galbeni. Cel care te venerează cu respect în a şasea sau a şaptea zi lunară, cu umilinţă şi linişte sufletească, obţine harul lui Lakshmi. Cei care te venerează şi te slăvesc cu atenţie neîmpărţită sunt eliberaţi de toate pericolele, agonii şi suferinţe. Iar cei care cred că eşti pretutindeni (fiind sufletul tuturor lucrurilor) trăiesc mult, eliberaţi de păcat şi bucurându-se de imunitate faţă de toate bolile. O, stăpân al tuturor alimentelor, se cuvine să-mi acorzi hrană din belşug mie, care doresc hrană chiar şi pentru a-mi distra toţi oaspeţii cu reverenţă. Mă închin şi tuturor adepţilor tăi care s-au refugiat la picioarele tale — *Mathara* şi *Aruna* şi *Danda* şi alţii, inclusiv *Asani* şi *Kshuva* şi ceilalţi. Şi mă închin şi mamelor celest ale tuturor creaturilor, şi anume Kshuva şi *Maitri* şi celorlalte din clasa lor. O, lasă-le să-mi ofere rugăciunile lor.

Vaisampayana a spus: Astfel, O, mare rege, soarele, purificatorul lumii, era adorat (de Yudhishthira). Şi mulţumit de imn, creatorul zilei, strălucitor şi aprins ca focul, s-a arătat fiului lui Pandu. **Şi Vivaswan a spus**: ”Vei obţine tot ce-ţi doreşti. Îţi voi oferi hrană pentru cinci şi şapte ani. Şi, O, rege, acceptă acest vas de cupru pe care ţi-l dau. Şi, O, tu, cel cu jurăminte excelente, atâta timp cât Panchali va păstra acest vas, fără a consuma conţinutul său, fructe şi rădăcini şi carne şi legume gătite în bucătăria ta, aceste patru feluri de mâncare vor fi de astăzi neepuizabile. Şi, în al paisprezecelea an de la aceasta, îţi vei recâştiga regatul.”

Vaisampayana a continuat: După ce a spus aceasta, zeul a dispărut. Cel care, dorind să obţină o binecuvântare, recită acest imn concentrându-şi mintea cu abstracţie ascetică, o obţine de la soare, oricât de dificil de obţinut ar fi ceea ce cere. Iar persoana, bărbat sau femeie, care recită sau ascultă acest imn zi de zi, dacă doreşte un fiu, îl obţine, iar dacă doreşte bogăţii, le obţine, iar dacă doreşte învăţătură, o obţine şi pe aceasta. Iar persoana, bărbat sau femeie, care recită acest imn în fiecare zi în cele două amurguri, dacă este cuprinsă de pericol, este eliberată de acesta, iar dacă este legată, este eliberată de legături. Brahma însuşi i-a comunicat acest imn ilustrului Sakra, iar de la Sakra a fost obţinut de Narada şi de la Narada, de Dhaumya. Şi Yudhishthira, obţinându-l de la Dhaumya, şi-a îndeplinit toate dorinţele. Şi datorită acestui imn, cineva poate obţine întotdeauna victoria în război şi poate dobândi şi bogăţii imense. Şi îl conduce pe recitator de la toate păcatele, către regiunea solară.

Vaisampayana a continuat: După ce a obţinut binecuvântarea, virtuosul fiu al lui Kunti s-a ridicat din apă, a apucat picioarele lui Dhaumya şi apoi l-a îmbrăţişat pe fratele său. Şi, O, înălţatule, îndreptându-se apoi cu Draupadi spre bucătărie şi adorat de ea cum se cuvine, fiul lui Pandu s-a apucat să gătească mâncarea (pentru ziua respectivă). Şi mâncarea curată, oricât de puţină, care era preparată, dotată cu cele patru gusturi, a crescut şi a devenit inepuizabilă. Şi cu ea, Yudhishthira a început să hrănească pe cei regeneraţi. Şi după ce brahmanii au fost hrăniţi, precum şi fraţii lui mai mici, Yudhishthira însuşi a mâncat din mâncarea care a rămas, numită *Vighasa*. Şi după ce Yudhishthira a mâncat, fiica lui Prishata a luat ce a mai rămas. Şi după ce ea a luat masa, mâncarea zilei s-a epuizat.

„Şi, după ce a obţinut astfel binecuvântarea de la creatorul zilei, fiul lui Pandu, strălucitor ca şi celestul, a început să-i distreze pe brahmani în conformitate cu dorinţele lor. Şi ascultători de preotul lor, fiii lui Pritha, în zilele lunare, constelaţiile şi conjuncţiile de bun augur, au adus sacrificii conform rânduielilor, scripturilor şi *mantrelor.* După sacrificii, fiii lui Pandu, binecuvântaţi de

riturile de bun augur săvârşite de Dhaumya şi însoţiţi de acesta, precum şi înconjuraţi de brahmani, au pornit spre pădurile Kamyaka!”

SECŢIUNEA IV

Vaisampayana a spus: După ce Pandavii au plecat în pădure, Dhritarashtra, fiul lui Amvika, a cărui cunoaştere era ochiul său,[14] a devenit extrem de îndurerat. Şi aşezat confortabil, regele i-a adresat aceste cuvinte virtuosului Vidura, de o inteligenţă profundă: ”Înţelegerea ta este la fel de clară ca cea a lui Bhargava.[15] Tu cunoşti, de asemenea, toate subtilităţile moralităţii şi îi priveşti pe toţi Kaurava cu ochi egali. O, spune-mi ce este potrivit pentru mine şi pentru ei. O, Vidura, lucrurile luând astfel cursul lor, ce ar trebui să facem acum? Cum pot să asigur bunăvoinţa cetăţenilor, astfel încât să nu ne distrugă până la rădăcini? O, spune-ne tuturor, deoarece eşti familiarizat cu toate mijloacele excelente.”

Vidura a spus: Cele trei scopuri, O, rege (şi anume, profitul, plăcerea şi mântuirea), îşi au fundamentul în virtute, iar înţelepţii spun că şi un regat se bazează pe virtute. De aceea, O, monarhule, în măsura puterilor tale, preţuieşte cu virtute pe fiii tăi şi pe cei ai lui Pandu. Această virtute a fost înşelată de suflete răutăcioase, cu fiul lui Suvala în frunte, când fiii tăi l-au invitat pe dreptul Yudhishthira şi l-au învins în jocul de zaruri. O, rege, pentru această faptă de nedreptate extremă, văd această ispăşire prin care, O, şef al Kurus, fiul tău, eliberat de păcat, îşi poate recâştiga poziţia printre oamenii buni. Lasă-i pe fiii lui Pandu să obţină ceea ce le-a fost dat de tine. Căci, într-adevăr, aceasta este cea mai înaltă moralitate pe care un rege ar trebui să o aibă, să rămână mulţumit cu ceea ce are şi să nu râvnească niciodată la posesiunile altuia. Atunci, numele tău bun nu ar avea de suferit, nu ar apărea disensiuni în familie şi nu ai fi nedrept. Aceasta este acum datoria ta principală: să-i mulţumeşti pe Pandavi şi să-l discreditezi pe Sakuni. Dacă doreşti să le redai fiilor tăi norocul pe care l-au pierdut, atunci, O, rege, adoptă repede această linie de conduită. Dacă nu vei acţiona astfel, Kuruşii vor fi cu siguranţă distruşi, căci nici Bhimasena, nici Arjuna, dacă se vor mânia, nu vor lăsa niciunul dintre duşmanii lor în viaţă. Ce există în lume care să fie de neatins pentru cei care au printre războinicii lor pe *Savyasachin*, priceput în mânuirea armelor; care au *Gandiva*, cea mai puternică dintre toate armele din lume, ca arc; şi care îl au printre ei şi pe puternicul Bhima ca războinic? Mai demult, imediat ce s-a născut fiul tău, ţi-am spus: „*Renunţă la acest copil nefast al tău. Aici se află binele neamului tău*”. —Dar tu nu ai acţionat în consecinţă. Nici eu, O, rege, nu ţi-am arătat calea spre fericirea ta. Dacă vei face aşa cum te-am sfătuit, nu vei avea de ce să regreţi mai târziu. Dacă fiul tău va consimţi să domnească în pace împreună cu fiii lui Pandu, îţi vei petrece zilele în bucurie şi nu vei avea de ce să regreţi. Dacă nu va fi aşa, abandonează-ţi copilul pentru propria ta fericire. Lăsându-l deoparte pe Duryodhana, instalează-l pe fiul lui Pandu în suveranitate şi lasă-l, O, rege, pe Ajatasatru, liber de pasiune, să domnească cu virtute peste pământ. Atunci, toţi regii pământului, ca şi Vaisyas, ne vor aduce fără întârziere omagiu. Şi, O, rege, lasă-i pe Duryodhana, Sakuni şi Karna să-i servească cu promptitudine pe Pandavi. Şi lasă-l pe Dussasana să ceară iertare în faţa curţii deschise lui Bhimasena şi fiicei lui Drupada. Şi linişteşte-l pe Yudhishthira, aşezându-l pe tron cu toate semnele de respect. Întrebat de tine, ce altceva pot să-te sfătuiesc să faci? Făcând acest lucru, O, monarhule, ai face ceea ce este cuvenit.

Dhritarashtra a spus: ”Aceste cuvinte, O, Vidura, pe care le-ai rostit în această adunare, referindu-te la Pandavi şi la mine, sunt pentru binele lor, dar nu pentru al nostru. Mintea mea nu le aprobă. Cum ai ajuns la această concluzie în mintea ta? Când ai rostit toate aceste cuvinte în numele Pandavilor, am perceput că nu eşti prietenos cu mine. Cum pot să-mi abandonez fiul pentru binele

14 Dhritarashtra, fiind orb, este descris ca *Pragnachakshu*, adică având cunoaştere pentru ochiul său. Înseamnă, de asemenea, „cu ochiul profetic”.

15 Marele învăţător al Asurilor, şi anume *Sukra*, care poseda cea mai înaltă inteligenţă, dovadă fiind diversele sale lucrări pe toate temele, în special *Sukra-niti*.

fiilor lui Pandu? Fără îndoială că ei sunt fiii mei, dar Duryodhana este născut din trupul meu. Cine, atunci, vorbind cu imparţialitate, mă va sfătui vreodată să renunţ la propriul meu trup de dragul altora? O, Vidura, tot ce spui este strâmb, deşi te stimez foarte mult. Rămâi sau pleacă, după cum doreşti. Oricât de mult ar fi răsfăţată, o femeie necastă îşi va părăsi soţul."

Vaisampayana a spus: O, rege, spunând aceasta, Dhritarashtra s-a ridicat brusc şi s-a dus în apartamentele interioare. Iar Vidura, spunând „Această rasă este condamnată", s-a dus acolo unde se aflau fiii lui Pritha.

SECŢIUNEA V

Vaisampayana a spus: Dorind să trăiască în pădure, acei tauri din rasa Bharata, Pandavii, împreună cu adepţii lor, au plecat de pe malurile Gangelui şi s-au îndreptat spre câmpul Kurukshetra. După ce şi-au făcut abluţiunile în Saraswati, Drisadwati şi Yamuna, au mers de la o pădure la alta, călătorind în direcţia vest. Şi în cele din urmă au văzut în faţa lor pădurile Kamyaka, locul preferat al *Munilor*, situate pe o câmpie plată şi sălbatică, pe malurile Saraswati. Şi în acele păduri, O, Bharata, pline de păsări şi cerbi, acei eroi au început să locuiască, distraţi şi mângâiaţi de *Munii*. Iar Vidura, dorind mereu să-i vadă pe Pandavi, s-a dus într-o singură căruţă în pădurile Kamyaka, pline de toate lucrurile bune. Şi ajungând la Kamyaka într-o căruţă trasă de cai rapizi, l-a văzut pe Yudhishthira cel drept, stând cu Draupadi într-un loc retras, înconjurat de fraţii săi şi de brahmani. Şi văzându-l pe Vidura apropiindu-se de la distanţă cu paşi rapizi, virtuosul rege s-a adresat fratelui său, Bhimasena, spunând: „Cu ce mesaj vine Kshatta la noi? A venit aici, trimis de Sakuni, să ne invite din nou la un joc de zaruri? Sakuni, cel cu mintea îngustă, intenţionează să ne câştige din nou armele la zaruri? O, Bhimasena, provocat de oricine mi se adresează, — Vino, nu pot rămâne. Şi dacă posesia noastră asupra *Gandivei* devine îndoielnică, nu va fi la fel şi dobândirea regatului nostru?"

Vaisampayana a spus: „O, rege, Pandavii s-au ridicat şi l-au întâmpinat pe Vidura. Primit de ei, descendentul din neamul Ajamida (Vidura) s-a aşezat în mijlocul lor şi a pus întrebările obişnuite. După ce Vidura s-a odihnit puţin, aceşti tauri printre oameni l-au întrebat motivul venirii sale. Şi Vidura a început să le povestească în detaliu totul legat de comportamentul lui Dhritarashtra, fiul lui Amvika."

Vidura a spus: O, Ajatasatru, Dhritarashtra m-a chemat, pe mine, dependentul său, în faţa lui şi, onorându-mă cum se cuvine, mi-a spus: «Lucrurile au stat astfel. Acum, spune-mi ce este bine atât pentru Pandavi, cât şi pentru mine». I-am arătat ce era benefic atât pentru Kauravas, cât şi pentru Dhritarashtra. Dar ceea ce i-am spus nu i-a plăcut, şi nici eu nu am putut găsi altă soluţie. Ceea ce am sfătuit era, O, Pandava, extrem de benefic, dar fiul lui Amvika nu m-a ascultat. La fel cum medicamentul nu se recomandă celui bolnav, la fel şi cuvintele mele nu au reuşit să-l mulţumească pe rege. Şi, O, tu, cel fără duşmani, la fel cum toate vicleniile nefaste din familia unui om de descendenţă pură nu pot fi readuse pe calea virtuţii, la fel şi eu nu am reuşit să-l readuc pe Dhritarashtra. Într-adevăr, aşa cum unei tinere domnişoare nu-i place un soţ de şaizeci de ani, tot aşa lui Dhritarashtra nu i-au plăcut cuvintele mele. Cu siguranţă, distrugerea va cuprinde neamul Kuru, cu siguranţă Dhritarashtra nu va dobândi niciodată norocul. Căci, aşa cum apa care cade pe o frunză de lotus nu rămâne acolo, sfaturile mele nu vor avea niciun efect asupra lui Dhritarashtra. **Dhritarashtra, furios, mi-a spu**s: „O, Bharata, du-te unde doreşti. Nu voi mai apela niciodată la ajutorul tău pentru a conduce pământul sau capitala mea. O, cel mai bun dintre monarhi, părăsit de regele Dhritarashtra, vin la tine pentru a-ţi cere sfatul. Ceea ce am spus în faţa curţii, îţi voi repeta acum. Ascultă şi ţine minte cuvintele mele: omul înţelept care, suportând toate nedreptăţile grave comise împotriva lui de duşmanii săi, aşteaptă cu răbdare momentul potrivit şi îşi multiplică resursele, aşa cum oamenii transformă treptat un foc mic într-unul mare, stăpâneşte singur întreaga lume. Cel care (în prosperitate) se bucură de averea sa împreună cu adepţii săi, îi găseşte pe aceştia

ca părtaşi la adversitatea sa — acesta este cel mai bun mijloc de a-ţi asigura adepţi, şi se spune că cel care are adepţi câştigă suveranitatea lumii! Şi, O, Pandava, împarte prosperitatea ta cu adepţii tăi, poartă-te sincer faţă de ei şi conversează cu ei în mod plăcut! Împarte şi mâncarea ta cu ei! Şi nu te lăuda niciodată în prezenţa lor! Acest comportament sporeşte prosperitatea regilor!

Yudhishthira a spus: „Având recurs la o inteligenţă atât de înaltă, neperturbată de pasiune, voi face aşa cum mă sfătuieşti! Şi orice altceva m-ai sfătui în ceea ce priveşte timpul şi locul, voi urma cu atenţie în întregime.”

SECŢIUNEA VI

Vaisampayana a spus: O, rege, după ce Vidura s-a dus la reşedinţa Pandavilor, Dhritarashtra, O, Bharata, cu înţelepciunea sa profundă, s-a căit pentru fapta sa. Gândindu-se la marea inteligenţă a lui Vidura în chestiuni legate atât de război, cât şi de pace, precum şi la măreţia Pandavilor în viitor, Dhritarashtra, îndurerat de amintirea lui Vidura, s-a apropiat de uşa sălii de audienţe şi a căzut leşinat în faţa monarhilor (care aşteptau). Şi, revenindu-şi în simţiri, regele s-a ridicat de la pământ şi i s-a adresat astfel lui Sanjaya, care stătea lângă el: „Fratele şi prietenul meu este chiar ca zeul dreptăţii însuşi! Amintindu-mi de el astăzi, inima mea arde de durere! Du-te şi adu-mi fără întârziere pe fratele meu, versat în moralitate!” Spunând acestea, monarhul plânse amar. Şi arzând de pocăinţă şi copleşit de durere la amintirea lui Vidura, regele, din afecţiune frăţească, se adresă din nou lui Sanjaya, spunând: „O, Sanjaya, du-te şi află dacă fratele meu, alungat de mine, cel mizerabil, din cauza mâniei, mai trăieşte! Acest frate înţelept al meu, de o inteligenţă nemăsurată, nu s-a făcut niciodată vinovat de cea mai mică încălcare, dar, dimpotrivă, el este cel care a suferit o nedreptate gravă din partea mea! Caută-l, O, înţeleptule, şi adu-l aici; altfel, O, Sanjaya, îmi voi da viaţa!”

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte ale regelui, Sanjaya şi-a exprimat aprobarea şi, spunând „*Aşa să fie*”, s-a îndreptat spre pădurile Kamyaka. Şi ajungând fără întârziere în pădurea unde locuiau fiii lui Pandu, l-a văzut pe Yudhishthira îmbrăcat în piele de cerb, aşezat alături de Vidura, în mijlocul a mii de brahmani şi păzit de fraţii săi, asemenea lui Purandara în mijlocul celor cereşti! Apropiindu-se de Yudhishthira, Sanjaya l-a venerat cu respect şi a fost primit cu respect de Bhima, Arjuna şi gemeni. Yudhishthira l-a întrebat, ca de obicei, despre starea lui de sănătate şi, după ce s-a aşezat confortabil, i-a dezvăluit motivul vizitei sale, cu aceste cuvinte: „Regele Dhritarashtra, fiul lui Amvika, şi-a amintit de tine, O, Kshatta! Întoarce-te la el fără întârziere şi readu-l la viaţă pe rege! Şi, O, tu, cel mai bun dintre oameni, cu permisiunea acestor prinţi Kuru — aceşti oameni de seamă — se cuvine să te întorci la el, la porunca acelui leu printre regi!

Vaisampayana a continuat: Astfel abordat de Sanjaya, inteligentul Vidura, mereu ataşat de rudele sale, cu permisiunea lui Yudhishthira, s-a întors în oraşul numit după elefant. Şi după ce s-a apropiat de rege, Dhritarashtra, fiul lui Amvika, plin de energie, i s-a adresat, spunând: „Datorită norocului meu, O, Vidura, tu, O, cel fără păcat, cunoscător al moralităţii, ai venit aici amintindu-ţi de mine! Şi, O, taur al neamului Bharata, în absenţa ta m-am văzut pe mine însumi, nedormind zi şi noapte, ca unul care s-a pierdut pe pământ!” Şi atunci regele l-a luat pe Vidura în braţe, i-a mirosit capul şi a spus: „Iartă-mă, O, tu, cel fără păcat, pentru cuvintele pe care ţi le-am adresat!” Şi Vidura a spus: „O, rege, te-am iertat. Tu eşti superiorul meu, demn de cea mai mare veneraţie! Iată-mă, întors, dorind cu ardoare să te văd! Toţi oamenii virtuoşi, O, tigru printre oameni, sunt (instinctiv) părtinitori faţă de cei aflaţi în suferinţă! Aceasta, O, rege, nu este rezultatul unei deliberări! (Părtinirea mea faţă de Pandavi provine din această cauză)! O Bharata, fiii tăi îmi sunt la fel de dragi ca şi fiii lui Pandu, dar întrucât aceştia din urmă sunt acum în suferinţă, inima mea tânjeşte după ei!”

Vaisampayana a continuat: „Și adresându-se astfel unul altuia în discursuri apologetice, cei doi iluștri frați, Vidura și Dhritarashtra, s-au simțit foarte fericiți!”

SECȚIUNEA VII

Vaisampayana a spus: Auzind că Vidura s-a întors și că regele l-a consolat, fiul răuvoitor al lui Dhritarashtra a început să ardă de durere. Cu mintea întunecată de ignoranță, el i-a chemat pe fiul lui Suvala, pe Karna și pe Dussasana și le-a spus: „Învățatul Vidura, ministrul înțeleptului Dhritarashtra, s-a întors! Prietenul fiilor lui Pandu, el este mereu angajat în a face ceea ce este benefic pentru ei. Atâta timp cât acest Vidura nu reușește să-l convingă pe rege să-i aducă înapoi, gândiți-vă cu toții la ce mi-ar putea fi benefic! Dacă voi vedea vreodată fiii lui Pritha întorcându-se în oraș, voi fi din nou slăbit renunțând la mâncare și băutură, chiar dacă nu va exista niciun obstacol în calea mea! Și fie voi lua otravă, fie mă voi spânzura, fie voi intra în rugul funerar, fie mă voi ucide cu propriile mele arme. Dar nu voi putea niciodată să-i văd pe fiii lui Pandu în prosperitate!”

Sakuni a spus: „O, rege, O, stăpân al pământului, ce nebunie te-a cuprins! Pandavii s-au dus în pădure, după ce au făcut un jurământ special, astfel încât ceea ce te temi nu se va întâmpla niciodată! O, taur al neamului Bharata, Pandavii respectă întotdeauna adevărul. Prin urmare, ei nu vor accepta niciodată cuvintele tatălui tău! Dacă totuși, acceptând poruncile regelui, se vor întoarce în capitală, încălcându-și jurământul, chiar și în acest caz noi ne vom comporta la fel, adică vom adopta o atitudine neutră și, aparent ascultând voința monarhului, îi vom supraveghea îndeaproape pe Pandavi, păstrându-ne sfaturile pentru noi!”

Dussasana a spus: „O, unchiule cu mare inteligență, este chiar așa cum spui! Cuvintele înțelepte pe care le rostești îmi sunt întotdeauna de folos!' **Karna a spus**: „O, Duryodhana, noi toți căutăm să împlinim voința ta și, O, rege, văd că în prezent între noi domnește unanimitatea! Fiii lui Pandu, cu pasiunile sub control deplin, nu se vor întoarce niciodată fără să treacă perioada promisă. Dacă, totuși, se vor întoarce din cauza slăbiciunii simțurilor, învinge-i din nou la zaruri.”

Vaisampayana a spus: Astfel abordat de Karna, regele Duryodhana, cu inima tristă, și-a întors fața de la consilierii săi. Observând toate acestea, Karna și-a deschis ochii frumoși și, gesticulând vehement de furie, s-a adresat cu aroganță lui Duryodhana, Dussasana și fiului lui Suvala, spunând: „Prinți, ascultați-mi părerea! Cu toții suntem servitori ai regelui (Duryodhana) și îl așteptăm cu palmele împreunate! Prin urmare, ar trebui să facem ceea ce îi este pe plac! Dar nu suntem întotdeauna capabili să îi căutăm binele cu promptitudine și activitate (din cauza dependenței noastre de Dhritarashtra)! Dar acum, îmbrăcați în armuri și înarmați cu armele noastre, să ne urcăm în carele noastre și să mergem împreună să-i ucidem pe Pandava, care trăiesc acum în pădure! După ce Pandavii vor fi liniștiți și vor pleca în călătoria necunoscută, atât noi, cât și fiii lui Dhritarashtra vom găsi pacea! Atâta timp cât ei sunt în suferință, atâta timp cât sunt în tristețe, atâta timp cât sunt lipsiți de ajutor, atâta timp suntem noi egali cu ei! Aceasta este părerea mea!”

Auzind aceste cuvinte ale fiului vizitiului, ei l-au aplaudat repetat și, în cele din urmă, au exclamat: „Foarte bine!” Și spunând aceasta, fiecare dintre ei s-a urcat în carul său și, încrezători în succes, s-au grăbit în grup să-i ucidă pe fiii lui Pandu. Și știind prin viziunea sa spirituală că ei plecaseră, maestrul Krishna-Dwaipayana, cu sufletul pur, a venit la ei și le-a poruncit să renunțe. Și, după ce i-a trimis înapoi, sfântul, venerat de toate lumile, a apărut repede în fața regelui, a cărui inteligență servea scopurilor vederii și care era atunci așezat (în liniște). Și sfântul s-a adresat astfel monarhului.

SECȚIUNEA VIII

Vyasa a spus: O, înțeleptule Dhritarashtra, ascultă ce-ți spun! Îți voi spune ceea ce este spre

binele tuturor Kauravaşilor! O, tu, cel cu braţe puternice, nu mi-a plăcut că Pandavii au plecat în pădure, învinşi în mod necinstit (la zaruri) de Duryodhana şi ceilalţi! O, Bharata, la expirarea celui de-al treisprezecelea an, amintindu-şi toate necazurile, ei ar putea să arunce cu arme mortale, ca nişte otrăvuri virulente, asupra Kauravaşilor! De ce fiul tău păcătos, cu inima rea, mereu aprins de mânie, caută să-i ucidă pe fiii lui Pandu pentru a pune mâna pe regatul lor? Lasă-l pe nebun să fie ţinut în frâu; lasă-l pe fiul tău să rămână liniştit! Încercând să-i ucidă pe Pandavi în exil, el nu va face decât să-şi piardă propria viaţă. Tu eşti la fel de cinstit ca înţeleptul Vidura, sau Bhishma, sau noi înşine, sau Kripa, sau Drona, O, tu, cel de mare înţelepciune, disensiunile cu propriii semeni sunt interzise, păcătoase şi condamnabile! De aceea, O, rege, se cuvine să renunţi la astfel de fapte! Şi, O, Bharata, Duryodhana priveşte cu atâta invidie spre Pandavi, încât ar rezulta un mare rău dacă nu ai interveni. Sau lasă-l pe acest fiu rău al tău, O, monarhule, să meargă singur şi neînsoţit în pădure şi să trăiască cu fiii lui Pandu. Căci atunci, dacă Pandavii, din asociere, vor simţi ataşament pentru Duryodhana, atunci, O, rege al oamenilor, norocul va fi al tău. (Totuşi, acest lucru s-ar putea să nu se întâmple)! Căci s-a auzit că natura congenitală a cuiva nu-l părăseşte până la moarte. Dar ce părere au Bhishma, Drona şi Vidura? Ce crezi tu? Ceea ce este benefic trebuie făcut cât mai este timp, altfel scopurile tale nu vor fi realizate.

SECȚIUNEA IX

Dhritarashtra a spus: „O, sfântule, nu mi-a plăcut această afacere cu jocurile de noroc, dar, O, Muni, cred că am fost obligat să consimt la ea, atras de soartă! Nici Bhishma, nici Drona, nici Vidura, nici Gandhari nu au apreciat acest joc cu zaruri. Fără îndoială, a fost o nebunie. Şi, O, tu, care te bucuri de respectarea jurămintelor, O, ilustrule, ştiind totul, dar influenţat de afecţiunea paternă, nu sunt în stare să renunţ la fiul meu nesăbuit, Duryodhana!”

Vyasa a spus: O, rege, O, fiu al lui Vichitravirya, ceea ce spui este adevărat! Ştim bine că un fiu este cel mai bun dintre toate lucrurile şi că nu există nimic mai bun decât un fiu. Instruit de lacrimile lui Suravi, Indra a ajuns să înţeleagă că un fiu depăşeşte în valoare alte posesiuni valoroase. O, monarhule, în legătură cu aceasta, îţi voi povesti cea mai bună şi mai excelentă dintre poveşti, conversaţia dintre Indra şi Suravi. În vremuri de demult, Suravi, mama vacilor, plângea odată în regiunile celeste. O, copilule, Indra a avut milă de ea şi a întrebat-o: „O, binecuvântată! De ce plângi? Este totul bine cu cei cereşti? A lovit vreo nenorocire, oricât de mică, lumea oamenilor sau a şerpilor?” **Suravi a răspuns**: „Nu am observat să te fi lovit vreun rău. Dar sunt îndurerată din cauza fiului meu şi de aceea, O, Kausika, plâng! Vezi, O, şef al celor cereşti, acel fermier crud îl bate pe fiul meu slab cu un băţ de lemn şi îl opremă cu (greutatea) plugului, în consecinţă, copilul meu, agitat de agonie, cade la pământ şi este pe punctul de a muri. Văzând aceasta, O, stăpâne al celestelor, sunt cuprinsă de compasiune, iar mintea mea este agitată! Cel mai puternic dintre cei doi poartă (cu uşurinţă) povara mai grea, dar, O, Vasava, celălalt este slab, firav şi plin de vene şi artere! El poartă povara cu dificultate! Şi pentru el mă întristez. Vezi, O, Vasava, rănit de bici şi hărţuit dincolo de măsură, el nu este în stare să-şi poarte povara. Şi pentru el, mişcată de durere, plâng cu inima grea şi aceste lacrimi de compasiune îmi curg pe obraji! ”

Sakra a spus: «O, frumoasă, când mii dintre fiii tăi sunt (zilnic) oprimaţi, de ce te întristezi pentru unul singur care suferă?» **Suravi a răspuns**: «Deşi am o mie de copii, dragostea mea este egală pentru toţi! Dar, O, Sakra, simt o compasiune mai mare pentru cel slab şi nevinovat!»

Vyasa a continuat: Atunci Indra, auzind aceste cuvinte ale lui Suravi, a fost foarte surprins şi, O, tu, din neamul Kuru, s-a convins că un fiu este mai drag decât propria viaţă! Şi ilustrul pedepsitor al lui Paka a revărsat brusc o ploaie torenţială, împiedicând munca agricultorului. Şi, aşa cum a spus Suravi, afecţiunea ta, O, rege, se revarsă în mod egal asupra tuturor fiilor tăi. Fie ca ele să fie mai mari faţă de cei slabi! Şi aşa cum fiul meu Pandu este pentru mine, aşa eşti şi tu, O, fiu, şi la fel şi Vidura, cu înţelepciunea sa profundă! Din afecţiune îţi spun toate acestea! O Bharata, tu ai o

sută unu de fii, dar Pandu are doar cinci. Și ei se află într-o situație dificilă și își petrec zilele în tristețe. *Cum pot să-și salveze viețile, cum pot să prospere?* Astfel de gânduri cu privire la fiii nefericiți ai lui Pritha îmi agită continuu sufletul! O, rege al pământului, dacă dorești ca toți Kauravas să trăiască, lasă-l pe fiul tău Duryodhana să facă pace cu Pandavas!

SECȚIUNEA X

Dhritarashtra a spus: „O, Muni cu înțelepciune profundă, este chiar așa cum spui! Știu asta foarte bine, la fel ca toți acești regi! Într-adevăr, ceea ce tu consideri a fi benefic pentru Kuru mi-a fost arătat, O, Muni, de Vidura, Bhishma și Drona. Și, dacă merit favoarea ta și dacă ai bunătate pentru Kuru, mustră-l pe fiul meu rău, Duryodhana!”

Vyasa a spus: „O, rege, după ce i-a văzut pe frații Pandava, vine aici sfântul *Rishi* Maitreya, cu dorința de a ne vedea. Acel puternic Rishi, O, rege, îl va mustra pe fiul tău pentru binele acestei rase. Și, O, Kauravya, sfaturile lui trebuie urmate fără îndoială, căci dacă nu se face ceea ce recomandă, înțeleptul îl va blestema pe fiul tău în furie.”

Vaisampayana a continuat: Spunând acestea, Vyasa a plecat, iar Maitreya și-a făcut apariția. Și regele, împreună cu fiul său, l-au primit cu respect pe acel șef al Munis, obosit de drum, cu ofrande de *Arghya* și alte rituri. Și regele Dhritarashtra, fiul lui Amvika, s-a adresat cu respect înțeleptului: „O, sfântule, călătoria din *Kuru-jangala* a fost plăcută? Acei eroi, cei cinci Pandavi, trăiesc fericiți? Acei tauri ai neamului Kuru intenționează să rămână în viață? Afecțiunea frățească a Kauravașilor va fi vreodată afectată?”

Maitreya a spus: Pornind într-un pelerinaj la diferite sanctuare, am ajuns la *Kuru-jangala* și acolo l-am văzut pe neașteptate pe Yudhishthira cel drept în pădurile din Kamyaka. Și, O, înălțatule, mulți Munis veniseră acolo pentru a-l vedea pe Yudhishthira, cel cu suflet înalt, care locuia într-un azil ascetic, îmbrăcat în piele de cerb și cu părul încâlcit. Acolo, O, rege al regilor, am auzit de greșeala gravă comisă de fiii tăi și de calamitatea și pericolul teribil care a venit asupra lor din cauza zarurilor. De aceea am venit la tine, pentru binele Kauravas, deoarece, O, înălțatule, afecțiunea mea pentru tine este mare și sunt încântat de tine! O, rege, nu este potrivit ca fiii tăi să se certe între ei, atâta timp cât tu și Bhishma sunteți în viață. Tu ești, O, rege, stâlpul de care sunt legați taurii (în timpul antrenamentului), și tu ești competent să pedepsești și să răsplătești! De ce treci cu vederea acest mare rău care este pe cale să-i cuprindă pe toți? Și, O, descendent al Kurus, pentru acele nedreptăți care au fost comise în curtea ta, care sunt chiar ca faptele unor paria mizerabili, nu ești bine văzut printre asceți!

Vaisampayana a continuat: Apoi, întorcându-se către furiosul prinț Duryodhana, ilustrul *Rishi* Maitreya i s-a adresat cu aceste cuvinte blânde: „O, Duryodhana cu brațele puternice, O, cel mai elocvent dintre toți oamenii, O, ilustrule, ascultă cuvintele pe care le rostesc pentru binele meu! O, rege, nu căuta să te certi cu Pandavii! Și, O, taur printre oameni, urmărește binele tău, precum și al Pandavilor, al Kurusilor și al lumii! Toți acești tigri printre oameni sunt eroi cu mari abilități în război, înzestrați cu puterea a zece mii de elefanți, cu trupuri tari ca fulgerul, care își respectă promisiunile și sunt mândri de bărbăția lor! Ei au ucis dușmanii celor cerești — acei *Rakshasa* capabili să ia orice formă doresc, precum cei conduși de Hidimva și Kirmira! Când acei oameni cu suflet înalt au plecat de aici, acel *Rakshasa* cu sufletul feroce le-a blocat calea nocturnă ca un deal de neclintit. Și la fel cum un tigru ucide un mic cerb, Bhima, cel mai puternic dintre toți și mereu încântat de luptă, a ucis acel monstru. Gândește-te, O, rege, cum, în timpul campaniei sale de cucerire, Bhima l-a ucis în luptă pe acel războinic puternic, Jarasandha, care avea puterea a zece mii de elefanți. Fiind rudă cu Vasudeva și având ca cumnați pe fiii regelui Drupada, cine dintre cei supuși decadenței și morții ar îndrăzni să se lupte cu ei? O, taur al neamului Bharata, să fie pace între tine și Pandavi! Urmează sfaturile mele și nu te lăsa pradă mâniei!”

O, rege, astfel mustrat de Maitreya, Duryodhana a început să-şi lovească coapsa, asemănătoare cu trunchiul unui elefant, şi a început să zgârie pământul cu piciorul, zâmbind. Şi ticălosul rău nu a scos niciun cuvânt, ci a lăsat capul în jos. Şi, O, monarh, văzând că Duryodhana îl jignește zgâriind pământul în tăcere, Maitreya s-a înfuriat. Şi, ca şi cum ar fi fost împins de soartă, Maitreya, cel mai bun dintre *Munis*, copleşit de mânie, s-a hotărât să-l blesteme pe Duryodhana! Apoi, cu ochii roşii de furie, Maitreya, atingând apa, i-a spus fiului rău al lui Dhritarashtra: „Deoarece mă jignești şi refuzi să acționezi conform cuvintelor mele, vei culege repede roadele insolenței tale! În marele război care va izbucni din nedreptăţile comise de tine, puternicul Bhima îţi va zdrobi coapsa cu o lovitură de buzdugan!”

Când Muni a vorbit astfel, regele Dhritarashtra a început să-l liniștească pe înțelept, pentru ca ceea ce spusese să nu se întâmple. Dar Maitreya a spus: „O, rege, dacă fiul tău încheie pace cu Pandava, blestemul meu, O, copilule, nu va avea efect, altfel va fi aşa cum am spus!”

Vaisampayana a spus: Dorind să afle puterea lui Bhima, cel mai mare dintre regi, tatăl lui Duryodhana l-a întrebat pe Maitreya: „Cum a fost ucis Kirmira de Bhima?”

Maitreya a spus: «Nu-ți voi mai vorbi, O, rege, căci cuvintele mele nu sunt luate în seamă de fiul tău. După ce voi pleca, Vidura îţi va povesti totul!» Şi spunând acestea, Maitreya a plecat înapoi de unde venise. Şi Duryodhana a ieşit, tulburat de vestea morţii lui Kirmira (ucis de Bhima).”

Kirmirabadha Parva

SECȚIUNEA XI

Dhritarashtra a spus: „O, Kshatta, doresc să aud despre distrugerea lui Kirmira! Spune-mi cum a avut loc întâlnirea dintre Rakshasa şi Bhimasena!”

Vidura a spus: Ascultaţi povestea isprăvii lui Bhimasena, cu realizări supraomeneşti! Am auzit adesea despre ea în timpul conversaţiilor mele cu Pandava (când eram cu ei). O, cel mai mare dintre regi, învinşi la zaruri, Pandava au plecat de aici şi, călătorind trei zile şi trei nopți, au ajuns în cele din urmă în pădurile numite Kamyaka. O, rege, imediat după ora teribilă a miezului nopţii, când toată natura doarme, când *Rakshasas*, mâncătorii de oameni cu fapte teribile, încep să rătăcească, asceţii, păstorii şi alţi pădurari obişnuiau să evite pădurile Kamyaka şi să fugă la distanţă de teama canibalilor. Şi, O, Bharata, în timp ce Pandavii intrau în acea oră în pădure, un *Rakshasa* înfricoşător, cu ochi aprinşi, a apărut în faţa lor cu o torţă aprinsă, blocându-le calea. Cu braţele întinse şi cu o expresie teribilă pe chip, el stătea în calea celor care perpetuau neamul Kuru. Cu opt dinți proeminenți, cu ochi de culoarea cuprului şi cu părul capului aprins şi ridicat, demonul arăta ca o masă de nori care reflectau razele soarelui sau se amestecau cu fulgere şi erau împodobiți cu stoluri de cocori sub aripile lor. Şi scoţând ţipete înfricoşătoare şi răcnind ca o masă de nori încărcaţi cu ploaie, demonul a început să răspândească iluzia specifică speciei sale. Auzind acel urlet teribil, păsările, împreună cu alte creaturi care trăiesc pe uscat sau în apă, au început să cadă în toate direcţiile, scoţând strigăte de frică. Şi, ca urmare a faptului că cerbii, leoparzii, bivolii şi urşii zburau în toate direcţiile, părea că pădurea însăşi era în mişcare. Şi, legănate de vântul ridicat de suspinele *Rakshasa*, plantele cățărătoare care creşteau la mare distanţă păreau să îmbrăţişeze copacii cu braţele lor de frunze cupru. Şi în acel moment, un vânt violent a început să sufle, iar cerul s-a întunecat de praful care îl acoperea. Şi întrucât durerea este cel mai mare duşman al obiectului celor cinci simţuri, la fel a apărut în faţa Pandavilor acel duşman necunoscut al lor. Şi privind Pandavii de la distanţă, îmbrăcaţi în piei negre de cerb, *Rakshasa* le-a blocat trecerea prin pădure, la fel ca muntele *Mainaka*. Şi la vederea lui, pe care nu-l mai văzuse niciodată, Krishna, cu ochii de lotus, agitată de frică, a închis ochii. Iar ea, ale cărei împletituri fuseseră dezordonate de mâna lui Dussasana, stând în mijlocul celor cinci Pandavi, arăta ca un pârâu care se agită între cinci dealuri.

Și văzând-o copleșită de frică, cei cinci Pandavi au sprijinit-o, așa cum cele cinci simțuri influențate de dorință aderă la plăcerile legate de obiectele lor. Și Dhaumya, cu o mare energie (ascetică), în prezența fiilor lui Pandu, a distrus iluzia înfricoșătoare răspândită de *Rakshasa*, aplicând diverse *mantre*, calculate pentru a distruge *Rakshasa*. Și văzând că iluzia lui a fost risipită, puternicul *Rakshasa* cu căi strâmbe, capabil să ia orice formă după voință, și-a deschis ochii în furie și părea ca moartea însăși. Atunci, regele Yudhishthira, înzestrat cu mare înțelepciune, i s-a adresat spunând: „Cine ești tu și al cui (fiu) ești? Spune-ne ce ar trebui să facem pentru tine”. *Rakshasa*, astfel abordat, i-a răspuns lui Yudhishthira cel drept, spunând: „Eu sunt fratele lui Vaka, celebrul Kirmira. Trăiesc în liniște în aceste păduri pustii din Kamyaka, procurându-mi zilnic hrana învingând oameni în luptă. Cine sunteți voi, care v-ați apropiat de mine sub forma hranei mele? Învingându-vă pe toți în luptă, vă voi mânca cu plăcere”.

Vaisampayana a continuat: O, Bharata, auzind aceste cuvinte ale nenorocitului, Yudhishthira și-a anunțat numele și descendența, spunând: „Eu sunt regele Yudhishthira cel drept, fiul lui Pandu, despre care poate ai auzit. Lipsit de regatul meu, împreună cu frații mei Bhimasena și Arjuna și ceilalți, în timpul călătoriilor mele, am ajuns în această pădure teribilă care este stăpânirea ta, dorind să-mi petrec perioada de exil aici!”

Vidura a continuat: Kirmira i-a spus lui Yudhishthira: «Prin noroc, soarta mi-a îndeplinit astăzi dorința pe care o aveam de mult timp! Cu armele ridicate, am cutreierat continuu întreaga lume cu scopul de a-l ucide pe Bhima. Dar nu l-am găsit pe Bhima. Prin noroc, ucigașul fratelui meu, pe care îl căutam de atâta timp, a venit în fața mea! El a fost cel care, deghizat în brahman, mi-a ucis dragul meu frate Vaka în pădurea Vetrakiya, datorită cunoștințelor sale. El nu are cu adevărat puterea brațelor! Acesta este și cel cu sufletul rău care mi-a ucis pe dragul meu prieten Hidimva, care trăia în această pădure, și i-a violat sora! Și acel nebun a venit acum în pădurea mea adâncă, când noaptea este pe jumătate trecută, chiar în momentul în care noi rătăcim! Astăzi mă voi răzbuna pe el, așa cum am dorit de mult timp, și astăzi îi voi mulțumi (spiritelor) lui Vaka cu sângele lui din belșug! Ucigându-l pe acest dușman al *Rakshasas*, astăzi voi fi eliberat de datoria pe care o am față de prietenul și fratele meu și, astfel, voi atinge fericirea supremă! Dacă Bhimasena a fost eliberat în trecut de Vaka, astăzi îl voi devora sub privirile tale, O, Yudhishthira! Și la fel cum Agastya l-a mâncat și l-a digerat pe puternicul Asura (Vatapi), eu îl voi mânca și îl voi digera pe acest Bhima!»

Vidura a continuat: Astfel abordat de *Rakshasa*, virtuosul Yudhishthira, ferm în promisiunile sale, a spus: „Nu poate fi așa niciodată” și, înfuriat, l-a mustrat pe *Rakshasa*. Atunci, puternicul Bhima a smuls în grabă un copac lung de zece *Vyasas* și l-a dezgolit de frunze. Și într-o clipă, mereu victoriosul Arjuna și-a încordat arcul *Gandiva*, care avea puterea unui fulger. Și, O, Bharata, făcându-l pe Jishnu să se oprească, Bhima s-a apropiat de *Rakshasa*, care încă răcnea ca norii, și i-a spus: „*Stai! Stai!*” Și astfel, adresându-se canibalului, strângând pânza din jurul taliei, frecându-și palmele, mușcându-și buza inferioară cu dinții și înarmat cu copacul, puternicul Bhima s-a repezit spre dușman. Și asemenea lui Maghavat aruncând fulgerul său, Bhima a făcut ca acel copac, asemănător cu buzduganul lui Yama însuși, să coboare cu forță asupra capului canibalului. *Rakshasa*, însă, a rămas neclintit la acea lovitură și nu a ezitat în conflict. Pe de altă parte, el aruncă spre Bhima torța aprinsă, care ardea ca un fulger. Dar cel mai de seamă dintre războinici o respinse cu piciorul stâng, astfel încât aceasta se întoarse spre *Rakshasa*. Atunci, ferocele Kirmira, la rândul său, smulse dintr-o dată un copac și se aruncă în luptă ca și cum ar fi fost chiar Yama însuși, cu buzduganul său. Și acea luptă, atât de distructivă pentru copaci, semăna cu întâlnirea din vremurile de demult dintre frații Vali și Sugriva pentru posesia aceleiași femei. Și copacii loveau capetele combatanților, erau rupți în bucăți, ca tulpinile de lotus aruncate pe tâmplele elefanților înfuriați. Și în acea mare pădure, nenumărați copaci, zdrobiți ca trestia, zăceau împrăștiați ca niște zdrențe. Acea luptă cu copacii dintre cel mai important dintre *Rakshasas* și cel mai bun dintre oameni, O, taur al neamului Bharata, a durat doar o clipă. Apoi, ridicând o stâncă, *Rakshasa* furios a aruncat-o spre

Bhima care stătea în fața lui, dar acesta nu s-a clintit. Apoi, asemenea lui Rahu care se pregătea să devoreze soarele, împrăștiindu-i razele cu brațele întinse, *Rakshasa* s-a aruncat cu brațele întinse spre Bhima, care rămăsese ferm sub lovitura cu piatra. Și trăgându-se și luptându-se între ei în diverse moduri, păreau ca doi tauri furioși care se luptau între ei. Sau ca doi tigri puternici, înarmați cu dinți și gheare, lupta dintre ei deveni aprigă și dură. Și amintindu-și de rușinea (trecută) suferită din partea lui Duryodhana, mândru de puterea brațelor sale și conștient de faptul că Krishna îl privea, Vrikodara începu să se umfle de vigoare. Și cuprins de furie, Bhima l-a apucat pe *Rakshasa* cu brațele, așa cum un elefant în călduri apucă altul. Și puternicul *Rakshasa*, la rândul său, l-a apucat pe adversarul său, dar Bhimasena, cel mai puternic dintre toți oamenii, l-a aruncat cu violență pe canibal. Sunetele produse de cei doi luptători puternici care se strângeau reciproc mâinile erau înfricoșătoare și semănau cu sunetele bambusului care se rupe. Și aruncându-l pe *Rakshasa* la pământ, l-a apucat de talie și a început să-l învârtă, la fel cum un uragan violent zguduie un copac. Și astfel prins de puternicul Bhima, *Rakshasa*, obosit, a leșinat și, tremurând din toate încheieturile, a continuat să-l strângă pe (Pandava) cu toată puterea. Și văzându-l obosit, Vrikodara și-a înfășurat brațele în jurul inamicului, la fel cum se leagă o fiară cu o funie. Iar monstrul a început să urle înfricoșător, ca o trompetă defectă. Și puternicul Vrikodara a învârtit mult timp *Rakshasa* până când acesta a părut să fie inconștient și a început să se miște convulsiv. Și văzând că *Rakshasa* era epuizat, fiul lui Pandu, fără să piardă timpul, l-a luat în brațe și l-a ucis ca pe un animal. Și așezându-și genunchiul pe talia acelui nenorocit de *Rakshasa*, Vrikodara a început să-i strângă gâtul inamicului cu mâinile. Apoi Bhima, târând pe pământ trupul zdrobit al *Rakshasa*, cu pleoapele pe cale să se închidă, a spus: „O, nenorocitule păcătos, nu va mai trebui să ștergi lacrimile lui Hidimva sau Vaka, pentru că și tu ești pe cale să te duci în palatele lui Yama!” Și spunând aceasta, cel mai de seamă dintre oameni, cu inima plină de mânie, văzând pe *Rakshasa* lipsit de haine și podoabe, inconștient și convulsiv, l-a lăsat să moară. Și după ce *Rakshasa*, de culoarea norilor, a fost ucis, fiul celui mai bun dintre regi (Pandu) l-a lăudat pe Bhima pentru numeroasele sale calități și, așezându-l pe Krishna în fața lor, a pornit spre pădurile Dwaita.

Vidura spuse: Astfel, O, stăpâne al oamenilor, Kirmira a fost ucis în luptă de Bhima, ascultând, O, Kaurava, poruncile lui Yudhishthira cel drept! Și după ce a scăpat pădurea de acest dăunător, victoriosul Yudhishthira cel drept a început să locuiască în acea locuință a lor, împreună cu Draupadi. Iar acei tauri din neamul Bharata, mângâindu-l pe Draupadi, au început să-l laude cu bucurie pe Bhima, cu inima plină de veselie. Și după ce *Rakshasa* a fost ucis, doborât de puterea brațelor lui Bhima, acei eroi au intrat în pădurea pașnică, eliberată de nenorocirea ei. Trecând prin marea pădure, am văzut zăcând trupul răului și neînfricatului *Rakshasa*, ucis de puterea lui Bhima. Și, O, Bharata, acolo am auzit despre această realizare a lui Bhima de la acei Brahmani care s-au adunat în jurul Pandavilor.

Vaisampayana a continuat: „Auzind povestea uciderii în luptă a lui Kirmira, cel mai important dintre Rakshasas, regele a suspinat de tristețe și s-a cufundat în gânduri.”

Arjunabhigamana Parva

SECȚIUNEA XII

Vaisampayana a spus: Auzind că Pandavii fuseseră exilați, Bhojas, Vrishnis și Andhakas s-au dus la eroii care trăiau în suferință în marea pădure. Și rudele consanguine ale lui Panchala, și Dhrishtaketu, regele Chedi, și acei frați celebri și puternici — Kaikeyas, cu inimile aprinse de mânie, s-au dus în pădure să-i vadă pe fiii lui Pritha. Și reproșându-le fiilor lui Dhritarashtra, au spus: „Ce ar trebui să facem?” Și acei tauri ai rasei Kshatriya, cu Vasudeva în frunte, s-au așezat în jurul lui Yudhishthira cel drept. Și salutându-l respectuos pe cel mai important dintre Kuru, Kesava a spus cu tristețe: „Pământul va bea sângele lui Duryodhana și Karna, al lui Dussasana și al răului Sakuni! Ucigându-i pe aceștia în luptă și învingându-le adepții împreună cu aliații lor regali, îl vom

instala pe Yudhishthira cel drept pe tron! Cei răi merită să fie uciși! Cu adevărat, aceasta este moralitatea eternă."

Vaisampayana a continuat: „Și când, din cauza greșelilor fiilor lui Pritha, Janardana s-a înfuriat și părea hotărât să distrugă toate lucrurile create, Arjuna s-a străduit să-l liniștească. Văzând furia lui Kesava, Falguna a început să recite faptele realizate în viețile sale anterioare de acel suflet al tuturor lucrurilor, el însuși nemăsurat, eternul, cu energie infinită, însuși stăpânul Prajapati, conducătorul suprem al lumilor, Vishnu, cu înțelepciune profundă!"

Arjuna a spus: "În vremurile de demult, tu, O, Krishna, ai rătăcit pe munții Gandhamadana timp de zece mii de ani ca un *Muni* care își avea casa acolo unde se lăsa seara! Trăind numai cu apă, tu, în vremurile de demult, O, Krishna, ai locuit și timp de unsprezece mii de ani lângă lacul Pushkara! Și, O, ucigaș al lui Madhu, cu brațele ridicate și stând pe un picior, ai petrecut o sută de ani pe dealurile înalte ale Vadari,[16] trăind tot timpul doar cu aer! Și lăsând deoparte haina ta de sus, cu corpul slăbit și arătând ca un mănunchi de vene, ai trăit pe malurile Saraswati, ocupat cu sacrificiul tău care a durat doisprezece ani! Și, O, Krishna cu energie puternică, în respectarea jurământului tău, ai stat pe un picior timp de o mie de ani ai celeștilor, pe câmpiile Prabhasa, pe care cei virtuoși trebuie să le viziteze! Vyasa mi-a spus că tu ești cauza creației și a cursului ei! Și, O, Kesava, stăpânul Kshetra,[17] tu ești cel care mișcă toate mințile și începutul și sfârșitul tuturor lucrurilor! Toată asceza se odihnește în tine, și tu ești întruchiparea tuturor sacrificiilor și al eternului! Ucigând pe *Asura* Naraka, descendentul primului născut al Pământului, ai obținut cerceii lui și ai săvârșit, O, Krishna, primul sacrificiu al calului (jertfind pe acel *Asura* drept cal de sacrificiu)! Și, O, taur al tuturor lumilor, după ce ai săvârșit această ispravă, ai devenit victorios peste toate! Tu i-ai ucis pe toți *Daityas* și *Danavas* adunați în luptă și, dându-i domnului Sachi (Indra) suveranitatea universului, tu, O, Kesava cu brațe puternice, te-ai născut printre oameni! O, ucigaș al tuturor dușmanilor, după ce ai plutit pe apele primordiale, ai devenit *Hari*,[18] și *Brahma* și *Surya* și *Dharma*, și *Dhatri* și *Yama* și *Anala* și *Vasu*, și *Vaisravana*, și *Rudra*, și *Kala* și firmamentul, pământul și cele zece direcții! Tu însuți necreat, ești stăpânul universului mobil și imobil, Creatorul tuturor, O, tu, cel mai important dintre toate existențele! Și, O, ucigaș al lui Madhu, O, tu, cel cu energie abundentă, în pădurea Chitraratha, tu, O, Krishna, l-ai mulțumit cu sacrificiul tău pe șeful tuturor zeilor, cel mai înalt dintre cei înalți! O Janardana, la fiecare sacrificiu pe care l-ai oferit, ai dăruit, în funcție de părți, sute și mii de aur. Și, O, fiu al neamului Yadava, devenind fiul lui Aditi, O, tu, cel înălțat cu atribute supreme, ai fost cunoscut ca fratele mai mic al lui Indra! Și, O, tu, pedepsitor al dușmanilor, chiar și când erai copil, O, Krishna, datorită energiei tale, ai umplut cu doar trei pași cerul, firmamentul și pământul! Și, O, tu, suflet al tuturor, care acoperi cerul și firmamentul (în timp ce erai astfel transformat), ai locuit în corpul soarelui și l-ai chinuit cu propria ta splendoare! Și, O, tu, cel înălțat, în încarnările tale din acele mii de ocazii, tu ai ucis, O, Krishna, sute de *Asura* păcătoși! Distrugând *Mauravas* și *Pashas* și ucigându-i pe Nisunda și Naraka, tu ai făcut din nou sigură calea către Pragjyotisha! Tu i-ai ucis pe Ahvriti la Jaruthi, pe Kratha și Sisupala cu adepții săi, pe Jarasandha, Saivya și Satadhanwan! Și pe carul tău, care răcnea ca norii și strălucea ca soarele, ai obținut pentru regina ta pe fiica lui Bhoja, învingându-l pe Rukmi în luptă! Tu l-ai ucis în furie pe Indradyumna și pe *Yavana* numit Kaseruman! Și ucigându-l pe Salwa, stăpânul Saubha, ai distrus chiar orașul Saubha! Toți aceștia au fost uciși în luptă; ascultă-mă când vorbesc despre alții (uciși și ei de tine)! La Iravati l-ai ucis pe regele Bhoja, egal cu Karttavirya în luptă, iar atât Gopati, cât și Talaketu au fost uciși de tine! Și, O, Janardana, ai acaparat pentru tine și orașul sacru Dwarka, bogat în comori și plăcut chiar și pentru *Rishi*, și îl vei scufunda în cele din urmă în ocean! O, ucigaș al lui Madhu, cum poate exista în tine strâmbătatea, tu care ești lipsit, O, tu din neamul Dasarha, de mânie și invidie și neadevăr și cruzime? O, tu care

16 Numit și *Vadarika*, un schit din Himalaya, situat în apropierea izvoarelor Gangelui.

17 Nilakantha explică *kshetra* ca incluzând *Mahabhuta*, conștiința, intelectul, nemanifestatul (elementele primordiale), cele zece simțuri, cele cinci obiecte ale simțurilor, și anume pământul, apa etc., dorința, aversiunea, plăcerea, durerea, combinațiile de elemente și *chaitanya*.

18 *Hari* înseamnă aici *sămânța* dezvoltată care urmează să se extindă în întregul vast al universului.

nu cunoşti deteriorarea, toţi *Rishi*, venind la tine aşezaţi în gloria ta pe pământul sacrificial, caută protecţia ta! Şi, O, ucigaş al lui Madhu, tu rămâi la sfârşitul *Yuga*, contractând toate lucrurile şi retrăgând acest univers în tine însuţi, tu, reprimator al tuturor duşmanilor! O, tu, din neamul Vrishni, la începutul *Yuga*, din buricul tău asemănător unui lotus a izvorât însuşi *Brahma*, stăpânul tuturor lucrurilor mobile şi imobile, şi al cărui este întregul univers! Când îngrozitorii *Danavas* Madhu şi Kaitava erau hotărâţi să-l ucidă pe Brahma, văzând efortul lor necuviincios, tu te-ai mâniat şi din fruntea ta, O, Hari, a ieşit Sambhu, cel care ţine tridentul. Astfel, aceste două zeităţi principale au izvorât din trupul tău pentru a-ţi îndeplini lucrarea! Chiar Narada mi-a spus acest lucru! O, Narayana, tu ai sărbătorit în pădurea Chaitraratha, cu daruri abundente, un mare sacrificiu constând într-o multitudine de rituri! O, Dumnezeule, O, tu, cu ochii ca frunzele de lotus, faptele pe care le-ai săvârşit încă din copilărie, recurgând la puterea ta şi ajutat de Baladeva, nu au fost săvârşite niciodată de alţii şi nici nu vor putea fi săvârşite de alţii în viitor! Ai locuit chiar şi în Kailasa, însoţit de brahmani!”

Vaisampayana a continuat: După ce i s-a adresat astfel lui Krishna, ilustrul Pandava, care era sufletul lui Krishna, a amuţit, când Janardana (în răspunsul adresat fiului lui Pritha) a spus: „Tu eşti al meu şi eu sunt al tău, iar tot ce este al meu este şi al tău! Cel care te urăşte mă urăşte şi pe mine, iar cel care te urmează mă urmează şi pe mine! O, tu, cel de neînfrânat, tu eşti *Nara*, iar eu sunt *Narayana* sau Hari! Noi suntem *Rishii* Nara şi Narayana, născuţi în lumea oamenilor cu un scop special. O, Partha, tu eşti din mine, iar eu sunt din tine! O, taur al neamului Bharata, nimeni nu poate înţelege diferenţa care există între noi!”

Vaisampayana a continuat: Când ilustrul Kesava a spus aceasta în mijlocul adunării de regi curajoşi, cu toţii înfierbântaţi de mânie, Panchali, înconjurată de Dhrishtadyumna şi de ceilalţi fraţi eroici ai ei, s-a apropiat de el, cu ochii ca frunzele de lotus, aşezat alături de verii săi, şi, dorind protecţie, s-a adresat cu accente furioase acelui refugiu al tuturor, spunând: Asita şi Devala au spus că, în ceea ce priveşte crearea tuturor lucrurilor, tu ai fost indicat (de către înţelepţi) ca fiind singurul Prajapati şi Creatorul tuturor lumilor! Şi, O, tu, cel de neînfrânat, Jamadagnya spune că tu eşti Vishnu, şi, O, ucigaş al lui Madhu, că tu eşti (întruchiparea) Sacrificiului, Sacrificiul! şi cel pentru care se aduce sacrificiul! Şi, O, cel mai bun dintre bărbaţi, *Rishii* te indică ca fiind Iertarea şi Adevărul! Kasyapa a spus că tu eşti Sacrificiul născut din Adevăr! O, cel înălţat, Narada te numeşte zeul Sadhyas şi al Sivas, ca singurul Creator şi Stăpân al tuturor lucrurilor. Şi, O, tigru printre oameni, tu te joci în mod repetat cu zeii, inclusiv Brahma, Sankara şi Sakra, la fel cum copiii se joacă cu jucăriile lor! Şi, O, cel înălţat, firmamentul este acoperit de capul tău, iar pământul de picioarele tale; aceste lumi sunt ca pântecele tău şi tu eşti Cel Etern! Cu *Rishii* sfinţiţi de învăţăturile vedice şi ascetism, ale căror suflete au fost purificate prin penitenţă şi care sunt mulţumiţi cu viziunea sufletului, tu eşti cel mai bun dintre toate obiectele! Şi, O, stăpân al tuturor fiinţelor masculine, tu eşti refugiul tuturor înţelepţilor regali dedicaţi faptelor virtuoase, care nu întorc niciodată spatele câmpului de luptă şi care posedă toate realizările! Tu eşti Domnul tuturor, tu eşti Omniprezent, tu eşti Sufletul tuturor lucrurilor şi tu eşti puterea activă care pătrunde totul! Conducătorii celorlalte lumi, acele lumi în sine, conjuncţiile stelare, cele zece puncte ale orizontului, firmamentul, luna şi soarele, toate sunt stabilite în tine! Şi, O, tu, cel cu braţele puternice, moralitatea creaturilor (pământeşti), nemurirea universului, sunt stabilite în tine! Tu eşti Domnul Suprem al tuturor creaturilor, celeste sau umane! De aceea, O, ucigaş al lui Madhu, împins de afecţiunea pe care mi-o porţi, îţi voi povesti durerile mele! O Krishna, cum ar putea cineva ca mine, soţia fiilor lui Pritha, sora lui Dhrishtadyumna şi prietena ta, să fie târâtă la adunare! Vai, în timpul ciclului meu, pătată de sânge, îmbrăcată doar cu o singură haină, tremurând din toate încheieturile şi plângând, am fost târâtă la curtea Kurus! Văzându-mă, pătată de sânge, în prezenţa acelor regi din adunare, fiii răi ai lui Dhritarashtra au râs de mine! O, ucigaş al lui Madhu, cât timp au trăit fiii lui Pandu, Panchalas şi Vrishnis, au îndrăznit să-şi exprime dorinţa de a mă folosi ca sclavă! O Krishna, eu sunt, conform legii, nora atât a lui Dhritarashtra, cât şi a lui Bhishma! Cu toate acestea, O, ucigaş al lui Madhu, ei au vrut să mă facă sclavă cu forţa! Îi învinovăţesc pe

Pandavi, care sunt puternici şi de seamă în luptă, pentru că au văzut (fără să se mişte) cum propria lor soţie, cunoscută în toată lumea, era tratată cu atâta cruzime! Oh, ruşine puterii lui Bhimasena, ruşine *Gandivei* lui Arjuna, pentru că ei, O, Janardana, m-au lăsat să fiu astfel dezonorată de oameni mărunţi! Această cale eternă a moralităţii este urmată întotdeauna de cei virtuoşi — adică soţul, oricât de slab ar fi, îşi protejează soţia! Protejând soţia, omul îşi protejează descendenţii, iar protejând descendenţii, omul se protejează pe sine însuşi! Propria persoană este zămislită din soţia sa şi de aceea soţia este numită *Jaya*. O soţie ar trebui, de asemenea, să-şi protejeze stăpânul, amintindu-şi că el se va naşte în pântecele ei! Pandavii nu abandonează niciodată persoana care le solicită protecţia şi totuşi m-au abandonat pe mine, care le-am solicitat-o! Din cei cinci soţi ai mei s-au născut cinci fii cu o energie extraordinară: Prativindhya din Yudhishthira, Sutasoma din Vrikodara, Srutakirti din Arjuna, Satanika din Nakula şi Srutakarman din cel mai tânăr, toţi cu o energie care nu poate fi învinsă. Pentru binele lor, O, Janardana, era necesar să mă protejezi! La fel ca (fiul tău) Pradyumna, ei sunt, O, Krishna, războinici puternici! Sunt cei mai buni arcaşi şi invincibili în luptă împotriva oricărui duşman! De ce suportă nedreptăţile cauzate (mie) de fiii lui Dhritarashtra, cu puterea lor demnă de dispreţ? Privaţi de regatul lor prin înşelăciune, Pandavii au fost transformaţi în sclavi, iar eu însumi am fost târâtă în faţa adunării în timpul sezonului meu, având pe mine doar o singură haină! Ruşine acelui *Gandiva* pe care nimeni altcineva nu-l poate încorda în afară de Arjuna, Bhima şi tine însuţi, O, ucigaş al lui Madhu! Ruşine puterii lui Bhima şi ruşine vitejiei lui Arjuna, deoarece, O, Krishna, Duryodhana (după ce a făcut) a mai respirat chiar şi pentru o clipă! El este, O, ucigaş al lui Madhu, cel care i-a alungat pe Pandava, nevinovaţi, împreună cu mama lor, din regat, în timp ce erau încă copii angajaţi în studiu şi în respectarea jurămintelor lor. Este acel nenorocit păcătos care, oribil de povestit, a amestecat în mâncarea lui Bhima otravă proaspătă şi virulentă în doză maximă. Dar, O, Janardana, Bhima a digerat otrava împreună cu mâncarea, fără să sufere niciun rău, căci, O, cel mai bun dintre oameni şi cel cu braţele puternice, zilele lui Bhima nu se sfârşiseră! O Krishna, Duryodhana este cel care, în casa de lângă banianul numit *Pramana*, l-a legat pe Bhima care dormea fără să bănuiască nimic şi, aruncându-l în Gange, s-a întors în oraş. Dar puternicul Bhimasena, fiul lui Kunti, dotat cu braţe puternice, trezindu-se din somn, şi-a rupt legăturile şi s-a ridicat din apă. Duryodhana este cel care a pus cobra neagră veninoasă să-l muşte pe Bhimasena pe tot corpul, dar ucigaşul de duşmani nu a murit. Trezindu-se, fiul lui Kunti a zdrobit toate şerpii şi, cu mâna stângă, l-a ucis pe vizitiul preferat al lui Duryodhana. Din nou, în timp ce copiii dormeau la Varanavata cu mama lor, el a fost cel care a dat foc casei cu intenţia de a-i arde de vii. Cine este capabil de un astfel de act? Atunci, ilustra Kunti, copleşită de această calamitate şi înconjurată de flăcări, a început să strige îngrozită, adresându-se copiilor: „Vai, sunt pierdută! Cum vom scăpa astăzi de acest foc! Vai, voi întâmpina distrugerea împreună cu copiii mei mici!” Atunci Bhima, dotat cu braţe puternice şi cu o forţă asemănătoare cu cea a vântului, şi-a mângâiat mama ilustră, precum şi pe fraţii săi, spunând: „Ca acel rege al păsărilor, Garuda, fiul lui Vinata, voi sări în aer. Nu ne este frică de acest foc”. Apoi, luându-şi mama pe flancul stâng, pe rege pe cel drept, gemenii pe fiecare umăr şi pe Vivatsu pe spate, puternicul Vrikodara, luându-i pe toţi, a sărit peste foc şi i-a salvat pe mama şi pe fratele său din flăcări. Plecând în acea noapte cu renumita lor mamă, au ajuns în apropierea pădurii Hidimva. Şi în timp ce erau obosiţi şi necăjiţi, dormeau adânc alături de ea, o femeie *Rakshasa* numită Hidimva s-a apropiat de ei. Văzându-i pe Pandavi cu mama lor adormită pe pământ, influenţată de dorinţă, ea a căutat să-l aibă pe Bhimasena ca stăpân. Cea slabă a luat atunci picioarele lui Bhima în poală pentru a le mângâia cu mâinile ei moi. Puternicul Bhima, cu energia sa nemăsurată şi cu vitejia sa de neînvins, s-a trezit din somn şi a întrebat-o: „O, tu, cu trăsături fără cusur, ce doreşti aici?” Întrebată astfel de el, femeia *Rakshasa* cu trăsături fără cusur, capabilă, în plus, să ia orice formă doreşte, i-a răspuns lui Bhima, cel cu sufletul înalt, spunând: „Fugiţi repede de aici! Fratele meu, înzestrat cu putere, va veni să vă ucidă! De aceea, grăbiţi-vă şi nu zăboviţi!” Dar Bhima a spus cu aroganţă: „Nu mă tem de el! Dacă vine aici, îl voi ucide!” Auzind conversaţia lor, cel mai josnic dintre canibali a venit la faţa locului. Cu o înfăţişare înspăimântătoare şi groaznică, scoţând strigăte puternice în timp ce se apropia, *Rakshasa* spuse: „O, Hidimva, cu cine vorbeşti? Adu-l la mine, îl voi mânca. Nu trebuie să zăboveşti.” Dar, mişcată de compasiune, *Rakshasa*, cu trăsături impecabile şi inimă pură,

nu spuse nimic din milă. Atunci monstrul mâncător de oameni, scoțând strigăte îngrozitoare, se năpusti asupra lui Bhima cu mare forță. Și apropiindu-se furios de el, puternicul canibal, posedat de mânie, îl apucă pe Bhima de mână cu mâna lui și strângând-o cu putere cu cealaltă mână, făcând-o tare ca fulgerul lui Indra, îl lovi brusc pe Bhima cu o lovitură care coborî cu forța unui fulger. Având mâna prinsă de *Rakshasa*, Vrikodara, neputând să suporte acest lucru, s-a înfuriat. Apoi a avut loc o luptă îngrozitoare între Bhimasena și Hidimva, amândoi pricepuți în toate armele, care a fost asemănătoare cu întâlnirea dintre Vasava și Vritra. Și, O, tu, cel fără păcat, după ce s-a jucat cu *Rakshasa* pentru o lungă perioadă de timp, puternicul Bhima, cu energia sa nemaipomenită, l-a ucis pe canibal când acesta a slăbit din cauza efortului. Apoi, după ce l-a ucis pe Hidimva și luând-o pe (sora sa) Hidimva în frunte, din care s-a născut (ulterior) Ghatotkacha, Bhima și frații săi au plecat. Apoi, toți aceşti învingători ai dușmanilor lor, însoțiți de mama lor și înconjurați de mulți brahmani, s-au îndreptat spre Ekachakra. În ceea ce privește această călătorie, Vyasa, mereu preocupat de bunăstarea lor, a devenit consilierul lor. Ajunși la Ekachakra, Pandavii, cu jurămintele lor rigide, au ucis și acolo un canibal puternic, pe nume Vaka, la fel de teribil ca Hidimva însuși. Și după ce l-a ucis pe acel canibal feroce, Bhima, cel mai de seamă dintre luptători, s-a dus împreună cu toți frații săi în capitala lui Drupada. Și, O, Krishna, așa cum tu ai dobândit-o pe Rukmini, fiica lui Bhishmaka, tot așa Savyasachin, în timp ce locuia acolo, m-a dobândit pe mine! O, ucigaș al lui Madhu, Arjuna m-a câștigat în *Swayamvara*, după ce a realizat o ispravă dificil de realizat de alții și după ce a luptat și cu regii adunați!

Astfel, O, Krishna, chinuit de numeroase dureri și într-o mare suferință, trăiesc, cu Dhaumya în frunte, dar lipsit de compania adorabilei Kunti! De ce cei care sunt înzestrați cu putere și posedă vitejia unui leu stau indiferenți, privindu-mă astfel chinuită de dușmani atât de josnici? Suferind astfel de nedreptăți din partea dușmanilor răi și malefici, cu putere mică, trebuie să ard în durere atât de mult timp? M-am născut într-o rasă măreață, venind pe lume într-un mod extraordinar! Sunt, de asemenea, soția iubită a Pandavilor și nora ilustrului Pandu! Eu, cea mai importantă dintre femei și devotată soților mei, chiar și eu, O, Krishna, am fost apucată de păr, O, ucigaș al lui Madhu, sub privirile Pandavilor, fiecare dintre ei fiind ca un Indra însuși!

Spunând acestea, Krishna, cu vorbele sale blânde, și-a ascuns fața cu mâinile sale moi ca mugurii de lotus și a început să plângă. Și lacrimile lui Panchali, născute din durere, i-au spălat sânii adânci, plini și grațioși, încununați cu semne de bun augur. Ștergându-și ochii și suspinând frecvent, ea a rostit aceste cuvinte cu mânie și cu vocea sufocată: „Nu am nici soți, nici fii, nici prieteni, nici frați, nici tată! Nici pe tine nu te am, O, ucigașule al lui Madhu, pentru că voi toți, văzând cum sunt tratată atât de crud de dușmani inferiori, stați nemișcați! Durerea mea pentru batjocura lui Karna nu poate fi alinată! Din aceste motive, merit să fiu protejată mereu de tine, O, Kesava, și anume: relația noastră, respectul tău (pentru mine), prietenia noastră și stăpânirea ta (asupra mea).

Vaisampayana a continuat: În acea adunare de eroi, Vasudeva i-a vorbit atunci lui Draupadi, care plângea, astfel: „O, frumoasă doamnă, soțiile celor pe care îi urăști vor plânge la fel ca tine, văzându-și soții morți pe pământ, scăldați în sânge și cu trupurile acoperite de săgețile lui Vivatsu! Nu plânge, doamnă, căci voi depune toate eforturile pentru fiii lui Pandu! Îți promit că vei fi (din nou) regina regilor! Cerurile s-ar putea prăbuși, Himavat s-ar putea despica, pământul s-ar putea sfâșia, apele oceanului s-ar putea usca, dar cuvintele mele nu vor fi niciodată zadarnice!” Auzind aceste cuvinte ale lui Achyuta, Draupadi s-a uitat încruntată la al treilea soț al ei (Arjuna). Și, O, puternic rege, Arjuna i-a spus lui Draupadi: „O, tu, cu ochii frumoși de cupru, nu te întrista! O, ilustră, va fi așa cum a spus ucigașul lui Madhu! Nu poate fi altfel, O, frumoasă!”

Dhrishtadyumna a spus: „Eu îl voi ucide pe Drona, Sikhandin îl va ucide pe bunicul. Bhimasena îl va ucide pe Duryodhana, iar Dhananjaya îl va ucide pe Karna. Și, O, soră, ajutați de Rama și Krishna, suntem invincibili în luptă chiar și pentru ucigașul lui Vritra — ce sunt fiii lui Dhritarashtra?”

Vaisampayana a continuat: „După ce aceste cuvinte au fost rostite, toți eroii de acolo și-au îndreptat privirile spre Vasudeva, care a început să vorbească în mijlocul lor, după cum urmează."

SECȚIUNEA XIII

Vasudeva a spus: O, stăpân al pământului, dacă aș fi fost prezent la Dwaraka, atunci, O, rege, acest rău nu s-ar fi abătut asupra ta! Și, O, tu, cel de neînfrânat, venind la partida de jocuri de noroc, chiar dacă nu aș fi fost invitat de fiul lui Amvika (Dhritarashtra), sau de Duryodhana, sau de ceilalți Kauravas, aș fi împiedicat desfășurarea jocului, arătând numeroasele sale rele, chemându-i în ajutor pe Bhishma, Drona, Kripa și Vahlika! O, cel înălțat, pentru binele tău, i-aș fi spus fiului lui Vichitravirya: „O, cel mai de seamă dintre monarhi, nu lăsa pe fiii tăi să se ocupe cu zarurile!" I-aș fi arătat numeroasele rele (ale zarurilor) prin care ai căzut în atâta suferință și prin care fiul lui Virasena a fost privat de regatul său! O, rege, rele neașteptate se abat asupra unui om din cauza zarurilor! I-aș fi descris cum un om odată angajat în joc continuă să joace (din dorința de a câștiga). Femeile, zarurile, vânătoarea și băutura, de care oamenii devin dependenți ca urmare a ispitei, au fost considerate cele patru rele care îl privesc pe om de prosperitate. Iar cei versați în *Sastras* sunt de părere că toate acestea sunt însoțite de rele. Și cei dependenți de zaruri cunosc toate relele acestora. O, tu, cel cu brațe puternice, apărând în fața fiului lui Amvika, i-aș fi arătat că, jucând zaruri, oamenii își pierd într-o singură zi averile, cad în necazuri, sunt privați de bogățiile pe care nu le-au gustat și schimbă cuvinte dure! O, perpetuator al neamului Kuru, i-aș fi arătat aceste și alte rele care le însoțesc! Dacă ar fi acceptat cuvintele mele astfel adresate, bunăstarea neamului Kuru, precum și virtutea însăși, ar fi fost asigurate! Și, O, cel mai de seamă dintre regi, dacă ar fi respins sfaturile mele blânde oferite ca leac, atunci, O, cel mai bun dintre rasa Bharata, l-aș fi constrâns cu forța! Și, dacă cei care așteaptă la curtea lui, pretinzând că sunt prietenii lui, dar în realitate fiind dușmanii lui, l-ar fi susținut, atunci i-aș fi ucis pe toți, împreună cu acei jucători, prezenți acolo! O Kauravya, din cauza absenței mele din țara *Anartta* în acel moment, ai căzut într-o astfel de suferință provocată de zaruri! O, tu, cel mai bun dintre Kuru, O, fiu al lui Pandu, la sosirea la Dwarka am aflat de la Yuyudhana totul despre nenorocirea ta! Și, O, cel mai de seamă dintre regi, imediat ce am auzit, cu inima îndurerată de durere, am venit repede aici, dorind să te văd, O, rege! Vai! O, taur al neamului Bharata, ați căzut cu toții într-o mare suferință! Te văd pe tine și pe frații tăi cufundați în nenorocire!

SECȚIUNEA XIV

Yudhishthira a spus: «O, Krishna, de ce ai fost absent (din țara Anartta)? Și, O, descendent al neamului Vrishni, în timp ce ai fost plecat, unde ai locuit? Și ce ai făcut în timp ce ai fost departe de regatul tău?»

Krishna a spus: O, taur al neamului Bharata, am plecat cu scopul de a distruge orașul Salwa. Și, O, cel mai de seamă dintre Kauravas, ascultă motivele pentru care am făcut acest lucru! Eroicul fiu al lui Damaghosha, binecunoscutul rege Sisupala, cu brațe puternice și mare energie, a fost ucis de mine, O, cel mai bun dintre Bharatas, la sacrificiul tău *Rajasuya*, pentru că acel rău nu a putut suporta din furie să vadă prima închinare oferită mie! Auzind că a fost ucis, Salwa, arzând de furie, a venit la Dwaraka, în timp ce, O, Bharata, aceasta era goală, eu fiind plecat, locuind aici cu tine. Și ajungând acolo într-un car făcut din metale prețioase și numit de aceea *Souva*, el a avut o întâlnire cu tinerii prinți ai neamului Vrishni — acei tauri ai acelui neam — și a luptat cu ei fără milă. Și, măcelărind mulți tineri Vrishni de curaj eroic, cel rău a devastat toate grădinile orașului. Și, O, tu, cel cu brațe puternice, el a spus: „Unde este acel nenorocit din neamul Vrishni, Vasudeva, fiul rău al lui Vasudeva? Voi umili în luptă mândria acelei persoane atât de dornice de luptă! Spune-mi adevărul, O, Anarttasl! Voi merge acolo unde se află el. Și după ce îl voi ucide pe ucigașul lui Kansa și Kesi, mă voi întoarce! Jur pe arma mea că nu mă voi întoarce fără să-l ucid!" Și strigând în repetate rânduri: Unde este? Unde este? Domnul din Saubha se grăbește încoace și încolo, dorind să

mă întâlnească în luptă? Și Salwa a mai spus: „Împins de mânie pentru distrugerea lui Sisupala, astăzi îl voi trimite în palatul lui Yama pe acel ticălos perfid și rău la minte!” Și, O, rege, el a mai spus: Îl voi ucide pe Janardana, care, ticălosul, mi-a ucis fratele, care era doar un băiat de vârstă fragedă și care a fost ucis nu pe câmpul de luptă, nepregătit cum era!” După ce a plâns astfel, O, mare rege, și după ce m-a insultat astfel, O, fiu al neamului Kuru, s-a ridicat în cer cu carul său din metale prețioase, capabil să meargă oriunde dorește! La întoarcerea (în regatul meu), am auzit, O, Kaurava, ce a spus despre mine răul și ticălosul rege al Maticka! Și, O, descendent al neamului Kuru, am fost cuprins de mânie și, O, rege, după ce am reflectat asupra tuturor lucrurilor, mi-am pus în gând să-l ucid! Și, aflând, O, Kauravya, despre oprimarea lui asupra Anarttas, despre insultele lui la adresa mea și despre aroganța lui excesivă, m-am hotărât să-l distrug pe acel ticălos! Și, O, stăpân al pământului, am pornit (din orașul meu) pentru a-l ucide pe (stăpânul) Saubha. Și căutându-l ici și colo, l-am găsit pe o insulă în mijlocul oceanului! Atunci, O, rege, suflând în scoica mea numită *Panchajanya*, obținută din mare, și provocându-l pe Salwa la luptă, m-am pregătit pentru luptă! În acel moment, m-am întâlnit cu numeroși Danava, pe care i-am supus și i-am doborât la pământ. O, tu, cel cu brațele puternice, din cauza acestei întâmplări nu am putut să vin (la tine)! De îndată ce am auzit de jocul nedrept de zaruri de la Hastinapur, am venit aici, dorind să vă văd pe voi, care ați fost cufundați în suferință.

SECȚIUNEA XV

Yudhishthira a spus: «O, ilustrule Vasudeva cu brațe puternice, povestește-mi în detaliu despre moartea domnului din Saubha. Curiozitatea mea nu a fost potolită de povestire.»

Vasudeva a spus: O, rege cu brațe puternice, auzind că fiul lui Srutasravas (Sisupala) a fost ucis de mine, Salwa, O, cel mai bun dintre neamul Bharata, a venit în orașul Dwaravati! Și, O, fiu al lui Pandu, regele rău, așezându-și trupele în formație, a asediat orașul din jur și de sus. Și, așezându-se în regiunile superioare, regele a început lupta cu orașul. Și acea confruntare a început cu o ploaie densă de arme din toate părțile. Și, O, taur al neamului Bharata, orașul era la acea vreme bine fortificat din toate părțile, conform științei (fortificațiilor), cu steaguri, arcade, combatanți, ziduri și turnulețe, mașini de război, mineri, străzi baricadate cu lemn ascuțit, turnuri și clădiri cu porți bine aprovizionate, mașini de aruncat torțe aprinse și focuri, și vase din piei de cerb (pentru transportul apei), și trompete, tamburi și tobe, sulițe și furci, și *Sataghnis*, și pluguri, rachete, bile de piatră și topoare de luptă și alte arme și scuturi îmbogățite cu fier, și mașini pentru aruncarea bilelor și gloanțelor și lichidelor fierbinți! Orașul era, de asemenea, bine apărat de numeroase care și, O, tigrule dintre Kuru, de Gada, Shamva, Uddhava și alții, precum și de războinici cu vitejie dovedită în luptă, toți de viță nobilă și capabili să înfrunte orice dușman! Toți aceștia s-au așezat pe posturi de comandă și, ajutați de cavalerie și purtători de steaguri, au început să apere orașul. Iar Ugrasena, Uddhava și alții, pentru a preveni neglijența, au proclamat în tot orașul că nimeni nu trebuie să bea. Și toți Vrishni și Andhaka, știind bine că vor fi uciși de Salwa dacă se vor comporta neglijent, au rămas sobri și vigilenți. Iar poliția a alungat repede din oraș toți mimii, dansatorii și cântăreții din țara Anartta. Și toate podurile peste râuri au fost distruse, iar bărcile au fost interzise să navigheze, iar șanțurile (din jurul orașului) au fost întesate cu țăruși la fund. Și terenul din jurul orașului pe o distanță de două mile a fost făcut denivelat, iar pe el au fost săpate gropi și găuri, iar sub suprafață au fost ascunși combustibili. Fortăreața noastră, O, tu cel fără păcat, este puternică din fire și întotdeauna bine apărată și plină de tot felul de arme! Și, ca urmare a pregătirilor făcute, orașul nostru era mai pregătit ca niciodată să înfrunte inamicul. Și, O, șef al Bharatas, ca urmare a tuturor acestor lucruri, orașul arăta ca cel al lui Indra însuși. Și, O, rege, în momentul apropierii lui Salwa, nimeni nu putea intra sau ieși din orașul Vrishnis și Andhakas fără a prezenta semnul convenit. Și toate străzile orașului și spațiile deschise erau pline de numeroși elefanți și cai! Și, O, tu, cel cu brațe puternice, combatanții erau cu toții răsplătiți în mod special cu alocații și salarii, rații, arme și haine! Și printre combatanți nu era niciunul care să nu fie plătit cu aur, niciunul care să nu fie plătit deloc, niciunul care să nu fie obligat în vreun fel și niciunul care să nu fie de o vitejie dovedită! Și,

O, tu, cu ochi ca frunzele de lotus, astfel Dwaraka, plină de aranjamente bine ordonate, a fost apărată de Ahuka (Ugrasena)!

SECȚIUNEA XVI

Vasudeva a continuat: O, rege al regilor, Salwa, stăpânul Saubha, a venit spre orașul nostru cu o forță imensă formată din infanterie, cavalerie și elefanți! Și armata condusă de regele Salwa, formată din patru regi ai forțelor, a ocupat un teren plat care dispunea de o sursă abundentă de apă. Și abandonând cimitirele și templele dedicate zeilor, copacii sacri și terenurile acoperite de furnicar, acea oaste a ocupat toate celelalte locuri. Și drumurile (care duceau spre oraș) au fost blocate de diviziile armatei, iar intrările secrete au fost, de asemenea, blocate de tabăra inamică. Și, O, Kauravya, asemenea stăpânului păsărilor (Garuda), conducătorul Saubha s-a repezit spre Dwaraka, aducând cu el, O, taur printre oameni, oastea sa echipată cu tot felul de arme, priceputâ în toate armele, formată dintr-o densă expoziție de care, elefanți și cavalerie, abundând în steaguri, și soldați de infanterie bine plătiți și bine hrăniți, posedați de o mare forță și purtând toate semnele eroismului și echipați cu care și arcuri minunate. Și văzând armata lui Salwa, tânăra prințesă din neamul Vrishni s-a hotărât să o înfrunte ieșind din oraș. Și, O, rege, Charudeshna, Samva și puternicul războinic Pradyumna, O, descendent al neamului Kuru, au pornit la drum, urcând în carele lor, îmbrăcați în zale, împodobiți cu ornamente, cu steaguri fluturând, hotărâți să înfrunte oastea puternică și numeroasă a lui Salwa! Și Samva, luându-și arcurile, l-a atacat cu înverșunare pe câmpul de luptă pe Kshemavriddhi, comandantul forțelor lui Salwa și, de asemenea, principalul său consilier! Și, O, tu, cel mai de seamă dintre Bharatas, fiul lui Jambavati a început atunci să lanseze săgeți într-un flux continuu, așa cum Indra lansează ploaia! Și, O, puternic rege, atunci Kshemavriddhi, comandantul forțelor lui Salwa, a suportat acea ploaie de săgeți, nemișcat ca Himavat! Și, O, cel mai de seamă dintre regi, Kshemavriddhi, la rândul său, a tras asupra lui Samva o salvă și mai puternică de săgeți, ajutat de puterile sale de iluzie! Și dispersând prin contrailuzie acea descărcare inspirată de iluzie, Samva a tras asupra carului (adversarului) său o mie de săgeți! Apoi, străpuns de săgețile lui Samva și copleșit acolo de Kshemavriddhi, comandantul oștirii inamice, a părăsit câmpul de luptă cu ajutorul calului său rapid! Și când generalul rău al lui Salwa a părăsit câmpul de luptă, un puternic Daitya numit Vegavat s-a năpustit asupra fiului meu! Și, O, cel mai bun dintre monarhi, astfel atacat, eroicul Samva, perpetuatorul neamului Vrishni, a suportat atacul lui Vegavat, rămânând pe poziție. Și, O, fiu al lui Kunti, eroicul Samva, cu o vitejie de neînvins, învârtind o măciucă rapidă, a aruncat-o cu viteză spre Vegavat! Și, O, rege, lovit cu acea măciucă, Vegavat a căzut la pământ, ca un stăpân al pădurii cu rădăcini putrezite, bătut de intemperii și ofilit! Și asupra acelui eroic *Asura* de energie puternică, ucis cu măciuca, fiul meu a pătruns în acea oaste puternică și a început să lupte cu toți. Și, O, mare rege, un *Danava* binecunoscut numit Vivindhya, un războinic puternic care mânuia un arc mare și puternic, l-a întâlnit pe Charudeshna! Și, O, monarh, întâlnirea dintre Charudeshna și Vivindhya a fost la fel de aprigă ca cea din vremurile de demult dintre Vritra și Vasava! Și înfuriați unul pe celălalt, combatanții s-au străpuns reciproc cu săgețile lor, scoțând urlete puternice ca doi lei puternici! Apoi, fiul lui Rukmini a fixat pe coarda arcului său o armă puternică, care poseda splendoarea focului sau a soarelui și era capabilă să distrugă toți dușmanii, după ce o însufleți mai întâi cu incantații! Apoi, O, monarhule, acel războinic puternic, fiul meu, aprins de mânie, l-a provocat pe Vivindhya și a tras cu arma asupra lui. Și Danava, lovit de acea armă, a căzut la pământ ca un cadavru fără viață! Văzând că Vivindhya era ucis și că întreaga oaste se clătina, Salwa a avansat din nou pe frumosul său car, capabil să meargă oriunde. Și, O, rege cu brațe puternice, văzându-l pe Salwa pe frumosul său car, combatanții din Dwaraka s-au clătinat de frică! Dar, O, tu, din neamul Kuru, Pradyumna a plecat și, O, mare rege, îndemnându-i pe Anartta să fie veseli, a spus: „Nu vă clătinați și rămâneți să mă vedeți luptând! Chiar eu voi respinge cu forța carul pe care se află Salwa! Voi, Yadava, astăzi, cu armele mele asemănătoare șerpilor, lansate din arcul meu cu mâna mea, voi distruge această oaste a domnului din Saubha! Fiți cu toții cu inima bună! Nu vă temeți! Domnul din Saubha va fi ucis astăzi! Atacat de mine, nenorocitul va fi distrus împreună cu carul său!” O, fiu al lui Pandu, după ce

Pradyumna a vorbit astfel cu inima veselă, oastea Yadava, O, eroule, a rămas pe câmpul de luptă şi a început să lupte cu veselie!

SECȚIUNEA XVII

Vasudeva a continuat: O, taur al neamului Bharata, după ce le-a vorbit astfel Yadavaşilor, fiul lui Rukmini (Pradyumna) s-a urcat în carul său de aur. Carul pe care îl conducea era tras de cai excelenți, îmbrăcați în zale. Deasupra lui se afla un steag pe care era reprezentată figura unui *Makara* cu gura căscată şi fioros ca Yama. Şi cu caii săi, mai mult zburând decât alergând pe pământ, s-a năpustit asupra dușmanului. Iar eroul, echipat cu tolba şi sabia, cu degetele acoperite cu piele, a tras cu arcul său, care avea splendoarea fulgerului, cu mare forță, şi, transferându-l dintr-o mână în alta, ca şi cum ar fi disprețuit inamicul, a răspândit confuzie printre Danava şi alți războinici din orașul Saubha. Şi, la fel de fierbinte în disprețul față de inamic, ucigând continuu Danava în luptă, nimeni nu putea remarca nici cea mai mică pauză între săgețile sale succesive. Şi culoarea feței sale nu se schimba, iar membrele sale nu tremurau. Şi oamenii auzeau doar urletele sale puternice, de leu, care indicau o vitejie minunată. Şi monstrul acvatic cu gura larg deschisă, devoratorul tuturor peştilor, aşezat pe catargul auriu al celui mai bun dintre care, a semănat teroarea în inimile războinicilor lui Salwa. Şi, O, rege, Pradyumna, secerătorul dușmanilor, s-a năpustit cu viteză asupra lui Salwa însuşi, atât de dornic de o întâlnire! Şi, O, perpetuator al neamului Kuru, înfruntat de eroicul Pradyumna în acea bătălie măreață, furiosul Salwa nu putea suporta provocarea! Şi cuceritorul orașelor ostile, Salwa, înnebunit de furie, coborî din frumosul său car de viteză neînfrânată, hotărât să-l înfrunte pe Pradyumna. Şi oamenii priviră lupta dintre Salwa şi cel mai de seamă dintre eroii Vrishni, care era asemănătoare cu întâlnirea dintre Vasava şi Vali. Şi, O, eroule, urcând în frumosul său car împodobită cu aur şi dotată cu steaguri, stâlpi de steaguri şi tolbe, ilustrul şi puternicul Salwa a început să tragă cu săgețile sale în Pradyumna! Pradyumna, de asemenea, prin energia brațelor sale, l-a copleşit pe Salwa în luptă cu o ploaie densă de săgeți. Cu toate acestea, regele Saubha, atacat astfel în luptă de Pradyumna, nu s-a îndurat, ci a tras spre fiul meu săgeți care erau ca focul aprins. Dar puternicul Pradyumna a parat acea ploaie de săgeți. Văzând acest lucru, Salwa a aruncat asupra fiului meu alte arme de o splendoare aprinsă. Atunci, O, cel mai de seamă dintre monarhi, străpuns de săgețile lui Salwa, fiul lui Rukmini a tras fără ezitare o săgeată capabilă să pătrundă în organele vitale ale unui dușman în luptă. Şi acea săgeată înaripată trasă de fiul meu, străpungând armura lui Salwa, i-a pătruns în inimă, după care acesta a căzut la pământ, leşinat. Şi văzând că eroicul rege Salwa a căzut la pământ, lipsit de simțiri, cei mai de seamă dintre Danavi au fugit, sfâşiind pământul de sub picioarele lor. Şi, O, stăpâne al pământului, armata lui Salwa a scos exclamații de „*Oh!*” şi „*Vai!*” văzându-şi regele, stăpânul Saubha, căzând fără suflare! Şi, O, fiu al neamului Kuru, revenindu-şi în fire, puternicul Salwa s-a ridicat şi, dintr-o dată, şi-a descărcat săgețile asupra lui Pradyumna. Atunci eroicul şi puternicul Pradyumna, rănit grav de adversarul său la gât, a fost slăbit în carul său. Şi, O, puternicule rege, rănindu-l pe fiul lui Rukmini, Salwa a scos un strigăt ca un răget de leu, care a umplut întreaga lume! Şi, O, Bharata, când fiul meu a leşinat, Salwa, fără să piardă niciun moment, a tras din nou asupra lui alte săgeți greu de suportat. Şi străpuns de nenumărate săgeți şi lipsit de simțiri, Pradyumna, O, şef al neamului Kuru, a rămas nemişcat pe câmpul de luptă!”

SECȚIUNEA XVIII

Vasudeva a continuat: O, rege, lovit de săgețile lui Salwa, când Pradyumna şi-a pierdut cunoştința, Vrishnii care veniseră la luptă au fost cu toții descurajați şi cuprinşi de durere! Iar combatanții din neamurile Vrishni şi Andhaka au izbucnit în exclamații de „*Oh!*” şi „*Vai!*”, în timp ce inamicul simțea o mare bucurie şi, văzându-l astfel lipsit de simțiri, vizitiul său antrenat, fiul lui Daruka, l-a dus repede de pe câmpul de luptă cu ajutorul cailor săi. Carul nu se îndepărtase prea mult când cel mai bun dintre războinici şi-a recăpătat cunoştința şi, luându-şi arcul, s-a adresat vizitiului său, spunând: „O, fiu al tribului Suta, ce ai făcut? De ce pleci de pe câmpul de luptă? Nu

este obiceiul eroilor Vrishni în luptă! O, fiu al unui Suta, ai fost dezorientat la vederea unui Salwa în acea luptă aprigă? Sau te-ai descurajat, privind lupta? O! Spune-mi sincer ce gândești!" Caretierul a răspuns: „O, fiu al lui Janardana, nu am fost confuz şi nici frica nu m-a cuprins. Pe de altă parte, O, fiu al lui Kesava, cred că sarcina de a-l învinge pe Salwa este dificilă pentru tine! De aceea, O, eroule, mă retrag încet de pe câmpul de luptă. Acest nenorocit este mai puternic decât tine! Cu toate acestea, un vizitiu are datoria de a-l proteja pe războinicul din car, atunci când acesta îşi pierde cunoştinţa! O, tu, cel binecuvântat cu o viaţă lungă, ar trebui să fii mereu protejat de mine, aşa cum şi tu ai datoria să mă protejezi pe mine! Gândindu-mă că războinicul din car trebuie să fie mereu protejat (de vizitiul său), te duc cu mine! Mai mult, O, tu, cel cu braţe puternice, eşti singur, în timp ce Danava sunt mulţi. Gândindu-mă, O, fiu al lui Rukmini, că nu le eşti egal în luptă, plec!"

Vasudeva a continuat: Când vizitiul a vorbit astfel, el, O Kauravya, care are *makara* ca semn distinctiv, i-a răspuns, zicând: „Întoarce carul! O, fiu al lui Daruka, nu mai face niciodată aşa ceva; niciodată, O, Suta, nu te mai întoarce din luptă, cât timp eu sunt în viaţă! Nu este fiu al neamului Vrishni cel care părăseşte câmpul de luptă sau ucide duşmanul căzut la picioarele sale şi strigând «*Sunt îngrijorat*», sau ucide o femeie, un băiat, un bătrân sau un războinic în pericol, lipsit de carul său sau cu armele rupte! Tu te-ai născut în neamul vizitiilor şi ai fost antrenat în meseria ta! Şi, O, fiu al lui Daruka, tu cunoşti obiceiurile Vrishnis în luptă! Fiind versat în toate obiceiurile Vrishnis în luptă, O, Suta, nu mai fugi niciodată de pe câmpul de luptă aşa cum ai făcut! Ce îmi va spune nestăpânitul Madhava, fratele mai mare al lui Gada, când va auzi că am părăsit câmpul de luptă în dezorientare sau că am fost lovit în spate - un fugar din luptă! Ce va spune fratele mai mare al lui Kesava, Baladeva, cel cu braţele puternice, îmbrăcat în albastru şi îmbătat de vin, când se va întoarce? Ce va spune, O, Suta, acel leu printre oameni, nepotul lui Sini (Satyaki), acel mare războinic, când va auzi că am abandonat lupta? Şi, O, vizitiule, ce vor spune despre mine Shamva, mereu victorios, Charudeshna, de neînfrânt, Gada, Sarana şi Akrura, cu braţele lor puternice? Ce vor spune despre mine, care până acum eram considerat curajos şi bine crescut, respectabil şi mândru, soţiile eroilor Vrishni când se vor întâlni? Vor spune chiar: «*Acest Pradyumna este un laş care a venit aici, părăsind bătălia! Ruşine lui!*» Nu vor spune niciodată: «*Bravo!*» Râsul batjocoritor, însoţit de exclamaţia «*Ruşine!*», este pentru mine sau pentru o persoană ca mine, O Suta, mai mult decât moartea! De aceea, nu mai părăsi niciodată câmpul de luptă! Încredinţându-mi mie sarcina, Hari, ucigaşul lui Madhu, s-a dus să sacrifice leul Bharata (Yudhishthira)! De aceea, nu pot să rămân tăcut acum! O Suta, când curajosul Kritavarman a ieşit să-l înfrunte pe Salwa, l-am oprit, spunând că *eu îl voi înfrunta pe Salwa*. *Stai!* Pentru a mă onora, fiul lui Hridika a renunţat! După ce a părăsit câmpul de luptă, ce îi voi spune acelui războinic puternic când îl voi întâlni? Când acela de braţe puternice şi de neînfrânt — cel care deţine scoica, discul şi buzduganul — se va întoarce, ce să-i spun eu, celui cu ochi ca frunzele de lotus? Satyaki, Valadeva şi alţii din neamurile Vrishni şi Andhaka se laudă mereu cu mine! Ce să le spun eu? O, Suta, părăsind câmpul de luptă şi cu răni de săgeţi în spate, în timp ce sunt dus de tine, nu voi putea trăi în niciun caz! De aceea, O, fiu al lui Daruka, întoarce repede carul şi nu mai face asta niciodată, chiar şi în momentele de mare pericol! O, Suta, nu cred că viaţa valorează prea mult, după ce am fugit de pe câmpul de luptă ca un laş, cu spatele străpuns de săgeţile (inamicului)! M-ai văzut vreodată, O, fiu al lui Suta, fugind de pe câmpul de luptă ca un laş? O, fiu al lui Daruka, nu se cuvenea să abandonezi lupta, în timp ce dorinţa mea de a lupta nu era încă satisfăcută! De aceea, întoarce-te pe câmpul de luptă."

SECŢIUNEA XIX

Vasudeva a continuat: Astfel abordat, fiul neamului Suta i-a răspuns în grabă lui Pradyumna, cel mai puternic dintre toţi, cu aceste cuvinte dulci: „O, fiu al lui Rukmini, nu mă tem să conduc caii pe câmpul de luptă şi sunt familiarizat şi cu obiceiurile Vrishnis în război! Nu este deloc altfel! Dar, O, tu, binecuvântat cu o viaţă lungă, cei care conduc carul sunt învăţaţi că războinicul din car trebuie protejat cu orice preţ de vizitiul său! Şi tu ai fost foarte afectat! Ai fost rănit grav de săgeţile trase de Salwa. Ai fost şi lipsit de simţuri, O, eroule! De aceea m-am retras de

pe câmpul de luptă. Dar, O, șef al Satwataşilor, acum că ți-ai recăpătat simțurile fără prea multă agitație, fii martor, O, fiu al lui Kesava, la priceperea mea în conducerea cailor! Am fost zămislit de Daruka şi am fost instruit cum se cuvine! Acum voi pătrunde fără teamă în celebra formație a lui Salwa!”

Vasudeva a continuat: Spunând acestea, O, eroule, vizitiul, trăgând de frâiele, a început să conducă caii cu viteză spre câmpul de luptă. Şi, O, rege, loviți cu biciul şi trași de frâiele, acei cai excelenți păreau să zboare în aer, executând diverse mişcări frumoase, uneori circulare, alteori semicirculare, alteori diferite, uneori spre dreapta, alteori spre stânga. Şi, O, rege, acei armăsari, înțelegând parcă intenția fiului lui Daruka, înzestrați cu o asemenea uşurință a mâinii, ardeau de energie şi păreau să meargă fără să atingă pământul cu picioarele! Acel taur printre oameni a învârtit atât de uşor oastea lui Salwa, încât cei care au asistat la asta s-au mirat nespus. Şi stăpânul din Saubha, incapabil să suporte manevra lui Pradyumna, a trimis instantaneu trei săgeți către vizitiul adversarului său! Carul, însă, fără să țină seama de forța acelor săgeți, a continuat să meargă pe dreapta. Atunci stăpânul din Saubha, O, eroule, a tras din nou asupra fiului meu Rukmini o ploaie de arme de diferite feluri! Dar ucigaşul eroilor inamici, fiul lui Rukmini, arătând cu un zâmbet uşurința mâinii sale, a tăiat toate acele arme în momentul în care au ajuns la el. Văzând că săgețile sale erau tăiate de Pradyumna, stăpânul din Saubha, recurgând la iluzia înfricoşătoare naturală pentru *Asura*, a început să lanseze o ploaie densă de săgeți. Dar tăind în bucăți acele arme puternice Daitya trase spre el în mijlocul cursei cu ajutorul armei sale *Brahma*, Pradyumna a tras săgeți înaripate ale altor regi. Şi aceştia, bucurându-se de sânge, respingând săgețile lui Daitya, i-au străpuns capul, pieptul şi fața. Şi din cauza acelor răni, Salwa a căzut fără cunoştință. Şi când Salwa, rău intenționat, a căzut, lovit de săgețile lui Pradyumna, fiul lui Rukmini a tras încă o săgeată spre el, capabilă să distrugă orice duşman. Şi văzând acea săgeată venerată de toți Dasarhas, arzând ca focul şi mortală ca un şarpe veninos, fixată pe coarda arcului, firmamentul s-a umplut de exclamații de „*Oh!*” şi „*Vai!*”. Atunci toți cei cerești, cu Indra şi stăpânul comorilor (Kubera) în frunte, l-au trimis pe Narada şi pe zeul vântului, înzestrat cu viteza minții. Şi aceştia doi, apropiindu-se de fiul lui Rukmini, i-au transmis mesajul celest, spunând: „O, eroule, regele Salwa nu trebuie să fie ucis de tine! Retrage săgeata. El nu poate fi ucis de tine în luptă! Nu există niciun om care să nu poată fi ucis de acea săgeată! O, tu, cel cu brațe puternice, Creatorul a hotărât ca moartea lui să vină din mâna lui Krishna, fiul lui Devaki! Să nu se falsifice acest lucru!” Atunci, cu inima bucuroasă, Pradyumna a retras cea mai bună dintre săgeți din arcul său excelent şi a pus-o înapoi în tolba sa. Şi apoi, O, cel mai de seamă dintre regi, puternicul Salwa, lovit de săgețile lui Pradyumna, s-a ridicat descurajat şi a plecat repede. Atunci, O, rege, răul Salwa, astfel lovit de Vrishni, s-a urcat în carul său din metale prețioase şi, părăsind Dwaraka, a zburat spre ceruri!

SECȚIUNEA XX

Vasudeva a spus: Când Salwa a părăsit oraşul Anarttas, m-am întors acolo, O, rege, la sfârşitul marelui tău sacrificiu *Rajasuya*! La sosirea mea, am găsit Dwaraka lipsită de splendoarea sa şi, O, mare monarh, nu se auzeau sunete de recitare vedică sau ofrande sacrificiale, iar excelentele domnişoare erau toate lipsite de podoabe, iar grădinile erau lipsite de frumusețe. Alarmat de acest aspect, l-am întrebat pe fiul lui Hridika, spunând: „ De ce bărbații şi femeile din oraşul Vrishnis sunt atât de îndurerați, O, tigru printre oameni?” O, tu, cel mai bun dintre regi, astfel l-am întrebat pe fiul lui Hridika (Kritavarman) să-mi povestească în detaliu invazia oraşului de către Salwa şi plecarea lui ulterioară din acesta. Şi, O, tu, cel mai de seamă dintre Bharatas, auzind totul, chiar şi atunci m-am hotărât să-l ucid pe Salwa. Şi încurajând cetățenii, O, cel mai bun dintre Bharatas, m-am adresat cu veselie regelui Ahuka, lui Anakdundhuvi şi eroilor principali ai neamului Vrishni, spunând: „Rămâneți în oraş, O, tauri dintre Yadavas, având grijă de toate, şi să ştiți că eu plec să-l ucid pe Salwa! Nu mă voi întoarce în oraşul Dwaravati fără să-l ucid. Voi veni din nou la voi după ce voi fi distrus pe Salwa împreună cu carul său din metale prețioase. Cântați notele ascuțite, medii şi plate ale *Dundhuvi*, atât de înfricoşătoare pentru duşmani!” Şi tu, taur al neamului

Bharata, încurajați astfel de mine, acei eroi mi-au spus cu veselie: „Du-te și ucide dușmanii!” Și astfel, primind binecuvântările acelor războinici cu inimi bucuroase, și făcând brahmanii să rostească cuvinte de bun augur și închinându-mă celor mai buni dintre cei regenerați, precum și lui Shiva, am pornit cu carul meu, la care erau înjugați caii Saivya și Sugriva, umplând toate părțile cu zgomotul (roților mele) și suflând în cea mai bună dintre cochilii, Panchajanyal. Și, O, rege, O, tigru printre oameni, însoțit de armata mea redutabilă și victorioasă, formată din cele patru tipuri de forțe atât de perseverente în luptă, am pornit la drum. Și lăsând în urmă multe țări, munți încoronați cu copaci, întinderi de apă și râuri, am ajuns în sfârșit în țara Matrikavarta. Acolo, O, tigrule printre oameni, am auzit că Salwa alerga cu carul său din metale prețioase lângă ocean, și l-am urmărit. Și, O, ucigaș al dușmanilor tăi, ajungând la mare, Salwa, în carul său din metale scumpe, se afla în mijlocul valurilor învolburate! Și văzându-mă de la distanță, O, Yudhishthira, acel om cu suflet rău m-a provocat în repetate rânduri la luptă. Și multe săgeți capabile să străpungă până la miez, trase din arcul meu, nu au ajuns la carul său. Și la aceasta m-am înfuriat! Și, O, rege, acel nenorocit păcătos, fiul lui Daitya, cu energia sa de neînfrânat, a început să tragă mii și mii de săgeți în torente! Și, O, Bharata, el a plouat cu săgeți asupra soldaților mei, asupra vizitiului meu și asupra cailor mei! Dar, fără să ne gândim la săgeți, am continuat conflictul. Apoi, războinicii care îl urmau pe Salwa au tras asupra mea mii de săgeți drepte. Și *Asura* mi-au acoperit caii, carul și pe Daruka cu săgeți capabile să străpungă chiar și organele vitale. Și, O, eroule, în acel moment nu mai puteam să-mi văd nici caii, nici carul, nici vizitiul meu Daruka! Iar eu și armata mea eram acoperiți de arme. Și, O, fiu al lui Kunti, priceput în mod supraomenesc în mânuirea armelor, am tras și eu din arcul meu zeci de mii de săgeți, inspirându-le cu *mantre*! Dar, întrucât acel car din metale prețioase se afla în cer, la o distanță de două mile, trupele mele nu o puteau vedea, O, Bharata. Prin urmare, ei nu puteau decât să rămână pe câmpul de luptă și să privească ca niște spectatori într-un loc de distracție, încurajându-mă cu strigăte puternice ca răgetul leului și cu aplauze. Și săgețile colorate trase cu partea din față a mâinii au pătruns în trupurile Danavilor ca niște insecte care mușcă. Apoi s-au auzit strigăte în carul din metale prețioase din partea celor care mureau din cauza rănilor provocate de acele săgeți ascuțite și cădeau în apele oceanului puternic. Și Danavii, lipsiți de brațe și gâturi și având forma *Kavandhas*, au căzut, scoțând urlete teribile. Și pe măsură ce cădeau, erau devorați de animalele care trăiau în apele oceanului. Și atunci am suflat cu putere în Panchajanya obținut din ape și grațios ca tulpina de lotus și alb ca laptele sau floarea Kunda sau luna sau argintul. Și văzându-și soldații căzând, Salwa, stăpânul carului din metale prețioase, a început să lupte cu ajutorul iluziei. Apoi a început să arunce neîncetat spre mine buzdugane, pluguri, săgeți cu aripi și sulițe, lănci, topoare de luptă, săbii și săgeți aprinse ca sulițele și fulgerele, lațuri, săbii late, gloanțe din butoaie, săgeți, topoare și rachete. Și lăsându-le să vină spre mine, le-am distrus repede pe toate cu o contrailuzie. Și, odată ce această iluzie a devenit ineficientă, el a început lupta cu vârfurile munților. Și, O, Bharata, atunci a fost întuneric și lumină alternativ, iar ziua era acum frumoasă, apoi sumbră, apoi caldă, apoi rece. Și a fost o ploaie perfectă de cărbuni, cenușă și arme. Și creând o astfel de iluzie, inamicul a luptat cu mine. Și constatând acest lucru, i-am distrus iluzia cu o contra-iluzie. Și la momentul potrivit, am aruncat săgeți în toate direcțiile. Și atunci, O, puternic rege, cupola cerului a strălucit ca o sută de sori și, O, fiu al lui Kunti, ca o sută de luni și mii și zeci de mii de stele! Și atunci nimeni nu mai putea să-și dea seama dacă era zi sau noapte, sau să distingă punctele orizontului. Și, devenind dezorientat, am fixat pe coarda arcului meu arma numită *Pragnastra*. Și, O, fiu al lui Kunti, arma a zburat ca niște fulgi de bumbac pur, purtați de vânt! Și a avut loc o mare luptă, de-a dreptul înfiorătoare. Și, O, cel mai bun dintre monarhi, după ce mi-am recăpătat lumina, am luptat din nou cu inamicul!

SECȚIUNEA XXI

Vasudeva a spus: O, tigrule printre oameni, marele meu dușman, regele Salwa, pe care l-am întâlnit în luptă, s-a înălțat din nou spre cer. Și, O, puternic monarh, inspirat de dorința de victorie, acel rău mi-a aruncat *Sataghnis*, și măciucile puternice, și sulițele înflăcărate, și bâtele solide, și pe măsură ce armele veneau de-a lungul cerului, le-am rezistat rapid cu săgețile mele rapide și le-am

tăiat în două sau trei bucăți înainte să ajungă la mine. Și s-a auzit un zgomot mare în ceruri. Și Salwa a acoperit Daruka, caii mei și carul meu cu sute de săgeți drepte. Atunci, O, eroule, Daruka, evident pe punctul de a leșina, mi-a spus: „Afectat de săgețile lui Salwa, rămân pe câmpul de luptă, pentru că este datoria mea să fac acest lucru. Dar nu mai sunt în stare să o fac (mai mult). Trupul meu a slăbit!” Auzind aceste cuvinte înduioșătoare ale vizitiului meu, m-am uitat la el și am văzut că era rănit de săgeți. Nu era niciun loc pe pieptul său, pe creștetul capului, pe trup sau pe brațe care să nu fie acoperit de săgeți, O, tu, cel mai de seamă dintre fiii lui Pandu! Sângele curgea abundent din rănile provocate de săgeți, iar el arăta ca un munte de cretă roșie după o ploaie torențială. Și, O, tu, cel cu brațele puternice, văzându-l pe vizitiu cu frâiele în mâini, străpuns și slăbit de săgețile lui Salwa pe câmpul de luptă, l-am încurajat!

Și, O, Bharata, cam în acea perioadă, un anumit om, care locuia în Dwaraka, a venit repede la carul meu și mi s-a adresat ca unui prieten, transmițându-mi, O, eroule, un mesaj de la Ahuka! Părea să fie unul dintre adepții lui Ahuka. Și, cu tristețe și cu vocea sufocată de durere, să știi, O, Yudhishthira, el a rostit aceste cuvinte: „O, războinicule, Ahuka, stăpânul din Dwaraka, ți-a spus aceste cuvinte! O, Kesava, ascultă ce spune prietenul tatălui tău: *O, fiu al neamului Vrishni, O, tu, cel de neînfrânt, în absența ta, astăzi Salwa, venind la Dwaraka, l-a ucis pe Vasudeva printr-o farsă grosolană! Prin urmare, nu mai este nevoie de luptă. Încetează, O, Janardana! Apără Dwaraka! Aceasta este datoria ta principală!*” — Auzind aceste cuvinte ale sale, inima mi s-a împovărat și nu am putut să-mi dau seama ce ar trebui să fac și ce nu. Și, O, eroule, auzind de această mare nenorocire, i-am condamnat în gând pe Satyaki, pe *Baladeva* și, de asemenea, pe puternicul Pradyumna. După ce le-am încredințat datoria de a proteja Dwaraka și Vasudeva, am plecat, O, fiu al neamului Kuru, pentru a distruge orașul lui Salwa. Și, cu inima îndurerată, m-am întrebat: oare mai trăiesc distrugătorul dușmanilor, puternicul Baladeva, Satyaki, fiul lui Rukmini și Charudeshna, înzestrat cu vitejie, Shamva și ceilalți? Căci, O, tigrule printre oameni, nici chiar purtătorul fulgerului nu ar fi putut să-l distrugă pe fiul lui Suta (Vasudeva)! Și m-am gândit că este evident că Vasudeva este mort și la fel de evident că și ceilalți, cu Baladeva în frunte, au fost privați de viață — aceasta a fost concluzia mea certă. Și, O, puternic rege, gândindu-mă la distrugerea tuturor acestora, am fost copleșit de durere! Și în această stare sufletească l-am întâlnit din nou pe Salwa. Și acum am văzut, O, mare monarh, pe Vasudeva însuși căzând din carul din metale prețioase! Și, O, războinicule, am leșinat, și, O, rege al oamenilor, tatăl meu părea ca Yayati după pierderea meritelor sale, căzând spre pământ din cer! Și ca o lumină a cărei merite au fost pierdute, l-am văzut pe tatăl meu căzând, cu coiful murdar și fluturând în vânt, cu părul și hainele în dezordine. Și atunci arcul *Sharanga* mi-a căzut din mână și, O, fiu al lui Kunti, am leșinat! M-am așezat pe marginea carului. Și, O, descendent al neamului Bharata, văzându-mă lipsit de cunoștință pe car, ca și cum aș fi fost mort, întreaga mea oaste a exclamat: „*Oh!* și *Vai!*”. Și tatăl meu, întins pe pământ, cu brațele și picioarele întinse, părea o pasăre căzută. Și pe măsură ce cădea, O, tu, cel cu brațe puternice, O, eroule, războinicii inamici, cu sulițe și topoare în mâini, l-au lovit cu sălbăticie! Și (văzând asta) inima mi s-a cutremurat! Și, revenindu-mi repede în fire, O, războinicule, nu mai puteam vedea în acea luptă aprigă nici carul din metale prețioase, nici pe inamicul Salwa, nici pe bătrânul meu tată! Atunci am concluzionat în mintea mea că era cu siguranță o iluzie. Și, revenindu-mi în fire, am început din nou să trag cu săgeți cu sutele.

SECȚIUNEA XXII

Vasudeva a continuat: Atunci, O, tu, cel mai de seamă dintre descendenții lui Bharata, luând frumosul meu arc, am început să tai cu săgețile mele capetele dușmanilor celor steleşti, de pe acel car din metale scumpe! Și am început să trag din *Sharanga* multe săgeți frumoase, în formă de șerpi, capabile să zboare la mare înălțime și posedând o energie intensă. Și, O, perpetuator al neamului Kuru, nu mai puteam vedea carul din metale scumpe, pentru că dispăruse, prin iluzie! Atunci am fost cuprins de uimire! Acea oaste de Danava, O, Bharata, cu chipuri și păr înfricoșătoare, a început să urle tare în timp ce eu așteptam. În acea bătălie aprigă, eu, cu scopul de

a-i distruge, am fixat pe coarda arcului meu arma capabilă să străpungă dușmanii, chiar dacă sunetul ei era inaudibil. La auzul acestui lucru, strigătele lor au încetat. Dar acei Danava care au scos acel strigăt au fost toți uciși de săgețile mele, strălucitoare ca soarele însuși și capabile să lovească doar la auzul sunetului. Și după ce strigătul a încetat într-un loc, O, puternicule rege, un alt strigăt s-a auzit din altă parte. Și acolo am trimis săgețile mele. În acest fel, O, Bharata, *Asura* au început să strige în toate cele zece părți de sus și de jos. Toți au fost uciși de mine, adică cei care erau în ceruri și cei invizibili, cu săgeți de diverse forme și arme celeste inspirate de *mantre*. Apoi, O, eroule, acel car din metale prețioase, capabil să meargă oriunde dorea, amețindu-mi ochii, a reapărut la Pragjyotisha! Și apoi Danava distrugători, cu forme feroce, m-au înecat brusc cu o ploaie puternică de pietre. Și, O, tu, cel mai de seamă dintre monarhi, torente de pietre care cădeau peste mine m-au acoperit, și am început să cresc ca un mușuroi de furnici (cu vârfurile și culmile sale)! Și acoperit împreună cu caii mei, cu vizitiul și cu stâlpii de steag, cu stânci pe toate părțile, am dispărut cu totul din vedere. Atunci, cei mai de seamă eroi ai neamului Vrishni care făceau parte din armata mea au fost cuprinși de panică și, dintr-o dată, au început să fugă în toate direcțiile. Și văzându-mă în acea situație, O, rege, cerul, firmamentul și pământul s-au umplut de exclamații de „*Oh!*” și „*Vai!*”. Și apoi, O, monarhule, prietenii mei, cuprinși de tristețe și durere, au început să plângă și să se vaiete cu inimile grele! Și bucuria a umplut inimile dușmanilor. Și tu, cel care nu te clatini niciodată, am auzit de asta după ce am învins dușmanul! Și apoi, mânuind fulgerul, arma preferată a lui Indra, capabilă să spargă pietrele, am distrus întreaga masă de stânci! Dar caii mei, afectați de greutatea pietrelor și aproape de moarte, au început să tremure. Și văzându-mă, toți prietenii mei s-au bucurat din nou, așa cum oamenii se bucură când văd soarele răsărind pe cer, risipind norii. Și văzând caii mei aproape în ultima suflare, afectați de greutatea pietrelor, vizitiul meu mi-a spus cuvinte potrivite ocaziei: „O, tu, din neamul Vrishni, privește-l pe Salwa, stăpânul carului din metale prețioase, așezat (acolo). Nu-l ignora! Depune efort! Renunță la blândețea și considerația ta pentru Salwa. Ucide-l pe Salwa, O, tu, cel cu brațe puternice! O, Kesava, nu-l lăsa să trăiască! O, erou, O, tu, distrugător al celor care nu-ți sunt prieteni (dușmani), un dușman trebuie ucis cu toată puterea! Chiar și un dușman slab, care se află sub picioarele unui om înzestrat cu forță, nu ar trebui ignorat de acesta: ce să mai spunem de unul care ne provoacă la luptă? De aceea, O, tigrule printre oameni, depune toate eforturile și ucide-l, O, stăpâne, O, tu, cel mai de seamă dintre cei din neamul Vrishni! Nu mai amâna! Acesta nu poate fi învins prin măsuri mai blânde. Și, în opinia mea, cel care se luptă și care a devastat Dwaraka nu poate fi prietenul tău! O, Kaunteya, auzind aceste cuvinte ale vizitiului meu și știind că ceea ce spunea era adevărat, mi-am îndreptat atenția (din nou) asupra luptei, cu scopul de a-l ucide pe Salwa și de a distruge carul din metale scumpe! Și, O, eroule, spunându-i lui Daruka: „*Așteaptă un moment*”, am fixat pe coarda arcului meu arma mea preferată de foc, aprinsă și de origine celeste, de o forță irezistibilă și imposibil de învins, plină de energie, capabilă să pătrundă în orice și de o mare splendoare! Și spunând: „*Distruge carul din metale prețioase împreună cu toți dușmanii care se află în el*”, am lansat cu puterea brațelor mele și cu mânie, cu *mantre*, marele disc puternic *Sudarsana*, care reduce la cenușă în luptă Yakshas și Rakshasas și Danavas și regi născuți în triburi impure, ascuțit ca briciul și fără pată, asemenea lui Yama, distrugătorul, și incomparabil, și care ucide dușmanii. Și ridicându-se în cer, părea un al doilea soare de o strălucire extraordinară la sfârșitul *Yuga*. Și apropiindu-se de orașul Saubha, a cărui splendoare dispăruse, discul a trecut prin el, la fel cum un ferăstrău taie un copac înalt. Și tăiat în două de energia lui *Sudarsana*, a căzut ca orașul Tripura zguduit de săgețile lui Maheswara. Și după ce orașul Saubha a căzut, discul a revenit în mâinile mele, și luându-l, l-am aruncat din nou cu forță, spunând: „*Du-te la Salwa*”. Discul l-a despicat în două pe Salwa, care în acel conflict aprig era pe punctul de a arunca o măciucă grea. Și cu energia sa, a aprins inamicul. Și după ce acel războinic curajos a fost ucis, femeile Danava descurajate au fugit în toate direcțiile, exclamând „*Oh!*” și „*Alas!*”. Și luându-mi carul în fața orașului Saubha, am suflat vesel în scoica mea și am bucurat inimile prietenilor mei. Și văzând orașul lor, înalt ca vârful Meru, cu palatele și porțile sale complet distruse și în flăcări, Danava au fugit de frică. Și după ce am distrus astfel orașul Saubha și l-am ucis pe Salwa, m-am întors la Anarttas și mi-am bucurat prietenii. Și, O, rege, din această cauză nu am putut veni în orașul numit după elefant (Hastinapura), O, distrugător al eroilor ostili!

O, războinicule, dacă aș fi venit, Suyodhana nu ar mai fi fost în viață sau partida de zaruri nu ar fi avut loc. Ce pot face acum? Este dificil să oprești apele după ce barajul s-a rupt!

Vaisampayana a continuat: După ce s-a adresat astfel Kaurava, cel mai de seamă dintre bărbați, cu brațe puternice, ucigașul lui Madhu, înzestrat cu toate calitățile, salutându-i pe Pandavi, s-a pregătit de plecare. Iar eroul cu brațe puternice l-a salutat cu respect pe Yudhishthira cel drept, iar regele i-a răspuns, iar Bhima i-a mirosit coroana de pe cap. A fost îmbrățișat de Arjuna, iar gemenii l-au salutat cu reverență. A fost onorat cum se cuvine de Dhaumya și venerat cu lacrimi de Draupadi. După ce i-a pus pe Subhadra și Abhimanyu să urce în carul său de aur, Krishna s-a urcat și el, venerat de Pandavi. Și, consolându-l pe Yudhishthira, Krishna a pornit spre Dwaraka în carul său strălucitor ca soarele, tras de caii *Saivya* și *Sugriva*. După ce cel din neamul Dasharha a plecat, Dhristadyumna, fiul lui Prishata, a pornit și el spre orașul său, luând cu el fiii lui Draupadi. Și regele Chedi, Dhrishtaketu, luându-și și el sora cu el, a pornit spre frumosul său oraș Suktimati, după ce și-a luat rămas bun de la Pandavi. Și, O, Bharata, și Kaikeyașii, cu permisiunea fiului lui Kunti, care poseda o energie nemăsurată, după ce i-au salutat cu respect pe toți Pandavii, au plecat. Dar brahmanii, vaișii și locuitorii regatului lui Yudhishthira, deși li s-a cerut în repetate rânduri să plece, nu i-au părăsit pe Pandavi. O, cel mai de seamă dintre regi, O, taur al neamului Bharata, mulțimea care îi înconjura pe acei oameni cu suflet înalt în pădurea Kamyaka arăta extraordinar. Iar Yudhishthira, onorându-i pe acei brahmani cu suflet înalt, a ordonat la timpul potrivit oamenilor săi, spunând: „*Pregătiți carul*”.

SECȚIUNEA XXIII

Vaisampayana a continuat: După plecarea șefului Dasharhas, eroicul Yudhishthira, Bhima, Arjuna, gemenii, fiecare arătând ca Shiva, Krishna și preotul lor, s-au urcat în care scumpe, trase de cai excelenți, și au plecat împreună în pădure. Și în momentul plecării, au împărțit *Nishkas* de aur, haine și vite brahmanilor versați în *Siksha*, *Akshara* și *mantre*. Și douăzeci de însoțitori i-au urmat, echipați cu arcuri, corzi de arc, arme strălucitoare, săgeți și mașini de distrugere. Și luând hainele și podoabele prințesei, precum și doicile și servitoarele, Indrasena i-a urmat repede pe prinți într-un car. Apoi, apropiindu-se de cel mai bun dintre Kuru, cetățenii cu suflet nobil au înconjurat-o. Și principalii brahmani din Kurujangala l-au salutat cu veselie. Împreună cu frații săi, Yudhishthira cel drept, la rândul său, i-a salutat cu veselie. Și ilustrul rege s-a oprit acolo puțin, privind mulțimea locuitorilor din Kurujangala. Și ilustrul taur dintre Kuruși a simțit pentru ei ceea ce un tată simte pentru fiii săi, iar ei au simțit pentru șeful Kuru ceea ce fiii simt pentru tatăl lor! Și acea mulțime puternică, apropiindu-se de eroul Kuru, s-a adunat în jurul lui. Și, O, rege, emoționați, cu timiditate și cu lacrimi în ochi, toți au exclamat: „Vai, O, stăpâne! O, Dharma!” Și ei au spus: „Tu ești conducătorul Kurus și regele nostru, al nostru, al supușilor tăi! Unde te duci, O, monarh drept, lăsând în urmă toți acești cetățeni și locuitorii țării, ca un tată care își părăsește fiii? Rușine fiului lui Dhritarashtra, cel cu inima crudă! Rușine fiului rău al lui Suvala! Rușine lui Kama! Căci, O, cel mai de seamă dintre monarhi, acei nenorociți îți doresc mereu răul ție, care ești ferm în virtute! După ce ai întemeiat tu însuți orașul fără egal Indraprastha, cu splendoarea lui Kailasa, unde te duci, părăsind-o, O, rege ilustru și drept, O, realizator de fapte extraordinare! O, ilustrule, părăsind acel palat fără egal construit de Maya, care posedă splendoarea palatului celor cerești înșiși și este ca o iluzie celestă, păzit mereu de zei, unde te duci, O, fiu al lui Dharma?” Și Vibhatsu, cunoscând căile virtuții, plăcerii și profitului, le-a spus cu voce tare: „Trăind în pădure, regele intenționează să le ia numele bun al dușmanilor săi! O, noi, cei regenerați, cu tine în frunte, versați în virtute și profit, apropiați-vă separat de asceți și îndreptați-i spre har, prezentați-le ceea ce poate fi pentru binele nostru suprem! Auzind aceste cuvinte ale lui Arjuna, brahmanii și celelalte ordine, O, rege, salutându-l vesel, au înconjurat pe cel mai virtuos dintre oameni! Și luându-și rămas bun de la fiul lui Pritha, de la Vrikodara, de la Dhananjaya și Yajnaseni, de la gemeni, și la porunca lui Yudhishthira, s-au întors cu inima grea la locuințele lor din regat.

SECȚIUNEA XXIV

Vaisampayana a spus: După ce au plecat, Yudhishthira, fiul virtuos al lui Kunti, neclintit în promisiunile sale, s-a adresat tuturor fraților săi, spunând: „Va trebui să locuim în pădurea pustie timp de doisprezece ani. Căutați, așadar, în această pădure măreață un loc bogat în păsări, cerbi, flori și fructe, frumos de privit, de bun augur și locuit de persoane virtuoase, unde să putem locui plăcut în toți acești ani!” Astfel abordat de Yudhishthira, Dhananjaya i-a răspuns fiului lui Dharma, după ce l-a venerat pe ilustrul rege ca și cum ar fi fost învățătorul său spiritual. Și Arjuna a spus: „Tu i-ai servit cu respect pe toți marii și bătrânii *Rishi*. Nu există nimic necunoscut pentru tine în lumea oamenilor. Și, O, taur al neamului Bharata, tu i-ai servit întotdeauna cu respect pe brahmani, inclusiv pe Dwaipayana și pe alții, și pe Narada, de mare merit ascetic, care, cu simțurile sub control, merge mereu la porțile întregii lumi, de la lumea zeilor până la cea a lui Brahma, inclusiv la cea a *gandharvelor* și a *apsarelor*! Și tu cunoști, fără îndoială, opiniile brahmanilor și, O, rege, și vitejia lor! Și, O, monarh, tu știi ce este calculat să ne facă bine! Și, O, mare rege, vom trăi oriunde îți place! Aici este acest lac, plin de apă sacră, numit *Dwaitavana*, abundând în flori, încântător la vedere și locuit de multe specii de păsări. Dacă, O, rege, îți place, aici am dori să locuim acești doisprezece ani! Tu crezi altfel?” Yudhishthira a răspuns: „O, Partha, ceea ce ai spus mi se pare foarte potrivit! Să mergem la acel lac sacru, renumit și mare, numit *Dwaitavana*!”

Vaisampayana a continuat: Apoi, virtuosul fiu al lui Pandu, însoțit de numeroși brahmani, s-a dus la lacul sacru numit *Dwaitavana*. Yudhishthira era înconjurat de numeroși brahmani, dintre care unii aduceau jertfe cu foc, alții fără foc, iar alții, dedicați studiului *Vedelor*, trăiau din milă sau aparțineau clasei numite *Vanaprasthas*. Și regele era, de asemenea, înconjurat de sute de *mahatma* încununați cu succesul ascetic și cu jurăminte rigide. Și acei tauri ai rasei Bharata, fiii lui Pandu, pornind împreună cu acei numeroși brahmani, au intrat în pădurile sacre și încântătoare ale *Dwaita*. Și regele a văzut acea pădure puternică acoperită la sfârșitul verii cu Solas, palmieri, mango, Madhukas, Nipas, Kadamvas, Sarjjas, Arjunas și Karnikars, multe dintre ele acoperite cu flori. Și stoluri de păuni, *Datyuhas*, *Chakoras*, *Varhins* și *Kokilas*, așezate pe vârfurile celor mai înalte copaci din acea pădure, își revărsau notele melodioase. Și regele a văzut în acea pădure turme puternice de elefanți gigantici, mari cât dealurile, cu suc temporal care curgea în sezonul rutului, însoțiți de turme de elefante. Și apropiindu-se de frumoasa Bhogavati (Saraswati), regele a văzut mulți asceți încununați de succes în locuințele din acea pădure și oameni virtuoși cu suflete sfințite, îmbrăcați în scoarță de copac și cu părul încâlcit pe cap. Coborând din carele lor, regele, cel mai virtuos dintre oameni, împreună cu frații și urmașii săi, a intrat în pădurea aceea, asemenea lui Indra, cu energia sa nemăsurată, intrând în ceruri. Și mulțimi de *Charanas* și *Siddhas*, dornici să-l vadă pe monarhul devotat adevărului, s-au îndreptat spre el. Iar locuitorii pădurii au stat în jurul acelui leu printre regi, dotat cu o mare inteligență. Și salutându-i pe toți Siddhașii, și fiind salutat la rândul său de aceștia, așa cum se cuvine unui rege sau unui zeu, acel om virtuos de seamă a pătruns în pădure cu mâinile împreunate, însoțit de toți acei regenerați de seamă. Și ilustrul și virtuosul rege, salutat la rândul său de acei asceți virtuoși care se apropiau de el, se așeză în mijlocul lor, la poalele unui copac puternic împodobit cu flori, la fel ca tatăl său (Pandu) în vremurile de demult. Și acele căpetenii ale neamului Bharata, și anume Bhima și Dhananjaya și gemenii și Krishna și urmașii lor, toți obosiți, lăsându-și vehiculele, s-au așezat în jurul celui mai bun dintre regi. Și acel copac puternic s-a aplecat sub greutatea lianelor, cu cei cinci arcași iluștri care veniseră acolo să se odihnească așezați sub el, arătând ca un munte cu (cinci) elefanți uriași odihnindu-se pe versantul său.

SECȚIUNEA XXV

Vaisampayana a spus: Ajungând în această situație dificilă, prinții au găsit în cele din urmă o locuință plăcută în acea pădure. Și acolo, în pădurile pline de copaci Sala și scăldate de Saraswati, cei care erau ca niște Indrasi au început să se distreze. Iar ilustrul rege, acel taur al neamului Kuru, s-a apucat să-i mulțumească pe toți *Yati* și *Muni* și pe principalii Brahmani din acea pădure,

oferindu-le fructe și rădăcini excelente. Iar preotul lor, Dhaumya, înzestrat cu o mare energie, ca un tată pentru acei prinți, a început să îndeplinească ritualurile sacrificiale ale lui Ishti și Paitreya pentru Pandava care locuiau în acea mare pădure. Și a venit, ca oaspete, la locuința Pandavilor realizați care trăiau în pădure după pierderea regatului lor, bătrânul *Rishi* Markandeya, dotat cu o energie intensă și abundentă. Și acel taur al neamului Kuru, Yudhishthira, cu suflet înalt, dotat cu o forță și o vitejie de neegalat, i-a adus omagiu acelui mare *Muni*, venerat de celești și de *Rishi* ai oamenilor, și dotat cu splendoarea focului aprins. Iar acel ilustru și atotștiutor *Muni*, cu o energie de neegalat, privindu-i pe Draupadi, Yudhishthira, Bhima și Arjuna, în mijlocul asceților, zâmbi, amintindu-și de Rama în mintea sa. Iar Yudhishthira cel drept, aparent îndurerat de acest lucru, l-a întrebat, spunând: „Toți acești asceți sunt întristați să mă vadă aici. De ce numai tu zâmbești, ca și cum te-ai bucura, în prezența lor?" **Markandeya a răspuns**: «O, copilule, și eu sunt întristat și nu zâmbesc de bucurie! Nici mândria născută din bucurie nu-mi stăpânește inima! Văzând astăzi această calamitate, îmi amintesc de Rama, fiul lui Dasaratha, devotat adevărului! Chiar și acel Rama, însoțit de Lakshman, a locuit în pădure la porunca tatălui său. O, fiu al lui Pritha, l-am văzut în vremurile de demult, cutreierând cu arcul său vârfurile dealurilor Rishyamuka! Ilustrul Rama era asemenea lui Indra, însuși stăpânul lui Yama și ucigașul lui Namuchi! Cu toate acestea, cel fără păcat a trebuit să locuiască în pădure la porunca tatălui său, acceptând acest lucru ca pe o datorie. Ilustrul Rama era egal cu Sakra în vitejie și invincibil în luptă. Și totuși, a trebuit să cutreiere pădurea, renunțând la toate plăcerile! De aceea, nimeni nu ar trebui să acționeze nedrept, spunând: „Sunt puternic!". Regii Nabhaga și Bhagiratha și alții, după ce au subjugat prin adevăr această lume mărginită de mări, au obținut (în cele din urmă), O, copilule, toată regiunea de dincolo. De aceea, nimeni nu ar trebui să acționeze nedrept, spunând: „Sunt puternic!" Și, O, cel mai înalt dintre oameni, virtuosul și sincerul rege al Kasi și Karusha a fost numit câine turbat pentru că a renunțat la teritoriile și bogățiile sale! De aceea, nimeni nu ar trebui să acționeze nedrept, spunând: „Eu sunt puternic!". O, cel mai bun dintre oameni, O, fiu al lui Pritha, cei șapte *Rishi* drepți, pentru că au respectat porunca prescrisă de însuși Creatorul în *Vede*, strălucesc în firmament. De aceea, nimeni nu ar trebui să acționeze nedrept, spunând: „Eu sunt puternic". Iată, O, rege, elefanții puternici, mari ca stâncile munților și înzestrați cu colți, nu încalcă, O, cel mai înalt dintre oameni, legile Creatorului! De aceea, nimeni nu ar trebui să acționeze nedrept, spunând: „Puterea este a mea!". Și, O, cel mai de seamă dintre monarhi, privește toate creaturile care acționează conform speciei lor, așa cum a poruncit Creatorul. De aceea, nimeni nu ar trebui să acționeze nedrept, spunând: „Puterea este a mea". O, fiu al lui Pritha, în adevăr, virtute, comportament corespunzător și modestie, tu ai depășit toate creaturile, iar faima și energia ta sunt strălucitoare ca focul sau Soarele! Ferm în promisiunile tale, O, ilustrule, după ce ai trecut prin exilul dureros în pădure, O, rege, vei smulge din nou din mâinile Kaurava prosperitatea ta strălucitoare, cu ajutorul propriei tale energii!»

Vaisampayana a continuat: „După ce a rostit aceste cuvinte către Yudhishthira (așezat) în mijlocul asceților cu prietenii, marele Rishi, după ce i-a salutat și pe Dhaumya și pe toți Pandavii, a pornit în direcția nordică!"

SECȚIUNEA XXVI

Vaisampayana a spus: În timp ce ilustrul fiu al lui Pandu continua să locuiască în pădurile Dwaita, acea mare pădure s-a umplut de brahmani. Iar lacul din acea pădure, care răsuna mereu de recitări vedice, a devenit sacru ca o a doua regiune a lui Brahma. Și sunetele *Yajus*, *Riks*, *Samas* și alte cuvinte rostite de brahmani erau extrem de plăcute de auzit. Și recitările vedice ale brahmanilor, amestecându-se cu sunetul arcurilor fiilor lui Pritha, au produs o uniune a obiceiurilor brahmanilor și kshatriyilor care era extrem de frumoasă. Și într-o seară, *Rishi* Vaka din familia Dalvya s-a adresat lui Yudhishthira, fiul lui Kunti, așezat în mijlocul Rishi-lor, spunând: „Iată, O, șef al Kurușilor, O, fiu al lui Pritha, a sosit timpul *homa* al acestor Brahmani devotați austerităților ascetice, timpul în care toate focurile (sacre) au fost aprinse! Toți aceștia, cu jurăminte rigide, protejați de tine, îndeplinesc riturile religiei în această regiune sacră! Descendenții lui Bhrigu și

Angiras, împreună cu cei ai lui Vasishta și Kasyapa, iluștrii fii ai lui Agastya, urmașii lui Atri, toți cu jurăminte excelente, de fapt, toți brahmanii de seamă ai întregii lumi, sunt acum uniți cu tine! Ascultă, O, fiu al neamului Kuru născut din Kunti, tu și frații tăi, cuvintele pe care ți le spun! Așa cum vântul ajutat consumă pădurea, la fel energia lui Brahma amestecându-se cu energia lui Kshatriya, și puterea lui Kshatriya amestecându-se cu puterea lui *Brahma*, ar putea, atunci când își adună forțele, să consume toți dușmanii! O, copilule, el nu ar trebui să dorească niciodată să fie fără Brahmanas, care dorește să supună această lume și cealaltă lume pentru o lungă perioadă de zile! Într-adevăr, un rege își ucide dușmanii după ce a obținut un Brahmana versat în religie și în treburile lumești și eliberat de pasiune și nebunie. Regele Vali, prețuindu-și supușii, a practicat acele îndatoriri care duc la mântuire și nu cunoștea niciun alt mijloc în această lume decât brahmanii. Din această cauză, toate dorințele fiului lui Virochana, Asura (Vali), erau întotdeauna satisfăcute, iar averea lui era inepuizabilă. După ce a obținut întregul pământ cu ajutorul brahmanilor, el a întâlnit distrugerea când a început să le facă rău! Acest pământ cu bogăția sa nu îl adoră niciodată mult timp pe stăpânul său, un Kshatriya care trăiește fără un Brahmana! Pământul, însă, înconjurat de mare, se înclină în fața celui care este condus de un Brahmana și învățat de acesta îndatoririle sale! Ca un elefant în luptă fără conducător, un Kshatriya lipsit de Brahmani își pierde puterea! Viziunea Brahmanului este fără egal, iar puterea Kshatriya este, de asemenea, de neegalat. Când acestea se combină, întregul pământ se supune cu bucurie unei astfel de combinații. Așa cum focul devine mai puternic cu vântul care consumă paie și lemne, tot așa regii cu brahmanii consumă toți dușmanii! Un kșatriya inteligent, pentru a obține ceea ce nu are și pentru a-și spori ceea ce are, ar trebui să ceară sfatul brahmanilor! De aceea, O, fiu al lui Kunti, pentru a obține ceea ce nu ai și a spori ceea ce ai, și pentru a cheltui ceea ce ai pe obiecte și persoane potrivite, păstrează lângă tine un brahman cu reputație, cu cunoștințe despre *Vede*, cu înțelepciune și experiență! O, Yudhishthira. Tu ai avut întotdeauna o mare considerație pentru brahmani. Din această cauză faima ta este mare și strălucește în cele trei lumi!”

Vaisampayana a continuat: Atunci, toți brahmanii care erau cu Yudhishthira l-au venerat pe Vaka din neamul Dalvya și, după ce l-au auzit lăudându-l pe Yudhishthira, au fost foarte mulțumiți. Și Dwaipayana și Narada și Jamadagnya și Prithusravas; și Indradyumna și Bhalaki și Kritachetas și Sahasrapat; și Karnasravas și Munja și Lavanaswa și Kasyapa; și Harita și Sthulakarana și Agnivesya și Saunaka; și Kritavak și Suvakana Vrihadaswa și Vibhavasu; Urdharetas, Vrishamitra, Suhotra și Hotravahana; aceștia și mulți alți brahmani cu jurăminte stricte l-au adorat pe Yudhishthira, la fel cum *rishii* îl adorau pe Purandara în ceruri!

SECȚIUNEA XXVII

Vaisampayana a spus: Exilați în pădure, fiii lui Pritha, împreună cu Krishna, stând seara, au conversat între ei, copleșiți de tristețe și durere. Iar Krishna, frumos și bine informat, drag domnilor ei și devotat lor, i-a spus astfel lui Yudhishthira: „Atunci, fiul păcătos, crud și rău al lui Dhritarashtra nu simte cu siguranță nicio tristețe pentru noi, când O rege, acel nenorocit cu inima rea, care te-a trimis împreună cu mine în pădure îmbrăcat în piele de cerb, nu simte niciun regret! Inima acelui nenorocit cu fapte rele trebuie să fie cu siguranță din oțel, când a putut să-ți adreseze, ție, fratele său mai mare și virtuos, cuvinte atât de dure! După ce te-a adus pe tine, care meriți să te bucuri de toată fericirea și niciodată de o astfel de nenorocire, într-o astfel de suferință, vai, acel nenorocit rău și păcătos se bucură împreună cu prietenii săi! O, Bharata, când, îmbrăcat în piele de cerb, ai plecat în pădure, doar patru persoane, O, monarhule, și anume Duryodhana, Karna, Sakuni cel rău la suflet și Dussasana, fratele rău și feroce al lui Duryodhana, nu au vărsat lacrimi! Cu excepția acestora, O, tu, cel mai bun dintre Kuru, toți ceilalți Kuru, cuprinși de tristețe, au vărsat lacrimi din ochii lor! Mă simt tulburat când te văd acum acoperit de noroi și murdărie! Te-am văzut înainte, O, rege, îmbrăcat în haine de mătase de un alb pur! Dar acum te văd îmbrăcat în zdrențe? Înainte, O, rege, mâncare pură de toate felurile era adusă din casa ta pe farfurii de aur pentru brahmani cu miile! Și, O, rege, mâncare de cea mai bună calitate era dată de tine asceților fără casă și celor care trăiau în

domesticitate! Înainte, trăind într-un conac uscat, tu umpleai mereu mii de farfurii cu mâncare de toate felurile și îi venerai pe brahmani, satisfăcându-le toate dorințele! Ce pace, O, rege, poate cunoaște inima mea, nevăzând toate acestea acum? Și, O, mare rege, acești frați ai tăi, înzestrați cu tinerețe și împodobiți cu cercei, erau odinioară hrăniți de bucătar cu mâncare cu gust dulce și îmbrăcați cu pricepere! Vai, O, rege, acum îi văd pe toți, atât de nevrednici de nenorocire, trăind în pădure și hrănindu-se cu ceea ce le oferă pădurea! Privind patul tău și amintindu-mi ce aveai înainte, mă întristez, O, rege, pentru tine, care nu meriți suferința și ai fost crescut în lux! Amintindu-mi scaunul de fildeș din curtea ta, împodobit cu bijuterii, și privind acest scaun din iarbă *kusa*, durerea mă consumă, O, rege! Te-am văzut, O, rege, înconjurat în curtea ta de regi! Ce pace poate cunoaște inima mea când nu te mai văd așa acum? Ți-am văzut trupul, strălucitor ca soarele, împodobit cu pastă de santal! Vai, durerea îmi răpește inima, O, rege, care nu cunoaște pacea! Gândindu-te la acest Bhimasena care trăiește în tristețe în pădure, nu-ți aprinde furia, chiar dacă este timpul? De ce nu-ți aprinde furia, O, rege, când îl vezi pe ilustrul Bhimasena, care întotdeauna face totul fără ajutor, atât de căzut în suferință, deși merită toată fericirea? De ce, O, rege, nu-ți aprinde furia când îl vezi pe Bhima trăind în pădure, el care înainte era înconjurat de numeroase vehicule și îmbrăcat în haine scumpe? Acest personaj înălțat este gata să-i ucidă pe toți Kurușii în luptă. El suportă, totuși, toată această durere, doar pentru că așteaptă împlinirea promisiunii tale! Acest Arjuna, O, rege, deși posedat de doi (Kartavirya) Arjuna cu o mie de brațe! El este chiar (pentru dușmani) ca Yama însuși la sfârșitul *Yuga*. Prin priceperea lui în mânuirea armelor, toți regii pământului au fost obligați să-i servească pe brahmani la sacrificiul tău? Văzând că Arjuna, acel tigru printre oameni, venerat atât de cești, cât și de Danavi, este atât de neliniștit, de ce, O, rege, nu te simți indignat? Mă întristează, O, Bharata, că mânia ta nu izbucnește la vederea acelui fiu al lui Pritha în exil, acel prinț care nu merită o astfel de suferință și care a fost crescut în lux! De ce nu ți se aprinde mânia la vederea acelui Arjuna în exil, care, într-un singur car, a învins cești, oamenii și șerpii? De ce, O, rege, nu-ți aprinde mânia la vederea acelui Arjuna în exil, care, onorat cu ofrande de care și vehicule de diferite forme, cai și elefanți, a luat cu forța comorile regilor pământului, care este pedepsitorul tuturor dușmanilor și care, dintr-o singură mișcare, poate arunca cinci sute de săgeți? De ce, O, rege, nu-ți aprinde mânia la vederea lui Nakula, în exil, care, atât de frumos, de puternic și de tânăr, este cel mai bun dintre toți spadasinii? De ce, O, rege, ierți dușmanul, O, Yudhishthira, la vederea fiului lui Madri, frumosul și curajosul Sahadeva, în exil? De ce nu-ți aprinde mânia, O, rege, la vederea lui Nakula și Sahadeva copleșiți de durere, deși nu merită să sufere? De ce, O, rege, ierți dușmanul la vederea mea, în exil, eu care m-am născut în neamul lui Drupada și, prin urmare, sunt sora lui Dhrishtadyumna, nora ilustrului Pandu și soția devotată a eroilor? Cu adevărat, O, tu, cel mai bun dintre Bharati, tu nu ai mânie, altfel de ce mintea ta nu este mișcată la vederea fraților tăi și a mea (în astfel de suferință)? Se spune că nu există niciun Kshatriya în lume care să fie lipsit de mânie. Acum, însă, văd în tine o contrazicere a proverbului! Acel Kshatriya, O, fiu al lui Pritha, care nu-și descoperă energia când se ivește ocazia, este mereu disprețuit de toate creaturile! De aceea, O, rege, nu ar trebui să-ți extinzi iertarea asupra dușmanilor. Într-adevăr, cu energia ta, fără îndoială, îi poți ucide pe toți! De asemenea, O, rege, acel Kshatriya care nu se potolește când vine timpul iertării, devine nepopular printre toate creaturile și întâlnește distrugerea atât în această lume, cât și în cealaltă!”

SECȚIUNEA XXVIII

Draupadi a continuat: În legătură cu acest subiect, se citează ca exemplu povestea antică a conversației dintre Prahlada și Vali, fiul lui Virochana. Într-o zi, Vali l-a întrebat pe bunicul său Prahlada, șeful *Asurilor* și al *Danavilor,* care poseda o mare înțelepciune și era bine versat în tainele științei datoriei, spunând: „O, domnule, iertarea este meritorie sau puterea și energia sunt meritorii? Sunt nedumerit în privința aceasta; O, domnule, luminează-mă pe mine, care te întreb! O, tu, care ești familiarizat cu toate îndatoririle, spune-mi sincer care dintre acestea este meritorie? Voi asculta cu strictețe orice poruncă ai da! Astfel întrebat (de Vali), bunicul său înțelept, familiarizat cu toate concluziile, a răspuns pe larg nepoțelului său, care căutase la el rezolvarea îndoielilor sale. **Și**

Prahlada a spus: „Știi, O, copilule, aceste două adevăruri cu certitudine, și anume că puterea nu este întotdeauna meritorie și nici iertarea nu este întotdeauna meritorie! Cel care iartă suferă întotdeauna multe rele. Servitorii, străinii și dușmanii îl ignoră întotdeauna. Nici o creatură nu se înclină vreodată în fața lui. De aceea, O, copilule, cei învățați nu aplaudă obiceiul constant al iertării! Slujitorii unei persoane care iartă mereu îl ignoră mereu și comit numeroase greșeli. Acești oameni meschini caută, de asemenea, să-l priveze de averea sa. Slujitorii cu sufletul josnic își însușesc, de asemenea, vehiculele, hainele, podoabele, îmbrăcămintea, paturile, scaunele, mâncarea, băutura și alte articole de uz personal. Ei nu fac nici ceea ce le poruncește stăpânul lor, nu dau altora lucrurile pe care sunt îndrumați să le dea și nici nu-și venerează stăpânul cu respectul cuvenit. Disprețul în această lume este mai rău decât moartea. O, copilule, fiii, servitorii, slujitorii și chiar străinii vorbesc cu asprime celui care iartă mereu. Persoanele care îl disprețuiesc pe omul cu un temperament mereu iertător, chiar îi doresc soția, iar soția lui devine gata să acționeze după cum dorește. Și servitorii care sunt mereu iubitori de plăceri, dacă nu primesc nici măcar pedepse ușoare de la stăpânul lor, contractează tot felul de vicii, iar cei răi îi rănesc mereu pe un astfel de stăpân. Acestea și multe alte dezavantaje se atașează celor care iartă mereu!”

Ascultă acum, O, fiu al lui Virochana, dezavantajele celor care nu iartă niciodată! Omul mânios care, înconjurat de întuneric, aplică mereu, cu ajutorul propriei energii, diverse pedepse persoanelor, indiferent dacă acestea le merită sau nu, este în mod necesar separat de prietenii săi ca urmare a acestei energii a sa. Un astfel de om este urât atât de rude, cât și de străini. Un astfel de om, pentru că îi insultă pe ceilalți, suferă pierderea averii și culege dispreț, durere, ură, confuzie și dușmani. Omul mânios, ca urmare a furiei sale, pedepsește oamenii și primește (în schimb) cuvinte dure. El este lipsit curând de prosperitate și chiar de viață, ca să nu mai vorbim de prieteni și rude. Cel care își exercită puterea atât asupra binefăcătorului său, cât și asupra dușmanului său, este un obiect de alarmă pentru lume, ca un șarpe care s-a adăpostit într-o casă, pentru locuitorii acesteia. Ce prosperitate poate avea cel care este un obiect de alarmă pentru lume? Oamenii îi fac întotdeauna rău când găsesc o breșă. Prin urmare, nu-ți arăta niciodată puterea în exces și nici iertarea în toate ocaziile. Trebuie să-ți folosești puterea și să-ți arăți iertarea în ocazii potrivite. Cel care devine iertător la momentul potrivit și aspru și puternic, de asemenea, la momentul potrivit, obține fericirea atât în această lume, cât și în cealaltă.

Voi indica acum în detaliu ocaziile în care trebuie să iertăm, așa cum au stabilit învățații, și care ar trebui respectate întotdeauna de către toți. Ascultați-mă cu atenție! Cel care v-a făcut un serviciu, chiar dacă v-a greșit grav, ar trebui iertat, ținând cont de serviciul pe care vi l-a făcut în trecut. Cei care au greșit din ignoranță și prostie ar trebui iertați, deoarece învățătura și înțelepciunea nu sunt întotdeauna ușor de dobândit de către om. Cei care v-au greșit în mod conștient și invocă ignoranța ar trebui pedepsiți, chiar dacă greșelile lor sunt minore. Astfel de oameni necinstiți nu ar trebui iertați niciodată. Prima ofensă a fiecărei creaturi ar trebui iertată. A doua ofensă, însă, ar trebui pedepsită, chiar dacă este trivială. Dacă, totuși, o persoană comite o ofensă fără voie, s-a spus că, examinând bine pledoaria sa printr-o anchetă judicioasă, ar trebui iertată. Umilința poate învinge puterea, umilința poate învinge slăbiciunea. Nu există nimic pe care umilința să nu poată realiza. Prin urmare, umilința este cu adevărat mai puternică (decât pare)! O persoană ar trebui să acționeze ținând cont de loc și de timp, luând în considerare propria putere sau slăbiciune. Nimic nu poate avea succes dacă este întreprins fără a ține cont de loc și de timp. Prin urmare, așteaptă întotdeauna locul și timpul potrivit! Uneori, infractorii ar trebui iertați din teama oamenilor. Acestea au fost declarate momente de iertare. Și s-a spus că, în afară de aceste ocazii, puterea ar trebui folosită împotriva celor care încalcă legea.

Draupadi a continuat: „Prin urmare, consider, O, rege, că a sosit momentul să-ți folosești puterea! Pentru acei Kuru, fiii lacomi ai lui Dhritarashtra, care ne rănesc mereu, acum nu este momentul pentru iertare! Se cuvine să-ți folosești puterea. Persoana umilă și iertătoare este ignorată,

în timp ce cei feroce îi persecută pe ceilalţi. El este, într-adevăr, un rege care recurge la ambele, fiecare în funcţie de momentul potrivit!”

SECȚIUNEA XXIX

Yudhishthira a spus: Mânia este ucigaşa oamenilor şi, totodată, cea care le aduce prosperitate. Ştie, O, tu, cel înzestrat cu mare înţelepciune, că mânia este rădăcina tuturor prosperităţilor şi a tuturor adversităţilor. O, tu, cel frumos, cel care îşi stăpâneşte mânia câştigă prosperitate. Cel care, dimpotrivă, cedează mereu mâniei, culege adversităţi din mânia sa aprigă. Se vede în această lume că mânia este cauza distrugerii fiecărei creaturi. Cum poate atunci cineva ca mine să se complacă în mânia sa, care este atât de distructivă pentru lume? Omul mânios comite păcat. Omul mânios îşi ucide chiar şi învăţătorii. Omul mânios îi insultă chiar şi pe superiorii săi cu cuvinte dure. Omul care este mânios nu reuşeşte să facă distincţia între ceea ce ar trebui spus şi ceea ce nu ar trebui spus. Nu există faptă pe care un om furios să nu o poată face, nici cuvânt pe care un om furios să nu îl poată rosti. Din furie, un om poate ucide pe cineva care nu merită să fie ucis şi poate venera pe cineva care merită să fie ucis. Omul furios poate chiar să-şi trimită propriul suflet în tărâmurile lui Yama. Văzând toate aceste greşeli, cei înţelepţi îşi controlează furia, dorind să obţină prosperitate atât în această lume, cât şi în cealaltă. De aceea, cei cu suflete liniştite au alungat mânia. Cum ar putea cineva ca noi să se lase pradă ei? O, fiica lui Drupada, reflectând asupra tuturor acestor lucruri, mânia mea nu este stârnită. Cel care nu acţionează împotriva unui om a cărui mânie a fost stârnită, se salvează pe sine şi pe ceilalţi de o mare teamă. De fapt, el poate fi considerat medicul celor doi (adică al lui însuşi şi al omului furios). Dacă un om slab, persecutat de alţii, se înfurie în mod nechibzuit împotriva oamenilor mai puternici decât el, atunci el însuşi devine cauza propriei sale distrugeri. Şi în ceea ce priveşte pe cel care îşi aruncă astfel în mod deliberat viaţa, nu există regiuni de câştigat în viaţa de apoi. De aceea, O, fiica lui Drupada, s-a spus că un om slab ar trebui să-şi reprime întotdeauna mânia. Şi omul înţelept, deşi persecutat, nu permite ca mânia să-i fie stârnită, se bucură în lumea cealaltă, trecând cu indiferenţă peste persecutorul său. Din acest motiv s-a spus că un om înţelept, fie el puternic sau slab, ar trebui să-şi ierte întotdeauna persecutorul, chiar şi atunci când acesta se află în dificultate. Din acest motiv, O, Krishna, cei virtuoşi îi aplaudă pe cei care şi-au învins mânia. Într-adevăr, opinia celor virtuoşi este că omul cinstit şi iertător este întotdeauna victorios. Adevărul este mai benefic decât neadevărul; iar blândeţea este mai benefică decât comportamentul crud. Cum poate cineva ca mine, chiar şi cu scopul de a-l ucide pe Duryodhana, să manifeste mânie, care are atâtea defecte şi pe care cei virtuoşi o alungă din sufletele lor? Cei care sunt consideraţi de către cei învăţaţi şi prevăzători ca având (adevărata) forţă a caracterului sunt cu siguranţă cei care sunt mâniaţi doar în aparenţă. Oamenii învăţaţi şi cu adevărat perspicaci îl numesc stăpân pe sine pe cel care, prin înţelepciunea sa, poate să-şi stăpânească mânia. O, tu, cu şolduri frumoase, omul mânios nu vede lucrurile aşa cum sunt ele în realitate. Omul furios nu-şi vede calea şi nu respectă persoanele. Omul furios ucide chiar şi pe cei care nu merită să fie ucişi. Omul furios ucide chiar şi pe învăţătorii săi. De aceea, omul care posedă forţă de caracter ar trebui să alunge mereu furia la distanţă. Omul copleşit de mânie nu dobândeşte cu uşurinţă generozitatea, demnitatea, curajul, priceperea şi alte atribute care aparţin forţei reale a caracterului. Un om care renunţă la mânie poate manifesta energia potrivită, în timp ce, O, înţeleapt-o, este foarte dificil pentru omul mânios să-şi manifeste energia la momentul potrivit! Cei ignoranţi consideră întotdeauna mânia ca fiind echivalentă cu energia. Mânia, însă, a fost dată omului pentru distrugerea lumii. Prin urmare, omul care doreşte să se comporte corespunzător trebuie să renunţe întotdeauna la mânie. Chiar şi cel care a abandonat virtuţile excelente ale propriului său ordin, cu siguranţă se complace în mânie (dacă se comportă corespunzător). Dacă proştii, cu mintea lipsită de lumină, păcătuiesc în toate privinţele, cum, O, tu, cel fără de vină, poate cineva ca mine să păcătuiască (ca ei)? Dacă printre oameni nu ar exista persoane egale cu pământul în iertare, nu ar exista pace între oameni, ci doar certuri continue cauzate de mânie. Dacă cei răniţi ar răsplăti răul cu rău, dacă cel pedepsit de superiorul său ar pedepsi la rândul său superiorul său, consecinţa ar fi distrugerea tuturor creaturilor, iar păcatul ar

domni în lume. Dacă omul care a fost jignit de altul îi răspunde cu aceleași cuvinte; dacă cel vătămat răsplătește răul cu rău; dacă persoana pedepsită pedepsește la rândul ei; dacă tații își ucid fiii, iar fiii pe tații lor, și dacă soții își ucid soțiile, iar soțiile pe soții; atunci, O, Krishna, cum poate avea loc nașterea într-o lume în care domnește mânia! Căci, O, tu, cea cu chip frumos, să știi că nașterea creaturilor se datorează păcii! Dacă și regii, O, Draupadi, cedează mâniei, supușii lor vor ajunge curând la distrugere. Mânia are, așadar, ca consecință distrugerea și suferința poporului. Și pentru că se vede că în lume există oameni care iartă ca Pământul, creaturile își dobândesc viața și prosperitatea. O, tu, cea frumoasă, trebuie să ierți orice jignire. S-a spus că continuitatea speciei se datorează faptului că omul este iertător. El este, într-adevăr, o persoană înțeleaptă și excelentă, care și-a învins mânia și care arată iertare chiar și atunci când este insultat, oprimat și enervat de o persoană puternică. Omul puternic care își controlează mânia are (pentru bucuria sa) numeroase regiuni veșnice, în timp ce cel care este mânios este numit nebun și întâlnește distrugerea atât în această lume, cât și în cealaltă. O, Krishna, ilustrul și iertătorul Kashyapa a cântat, în acest sens, următoarele versuri în onoarea oamenilor care iartă mereu: „Iertarea este virtute; iertarea este sacrificiu, iertarea este *Vedele*, iertarea este *Shruti*. Cel care știe acest lucru este capabil să ierte totul. Iertarea este *Brahma*; iertarea este adevăr; iertarea este merit ascetic acumulat; iertarea protejează meritul ascetic al viitorului; Iertarea este ascetism; iertarea este sfințenie; și prin iertare universul este ținut împreună. Persoanele care iartă ajung în regiunile accesibile celor care au făcut sacrificii meritorii, celor care sunt bine familiarizați cu *Vedele* sau celor care au merite ascetice înalte. Cei care fac sacrificii vedice, precum și cei care îndeplinesc riturile meritorii ale religiei, ajung în alte regiuni. Oamenii iertători, însă, ajung în acele regiuni mult adorate care se află în lumea lui *Brahma*. Iertarea este puterea celor puternici; iertarea este sacrificiu; iertarea este liniștea minții. Cum, O, Krishna, poate cineva ca noi să renunțe la iertare, care este astfel și în care sunt stabilite *Brahma*, adevărul, înțelepciunea și lumile? Omul înțelept ar trebui să ierte întotdeauna, pentru că atunci când este capabil să ierte totul, ajunge la *Brahma*. Lumea aparține celor care iartă; și lumea de dincolo este a lor. Cei care iartă dobândesc onoare aici și fericire în viața de apoi. Cei care își învinge mânia prin iertare ajung în tărâmurile superioare. De aceea s-a spus că iertarea este cea mai înaltă virtute." Acestea sunt versurile cântate de Kashyapa în cinstea celor care iartă mereu. După ce ai ascultat, O, Draupadi, aceste versuri despre iertare, mulțumește-te! Nu ceda mâniei tale! Bunicul nostru, fiul lui Santanu, va venera pacea; Krishna, fiul lui Devaki, va venera pacea; preceptorul (Drona) și Vidura, numit Kshatri, vor vorbi amândoi despre pace; Kripa și Sanjaya vor predica, de asemenea, pacea. Și Somadatta și Yuyutshu și fiul lui Drona și bunicul nostru Vyasa, fiecare dintre ei vorbesc mereu despre pace. Împins mereu de aceștia spre pace, regele (Dhritarashtra) ne va înapoia, cred, regatul nostru. Dacă însă va ceda ispitei, va întâlni distrugerea. O, doamnă, o criză a venit în istoria Bharatas, aruncându-i în calamitate! Aceasta a fost concluzia mea certă de ceva timp! Suyodhana nu merită regatul. De aceea nu a putut obține iertarea. Eu, însă, merit suveranitatea și de aceea iertarea a pus stăpânire pe mine. Iertarea și blândețea sunt calitățile celor stăpâni pe sine. Ele reprezintă virtutea eternă. Prin urmare, voi adopta cu adevărat aceste calități.

SECȚIUNEA XXX

Draupadi a spus: Mă închin în fața lui Dhatri și Vidhatri, care ți-au întunecat mintea! În ceea ce privește povara (pe care trebuie să o porți), gândești diferit față de căile strămoșilor și bunicilor tăi! Influențați de faptele lor, oamenii se află în situații diferite în viață. Prin urmare, faptele produc consecințe inevitabile; eliberarea este dorită din simplă nebunie. Se pare că omul nu poate atinge niciodată prosperitatea în această lume prin virtute, blândețe, iertare, sinceritate și teamă de cenzură! Dacă nu ar fi așa, O, Bharata, această calamitate insuportabilă nu te-ar fi lovit niciodată pe tine, care ești atât de nedemn de ea, și pe frații tăi plini de energie! Nici în acele zile de prosperitate, nici în aceste zile de adversitate, tu, O, Bharata, nu ai cunoscut vreodată ceva atât de drag ție ca virtutea, pe care ai considerat-o chiar mai dragă decât viața? Că regatul tău este doar pentru virtute, că și viața ta este doar pentru virtute, este cunoscut de brahmani și de superiorii tăi și

chiar de cei cerești! Cred că poți să-i abandonezi pe Bhimasena și Arjuna și pe acești fii gemeni ai Madri, împreună cu mine, dar nu poți abandona virtutea! Am auzit că regele protejează virtutea; și virtutea, protejată de el, îl protejează (în schimb)! Văd, însă, că virtutea nu te protejează! Ca umbra care urmărește un om, inima ta, O, tigru printre oameni, cu un singur scop, caută mereu virtutea. Tu nu i-ai disprețuit niciodată pe cei de rang egal, pe cei inferiori și pe cei superiori. Chiar și după ce ai cucerit întreaga lume, mândria ta nu a crescut! O, fiu al lui Pritha, tu i-ai venerat mereu pe brahmani, pe zei și pe *pitri*, cu *swadhas* și alte forme de venerare! O, fiu al lui Pritha, tu i-ai mulțumit mereu pe brahmani, îndeplinindu-le toate dorințele! *Yatis*, *Sannyasins* și cerșetorii din viața domestică au fost întotdeauna hrăniți în casa ta din farfurii de aur, unde eu am distribuit (mâncare) între ei. *Vanaprasthasilor* le dai mereu aur și mâncare. Nu există nimic în casa ta pe care să nu-l poți da brahmanilor! În sacrificiul *Viswadeva*, adică pentru pacea ta, săvârșit în casa ta, lucrurile consacrate sunt mai întâi oferite oaspeților și tuturor creaturilor, în timp ce tu trăiești cu ceea ce rămâne (după distribuire)! *Ishtis Pashubandhas*, sacrificii pentru obținerea împlinirii dorințelor, riturile religioase ale vieții domestice (obișnuite), sacrificiile *Paka* și sacrificiile de alte feluri sunt întotdeauna efectuate în casa ta. Chiar și în această mare pădure, atât de solitară și bântuită de tâlhari, trăind în exil, lipsit de regatul tău, virtutea ta nu a suferit nicio diminuare! *Aswamedha*, *Rajasuya*, *Pundarika* și *Gosava*, aceste mari sacrificii care necesită daruri mari, au fost toate efectuate de tine! O, monarhule, împins de un simț pervers în acea oră cumplită a unui meci pierdut la zaruri, ai mizat și ai pierdut regatul tău, averea ta, armele tale, frații tăi și pe mine! Simplu, blând, liberal, modest, sincer, cum, O, rege, a putut mintea ta să fie atrasă de viciul jocurilor de noroc? Sunt aproape lipsită de rațiune, O, rege, iar inima mea este copleșită de durere, văzând suferința ta și nenorocirea ta! O poveste veche este citată ca ilustrare a adevărului că oamenii sunt supuși voinței lui Dumnezeu și niciodată propriilor dorințe! Domnul Suprem și Stăpânul tuturor hotărăște totul în ceea ce privește binele și răul, fericirea și nefericirea tuturor creaturilor, chiar înainte de nașterea lor, ghidat de faptele fiecăruia, care sunt ca o sămânță (destinată să încolțească în pomul vieții). O, erou printre oameni, așa cum o păpușă de lemn este făcută să-și miște membrele de către cel care trage de sârmă, tot așa și creaturile sunt făcute să lucreze de către Domnul tuturor. O, Bharata, la fel ca spațiul care acoperă fiecare obiect, Dumnezeu, care pătrunde fiecare creatură, hotărăște binele sau răul acesteia. La fel ca o pasăre legată cu o sfoară, fiecare creatură depinde de Dumnezeu. Fiecare este supus lui Dumnezeu și nimănui altcuiva. Nimeni nu poate fi propriul său stăpân. Ca o perlă pe firul ei, sau un taur ținut strâns de funia care îi trece prin nas, sau un copac căzut de pe mal în mijlocul pârâului, fiecare creatură urmează porunca Creatorului, pentru că este impregnată de Spiritul Său și pentru că este întemeiată în El. Și omul însuși, dependent de Sufletul Universal, nu poate trece niciun moment în mod independent. Învăluite în întuneric, creaturile nu sunt stăpâne pe propria lor fericire sau nefericire. Ele merg în rai sau în iad, împinse de Dumnezeu Însuși. Ca paiele ușoare dependente de vânturile puternice, toate creaturile, O Bharatas, depind de Dumnezeu! Și Dumnezeu însuși, care pătrunde toate creaturile și se angajează în fapte bune și rele, se mișcă în univers, deși nimeni nu poate spune: „Acesta este Dumnezeu!”. Acest corp, cu atributele sale fizice, este doar mijlocul prin care Dumnezeu – Domnul Suprem al tuturor – face (fiecare creatură) să culeagă roadele bune sau rele. Priviți puterea iluziei răspândită de Dumnezeu, care, confundând cu iluzia sa, face creaturile să-și ucidă semenii! *Muni*, cunoscătorii adevărului, îi privesc altfel. Ei le apar într-o lumină diferită, chiar ca razele soarelui (care pentru ochii obișnuiți sunt doar un fascicul de lumină, în timp ce pentru ochii mai pătrunzători par pline de germeni (de hrană și băutură). Oamenii obișnuiți privesc lucrurile pământului altfel. Dumnezeu este cel care le face pe toate, adoptând procese diferite în crearea și distrugerea lor. Și, O, Yudhishthira, Strămoșul care se creează pe sine, Dumnezeul Atotputernic, răspândind iluzia, își ucide creaturile prin intermediul creaturilor sale, așa cum cineva poate sparge o bucată de lemn inert și fără sens cu lemn, sau piatră cu piatră, sau fier cu fier. Și Domnul Suprem, după plăcerea sa, se joacă cu creaturile sale, creându-le și distrugându-le, ca un copil cu jucăria sa (din pământ moale). O, rege, mi se pare că Dumnezeu se poartă cu creaturile sale ca un tată sau o mamă. Ca o persoană răutăcioasă, El pare să se poarte cu ele cu mânie! Văzând cum persoanele superioare, bine crescute și modeste sunt persecutate, în timp ce păcătoșii sunt fericiți, sunt profund tulburată. Văzând

suferința ta și prosperitatea lui Suyodhana, nu vorbesc cu laude despre Marele Hotărâtor care suferă o astfel de inegalitate! O, domnule, ce roade culege Marele Hotărâtor acordând prosperitate fiului lui Dhritarashtra, care încalcă poruncile, care este necinstit și lacom și care lezează virtutea și religia! Dacă fapta săvârșită îl urmărește pe făptuitor și pe nimeni altcineva, atunci cu siguranță Dumnezeu însuși este pătat de păcatul fiecărei fapte. Dacă însă păcatul unei fapte săvârșite nu se atașează de făptuitor, atunci puterea (individuală) (și nu Dumnezeu) este adevărata cauză a faptelor, și eu plâng pentru cei care nu au putere!

SECȚIUNEA XXXI

Yudhishthira a spus: Discursul tău, O, Yajnaseni, este încântător, armonios și plin de fraze excelente. L-am ascultat (cu atenție). Tu vorbești, însă, limba ateismului. O, prințesă, eu nu acționez niciodată preocupat de roadele acțiunilor mele. Eu dăruiesc, pentru că este datoria mea să dăruiesc; eu sacrific, pentru că este datoria mea să sacrific! O Krishna, îndeplinesc cât pot de bine tot ceea ce ar trebui să facă o persoană care trăiește în domesticitate, indiferent dacă acele acțiuni au roade sau nu. O, tu, cu șolduri frumoase, acționez virtuos, nu din dorința de a culege roadele virtuții, ci pentru a nu încălca poruncile *Vedei* și pentru a urma și comportamentul celor buni și înțelepți! Inima mea, O, Krishna, este atrasă în mod natural de virtute. Omul care dorește să culeagă roadele virtuții este un negustor al virtuții. Natura lui este meschină și el nu ar trebui să fie niciodată numărat printre cei virtuoși. Nici nu obține vreodată roadele virtuților sale! Nici cel cu inima păcătoasă, care, după ce a săvârșit o faptă virtuoasă, se îndoiește în mintea sa, nu va culege roadele faptei sale, ca urmare a scepticismului său! Îți spun, sub autoritatea *Vedelor*, care constituie cea mai înaltă dovadă în astfel de chestiuni, că nu trebuie să te îndoiești niciodată de virtute! Omul care se îndoiește de virtute este destinat să se nască într-o specie brută. Omul cu înțelegere slabă, care se îndoiește de religie, de virtute sau de cuvintele *Rishi*-lor, este exclus din regiunile nemuririi și fericirii, la fel ca Sudraşii din *Vede*! O, tu, cea inteligentă, dacă un copil născut dintr-o rasă bună studiază *Vedele* și se comportă virtuos, înțelepții regali cu comportament virtuos îl consideră un înțelept bătrân (în ciuda vârstei sale)! Totuși, nenorocitul păcătos, care se îndoiește de religie și încalcă scripturile, este considerat mai josnic chiar și decât sudrașii și tâlharii! Ai văzut cu ochii tăi pe marele ascet Markandeya, cu sufletul nemăsurat, venind la noi! Numai prin virtute a dobândit el nemurirea în trup. Vyasa, Vasistha, Maitreya, Narada, Lomasa, Suka și alți *Rishi* au devenit, numai prin virtute, puri în suflet! Tu îi vezi cu ochii tăi înzestrați cu puterea ascetismului celest, capabili să blesteme sau să binecuvânteze (cu efect) și superiori chiar zeilor! O, tu, cea fără păcat, toți aceștia, egali cu cei cerești înșiși, văd cu ochii lor ceea ce este scris în *Vede* și descriu virtutea ca fiind datoria cea mai importantă! Nu se cuvine, așadar, O, amabilă regină, să te îndoiești sau să-l condamni pe Dumnezeu sau să acționezi cu o inimă nebună. Nebunul care se îndoiește de religie și disprețuiește virtutea, mândru de dovada derivată din propriul său raționament, nu ia în considerare alte dovezi și îi consideră pe *Rishi*, care sunt capabili să cunoască viitorul ca pe prezent, ca pe niște nebuni. Nebunul consideră că numai lumea exterioară este capabilă să-i satisfacă simțurile și este orb la orice altceva. Cel care se îndoiește de religie nu are ispășire pentru ofensa sa. Acel nenorocit mizerabil este plin de anxietate și nu dobândește regiuni de fericire în viața de apoi. Un respingător al dovezilor, un calomniator al interpretării scripturilor vedice, un păcătos împins de poftă și lăcomie, acel nebun merge în iad. O, tu, cea amabilă, pe de altă parte, cel care prețuiește religia cu credință, obține fericirea eternă în lumea cealaltă. Nebunul care nu prețuiește religia, încălcând dovezile oferite de *Rishi*, nu obține niciodată prosperitate în nici o viață, pentru o astfel de încălcare a scripturilor. Este cert, o, frumoasă, că pentru cel care nu consideră cuvintele *Rishilor* sau conduita celor virtuoși ca dovezi, nici această lume, nici cealaltă nu există. Nu te îndoi, O, Krishna, de religia străveche practicată de cei buni și creată de *Rishi* cu cunoaștere universală și capabili să vadă toate lucrurile! O, fiică a lui Drupada, religia este singura plută pentru cei care doresc să ajungă în rai, precum o corabie pentru negustorii care doresc să traverseze oceanul. O, tu, cea fără de prihană, dacă virtuțile practicate de cei virtuoși nu ar da roade, acest univers ar fi învăluit în întuneric infam. Nimeni nu ar mai căuta mântuirea, nimeni nu ar mai căuta să dobândească cunoaștere, nici măcar

bogăție, ci oamenii ar trăi ca animalele. Dacă ascetismul, austeritatea vieții celibatare, sacrificiile, studiul *Vedelor*, caritatea, onestitatea — toate acestea ar fi fără rod, oamenii nu ar fi practicat virtutea generație după generație. Dacă toate faptele ar fi fără rod, ar urma o confuzie cumplită. Atunci de ce *Rishii*, zeii, *Gandharvasii* și *Rakshasas*, care sunt cu toții independenți de condițiile umane, prețuiesc virtutea cu atâta afecțiune? Știind cu certitudine că Dumnezeu este cel care dă roade în ceea ce privește virtutea, ei practică virtutea în această lume. Aceasta, O, Krishna, este (sursa) eternă a prosperității. Când se văd roadele atât ale cunoașterii, cât și ale ascetismului, virtutea și viciul nu pot fi fără rod. Amintește-ți, O, Krishna, circumstanțele propriei tale nașteri, așa cum le-ai auzit, și amintește-ți, de asemenea, modul în care s-a născut Dhrishtadyumna, cel de mare vitejie! Acestea, O, tu, cea cu zâmbetul dulce, sunt cele mai bune dovezi (ale roadelor virtuții)! Cei care își controlează mintea culeg roadele faptelor lor și se mulțumesc cu puțin. Proștii ignoranți nu se mulțumesc nici măcar cu atât cât obțin (aici), pentru că nu au fericirea născută din virtute pe care să o dobândească în lumea de dincolo. Lipsa de rod a faptelor virtuoase prescrise în *Vede*, precum și a tuturor încălcărilor, originea și distrugerea faptelor sunt, O, tu, cea frumoasă, misterioase chiar și pentru zei. Acestea nu sunt cunoscute de nimeni și de toată lumea. Oamenii obișnuiți sunt ignoranți în privința acestora. Zeii păstrează misterul, pentru că iluzia care acoperă comportamentul zeilor este de neînțeles. Cei regenerați care au distrus toate aspirațiile, care și-au construit toate speranțele pe jurăminte și ascetism, care și-au ars toate păcatele și au dobândit minți în care locuiesc căutarea, pacea și sfințenia, înțeleg toate acestea. De aceea, chiar dacă nu vezi roadele virtuții, nu trebuie să te îndoiești de religie sau de zei. Trebuie să faci sacrificii cu voință și să practici caritatea fără aroganță. Faptele din această lume au roadele lor, iar virtutea este eternă. *Brahma* însuși le-a spus acest lucru fiilor săi (spirituali), după cum mărturisește Kashyapa. De aceea, O, Krishna, lasă-ți îndoiala să se risipească ca ceața. Reflectând asupra tuturor acestor lucruri, lasă scepticismul să facă loc credinței. Nu-L calomnia pe Dumnezeu, care este stăpânul tuturor creaturilor. Învață să-L cunoști. Închină-te în fața Lui. Nu lăsa mintea ta să fie astfel. Și, O, Krishna, nu ignora niciodată acea Ființă Supremă prin harul căreia omul muritor, prin pietate, dobândește nemurirea!

SECȚIUNEA XXXII

Draupadi a spus: Eu nu disprețuiesc și nu calomniez religia, O, fiu al lui Pritha! De ce aș disprețui pe Dumnezeu, stăpânul tuturor creaturilor? Copleșită de durere, să știi, O, Bharata, că sunt doar în delir. Voi ceda încă o dată lamentațiilor; ascultă-mă cu atenție, O, persecutor al tuturor dușmanilor, fiecare creatură conștientă ar trebui să acționeze în această lume. Numai creaturile imobile, și nu celelalte, pot trăi fără să acționeze. Vițelul, imediat după naștere, suge ugerul mamei sale. Oamenii simt durere ca urmare a incantațiilor efectuate cu statuile lor. Se pare, așadar, O Yudhishthira, că creaturile își derivă caracterul vieții din faptele vieților anterioare. Dintre creaturile mobile, omul se deosebește în acest sens că aspiră, O, taur al rasei Bharata, să-și influențeze cursul vieții în această lume și în cealaltă prin intermediul acțiunilor sale. Împinse de inspirația unei vieți anterioare, toate creaturile (culeg) în mod vizibil în această lume roadele acțiunilor lor. Într-adevăr, toate creaturile trăiesc în conformitate cu inspirația unei vieți anterioare, chiar și Creatorul și Ordinea universului, ca un cocostârc care trăiește pe apă (fără să fie învățat de nimeni). Dacă o creatură nu acționează, cursul vieții sale este imposibil. Prin urmare, în cazul unei creaturi, trebuie să existe acțiune și nu inacțiune. Și tu ar trebui să acționezi și să nu te expui criticii abandonând acțiunea. Acoperă-te, ca cu o armură, cu acțiuni. Poate că există sau nu chiar unul la o mie care cunoaște cu adevărat utilitatea acțiunilor sau a muncii. Omul trebuie să acționeze pentru a-și proteja și spori averea; căci dacă, fără a căuta să câștige, continuă doar să cheltuiască, averea lui, chiar dacă ar fi o comoară uriașă ca Himavat, s-ar epuiza curând. Toate creaturile din lume ar fi fost exterminate dacă nu ar fi existat acțiunea. Dacă și faptele nu ar fi dat roade, creaturile nu s-ar fi înmulțit niciodată. Se vede chiar că creaturile îndeplinesc uneori fapte care nu dau roade, pentru că fără fapte cursul vieții în sine ar fi imposibil. Cei din lume care cred în destin și cei care cred în întâmplare sunt cei mai răi dintre oameni. Doar cei care cred în eficacitatea acțiunilor sunt demni de

laudă. Cel care zace liniştit, fără activitate, crezând doar în destin, este distrus în curând ca un vas de lut nears. La fel şi cel care crede în întâmplare, adică stă inactiv deşi este capabil de activitate, nu trăieşte mult, pentru că viaţa lui este una de slăbiciune şi neputinţă. Dacă o persoană dobândeşte accidental vreo avere, se spune că o obţine din întâmplare, pentru că efortul nimănui nu a dus la acest rezultat. Şi, O, fiu al lui Pritha, orice noroc obţine o persoană ca urmare a riturilor religioase, acela se numeşte providenţial. Fructul pe care o persoană îl obţine prin propriile acţiuni şi care este rezultatul direct al acţiunilor sale este considerat o dovadă a abilităţii personale. Şi, O, cel mai bun dintre oameni, să ştii că bogăţia pe care o obţii spontan şi fără cauză este considerată o achiziţie spontană. Tot ceea ce este obţinut astfel prin întâmplare, prin dispensa providenţială, spontan, ca rezultat al acţiunilor cuiva, este totuşi consecinţa acţiunilor dintr-o viaţă anterioară. Şi Dumnezeu, Cel care ordonează universul, judecând în funcţie de faptele din vieţile anterioare, distribuie oamenilor porţiunile lor în această lume. Orice fapte, bune sau rele, ar face o persoană, să ştii că ele sunt rezultatul aranjamentelor lui Dumnezeu, în conformitate cu faptele dintr-o viaţă anterioară. Acest corp este doar un instrument în mâinile lui Dumnezeu, pentru a face faptele care sunt făcute. În sine, inert, el face ceea ce Dumnezeu îl îndeamnă să facă. O, fiu al lui Kunti, Domnul Suprem al tuturor este cel care face toate creaturile să facă ceea ce fac. Creaturile în sine sunt inerte. O, eroule, omul, după ce şi-a stabilit un scop în minte, l-a îndeplinit, lucrând singur cu ajutorul inteligenţei sale. Prin urmare, spunem că omul este el însuşi cauza (a ceea ce face). O, taur printre oameni, este imposibil să numeri faptele oamenilor, căci conacele şi oraşele sunt rezultatul faptelor omului. Oamenii inteligenţi ştiu, cu ajutorul intelectului lor, că uleiul poate fi obţinut din susan, caşul din lapte şi că mâncarea poate fi gătită prin aprinderea combustibilului. Ei cunosc, de asemenea, mijloacele pentru realizarea tuturor acestor lucruri. Şi, cunoscându-le, se apucă apoi, cu ajutorul uneltelor potrivite, să le realizeze. Iar creaturile îşi susţin viaţa prin rezultatele obţinute în aceste direcţii prin propriile lor fapte. Dacă o lucrare este executată de un muncitor priceput, ea este executată bine. Diferite (în caracteristici), o altă lucrare poate fi considerată ca fiind a unei mâini neîndemânatice. Dacă o persoană nu ar fi, în ceea ce priveşte faptele sale, ea însăşi cauza acestora, atunci sacrificiile nu ar da niciun rod în cazul său şi nimeni nu ar fi discipol sau maestru. Pentru că o persoană este ea însăşi cauza lucrării sale, ea este aplaudată atunci când obţine succesul. Aşadar, cel care acţionează este criticat dacă eşuează. Dacă un om nu ar fi el însuşi cauza acţiunilor sale, cum s-ar justifica toate acestea? Unii spun că totul este rezultatul providenţei; alţii spun că nu este aşa, ci că tot ceea ce se presupune a fi rezultatul destinului sau al întâmplării este rezultatul acţiunilor bune sau rele din vieţile anterioare. Se vede că posesiunile sunt obţinute din întâmplare, dar şi din destin. Ceva fiind din destin şi ceva din întâmplare, ceva este obţinut prin efort. În dobândirea obiectelor sale, nu există o a patra cauză în cazul omului. Aşa spun cei care cunosc adevărul şi sunt pricepuţi în cunoaştere. Dacă, însă, Dumnezeu însuşi nu ar fi cel care dă roade bune şi rele, atunci printre creaturi nu ar exista niciuna care să fie nefericită. Dacă efectul faptelor anterioare este un mit, atunci toate scopurile pentru care omul ar munci ar trebui să aibă succes. Prin urmare, cei care consideră doar cele trei (menţionate mai sus) ca fiind porţile tuturor succeselor şi eşecurilor din lume (fără a ţine cont de faptele vieţii anterioare) sunt plictisitori şi inerţi, la fel ca şi corpul însuşi. Cu toate acestea, o persoană ar trebui să acţioneze. Aceasta este concluzia lui Manu însuşi. Persoana care nu acţionează, cu siguranţă va ceda, O Yudhishthira. Omul de acţiune din această lume întâlneşte, în general, succesul. Cel leneş, însă, nu obţine niciodată succesul. Dacă succesul devine imposibil, atunci ar trebui să se încerce înlăturarea dificultăţilor care îi stau în cale. Şi, O, rege, dacă o persoană munceşte (din greu), datoria sa (faţă de zei) este anulată (indiferent dacă obţine succesul sau nu). Persoana care este leneşă şi zace întinsă este copleşită de adversitate; în timp ce cel care este activ şi priceput va culege cu siguranţă succesul şi se va bucura de prosperitate. Persoanele inteligente angajate în acţiuni cu încredere în sine îi consideră pe toţi cei care sunt timizi ca fiind îndoielnici şi fără succes. Cei încrezători şi credincioşi, însă, sunt consideraţi de ei ca fiind de succes. Şi în acest moment ne-a cuprins mizeria. Dacă, însă, te apuci de acţiune, acea mizerie va fi cu siguranţă înlăturată. Dacă vei întâmpina eşecul, atunci asta va fi o dovadă pentru tine, pentru Vrikodara, pentru Vivatsu şi pentru gemeni (că nu sunteţi în stare să smulgeţi regatul din mâinile duşmanului). Se vede că faptele altora sunt încununate de succes. Este

probabil că şi ale noastre vor avea succes. Cum poate cineva să ştie dinainte care va fi consecinţa? După ce te vei strădui, vei şti care va fi rodul eforturilor tale. Fermierul ară pământul cu plugul şi seamănă seminţele pe el. Apoi stă în tăcere, pentru că norii (după aceea) sunt cei care ajută seminţele să crească şi să devină plante. Dacă însă norii nu-l favorizează, fermierul este absolvit de orice vină. El îşi spune: „Am făcut ceea ce fac şi ceilalţi. Dacă, în ciuda acestui fapt, eşuez, nu pot fi învinuit de nimic”. Gândind astfel, se stăpâneşte şi nu se lasă pradă remuşcărilor. O, Bharata, nimeni nu ar trebui să dispera spunând: „O, eu acţionez, dar succesul nu este al meu! Pentru că, pe lângă efort, mai există două cauze care duc la succes.” Fie că există succes sau eşec, nu ar trebui să existe disperare, pentru că succesul în acţiuni depinde de unirea multor circumstanţe. Dacă lipseşte un element important, succesul nu devine proporţional sau nu apare deloc. Dacă, însă, nu se depune niciun efort, nu poate exista succes. Şi nu există nimic de aplaudat în absenţa oricărui efort. Cei inteligenţi, ajutaţi de inteligenţa lor şi în conformitate cu puterea lor deplină, aduc locul, timpul, mijloacele şi ritualurile propice pentru dobândirea prosperităţii. Cu atenţie şi vigilenţă ar trebui să se apuce de treabă, ghidul său principal fiind priceperea sa. În uniunea calităţilor necesare pentru succesul în muncă, priceperea pare a fi cea mai importantă. Când omul inteligent vede că duşmanul său este superior lui în multe calităţi, ar trebui să caute îndeplinirea scopurilor sale prin mijloace, prin arta concilierii şi prin dispozitive adecvate. Ar trebui, de asemenea, să-i dorească răul duşmanului său şi alungarea lui. Fără a vorbi despre omul muritor, chiar dacă duşmanul său ar fi oceanul sau dealurile, ar trebui să se lase ghidat de astfel de motive. O persoană, prin activitatea sa de a căuta punctele slabe ale duşmanilor săi, îşi achită datoria faţă de sine şi faţă de prietenii săi. Niciun om nu ar trebui să se dispreţuiască vreodată, căci cel care se dispreţuieşte pe sine nu va ajunge niciodată la prosperitate. O, Bharata, succesul în această lume poate fi atins în aceste condiţii! De fapt, se spune că succesul în lume depinde de acţiunile întreprinse în funcţie de timp şi circumstanţe. Tatăl meu avea odinioară un brahman învăţat în slujba sa. O, taur al neamului Bharata, el i-a spus toate acestea tatălui meu. Într-adevăr, aceste instrucţiuni privind datoria, rostite de însuşi Vrihaspati, au fost învăţate mai întâi fraţilor mei. De la ei le-am auzit ulterior, în casa tatălui meu. Şi, O, Yudhishthira, în pauzele dintre treburile mele, ieşeam (din apartamentele interioare) şi mă aşezam în poala tatălui meu, iar acel brahman învăţat îmi recita aceste adevăruri, consolându-mă cu ele!

SECŢIUNEA XXXIII

Vaisampayana a spus: Auzind aceste cuvinte ale lui Yajnaseni, Bhimasena, suspinând de mânie, s-a apropiat de rege şi i s-a adresat, spunând: „Mergi, O, monarhule, pe calea obişnuită bătătorită de oamenii buni (înaintea ta) în ceea ce priveşte regatele. Ce câştigăm trăind în azilul asceţilor, privaţi astfel de virtute, plăcere şi profit? Nu prin virtute, nici prin onestitate, nici prin putere, ci prin zaruri necinstite, regatul nostru a fost răpit de Duryodhana. Ca un şacal slab, mâncător de resturi, care răpeşte prada de la lei puternici, el ne-a răpit regatul. De ce, O, monarhule, în ascultare de meritul banal de a respecta o promisiune, suferi o astfel de suferinţă, abandonând acea bogăţie care este sursa atât a virtuţii, cât şi a plăcerilor? Din cauza neglijenţei tale, O, rege, regatul nostru, protejat de cel care mânuieşte *Gandiva* şi, prin urmare, imposibil de răpit chiar şi de Indra însuşi, ne-a fost răpit chiar sub ochii noştri. Din cauza ta, O, monarh, noi, fiind în viaţă, ne-a fost răpită prosperitatea, ca un fruct celui care nu-şi poate folosi braţele sau ca vitele celui care nu-şi poate folosi picioarele. Tu eşti credincios în dobândirea virtuţii. Pentru a-ţi face pe plac, O, Bharata, am suferit să fim copleşiţi de o astfel de calamitate cumplită. O, taur al neamului Bharata, pentru că eram supuşi controlului tău, sfâşiem inimile prietenilor noştri şi îi satisfăceam pe duşmanii noştri. Faptul că am ascultat de tine şi nu i-am ucis pe fiii lui Dhritarashtra chiar atunci este o nebunie din partea noastră, care mă întristează profund. Locuinţa ta din pădure, O, rege, asemănătoare cu cea a oricărui animal sălbatic, este ceva la care numai un om slab s-ar supune. Cu siguranţă, niciun om puternic nu ar duce vreodată o astfel de viaţă. Acest mod de viaţă al tău nu este aprobat nici de Krishna, nici de Vibhatsu, nici de Abhimanyu, nici de Srinjayas, nici de mine, nici de fiii lui Madri. Afectat de jurăminte, strigătul tău este *Religie! Religie!* Ai fost lipsit de bărbăţia ta din cauza

disperării? Numai lașii, incapabili să-și recâștige prosperitatea, prețuiesc disperarea, care este zadarnică și distructivă pentru scopurile cuiva. Tu ai abilitate și ochi. Tu vezi că bărbăția locuiește în noi. Pentru că ai adoptat o viață de pace, nu simți această suferință. Acești Dhritarashtra ne consideră pe noi, cei iertători, ca fiind cu adevărat incompetenți. Acest lucru, O, rege, mă întristează mai mult decât moartea în luptă. Dacă am muri cu toții într-o luptă cinstită, fără să întoarcem spatele dușmanului, chiar și asta ar fi mai bine decât acest exil, pentru că atunci am obține regiuni de fericire în lumea de dincolo. Sau, dacă, O, taur al neamului Bharata, după ce i-am ucis pe toți, am cuceri întreaga lume, asta ar fi o prosperitate care ar merita încercarea. Noi, cei care respectăm întotdeauna obiceiurile ordinului nostru, care dorim întotdeauna realizări mărețe, care dorim să răzbunăm nedreptățile suferite, avem această datorie. Regatul nostru ne-a fost răpit, iar dacă ne angajăm în luptă, faptele noastre, odată cunoscute lumii, ne vor aduce faimă și nu calomnie. Iar acea virtute, O, rege, care torturează propria persoană și prietenii, nu este de fapt o virtute. Este mai degrabă un viciu, care produce calamități. Virtutea este uneori și slăbiciunea oamenilor. Și deși un astfel de om s-ar putea angaja mereu în practicarea virtuții, totuși atât virtutea, cât și profitul îl părăsesc, la fel cum plăcerea și durerea părăsesc o persoană care a murit. Cel care practică virtutea de dragul virtuții suferă mereu. El poate fi numit cu greu un om înțelept, pentru că nu cunoaște scopurile virtuții, la fel ca un orb incapabil să perceapă lumina soarelui. Cel care consideră că averea lui există numai pentru el însuși, înțelege cu greu scopurile averii. El este de fapt ca un servitor care păzește vacile în pădure. Cel care urmărește prea mult bogăția, fără a urmări virtutea și plăcerile, merită să fie condamnat și ucis de toți oamenii. Cel care urmărește mereu plăcerile, fără a urmări virtutea și bogăția, își pierde prietenii, virtutea și bogăția. Lipsit de virtute și bogăție, un astfel de om, care se dedă plăcerilor după bunul său plac, la sfârșitul perioadei de indulgență, întâlnește moartea sigură, ca un pește când apa în care trăiește s-a uscat. Din aceste motive, cei înțelepți sunt mereu atenți atât la virtute, cât și la bogăție, deoarece unirea virtuții și a bogăției este condiția esențială a plăcerii, așa cum combustibilul este condiția esențială a focului. Plăcerea are întotdeauna virtutea ca rădăcină, iar virtutea este, de asemenea, unită cu plăcerea. Știi, O, monarhule, că amândouă depind una de alta, precum oceanul și norii, oceanul provocând norii, iar norii umplând oceanul. Bucuria pe care o simte cineva ca urmare a contactului cu obiecte tactile sau a posesiunii bogăției este ceea ce se numește plăcere. Ea există în minte, neavând o existență corporală pe care o putem vedea. Cel care dorește (să obțină) bogăție, caută o mare parte din virtute pentru a-și încununa dorința cu succes. Cel care dorește plăcere, caută bogăție (pentru ca dorința lui să se realizeze). Plăcerea însă nu aduce nimic în schimb. O plăcere nu poate duce la alta, fiind rodul ei însăși, așa cum din lemn se pot obține cenușă, dar din cenușă nu se poate obține nimic. Și, O, rege, așa cum un vânător ucide păsările pe care le vedem, tot așa păcatul ucide creaturile lumii. Prin urmare, cel care, înșelat de plăcere sau de lăcomie, nu vede natura virtuții, merită să fie ucis de toți și devine nefericit atât aici, cât și în viața de apoi. Este evident, O, rege, că știi că plăcerea poate proveni din posesia diverselor obiecte de bucurie. De asemenea, cunoști bine starea lor obișnuită, precum și marile schimbări prin care trec. La pierderea sau dispariția lor, cauzată de decrepitudine sau moarte, apare ceea ce se numește suferință. Această suferință, O, rege, ne-a cuprins acum. Bucuria care provine din cele cinci simțuri, intelectul și inima, fiind îndreptată către obiectele proprii fiecăruia, se numește plăcere. Această plăcere, O, rege, este, după părerea mea, unul dintre cele mai bune roade ale acțiunilor noastre.”

”Astfel, O, monarhule, trebuie să privim virtutea, bogăția și plăcerea una după alta. Nu trebuie să ne dedicăm doar virtuții, nici să considerăm bogăția ca fiind obiectul suprem al dorințelor noastre, nici plăcerea, ci trebuie să urmărim mereu toate trei. Scripturile poruncesc că trebuie să căutăm virtutea dimineața, bogăția la amiază și plăcerea seara. Scripturile poruncesc, de asemenea, că ar trebui să căutăm plăcerea în prima parte a vieții, bogăția în a doua și virtutea în ultima. Și, O, tu, cel mai de seamă dintre vorbitori, cei înțelepți și familiarizați cu împărțirea corectă a timpului urmăresc toate trei, virtutea, bogăția și plăcerea, împărțindu-și timpul în mod corespunzător. O, fiu al neamului Kuru, dacă independența față de aceste (trei) sau posesia lor este mai bună pentru cei care doresc fericirea, ar trebui să hotărăști tu, după o reflecție atentă. Și atunci, O, rege, ar trebui să

acționezi fără ezitare fie pentru a le dobândi, fie pentru a le abandona pe toate. Căci cel care trăiește oscilând între cele două, plin de îndoieli, duce o viață mizerabilă. Este bine cunoscut faptul că comportamentul tău este mereu reglementat de virtute. Știind acest lucru, prietenii tăi te sfătuiesc să acționezi. Darurile, sacrificiile, respectul pentru cei înțelepți, studiul *Vedelor* și onestitatea, acestea, O, rege, constituie cea mai înaltă virtute și sunt eficiente atât aici, cât și în viața de apoi. Aceste virtuți, însă, nu pot fi atinse de cineva care nu are bogăție, chiar dacă, O, tigru printre oameni, el ar avea infinite alte realizări. Întregul univers, O, rege, depinde de virtute. Nu există nimic mai înalt decât virtutea. Iar virtutea, O, rege, poate fi atinsă de cel care are bogăție din belșug. Bogăția nu poate fi câștigată ducând o viață de cerșetor, nici o viață de slăbiciune. Bogăția, însă, poate fi câștigată prin inteligență îndrumată de virtute. În cazul tău, O, rege, cerșitul, care are succes în rândul brahmanilor, ți-a fost interzis. De aceea, O, taur printre oameni, străduiește-te să dobândești bogăție, exercitându-ți puterea și energia. Nici cerșitul, nici viața unui *sudra* nu sunt potrivite pentru tine. Puterea și energia constituie virtutea *kșatriya* în mod special. Adoptă, așadar, virtutea ordinului tău și ucide dușmanii. Distruge puterea fiilor lui Dhritarashtra, O, fiu al lui Pritha, cu ajutorul meu și al lui Arjuna. Cei învățați și înțelepți spun că suveranitatea este virtute. Câștigă suveranitatea, prin urmare, pentru că nu se cuvine să trăiești într-o stare de inferioritate. Trezește-te, O, rege, și înțelege virtuțile eterne (ale ordinului). Prin naștere, aparții unui ordin ale cărui fapte sunt crude și sunt o sursă de durere pentru om. Prețuiește-ți supușii și culege roadele acestui lucru. Asta nu poate fi niciodată un reproș. Chiar și aceasta, O, rege, este virtutea rânduită de Dumnezeu însuși pentru ordinul căruia aparții! Dacă te îndepărtezi de ea, te vei face de râs. Abaterea de la virtuțile propriului ordin nu este niciodată aplaudată. De aceea, O, tu, din neamul Kuru, fă-ți inima așa cum trebuie să fie, în conformitate cu ordinul căruia aparții, și renunță la această slăbiciune, adună-ți energia și poartă-ți povara ca unul care o poartă cu bărbăție. Niciun rege, O, monarhule, nu ar putea dobândi vreodată suveranitatea pământului sau prosperitatea sau bogăția numai prin virtute. La fel cum un vânător își câștigă hrana sub forma unor roiuri de vânat mic și ușor de ispitit, oferindu-le hrană atractivă, la fel și cel inteligent dobândește un regat, oferind mită dușmanilor josnici și lacomi. Iată, O, taur printre regi, că *Asurii*, deși erau frați mai mari, în posesia puterii și bogăției, au fost învinși cu toții de zei prin stratageme. Astfel, O, rege, totul aparține celor puternici. Și, O, tu, cel cu brațele puternice, ucide-ți dușmanii, recurgând la stratageme. Nu există nimeni egal cu Arjuna în mânuirea arcului în luptă. Nici nu există nimeni care să fie egal cu mine în mânuirea buzduganului. Oamenii puternici, O, monarhule, se angajează în luptă în funcție de puterea lor, și nu de forța numerică sau de informațiile despre planurile inamicului obținute prin spioni. De aceea, O, fiu al lui Pandu, exercită-ți puterea. Puterea este rădăcina bogăției. Orice altceva se spune că ar fi rădăcina ei, nu este de fapt așa. Așa cum umbra copacului în timpul iernii nu are niciun rost, tot așa, fără putere, orice altceva devine fără rost. Bogăția trebuie cheltuită de cel care dorește să-și sporească averea, în același mod, O, fiu al lui Kunti, în care se împrăștie semințele pe pământ. Să nu existe nici o îndoială în mintea ta. Cu toate acestea, acolo unde nu se poate câștiga o avere mai mare sau chiar egală, nu ar trebui să se cheltuiască averea. Investițiile în avere sunt ca măgarul, care se scarpină, plăcut la început, dar dureros după aceea. Astfel, O, rege al oamenilor, persoana care aruncă ca semințele o mică parte din virtutea sa pentru a câștiga o măsură mai mare de virtute, este considerată înțeleaptă. Fără îndoială, este așa cum spun eu. Cei înțelepți îi îndepărtează pe prietenii dușmanului care deține astfel de prieteni și, după ce l-au slăbit făcându-i pe acești prieteni să-l abandoneze, îl reduc la supunere. Chiar și cei puternici se angajează în luptă în funcție de curajul lor. Nu se poate cuceri întotdeauna un regat nici măcar prin eforturi continue (neinspirate de curaj) sau prin arta concilierii. Uneori, O, rege, oamenii slabi, unindu-se în număr mare, ucid chiar și un dușman puternic, la fel cum albinele ucid jefuitorul mierii doar prin forța numărului. (În ceea ce te privește), O, rege, asemenea soarelui care susține și ucide creaturile cu razele sale, adoptă căile soarelui. A proteja regatul și a prețui poporul cuvenit, așa cum au făcut strămoșii noștri, O, rege, este, după cum am auzit, un fel de ascetism menționat chiar și în *Vede*. Prin ascetism, O, rege, un Kshatriya nu poate dobândi astfel de regiuni de fericire pe care le poate dobândi printr-o luptă corectă, indiferent dacă aceasta se încheie cu victorie sau înfrângere. Văzând, O, rege, această suferință a ta, lumea a ajuns la concluzia că lumina ar putea părăsi Soarele și ar putea încorona

Luna. Şi, O, rege, oamenii buni, atât separat, cât şi adunaţi împreună, conversează între ei, aplaudându-te pe tine şi blamându-l pe celălalt. Mai mult, O, monarhule, atât Kuruşii, cât şi Brahmanii, adunaţi împreună, vorbesc cu bucurie despre aderarea ta fermă la adevăr, întrucât tu nu ai rostit niciodată o neadevăr din ignoranţă, din răutate, din lăcomie sau din frică. Orice păcat, O, monarhule, comite un rege pentru a dobândi dominaţia, el îl consumă pe tot ulterior prin sacrificii distinse prin daruri mari. Ca Luna care iese din nori, regele este purificat de toate păcatele, dăruind sate brahmanilor şi mii de vaci. Aproape toţi cetăţenii, precum şi locuitorii ţării, tineri sau bătrâni, O, fiu al neamului Kuru, te laudă, O, Yudhishthira! De asemenea, O, Bharata, oamenii spun între ei că, aşa cum laptele se află într-un sac din piele de câine, *Vedele* într-un *sudra*, adevărul într-un tâlhar, puterea într-o femeie, la fel este şi suveranitatea în Duryodhana. Chiar şi femeile şi copiii repetă acest lucru, ca şi cum ar fi o lecţie pe care vor să o memoreze. O, înfrângător al duşmanilor, ai căzut în această stare împreună cu noi. Din păcate, şi noi suntem pierduţi odată cu tine din cauza acestei calamităţi a tale. De aceea, urcă-te în carul tău dotat cu toate uneltele necesare şi, după ce brahmanii superiori îţi vor rosti binecuvântări, porneşte cu viteză, chiar astăzi, spre Hastinapura, pentru a le putea da brahmanilor prada victoriei. Înconjurat de fraţii tăi, care sunt mânuitori pricepuţi ai arcului, şi de eroi pricepuţi în arme şi asemănători cu şerpi cu venin virulent, porneşte la drum ca ucigaşul Vritra înconjurat de Marutas. Şi, O, fiu al lui Kunti, întrucât eşti puternic, zdrobeşte cu puterea ta pe duşmanii tăi slabi, aşa cum Indra i-a zdrobit pe Asura; şi smulge-i fiului lui Dhritarashtra prosperitatea de care se bucură. Nu există muritor care să poată suporta atingerea săgeţilor prevăzute cu pene de vultur şi asemănătoare cu şerpi cu venin virulent, care ar fi trase din *Gandiva*. Şi, O, Bharata, nu există războinic, nici elefant, nici cal, care să poată suporta impetuozitatea buzduganului meu când sunt furios în luptă. De ce, O, fiu al lui Kunti, n-am smulge regatul nostru din mâinile duşmanului, luptând cu ajutorul Srinjayaşilor şi Kaikeyaşilor şi al taurului din neamul Vrishni? De ce, O, rege, n-am reuşi să smulgem (suveranitatea) pământului care se află acum în mâinile duşmanului, dacă, ajutaţi de o forţă numeroasă, ne străduim să o facem?”

SECŢIUNEA XXXIV

Vaisampayana a spus: Astfel abordat de Bhimasena, regele Ajatasatru, cu sufletul înalt şi devotat adevărului, şi-a adunat răbdarea şi, după câteva clipe, a rostit aceste cuvinte: „Fără îndoială, O, Bharata, toate acestea sunt adevărate. Nu îţi pot reproşa că mă torturezi astfel, străpungându-mă cu cuvintele tale ascuţite ca săgeţile. Numai din propria mea nebunie a venit această calamitate asupra ta. Am încercat să arunc zarurile dorind să-i răpesc fiului lui Dhritarashtra regatul său cu suveranitate. De aceea, acel jucător viclean — fiul lui Suvala — a jucat împotriva mea în numele lui Suyodhana. Sakuni, originar din ţara deluroasă, este extrem de viclean. Aruncând zarurile în faţa adunării, nefiind familiarizat cu niciun fel de şiretlicuri, el m-a învins cu viclenie. De aceea, O, Bhimasena, am fost copleşiţi de această nenorocire. Văzând că zarurile erau favorabile dorinţelor lui Sakuni în ceea ce priveşte numerele pare şi impare, aş fi putut să-mi controlez mintea. Furia, însă, alungă răbdarea unei persoane. O, copilule, mintea nu poate fi ţinută sub control când este influenţată de aroganţă, vanitate sau mândrie. Nu îţi reproşez, O, Bhimasena, cuvintele pe care le foloseşti. Consider doar că ceea ce ni s-a întâmplat era predestinat. Când regele Duryodhana, fiul lui Dhritarashtra, râvnind regatul nostru, ne-a aruncat în mizerie şi chiar în sclavie, atunci, O, Bhima, Draupadi a fost cea care ne-a salvat. Când am fost chemaţi din nou la adunare pentru a juca încă o dată, ştii la fel de bine ca Arjuna ce mi-a spus fiul lui Dhritarashtra, în prezenţa tuturor Bharatas, cu privire la miza pentru care urma să jucăm. Cuvintele lui au fost, O, prinţe Ajatsatru, (dacă vei fi învins), tu şi toţi fraţii tăi veţi trebui să locuiţi, la cunoştinţa tuturor oamenilor, timp de doisprezece ani în pădurea pe care o veţi alege, petrecând al treisprezecelea an în secret. Dacă în ultima perioadă, spionii Bharatas, auzind de tine, vor reuşi să te descopere, va trebui să trăieşti din nou în pădure pentru aceeaşi perioadă, petrecând încă o dată ultimul an în secret. Reflectând asupra acestui lucru, angajează-te să faci acest lucru. În ceea ce mă priveşte, promit cu sinceritate în această adunare a Kurus, că dacă vei reuşi să treci această perioadă fără să fii descoperit de spionii mei, atunci, O, Bharata, acest regat al celor cinci râuri va fi din nou al tău. Şi noi, O, Bharata, dacă vom

fi învinşi de tine, vom renunţa cu toţii la toate bogăţiile noastre şi vom petrece aceeaşi perioadă, conform aceloraşi reguli. Astfel abordat de prinţ, i-am răspuns în mijlocul tuturor Kurus: *„Aşa să fie!”* Atunci a început jocul nenorocit. Am fost învinşi şi am fost exilaţi. Din această cauză rătăcim nefericiţi prin diferite regiuni împădurite, pline de disconfort. Suyodhana, însă, încă nemulţumit, s-a lăsat pradă mâniei şi i-a îndemnat pe Kuruşi, precum şi pe toţi cei aflaţi sub stăpânirea sa, să-şi exprime bucuria pentru nenorocirea noastră. După ce a încheiat un astfel de acord în prezenţa tuturor oamenilor buni, cine îndrăzneşte să-l încalce de dragul unui regat pe pământ? Pentru o persoană respectabilă, cred că chiar şi moartea este mai uşoară decât dobândirea suveranităţii printr-un act de încălcare. În timpul piesei, ai dorit să-mi arzi mâinile. Ai fost împiedicat de Arjuna şi, în consecinţă, ţi-ai strâns doar propriile mâini. Dacă ai fi putut face ceea ce ai dorit, ne-ar fi lovit această nenorocire? Conştient de vitejia ta, de ce nu ai spus asta, O, Bhima, înainte de a încheia un astfel de acord? Copleşit de consecinţele jurământului nostru şi de faptul că timpul a trecut, la ce bun să-mi adresezi aceste cuvinte dure? O, Bhima, este o mare durere pentru mine că nu am putut face nimic, chiar şi văzând-o pe Draupadi persecutată în felul acela. Inima mea arde ca şi cum aş fi băut un lichid otrăvitor. Cu toate acestea, având în vedere că am făcut acest jurământ în faţa eroilor Kuru, nu pot să-l încalc acum. Aşteaptă, O, Bhima, întoarcerea zilelor noastre mai bune, precum cel care împrăştie seminţele aşteaptă recolta. Când cel care a fost rănit primul reuşeşte să se răzbune pe duşmanul său într-un moment în care duşmănia acestuia a dat roade şi a înflorit, se consideră că a realizat un lucru măreţ prin vitejia sa. O astfel de persoană curajoasă câştigă faimă veşnică. Un astfel de om obţine o mare prosperitate. Duşmanii săi se închină în faţa lui, iar prietenii săi se adună în jurul lui, precum zeii care se adună în jurul lui Indra pentru protecţie. Dar să ştii, O, Bhima, că promisiunea mea nu poate fi niciodată falsă. Consider virtutea superioară vieţii înseşi şi o stare binecuvântată de existenţă celestă. Regatul, fiii, faima, bogăţia — toate acestea nu ajung nici măcar la o şaisprezecime din adevăr.

SECŢIUNEA XXXV

Bhima a spus: O, rege, tu care eşti nesubstanţial ca spuma, instabil ca un fruct (care cade când este copt), dependent de timp şi muritor, cum poţi considera că timpul, care este infinit şi nemăsurabil, rapid ca o săgeată sau curgător ca un râu şi care poartă totul înaintea lui ca moartea însăşi, este la dispoziţia ta? Cum poate aştepta, O, fiu al lui Kunti, cel a cărui viaţă se scurtează în fiecare clipă, la fel ca o cantitate de colir care se diminuează de fiecare dată când un grăunte este luat cu acul? Numai cel a cărui viaţă este nelimitată sau care ştie cu certitudine care este perioada vieţii sale şi care cunoaşte viitorul ca şi cum ar fi în faţa ochilor săi, poate într-adevăr aştepta sosirea (unui timp aşteptat). Dacă aşteptăm, O, rege, treisprezece ani, acea perioadă, scurtându-ne viaţa, ne va apropia de moarte. Moartea va ajunge cu siguranţă la fiecare creatură care are o existenţă corporală. Prin urmare, ar trebui să ne străduim să dobândim regatul nostru înainte de a muri. Cel care nu reuşeşte să dobândească faimă, nepedepsindu-şi duşmanii, este ca un lucru necurat. El este o povară inutilă pe pământ, ca un taur incapabil, şi piere fără glorie. Omul care, lipsit de putere şi curaj, nu-şi pedepseşte duşmanii, trăieşte în zadar; eu îl consider pe un astfel de om ca fiind de origine umilă. Mâna ta poate face să plouă aur; faima ta se răspândeşte peste tot pământul; ucigându-ţi duşmanii în luptă, bucură-te de bogăţia dobândită prin puterea braţelor tale. O, înfrângător al tuturor duşmanilor, O, rege, dacă un om care îşi ucide agresorul merge în aceeaşi zi în iad, acel iad devine rai pentru el. O, rege, durerea pe care o simte cineva când trebuie să-şi stăpânească mânia este mai arzătoare decât focul însuşi. Chiar şi acum ard de ea şi nu pot dormi nici ziua, nici noaptea. Acest fiu al lui Pritha, numit Vibhatsu, este cel mai priceput în a trage cu arcul. Cu siguranţă arde de durere, deşi trăieşte aici ca un leu în bârlogul său. Acesta, care doreşte să ucidă fără ajutor pe toţi cei care mânuiesc arcul pe pământ, îşi reprimă mânia care îi creşte în piept, ca un elefant puternic. Nakula, Sahadeva şi bătrâna Kunti — mama eroilor, sunt cu toţii muţi, dorind să-ţi facă pe plac. Şi toţi prietenii noştri, împreună cu Srinjayas, doresc în egală măsură să-ţi facă pe plac. Numai eu şi mama lui Prativindhya îţi vorbim arzând de durere. Orice îţi spun este pe placul tuturor, pentru că toţi sunt cufundaţi în suferinţă şi doresc cu ardoare lupta. Atunci, O, monarhule, ce

calamitate mai cumplită ne-ar putea lovi decât aceea ca regatul nostru să ne fie răpit de dușmani slabi și disprețuiți și să fie stăpânit de ei? O, rege, din cauza slăbiciunii caracterului tău, simți rușine că ți-ai încălcat jurământul. Dar, O, ucigaș al dușmanilor, nimeni nu te aplaudă pentru că suferi astfel de durere ca urmare a bunătății caracterului tău. Intelectul tău, O, rege, nu vede adevărul, asemenea celui al unei persoane proaste și ignorante de viță nobilă, care a memorat cuvintele *Vedelor* fără a le înțelege sensul. Ești bun ca un brahman. Cum de te-ai născut în ordinul kshatriya? Cei care se nasc în ordinul kshatriya au, în general, inimi strâmbe. Ai auzit (recitat) îndatoririle regilor, așa cum au fost promulgate de Manu, pline de strâmbătăți și nedreptăți și de precepte opuse liniștii și virtuții. De ce atunci, O, rege, ierți pe fiii răi ai lui Dhritarashtra? Ai inteligență, vitejie, învățătură și naștere înaltă. De ce atunci, O, tigru printre oameni, acționezi în ceea ce privește îndatoririle tale, ca un șarpe uriaș lipsit de mișcare? O, fiu al lui Kunti, cel care dorește să ne ascundă, dorește doar să ascundă munții Himavat cu ajutorul unei mâini de iarbă. O, fiu al lui Pritha, cunoscut pe tot pământul, nu vei putea trăi necunoscut, la fel cum soarele nu poate străbate cerul fără a fi văzut de oameni. Ca un copac mare într-o regiune bine irigată, cu ramuri întinse, flori și frunze, sau ca elefantul lui Indra, cum va trăi Jishnu în anonimat? Cum vor trăi în secret acești copii, frații Nakula și Sahadeva, asemănători cu doi pui de leu? Cum, O, fiu al lui Pritha, va trăi necunoscut Krishna, fiica lui Drupada, prințesă și mamă a eroilor, cunoscută în întreaga lume pentru faptele sale virtuoase? Și pe mine mă cunoaște toată lumea încă din copilărie. Nu văd cum aș putea trăi necunoscut. La fel cum muntele Meru nu poate fi ascuns. Apoi, mulți regi au fost alungați de noi din regatele lor. Acești regi și prinți îl vor urma pe fiul rău al lui Dhritarashtra, pentru că, jefuiți și exilați de noi, nu au devenit încă prietenoși. Dorind să-i facă bine lui Dhritarashtra, vor căuta cu siguranță să ne facă rău. Cu siguranță vor trimite împotriva noastră numeroși spioni deghizați. Dacă aceștia ne descoperă și raportează descoperirea lor, un mare pericol ne va cuprinde. Am trăit deja în pădure treisprezece luni. Consideră-le, O, rege, ca fiind treisprezece ani. Înțelepții au spus că o lună este un substitut pentru un an, la fel cum iarba de ghiveci este considerată un substitut pentru Soma. Sau, (dacă îți încalci jurământul), O, rege, te poți elibera de acest păcat oferind mâncare gustoasă unui taur liniștit care poartă poveri sacre. De aceea, O, rege, hotărăște-te să-ți ucizi dușmanii. Nu există virtute mai înaltă decât lupta, pentru fiecare Kshatriya!

SECȚIUNEA XXXVI

Vaisampayana a spus: Auzind aceste cuvinte ale lui Bhima, Yudhishthira, fiul lui Kunti, tigrul printre oameni și ucigașul tuturor dușmanilor, a început să suspine profund și să reflecteze în tăcere. Și s-a gândit în sinea lui: „Am auzit recitate îndatoririle regilor, precum și toate adevărurile despre îndatoririle diferitelor ordine. Se spune că cel care respectă cu adevărat aceste îndatoriri este cel care le ține în fața ochilor, pentru a-și regla conduita atât în prezent, cât și în viitor. Cunoscând adevărata cale a virtuții, care, totuși, este atât de dificil de cunoscut, cum pot eu să zdrobesc cu forța virtutea, așa cum se zdrobesc munții Meru?” După ce a reflectat astfel pentru o clipă și a hotărât ce trebuie să facă, i-a răspuns lui Bhima fără să-i mai dea cuvântul:

„O, tu, cel cu brațe puternice, este așa cum ai spus. Dar, O, tu, cel mai bun dintre vorbitori, ascultă acum un alt cuvânt pe care îl spun. Orice fapte păcătoase, O, Bhima, pe care cineva încearcă să le realizeze, bazându-se doar pe curajul său, devin întotdeauna o sursă de durere. Dar, O, tu, cel cu brațe puternice, orice este început cu deliberare, cu pricepere bine îndreptată, cu toate mijloacele necesare și cu multă gândire prealabilă, se vede că are succes. Zeii înșiși favorizează astfel de planuri. Ascultă de la mine ceva despre ceea ce, mândru de puterea ta, O, Bhima, și condus de neliniștea ta, crezi că ar trebui început imediat. Bhurisravas, Sala, puternicul Jarasandha, Bhishma, Drona, Karna, puternicul fiu al lui Drona, fiii lui Dhritarashtra — Duryodhana și alții — atât de greu de învins, sunt toți pricepuți în arme și mereu gata de luptă cu noi. Acei regi și conducători ai pământului care au fost răniți de noi au adoptat cu toții partea Kauravas și sunt legați de ei prin legături de afecțiune. O Bharata, ei sunt angajați în căutarea binelui lui Duryodhana și nu al nostru. Cu

comori pline și ajutați de forțe mari, ei vor depune cu siguranță toate eforturile în luptă. Toți ofițerii armatei Kuru, împreună cu fiii și rudele lor, au fost onorați de Duryodhana cu bogății și lux. Acești eroi sunt, de asemenea, foarte apreciați de Duryodhana. Concluzia mea certă este că ei își vor sacrifica viețile pentru Duryodhana în luptă. Deși comportamentul lui Bhishma, Drona și al ilustrului Kripa este același față de noi și față de ei, totuși, O, tu, cel cu brațe puternice, concluzia mea certă este că, pentru a răsplăti favorurile regale de care se bucură, își vor da viețile, care sunt mai prețioase decât orice altceva, în luptă. Toți sunt maeștri ai armelor celestiale și dedicați practicării virtuții. Cred că sunt incapabili să fie învinși chiar și de zei conduși de Vasava însuși. Printre ei se află din nou acel războinic puternic — Karna — impetuos și mereu furios, maestru al tuturor armelor, invincibil și îmbrăcat într-o zale impenetrabilă. Fără a-i învinge mai întâi în luptă pe toți acești oameni de seamă, fără ajutor, cum poți să-l ucizi pe Duryodhana? O, Vrikodara, nu pot dormi gândindu-mă la dexteritatea fiului lui *Suta*, pe care îl consider cel mai bun dintre toți arcașii!”

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte ale lui Yudhishthira, impetuosul Bhima s-a alarmat și s-a abținut să mai spună ceva. Și în timp ce fiii lui Pandu conversau astfel între ei, a sosit în acel loc marele ascet Vyasa, fiul lui Satyavati. Și când a sosit, fiii lui Pandu l-au venerat cuvenit. Apoi, cel mai de seamă dintre vorbitori, adresându-se lui Yudhishthira, a spus: „O, Yudhishthira, O, tu, cel cu brațe puternice, știind prin intuiție spirituală ce se petrece în inima ta, am venit la tine, O, tu, taur printre oameni! Teama care este în inima ta, provocată de Bhishma, Drona, Kripa, Karna, fiul lui Drona, prințul Duryodhana și Dussasana, o voi alunga, O, ucigaș al tuturor dușmanilor, prin intermediul unei acțiuni impuse de lege. Ascultând-o de la mine, îndeplinește-o cu răbdare și, după ce o vei îndeplini, O, rege, potolește-ți repede această febră a ta. "

Atunci, cel mai important dintre vorbitori, fiul lui Parasara, luându-l pe Yudhishthira într-un colț, a început să-i vorbească cu cuvinte de mare importanță, spunând: „O, cel mai bun dintre Bharatas, a sosit timpul prosperității tale, când, într-adevăr, Dhananjaya, fiul lui Pritha, îi va ucide pe toți dușmanii tăi în luptă. Rostită de mine și asemănătoare cu succesul personificat, acceptă de la mine această cunoaștere numită *Pratismriti* pe care ți-o împărtășesc, știind că ești capabil să o primești. Primind-o (de la tine), Arjuna va putea să-și îndeplinească dorința. Și lasă-l pe Arjuna, O, fiu al lui Pandu, să meargă la Mahendra și Rudra, și Varuna, și Kuvera, și Yama, pentru a primi arme de la ei. El este competent să-i vadă pe zei pentru ascetismul și vitejia sa. El este chiar un *Rishi* de mare energie, prietenul lui Narayana; vechi, etern, el însuși un zeu, invincibil, mereu de succes și necunoscând deteriorarea. Cu brațele sale puternice, el va realiza fapte mărețe, după ce va obține arme de la Indra, Rudra și Lokapalas, O, fiu al lui Kunti, gândește-te și să pleci de aici într-o altă pădure care, O, rege, ar putea fi potrivită pentru locuința ta. A locui într-un singur loc pentru o perioadă lungă de timp nu este deloc plăcut. În cazul tău, ar putea fi, de asemenea, un motiv de îngrijorare pentru asceți. Și, întrucât întreții numeroși brahmani versați în *Vede* și în diversele ramuri ale acestora, șederea continuă aici ar putea epuiza cerbii din această pădure și ar putea distruge plantele și lianele.”

Vaisampayana a continuat: După ce i s-a adresat astfel, ilustrul și înălțatul ascet Vyasa, de mare înțelepciune, dobândită prin misterele lumii, i-a împărtășit lui Yudhishthira cel drept, care între timp se purificase, cea mai importantă dintre științe. Și, luându-și rămas bun de la fiul lui Kunti, Vyasa a dispărut pe loc. Cu toate acestea, virtuosul și inteligentul Yudhishthira, după ce a obținut acea cunoaștere, a păstrat-o cu grijă în mintea sa și a recitat-o întotdeauna la ocazii potrivite. Bucuros de sfatul dat de Vyasa, fiul lui Kunti a părăsit pădurea *Dwaitavana* și s-a dus în pădurea *Kamyaka*, pe malurile Saraswati. Și, O, rege, numeroși brahmani cu merite ascetice și versați în știința ortoepiei și ortografiei l-au urmat, precum *rishii* îl urmează pe șeful celeștilor. Ajuns la *Kamyaka*, acei iluștri tauri dintre Bharata s-au stabilit acolo împreună cu prietenii și însoțitorii lor. Și, plini de energie, acei eroi, O, rege, au trăit acolo o vreme, dedicați exercițiului cu arcul și

ascultând tot timpul cântarea *Vedelor.* Și au cutreierat pădurile acelea în fiecare zi în căutarea cerbilor, înarmați cu săgeți pure. Și au îndeplinit cu sfințenie toate ritualurile în cinstea *Pitrilor,* a celor celești și a Brahmanilor.

SECȚIUNEA XXXVII

Vaisampayana a spus: După ceva timp, Yudhishthira cel drept, amintindu-și porunca lui Muni (Vyasa) și chemându-l la el pe acel taur printre oameni — Arjuna — posedat de o mare înțelepciune, i s-a adresat în particular. Luându-l de mâini pe Arjuna, cu o expresie zâmbitoare și cu un ton blând, acel pedepsitor al dușmanilor — virtuosul Yudhishthira — aparent după ce a reflectat o clipă, i-a spus în particular lui Dhananjaya: „O, Bharata, întreaga știință a armelor se află în Bhishma, Drona, Kripa, Karna și fiul lui Drona. Ei cunosc pe deplin toate tipurile de arme *Brahma*, celeste, umane și Vayavya, împreună cu modurile de utilizare și de apărare împotriva lor. Toți sunt conciliați, onorați și mulțumiți de fiul lui Dhritarashtra, care se comportă cu ei așa cum ar trebui să se comporte cineva cu învățătorul său. Fiul lui Dhritarashtra se comportă cu mare afecțiune față de toți războinicii săi, iar toți căpeteniile onorate și mulțumite de el îi caută binele în schimb. Astfel onorați de el, ei nu vor ezita să-și pună în valoare puterea. În plus, întreaga lume se află acum sub stăpânirea lui Duryodhana, cu toate satele și orașele, O, fiu al lui Pritha, și toate mările, pădurile și minele! Tu singur ești singurul nostru refugiu. Pe tine se odihnește o mare povară. Prin urmare, O, pedepsitor al tuturor dușmanilor, îți voi spune ce trebuie să faci acum. Am obținut o știință de la Krishna Dwaipayana. Folosită de tine, acea știință îți va dezvălui întregul univers. O, copilule, primește cu atenție această știință de la mine și, la momentul potrivit (cu ajutorul ei), dobândește harul celeștilor. Și, O, taur al neamului Bharata, dedică-te ascetismului feroce. Înarmat cu arcul și sabia și îmbrăcat în zale, dedică-te austerității și jurămintelor bune și mergi spre nord, O, copilule, fără a ceda în fața nimănui. O, Dhananjaya, toate armele celeste sunt la Indra. Cerești, de teamă de Vritra, i-au împărtășit atunci toată puterea lor lui Sakra. Adunate într-un singur loc, vei obține toate armele. Du-te la Sakra, el îți va da toate armele sale. Luând arcul, pornește chiar astăzi pentru a-l vedea pe Purandara. ”

Vaisampayana a continuat: După ce a spus aceasta, înălțatul Yudhishthira cel drept i-a împărtășit această știință lui Arjuna. Iar fratele mai mare, după ce i-a comunicat cu riturile cuvenite cunoștințele fratelui său eroic, cu vorbirea, trupul și mintea sub control perfect, i-a poruncit să plece. La porunca lui Yudhishthira, Arjuna, cel cu brațele puternice, a luat *Gandiva* și tolba sa inepuizabilă, s-a echipat cu zale, mănuși și protecții pentru degete făcute din piele de guana, a turnat ofrande în foc și i-a pus pe brahmani să rostească binecuvântări după daruri, apoi a pornit (din Kamyaka) cu scopul de a-l vedea pe Indra. Și înarmat cu arcul, eroul, în momentul plecării, a oftat și a aruncat o privire în sus pentru a obține moartea fiilor lui Dhritarashtra. Și văzându-l pe fiul lui Kunti astfel înarmat și gata să plece, brahmanii, *siddhii* și spiritele invizibile i s-au adresat, spunând: „O, fiu al lui Kunti, obține curând ceea ce dorești”. Iar brahmanii, rostind și ei binecuvântări, au spus: „Atinge-ți scopul pe care ți l-ai propus. Fie ca victoria să fie cu adevărat a ta”. Și privindu-l pe eroicul Arjuna, cu coapsele puternice ca trunchiurile de Sala, pe punctul de a pleca luând cu el inimile tuturor, Krishna i s-a adresat spunând: «O, tu, cel cu brațele puternice, fie ca tot ce și-a dorit Kunti la nașterea ta și tot ce-ți dorești tu să se împlinească, O, Dhananjaya! Fie ca niciunul dintre noi să nu se mai nască vreodată în ordinul Kshatriyas. Mă închin întotdeauna brahmanilor al căror mod de viață este cerșitul. Este o mare durere pentru mine că nenorocitul Duryodhana, văzându-mă în adunarea prinților, m-a numit batjocoritor „călugăr”. În plus, mi-a spus multe alte lucruri dure în mijlocul acelei adunări. Dar durerea pe care o simt la despărțirea de tine este mult mai mare decât orice am simțit la acele insulte. Cu siguranță, în absența ta, frații tăi își vor petrece timpul vorbind în repetate rânduri despre faptele tale eroice! Dacă, totuși, O, fiu al lui Pritha, vei sta departe pentru o perioadă lungă de timp, nu vom mai avea nici o plăcere din bucuriile noastre sau din bogăție. Ba mai mult, viața însăși ne va fi dezagreabilă. O, fiu al lui Pritha, fericirea și nefericirea noastră, viața și moartea, regatul și prosperitatea noastră, toate depind de tine. O, Bharata, te binecuvântez, fie ca

succesul să fie al tău. O, tu, cel fără păcat, vei putea îndeplini sarcina ta (actuală) chiar şi împotriva unor duşmani puternici. O, tu, cel de mare putere, du-te şi câştigă succesul cu viteză. Fie ca pericolele să nu fie ale tale. Mă închin în faţa lui *Dhatri* şi *Vidhatri*! Te binecuvântez. Fie ca prosperitatea să fie a ta. Şi, O, Dhananjaya, fie ca *Hri, Sree, Kirti, Dhriti, Pushti, Uma, Lakshmi, Saraswati* să te protejeze pe drumul tău, pentru că tu îl venerezi mereu pe fratele tău mai mare şi îi asculţi mereu poruncile. Şi, O, taur al neamului Bharata, mă închin în faţa Vasus, Rudras şi Adityas, Manilas, Viswadevas şi Sadhyas, pentru că îţi asigură bunăstarea. Şi, O, Bharata, fii ferit de toate spiritele răuvoitoare ale cerului, pământului şi raiului, şi de toate celelalte spirite în general.»

Vaisampayana a continuat: Krishna, fiica lui Yajnasena, după ce a rostit aceste binecuvântări, a tăcut. Fiul puternic al lui Pandu, după ce a înconjurat fraţii săi şi pe Dhaumya, şi-a luat arcul frumos şi a pornit la drum. Şi toate creaturile au început să se retragă din calea pe care Arjuna, plin de energie şi vitejie, împins de dorinţa de a-l vedea pe Indra, a pornit. Şi acel ucigaş de duşmani a trecut peste multe munţi locuiţi de asceţi, apoi a ajuns la sacrul Himavat, refugiul celor cereşti. Şi cel cu sufletul înalt a ajuns la muntele sacru într-o singură zi, pentru că, asemenea vânturilor, era înzestrat cu viteza minţii, ca urmare a austerităţilor sale ascetice. Şi după ce a traversat Himavatul, precum şi Gandhamadana, a trecut peste multe locuri accidentate şi periculoase, mergând zi şi noapte fără oboseală. Şi după ce a ajuns la *Indrakila*, Dhananjaya s-a oprit pentru o clipă. Şi atunci a auzit o voce în ceruri, spunând: „Opreşte-te!” Şi auzind acea voce, fiul lui Pandu şi-a aruncat privirea în jur. Şi Arjuna, capabil să-şi folosească mâna stângă cu aceeaşi îndemânare ca şi mâna dreaptă, a zărit atunci în faţa lui un ascet sub umbra unui copac, strălucind cu strălucirea lui *Brahma*, de culoare maro-roşcat, cu părul încâlcit şi subţire. Iar puternicul ascet, văzând că Arjuna se opreşte în acel loc, i se adresează, spunând: „Cine eşti tu, O, copilule, care ai venit aici cu arc şi săgeţi, îmbrăcat în zale şi echipat cu teacă şi mănuşi, şi (evident) dedicat obiceiurilor Kshatriya? Aici nu este nevoie de arme. Aceasta este lăcaşul brahmanilor paşnici, dedicaţi austerităţilor ascetice, fără mânie sau bucurie. Arcul nu are niciun rost aici, pentru că în acest loc nu există niciun fel de dispută. De aceea, aruncă, O, copilule, acest arc al tău. Ai obţinut o stare pură de viaţă venind aici. O, eroule, nu există niciun om care să se compare cu tine în energie şi vitejie.” Brahmanul i-a vorbit astfel lui Arjuna, cu un zâmbet pe buze, în repetate rânduri. Dar el nu a reuşit să-l mişte pe Arjuna, ferm dedicat scopului său. Cel regenerat, bucuros în sufletul său, i s-a adresat zâmbind încă o dată lui Arjuna, spunând: „O, ucigaş al duşmanilor, fii binecuvântat! Eu sunt Sakra: cere-mi binecuvântarea pe care o doreşti”. Astfel abordat, perpetuatorul neamului Kuru, eroicul Dhananjaya, aplecându-şi capul şi împreunându-şi mâinile, i-a răspuns celui cu o mie de ochi, spunând: „Chiar acesta este obiectul dorinţelor mele; acordă-mi această binecuvântare, O, ilustrule. Doresc să învăţ de la tine toate armele.” Atunci, şeful celor cereşti, zâmbind, i-a răspuns vesel, spunând: „O, Dhananjaya, când ai ajuns în această regiune, ce nevoie mai ai de arme? Ai obţinut deja o stare pură de viaţă. Cere-ţi regiunile fericirii pe care ţi le doreşti.” Astfel abordat, Dhananjaya i-a răspuns celui cu o mie de ochi, spunând: „Nu doresc regiuni ale fericirii, nici obiecte ale plăcerii, nici starea de celest; ce este această vorbă despre fericire? O, şef al celor cereşti, nu doresc prosperitatea tuturor zeilor. După ce mi-am lăsat fraţii în urmă în pădure şi fără să mă răzbun pe duşman, voi suporta oprobiul pentru toate veacurile întregii lumi”. Astfel abordat, ucigaşul lui Vritra, venerat de lumi, îl mângâie cu cuvinte blânde, îndurător cu fiul lui Pandu, spunând: „Când vei fi în stare să-l vezi pe Shiva, cel cu trei ochi şi cu trident, stăpânul tuturor creaturilor, atunci, O, copilule, îţi voi da toate armele celeste. De aceea, străduieşte-te să obţii vederea celui mai înalt dintre zei; căci numai după ce îl vei fi văzut, O, fiu al lui Kunti, îţi vei îndeplini toate dorinţele.” După ce i-a vorbit astfel lui Phalguna, Sakra a dispărut pe loc, iar Arjuna, dedicându-se ascetismului, a rămas în acel loc.

Kairata Parva

SECȚIUNEA XXXVIII

Janemejaya a spus: O, ilustrule, doresc să aud în detaliu istoria achiziționării armelor de către Arjuna, cel cu fapte fără pată. O, spune-mi cum acel tigru printre oameni, Dhananjaya, cu brațe puternice și posedând o mare energie, a intrat fără teamă în acea pădure solitară. Și, O, tu, cel mai de seamă dintre cei familiarizați cu *Veda*, ce a mai făcut Arjuna în timp ce locuia acolo? Cum au fost mulțumiți de el ilustrul Sthanu și șeful celor cerești? O, tu, cel mai bun dintre cei regenerați, doresc să aud toate acestea cu bunăvoința ta. Tu ești atotștiutor; tu știi totul despre zei și totul despre oameni. O Brahmana, bătălia care a avut loc în vechime între Arjuna — cel mai de seamă dintre luptători, niciodată învins în luptă — și Bhava a fost extrem de extraordinară și fără egal. Auzi despre ea și ți se ridică părul în cap. Chiar și inimile acelor lei printre oameni — bravii fii ai lui Pritha — au tremurat din cauza uimirii, bucuriei și sentimentului propriei lor inferiorități. O, spune-mi în detaliu ce altceva a mai făcut Arjuna, pentru că nu văd nici măcar cel mai neînsemnat lucru care ar putea fi criticat la Jishnu. De aceea, recită-mi în întregime istoria acelui erou.

Vaisampayana a spus: O, tigrule printre Kuru, îți voi recita acea narațiune, excelentă, extinsă și de neegalat, legată de ilustrul erou. O, tu, cel fără păcat, ascultă în detaliu particularitățile întâlnirii lui Arjuna cu zeul zeilor cu trei ochi și contactul său cu ilustrul zeu!

La porunca lui Yudhishthira, Dhananjaya, cu vitejia sa nemăsurată, a pornit (din Kamyaka) pentru a-l vedea pe Sakra, șeful celor cerești, și pe Sankara, zeul zeilor. Și puternicul Arjuna, de mare putere, a pornit înarmat cu arcul său celest și cu o sabie cu mâner de aur, pentru a-și atinge scopul pe care și-l propusese, spre nord, către vârful Himavat. Și, O, rege, primul dintre toți războinicii din cele trei lumi, fiul lui Indra, cu mintea calmă și aderând ferm la scopul său, s-a dedicat apoi, fără a pierde timp, austerităților ascetice. Și a pătruns, singur, în acea pădure teribilă, plină de plante spinoase, copaci, flori și fructe de tot felul, locuită de creaturi înaripate de diferite specii, plină de animale de tot felul și frecventată de *Siddhași* și *Charanași*. Și când fiul lui Kunti a pătruns în acea pădure lipsită de ființe umane, în ceruri au început să se audă sunete de scoici și tobe. Și o ploaie densă de flori a căzut pe pământ, iar norii răsunau de notele melodioase ale păsărilor cântătoare. Și a văzut acolo râuri cu curenți de *lapis lazuli*, întrerupte ici-colo de vârtejuri puternice și răsunând de sunetele lebedelor, rațelor și cocorilor. Iar malurile acelor râuri răsunau de sunetele melodioase ale masculilor Kokilas și de sunetele păunilor și cocorilor. Iar puternicul războinic, privind acele râuri cu apă sacră, pură și delicioasă și malurile lor fermecătoare, a devenit foarte încântat. Și încântatul Arjuna, cu energia sa violentă și sufletul său înalt, s-a dedicat apoi austerităților rigide în acea regiune încântătoare și împădurită. Îmbrăcat în zdrențe făcute din iarbă și echipat cu o piele de cerb negru și un baston, a început să mănânce frunze uscate căzute pe pământ. Și a trecut prima lună, mâncând fructe la interval de trei nopți; și a doua, mâncând la interval de șase nopți; și a treia, mâncând la interval de două săptămâni. Când a venit a patra lună, cel mai bun dintre Bharatas — fiul puternic al lui Pandu — a început să se hrănească doar cu aer. Cu brațele ridicate și sprijinindu-se de nimic, stând pe vârfurile degetelor, și-a continuat austerițățile. Și buclele ilustrului erou, ca urmare a scăldării frecvente, au căpătat nuanța fulgerului sau a lotusului. Atunci, toți marii *Rishi* s-au dus împreună la zeul Pinaka pentru a-i povesti despre asceza feroce a fiului lui Pritha. Și, închinându-se în fața acelui zeu al zeilor, l-au informat despre austerițățile lui Arjuna, spunând: „Acest fiu al lui Pritha, dotat cu o mare energie, este angajat în cele mai dificile austerități ascetice pe pieptul Himavatului. Încălzit de ascetismul său, pământul fumegă peste tot, O, zeu al zeilor. Nu știm care este scopul pentru care se angajează în aceste austerități. El, însă, ne provoacă durere. Se cuvine să-l oprești!” Auzind aceste cuvinte ale acelor *munis* cu sufletele sub control perfect, stăpânul tuturor creaturilor — soțul lui Uma — a spus: „Nu se cuvine să vă lăsați pradă durerii din cauza lui Phalguna! Întoarceți-vă cu toții veseli și cu entuziasm la locurile de unde ați venit. Cunosc dorința din inima lui Arjuna. Dorința lui nu este

pentru rai, nici pentru prosperitate, nici pentru viață lungă. Și voi împlini, chiar astăzi, tot ceea ce își dorește el.”

Vaisampayana a continuat: „Rishii care spuneau adevărul, după ce au auzit aceste cuvinte ale lui Mahadeva, s-au bucurat și s-au întors la locuințele lor.”

SECȚIUNEA XXXIX

Vaisampayana a spus: După ce toți acei iluștri asceți au plecat, cel care mânuia *Pinaka* și curăța toate păcatele — ilustrul Hara — a luat forma unui *Kirata* strălucitor ca un copac de aur, cu o siluetă uriașă și robustă ca un al doilea Merit, și luând în mână un arc și o serie de săgeți asemănătoare cu șerpi cu venin virulent, și arătând ca o întruchipare a focului, a coborât repede pe pieptul lui Himavat. Și frumosul zeu al zeilor era însoțit de Uma sub înfățișarea unei femei *Kirata*, precum și de un roi de spirite vesele de diferite forme și îmbrăcăminte, și de mii de femei sub forma și îmbrăcămintea Kiratas. Și, O, rege, acea regiune a strălucit brusc de frumusețe, ca urmare a sosirii zeului zeilor în astfel de companie. Și destul de repede, o liniște solemnă a cuprins locul. Sunetele izvoarelor, ale cursurilor de apă și ale păsărilor au încetat brusc. Și când zeul zeilor s-a apropiat de fiul lui Pritha, cu fapte fără prihană, a văzut o priveliște minunată, aceea a unui Danava numit Muka, care, sub forma unui mistreț, încerca să-l ucidă pe Arjuna. Phalguna, văzând că inamicul voia să-l ucidă, a luat arcul *Gandiva* și o serie de săgeți asemănătoare cu șerpi otrăvitori. Și, întinzând arcul și umplând aerul cu sunetul său, s-a adresat mistreților și i-a spus: „Am venit aici, dar nu ți-am făcut niciun rău. Deoarece tu vrei să mă ucizi, te voi trimite cu siguranță în lăcașul lui Yama”. Și văzând că Phalguna, priceputul arcaș, era pe cale să ucidă mistrețul, Sankara, sub înfățișarea unui *Kirata*, i-a poruncit brusc să se oprească, spunând: „Mistrețul, care are culoarea muntelui Indrakila, a fost ținta mea inițială”. Phalguna, însă, ignorând aceste cuvinte, a lovit mistrețul. Kirata, strălucind și el, a tras o săgeată ca un foc aprins și asemănătoare cu un fulger către același obiect. Și săgețile trase astfel de amândoi au căzut în același moment asupra corpului larg al lui Muka, tare ca diamantul. Și cele două săgeți au căzut asupra mistrețului cu un sunet puternic, asemănător cu cel al fulgerului lui Indra și al tunetului norilor care cad împreună asupra pieptului unui munte. Și Muka, lovit astfel de două săgeți care au produs numeroase săgeți asemănătoare cu șerpi cu guri înflăcărate, și-a dat viața, luând din nou forma sa teribilă de *Rakshasa*. Jishnu, ucigașul dușmanilor, a văzut atunci în fața sa acea persoană, cu o formă strălucitoare ca a unui zeu, îmbrăcată în hainele unui *Kirata* și însoțită de multe femei. Și privindu-l, fiul lui Kunti, cu inima plină de bucurie, i s-a adresat zâmbind și i-a spus: „Cine ești tu, care rătăcești astfel prin aceste păduri pustii, înconjurat de femei? Tu, cu splendoarea aurului, nu te temi de această pădure teribilă? De ce ai împușcat mistrețul pe care îl țînteam eu mai întâi? Acest *Rakshasa* care a venit aici, fără interes sau cu scopul de a mă ucide, a fost ținta mea inițială. Prin urmare, nu vei scăpa cu viață din mâinile mele. Comportamentul tău față de mine nu este în concordanță cu obiceiurile vânătorii. Prin urmare, O, munteanule, îți voi lua viața.” Astfel abordat de fiul lui Pandu, *Kirata*, zâmbind, i-a răspuns celui capabil să mânuiască arcul cu mâna stângă, cu cuvinte blânde, spunând: „O, eroule, nu trebuie să fii îngrijorat pentru mine. Această pădure este locuința potrivită pentru noi, cei care locuim mereu în pădure. Cu tot respectul pentru tine, însă, te întreb de ce ai ales să locuiești aici, în mijlocul unor astfel de dificultăți. Noi, ascetule, locuim în aceste păduri pline de animale de toate felurile. De ce tu, atât de delicat, crescut în lux și posedând splendoarea focului, locuiești singur într-o regiune atât de izolată?” **Arjuna a spus**: „Bazându-mă pe *Gandiva* și pe săgețile care ard ca focul, trăiesc în această mare pădure, ca un al doilea Pavaki. Ai văzut cum acest monstru — acest teribil *Rakshasa* — care a venit aici sub forma unui animal, a fost ucis de mine.” **Kirata a răspuns**: „Acest *Rakshasa*, lovit mai întâi de săgeata aruncată din arcul meu, a fost ucis și trimis în regiunile lui Yama de către mine. El a fost primul vizat de mine. Și datorită săgeții mele, el a fost lipsit de viață. Mândru de puterea ta, nu se cuvine să dai vina pe alții pentru propria ta greșeală. Tu ești vinovat, O, nenorocitule, și, prin urmare, nu vei scăpa cu viață din mâinile mele. Rămâi pe loc: voi trage în tine săgeți ca fulgerele. Străduiește-te și tu și trage, cu toată puterea ta, săgețile tale spre

mine.”Auzind aceste cuvinte ale lui *Kirata*, Arjuna s-a înfuriat şi l-a atacat cu săgeţi. Kirata, însă, cu inima bucuroasă, a primit toate acele săgeţi asupra sa, repetând: „Nenorocitule, nenorocitule, trage cele mai bune săgeţi capabile să străpungă chiar organele vitale”. Astfel abordat, Arjuna a început să-l bombardeze cu săgeţi. Amândoi s-au înfuriat şi, angajându-se într-un conflict aprig, au început să se împuşte reciproc cu săgeţi, fiecare asemănându-se cu un şarpe cu venin virulent. Arjuna a aruncat o ploaie perfectă de săgeţi asupra lui *Kirata*, însă Sankara a suportat acea ploaie cu inima veselă. Dar stăpânul Pinaka, după ce a suportat acea ploaie de săgeţi pentru o clipă, a rămas nevătămat, nemişcat ca un deal. Dhananjaya, văzând că ploaia lui de săgeţi era inutilă, s-a mirat nespus, repetând: „Excelent! Excelent! Vai, acest alpinist cu membre delicate, care locuieşte pe înălţimile Himavatului, suportă fără să clipească săgeţile trase de *Gandiva*. Cine este el? Este el însuşi Rudra, sau alt zeu, sau un Yaksha, sau un Asura? Zeii coboară uneori pe înălţimile Himavatului. Cu excepţia zeului care mânuieşte *Pinaka*, nu există nimeni care să poată suporta impetuozitatea miilor de săgeţi trase de mine din *Gandiva*. Fie că este un zeu sau un Yaksha, de fapt, oricine în afară de Rudra, îl voi trimite în curând, cu săgeţile mele, în regiunile lui Yama.” Gândind astfel, Arjuna, cu inima veselă, a început, O, rege, să tragă sute de săgeţi, asemănătoare în splendoare cu razele soarelui. Totuşi, acea ploaie de săgeţi a fost suportată cu inima veselă de ilustrul Creator al lumilor, cel care mânuieşte tridentul, asemenea unui munte care suportă o ploaie de pietre. Curând, însă, săgeţile lui Phalguna s-au epuizat. Observând acest lucru, Arjuna a devenit foarte alarmat. Fiul lui Pandu a început atunci să se gândească la ilustrul zeu Agni, care, în timpul arderii Khandava, îi dăduse două tolbe inepuizabile. Şi a început să se gândească: „Vai, săgeţile mele s-au epuizat. Ce voi trage acum cu arcul meu? Cine este această persoană care îmi înghite săgeţile? Ucigându-l cu vârful arcului meu, aşa cum elefanţii sunt ucişi cu sulițe, îl voi trimite în tărâmurile lui Yama, cel care poartă buzduganul.” Atunci, ilustrul Arjuna, luându-şi arcul şi trăgând în Kirata cu coarda arcului, i-a dat câteva lovituri puternice, care au căzut ca fulgerele. Când, însă, ucigaşul eroilor inamici, fiul lui Kunti, a început conflictul cu capătul arcului, alpinistul i-a smuls din mâini arcul celest. Văzând că i s-a smuls arcul, Arjuna a luat sabia şi, dorind să pună capăt conflictului, s-a năpustit asupra duşmanului său. Apoi, prinţul Kuru, cu toată puterea braţelor sale, a lovit cu arma ascuţită capul lui Kirata, o armă care nu putea fi distrusă nici măcar de stânci solide. Dar acea primă dintre săbii, la atingerea coroanei lui Kirata, s-a spart în bucăţi. Phalguna a început atunci conflictul cu copaci şi pietre. Însă ilustrul zeu, sub forma uriaşului *Kirata*, a suportat cu răbdare acea ploaie de copaci şi pietre. Atunci, puternicul fiu al lui Pritha, cu gura fumegând de furie, l-a lovit pe zeul invincibil sub forma unui Kirata, cu pumnii strânşi, lovituri care coborau ca fulgerele. Zeul sub forma lui Kirata a răspuns loviturilor lui Phalguna cu lovituri feroce, asemănătoare cu fulgerele lui Indra. Şi, ca urmare a acelui conflict de lovituri între fiul lui Pandu şi Kirata, în acel loc s-au auzit sunete puternice şi înfricoşătoare. Acest teribil conflict de lovituri, asemănător conflictului de odinioară dintre Vritra şi Vasava, a durat doar o clipă. Puternicul Jishnu, strângându-l pe Kirata, a început să-l preseze cu pieptul, dar Kirata, posedând o mare forţă, l-a presat cu putere pe fiul insensibil al lui Pandu. Şi, ca urmare a presiunii braţelor şi piepturilor lor, corpurile lor au început să emită fum ca cărbunele în foc. Atunci, marele zeu, lovindu-l pe fiul lui Pandu, deja lovit, şi atacându-l cu furie cu toată puterea sa, l-a lipsit de simţiri. Atunci, O, Bharata, Phalguna, astfel apăsat de zeul zeilor, cu membrele, în plus, cu vânătăi şi mutilate, a devenit incapabil de mişcare şi a fost aproape redus la o minge de carne. Şi lovit de ilustrul zeu, el a rămas fără suflare şi, căzând pe pământ fără puterea de a se mişca, părea mort. Curând, însă, şi-a recăpătat cunoştinţa şi, ridicându-se din poziţia sa ghemuită, cu corpul acoperit de sânge, s-a umplut de durere. Închinându-se mental în faţa zeului zeilor milostiv şi făcând o imagine din lut a acelei zeităţi, el a adorat-o, cu ofrande de ghirlande florale. Văzând însă ghirlanda pe care o oferise statuii de lut a lui Bhava, împodobind coroana lui Kirata, cel mai bun dintre fiii lui Pandu s-a umplut de bucurie şi şi-a recăpătat liniştea. Şi s-a prosternat la picioarele lui Bhava, iar zeul a fost mulţumit de el. Iar Hara, văzând minunea lui Arjuna şi observând că trupul său era slăbit de austerităţile ascetice, i-a vorbit cu o voce profundă ca vuietul norilor, spunând: „O, Phalguna, am fost mulţumit de tine, căci fapta ta este fără egal. Nu există niciun Kshatriya care să se compare cu tine în curaj şi răbdare. Şi, O, tu, cel fără păcat, puterea şi vitejia ta sunt aproape egale cu ale mele. O, tu, cel cu braţele

puternice, am fost mulțumit de tine. Privește-mă, O, taur al neamului Bharata! O, tu, cel cu ochii mari! Îți voi da ochi (ca să mă vezi în adevărata mea formă). Ai fost un *Rishi* înainte. Îți vei învinge toți dușmanii, chiar și locuitorii cerului; pentru că am fost mulțumit de tine, îți voi da o armă irezistibilă. În curând vei putea mânui arma mea."

Vaisampayana a continuat: Phalguna l-a văzut atunci pe Mahadeva, zeul cu splendoarea strălucitoare, stăpânul Pinaka, cel care locuia în munții (Kailasa), însoțit de Uma. Îngenunchind și plecându-și capul, cuceritorul orașelor ostile, fiul lui Pritha, l-a venerat pe Hara și l-a îndemnat să-i acorde harul său. Și Arjuna a spus: „O, Kapardin, O, șef al tuturor zeilor, O, distrugător al ochilor lui Bhaga, O, zeu al zeilor, O, Mahadeva, O, tu cu gâtul albastru, O, tu cu părul încâlcit, te cunosc ca fiind Cauza tuturor cauzelor. O, tu cu trei ochi, O, stăpân al tuturor! Tu ești refugiul tuturor zeilor! Acest univers a izvorât din tine. Tu ești incapabil să fii învins de cele trei lumi ale celeștilor, ale *Asurilor* și ale oamenilor. Tu ești Shiva sub forma lui Vishnu și Vishnu sub forma lui Shiva. Tu ai distrus odinioară marele sacrificiu al lui Daksha. O Hari, O Rudra, mă închin ție. Tu ai un ochi pe frunte. O Sarva, O tu, cel care plouă cu obiecte ale dorinței, O purtător al tridentului, O mânuitor al Pinaka, O Surya, O tu, cel cu trup pur, O Creator al tuturor, mă închin ție. O stăpân al tuturor lucrurilor create, te venerez pentru a obține harul tău. Tu ești stăpânul Ganas, sursa binecuvântării universale, Cauza cauzelor universului. Tu ești mai presus de toate ființele masculine, tu ești cel mai înalt, tu ești cel mai subtil, O, Hara! O, ilustre Sankara, se cuvine să-mi ierți greșeala. Chiar pentru a te vedea am venit la acest mare munte, care îți este drag și care este lăcașul excelent al asceților. Tu ești venerat de toate lumile. O, stăpâne, te venerez pentru a obține harul tău. Nu considera această imprudență a mea ca pe o greșeală – această luptă în care m-am angajat cu tine din ignoranță. O, Sankara, caut protecția ta. Iartă-mă pentru tot ce am făcut."

Vaisampayana a continuat: Înzestrat cu o mare putere, zeul al cărui semn era taurul, luându-l pe Arjuna de mâini, i-a răspuns zâmbind: „Te-am iertat. Și ilustrul Hara, îmbrățișându-l vesel pe Arjuna, l-a consolat încă o dată, spunându-i următoarele."

SECȚIUNEA XL

Mahadeva a spus: În viața ta anterioară ai fost Nara, prietenul lui Narayana. În Vadari te-ai angajat în aspre austerități ascetice timp de câteva mii de ani. În tine, precum și în Vishnu – primul dintre ființele masculine – se află o mare putere. Amândoi, prin puterea voastră, susțineți universul; O, stăpâne, ridicând acel arc feroce al cărui sunet semăna cu urletul profund al norilor, tu, la fel ca Krishna, i-ai pedepsit pe Danavi în timpul încoronării lui Indra. Chiar acest *Gandiva* este acel arc, O, fiu al lui Pritha, potrivit pentru mâinile tale. O, primul dintre ființele masculine, ți l-am smuls, ajutat de puterile mele de iluzie. Aceste două tolbe, potrivite pentru tine, vor fi din nou inepuizabile, O, fiu al lui Pritha! Și, O, fiu al neamului Kuru, trupul tău va fi liber de durere și boală. Vitejia ta este de neînvins. Am fost mulțumit de tine. Și, O, primul dintre bărbați, cere-mi binecuvântarea pe care o dorești. O, pedepsitor al tuturor dușmanilor, O, dătător de respect cuvenit (celor care îl merită), nici măcar în ceruri nu există vreun bărbat care să fie egal cu tine, nici vreun Kshatriya care să fie superior ție.

Arjuna a spus: „O, zeu ilustru, având taurul ca simbol, dacă îmi vei îndeplini dorința, îți cer, O, stăpâne, arma celestă fioroasă pe care o mânuiești și care se numește *Brahmasira* –arma aceea de o putere teribilă care distruge, la sfârșitul *Yuga*, întregul univers – arma aceea cu ajutorul căreia, O, zeu al zeilor, pot, prin harul tău, să obțin victoria în teribilul conflict care va avea loc între mine (pe de o parte) și Kama, Bhishma, Kripa și Drona (pe de altă parte) — acea armă cu ajutorul căreia pot distruge în luptă *Danavas* și *Rakshasas* și spiritele rele și *Pisachas* și *Gandharvas* și *Nagas* — acea armă care, atunci când este aruncată cu *Mantre*, produce mii de săgeți și buzdugane înfricoșătoare și săgeți ca șerpi cu venin virulent, și cu ajutorul căreia pot lupta cu Bhishma și Drona

și Kripa și Karna, cu limba lor mereu abuzivă, O, ilustru distrugător al ochilor lui Bhaga, aceasta este dorința mea cea mai mare, și anume, să pot lupta cu ei și să obțin succesul.”

Bhava a răspuns: „O, tu, cel puternic! Îți voi da arma mea preferată, numită *Pasuputa*. O, fiu al lui Pandu, tu ești capabil să o ții, să o arunci și să o retragi. Nici însuși șeful zeilor, nici Yama, nici regele Yakshas, nici Varuna, nici Vayu nu o cunosc. Cum ar putea oamenii să știe ceva despre ea? Dar, O, fiu al lui Pritha, această armă nu trebuie aruncată fără un motiv întemeiat; căci dacă este aruncată asupra unui dușman slab, ea poate distruge întregul univers. În cele trei lumi, cu toate creaturile lor mobile și imobile, nu există nimeni care să nu poată fi ucis de această armă. Ea poate fi aruncată cu mintea, cu ochiul, cu cuvintele și cu arcul.”

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte, fiul lui Pritha s-a purificat și, apropiindu-se de stăpânul universului cu o atenție captivă, a spus: „Învață-mă!” Mahadeva i-a împărtășit atunci celui mai bun dintre fiii lui Pandu cunoștințele despre acea armă care arăta ca întruchiparea lui Yama, împreună cu toate misterele legate de aruncarea și retragerea ei. Și arma aceea a început să-l servească pe Arjuna, așa cum îl servea pe Sankara, stăpânul lui Uma. Și Arjuna a acceptat-o cu bucurie. În acel moment, întregul pământ, cu munții, pădurile, copacii, mările, satele, orașele și minele sale, a început să tremure. Și s-au auzit sunete de scoici, tobe și trompete cu miile. Și în acel moment au început să sufle uragane și vârtejuri. Și zeii și Danava au văzut acea armă teribilă în forma sa întruchipată rămânând lângă Arjuna, cu energia sa nemăsurată. Și tot răul care se afla în corpul lui Phalguna, cu energia sa nemăsurată, a fost alungat de atingerea zeului cu trei ochi. **Zeul cu trei ochi i-a poruncit atunci lui Arjuna**: „Du-te în ceruri”. Arjuna, O, rege, l-a adorat pe zeu cu capul plecat și l-a privit cu mâinile împreunate. Atunci, stăpânul tuturor locuitorilor cerului, zeul strălucirii aprinse care își avea lăcașul pe vârfurile munților, soțul lui Uma, zeul pasiunilor aflate sub control deplin, sursa tuturor binecuvântărilor, Bhava i-a dăruit lui Arjuna, cel mai de seamă dintre oameni, marele arc numit *Gandiva*, distrugător al Danavilor și Pisachilor. Și zeul zeilor, părăsind apoi acel munte binecuvântat, cu platouri înzăpezite, văi și peșteri, stațiunea preferată a marilor *Rishi* care cutreierau cerul, s-a înălțat, însoțit de Uma, în ceruri, sub privirile celui mai de seamă dintre oameni.

SECȚIUNEA XLI

Vaisampayana a spus: Cel care mânuia *Pinaka*, având ca semn al său taurul, a dispărut astfel sub privirea fiului lui Pandu, asemenea soarelui care apune în fața lumii. Arjuna, ucigașul eroilor ostili, s-a mirat foarte mult de acest lucru, spunând: „O, l-am văzut pe marele zeu al zeilor. Sunt într-adevăr norocos și foarte favorizat, pentru că l-am văzut și l-am atins cu mâna pe Hara, cel cu trei ochi, stăpânul Pinaka, în forma sa binefăcătoare. Voi avea succes. Sunt deja mare. Dușmanii mei au fost deja învinși de mine. Scopurile mele au fost deja atinse”. Și în timp ce fiul lui Pritha, înzestrat cu o energie nemăsurată, gândea astfel, a venit în acel loc Varuna, zeul apelor, frumos și strălucitor ca *lapis lazuli*, însoțit de tot felul de creaturi acvatice și umplând toate punctele orizontului cu o strălucire aprinsă. Însoțit de râuri masculine și feminine, de Nagas, Daityas, Sadhyas și zeități inferioare, Varuna, stăpânul și conducătorul tuturor creaturilor acvatice, a sosit în acel loc. A venit și stăpânul Kuvera, cu trupul asemănător aurului pur, așezat pe carul său de mare splendoare și însoțit de numeroși Yakshas. Și stăpânul comorilor, de o frumusețe nemaipomenită, a venit acolo să-l vadă pe Arjuna, luminând firmamentul cu strălucirea sa. Și a venit și Yama însuși, de o frumusețe nemaipomenită, puternicul distrugător al tuturor lumilor, însoțit de acei stăpâni ai creației — *Pitrișii* — atât cei întrupați, cât și cei neîntrupați. Și zeul dreptății, cu sufletul de neconceput, fiul lui Surya, distrugătorul tuturor creaturilor, cu buzduganul în mână, a venit acolo pe carul său, iluminând cele trei lumi cu regiunile Guhyakas, Gandharvas și Nagas, ca un al doilea Surya care se ridică la sfârșitul *Yuga*. Ajuns acolo, ei l-au văzut, de pe vârfurile strălucitoare și pestrițe ale marelui munte, pe Arjuna angajat în austerități ascetice. Și într-o clipă a sosit și ilustrul Sakra, însoțit de regina sa, așezat pe spatele (elefantului celest) Airavata și înconjurat de toate

zeitățile. Și, datorită umbrelei albe ținute deasupra capului său, arăta ca luna în mijlocul norilor pufoși. Și lăudat de Gandharvas și Rishis, înzestrați cu bogăția ascetismului, șeful celor cerești a coborât pe un anumit vârf al muntelui, ca un al doilea soare. Atunci Yama, dotat cu o mare inteligență și pe deplin familiarizat cu virtutea, care ocupase un vârf în sud, cu o voce profundă ca cea a norilor, a rostit aceste cuvinte de bun augur: „Arjuna, privește-ne, protectorii lumilor, sosind aici! Îți vom acorda viziunea (spirituală), pentru că meriți să ne privești. În viața ta anterioară ai fost un *Rishi* cu un suflet nemăsurat, cunoscut sub numele de Nara, cel cu puteri mari. La porunca lui *Brahma*, O, copilule, te-ai născut printre oameni! O, tu, cel fără păcat, tu îl vei învinge în luptă pe străMoșul virtuos al Kurusilor, Bhishma, cel cu energie mare, care s-a născut din Vasus. Tu îi vei învinge și pe toți Kshatriyașii de energie aprigă comandați de fiul lui Bharadwaja în luptă. Tu îi vei învinge și pe acei Danavași de vitejie feroce care s-au născut printre oameni, precum și pe acei Danavași numiți Nivatakavacha. Și, O, fiu al neamului Kuru, O, Dhananjaya, tu îl vei ucide și pe Karna, de o vitejie feroce, care este chiar o parte din tatăl meu Surya, de o energie celebră în toate lumile. Și, O, fiu al lui Kunti, ucigaș al tuturor dușmanilor, tu îi vei ucide și pe toți cei care sunt părți ale celor cerești și Danava și Rakshasa care s-au încarnat pe pământ. Și uciși de tine, aceștia vor ajunge în regiunile câștigate de ei în funcție de faptele lor. Și, O, Phalguna, faima realizărilor tale va dăinui veșnic în lume: tu l-ai mulțumit pe însuși Mahadeva în conflict. Tu, împreună cu însuși Vishnu, vei ușura povara pământului. O, acceptă această armă a mea — buzduganul pe care îl mânuiesc, incapabil de a fi învins de nimeni. Cu această armă vei realiza fapte mărețe.”

Vaisampayana a continuat: O, Janamejaya, fiul lui Pritha a primit atunci de la Yama arma respectivă, împreună cu *mantrele* și ritualul, precum și tainele aruncării și retragerii ei. Apoi Varuna, stăpânul tuturor creaturilor acvatice, albastru ca norii, de pe un vârf pe care îl ocupase în vest, a rostit aceste cuvinte: „O, fiu al lui Pritha, tu ești cel mai important dintre Kshatriya și te ocupi de practicile Kshatriya. O, tu, cel cu ochi mari de cupru, privește-mă! Eu sunt Varuna, stăpânul apelor. Aruncate de mine, lațurile mele sunt imposibil de rezistat. O, fiu al lui Kunti, acceptă de la mine aceste arme Varuna, împreună cu misterele aruncării și retragerii lor. Cu acestea, O, eroule, în bătălia care va urma din cauza ta pentru Taraka (soția lui Vrihaspati), mii de Daityas puternici vor fost prinși și legați. Acceptă-le de la mine. Chiar dacă Yama însuși ar fi dușmanul tău, cu acestea în mâinile tale, el nu va putea scăpa de tine. Când vei fi înarmat cu acestea, cutreierând câmpul de luptă, pământul, fără îndoială, va fi lipsit de Kshatriyas.”

Vaisampayana a continuat: După ce atât Varuna, cât și Yama și-au dat armele cerești, stăpânul comorilor, care locuia pe înălțimile Kailasa, a spus: „O, fiu al lui Pandu, O, tu, cel cu mare putere și înțelepciune, și eu am fost mulțumit de tine. Și această întâlnire cu tine îmi aduce la fel de multă bucurie ca o întâlnire cu Krishna. O, tu, cel care mânuiești arcul cu mâna stângă, O, tu, cel cu brațe puternice, tu erai un zeu înainte, etern (ca și ceilalți zei). În vechile *Kalpas*, tu ai trecut în fiecare zi prin austerități ascetice împreună cu noi. O, cel mai bun dintre oameni, îți acord viziunea celestă. O, tu, cel cu brațe puternice, vei învinge chiar și invincibilii Daityas și Danavas. Acceptă de la mine, fără pierdere de timp, O armă excelentă. Cu aceasta vei putea distruge rândurile lui Dhritarashtra. Ia atunci această armă preferată a mea, numită *Antarddhana*. Dotată cu energie, vitejie și splendoare, ea este capabilă să adoarmă dușmanul. Când ilustrul Sankara l-a ucis pe Tripura, chiar aceasta a fost arma pe care a tras-o și prin care mulți *Asura* puternici au fost nimiciți. O, tu, cel cu vitejie invincibilă, o iau pentru a ți-o da. Dotat cu demnitatea lui Meru, ești competent să deții această armă.”

După ce aceste cuvinte au fost rostite, prințul Kuru Arjuna, înzestrat cu o mare putere, a primit în mod cuvenit de la Kuvera acea armă cerească. Apoi, șeful celestelor, adresându-se fiului lui Pritha, cu faptele sale neîncetate, cu cuvinte dulci, a spus, cu o voce profundă ca norii sau tobele: „O, tu, fiul lui Kunti, cu brațele puternice, ești un zeu străvechi. Ai atins deja succesul suprem și ai dobândit statutul de zeu. Dar, O, învingător al dușmanilor, mai ai încă de îndeplinit scopurile zeilor. Trebuie să te înalți la cer. De aceea, pregătește-te, O, erou de mare splendoare! Carul meu, cu

Matali ca vizitiu, va coborî în curând pe pământ. Luându-te, O, Kaurava, la cer, îți voi da acolo toate armele mele celeste.”

Văzând acei protectori ai lumilor adunați împreună pe înălțimile Himavatului, Dhananjaya, fiul lui Kunti, s-a mirat foarte mult. Înzestrat cu o mare energie, el i-a venerat apoi pe *Lokapalas* adunați, cu cuvinte, apă și fructe. Cerești au răspuns apoi la această venerație și au plecat. Iar zeii, capabili să meargă oriunde doreau și înzestrați cu viteza minții, s-au întors în locurile de unde veniseră.

Acest taur printre oameni — Arjuna —, obținând astfel armele, a fost cuprins de bucurie. Și s-a considerat pe sine ca fiind unul ale cărui dorințe fuseseră împlinite și care fusese încununat de succes.

Indralokagamana Parva

SECȚIUNEA XLII

Vaisampayana a spus: După ce *Lokapalas* au plecat, Arjuna, ucigașul tuturor dușmanilor, a început să se gândească, O, monarhule, la carul lui Indra! Și în timp ce Gudakesa, înzestrat cu o mare inteligență, se gândea la aceasta, carul înzestrat cu o mare strălucire și condus de Matali, a venit despărțind norii și iluminând firmamentul și umplând întregul cer cu zgomotul său profund, ca un urlet al unor nori masivi. Pe acel car se aflau săbii și proiectile de forme teribile, buzdugane înfricoșătoare, săgeți înaripate de o splendoare celestă, fulgere de o strălucire orbitoare, fulgere și propulsoare prevăzute cu roți și acționate de expansiunea atmosferei, care produceau sunete puternice ca vuietul unor mase uriașe de nori. Pe acel car se aflau, de asemenea, Nagas feroce și uriași, cu guri de foc, și grămezi de pietre albe ca norii pufoși. Carul era tras de zeci de mii de cai de culoare aurie, înzestrați cu viteza vântului. Dotat cu puterea iluziei, carul era tras cu o viteză atât de mare încât ochiul abia putea să-i urmărească progresul. Și Arjuna văzu pe acel car stâlpul steagului numit *Vaijayanta*, de o strălucire aprinsă, asemănător ca nuanță cu smaraldul sau lotusul albastru închis, împodobit cu ornamente aurii și drept ca bambusul. Și văzând un vizitiu împodobit cu aur așezat pe acel car, fiul lui Pritha, cu brațele puternice, îl consideră ca aparținând celor cerești. Și în timp ce Arjuna era ocupat cu gândurile sale referitoare la car, vizitiul Matali, aplecându-se după ce a coborât din car, i s-a adresat, spunând: „O, norocos fiu al lui Sakra! Sakra însuși dorește să te vadă. Urcă fără întârziere în acest car trimis de Indra. Șeful nemuritorilor, tatăl tău — zeul celor o sută de sacrificii — mi-a poruncit, spunând: „Adu-l aici pe fiul lui Kunti. Lasă zeii să-l vadă! Iar Sankara însuși, înconjurat de cerești, Rishi, Gandharva și Apsara, așteaptă să te vadă. La porunca pedepsitorului lui Paka, urcă cu mine din această regiune în cea a celestelor. Te vei întoarce după ce vei obține arme.”

Arjuna a răspuns: O, Matali, urcă-te fără întârziere în acest car excelent, un car care nu poate fi obținut nici măcar prin sute de sacrificii *Rajasuya* și sacrificii de cai. Nici măcar regii cu mare prosperitate care au făcut mari sacrificii, distinși prin daruri generoase (către Brahmani), nici măcar zeii și Danavii nu sunt competenți să conducă acest car. Cel care nu are merite ascetice nu este competent nici măcar să vadă sau să atingă acest car, cu atât mai puțin să-l conducă. O, binecuvântatule, după ce te vei urca în el și după ce caii se vor liniști, mă voi urca și eu, ca un om virtuos care pășește pe calea înaltă a onestității.

Vaisampayana a continuat: Matali, vizitiul lui Sakra, auzind aceste cuvinte ale lui Arjuna, s-a urcat repede în car și a controlat caii. Arjuna, cu inima veselă, s-a purificat cu o baie în Gange. Apoi, fiul lui Kunti a repetat (inaudibil) rugăciunile sale obișnuite. Apoi, conform rânduielii, i-a mulțumit pe Piths cu ofrande de apă. Și, în cele din urmă, a început să invoce *Mandara* — acel rege al munților — spunând: „O, munte, tu ești mereu refugiul sfântului Munis, care caută cerul, cu o

conduită și un comportament virtuos. Prin harul tău, O, munte, Brahmanas, Kshatriyas și Vaisyas ajung în ceruri, iar anxietățile lor dispar, jucându-se cu cei cerești. O, rege al munților, O, munte, tu ești azilul *Munilor* și tu păstrezi în sânul tău numeroase altare sacre. Am locuit fericit pe înălțimile tale. Acum te părăsesc, luându-mi rămas bun. De multe ori ți-am văzut platourile și foișoarele, izvoarele și pârâurile, precum și altarele sacre din sânul tău. Am mâncat și fructele savuroase care cresc pe tine și mi-am potolit setea cu înghițituri de apă parfumată care se scurge din trupul tău. Am băut și apa izvoarelor tale, dulce ca *amrita* însăși. O, munte, așa cum un copil doarme fericit în poala tatălui său, așa și eu, O, rege al munților, O, tu, cel excelent, m-am jucat pe pieptul tău, răsunând cu notele *Apsaras* și cântările *Vedelor.* O, munte, în fiecare zi am trăit fericit pe platourile tale." Astfel, după ce și-a luat rămas bun de la munte, ucigașul eroilor ostili, Arjuna, strălucind ca soarele însuși, s-a urcat în carul celest. Și prințul Kuru, înzestrat cu o mare inteligență, cu inima bucuroasă, a străbătut firmamentul în acel car celest strălucitor ca soarele și cu realizări extraordinare. Și după ce a devenit invizibil pentru muritorii de pe pământ, a văzut mii de care de o frumusețe extraordinară. Și în acea regiune nu era soare, lună sau foc care să dea lumină, ci strălucea în lumina proprie, generată prin virtutea meritelor ascetice. Și acele regiuni strălucitoare care sunt văzute de pe pământ sub forma stelelor, ca niște lămpi (pe cer) — atât de mici din cauza distanței lor, deși foarte mari — au fost văzute de fiul lui Pandu, staționate în locurile lor respective, pline de frumusețe și strălucire și aprinse de splendoarea lor proprie. Și acolo a văzut înțelepți regali încununați cu succesul ascetic, eroi care și-au dat viața în luptă și cei care au dobândit raiul prin austeritatea ascetică, cu sutele și sutele. Și erau, de asemenea, Gandharvas, cu trupuri strălucitoare ca soarele, cu miile și miile, precum și Guhyakas și Rishis și numeroase triburi de Apsaras. Și văzând acele regiuni strălucitoare, Phalguna a fost cuprins de uimire și l-a întrebat pe Matali. Iar Matali i-a răspuns cu bucurie, zicând: „Aceștia, O, fiu al lui Pritha, sunt persoane virtuoase așezate în locurile lor respective. Pe acestea le-ai văzut, O, înălțatule, ca stele, de pe pământ." Atunci Arjuna a văzut stând la porțile (regiunii lui Indra) frumosul și mereu victoriosul elefant — *Airavata* — dotat cu patru colți și asemănător muntelui Kailasa cu vârfurile sale. Și alergând pe calea *Siddhașilor,* cel mai de seamă dintre Kuruși și fiul lui Pandu, stătea în frumusețe ca Mandhata, cel mai bun dintre regi. Înzestrat cu ochi ca frunzele de lotus, el a trecut prin regiunea rezervată regilor virtuoși. Și celebrul Arjuna, după ce a trecut astfel prin regiunile succesive ale cerului, a zărit în sfârșit Amaravati, orașul lui Indra.

Vaisampayana a spus: Iar orașul Indra pe care l-a văzut Arjuna era încântător și era locul de refugiu al Siddhașilor și Charanas. Era împodobit cu flori din toate anotimpurile și cu copaci sacri de toate felurile. El a văzut și grădinile celeste numite Nandana, locul preferat al Apsaraselor. Și răcorite de briza parfumată încărcată cu farina florilor mirositoare, copacii cu florile lor celeste păreau să-l întâmpine printre ei. Și regiunea era astfel încât nimeni nu o putea vedea dacă nu trecuse prin austerități ascetice sau dacă nu turnase libații pe foc. Era o regiune numai pentru cei virtuoși, și nu pentru cei care întorseseră spatele câmpului de luptă. Și nimeni nu era competent să o vadă dacă nu făcuse sacrificii sau nu respectase jurăminte rigide, sau dacă nu avea cunoștințe despre *Vede*, sau dacă nu se scăldase în ape sacre, sau dacă nu se distingea prin sacrificii și daruri. Și nimeni nu era competent să o vadă dintre cei care tulburau sacrificiile, sau care erau de rang inferior, sau care beau băuturi alcoolice, sau care încălcau sfatul învățătorilor lor, sau care mâncau carne (nesfințită), sau care erau răi. Și după ce a văzut acele grădini celeste răsunând de muzică celestă, fiul puternic al lui Pandu a intrat în orașul preferat al lui Indra. Și el a văzut acolo mii de care cerești, capabile să meargă oriunde doreau, staționate în locuri potrivite. Și a văzut zeci de mii de astfel de care mișcându-se în toate direcțiile. Și, mângâiat de brize plăcute încărcate cu parfumul florilor, fiul lui Pandu a fost lăudat de Apsaras și Gandharvas. Apoi, cerești, însoțiți de Gandharvas, Siddhas și marii Rishis, l-au venerat cu bucurie pe fiul lui Pritha, cel cu fapte albe. Binecuvântări au fost revărsate asupra lui, însoțite de sunetele muzicii celeste. Fiul lui Pritha, cu brațele puternice, a auzit apoi în jurul său muzica scoicilor și a tobelor. Și lăudat de toți cei din jur, fiul lui Pritha s-a dus apoi, la porunca lui Indra, pe acea cale stelară largă și întinsă numită *Suravithi*. Acolo s-a întâlnit cu Sadhyas, Viswas, Manilas, gemenii Aswins, Adityas, Vasus, Rudras, Brahmarshis de mare

splendoare și numeroși înțelepți regali, cu Dilipa în frunte, Tumvura și Narada, precum și cuplul de Gandharvas cunoscut sub numele de Haha și Huhu. Iar prințul Kuru, pedepsitorul dușmanilor, după ce i-a întâlnit și i-a salutat cuvenit, l-a văzut în cele din urmă pe șeful celor cerești, zeul celor o sută de sacrificii. Apoi, fiul lui Pritha, cu brațele puternice, coborând din car, s-a apropiat de însuși stăpânul pământului, tatăl său, pedepsitorul lui Paka. Și o frumoasă umbrelă albă, prevăzută cu un mâner de aur, era ținută deasupra șefului celeștilor. Și era ventilat cu un *Chamara* parfumat cu arome celeste. Și era elogiat de mulți Gandharvas conduși de Viswavasu și alții, de barzi și cântăreți, și de brahmani de seamă care cântau imnuri *Rik* și *Yajus*. Și puternicul fiu al lui Kunti, apropiindu-se de Indra, l-a salutat aplecându-și capul până la pământ. Și Indra l-a îmbrățișat cu brațele sale rotunde și pline. Și luându-l de mână, Sakra l-a așezat lângă el pe o parte a propriului său scaun, acel scaun sacru care era venerat de zei și Rishi. Și stăpânul celor celeste, ucigașul eroilor ostili, a mirosit capul lui Arjuna aplecat în semn de umilință și l-a luat chiar în poală. Așezat pe scaunul lui Sakra, la porunca zeului cu o mie de ochi, fiul lui Pritha, cu energia sa nemăsurată, a început să strălucească în splendoare ca un al doilea Indra. Și mișcat de afecțiune, ucigașul lui Vritra, consolându-l pe Arjuna, i-a atins chipul frumos cu mâinile sale parfumate. Și cel care mânuia fulgerul, mângâind și frecând ușor, iar și iar, cu propriile mâini care purtau urmele fulgerului, brațele frumoase și uriașe ale lui Arjuna, care semănau cu două coloane de aur și care erau dure din cauza întinderii arcului, fiul său sporea frumusețea adunării, ca zeul soarelui și al lunii cu o mie de ochi, privindu-și fiul său cu buclele zâmbind și cu ochii plini de încântare, părea abia satisfăcut. Cu cât se uita mai mult, cu atât îi plăcea mai mult să se uite. Și așezați pe un scaun, tatăl și fiul înfrumusețau adunarea, ca soarele și luna care înfrumusețau împreună firmamentul în a paisprezecea zi a lunii întunecate. Și o trupă de *Gandharvas* condusă de Tumvuru, priceputâ în muzica sacră și profană, a cântat multe versuri în note melodioase. Și Ghritachi și Menaka și Rambha și Purvachitti și Swayamprabha și Urvasi și Misrakesi și Dandagauri și Varuthini și Gopali și Sahajanya și Kumbhayoni și Prajagara și Chitrasena și Chitralekha și Saha și Madhuraswana, acestea și alte mii, cu ochi ca frunzele de lotus, care erau angajate în a seduce inimile persoanelor care practicau austerități rigide, au dansat acolo. Și având talie subțire și șolduri mari și frumoase, au început să execute diverse evoluții, scuturându-și sânii adânci, aruncând priviri în jur și afișând alte atitudini atractive capabile să fure inimile, hotărârile și mințile spectatorilor.

SECȚIUNEA XLIV

Vaisampayana a spus: Zeii și Gandharvas, înțelegând dorințele lui Indra, au procurat un *Arghya* excelent și l-au venerat în grabă pe fiul lui Pritha. Și, dându-i apă să-și spele picioarele și fața, l-au făcut pe prinț să intre în palatul lui Indra. Și astfel venerat, Jishnu a continuat să trăiască în lăcașul tatălui său. Iar fiul lui Pandu a continuat tot timpul să dobândească arme celeste, împreună cu mijloacele de a le retrage. Și a primit din mâinile lui Sakra arma sa preferată, de o forță irezistibilă, și anume fulgerul, precum și celelalte arme, de un zgomot teribil, și anume fulgerele cerului, ale căror străluciri pot fi deduse din apariția norilor și (dansul) păunilor. Și fiul lui Pandu, după ce a obținut acele arme, și-a adus aminte de frații săi. Și, la porunca lui Indra, a trăit totuși cinci ani întregi în ceruri, înconjurat de tot confortul și luxul.

După ceva timp, când Arjuna a obținut toate armele, Indra i s-a adresat la momentul potrivit, spunând: „O, fiu al lui Kunti, învață muzica și dansul de la Chitrasena. Învață muzica instrumentală care este curentă printre celestiali și care nu există în lumea oamenilor, pentru că, O, fiu al lui Kunti, aceasta va fi în beneficiul tău.” Și Purandara i-a dat pe Chitrasena ca prieten lui Arjuna. Și fiul lui Pritha a trăit fericit în pace cu Chitrasena. Și Chitrasena l-a învățat pe Arjuna tot timpul muzica, vocală și instrumentală, și dansul. Dar activul Arjuna nu a obținut pacea minții, amintindu-și de jocul nedrept la zaruri al lui Sakuni, fiul lui Suvala, și gândindu-se cu furie la Dussasana și la moartea lui. Cu toate acestea, când prietenia sa cu Chitrasena a ajuns la maturitate, el a învățat uneori dansul și muzica fără egal practicate printre Gandharvas. Și, în cele din urmă, după ce a

învățat diferite tipuri de dans și diverse genuri de muzică, atât vocală, cât și instrumentală, ucigașul eroilor ostili nu a obținut pacea sufletească, amintindu-și de frații săi și de mama sa, Kunti.

SECȚIUNEA XLV

Vaisampayana a spus: Într-o zi, știind că privirile lui Arjuna erau îndreptate spre Urvasi, Vasava l-a chemat pe Chitrasena la el și i-a spus în particular: „O, rege al Gandharvas, sunt mulțumit; du-te ca mesager al meu la cea mai importantă dintre *Apsaras*, Urvasi, și spune-i să-l aștepte pe acel tigru printre oameni, Phalguna. Spune-i, rostind aceste cuvinte ale mele: „Așa cum, prin intermediul meu, Arjuna a învățat toate armele și alte arte, venerat de toți, așa și tu ar trebui să-l faci familiarizat cu artele de a se descurca în compania femeilor”. Astfel abordat de Indra, șeful Gandharvas, ascultând porunca lui Vasava, s-a dus repede la Urvasi, cea mai importantă dintre *Apsaras*. Și când a văzut-o, ea l-a recunoscut și l-a încântat cu primirea pe care i-a oferit-o și cu salutul pe care i l-a adresat. Și așezat confortabil, el i s-a adresat zâmbind lui Urvasi, care era și ea așezată confortabil, spunând: „Să se știe, O, tu, cea cu șolduri frumoase, că am venit aici trimis de singurul stăpân al cerului, care îți cere o favoare. Cel care este cunoscut printre zei și oameni pentru numeroasele sale virtuți înnăscute, pentru grația, comportamentul, frumusețea persoanei, jurămintele și stăpânirea de sine; care este renumit pentru puterea și vitejia sa, respectat de cei virtuoși și isteți; care este înzestrat cu geniu și energie splendidă, are un temperament iertător și nu are niciun fel de răutate; care a studiat cele patru *Vede* cu ramurile lor, precum și *Upanishadele* și *Purana*; care este înzestrat cu devotament față de învățătorii săi și cu intelectul dotat cu cele opt atribute, care prin abstinența, abilitate, origine și vârstă, este singurul capabil să protejeze regiunile celeste ca Mahavat însuși; care nu se laudă niciodată; care arată respectul cuvenit tuturor; care vede cele mai mici lucruri la fel de clar ca și cum ar fi mari și grosiere; care este dulce la vorbă; care oferă diverse feluri de mâncare și băutură prietenilor și dependenților săi; care este sincer, venerat de toți, elocvent, chipeș și fără mândrie; care este bun cu cei devotați lui și plăcut și drag tuturor; care este ferm în promisiuni; care este egal chiar și cu Mahendra și Varuna în ceea ce privește fiecare atribut dezirabil, deci, Arjuna, îți este cunoscut. O Urvasi, să știi că acel erou va gusta bucuriile raiului. La porunca lui Indra, lasă-l astăzi să-ți atingă picioarele. Fă acest lucru, O, tu cea amabilă, căci Dhananjaya este îndrăgostit de tine.”

Astfel abordată, Urvasi, cu trăsături impecabile, a zâmbit și, primind cuvintele lui Gandharva cu mare respect, a răspuns cu inima bucuroasă, spunând: „Auzind despre virtuțile care ar trebui să împodobească bărbații, așa cum le-ai descris tu, mi-aș acorda favorurile oricui le-ar poseda. De ce nu l-aș alege atunci pe Arjuna ca iubit? La porunca lui Indra, din prietenia mea pentru tine și mișcată și de numeroasele virtuți ale lui Phalguna, sunt deja sub influența zeului iubirii. Du-te, așadar, în locul pe care ți-l dorești. Voi merge cu bucurie la Arjuna.”

SECȚIUNEA XLVI

Vaisampayana a spus: După ce l-a trimis pe Gandharva, care și-a îndeplinit misiunea, Urvasi, cu zâmbetul ei luminos, mișcată de dorința de a-l poseda pe Phalguna, a făcut o baie. Și după ce și-a făcut abluțiunile, s-a împodobit cu ornamente fermecătoare și ghirlande splendide cu miros celest. Și aprinsă de zeul iubirii, cu inima străpunsă de săgețile trase de Manmatha, având în vedere frumusețea lui Arjuna, și cu imaginația complet acaparată de gândurile lui Arjuna, ea s-a jucat mental cu el pe un pat larg și excelent, acoperit cu cearșafuri celeste. Și când amurgul s-a adâncit și luna a răsărit, acea *Apsara* cu șolduri înalte a plecat spre reședințele lui Arjuna. Și în acea dispoziție și cu împletiturile ei crocante, moi și lungi, împodobite cu buchete de flori, arăta extrem de frumoasă. Cu frumusețea și grația ei, cu farmecul mișcărilor sprâncenelor și al accentelor sale moi, și cu fața ei asemănătoare lunii, părea să pășească, provocând chiar luna. Și pe măsură ce înainta, sânii ei adânci, subțiri, împodobiți cu un lanț de aur și împodobiți cu unguente celeste și unși cu pastă parfumată de santal, au început să tremure. Și, din cauza greutății sânilor ei, era

nevoită să se aplece uşor înainte la fiecare pas, îndoindu-şi talia extrem de frumoasă în trei pliuri. Şi şoldurile ei de formă impecabilă, reşedinţa elegantă a zeului iubirii, dotate cu şolduri frumoase, înalte şi rotunde, largi în partea inferioară ca un deal, împodobite cu lanţuri de aur şi capabile să zguduie sfinţenia anahoreţilor, fiind îmbrăcate în haine subţiri, păreau extrem de graţioase. Iar picioarele ei, cu glezne frumoase şi subţiri, cu tălpi plate şi degete drepte, de culoarea cuprului lustruit, cu dosul înalt şi curbat ca spatele unei broaşte ţestoase şi marcate de purtarea de ornamente împodobite cu rânduri de clopoţei mici, arătau extrem de frumoase. Şi, îmbătată de puţinul lichior pe care îl băuse, excitată de dorinţă, mişcându-se în diverse ipostaze şi exprimând o senzaţie de încântare, arăta mai frumoasă ca de obicei. Şi deşi cerul era plin de multe obiecte minunate, totuşi, când Urvasi se comporta în acest fel, *Siddhas*, *Charanas* şi *Gandharvas* o considerau cel mai frumos obiect pe care îl văzuseră vreodată. Şi cu jumătatea superioară a corpului îmbrăcată într-o ţinută de textură fină şi nuanţe noroase, arăta strălucitoare ca o falcă a lunii pe firmament, învăluită de nori pufoşi. Şi, înzestrată cu viteza vântului sau a minţii, ea, cu zâmbetul ei luminos, a ajuns curând la reşedinţa lui Phalguna, fiul lui Pandu. Şi, O, cel mai bun dintre oameni, Urvasi, cu ochii ei frumoşi, ajungând la poarta reşedinţei lui Arjuna, a trimis un mesaj prin paznicul de serviciu. Şi (după ce a primit permisiunea), ea a intrat curând în acel palat strălucitor şi fermecător. Dar, O, monarhule, văzând-o noaptea în conacul său, Arjuna, cu inima cuprinsă de teamă, s-a apropiat pentru a o primi cu respect şi, de îndată ce a văzut-o, fiul lui Pritha, din modestie, a închis ochii. Şi salutând-o, i-a oferit *Apsarei* o închinare aşa cum se oferă unui superior. Şi Arjuna a spus: „O, tu, cea mai importantă dintre *Apsaras*, te venerez aplecându-mi capul. O, doamnă, spune-mi ce porunci ai. Te aştept ca servitorul tău.”

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte ale lui Phalguna, Urvasi şi-a pierdut simţurile. Şi în curând i-a povestit lui Arjuna tot ce se întâmplase între ea şi Gandharva, Chitrasena. Şi ea a spus: «O, cel mai bun dintre oameni, îţi voi povesti tot ce s-a întâmplat între mine şi Chitrasena şi de ce am venit aici. Din cauza venirii tale aici, O, Arjuna, Mahendra a convocat o adunare mare şi fermecătoare, în cadrul căreia au avut loc festivităţi celeste. La acea adunare au venit, O, cel mai bun dintre oameni, Rudraşii şi Aditiaşii şi Aswinii şi Vasuşii. Şi au venit, de asemenea, numeroşi Rishi mari şi înţelepţi regali şi Siddhaşi şi Charanas şi Yakshas şi mari Nagas. Şi, O, tu, cu ochii mari, membrii adunării strălucitori ca focul, soarele sau luna, după ce şi-au ocupat locurile în funcţie de rang, onoare şi vitejie, O, fiu al lui Sakra, Gandharvas au început să cânte la *Vinas* şi să cânte cântece fermecătoare cu melodii celeste. Şi, O, perpetuator al neamului Kuru, şi principalele Apsaras au început să danseze. Atunci, O, fiu al lui Pritha, tu te-ai uitat la mine doar cu o privire fermă. Când acea adunare a celor cereşti s-a destrămat, la porunca tatălui tău, zeii s-au dus la locurile lor respective. Şi principalele Apsaras s-au dus şi ele la locuinţele lor, iar altele, O, ucigaş al duşmanilor, la porunca tatălui tău şi cu permisiunea lui. Atunci Chitrasena a fost trimis la mine de Sakra şi a sosit la locuinţa mea. O, tu, cu ochi ca frunzele de lotus, el mi s-a adresat, spunând: „O, tu, cu tenul cel mai frumos, am fost trimis la tine de către şeful celor cereşti. Fă ceva care să fie pe placul lui Mahendra şi al meu, dar şi al tău. O, tu, cu şolduri frumoase, încearcă să-l mulţumeşti pe Arjuna, care este curajos în luptă chiar ca Sakra însuşi şi care este întotdeauna mărinimos.” Chiar acestea, O, fiu al lui Pritha, au fost cuvintele lui. Astfel, o, tu, cel fără păcat, la porunca lui şi a tatălui tău, vin la tine pentru a te servi, O, ucigaş de duşmani. Inima mea a fost atrasă de virtuţile tale şi sunt deja sub influenţa zeului iubirii. Şi, O, erou, aceasta este dorinţa mea, pe care o preţuiesc de multă vreme!»

Vaisampayana a continuat: În timp ce se afla în ceruri, auzind-o vorbind în acest fel, Arjuna a fost copleşit de timiditate. Şi acoperindu-şi urechile cu mâinile, a spus: „O, binecuvântată doamnă, ruşine să-mi fie auzul, când îmi vorbeşti astfel. Căci, O, tu, cu chipul frumos, în ochii mei eşti cu siguranţă egală cu soţia unui superior. La fel ca Kunti, aceasta este dorinţa mea, şi am preţuit-o dintotdeauna!”

[*Evident, lipseşte o parte din text* — JBH] «ai norocului sau Sachi, regina lui Indra, tu eşti

pentru mine, O, binecuvântată, nu există nicio îndoială! Este adevărat că te-am privit cu atenție, O, binecuvântată. A existat un motiv pentru asta. Îți voi spune adevărul, O, tu, cu zâmbetul luminos! În adunare te-am privit cu ochii larg deschiși de încântare, gândindu-mă: „Chiar și această doamnă înflorită este mama neamului Kaurava”. O, binecuvântată Apsara, nu se cuvine să nutrești alte sentimente față de mine, căci ești superioară superiorilor mei, fiind părintele neamului meu.»

Auzind aceste cuvinte ale lui Arjuna, Urvasi a răspuns, spunând: „O, fiu al șefului celeștilor, noi, *Apsaras*, suntem libere și neîngrădite în alegerile noastre. Prin urmare, nu se cuvine să mă consideri superioară ție. Fiii și nepoții din neamul lui Puru, care au venit aici ca urmare a meritelor ascetice, se distrează cu noi, fără a comite vreun păcat. Așadar, îndură-te, O, eroule, nu se cuvine să mă alungi. Ard de dorință. Îți sunt devotată. Acceptă-mă, O, tu, cel care acorzi respectul cuvenit.”

Arjuna a răspuns: „O, frumoasă doamnă cu trăsături perfecte, ascultă-mă. Îți spun sincer. Lasă cele patru direcții și direcțiile transversale, lasă și zeii să asculte. O, tu, cea fără păcat, așa cum Kunti, Madri sau Sachi sunt pentru mine, așa ești și tu, părintele neamului meu, un obiect de venerație pentru mine. Întoarce-te, O, tu, cea cu tenul cel mai frumos: îmi plec capul în fața ta și mă prosternez la picioarele tale. Tu meriți venerarea mea ca propria mea mamă; și se cuvine să mă protejezi ca pe un fiu.”

Vaisampayana a continuat: Astfel abordată de Partha, Urvasi a fost lipsită de simțuri de mânie. Tremurând de furie și încruntându-și sprâncenele, ea l-a blestemat pe Arjuna, spunând: „Deoarece tu disprețuiești o femeie care a venit în conacul tău la porunca tatălui tău și din proprie inițiativă — o femeie, în plus, care este străpunsă de săgețile lui Kama, de aceea, O, Partha, va trebui să-ți petreci timpul printre femei, neobservat, ca dansator, lipsit de bărbăție și disprețuit ca un eunuc.”

Vaisampayana a continuat: După ce l-a blestemat astfel pe Arjuna, buzele lui Urvasi încă tremurau de furie, iar ea respira greu tot timpul. Și în curând s-a întors la propria ei locuință. Iar ucigașul de dușmani, Arjuna, l-a căutat și el pe Chitrasena fără să piardă timpul. Și după ce l-a găsit, i-a povestit tot ce se întâmplase între el și Urvasi în acea noapte. Și i-a povestit lui Chitrasena totul așa cum se întâmplase, referindu-se în repetate rânduri la blestemul pronunțat asupra lui. Și Chitrasena i-a povestit totul lui Sakra. Iar Harivahana, chemându-și fiul în particular și consolându-l cu cuvinte dulci, i-a spus zâmbind: „O, tu, cel mai bun dintre ființe, după ce te-a obținut, Pritha a devenit astăzi o mamă cu adevărat binecuvântată. O, tu, cel cu brațele puternice, ai învins chiar și pe Rishis prin răbdare și stăpânire de sine. Dar, O, tu, cel care acorzi respectul cuvenit, blestemul pe care Urvasi l-a pronunțat asupra ta va fi în beneficiul tău, O, copilule, și îți va fi de folos. O, tu, cel fără păcat, va trebui să petreci pe pământ al treisprezecelea an (al exilului tău), necunoscut de nimeni. Atunci vei suferi blestemul lui Urvasi. Și după ce vei petrece un an ca dansator fără bărbăție, îți vei recăpăta puterea la expirarea termenului.”

„Astfel abordat de Sakra, ucigașul eroilor ostili, Phalguna a simțit o mare bucurie și a încetat să se mai gândească la blestem. Iar Dhananjaya, fiul lui Pandu, s-a distrat în tărâmurile cerului împreună cu *Gandharva* Chitrasena, o celebritate mare.”

Dorințele omului care ascultă această istorie a fiului lui Pandu nu urmăresc niciodată scopuri lascive. Cei mai de seamă dintre oameni, ascultând această poveste despre conduita extrem de pură a lui Phalguna, fiul stăpânului celest, devin lipsiți de mândrie, aroganță, mânie și alte defecte și, urcând în ceruri, se distrează acolo în fericire.

SECȚIUNEA XLVII

Vaisampayana a spus: Într-o zi, marele *Rishi* Lomasa, în timpul călătoriilor sale, s-a dus la

reşedinţa lui Indra, dorind să-l vadă pe stăpânul celor cereşti. Şi marele *Muni*, apropiindu-se de şeful zeilor, i s-a închinat respectuos. Şi l-a văzut pe fiul lui Pandu ocupând jumătate din scaunul lui Vasava. Şi venerat de marii Rishi, acel brahman de seamă stătea pe un scaun excelent, la dorinţa lui Sakra. Şi văzându-l pe Arjuna aşezat pe scaunul lui Indra, Rishi a început să se gândească cum Arjuna, care era un Kshatriya, ajunsese să ocupe scaunul lui Sakra însuşi. Ce fapte meritorii săvârşise el şi ce regiuni cucerise (prin merite ascetice), încât obţinuse un scaun venerat chiar de zei? Şi în timp ce Rishi era preocupat de aceste gânduri, Sakra, ucigaşul lui Vritra, a aflat despre ele. Şi, aflând despre ele, stăpânul Sachi i s-a adresat lui Lomasa cu un zâmbet şi i-a spus: „Ascultă, O, Brahmarshi, ce se petrece acum în mintea ta. Acesta nu este un muritor, deşi s-a născut printre oameni. O, mare Rishi, eroul cu braţe puternice este chiar fiul meu născut din Kunti. El a venit aici pentru a dobândi arme pentru un anumit scop. Vai! Nu-l recunoşti ca fiind un Rishi străvechi de cel mai înaltă merit? Ascultă-mă, O, Brahamana, căci îţi voi spune cine este şi de ce a venit la mine. Acei Rishi antici şi excelenţi, cunoscuţi sub numele de Nara şi Narayana, nu sunt altcineva decât Hrishikesa şi Dhananjaya, O, Brahmana. Şi acei Rishi, celebraţi în cele trei lumi şi cunoscuţi sub numele de Nara şi Narayana, s-au născut pe pământ pentru a îndeplini un anumit scop: dobândirea virtuţii. Acel azil sacru pe care nici zeii şi nici iluştrii Rishi nu sunt în stare să-l vadă, şi care este cunoscut în întreaga lume sub numele de Vadari, situat la izvorul Gangei, venerat de Siddhaşi şi Charanas, era lăcaşul, O, Brahmana, al lui Vishnu şi Jishnu. Acei Rishi de o splendoare strălucitoare s-au născut pe pământ, O, Brahmarshi, la dorinţa mea, şi, înzestraţi cu o energie puternică, vor uşura povara acesteia. În afară de aceasta, există anumiţi *Asura* cunoscuţi sub numele de *Nivatakavachas*, care, mândri de binecuvântarea pe care au dobândit-o, se ocupă cu a ne face rău. Lăudându-se cu puterea lor, ei plănuiesc chiar acum distrugerea zeilor, pentru că, după ce au primit o binecuvântare, nu mai ţin seama de zei. Acei Danava feroce şi puternici trăiesc în regiunile inferioare. Nici măcar toţi cei cereşti împreună nu sunt capabili să lupte cu ei. Binecuvântatul Vishnu — ucigaşul lui Madhu — el, cel cunoscut pe pământ sub numele de Kapila, şi a cărui privire, O, înălţatule, i-a distrus pe iluştrii fii ai lui Sagara, când s-au apropiat de el cu zgomote puternice în adâncurile pământului — acel ilustru şi invincibil Hari este capabil, O, Brahmana, să ne facă un mare serviciu. Fie el, fie Partha, fie amândoi ne pot face acel mare serviciu, fără îndoială. Adevărat, aşa cum ilustrul Hari i-a ucis pe Nagas în marele lac, el, doar cu privirea, este capabil să-i ucidă pe acei Asura numiţi *Nivatakavachas*, împreună cu adepţii lor. Dar ucigaşul lui Madhu nu ar trebui să fie îndemnat când sarcina este nesemnificativă. El este o masă puternică de energie. Aceasta creşte până la proporţii tot mai mari, putând consuma întregul univers. Arjuna este, de asemenea, competent să-i înfrunte pe toţi, iar eroul, după ce i-a ucis în luptă, se va întoarce în lumea oamenilor. Du-te la cererea mea pe pământ. Îl vei vedea pe curajosul Yudhishthira trăind în pădurile din Kamyaka. Şi spune-i virtuosului Yudhishthira, cu vitejia sa neînvinsă în luptă, că nu trebuie să-şi facă griji pentru Phalguna, căci acel erou se va întoarce pe pământ ca un maestru desăvârşit al armelor, pentru că fără vitejia sfinţită a armelor şi fără priceperea în mânuirea lor, el nu ar fi în stare să-i înfrunte pe Bhishma, Drona şi ceilalţi în luptă. Tu îi vei spune lui Yudhishthira că ilustrul şi puternicul Gudakesa, după ce a obţinut arme, a stăpânit şi ştiinţa dansului celest şi a muzicii instrumentale şi vocale. Şi îi vei spune, O, rege al oamenilor, O, ucigaş al duşmanilor, că şi tu, însoţit de toţi fraţii tăi, ar trebui să vezi diversele altare sacre. Căci, după ce te vei scălda în diferite ape sacre, vei fi curăţat de păcatele tale, iar febra inimii tale se va potoli. Şi atunci vei putea să te bucuri de regatul tău, fericit la gândul că păcatele tale au fost spălate. Şi, O, cel mai de seamă dintre brahmani, înzestrat cu putere ascetică, se cuvine să-l protejezi şi pe Yudhishthira în timpul rătăcirii sale pe pământ. Rakshasas feroce trăiesc mereu în fortăreţele montane şi în stepele accidentate. Protejează-l pe rege de aceşti canibali.”

După ce Mahendra i-a vorbit astfel lui Lomasa, Vibhatsu s-a adresat cu respect acelui Rishi, spunând: „Protejează-l mereu pe fiul lui Pandu. O, cel mai bun dintre oameni, lasă-l pe rege, O, mare Rishi, protejat de tine, să viziteze diversele locuri de pelerinaj şi să facă donaţii brahmanilor în scop caritabil.”

Vaisampayana a continuat: Puternicul ascet Lomasa, după ce le-a răspuns amândurora spunând: „Așa să fie”, a pornit spre pământ, dorind să ajungă la Kamvaka. Și, ajuns în acele păduri, l-a văzut pe ucigașul dușmanilor și fiul lui Kunti, regele Yudhishthira cel drept, înconjurat de asceți și de frații săi mai mici.

SECȚIUNEA XLVIII

Janamejaya spuse: „Aceste fapte ale fiului lui Pritha, înzestrat cu o energie nemăsurată, erau cu siguranță minunate. O, Brahmana, ce a spus Dhritarashtra, cel de mare înțelepciune, când a auzit de ele?”

Vaisampayana a spus: Fiul lui Amvika, regele Dhritarashtra, auzind de sosirea lui Arjuna și de șederea sa la reședința lui Indra, de la Dwaipayana, cel mai important dintre Rishi, i-a vorbit lui Sanjaya, spunând: „O, vizitiu, cunoști în detaliu faptele inteligente ale lui Arjuna, despre care am auzit de la început până la sfârșit? O, vizitiu, fiul meu mizerabil și păcătos este chiar acum angajat într-o politică de cea mai vulgară natură. Având un suflet rău, el va depopula cu siguranță pământul. Persoana ilustră ale cărei cuvinte sunt adevărate chiar și în glumă și care îl are pe Dhananjaya să lupte pentru el, va câștiga cu siguranță cele trei lumi. Cine, chiar și cel care este dincolo de influența Morții și Decăderii, va putea sta în fața lui Arjuna, când acesta va împrăștia săgețile sale ascuțite și cu vârfuri ascuțite, ascuțite pe piatră? Fiii mei nenorociți, care trebuie să lupte cu invincibilii Pandavi, sunt într-adevăr, cu toții condamnați. Reflectând zi și noapte, nu văd printre noi niciun războinic capabil să rămână în luptă în fața celui care mânuiește *Gandiva*. Dacă Drona, Karna sau chiar Bhishma vor avansa împotriva lui în luptă, o mare calamitate va lovi pământul. Dar chiar și în acest caz, nu văd cum am putea avea succes. Karna este bun și uituc. Preceptorul Drona este bătrân, iar profesorul (lui Arjuna) Arjuna este furios, puternic, mândru și are o pricepere fermă și constantă. Deoarece toți acești războinici sunt invincibili, între ei va avea loc o luptă teribilă. Toți sunt eroi pricepuți în mânuirea armelor și au o reputație excelentă. Ei nu ar dori suveranitatea lumii dacă aceasta ar trebui câștigată prin înfrângere. Într-adevăr, pacea va fi restabilită numai la moartea acestora sau a lui Phalguna. Ucigașul lui Arjuna, însă, nu există, și nici unul care să-l poată învinge. O, cum va putea fi potolită mânia lui, care mă are pe mine ca țintă? Egal cu șeful celor cerești, acel erou l-a mulțumit pe Agni la Khandava și i-a învins pe toți monarhii pământului cu ocazia marelui *Rajasuya*. O, Sanjaya, fulgerul care cade pe vârful muntelui lasă o parte neconsumată; dar săgețile, O, copilule, care sunt trase de Kiriti nu lasă nimic în urmă. Așa cum razele soarelui încălzesc acest univers mobil și imobil, tot așa săgețile trase de mâinile lui Arjuna vor arde pe fiii mei. Mi se pare că *Chamus* din Bharatas, îngroziți de zgomotul roților carului lui Arjuna, sunt deja înfrânți în toate direcțiile. Vidhatri l-a creat pe Arjuna ca un Distrugător care consumă totul. El rămâne în luptă ca un dușman, vomitând și împrăștiind roiuri de săgeți. Cine îl va învinge?”

SECȚIUNEA XLIX

Sanjaya a spus: Ceea ce ai spus, O, rege, cu privire la Duryodhana este întru totul adevărat. Nimic din ceea ce ai spus, O, stăpân al pământului, nu este neadevărat. Pandavii, cu energia lor nemăsurată, s-au umplut de furie la vederea lui Krishna, soția lor cu reputație curată, adusă în mijlocul adunării. Auzind și cuvintele crude ale lui Dussasana și Karna, s-au înfuriat atât de tare, O, rege, încât nu cred că vor ierta (pe Kuru) din cauza mea. Am auzit, O, rege, cum Arjuna l-a mulțumit în luptă, cu ajutorul arcului său, pe zeul zeilor — Sthanu cu cele unsprezece forme. Ilustrul stăpân al tuturor zeilor — Kapardin însuși — dorind să-l pună la încercare pe Phalguna, s-a luptat cu el, luând înfățișarea unui *Kirata*. Și acolo, *Lokapala*, pentru a-și da armele acelui taur al neamului Kuru, s-au arătat celui cu vitejie neclintită. Ce alt om de pe pământ, în afară de Phalguna, s-ar strădui să-i vadă pe acești zei în formele lor proprii? Și, O, rege, cine îl va slăbi în luptă pe Arjuna, pe care nici Maheswara însuși, cu cele opt forme ale sale, nu l-a putut slăbi? Fiii tăi, după ce au târât-o pe Draupadi și astfel i-au înfuriat pe fiii lui Pandu, au adus asupra lor această

calamitate înspăimântătoare şi îngrozitoare. Văzând că Duryodhana îi arăta ambele coapse lui Draupadi, Bhima spuse cu buzele tremurânde: „*Nenorocitule! Îţi voi zdrobi coapsele cu ciocanul meu feroce, la expirarea celor treisprezece ani!* Toţi fiii lui Pandu sunt cei mai buni luptători; toţi au o energie nemăsurată; toţi sunt pricepuţi în folosirea tuturor tipurilor de arme. Din aceste motive, nici măcar zeii nu îi pot învinge. Înfuriaţi de insulta adusă soţiei lor, fiii lui Pritha, împinşi de mânie, vor ucide, cred eu, pe toţi fiii tăi în luptă."

Dhritarashtra a spus: O, vizitiu, ce rău a făcut Karna rostind acele cuvinte crude către fiii lui Pandu! Nu era suficientă dușmănia provocată de aducerea lui Krishna în adunare? Cum pot trăi fiii mei răi, al căror frate mai mare şi învăţător nu umblă pe calea dreptăţii? Văzându-mă lipsit de vedere şi incapabil să mă străduiesc activ, fiul meu nenorocit, O, vizitiule, crede că sunt un prost şi nu ascultă cuvintele mele. Acei nenorociţi care sunt consilierii lui, adică Karna şi Suvala şi alţii, îi satisfac mereu viciile, deoarece el este incapabil să înţeleagă lucrurile corect. Săgeţile pe care Arjuna, cu vitejia sa nemăsurată, le poate trage cu uşurinţă, sunt capabile să-mi distrugă toţi fiii, fără să mai vorbim de săgeţile pe care le va trage, împins de mânie. Săgeţile împinse de puterea braţelor lui Arjuna şi trase din arcul său mare, inspirate de *mantre* capabile să le transforme în arme celeste, pot pedepsi chiar şi pe cei cereşti. Cel care îl are ca sfătuitor, protector şi prieten pe cel care pedepseşte oamenii păcătoşi — stăpânul celor trei lumi — Hari însuşi — nu întâlneşte nimic pe care să nu-l poată cuceri. Acest lucru, O, Sanjaya, este cel mai minunat la Arjuna, că, după cum am auzit, el a fost îmbrăţişat de Mahadeva. Ceea ce Phalguna, ajutat de Damodara, a făcut în vechime pentru a-l ajuta pe Agni în incendiul din Khandava, a fost văzut de întreaga lume. Când, prin urmare, Bhima, Partha şi Vasudeva din neamul Satwata se înfurie, cu siguranţă fiii mei, împreună cu prietenii lor şi cei din neamul Suvala, nu sunt în stare să lupte împotriva lor.

SECŢIUNEA L

Janamejaya a spus: „După ce i-a trimis pe eroicii fii ai lui Pandu în exil, aceste lamentări ale lui Dhritarashtra, O, *Muni*, erau complet inutile. De ce a permis regele fiului său nebun, Duryodhana, să-i supere astfel pe acei războinici puternici, fiii lui Pandu? Spune-ne acum, O, Brahmana, cu ce se hrăneau fiii lui Pandu în timp ce trăiau în pădure? Erau hrana sălbăticiei sau produsele cultivării?"

Vaisampayana a spus: Acei tauri printre oameni, adunând roadele sălbăticiei şi ucigând cerbii cu săgeţi pure, au dedicat mai întâi o parte din hrană brahmanilor, iar restul pentru ei înşişi. Căci, O, rege, în timp ce acei eroi care mânuiau arcuri mari trăiau în păduri, ei erau urmaţi de brahmani din ambele clase, adică cei care se închinau cu foc şi cei care se închinau fără foc. Şi erau zece mii de brahmani *Snataka* iluştri, toţi familiarizaţi cu mijloacele de mântuire, pe care Yudhishthira îi susţinea în pădure. Şi ucigând cu săgeţi Rurus şi cerbul negru şi alte feluri de animale curate din sălbăticie, el le dădea brahmanilor. Şi nimeni dintre cei care trăiau cu Yudhishthira nu arăta palid sau bolnav, sau era slab sau slăbit, sau era melancolic sau îngrozit. Şi şeful Kurus - virtuosul rege Yudhishthira - îşi întreţinea fraţii ca şi cum ar fi fost fiii lui, şi rudele sale ca şi cum ar fi fost fraţii lui uterini. Şi Draupadi, de renume pur, îşi hrănea soţii şi brahmanii, ca şi cum ar fi fost mama lor; şi, la sfârşit, îşi lua şi ea mâncarea. Iar regele însuşi, îndreptându-se spre est, Bhima spre sud, iar gemenii spre vest şi nord, ucideau zilnic cu arcul în mână căprioarele din pădure, pentru a avea carne. Şi astfel Pandavii au trăit cinci ani în pădurile din *Kamyaka*, în anxietate din cauza absenţei lui Arjuna, şi s-au dedicat tot timpul studiului, rugăciunilor şi sacrificiilor.

SECŢIUNEA LI

Vaisampayana a spus: Acest taur printre oameni, Dhritarashtra, fiul lui Amvika, auzind despre acest mod de viaţă minunat, atât de superior celui al oamenilor, al fiilor lui Pandu, a fost

cuprins de anxietate şi durere. Copleşit de melancolie şi suspinând greu şi fierbinte, acel monarh, adresându-se vizitiului său Sanjaya, a spus: „O, vizitiule, nu am niciun moment de pace, nici ziua, nici noaptea, gândindu-mă la comportamentul teribil al fiilor mei, rezultat din jocurile de noroc din trecut, şi gândindu-mă, de asemenea, la eroismul, răbdarea, inteligenţa înaltă, vitejia insuportabilă şi dragostea extraordinară pe care o au unul pentru celălalt fiii lui Pandu. Printre Pandavi, iluştrii Nakula şi Sahadeva, de origine celestă şi egali în splendoare cu însuşi şeful celeştilor, sunt invincibili în luptă. Sunt fermi în mânuirea armelor, capabili să tragă de la distanţă mare, hotărâţi în luptă, cu o remarcabilă uşurinţă a mâinii, cu o mânie care nu poate fi uşor potolită, înzestraţi cu o mare statornicie şi cu activitate. Posedând vitejia leilor şi fiind de nesuportat ca şi Aswinii înşişi, când vor veni pe câmpul de luptă cu Bhima şi Arjuna în frunte, văd, O, Sanjaya, că soldaţii mei vor fi ucişi fără să rămână niciunul. Aceşti războinici puternici de origine celestă, de neegalat în luptă de nimeni, plini de furie la amintirea insultei adusă lui Draupadi, nu vor arăta nicio iertare. Puternicii războinici ai Vrishnis, precum şi Panchalas, plini de energie, şi înşişi fiii lui Pritha, conduşi de Vasudeva, cu vitejia sa neînvinsă, vor distruge legiunile mele. O, vizitiule, toţi războinicii de partea mea, adunaţi împreună, nu sunt capabili să suporte singuri impetuozitatea Vrishnis, când sunt comandaţi de Rama şi Krishna. Şi printre ei se va mişca marele războinic Bhima, de o vitejie teribilă, înarmat cu buzduganul său de fier ţinut sus şi capabil să ucidă orice erou. Şi deasupra zgomotului se va auzi sunetul *Gandivei*, puternic ca tunetul cerului. Impulsul buzduganului lui Bhima şi sunetul puternic al *Gandivei* nu pot fi înfruntaţi de niciunul dintre regii de partea mea. Atunci, O, Sanjaya, ascultător cum am fost de vocea lui Duryodhana, va trebui să rechem sfaturile respinse ale prietenilor mei — sfaturi pe care ar fi trebuit să le ascult la timp.”

Sanjaya a spus: Aceasta a fost marea ta greşeală, O, rege, şi anume că, deşi erai capabil, nu l-ai împiedicat pe fiul tău să facă ceea ce a făcut, din afecţiune. Ucigaşul lui Madhu, acel erou de glorie nemuritoare, auzind că Pandavii fuseseră învinşi la zaruri, s-a dus repede în pădurile din Kamyaka şi i-a consolat acolo. Şi fiii lui Draupadi, conduşi de Dhrishtadyumna, Virata şi Dhrishtaketu, precum şi acei războinici puternici, Kekayas, s-au dus cu toţii acolo. Tot ce au spus aceşti războinici la vederea fiului lui Pandu învins la zaruri, am aflat de la spionii noştri. Ţi-am spus totul, O, rege. Când ucigaşul lui Madhu i-a întâlnit pe Pandavi, aceştia i-au cerut să devină vizitiul lui Phalguna în luptă. Hari însuşi, astfel rugat, le-a răspuns: „Aşa să fie!”. Şi chiar Krishna însuşi, văzând pe fiii lui Pritha îmbrăcaţi în piei de cerb, s-a umplut de furie şi, adresându-se lui Yudhishthira, a spus: «Această prosperitate pe care fiii lui Pritha o dobândiseră la Indraprastha şi care era de neatins pentru alţi regi, a fost văzută de mine la sacrificiul *Rajasuya*, la care, în plus, am văzut toţi regii, chiar şi pe cei din Vangas şi Angas şi Paundras şi Odras şi Cholas şi Dravidas şi Andhakas, şi pe şefii multor insule şi ţări de pe malul mării, precum şi pe cei din statele de frontieră, inclusiv pe conducătorii Sinhalas, barbarii *mlecchas*, nativii din Lanka şi toţi regii din Vest, cu sutele, şi toţi şefii de pe malul mării, şi pe regii Pahlavas şi Daradas şi pe diversele triburi ale Kiratas şi Yavanas şi Sakras şi Harahunas şi Chinas şi Tukharas şi Sindhavas şi Jagudas şi Ramathas şi Mundas şi pe locuitorii regatului femeilor şi pe Tanganas şi Kekayas şi Malavas şi pe locuitorii Kasmira, temându-se de puterea armelor tale, prezenţi în ascultare de invitaţia ta, îndeplinind diverse funcţii, — acea prosperitate, O, rege, atât de instabilă şi care în prezent aşteaptă pe duşman, ţi-o voi reda, lipsindu-l pe duşmanul tău chiar de viaţă. O, căpetenie a Kuruşilor, ajutat de Rama, Bhima, Arjuna, gemenii, Akrura, Gada, Shamva, Pradyumna, Ahuka, eroicul Dhrishtadyumna şi fiul lui Sisupala, vor ucide în luptă, în decursul unei zile, pe Duryodhana, Karna, Dussasana, fiul lui Suvala şi pe toţi ceilalţi care vor lupta împotriva noastră. Iar tu, O, Bharata, trăind la Hastinapura împreună cu fraţii tăi şi răpind partidului lui Dhritarashtra prosperitatea de care se bucură, vei domni peste acest pământ. Chiar acestea, O, rege, au fost cuvintele lui Krishna către Yudhishthira, care, la încheierea discursului lui Krishna, i s-a adresat în acea adunare de eroi şi în auzul tuturor acelor războinici curajoşi conduşi de Dhrishtadyumna, spunând: „O, Janardana, accept cuvintele tale ca fiind adevărate. O, tu, cel cu braţe puternice, ucide-mi duşmanii împreună cu toţi adepţii lor la expirarea celor treisprezece ani. O Kesava, promite-mi asta cu adevărat. Am promis în faţa regelui că voi trăi în pădure aşa cum trăiesc acum. Fiind de acord cu aceste cuvinte ale regelui

Yudhishthira cel drept, consilierii săi, conduși de Dhrishtadyumna, l-au liniștit repede pe Kesava, care era furios, cu cuvinte dulci și expresii potrivite ocaziei. Și i-au spus și lui Draupadi, cea cu fapte pure, în auzul lui Vasudeva însuși, aceste cuvinte: „O, doamnă, ca urmare a mâniei tale, Duryodhana își va da viața. Îți promitem asta, O, tu, cea cu tenul cel mai frumos. De aceea, nu mai jeli. O, Krishna, cei care te-au batjocorit, văzându-te învins la zaruri, vor culege roadele faptelor lor. Fiarele de pradă și păsările le vor mânca carnea și îi vor batjocori astfel. Șacalii și vulturii le vor bea sângele. Și, O, Krishna, vei vedea trupurile acelor nenorociți care te-au târât de păr, culcați pe pământ, târâți și mâncați de animale carnivore. Și cei care ți-au provocat durere și te-au disprețuit vor zăcea pe pământ fără capete, iar pământul însuși le va bea sângele." Aceste și alte discursuri de diferite feluri au fost rostite acolo, O, rege, de acei tauri din neamul Bharata. Toți sunt înzestrați cu energie și curaj și purtând semnele bătăliei. La expirarea celui de-al treisprezecelea an, acei războinici puternici, aleși de Yudhishthira și conduși de Vasudeva, vor veni (pe câmpul de luptă). Rama și Krishna și Dhananjaya și Pradyumna și Shamva și Yuyudhana și Bhima și fiii lui Madri și prinții Kekaya și prinții Panchala, însoțiți de regele Matsya, toți aceștia, eroi iluștri, celebrați și invincibili, împreună cu adepții și trupele lor, vor veni. Cine este cel care, dorind să trăiască, îi va înfrunta în luptă, asemănându-se cu lei furioși cu coamele ridicate? »

Dhritarashtra a spus: „Ceea ce mi-a spus Vidura în timpul jocului de zaruri, «Dacă dorești, O, rege, să-i învingi pe Pandavi (la zaruri), atunci cu siguranță rezultatul va fi o vărsare de sânge teribilă, care va duce la distrugerea tuturor Kurușilor», cred că este pe cale să se împlinească. Așa cum mi-a spus Vidura cu mult timp în urmă, fără îndoială că va avea loc o bătălie teribilă, imediat ce perioada promisă de Pandavi va expira."

Nalopakhyana Parva

SECȚIUNEA LII

Janamejaya a spus: „Când Partha, cel cu sufletul înalt, s-a dus în regiunea lui Indra pentru a obține arme, ce au făcut Yudhishthira și ceilalți fii ai lui Pandu?"

Vaisampayana a spus: Când Partha, cel cu sufletul înalt, s-a dus în regiunea lui Indra pentru a obține arme, acei tauri din rasa Bharata au continuat să locuiască cu Krishna în (pădurile din) Kamyaka. Într-o zi, acei Bharata de seamă, copleșiți de durere, stăteau împreună cu Krishna pe o pajiște curată și izolată. Îndurerați pentru Dhananjaya, copleșiți de tristețe, vocile lor erau sufocate de plâns. Torturați de absența lui Dhananjaya, durerea îi afecta în mod egal. Și plini de tristețe pentru despărțirea de Arjuna și pentru pierderea regatului lor, Bhima, cel cu brațele puternice, s-a adresat lui Yudhishthira, spunând: „Taurul din neamul Bharata, Arjuna, O, mare rege, de care depind viețile fiilor lui Pandu și la a cărui moarte Panchalas, precum și noi înșine, cu fiii noștri, Satyaki și Vasudeva, vom muri cu siguranță, a plecat la porunca ta. Ce poate fi mai trist decât faptul că virtuosul Vibhatsu a plecat la porunca ta, gândindu-se la numeroasele sale dureri? Bazându-ne pe puterea brațelor acelui erou ilustru, consideră că dușmanii noștri sunt deja învinși în luptă, iar întregul pământ este deja cucerit de noi. Pentru acel războinic puternic m-am abținut să-i trimit în lumea de dincolo pe toți Dhartarashtras împreună cu Suvalas, în mijlocul adunării. Dotați cu puterea armelor și susținuți de Vasudeva, trebuie să înăbușim mânia care s-a stârnit în noi, pentru că tu ești cauza acestei mânii. Într-adevăr, cu ajutorul lui Krishna, ucigându-i pe dușmanii noștri conduși de Karna, suntem capabili să stăpânim întregul pământ (astfel) cucerit cu propriile noastre arme. Înzestrați cu bărbăție, suntem totuși copleșiți de calamități, ca urmare a viciului tău de a juca jocuri de noroc, în timp ce proștii lui Dhritarashtra devin din ce în ce mai puternici cu tributurile (adunate de la regii dependenți). O, puternic monarh, se cuvine să ții cont de îndatoririle unui Kshatriya. O, mare rege, nu este datoria unui Khsatriya să trăiască în pădure. Înțelepții sunt de părere că a domni este datoria principală a unui Kshatriya. O, rege, tu ești familiarizat cu moralitatea Kshatriya. Prin urmare, nu te abate de la calea datoriei. Îndepărtându-ne de pădure, să-i chemăm pe Partha și

Janardana şi să-i ucidem, O, rege, pe fiii lui Dhritarashtra, chiar înainte de împlinirea celor douăsprezece ani. O, ilustru monarh, O, rege al regilor, chiar dacă aceşti Dhartarashtra vor fi înconjuraţi de soldaţi în formaţie de luptă, îi voi trimite în lumea de dincolo doar cu forţa mea. Îi voi ucide pe toţi fiii lui Dhritarashtra împreună cu Sauvalas, într-adevăr, pe Duryodhana, Karna şi pe oricine altcineva care va lupta cu mine. Şi după ce îi voi ucide pe toţi duşmanii noştri, te poţi întoarce în pădure. Acţionând astfel, O, rege, nu vei avea nicio vină. (Sau dacă ai vreun păcat), O, învingător al duşmanilor, O, puternic monarh, spălându-l, O, tată, prin diverse sacrificii, putem urca într-un cer superior. O astfel de împlinire se poate realiza, dacă regele nostru nu se dovedeşte a fi nechibzuit sau ezitant. Tu eşti, însă, virtuos. Cu adevărat, cei înşelători ar trebui distruşi prin înşelăciune. A ucide pe cei înşelători prin înşelăciune nu este considerat păcat. O, Bharata, cei versaţi în moralitate spun că o zi şi o noapte sunt egale cu un an întreg, O, mare prinţ. Textul *Veda*, cel înălţat, este adesea auzit, semnificând că un an este echivalent cu o zi când este petrecut în respectarea anumitor jurăminte dificile. O, tu, cu glorie nepieritoare, dacă *Vedele* sunt o autoritate pentru tine, consideră perioada unei zile şi ceva mai mult ca fiind echivalentă cu treisprezece ani. O, învingător al duşmanilor, acesta este momentul să-l ucizi pe Duryodhana împreună cu adepţii săi. Altfel, O, rege, el va supune întreaga lume voinţei sale. O, cel mai important dintre monarhi, toate acestea sunt rezultatul dependenţei tale de jocurile de noroc. Suntem deja în pragul distrugerii, ca urmare a promisiunii tale de a trăi un an fără a fi descoperiţi. Nu găsesc ţara în care, dacă trăim, răuvoitorul Suyodhana să nu poată să ne găsească prin spionii săi. Şi găsindu-ne, acel ticălos ne va trimite din nou în mod înşelător în exil în pădure. Sau, dacă acel păcătos ne va vedea ieşind, după expirarea perioadei promise de nedescoperire, te va invita din nou, O, mare rege, la zaruri, şi jocul va începe din nou. Chemat încă o dată, te vei şterge din nou la zaruri. Nu eşti priceput la zaruri, şi când vei fi chemat la joc, vei fi lipsit de simţuri. Prin urmare, O, puternic monarh, va trebui să duci din nou o viaţă în pădure. Dacă, O, puternic rege, nu vrei să ne faci nefericiţi pe viaţă, respectă pe deplin porunca *Vedelor*, (care ne învaţă că) cei înşelători trebuie ucişi prin înşelăciune. Dacă aş avea porunca ta, aş merge (la Hastinapura) şi, la fel cum focul care cade pe o grămadă de iarbă o consumă, l-aş ucide pe Duryodhana, punând în joc toată puterea mea. Prin urmare, se cuvine să-mi acorzi permisiunea."

Vaisampayana a continuat: Astfel abordat de Bhima, regele Yudhishthira cel drept a mirosit coroana acelui fiu al lui Pandu şi, liniştindu-l, i-a spus: «O, tu, cel cu braţele puternice, fără îndoială, cu ajutorul celui care mânuieşte *Gandiva*, îl vei ucide pe Suyodhana la sfârşitul celui de-al treisprezecelea an. Dar, O, fiu al lui Pritha, în ceea ce priveşte afirmaţia ta, „O, Domnule, timpul s-a împlinit", nu îndrăznesc să spun o minciună, căci minciuna nu este în mine. O, fiu al lui Kunti, fără ajutorul înşelăciunii, îl vei ucide pe răul şi nestăpânitul Duryodhana, împreună cu aliaţii săi"».

În timp ce Yudhishthira cel drept îi vorbea astfel lui Bhima, marele şi ilustrul Rishi Vrihadaswa a venit în faţa lor. Şi văzând acel ascet virtuos în faţa lui, regele drept l-a venerat conform rânduielii, cu ofranda *Madhuparka*. Şi când ascetul s-a aşezat şi s-a odihnit, Yudhishthira, cel cu braţele puternice, s-a aşezat lângă el şi, privindu-l, i s-a adresat astfel, cu un accent extrem de milos:

> „O, sfântule, chemat de jucători vicleni, pricepuţi la zaruri, am fost lipsit de avere şi de regat prin jocuri de noroc. Nu sunt priceput la zaruri şi nu sunt familiarizat cu înşelăciunea. Oameni păcătoşi, prin mijloace necinstite, m-au învins la joc. Au adus chiar şi în adunarea publică pe soţia mea, care îmi este mai dragă decât viaţa însăşi. Şi, învingându-mă a doua oară, m-au trimis într-un exil dureros în această mare pădure, îmbrăcat în piei de cerb. În prezent, duc o viaţă dureroasă în pădure, cu inima îndurerată. Cuvintele dure şi crude pe care mi le-au adresat cu ocazia acelui joc de noroc şi cuvintele prietenilor mei îndureraţi referitoare la jocul de zaruri şi alte subiecte sunt toate păstrate în memoria mea. Amintindu-mi de ele, îmi petrec toată noaptea în anxietate (fără somn). Lipsit şi de compania ilustrului mânuitor al *Gandivei*, de care depind vieţile noastre, sunt aproape lipsit

de viață. O, când îl voi vedea pe Vibhatsu, cel cu vorbele dulci și inima mare, atât de plin de bunătate și activitate, întorcându-se la noi, după ce a obținut toate armele? Există vreun rege pe acest pământ care să fie mai nefericit decât mine? Ai văzut sau auzit vreodată de cineva așa? După părerea mea, nu există om mai nefericit decât mine."

Vrihadaswa a spus: O, mare rege, O, fiu al lui Pandu, tu spui: «Nu există nimeni mai nefericit decât mine». O, monarh fără păcat, dacă vrei să asculți, îți voi povesti istoria unui rege mai nefericit decât tine.

Vaisampayana a continuat: Atunci, regele i-a spus ascetului: „O, ilustrule, spune-mi, doresc să aud povestea regelui care a ajuns într-o astfel de situație".

Vrihadaswa a spus: O, rege, O, tu care nu cazi niciodată, ascultă cu atenție împreună cu frații tăi, îți voi povesti istoria unui prinț mai nefericit decât tine. Era odată un rege renumit printre Nishadhas, numit Virasena. El avea un fiu numit Nala, versat în (cunoașterea) virtuții și bogăției. Am auzit că acel rege a fost învins în mod înșelător de Pushkara și, afectat de calamitate, a locuit în pădure împreună cu soția sa. Și, O, rege, în timp ce trăia în pădure, nu avea nici sclavi, nici căruțe, nici frați, nici prieteni alături de el. Dar tu ești înconjurat de frații tăi eroici, asemenea celestelor, și, de asemenea, de cei mai de seamă regenerați, asemenea lui Brahma însuși. De aceea, nu se cuvine să te întristezi.

Yudhishthira spuse: „Sunt nerăbdător să aud în detaliu, O, tu, cel mai elocvent dintre oameni, istoria ilustrului Nala. Se cuvine, așadar, să mi-o povestești."

SECȚIUNEA LIII

Vrihadaswa a spus: Era odată un rege numit Nala, fiul lui Virasena. Era puternic, chipeș, priceput în (cunoașterea) cailor și poseda toate calitățile dezirabile. Era în fruntea tuturor regilor, asemenea stăpânului ceresc. Înălțat deasupra tuturor, semăna cu soarele în gloria sa. Era regele Nishadhas, preocupat de bunăstarea brahmanilor, versat în *Vede* și dotat cu eroism. Era sincer, îi plăceau zarurile și era stăpânul unei armate puternice. Era iubit de bărbați și femei, avea un suflet mare și pasiuni stăpânite. Era protectorul (tuturor), cel mai bun arcaș și asemănător cu Manu însuși. Și asemenea lui, printre Vidarbhas se afla (un rege numit) Bhima, de o vitejie teribilă, eroic și binevoitor față de supușii săi și înzestrat cu toate virtuțile. (Dar, cu toate acestea) el nu avea copii. Și cu o minte hotărâtă, el a încercat din răsputeri să obțină urmași. Și, O, Bharata, a venit la el (odată) un *Brahmarshi* numit Damana. Și, O, rege al regilor, dorind să aibă urmași, Bhima, versat în moralitate, împreună cu regina sa, l-au mulțumit pe ilustrul *Rishi* printr-o primire respectuoasă. Și Damana, mulțumit, le-a acordat regelui și soției sale o binecuvântare sub forma unei fiice prețioase și a trei fii cu suflete înalte și mare faimă. (Și ei se numeau respectiv) Damayanti, Dama și Danta, și ilustrul Damana. Cei trei fii erau înzestrați cu toate calitățile, aveau o înfățișare teribilă și erau extrem de curajoși. Damayanti, cu talia subțire, era renumită în întreaga lume pentru frumusețea și strălucirea ei, pentru reputația bună, grația și norocul ei. Când a ajuns la maturitate, sute de servitoare și sclave, împodobite cu ornamente, o serveau ca pe însăși Sachi. Iar fiica lui Bhima, cu trăsături impecabile, împodobită cu toate ornamentele, strălucea în mijlocul servitoarelor sale, ca fulgerul luminos al norilor. Iar domnișoara cu ochi mari era înzestrată cu o frumusețe deosebită, asemenea celei a lui Sree însăși. Și nici printre cerești, nici printre Yakshas, nici printre oameni nu exista cineva care să fie înzestrat cu o asemenea frumusețe, văzută sau auzită până atunci. Iar frumoasa fecioară umplea de bucurie chiar și inimile zeilor. Și acel tigru printre oameni, Nala, nu avea egal în cele (trei) lumi: căci în frumusețe era ca însuși Kandarpa în forma sa întrupată. Și mișcați de admirație, heralzii au cântat din nou și din nou laudele lui Nala în fața Damayanti și ale Damayanti în fața conducătorului Nishadhas. Și auzind în repetate rânduri despre virtuțile celuilalt, au conceput un atașament unul față de celălalt, care nu era născut din vedere, iar acel atașament, O,

fiu al lui Kunti, a început să crească în intensitate. Și atunci Nala nu a mai putut controla iubirea care îi umplea sufletul. Și a început să-și petreacă mare parte din timp în singurătate, în grădinile adiacente apartamentului interior (al palatului său). Și acolo a văzut o mulțime de lebede cu aripi aurii, rătăcind prin pădure. Și dintre ele a prins una cu mâinile. Și atunci cea care zbura pe cer i-a spus lui Nala: „Nu merit să fiu ucisă de tine? O, rege. Voi face ceva care îți va fi pe plac. O, rege al Nishadhas. Voi vorbi despre tine în fața Damayanti în așa fel încât ea să nu mai dorească niciodată pe altcineva (ca stăpân al ei).” Astfel abordat, regele a eliberat lebăda. Și acele lebede s-au ridicat apoi pe aripile lor și s-au dus în țara Vidarbhas. Și, ajungând în orașul Vidarbhas, păsările s-au așezat în fața Damayanti, care le-a văzut pe toate. Și Damayanti, în mijlocul servitoarelor sale, văzând acele păsări de înfățișare extraordinară, s-a umplut de bucurie și s-a străduit fără pierdere de timp să prindă acele cursoare ale cerului. Și lebedele, în fața acelui grup de frumuseți, au zburat în toate direcțiile. Iar fecioarele de acolo au urmărit păsările, fiecare (alergând) după una. Și lebăda după care alerga Damayanti, după ce a condus-o într-un loc retras, i s-a adresat în limbaj uman, spunând: „O, Damayanti, există un rege printre Nishadhas numit Nala. El este egal cu Aswins în frumusețe, neavând egal printre oameni. Într-adevăr, în frumusețe, el este ca Kandarpa însuși în forma sa întruchipată. O, tu, cu tenul frumos, O, tu, cu talia subțire, dacă vei deveni soția lui, existența ta și frumusețea ta vor avea un scop. Am văzut, într-adevăr, ființe celeste și Gandharvas, și Nagas, și Rakshasas, și oameni, dar niciodată nu am văzut pe cineva ca Nala. Și tu ești o bijuterie printre femei, așa cum Nala este cel mai bun dintre bărbați. Uniunea dintre cei mai buni este fericită.” Astfel i s-a adresat lebăda. Damayanti, O, monarhule, i-a răspuns acolo, zicând: „Spune astfel și lui Nala.” Zicând „*Așa să fie*”, fiica lui Vidarbha, cea ovipară, O, rege, s-a întors în țara Nishadhas și i-a povestit totul lui Nala.

SECȚIUNEA LIV

Vrihadaswa a spus: O, Bharata, auzind aceste cuvinte ale lebedei, Damayanti și-a pierdut de atunci toată liniștea sufletească din cauza lui Nala. Și, suspinând frecvent, era cuprinsă de anxietate, devenind melancolică, palidă și slăbită. Cu inima posedată de zeul iubirii, și-a pierdut repede culoarea, iar cu privirea întoarsă în sus și aerul absent, părea o nebună. Și-a pierdut orice dorință pentru paturi, scaune și obiecte de plăcere. Și a încetat să se mai întindă ziua sau noaptea, plângând mereu și excluzând „*Oh!*” și „*Vai!*”. Văzând-o neliniștită și căzută în acea stare, servitoarele ei i-au prezentat, O, rege, problema bolii ei conducătorului din Vidarbha prin aluzii indirecte. Și regele Bhima, auzind acest lucru de la servitoarele lui Damayanti, a considerat că problema fiicei sale era gravă. Și s-a întrebat: „De ce pare fiica mea atât de bolnavă acum?” Și regele, reflectând la faptul că fiica sa ajunsese la pubertate, a concluzionat că *Swayamvara* lui Damayanti ar trebui să aibă loc. Și monarhul, O, înălțatule, i-a invitat pe toți conducătorii pământului, spunând: „*O, eroi, să știți că Swayamvara lui Damayanti este aproape*.” Și toți regii, auzind de *Swayamvara* lui Damayanti, au venit la Bhima, în conformitate cu mesajul său, umplând pământul cu zgomotul carelor lor, răgetul elefanților lor și nechezatul cailor lor, și însoțiți de batalioanele lor frumoase, împodobite cu ornamente și ghirlande grațioase. Iar Bhima, cel cu brațele puternice, le-a arătat respectul cuvenit acelor monarhi iluștri. Și, onorați cum se cuvine de el, aceștia și-au stabilit reședința acolo.

Și în acel moment, cei mai de seamă dintre Rishi cerești, înzestrați cu mare splendoare, mare înțelepciune și mari jurăminte – și anume, Narada și Parvata – ajunși în cursul rătăcirii lor în regiunile lui Indra, au intrat în palatul stăpânului nemuritorilor, primind venerarea cuvenită. Și Maghavat, după ce i-a venerat cu respect, i-a întrebat despre pacea și bunăstarea lor neperturbată în toate privințele. Și Narada a spus: „O, stăpâne, O, divinule, pacea ne însoțește în toate privințele. Și, O, Maghavat, pacea îi însoțește și pe voi, O, înălțaților, regii întregii lumi.”

Vrihadaswa a continuat. Auzind cuvintele lui Narada, sclavul lui Vala și Vritra a spus: „Acei conducători drepți ai pământului care luptă renunțând la orice dorință de viață și care

întâmpină moartea când le vine timpul cu ajutorul armelor, fără să fugă de pe câmpul de luptă, lor le aparţine această regiune, veşnică pentru ei şi care le îndeplineşte toate dorinţele, aşa cum este pentru mine. Unde sunt acei eroi Kshatriya? Nu văd acei regi apropiindu-se (acum). Unde sunt oaspeţii mei preferaţi?" Astfel abordat de Sakra, Narada a răspuns: „Ascultă, O, Mahavat, de ce nu vezi regii (acum)? Conducătorul Vidarbhas are o fiică — celebra Damayanti. În frumuseţe, ea le depăşeşte pe toate femeile pământului. *Swayamvara* ei, O, Sakra, va avea loc în curând. Acolo se îndreaptă toţi regii şi prinţii din toate direcţiile. Şi toţi domnii pământului doresc să aibă acea perlă a pământului, doresc să o aibă cu ardoare, O, stăpân al lui Vala şi Vritra." Şi în timp ce vorbeau astfel, cei mai de seamă dintre nemuritori, *Lokapalas* cu Agni printre ei, au apărut în faţa stăpânului celeştilor. Şi toţi au auzit cuvintele lui Narada, pline de semnificaţie gravă. Şi de îndată ce le-au auzit, au exclamat în extaz: „Şi noi vom merge acolo". Şi, O, puternic monarh, însoţiţi de însoţitorii lor şi călare pe vehiculele lor (respective), au pornit spre ţara Vidarbhas, unde (se duseseră) toţi regii. Şi, O, fiu al lui Kunti, regele Nala, cu sufletul înalt, auzind şi el de adunarea regilor, a pornit cu inima veselă, plină de dragostea pentru Damayanti. Şi (s-a întâmplat) că zeii l-au văzut pe Nala pe drum, păşind pe pământ. Şi forma lui, datorită frumuseţii sale, era ca a zeului iubirii însuşi. Şi văzându-l strălucitor ca soarele, *Lokapalas* au fost cuprinşi de uimire la vederea bogăţiei frumuseţii sale şi şi-au abandonat intenţia. Şi, O, rege, lăsându-şi carele în cer, locuitorii cerului au coborât din firmament şi i-au vorbit conducătorului Nishadhas, spunând: „O, cel mai de seamă dintre monarhii care conduc Nishadhas, O, Nala, tu eşti devotat adevărului. Ajută-ne. O, cel mai bun dintre oameni, fii mesagerul nostru."

SECŢIUNEA LV

Vrihadaswa a continuat: O, Bharata, Nala şi-a dat cuvântul celor cereşti, spunând: „*O voi face*". Apoi, apropiindu-se de ei, i-a întrebat cu mâinile împreunate: „Cine sunteţi voi? Şi cine este cel care doreşte ca eu să fiu mesagerul său? Şi, mai mult, ce trebuie să fac pentru voi? O, spuneţi-mi adevărul!" – Când regele Nishadhas a vorbit astfel, Maghavat a răspuns, spunând: „Să ştii că noi, nemuritorii, am venit aici pentru Damayanti. Eu sunt Indra, acesta este Agni, acesta este stăpânul apelor, iar acesta, O, rege, este chiar Yama, distrugătorul trupurilor oamenilor. Anunţ-o pe Damayanti de sosirea noastră, spunând: „Păzitorii lumii, (constituită din) marele Indra şi ceilalţi, vin la adunare, dorind să vadă (*Swayamvara*). Zeii, Sakra şi Agni şi Varuna şi Yama, doresc să te obţină. Alege, aşadar, pe unul dintre ei ca stăpân al tău." Astfel abordat de Sakra, Nala a spus cu mâinile împreunate: „Am venit aici cu acelaşi scop. Nu se cuvine să mă trimiţi (în această misiune). Cum poate o persoană care se află sub influenţa iubirii să se hotărască să vorbească astfel unei doamne în numele altora? De aceea, cruţaţi-mă, zei!" Zeii, însă, au spus: „O, stăpâne al Nishadhas, după ce ai promis mai întâi, spunând: „*Voi face!*", de ce nu acţionezi acum în consecinţă? O, stăpâne al Nishadhas, spune-ne fără întârziere."

Vrihadaswa a continuat: Astfel abordat de acei cereşti, conducătorul Nishadhas a vorbit din nou, spunând: „Acele palate sunt bine păzite. Cum pot spera să intru în ele?" Indra a răspuns: „Vei putea intra." Şi, spunând: „*Aşa să fie!*", Nala s-a dus la palatul Damayanti. Ajuns acolo, a văzut-o pe fiica regelui Vidarbha înconjurată de servitoarele sale, strălucind de frumuseţe şi excelând în simetria formelor, cu membre extrem de delicate, talie subţire şi ochi frumoşi. Şi părea să umbrească lumina lunii cu propria ei splendoare. Şi în timp ce o privea pe acea doamnă cu zâmbetul dulce, dragostea lui Nala a crescut, dar dorind să-şi păstreze cuvântul dat, şi-a înăbuşit pasiunea. Şi la vederea lui Naishadha, copleşite de strălucirea lui, acele femei de seamă s-au ridicat de pe scaune uimite. Şi pline de mirare (la vederea lui), l-au lăudat pe Nala cu bucurie în inimă. Şi fără să spună nimic, i-au adus omagiu în gând: „O, ce frumuseţe! O, ce blândeţe aparţine acestui om cu suflet înalt! Cine este el? Este vreun zeu sau Yaksha sau Gandharva?" Şi acele femei de seamă, confuze de splendoarea şi timiditatea lui Nala, nu îndrăzneau să-l abordeze deloc în vorbă. Şi Damayanti, deşi ea însăşi uimită, i s-a adresat zâmbind războinicului Nala, care i-a zâmbit şi el blând, spunând: „Cine eşti tu, O, tu, cu trăsături fără cusur, care ai venit aici trezindu-mi iubirea? O,

tu, cel fără păcat, O, erou cu înfățișare cerească, sunt nerăbdătoare să aflu cine ești tu, cel care ai venit aici. Și de ce ai venit aici? Și cum se face că nu ai fost descoperit de nimeni, având în vedere că apartamentele mele sunt bine păzite și că poruncile regelui sunt severe?" Astfel interogat de fiica regelui Vidarbhas, Nala a răspuns: „O, frumoasă doamnă, să știi că numele meu este Nala. Am venit aici ca mesager al zeilor. Cei cerești, Sakra, Agni, Varuna și Yama, doresc să te aibă. O, frumoasă doamnă, alege-l pe unul dintre ei ca stăpân al tău. Prin puterea lor am intrat aici neobservat și din acest motiv nimeni nu m-a văzut pe drum și nu mi-a împiedicat intrarea. O, blândă, am fost trimis de către cel mai important dintre cei cerești chiar pentru acest scop. Auzind aceasta, O, norocoasă, fă ce dorești."

SECȚIUNEA LVI

Vrihadaswa a spus: Damayanti, după ce s-a închinat zeilor, i s-a adresat lui Nala cu un zâmbet: „O, rege, iubește-mă cu respectul cuvenit și poruncește-mi ce să fac pentru tine. Eu și toate bogățiile mele sunt ale tale. Acordă-mi, O, înălțatule, iubirea ta cu încredere deplină. O, rege, limbajul lebedelor mă arde. Pentru tine, O, eroule, am făcut ca regii să se întâlnească. O, dătător de onoare cuvenită, dacă mă părăsești pe mine, care te ador, pentru tine voi recurge la otravă, la foc, la apă sau la frânghie." Astfel abordat de fiica regelui Vidarbhas, Nala i-a răspuns: „Cu *Lokapalas* prezenți, alegi un bărbat? Îndreaptă-ți inima către acei domni înalți, creatorii lumilor, la picioarele cărora nu sunt egal. Nemulțumind zeii, un muritor ajunge la moarte. Salvează-mă, O, tu, cea cu membre fără cusur! Alege tu cerești care îi depășesc pe toți. Acceptând zeii, bucură-te de veșminte imaculate, ghirlande celeste de culori variate și ornamente excelente. Ce femeie nu l-ar alege ca stăpân pe Hutasana, șeful celor cerești, care cuprinde pământul și îl înghite? Ce femeie nu l-ar alege ca stăpân pe cel a cărui teroare determină toate creaturile să calce pe calea virtuții? Și ce femeie nu l-ar alege ca stăpân pe virtuosul și înaltul Mahendra, stăpânul celor cerești, pedepsitorul Daityas și Danavas?

Sau, dacă poți alege în inima ta pe Varuna dintre *Lokapalas*, fă-o fără ezitare. Acceptă acest sfat prietenos. Astfel abordată de Naishadha, Damayanti, cu ochii plini de lacrimi de durere, i-a spus astfel lui Nala: „O, stăpân al pământului, închinându-mă tuturor zeilor, te aleg pe tine ca stăpân al meu. Îți spun asta cu sinceritate." Regele, care venise ca mesager al zeilor, i-a răspuns lui Damayanti, care stătea tremurând cu mâinile împreunate: „O, tu, cea amabilă, fă cum dorești. După ce mi-am dat jurământul, O, tu, cea binecuvântată, în special zeilor, cum aș putea eu, venind în misiune pentru altcineva, să îndrăznesc să-mi urmăresc propriul interes? Dacă urmărirea propriului meu interes este în concordanță cu virtutea, o voi urmări, și tu, O, frumoasă, acționează în consecință." Atunci Damayanti, cu zâmbetul ei luminos, îi spuse încet regelui Nala, cu lacrimi în ochi: „O, stăpâne al oamenilor, văd o cale fără vină, prin care niciun păcat nu se va atașa de tine. O, rege, tu, O, cel mai de seamă dintre oameni, vino la *Swayamvara* însoțit de toți zeii, conduși de Indra. Acolo, O, monarh, în prezența *Lokapalas*, eu, O, tigru printre oameni, te voi alege pe tine — și nu vei avea nicio vină." Astfel abordat, O, monarh, de fiica lui Vidarbha, regele Nala s-a întors acolo unde zeii stăteau împreună. Și văzându-l apropiindu-se de acei mari zei, *Lokapalas*, l-au întrebat cu nerăbdare despre tot ce se întâmplase, spunând: „O, rege, ai văzut-o pe Damayanti cu zâmbetul dulce? Ce ne-a spus ea tuturor? O, monarh fără păcat, spune-ne totul". **Nala răspunse**: «La porunca ta, am intrat în palatul Damayanti, dotat cu porți înalte păzite de gardieni veterani înarmați cu baghete. Și când am intrat, nimeni nu m-a perceput, datorită puterii tale, cu excepția prințesei. Și am văzut servitoarele ei, iar ele m-au văzut și ele. Și, O, înălțați cerești, văzându-mă, au fost cuprinse de uimire. Și când i-am vorbit despre tine, fecioara cu chip frumos, voința ei s-a îndreptat spre mine, O, voi, cei mai buni dintre zei, și m-a ales (ca soț). Și fecioara a spus: „Lasă zeii, O, tigru printre oameni, să vină cu tine la *Swayamvara*, și eu te voi alege în prezența lor. Atunci, O, tu, cel cu brațe puternice, nu vei fi blamat pentru nimic. „Asta este tot, zei, ceea ce s-a întâmplat, așa cum am spus. În cele din urmă, totul depinde de voi, voi, cei mai de seamă dintre celesti"».

SECȚIUNEA LVII

Vrihadaswa a continuat: Apoi, în ora sacră a zilei lunare sfinte a sezonului propice, regele Bhima a convocat regii la *Swayamvara*. Auzind aceasta, toți domnii pământului, cuprinși de dragoste, s-au grăbit să vină acolo, dorind să o posede pe Damayanti. Și monarhii au intrat în amfiteatrul decorat cu coloane aurite și un arc portal înalt, ca niște lei puternici care intră în sălbăticia muntelui. Și acei domni ai pământului, împodobiți cu ghirlande parfumate și cercei lustruiți, atârnați cu bijuterii, s-au așezat pe scaunele lor. Și acea adunare sacră a regilor, onorată de acei tigri printre oameni, semăna cu Bhogavati, plină de Nagas, sau cu o peșteră de munte cu tigri. Și brațele lor erau robuste, asemănătoare cu măciucile de fier, bine conturate, grațioase și arătând ca șerpi cu cinci capete. Și împodobiți cu buclele frumoase, nasurile, ochii și sprâncenele fine, chipurile regilor străluceau ca stelele pe firmament. Și (când a sosit momentul), Damayanti, cu chipul ei frumos, furând privirile și inimile prinților cu lumina ei orbitoare, a intrat în sală. Și privirile acelor regi iluștri erau fixate pe acele părți ale corpului ei pe care le zăriseră prima dată, fără să se miște deloc. Și când, O, Bharata, au fost proclamate numele monarhilor, fiica lui Bhima a văzut cinci persoane cu înfățișare identică. Și văzându-i așezați acolo, fără nicio diferență în ceea ce privește înfățișarea, îndoiala i-a umplut mintea și nu a putut să-și dea seama care dintre ei era regele Nala. Și pe oricare dintre ei îl privea, îl considera pe el regele Nishadhas. Și cuprinsă de neliniște, frumoasa gândi în sinea ei: „O, cum să-i disting pe cei cerești și cum să-l recunosc pe regele Nala?” Și gândind astfel, fiica lui Vidarbha se umplu de tristețe. Și, O, Bharata, amintindu-și semnele care aparțineau celestelor, despre care auzise, ea s-a gândit: „Acele atribute ale celestelor, despre care am auzit de la bătrâni, nu se potrivesc cu niciuna dintre zeitățile prezente aici, pe pământ”. Și, gândindu-se îndelung la această chestiune și reflectând asupra ei în repetate rânduri, ea a decis să caute protecția zeilor înșiși. Și, închinându-se în fața lor cu mintea și cu vorbele, cu mâinile împreunate, ea le-a adresat cu voce tremurândă: „De când am auzit vorbele lebedelor, l-am ales pe regele Nishadhas ca stăpân al meu. De dragul adevărului, O, zeilor, dezvăluiți-mi cine este el. Și întrucât nici în gânduri, nici în cuvinte nu m-am abătut niciodată de la el, O, zeilor, de dragul acelui adevăr, dezvăluiți-mi cine este el. Și întrucât zeii înșiși au hotărât ca conducătorul Nishadhas să fie stăpânul meu, O, să-l dezvăluie mie, pentru adevărul acesta. Și întrucât am făcut acest jurământ pentru a-i aduce omagiu lui Nala, pentru adevărul acesta, O, să-l dezvăluie zeii mie, O, să-și ia păzitorii înălțați ai lumilor formele lor proprii, pentru ca eu să-l pot cunoaște pe regele drept.” Auzind aceste cuvinte înduioșătoare ale lui Damayanti și constatând hotărârea ei fermă, dragostea ei arzătoare pentru regele Nishadhas, puritatea inimii ei și înclinația, respectul și afecțiunea ei pentru Nala, zeii au făcut ceea ce li se ceruse și și-au asumat atributele respective cât au putut de bine. Și atunci ea i-a văzut pe cei cerești fără pic de transpirație, cu ochii nemișcați, cu ghirlande neofilite, nepătate de praf și stând fără să atingă pământul. Iar Naishadha a rămas dezvăluit umbrei sale, cu ghirlandele sale ofilite, pătat de praf și transpirație, odihnindu-se pe pământ cu ochii clipind. Și, O, Bharata, discernând zeii și pe virtuosul Nala, fiica lui Bhima l-a ales pe Naishadha conform adevărului ei. Iar domnișoara cu ochi mari a prins atunci timid poala veșmântului său și i-a pus în jurul gâtului o coroană de flori de o grație deosebită. Și când acea fecioară cu tenul frumos l-a ales astfel pe Nala ca soț, regii au izbucnit brusc în exclamații de „*Oh !*” și „*Alas !*”. Și, O, Bharata, zeii și marii Rishi au strigat uimiți „*Excelent! Excelent!*”, aplaudând în același timp pe rege. Și, O Kauravya, fiul regal al lui Virasena, cu inima plină de bucurie, a mângâiat-o pe frumoasa Damayanti, spunând: „De vreme ce tu, O binecuvântată, ai ales un muritor în prezența celestelor, cunoaște-mă ca pe un soț ascultător de poruncile tale. Și, O, tu, cu zâmbetul dulce, îți spun cu sinceritate că, atâta timp cât viața va continua în trupul meu, voi rămâne al tău și numai al tău.” Damayanti, cu mâinile împreunate, i-a adus omagiu lui Nala cu cuvinte de aceeași însemnătate. Și fericitul cuplu, privindu-l pe Agni și pe ceilalți zei, le-a cerut în gând protecția. Și după ce fiica lui Bhima l-a ales pe Naishadha ca soț, *Lokapalas*, cu inimi pline de bucurie, i-au acordat lui Nala opt binecuvântări. Și Sakra, stăpânul lui Sachi, i-a acordat lui Nala binecuvântarea de a-și putea contempla divinitatea în sacrificii și de a ajunge apoi la legiuni binecuvântate, iar Hutasana i-a acordat binecuvântarea prezenței sale ori de câte ori Naishadha dorea, precum și regiuni la fel de strălucitoare ca el însuși. Iar Yama i-a acordat lui Nala gustul subtil al mâncării, precum și

preeminența în virtute. Iar stăpânul apelor i-a acordat lui Nala propria sa prezență ori de câte ori dorea, precum și ghirlande cu parfum celest. Și astfel, fiecare dintre ei i-a acordat câte două binecuvântări. După ce i-au acordat aceste binecuvântări, zeii s-au dus în ceruri. Iar regii, după ce au asistat cu uimire la alegerea lui Nala de către Damayanti, s-au întors încântați de unde veniseră. Și la plecarea acelor puternici monarhi, Bhima, cu sufletul înălțat, mulțumit, a sărbătorit nunta lui Nala și Damayanti. Și după ce a rămas acolo o vreme, conform dorinței sale, Naishadha, cel mai bun dintre oameni, s-a întors în orașul său cu permisiunea lui Bhima. Și după ce a dobândit acea perlă de femeie, virtuosul rege, O, monarhule, a început să-și petreacă zilele în bucurie, asemenea ucigașului lui Vala și Vritra în compania lui Sachi. Și asemănându-se cu soarele în gloria sa, regele, plin de bucurie, a început să-și conducă supușii cu dreptate și să le ofere o mare satisfacție. Și asemenea lui Yayati, fiul lui Nahusha, acel monarh inteligent a sărbătorit sacrificiul calului și multe alte sacrificii cu daruri abundente pentru brahmani. Și asemenea unui zeu, Nala se distra cu Damayanti în păduri și livezi romantice. Și regele cu suflet nobil a avut cu Damayanti un fiu pe nume Indrasena și o fiică pe nume Indrasena. Și sărbătorind sacrificii și distrându-se (cu Damayanti) astfel, regele a domnit peste pământul plin de bogății.

SECȚIUNEA LVIII

Vrihadaswa a spus: Când păzitorii aprigi ai lumilor se întorceau după ce fiica lui Bhima îl alesese pe Naishadha, pe drum au întâlnit Dwapara cu Kali care se apropia de ei. Și văzându-l pe Kali, Sakra, ucigașul lui Vala și Vritra, a spus: «O, Kali, spune-mi unde te duci cu Dwapara». Iar Kali i-a răspuns lui Sakra: „Mă duc la *Swayamvara* lui Damayanti, pentru a o obține (ca soție), deoarece inima mea este îndrăgostită de acea domnișoară.” Auzind aceasta, Indra a spus zâmbind: „*Swayamvara* s-a terminat deja. În fața noastră, ea l-a ales pe Nala ca soț.” La răspunsul lui Sakra, Kali, cel mai josnic dintre cești, plin de mânie, s-a adresat tuturor zeilor și a spus: „De vreme ce, în prezența celestelor, ea l-a ales pe un muritor ca stăpân al ei, este potrivit ca ea să sufere o soartă grea”. Auzind aceste cuvinte ale lui Kali, cești au răspuns: „Damayanti l-a ales pe Nala cu aprobarea noastră.” Ce fecioară nu l-ar alege pe regele Nala, înzestrat cu toate virtuțile? Cunoscător al tuturor îndatoririlor, comportându-se întotdeauna cu corectitudine, el a studiat cele patru *Vede* împreună cu *Puranele*, care sunt considerate a fi a cincea. Ducând o viață lipsită de răutate față de toate creaturile, el este sincer și ferm în jurămintele sale, iar în casa sa zeii sunt mereu mulțumiți de sacrificiile ținute conform rânduielii. În acel tigru printre oameni — acel rege asemănător unui *Lokapala* — se află adevărul, îngăduința, cunoașterea, ascetismul, puritatea, stăpânirea de sine și liniștea perfectă a sufletului. O, Kali, nebunul care dorește să-l blesteme pe Nala, care are un astfel de caracter, se blestemă pe sine însuși și se distruge prin propria sa faptă. Și, O, Kali, cel care caută să-l blesteme pe Nala, încununat cu astfel de virtuți, se scufundă în groapa largă și fără fund a iadului, plină de chinuri.” După ce au spus aceasta lui Kali și Dwapara, zeii s-au dus în ceruri. Și când zeii au plecat, Kali i-a spus lui Dwapara: „Nu sunt în stare, O, Dwapara, să-mi stăpânesc mânia. Îl voi poseda pe Nala, îl voi lipsi de regatul său și el nu se va mai juca cu fiica lui Bhima. Intrând în zaruri, se cuvine să mă ajuți.”

SECȚIUNEA LIX

Vrihadaswa a spus: După ce a încheiat acest pact cu Dwapara, Kali a venit în locul unde se afla regele Nishadhas. Și, mereu în căutarea unei breșe, a continuat să locuiască în țara Nishadhas pentru o lungă perioadă de timp. Și în al doisprezecelea an, Kali a văzut o breșă. Într-o zi, după ce a răspuns chemării naturii, Naishadha a atins apa și și-a spus rugăciunile de seară, fără să-și spele mai întâi picioarele. Și prin această (omisiune) Kali a intrat în persoana lui. Și, după ce l-a posedat pe Nala, a apărut în fața lui Pushkara și i s-a adresat, spunând: „Vino și joacă zaruri cu Nala. Cu ajutorul meu, vei câștiga cu siguranță jocul. Și învingându-l pe regele Nala și cucerindu-i regatul, vei domni peste Nishadhas.” Astfel îndemnat de Kali, Pushkara s-a dus la Nala. Și Dwapara s-a apropiat și el de Pushkara, devenind zarul principal numit *Vrisha*. Și apărând în fața războinicului

Nala, ucigașul eroilor inamici, Pushkara a spus în repetate rânduri: „Să jucăm împreună zaruri.” Provocat astfel în prezența lui Damayanti, regele cu mintea înaltă nu a putut refuza mult timp. Și, în consecință, a stabilit ora jocului. Și, posedat de Kali, Nala a început să piardă, în joc, mizele sale în aur, argint, care cu echipele lor și robe. Și înnebunit de zaruri, niciunul dintre prietenii săi nu a reușit să-l convingă pe acel reprimator al dușmanilor să renunțe la jocul care continua. Și atunci, O, Bharata, cetățenii, împreună cu consilierii șefi, au venit acolo pentru a-l vedea pe monarhul îndurerat și a-l convinge să renunțe. Și vizitiul, venind la Damayanti, i-a spus: „O, doamnă, cetățenii și oficialii statului așteaptă la poartă. Informează-l pe regele Nishadhas că cetățenii au venit aici, neputând suporta calamitatea care s-a abătut asupra regelui lor, cunoscător al virtuții și bogăției”. Atunci, fiica lui Bhima, copleșită de durere și aproape lipsită de rațiune din cauza acesteia, i-a spus lui Nala cu voce sufocată: „O, rege, cetățenii, împreună cu consilierii statului, îndemnați de loialitate, așteaptă la poartă, dorind să te vadă. Se cuvine să le acorzi o audiență.” Dar regele, posedat de Kali, nu a rostit niciun cuvânt în răspunsul dat reginei sale cu priviri grațioase, care își exprima astfel lamentațiile. La auzul acestor cuvinte, consilierii de stat, precum și cetățenii, copleșiți de durere și rușine, s-au întors la casele lor, spunând: „*El nu mai trăiește!* Și, O, Yudhishthira, astfel Nala și Pushkara au jucat împreună timp de multe luni, virtuosul Nala fiind mereu învins.”

SECȚIUNEA LX

Vrihadaswa a spus: Fiica lui Bhima, Damayanti, cu mintea limpede, văzând că dreptul rege era înnebunit și lipsit de simțuri la jocul de zaruri, a fost cuprinsă, O, rege, de teamă și durere. Ea a considerat că este o problemă gravă pentru rege. Îngrijorată de calamitatea care îl amenința pe Nala, dar dorind totuși binele lui și înțelegând în cele din urmă că stăpânul ei pierduse totul, ea i-a spus doicii și servitoarei sale Vrihatsena, renumită pentru bunătatea ei, pricepută în toate îndatoririle, credincioasă și cu vorbă dulce, următoarele cuvinte „O, Vrihatsena, du-te și cheamă consilierii în numele lui Nala și spune-le și ce bogății și alte lucruri s-au pierdut și ce a mai rămas.” Consilierii, auzind chemarea lui Nala, au spus: „Este un noroc pentru noi” și s-au apropiat de rege. Și când supușii au venit (astfel) pentru a doua oară, fiica lui Bhima l-a informat pe Nala despre aceasta. Dar regele nu i-a dat atenție. Văzând că soțul ei nu-i dădea importanță cuvintelor, Damayanti, plină de rușine, s-a întors în apartamentele sale. Și auzind că zarurile erau în mod constant nefavorabile virtuosului Nala și că acesta pierduse totul, ea i-a vorbit din nou doicii sale, spunând: „O, Vrihatsena, du-te din nou în numele lui Nala să-l aduci aici, O, binecuvântată, pe vizitiul Varshneya. Problema este foarte gravă.” Și Vrihatsena, auzind aceste cuvinte ale lui Damayanti, a pus ca Varshneya să fie chemat de servitori de încredere. Iar fiica fără prihană a lui Bhima, familiarizată cu comportamentul potrivit pentru moment și loc, adresându-i cuvinte blânde, spuse potrivit ocaziei: „Știi cum s-a comportat întotdeauna regele față de tine. Acum se află în dificultate și se cuvine să-l ajuți. Cu cât regele pierde mai mult în fața lui Pushkara, cu atât mai mare devine entuziasmul său pentru joc. Și pe măsură ce zarurile cad ascultătoare de Pushkara, se vede că ele sunt potrivnice lui Nala în ceea ce privește jocul. Și absorbit de joc, el nu dă ascultare cuvintelor prietenilor și rudelor sale, nici măcar celor ale mele. Nu cred însă că în acest sens Naishadha, cu sufletul său înalt, este de vină, în măsura în care regele nu a dat ascultare cuvintelor mele, fiind absorbit de joc. O, vizitiu, caut protecția ta. Fă ce-ți cer. Mintea mea mă neliniștește. Regele ar putea ajunge la necaz. Înjugând caii preferați ai lui Nala, înzestrați cu rapiditatea minții, ia-i pe acești gemeni (fiul și fiica mea) în car și grăbește-te spre Kundina. Lasă copiii acolo cu rudele mele, împreună cu carul și caii, și fie rămâi acolo, fie du-te în orice alt loc dorești.” Varshneya, vizitiul lui Nala, a raportat apoi în detaliu aceste cuvinte ale Damayanti șefilor de ordine ai regelui. Și după ce a stabilit (chestiunea) în consultare cu ei și a obținut consimțământul lor, O, puternic monarh, vizitiul a pornit spre Vidarbha, luând copiii în căruță. Și lăsând acolo pe băiatul Indrasena și pe fata Indrasena, precum și cea mai bună dintre căruțe și acei cai, vizitiul, cu inima tristă și îndurerată pentru Nala, și-a luat rămas bun de la Bhima. Și rătăcind o vreme, a ajuns în orașul Ayodhya. Și acolo s-a înfățișat cu inima îndurerată înaintea regelui Rituparna și a intrat în serviciul acelui monarh ca vizitiu.

SECȚIUNEA LXI

Vrihadaswa a spus: După ce Varshneya a plecat, Pushkara a câștigat de la dreptul Nala regatul acestuia și toate bogățiile pe care le avea. Și către Nala, O, rege, care își pierduse regatul, Pushkara i-a spus râzând: „Să continuăm jocul. Dar ce mai ai de pariat acum? Damayanti este tot ce ți-a mai rămas; toate celelalte mi le-am câștigat eu. Ei bine, dacă vrei, Damayanti va fi miza noastră acum." Auzind aceste cuvinte ale lui Pushkara, virtuosul rege simți că inima îi va exploda de furie, dar nu scoase niciun cuvânt. Privindu-l pe Pushkara cu durere, regele Nala, cel de mare renume, și-a scos toate podoabele de pe corp. Îmbrăcat într-o singură bucată de pânză, cu trupul descoperit, renunțând la toată averea sa și sporind durerea prietenilor, regele a plecat. Damayanti, îmbrăcată într-o singură bucată de pânză, l-a urmat în timp ce el părăsea orașul. Ajuns la marginea orașului, Nala a rămas acolo trei nopți cu soția sa. Dar Pushkara, O, rege, a proclamat în tot orașul că *oricine îi va arăta atenție lui Nala va fi condamnat la moarte*. Și din cauza acestor cuvinte ale lui Pushkara și cunoscând răutatea lui față de Nala, cetățenii, O, Yudhishthira, nu i-au mai arătat ospitalitate. Și, deși merita ospitalitate, Nala a petrecut trei nopți la marginea orașului, trăind doar cu apă. Și chinuit de foame, regele a plecat în căutare de fructe și rădăcini, Damayanti urmându-l din urmă. Și în agonia foametei, după multe zile, Nala a văzut niște păsări cu penaj de culoare aurie. Și atunci puternicul stăpân al Nishadhas s-a gândit în sinea sa: „Aceștia vor fi banchetul meu de astăzi și, de asemenea, averea mea". Apoi i-a acoperit cu haina pe care o purta – și când a ridicat acea haină, păsările s-au înălțat spre cer. Și văzându-l pe Nala gol și melancolic, stând cu fața întoarsă spre pământ, acei păzitori ai cerului i s-au adresat, spunând: „O, tu, cel cu mintea mică, noi suntem chiar acele zaruri. Am venit aici dorind să-ți luăm pânza, pentru că nu ne plăcea să pleci îmbrăcat". Și găsindu-se lipsit de îmbrăcăminte și știind, de asemenea, că zarurile plecau (împreună cu ea), virtuosul Nala, O, rege, i-a spus astfel lui Damayanti: „O, tu, cea fără de vină, cei prin mânia cărora am fost jefuit de regatul meu, cei prin influența cărora sunt chinuit și afectat de foame, cei pentru care Nishadhas nu mi-au oferit ospitalitate, ei, O, tu, cea timidă, îmi iau hainele, luând forma păsărilor. Căzut în acest dezastru cumplit, sunt chinuit de durere și lipsit de simțuri, eu sunt stăpânul tău, ascultă, așadar, cuvintele pe care ți le spun pentru binele tău. Aceste numeroase drumuri duc spre țara din sud, trecând pe lângă (orașul) Avanti și munții Rikshavat. Acesta este muntele puternic numit Vindhya; acolo, râul Payasvini curge spre mare, iar mai departe se află azilurile asceților, aprovizionate cu diverse fructe și rădăcini. Acest drum duce spre țara Vidarbhas, iar acela spre țara Kosalas. Dincolo de aceste drumuri, spre sud, se află țara din sud." Adresându-se fiicei lui Bhima, O Bharata, regele Nala, îndurerat, i-a spus aceste cuvinte Damayanti, iar și iar. Atunci, copleșită de durere, cu vocea sufocată de lacrimi, Damayanti i-a spus lui Naishadha aceste cuvinte pline de milă: „O, rege, gândindu-mă la intenția ta, inima mea tremură și toate membrele îmi slăbesc. Cum pot să plec, lăsându-te în pădurile singuratice, jefuit de regatul tău și lipsit de averea ta, fără haine pe tine și epuizat de foame și muncă? Când, în pădurile adânci, obosit și chinuit de foame, te vei gândi la fericirea ta de odinioară, eu, O, mare monarh, îți voi alina oboseala. În orice suferință, nu există leac mai bun decât soția, spun medicii. Este adevărul, O, Nala, pe care ți-l spun." Auzind aceste cuvinte ale reginei sale, Nala a răspuns: „O, Damayanti cu talia subțire, este chiar așa cum ai spus. Pentru un bărbat în suferință, nu există prieten sau medicament care să se compare cu soția. Dar eu nu caut să renunț la tine, de ce, O, timid-o, te temi de asta? O, tu, cea fără de prihană, pot să mă părăsesc pe mine însumi, dar pe tine nu te pot părăsi." Damayanti a spus atunci: „Dacă nu intenționezi, O, puternicule rege, să mă părăsești, de ce îmi arăți atunci drumul spre țara Vidarbhas? Știu, O, rege, că nu m-ai părăsi. Dar, O, stăpâne al pământului, având în vedere că mintea ta este distrasă, s-ar putea să mă părăsești. O, cel mai bun dintre oameni, îmi arăți în repetate rânduri calea și prin aceasta, O, tu, cel asemănător unui zeu, îmi sporești durerea. Dacă intenția ta este ca eu să mă duc la rudele mele, atunci, dacă îți place, amândoi ne vom îndrepta spre țara Vidarbhas. O, tu, cel care dai onoruri, acolo regele Vidarbhas te va primi cu respect. Și onorat de el, O, rege, vei trăi fericit în casa noastră."

SECȚIUNEA LXII

Nala a spus: «Cu siguranță, regatul tatălui tău este ca al meu. Dar nu voi merge acolo, sub nicio formă, în această situație extremă. Odată am apărut acolo în glorie, sporindu-ți bucuria. Cum pot merge acolo acum în mizerie, sporindu-ți durerea?»

Vrihadaswa a continuat: Repetând aceste cuvinte lui Damayanti, regele Nala, înfășurat într-o jumătate de haină, și-a mângâiat soția binecuvântată. Amândoi îmbrăcați într-o singură haină și obosiți de foame și sete, în timpul călătoriei lor, au ajuns în cele din urmă la un adăpost pentru călători. Ajuns în acest loc, regele Nishadhas s-a așezat pe pământul gol împreună cu prinții din Vidarbha. Purtând aceeași bucată de pânză (cu Damayanti), murdar, hăituit și pătat de praf, a adormit de oboseală pe pământ, alături de Damayanti. Și, brusc cuprinsă de suferință, inocenta și delicata Damayanti, cu toate semnele norocului, a căzut într-un somn profund. Și, O, monarhule, în timp ce ea dormea, Nala, cu inima și mintea tulburate, nu putea să doarmă liniștit ca înainte. Și reflectând la pierderea regatului său, la abandonarea prietenilor săi și la suferința sa în pădure, s-a gândit: „La ce bun să acționez astfel? Și dacă nu acționez astfel? Moartea este mai bună pentru mine acum? Sau ar trebui să-mi părăsesc soția? Ea îmi este cu adevărat devotată și suferă această suferință pentru mine. Separată de mine, s-ar putea să rătăcească la rudele sale. Devotată cum îmi este, dacă rămâne cu mine, suferința va fi cu siguranță a ei; în timp ce este îndoielnic dacă o părăsesc. Pe de altă parte, nu este improbabil ca ea să aibă chiar fericire la un moment dat". Reflectând asupra acestui lucru în mod repetat și gândindu-se la el din nou și din nou, el a concluzionat, O, monarhule, că părăsirea Damayanti era cea mai bună soluție pentru el. Și el s-a gândit, de asemenea: „Cu o faimă mare și o soartă norocoasă, devotată mie, soțul ei, ea este incapabilă să fie rănită de cineva pe drum, datorită energiei sale". Astfel, mintea lui, influențată de răul Kali, care se gândea la Damayanti, s-a hotărât să o părăsească. Apoi, gândindu-se la propria lui lipsă de haine și la faptul că ea era îmbrăcată într-o singură haină, a intenționat să taie pentru el jumătate din haina lui Damayanti. Și s-a gândit: „Cum să împart această haină, astfel încât iubita mea să nu observe?" Gândindu-se la asta, regele Nala a început să se plimbe în sus și în jos pe lângă baracă. Și, O, Bharata, plimbându-se astfel înainte și înapoi, a găsit o sabie frumoasă, fără teacă, zăcând lângă baracă. Și acel învingător al dușmanilor, după ce a tăiat cu sabia jumătate din pânză și a aruncat arma, a lăsat-o pe fiica lui Vidharbha adormită și a plecat. Dar, cu inima îndurerată, regele Nishadhas s-a întors la baracă și, văzând-o (din nou) pe Damayanti, a izbucnit în lacrimi. Și a spus: „Vai! Iubita mea, pe care nici zeul vântului, nici soarele nu o văzuseră până acum, chiar și ea doarme astăzi pe pământul gol, ca o persoană abandonată. Îmbrăcată în această bucată de pânză ruptă și întinsă ca o persoană distrasă, cum se va comporta frumoasa cu zâmbetul luminos când se va trezi? Cum va rătăci frumoasa fiică a lui Bhima, devotată stăpânului ei, singură și separată de mine, prin aceste păduri adânci locuite de fiare și șerpi? O, binecuvântată, fie ca Adityas și Vasus, gemenii Aswins împreună cu Marutas să te protejeze, virtutea ta fiind cea mai bună apărare a ta." Și adresându-se astfel iubitei sale soții, fără egal pe pământ în frumusețe, Nala se străduia să plece, lipsit de rațiune de Kali. Plecând și tot plecând, regele Nala se întorcea iar și iar la acea baracă, târât de Kali, dar tras înapoi de iubire. Și părea că inima nefericitului rege era sfâșiată în două, și ca un leagăn, el continua să iasă din cabană și să se întoarcă în ea. În cele din urmă, după ce a plâns mult și jalnic, Nala, amețit și lipsit de rațiune de Kali, a plecat, abandonându-și soția adormită. Lipsit de rațiune prin atingerea lui Kali și gândindu-se la comportamentul său, regele a plecat cu tristețe, lăsându-și soția singură în acea pădure pustie.

SECȚIUNEA LXIII

Vrihadaswa a spus: O, rege, după ce Nala a plecat, frumoasa Damayanti, acum revigorată, s-a trezit timid în acea pădure singuratică. Și, O, puternic monarh, negăsind pe stăpânul ei Naishadha, copleșită de durere și suferință, a țipat înspăimântată, spunând: „O, stăpâne? O, puternic monarh! O, soț, m-ai părăsit? O, sunt pierdută și distrusă, speriată în acest loc pustiu. O, ilustru prinț, tu ești sincer în vorbire și familiarizat cu moralitatea. Cum ai putut atunci, după ce mi-ai dat

cuvântul tău, să mă părăsești adormită în pădure? O, de ce ai părăsit-o pe soția ta desăvârșită, devotată ție, mai ales una care nu ți-a greșit, deși tu ai fost nedreptățit de alții? O, rege al oamenilor, se cuvine să acționezi cu credință, conform cuvintelor pe care mi le-ai spus înainte în prezența păzitorilor lumilor. O, taur printre oameni, faptul că soția ta trăiește chiar și un moment după ce ai părăsit-o se datorează doar faptului că muritorilor le este sortit să moară la timpul stabilit. O, taur printre oameni, ajunge cu gluma asta! O, tu, cel de neînfrânat, sunt teribil de speriată. O, stăpâne, arată-te. Te văd! Te văd, O, rege! Ești văzut, O, Naishadha, ascunzându-te în spatele acelor tufișuri, de ce nu-mi răspunzi? Este crud din partea ta, O, mare rege, că, văzându-mă în această situație și plângând astfel, să nu te apropii, O, rege, să mă mângâi. Nu plâng pentru mine, nici pentru altceva. Plâng doar gândindu-mă cum îți vei petrece zilele singur, O, rege. Seara, copleșit de foame, sete și oboseală, sub copaci, cum te vei simți când nu mă vei vedea?" Și atunci Damayanti, chinuită de durere și arzând de suferință, a început să alerge încoace și încolo, plângând de durere. Și acum prințesa neajutorată sărea în picioare, iar acum se prăbușea în stupoare; și acum se ghemuia de groază, iar acum plângea și se văieta cu voce tare. Iar fiica lui Bhima, devotată soțului ei, arzând de durere și suspinând tot mai mult, leșinată și plângând, a exclamat: „Cel care, prin blestemul său, îl face pe Naishadha să sufere această durere, va îndura o durere mai mare decât a noastră. Fie ca acea ființă răutăcioasă care i-a adus asta lui Nala, cu inima fără păcat, să ducă o viață mai mizerabilă, îndurând rele mai mari."

Plângând astfel, soția încoronată a ilustrului (rege) a început să-și caute stăpânul în acele păduri, locuite de animale de pradă. Iar fiica lui Bhima, plângând amar, rătăcea încoace și încolo ca o nebună, exclamând: *„Vai, vai, O, rege!"* Și în timp ce plângea tare ca o femelă de vultur pescar, jelea și se lăsa pradă unor lamentații înduioșătoare fără încetare, se apropie de un șarpe gigantic. Șarpele uriaș și flămând a apucat-o brusc pe fiica lui Bhima, care se apropiase și se mișca în raza lui de acțiune. Și înfășurată în cochiliile șarpelui și plină de durere, ea încă plângea, nu pentru ea însăși, ci pentru Naishadha. **Și ea a spus**: „O, stăpâne, de ce nu te grăbești spre mine, acum că sunt prinsă, fără nimeni care să mă protejeze, de acest șarpe în aceste sălbăticii pustii? Și, O, Naishadha, cum te vei simți când îți vei aminti de mine? O, stăpâne, de ce ai plecat, abandonându-mă astăzi în pădure? Liber de drumul tău, când îți vei recăpăta mintea, simțurile și averea, cum va fi cu tine când te vei gândi la mine? O, Naishadha, O, tu, cel fără păcat, cine te va liniști când vei fi obosit, flămând și leșinat, O, tigru printre regi?" Și în timp ce ea plângea astfel, un vânător care cutreiera pădurile adânci, auzind lamentațiile ei, a venit repede la fața locului. Și văzând-o pe cea cu ochii mari încolăcită de șarpe, s-a repezit spre el și i-a tăiat capul cu arma lui ascuțită. Și după ce a ucis reptila, vânătorul a eliberat-o pe Damayanti. Și după ce i-a stropit corpul cu apă, a hrănit-o și a mângâiat-o. O, Bharata, el i s-a adresat spunând: „O, tu, cu ochi ca ai unei gazele tinere, cine ești? Și de ce ai venit în pădure? Și, O, frumoasă, cum ai ajuns în această mizerie extremă?" Și astfel abordată, O, monarhule, de acel om, Damayanti, O, Bharata, i-a povestit tot ce se întâmplase. Și văzând acea femeie frumoasă îmbrăcată într-o jumătate de veșmânt, cu sânii adânci și șoldurile rotunde, cu membrele delicate și fără cusur, cu fața asemănătoare cu luna plină, cu ochii înfrumusețați de gene curbate și cu vorbirea dulce ca mierea, vânătorul a fost cuprins de dorință. Și chinuit de zeul iubirii, vânătorul a început să o liniștească cu voce cuceritoare și cuvinte blânde. Și de îndată ce casta și frumoasa Damayanti, văzându-l, i-a înțeles intențiile, s-a umplut de mânie aprigă și părea să ardă de furie. Dar ticălosul rău intenționat, arzând de dorință, s-a înfuriat și a încercat să folosească forța asupra ei, care era de neînvins ca o flacără de foc aprins. Iar Damayanti, deja îndurerată de pierderea soțului și a regatului, în acea clipă de durere de nedescris, l-a blestemat cu mânie, spunând: „Niciodată nu m-am gândit la altcineva în afară de Naishadha, așa că această mânie meschină, care se hrănește cu vânătoarea, să cadă fără viață". Și imediat ce a spus aceasta, vânătorul a căzut fără viață pe pământ, ca un copac mistuit de foc.

SECȚIUNEA LXIV

Vrihadaswa a continuat: După ce l-a distrus pe vânător Damayanti, cu ochi ca frunzele

de lotus, a mers mai departe prin pădurea înfricoşătoare şi pustie, în care se auzea ciripitul greierilor. Pădurea era plină de lei, leoparzi, tigri, bivoli, urşi şi cerbi. Era plină de păsări de diferite specii şi infestată de hoţi şi triburi *mlechchha*. Erau acolo Salas, bambuşi, Dhavas, Aswatthas, Tindukas, Ingitdas, Kinsukas, Arjunas, Nimvas, Tinisas, Salmalas, Jamvus, mango, Lodhras, catechu, trestie, Padmakas, Amalahas, Plakshas, Kadamvas, Udumvaras, Vadaris, Vilwas, banians, Piyalas, palmieri, curmali, Haritakas şi Vibhitakas. Şi prinţesa din Vidarbha a văzut mulţi munţi care conţineau minereuri de diferite feluri, şi păduri care răsunau de sunetele corurilor înaripate, şi multe văi cu privelişti minunate, şi multe râuri şi lacuri şi rezervoare şi diferite feluri de păsări şi animale. Şi a văzut şerpi şi spiriduşi şi *Rakshasas* cu înfăţişare sinistră, şi bălţi şi rezervoare şi movile, şi pâraie şi fântâni cu aspect minunat. Şi prinţesa din Vidarbha a văzut acolo turme de bivoli. Şi mistreţi, şi urşi, precum şi şerpi din sălbăticie. Şi în siguranţă, în virtute şi glorie, noroc şi răbdare, Damayanti rătăcea singură prin pădurile acelea, în căutarea lui Nala. Şi fiica regală a lui Bhima, îndurerată doar de despărţirea de stăpânul ei, nu era îngrozită de nimic în pădurea aceea înfricoşătoare. Şi, O, rege, aşezându-se pe o piatră şi cuprinsă de durere, cu fiecare membru al corpului tremurând de tristeţe din cauza soţului ei, a început să se lamenteze astfel: «O, rege al Nishadhas, O, tu, cu pieptul larg şi braţele puternice, unde te-ai dus, O, rege, lăsându-mă în această pădure singuratică? O, eroule, după ce ai săvârşit sacrificiul *Aswamedha* şi alte sacrificii, cu daruri din belşug (către brahmani), de ce, O, tigrule printre oameni, m-ai înşelat doar pe mine? O, cel mai bun dintre oameni, O, tu, cel de mare splendoare, se cuvine să-ţi aminteşti, O, tu, cel norocos, ce ai declarat în faţa mea, O, taur printre regi! Şi, O, monarhule, se cuvine să-ţi aminteşti şi ceea ce lebedele zburătoare au spus în prezenţa ta şi a mea. O, tigrule printre oameni, cele patru *Vede* în toată întinderea lor, cu *Angas* şi *Upangas*, bine studiate, pe de o parte, şi un singur adevăr pe de altă parte, (sunt egale). De aceea, ucigaş al duşmanilor, se cuvine să faci ceea ce ai declarat mai înainte în faţa mea, stăpâne al oamenilor. *Vai, eroule! Războinicule! O, Nala!* O, tu, cel fără păcat, sunt pe cale să pier în această pădure înfricoşătoare. *O! De ce nu-mi răspunzi?* Acest teribil stăpân al pădurii, cu chipul sumbru şi fălcile căscate, cu chipul palid şi tulburat, îmbrăcat într-o bucată de pânză, singur, plângând şi lamentându-se ca un om părăsit, ca o căprioară solitară separată de turmă? O, ilustru suveran, eu, Damayanti, devotată ţie, care, singură în această mare pădure, mă adresez ţie. De ce, atunci, nu-mi răspunzi? Oh, nu te văd astăzi pe acest munte, O, şef al oamenilor, O, tu, de naştere şi caracter nobil, cu fiecare membru plin de graţie! În această pădure teribilă, bântuită de lei şi tigri, O, rege al Nishadhas, O, cel mai de seamă dintre oameni, O, cel care îmi sporeşti durerea, (dorind să ştiu) dacă eşti culcat, sau aşezat, sau în picioare, sau plecat, pe cine să întreb, îndurerată şi cuprinsă de necaz din cauza ta, spunând: „L-ai văzut în această pădure pe regalul Nala?” Pe cine să întreb în această pădure despre Nala cel plecat, frumos şi cu suflet înalt, distrugătorul armatelor ostile? De la cine voi auzi astăzi cuvintele dulci: „Regele Nala, cu ochi ca frunzele de lotus, pe care îl cauţi, este chiar aici?” Iată că vine regele pădurii, tigrul cu înfăţişare graţioasă, cu patru dinţi şi obraji proeminenţi. Îl voi aborda fără teamă: Tu eşti stăpânul tuturor animalelor şi regele acestei păduri. Cunoaşte-mă pe mine, Damayanti, fiica regelui Vidarbhas şi soţia lui Nala, distrugătorul duşmanilor şi regele Nishadhas. Îndurerată şi cuprinsă de tristeţe, îl caut pe soţul meu singur în aceste păduri. Tu, O, rege al animalelor, mângâie-mă (cu veşti despre Nala) dacă l-ai văzut. Sau, O, stăpân al pădurii, dacă nu poţi vorbi despre Nala, atunci, O, cel mai bun dintre animale, devorează-mă şi eliberează-mă de această suferinţă. *Vai!* Auzind plângerea mea jalnică în sălbăticie, acest rege al munţilor, acest deal înalt şi sacru, acoperit cu nenumărate [...?-JBH], se rostogoleşte spre mare. Lasă-mă, atunci, să întreb acest rege al munţilor, acest deal înalt şi sacru, încununat cu nenumărate vârfuri care ating cerul, multicolore şi frumoase, bogat în diverse minereuri, împodobit cu pietre preţioase ale diverşilor regi, care se înalţă ca un steag deasupra acestei păduri întinse, populat de lei, tigri, elefanţi, mistreţi, urşi şi cerbi, şi în care răsună pretutindeni (sunetele) creaturilor înaripate de diverse specii, şi împodobit cu kinsukas şi Asokas şi Vakulas şi Punnagas, cu Karnikaras înflorite, şi Dhavas şi Plakshas, şi cu pâraie bântuite de păsări acvatice de tot felul, şi bogat în vârfuri încrestate, O, sfântule! O, cel mai bun dintre munţi! O, tu, cu privelişte minunată! O, deal celebrat! O, refugiu (al celor aflaţi în suferinţă)! O, tu, cel foarte norocos! Mă închin ţie, O, stâlp al pământului! Apropiindu-mă, mă închin ţie. Cunoaşte-mă ca fiind

fiica unui rege, nora unui rege și soția unui rege, pe nume Damayanti, acel stăpân al pământului care domnește peste Vidarbhas, acel puternic rege războinic pe nume Bhima, care protejează cele patru ordine, este tatăl meu. Cel mai bun dintre regi a sărbătorit sacrificiile *Rajasuya* și *Aswamedha*, cu daruri generoase pentru brahmani. Dotat cu ochi frumoși și mari, distins pentru devotamentul față de *Vede*, cu un caracter fără cusur, sincer, lipsit de viclenie, blând, înzestrat cu vitejie, stăpân al unei averi imense, versat în moralitate și pur, el, după ce și-a învins toți dușmanii, îi protejează eficient pe locuitorii din Vidarbha. Cunoaște-mă, O, sfântule, pentru fiica sa, care a venit astfel la tine. Cel mai bun dintre oameni — celebrul conducător al Nishadha — cunoscut sub numele de Virasena, de mare renume, era socrul meu. Fiul acelui rege, eroic și chipeș și dotat cu o energie de neînvins, care conduce bine regatul moștenit de la tatăl său, se numește Nala. Știi, O, munte, că acel ucigaș de dușmani, numit și Punyasloka, cu tenul auriu, devotat brahmanilor, versat în *Vede* și înzestrat cu elocvență, acel rege drept, care bea *Soma* și adoră focul, care sărbătorește sacrificii, este generos și războinic și pedepsește adecvat (criminalii), eu sunt soția nevinovată — șefa reginelor sale — care stă în fața ta. Jefuită de prosperitate și lipsită de (compania) soțului meu, fără un protector și afectată de calamitate, am venit aici, O, cel mai bun dintre munți, căutându-mi soțul. Ai văzut tu, O, cel mai înalt dintre munți, cu sutele tale de vârfuri care se înalță (spre cer), pe regele Nala în această pădure înfricoșătoare? L-ai văzut pe soțul meu, acel conducător al Nishadhas, ilustrul Nala, cu pașii unui elefant puternic, înzestrat cu inteligență, cu brațe lungi și cu o energie aprinsă, posedând vitejie, răbdare, curaj și o mare faimă? Văzându-mă plângând singură, copleșită de durere, de ce, O, cel mai bun dintre munți, nu mă mângâi astăzi cu vocea ta, ca pe propria ta fiică în suferință? O, eroule, O, războinicule viteaz, O, tu, versat în toate îndatoririle, O, tu, aderent la adevăr — O, stăpân al pământului, dacă ești în această pădure, atunci, O, rege, arată-te mie. O, când voi auzi din nou vocea lui Nala, blândă și profundă ca cea a norilor, acea voce, dulce ca *Amrita*, a ilustrului rege, care mă cheamă fiica lui Vidharva, cu accente distincte, sfinte și muzicale ca psalmodierea *Vedelor,* bogate și alinându-mi toate durerile. O, rege, sunt speriată. Tu, O, virtuosule, mângâie-mă.»

După ce s-a adresat astfel celui mai înalt munte, Damayanti s-a îndreptat spre nord. Și după ce a mers trei zile și trei nopți, cea mai bună dintre femei a ajuns la o pădure incomparabilă de asceți, asemănătoare în frumusețe cu o pădure cerească. Și azilul fermecător pe care l-a văzut era locuit și împodobit de asceți precum Vasishtha, Bhrigu și Atri, abnegați și stricți în alimentație, cu mintea sub control, înzestrați cu sfințenie, unii trăind cu apă, alții cu aer, iar alții cu frunze (căzute), cu pasiunile ținute sub control, extrem de binecuvântați, căutând calea către cer, îmbrăcați în scoarță de copac și piei de cerb, cu simțurile subjugate. Și văzând acea mănăstire locuită de asceți și plină de turme de cerbi și maimuțe, Damayanti s-a bucurat. Și cea mai bună dintre femei, inocenta și binecuvântata Damayanti, cu sprâncene grațioase și păr lung, cu șolduri frumoase și sâni adânci, și cu fața înfrumusețată de dinți frumoși și ochi negri și mari, în strălucirea și gloria ei, a intrat în acel azil. Și salutându-i pe acei asceți îmbătrâniți în practicarea austerităților, ea a rămas în picioare într-o atitudine de umilință. Iar asceții care trăiau în acea pădure au spus: „*Bine ai venit*”. Iar acei bărbați cu bogăție ascetică, aducându-i omagiul cuvenit, au spus: „Așează-te și spune-ne ce putem face pentru tine”. Cea mai bună dintre femei le-a răspuns, zicând: „Voi, asceți fără păcat și extrem de binecuvântați, sunteți mulțumiți de austeritățile voastre, de focul sacrificial, de practicile religioase și de îndatoririle ordinului vostru? Și sunt mulțumite animalele și păsările din acest azil? Iar ei au răspuns: „O, frumoasă și ilustră doamnă, prosperitatea ne însoțește în toate privințele. Dar, O, tu, cu membrele fără cusur, spune-ne cine ești și ce cauți. Privind forma ta frumoasă și strălucirea ta strălucitoare, am rămas uimiți. Înveseliți-vă și nu vă întristați. Spune-ne, O, tu, cea fără de vină și binecuvântată, ești zeitatea care stăpânește această pădure, acest munte sau acest râu?” Damayanti le-a răspuns asceților, zicând: „O, brahmani, nu sunt zeița acestei păduri, a acestui munte sau a acestui râu. O, *rishi* cu bogăție ascetică, să știți că sunt o ființă umană. Vă voi povesti istoria mea în detaliu. Ascultați-mă. Există un rege, puternicul conducător al Vidarbhas, numit Bhima. O, tu, cel mai important dintre cei regenerați, să știi că eu sunt fiica lui. Înțeleptul conducător al Nishadhas, numit Nala, de mare renume, eroic, mereu victorios în luptă și învățat, este soțul meu. Angajat în

venerarea zeilor, devotat celor născuți de două ori, păzitorul liniei Nishadhas, cu energie puternică, posedând o mare forță, sincer, familiarizat cu toate îndatoririle, înțelept, neclintit în promisiuni, zdrobitorul dușmanilor, devotat, slujind zeilor, grațios, cuceritorul orașelor ostile, cel mai important dintre regi, pe nume Nala, egal în splendoare cu stăpânul celeștilor, ucigașul dușmanilor, cu ochi mari și o nuanță asemănătoare cu luna plină, este soțul meu. El este cel care sărbătorește marile sacrificii, versat în *Vede* și ramurile lor, distrugătorul dușmanilor în luptă și asemănător cu soarele și luna în splendoare. Acel rege devotat adevărului și religiei a fost chemat la zaruri de anumite persoane înșelătoare, cu mintea meschină și sufletul necultivat, cu căi strâmbe și pricepute în jocurile de noroc, și a fost lipsit de bogăție și de regat. Știți că eu sunt soția acelui taur printre regi, cunoscută de toți sub numele de Damayanti, nerăbdătoare să-mi găsesc stăpânul (dispărut). Cu inima îndurerată rătăcesc prin păduri, munți, lacuri, râuri, rezervoare și păduri, în căutarea soțului meu, Nala, priceput în luptă, cu suflet înalt și versat în folosirea armelor. O, a venit oare regele Nala, stăpânul Nishadhas, în acest refugiu încântător al sfinților voștri? Pentru el, O, *Brahmanas*, am venit în această pădure mohorâtă, plină de teroare și bântuită de tigri și alte fiare. Dacă nu-l voi vedea pe regele Nala în câteva zile și nopți, îmi voi căuta binele renunțând la acest trup. La ce îmi folosește viața fără acel taur printre oameni? Cum să trăiesc chinuită de durere din cauza soțului meu? ”

Fiicei lui Bhima, Damayanti, care se lamenta singură în acea pădure, asceții care spuneau adevărul i-au răspuns, zicând: „O, binecuvântată și frumoasă, vedem prin puterea ascetică că viitorul îți va aduce fericire și că în curând îl vei vedea pe Naishadha. O, fiica lui Bhima, îl vei vedea pe Nala, stăpânul Nishadhas, ucigașul dușmanilor și cel mai virtuos dintre cei eliberați de suferință. Și, O, binecuvântată doamnă, îl vei vedea pe rege — stăpânul tău — eliberat de toate păcatele și împodobit cu tot felul de pietre prețioase, stăpânind același oraș, pedepsindu-și dușmanii, semănând teroare în inimile inamicilor, bucurând inimile prietenilor și încununat cu toate binecuvântările.”

După ce au vorbit cu prințesa – iubita regină a lui Nala – asceții cu focurile lor sacre și azilul lor au dispărut din vedere. Și văzând această minune măreață, nora regelui Virasena, Damayanti, cu membrele fără cusur, a fost cuprinsă de uimire. Și s-a întrebat: „A fost un vis ceea ce am văzut? Ce întâmplare extraordinară a avut loc! Unde sunt toți acei asceți? Și unde este acel azil? Unde mai este acel râu încântător cu ape sacre – refugiul diverselor specii de păsări? Și unde sunt acei copaci fermecători împodobiți cu fructe și flori?” Și după ce s-a gândit astfel pentru o vreme, fiica lui Bhima, Damayanti, cu zâmbetul dulce, melancolică și îndurerată din cauza stăpânului ei, și-a pierdut (din nou) culoarea feței. Mergând în altă parte a pădurii, ea a văzut un copac *Asoka*. Apropiindu-se de primul copac din pădure, atât de fermecător cu florile și frunzele sale, și răsunând de cântecele păsărilor, Damayanti, cu lacrimi în ochi și vocea sufocată de durere, a început să se lamenteze, spunând: „O, acest copac grațios din inima pădurii, împodobit cu flori, arată frumos, ca un rege fermecător al dealurilor. O, frumos *Asoka*, eliberează-mă repede de durere. L-ai văzut pe regele Nala, ucigașul dușmanilor și iubitul soț al Damayanti, eliberat de frică, durere și obstacole? L-ai văzut pe iubitul meu soț, conducătorul Nishadhas, îmbrăcat într-o jumătate de bucată de pânză, cu pielea delicată, acel erou afectat de durere și care a venit în această sălbăticie? O, copac *Asoka*, eliberează-mă de durere! O, *Asoka*, fă-ți dreptate numelui tău, căci *Asoka* înseamnă distrugătorul durerii.” Și înconjurând copacul de trei ori, cu inima îndurerată, cea mai bună dintre femei, fiica lui Bhima, a pătruns într-o parte și mai înfricoșătoare a pădurii. Rătăcind în căutarea stăpânului ei, fiica lui Bhima a văzut mulți copaci și pâraie și munți încântători, și multe animale și păsări, și peșteri, și prăpăstii, și multe râuri de o înfățișare minunată. Și pe măsură ce înainta, a ajuns pe o cale largă unde a văzut cu uimire un grup de negustori, cu caii și elefanții lor, debarcând pe malurile unui râu, plin de apă limpede și răcoroasă, și încântător și fermecător de privit, și larg, acoperit cu tufișuri de trestie, în care răsunau strigătele cocorilor, pescărușilor și chakravakelor, și care abundă în broaște țestoase, aligatori și pești, și presărat cu nenumărate insulițe. Iar de îndată ce a văzut acea caravană, frumoasa și celebra soție a lui Nala, sălbatică ca o maniacă, copleșită de durere, îmbrăcată cu o

jumătate de haină, slabă și palidă și murdară, cu părul acoperit de praf, s-a apropiat și a intrat în mijlocul ei. Văzând-o, unii au fugit de frică, alții au devenit extrem de anxioși, alții au strigat tare, alții au râs de ea, iar alții au urât-o. Iar unii, O, Bharata, au simțit milă pentru ea și chiar i s-au adresat, spunând: „O, binecuvântată, cine ești și a cui ești? Ce cauți în pădure? Văzându-te aici, ne-am înspăimântat. Ești om? Spune-ne adevărul, O, binecuvântată, dacă ești zeița acestei păduri sau a acestui munte sau a cerului. Căutăm protecția ta. Ești o femeie Yaksha, o femeie Rakshasa sau o fecioară celestă? O, tu, cu trăsături fără cusur, binecuvântează-ne pe deplin și protejează-ne. Și, O, binecuvântată, fă în așa fel încât caravana lui să poată pleca în curând de aici în prosperitate și ca bunăstarea noastră a tuturor să fie asigurată." Astfel abordată de caravană, prințesa Damayanti, devotată soțului ei și apăsată de nenorocirea care o lovise, a răspuns, zicând: „O, conducător al caravanei, voi, negustori, voi, tineri, bătrâni și copii, și voi, cei care alcătuiți această caravană, să știți că sunt un om. Sunt fiica unui rege, nora unui rege și soția unui rege, dornică să-mi văd stăpânul. Conducătorul Vidarbhas este tatăl meu, iar soțul meu este stăpânul Nishadhas, numit Nala. Chiar și acum îl caut pe acel neînvins și binecuvântat. Dacă l-ați văzut pe iubitul meu, regele Nala, acel tigru printre oameni, acel distrugător al oștilor ostile, spuneți-mi repede." Atunci, conducătorul acelei mari caravane, numit Suchi, i-a răspuns lui Damayanti, cea cu membre fără cusur, spunând: „O, binecuvântată, ascultă cuvintele mele. O, tu, cu zâmbetul dulce, eu sunt negustor și conducătorul acestei caravane. O, ilustră doamnă, nu am văzut niciun bărbat pe nume Nala. În această pădure întinsă, nelocuită de oameni, există doar elefanți și leoparzi și bivoli, și tigri și urși și alte animale. În afară de tine, nu am întâlnit niciun bărbat sau femeie aici, așa că ajută-ne acum, Manibhadra, regele Yakshas!" Astfel abordată de ei, ea i-a întrebat pe acei negustori, precum și pe conducătorul caravanei, spunând: „Este de datoria voastră să-mi spuneți unde se îndreaptă această caravană". Conducătorul caravanei a răspuns: „O, fiică a unui mare rege, în scopul obținerii de profit, această caravană se îndreaptă direct spre orașul Suvahu, conducătorul sincer al Chedisilor".

SECȚIUNEA LXV

Vrihadaswa a spus: După ce a auzit cuvintele conducătorului caravanei, Damayanti, cu membrele fără cusur, a pornit cu caravana, nerăbdătoare să-și vadă stăpânul. Și după ce au mers multe zile, negustorii au zărit un lac mare, parfumat cu lotuși, în mijlocul pădurii dense și înfricoșătoare. Era frumos peste tot și extrem de încântător, cu maluri bogate în iarbă, lemne de foc, fructe și flori. Era locuit de diverse specii de păsări și animale, iar apa era pură și dulce. Era răcoros și capabil să captiveze inima. Caravana, epuizată de muncă, a hotărât să se oprească acolo. Cu permisiunea liderului lor, s-au răspândit în jurul acelor păduri frumoase. Caravana puternică, constatând că se înserase, s-a oprit în acel loc. Și (s-a întâmplat că) la miezul nopții, când totul era liniștit și caravana obosită adormise, o turmă de elefanți, mergând spre un pârâu de munte pentru a bea apă, a văzut caravana și numeroșii elefanți care îi aparțineau. Văzându-și semenii domesticiți, elefanții sălbatici s-au înfuriat și, cu sângele fierbând în vene, s-au năpustit cu impetuozitate asupra lor, cu intenția de a-i ucide. Forța cu care s-au năpustit acești elefanți era greu de suportat, asemenea impetuozității vârfurilor muntoase care se rostogolesc spre câmpie. Elefanții care se năpusteau au găsit că potecile pădurii erau toate blocate, pentru că caravana frumoasă dormea, obstrucționând potecile din jurul lacului de lotuși. Și elefanții, dintr-o dată, au început să zdrobească oamenii care zăceau inconștienți pe pământ. Și strigând „*Oh!*" și „*Vai!*", negustorii, orbiți de somn, au fugit, pentru a scăpa de pericol, în tufișuri și păduri, ca să se refugieze. Unii au fost uciși de colți, alții de trompe, iar alții de picioarele elefanților. Nenumărate cămile și cai au fost uciși, iar mulțimi de oameni care fugeau înspăimântați s-au omorât între ei. Strigând tare, unii au căzut la pământ, alții s-au urcat în copaci de frică, iar alții au căzut pe terenul accidentat. Și, O, rege, atacată astfel accidental de acea mare turmă de elefanți, acea caravană bună a suferit o mare pierdere. Și s-a ridicat un zgomot teribil, de natură să înspăimânte cele trei lumi: „Iată, a izbucnit un mare incendiu. Salvați-ne!" Zburați repede. De ce zburați? Luați grămezile de bijuterii împrăștiate pe jos. Toată această bogăție este o nimica toată. Nu vorbesc fals, "Vă spun din nou (exclamă cineva), gândiți-vă la cuvintele mele, O, voi, cei distrași!" Cu astfel de exclamații, ei alergau înspăimântați. Iar

Damayanti s-a trezit înspăimântată şi neliniştită, în timp ce acolo se desfăşura acel măcel teribil. Şi văzând măcelul capabil să trezească frica tuturor lumilor şi care era atât de neprevăzut, fecioara cu ochi ca frunzele de lotus s-a ridicat, sălbatică de frică şi aproape fără suflare. Iar cei din caravană care scăpaseră nevătămaţi s-au adunat şi s-au întrebat unii pe alţii: „Care dintre faptele noastre a dus la această consecinţă? Cu siguranţă, nu am reuşit să-l venerăm pe ilustrul Manibhadras şi, de asemenea, pe înălţatul şi graţiosul Vaisravana, regele Yaksha. Poate că nu am venerat zeităţile care provoacă calamităţi sau poate că nu le-am adus primul omagiu. Sau poate că acest rău este consecinţa certă a păsărilor (pe care le-am văzut). Stelele noastre nu sunt nefavorabile. Atunci, din ce altă cauză a venit acest dezastru?" Alţii, îndureraţi şi lipsiţi de avere şi rude, au spus: „Acea femeie maniacală care a venit în mijlocul acestei puternice caravane, cu o înfăţişare ciudată şi abia umană, din păcate, ea este cea care a aranjat dinainte această iluzie îngrozitoare". Cu siguranţă, ea este o *Rakshasa* teribilă, O *Yaksha* sau o femeie *Pisacha*. Toate aceste rele sunt opera ei, ce nevoie mai este de îndoieli? Dacă o vom vedea din nou pe acea distrugătoare malefică a negustorilor, acea aducătoare de nenumărate nenorociri, o vom ucide cu siguranţă pe acea răufăcătoare a noastră, cu pietre, praf, iarbă, lemne şi palme." Auzind aceste cuvinte îngrozitoare ale negustorilor, Damayanti, cuprinsă de teroare, ruşine şi anxietate, a fugit în pădure, temându-se de rău. Şi reproşându-şi, ea a spus: „Vai! Mânia lui Dumnezeu asupra mea este mare şi aprigă. Pacea nu mă urmăreşte. Care este consecinţa acestei fapte rele? Nu-mi amintesc să fi făcut vreodată vreun rău, fie el cât de mic, cuiva, în gând, cuvânt sau faptă. Atunci, care este cauza acestei consecinţe? Cu siguranţă, această calamitate m-a lovit din cauza păcatelor mari pe care le-am comis într-o viaţă anterioară, şi anume pierderea regatului soţului meu, înfrângerea lui în faţa propriilor rude, despărţirea de stăpânul meu, de fiul şi fiica mea, starea mea de neprotejată şi prezenţa mea în această pădure plină de nenumărate animale de pradă!"

A doua zi, O, rege, rămăşiţele acelei caravane au părăsit locul, plângând distrugerea care i-a lovit şi jelind pentru fraţii, taţii, fiii şi prietenii lor morţi. Iar prinţesa din Vidarbha a început să se lamenteze, spunând: „Vai! Ce faptă rea am săvârşit! Mulţimea de oameni pe care am adunat-o în această pădure pustie a fost distrusă de o turmă de elefanţi, cu siguranţă ca urmare a ghinionului meu. Fără îndoială, voi avea de suferit mult timp. Am auzit de la bătrâni că nimeni nu moare înainte de vreme; de aceea, eu, mizerabila, nu am fost călcat în picioare de turma de elefanţi. Nimic din ceea ce se întâmplă oamenilor nu se datorează altcuiva decât Destinului, pentru că nici măcar în copilărie nu am comis vreun păcat în gând, cuvânt sau faptă, de unde ar putea veni această calamitate. Mi se pare că sufăr această despărţire de soţul meu prin puterea acelor *Lokapalas* cereşti, care au venit la *Swayamvara*, dar pe care i-am ignorat de dragul lui Nala." Plângând astfel, O, tigrule printre regi, acea excelentă doamnă, Damayanti, devotată soţului ei, a plecat, copleşită de durere şi (palidă) ca luna de toamnă, împreună cu acei brahmani versaţi în *Vede* care supravieţuiseră măcelului caravanei. Şi plecând repede, spre seară, domnişoara a ajuns în puternicul oraş al sincerului Suvahu, regele Chedis. Şi a intrat în acel oraş excelent îmbrăcată într-o jumătate de veşmânt. Cetăţenii au văzut-o trecând, copleşită de frică, slăbită, melancolică, cu părul răvăşit şi murdar de praf, ca o nebună. Văzând-o intrând în oraşul regelui Chedis, băieţii din oraş, din curiozitate, au început să o urmărească. Înconjurată de ei, a ajuns în faţa palatului regelui. De pe terasă, regina-mamă a văzut-o înconjurată de mulţime. Şi i-a spus doicii: „Du-te şi adu-mi femeia aceea în faţa mea. Este abandonată şi este necăjită de mulţime. A căzut în necaz şi are nevoie de ajutor. Frumuseţea ei îmi luminează casa. Frumoasa, deşi pare nebună, pare o adevărată Sree cu ochii ei mari". Primind porunca, doica a ieşit şi, împrăştiind mulţimea, a adus-o pe Damayanti pe acea terasă graţioasă. Şi uimită, O, rege, ea a întrebat-o pe Damayanti, spunând: „Deşi eşti afectată de o asemenea suferinţă, ai o formă frumoasă. Străluceşti ca un fulger în mijlocul norilor. Spune-mi cine eşti şi a cui eşti. O, tu, care ai o splendoare celestă, cu siguranţă frumuseţea ta nu este omenească, deşi eşti lipsită de podoabe. Şi deşi eşti neajutorată, totuşi rămâi impasibilă în faţa ultrajului acestor oameni." Auzind aceste cuvinte ale doicii, fiica lui Bhima a spus: Ştii că sunt o femeie aparţinând speciei umane şi devotată soţului meu. Sunt o servitoare de bună familie. Trăiesc unde îmi place, hrănindu-mă cu fructe şi rădăcini, şi cu cine am ca tovarăş, şi rămân acolo unde mă

prinde seara. Soțul meu este proprietarul a nenumărate virtuți și mi-a fost mereu devotat. Și eu, la rândul meu, eram profund atașată de el, urmându-l ca umbra lui. S-a întâmplat ca odată să se angajeze disperat la jocul de zaruri. Învins la zaruri, a venit în pădure. L-am însoțit pe soțul meu în pădure, mângâindu-l pe eroul îmbrăcat într-o singură bucată de pânză, nebun și copleșit de nenorocire. Odată, din anumite motive, acel erou, chinuit de foame, sete și durere, a fost nevoit să abandoneze în pădure singura bucată de pânză care îl acoperea. Lipsit de haine, nebun și lipsit de simțuri, l-am urmat, eu însămi îmbrăcată într-o singură haină. Urmându-l, nu am dormit nopți întregi. Astfel au trecut multe zile, până când, în sfârșit, în timp ce dormeam, el mi-a tăiat jumătate din pânză și m-a părăsit pe mine, care nu-i făcusem niciun rău. Îl caut pe soțul meu, dar nu reușesc să-l găsesc, care are culoarea filamentelor de lotus, fără să pot să-mi îndrept privirea spre acea bucurie a inimii mele, acel stăpân drag care îmi stăpânește inima și seamănă cu celeștii în înfățișare, zi și noapte ard în durere."

Fiicei lui Bhima, care se lamenta astfel cu ochii plini de lacrimi, îndurerată și vorbind cu voce sufocată de durere, regina-mamă însăși îi spuse: „O, fecioară binecuvântată, rămâi cu mine. Sunt foarte mulțumită de tine. O, frumoasă domnișoară, oamenii mei îl vor căuta pe soțul tău. Sau, poate că el va veni aici de bunăvoie în timpul călătoriilor sale. Și, O, frumoasă domnișoară, locuind aici, îți vei recăpăta stăpânul (pierdut)". Auzind aceste cuvinte ale reginei-mamă, Damayanti a răspuns: „O, mamă a eroilor, pot rămâne cu tine cu anumite condiții. Nu voi mânca resturile de pe niciun fel de mâncare, nu voi spăla picioarele nimănui și nu voi vorbi cu alți bărbați. Și dacă cineva mă va căuta (ca soție sau amantă), el va fi pedepsit de mâna ta. Și, mai mult, dacă mă va solicita în repetate rânduri, acel răufăcător va fi pedepsit cu moartea. Acesta este jurământul pe care l-am făcut. Intenționez să am o întrevedere cu acei brahmani care vor porni în căutarea soțului meu. Dacă poți face toate acestea, voi trăi cu siguranță cu tine. Dacă nu, nu pot găsi în inima mea puterea de a locui cu tine." Regina-mamă i-a răspuns cu inima bucuroasă, spunând: „Voi face toate acestea. Ai făcut bine că ai făcut un astfel de jurământ!"

Vrihadaswa a continuat: O, rege, după ce i-a vorbit astfel fiicei lui Bhima, regina-mamă, O, Bharata, i-a spus fiicei sale, numită Sunanda: „O, Sunanda, accept-o pe această doamnă ca pe o zeiță, ca pe *Sairindhri* a ta. Las-o să-ți fie tovarășă, întrucât este de aceeași vârstă cu tine. Tu, cu inima liberă de griji, joacă-te mereu cu ea în bucurie." Și Sunanda a acceptat-o cu bucurie pe Damayanti și a condus-o în apartamentul ei, însoțită de prietenele ei. Tratată cu respect, Damayanti a fost mulțumită și a continuat să locuiască acolo fără niciun fel de îngrijorare, pentru că toate dorințele ei erau îndeplinite.

SECȚIUNEA LXVI

Vrihadaswa a spus: O, monarhule, după ce a părăsit-o pe Damayanti, regele Nala a văzut un incendiu puternic care făcea ravagii în acea pădure densă. Și în mijlocul acelui incendiu, a auzit vocea unei creaturi care striga în repetate rânduri: „O, Nala cel drept, vino aici". Și răspunzând: „Nu te teme", a intrat în mijlocul focului și a văzut un Naga puternic întins în spirale. Și Naga, cu mâinile împreunate și tremurând, i-a vorbit lui Nala, spunând: „O, rege, eu sunt un șarpe, numit Karkotaka. L-am înșelat pe marele Rishi Narada, de mare merit ascetic, și el m-a blestemat în furie, O, rege al oamenilor, cu aceste cuvinte: „Rămâi aici ca un lucru nemișcat, până când un anume Nala te va lua de aici. Și, într-adevăr, în locul în care te va duce, vei fi eliberat de blestemul meu. Din cauza blestemului lui, nu pot să fac niciun pas. Te voi instrui în ceea ce privește bunăstarea ta. Se cuvine să mă eliberezi. Voi fi prietenul tău. Nu există niciun șarpe egal cu mine. Voi fi ușor în mâinile tale. Ridică-mă și pleacă repede de aici." După ce a spus aceasta, prințul șerpilor a devenit mic cât degetul mare. Și ridicându-l, Nala s-a dus într-un loc ferit de foc. Ajungând într-un loc deschis, unde nu era foc, Nala intenționa să lase șarpele jos, moment în care Karkotaka i se adresă din nou, spunând: „O, rege al Nishadhas, continuă să mergi, numărând câțiva pași; între timp, O, tu, cel cu brațe puternice, îți voi face un mare bine". Și când Nala a început să-și numere pașii, șarpele

l-a mușcat la al zecelea pas. Și, iată! În momentul în care a fost mușcat, forma lui a suferit o schimbare rapidă. Văzând schimbarea formei sale, Nala a fost uimit. Și regele a văzut că șarpele a luat și el forma lui. Și șarpele Karkotaka, mângâindu-l pe Nala, i-a spus: „Te-am lipsit de frumusețea ta, pentru ca oamenii să nu te recunoască. Și, O, Nala, cel care te-a înșelat și te-a aruncat în suferință va locui în tine torturat de veninul meu. Și, O, monarh, atâta timp cât nu te va părăsi, va trebui să locuiască în durere în trupul tău, cu fiecare membru umplut de veninul meu. Și, O, stăpân al oamenilor, te-am salvat din mâinile celui care, din mânie și ură, te-a înșelat, deși ești perfect nevinovat și nu meriți răul. Și, O, tigru printre oameni, prin harul meu, nu vei mai avea (niciodată) teamă de animalele cu colți, de dușmani și nici de brahmanii versați în *Vede*, O, rege! Nici nu vei simți durere din cauza otrăvii mele, O, monarhule. Și, O, cel mai mare dintre regi, vei fi mereu victorios în luptă. Chiar astăzi, O, prinț, O, stăpân al Nishadhas, du-te în încântătorul oraș Ayodhya și prezintă-te în fața lui Rituparna, priceput în jocurile de noroc, spunând: «*Sunt un vizitiu, pe nume Vahuka*». Și acel rege îți va oferi priceperea sa în jocul de zaruri pentru cunoștințele tale despre cai. Descendent din neamul Ikswaku și posedând prosperitate, el îți va fi prieten. Când vei deveni un adept al jocului de zaruri, vei avea prosperitate. De asemenea, îți vei întâlni soția și copiii și îți vei recâștiga regatul. Îți spun asta cu sinceritate. De aceea, nu-ți lăsa mintea să fie ocupată de tristețe. Și, O, stăpân al oamenilor, când vei dori să-ți vezi forma proprie, amintește-ți de mine și poartă această haină. Când o vei purta, îți vei recăpăta forma proprie. Și spunând aceasta, Naga i-a dat lui Nala două bucăți de pânză celeste. Și, O, fiu al neamului Kuru, după ce l-a instruit astfel pe Nala și i-a dăruit haina, regele șerpilor, O, monarhule, s-a făcut invizibil pe loc!”

SECȚIUNEA LXVII

Vrihadaswa a spus: După ce șarpele a fost învins, Nala, conducătorul Nishadhas, a continuat drumul și, în a zecea zi, a intrat în orașul Rituparna. El s-a apropiat de rege și i-a spus: „Numele meu este Vahuka. Nu există nimeni în această lume care să se compare cu mine în ceea ce privește îngrijirea cailor. Sfatul meu ar trebui solicitat în chestiuni dificile și în toate treburile care necesită îndemânare. De asemenea, îi depășesc pe ceilalți în arta gătitului. În toate artele care există în această lume, precum și în toate lucrurile dificil de realizat, mă voi strădui să obțin succesul, O, Rituparna, susține-mă.” Iar Rituparna a răspuns: „O, Vahuka, rămâi cu mine! Fie ca binele să se întâmple cu tine. Tu vei realiza toate acestea. Întotdeauna mi-am dorit în mod special să fiu condus repede. Ia măsurile necesare pentru ca a mei cai să devină rapizi. Te numesc administratorul grajdurilor mele. Salariul tău va fi de zece mii (monede). Atât Varshneya, cât și Jivala vor fi întotdeauna sub conducerea ta. Vei trăi plăcut în compania lor. De aceea, O, Vahuka, rămâi cu mine.”

Vrihadaswa a continuat: Astfel abordat de rege, Nala a început să locuiască în orașul Rituparna, tratat cu respect și având ca tovarăși pe Varshneya și Jivala. Și locuind acolo, regele (Nala), amintindu-și de prințesa din Vidarbha, recita în fiecare seară următorul *sloka*: *”Unde zace acea neajutorată, chinuită de foame și sete și epuizată de muncă, gândindu-se la acel nenorocit? Și pe cine mai așteaptă ea acum?*” Și odată, în timp ce regele recita acest lucru în timpul nopții, Jivala l-a întrebat: „O, Vahuka, pe cine plângi astfel în fiecare zi? Sunt curios să aud. O, tu, binecuvântat cu o viață lungă, a cui soție este cea pe care o plângi astfel?” Întrebat astfel, regele Nala i-a răspuns, zicând: „O anumită persoană lipsită de rațiune avea o soție binecunoscută de mulți. Nenorocitul acela era fals în promisiunile sale. Din anumite motive, acea persoană răutăcioasă a fost separată de ea. Separată de ea, acea nenorocită rătăcea apăsată de durere și, arzând de suferință, nu se odihnea nici ziua, nici noaptea. Și noaptea, amintindu-și de ea, el cântă acest *sloka*. După ce a rătăcit prin întreaga lume, el a găsit în sfârșit un refugiu și, nemeritând suferința care l-a lovit, își petrece zilele amintindu-și astfel de soția sa. Când calamitatea l-a lovit pe acest om, soția lui l-a urmat în pădure. Părăsită de acel om fără virtuți, viața ei însăși este în pericol. Singură, fără cunoștințe despre drumuri, incapabilă să suporte suferința și leșinând de foame și sete, fata abia își poate proteja viața.

Și, O, prietene, ea a fost părăsită de acel om cu puțină avere și cu puțină minte, în pădurea vastă și teribilă, plină de animale de pradă.”

„Amintindu-și astfel de Damayanti, regele Nishadhas a continuat să trăiască necunoscut în lăcașul acelui monarh!”

SECȚIUNEA LXVIII

Vaisampayana a spus: După ce Nala, deposedat de regatul său, a devenit împreună cu soția sa un sclav, Bhima, dorind să-l vadă pe Nala, a trimis brahmani să-l caute. Și, oferindu-le bogății abundente, Bhima le-a poruncit, spunând: „Căutați-l pe Nala și, de asemenea, pe fiica mea Damayanti. Cel care va îndeplini această sarcină, adică va afla unde se află conducătorul Nishadhas, îl va aduce pe el și pe fiica mea aici și va primi de la mine o mie de vaci, câmpuri și un sat asemănător unui oraș. Chiar dacă nu va reuși să-i aducă pe Damayanti și Nala aici, cel care va reuși să afle unde se află ei va primi de la mine bogăția reprezentată de o mie de vaci”. Astfel abordați, brahmanii au plecat veseli în toate direcțiile, căutându-l pe Nala și pe soția sa în orașe și provincii. Dar nu i-au găsit nicăieri pe Nala sau pe soția sa. Până când, în cele din urmă, căutând în frumosul oraș al Chedis, un brahman numit Sudeva, în timpul rugăciunilor regelui, a văzut-o pe prințesa din Vidarbha în palatul regelui, așezată lângă Sunanda. Și frumusețea ei incomparabilă era ușor perceptibilă, ca strălucirea unui foc învăluit în volute de fum. Și privind-o pe acea doamnă cu ochi mari, murdară și slăbită, el a decis că era Damayanti, ajungând la această concluzie din diverse motive. **Și Sudeva a spus**: „Așa cum am văzut-o înainte, această domnișoară este la fel și în prezent. O, sunt binecuvântat, aruncând privirea asupra acestei frumoase, ca și Sree însăși, care încântă lumile! Asemănătoare cu luna plină, cu o tinerețe nemuritoare, cu sânii rotunzi, iluminând toate părțile cu splendoarea ei, având ochi mari ca niște lotuși frumoși, asemenea Rati a lui Kama, încântarea tuturor lumilor, ca razele lunii pline, O, ea arată ca o tulpină de lotus transplantată de soarta potrivnică din lacul Vidarbha și acoperită cu noroi în acest proces. Și apăsată de durere din cauza soțului ei și de melancolie, ea arată ca noaptea cu lună plină când Rahu a înghițit acea lumină, sau ca un pârâu al cărui curent s-a uscat. Situația ei este foarte asemănătoare cu cea a unui lac devastat, cu frunzele lotușilor sale zdrobite de trunchiurile elefanților și cu păsările și găinile sale speriate de invazie. Într-adevăr, această fată, cu o constituție delicată și membre frumoase, care merită să locuiască într-un conac împodobit cu pietre prețioase, este (acum) ca o tulpină de lotus dezrădăcinată și arsă de soare. Înzestrată cu frumusețe și generozitate naturală, lipsită de podoabe, deși le merită, ea arată ca luna «nouă aplecată în cer», dar acoperită de nori negri. Lipsită de confort și lux, separată de cei dragi și de prieteni, ea trăiește în suferință, susținută doar de speranța de a-și revedea soțul. Cu adevărat, soțul este cea mai bună podoabă a unei femei, oricât de lipsită de podoabe ar fi ea. Fără soțul ei alături, această doamnă, deși frumoasă, nu strălucește. Nala a realizat o faptă dificilă, trăind fără a ceda durerii, deși separat de o astfel de soție. Văzând această domnișoară cu părul negru și ochii ca frunzele de lotus, în suferință, deși merită fericirea, chiar și inima mea este îndurerată. Vai! Când va reuși această fată, binecuvântată cu semne de noroc și devotată soțului ei, să traverseze acest ocean de suferință și să-și recâștige compania stăpânului ei, așa cum Rohini a recâștigat-o pe Luna? Cu siguranță, regele Nishadhas va simți, regăsindu-i-o, aceeași bucurie pe care o simte un rege lipsit de regatul său când își recâștigă regatul. Egal cu ea în natură, vârstă și origine, Nala o merită pe fiica lui Vidarbha, iar această domnișoară cu ochi negri îl merită și ea. Se cuvine să o mângâi pe regina acelui erou de neînvins, plin de energie și putere, (deoarece) ea este atât de dornică să-și întâlnească soțul. O voi mângâia pe această fată îndurerată, cu chipul ca luna plină, care suferă o durere pe care nu a mai îndurat-o niciodată și care meditează mereu la stăpânul ei. ”

Vrihadaswa a continuat: După ce a reflectat asupra acestor diverse circumstanțe și semne, brahmanul Sudeva s-a apropiat de Damayanti și i s-a adresat, spunând: „O, prințesă din Vidarbha, eu sunt Sudeva, prietenul drag al fratelui tău. Am venit aici, căutându-te, la dorința regelui Bhima.

Tatăl tău este bine, la fel şi mama ta şi fraţii tăi. Iar fiul şi fiica ta, binecuvântaţi cu o viaţă lungă, trăiesc în pace. Rudele tale, deşi sunt în viaţă, sunt aproape moarte din cauza ta, iar sute de brahmani cutreieră lumea în căutarea ta."

Vrihadaswa a continuat: O, Yudhishthira, Damayanti l-a recunoscut pe Sudeva şi l-a întrebat despre toate rudele şi apropiaţii ei, unul câte unul. Şi, O, monarhule, copleşită de durere, prinţesa din Vidarbha a început să plângă amar, la vederea neaşteptată a lui Sudeva, cel mai important dintre brahmani şi prietenul fratelui ei. Şi, O, Bharata, văzând-o pe Damayanti plângând şi vorbind în particular cu Sudeva, Sunanda s-a întristat şi s-a dus la mama ei să-i spună: „*Sairindhri* plânge amar în prezenţa unui brahman. Dacă doreşti, convinge-te singură". Şi atunci mama regelui Chedis, ieşind din apartamentele interioare ale palatului, a venit la locul unde se afla fata (Damayanti) cu acel brahman. Apoi, chemându-l pe Sudeva, O, rege, regina-mamă l-a întrebat: „A cui soţie este această frumoasă femeie şi a cui fiică? Cum a fost această doamnă cu ochi frumoşi lipsită de compania rudelor sale şi a soţului ei? Şi cum ai ajuns să afli că această doamnă a ajuns într-o astfel de situaţie? Doresc să aud toate acestea în detaliu de la tine. Spune-mi cu adevărat, mie care te întreb despre această domnişoară de o frumuseţe celestă." Atunci, O, rege, astfel interogat de regina-mamă, Sudeva, cel mai bun dintre brahmani, s-a aşezat confortabil şi a început să povestească adevărata istorie a lui Damayanti.

SECŢIUNEA LXIX

Sudeva a spus: Există un conducător virtuos şi ilustru al Vidarbhas, pe nume Bhima. Această doamnă binecuvântată este fiica lui şi este cunoscută sub numele de Damayanti. Şi există un rege care stăpâneşte peste Nishadhas, numit Nala, fiul lui Virasena. Această doamnă binecuvântată este soţia acelui monarh înţelept şi drept. Învins la zaruri de fratele său şi jefuit de regatul său, acel rege, însoţit de Damayanti, a plecat fără ştirea nimănui. Am rătăcit peste tot pe pământ în căutarea lui Damayanti. Şi acea fată a fost găsită în sfârşit în casa fiului tău. Nu există nicio femeie care să-i fie rivală în frumuseţe. Între sprâncenele acestei domnişoare veşnic tinere, se află de la naştere o aluniţă excelentă, asemănătoare unui lotus. Observată de noi (înainte), pare să fi dispărut, acoperită (ca şi fruntea ei) cu (un strat de) praf, asemenea lunii ascunse în nori. Aşezată acolo de însuşi Creatorul ca un semn al prosperităţii şi bogăţiei, acea aluniţă este vizibilă slab, ca semiluna acoperită de nori din prima zi a lunii luminoase. Şi, deşi corpul ei este acoperit de praf, frumuseţea ei nu a dispărut. Deşi neglijentă cu aspectul ei fizic, frumuseţea ei este încă evidentă şi străluceşte ca aurul. Şi această fată – asemănătoare unei zeiţe – care poate fi identificată după forma ei şi după aluniţa aceea, a fost descoperită de mine aşa cum se descoperă un foc acoperit, după căldura lui!

O, rege, auzind aceste cuvinte ale lui Sudeva, Sunanda a spălat praful care acoperea aluniţa dintre sprâncenele Damayanti. Şi atunci aceasta a devenit vizibilă ca luna pe cer, abia ieşită din nori. Şi văzând acea aluniţă, O, Bharata, Sunanda şi regina-mamă au început să plângă şi, îmbrăţişând-o pe Damayanti, au rămas tăcute pentru o vreme. Şi regina-mamă, vărsând lacrimi în timp ce vorbea, a spus cu voce blândă: „După aluniţa ta, îmi dau seama că eşti fiica surorii mele. O, frumoasă fată, mama ta şi cu mine suntem amândouă fiicele lui Sudaman, suveranul Dasarnas, cu sufletul înalt. Ea a fost dată în căsătorie regelui Bhima, iar eu lui Viravahu. Am asistat la naşterea ta în palatul tatălui nostru, în ţara Dasarnas. O, frumoasă, casa mea este pentru tine ca şi casa tatălui tău. Şi această avere, O, Damayanti, este a ta la fel de mult ca şi a mea." Astfel, O, rege, Damayanti s-a închinat cu inima bucuroasă în faţa surorii mamei sale şi i-a spus aceste cuvinte: „Nerecunoscută, am trăit totuşi fericită alături de tine, toate dorinţele mele fiind satisfăcute şi eu fiind îngrijită de tine. Şi, deşi şederea mea a fost fericită, fără îndoială că ar fi putut fi şi mai fericită. Dar, mamă, sunt de mult timp în exil. Prin urmare, se cuvine să-mi acorzi permisiunea (de a pleca). Fiul şi fiica mea, trimişi la palatul tatălui meu, locuiesc acolo. Lipsiţi de tată şi de mamă, cum îşi petrec zilele lor, cuprinşi de tristeţe? Dacă doreşti să faci ceea ce îmi este pe plac, nu pierde timpul, comandă un vehicul, căci

doresc să merg la Vidarbhas." La auzul acestor cuvinte, O, rege, sora mamei (Damayanti), cu inima plină de bucurie, a spus: „*Așa să fie*". Și regina-mamă, cu permisiunea fiului ei, O, șef al Bharatas, a trimis-o pe Damayanti într-o litieră frumoasă purtată de bărbați, protejată de o escortă numeroasă și prevăzută cu mâncare, băutură și haine de cea mai bună calitate. Și în scurt timp a ajuns în țara Vidarbhas. Și toate rudele ei, bucurându-se (de sosirea ei), au primit-o cu respect. Și văzând că rudele ei, copiii ei, ambii părinți și toate servitoarele ei erau bine, ilustra Damayanti, O, rege, i-a venerat pe zei și pe brahmani conform metodei superioare. Și regele s-a bucurat văzând-o pe fiica sa și i-a dăruit lui Sudeva o mie de vaci, multe bogății și un sat. Și, O, rege, după ce a petrecut noaptea în conacul tatălui său și și-a revenit din oboseală, Damayanti s-a adresat mamei sale, spunând: „O, mamă, dacă dorești să trăiesc, îți spun sincer, străduiește-te să-l aduci pe Nala, acel erou printre oameni". Astfel abordată de Damayanti, venerabila regină s-a umplut de tristețe. Și scăldată în lacrimi, nu a putut da niciun răspuns. Și văzând-o în acea situație, toți locuitorii apartamentelor interioare au izbucnit în exclamații de „*Oh!*" și „*Vai!*" și au început să plângă amar. Apoi regina s-a adresat puternicului monarh Bhima, spunând: „Fiica ta Damayanti jelește din cauza soțului ei. Ba mai mult, alungând orice rușine, ea însăși, O, rege, mi-a mărturisit gândurile sale. Lasă oamenii tăi să se străduiască să-l găsească (pe Nala), cel drept." Informat astfel de ea, regele a trimis brahmanii din subordinea sa în toate direcțiile, spunând: „Străduiți-vă să-l descoperiți pe Nala." Și acei brahmani, porunciți de conducătorul Vidarbhas (să-l caute pe Nala), s-au prezentat în fața lui Damayanti și i-au povestit despre călătoria pe care urmau să o întreprindă. Și fiica lui Bhima le-a spus: „Strigați în fiecare regat și în fiecare adunare: «O, iubit jucător, unde te-ai dus, tăind jumătate din haina mea și părăsind-o pe soția ta dragă și devotată, adormită în pădure? Și fata aceea, așa cum i-ai poruncit, te așteaptă, îmbrăcată într-o jumătate de bucată de pânză și arzând de durere! O, rege, O, erou, îndură-te și răspunde-i celei care plânge neîncetat de durere. Asta și multe altele veți spune, ca să fie înclinat să-mi arate milă. Ajutat de vânt, focul mistuie pădurea. (Mai mult, veți spune că) soția trebuie întotdeauna protejată și întreținută de soț. Atunci de ce, bun cum ești și cunoscător al tuturor îndatoririlor, ai neglijat ambele îndatoriri? Posedând faimă și înțelepciune, descendență și bunătate, de ce ai fost neprietenos? Mă tem că acest lucru se datorează pierderii norocului meu! De aceea, O, tigru printre oameni, ai milă de mine. O, taur printre oameni! Am auzit de la tine că bunătatea este cea mai înaltă virtute.» Spunând astfel, dacă cineva îți răspunde, acea persoană trebuie să fie cunoscută cu orice preț, și tu trebuie să afli cine este și unde locuiește. Și voi, cei mai de seamă dintre cei regenerați, aduceți-mi cuvintele celui care, auzind vorbele voastre, va răspunde întâmplător. De asemenea, ar trebui să acționați cu atâta grijă încât nimeni să nu știe că cuvintele pe care le rostiți sunt la porunca mea, nici că vă veți întoarce la mine. Și ar trebui să aflați, de asemenea, dacă cel care răspunde este bogat, sărac sau lipsit de putere, de fapt, totul despre el."

Astfel instruiți de Damayanti, O, rege, brahmanii au pornit în toate direcțiile în căutarea lui Nala, lovit de un astfel de dezastru. Și brahmanii, O, rege, l-au căutat în orașe și regate și sate, și în lăcașurile asceților, și în locurile locuite de păstori. Și, O, monarh, oriunde mergeau, recitau discursurile pe care Damayanti i-a îndrumat să le facă.

SECȚIUNEA LXX

Vrihadaswa a spus: După ce a trecut mult timp, un brahman numit Parnada s-a întors în orașul (Vidarbhas) și i-a spus fiicei lui Bhima: „O, Damayanti, căutându-l pe Nala, regele Nishadhas, am venit în orașul Ayodhya și m-am prezentat în fața fiului lui Bhangasura. Și, O, cea mai bună dintre femei, am repetat cuvintele tale în prezența binecuvântatului Rituparna. Dar, auzindu-le, nici acel conducător al oamenilor, nici curtenii săi nu au răspuns nimic, deși le-am rostit în repetate rânduri. Apoi, după ce am fost alungat de monarh, am fost abordat de o persoană în serviciul lui Rituparna, numită Vahuka. Vahuka este vizitiul acelui rege, cu înfățișare urâtă și brațe scurte. El este priceput în a conduce cu viteză și bine familiarizat cu arta culinară. Suflând frecvent și plângând din nou și din nou, el m-a întrebat despre starea mea de bine și apoi a rostit aceste cuvinte: „Femeile caste, deși au căzut în necaz, se protejează pe ele însele și astfel își asigură cu

siguranță raiul. Deși pot fi părăsite de stăpânii lor, ele nu se supără din această cauză, căci femeile caste își duc viața, învelite în armura comportamentului virtuos. Nu se cuvine să se supere, deoarece cel care a părăsit-o a fost copleşit de nenorocire şi lipsit de orice fericire. O femeie frumoasă şi virtuoasă nu ar trebui să se supere pe cineva care a fost jefuit de păsări de hainele sale în timp ce se străduia să-şi procure hrana şi care este consumat de durere. Indiferent dacă este tratată bine sau rău, o astfel de soție nu ar trebui să se lase pradă mâniei, văzându-şi soțul în acea situație dificilă, jefuit de regat şi lipsit de prosperitate, oprimată de foame şi copleşită de calamități." Auzind aceste cuvinte ale sale, am venit repede aici. Acum ai auzit totul. Fă ceea ce consideri potrivit şi informează-l pe rege.

O, rege, după ce a auzit aceste cuvinte ale lui Parnada, Damayanti, cu ochii plini de lacrimi, s-a dus la mama ei şi i-a spus în particular: „O, mamă, regele Bhima nu trebuie să afle sub niciun pretext despre intenția mea. În prezența ta, îl voi angaja pe cel mai bun dintre brahmani, Sudeva! Dacă dorești binele meu, acționează în așa fel încât regele Bhima să nu afle despre intenția mea. Lasă-l pe Sudeva să plece fără întârziere în orașul Ayodhya, cu scopul de a-l aduce pe Nala, O, mamă, după ce a îndeplinit aceleași rituri de bun augur prin care m-a adus repede în mijlocul prietenilor mei." Cu aceste cuvinte, după ce Parnada şi-a revenit din oboseală, prințesa din Vidarbha l-a venerat cu bogății abundente şi a spus: „Când Nala va veni aici, O, brahman, îți voi dărui din nou bogății în abundență. Mi-ai făcut un serviciu imens pe care nimeni altcineva nu mi-l poate face, pentru că (datorită serviciului tău), O, tu, cel mai bun dintre cei regenerați, îmi voi recăpăta rapid stăpânul (pierdut)." Şi astfel, abordat de Damayanti, acel brahman cu suflet nobil a mângâiat-o, rostind cuvinte de binecuvântare cu semnificație auspicioasă, apoi s-a dus acasă, considerând că misiunea sa a fost încununată de succes. Şi după ce el a plecat, Damayanti, copleşită de durere şi suferință, l-a chemat pe Sudeva şi i s-a adresat, O, Yudhishthira, în prezența mamei sale, spunând: „O, Sudeva, du-te în orașul Ayodhya, drept ca o pasăre, şi spune-i regelui Rituparna, care locuieşte acolo, aceste cuvinte: „Fiica lui Bhima, Damayanti, va organiza un alt *Swayamvara*. Toți regii şi prinții se vor duce acolo. Calculând timpul, am constatat că ceremonia va avea loc mâine. O, învingător al dușmanilor, dacă îți este posibil, du-te acolo fără întârziere. Mâine, după răsăritul soarelui, ea îşi va alege un al doilea soț, deoarece nu ştie dacă eroicul Nala mai trăieşte sau nu." Şi, adresându-i-se astfel, O, monarhule, Sudeva a pornit la drum. Şi i-a spus lui Rituparna tot ce i se poruncise să spună.

SECȚIUNEA LXXI

Vrihadaswa a continuat: După ce a ascultat cuvintele lui Sudeva, regele Rituparna, l-a liniştit pe Vahuka cu cuvinte blânde şi i-a spus: „O, Vahuka, eşti foarte priceput în dresarea şi călăritul cailor. Dacă îți face plăcere, intenționez să merg la *Swayamvara* lui Damayanti în decursul unei singure zile." Astfel abordat, O, fiu al lui Kunti, de către acel rege, Nala simți că inima îi explodează de durere. Iar regele cu suflet înalt părea să ardă de tristețe. Şi el s-a gândit în sinea lui: „Poate că Damayanti, făcând acest lucru, este orbită de durere. Sau, poate, ea a conceput acest plan magnific pentru binele meu. Vai, crudă este fapta pe care intenționează să o facă inocenta prințesă din Vidarbha, fiind înşelată de sinele meu păcătos şi josnic, lipsit de rațiune. Se vede în lume că natura femeii este nestatornică. Ofensa mea a fost mare; poate că ea acționează astfel pentru că nu mai simte dragoste pentru mine din cauza despărțirii noastre. Într-adevăr, acea fată cu talia subțire, afectată de durere şi disperare din cauza mea, nu va face cu siguranță așa ceva, mai ales că este mama copiilor mei. Oricum, fie că este adevărat sau fals, voi afla cu certitudine mergând acolo. Prin urmare, voi îndeplini atât scopul lui Rituparna, cât şi pe al meu." După ce s-a hotărât astfel în mintea sa, Vahuka, cu inima îndurerată, i-a vorbit regelui Rituparna, cu mâinile împreunate, spunând: „O, monarhule, mă supun poruncii tale şi, O, tigrule printre oameni, voi merge în orașul Vidarbhas într-o singură zi, O, rege!" Atunci, O, monarhule, la porunca fiului regal al lui Bhangasura, Vahuka s-a dus la grajduri şi a început să examineze caii. Şi îndemnat în repetate rânduri de Rituparna să se grăbească, Vahuka, după multe analize şi deliberări atente, a selectat nişte

armăsari slabi, dar puternici și capabili să parcurgă o călătorie lungă, înzestrați cu energia și forța unei rase nobile și cu docilitate, fără semne nefaste, cu nări largi și obraji umflați, fără defecte în ceea ce privește cele zece bucle de păr, născuți în (țara) Sindhu și rapizi ca vântul. Văzând acei cai, regele a spus oarecum supărat: „Ce vrei să faci? Nu ar trebui să glumești cu noi. Cum pot acești cai ai mei, slabi și fără suflu, să ne ducă? Și cum vom putea parcurge această lungă distanță cu ajutorul lor?” **Vahuka a răspuns**: „Fiecare dintre acești cai are o buclă pe frunte, două pe tâmple, patru pe părți, patru pe piept și una pe spate. Fără îndoială, acești armăsari vor putea merge până în țara Vidarbhas. Dacă, O, rege, dorești să alegi alții, arată-mi-i și îi voi înjuga pentru tine.” Rituparna a răspuns: „O, Vahuka, ești versat în știința cailor și ești, de asemenea, priceput (în a-i conduce). Înjuga repede pe cei pe care îi consideri capabili.” Atunci, priceputul Nala a înjugat la car patru armăsari excelenți, de rasă bună, care erau, în plus, docili și rapizi. Și după ce armăsarii au fost înjugați, regele, fără să piardă timp, s-a urcat în car, iar acei cai, cei mai buni dintre cai, au căzut în genunchi pe pământ. Atunci, O, rege, cel mai de seamă dintre oameni, binecuvântatul rege Nala, a început să liniștească caii plini de energie și putere. Ridicându-i cu frâiele și așezându-l pe vizitiul Varshneya în car, s-a pregătit să pornească cu mare viteză. Și acei cai de cea mai bună calitate, îndemnați cum se cuvine de Vahuka, s-au înălțat spre cer, uimindu-l pe ocupantul vehiculului. Și văzând acei cai înzestrați cu viteza vântului trăgând astfel carul, binecuvântatul rege al Ayodhaya a fost extrem de uimit. Și observând zgomotul carului și, de asemenea, modul în care erau conduși caii, Varshneya a reflectat asupra priceperii lui Vahuka în a conduce caii. Și s-a gândit: „Oare este Matali, vizitiul regelui celeștilor? Găsesc aceleași semne magnifice în eroicul Vahuka. Sau oare Salihotra, versat în știința cailor, a luat această formă umană atât de frumoasă? Sau oare regele Nala, cuceritorul orașelor ostile, a venit aici? Sau poate că acest Vahuka cunoaște știința pe care o cunoaște Nala, pentru că percep că cunoștințele lui Vahuka sunt egale cu cele ale lui Nala. Mai mult, Vahuka și Nala sunt de aceeași vârstă. Acesta, din nou, poate să nu fie Nala cel cu mari abilități, ci cineva cu cunoștințe egale. Persoanele ilustre, însă, umblă pe acest pământ deghizate, ca urmare a nenorocirii sau în conformitate cu poruncile scripturilor. Faptul că această persoană are o înfățișare neplăcută nu trebuie să-mi schimbe părerea; pentru că Nala, cred, poate fi chiar lipsit de trăsăturile sale fizice. În ceea ce privește vârsta, acesta este egal cu Nala. Există însă o diferență în ceea ce privește înfățișarea fizică. Vahuka, din nou, este înzestrat cu toate calitățile. Prin urmare, cred că el este Nala.” După ce a raționat îndelung în mintea sa, O, puternic monarh, Varshneya, (fostul) vizitiu al dreptului Nala, a devenit absorbit în gânduri. Și Rituparna, cel mai important dintre regi, văzând priceperea lui Vahuka în arta echitației, a simțit o mare bucurie, împreună cu vizitiul său Varshneya. Și gândindu-se la aplicarea și ardoarea lui Vahuka și la modul în care ținea frâiele, regele s-a simțit extrem de bucuros.

SECȚIUNEA LXXII

Vrihadaswa a spus: Ca o pasăre care zboară pe cer, Nala a traversat repede râuri și munți, păduri și lacuri. Și în timp ce carul gonea astfel, cuceritorul orașelor ostile, fiul regal al lui Bhangasura, a văzut că haina lui superioară a căzut pe pământ. Imediat ce haina i-a căzut, monarhul mărinimos, fără să piardă timp, i-a spus lui Nala: „Intenționez să o recuperez. O, tu, cel cu inteligență profundă, păstrează acești cai înzestrați cu o viteză extraordinară până când Varshneya îmi va aduce înapoi haina.” Atunci Nala i-a răspuns: „Haina a căzut departe. Am parcurs un *yojana* de acolo. Prin urmare, este imposibil să fie recuperată.” După ce Nala i-a spus astfel, O, rege, fiul regal al lui Bhangasura a dat peste un copac Vibhitaka cu fructe într-o pădure. Și văzând acel copac, regele i-a spus în grabă lui Vahuka: „O, vizitiu, privește și tu măiestria mea în calcul. Nu toți oamenii știu totul. Nu există nimeni care să fie versat în toate științele și artele. Cunoașterea în întregime nu se găsește la nicio persoană, O, Vahuka, frunzele și fructele acestui copac care zac pe pământ depășesc cu o sută și unu pe cele care se află pe el. Cele două ramuri ale copacului au cincizeci de milioane de frunze și două mii nouăzeci și cinci de fructe. Examinează aceste două ramuri și toate crengile lor.” Apoi, oprind carul, Vahuka s-a adresat regelui, spunând: „O, zdrobitor de dușmani, îți asumi meritul într-o chestiune care depășește înțelegerea mea. Dar, O, monarhule,

voi verifica acest lucru prin dovezi directe ale simțurilor mele, tăind *Vibhitaka*. O, rege, când voi număra efectiv, nu va mai fi o chestiune de speculație. Prin urmare, în prezența ta, O, monarhule, voi tăia acest *Vibhitaka*. Nu știu dacă nu este așa (cum ai spus tu). În prezența ta, O, stăpân al oamenilor, voi număra fructele și frunzele. Lasă-l pe Varshneya să țină frâiele cailor pentru o vreme." Regele i-a răspuns vizitiului: „Nu este timp de pierdut." Dar Vahuka a răspuns cu umilință: „Rămâi puțin sau, dacă te grăbești, pleacă, punându-l pe Varshneya să-ți fie vizitiu. Drumul este drept și neted." Și la aceasta, O, fiu al neamului Kuru, liniștindu-l pe Vahuka, Rituparna a spus: „O, Vahuka, tu ești singurul vizitiu, nu există altul în această lume. Și, O, tu, versat în cunoașterea cailor, prin ajutorul tău sper să ajung la Vidarbhas. Mă pun în mâinile tale. Nu se cuvine să-mi pui niciun obstacol. Și, O, Vahuka, orice dorești. Îți voi îndeplini dorința dacă, ducându-mă astăzi în țara Vidarbhas, mă vei face să văd răsăritul soarelui." La auzul acestor cuvinte, Vahuka i-a răspuns: „După ce voi număra (frunzele și fructele) *Vibhitaka*, voi porni spre Vidarbha, dacă ești de acord cu cuvintele mele." Atunci regele i-a spus cu reticență: „Numără. Și după ce vei număra frunzele și fructele unei părți din această ramură, vei fi convins de adevărul afirmației mele". Și atunci Vahuka a coborât repede din car și a tăiat copacul. Și, uimit să constate că, după calcul, fructele erau exact așa cum spusese regele, s-a adresat regelui, spunând: „O, monarhule, puterea ta este minunată. Doresc, O, prințe, să cunosc arta prin care ai aflat toate acestea." Și la auzul acestor cuvinte, regele, hotărât să procedeze repede, i-a spus lui Vahuka: „Să știi că sunt priceput la zaruri, pe lângă faptul că sunt versat în numere." Și Vahuka i-a răspuns: „Împărtășește-mi această cunoaștere și, O, taur printre oameni, ia de la mine cunoștințele mele despre cai." Și regele Rituparna, având în vedere importanța actului care depindea de bunăvoința lui Vahuka și ispitit și de cunoștințele despre cai (pe care le poseda vizitiul său), a spus: „*Așa să fie*." „Așa cum ai cerut, primește de la mine această știință a zarurilor și, O, Vahuka, păstrează încrederea mea în cunoștințele mele despre cai." Și spunând aceasta, Rituparna i-a împărtășit lui Nala știința (pe care o dorea). Și Nala, după ce s-a familiarizat cu știința zarurilor, Kali a ieșit din corpul său, vomitând neîncetat din gură otrava virulentă a lui Karkotaka.

Și când Kali, afectat (de blestemul Damayanti), a ieșit (din corpul lui Nala), focul acelui blestem a părăsit și el pe Kali. Într-adevăr, mult timp regele fusese afectat de Kali, ca și cum ar fi avut un suflet neregenerat. Iar Kala, conducătorul Nishadhas, în mânia sa, era hotărât să-l blesteme pe Kali, când acesta, speriat și tremurând, a spus cu mâinile împreunate: „Stăpânește-ți mânia, O, rege! Te voi face ilustru. Mama lui Indrasena m-a blestemat odinioară în furie, când a fost părăsită de tine. De atunci, suferind o mare nenorocire, am locuit în tine, O, puternic monarh, O, neînvinsule, mizerabil și arzând zi și noapte cu veninul prințului șerpilor. Caut protecția ta. Dacă nu mă blestemi pe mine, care sunt înspăimântat și caut protecția ta, atunci acei oameni care vor recita cu atenție istoria ta vor fi liberi de teamă din cauza mea". Și astfel, abordat de Kali, regele Nala și-a stăpânit mânia. Și atunci Kali, înspăimântat, a intrat repede în copacul *Vibhitaka*. Și în timp ce Kali conversa cu Naishadha, era invizibil pentru ceilalți. Și eliberat de suferințele sale, și după ce a numărat fructele acelui copac, regele, plin de mare bucurie și de energie, s-a urcat în car și a pornit cu energie, îndemnând caii aceia rapizi. Și de la atingerea lui Kali, copacul *Vibhitaka* a căzut în dizgrație din acea clipă. Iar Nala, cu inima bucuroasă, a început să îndemne acei cai de seamă care săreau în aer iar și iar ca niște creaturi înzestrate cu aripi. Iar ilustrul monarh a condus (carul) în direcția Vidarbhas. Și după ce Nala s-a îndepărtat, Kali s-a întors și el la locuința sa. Și abandonat de Kali, O, rege, acel stăpân al pământului, regele Nala, a fost eliberat de calamitate, deși nu și-a asumat forma sa nativă.

SECȚIUNEA LXXIII

Vrihadaswa a spus: După ce Rituparna, cu vitejia sa de neînvins, a ajuns seara în orașul Vidarbhas, oamenii i-au adus regelui Bhima vestea (sosirii sale). La invitația lui Bhima, regele (din Ayodhya) a intrat în orașul Kundina, umplând cu zgomotul carului său toate cele zece puncte, directe și transversale, ale orizontului. Caii lui Nala care se aflau în acel oraș au auzit acel sunet și,

auzindu-l, s-au bucurat așa cum se bucurau în prezența lui Nala însuși. Și Damayanti a auzit și ea sunetul acelui car condus de Nala, ca un urlet profund al norilor în sezonul ploios. Iar Bhima și caii (lui Nala) au considerat zgomotul acelui car ca fiind similar cu cel pe care îl auzeau în vremurile de demult, când însuși regele Nala își îndemna propriii cai. Și păunii de pe terase, și elefanții din grajduri, și caii, toți au auzit zgomotul carului lui Rituparna. Și auzind sunetul, atât de asemănător cu vuietul norilor, elefanții și păunii, O, rege, au început să scoată strigăte, îndreptându-se în acea direcție, și s-au umplut de bucurie, așa cum se întâmplă când aud vuietul norilor. Și Damayanti a spus: „Deoarece zgomotul carului său umple întregul pământ și îmi bucură inima, trebuie să fie regele Nala (cel care a venit). Dacă nu îl voi vedea pe Nala, cu chipul strălucitor ca luna, acea eroină cu nenumărate virtuți, cu siguranță voi muri. Dacă astăzi nu voi fi strânsă în îmbrățișarea emoționantă a acelui erou, cu siguranță voi înceta să mai exist. Dacă Naishadha, cu vocea sa profundă ca cea a norilor, nu va veni astăzi la mine, voi intra într-un rug de o strălucire aurie. Dacă acel rege de seamă, puternic ca un leu și înzestrat cu forța unui elefant înfuriat, nu se va prezenta în fața mea, cu siguranță voi înceta să mai trăiesc. Nu-mi amintesc niciun neadevăr din partea lui, niciun rău făcut de el altora. Niciodată nu a spus un neadevăr, nici măcar în glumă. O, Nala al meu este măreț și iertător și eroic și magnific și superior tuturor celorlalți regi, și fidel jurământului său de căsătorie și asemenea unui eunuc în ceea ce privește alte femei. Zi și noapte, gândindu-mă la percepțiile lui, inima mea, în absența celui drag, este pe punctul de a izbucni de durere.”

Plângând astfel, ca și cum ar fi fost lipsită de rațiune, Damayanti, O, Bharata, s-a urcat pe terasa (conacului ei) cu dorința de a-l vedea pe dreptul Nala. Și în curtea conacului central, ea l-a zărit pe regele Rituparna în carul cu Varshneya și Vahuka. Iar Varshneya și Vahuka, coborând din acel vehicul excelent, au dezlegat caii și au păstrat vehiculul într-un loc potrivit. Și regele Rituparna, coborând din car, s-a prezentat în fața regelui Bhima, care era înzestrat cu o vitejie teribilă. Și Bhima l-a primit cu mare respect, pentru că, în absența unei ocazii potrivite, o persoană importantă nu poate fi primită (ca oaspete). Și onorat de Bhima, regele Rituparna s-a uitat în jur de mai multe ori, dar nu a văzut nici o urmă de *Swayamvara*. Și conducătorul Vidarbhas, O Bharata, apropiindu-se de Rituparna, a spus: „Bine ai venit! Care este motivul vizitei tale?” Și regele Bhima a întrebat acest lucru fără să știe că Rituparna venise să ceară mâna fiicei sale. Și regele Rituparna, de o vitejie neînvinsă și înzestrat cu inteligență, a văzut că nu erau alți regi sau prinți. Nici nu a auzit vreo discuție legată de *Swayamvara*, nici nu a văzut vreo adunare de brahmani. La aceasta, regele Kosala a reflectat o vreme și în cele din urmă a spus: „Am venit aici să-ți aduc omagiile mele.” Și regele Bhima a fost cuprins de uimire și s-a gândit la cauza (probabilă) a venirii lui Rituparna, care parcursese peste o sută de *yojana*. Și s-a gândit: „Faptul că a trecut pe lângă alți suverani și a lăsat în urmă nenumărate țări, doar pentru a-mi prezenta omagiile, nu poate fi motivul venirii sale. Ceea ce el consideră a fi cauza venirii sale pare a fi o nimica toată. Cu toate acestea, voi afla adevăratul motiv în viitor.” Și, deși regele Bhima gândea astfel, nu l-a alungat pe Rituparna, ci i-a spus din nou și din nou: „Odihnește-te, ești obosit.” Onorat astfel de Bhima, regele Rituparna a fost mulțumit și, cu inima plină de bucurie, s-a dus la locuința care i-a fost atribuită, urmat de servitorii casei regale.

Vrihadaswa a continuat: Și, O, rege, după ce Rituparna a plecat cu Varshneya, Vahuka a dus carul la grajduri. Acolo, după ce a eliberat caii, i-a îngrijit conform regulilor și i-a liniștit, s-a așezat pe o parte a carului. Între timp, prințesa din Vidharva, Damayanti, copleșită de durere, după ce i-a văzut pe fiul regal al lui Bhangasura, pe Varshneya din neamul Suta și pe Vahuka în acea înfățișare, s-a întrebat: „A cui este zgomotul acestui car? Era la fel de puternic ca al lui Nala, dar nu-l văd pe conducătorul Nishadhas. Cu siguranță, Varshneya a învățat arta de la Nala, și de aceea zgomotul carului condus de el a fost la fel ca cel al lui Nala. Sau, oare Rituparna este la fel de priceput ca Nala, astfel încât zgomotul carului său pare a fi la fel ca cel al lui Nala?” Și gândindu-se astfel, O, monarhule, fata binecuvântată și frumoasă a trimis o mesageră în căutarea lui Nishada.

SECȚIUNEA LXXIV

Damayanti a spus: ”O, Kesini, du-te şi află cine este acel vizitiu care stă lângă car, urât şi cu braţe scurte. O, binecuvântată, O, fără de prihană, apropie-te de el cu prudenţă şi cu cuvinte potrivite, pune-i întrebările obişnuite de curtoazie şi află toate detaliile cu adevărat. Având în vedere sentimentul de satisfacţie pe care îl simte mintea mea şi încântarea pe care o simte inima mea, mă tem foarte mult că acesta este chiar regele Nala. Şi, O, cea fără de prihană, după ce te vei interesa de starea lui, îi vei spune cuvintele lui Parnada. Şi, O, frumoasă, înţelege răspunsul pe care el îl poate da la acestea.” Astfel instruită, mesagera, mergând cu prudenţă, în timp ce binecuvântata Damayanti privea de pe terasă, i s-a adresat lui Vahuka cu aceste cuvinte: „O, cel mai de seamă dintre bărbaţi, eşti binevenit. Îţi doresc fericire. O, taur printre oameni, ascultă acum cuvintele lui Damayanti. Când aţi pornit cu toţii, cu ce scop aţi venit aici? Spune-ne adevărul, căci prinţesa Vidarbha doreşte să audă.” Astfel abordat, Vahuka a răspuns că ilustrul rege al Kosala auzise de la un brahman că va avea loc un al doilea *Swayamvara* al Damayanti. Şi auzind aceasta, el a venit aici, cu ajutorul unor cai excelenţi, rapizi ca vântul şi capabili să parcurgă o sută de *yojane*. Eu sunt vizitiul lui.” Kesini a întrebat apoi: „De unde vine al treilea dintre voi şi al cui (fiu) este? Şi al cui fiu eşti tu şi cum ai ajuns să faci această muncă?” Întrebat astfel, Vahuka a răspuns: „Cel despre care întrebi era vizitiul virtuosului Nala şi era cunoscut de toţi sub numele de Varshneya. După ce Nala şi-a părăsit regatul, O, frumoasă, el a venit la fiul lui Bhangasura. Sunt priceput în arta cailor şi, de aceea, am fost numit vizitiu. Într-adevăr, regele Rituparna m-a ales pe mine ca vizitiu şi bucătar al său.” La aceasta, Kesini a răspuns: „Poate că Varshneya ştie unde s-a dus regele Nala şi, O, Vahuka, poate că ţi-a vorbit şi ţie (despre stăpânul său).” Vahuka a spus atunci: „După ce i-a adus aici pe copiii lui Nala, cu faptele lor excelente, Varshneya a plecat unde a vrut: el nu ştie unde este Naishadha. Nici altcineva, O, ilustro, nu ştie unde se află Nala; căci regele (în nenorocire) rătăceşte prin lume deghizat şi lipsit de frumuseţea (sa naturală). Numai Nala îl cunoaşte pe Nala. Nala nu-şi dezvăluie niciodată semnele de identitate nicăieri.” Astfel abordată, Kesini a răspuns: „Brahmanul care plecase înainte la Ayodhya, repetase în mod constant aceste cuvinte potrivite pentru buzele unei femei: „O, iubit jucător, unde te-ai dus, tăindu-mi jumătate din pânză şi abandonându-mă, pe mine, soţia ta dragă şi devotată, adormită în pădure? Iar ea însăşi, aşa cum i-a poruncit el, îl aşteaptă îmbrăcată într-o jumătate de veşmânt şi arzând zi şi noapte de durere. O, rege, O, erou, îndură-te de ea, care plânge neîncetat pentru această nenorocire, şi dă-i un răspuns. O, ilustrule, rosteşte cuvintele potrivite pentru ea, căci cea fără vină tânjeşte să le audă. Auzind aceste cuvinte ale brahmanului, ai dat mai înainte un răspuns! Prinţesa din Vidarbha doreşte din nou să audă cuvintele pe care le-ai rostit atunci.”

SECȚIUNEA LXXV

Vrihadaswa a spus: Auzind toate acestea, Damayanti a fost copleşită de durere şi, bănuind că persoana respectivă era Nala, i-a spus lui Kesini: „O, Kesini, du-te din nou şi examinează-l pe Vahuka şi, rămânând în tăcere lângă el, observă-i comportamentul. Şi, O, frumoasă, ori de câte ori se întâmplă să facă ceva cu pricepere, observă bine acţiunea lui în timp ce o îndeplineşte. Şi, O, Kesini, ori de câte ori îţi va cere apă sau foc, cu intenţia de a-i pune piedici, nu te grăbi să i le dai. Şi observând totul despre comportamentul lui, vino şi spune-mi. Şi orice lucru uman sau suprauman vezi în Vahuka, împreună cu orice altceva, trebuie să-mi fie raportat.” Şi astfel instruită de Damayanti, Kesini plecă şi, după ce observă comportamentul acelei persoane versate în cunoaşterea cailor, se întoarse. Şi îi povesti lui Damayanti tot ce se întâmplase, într-adevăr, tot ce era uman şi supraumman pe care îl văzuse în Vahuka. Şi Kesini spuse: „O, Damayanti, o persoană cu un astfel de control asupra elementelor nu am mai văzut şi nici nu am auzit vreodată. Ori de câte ori ajunge la un pasaj jos, el nu se apleacă niciodată, ci, văzându-l, pasajul însuşi creşte în înălţime, astfel încât el să poată trece cu uşurinţă prin el. Şi la apropierea lui, găurile înguste şi impracticabile se deschid larg. Regele Bhima trimisese diverse feluri de carne — de la diverse animale — pentru hrana lui Rituparna. Şi multe vase fuseseră aşezate acolo pentru spălarea cărnii. Şi, în timp ce le privea, vasele acelea s-au umplut (cu apă). Şi, după ce a spălat carnea, când s-a apucat să gătească, a luat o

mână de iarbă și a ținut-o la soare, iar focul a izbucnit brusc. Văzând această minune, am venit aici uimită. Mai mult, am fost martoră la o altă minune mare a lui. O, frumoasă, el a atins focul și nu s-a ars. Și, la voia lui, apa cade și curge într-un pârâu. Și am fost martoră la o altă minune și mai mare. El a luat niște flori și a început să le strângă încet cu mâinile. Și, strânse de mâna lui, florile nu și-au pierdut forma inițială, ci, dimpotrivă, au devenit mai vesele și mai parfumate decât înainte. După ce am văzut aceste lucruri minunate, am venit aici în grabă."

Vrihadaswa a continuat: Auzind despre faptele virtuoase ale lui Nala și descoperindu-l din comportamentul său, Damayanti l-a considerat deja vindecat. Și din aceste indicii, bănuind că Vahuka era soțul ei, Damayanti i s-a adresat din nou lui Kesini cu lacrimi în ochi și cuvinte blânde, spunând: „O, frumoasă, du-te încă o dată și adu din bucătărie, fără știrea lui Vahuka, niște carne care a fost fiartă și preparată (de el)." Primind această poruncă, Kesini, mereu dispusă să facă ceea ce îi plăcea lui Damayanti, s-a dus la Vahuka și, luând niște carne fierbinte, s-a întors fără să piardă timp. Și Kesini i-a dat acea carne, O, fiu al neamului Kuru, lui Damayanti. Iar Damayanti, care înainte mânca adesea carne pregătită de Nala, a gustat carnea adusă de servitoarea ei. Atunci a decis că Vahuka era Nala și a plâns cu voce tare, cu inima îndurerată. Și, O, Bharata, copleșită de durere, și spălându-și fața, și-a trimis cei doi copii cu Kesini. Iar Vahuka, care era regele deghizat, recunoscându-i pe Indrasena și pe fratele ei, s-a apropiat în grabă, i-a îmbrățișat și i-a luat în brațe. Și luându-și copiii ca pe copiii celor cerești, a început să plângă cu voce tare, cu accente sonore, inima lui fiind apăsată de o mare durere. Și după ce și-a trădat în repetate rânduri agitația, Naishadha a părăsit brusc copiii și s-a adresat lui Kesini, spunând: „O, frumoasă domnișoară, acești gemeni seamănă foarte mult cu propriii mei copii. Văzându-i pe neașteptate, am vărsat lacrimi. Dacă vii des la mine, oamenii ar putea gândi rău, pentru că suntem oaspeți dintr-o altă țară. De aceea, O, binecuvântată, du-te în pace."

SECȚIUNEA LXXVI

Vrihadaswa a spus: Văzând agitația virtuosului și înțeleptului Nala, Kesini s-a întors la Damayanti și i-a povestit totul. Atunci Damayanti, cu inima îndurerată și dornică să-l vadă pe Nala, a trimis-o din nou pe Kesini la mama ei, rugând-o să-i transmită în numele ei: „Bănuind că Vahuka este Nala, l-am pus la încercare în diferite moduri. Acum, îndoiala mea se referă doar la înfățișarea lui. Intenționez să-l examinez eu însămi. O, mamă, fie îl lași să intre în palat, fie îmi dai permisiunea să mă duc la el. Și aranjează asta cu sau fără știrea tatălui meu." Și astfel adresându-se Damayanti, acea doamnă i-a comunicat lui Bhima intenția fiicei sale, iar după ce a aflat, regele și-a dat consimțământul. Și, O, taur al neamului Bharata, după ce a obținut consimțământul atât al tatălui, cât și al mamei sale, Damayanti a făcut ca Nala să fie adus în apartamentele ei. Și de îndată ce a văzut-o pe Damayanti în mod neașteptat, regele Nala a fost copleșit de durere și tristețe și s-a scăldat în lacrimi. Și cea mai bună dintre femei, Damayanti, văzându-l pe regele Nala în acea stare, a fost și ea profund îndurerată. Și, O, monarhule, îmbrăcată într-o bucată de pânză roșie, cu părul încâlcit și acoperită de murdărie și praf, Damayanti s-a adresat lui Vahuka, spunând: „O, Vahuka, ai văzut vreodată vreo persoană conștiincioasă, care să fi plecat, abandonându-și soția adormită în pădure? Cine, în afară de virtuosul Nala, ar putea pleca, abandonând în pădure pe soția sa dragă și nevinovată, copleșită de oboseală? De ce vină eram eu vinovată în ochii acelui monarh încă din tinerețe, încât el să plece abandonându-mă în pădure în timp ce dormeam copleșită de oboseală? De ce cel pe care l-am ales odinioară în locul zeilor înșiși ar abandona soția sa devotată și iubitoare, care devenise și mama copiilor săi? În fața focului și în prezența celestelor, el mi-a luat mâna, jurând: «Cu adevărat, voi fi al tău». O, unde era acel jurământ când m-a abandonat? O, învingător al dușmanilor!" În timp ce Damayanti spunea toate acestea, lacrimi de tristețe începură să-i curgă din ochi. Și văzând-o astfel copleșită de durere, Nala, vărsând și el lacrimi, negre ca ale gazelei, cu extremități de o nuanță roșiatică, spuse: „O, timidă, nici pierderea regatului meu, nici părăsirea ta nu au fost faptele mele. Ambele s-au datorat lui Kali. Și, O, cea mai virtuoasă dintre femei, plângând pentru mine zi și noapte și copleșită de durere, tu l-ai blestemat pe Kali în pădure, iar el a început să

locuiască în trupul meu, arzând ca urmare a blestemului tău. Într-adevăr, arzând din cauza blestemului tău, el a trăit în mine ca focul în foc. O, fată binecuvântată, pentru ca durerile noastre să ia sfârşit, l-am învins pe acel nenorocit prin rugăciunile şi austerităţile mele. Nenorocitul păcătos m-a părăsit deja, şi pentru aceasta am venit aici. Prezenţa mea aici, O, frumoasă doamnă, este pentru tine. Nu am alt scop. Dar, O, timidă, poate oare vreo altă femeie, părăsind pe soţul ei iubitor şi devotat, să aleagă vreodată un al doilea stăpân ca tine? La porunca regelui, mesageri cutreieră întreaga lume, spunând: «Fiica lui Bhima îşi va alege, din proprie voinţă, un al doilea soţ demn de ea». Imediat ce a auzit aceasta, fiul lui Bhangasura a sosit aici." Auzind aceste lamentaţii ale lui Nala, Damayanti, speriată şi tremurând, a spus cu mâinile împreunate: „Nu se cuvine, O, binecuvântatule, să suspectezi vreo vină în mine. O, stăpân al Nishadhas, trecând peste cei cereşti înşişi, te aleg pe tine ca stăpânul meu. Pentru a te aduce aici, brahmanii au plecat în toate direcţiile, chiar şi în toate părţile orizontului, cântând cuvintele mele, sub formă de balade. În cele din urmă, O, rege, un brahman învăţat numit Parnada te-a găsit în Kosala, în palatul lui Rituparna. Când ai răspuns potrivit la cuvintele lui, atunci, O, Naishadha, am conceput acest plan pentru a te recupera. În afară de tine, O, stăpân al pământului, nu există nimeni în această lume care să poată parcurge într-o singură zi, O, rege, o sută de *yojana* cu cai. O, monarh, atingându-ţi picioarele, pot jura cu sinceritate că nu am comis niciun păcat, nici măcar în gând. Fie ca Aerul atotvăzător care străbate această lume să-mi ia viaţa, dacă am comis vreun păcat. Fie ca Soarele care străbate mereu cerul să-mi ia viaţa, dacă am comis vreun păcat. Fie ca Luna, care locuieşte în fiecare creatură ca martor, să-mi ia viaţa, dacă am comis vreun păcat. Fie ca cei trei zei care susţin cele trei lumi în întregime să declare cu sinceritate, sau să mă părăsească astăzi." Şi astfel abordat de ea, zeul Vântului a spus din cer: „O, Nala, îţi spun cu adevărat că ea nu a făcut nimic rău. O, rege, Damayanti, păzind cu sfinţenie onoarea familiei tale, a sporit-o. Noi suntem martorii acestui lucru, întrucât am fost protectorii ei în aceşti trei ani. Pentru tine a conceput ea acest plan fără egal, căci, în afară de tine, nimeni pe pământ nu este capabil să parcurgă într-o singură zi o sută de *yojane*. O, monarhule, ai obţinut-o pe fiica lui Bhima, iar ea te-a obţinut pe tine. Nu trebuie să ai niciun fel de suspiciuni, ci să fii unit cu partenera ta." Şi după ce zeul vântului a spus acestea, a căzut o ploaie de flori, toba celestă a început să cânte şi au început să sufle brize de bun augur. Văzând aceste minuni, O, Bharata, regele Nala, învingătorul duşmanilor, şi-a alungat toate îndoielile cu privire la Damayanti. Apoi, stăpânul pământului, amintindu-şi de regele şerpilor, a îmbrăcat acea haină pură şi şi-a recăpătat forma iniţială. Văzându-l pe stăpânul ei drept în forma sa iniţială, fiica lui Bhima, cu membrele fără cusur, l-a îmbrăţişat şi a început să plângă cu voce tare. Şi regele Nala a îmbrăţişat-o pe fiica lui Bhima, care îi era devotată, ca şi înainte, precum şi pe copiii săi, şi a simţit o mare bucurie. Şi ascunzându-şi faţa în pieptul lui, frumoasa Damayanti, cu ochii mari, a început să suspine profund, amintindu-şi de durerile sale. Şi copleşit de tristeţe, acel tigru printre oameni a rămas o vreme, strângând-o în braţe pe Damayanti, acoperită de praf, cu zâmbetul ei dulce. Şi, O, rege, regina-mamă i-a povestit atunci lui Bhima, cu inima plină de bucurie, tot ce se întâmplase între Nala şi Damayanti. Iar puternicul monarh a răspuns: „Lasă-l pe Nala să-şi petreacă această zi în pace, mâine îl voi vedea după baie şi rugăciuni, cu Damayanti alături de el". Şi, O, rege, au petrecut acea noapte plăcut, povestindu-şi unul altuia întâmplările din trecutul lor din pădure. Şi cu inimile pline de bucurie, prinţesa din Vidarbha şi Nala au început să-şi petreacă zilele în palatul regelui Bhima, hotărâţi să se facă fericiţi unul pe celălalt. Şi în al patrulea an (după pierderea regatului său), Nala s-a reunit cu soţia sa, toate dorinţele sale au fost satisfăcute şi a experimentat din nou cea mai înaltă fericire. Iar Damayanti s-a bucurat nespus că şi-a recăpătat stăpânul, asemenea câmpurilor cu plante fragede care primesc o ploaie. Iar fiica lui Bhima, recăpătându-şi astfel stăpânul, şi-a îndeplinit dorinţa şi a strălucit de frumuseţe, oboseala ei dispărând, anxietăţile ei risipindu-se şi ea însăşi umplându-se de bucurie, asemenea unei nopţi luminate de discul strălucitor al lunii!

SECŢIUNEA LXXVII

Vrihadaswa a spus: După ce a trecut acea noapte, regele Nala, împodobit cu ornamente şi

având-o pe Damayanti alături, s-a prezentat la timpul potrivit în fața regelui. Nala și-a salutat socrul cu umilință, iar după el, frumoasa Damayanti și-a prezentat omagiile tatălui ei. Înălțatul Bhima l-a primit cu mare bucurie ca pe un fiu și, onorându-l cuvenit împreună cu devotata sa soție, i-a mângâiat cu cuvinte potrivite. Și acceptând cu respect omagiul care i-a fost adus, regele Nala i-a oferit socrului său serviciile sale, așa cum se cuvenea. Și văzând că Nala a sosit, cetățenii s-au bucurat nespus. Și în oraș s-a ridicat un zgomot puternic de bucurie. Cetățenii au împodobit orașul cu steaguri, stindarde și ghirlande de flori. Străzile au fost udate și împodobite cu coroane de flori și alte ornamente. Cetățenii au așezat flori la porțile caselor, iar templele și altarele au fost toate împodobite cu flori. Rituparna a auzit că Vahuka se căsătorise deja cu Damayanti. Regele s-a bucurat să afle toate acestea. Și chemându-l pe regele Nala, i-a cerut iertare. Iar inteligentul Nala i-a cerut și el iertare lui Rituparna, invocând diverse motive. Iar acel vorbitor desăvârșit, versat în adevăr, regele Rituparna, după ce a fost astfel onorat de Nala, i-a spus, cu o expresie de uimire pe chip, aceste cuvinte conducătorului Nishadhas. „Prin norocul tău, recâștigând compania propriei tale soții, ai obținut fericirea. O, Naishadha, în timp ce locuiai deghizat în casa mea, sper că nu ți-am făcut niciun rău, O, stăpân al pământului! Dacă ți-am făcut vreun rău în mod conștient, se cuvine să mă ierți.” Auzind aceasta, Nala a răspuns: „Tu nu mi-ai făcut niciodată vreun rău, O, monarhule. Și dacă mi-ai făcut, acesta nu mi-a trezit mânia, pentru că cu siguranță ar trebui să fii iertat de mine. Tu ai fost odinioară prietenul meu și, O, stăpân al oamenilor, ești și rudă cu mine. De acum înainte, voi găsi o bucurie și mai mare în tine. O, rege, cu toate dorințele mele împlinite, am trăit fericit în locuința ta, de fapt mai fericit acolo decât în propria mea casă. Cunoștințele tale despre cai sunt în grija mea. Dacă dorești, O, rege, ți le voi da ție.” Spunând aceasta, Naishadha i-a dat lui Rituparna acea știință, iar acesta a primit-o cu riturile prescrise. Și, O, monarhule, fiul regal al lui Bhangasura, după ce a obținut tainele științei ecvestre și i-a dat conducătorului Naishadhas tainele zarurilor, s-a dus în propria sa cetate, angajând o altă persoană ca vizitiu. Și, O, rege, după plecarea lui Rituparna, regele Nala nu a mai rămas mult timp în orașul Kundina!

SECȚIUNEA LXXVIII

Vrihadaswa a spus: O, fiu al lui Kunti, conducătorul Nishadhas, după ce a locuit acolo timp de o lună, a plecat din acel oraș cu permisiunea lui Bhima și însoțit doar de câțiva (adepți) spre țara Nishadhas. Cu un singur car de culoare albă, șaisprezece elefanți, cincizeci de cai și șase sute de soldați de infanterie, acel ilustru rege, făcând pământul să se cutremure, a intrat (în țara Nishadhas) fără să piardă niciun moment și plin de furie. Iar puternicul fiu al lui Virasena, apropiindu-se de frații săi, Pushkara i-a spus: „Vom juca din nou, pentru că am câștigat o avere imensă. Lasă pe Damayanti și tot ce am eu să fie miza mea, lasă, O, Pushkara, regatul tău să fie miza ta. Să înceapă din nou jocul. Aceasta este hotărârea mea fermă. Fii binecuvântat, să punem în joc tot ce avem, împreună cu viețile noastre. După ce ai câștigat și ai dobândit averea sau regatul altuia, este o datorie supremă, spune ordonanța, să le pui în joc atunci când proprietarul o cere. Sau, dacă nu-ți place jocul cu zaruri, să înceapă jocul cu arme. O, rege, lasă-mă pe mine sau pe tine să avem pace printr-o singură luptă. Că acest regat ancestral trebuie, în orice circumstanțe și prin orice mijloace, recuperat, există autoritatea înțelepților pentru a-l păstra. Și, O, Pushkara, alege una dintre aceste două lucruri: jocul cu zaruri sau arcul încordat în luptă!” Astfel abordat de Nishadha, Pushkara, sigur de propriul succes, i-a răspuns râzând monarhului, spunând: „O, Naishadha, este norocul tău că ai câștigat din nou avere pe care să o pui în joc. Este tot norocul tău că ghinionul lui Damayanti a luat sfârșit în sfârșit. Și, O, rege, este datorită norocului că ești încă în viață alături de soția ta, O, tu, cel cu brațe puternice! Este evident că Damayanti, împodobită cu averea ta pe care o voi câștiga, mă va servi ca o Apsara în ceruri pe Indra. O, Naishadha, îmi amintesc zilnic de tine și chiar te aștept, deoarece nu găsesc nicio plăcere în a juca cu cei care nu sunt legați de mine prin sânge. Câștigând astăzi pe frumoasa Damayanti, cu trăsături impecabile, mă voi considera cu adevărat norocos, deoarece ea este cea care a locuit întotdeauna în inima mea.” Auzind aceste cuvinte ale acelui lăudăros incoerent, Nala, înfuriat, a dorit să-i taie capul cu o sabie. Cu un zâmbet, însă, deși ochii îi erau roșii de furie, regele Nala a spus: „Să jucăm. De ce vorbești așa acum? După ce m-ai învins,

poți spune orice dorești.” Apoi a început jocul între Pushkara și Nala. Și binecuvântat fie Nala, care dintr-o singură aruncare și-a recâștigat averea și comorile, împreună cu viața fratelui său, care fusese și ea pusă în joc. Iar regele, după ce a câștigat, i-a spus zâmbind lui Pushkara: „Întregul regat, fără niciun obstacol, este acum al meu, fără niciun fel de tulburare. Și, O, cel mai rău dintre regi, acum nici măcar nu mai poți privi prințesa din Vidarbha. Împreună cu toată familia ta, O, nebunule, ești acum redus la statutul de sclav al ei. Dar înfrângerea mea anterioară în fața ta nu s-a datorat vreunei fapte a ta. Tu nu știi, O, nebunule, că totul a fost opera lui Kali. Prin urmare, nu-ți voi imputa greșelile altora. Trăiește fericit așa cum dorești, îți acord viața. Îți acord și partea ta (din regatul tatălui) împreună cu toate necesitățile. Și, O, eroule, fără îndoială, afecțiunea mea față de tine este acum aceeași ca înainte. Nici dragostea mea frățească pentru tine nu va cunoaște niciodată vreo diminuare. O, Pushkara, tu ești fratele meu, trăiește o sută de ani!”

Iar Nala, cu vitejia sa neînvinsă, după ce și-a mângâiat fratele, i-a dat permisiunea să se întoarcă în orașul său, îmbrățișându-l repetat. Iar Pushkara, mângâiat astfel de conducătorul Nishadhas, l-a salutat pe acel rege drept și i s-a adresat, O, monarhule, spunând aceste cuvinte cu mâinile împreunate: „Fie ca faima ta să fie nemuritoare și să trăiești fericit zece mii de ani, tu, care mi-ai dăruit, O, rege, atât viața, cât și refugiu.” Și, ospătat de rege, Pushkara a locuit acolo timp de o lună, apoi s-a dus în orașul său însoțit de o mare forță și de mulți servitori ascultători și de rudele sale, cu inima plină de bucurie. Și acel taur printre oameni strălucea tot timpul în frumusețea sa ca un al doilea Soare. Și binecuvântatul conducător al Nishadhas, după ce l-a stabilit pe Pushkara și l-a făcut bogat și l-a eliberat de necazuri, a intrat în palatul său bogat decorat. Și conducătorul Nishadhas, după ce a intrat în palatul său, a mângâiat cetățenii. Și toți cetățenii și supușii din țară au tresărit de bucurie. Și oamenii, conduși de ofițerii de stat, au spus cu mâinile împreunate: „O, rege, astăzi suntem cu adevărat bucuroși în tot orașul și în toată țara. Astăzi am obținut conducătorul nostru, ca și cum am fi obținut șeful nostru al sutelor de sacrificii!”

SECȚIUNEA LXXIX

Vrihadaswa a spus: După ce festivitățile au început în orașul plin de bucurie și fără niciun fel de îngrijorare, regele, însoțit de o mare forță, a adus-o pe Damayanti (din casa tatălui ei). Și tatăl ei, ucigașul eroilor ostili, Bhima, cu vitejia sa teribilă și sufletul său nemăsurat, și-a trimis fiica, după ce a onorat-o cum se cuvine. La sosirea prințesei din Vidarbha, însoțită de fiul și fiica ei, regele Nala a început să-și petreacă zilele în bucurie, ca un șef al celor cerești în grădinile din Nandana. Iar regele cu faimă nemuritoare, după ce și-a recăpătat regatul și a devenit ilustru printre monarhii insulei Jamvu, a început să-l conducă din nou. Și a îndeplinit cuvenit numeroase sacrificii, cu daruri abundente pentru brahmani. O, mare rege, și tu, împreună cu rudele și apropiații tăi, vei străluci în curând în toată splendoarea ta. Căci, O, cel mai de seamă dintre oameni, astfel a căzut în necazuri, împreună cu soția sa, cuceritorul orașelor ostile, regele Nala, O, taur al neamului Bharata. Și, O, stăpân al pământului, Nala a suferit singur o astfel de nenorocire cumplită și și-a recăpătat prosperitatea, în timp ce tu, O, fiu al lui Pandu, cu inima fixată pe virtute, te distrezi cu bucurie în această mare pădure, însoțit de frații tăi și de Krishna. Când și tu, O, monarh, te amesteci zilnic cu brahmanii binecuvântați, versați în *Vede* și ramurile lor, ai puține motive de tristețe. Această poveste, pe lângă cea a lui Naga Karkotaka, a lui Damayanti, a lui Nala și a înțeleptului regal Rituparna, distruge răul. Și, O, tu, cel cu glorie nemuritoare, această poveste, care distruge influența lui Kali, este capabilă, O, rege, să mângâie pe cei ca tine atunci când o ascultă. Și reflectând asupra incertitudinii (succesului) eforturilor umane, nu se cuvine să te bucuri sau să te întristezi în fața prosperității sau a adversității. După ce ai ascultat această istorie, mângâie-te, O, rege, și nu ceda întristării. Nu se cuvine, O, mare rege, să te chinui sub povara calamității. Într-adevăr, oamenii stăpâni pe sine, reflectând asupra capriciilor destinului și asupra lipsei de rod a eforturilor, nu se lasă niciodată copleșiți de depresie. Cei care vor recita în mod repetat această nobilă poveste a lui Nala și cei care o vor asculta recitată nu vor fi niciodată atinși de adversitate. Cel care ascultă această poveste veche și excelentă va avea toate scopurile încununate de succes și,

fără îndoială, va obține faimă, pe lângă fii și nepoți și animale, o poziție înaltă printre oameni, sănătate și bucurie. Și, O, rege, teama pe care o ai, și anume că (*cineva priceput la zaruri mă va chema*), o voi risipi odată pentru totdeauna. O, tu, cel cu vitejie invincibilă, cunosc știința zarurilor în întregime. Sunt mulțumit de tine; ia această învățătură, O, fiu al lui Kunti, ți-o voi spune.

Vaisampayana a continuat: Regele Yudhishthira, cu inima plină de bucurie, i-a spus lui Vrihadaswa: «O, ilustrule, doresc să învăț de la tine știința zarurilor». Rishi i-a transmis atunci cunoștințele sale despre zaruri fiului înalt de suflet al lui Pandu și, după ce i le-a transmis, marele ascet s-a dus la apele sacre ale Hayasirsha pentru a se scălda.

Și după ce Vrihadaswa a plecat, Yudhishthira, cel cu jurăminte ferme, a auzit de la brahmani și asceți care au venit la el din diferite direcții și din locuri de pelerinaj, munți și păduri, că Arjuna, cel cu inteligență înaltă și capabil să tragă cu arcul cu mâna stângă, era încă angajat în cele mai aspre penitențe ascetice, trăind doar cu aer. Și a auzit că Partha, cel cu brațele puternice, era angajat într-un ascetism atât de feroce încât nimeni înaintea lui nu se angajase vreodată în astfel de penitențe. Și Dhananjaya, fiul lui Pritha, angajat în austerități ascetice cu jurăminte regulate și minte fixă și respectând jurământul tăcerii perfecte, era, după cum a auzit, ca însuși zeul dreptății în flăcări în forma sa întrupată. Și, O, rege, (Yudhishthira), fiul lui Pandu, auzind că dragul său frate Jaya, fiul lui Kunti, se angajase într-o astfel de asceză în marea pădure, a început să se întristeze pentru el. Și cu inima arzând de durere, fiul cel mai mare al lui Pandu, căutând consolare în acea pădure puternică, a purtat conversații cu brahmanii posedați de diverse cunoștințe care trăiau acolo împreună cu el.

Tirtha-yatra Parva

SECȚIUNEA LXXX

Janamejaya a spus: „O, sfântule, după ce străbunicul meu Partha a plecat din pădurile Kamyaka, ce au făcut fiii lui Pandu în absența acelui erou capabil să tragă cu arcul cu mâna stângă? Mi se pare că arcașul puternic și învingătorul armatelor era refugiul lor, precum Vishnu al celor cerești. Cum și-au petrecut eroicii mei strămoși timpul în pădure, lipsiți de compania acelui erou, care semăna cu Indra însuși în vitejie și nu a dat niciodată înapoi în luptă?”

Vaisampayana a spus: După ce Arjuna, cu vitejia sa neînvinsă, a plecat din Kamyaka, fiii lui Pandu, O, fiule, au fost cuprinși de tristețe și durere. Iar Pandavii, cu inimile întristate, semănau foarte mult cu perlele desprinse dintr-o coroană sau cu păsările lipsite de aripi. Și fără acel erou cu cai albi, pădurea aceea arăta ca pădurile Chaitraratha când erau lipsite de prezența lui Kuvera. Și, O, Janamejaya, acei tigri printre oameni — fiii lui Pandu — lipsiți de compania lui Arjuna, au continuat să trăiască în Kamyaka într-o tristețe perfectă. Și, O, șef al neamului Bharata, acei războinici puternici, înzestrați cu mare vitejie, au ucis cu săgeți pure diferite feluri de animale de sacrificiu pentru brahmani. Și acei tigri printre oameni și reprimatori ai dușmanilor, ucigând zilnic acele animale sălbatice și sfințindu-le în mod corespunzător, le ofereau brahmanilor. Și astfel, O, rege, acei tauri printre oameni, afectați de durere, trăiau acolo cu inimi triste după plecarea lui Dhananjaya. În special prințesa din Panchala, amintindu-și de al treilea stăpân al ei, s-a adresat lui Yudhishthira, plin de îngrijorare, și i-a spus: „Arjuna, care cu două mâini rivalizează cu Arjuna cel cu o mie de brațe (din vechime), vai, fără cel mai important dintre fiii lui Pandu, această pădure nu mi se pare deloc frumoasă. Fără el, oriunde îmi îndrept privirea, această lume mi se pare pustie. Chiar și această pădure cu copacii ei înfloriți și atât de plină de minuni, fără Arjuna nu mai pare la fel de încântătoare ca înainte. Fără el, care este ca o masă de nori albaștri (ca nuanță), care are vitejia unui elefant înfuriat și ai cărui ochi sunt ca frunzele de lotus, această pădure Kamyaka nu mi se mai pare frumoasă. Amintindu-mi de acel erou capabil să tragă cu arcul cu mâna stângă, și al

cărui arc sună ca un tunet, nu pot simți nici o fericire, O, rege!" Și, O, monarh, auzind-o plângând astfel, ucigașul eroilor inamici, Bhimasena, i s-a adresat Draupadi cu aceste cuvinte: „O, binecuvântată doamnă cu talie subțire, cuvintele plăcute pe care le rostești îmi încântă inima ca și cum aș bea nectar. Fără el, al cărui brațe sunt lungi și simetrice, puternice și asemănătoare cu două măciucă de fier, rotunde și marcate de cicatricile corzilor arcului, înfrumusețate cu arcul, sabia și alte arme, înconjurate de brățări de aur și asemănătoare cu două șerpi cu cinci capete, fără acel tigru printre oameni, cerul însuși pare să fie fără soare. Fără acel războinic puternic pe care se bazează Panchalas și Kauravas, care nu se tem de rândurile severe ale celor cereşti, fără acel erou ilustru pe care ne bazăm cu toții și pe care îl considerăm deja că a învins pe dușmanii noștri și pe pământul însuși deja cucerit, fără acel Phalguna nu pot obține pace în pădurile Kamyaka. Și diferitele direcții, oriunde îmi îndrept privirea, par a fi goale!"

După ce Bhima a încheiat, Nakula, fiul lui Pandu, cu vocea sufocată de lacrimi, a spus: „Fără el, ale cărui fapte extraordinare pe câmpul de luptă constituie subiectul de discuție chiar și al zeilor, fără acel războinic de seamă, ce plăcere putem avea în păduri? Fără el, care, plecând spre nord, a învins sute de puternici căpetenii Gandharva și care, după ce a obținut nenumărați cai frumoși din rasele Tittiri și Kalmasha, toți înzestrați cu viteza vântului, i-a dăruit din afecțiune fratelui său, regele, cu ocazia marelui sacrificiu *Rajasuya*, fără acel drag și ilustru, fără acel războinic teribil născut după Bhima, fără acel erou egal cu un zeu, nu mai doresc să trăiesc în pădurile Kamyaka."

După lamentările lui Nakula, **Sahadeva a spus**: "Cel care, după ce a învins războinici puternici în luptă, a câștigat bogății și fecioare și le-a adus regelui cu ocazia marelui sacrificiu *Rajasuya*, acel erou de o splendoare nemăsurată care, după ce a învins singur în luptă pe Yadava, a răpit-o pe Subhadra cu consimțământul lui Vasudeva, el, care a invadat domnia ilustrului Drupada și i-a dat O Bharata, învățătorului Drona taxa de școlarizare — văzând, O, rege, patul de iarbă al lui Jishnu gol în azilul nostru, inima mea refuză consolare. O migrație din această pădure este ceea ce, O, învingător al dușmanilor, aș prefera, pentru că fără acel erou această pădure nu poate fi încântătoare."

SECȚIUNEA LXXXI

Vaisampayana a spus: Auzind aceste cuvinte ale fraților săi, precum și ale lui Krishna, care erau cu toții îngrijorați din cauza lui Dhananjaya, regele Yudhishthira, cel drept, a devenit melancolic. Și în acel moment l-a văzut (în fața lui) pe celestul *Rishi* Narada strălucind de frumusețe *Brahmi* și asemănător unui foc aprins în urma unei libații sacrificiale. Văzându-l venind, regele Yudhishthira și frații săi s-au ridicat și l-au venerat pe ilustrul *Rishi*. Înzestrat cu o energie strălucitoare, frumosul șef al neamului Kuru, înconjurat de frații săi, strălucea ca zeul a o sută de sacrificii, înconjurat de cei cereşti. Iar Yajnaseni, ascultând de poruncile moralității, a rămas alături de stăpânii ei, fiii lui Pritha, precum Savitri a rămas alături de *Vede* sau razele Soarelui au rămas alături de vârful Meru. Iar ilustrul *Rishi* Narada, acceptând această venerare, l-a mângâiat pe fiul lui Dharma cu cuvinte potrivite. Și, O, tu, cel fără păcat, adresându-se regelui Yudhishthira, cel cu suflet înalt, cel drept, *Rishi* a spus: „Spune-mi, O, tu, cel mai virtuos dintre oameni, ce cauți și ce pot face pentru tine". La auzul acestor cuvinte, fiul regal al lui Dharma, împreună cu frații săi, s-a închinat în fața lui Narada, care era venerat de către cei cereşti, și i-a spus cu mâinile împreunate: „O, tu, care eşti binecuvântat și venerat de toate lumile, când eşti mulțumit de mine, consider că toate dorințele mele, ca urmare a harului tău, sunt deja împlinite, O, tu, cel cu jurăminte excelente! Dacă, O, tu cel fără păcat, eu și frații mei meritățm favoarea ta, se cuvine, O, cel mai bun dintre *Munis*, să risipeşti îndoiala care este în mintea mea. Se cuvine să-mi spui în detaliu care este meritul celui care călătorește prin lumi, dorind să vadă apele sacre și sanctuarele care se află pe ele."

Narada a spus: Ascultă, O, rege, cu atenție, ceea ce inteligentul Bhishma auzise mai înainte

de la Pulastya! Odată, O, binecuvântatule, acel om virtuos, Bhishma, în timp ce respecta jurământul *Pitrya*, trăia, O, rege, în compania *Munis* într-o regiune încântătoare și sacră, lângă izvorul Gangei, la care se refugiau *Rishii* celești, Gandharvas și chiar zeii. Și în timp ce trăia acolo, cel strălucitor îi mulțumea cu ofrandele sale pe *Pitri*, pe zei și pe *Rishi*, conform riturilor inculcate în scripturi. Și odată, în timp ce ilustrul era angajat în recitările sale tăcute, l-a zărit pe Pulastya — cel mai bun dintre *Rishi*, cu o înfățișare minunată. Și văzând acel ascet auster strălucind de frumusețe, a fost cuprins de o mare bucurie și de o uimire nemărginită. Și, O, Bharata, cel mai virtuos dintre oameni, Bhishma, l-a venerat pe acel *Rishi* binecuvântat, conform riturilor ordonate. Și, purificându-se și cu o atenție captivă, s-a apropiat de cel mai bun dintre *Brahmarshi*, cu *Arghya* pe cap. Și rostind cu voce tare numele său, a spus: „O, tu, cel cu jurământul excelent, fii binecuvântat, eu sunt Bhishma, sclavul tău. La vederea ta, sunt eliberat de toate păcatele mele”. Și spunând aceasta, cel mai virtuos dintre oameni, Bhishma, s-a abținut de la vorbire, O Yudhishthira, stând în tăcere și cu mâinile împreunate. Și văzându-l pe Bhishma, cel mai de seamă dintre Kuruși, slăbit și epuizat de respectarea jurămintelor și studiul *Vedelor*, Muni s-a umplut de bucurie.

SECȚIUNEA LXXXII

Pulastya a spus: „O, tu, cel cu jurăminte excelente, am fost foarte mulțumit de umilința ta, de stăpânirea ta de sine și de sinceritatea ta, tu, cel binecuvântat și versat în moralitate! O, tu, cel fără păcat, datorită acestei virtuți pe care ai dobândit-o din respectul față de strămoșii tăi, am fost mulțumit de tine și tu, O, fiu, ai obținut dreptul de a mă vedea. O, Bhishma, ochii mei pot pătrunde în toate lucrurile. Spune-mi ce pot face pentru tine. O, tu, cel fără păcat, O, tu, cel mai de seamă dintre neamul Kuru, îți voi îndeplini orice mi-ai cere.”

Bhishma a spus: „O, binecuvântatule, când tu, care ești venerat de cele trei lumi, ai fost mulțumit de mine și când am avut privilegiul să te văd pe tine, cel înălțat, mă consider deja încununat de succes. Dar, O, tu, cel mai virtuos dintre oameni, dacă am meritat favoarea ta, îți voi spune îndoielile mele și se cuvine să le risipești, O, sfântule, am câteva îndoieli religioase cu privire la *tirthas*. Vorbește-mi despre ele în detaliu, doresc să te ascult. O, tu, care semeni cu un zeu, care este meritul lui, O, Rishi regenerat, care străbați întreaga lume (vizitând sanctuare). O, spune-mi acest lucru cu certitudine.”

Pulastya a spus: O, fiule, ascultă cu atenție. Îți voi povesti despre meritele care se leagă de *tirthas* și care constituie refugiul Rishis. Cel ale cărui mâini și picioare, minte și cunoaștere, ascetism și fapte sunt sub control sănătos, se bucură de roadele *tirthas*. Cel care a încetat să mai accepte daruri, cel care este mulțumit, cel care este liber de mândrie se bucură de roadele *tirthas*. Cel care este fără păcat, cel care acționează fără scop, cel care mănâncă ușor, cel care își controlează simțurile, cel care este liber de orice păcat, se bucură de roadele *tirthas*. O, rege, cel care este liber de mânie, cel care aderă la adevăr, cel care este ferm în jurăminte, cel care consideră toate creaturile ca fiind propria sa ființă, se bucură de roadele *tirthas*. În *Vede*, Rishii au declarat în ordine sacrificiile și, de asemenea, roadele lor aici și în viața de apoi. O, stăpâne al pământului, aceste sacrificii nu pot fi îndeplinite de cel sărac, pentru că ele necesită diverse materiale și lucruri în cantități mari. Prin urmare, ele pot fi îndeplinite de regi sau, uneori, de alți oameni prosperi și bogați. O, stăpâne al oamenilor, acel ritual pe care oamenii fără avere, fără aliați, singuri, fără soție și copii, și lipsiți de mijloace, sunt capabili să îl îndeplinească și al cărui merit este egal cu roadele sacre ale sacrificiilor, ți-l voi declara acum, tu, cel mai bun dintre războinici! O, tu, cel mai bun dintre neamul Bharata, șederile în *tirthas*, care sunt meritorii și care constituie unul dintre marile mistere ale Rishilor, sunt chiar superioare sacrificiilor. Este un om sărac cel care, după ce a mers la un *tirtha*, nu a postit trei nopți, nu a dăruit aur și nu a împărțit vite. Într-adevăr, prin îndeplinirea *Agnishtoma* și a altor sacrificii distinse prin daruri mari, nu se dobândește meritul pe care îl cere șederea într-un *tirtha*. În lumea oamenilor, există acel *tirtha* al Zeului zeilor, celebrat în cele trei lumi sub numele de *Pushkara*. Cel care ședea acolo devenea egal cu acea zeitate. O, fiu cu suflet

înalt al neamului Kuru, în timpul celor două amurguri şi la amiază, în *Pushkara* se află o sută de mii de milioane de *tirtha*. Adityas, Vasus, Rudras, Sadhyas, Maruts, Gandharvas şi Apsaras sunt mereu prezenţi, O, înălţatule, în *Pushkara*. Acolo, O, rege, zeii, Daityas şi *Brahmarshis*, după ce au îndeplinit acolo devoţiuni ascetice, au obţinut mari merite şi au ajuns în cele din urmă la divinitate.

Oamenii care se stăpânesc pe sine, chiar şi numai gândindu-se la *Pushkara*, sunt curăţaţi de păcatele lor şi consideraţi în ceruri. O, rege, ilustrul strămoş, având lotusul ca scaun, a locuit cu mare plăcere în acest *tirtha*. O, binecuvântatule, în *Pushkara* zeii şi Rishii, care dobândiseră de mult timp mari merite, au obţinut în cele din urmă succesul suprem. Persoana care, devotată venerării zeilor şi a *Pitrilor*, se scaldă în acest *tirtha*, obţine, după cum au spus înţelepţii, merite egale cu de zece ori cele ale sacrificiului de cal. După ce a mers în pădurile Pushkara, cel care hrăneşte chiar şi un singur Brahmana, devine fericit aici şi în viaţa de apoi, O Bhishma, pentru acea faptă. Cel care se hrăneşte cu legume, rădăcini şi fructe, poate, cu respect şi fără lipsă de respect, să ofere chiar şi astfel de hrană unui Brahmana. Şi, O, cel mai bun dintre regi, omul înţelept, chiar şi printr-un astfel de dar, va dobândi meritul unui sacrificiu de cal. Acele persoane ilustre dintre brahmani, kshatriya, *vaisya* sau *sudra* care se scaldă în *Pushkara* sunt eliberate de obligaţia renaşterii. Omul care vizitează Pushkara în luna plină a lunii *Karttika* dobândeşte regiuni veşnice în lăcaşul lui *Brahma*. Cel care se gândeşte cu mâinile împreunate dimineaţa şi seara la *Pushkara*, practic se scaldă, O, Bharata, în fiecare *tirtha*. Fie că eşti bărbat sau femeie, orice păcate ai fi comis de la naştere, toate sunt distruse imediat ce te scalzi în Pushkara. Aşa cum ucigaşul lui Madhu este cel mai important dintre toţi cei cereşti, la fel şi Pushkara, O, rege, este cel mai important dintre toate *tirthas*. Un om care locuieşte cu puritate şi jurăminte regulate timp de doisprezece ani în Pushkara, dobândeşte meritul tuturor sacrificiilor şi se duce în lăcaşul lui *Brahma*. Meritul celui care îndeplineşte *Agni-hotra* timp de o sută de ani este egal cu cel al celui care locuieşte o singură lună *Karttika* în Pushkara. Există trei dealuri albe şi trei izvoare cunoscute din cele mai vechi timpuri, nu ştim de ce, sub numele de Pushkara. Este dificil să mergi la Pushkara; este dificil să te supui austerităţilor ascetice la Pushkara; este dificil să dai de pomană la Pushkara; şi este dificil să trăieşti la Pushkara.

După ce a locuit douăsprezece nopţi la Pushkara, cu o dietă regulată şi jurăminte, şi după ce a făcut un tur (al locului), trebuie să se ducă la Jamvu-marga. Cel care se duce la Jamvu-marga, unde se retrag cereştii, *Rishii* şi *Pitrii*, dobândeşte meritul sacrificiului calului şi împlinirea tuturor dorinţelor sale. Omul care locuieşte acolo timp de cinci nopţi, are sufletul curăţat de toate păcatele. El nu se scufundă niciodată în iad, ci dobândeşte un mare succes. Plecând din Jamvu-marga, trebuie să mergi la Tandulikasrama. Cel care merge acolo nu va ajunge niciodată în iad, ci va urca la lăcaşul lui *Brahma*. Cel care merge la lacul Agastya şi se ocupă cu venerarea *Pitrilor* şi a celor cereşti, postind timp de trei nopţi, dobândeşte, O, rege, rodul *Agnishtoma*. Mergând acolo, cel care se hrăneşte cu legume sau fructe dobândeşte statutul numit *Kaumara*. Apoi, trebuie să se meargă la frumosul azil al lui Kanwa, care este venerat de întreaga lume. Acea pădure sacră, caracterizată prin sfinţenie, există, O, taur al neamului Bharata, din vremuri foarte îndepărtate. De îndată ce cineva intră în ea, este eliberat de toate păcatele sale. Cel care, cu o dietă regulată şi jurăminte, îi venerează pe *Pitri* şi pe zeii de acolo, obţine rodul unui sacrificiu care este capabil să împlinească toate dorinţele cuiva. După ce a înconjurat acest azil, trebuie să se ducă la locul unde Yayati a căzut (din cer). Cel care se duce acolo, dobândeşte meritul unui sacrificiu de cal. Trebuie apoi să se ducă la Mahakala cu o dietă regulată şi simţurile stăpânite. Şi după ce s-a scăldat în *tirtha* numită Koti, obţine meritul unui sacrificiu de cal. Un om virtuos ar trebui să se îndrepte apoi spre *tirtha* lui Sthanu, soţul lui Uma, cunoscut în cele trei lumi sub numele de Bhadravata. Cel mai bun dintre oameni, care se duce la Bhadravata, îl vede pe Isana şi obţine rodul unui dar de o mie de vaci. Şi prin harul lui Mahadeva, el dobândeşte statutul de *Ganapatya*, binecuvântat cu prosperitate, pace şi har înalt. Ajuns apoi la Narmada, acel râu celebrat în cele trei lumi, şi oferind ofrande de apă *Pitrilor* şi zeilor, se dobândeşte rodul sacrificiului de cal. Cel care merge în oceanul sudic, practicând modul de viaţă *Brahmacharya* şi cu simţurile stăpânite, dobândeşte rodul sacrificiului *Agnishtoma* şi se înalţă la cer. Ajuns la Charmanwati, cu o dietă regulată şi simţurile stăpânite,

cineva dobândește, la porunca lui Rantideva, meritul sacrificiului *Agnishtoma*. Atunci trebuie să mergi, O, virtuosule șef al războinicilor, la Arvuda, fiul lui Himavat, unde în vremuri străvechi era o gaură în pământ. Acolo se află azilul lui Vasistha, celebrat în cele trei lumi. După ce ai locuit acolo o noapte, obții meritul darului a o mie de vaci. Cel care, ducând o viață de *brahmacharya*, se scaldă în *tirtha* numită Pinga, obține, O, tigru printre regi, meritul darului a o sută de vaci Kapila. Apoi trebuie să mergi, O, rege, la acea *tirtha* excelentă numită Prabhasa. Acolo Hutasana este mereu prezent în persoană. El, prietenul lui Pavana, O, erou, este gura tuturor zeilor. Omul care, cu sufletul supus și sfințit, se scaldă în acel *tirtha*, obține un merit mai mare decât cel al sacrificiilor *Agnishtoma* sau *Atiratra*. Mergând mai departe spre locul unde Saraswati se amestecă cu marea, se obține rodul darului a o mie de vaci și, în plus, cerul, O, taur al neamului Bharata, strălucind pentru totdeauna ca Agni însuși. Cel care, cu sufletul supus, se scaldă în *tirtha* regelui apelor și aduce ofrande de apă *Pitrilor* și zeilor, trăind acolo trei nopți, strălucește ca Luna și obține, de asemenea, rodul sacrificiului calului. Apoi, O, cel mai bun dintre Bharata, ar trebui să mergi la *tirtha* cunoscută sub numele de Varadana, unde (Rishi) Durvasa i-a acordat o binecuvântare lui Vishnu. Un om care se scaldă în Varadana obține rodul darului a o mie de vaci. Apoi, ar trebui să se continue cu simțurile stăpânite și dieta regulată către Dwaravati, unde, scăldându-se în Pindaraka, se obține rodul darului aurului în abundență. O, binecuvântatule, este minunat să povestesc că în acel *tirtha*, până în ziua de azi, se văd monede cu semnul lotusului și lotuși cu semnul tridentului. O, învingător al eroilor! Și O, taur printre oameni, Mahadeva este prezent acolo. Ajungând atunci, O Bharata, la locul unde Sindhu se varsă în mare, omul trebuie să se scalde cu sufletul împăcat în acel *tirtha* al lui Varuna. Și scăldându-se acolo și aducând ofrande de apă *Pitrilor*, *Rishi*-lor și zeilor, omul dobândește, O taur al neamului Bharata, regiunea lui Varuna și strălucește în propria sa splendoare. Oamenii înțelepți spun că, prin venerarea zeului cunoscut sub numele de *Shankukarneswara*, se dobândește de zece ori meritul sacrificiului calului. O, taur al neamului Bharata, după ce ai înconjurat acel *tirtha*, ar trebui, O, tu, cel mai de seamă dintre Kuru, să te duci la acel *tirtha* celebrat în cele trei lumi și cunoscut sub numele de Drimi. Acel *tirtha* curăță de orice păcat, și acolo zeii, inclusiv Brahma, îl venerează pe Maheswara. După ce te-ai scăldat acolo și l-ai venerat pe Rudra înconjurat de ceilalți zei, ești eliberat de toate păcatele de la naștere. Acolo, O, cel mai bun dintre oameni, Drimi era adorat de toți zeii. Făcând baie acolo, O, cel mai bun dintre oameni, se obține rodul sacrificiului de cal. O, tu, cel de mare inteligență, Vishnu, creatorul universului, după ce i-a ucis pe Daityas și Danavas, s-a dus acolo pentru a se purifica. O, tu, cel virtuos, ar trebui să mergi apoi la Vasudhara, adorat de toți. În momentul în care cineva ajunge la acel *tirtha*, obține rodul sacrificiului calului. Și, O, tu, cel mai bun dintre Kuru, scăldându-te acolo cu sufletul supus și atenția captată, și oferind ofrande de apă zeilor și *Pitrișilor*, cineva se înalță în regiunea lui Vishnu și este adorat acolo. În acel *tirtha*, O, taur al neamului Bharata, se află un lac sacru al Vasus. Scăldându-se acolo și bând din apa lui, cineva ajunge să fie respectat de Vasus. Există un *tirtha* renumit cu numele de Sindhuttama, care distruge orice păcat. O, cel mai bun dintre oameni, scăldându-te acolo, vei dobândi rodul darului aurului în abundență. Ajungând la Bhadratunga cu sufletul sfințit și puritate în comportament, vei dobândi regiunea lui *Brahma* și o stare înaltă de fericire. Există apoi *tirtha* Kumarikas al lui Indra, care este foarte frecventat de Siddhas. O, cel mai bun dintre oameni, scăldându-te acolo, vei obține regiunea lui Indra. În Kumarika există un alt *tirtha* numit Renuka, care este, de asemenea, frecventat de Siddhas. Un Brahmana, scăldându-se acolo, ar deveni la fel de strălucitor ca Luna. Mergând mai departe către *tirtha* numit Panchananda, cu simțurile stăpânite și dieta regulată, se obține rodul celor cinci sacrificii care au fost menționate unul după altul în scripturi. Apoi, O, rege, ar trebui să mergi în regiunea excelentă a lui *Bhima*. O, cel mai bun dintre Bharatas, scăldându-se în *tirtha* de acolo, numită Yoni, un om (în următoarea sa naștere) devine, O, rege, fiul unei zeițe, purtând cercei împodobiți cu perle, și obține, de asemenea, meritul darului a o sută de mii de vaci. Mergând mai departe spre Srikunda, celebrată în cele trei lumi, și venerându-l pe strămoș, se obține rodul darului a o mie de vaci. O, virtuosule, ar trebui apoi să mergi la excelentul *tirtha* numit Vimala, unde până în ziua de azi pot fi văzuți pești de nuanțe aurii și argintii. Scăldându-se acolo, cineva dobândește în curând regiunea Vasava, iar sufletul său fiind curățat de orice păcat, ajunge la o stare înaltă de fericire. Mergând mai departe

spre Vitasta şi aducând ofrande de apă Pitrilor şi zeilor, un om, O Bharata, obţine rodul sacrificiului *Vajapeya*. Acel *tirtha* care distruge păcatele, cunoscut sub numele de Vitasta, este situat în ţara Kasmiras şi este lăcaşul lui Naga Takshaka. Scăldându-se acolo, un om obţine cu siguranţă rodul sacrificiului *Vajapeya*, iar sufletul său, curăţat de orice păcat, atinge o stare înaltă de fericire. Apoi, ar trebui să se meargă la Vadava, celebrată în cele trei lumi. Scăldându-se acolo cu riturile cuvenite seara, ar trebui să se ofere orez fiert în unt şi lapte, după cum poate, zeităţii celor şapte flăcări. Oamenii înţelepţi spun că un dar făcut aici în cinstea Pitrilor devine inepuizabil. *Rishii, Pitrii,* zeii, Gandharvii, mai multe triburi de Apsaras, Guhyakas, Kinnaras, Yakshas, Siddhas, Vidhyadharas, Rakshasas, Daityas, Rudras şi Brahma însuşi, O, rege, având simţurile stăpânite, au acceptat un curs de austerităţi timp de o mie de ani pentru a-l îndupleca pe Vishnu să le acorde harul său, au gătit orez în lapte şi unt şi l-au mulţumit pe Kesava cu ofrande, fiecare oferită cu şapte Riks. Şi, O, rege, Kesava mulţumit le-a conferit apoi cele opt atribute numite *Aiswarya* şi alte obiecte pe care le doreau. Şi după ce le-a dăruit acestea, zeul a dispărut din faţa lor ca fulgerul din nori. Şi din această cauză, O, Bharata, acel *tirtha* a devenit cunoscut sub numele de Saptacharu, iar dacă cineva oferă Charu acolo celor şapte zeităţi în flăcări, obţine merite superioare celor obţinute prin darul a o sută de mii de vaci, prin cele obţinute prin o sută de sacrificii *Rajasuya*, precum şi prin cele obţinute prin o sută de sacrificii de cai. Părăsind Vadava, O, rege, ar trebui să se meargă apoi la Raudrapada, iar văzându-l pe Mahadeva acolo, se obţine meritul sacrificiului de cai. Continuând apoi, cu sufletul supus şi ducând o viaţă de *Brahmacharya*, către Manimat, şi locuind acolo o noapte, se dobândeşte, O, rege, meritul sacrificiului *Agnishtoma*. Apoi, O, rege, ar trebui să mergi la Devika, celebrată în întreaga lume. Acolo, O, taur al neamului Bharata, după cum am auzit, au apărut pentru prima dată brahmanii. Acolo se află şi regiunea deţinătorului tridentului — o regiune celebră în întreaga lume. După ce s-a scăldat în Devika şi l-a venerat pe Maheswara, oferindu-i, din toată puterea sa, orez fiert în lapte şi unt, un om obţine, O, taur al neamului Bharata, meritul unui sacrificiu capabil să îndeplinească orice dorinţă. Există, de asemenea, un alt *tirtha* al lui Rudra numit Kamakhya, care este foarte frecventat de zei. Scăldându-se acolo, un om obţine rapid succesul. Atingând şi apa din Yajana, Brdhmavaluka şi Pushpamva, omul se eliberează de suferinţa din viaţa de apoi. Înţelepţii au spus că *tirtha* sacru din Devika, locul de odihnă al zeilor şi al Rishi-lor, are o lungime de cinci *Yojana* şi o lăţime de jumătate de *Yojana*. Atunci, în ordinea cuvenită, ar trebui să mergi, O, rege, la Dirghasatra. Acolo, zeii, cu Brahma în frunte, Siddhas şi cei mai mari Rishis, cu jurăminte reglementate şi recitarea şi acceptarea angajamentului preliminar, îndeplinesc sacrificiul de lungă durată. O, rege, mergând doar la Dirghasatra, O, învingător al duşmanilor, se obţine un merit superior, O, Bharata, celui al *Rajasuya* sau al sacrificiului calului. Apoi, cu simţurile stăpânite şi dieta reglementată, ar trebui să se meargă la Vinasana, unde Saraswati, dispărând pe pieptul lui Meru, reapare la Chamasa, Shivodbheda şi Nagadbheda. Scăldându-se în Chamasadbheda, se obţine meritul sacrificiului *Agnishtoma*. Scăldându-se în Shivodbheda, se obţine meritul darului a o mie de vaci. Şi scăldându-se în Nagodbheda, se ajunge în regiunea Nagas. Apoi, ar trebui să se meargă la *tirtha* inaccesibilă din Shasayana, unde cocorii, O Bharata, dispărând sub forma *sasas*, reapar în fiecare an în luna *Karttika* şi se scaldă, o binecuvântatule şef al neamului Bharata, în Sarsawati. Scăldându-se acolo, O, tigrule printre oameni, cineva străluceşte ca Luna şi obţine, O, taur al neamului Bharata, meritul darului a o mie de vaci. Apoi, O, tu, din neamul Kuru, ar trebui să mergi la Kumarakoti, cu simţurile stăpânite, şi să te scaldă acolo, să venerezi zeii şi Paradisul. Făcând acest lucru, cineva obţine meritul darului a zece mii de vaci şi îi ridică pe toţi strămoşii săi în regiuni superioare. Apoi, O, tu, cel virtuos, ar trebui să mergi cu sufletul stăpânit la Rudrakoti, unde, în vremurile străvechi, O, rege, s-au adunat zece milioane de *Munis*. Şi, O, rege, plini de mare bucurie la perspectiva de a-l vedea pe Mahadeva, Rishii s-au adunat acolo, fiecare spunând: „*Eu îl voi vedea primul pe zeu! Eu îl voi vedea primul pe zeu!*” Şi, O, rege, pentru a preveni disputele dintre acei Rishi cu sufletele stăpânite, Domnul Yoga, cu ajutorul puterii sale Yoga, s-a multiplicat în zece milioane de forme şi a stat în faţa fiecăruia dintre ei. Şi fiecare dintre aceşti Rishi a spus: „*Eu l-am văzut primul!*”. Şi mulţumit, O, rege, de profunda devoţiune a acelor *Munis* cu suflete supuse, Mahadeva le-a acordat o binecuvântare, spunând: „*De astăzi, dreptatea voastră va creşte!*” Şi, O, tigru printre oameni, cel care se scaldă, cu mintea curată, în Rudrakoti obţine meritul

sacrificiului calului şi îi eliberează pe strămoşii săi. Apoi, O, rege, ar trebui să se meargă în acea regiune extrem de sacră şi celebră, unde Saraswati se varsă în mare. Acolo, O, rege, zeii, cu Brahma în frunte, şi Rishii, cu bogăţia ascetismului lor, se adună pentru a-l adora pe Kesava în a paisprezecea zi a lunii luminoase din luna *Chaitra*. Scăldându-se acolo, O, tigru printre oameni, cineva obţine meritul de a dărui aur în abundenţă, iar sufletul său, curăţat de orice păcat, se înalţă în regiunea lui *Brahma*. Acolo, O, rege, Rishii au îndeplinit multe sacrificii. Printr-o călătorie în acel loc, cineva obţine meritul darurilor a o mie de vaci.

SECŢIUNEA LXXXIII

Pulastya a spus: Mai departe, O, rege, trebuie să mergi spre adoratul Kurukshetra, la vederea căruia toate creaturile sunt eliberate de păcatele lor. Cel care spune în mod constant: «*Voi trăi în Kurukshetra*», este eliberat de toate păcatele. Chiar şi praful din Kurukshetra, purtat de vânt, conduce un om păcătos către o cale binecuvântată (în viaţa de apoi). Cei care locuiesc în Kurukshetra, care se află la sud de Saraswati şi la nord de Drishadwati, se spune că locuiesc în rai. O, eroule, ar trebui să locuieşti acolo, O, tu, cel mai de seamă dintre războinici, timp de o lună. Acolo, O, stăpân al pământului, zeii cu Brahma în frunte, Rishii, Siddhii, Charanii, Gandharvasii, Apsarasele, Yakshii şi Nagas, se îndreaptă adesea, O, Bharata, către Brahmakshetra, locul extrem de sacru. O, cel mai de seamă dintre războinici, păcatele celui care doreşte să se repare la Kurukshetra, chiar şi mental, sunt toate distruse, iar el ajunge în cele din urmă în regiunea lui *Brahma*. O, fiu al neamului Kuru, reparându-te la Kurukshetra într-o stare de spirit pioasă, obţii roadele sacrificiilor *Rajasuya* şi ale sacrificiilor de cai. Salutându-l apoi pe Yaksha numit Mankanaka, acel puternic paznic al porţii (lui Kuvera), se obţine rodul dăruirii a o mie de vaci. O, rege virtuos, ar trebui să te îndrepţi apoi către regiunea excelentă a lui Vishnu, unde Hari este mereu prezent. Făcând baie acolo şi închinându-se lui Hari, Creatorul celor trei lumi, se obţine rodul sacrificiului de cai şi se ajunge la lăcaşul lui Vishnu. Apoi, ar trebui să te îndrepţi spre Pariplava, acel *tirtha* celebrat în cele trei lumi, şi (scăldându-te acolo), O, Bharata, vei obţine merite mai mari decât cele obţinute prin sacrificiile *Agnishtoma* şi *Atiratra*. Îndreptându-te apoi spre *tirtha* numit Prithivi, vei obţine rodul darului a o mie de vaci. Pelerinul ar trebui să se îndrepte apoi, O, rege, spre Shalukini şi, scăldându-se acolo în Dasaswamedha, va obţine meritul a zece sacrificii de cai. Mergând mai departe spre Sarpadevi, acel *tirtha* excelent al Nagas, se obţine meritul sacrificiului *Agnishtoma* şi se ajunge în regiunea Nagas. O, virtuosule, ar trebui să mergi mai departe spre Tarantuka, paznicul porţii, şi locuind acolo o noapte, se obţine meritul de a dărui o mie de vaci. Continuând apoi cu simţurile stăpânite şi dieta regulată către Panchananda şi scăldându-se în *tirtha* de acolo, numită Koti, se obţine rodul sacrificiului de cal. Continuând apoi către *tirtha* gemenilor Aswins, se obţine frumuseţea personală. O, virtuosule, ar trebui să mergi apoi către excelentul *tirtha* numit Varaha, unde Vishnu stătea odinioară sub forma unui mistreţ. Scăldându-se acolo, se obţine, O, cel mai de seamă dintre oameni, meritul sacrificiului calului. Apoi, O, rege, ar trebui să te îndrepţi spre *tirtha* numită Sama în Jayanti. Scăldându-te acolo, se obţine meritul sacrificiului *Rajasuya*. Scăldându-se în Ekahansa, un om obţine meritul de a dărui o mie de vaci. O, rege, un pelerin care se îndreaptă spre Kritasaucha obţine zeitatea cu ochi de lotus (Vishnu) şi puritatea perfectă a sufletului. Apoi, ar trebui să se îndrepte spre Munjavata, locul sacru pentru ilustrul Sthanu. Locuind acolo fără mâncare timp de o noapte, se obţine statutul numit *Ganapatya*. Acolo, O, rege, se află celebrul *tirtha* numit Yakshini. O, rege, mergând la acel *tirtha* şi scăldându-se acolo, cineva obţine împlinirea tuturor dorinţelor sale. O, taur al neamului Bharata, acel *tirtha* este considerat poarta Kurukshetra. Pelerinul ar trebui să-l ocolească cu sufletul concentrat. Egal cu Pushkaras, a fost creat de Rama, fiul lui Jamadagni, cu suflet înalt. Scăldându-se acolo şi venerându-i pe Pitri şi pe zei, se obţine, O, rege, meritul sacrificiului calului şi se ajunge la succes în toate. Pelerinul ar trebui să se îndrepte apoi, cu sufletul concentrat, spre Rama-hrada. Acolo, O, rege, eroicul Rama, cu energia sa strălucitoare, exterminând Kshatriya cu puterea sa, a săpat cinci lacuri şi le-a umplut, O, tigru printre oameni, cu sângele victimelor sale, după cum am auzit noi. Şi după ce a umplut acele lacuri cu sângele Kshatriya, Rama a oferit jertfe de sânge strămoşilor şi bunicilor săi. Mulţumiţi (de ofrande), acei Rishi s-au

adresat lui Rama şi au spus: „*O, Rama, O, Rama, O, tu, cel cu mare noroc, suntem mulţumiţi de tine, O, tu, din neamul Bhrigu, pentru respectul tău faţă de Pitri şi pentru vitejia ta, O, tu, cel înălţat! Fii binecuvântat şi cere-ţi binecuvântarea pe care o doreşti. Ce doreşti, O, tu, cel de mare splendoare!*” Astfel abordat (de ei), Rama, cel mai de seamă dintre războinici, a spus cu mâinile împreunate aceste cuvinte către Pitri, aflaţi în firmament: „Dacă aţi fost mulţumiţi de mine, dacă am meritat favoarea voastră, doresc această favoare a Pitri, şi anume, să pot avea din nou plăcere în austerităţile ascetice. Lasă-mă, de asemenea, prin puterea voastră, să fiu eliberat de păcatul pe care l-am comis exterminând, din mânie, rasa Kshatriya. Fie ca lacurile mele să devină *tirthas* celebre în întreaga lume.” Pitrii, auzind aceste cuvinte binecuvântate ale lui Rama, au fost foarte mulţumiţi şi, plini de bucurie, i-au răspuns: „Fie ca ascetismul tău să crească ca urmare a respectului tău pentru Pitri. Tu ai exterminat Kshatriya din mânie. Eşti deja eliberat de acel păcat, pentru că ei au pierit ca urmare a propriilor lor fapte rele. Fără îndoială, aceste lacuri ale tale vor deveni *tirthas*. Şi dacă cineva, scăldându-se în aceste lacuri, oferă jertfe din apa lor Pitrilor, aceştia, mulţumiţi de el, îi vor îndeplini dorinţa, dificil de împlinit în lume, precum şi raiul etern.” O, rege, după ce i-au acordat aceste binecuvântări, Pitrişii l-au salutat cu bucurie pe Rama din neamul Bhrigu şi au dispărut pe loc. Astfel, lacurile ilustrului Rama din neamul Bhrigu au devenit sacre. Ducând o viaţă de *brahmacharya* şi respectând jurămintele sacre, cineva ar trebui să se scalde în lacurile lui Rama. Scăldându-se acolo şi venerându-l pe Rama, se obţine, O, rege, meritul darului aurului în abundenţă. Continuând mai departe, O, fiu al neamului Kuru, spre Vansamulaka, un pelerin care se scaldă acolo îşi înalţă, O, rege, propriul neam. O, cel mai bun dintre Bharatas, ajungând apoi la *tirtha* numit Kayasodhana şi scăldându-se acolo, cineva îşi purifică, fără îndoială, corpul şi continuă cu corpul purificat spre regiunea binecuvântată de o excelenţă fără egal. Apoi, O, virtuosule, ar trebui să te îndrepţi spre acel *tirtha*, celebrat în cele trei lumi, numit Lokoddara, unde odinioară Vishnu, de mare vitejie, a creat lumile. Ajungând la acel *tirtha* care este adorat de cele trei lumi, O, rege, prin scăldarea acolo, cineva câştigă numeroase lumi pentru sine. Mergând apoi cu sufletul supus la *tirtha* numit Sree, cineva dobândeşte, prin scăldarea acolo şi venerarea Pitrilor şi a zeilor, prosperitate înaltă. Ducând o viaţă de *Brahmacharya* şi cu sufletul concentrat, cineva ar trebui să meargă apoi la *tirtha* numit Kapila. Scăldându-se acolo şi venerându-i pe propriii Pitri şi pe zei, un om câştigă rodul darului a o mie de vaci Kapila. Mergând apoi la *tirtha* numită Surya şi scăldându-se acolo cu sufletul supus şi venerându-i pe Pitri şi pe zei, postind tot timpul, cineva obţine rodul sacrificiului *Agnishtoma* şi ajunge (în cele din urmă) în regiunea Soarelui. Pelerinul, mergând apoi la Gobhavana şi scăldându-se acolo, obţine meritul darului a o mie de vaci. O, fiu al neamului Kuru, pelerinul, mergând apoi la *tirtha* numit Shankhini şi scăldându-se în Devi-tirtha care se află acolo, obţine înaltul Tarandaka situat în Saraswati şi aparţinând ilustrului şef al Yakshas, care este unul dintre paznicii porţii (lui Kuvera). O, rege, scăldându-se acolo, se obţine rodul sacrificiului *Agnishtoma*. O, rege virtuos, apoi trebuie să te îndrepţi spre *tirtha* numită Brahmavarta. Scăldându-se în Brahmavarta, se urcă la lăcaşul lui *Brahma*. O, rege, apoi trebuie să te îndrepţi spre excelenta *tirtha* numită Sutirtha. Acolo, Pitrişii sunt mereu prezenţi împreună cu zeii. Ar trebui să te scalzi acolo şi să-i venerezi pe Pitrişi şi pe zei. Făcând astfel, obţii meritul sacrificiului calului şi ajungi (în cele din urmă) în regiunea Pitrişilor. Din această cauză, O, virtuosule, Sutirtha situat în Amvumati este considerat atât de excelent. Şi, O, tu, cel mai bun dintre neamul Bharata, după ce te-ai scăldat în *tirtha* din Kasiswara, vei fi eliberat de toate bolile şi vei fi adorat în lăcaşul lui *Brahma*. Acolo, în acea *tirtha*, se află o altă *tirtha* numită Matri. Cel care se scaldă în Matri tirtha va avea o descendenţă numeroasă şi va obţine, O, rege, o mare prosperitate. Apoi, ar trebui să se continue cu simţurile stăpânite şi dieta regulată către *tirtha* numită Shitavana. Şi, O, mare rege, s-a văzut că un merit al acelei *tirtha*, care rareori aparţine altcuiva, este că numai cel care se duce acolo obţine sfinţenia. Aruncându-şi părul în acea *tirtha*, se dobândeşte, O, Bharata, mare sfinţenie. Acolo, în acel *tirtha*, se află un altul numit Shwavillomapaha, unde, O, tigru printre oameni şi şef al neamului Bharata, brahmanii învăţaţi care merg la *tirtha* obţin mare satisfacţie scufundându-se în apele sale. Brahmanii buni, O, rege, aruncându-şi părul în acel *tirtha*, dobândesc sfinţenie prin *Pranayama* şi ajung în cele din urmă la o stare înaltă. Acolo, O, rege, în acel *tirtha* se află şi un altul numit Dasaswamedhika. Scăldându-se acolo, O, tigru printre oameni, se ajunge la o stare înaltă. Apoi, O,

rege, ar trebui să se meargă la celebrul *tirtha* numit Manusha, unde, O, rege, o serie de antilope negre lovite de săgeţile vânătorilor, aruncându-se în apele sale, s-au transformat în fiinţe umane. Scăldându-se în acel *tirtha*, ducând o viaţă de *Brahmacharya* şi cu sufletul concentrat, un om se eliberează de toate păcatele sale şi este adorat în ceruri. La o distanţă de un *krosa*, O, rege, la est de Manusha, se află un râu celebrat sub numele de Apaga, care este restaurat de Siddhas. Omul care oferă acolo boabe de *syamaka* în cinstea zeilor şi a Pitris dobândeşte mari merite religioase. Şi dacă un Brahmana este hrănit acolo, este echivalent cu hrănirea a zece milioane de Brahmani. După ce s-a scăldat în acel *tirtha* şi a venerat zeii şi Pitrişii şi a locuit acolo o noapte, un om obţine meritul sacrificiului *Agnishtoma*. Atunci ar trebui să te îndrepţi, O, rege, către acea regiune excelentă a lui *Brahma* care, O, Bharata, este cunoscută pe pământ sub numele de Brahmodumvara. Scăldându-se în bazinul celor şapte Rishi care se află acolo, O, taur printre oameni, cu mintea pură şi sufletul supus, precum şi în *tirtha* numită Kedara a lui Kapila, cel cu suflet înalt, şi contemplându-l pe Brahma care se află acolo, sufletul fiind purificat de toate păcatele, se ajunge la lăcaşul lui Brahma. Mergând mai departe către *tirtha* inaccesibilă numită Kedara din Kapila şi arzându-şi păcatele acolo prin penitenţe ascetice, cineva dobândeşte puterea de a dispărea după bunul plac. Apoi, O, rege, trebuie să se meargă la celebrul *tirtha* numit Saraka şi, contemplându-l pe Mahadeva acolo în a paisprezecea zi a lunii întunecate, se obţin toate dorinţele şi se ajunge în rai. O, fiu al neamului Kuru, în Saraka şi Rudrakoti, precum şi în fântâna şi lacurile care se află acolo, sunt prezente treizeci de milioane de *tirtha*. Acolo, în acel *tirtha*, O, şef al Bharatas, se află un altul numit Ilaspada. Scăldându-se acolo şi venerându-i pe zei şi pe Pitri, nimeni nu se scufundă în iad, ci obţine rodul sacrificiului *Vajapeya*. Mergând apoi la Kindana şi Kinjapya, se dobândeşte, O, Bharata, meritul de a da în abundenţă nemăsurată şi recitarea infinită a rugăciunilor. Mergând mai departe la *tirtha* numită Kalasi şi scăldându-se acolo cu evlavie şi cu simţurile sub control, omul obţine rodul sacrificiului *Agnishtoma*. La est de Saraka, O, şef al Kurus, există un *tirtha* de bun augur cunoscut sub numele de Anajanma, al lui Narada, cel cu suflet înalt. Cel care se scaldă acolo, O, Bharata, obţine, după moarte, la porunca lui Narada, diverse regiuni fără egal. În continuare, în a zecea zi a lunii luminoase, trebuie să te îndrepţi spre *tirtha* numită Pundarika. Scăldându-te acolo, O, rege, vei obţine meritul sacrificiului *Pundarika*. Apoi trebuie să te îndrepţi spre *tirtha* numită Tripishtapa, cunoscută în cele trei lumi. Acolo, în acea *tirtha*, se află râul sacru şi purificator numit Vaitarani. Scăldându-se acolo şi adorându-l pe zeul cunoscut prin semnul taurului şi ţinând tridentul în mână, sufletul fiind purificat de orice păcat, se ajunge la starea cea mai înaltă. Apoi, O, rege, trebuie să te îndrepţi spre excelentul *tirtha* numit Phalakivana. Acolo, în acel *tirtha*, zeii, O, monarhule, fiind prezenţi, şi-au îndeplinit austerităţile ascetice care s-au întins pe multe mii de ani. Apoi, ar trebui să se continue spre Dhrishadwati. Scăldându-se acolo şi venerând zeii, se obţine, O, Bharata, un merit superior celui obţinut prin sacrificiile *Agnishtoma* şi *Atiratra*. O, şef al Bharatas, scăldându-se în acel *tirtha* numit Sarvadeva, un om obţine, O, rege, meritul de a dărui o mie de vaci. Scăldându-se apoi în *tirtha* numită Panikhata şi venerând toţi zeii, un om obţine merite superioare celor obţinute prin sacrificiile *Agnishtoma* şi *Atiratra*, pe lângă dobândirea meritelor sacrificiului *Rajasuya* şi, în final, intrarea în regiunea Rishis. Apoi, O, virtuosule, ar trebui să te îndrepţi spre acea *tirtha* excelentă numită Misraka. Acolo, O, tigrule printre regi, am auzit că Vyasa, cel cu suflet înalt, de dragul brahmanilor, a amestecat toate *tirthas*. Prin urmare, cel care se scaldă în Misraka se scaldă de fapt în toate *tirtha*. Apoi, cu simţurile stăpânite şi dieta regulată, ar trebui să se meargă la *tirtha* numită Vyasavana. Scăldându-se în *tirtha* numită Manojava care se află acolo, se obţine meritul darului a o mie de vaci. Mergând mai departe către *tirtha* Devi care se află în Madhuvati, cel care se scaldă acolo şi se închină zeilor şi Pitris obţine, la porunca Zeiţei, meritul darului a o mie de vaci. Continuând cu o dietă regulată, cel care se scaldă la confluenţa Kausiki şi Drishadwati, se eliberează de toate păcatele sale. Apoi, ar trebui să se îndrepte spre Vyasasthali, unde Vyasa, de o mare inteligenţă, arzând de durere pentru fiul său, hotărâse să-şi abandoneze trupul, dar a fost încurajat din nou de zei. Mergând în acel loc al lui Vyasa, se obţine meritul a o mie de vaci. O, fiu al neamului Kuru, mergând mai departe la fântâna numită Kindatta, cel care aruncă în ea o măsură de susan, este eliberat de toate datoriile sale şi obţine succesul. Scăldându-se în *tirtha* numită Vedi, se obţine meritul darului a o mie de vaci. Există alte două *tirtha* celebre numite Alias şi Sudina.

Scăldându-se acolo, O, tigru printre oameni, cineva ajunge în regiunea Soarelui. Apoi, ar trebui să se îndrepte către *tirtha* numită Mrigadhuma, care este celebră în toate cele trei lumi. Ar trebui să se scalde acolo, O, rege, în Ganga. Scăldându-se acolo şi venerându-l pe Mahadeva, cineva obţine meritul sacrificiului calului. Scăldându-se apoi în *tirtha* Devi, se obţine meritul darului a o mie de vaci. Apoi ar trebui să se meargă la Vamanaka, celebrată în cele trei lumi. Scăldându-se acolo în Vishnupada şi venerându-l pe Vamana, sufletul fiind purificat de orice păcat, se ajunge în lăcaşul lui Vishnu. Scăldându-se apoi în Kulampuna, se sfinţeşte propria rasă. Mergând apoi la Pavana-hrada, acel *tirtha* excelent al Marutas, şi scăldându-se acolo, O, rege şi tigru printre oameni, cineva devine adorat în regiunea zeului Vântului. Scăldându-se în Amara-hrada şi venerându-l cu devotament pe şeful celor cereşti, cineva devine adorat în ceruri şi călătoreşte, aşezat într-un car excelent, în compania nemuritorilor. O, cel mai bun dintre oamenii mari, scăldându-te apoi cu ritualurile cuvenite în *tirtha* numită Sail surya, din Salihotra, obţii meritul darului a o mie de vaci. O, cel mai bun dintre Bharatas, există o *tirtha* numită Sreekunja în Saraswati. Scăldându-te acolo, O, cel mai bun dintre oameni, obţii meritul sacrificiului *Agnishtoma*. O, fiu al neamului Kuru, ar trebui să te îndrepţi apoi spre Naimishakunja. O, rege, Rishii angajaţi în austerităţi ascetice în pădurile din Naimisha, în vremurile de demult, făcând jurământul pelerinajului, s-au dus la Kurukshetra. Acolo, pe malurile Saraswati, O, şef al Bharatas, a fost creată o pădure, care le-a servit ca loc de odihnă şi care le-a adus o mare satisfacţie. Scăldându-se în Saraswati, se obţine meritul sacrificiului *Agnishtoma*. Apoi, O, virtuosule, ar trebui să se meargă la excelentul *tirtha* numit Kanya. Scăldându-se acolo, se obţine meritul darului a o mie de vaci. Apoi, ar trebui să se meargă la excelentul *tirtha* al lui Brahma. Scăldându-se acolo, o persoană din cele (trei) ordine inferioare obţine statutul de Brahmana, iar dacă cineva este Brahmana, sufletul său fiind purificat de orice păcat, el atinge starea cea mai înaltă. Apoi, O, cel mai bun dintre oameni, ar trebui să mergi la excelentul *tirtha* numit Soma. Scăldându-se acolo, O, rege, se obţine regiunea Soma. Ar trebui să mergi mai departe, O, rege, către *tirtha* numită Saptasaraswata, unde celebrul Rishi, Mankanaka, a obţinut succesul ascetic. O, rege, am auzit că, în vremurile de demult, Mankanaka şi-a tăiat mâna cu lama ascuţită a ierbii Kusa, iar din rana lui a curs suc vegetal (în loc de sânge). Văzând sucul vegetal curgând din rana lui, Rishi a început să danseze cu ochii mari de uimire. Şi, în timp ce Rishi dansa, toate creaturile mobile şi imobile, copleşite de priceperea lui, au început să danseze împreună cu el. Atunci, O, rege, zeii, cu Brahma în frunte, şi Rishii, înzestraţi cu bogăţia ascetismului, mişcaţi de fapta lui Mankanaka, i-au prezentat problema lui Mahadeva, spunând: „*Se cuvine, O, zeu, să acţionezi în aşa fel încât acest Rishi să nu mai danseze*”. Astfel abordat, Mahadeva, cu inima plină de bucurie, s-a apropiat de Rishi care dansa şi, mişcat de dorinţa de a face bine zeilor, a spus: „O, mare Rishi, O, virtuosule, de ce dansezi? O, taur printre Munis, care poate fi motivul bucuriei tale actuale?” **Rishi a răspuns**: „O, cel mai bun dintre Brahmani, sunt un ascet care calcă pe calea virtuţii. Nu vezi, O, Brahmana, că din rana de pe mâna mea curge suc vegetal? Plin de bucurie la vederea aceasta, dansez.” Adresându-se Rishi-ului orbit de emoţie, zeul spuse râzând: „O, Brahmana, nu mă mir de aceasta. Priveşte-mă.” După ce a spus aceasta, O, cel mai bun dintre oameni, Mahadeva, O, rege fără păcat, şi-a apăsat degetul mare cu vârful propriului deget. Şi, iată, din rana astfel provocată, a ieşit cenuşă albă ca zăpada. Şi văzând aceasta, O, rege, acel Muni s-a ruşinat şi a căzut la picioarele zeului. Şi crezând că nu există nimic mai bun şi mai mare decât zeul Rudra, a început să-l adore cu aceste cuvinte:

> „O, tu, cel care deţii tridentul, tu eşti refugiul celor cereşti şi al Asurilor, al universului însuşi, tu ai creat cele trei lumi cu fiinţele lor mobile şi imobile. Tu eşti cel care înghiţi totul la sfârşitul *Yuga*. Tu eşti imposibil de cunoscut chiar şi de zei, cu atât mai puţin de mine. O, tu, cel fără păcat, zeii cu Brahma în frunte sunt toţi manifestaţi în tine. Tu eşti totul, Creatorul însuşi şi Ordinea lumilor. Prin harul tău, toţi zeii se bucură fără anxietate sau teamă.” Şi adorându-l astfel pe Mahadeva, Rishi a spus: „O, zeu al zeilor, acordă-mi harul tău, ca ascetismul meu să nu se diminueze”. Atunci zeul cu sufletul vesel i-a răspuns Rishi-ului regenerat, spunând: „Ascetismul tău, O, Brahmana, să crească de o mie de ori prin harul meu. Şi, O, mare Muni, voi locui cu tine în acest azil al tău. Scăldându-se în

Saptasaraswata, cei care mă vor venera vor putea obține totul aici și în viața de apoi. Și, fără îndoială, toți vor ajunge în regiunea *Saraswata* la sfârșit". După ce a spus aceasta, Mahadeva a dispărut pe loc.

După ce vizitezi Saraswata, ar trebui să te îndrepți spre Ausanasa, sărbătorită în cele trei lumi. Acolo, O, Bharata, zeii, cu Brahma în frunte, și Rishii, înzestrați cu bogăția ascetismului, și ilustrul Kartikeya, erau mereu prezenți în timpul celor două amurguri și la amiază, împinși de dorința de a-i face bine lui Bhareava. Acolo, în acel *tirtha*, se află un altul numit Kapalamochana, care curăță de orice păcat. O, tigru printre oameni, scăldându-se acolo, omul este curățat de orice păcat. Apoi, ar trebui să se meargă la *tirtha* numit Agni. Scăldându-se acolo, O, taur printre oameni, omul ajunge în regiunile *agni* și își ridică propria rasă (din regiunile inferioare). Acolo, în acel *tirtha*, se află un altul, O, șef al Bharatas, care aparține lui Viswamitra. Scăldându-se acolo, O, cel mai bun dintre oameni, se obține statutul de Brahmana. Mergând mai departe spre Brahmayoni în puritate a trupului și cu sufletul supus, se obține, O, tigru printre oameni, scăldându-se acolo, lăcașul lui Brahma și se sfințește, fără îndoială, propria rasă până la a șaptea generație în sus și în jos. Apoi, O, rege, trebuie să te îndrepți spre *tirtha* celebrată în cele trei lumi, numită Prithudaka, care aparține lui Kartikeya. Trebuie să te scalzi acolo și să te ocupi de venerarea Pitrilor și a zeilor. Orice rău a fost comis, în mod conștient sau inconștient, de bărbat sau femeie, impulsionat de motive umane, este distrus, O, Bharata, printr-o baie în acea *tirtha*. Scăldându-se acolo, se obține, de asemenea, meritul sacrificiului calului și al raiului. Cei învățați au spus că Kurukshetra este sfânt; că mai sfânt decât Kurukshetra este Saraswati; că mai sfinte decât Saraswati sunt toate *tirthas* împreună, și că mai sfânt decât toate *tirthas* împreună este Prithudaka. Cel care se angajează în recitarea rugăciunilor își lepădă trupul la Prithudaka, care este cel mai bun dintre toate *tirthas*, și devine nemuritor. A fost cântat de Sanatkumara și de înaltul Vyasa, și se află și în *Vede*, că cineva, O, rege, ar trebui să meargă la Prithudaka, cu sufletul supus. O, fiu al neamului Kuru, nu există niciun *tirtha* care să fie superior Prithudaka. Fără îndoială, acel *tirtha* este purificator, sfânt și distrugător de păcate. O, cel mai bun dintre oameni, învățații au spus că oamenii, oricât de păcătoși ar fi, merg în rai dacă se scaldă în Prithudaka. O, cel mai bun dintre Bharatas, acolo, în acel *tirtha*, se află un altul numit Madhusrava. Scăldându-se acolo, O, rege, se obține meritul de a dărui o mie de vaci. Apoi, O, rege, ar trebui să se meargă la acel *tirtha* celebru și sacru, unde Saraswati se unește cu Aruna. Cel care se scaldă acolo, după ce a postit trei nopți, este curățat chiar și de păcatul uciderii unui Brahmana și obține, de asemenea, merite superioare celor obținute prin sacrificiul *Agnishtoma* sau *Atiratra* și își salvează neamul până la a șaptea generație în sus și în jos. Acolo, în acel *tirtha*, se află un altul, O, perpetuator al neamului Kuru, care se numește Ardhakila. Din compasiune pentru brahmani, acel *tirtha* a fost creat de Darbhi în vremuri străvechi. Fără îndoială, prin jurăminte, prin investirea sacrului, prin posturi, prin rituri și prin *mantre*, cineva devine brahman. O, taur printre oameni, s-a văzut, totuși, de către persoanele învățate din vechime că chiar și cel lipsit de rituri și *mantre*, doar scăldându-se în acel *tirtha*, devine învățat și înzestrat cu meritul jurămintelor. Darbhi a adus aici și cele patru oceane. O, cel mai bun dintre oameni, cel care se scaldă aici, nu va mai întâlni niciodată suferința în viitor și va obține, de asemenea, meritul de a dărui patru mii de vaci. Apoi, O, virtuosule, ar trebui să te îndrepți spre *tirtha* numită Satasahasraka. În apropiere se află un altul numit Sahasraka. Ambele sunt venerate, iar cel care se scaldă în ele obține meritul de a dărui o mie de vaci. Posturile și darurile se înmulțesc de o mie de ori. Apoi, O, rege, ar trebui să se meargă la excelentul *tirtha* numit Renuka. Ar trebui să te scalzi acolo și să venerezi Pitrișii și zeii. Prin aceasta, curățat de orice păcat, el obține meritul sacrificiului *Agnishtoma*. Scăldându-se apoi în *tirtha* numită Vimochana, cu pasiunile și simțurile sub control, omul este curățat de toate păcatele generate de acceptarea darurilor. Cu simțurile sub control și practicând modul de viață *Brahmacharya*, omul ar trebui să se îndrepte apoi spre pădurile din Panchavati. Prin șederea acolo, omul câștigă multă virtute și devine adorat în regiunile celor virtuoși. Apoi, ar trebui să mergi la *tirtha* lui Varuna numită Taijasa, strălucind în propria sa splendoare. Acolo, în acel *tirtha*, se află stăpânul Yoga, Sthanu însuși, având ca vehicul taurul. Cel care locuiește acolo obține succesul prin venerarea zeului zeilor. Acolo, zeii, cu Brahma în frunte și

Rishis înzestrați cu bogăția ascetismului, l-au instalat pe Guha ca *generalissimo* al celeștilor. La est de acel *tirtha* se află un altul, O, perpetuator al neamului Kuru, care se numește Kuru-tirtha. Cu simțurile sub control și ducând o viață de *Brahmacharya*, cel care se scaldă în Kuru-tirtha, se curăță de toate păcatele sale și ajunge în tărâmul lui Brahma. Cu simțurile stăpânite și dieta regulată, ar trebui să se continue apoi spre Svargadwara. Rămânând acolo, se obține meritul sacrificiului *Agnishtoma* și se ajunge în lăcașul lui Brahma. Pelerinul ar trebui apoi, O, rege, să se îndrepte spre *tirtha* numită Anaraka. Scăldându-se acolo, O, rege, nu se va mai întâlni niciodată cu suferința în viața de apoi. Acolo, O, rege, Brahma însuși, împreună cu ceilalți zei, având pe Narayana în fruntea lor, este mereu prezent, O, tigru printre oameni! Și, O, fiu regal al neamului Kuru, și soția lui Rudra este prezentă acolo. Privind-o pe zeiță, nu vei mai întâlni niciodată suferința în viitor. Acolo, în acel *tirtha*, O, rege, se află și (o imagine a) lui Visweswara, stăpânul lui Uma. Privind acolo zeul zeilor, omul este curățat de toate păcatele sale. Privind și (imaginea) lui Narayana, din al cărui buric a înflorit lotusul, omul strălucește, O, suveranule care îi învingi pe toți dușmanii, și se duce în lăcașul lui Vishnu. O, taur printre oameni, cel care se scaldă în *tirthas* tuturor zeilor este scutit de orice durere și strălucește ca Luna. Pelerinul ar trebui să meargă mai departe, O, rege, spre Swastipura. Plimbându-se prin acel loc, cineva obține meritul de a dărui o mie de vaci. Ajungând apoi la *tirtha* numită Pavana, cineva ar trebui să ofere ofrande Pitrilor și zeilor. Prin aceasta, el obține, O, Bharata, meritul sacrificiului *Agnishtoma*. În apropiere se află Ganga-hrada și un altul, O, Bharata, numit Kupa. Treizeci de milioane de *tirtha*, O, rege, se află în acel Kupa. Scăldându-se acolo, O, rege, o persoană obține raiul. Scăldându-se și în Ganga-hrada și adorându-l pe Maheswara, cineva obține statutul de *Ganapatya* și își salvează propria rasă. Apoi ar trebui să se îndrepte spre Sthanuvata, celebrat în cele trei lumi. Scăldându-se acolo, O, rege, cineva obține raiul. Apoi, trebuie să se meargă la Vadahpachana, azilul lui Vasishtha. După ce s-a gustat acolo timp de trei nopți, trebuie să se mănânce *jujube*. Cel care trăiește cu jujube timp de doisprezece ani și cel care postește la *tirtha* timp de trei nopți dobândesc merite veșnice. Ajuns apoi la Indramarga, O, rege, și postind acolo o zi și o noapte, pelerinul devine adorat în lăcașul lui Indra. Ajungând apoi la *tirtha* numit Ekaratra, o persoană care rămâne acolo o noapte, cu jurăminte regulate și abținându-se de la neadevăr, devine adorată în lăcașul lui Brahma. Apoi, O, rege, ar trebui să mergi la azilul lui Aditya - acel zeu ilustru care este o masă de strălucire. Scăldându-se în acel *tirtha* celebrat în cele trei lumi și venerându-l pe zeul luminii, se ajunge în regiunea lui Aditya și se salvează propria rasă. Pelerinul, O, rege, scăldându-se în *tirtha* lui Soma, ajunge, fără îndoială, în regiunea lui Soma. Apoi, O, virtuosule, ar trebui să mergi la cea mai sacră *tirtha* a ilustrului Dadhicha, acea *tirtha* sfințitoare care este celebrată în întreaga lume. Aici s-a născut Angiras, acel ocean de austerități ascetice aparținând rasei Saraswata. Scăldându-se în acel *tirtha*, se obține meritul sacrificiului calului și, fără îndoială, se câștigă și reședința în legiunea lui Saraswati. Cu simțurile stăpânite și ducând o viață de *Brahmacharya*, ar trebui să se treacă apoi la Kanyasrama. Locuind acolo timp de trei nopți, O, rege, cu simțurile stăpânite și dieta regulată, se obțin o sută de fecioare celeste și se ajunge, de asemenea, la lăcașul lui Brahma. Apoi, O, virtuosule, ar trebui să se treacă la *tirtha* numită Sannihati. Zăbovind acolo, zeii, cu Brahma în frunte, și Rishii, înzestrați cu bogăția ascetismului, câștigă multă virtute. Scăldându-se în Saraswati în timpul unei eclipse solare, se obține meritul a o sută de sacrificii de cai, iar orice sacrificiu pe care îl poți face acolo produce merite veșnice. Orice *tirtha* există pe pământ sau în firmament, toate râurile, lacurile, lacurile mai mici, izvoarele, rezervoarele, mari și mici, și locurile sacre pentru anumiți zei, fără îndoială, toate vin, O, tigru printre oameni, lună după lună, și se amestecă cu Sannihati, O, rege al oamenilor! Și pentru că toate celelalte *tirtha* sunt unite aici, această *tirtha* este numită astfel. Scăldându-se acolo și bând din apa sa, cineva devine adorat în ceruri. Ascultă acum, O, rege, despre meritele dobândite de acel muritor care îndeplinește un *Sraddha* în ziua de lună nouă, în timpul unei eclipse solare. Persoana care îndeplinește un *Sraddha* acolo, după ce s-a scăldat în acel *tirtha*, obține meritele pe care le câștigă cineva care sărbătorește în mod corespunzător o mie de sacrificii de cai. Orice păcate ar comite un bărbat sau o femeie, ele sunt, fără îndoială, toate distruse imediat ce se scaldă în acel *tirtha*. Scăldându-se acolo, se urcă și la lăcașul lui Brahma pe taurul de culoarea lotusului. Scăldându-se apoi în Koti-tirtha, după ce s-a venerat portarul Yaksha, Machakruka, se obține meritul de a dărui aur în abundență. În apropiere de

acesta, O, cel mai bun dintre Bharatas, se află un *tirtha* numit Gangahrada. Ar trebui să te scalzi acolo, O, virtuosule, cu sufletul supus și ducând o viață de *Brahmacharya*. Prin aceasta, se obține un merit mai mare decât cel al unui *Rajasuya* și al sacrificiilor de cai. *Tirtha* numită Naimisha produce bine pe pământ. Pushkara produce bine în regiunile firmamentului; Kurukshetra, însă, produce bine în toate cele trei lumi. Chiar și praful din Kurukshetra, purtat de vânt, îi conduce pe oamenii păcătoși către o stare extrem de binecuvântată. Cei care locuiesc în Kurukshetra, care se află la nord de Drishadwati și la sud de Saraswati, locuiesc de fapt în rai. „*Voi merge la Kurukshetra*”, ”*Voi locui în Kurukshetra*” – cel care rostește aceste cuvinte măcar o dată, va fi curățat de toate păcatele. Sacrul Kurukshetra, venerat de Brahmarshis, este considerat altarul sacrificial al celor cerești. Cei muritori care locuiesc acolo nu au niciun motiv de întristare. Ceea ce se află între Tarantuka și Arantuka și lacurile Rama și Machakruka este Kurukshetra. Este numit și Samantapanchaka și se spune că este altarul sacrificial nordic al Strămoșului.

SECȚIUNEA LXXXIV

Pulastya a spus: Atunci, O, mare rege, ar trebui să mergi la excelentul *tirtha* al Dharma, unde ilustrul zeu al dreptății a practicat austerități extrem de meritorii. Și pentru aceasta el a făcut din acel loc un *tirtha* sacru și l-a făcut celebru prin propriul său nume. Scăldându-se acolo, O, rege, un om virtuos cu sufletul concentrat își sfințește cu siguranță familia până la a șaptea generație. Ar trebui apoi să se repare, O, rege, la excelentul Jnanapavana. Șezând acolo, se obține meritul sacrificiului *Agnishtoma* și se merge în regiunea *Munis*. Apoi, O, monarh, un om ar trebui să se repare la Saugandhika-vana. Acolo locuiesc cerești cu Brahma în frunte, Rishis înzestrați cu bogăția ascetismului, Siddhas, Charanas, Gandharvas, Kinnaras și șerpii. De îndată ce cineva intră în aceste păduri, el este curățat de toate păcatele sale. Apoi, O, rege, ar trebui să se îndrepte către zeița sacră Saraswati, cunoscută acolo ca zeița Plaksha, cea mai bună dintre râuri și cea mai importantă dintre fluvii. Acolo ar trebui să se scalde în apa care izvorăște dintr-un mușuroi de furnici. (Scăldându-se acolo și) venerându-i pe Pitri și pe zei, cineva obține meritul sacrificiului calului. Există un *tirtha* rar numit Isanadhyushita, situat la o distanță de șase aruncări cu un băț greu de mușuroiul de furnici. După cum se vede în *Purane*, O, tigru printre oameni, scăldându-se acolo, un om obține meritul de a dărui o mie de vaci Kapila și de a face sacrificiul calului. Călătorind mai departe, O, cel mai de seamă dintre oameni, spre Sugandha, Satakumbha și Panchayaksha, un om devine adorat în ceruri. Mergând la un alt *tirtha* numit Trisulakhata, cineva ar trebui să se scalde și să se dedice venerării Pitrilor și zeilor. Făcând acest lucru, fără îndoială, cineva obține, după moarte, statutul de *Ganapatya*. Apoi, O, rege, ar trebui să se meargă la locul excelent al Zeiței celebrată în cele trei lumi sub numele de Sakamvari. Acolo, timp de o mie de ani cerești, ea, cu jurăminte excelente, lună după lună, a trăit cu ierburi, O, rege al oamenilor! Și atrași de veneraţia lor pentru Zeiță, mulți Rishi cu bogăția ascetismului au venit acolo, O, Bharata, și au fost ospătați de ea cu ierburi. Și pentru aceasta i-au dat numele de Sakamvari. O Bharata, omul care ajunge la Sakamvari, cu atenție captivă și ducând o viață de *Brahmacharya* și petrecând trei nopți acolo în puritate și hrănindu-se numai cu ierburi, obține, la voia zeiței, meritul celui care trăiește cu ierburi timp de doisprezece ani. Apoi, ar trebui să se meargă la *tirtha* numită Suvarna, renumită în cele trei lumi. Acolo, în vremuri străvechi, Vishnu i-a adus omagii lui Rudra, pentru harul său, și a obținut, de asemenea, multe binecuvântări greu de obținut chiar și de către zei. Și, O, Bharata, distrugătorul mulțumit al Tripura a spus: *„O, Krishna, tu vei fi, fără îndoială, foarte iubit în lume și cel mai important dintre toate lucrurile din univers*”. Mergând acolo, O, rege, și venerând zeitatea care are ca simbol taurul, se obține meritul sacrificiului calului, precum și statutul de *Ganapatya*. Apoi, ar trebui să se meargă la *tirtha* din Dhumavati. Postind acolo timp de trei nopți, se obțin, fără îndoială, toate dorințele pe care le nutrește cineva. În jumătatea sudică a acestui loc al Zeiței, există, O, rege, un *tirtha* numit Rathavarta. Ar trebui, O, virtuosule, să te duci în acel loc, cu inima devotată și cu simțurile sub control. Prin aceasta, prin harul lui Mahadeva, se ajunge la o stare înălțată. După ce ați înconjurat locul, ar trebui, O, taur al neamului Bharata, să vă îndreptați spre *tirtha* numită Dhara, care, O, tu, cel de mare înțelepciune, spală toate păcatele. Scăldându-se acolo, O, tigrule printre

oameni, omul este eliberat de orice durere. Atunci, O, virtuosule, după ce te închini marelui munte (Himavat), ar trebui să te îndrepți spre izvorul Gangelui, care este, fără îndoială, ca poarta raiului. Cu sufletul concentrat, ar trebui să te scufunzi în *tirtha* numită Koti. Prin aceasta, obții meritul sacrificiului *Pundarika* și îți eliberezi rasa. Dacă locuiești o noapte acolo, obții meritul de a dărui o mie de vaci. Oferind jertfe de apă în mod corespunzător zeilor și Pitrilor, la Saptaganga, Triganga și Sakravarta (care se află toate acolo), vei fi adorat în regiunile celor virtuoși. Scăldându-se apoi la Kanakhala și postind acolo timp de trei nopți, o persoană culege meritul sacrificiului calului și merge în rai. Apoi, O, stăpâne al oamenilor, pelerinul ar trebui să se îndrepte spre Kapilavata. Postind acolo o noapte, el obține meritul de a dărui o mie de vaci. O, rege, există un *tirtha* al ilustrului Kapila, rege al Nagas, care este celebrat, O, tu, cel mai bun dintre Kurus, în toate lumile. Scăldându-se acolo, la Nagatirtha, se obține, O, rege, meritul de a dărui o mie de vaci Kapila. Apoi, ar trebui să se îndrepte spre excelentul *tirtha* al lui Santanu, numit Lalitika. Scăldându-se acolo, O, rege, nu se va scufunda niciodată în suferință (în viața de apoi). Omul care se scaldă la confluența Gangei și Yamunei obține meritul a zece sacrificii de cai și, de asemenea, își salvează neamul. Apoi, O, rege, ar trebui să se ducă la Sugandha, celebrat în întreaga lume. Astfel, curățat de orice păcat, el devine adorat în lăcașul lui Brahma. Apoi, O, stăpâne al oamenilor, pelerinul ar trebui să se îndrepte spre Rudravarta. Scăldându-se acolo, cineva se înalță la cer. Scăldându-se la confluența Gangei și a Saraswati, o persoană obține meritul sacrificiului de cai și, de asemenea, se înalță la cer. Mergând mai departe spre Bhadrakarneswara și venerând zeii cum se cuvine, cineva, fără a se scufunda în suferință, devine adorat în ceruri. Apoi, O, stăpân al oamenilor, pelerinul ar trebui să se îndrepte spre *tirtha* numită Kuvjamraka. Prin aceasta, el obține meritul de a dărui o mie de vaci și, de asemenea, raiul. Apoi, O, rege, pelerinul ar trebui să meargă la Arundhativata. Mergând acolo cu sufletul concentrat și practicând jurămintele *Brahmacharya*, cel care se scaldă în Samudraka și postește timp de trei nopți, obține meritul sacrificiului calului și al dăruirii a o mie de vaci, și, de asemenea, își salvează neamul. Apoi, ar trebui să se îndrepte spre Brahmavarta, cu sufletul concentrat și practicând jurămintele *Brahmacharya*. Prin aceasta, obține meritul sacrificiului calului și se duce în regiunea Soma. Omul care se îndreaptă spre Yamuna-prabhava (izvorul Yamuna) și se scaldă acolo, obține meritul sacrificiului calului și este venerat în ceruri. Ajungând la Darvisankramana, acel *tirtha* care este venerat de cele trei lumi, o persoană obține meritul sacrificiului calului și merge în rai. Reparând lângă Sindhu-prabhava (izvorul Indusului), care este venerat de Siddhas și Gandharvas, și rămânând acolo timp de cinci nopți, se obține meritul de a dărui aur în abundență. Mergând mai departe către *tirtha* inaccesibilă numită Vedi, se obține meritul sacrificiului calului și se urcă în ceruri. Apoi, O, Bharata, ar trebui să se meargă la Rishikulya și Vasishtha. Vizitând-o pe aceasta din urmă, toate ordinele ating starea de Brahman. Mergând la Rishikulya și scăldându-se acolo, trăind o lună cu ierburi și venerând zeii și Pitrișii, cineva este curățat de toate păcatele sale și obține regiunea Rishilor. Mergând mai departe spre Bhrigutunga, O persoană dobândește meritul sacrificiului de cal. Mergând apoi la Vipramoksha, cineva este eliberat de orice păcat. Mergând apoi la *tirtha* din Krittika și Magha, cineva, O Bharata, obține meritul superior celui al sacrificiilor *Agnishtoma* și *Atiratha*. Omul care, mergând la excelentul *tirtha* numit Vidya, se scaldă acolo seara, obține competență în orice fel de cunoaștere. Apoi, cineva ar trebui să locuiască o noapte la Mahasrama, capabil să distrugă orice păcat, luând o singură masă. Prin aceasta, cineva obține multe regiuni de bun augur și eliberează zece generații precedente și zece generații succesive ale neamului său. Locuind apoi timp de o lună la Mahalaya și postind acolo timp de trei nopți, sufletul cuiva este curățat de toate păcatele și se dobândește meritul de a dărui aur în abundență. Mergând apoi la Vetasika, venerat de Strămoșul, se obține meritul sacrificiului calului și starea de *Usanas*. Mergând mai departe la *tirtha* numit Sundarika, venerat de Siddhas, se obține frumusețea personală, așa cum au mărturisit strămoșii. Mergând mai departe la Brahmani cu simțurile stăpânite și respectând jurământul *Brahmacharya*, o persoană se înalță în regiunea lui Brahma pe un car de culoarea lotusului. Ar trebui să te îndrepți apoi spre sacrul Naimisha, venerat de Siddhas. Acolo locuiește pentru totdeauna *Brahma* împreună cu zeii. Doar prin intenția de a merge la Naimisha, jumătate din păcatele tale sunt distruse; intrând acolo, ești curățat de toate păcatele tale. Pelerinul cu simțurile stăpânite ar trebui să rămână la Naimisha timp de o lună; căci,

O, Bharata, toate *tirthas*-urile pământului se află la Naimisha. Scăldându-se acolo, cu simțurile stăpânite și cu o alimentație regulată, cineva obține, O, Bharata, meritul sacrificiului de vacă și, de asemenea, sfințește, O, cel mai bun dintre Bharatas, neamul său pentru șapte generații, atât în sus, cât și în jos. Cel care renunță la viața sa la Naimisha prin post, se bucură de fericire în regiunile cerești. Chiar și aceasta este părerea înțelepților. O, cel mai mare dintre regi, Naimisha este întotdeauna sacru și sfânt. Mergând mai departe spre Gangodbheda și postind acolo timp de trei nopți, un om obține meritul sacrificiului *Vajapeya* și devine asemenea lui *Brahma* însuși. Călătorind spre Saraswati, cineva ar trebui să ofere ofrande zeilor și Pitris. Prin aceasta, cineva se bucură cu siguranță de fericire în regiunile numite Saraswata. Apoi, cineva ar trebui să se îndrepte spre Vahuda, cu sufletul supus și respectând jurământul *Brahmacharya*. Locuind acolo o noapte, cineva devine adorat în ceruri și obține, de asemenea, O Kaurava, meritul sacrificiului *Devasatra*. Apoi, cineva ar trebui să se roage la sfântul Kshiravati, frecventat de oameni mai sfinți. Prin venerarea zeilor și a Pitris acolo, cineva obține meritul sacrificiului *Vajapeya*. Mergând mai departe spre Vimalasoka, cu sufletul supus și respectând jurământul *Brahmacharya*, și rămânând acolo o noapte, omul este adorat în ceruri. Apoi, ar trebui să mergi la excelentul Gopratra din Sarayu, de unde Rama, O, rege, împreună cu toți însoțitorii și animalele sale, renunțând la trupul său, s-a înălțat la ceruri datorită eficacității *tirtha*-ului. Scăldându-te în acel *tirtha*, O, Bharata, sufletul tău, prin harul lui Rama și în virtutea propriilor fapte, fiind curățat de toate păcatele, vei fi adorat în ceruri. O Bharata! Continuând mai departe, O, fiu al neamului Kuru, către Rama-tirtha pe Gomati, și scăldându-se acolo, cineva obține meritul sacrificiului calului și își sfințește și propriul neam. Acolo, O, taur al neamului Bharata, se află un alt *tirtha* numit Satasahasrika. Scăldându-se acolo, cu simțurile stăpânite și dieta regulată, o persoană culege, O, taur al neamului Bharata, meritul de a dărui o mie de vaci. Apoi, O, rege, ar trebui să mergi la *tirtha* fără egal numit Bhartristhana. Prin aceasta, o persoană obține meritul sacrificiului de cal. Scăldându-se apoi în *tirtha* numită Koti și venerându-l pe Kartikeya, un om culege, O, rege, meritul de a dărui o mie de vaci și dobândește o mare energie. Mergând apoi la Varanasi și venerându-l pe zeul care are taurul ca semn distinctiv, după o scăldare în Kapilahrada, se obține meritul sacrificiului *Rajasuya*. Reapărând apoi, O, perpetuator al rasei Kuru, la *tirtha* numită Avimukta, și contemplând acolo zeul zeilor, pelerinul, numai din această privelițte, este imediat curățat chiar și de păcatul uciderii unui Brahmana. Renunțând la viața sa acolo, cineva obține eliberarea. Ajungând apoi, O, rege, la *tirtha* rară numită Markandeya, celebră în întreaga lume și situată la confluența Gangelui, o persoană obține meritul sacrificiului *Agnishtoma* și eliberează rasa sa. Rămânând apoi lângă Gaya, cu simțurile stăpânite și respectând jurământul *Brahmacharya*, se obține meritul sacrificiului calului și se salvează rasa. Acolo, în acel *tirtha*, se află Akshaya-vata, celebrat în cele trei lumi. Se spune că orice este oferit acolo Pitrilor devine inepuizabil. Scăldându-se acolo, la Mahanadi, și oferind jertfe zeilor și Pitrilor, un om dobândește regiuni eterne și, de asemenea, își salvează neamul. Mergând apoi la Brahma-sara, care este împodobit de pădurile Dharma, și petrecând o noapte acolo, un om ajunge în regiunea lui Brahma. În acel lac, Brahma ridicase un stâlp sacrificial. Mergând în jurul acestui stâlp, o persoană dobândește meritul sacrificiului *Vajapeya*. Apoi, O, puternic monarh, ar trebui să mergi la Denuka, renumit în întreaga lume. Rămânând acolo o noapte și dăruind susan și vite, sufletul tău va fi curățat de toate păcatele și vei urca, fără îndoială, în regiunea Soma. Acolo, O, rege, pe munți, vaca numită Kapila obișnuia să pască împreună cu vițelul ei. Nu există nicio îndoială, O, Bharata, că urmele copitelor acelei vaci și ale vițelului ei se văd și astăzi. Scăldându-se în acele urme de copite, O, cel mai mare dintre monarhi, orice păcat ar fi comis un om, O, Bharata, va fi spălat. Apoi, ar trebui să te duci la Gridhravata, locul consacrat zeului cu tridentul. Apropiindu-te de zeitatea care are ca simbol taurul, ar trebui să te freci cu cenușă. Dacă ești brahman, vei obține meritul de a respecta jurământul de doisprezece ani, iar dacă aparții oricărei alte clase sociale, vei fi eliberat de toate păcatele tale. Apoi, ar trebui să te îndrepți spre munții Udyanta, care răsună de note melodioase. Acolo, O, taur al neamului Bharata, se mai vede încă urma piciorului lui Savitri. Brahmanul cu jurăminte rigide, care își spune rugăciunile de dimineață, de prânz și de seară acolo, obține meritul de a îndeplini acel serviciu timp de doisprezece ani. Acolo, O, taur al neamului Bharata, se află faimosul Yonidwara. Mergând acolo, o persoană devine scutită de durerea

renașterii. Persoana care rămâne la Gaya atât în cele două săptămâni întunecate, cât și în cele luminate, cu siguranță sfințește, O, rege, propriul său neam până la a șaptea generație. Omul ar trebui să-și dorească mulți fii, astfel încât măcar unul dintre ei să poată merge la Gaya, să celebreze sacrificiul calului sau să ofere un taur *nila*. Apoi, O, rege, pelerinul ar trebui să se îndrepte spre Phalgu. Prin aceasta, el obține meritul sacrificiului calului și dobândește un mare succes. O, rege, ar trebui să te îndrepți, cu sufletul supus, către Dharmaprishta. Acolo, O, cel mai de seamă dintre războinici, locuiește Dharma pentru totdeauna. Bând din apa unui izvor care se află acolo și purificându-se printr-o baie, cel care aduce ofrande zeilor și Pitrilor este curățat de toate păcatele sale și se înalță la cer. Acolo, în acel *tirtha*, se află schitul marelui *Rishi* Matanga, al cărui suflet este sub control complet. Intrând în acel frumos azil capabil să aline oboseala și durerea, se câștigă meritul sacrificiului *Gavayana*, iar atingând (imaginea) Dharma care se află acolo, se obține rodul sacrificiului calului. Apoi, O, rege, ar trebui să mergi la excelentul *tirtha* numit Brahmasthana. Apropiindu-te de Brahma, acel taur printre ființele masculine, care se află acolo, obții, O, puternic monarh, meritul sacrificiilor *Rajasuya* și ale calului. Pelerinul ar trebui apoi să se îndrepte spre Rajasuya, O, rege al oamenilor! Scăldându-se acolo, se trăiește (în cer) la fel de fericit ca (Rishi) Kakshiyan. După ce se purifică, ar trebui să ia parte acolo la ofrandele făcute zilnic către Yakshini. Prin aceasta, se eliberează de păcatul uciderii unui Brahmana, prin harul Yakshini. Mergând mai departe spre Maninaga, se obține meritul de a dărui o mie de vaci. O Bharata, cel care mănâncă orice are legătură cu *tirtha* din Maninaga, dacă este mușcat de un șarpe veninos, nu va ceda otrăvii sale. Locuind acolo o noapte, omul este curățat de păcatele sale. Apoi, ar trebui să se meargă la pădurea preferată a lui Brahmarshi Gautama. Acolo, scăldându-se în lacul Ahalya, se ajunge la o stare înălțată. Privind apoi imaginea lui Sree, se dobândește o mare prosperitate. Acolo, în acel *tirtha*, se află un izvor binecunoscut în cele trei lumi. Scăldându-se în el, se obține meritul sacrificiului calului. Acolo există, de asemenea, un puț sacru pentru regalul *Rishi* Janaka, care este venerat de zei. Scăldându-se în puț, se urcă în regiunea lui Vishnu. Apoi, ar trebui să se roage la Vinasana, care distruge orice păcat. Prin șederea acolo, se obține meritul sacrificiului *Vajapeya* și se merge, de asemenea, în regiunea Soma. Mergând mai departe spre Gandaki, care este produs de apele fiecărui *tirtha*, o persoană dobândește meritul sacrificiului *Vajapeya* și se înalță, de asemenea, în regiunea solară. Continuând apoi spre Visala, acel râu celebrat în cele trei lumi, se obține meritul sacrificiului *Agnishtoma* și se urcă, de asemenea, în cer. Mergând apoi, O, virtuosule, spre locul împădurit al asceților numit Adhivanga, se obține, fără îndoială, o mare fericire printre Guhyakas. Continuând apoi spre râul Kampana, vizitat de Siddhas, se obține meritul sacrificiului *Pundarika* și se urcă, de asemenea, la cer. Ajungând apoi, O, stăpân al pământului, la pârâul numit Maheswari, se obține meritul sacrificiului calului și se salvează, de asemenea, propria rasă. Rugându-se lângă rezervorul celor cerești, se câștigă imunitate împotriva nenorocirilor și, de asemenea, meritul sacrificiului calului. Apoi, ar trebui să mergi la Somapada, cu sufletul supus și ducând un mod de viață *Brahmacharya*. Scăldându-te în Maheswarapada care se află acolo, culegi meritul sacrificiului calului. Acolo, în acel *tirtha*, O, taur al neamului Bharata, se știe că există zece milioane de *tirtha*. Un Asura rău, sub forma unei broaște țestoase, O, cel mai de seamă dintre monarhi, o luase cu el, când puternicul Vishnu i-a recuperat-o. Acolo, în acel *tirtha*, ar trebui să-și facă abluțiunile, pentru că astfel va dobândi meritul sacrificiului *Pundarika* și va urca, de asemenea, în regiunea lui Vishnu. Apoi, O, cel mai bun dintre regi, ar trebui să se îndrepte spre locul lui Narayana, unde, O, Bharata, Narayana este mereu prezent și locuiește pentru totdeauna. Acolo, zeii, cu Brahma în frunte, Rishii înzestrați cu bogăția ascetismului, Adityas, Vasus și Rudras, toți îl adoră pe Janardana, în acel *tirtha*, iar Vishnu, cu faptele sale minunate, a devenit cunoscut sub numele de Salagrama. Apropiindu-se de eternul Vishnu, stăpânul celor trei lumi, dătătorul de binecuvântări, cineva obține meritul sacrificiului calului și se duce în regiunea lui Vishnu. Acolo, în acel loc, O, virtuosule, se află un izvor capabil să distrugă orice păcat. Cele patru mări sunt mereu prezente în acel izvor. Cel care se scaldă în el, O, rege, va fi ferit de nenorocire. Privind (imaginea) binefăcătorului, eternului și fiorosului Mahadeva care se află acolo, omul strălucește, O, rege, ca luna ieșită din nor. Scăldându-se apoi în Jatismara, cu mintea pură și simțurile stăpânite, omul dobândește, fără îndoială, amintirile vieții sale anterioare. Mergând apoi la Maheswarapura și venerând zeul care are taurul ca semn

distinctiv, postind în acelaşi timp, se obţine, fără îndoială, împlinirea tuturor dorinţelor. Mergând apoi la Vamana, care distruge toate păcatele, şi privind zeul Hari, se obţine scutirea de orice nenorocire. Apoi, ar trebui să mergi la azilul lui Kusika, care este capabil să îndepărteze orice păcat. Apoi, mergând la râul Kausika, care curăţă chiar şi păcatele mari, ar trebui să te scufunzi în el. Prin aceasta, obţii meritul sacrificiului *Rajasuya*. Apoi, O, cel mai mare dintre regi, ar trebui să mergi în pădurile excelente din Champaka. Petrecând o noapte acolo, dobândeşti meritul de a dărui o mie de vaci. Ajungând apoi la Jyeshthila, acel *tirtha* de o valoare rară, şi petrecând o noapte acolo, se culege rodul darului a o mie de vaci. Privind acolo (imaginea) lui Visweswara de mare splendoare, împreună cu soţia sa, zeiţa, o persoană obţine, O, taur printre oameni, regiunea Mitra-Varuna. Postind acolo timp de trei nopţi, un om dobândeşte meritul sacrificiului *Agnishtoma*. Vizitând Kanya-samvedya, cu simţurile stăpânite şi alimentaţia regulată, se dobândeşte, O, taur printre oameni, regiunea lui Manu, stăpânul creaţiei. Rishii cu jurăminte rigide au spus că cel care dăruieşte orez sau face orice dar la *tirtha* numită Kanya, face ca acel dar să fie etern. Ajungând apoi la Nischira, celebrat în cele trei lumi, cineva obţine meritul sacrificiului calului şi merge la legiunea lui Vishnu. O, rege, cei care dau cadouri la confluenţa Nischira, se înalţă la regiunea binecuvântată a lui Brahma. Acolo, în acel *tirtha*, se află azilul lui Vasishtha, cunoscut în cele trei lumi. Scăldându-se acolo, cineva obţine meritul sacrificiului *Vajapeya*. Mergând mai departe spre Devakuta, unde se retrag Rishi-ii cereşti, se obţine meritul sacrificiului calului şi se eliberează rasa. Apoi, O, rege, ar trebui să mergi la lacul Muni Kausika, unde fiul lui Kusika, Viswamitra, a obţinut un mare succes. Scăldându-se acolo, o persoană obţine meritul sacrificiului *Vajapeya*. Acolo, O, eroule, la Kausika, ar trebui să locuiască cineva timp de o lună, O, taur al neamului Bharata! Prin şederea de o lună acolo, cineva culege meritul sacrificiului calului. Cel care locuieşte în cel mai bun dintre *tirthas*, numit Maha-hrada, se bucură de imunitate faţă de nenorocire şi obţine, de asemenea, meritul de a dărui aur în abundenţă. Văzându-l apoi pe Kartikeya, care locuieşte la Virasrama, un om cu siguranţă culege roadele sacrificiului calului. Mergând apoi la Agnidhara, celebrat în cele trei lumi, şi văzându-l acolo, după o baie, pe eternul şi binefăcătorul Vishnu, acel zeu al zeilor, se obţine meritul sacrificiului *Agnishtoma*. Mergând apoi la rezervorul Strămoşului, lângă munţii acoperiţi de zăpadă, şi scăldându-se în el, un om obţine meritul sacrificiului *Agnishtoma*. Căzând din rezervorul Strămoşului, se află acel (pârâu) care sfinţeşte lumea, sărbătorit în cele trei lumi, numit Kumara-Dhara. Scăldându-se acolo, cineva se consideră că şi-a îndeplinit toate scopurile. Postind în acel *tirtha* timp de trei zile, cineva este chiar curăţat de păcatul uciderii unui Brahmana. Pelerinul ar trebui apoi, O, virtuosule, să se îndrepte spre vârful marii zeiţe Gauri, renumită în cele trei lumi. Urcând pe el, O, cel mai bun dintre oameni, cineva ar trebui să se apropie de Stana-Kunda. Atingând apele Stana-Kunda, o persoană obţine meritul sacrificiului *Vajapeya*. Scăldându-se în acel *tirtha* şi venerând zeii şi Pitrişii, cineva dobândeşte meritul sacrificiului de cal şi, de asemenea, se înalţă în regiunea lui Indra. Ajungând apoi la fântâna Tamraruna, frecventată de zei, cineva dobândeşte, O, stăpâne al oamenilor, meritul care se leagă de sacrificiul uman. Scăldându-se apoi la confluenţa Kirtika cu Kausiki şi Aruna şi postind acolo timp de trei nopţi, un om învăţat este curăţat de toate păcatele sale. Mergând apoi la *tirtha* numită Urvasi şi apoi la Somasrama, un om înţelept, scăldându-se apoi la Kumbhakarnasrama, devine adorat în lume. Strămoşii ştiau că, atingând apele Kokamukha, cu jurăminte statornice şi ducând o viaţă *brahmacharya*, memoria vieţii anterioare este reînviată. Ajungând apoi cu viteză la râul numit Nanda, cel regenerat se eliberează de toate păcatele sale şi se înalţă cu sufletul sub control în regiunea lui Indra. Mergând mai departe spre insula numită Rishabha, care distruge cocorii, şi scăldându-se în Saraswati, un individ străluceşte în ceruri. Mergând mai departe către *tirtha* numită Auddalaka, frecventată de Munis, şi scăldându-se acolo, omul este curăţat de toate păcatele sale. Mergând mai departe către *tirtha* sacră numită Dharma, vizitată de Brahmarshis, omul dobândeşte meritul sacrificiului *Vajapeya* şi devine respectat în ceruri. Mergând mai departe spre Champa şi scăldându-se în Bhagirathi, cel care poposeşte la Dandaparna dobândeşte meritul de a dărui o mie de vaci. Apoi, ar trebui să se meargă spre sfântul Lalitika, care este onorat de prezenţa celor virtuoşi. Prin aceasta, se dobândeşte meritul sacrificiului *Rajasuya* şi se este respectat în ceruri.

SECȚIUNEA LXXXV

Pulastya a spus: Ajuns seara la excelentul *tirtha* numit Samvedya şi atingând apele sale, cineva obține cu siguranță cunoașterea. Creat în vremuri străvechi de energia lui Rama, cel care se îndreaptă spre Lauhitya obține meritul de a dărui aur în abundență. Mergând mai departe la râul Karatoya şi postind acolo timp de trei nopți, un om dobândește meritul sacrificiului calului. Chiar aceasta este porunca Creatorului însuşi. Înțelepții au spus, O, rege, că dacă o persoană se duce la locul unde Ganga se amestecă cu marea, ea culege un merit de zece ori mai mare decât cel al sacrificiului calului. Trecând pe malul opus al Gangei, cel care se scaldă acolo după ce a locuit trei nopți, O, rege, este curățat de toate păcatele sale. Apoi, ar trebui să se meargă la Vaitarani, capabil să distrugă orice păcat. Ajuns la *tirtha* numit Viraja, omul strălucește ca luna şi, sfințindu-şi neamul, îl salvează şi se curăță de toate păcatele sale. Cel care se scaldă în Viraja culege în plus meritul de a dărui o mie de vaci, pe lângă sfințirea neamului său. Locuind cu puritate la confluența Sona şi Jyotirathi şi oferind ofrande de apă zeilor şi Pitris, un om culege meritul sacrificiului *Agnishtoma*. Atingând apoi apele Vansagulma, care constituie izvoarele atât ale Sona, cât şi ale Narmada, se obține meritul sacrificiului calului. Zăbovind apoi lângă *tirtha* numită Rishabha în Kosala, O, stăpâne al oamenilor, şi postind acolo timp de trei nopți, se câştigă meritul sacrificiului *Vajapeya* şi al darului a o mie de vaci, şi se eliberează, de asemenea, neamul său. Ajuns în Kosala, un om ar trebui să se scalde în *tirtha* numită Rata. Prin aceasta, el va obține cu siguranță meritul de a dărui unu şi zece tauri. Scăldându-se în Pushpavati şi postind acolo, O, rege, timp de trei nopți, el îşi sfințeşte propria rasă, pe lângă faptul că câştigă meritul darului a o mie de vaci. Apoi, O, cel mai de seamă dintre rasa Bharata, scăldându-se în *tirtha* numită Vadarika, cineva obține viață lungă şi, de asemenea, merge în rai. Ajungând apoi la Champa, scăldându-se în Bhagirathi şi văzându-l pe Danda, cineva câştigă meritul de a dărui o mie de vaci. Apoi ar trebui să se meargă la sacrul Lapetika, binecuvântat de prezența celor pioşi. Făcând astfel, cineva culege meritul sacrificiului *Vajapeya* şi devine, de asemenea, respectat de zei. Mergând mai departe spre muntele numit Mahendra, locuit (în trecut) de Jamadagnya, şi scăldându-se în *tirtha* lui Rama, o persoană dobândeşte meritul sacrificiului calului. Aici se află *tirtha* lui Matanga numită Kedara, O, fiu al neamului Kuru! Scăldându-se în ea, O, cel mai de seamă dintre Kuru, un om obține meritul de a dărui o mie de vaci. Mergând la muntele Sree, cel care atinge apele pârâului care se află acolo, venerându-l pe zeul care are ca simbol taurul, obține meritul sacrificiului calului. Pe muntele Sree locuiesc fericiți, strălucitorul Mahadeva cu zeița, precum şi Brahma cu ceilalți zei. Scăldându-se în lacul Deva, cu puritate şi minte stăpânită, cineva obține meritul sacrificiului de cal şi, de asemenea, atinge succesul suprem. Mergând mai departe spre muntele Rishabha din Pandya, venerat de zei, se obține meritul sacrificiului *Vajapeya* şi se bucură în ceruri. Apoi, ar trebui să se meargă spre râul Kaveri, frecventat de Apsaras. Scăldându-se acolo, O, monarhule, se obține meritul de a dărui o mie de vaci. Atingând apoi apele *tirtha* numite Kanya de pe malurile mării, omul este curățat de toate păcatele. Continuând apoi spre Gokarna, celebrată în cele trei lumi, şi care este situată, O, cel mai bun dintre regi, în mijlocul adâncului, şi este venerat de toate lumile, şi unde zeii conduşi de Brahma, şi Rishis înzestrați cu bogăția ascetismului, şi spirite şi Yakshas şi Pisachas, şi Kinnaras şi marii Nagas, şi Siddhas şi Charanas şi Gandharvas, şi oameni şi Pannagas, şi râuri, mări şi munți, îl venerează pe domnul Uma, ar trebui să-l venerezi pe Isana, postind acolo timp de trei nopți. Prin aceasta, cineva dobândeşte meritul sacrificiului calului şi statutul de *Ganapatya*. Rămânând acolo timp de douăsprezece nopți, sufletul cuiva este curățat de toate păcatele. Apoi, ar trebui să se meargă la *tirtha* cunoscut sub numele de Gayatri, celebrat în cele trei lumi. Rămânând acolo timp de trei nopți, se dobândeşte meritul de a dărui o mie de vaci. Un fenomen ciudat se observă acolo în ceea ce priveşte brahmanii, O, stăpâne al oamenilor! Dacă un brahman, fie că este născut dintr-o brahmană sau din orice altă femeie, recită *Gayatri* acolo, recitarea devine ritmică şi muzicală, în timp ce, O, rege, o persoană care nu este brahman nu o poate recita deloc în mod adecvat. Mergând mai departe către rezervorul inaccesibil al brahmanului *Rishi* Samvarta, se dobândeşte frumusețe personală şi prosperitate. Oprindu-se lângă Vena, cel care oferă jertfe de apă zeilor şi Pitrilor, obține un car tras de păuni şi cocori. Mergând mai departe spre Godavari, frecventat mereu de Siddhas, se câştigă meritul sacrificiului de vacă şi se ajunge în regiunea excelentă a lui Vasuki. Scăldându-se

mai departe la confluența Venna, se obține meritul sacrificiului *Vajapeya*. Scăldându-se mai departe la confluența Varada, se dobândește meritul de a dărui o mie de vaci. Ajungând apoi la Brahmasthuna, cel care rămâne acolo trei nopți dobândește meritul de a dărui o mie de vaci și, de asemenea, se înalță la cer. Ajungând apoi la Kusaplavana, cu sufletul supus și ducând o viață de *Brahmacharya*, și rămânând acolo trei nopți, cel care se scaldă în el dobândește meritul sacrificiului de cal. Scăldându-se apoi în romanticul Deva-hrada, alimentat de apele Krishna-Venna, și, de asemenea, în Jatismara-hrada, se dobândește memoria vieții anterioare. Acolo, șeful celor cerești a sărbătorit o sută de sacrificii și s-a înălțat la cer. Doar vizitând acel loc, se dobândește meritul sacrificiului *Agnishtoma*. Scăldându-se apoi în Sarvadeva-hrada, o persoană obține meritul de a dărui o mie de vaci. Mergând apoi la bazinul extrem de sacru numit Payoshni, cea mai bună dintre ape, cel care oferă ofrande de apă zeilor și Pitris obține meritul darului unei mii de vaci. Ajuns apoi în pădurea sacră Dandaka, o persoană ar trebui să se scalde (în apele) de acolo. Prin aceasta, O, rege, se obține imediat, O, Bharata, meritul de a dărui o mie de vaci. Mergând mai departe spre azilul din Sarabhanga și cel al ilustrului Suka, se dobândește imunitate față de nenorocire, pe lângă sfințirea neamului său. Apoi ar trebui să se continue spre Surparaka, unde locuise anterior fiul lui Jamadagni. Scăldându-se în acel *tirtha* al lui Rama, se dobândește meritul de a dărui aur în abundență. Scăldându-se apoi în Saptagadavara, cu simțurile stăpânite și dieta regulată, se câștigă un mare merit și se ajunge, de asemenea, în regiunea celor cerești. Mergând mai departe spre Deva-hrada, cu simțurile stăpânite și dieta regulată, un om obține meritul sacrificiului *Devasatra*. Ar trebui să mergi mai departe spre pădurea Tungaka, cu simțurile stăpânite și ducând o viață de *Brahmacharya*. Aici, în vremurile străvechi, *Muni* Saraswata îi învăța pe asceți *Vedele*. Când *Vedele* au fost pierdute (ca urmare a faptului că Munii le-au uitat), fiul lui Angirasa, așezat confortabil pe veșmintele superioare ale *Munilor* (întinse corespunzător), a pronunțat distinct și cu emfază silaba Om. Și la aceasta, asceții și-au amintit din nou tot ceea ce învățaseră înainte. Acolo, Rishii și zeii Varuna, Agni, Prajapati, Narayana, numit și Hari, Mahadeva și ilustrul Strămoș de mare splendoare, l-au numit pe strălucitorul Bhrigu să oficieze un sacrificiu. Încântându-l pe Agni cu libații de unt clarificat turnat conform rânduielii, ilustrul Bhrigu a oficiat odată sacrificiul *Agnyadhana* pentru toți acei Rishi, după care atât ei, cât și zeii s-au dus la casele lor respective, unul după altul. Cel care intră în pădurea Tungaka, O, cel mai bun dintre regi, bărbat sau femeie, este curățat de orice păcat. Acolo, în acel *tirtha*, O, eroule, cineva ar trebui să locuiască timp de o lună, cu simțurile stăpânite și dieta regulată. Prin aceasta, O, rege, cineva se înalță în regiunea lui Brahma și își eliberează și neamul. Ajungând apoi la Medhavika, trebuie să se aducă ofrande de apă zeilor și Pitrilor. Prin aceasta, se dobândește meritul sacrificiului *Agnishtoma*, precum și memoria și intelectul. Acolo, în acel *tirtha*, se află muntele cunoscut în întreaga lume și numit Kalanjara. Scăldându-se în lacul celest care se află acolo, se dobândește meritul de a dărui o mie de vaci. Cel care, O, rege, după scăldat, aduce ofrande (zeilor și Pitrilor) pe muntele Kalanjara, este, fără îndoială, respectat în ceruri. Continuând mai departe, O, monarhule, către râul Mandakini, capabil să distrugă toate păcatele și care se află pe cel mai bun dintre munți, numit Chitrakuta, cel care se scaldă acolo și se închină zeilor și Pitrilor, obține meritul sacrificiului calului și atinge o stare înălțată. Apoi, O, virtuosule, ar trebui să mergi la excelentul *tirtha* numit Bhartristhana, unde, O, rege, locuiește mereu generalul celest Kartikeya. Doar prin călătoria către acel loc, o persoană, O, cel mai important dintre regi, ajunge la succes. Scăldându-se apoi la *tirtha* numit Koti, cineva câștigă meritul de a dărui o mie de vaci. După ce a înconjurat Koti, cineva ar trebui să se îndrepte apoi spre Jyeshthasthana. Privindu-l pe Mahadeva care se află acolo, cineva strălucește ca luna. Acolo, O, puternic monarh, se află un izvor renumit. O, taur al neamului Bharata! Acolo, în acel izvor, O, cel mai de seamă dintre războinici, se află cele patru mări. Cel care se scaldă acolo, O, cel mai de seamă dintre regi, și cu sufletul supus se închină zeilor și Pitrilor, este curățat de toate păcatele sale și ajunge la o stare înălțată. Apoi, O, puternic rege, ar trebui să se meargă la marele Sringaverapura, unde, O, cel mai de seamă dintre regi, Rama, fiul lui Dasharatha, a traversat (Ganga). Scăldându-se în acel *tirtha*, O, cel cu brațele puternice, omul este curățat de toate păcatele sale. Scăldându-se cu simțurile stăpânite și ducând o viață de *Brahmacharya*, în Ganga, omul este curățat de toate păcatele și obține, de asemenea, meritul sacrificiului *Vajapeya*. Apoi, ar trebui să se meargă la locul

numit Mayuravata, consacrat lui Mahadeva, cel de înaltă inteligență. Privind acolo zeul, închinându-se în fața lui și înconjurând locul, omul dobândește, O, Bharata, statutul de *Ganapatya*. Scăldându-se în Ganga la acel *tirtha*, omul este curățat de toate păcatele sale. Apoi, O, rege, ar trebui să se îndrepte spre Prayaga, a cărui laude au fost cântate de Rishis și unde locuiesc zeii cu Brahma în frunte, Direcțiile cu zeitățile lor prezidente, Lokapalas, Siddhas, Pitris adorați de lumi, marii Rishis-Sanatkumara și alții, Brahmarshis fără pată — Angiras și alții —, Nagas, Suparnas, Siddhas, Șerpii, Râurile, Mările, Gandharvas, Apsaras și Domnul Hari cu Prajapati. În acel *tirtha* se află trei caverne înflăcărate între care Ganga, cel mai important dintre *tirtha*, curge rapid. Tot în acea regiune, fiica soarelui, Yamuna, care purifică lumea și este celebrată în cele trei lumi, se unește cu Ganga. Țara dintre Ganga și Yamuna este considerată *mons veneris* al lumii, iar Prayaga este considerat punctul cel mai important al acelei regiuni. *Tirthas* Prayaga, Pratisthana, Kamvala, Aswatara și Bhogavati sunt platformele sacrificiale ale Creatorului. Acolo, în acele locuri, O, cel mai de seamă dintre războinici, *Vedele* și Sacrificiile, în forme întrupate, și Rishii înzestrați cu bogăția ascetismului, îl adoră pe Brahma, iar acolo zeii și conducătorii teritoriilor își celebrează și ei sacrificiile. Cei învățați spun însă că, dintre toate aceste *tirtha*, O, cel înălțat, Prayaga este cea mai sacră, de fapt, cea mai importantă dintre toate *tirtha* din cele trei lumi. Mergând la acel *tirtha*, cântându-i laudele sau luând puțin pământ de acolo, omul este curățat de toate păcatele. Cel care se scaldă în acea confluență celebrată în întreaga lume, dobândește toate meritele *Rajasuya* și ale sacrificiilor de cai. Acest loc de sacrificiu este venerat chiar de zei. Dacă un om dăruiește chiar și foarte puțin, aceasta se înmulțește de o mie de ori, O, Bharata. O, copilule, nu lăsa textele *Vedelor* și nici opiniile oamenilor să-ți descurajeze dorința de a muri la Prayaga. O, fiu al neamului Kuru, înțelepții spun că la Prayaga există șase sute de milioane și zece mii de *tirtha*. Scăldându-se la confluența Gangei și Yamunei, se obține meritul care se atașează celor patru tipuri de cunoaștere și meritele celor care sunt sinceri. Acolo, la Prayaga, se află excelentul *tirtha* al lui Vasuki, numit Bhogavati. Cel care se scaldă în el, obține meritul sacrificiului calului. Tot acolo, în Ganga, se află *tirtha* renumită în cele trei lumi, numită Ramaprapatana, care conferă meritul a zece sacrificii de cai. O, fiu al neamului Kuru! Oriunde s-ar scălda o persoană în Ganga, ea câștigă un merit egal cu cel al unei călătorii la Kurukshetra. Se face însă o excepție în favoarea Kanakhala, în timp ce meritul asociat cu Prayaga este cel mai mare. După ce a comis o sută de păcate, cel care se scaldă în Ganga, toate păcatele sale sunt spălate de apele acesteia, la fel cum combustibilul este consumat de foc. S-a spus că în Satyayuga toate *tirthas* erau sacre; în Treta, numai Pushkara era astfel; în Dwapara, Kurukshetra; iar în *Kali-yuga*, numai Ganga este sacră. În Pushkara, trebuie să practici austeritatea; în Mahalaya, trebuie să dai; în munții Malaya, trebuie să urci pe rugul funerar; iar în Bhrigutunga, trebuie să renunți la trupul tău, abținându-te de la mâncare. Scăldându-se în Pushkara, în Kurukshetra, în Ganga și în confluența (Ganga și Yamuna), se sfințesc șapte generații ale neamului tău, în sus și în jos. Cel care recită numele Ganga este purificat; cel care o privește primește prosperitate; cel care se scaldă în ea și bea din apele ei sfințește șapte generații ale neamului său, în sus și în jos. Atâta timp, O, rege, cât oasele cuiva stau în contact cu apele Gangei, atâta timp el trăiește respectat în ceruri, la fel cum cineva trăiește în ceruri ca urmare a meritelor pe care le câștigă prin pelerinaje pioase la *tirthas* sacre și locuri sfinte. Nu există niciun *tirtha* care să fie asemenea Gangei, nu există niciun zeu asemenea lui Kesava și nu există nimeni superior brahmanilor — acest lucru a fost spus chiar de către Strămoșul. O, mare rege, regiunea prin care curge Ganga ar trebui considerată un azil sacru, iar un petic de pământ situat pe malurile Gangei ar trebui considerat un loc propice pentru atingerea succesului ascetic.

Această descriere veridică (a *tirthas*) trebuie recitată numai celor regenerați, celor pioși, fiului, prietenilor, discipolilor și celor aflați în grija ta. Această narațiune, fără rival, este binecuvântată și sfântă și duce la cer. Sfântă, distractivă și sfințitoare, ea produce merite și are o mare valoare. Distrugând orice păcat, este un mister pe care marii Rishi îl prețuiesc cu grijă. Recitând-o în mijlocul Brahmanilor, omul este curățat de orice păcat și se înalță la cer. Această descriere a *tirthas* este de bun augur, dăruitoare de cer și sacră; binecuvântată fiind, distruge dușmanii; mai presus de toate, ascute intelectul. Citind această narațiune, cel fără fii obține fii, cel

sărac obține bogății, o persoană de rang regal cucerește întreaga lume, Vaisya obține bogăție, Sudra își îndeplinește toate dorințele, iar Brahmana traversează oceanul (lumii). Purificându-se, cel care ascultă zilnic meritele diferitelor *tirthas*, își amintește întâmplările din multe vieți anterioare și se bucură în ceruri. Dintre *tirthas*-urile care au fost recitate aici, unele sunt ușor accesibile, în timp ce altele sunt greu accesibile. Dar cel care este inspirat de dorința de a vedea toate *tirthas*-urile, ar trebui să le viziteze chiar și în imaginație. Dorind să obțină merite, Vasus, Sadhyas, Adityas, Maruts, Aswins și Rishis, egali cu cei cerești, s-au scăldat cu toții în aceste *tirthas*. Și tu, O, tu din neamul Kuru, respectând porunca pe care ți-am explicat-o, vizitează, cu simțurile stăpânite, aceste *tirthas*, sporindu-ți meritele, O, tu cu jurămintele excelente. Oamenii pioși și învățați sunt capabili să viziteze aceste *tirthas*, datorită simțurilor lor purificate, credinței lor în Dumnezeu și cunoașterii lor despre *Vede*. Cel care nu respectă jurămintele, cel care nu-și controlează sufletul, cel care este impur, cel care este hoț și cel care are mintea strâmbă, nu se scaldă în *tirthas*, O, Kauravya. Tu ești mereu atent la virtute și ai un caracter pur. Prin virtutea ta, O, virtuosule, i-ai mulțumit întotdeauna pe tatăl tău și pe bunicul tău, pe străbunii tăi și pe zei, cu Brahma în frunte, precum și pe Rishi, O, tu, versat în virtute! Tu, care semeni cu Vasava, O, Bhishma, vei ajunge în regiunea Vasus și vei dobândi faimă eternă pe pământ!

Narada a continuat: După ce a vorbit astfel cu veselie, ilustrul *Rishi* Pulastya, mulțumit, și-a luat rămas bun de la Bhishma și a dispărut pe loc. Și Bhishma, O, tigru printre oameni, înțelegând bine adevărata semnificație a *Shastrelor*, a rătăcit prin lume la porunca lui Pulastya. Astfel, O, tu, binecuvântatule, Bhishma și-a încheiat la Prayaga călătoria sa extrem de meritorie către *tirthas*, capabile să distrugă toate păcatele. Omul care străbate pământul în conformitate cu aceste porunci obține cel mai înalt fruct al unei sute de sacrificii de cai și câștigă mântuirea în viața de apoi. Tu, O, fiu al lui Pritha, vei obține merite constând în cele opt atribute, la fel ca cele pe care Bhishma, cel mai important dintre Kuru, le-a obținut în trecut. Și, întrucât tu îi vei conduce pe acești asceți către acele *tirtha*, meritele tale vor fi mult mai mari. Acele *tirtha* sunt infestate de *Rakshasa*, și nimeni, în afară de tine, O, fiu al neamului Kuru, nu poate merge acolo. Cel care se trezește devreme și recită această poveste a Rishi-lor cerești despre *tirtha*-uri, se eliberează de toate păcatele. Cei mai de seamă dintre Rishii, Valmiki, Kasyapa, Atreya, Kundajathara, Viswamitra, Gautama, Asita, Devala, Markandeya, Galava, Bharadwaja, Vasishtha, Muni Uddalaka, Saunaka cu fiul său, Vyasa, cel mai bun dintre asceți, Durvasas, cel mai de seamă dintre *Munis*, și Javali, cel cu mari austerități — toți acești Rishi iluștri, înzestrați cu bogăția ascetismului, te așteaptă. Cu aceștia, O, puternic rege, întâlnește-te vizitând aceste *tirthas*. Și, O, ilustru monarh, un mare Rishi de energie nemăsurată, pe nume Lomasa, va veni la tine. Urmează-l pe el și pe mine și vizitează pe rând aceste *tirthas*, O, tu, cel virtuos! Prin aceasta, vei dobândi o mare faimă, ca regele Mahabhisha! O, tigru printre regi, la fel ca virtuosul Yayati și regele Pururavas, strălucește cu propria ta virtute. La fel ca regele Bhagiratha și ilustrul Rama, strălucește printre regi la fel ca Soarele însuși. Și tu, O, mare rege, ești celebrat (în lume) la fel ca Muni sau Ikshwaku, sau ca renumitul Puru sau Vainya! Și așa cum în vremurile de demult ucigașul lui Vritra, după ce și-a ars toți dușmanii, a stăpânit cele trei lumi, cu mintea eliberată de anxietate, așa vei stăpâni și tu supușii tăi, după ce îți vei ucide toți dușmanii. Și, O, tu, cu ochii ca frunzele de lotus, după ce vei cuceri pământul conform obiceiurilor ordinului tău, vei obține renume prin virtutea ta, la fel ca Kartaviryaryuna.

Vaisampayana a continuat: O, mare rege, după ce l-a mângâiat astfel pe monarh, ilustrul *Rishi* Narada și-a luat rămas bun de la rege și a dispărut pe loc. Iar virtuosul Yudhishthira, reflectând asupra subiectului, a început să recite asceților meritele legate de *tirthas*.

SECȚIUNEA LXXXVI

Vaisampayana a continuat: După ce a aflat părerea fraților săi și a inteligentului Narada, regele Yudhishthira, adresându-se lui Dhaumya, care era asemenea strămoșului însuși, a spus: „Pentru a achiziționa arme, l-am trimis pe acel tigru printre oameni, Jishnu, a cărui vitejie este de

neînvins și care are brațe lungi și o inteligență nemăsurată. O, tu, cel cu bogăție ascetică, acel erou îmi este devotat, înzestrat cu abilități și priceput în arme, și asemenea însuși înălțatului Vasudeva. Îi cunosc pe amândoi, Krishna și Arjuna, acei distrugători de dușmani, O, Brahmana, înzestrați cu vitejie, așa cum îi cunoaște și puternicul Vyasa. Știu că Vasudeva și Dhananjaya nu sunt altcineva decât însuși Vishnu, înzestrat cu cele șase atribute. Și asta știe și Narada, pentru că mi-a spus-o întotdeauna. Știu, de asemenea, că sunt *Rishi*, Nara și Narayana. Știind că are abilitatea necesară, l-am trimis (în misiune). Nu inferior lui Indra și pe deplin competent (pentru această sarcină), l-am trimis pe acel fiu al unui zeu să-l vadă pe stăpânul celeștilor și să obțină arme de la el. Bhishma și Drona sunt *Atirathas*. Kripa și fiul lui Drona sunt invincibili; acești războinici puternici au fost numiți de fiul lui Dhritarashtra la comanda armatei sale. Toți aceștia sunt versați în *Vede*, sunt eroici și posedă cunoștințe despre fiecare armă. Înzestrați cu o mare forță, aceștia doresc întotdeauna să-l întâlnească pe Arjuna în luptă. Și Karna, de asemenea din casta *Suta*, este un războinic puternic, versat în armele celeste. În ceea ce privește forța armelor sale, el este înzestrat cu puterea zeului Vântului. El însuși fiind ca o flacără de foc, săgețile (care pornesc de la el) constituie limbile acesteia. Palmele mâinii sale stângi, acoperite cu o protecție din piele, constituie pârâitul acelei flăcări. Praful câmpului de luptă este fumul ei. Împins de fiii lui Dhritarashtra, la fel cum vântul împinge focul, Karna, asemenea focului mistuitor de la sfârșitul *Yuga*, trimis de însuși Moartea, va mistui fără îndoială trupele mele, ca pe un morman de paie. Numai acea masă puternică de nori numită Arjuna, ajutată de Krishna ca un vânt puternic, cu arma celestă reprezentând fulgerul său feroce, caii albi, rândurile de cocori albi care aleargă dedesubt și insuportabilul *Gandiva*, curcubeul din față, este capabilă să stingă flacăra aprinsă reprezentată de Karna prin intermediul ploii de săgeți lansate cu o constanță neobosită. Cuceritorul orașelor ostile, Vibhatsu, va reuși, fără îndoială, să obțină de la Indra însuși toate armele celeste cu toată plinătatea și viața lor. Singur, el este egal, cred, cu toți ceilalți. Altfel, este imposibil (pentru noi) să învingem în luptă toți acei dușmani, care au atins un succes eminent în toate scopurile lor. Îl vom vedea pe Arjuna, acel înfrângător al dușmanilor, complet echipat cu arme cerești, pentru că Vibhatsu, odată ce și-a asumat o sarcină, nu se lasă niciodată copleșit de greutatea ei. Fără acel erou, însă, cel mai bun dintre oameni, noi înșine, împreună cu Krishna, nu putem avea liniște în Kamyaka. De aceea, menționează-ne o altă pădure sacră și încântătoare, bogată în hrană și fructe, și locuită de oameni cu practici pioase, unde să putem petrece ceva timp, așteptându-l pe războinicul Arjuna, cu vitejia sa neînvinsă, precum Chataka așteaptă adunarea norilor. Spune-ne despre unele azile deschise celor regenerați, despre lacuri și râuri și munți frumoși. O, Brahmana, lipsiți de Arjuna, nu-mi place să rămân în această pădure din Kamyaka. Dorim să mergem în altă parte.”

SECȚIUNEA LXXXVII

Vaisampayana a spus: Văzând că Pandavii erau cuprinși de anxietate și deprimați, Dhaumya, care semăna cu Vrihaspati, le-a vorbit astfel, mângâindu-i: „O, taur al neamului Bharata, O, tu, cel fără păcat, ascultă-mă când îți voi menționa anumite azile sacre, regiuni, *tirtha* și munți care sunt aprobați de brahmani. O, rege, ascultă-mă când vorbesc, tu însuți, împreună cu fiica lui Drupada și frații tăi, O, stăpân al oamenilor, vei fi eliberat de durere. Și, O, fiu al lui Pandu, doar ascultând despre aceste locuri, vei dobândi merite. Și vizitându-le, vei obține merite de o sută de ori mai mari, O, cel mai bun dintre oameni! Mai întâi, O, rege, voi vorbi, în măsura în care îmi amintesc, despre frumoasa țară din est, foarte apreciată, O, Yudhishthira, de către Rishii regali. În acea direcție, O, Bharata, se află un loc numit Naimisha, care este apreciat de către cei cerești. În acea regiune se află mai multe *tirtha* sacre aparținând zeilor. Acolo se află și sacrul și frumosul Gomati, adorat de Rishi celestiali, și acolo se află și [posibil „este”? - JBH] regiunea sacrificială a zeilor și rugul sacrificial al lui Surya. În acea zonă se află și cel mai bun dintre dealuri, numit Gaya, care este sacru și foarte apreciat de asceții regali. Acolo, pe acel deal, se află lacul auspicios numit Brahmasara, adorat de Rishii cerești. De aceea, strămoșii spun că trebuie să ne dorim mulți fii, pentru ca măcar unul dintre ei să poată vizita Gaya, să celebreze sacrificiul calului sau să ofere un taur *nila*, și astfel să salveze zece generații ale neamului său. Acolo, O, monarhule, se află un mare

râu şi un loc numit Gayasira. În Gayasira se află un *banian*, numit de brahmani banianul etern, pentru că mâncarea oferită acolo *pitrilor* devine eternă, O, înălţatule! Marele râu care curge pe lângă acel loc este cunoscut sub numele de Phalgu, iar apele sale sunt toate sacre. Şi, O, taur printre Bharatas, acolo, în acel loc, se află şi Kausiki, al cărui bazin abundă în diverse fructe şi rădăcini, şi unde Viswamitra, înzestrat cu bogăţia ascetismului, a dobândit statutul de Brahman. În acea direcţie se află şi sacrul Ganga, pe malurile căruia Bhagiratha a sărbătorit multe sacrificii cu daruri generoase (către Brahmanas). Se spune că în ţara Panchala există o pădure numită Utpala, unde Viswamitra din neamul Kusika a săvârşit sacrificii împreună cu fiul său şi unde, văzând relicvele puterii supraomeneşti a lui Viswamitra, Rama, fiul lui Jamadagni, a recitat laudele strămoşilor săi. La Kamyaka, fiul lui Kusika a băut sucul *Soma* împreună cu Indra. Apoi, abandonând ordinul Kshatriya, a început să spună: «Sunt un Brahmana». În acea zonă, O, eroule, se află confluenţa sacră a râurilor Ganga şi Yamuna, celebrată în întreaga lume. Sfântă şi distrugătoare de păcate, acea *tirtha* este foarte apreciată de *Rishi*. Acolo, sufletul tuturor lucrurilor, Strămoşul, a adus, în vremuri străvechi, sacrificiul său, şi din această cauză, O, şef al neamului Bharata, locul a ajuns să fie numit Prayaga. În această direcţie, O, cel mai de seamă dintre regi, se află excelentul azil al lui Agastya, O, monarh, şi pădurea numită Tapasa, împodobită de mulţi asceţi. Şi acolo se află şi marele *tirtha* numit Hiranyavinda pe dealurile Kalanjara, şi cel mai bun dintre munţi numit Agastya, care este frumos, sacru şi de bun augur. În acea zonă, O, descendent al neamului Kuru, se află muntele numit Mahendra, sacru pentru ilustrul Rama din neamul Bhrigu. Acolo, O, fiu al lui Kunti, Strămoşul a săvârşit sacrificii în vremurile de demult. Acolo, O, Yudhishthira, sacrul Bhagiratha se varsă într-un lac şi acolo, O, rege, se află şi acel râu sacru cunoscut sub numele de Brahmasara, care conferă merite, ale cărui maluri sunt locuite de persoane ale căror păcate au fost spălate şi a căror simplă vedere produce merite. În acea direcţie se află şi excelentul azil al lui Matanga, numit Kedara, care este sacru, de bun augur şi celebrat în întreaga lume. Şi mai este şi muntele numit Kundoda, care este atât de încântător şi bogat în fructe, rădăcini şi ape, şi unde regele Nishadhas (Nala) şi-a potolit setea şi s-a odihnit o vreme. În acea zonă se află şi încântătorul Deva-vana, care este binecuvântat de asceţi. De asemenea, pe creasta muntelui se află râurile Vahuda şi Nanda. O, puternicule rege, ţi-am descris toate *tirthas*-urile şi locurile sacre din zona de est. Ascultă acum despre *tirthas*-urile sacre, râurile, munţii şi locurile sfinte din celelalte trei zone!”

SECŢIUNEA LXXXVIII

Dhaumya a continuat: Ascultă, O, Bharata, îţi voi povesti acum în detaliu, după cunoştinţele mele, despre *tirthas*-urile sacre din sud. În acea zonă se află râul sacru şi auspicios Godavari, plin de apă, bogat în păduri şi frecventat de asceţi. În acea direcţie se află şi râurile Venna şi Bhimarathi, ambele capabile să distrugă păcatul şi frica, pline de păsări şi cerbi şi înfrumuseţate de locuinţele asceţilor. În acea regiune, O, taur al neamului Bharata, se află şi *tirtha* ascetului regal, Nriga v/z., râul Payoshni, care este încântător şi plin de ape şi vizitat de brahmani. Acolo, ilustrul Markandeya, de mare merit ascetic, a cântat în versuri laudele liniei regelui Nriga! Am auzit despre sacrificiul regelui Nriga ceea ce s-a întâmplat cu adevărat în timp ce el oferea un sacrificiu în excelentul *tirtha* numit Varaha pe Payoshni. În acel sacrificiu, Indra s-a îmbătat cu Soma, iar brahmanii, cu darurile pe care le-au primit. Apa din Payoshni, luată (în vas), sau curgând pe pământ, sau transportată de vânt, poate curăţa o persoană de orice păcate ar comite până în ziua morţii sale. Mai înalt decât cerul însuşi, pur, creat şi dăruit de zeul cu tridentul, acolo, în acel *tirtha*, se află o imagine a lui Mahadeva, pe care privind-o un muritor se duce în regiunea lui Shiva. Punând pe o balanţă Ganga şi celelalte râuri cu apele lor, iar pe cealaltă, Payoshni, aceasta din urmă, în opinia mea, ar fi superioară tuturor *tirthas*-urilor, împreună, din punct de vedere al meritelor! Apoi, O, cel mai de seamă dintre neamul Bharata, pe muntele numit Varunasrotasa se află pădurea sacră şi de bun augur Mathara, bogată în fructe şi rădăcini şi conţinând un stâlp de sacrificiu. Apoi, O, rege, se spune că în regiunea din nordul Praveni şi în jurul azilului sacru Kanwa se află multe refugii împădurite ale asceţilor. Şi, O, copilule, în *tirtha* numită Surparaka se află două platforme de sacrificiu ale ilustrului Jamadagni, numite Pashana şi Punaschandra, O, Bharata! Şi, O, fiu al lui

Kunti, în acel loc se află *tirtha* numită Asoka, bogată în refugii împădurite ale asceților. Și, O, Yudhishthira, în țara Pandyas se află *tirthas* numite Agastya și Varuna! Și, O, taur printre oameni, acolo, printre Pandavas, se află *tirtha* numită Kumaris. Ascultă, O, fiu al lui Kunti, voi descrie acum Tamraparni. În acel azil, zeii au suferit penitențe, împinși de dorința de a obține mântuirea. În acea regiune se află și lacul Gokarna, care este celebrat în cele trei lumi, are o abundență de ape răcoroase și este sacru, de bun augur și capabil, O, copilule, să producă mari merite. Lacul acela este extrem de greu de accesat pentru oamenii cu suflete nepurificate. În apropierea acelui *tirtha* se află azilul sacru al discipolului lui Agastya, muntele Devasabha, care abundă în copaci și iarbă, fructe și rădăcini. Și acolo se află și muntele Vaiduryya, care este încântător, abundând în pietre prețioase și capabil să ofere mari merite. Acolo, pe acel munte, se află azilul lui Agastya, abundând în fructe, rădăcini și apă.

Acum, O, stăpâne al oamenilor, voi descrie locurile sacre, azilurile, râurile și lacurile care aparțin țării Surashtra! O Yudhishthira, brahmanii spun că pe coastă se află Chamasodbheda și Prabhasa, acel *tirtha* care este foarte apreciat de zei. Există, de asemenea, *tirtha* numit Pindaraka, frecventat de asceți și capabil să producă mari merite. În acea regiune se află un deal măreț numit Ujjayanta, care conduce la succes rapid. Referitor la acesta, celestul *Rishi* Narada, de mare inteligență, a recitat un *sloka* antic. Ascultă-l, O Yudhishthira! ”Prin practicarea austerităților pe dealul sacru Ujjayanta din Surashtra, care abundă în păsări și animale, o persoană devine respectată în ceruri. Acolo se află și Dwaravati, care produce mari merite, unde locuiește ucigașul lui Madhu, care este Cel Vechi în formă întrupată și virtute eternă. Brahmanii versați în *Vede* și persoanele familiarizate cu filosofia sufletului spun că ilustrul Krishna este Virtutea eternă. Se spune că Govinda este cel mai pur dintre toate lucrurile pure, cel drept dintre cei drepți și cel de bun augur dintre cei de bun augur. În toate cele trei lumi, Cel cu ochi ca frunzele de lotus este Dumnezeul zeilor și este etern. El este sufletul pur și principiul activ al vieții, este Brahma Suprem și este stăpânul tuturor. Ucigașul lui Madhu, Hari cu sufletul de neconceput, locuiește acolo!”

SECȚIUNEA LXXXIX

Dhaumya a continuat: Îți voi descrie acele locuri sacre capabile să producă merite, care se află în vest, în țara Anarttas, O Bharata, acolo, curge spre vest râul sacru Narmada, împodobit cu copaci Priyangu și mango și înconjurat de cele mai dese trestii. Toate *tirthas*-urile și locurile sacre, râurile și pădurile și cele mai înalte munți din cele trei lumi, toți zeii împreună cu Strămoșul, împreună cu Siddhas, Rishis și Charanas, O, cel mai bun dintre Kurus, vin întotdeauna, O Bharata, să se scalde în apele sacre ale Narmada. Și am auzit că azilul sacru al lui *Muni* Visravas se afla acolo și că acolo s-a născut stăpânul comorilor, Kuvera, având oameni ca vehicule. Acolo se află și cel mai important dintre dealuri, vârful sacru și de bun augur Vaidurya, plin de copaci verzi și mereu împodobiți cu fructe și flori. O, stăpâne al pământului, pe vârful acelui munte se află un bazin sacru împodobit cu lotuși înfloriți și frecventat de zei și Gandharvas. Multe sunt minunile, O, puternic monarh, care pot fi văzute pe acel munte sacru, care este ca și raiul însuși și care este vizitat de Rishis cerești. Acolo, O, cuceritor al orașelor ostile, se află râul sacru numit Viswamitra, care aparține înțeleptului regal cu același nume și care abundă, O, rege, în multe *tirtha* sacre. Pe malurile acestui râu, Yayati, fiul lui Nahusha, (a căzut din cer) printre cei virtuoși și a obținut din nou regiunile eterne ale celor drepți. Aici se află și binecunoscutul lac numit Punya, muntele numit Mainaka și celălalt munte numit Asita, care abundă în fructe și rădăcini. Și aici se află și azilul sacru al lui Kakshasena și, O, Yudhishthira, azilul lui Chyavana, care este renumit în toate țările, O, fiu al lui Pandu! În acel loc, O, cel înălțat, oamenii ating succesul (ascetic) fără austerități severe. Aici se află, O, puternicule rege, și regiunea numită Jamvumarga, locuită de păsări și cerbi, care constituie refugiul asceților cu sufletele sub control, O, tu, cel mai de seamă dintre cei care și-au stăpânit simțurile! Mai departe se află extrem de sacrele Ketumala și Medhya, mereu binecuvântate cu asceți, și, O, stăpân al pământului, Gangadwara și binecunoscutele păduri din Saindhava, care sunt sacre și locuite de cei regenerați. Acolo se află și celebrul rezervor al Strămoșului, numit Pushkara, lăcașul preferat al Vaikanasas, Siddhas și Rishis. Mișcat de dorința de a obține protecția sa,

Creatorul a cântat acest vers la Pushkara, O, șef al Kurus și cel mai important dintre oamenii virtuoși! ”Dacă o persoană cu sufletul curat își propune un pelerinaj la Pushkaras, chiar și în imaginație, ea va fi curățată de toate păcatele sale și se va bucura în ceruri!”

SECȚIUNEA XC

Dhaumya a continuat: O, tigru printre regi, voi descrie acum acele *tirtha* și locuri sacre care se află în nord. Ascultă-mă cu atenție, O, înălțatule. Ascultând această povestire, O, eroule, se dobândește o stare de spirit reverențioasă, care conduce la mult bine. În acea regiune se află extrem de sacra Saraswati, bogată în *tirtha* și cu maluri ușor accesibile. Acolo se află, O, fiu al lui Pandu, și impetuosul Yamuna, care se varsă în ocean, și *tirtha* numit Plakshavatarana, care aduce merite mari și prosperitate. Acolo, cei regenerați, după ce au săvârșit sacrificiul *Saraswata*, s-au scăldat la sfârșitul acestuia. O, tu, cel fără păcat, acolo se află binecunoscutul *tirtha* celest numit Agnisiras, care aduce merite mari. Acolo, regele Sahadeva a sărbătorit un sacrificiu, măsurând terenul cu o aruncare a *Samya*. Din acest motiv, O, Yudhishthira, Indra a cântat laudele lui Sahadeva în versuri. Aceste versete sunt încă actuale în această lume, fiind recitate de cei regenerați, de exemplu, pe Yamuna Sahadeva a adorat focul sacrificial, cu daruri în valoare de sute de mii pentru Brahmanas. Acolo, ilustrul rege, imperialul Bharata, a efectuat treizeci și cinci de sacrificii de cai. O, copilule, am auzit că Sarabhanga din vechime obișnuia să satisfacă pe deplin dorințele celor regenerați. Acolo, în această regiune, se află celebrul său azil, care produce mari merite. Tot în acea regiune, O, fiu al lui Pritha, se află râul Saraswati, care este venerat mereu de zeu, unde, în vremurile de demult, Valikhilyas, O, mare rege, au adus sacrificii. Tot în acea regiune, O, Yudhishthira, se află binecunoscutul râu Drisadwati, care produce mari merite. Apoi, O, conducător al oamenilor, se află Nyagrodhakhya, Panchalya, Punyaka, Dalbhyaghosha și Dalbhya, care sunt, O, fiu al lui Kunti, azilul sacru din lumea iluștrilor Anandayasas, cu jurăminte excelente și mare energie, și care sunt celebrați în cele trei lumi. Aici, de asemenea, O, stăpâne al oamenilor, iluștrii Etavarna și Avavarana, versați în *Vede*, învățați în tradiția vedică și pricepuți în cunoașterea riturilor vedice, au săvârșit sacrificii meritorii, O, șef al neamului Bharata! Există, de asemenea, Visakhayupa, unde, în vremuri străvechi, zeii Varuna și Indra au venit și au practicat austerități ascetice. De aceea, acel loc este atât de sacru. Aici se află și Palasaka, unde marele, ilustrul și binecuvântatul *Rishi* Jamadagni a săvârșit sacrificii. Acolo, toate râurile principale, în formele lor întrupate, luând apele respective, stăteau înconjurând pe cel mai bun dintre înțelepți. Și acolo, O, monarhule, Vibhavasu (focul) însuși, văzând inițierea celui cu suflet înalt, a cântat următorul *sloka*: *„Râul care a venit la ilustrul Jamadagni în timp ce aducea sacrificii zeilor i-a mulțumit pe brahmani cu ofrande de miere!”* O Yudhishthira, locul pe care Ganga îl străbate, despicând cel mai înalt dintre munți, frecventat de Gandharvas, Yakshas, Rakshasas și Apsaras, și locuit de vânători și Kinnaras, se numește Gangadwara. O, rege, Sanatkumara consideră acel loc vizitat de Brahmarshis, precum și *tirtha* Kanakhala (care se află în apropiere), ca fiind sacre. Acolo se află și muntele numit Puru, la care se refugiază marii Rishis și unde s-a născut Pururavas, iar Bhrigu a practicat austerități ascetice. De aceea, O, rege, acel azil a devenit cunoscut ca marele vârf al Bhrigutunga. În apropierea acelui vârf se află sacrul și întinsul Vadari, acel azil extrem de meritoriu, renumit în cele trei lumi, al celui, O taur al rasei Bharata, care este Prezentul, Trecutul și Viitorul, care se numește Narayana și domnul Vishnu, care este etern și cel mai bun dintre bărbați și care este eminamente ilustru. În apropierea Vadari, curentul răcoros al Gangei era odinioară cald, iar malurile erau acoperite cu nisip auriu. Acolo, zeii și Rishi cu noroc mare și strălucire deosebită, apropiindu-se de zeul Narayana, îl venerează mereu. Întregul univers, cu toate *tirthas*-urile și locurile sfinte, se află acolo unde locuiește divinul și eternul Narayana, sufletul suprem, pentru că el este Meritul, el este Brahma Suprem, el este *tirtha*, el este refugiul ascetic, el este Primul, el este cel mai important dintre zei și el este marele Domn al tuturor creaturilor. El este etern, el este marele Creator și el este cea mai înaltă stare de fericire. Persoanele învățate, versate în scripturi, ating fericirea supremă prin cunoașterea lui. În acel loc se află Rishii cerești, Siddhii și, într-adevăr, toți Rishii - acolo unde locuiește ucigașul lui Madhu, acea zeitate primordială și puternic Yogin! Să nu se strecoare nici o

îndoială în inima ta că acel loc este cel mai important dintre toate locurile sfinte. Acestea, O, stăpân al pământului, sunt *tirthas* şi locurile sacre de pe pământ, pe care le-am recitat, O, cel mai bun dintre oameni! Toate acestea sunt vizitate de Vasus, Sadhyas, Adityas, Marutas, Aswins şi iluştrii Rishis, asemănători cu cei celeşti înşişi. Călătorind, O, fiu al lui Kunti, către acele locuri, împreună cu brahmanii şi asceţii care sunt cu tine şi cu fraţii tăi binecuvântaţi, vei fi eliberat de anxietate!

SECȚIUNEA XCI

Vaisampayana a continuat: O, fiu al neamului Kuru, în timp ce Dhaumya vorbea astfel, a sosit la faţa locului *Rishi* Lomasa, cel cu mare energie. Iar regele, care era cel mai mare dintre fiii lui Pandu, împreună cu urmaşii săi şi acei brahmani, s-au aşezat în jurul celui foarte drept, precum celeştii din ceruri care stau în jurul lui Sakra. Şi după ce l-a primit cuvenit, Yudhishthira cel drept l-a întrebat despre motivul sosirii sale şi despre scopul călătoriilor sale. Întrebat astfel de fiul lui Pandu, ilustrul ascet, mulţumit, a răspuns cu cuvinte dulci, încântându-i pe Pandavi: „Călătorind după bunul meu plac, O, Kaunteya, prin toate regiunile, am ajuns la lăcaşul lui Sakra şi l-am văzut acolo pe stăpânul celor cereşti. Acolo, l-am văzut pe eroicul tău frate, capabil să mânuiască arcul cu mâna stângă, aşezat pe acelaşi scaun cu Sakra. Şi văzându-l pe Partha pe acel scaun, am fost foarte uimit, O, tigru printre oameni! Iar stăpânul celor cereşti mi-a spus atunci: «Du-te la fiii lui Pandu». La cererea lui Indra, precum şi a fiului înalt de suflet al lui Pritha, am venit aici în grabă, dorind să te văd împreună cu fraţii tăi mai mici. O, copilule, îţi voi povesti ceva ce te va bucura nespus, O, fiu al lui Pandu! Ascultă, O, rege, împreună cu Krishna şi cu Rishi care sunt cu tine. «O, taur al neamului Bharata, Partha a obţinut de la Rudra arma aceea incomparabilă pentru a cărei dobândire l-ai trimis în ceruri. Această armă redutabilă, cunoscută sub numele de *Brahma-sira*, care a apărut după *Amrita* şi pe care Rudra a obţinut-o prin austerităţi ascetice, a fost dobândită de Arjuna împreună cu *mantrele* pentru aruncarea şi retragerea ei, precum şi cu ritualurile de ispăşire şi înviere. Şi, O, Yudhishthira, Arjuna, cu vitejia sa nemăsurată, a dobândit şi *Vajras* şi *Dandas* şi alte arme celeste de la Yama şi Kuvera şi Varuna şi Indra, O, fiu al neamului Kuru! Şi el a învăţat temeinic muzica, atât vocală, cât şi instrumentală, dansul şi recitarea corectă a *Saman* (Veda) de la fiul lui Vishwavasu. Şi, după ce a dobândit astfel arme şi a stăpânit *Gandharva Veda*, al treilea tău frate, Vibhatsu, trăieşte fericit (în ceruri).» Ascultă-mă, O, Yudhishthira, căci acum îţi voi transmite mesajul celui mai important dintre celestiali. El mi-a poruncit spunând: «Tu vei merge, fără îndoială, în lumea oamenilor. O, cel mai bun dintre Brahmani, spune-i lui Yudhishthira aceste cuvinte ale mele. În curând, fratele tău Arjuna va veni la tine, după ce a dobândit arme şi a îndeplinit o mare faptă pentru celeştii, pe care ei înşişi nu ar fi putut-o îndeplini. Între timp, dedică-te austerităţilor ascetice, împreună cu fraţii tăi. Nu există nimic superior ascetismului, iar prin ascetism o persoană poate obţine rezultate măreţe. Şi, O, taur al neamului Bharata, ştiu bine că Karna este înzestrat cu o mare ardoare, energie, forţă şi vitejie care nu pot fi înfrânte. Ştiu foarte bine că, priceput în conflictele aprige, el nu are rival în luptă; că este un arcaş puternic, un erou priceput în folosirea armelor aprige şi îmbrăcat în cea mai bună armură. Ştiu foarte bine că acel fiu înălţat al lui Aditya seamănă cu însuşi fiul lui Maheswara. Ştiu, de asemenea, foarte bine măiestria naturală a lui Arjuna, cel cu umeri laţi. În luptă, Karna nu este egal nici măcar cu o şaisprezecime din fiul lui Pritha. Iar în ceea ce priveşte teama de Karna care este în inima ta, O, învingător al duşmanilor, o voi alunga când Savyasachin va părăsi cerul. Iar în ceea ce priveşte intenţia ta, O, eroule, de a porni într-un pelerinaj la *tirthas*, marele Rishi Lomasa îţi va vorbi, fără îndoială. Şi orice îţi va spune acel Rishi regenerat despre meritele ascetismului şi *tirthas*, ar trebui să primeşti cu respect şi nu altfel!»”

SECȚIUNEA XCII

Lomasa a continuat: Ascultă acum, O, Yudhishthira, ceea ce a spus Dhananjaya: „Fă-l pe fratele meu Yudhishthira să practice virtutea care duce la prosperitate. Dotat cu bogăţia ascetismului, eşti familiarizat cu cea mai înaltă moralitate, cu austerităţi ascetice de tot felul, cu

îndatoririle eterne ale regilor binecuvântați cu prosperitate și cu meritul înalt și sfințitor pe care oamenii îl obțin din *tirthas*. Convinge-i pe fiii lui Pandu să dobândească meritul asociat *tirthas*. Convinge-l cu toată sufletul tău pe rege să viziteze *tirthas* și să dăruiască vaci." Asta mi-a spus Arjuna. De fapt, el a mai spus: „Lasă-l să viziteze toate *tirthas* protejate de tine. Tu îl vei proteja și de Rakshasas și vei veghea asupra lui în regiuni inaccesibile și pe munții stâncoși. Și așa cum Dadhichi l-a protejat pe Indra, iar Angiras l-a protejat pe Soare, așa și tu, O, cel mai bun dintre cei regenerați, protejează-i pe fiii lui Kunti de Rakshasas. De-a lungul drumului sunt mulți Rakshasas, uriași ca stâncile munților. Dar, protejați de tine, aceștia nu vor putea să se apropie de fiii lui Kunti. Ascultător de cuvintele lui Indra și la cererea lui Arjuna, protejându-te și pe tine de pericole, voi rătăci împreună cu tine." Înainte de aceasta, O, fiu al neamului Kuru, am vizitat de două ori *tirthas*. Împreună cu tine, mă voi întoarce la ele pentru a treia oară. O, Yudhishthira, Manu și alți Rishi regali cu fapte meritorii au întreprins călătorii către *tirthas*. Într-adevăr, o călătorie către ele este capabilă să alunge orice teamă, O, rege! Cei cu mintea strâmbă, cei care nu-și controlează sufletul, cei analfabeți și perverși, nu se scaldă în *tirthas*, O, Kauravya. Dar tu ești mereu virtuos, familiarizat cu moralitatea și ferm în promisiunile tale. Cu siguranță vei fi capabil să te eliberezi de lume. Căci, O, fiu al lui Pandu, ești la fel ca regele Bhagiratha, sau Gaya, sau Yayati, sau oricine altcineva, O, fiu al lui Kunti, care este ca ei.

Yudhishthira a răspuns: „Sunt atât de copleșit de bucurie, O, Brahmana, încât nu găsesc cuvinte să-ți răspund. Cine poate fi mai norocos decât cel care este amintit chiar și de stăpânul ceresc? Cine poate fi mai norocos decât cel care a fost favorizat cu compania ta, care îl are pe Dhananjaya ca frate și care este gândit chiar de Vasava? În ceea ce privește cuvintele tale, O, ilustrule, cu privire la călătoria la *tirthas*, mintea mea era deja hotărâtă după cuvintele lui Dhaumya. O, Brahmana, voi porni, la orice oră vei dori să stabilești, în călătoria propusă la *tirthas*. Aceasta este hotărârea mea fermă!"

Vaisampayana a continuat: Lomasa i-a spus atunci lui Yudhishthira, care se hotărâse să pornească în călătoria propusă: „O, puternic rege, fii ușor în ceea ce privește suita ta, pentru că astfel vei putea merge mai ușor!"

Yudhishthira a spus atunci: Să renunțe acei cerșetori, brahmani și yoghini care sunt incapabili să suporte foamea și setea, oboseala călătoriilor și a muncii grele, precum și severitatea iernii. Să renunțe și acei brahmani care trăiesc din dulciuri, precum și cei care doresc mâncăruri gătite și alimente care se sug sau se beau, precum și carne. Și să rămână în urmă și cei care depind de bucătari. Cetățenii care m-au urmat din loialitate și pe care i-am întreținut până acum cu salarii corespunzătoare să se întoarcă la regele Dhritarashtra. El le va da indemnizațiile la timpul potrivit. Dacă, însă, regele refuză să le acorde indemnizații corespunzătoare, regele Panchalas le va da aceste indemnizații, pentru satisfacția și bunăstarea noastră.

Vaisampayana a continuat: „Și atunci, copleșiți de durere, cetățenii și principalii brahmani și yatis au pornit spre Hastinapura. Și din afecțiune pentru Yudhishthira cel drept, fiul regal al Amvika i-a primit cum se cuvine și i-a satisfăcut cu indemnizații corespunzătoare. Iar fiul regal al Kunti, însoțit doar de un număr mic de brahmani, a rămas trei nopți la Kamyaka, încurajat de Lomasa."

SECȚIUNEA XCIII

Vaisampayana a spus: Atunci, acei brahmani care locuiau (împreună cu el) în pădure, văzând că fiul lui Kunti era pe punctul de a porni (în pelerinajul pios), s-au apropiat de el, O, rege, și i-au spus: „O, rege, ești pe punctul de a porni în călătoria ta către templul sacru, împreună cu frații tăi și însoțit de ilustrul *Rishi* Lomasa. O, rege, se cuvine să ne iei cu tine, O, fiu al lui Pandu. Fără tine, O, fiu al neamului Kuru, nu vom putea să-i vizităm niciodată. Înconjurați de pericole și

greu accesibili, aceştia sunt infestaţi de animale de pradă. Aceste *tirtha*, O, stăpân al oamenilor, sunt inaccesibile persoanelor aflate în grupuri mici. Cei mai de seamă dintre toţi arcaşii, fraţii tăi sunt mereu curajoşi. Protejaţi de eroismul vostru, şi noi am putea merge la ei. Permite-ne, O, stăpân al pământului, să dobândim, prin harul tău, fructul binecuvântat al *tirthas*. Protejaţi de energia ta, O, rege, lasă-ne să fim curăţaţi de toate păcatele noastre vizitând acele *tirtha* şi purificaţi prin scăldatul în ele. Scăldându-te în acele *tirtha*, şi tu, O, Bharata, vei dobândi fără îndoială regiunile greu de dobândit pe care Kartavirya şi Ashtaka, înţeleptul regal Lomapada şi imperialul şi eroicul Bharata le-au câştigat. În compania ta, O, rege, dorim să vedem Prabhasa şi alte *tirthas*, Mahendra şi alte dealuri, Ganga şi alte râuri, şi Plaksha şi alţi copaci gigantici. Dacă, O, stăpân al oamenilor, ai vreo consideraţie pentru Brahmanas, îndeplineşte-ne dorinţa. Cu siguranţă vei avea prosperitate din aceasta. O, tu, cel cu braţe puternice, *tirthas* sunt infestate de *Rakshasas* care obstrucţionează mereu penitenţele ascetice. Se cuvine să ne protejezi de ei. Protejat de Lomasa şi luându-ne cu tine, mergi la toate *tirthas* despre care au vorbit Dhaumya şi inteligentul Narada, precum şi la toate cele despre care a vorbit celestul *Rishi* Lomasa, înzestrat cu o mare bogăţie ascetică, şi astfel vei fi curăţat de toate păcatele tale."

Astfel, adresându-i-se cu respect, regele – acel taur dintre fiii lui Pandu – înconjurat de eroicii săi fraţi conduşi de Bhima, cu lacrimi de bucurie în ochi, le-a spus tuturor acelor asceţi: „Aşa să fie". Cu permisiunea lui Lomasa, precum şi a preotului său Dhaumya, cel mai important dintre fiii lui Pandu, cu sufletul sub control deplin, a hotărât, împreună cu fraţii săi şi cu fiica lui Drupada, de înfăţişare impecabilă, să pornească la drum. Chiar în acel moment, binecuvântatul Vyasa, precum şi Parvata şi Narada, toţi înzestraţi cu o inteligenţă superioară, au venit la Kamyaka pentru a-l vedea pe fiul lui Pandu. Văzându-i, regele Yudhishthira i-a venerat cu ritualurile cuvenite. Şi veneraţi astfel de monarh, cei binecuvântaţi, adresându-se lui Yudhishthira, au spus: „O, Yudhishthira, O, Bhima şi voi, gemenilor, alungaţi toate gândurile rele din minţile voastre. Purificaţi-vă inimile şi apoi porniţi spre *tirthas*. Brahmanii au spus că respectarea regulilor referitoare la corp se numeşte jurăminte pământeşti, în timp ce eforturile de a purifica inima, astfel încât să fie liberă de gânduri rele, se numesc jurăminte spirituale. O, rege, mintea care este liberă de toate gândurile rele este extrem de pură. Purificaţi-vă, aşadar, nutriţi numai sentimente prietenoase pentru toţi şi priviţi *tirthas*. Respectând jurămintele pământeşti cu privire la trupurile voastre şi purificându-vă minţile prin cele spirituale, obţineţi roadele recitate ale pelerinajelor."

Spunând «Aşa să fie», Pandavii, împreună cu Krishna, i-au determinat pe acei *Rishi* cereşti şi umani să îndeplinească ceremoniile obişnuite de împăcare. Şi acei eroi, după ce s-au închinat la picioarele lui Lomasa, Dwaipayana, Narada şi *Rishi* Parvata celest, O, rege, însoţiţi de Dhaumya şi de asceţii care locuiau cu ei în pădure, au pornit la drum în ziua următoare lunii pline din *Agrahayana*, când constelaţia Pushya era ascendentă. Îmbrăcaţi în scoarţe şi piei, cu părul încâlcit pe cap, erau cu toţii îmbrăcaţi în armuri impenetrabile şi înarmaţi cu săbii. Şi, O, Janamejaya, eroicii fii ai lui Pandu, cu tolbe şi săgeţi, cu săbii şi alte arme, însoţiţi de Indrasena şi alţi însoţitori, cu paisprezece şi un car, un număr de bucătari şi servitori de alte clase, au pornit cu feţele îndreptate spre est!

SECŢIUNEA XCIV

Yudhishthira a spus: «O, cel mai bun dintre Rishi cereşti, nu cred că sunt lipsit de merite. Cu toate acestea, sunt copleşit de atâta durere încât nu a existat niciodată un rege ca mine. Cred, totuşi, că duşmanii mei sunt lipsiţi de calităţi bune şi chiar de moralitate. Totuşi, de ce, O, Lomasa, prosperă ei în această lume?»"

Lomasa a spus: Nu te întrista niciodată, O, rege, O, fiu al lui Pritha, că oamenii păcătoşi prosperă adesea ca urmare a păcatelor pe care le comit. Un om poate fi văzut prosperând prin păcatele sale, obţinând beneficii din acestea şi învingându-şi duşmanii. Distrugerea, însă, îl ajunge

din urmă până la rădăcini. O, rege, am văzut mulți Daityas și Danavas prosperând prin păcat, dar am văzut și distrugerea ajungându-i din urmă. O, înălțatule, am văzut toate acestea în epoca dreaptă de odinioară. Zeii practicau virtutea, în timp ce *Asurii* o abandonaseră. Zeii vizitau *tirthas*, în timp ce *Asurii* nu le vizitau. Și la început, *Asurii* păcătoși erau posedați de mândrie. Iar mândria a dat naștere vanității, iar vanitatea a dat naștere mâniei. Și din mânie au apărut tot felul de înclinații rele, iar din acestea a izvorât lipsa de rușine. Și, ca urmare a lipsei de rușine, comportamentul bun a dispărut dintre ei. Și pentru că deveniseră nerușinați și lipsiți de înclinații virtuoase, de bună purtare și de jurăminte virtuoase, iertarea, prosperitatea și moralitatea i-au părăsit în scurt timp. Și prosperitatea, O, rege, i-a căutat pe zei, în timp ce adversitatea i-a căutat pe *Asura*. Și când Daityas și Danavas, lipsiți de rațiune din cauza mândriei, au fost cuprinși de adversitate, Kali a căutat să-i stăpânească. Și, O, fiu al lui Kunti, copleșiți de mândrie, lipsiți de rituri și sacrificii, fără rațiune și sentimente, cu inimile pline de vanitate, distrugerea i-a cuprins curând. Și acoperiți de infamie, Daityas au fost curând exterminați. Zeii, însă, care erau virtuoși în practicile lor, mergând la mări, râuri, lacuri și locuri sfinte, s-au curățat de toate păcatele, O, fiu al lui Pandu, prin penitențe ascetice, sacrificii, daruri și binecuvântări, și au obținut prosperitate și consecința. Și pentru că zeii au săvârșit întotdeauna sacrificii și fapte sfinte, abandonând orice practică rea, și au vizitat *tirthas*, ca urmare a acestui fapt, au dobândit o mare noroc. Ghidat de aceasta, O, rege, fă și tu, împreună cu frații tăi, baie în *tirthas*, pentru că atunci vei obține din nou prosperitate. Chiar și aceasta este calea eternă. Și, O, monarhule, așa cum regele Nriga și Shivi și Ausinara și Bhagiratha și Vasumanas și Gaya și Puru și Pururavas, practicând penitențe ascetice și vizitând *tirthas* și atingând apele sacre și contemplând asceți iluștri, au obținut faimă și sfințenie și merite și bogăție, așa și tu vei obține prosperitate mare. Și așa cum Ikshwaku cu fiii, prietenii și adepții săi, precum Muchukunda, Mandhatri și regele Marutta, precum zeii prin puterea ascetismului și Rishii celești, au obținut cu toții faimă, așa și tu vei obține o mare celebritate. Fiii lui Dhritarashtra, pe de altă parte, robi ai păcatului și ignoranței, vor fi, fără îndoială, exterminați în curând, la fel ca Daityas.

SECȚIUNEA XCV

Vaisampayana a spus: Fiii eroici ai lui Pandu, însoțiți de adepții lor, mergând din loc în loc, au ajuns în cele din urmă la Naimisha. O, rege, ajungând la Gomati, Pandavii s-au scăldat în *tirtha* sacru al acelui râu și, după ce și-au făcut abluțiunile acolo, au dăruit, O, Bharata, atât vite, cât și bogății! Și oferind în repetate rânduri ofrande de apă, O, Bharata, zeilor, pitrilor și brahmanilor, în *tirthas* numite Kanya, Aswa și Go și rămânând (conform instrucțiunilor) în Kalakoti și pe dealurile Vishaprastha, Kauravas au ajuns apoi, O, rege, la Vahuda și și-au îndeplinit abluțiunile în acel râu. Continuând apoi, O, stăpâne al pământului, spre regiunea sacrificială a zeilor cunoscută sub numele de Prayaga, s-au scăldat la confluența Gangei și Yamunei și, rămânând acolo, au practicat penitențe ascetice de mare merit. Iar Pandavii, cu promisiuni sincere, scăldându-se în *tirtha*, s-au curățat de toate păcatele. Fiii lui Pandu, O, rege al neamului Bharata, însoțiți de acei brahmani, s-au îndreptat spre *tirtha* numită Vedi, sacră pentru Creator și adorată de asceți. Locuind acolo pentru o vreme și satisfăcând brahmanii cu fructele și rădăcinile sălbatice și unt clarificat, acei eroi au început să practice penitențe ascetice de mare merit. Apoi s-au îndreptat spre Mahidhara, consacrat de acel virtuos și înțelept rege Gaya, de o splendoare fără egal. În acea regiune se află dealul numit Gayasira, precum și râul încântător numit Mahanadi, cu maluri frumoase împodobite cu tufișuri de trestie. Pe acel deal celest cu vârfuri sfinte se află un *tirtha* sacru numit Brahmasara, care este foarte adorat de asceți. Acolo, pe malurile acelui lac, locuia odinioară însuși zeul etern al dreptății, și acolo se dusese ilustrul *Rishi* Agastya pentru a contempla acea zeitate. Din acel lac își iau izvorul toate râurile, iar acolo, în acel *tirtha*, Mahadeva, cel care mânuiește *Pinaka*, este prezent pentru totdeauna. Ajunși în acel loc, eroicii fii ai lui Pandu au practicat jurământul cunoscut sub numele de *Chaturmasya*, conform tuturor riturilor și ordonanțelor marelui sacrificiu numit *Rishiyajna*. Acolo se află acel copac puternic numit *banianul* etern. Orice sacrificiu realizat acolo produce merite veșnice. Pe acea platformă sacrificială a zeilor care produce merite veșnice, Pandavii au început să postească cu sufletele concentrate. Și au venit la ei sute de brahmani înzestrați cu bogăția

ascetismului. Și acei brahmani au îndeplinit, de asemenea, sacrificiul *Chaturmasya*, conform riturilor inculcate de Rishi. Și acolo, în acel *tirtha*, acei brahmani cu cunoștințe vechi și merite ascetice, pe deplin versați în *Vede*, care constituiau curtea iluștrilor fii ai lui Pandu, au vorbit în prezența lor despre diverse subiecte de importanță sacră. Și în acel loc, învățatul Shamatha, care respecta jurămintele și ducea o viață de celibat, le-a vorbit, O, rege, despre Gaya, fiul lui Amurttaraya. Și Shamatha a spus: „Gaya, fiul lui Amurttaraya, era unul dintre cei mai de seamă înțelepți regali. Ascultă-mă, O, Bharata, în timp ce îți recit faptele sale meritorii. Aici, O, rege, Gaya a săvârșit multe sacrificii, remarcabile prin cantitățile enorme de mâncare (care erau distribuite) și darurile generoase care erau oferite (brahmanilor). Aceste sacrificii, O, rege, se remarcau prin munți de sute și mii de orez fiert, lacuri de unt clarificat și râuri de caș de la sutele și mii de curcubeuri de curry bogat condimentat. Zi după zi, acestea erau pregătite și distribuite tuturor celor care veneau, în timp ce, pe lângă aceasta, brahmanii și alții, O, rege, primeau mâncare curată și pură. De asemenea, la încheierea (fiecărui sacrificiu), când brahmanilor li se ofereau daruri, cântarea *Vedelor* ajungea până la ceruri. Și sunetul *mantrelor* vedice era atât de puternic încât nimic altceva, O, Bharata, nu se mai auzea acolo. Astfel, sunete sacre, O, rege, umpleau pământul, punctele orizontului, cerul și chiar raiul. Chiar și acestea erau minunile pe care oamenii le observau în acele ocazii. Și mulțumiți de mâncărurile și băuturile excelente pe care ilustrul Gaya le oferea, oamenii, O, taur al neamului Bharata, mergeau cântând aceste versuri. În marele sacrificiu al lui Gaya, cine mai există astăzi, printre creaturi, care încă mai dorește să mănânce? Mai sunt încă douăzeci și cinci de munți de mâncare acolo, după ce toți au fost hrăniți! Ceea ce a realizat în sacrificiul său înțeleptul regal Gaya, de o splendoare imensă, nu a fost realizat niciodată de oameni înainte și nici nu va fi realizat de nimeni în viitor. Zeii au fost atât de sătui de unt clarificat de către Gaya, încât nu mai sunt în stare să accepte nimic din ceea ce le-ar putea oferi altcineva. Așa cum nimeni nu poate număra grăunțele de nisip de pe pământ, stelele de pe firmament sau picăturile de ploaie din norii încărcați, tot așa nimeni nu poate număra darurile din sacrificiul lui Gaya!”

O, fiu al neamului Kuru, de multe ori regele Gaya a făcut sacrificii de acest fel, aici, lângă Brahmasara!

SECȚIUNEA XCVI

Vaisampayana a spus: După aceasta, fiul regal al lui Kunti, care se remarca întotdeauna prin darurile sale generoase către brahmani, s-a îndreptat spre azilul lui Agastya și s-a stabilit în Durjaya. Aici, cel mai înalt dintre vorbitori, regele Yudhishthira, l-a întrebat pe Lomasa de ce Agastya l-a ucis pe Vatapi acolo. De asemenea, regele a întrebat despre puterea acelui Daitya distrugător de oameni și despre motivul pentru care ilustrul Agastya era atât de furios pe acel *Asura*.

Întrebat astfel, **Lomasa a răspuns**: „O, fiu al neamului Kuru, în vremurile de demult, în orașul numit Manimati trăia un Daitya pe nume Ilwala, al cărui frate mai mic era Vatapi. Într-o zi, fiul lui Diti s-a adresat brahmanului înzestrat cu merite ascetice, spunând: «O, sfântule, dă-mi un fiu egal cu Indra». Brahmanul, însă, nu i-a dăruit lui *asura* un fiu ca Indra. La auzul acestor cuvinte, *asura* s-a aprins de mânie împotriva brahmanului. Și din acea zi, O, rege, Asura Ilwala a devenit un distrugător al Brahmanilor. Și înzestrat cu puterea iluziei, Asura furios l-a transformat pe fratele său într-un berbec. Și Vatapi, capabil să ia orice formă după voință, a luat imediat forma unui berbec. Și carnea acelui berbec, după ce a fost pregătită corespunzător, a fost oferită Brahmanilor ca hrană. Și după ce au mâncat-o, au fost uciși. Oricine era chemat de Ilwala cu vocea sa, se întorcea la Ilwala chiar dacă se dusese în lăcașul lui Yama, într-o formă reîncarnată, înzestrată cu viață, și se arăta lui Ilwala. Și astfel, după ce l-a transformat pe *Asura* Vatapi într-un berbec și i-a gătit carnea în mod corespunzător și i-a hrănit pe Brahmani cu ea, îl chema pe Vatapi. Și puternicul Asura Vatapi, acel dușman al brahmanilor, înzestrat cu o mare forță și putere de iluzie, auzind, O, rege, acele sunete rostite cu voce tare de Ilwala, și sfâșiind flancurile brahmanului, ieșea râzând, O, stăpân al

pământului! Și astfel, O, monarhule, Daitya Ilwala, cel cu inima rea, după ce îi hrănea pe brahmani, le lua adesea viața.”

Între timp, ilustrul Agastya i-a văzut pe strămoșii săi decedați atârnând cu capul în jos într-o groapă. Și i-a întrebat pe acele personaje suspendate în groapă, spunând: „Ce se întâmplă cu voi?” Întrebați astfel, acei purtători ai cuvântului lui *Brahma* au răspuns: „Este chiar pentru descendenți.” Și i-au mai spus: „Noi suntem strămoșii tăi. Este chiar pentru descendenți că rămânem suspendați în această groapă. Dacă, O, Agastya, ne poți da un fiu bun, atunci vom fi salvați din acest iad și tu vei obține starea binecuvântată a celor care au descendenți.” Înzestrat cu o mare energie și respectând adevărul și moralitatea, Agastya a răspuns: „Voi, Pitri, vă voi îndeplini dorința. Lăsați această neliniște a voastră să se risipească.” Și ilustrul Rishi a început să se gândească la perpetuarea neamului său. Dar nu a văzut o soție demnă de el, din care să poată lua naștere sub forma unui fiu. Rishi, luând părțile considerate foarte frumoase de la creaturile care le posedau, a creat cu ele o femeie excelentă. Și *Muni*, înzestrat cu mari merite ascetice, i-a dat pe fata creată pentru el regelui Vidharbhas, care se supunea atunci penitențelor ascetice pentru a obține urmași. Și acea fată binecuvântată, cu chip dulce (astfel dispusă), s-a născut (în familia regală a lui Vidarbha) și, frumoasă ca fulgerul strălucitor, membrele ei au început să crească zi de zi. Și de îndată ce acel stăpân al pământului — conducătorul Vidarbhas — a văzut-o venind pe lume, el a comunicat cu bucurie vestea, O Bharata, brahmanilor. Și brahmanii, O, stăpâne al pământului, au binecuvântat-o pe fată și i-au dat numele Lopamudra. Și, posedând o mare frumusețe, ea a început, O, monarhule, să crească repede, ca un lotus în mijlocul apei sau ca flacăra strălucitoare a unui foc. Și când fata a crescut și a ajuns la pubertate, o sută de fecioare împodobite cu ornamente și o sută de servitoare o așteptau cu ascultare pe binecuvântata ei persoană. Și înconjurată de acele o sută de servitoare și fecioare, ea strălucea în mijlocul lor, înzestrată cu o strălucire luminoasă, ca Rohini în firmament, în mijlocul unei mulțimi inferioare de stele. Și, având un comportament bun și maniere excelente, nimeni nu îndrăznea să-i ceară mâna, chiar și după ce ajunsese la pubertate, de teamă față de tatăl ei, regele Vidharbhas. Și Lopamudra, devotată adevărului, depășind chiar și Apsaras în frumusețe, îi mulțumea pe tatăl și rudele ei prin comportamentul ei. Și tatăl ei, văzând că fiica sa, prințesa din Vidharbha, ajunsese la pubertate, a început să reflecteze în mintea sa, spunând: „Cui ar trebui să-i dau pe fiica mea?”

SECȚIUNEA XCVII

Lomasa a continuat: Când Agastya a considerat că fata era aptă pentru îndatoririle casnice, s-a apropiat de stăpânul pământului, conducătorul Vidharbhas, și i s-a adresat astfel: „Te rog, O, rege, să mi-o dai pe fiica ta, Lopamudra.” Auzind aceste cuvinte ale lui Muni, regele Vidharbhas a leșinat. Și, deși nu dorea să-i dea fiica sa lui Muni, nu îndrăznea să refuze. Atunci, stăpânul pământului s-a apropiat de regina sa și i-a spus: „Acest Rishi este înzestrat cu o mare energie. Dacă se înfurie, mă poate consuma cu focul blestemului său. O, tu, cu chipul dulce, spune-mi care este dorința ta.” Auzind aceste cuvinte ale regelui, ea nu a scos niciun cuvânt. Și văzând că regele și regina erau cuprinși de tristețe, Lopamudra s-a apropiat de ei la momentul potrivit și a spus: „O, monarhule, nu trebuie să te întristezi din cauza mea. Dă-mă lui Agastya și, O, tată, salvează-te pe tine însuți, dându-mă pe mine.” Și la aceste cuvinte ale fiicei sale, O, monarhule, regele a dat-o pe Lopamudra ilustrului Agastya cu riturile cuvenite. Și, luând-o de soție, Agastya i s-a adresat Lopamudrei, spunând: „Aruncă aceste haine și podoabe scumpe”. Și la aceste cuvinte ale stăpânului ei, tânăra cu ochi mari și coapse subțiri ca tulpina unui copac de banane a aruncat hainele ei frumoase și scumpe, de țesătură fină. Și, aruncându-le, s-a îmbrăcat în zdrențe, scoarță de copac și piei de cerb și a devenit egală cu soțul ei în jurăminte și fapte. Apoi, îndreptându-se spre Gangadwara, acel ilustru și cel mai bun dintre Rishi a început să practice cele mai severe penitențe împreună cu soția sa devotată. Iar Lopamudra însăși, foarte mulțumită, a început să-și slujească soțul din respectul profund pe care i-l purta. Și înălțatul Agastya a început să manifeste o mare iubire pentru soția sa.

După mult timp, O, rege, ilustrul Rishi a zărit-o într-o zi pe Lopamudra, strălucind în splendoarea ei ascetică, ieșind din baie în sezonul ei. Și mulțumit de fată, de serviciile ei, de puritatea și stăpânirea de sine, precum și de grația și frumusețea ei, el a chemat-o pentru a întreține relații conjugale. Fata, însă, împreunându-și mâinile, i s-a adresat lui Rishi cu timiditate, dar cu dragoste, spunând: „Soțul, fără îndoială, se căsătorește cu soția pentru a avea descendenți. Dar se cuvine, O, Rishi, să-mi arăți dragostea pe care eu o am pentru tine. Și se cuvine, O, regeneratule, să te apropii de mine pe un pat asemănător celui pe care îl aveam în palatul tatălui meu. De asemenea, doresc ca tu să fii împodobit cu ghirlande de flori și alte ornamente, iar eu să mă apropii de tine împodobită cu acele ornamente celeste care îmi plac. Altfel, nu mă pot apropia de tine, îmbrăcată în aceste zdrențe vopsite în roșu. Nici nu este păcat să porți ornamente (într-o astfel de ocazie), O, Rishi regenerat.” Auzind aceste cuvinte ale soției sale, Agastya a răspuns: „O, fată binecuvântată, O, tu, cu talia subțire, nu am bogăția pe care o are tatăl tău, O, Lopamudra!” Ea a răspuns spunând: „Tu, care ești înzestrat cu bogăția ascetismului, ești cu siguranță capabil să aduci aici într-o clipă, prin puterea ascetică, tot ceea ce există în lumea oamenilor.” Agastya a spus: „ Este așa cum ai spus. Totuși, asta mi-ar irosi meritele ascetice. O, cere-mi să fac ceea ce nu-mi va slăbi meritele ascetice.” Lopamudra a spus atunci: „O, tu, cel înzestrat cu bogăția ascetismului, sezonul meu nu va dura mult, însă nu doresc să mă apropii de tine în alt fel. Nici nu doresc să-ți diminuez în vreun fel meritul (ascetic). Totuși, se cuvine să faci ceea ce doresc eu, fără a-ți leza virtutea.”

Agastya a spus atunci: „O, fată binecuvântată, dacă aceasta este hotărârea pe care ai luat-o în inima ta, voi pleca în căutarea bogăției. Între timp, rămâi aici, după cum îți place.”

SECȚIUNEA XCVIII

Lomasa a continuat: Agastya, fiul neamului Kuru, s-a dus atunci la regele Srutarvan, care era considerat mai bogat decât ceilalți regi, pentru a-i cere bogății. Iar acel monarh, aflând de sosirea lui Rishi, născut dintr-un vas, la granițele regatului său, a ieșit împreună cu miniștrii săi și l-a primit pe sfântul om cu respect. Și regele, oferind mai întâi Arghya, cu supunere și cu mâinile împreunate, a întrebat apoi motivul sosirii lui Rishi. Și Agastya a răspuns spunând: „O, stăpân al pământului, să știi că am venit la tine, dorind bogăție. Dă-mi o parte după puterile tale și fără a face rău altora.”

Lomasa a continuat: Regele, reprezentând atunci în fața lui Rishi egalitatea dintre cheltuielile și veniturile sale, a spus: „O, învățatule, ia din averile mele bogăția care îți place.” Văzând însă egalitatea dintre cheltuielile și veniturile acelui monarh, Rishi, care întotdeauna privea ambele părți cu ochi egali, s-a gândit că, dacă ar lua ceva în acele circumstanțe, gestul său ar duce la rănirea creaturilor. Așadar, luându-l pe Srutarvan cu el, Rishi s-a dus la Vradhnaswa. Acesta din urmă, auzind de sosirea lor la granițele sale, i-a primit cuvenit. Și Vradhnaswa le-a oferit Arghyas și apă pentru a-și spăla picioarele. Apoi, cu permisiunea lor, monarhul i-a întrebat care era motivul venirii lor. Agastya a spus: „O, stăpâne al pământului, să știi că am venit la tine dorind bogăție. Dă-ne ce poți, fără a face rău altora.”

Lomasa a continuat: Monarhul le-a prezentat atunci egalitatea dintre cheltuielile și veniturile sale și a spus: „Știind acest lucru, luați ceea ce doriți”. Rishi, însă, care vedea ambele părți cu ochi egali, observând egalitatea dintre veniturile și cheltuielile monarhului, s-a gândit că, dacă ar lua ceva în aceste circumstanțe, gestul său ar duce la vătămarea tuturor creaturilor. Agastya și Srutarvan, împreună cu regele Vradhnaswa, s-au dus apoi la fiul lui Purokutsa, Trasadasyu, care avea o avere enormă. Trasadasyu, omul cu sufletul înalt, aflând de sosirea lor la granițele regatului său, a ieșit, O, rege, și i-a primit cu căldură. Și cel mai bun dintre monarhii din neamul lui Ikshvaku, după ce i-a venerat pe toți cum se cuvine, i-a întrebat care este motivul sosirii lor. Iar Agastya a răspuns: „O, stăpâne al pământului, să știi că am venit cu toții la tine, doritori de bogăție. Dă-ne ce poți, fără a le face rău altora.”

Lomasa a continuat: Acel monarh le-a arătat atunci că veniturile sale erau egale cu cheltuielile şi le-a spus: «Ştiind acest lucru, luaţi ce doriţi». Văzând însă că cheltuielile acelui monarh erau egale cu veniturile, Rishi, care privea ambele părţi cu ochi egali, s-a gândit că, dacă ar lua ceva în acele circumstanţe, gestul său ar aduce prejudicii tuturor creaturilor. Atunci, O, monarhule, toţi acei regi s-au privit unii pe alţii şi i-au spus împreună pe Rishi: „O, Brahmana, există un Danava pe nume Ilwala care, dintre toate persoanele de pe pământ, posedă o avere enormă. Să mergem cu toţii astăzi la el şi să-i cerem bogăţie.”

Lomasa a continuat: Această sugestie, O, rege, de a-i cere bogăţie lui Ilwala li s-a părut potrivită. Şi, O, monarh, toţi s-au dus împreună la Ilwala după aceasta!

SECŢIUNEA XCIX

Lomasa a spus: Când Ilwala a aflat că acei regi, împreună cu marele Rishi, au ajuns la graniţele domeniului său, a ieşit împreună cu miniştrii săi şi i-a venerat cum se cuvine. Iar prinţul Asura i-a primit cu ospitalitate, ospătându-i, O, fiu al neamului Kuru, cu carne bine preparată, furnizată de fratele său Vatapi (transformat într-un berbec). Atunci, toţi acei înţelepţi regali, văzând pe puternicul *Asura* Vatapi, care fusese transformat într-un berbec şi gătit pentru ei, au devenit trişti şi abătuţi şi aproape că şi-au pierdut minţile. Dar cel mai bun dintre Rishi — Agastya — adresându-se înţelepţilor regali, a spus: „Nu vă lăsaţi pradă durerii, eu voi mânca marele Asura”. Şi puternicul Rishi s-a aşezat pe un scaun excelent, iar prinţul Asura, Ilwala, a început să împartă mâncarea zâmbind. Şi Agastya a mâncat toată carnea furnizată de Vatapi (transformat într-un berbec). Şi după ce cina s-a terminat, Ilwala a început să-şi cheme fratele. Dar atunci din stomacul ilustrului Rishi a ieşit doar o cantitate de aer, cu un sunet care era la fel de puternic, O, copilule, ca şi urletul norilor. Şi Ilwala a repetat de mai multe ori: „Ieşi afară, O, Vatapi!” Atunci, cel mai bun dintre Munis – Agastya – izbucnind în râs, a spus: „Cum ar putea să iasă? L-am digerat deja pe acel mare Asura.” Şi văzându-şi fratele deja digerat, Ilwala a devenit trist şi abătut şi, împreunându-şi mâinile, împreună cu miniştrii săi, s-a adresat lui Rishi (şi tovarăşilor săi), spunând: „Pentru ce aţi venit aici şi ce pot face pentru voi?” Iar Agastya i-a răspuns zâmbind lui Ilwala: „Ştim că tu, O, Asura, deţii o mare putere şi, de asemenea, o avere enormă. Aceşti regi nu sunt foarte bogaţi, iar nevoia mea de avere este mare. Dă-ne ce poţi, fără a le face rău altora.” Astfel abordat, Ilwala l-a salutat pe Rishi şi a spus: „Dacă îmi spui ce intenţionez să vă dau, atunci vă voi da bogăţie”. Auzind aceasta, Agastya a spus: „O, mare Asura, ai intenţionat să dai fiecăruia dintre aceşti regi zece mii de vaci şi tot atâtea monede de aur. Iar mie ai intenţionat să-mi dai de două ori mai mult, precum şi o căruţă de aur şi o pereche de cai rapizi ca gândul. Dacă întrebi acum, vei afla curând că trăsura ta este făcută din aur.” Atunci, O, fiu al lui Kunti, Ilwala a întrebat şi a aflat că trăsura pe care intenţiona să o dăruiască era într-adevăr una de aur. Şi Daitya, cu inima îndurerată, a dăruit o mare avere şi trăsura, la care erau înjugaţi doi cai numiţi Virava şi Surava. Şi acei cai, O, Bharata, i-au dus pe acei regi şi pe Agastya şi toată averea aceea la azilul lui Agastya într-o clipită. Şi acei înţelepţi regali, obţinând apoi permisiunea lui Agastya, au plecat în oraşele lor respective. Şi Agastya, de asemenea, (cu acea avere) a făcut tot ce îşi dorise soţia sa, Lopamudra. Şi Lopamudra a spus atunci: „O, ilustrule, mi-ai îndeplinit toate dorinţele. Fă-mi un copil care să aibă o mare energie.” Şi Agastya i-a răspuns, spunând: „O, binecuvântată şi frumoasă, am fost foarte mulţumit de comportamentul tău. Ascultă-mă în ceea ce priveşte propunerea pe care ţi-o fac în legătură cu descendenţii tăi. Ai vrea să ai o mie de fii, sau o sută de fii, fiecare egal cu zece, sau zece fii, fiecare egal cu o sută, sau doar un singur fiu care să poată învinge o mie?” Lopamudra a răspuns: „Lasă-mă să am un singur fiu egal cu o mie, O, tu, cel înzestrat cu bogăţia ascetismului! Un fiu bun şi învăţat este de preferat multor fii răi.”

Lomasa a continuat: Spunând: «Aşa să fie», acel pios Muni a cunoscut-o pe devotata sa soţie, care avea un comportament similar. Şi după ce ea a conceput, el s-a retras în pădure. Şi după ce Muni a plecat, fătul a început să crească timp de şapte ani. Şi după ce al şaptelea an s-a scurs, din pântece a ieşit înţeleptul Dridhasyu, strălucind, O Bharata, în propria sa splendoare. Şi marele

Brahmana şi ilustrul ascet, înzestrat cu o energie puternică, s-a născut ca fiu al lui Rishi, ieşind din pântece, parcă repetând *Vedele* cu *Upanishadele* şi *Angus*. Înzestrat cu o mare energie încă din copilărie, el obişnuia să care încărcături de combustibil sacrificial în azilul tatălui său şi de aceea era numit Idhmavaha (purtătorul de lemn sacrificial). Şi Muni, văzând că fiul său poseda astfel de virtuți, s-a bucurat nespus.

Şi astfel, O, Bharata, Agastya a avut un fiu excelent, datorită căruia strămoşii săi, O, rege, au obţinut regiunile pe care le doreau. Şi de atunci acest loc a devenit cunoscut pe pământ ca azilul lui Agastya. Într-adevăr, O, rege, acesta este azilul înfrumuseţat de numeroase minunăţii, al acelui Agastya care l-a ucis pe Vatapi din neamul lui Prahrada. Sacrul Bhagirathi, adorat de zei şi Gandharvas, curge lin, ca un steag fluturat de vânt în cer. Acolo, el curge peste creste stâncoase, coborând tot mai jos, şi arată ca un şarpe înspăimântător, întins de-a lungul pantelor dealurilor. Ieşind din buclele încâlcite ale lui Mahadeva, el trece mai departe, inundând ţara sudică şi aducându-i beneficii ca o mamă, şi în cele din urmă se amestecă cu oceanul ca şi cum ar fi mireasa lui preferată. Scăldă-te după cum doreşti în acest râu sacru, fiu al lui Pandu! Şi priveşte acolo, O, Yudhisthira, *tirtha* lui Bhrigu, care este celebrată în cele trei lumi şi adorată, O, rege, de marii Rishi. Scăldându-se aici, Rama (din neamul lui Bhrigu) şi-a recăpătat puterea, care îi fusese luată (de fiul lui Dasaratha). Scăldându-te aici, O, fiu al lui Pandu, împreună cu fraţii tăi şi Krishna, îţi vei recăpăta cu siguranţă energia care ţi-a fost luată de Duryodhana, aşa cum Rama şi-a recăpătat-o pe a sa, care îi fusese luată de fiul lui Dasaratha într-o confruntare ostilă.

Vaisampayana a continuat: La aceste cuvinte ale lui Lomasa, Yudhishthira s-a scăldat acolo împreună cu fraţii săi şi Krishna şi a oferit ofrande de apă, O, Bharata, zeilor şi Pitrilor. Şi, O, taur printre oameni, după ce Yudhishthira s-a scăldat în acel *tirtha*, corpul său a strălucit cu o lumină mai puternică şi a devenit invizibil pentru toţi duşmanii. Fiul lui Pandu, O, rege, l-a întrebat pe Lomasa, spunând: „O, ilustrule, de ce i-au fost luate energia şi puterea lui Rama? Şi cum le-a recăpătat? O, înălţate, te rog, spune-mi totul.”

Lomasa a spus: Ascultă, O, rege, istoria lui Rama (fiul lui Dasaratha) şi a lui Rama din neamul lui Bhrigu, înzestrat cu inteligenţă. Pentru distrugerea lui Ravana, O, rege, Vishnu, în propriul său trup, s-a născut ca fiu al ilustrului Dasaratha. L-am văzut în Ayodhya pe fiul lui Dasaratha după ce s-a născut. Atunci Rama din neamul lui Bhrigu, fiul lui Richika şi al Renukei, auzind de Rama, fiul lui Dasaratha, cu fapte fără pată, s-a dus la Ayodhya, împins de curiozitate, şi a luat cu el arcul celest atât de fatal pentru Kshatriya, pentru a verifica vitejia fiului lui Dasaratha. Iar Dasaratha, auzind că Rama din neamul lui Bhrigu ajunsese la graniţele domeniilor sale, l-a trimis pe propriul său fiu Rama să-l primească pe erou cu respect. Şi văzând că fiul lui Dasaratha se apropie şi stă în faţa lui cu armele pregătite, Rama din neamul lui Bhrigu i s-a adresat zâmbind, O, fiu al lui Kunti, spunând: „O, rege, O, înălţatule, încordează, dacă poţi, cu toată puterea ta, acest arc care în mâinile mele a devenit instrumentul distrugerii neamului Kshatriya”. Astfel abordat, fiul lui Dasaratha a răspuns: „O, ilustrule, nu se cuvine să mă insulţi astfel. Nici eu, printre clasele regenerate, nu sunt lipsit de virtuţile ordinului Kshatriya. Descendenţii lui Ikshwaku, în special, nu se laudă niciodată cu vitejia armelor lor”. Atunci, fiului lui Dasaratha, care a spus astfel, Rama din neamul lui Bhrigu i-a răspuns: „Gata cu vorbele viclene, O, rege! Ia acest arc”. La auzul acestor cuvinte, Rama, fiul lui Dasaratha, a luat cu mânie din mâinile lui Rama din neamul lui Bhrigu arcul celest care adusese moartea celui mai de seamă dintre Kshatriya. Şi, O, Bharata, puternicul erou a întins arcul zâmbind, fără niciun efort, iar sunetul lui, puternic ca tunetul, a înspăimântat toate creaturile. Apoi Rama, fiul lui Dasaratha, s-a adresat lui Rama din neamul lui Bhrigu şi i-a spus: „Iată, am încordat acest arc. Ce altceva, O, Brahmana, să mai fac pentru tine?” Atunci Rama, fiul lui Jamadagni, i-a dat ilustrului fiu al lui Dasaratha o săgeată cerească şi i-a spus: „Pune-o pe coarda arcului şi trage-o până la ureche, O, eroule!”

Lomasa a continuat: Auzind aceasta, fiul lui Dasaratha s-a aprins de mânie şi a spus: „Am

auzit ce ai spus şi chiar te-am iertat. O, fiu al neamului lui Bhrigu, eşti plin de vanitate. Prin harul Strămoşului, ai obţinut o energie superioară celei a Kshatriyilor. Şi pentru aceasta mă insulţi. Priveşte-mă acum în forma mea nativă: îţi redau vederea." Atunci Rama, din neamul lui Bhrigu, a văzut în trupul fiului lui Dasaratha pe Adityas cu Vasus, pe Rudras, pe Sadhyas cu Marutas, pe Pitris, pe Hutasana, pe constelaţiile stelare şi planetele, pe Gandharvas, pe Rakshasas, Yakshas, Râurile, *tirthas*, acei Rishis eterni identificaţi cu Brahma şi numiţi Valkhilyas, Rishis celeşti, Mările şi Munţii, *Vedele* cu *Upanishadele* şi *Vashats* şi sacrificiile, Samans în forma lor vie, Ştiinţa armelor, O Bharata, şi Norii cu ploaie şi fulgere, O Yudhishthira! Şi ilustrul Vishnu a tras atunci acea săgeată. Şi la aceasta, pământul s-a umplut de sunete de tunete şi meteoriţi în flăcări. O Bharata, au început să strălucească pe cer. Şi ploaie de praf şi ploaie au căzut pe suprafaţa pământului. Şi vârtejuri şi sunete înfricoşătoare au zguduit totul, iar pământul însuşi a început să se cutremure. Şi trasă de mâna lui Rama, acea săgeată, confundând prin energia sa pe celălalt Rama, s-a întors în flăcări în mâinile lui Rama. Iar Bhargava, care fusese astfel lipsit de simţuri, recăpătându-şi conştiinţa şi viaţa, s-a închinat în faţa lui Rama — acea manifestare a puterii lui Vishnu. Şi, la porunca lui Vishnu, s-a îndreptat spre munţii Mahendra. Şi de atunci, acel mare ascet a început să locuiască acolo, cuprins de teroare şi ruşine. Şi după un an, Pitrişii, văzându-l pe Rama locuind acolo lipsit de energie, cu mândria înfrântă şi scufundat în suferinţă, i-au spus: „O, fiule, apropiindu-te de Vishnu, comportamentul tău faţă de el nu a fost corespunzător. El merită pentru totdeauna veneraţie şi respect în cele trei lumi. Du-te, O, fiu, la acel râu sacru care poartă numele de Vadhusara! Scăldându-te în toate *tirthas*-urile acelui râu, îţi vei recăpăta energia! Acolo, în acel râu, se află *tirthas*-ul numit Diptoda, unde bunicul tău Bhrigu, O, Rama, în epoca celestă, a practicat penitenţe ascetice de mare merit." Astfel abordat de ei, Rama, O, fiu al lui Kunti, a făcut ceea ce i-au poruncit Pitrişii şi a recăpătat la acest *tirtha*, O, fiu al lui Pandu, energia pe care o pierduse. Chiar şi aceasta, O, copilule, i s-a întâmplat lui Rama, cel cu fapte fără pată, în vremurile de demult, după ce l-a întâlnit, O, rege, pe Vishnu (sub forma fiului lui Dasaratha)!

SECŢIUNEA C

Yudhishthira a spus: «O, cei mai buni dintre cei regeneraţi, doresc să aud din nou în detaliu realizările lui Agastya, acel ilustru Rishi înzestrat cu o mare inteligenţă.»

Lomasa a spus: Ascultă acum, O, rege, istoria excelentă, minunată şi extraordinară a lui Agastya, precum şi, O, monarh, despre vitejia acelui Rishi cu energie nemăsurată. În epoca *Krita* existau anumite triburi de Danavi feroce, care erau invincibili în luptă. Ei erau cunoscuţi sub numele de Kalakeyas şi erau înzestraţi cu o vitejie teribilă. Punându-se sub comanda lui Vritra şi înarmându-se cu diverse arme, ei îi urmăreau pe celeşti, cu Indra în frunte, în toate direcţiile. Atunci, toţi zeii au hotărât să-l distrugă pe Vritra şi s-au dus cu Indra în frunte la *Brahma*. Şi văzându-i stând în faţa lui cu mâinile împreunate, Parameshthi s-a adresat tuturor şi a spus: «Totul îmi este cunoscut, voi, zei, despre ceea ce căutaţi. Vă voi indica acum mijloacele prin care îl puteţi ucide pe Vritra. Există un Rishi nobil şi mare, cunoscut sub numele de Dadhicha. Mergeţi cu toţii la el şi cereţi-i o binecuvântare. Cu inima mulţumită, acel Rishi cu suflet virtuos vă va acorda chiar şi binecuvântarea. Dorind victoria, mergeţi cu toţii la el şi spuneţi-i: „Pentru binele celor trei lumi, dă-ne oasele tale!" Renunţând la trupul său, el vă va da oasele sale. Cu aceste oase ale sale, faceţi o armă puternică şi feroce, numită *Vajra*, dotată cu şase laturi şi un răget teribil, capabilă să distrugă chiar şi cei mai puternici duşmani. Cu acea armă, el va ucide pe Vritia, cel cu o sută de sacrificii. Acum v-am spus totul. Asiguraţi-vă că toate acestea se vor face repede.» Astfel abordaţi de el, zeii, cu permisiunea Strămoşului, au plecat, cu Narayana în frunte, spre azilul lui Dadhicha. Azilul acela se afla pe malul celălalt al râului Saraswati şi era acoperit cu copaci şi plante cățărătoare diverse. Şi răsuna de zumzetul albinelor, ca şi cum ar fi recitat *Samani*. De asemenea, răsuna de notele melodioase ale masculilor Kokila şi Chakora. Bivoli, mistreţi, cerbi şi Chamaras hoinăreau acolo în voie, eliberaţi de teama tigrilor. Elefanţii, cu sânge curgându-le din frunţile sfâşiate, se aruncau în râu, se jucau cu elefantele şi făceau întreaga regiune să răsune de urletele lor. Şi locul răsuna şi de

urletele puternice ale leilor și tigrilor, în timp ce, la intervale regulate, se puteau vedea acești monarhi înfricoșători ai pădurii întinși în peșteri și văi, înfrumusețându-le cu prezența lor. Și astfel era azilul lui Dadhicha, asemenea raiului însuși, în care intrau zeii. Și acolo l-au văzut pe Dadhicha arătând ca soarele însuși în splendoarea sa și strălucind în grația persoanei sale ca însuși Strămoșul. Și cei cerești au salutat picioarele lui Rishi, s-au închinat în fața lui și i-au cerut binecuvântarea pe care Strămoșul le-a poruncit să o facă. Atunci Dadhicha, foarte mulțumit, adresându-se celor mai de seamă dintre celestiali, a spus: „Voi, celestiali, voi face ceea ce este în beneficiul vostru. Voi renunța chiar și la acest corp al meu". Și cel mai de seamă dintre oamenii cu sufletul sub control, după ce a spus aceasta, a renunțat brusc la viața sa. Zeii au luat apoi oasele defunctului Rishi, așa cum li se ceruse. Și cerești, bucuroși în sufletul lor, s-au dus la Twashtri (Meșterul celest) și i-au vorbit despre mijloacele de a obține victoria. Și Twashtri, auzind cuvintele lor, s-a umplut de bucurie și a construit (din acele oase), cu mare atenție și grijă, armele feroce numite *Vajra*. Și după ce le-a fabricat, s-a adresat cu bucurie lui Indra, spunând: „Cu aceste arme de primă mână, O, înălțatule, poți reduce la cenușă acel dușman feroce al zeilor. Și după ce ai ucis dușmanul, stăpânește fericit întregul domeniu al cerului, O, șef al celor cerești, împreună cu cei care te urmează". Și astfel abordat de Twashtri, Purandara a luat *Vajra* din mâna lui, cu bucurie și cu respectul cuvenit.

SECȚIUNEA CI

Lomasa a spus: Înarmat cu *Vajra* și susținut de ființe celeste înzestrate cu o mare putere, Indra s-a apropiat de Vritra, care ocupa atunci întregul pământ și cerul. Acesta era păzit din toate părțile de Kalakeyas uriași, cu arme ridicate, asemănătoare unor munți gigantici cu vârfuri înalte. Și întâlnirea care a avut loc între zei și Danavas a durat puțin timp și a fost, O, șef al Bharatas, teribilă în extremă măsură, îngrozitoare pentru cele trei lumi. Și zgomotul săbiilor și al chimirelor ridicate și parate de mâini eroice în cursul acelor confruntări aprige era puternic. Și capete (tăiate de trunchiuri) au început să se rostogolească din firmament pe pământ ca fructele palmierului *palmyra* care cad pe pământ, desprinse de tulpini. Și Kalakeyas, înarmați cu bâte cu mâner de fier și îmbrăcați în zale de aur, au alergat împotriva zeilor, ca niște munți în mișcare în flăcări. Și zeii, incapabili să suporte șocul acelei oștiri impetuoase și mândre, s-au împrăștiat și au fugit de frică. Purandara, cel cu o mie de ochi, văzând zeii fugind de frică și pe Vritra devenind tot mai îndrăzneț, a devenit profund descurajat. Și chiar Purandara, cel mai important dintre zei, agitat de frica de Kalakeya, fără să piardă niciun moment, a căutat refugiul înălțatului Narayana. Iar eternul Vishnu, văzând că Indra era atât de deprimat, i-a sporit puterea, împărtășindu-i o parte din propria sa energie. Și când cerești au văzut că Sakra era astfel protejat de Vishnu, fiecare dintre ei i-a împărtășit propria energie. Și Brahmarshis, cei fără pată, și-au împărtășit energiile șefului celor cerești. Și, favorizat astfel de Vishnu și de toți zeii, precum și de binecuvântații Rishis, Sakra a devenit mai puternic decât înainte. Și când Vritra a aflat că șeful celor cerești fusese umplut de puterea altora, a scos niște urlete teribile. Și la aceste urlete ale sale, pământul, direcțiile, firmamentul, cerul și munții au început să tremure. Și șeful celor cerești, profund agitat auzind acel urlet feroce și puternic, a fost cuprins de frică și, dorind să-l ucidă repede pe Asura, a aruncat, O, rege, puternicul *Vajra*. Și lovit de *Vajra* lui Indra, marele *Asura* împodobit cu aur și ghirlande a căzut cu capul în jos, ca marele munte Mandara aruncat odinioară din mâinile lui Vishnu; și deși prințul Daityas a fost ucis, Sakra a fugit în panică de pe câmpul de luptă, dorind să se adăpostească într-un lac, crezând că *Vajra* nu fusese aruncat din mâinile sale și considerând că Vritra însuși era încă în viață. Totuși, cerești și marii Rishi s-au umplut de bucurie și toți au început să cânte cu veselie laude lui Indra. Și adunându-se împreună, cerești au început să-i ucidă pe Danavi, care erau descurajați de moartea liderului lor. Și cuprinși de panică la vederea oștirii celeste adunate, Danavi, afectați, au fugit în adâncurile mării. Și după ce au intrat în adâncurile fără fund, pline de pești și crocodili, Danavi s-au adunat împreună și au început să conspire cu mândrie pentru distrugerea celor trei lumi. Și unii dintre ei, care erau înțelepți în deducții, au sugerat cursuri de acțiune, fiecare după propria judecată. Cu timpul, însă, rezoluția îngrozitoare la care au ajuns acei fii conspiratori ai lui Diti a fost că, în primul rând, ar trebui să pună la cale distrugerea tuturor persoanelor care

posedau cunoaștere și virtute ascetică. Lumile sunt toate susținute de ascetism. Prin urmare, au spus ei: „Nu pierdeți timpul pentru distrugerea ascetismului. Distrugeți fără întârziere pe cei de pe pământ care posedă virtuți ascetice, care sunt familiarizați cu îndatoririle și căile moralității și care au cunoștințe despre *Brahma*; căci atunci când aceștia vor fi distruși, universul însuși va fi distrus”. Și toți Danava, ajungând la această hotărâre pentru distrugerea universului, s-au bucurat nespus. Și de atunci au făcut din oceanul – lăcașul lui Varuna – cu valuri înalte ca dealurile, fortăreața lor, de unde să-și lanseze atacurile.

SECȚIUNEA CII

Lomasa a spus: Kalakeyas, recurgând la acel rezervor de apă, care este lăcașul lui Varuna, au început operațiunile lor de distrugere a universului. Și în întunericul nopții, acei Daityas furioși au început să devoreze *Munii* pe care i-au găsit în refugii împădurite și locuri sacre. Și acei nemernici răi au devorat în azilul lui Vasishtha, Brahmanas în număr de o sută optzeci, pe lângă alți nouă asceți. Și, mergând spre azilul lui Chyavana, care era locuit de mulți Brahmachari, au devorat o sută de Brahmani care trăiau numai cu fructe și rădăcini. Și au început să facă toate acestea în întunericul nopții, în timp ce ziua se afundau în adâncurile mării. Și au ucis o duzină de brahmani cu suflete supuse, care duceau o viață *brahmacharya* și trăiau doar cu aer și apă, în refugiul lui Bharadwaja. Și astfel, acei danavi, kalakeya, îmbătați de vitejia armelor și cu viețile aproape epuizate, au invadat treptat toate azilurile rishiilor în întunericul nopții, măcelărind numeroși brahmani. Și, O, cel mai bun dintre oameni, deși Danava se comportau astfel față de asceții din retragerea lor pădureață, oamenii nu reușeau să descopere nimic despre ei. Și în fiecare dimineață oamenii vedeau cadavrele *Munis*, slăbite de dieta frugală, zăcând pe pământ. Și multe dintre acele cadavre erau fără carne și fără sânge, fără măduvă, fără măruntaie și cu membrele separate unele de altele. Și ici și colo zăceau pe pământ grămezi de oase ca niște mase de cochilii de scoici. Și pământul era presărat cu conținutul (sacrificial) al vaselor sparte și al polonicelor zdrobite pentru turnarea libațiilor de unt clarificat și cu focurile sacre păstrate cu grijă de asceți. Iar universul, afectat de teroarea Kalakeyas, lipsit de studii vedice, *vashats*, festivaluri sacrificiale și rituri religioase, a devenit complet lipsit de veselie. Și, O, rege, când oamenii au început să piară în acest fel, supraviețuitorii, afectați de frică, au fugit să-și salveze viața în toate direcțiile. Unii au fugit în peșteri, alții în spatele pâraielor și izvoarelor de munte, iar alții, de teamă de moarte, au murit fără prea multă agitație. Unii dintre cei curajoși și puternici arcași au ieșit cu veselie și s-au străduit din greu să-i urmărească pe Danava. Nefiind însă în stare să-i găsească, deoarece *Asura* se refugiaseră în adâncurile mării, acești oameni curajoși s-au întors la casele lor mulțumiți de căutare. Și, O, stăpân al oamenilor, când universul era astfel distrus, și când festivalurile sacrificiale și riturile religioase fuseseră suspendate, zeii au devenit profund îndureraţi. Și adunându-se împreună cu Indra în mijlocul lor, au început, din teamă, să se sfătuiască unii cu alții. Și, apelând la înălțatul și necreatul Narayana — acel zeu neînvins din Vaikuntha —, celeștii au căutat protecția lui. Și, închinându-se ucigașului lui Madhu, zeii i s-au adresat, spunând: „O, stăpâne, tu ești creatorul, protectorul și ucigașul nostru, precum și al universului. Tu ești cel care a creat acest univers cu creaturile sale mobile și imobile. O, tu, cu ochi ca frunzele de lotus, tu ai fost cel care, în vremuri de demult, pentru binele tuturor creaturilor, ai ridicat din mare pământul scufundat, luând și forma unui mistreț. Și, O, cel mai bun dintre bărbați, luând și forma unui jumătate om, jumătate leu, tu l-ai ucis în vremurile de demult pe acel Daitya străvechi de mare vitejie, cunoscut sub numele de Hiranyakasipu. Și acel alt mare *Asura*, numit Vali, era imposibil de ucis de către oricine. Luând forma unui pitic, l-ai exilat din cele trei lumi. O, stăpâne, prin tine a fost ucis acel Asura rău, numit Jambha, care era un arcaș puternic și care întotdeauna împiedica sacrificiile. Realizări ca acestea, care nu pot fi numărate, sunt ale tale. O, ucigaș al lui Madhu, noi, care am fost afectați de frică, te avem ca refugiu. Din acest motiv, O, zeu al zeilor, te informăm despre problemele noastre actuale. Protejează lumile, zeii și Sakra de o frică teribilă.”

SECȚIUNEA CIII

Cei cereşti au spus: ”Prin favoarea ta, toate fiinţele născute din cele patru categorii se înmulţesc. Şi, odată create, ele îi împacă pe locuitorii cerului prin ofrande aduse zeilor şi numele strămoşilor plecaţi. Astfel, oamenii, protejaţi de tine şi feriţi de necazuri, trăiesc depinzând unii de alţii şi (astfel) se înmulţesc. Acum, acest pericol a lovit poporul. Nu ştim cine îi ucide pe brahmani în timpul nopţii. Dacă brahmanii sunt distruşi, pământul însuşi va fi distrus, iar dacă pământul va ajunge la sfârşit, şi cerul va înceta să mai existe. O, tu, cel cu braţele puternice, O, stăpân al universului! Te implorăm (să acţionezi astfel) încât toate lumile, protejate de tine, să nu ajungă la sfârşit, aşa cum îţi place ţie.”

Vishnu a spus: ”O, zei! Eu cunosc motivul distrugerii fiinţelor născute şi vă voi vorbi despre el; ascultaţi cu mintea liberă de necazuri. Există o oaste extrem de feroce, cunoscută sub numele de *Kalakeyas*. Aceştia, sub conducerea lui Vritra, devastaseră întregul univers. Şi când au văzut că Vritra a fost ucis de înţeleptul Indra, înzestrat cu o mie de ochi, ei, pentru a-şi păstra vieţile, au intrat în ocean, lăcaşul lui Varuna. Şi după ce au intrat în ocean, plin de rechini şi crocodili, noaptea au ucis sfinţii din acest loc, cu scopul de a extermina poporul. Dar ei nu pot fi ucişi, deoarece s-au adăpostit în mare. Prin urmare, ar trebui să vă gândiţi la o soluţie pentru a usca oceanul. Cine altcineva decât Agastya este capabil să usuce marea? Şi fără a usca oceanul, aceşti (demoni) nu pot fi atacaţi prin niciun alt mijloc.” Auzind aceste cuvinte ale lui Vishnu, zeii au cerut permisiunea lui *Brahma*, care trăieşte în cea mai bună dintre toate regiunile, şi s-au dus la schitul lui Agastya. Apoi l-au văzut pe Agastya, fiul lui Varuna, cu sufletul înalt, cu înfăţişare strălucitoare şi servit de sfinţi, la fel cum Brahma este servit de celestiali. Şi apropiindu-se de el, s-au adresat fiului lui Mitra şi Varuna la schit, mărinimos şi neclintit, şi arătând ca o întruchipare a faptelor pioase adunate laolaltă, şi l-au glorificat recitând faptele sale. **Zeii au spus**: „Tu ai fost odinioară refugiul zeilor când aceştia erau asupriţi de Nahusha. Fiind un spin în coasta lumii, el a fost aruncat de pe tronul său ceresc, din regiunile celeste. Vindhya, cel mai înalt dintre toţi munţii, a început brusc să-şi mărească înălţimea, dintr-o competiţie furioasă cu soarele (adică, pentru a-l rivaliza în altitudine). Dar el a încetat să crească, deoarece nu a putut să nu se supună poruncii tale. Şi când întunericul a acoperit lumea, fiinţele născute au fost hărţuite de moarte, dar, având în tine un protector, au atins cea mai mare siguranţă. Ori de câte ori suntem asaltaţi de pericole, veneraţia ta este întotdeauna refugiul nostru; din acest motiv îţi solicităm o binecuvântare; deoarece tu acorzi întotdeauna binecuvântarea solicitată (de la tine).”

SECȚIUNEA CIV

Yudhishthira a spus: «O, mare sfânt! Doresc să aud în detaliu de ce Vindhya, copleşit de mânie, a început brusc să-şi mărească volumul.»

Lomasa a spus: Soarele, între răsărit şi apus, obişnuia să se învârtă în jurul acelui monarh al munţilor – marele Meru cu strălucire aurie. Văzând acest lucru, muntele Vindhya i-a vorbit lui Surya, spunând: „Aşa cum în fiecare zi te învârţi în jurul lui Meru şi îl onorezi cu circumambulaţiile tale, fă acelaşi lucru şi cu mine, O, creator al luminii!” Astfel abordat, soarele a răspuns marelui munte, spunând: „Nu din propria mea voinţă onorez acest munte prin circumambulaţiile mele. Cei care au construit acest univers mi-au atribuit această cale.” Astfel abordat, muntele a început brusc să crească de furie, dorind, O, pedepsitor al duşmanilor, să obstrucţioneze calea Soarelui şi a Lunii. Şi toţi zeii adunaţi au venit la Vindhya, puternicul rege al munţilor, şi au încercat să-l convingă să renunţe la planul său. Dar el nu a dat ascultare cuvintelor lor. Atunci, toţi zeii adunaţi s-au dus la sfântul care trăia în schit, dedicat practicării austerităţilor şi cel mai bun dintre oamenii devotaţi virtuţii, şi i-au povestit tot ce se întâmplase lui Agastya, care poseda o putere extraordinară.

Zeii au spus: Acest rege al dealurilor, Vindhya, cedând mâniei, opreşte calea Soarelui şi a

Lunii, precum şi cursul stelelor. O, cel mai de seamă dintre brahmani! O, tu, cel mare în daruri! În afară de tine, nimeni nu-l poate opri; de aceea, fă-l să renunţe. Auzind aceste cuvinte ale zeilor, Brahmana a venit la munte. Şi el, împreună cu soţia sa, ajunşi acolo, s-au apropiat de Vindhya şi i-au vorbit, spunând: „O, tu, cel mai bun dintre munţi! Doresc să-mi dai o cale, deoarece, dintr-un anumit motiv, va trebui să merg în regiunea sudică. Până la întoarcerea mea, aşteaptă-mă. Iar când mă voi întoarce, O, rege al munţilor, poţi să creşti în volum cât de mult doreşti.” Şi, O, ucigaş al duşmanilor! După ce a făcut acest pact cu Vindhya, până în ziua de azi, fiul lui Varuna nu s-a întors din regiunea sudică. Astfel, la cererea ta, ţi-am povestit de ce Vindhya nu creşte în volum, din cauza puterii lui Agastya. Acum, O, rege! Ascultă cum Kalakeyas au fost ucişi de zei, după ce au obţinut rugăciunea lui Agastya.

După ce au auzit cuvintele zeilor, Agastya, fiul lui Mitra, şi Varuna, au spus: „De ce ai venit? Ce binecuvântare îmi cereţi?” Astfel întrebaţi de el, zeii i-au răspuns sfântului, spunând: „Îţi cerem să realizezi această faptă, şi anume să bei tot oceanul. O, mărinimosule (sfânt)! Atunci vom putea să-i ucidem pe acei duşmani ai zeilor, cunoscuţi sub numele de Kalakeyas, împreună cu toţi adepţii lor.” După ce au auzit cuvintele zeilor, sfântul a spus: „Aşa să fie — voi face chiar ceea ce doriţi voi şi ceea ce va conduce la marea fericire a oamenilor.” După ce a spus aceasta, s-a îndreptat spre ocean — stăpânul râurilor — însoţit de înţelepţi, maturi în practica penitenţelor, şi de asemenea de zeităţi, O, tu care duci o viaţă excelentă! Iar oamenii şi şerpii, coriştii cereşti, Yakshas şi Kinnaras i-au urmat pe sfinţii mărinimoşi, dornici să asiste la acel eveniment minunat. Apoi au ajuns cu toţii lângă mare, cu vuietul ei înfricoşător, dansând, parcă, cu valurile ei, sărind cu briza, râzând cu mase de spumă, împiedicându-se de peşteri, aglomerată cu diverse tipuri de rechini şi frecventată de stoluri de păsări diverse. Şi zeităţile, însoţite de Agastya şi corişti cereşti şi şerpi uriaşi şi sfinţi înzestraţi, s-au apropiat de imensa întindere de apă.

SECŢIUNEA CV

Lomasa a spus: Sfântul binecuvântat, fiul lui Varuna, ajungând la mare, s-a adresat zeilor adunaţi şi sfinţilor strânşi, spunând: „Cu siguranţă voi bea oceanul – lăcaşul zeului apelor. Pregătiţi-vă repede cu pregătirile care vă revin”. După ce a rostit aceste câteva cuvinte, descendentul neclintit al lui Mitra şi Varuna, plin de mânie, a început să bea marea, în timp ce toate lumile stăteau şi observau (fapta). Atunci zeii, împreună cu Indra, văzând cum era băută marea, au fost cuprinşi de o uimire puternică şi l-au glorificat cu cuvinte laudative, spunând: „Tu eşti protectorul nostru şi însăşi Providenţa pentru oameni, precum şi creatorul lumilor. Prin favoarea ta, universul cu zeii săi poate fi salvat de la distrugere.” Şi cel mărinimos, glorificat de zei — în timp ce instrumentele muzicale ale coriştilor cereşti cântau în jur şi în timp ce flori celeste se revărsau asupra lui — a secat vastul ocean. Şi văzând oceanul larg lipsit de apă, oastea zeilor s-a bucurat nespus; şi, luând arme alese din forja celestă, s-au apucat să ucidă demonii cu inimi curajoase. Iar aceştia, asaltaţi de zeii mărinimoşi, de mare putere şi viteză, şi urlând tare, nu au putut să reziste atacului flotei şi vitejiei (duşmanilor) lor - acei locuitori ai regiunilor cereşti, O, descendent al lui Bharata! Şi acei demoni, atacaţi de zei, urlând tare, au purtat pentru o clipă un conflict teribil. Ei fuseseră în primul rând arşi de forţa penitenţelor îndeplinite de sfinţi, care se maturizaseră; prin urmare, demonii, deşi au încercat din răsputeri, au fost în cele din urmă măcelăriţi de zei. Împodobiţi cu broşe de aur şi purtând cercei şi brăţări, demonii, odată ucişi, arătau într-adevăr frumoşi, ca nişte copaci *palasa* înfloriţi. Apoi, O, cel mai bun dintre oameni, câţiva - rămăşiţele celor ucişi din rasa Kalakeya, după ce au sfâşiat zeiţa Pământ, s-au refugiat în adâncurile regiunilor inferioare. Şi zeii, când au văzut că demonii au fost ucişi, cu diverse discursuri, l-au glorificat pe sfântul puternic şi au rostit următoarele cuvinte. „O, tu, cel cu braţe puternice, prin favoarea ta oamenii au obţinut o binecuvântare puternică, iar Kalakeya, cu puterea lor nemiloasă, au fost ucişi de puterea ta, O, creator al fiinţelor! Umple marea (acum), O, tu, cel cu braţele puternice; dă înapoi apa pe care ai băut-o. Astfel abordat, sfântul binecuvântat şi puternic a răspuns: „Acea apă a fost digerată de mine. Prin urmare, trebuie să vă gândiţi la o altă soluţie, dacă doriţi să umpleţi oceanul”. Auzind aceste

cuvinte ale sfântului cu sufletul matur, zeii adunaţi au fost cuprinşi de uimire şi tristeţe, O, mare rege! Şi atunci, după ce şi-au luat rămas bun unii de la alţii şi s-au închinat sfântului puternic, toate fiinţele născute şi-au văzut de drum. Zeii, împreună cu Vishnu, au venit la *Brahma*. Şi, după ce s-au consultat din nou, cu scopul de a umple marea, au vorbit, cu mâinile împreunate, despre reumplerea ei.

SECŢIUNEA CVI

Lomasa a spus: Apoi, adunaţi împreună, Brahma, bunicul oamenilor, s-a adresat astfel: „Mergeţi, O, zei! Oriunde vă poartă plăcerea sau dorinţa voastră. Va dura mult timp până când oceanul îşi va reveni la starea obişnuită; ocazia va fi oferită de agnaţii marelui rege Bhagiratha". Auzind cuvintele bunicului (universal) (Brahma), toţi zeii de seamă au plecat, aşteptând ziua (în care oceanul urma să fie umplut din nou).

Yudhishthira a spus: „Care a fost acea ocazie, O, sfântule? Şi cum au creat-o agnaţii lui (Bhagiratha)? Şi cum a fost umplut oceanul prin intervenţia lui Bhagiratha? O, sfântule, care consideri practicile religioase ca fiind singura ta comoară. O, tu, din clasa preoţească! Doresc să aud povestea realizărilor regelui, narată în detaliu de tine însuţi".

Vaisampayana a spus: „Astfel abordat de regele mărinimos şi virtuos, el, şeful oamenilor din clasa preoţească, a povestit realizările înaltului suflet (regele) Sagara".

Lomasa a spus: În familia tribului Ikshaku s-a născut un conducător al pământului numit Sagara, înzestrat cu frumuseţe şi putere. Şi acelaşi (rege) cu un nume de temut nu avea fii, O, descendent al lui Bharata! Şi el a adus ravagii triburilor Haihayas şi Talajanghas; a supus întreaga castă militară; (şi astfel) a domnit peste propriul său regat. Şi, O, cel mai lăudabil dintre descendenţii lui Bharata! O, şef al neamului Bharata! el avea două soţii mândre de frumuseţea şi tinereţea lor, una fiind o prinţesă din neamul Vidarbha, iar cealaltă din linia regală a lui Sivi. Şi, O, şef al regilor, acelaşi conducător al oamenilor s-a retras pe muntele Kailasa, însoţit de ambele soţii, şi, dorind să aibă un fiu, s-a angajat în practica unor penitenţe extrem de austere. Şi fiind angajat în practica austerităţilor rigide şi (de asemenea) angajat în contemplarea cunoscută sub numele de *Yoga*, el a obţinut vederea zeului mărinimos cu trei ochi — ucigaşul demonului numit Tripura; cel care aduce binecuvântări (tuturor fiinţelor); cel (veşnic) existent; Fiinţa conducătoare, deţinătorul arcului *Pinaka*; purtând în mână (arma sa binecunoscută) — tridentul; zeul cu trei ochi; depozitarul păcii (eterne); conducătorul tuturor celor feroce; capabil să ia foarte multe forme; şi stăpânul zeiţei Uma. Şi acelaşi conducător al oamenilor, cu braţe puternice, de îndată ce l-a zărit pe zeu — cel care dăruieşte binecuvântări — a căzut la picioarele lui, împreună cu cele două regine ale sale, şi i-a adresat o rugăciune pentru a avea un fiu. Şi zeul Shiva, mulţumit de el, i-a vorbit (astfel) celui mai drept dintre conducătorii oamenilor, însoţit de cele două soţii ale sale, spunând: „O, stăpâne al oamenilor! Având în vedere momentul (astrologic) în care mi-ai adresat rugăciunea ta, şaizeci de mii de fii, O, cel mai de seamă dintre oamenii valoroşi şi caracterizaţi de mândrie nemăsurată, se vor naşte dintr-una dintre cele două soţii ale tale (aici). Dar toţi, O, stăpân al pământului, vor pieri împreună. În cealaltă soţie, (totuşi), se va naşte un singur fiu viteaz, care va perpetua neamul tău." După ce i-a spus aceasta, zeul Rudra (Shiva) a dispărut din vedere chiar în acel loc, iar acelaşi rege Sagara s-a întors acum la propria sa locuinţă, însoţit de cele două soţii ale sale, extrem de încântat în sufletul său (pentru ceea ce se întâmplase) atunci. Şi, O, cel mai lăudabil dintre fiii lui Manu! (adică, oameni), acolo cele două soţii cu ochi de lotus ai lui — prinţesa din Vidarbha şi prinţesa din Sivi — au rămas însărcinate (în scurt timp). Şi după aceea, la data stabilită, prinţesa din Vidarbha a născut (ceva) în formă de tărtăcuţă, iar prinţesa din Sivi a născut un băiat frumos ca un zeu. Atunci, stăpânul pământului s-a hotărât să arunce tărtăcuţa, când a auzit (venind) din cer o voce gravă şi solemnă care spunea: „O, rege! Nu te face vinovat de această faptă pripită; nu trebuie să-ţi abandonezi fiii. Scoate seminţele din tărtăcuţă şi păstrează-le cu grijă în vase aburite, umplute

parțial cu unt clarificat. Atunci vei avea, O, descendent al neamului Bharata, șaizeci de mii de fii. O, stăpân al oamenilor, marele zeu (Shiva) a spus că fiii tăi se vor naște în acest fel. Nu te abate, așadar, de la aceasta.”

SECȚIUNEA CVII

Lomasa a spus: O, cel mai drept dintre regi! Când a auzit aceste cuvinte (venite) din cer, el a avut credință în ele și a făcut tot ce i s-a poruncit, O, șef al oamenilor din neamul lui Bharata! Apoi, conducătorul oamenilor a luat separat fiecare dintre semințe și a pus aceste părți (ale tărtăcuței) în vase umplute cu unt clarificat. Și, hotărât să-și protejeze fiii, a pus o doică la fiecare (recipient). Apoi, după mult timp, au apărut șaizeci de mii de fii extrem de puternici ai aceluiași rege — înzestrați cu o forță nemăsurată, s-au născut, O, conducător al pământului, acelui rege sfânt, prin favoarea lui Rudra. Și erau teribili; iar faptele lor erau nemiloase. Și erau capabili să se înalțe și să rătăcească pe cer; și fiind numeroși, îi disprețuiau pe toți, inclusiv pe zei. Și îi vânau chiar și pe zei, pe Gandharvas, pe Rakshasas și pe toate ființele născute, fiind ei înșiși viteji și dependenți de luptă. Atunci, toți oamenii, hărțuiți de fiii neînțelepți ai lui Sagara, s-au unit cu toți zeii și s-au dus la *Brahma* ca refugiu. Apoi s-au adresat bunicului binecuvântat al tuturor ființelor (Brahma): „Mergeți pe calea voastră, zei, împreună cu toți acești oameni. Într-un timp nu foarte îndelungat, o să se întâmple, O, zei, o mare și extrem de teribilă distrugere a fiilor lui Sagara, cauzată de fapta săvârșită de ei.” Astfel abordați, aceiași zei și oameni, O, stăpâne al fiilor lui Manu, și-au luat rămas bun de la bunicul și s-au întors de unde veniseră. Apoi, O, șef al neamului Bharata, după expirarea a foarte multe zile, puternicul rege Sagara a acceptat consacrarea pentru îndeplinirea riturilor sacrificiului unui cal. Și calul său a început să cutreiere lumea, protejat de fiii săi. Și când calul a ajuns la mare, fără apă și înfricoșător de privit — deși calul era păzit cu mare grijă — acesta (brusc) a dispărut chiar din locul (în care se afla). Atunci, O, respectat domn, aceiași fii ai lui Sagara au crezut că acel cal frumos fusese furat; și s-au întors la tatăl lor, povestindu-i cum fusese furat din fața ochilor lor. Și atunci el le-a spus: „Duceți-vă și căutați calul în toate punctele cardinale”. Atunci, O, mare rege! la porunca tatălui lor, au început să caute calul în punctele cardinale și pe toată suprafața pământului. Dar toți acei fii ai lui Sagara, uniți între ei, nu au putut găsi calul, nici persoana care îl furase. Și întorcându-se, cu palmele împreunate (i s-au adresat tatălui lor, care stătea în fața lor): „O, protector al oamenilor! O, stăpân al pământului! O, rege! La porunca ta, am cercetat întreaga lume, cu dealurile și pădurile ei, cu mările, pădurile și insulele ei, cu pârâurile, râurile și peșterile ei. Dar nu putem găsi nici calul, nici hoțul care l-a furat.” Auzind aceste cuvinte, același rege a devenit nebun de furie și apoi le-a spus tuturor, purtat de destin: „Plecați cu toții și să nu vă mai întoarceți niciodată! Căutați din nou calul. Fără acel cal de sacrificiu, nu trebuie să vă întoarceți niciodată, băieții mei!”

Și aceiași fii ai lui Sagara au acceptat porunca tatălui lor și au început din nou să caute în întreaga lume. Acum, acești eroi au văzut o fisură pe suprafața pământului. Și ajungând la această groapă, fiii lui Sagara au început să o sape. Și cu lopeți și târnăcoape au continuat să sape marea, depunând eforturi maxime. Și aceeași locuință a lui Varuna (și anume oceanul), fiind astfel săpată de fiii uniți ai lui Sagara și sfâșiată și tăiată pe toate părțile, a fost pusă într-o stare de extremă suferință. Și demonii și șerpii și Rakshasas și diverse (alte) ființe animate au început să scoată strigăte de suferință, în timp ce erau uciși de fiii lui Sagara. Și sute și mii de ființe animate au fost văzute cu capetele tăiate și trunchiurile separate, cu pielea, oasele și articulațiile sfâșiate și rupte. Astfel, ei au continuat să sape oceanul, care era lăcașul lui Varuna, și a trecut o perioadă extrem de lungă de timp în această muncă, dar totuși calul nu a fost găsit. Atunci, O, stăpân al pământului! Spre regiunea nord-estică a mării, fiii lui Sagara, înfuriați, au săpat până în lumea de jos și acolo au văzut calul, rătăcind pe suprafața pământului. Și l-au văzut pe magnanimul Kapila, care arăta ca o masă perfectă de splendoare. Și după ce l-au văzut strălucind cu lumina sa, la fel cum focul strălucește cu flăcările sale, ei, O, rege! văzând calul, s-au umplut de bucurie. Și fiind înfuriați, împinși de soarta lor, nu au dat atenție prezenței magnanimului Kapila și au alergat înainte cu

intenția de a captura calul. Atunci, O, mare rege! Kapila, cel mai drept dintre sfinți, cel pe care marii înțelepți îl numesc Kapila Vasudeva, a luat o privire aprinsă, iar puternicul sfânt a aruncat flăcări spre ei, arzând astfel pe fiii înceți la minte ai lui Sagara. Iar Narada, a cărui practică a austerităților era foarte mare, când i-a văzut reduși la cenușă, a venit lângă Sagara și i-a dat vestea. Iar când regele a aflat această veste teribilă care a ieșit din gura sfântului, a rămas trist aproape o oră, apoi s-a gândit la ceea ce spusese Shiva. Apoi, chemându-l pe Ansuman, fiul lui Asamanjas și propriul său nepot, el, O, șef al neamului Bharata, a rostit următoarele cuvinte: „Aceiași șaizeci de mii de fii cu putere nemăsurată, care s-au confruntat cu mânia lui Kapila, și-au găsit moartea din cauza mea. Și, O, băiatul meu cu caracter nepătat! Tatăl tău a fost și el părăsit de mine, pentru a-mi îndeplini datoria (de rege) și din dorința de a face bine supușilor mei."

Yudhishthira a spus: O, sfântule, a cărui singură bogăție constă în practicile religioase! Spune-mi, din ce motiv Sagara, cel mai important dintre regi, și-a abandonat propriul fiu, înzestrat cu vitejie – un act atât de dificil (pentru toți ceilalți oameni).

Lomasa a spus: Sagara a avut un fiu, cunoscut sub numele de Asamanjas, născut din prințesa Sivi. El obișnuia să apuce de gât copiii slabi ai orășenilor și să-i arunce în râu în timp ce țipau. Atunci, locuitorii orașului, copleșiți de teroare și durere, s-au adunat și, stând cu palmele împreunate, l-au implorat pe Sagara în felul următor: „O, mare rege! Tu ești protectorul nostru împotriva pericolului temut al atacului unei forțe ostile. De aceea, este potrivit ca tu să ne eliberezi de pericolul înspăimântător care provine de la Asamanjas". Și cel mai drept dintre conducătorii oamenilor, după ce a auzit această veste îngrozitoare de la supușii săi, a rămas trist aproape o oră, apoi le-a spus miniștrilor săi: „Astăzi, fiul meu Asamanjas să fie alungat din oraș. Dacă doriți să faceți ceea ce îmi va fi pe plac, faceți-o repede." Și, O, protector al oamenilor! Aceiași miniștri, cărora le-a vorbit astfel regele, au îndeplinit în grabă exact ceea ce le poruncise regele să facă. Astfel ți-am povestit cum magnanimul Sagara și-a alungat fiul, având în vedere bunăstarea locuitorilor orașului. Acum îți voi povesti în întregime ce i-a spus Sagara lui Ansuman, cel cu arcul puternic. Ascultă-mă!

Sagara a spus: "O, băiatul meu! Sunt îndurerat în sufletul meu pentru că l-am abandonat pe tatăl tău, din cauza morții fiilor mei, și pentru că nu am reușit să recuperez calul. De aceea, O, nepotule! Chinuit de durere și confuz din cauza obstacolului din calea ritualurilor mele religioase, tu trebuie să aduci înapoi calul și să mă eliberezi din iad." Astfel abordat de magnanimul Sagara, Ansuman se duse cu tristețe la locul unde pământul fusese săpat. Și prin acea trecere a intrat în mare și l-a văzut pe ilustrul Kapila și pe același cal. Și după ce l-a văzut pe acel sfânt străvechi, cel mai drept din ordinul său, arătând ca o masă de lumină, s-a închinat cu capul la pământ și i-a spus motivul vizitei sale. Atunci, O, mare rege, Kapila a fost mulțumit de Ansuman, iar acel sfânt cu suflet virtuos i-a spus să-i ceară o favoare. Și el, în primul rând, s-a rugat pentru cal, cu scopul de a-l folosi în sacrificiu; în al doilea rând, s-a rugat pentru purificarea strămoșilor săi. Atunci, puternicul șef al sfinților, Kapila, i-a vorbit, spunând: „Îți voi îndeplini toate dorințele, O, prinț fără pată. Fie ca norocul să fie al tău! În tine sunt înrădăcinate (virtuțile) răbdării, adevărului și dreptății. Prin tine, Sagara și-a îndeplinit toate dorințele. Tu ești (cu adevărat) un fiu pentru tatăl tău. Și prin abilitatea ta, fiii lui Sagara vor merge în rai (adică vor fi eliberați de consecințele morții lor necuviincioase). Iar fiul fiului tău, cu scopul de a-i purifica pe fiii lui Sagara, va obține favoarea marelui zeu Shiva (prin practicarea unor mari austerități) și va aduce (astfel) în această lume râul care curge în trei (separate) brațe, Ganga, O, șef al oamenilor! Fie ca norocul să fie al tău! Ia cu tine calul sacrificial. Termină, băiete, ritualurile sacrificiale ale magnanimului Sagara." Astfel abordat de ilustrul Kapila, Ansuman a luat calul cu el și s-a întors în curtea sacrificială a puternicului Sagara. Apoi s-a aruncat la picioarele nobilului Sagara, care l-a mângâiat pe cap și i-a povestit toate evenimentele, tot ce văzuse și auzise, precum și distrugerea fiilor lui Sagara. De asemenea, i-a anunțat că calul fusese adus înapoi în curtea sacrificială. Când regele Sagara a auzit acest lucru, nu a mai jelit pentru fiii săi. El l-a lăudat și l-a onorat pe Ansuman și a terminat aceleași rituri sacrificiale. După ce

sacrificiul său s-a terminat, Sagara a fost întâmpinat cu onoare de toți zeii; și el a transformat marea, locuința lui Varuna, într-un fiu al său. Iar cel cu ochi de lotus (regele Sagara), după ce a domnit peste regatul său o perioadă extrem de lungă, l-a pus pe tron pe nepotul său, (plin de) responsabilități, și apoi s-a înălțat la cer. Și Ansuman, O, mare rege, virtuos în suflet, a domnit peste lume până la marginea mării, urmând pașii tatălui tatălui său. Fiul său se numea Dilipa, versat în virtute. După ce i-a încredințat îndatoririle postului său suveran, Ansuman a părăsit și el această viață. Și atunci când Dilipa a auzit ce soartă îngrozitoare i-a lovit pe strămoșii săi, a fost profund îndurerat și s-a gândit la mijloacele de a-i învia. Și conducătorul oamenilor a depus toate eforturile pentru coborârea lui Ganga (în lumea muritorilor). Dar, deși a încercat din toate puterile, nu a reușit să realizeze ceea ce își dorea atât de mult. Și i s-a născut un fiu, cunoscut sub numele de Bhagiratha, frumos, devotat unei vieți virtuoase, sincer și lipsit de sentimente de răutate. Și Dilipa l-a numit rege și s-a retras în pădure. Și, O, cel mai bun dintre toți descendenții neamului Bharata! Același rege (Dilipa) s-a dedicat unui parcurs de austerități încununat de succes și, la sfârșitul unei perioade (suficiente), a părăsit pădurea pentru a se îndrepta spre ceruri.

SECȚIUNEA CVIII

Lomasa a spus: Același rege, cu un arc puternic, stând în fruntea celor din jur (adică ocupantul tronului imperial) al unui car puternic (adică posedând o mare putere de luptă), a devenit încântarea ochilor și sufletul întregii lumi. Și el, cel cu brațul puternic, a ajuns să afle cum strămoșii săi au avut un sfârșit îngrozitor din cauza lui Kapila, cel cu sufletul puternic, și cum nu au reușit să ajungă în tărâmul zeilor. Și el, cu inima îndurerată, și-a predat îndatoririle regale ministrului său și, O, stăpân al oamenilor! pentru a practica austerități, s-a dus lângă Muntele înzăpezit (Himalaya). Și, O, cel mai lăudabil dintre oameni, dorind să-și stingă păcatele ducând o viață austeră și (astfel) obținând favoarea (zeiței) Ganga, el a vizitat acel munte suprem — Himalaya. Și l-a văzut împodobit cu vârfuri de forme diverse, pline de pământ mineral; stropit pe toate părțile cu picături din norii care se odihneau în adierea vântului; frumos cu râuri și păduri și pinteni stâncoși, arătând ca (atâtea) palate (într-un oraș); însoțit de lei și tigri care se ascundeau în peșterile și gropile sale; și, de asemenea, locuit de păsări cu forme pestrițe, care scoteau sunete diverse, precum Bhringarajas, gâște, Datyuhas, cocoși de apă, păuni și păsări cu o sută de pene, Jivanjivakas, păsări negre, Chakoras cu ochi cu colțuri negre și păsări care își iubesc puii. Și a văzut muntele plin de plante de lotus care creșteau în rezervoare de apă încântătoare. Și cocorii îl făceau fermecător cu sunetele lor; iar Kinnaras și nimfele celeste stăteau așezate pe lespede de piatră. Și elefanții care ocupau punctele cardinale jefuiseră copacii de pretutindeni cu vârfurile colților lor; iar semizeii din clasa Vidyadhara frecventau dealul. Era plin de diverse pietre prețioase și era infestat de șerpi cu venin teribil și limbi strălucitoare. În unele locuri, muntele arăta ca aurul (masiv), în altele semăna cu o (grămadă) argintie, iar în unele locuri era ca o grămadă (de nisip) de colir. Așa era dealul înzăpezit pe care se afla acum regele. Și acel om demn de laudă s-a dedicat în acel loc unui mod de viață extrem de auster. Și timp de o mie de ani, subzistența lui nu a fost altceva decât apă, fructe și rădăcini. Cu toate acestea, când au trecut o mie de ani conform calculelor zeilor, marele râu Ganga, luând o formă materială, și-a manifestat (divinitatea) ei.

Ganga a spus: „O, mare rege! Ce dorești de la mine? Și ce trebuie să-ți ofer? Spune-mi, O, cel mai lăudabil dintre oameni! Voi face tot ce îmi vei cere.” Astfel întrebat, regele i-a răspuns lui Ganga, fiica dealului înzăpezit, spunând: „O, dăruitoare de binecuvântări! O, mare râu! Strămoșii tatălui meu, în timp ce căutau calul, au fost trimiși de Kapila la lăcașul zeului morții. Și aceiași șaizeci de mii de fii ai lui Sagara, cu suflet puternic, după ce l-au întâlnit pe maiestuosul Kapila, au pierit (până la ultimul) într-o clipă. După ce au pierit astfel, nu a mai fost loc pentru ei în tărâmul cerului. O, mare râu! Atâta timp cât nu stropești aceleași trupuri cu apa ta, nu există mântuire pentru aceiași fii ai lui Sagara. O, zeiță binecuvântată! Du-i pe strămoșii mei, fiii lui Sagara, în regiunea cerului. O, mare râu! Pentru ei te implor cu adevărat.”

Lomasa a spus: Ganga, zeița salutată de întreaga lume, auzind aceste cuvinte ale regelui, s-a bucurat și i-a spus lui Bhagiratha următoarele cuvinte: „O, mare rege! Sunt pregătită să fac ceea ce îmi ceri; nu există nicio îndoială în privința asta. Dar când voi coborî din cer pe pământ, forța căderii mele va fi greu de suportat. O, protector al oamenilor! În cele trei lumi nu există nimeni care să poată suporta acest lucru, cu excepția lui Shiva, cel mai lăudabil dintre zei, marele Domn cu gâtul albastru ca miezul de nucă. O (prinț) cu brațul puternic! Obține favoarea, practicând austerități, a aceluiași Shiva, dătătorul de binecuvântări. Același zeu va susține coborârea mea pe capul său. El îți va îndeplini dorința, și anume dorința de a fi în serviciul taților tăi, O, rege!” Atunci, marele rege Bhagiratha, auzind aceste cuvinte, s-a dus la dealul Kailasa și, supunându-se unui sever program de penitențe, după o anumită perioadă de timp a obținut favoarea acelui făcător de binecuvântări (Shiva). Și, O, protector al oamenilor! Același om, cel mai bun dintre oameni, pentru ca strămoșii săi să aibă un loc asigurat în ceruri, a primit de la același Shiva împlinirea dorinței sale, și anume dorința ca Ganga care cobora să fie susținută.

SECȚIUNEA CIX

Lomasa a spus: Dumnezeul binecuvântat, după ce a auzit ceea ce a spus Bhagiratha și cu intenția de a face ceea ce era pe placul locuitorilor cerului, i-a răspuns regelui, spunând: „Așa să fie. O, cel mai drept dintre protectorii oamenilor, O, (prinț) cu brațul puternic! Pentru tine, voi susține râul zeilor, când ea va coborî din cer, ea care este pură, binecuvântată și divină, O, (rege) cu brațul puternic!” Spunând aceasta, el a venit la muntele înzăpezit, înconjurat de însoțitorii săi, cu înfățișare înfricoșătoare și cu arme ridicate de diverse forme. Și stând acolo, el i-a spus lui Bhagiratha, cel mai lăudabil dintre oameni: „O, (prinț) cu brațul puternic! Roagă-te râului, fiica regelui munților. Eu voi susține acel râu lăudabil când va coborî din a treia regiune a lumii (cerul).” Auzind aceste cuvinte rostite de Shiva, regele a devenit devotat (în inimă), s-a închinat și și-a îndreptat gândurile către Ganga. Atunci, râul încântător, cu apă pură, gândit astfel de rege și văzând că marele lord (Shiva) stătea (pentru a-i primi căderea), a coborât brusc din cer. Și văzând că ea a sărit din cer, zeii, împreună cu sfinții puternici, Gandharvas, șerpii și Yakshas, s-au adunat acolo ca spectatori. Apoi a coborât din cer Ganga, fiica muntelui înzăpezit. Și vârtejurile ei erau furioase, iar ea era plină de pești și rechini. O, rege! Îndreptându-și cursul spre mare, ea s-a separat în trei curenți, iar apa ei era presărată cu grămezi de spumă, care arătau ca niște rânduri de gâște (albe). Cu mișcări sinuoase și tortuoase ale corpului, în unele locuri, iar în altele împiedicându-se, acoperită cu spumă ca cu o mantie, ea înainta ca o femeie beată. În alte locuri, datorită vuietului apelor sale, scotea sunete puternice. Luând astfel foarte multe aspecte diferite, când a căzut din cer și a ajuns la suprafața pământului, i-a spus lui Bhagiratha: „O, mare rege! Arată-mi calea pe care trebuie să o urmez. O, stăpân al pământului! Pentru tine am coborât pe pământ.” Auzind aceste cuvinte, regele Bhagiratha s-a îndreptat spre locul unde zăceau trupurile puternicilor fii ai lui Sagara, pentru ca, O, cel mai lăudabil dintre oameni, apa sfântă să le poată inunda. După ce a îndeplinit sarcina de a susține Ganga, Shiva, salutată de oameni, s-a dus la Kailasa, cel mai lăudabil dintre munți, însoțită de cerești. Iar protectorul oamenilor (Bhagiratha), însoțit de Ganga, a ajuns la mare; și marea, lăcașul lui Varuna, s-a umplut repede. Și regele a adoptat Ganga ca fiică a sa și, în acel loc, a oferit libații de apă în numele strămoșilor săi; astfel, dorința inimii sale a fost îndeplinită. Astfel, la cererea ta, am povestit întreaga poveste despre cum Ganga, curgând în trei râuri, a fost adusă pe pământ pentru a umple marea; cum sfântul puternic a băut apa mării dintr-un motiv anume și cum, O, stăpâne! Vatapi, ucigașul brahmanilor, a fost distrus de Agastya.

SECȚIUNEA CX

Vaisampayana a spus: O, șef al neamului Bharata! Atunci fiul lui Kunti s-a îndreptat încet spre cele două râuri Nanda și Aparananda, care aveau puterea de a distruge frica de păcat. Și protectorul oamenilor, ajungând pe dealul sănătos Hemakuta, a văzut acolo multe lucruri ciudate și de neînțeles. Acolo, simpla rostire a cuvintelor provoca adunarea norilor și o mie de rafale de pietre.

Și oamenii, la vederea aceasta, erau cuprinși de tristețe și nu puteau urca dealul. Acolo, vânturile suflau mereu, iar cerul revărsa mereu ploi; și, de asemenea, se auzeau sunetele recitării scrierilor sacre, dar nu se vedea nimeni. Seara și dimineața se vedea focul binecuvântat care ducea ofrande zeilor, iar muștele mușcau și întrerupeau practicarea austerităților. Și acolo o tristețe cuprindea sufletul, iar oamenii se îmbolnăveau. Fiul lui Pandu, observând foarte multe circumstanțe ciudate de acest fel, i-a adresat din nou întrebări lui Lomasa cu privire la aceste lucruri minunate.

Lomasa a spus: O, ucigaș al dușmanilor! O, rege! Îți voi spune ceea ce am auzit mai înainte; ascultă cu atenție. Pe acest vârf al Rishava, a trăit odată un sfânt cunoscut sub acest nume. Viața lui a durat multe sute de ani. Era devotat penitenței și era foarte mâniat. Și el, într-adevăr, pentru că a fost abordat de alții, din mânie s-a adresat dealului astfel: „Oricine ar rosti vreun cuvânt aici, trebuie să arunci cu pietre în el și trebuie să chemi vânturile pentru a-l împiedica să scoată vreun sunet.” Asta a spus sfântul. Și astfel, în acest loc, de îndată ce un om rostește vreun cuvânt, el este interzis de urletul unui nor. O, rege! Astfel au fost săvârșite aceste fapte de către acel mare sfânt, iar din mânie el a interzis și alte fapte. O, rege! Tradiția spune că, atunci când zeii de odinioară au venit la Nanda, au venit brusc (acolo) o mulțime de oameni să-i vadă pe cei cerești. Aceiași zei, în frunte cu Indra, nu doreau însă să fie văzuți; și astfel au făcut acest loc inaccesibil, ridicând obstacole sub formă de dealuri. Și din acea zi, O, fiu al lui Kunti! oamenii nu au mai putut privi niciodată ceea ce părea a fi un deal, cu atât mai puțin să-l urce. Acest mare munte nu poate fi văzut de cel care nu a dus o viață austeră, și nici nu poate fi urcat de un astfel de om. De aceea, O, fiu al lui Kunti! ține-ți limba sub control. Aici, în acel moment, toți acei zei au îndeplinit cele mai bune rituri sacrificiale. O, fiu al lui Bharata! Chiar și astăzi se pot vedea urmele acestora. Iarba de aici are forma ierbii sacre *kusa*: pământul de aici pare să fie acoperit cu iarba sacră; și, O, stăpân al oamenilor! Mulți dintre acești copaci de aici arată ca locurile unde se legau animalele sacrificiale. O, fiu al lui Bharata! Zeii și sfinții încă locuiesc aici; iar focul lor sacru este aprins dimineața și seara. Dacă cineva se scaldă aici, păcatele lui sunt imediat distruse, O, fiu al lui Kunti! O, cel mai lăudabil dintre neamul Kuru! Fă, așadar, abluțiunile tale, împreună cu frații tăi mai mici. Apoi, după ce te vei spăla în Nanda, te vei îndrepta spre râul Kausiki, locul unde Viswamitra a practicat cea mai excelentă și mai severă formă de penitență. Apoi, regele, împreună cu însoțitorii săi, după ce și-au spălat trupurile acolo, s-au îndreptat spre râul Kausiki, care era pur, încântător și plăcut, cu apă răcoroasă.

Lomasa a spus: Acesta este râul divin pur numit Kausiki. O, șef al neamului Bharata! Iar aceasta este delicioasa mănăstire a lui Viswamitra, vizibilă aici. Și aceasta este o mănăstire, cu un nume sfânt, aparținând lui Kasyapa, cu suflet puternic, al cărui fiu era Rishyasringa, devotat penitențelor și cu pasiunile sub control. El, prin forța penitențelor sale, l-a determinat pe Indra să aducă ploaia; iar acel zeu, ucigașul demonilor Vala și Vritra, temându-se de el, a revărsat ploaia în timpul unei secete. Acest fiu puternic și măreț al lui Kasyapa s-a născut dintr-o căprioară. El a făcut o mare minune în teritoriul Lomapada. Și când recoltele au fost refăcute, regele Lomapada i-a dat fiica sa Santa în căsătorie, așa cum soarele și-a dat fiica Savitri în căsătorie.

Yudhishthira a spus: „Cum s-a născut Rishyasringa, fiul lui Kasyapa, dintr-o căprioară? Și cum a fost înzestrat cu sfințenie, fiind rodul unei relații sexuale reprobabile? Și din ce motiv Indra, ucigașul demonilor Vala și Vritra, s-a temut de acel băiat înțelept și a făcut să plouă în timpul unei perioade de secetă? Și cât de frumoasă era prințesa Santa, pură în viață, cea care i-a cucerit inima când el s-a transformat într-un cerb? Și din moment ce se spune că sfântul regal Lomapada era de o fire virtuoasă, de ce Indra, pedepsitorul demonului Paka, a oprit ploaia în teritoriul său? O, sfântule! Toate acestea în detaliu, exact așa cum s-au întâmplat, voi fi încântat să mi le povestești, pentru că sunt dornic să aud faptele din viața lui Rishyasringa.”

Lomasa a spus: Ascultați cum Rishyasringa, cel cu numele temut, s-a născut ca fiu al lui Vibhandaka, care era un sfânt din casta Brahmana, care își cultiva sufletul prin austerități religioase,

a cărui sămânță nu eșua niciodată în a da naștere unei generații și care era învățat și strălucitor ca Domnul ființelor. Tatăl era foarte respectat, iar fiul era înzestrat cu un spirit puternic și, deși era doar un băiat, era respectat de bătrâni. Fiul lui Kasyapa, Vibhandaka, s-a dus la un lac mare și s-a dedicat practicii penitențelor. Același sfânt, comparabil cu un zeu, a muncit mult timp. Și odată, în timp ce se spăla pe gură în apă, a zărit nimfa celestă Urvasi — moment în care i-a ieșit lichidul seminal. Și, O, rege! o căprioară a băut atunci lichidul împreună cu apa pe care o bea, fiind însetată; și din această cauză a rămas însărcinată. Aceeași căprioară era de fapt fiica zeilor și i se spusese cu mult timp în urmă de către sfântul *Brahma*, creatorul lumilor: „Vei fi o căprioară; și când vei fi în această formă, vei da naștere unui sfânt; atunci vei fi eliberată”. Așa cum a vrut destinul și cum cuvântul creatorului nu putea fi fals, din aceeași căprioară s-a născut fiul lui (al lui Vibhandaka), un sfânt puternic. Iar Rishyasringa, devotat penitenței, își petrecea mereu zilele în pădure. O, rege! Pe capul acelui sfânt mărinimos se afla un corn și, din această cauză, el a ajuns să fie cunoscut în acea vreme sub numele de Rishyasringa. Cu excepția tatălui său, el nu văzuse niciodată vreun alt om; de aceea, O, protector al oamenilor, mintea lui era în întregime dedicată îndatoririlor unei vieți ascetice. În acea perioadă, exista un conducător al țării Anga, cunoscut sub numele de Lomapada, care era prieten cu Dasaratha. Am auzit că, din dragoste pentru plăceri, el se făcuse vinovat de o minciună față de un brahman. Și același conducător al lumii era, la acea vreme, ocolit de toate persoanele din clasa preoțească. Și el nu avea un preot slujitor (care să-l asiste în riturile religioase). Și zeul cu o mie de ochi (Indra) a încetat brusc să mai trimită ploaie pe teritoriul său, astfel încât poporul său a început să sufere și, O, stăpâne al pământului, el a întrebat un număr de brahmani, devotați penitenței, cu minți cultivate și înzestrați cu abilități în ceea ce privește problema ploii acordate de stăpânul zeilor, spunând: „Cum ne pot acorda cerurile ploaia? Gândiți-vă la o soluție (în acest scop)”. Și aceiași oameni cultivați, fiind întrebați astfel, și-au exprimat opiniile respective. Și unul dintre ei — cel mai bun dintre sfinți — i-a vorbit aceluiași rege, spunând: „O, stăpâne al regilor! Brahmanii sunt supărați pe tine. Fă ceva (de aceea) pentru a-i împăca. O, stăpân al pământului! Trimite după Rishyasringa, fiul unui sfânt, locuitor al pădurii, care nu știe nimic despre sexul feminin și se bucură mereu de simplitate. O, rege! Dacă el, mare în practica penitențelor, s-ar arăta pe teritoriul tău, cerurile ar trimite imediat ploaie, nu am niciun dubiu în privința asta.” Și, O, rege! După ce a auzit aceste cuvinte, Lomapada și-a ispășit păcatele. Și a plecat; iar când brahmanii s-au potolit, s-a întors din nou, și văzând că regele s-a întors, oamenii s-au bucurat din nou în inimile lor. Atunci, regele Anga a convocat o ședință a miniștrilor săi, pricepuți în a da sfaturi. Și s-a străduit foarte mult să stabilească un plan pentru a asigura vizita lui Rishyasringa. Și, O, neclintit (prinț)! Cu acei miniștri, care erau versați în toate ramurile cunoașterii, extrem de pricepuți în treburile lumești și aveau o pregătire temeinică în chestiuni practice, el a stabilit în cele din urmă un plan (pentru a-și atinge scopul). Apoi a chemat un număr de curtezane, femei din oraș, pricepute în toate. Și când au venit, același stăpân al pământului le-a vorbit, spunând: „Femei frumoase! Trebuie să găsiți o cale de a-l seduce și de a câștiga încrederea fiului sfântului — Rishyasringa, pe care trebuie să-l aduceți pe teritoriul meu.” Și aceleași femei, pe de o parte temându-se de mânia regelui și, pe de altă parte, temându-se de blestemul sfântului, au devenit triste și confuze și au declarat că această sarcină este peste puterile lor. Una dintre ele, însă, o femeie bătrână, i-a spus regelui: „O, mare rege! Pe cel a cărui bogăție constă numai în penitențe, voi încerca să-l aduc aici. Totuși, va trebui să-mi procuri anumite lucruri, în legătură cu planul. În acest caz, s-ar putea să-l pot aduce pe fiul sfântului — Rishyasringa.” Atunci, regele a dat ordin ca tot ce ea ar putea cere să fie procurat. Și i-a dat, de asemenea, o mare avere și bijuterii de diferite feluri. Apoi, O, stăpâne al pământului, ea a luat cu ea un număr de femei înzestrate cu frumusețe și tinerețe și s-a dus fără întârziere în pădure.

SECȚIUNEA CXI

Lomasa a spus: O, descendent al lui Bharata! Pentru a îndeplini dorința regelui, ea a pregătit o mănăstire plutitoare, atât pentru că regele așa ordonase, cât și pentru că aceasta se potrivea perfect cu planul ei. Și schitul plutitor, care conținea copaci artificiali împodobiți cu diverse flori și fructe, înconjurat de diverși arbuști și plante târâtoare și capabil să furnizeze fructe

alese şi delicioase, era extrem de încântător, frumos şi plăcut şi părea că fusese creat prin magie. Apoi ea a ancorat vasul la mică distanţă de schitul fiului lui Kasyapa şi a trimis emisari să cerceteze locul unde acelaşi sfânt obişnuia să se plimbe. Apoi a văzut o oportunitate şi, după ce a conceput un plan în mintea ei, a trimis-o pe fiica ei, o curtezană de meserie şi cu un simţ al umorului dezvoltat. Această femeie inteligentă s-a dus în vecinătatea călugărului şi, ajungând la schit, l-a văzut pe fiul sfântului.

Curtezana a spus: „Sper, O, sfântule, că totul este bine cu adepţii religioşi. Şi sper că ai o rezervă abundentă de fructe şi rădăcini şi că te bucuri de această mănăstire. Cu adevărat, vin aici acum să-ţi fac o vizită. Sper că practica austerităţilor printre sfinţi este în creştere. Sper că spiritul tatălui tău nu a slăbit şi că el este mulţumit de tine. O, Rishyasringa din casta preoţilor! Sper că urmezi studiile potrivite pentru tine."

Rishyasringa a spus: Străluceşti ca o lumină. Şi te consider demn de respect. Cu adevărat, îţi voi da apă pentru a-ţi spăla picioarele şi fructe şi rădăcini pe care le vei dori, pentru că asta mi-a prescris religia mea. Te rog să iei loc pe o rogojină făcută din iarbă sacră, acoperită cu o piele neagră de cerb şi făcută plăcută şi confortabilă pentru a sta pe ea. Unde este schitul tău? O, Brahmana! Arăţi ca un zeu în înfăţişarea ta. Care este numele acestui jurământ religios special, pe care pari să-l respecţi acum?

Curtezana a spus: „O, fiu al lui Kasyapa! De cealaltă parte a dealului de acolo, care acoperă o suprafaţă de trei *Yojanas*, se află schitul meu – un loc încântător. Acolo, regula credinţei mele este să nu primesc omagii şi nici nu ating apa pentru a-mi spăla picioarele. Nu sunt demnă de omagii din partea unor persoane ca tine, dar trebuie să-ţi aduc omagii. O, Brahmana! Aceasta este practica religioasă pe care trebuie să o respect, şi anume că trebuie să te strâng în braţe."

Rishyasringa a spus: „Lasă-mă să-ţi dau fructe coapte, precum galele, mirobalane, karushas, ingudas din zone nisipoase şi smochine indiene. Fie ca acestea să-ţi facă plăcere!"

Lomasa a spus: Ea, însă, a aruncat toate acele lucruri comestibile şi i-a dat lucruri nepotrivite pentru mâncare. Acestea erau extrem de frumoase şi plăcute la vedere şi foarte pe placul lui Rishyasringa. Ea i-a dat ghirlande cu un parfum extrem de plăcut, haine frumoase şi strălucitoare şi băuturi de cea mai bună calitate; apoi s-a jucat, a râs şi s-a distrat. La vederea lui, ea s-a jucat cu o minge şi, în timp ce făcea asta, arăta ca o plantă târâtoare ruptă în două. Ea i-a atins corpul cu al ei şi l-a îmbrăţişat repetat pe Rishyasringa. Apoi s-a aplecat şi a rupt crenguţe înflorite din copaci, precum Sala, Asoka şi Tilaka. Copleşită de ebrietate, cu o privire timidă, a continuat să-l ispitească pe fiul marelui sfânt. Şi când a văzut că inima lui Rishyasringa fusese atinsă, i-a apăsat repetat corpul cu al ei şi, aruncându-i priviri, s-a îndepărtat încet sub pretextul că se ducea să aducă ofrande focului. La plecarea ei, Rishyasringa a fost copleşit de iubire şi şi-a pierdut minţile. Mintea lui se îndrepta constant spre ea şi se simţea goală. A început să suspine şi părea să fie într-o mare suferinţă. În acel moment a apărut Vibhandaka, fiul lui Kasyapa, cel cu ochii căprui ca ai unui leu, al cărui corp era acoperit cu păr până la vârful unghiilor, care era dedicat studiilor potrivite pentru casta sa şi a cărui viaţă era pură şi se petrecea în meditaţie religioasă. El s-a apropiat şi a văzut că fiul său stătea singur, gânditor şi trist, cu mintea tulburată şi suspinând din nou şi din nou, cu ochii întorşi în sus. Şi Vibhandaka i-a vorbit fiului său îndurerat, spunând: „Băiatul meu! De ce nu tai buştenii pentru combustibil? Sper că ai îndeplinit astăzi ceremonia ofrandei arse. Sper că ai lustruit lingurile şi cupele de sacrificiu şi ai dus vițelul la vaca care dă lapte, al cărei lapte furnizează materialele necesare pentru a face ofrande pe foc. Cu adevărat, nu eşti în starea ta obişnuită, O, fiule! Pari a fi meditativ şi a-ţi fi pierdut minţile. De ce eşti atât de trist astăzi? Lasă-mă să te întreb, cine a fost astăzi în acest loc?"

SECȚIUNEA CXII

Rishyasringa a spus: Astăzi a venit aici un student religios cu părul lung. Nu era nici scund, nici înalt. Avea o privire plină de viață și tenul auriu, ochi mari ca lotușii și era strălucitor și grațios ca un zeu. Frumusețea lui era bogată, strălucind ca soarele, și era extrem de frumos, cu ochi grațioși și negri. Părul său răsucit era albastru-negru, îngrijit și lung, cu un miros parfumat, și era legat cu șnururi de aur. Un ornament frumos strălucea pe gâtul său, care arăta ca un fulger pe cer. Sub gât avea două bile de carne fără niciun fir de păr și de o formă extrem de frumoasă. Talia lui era subțire, buricul îngrijit, iar zona din jurul coastelor era netedă. Apoi, din nou, strălucea o panglică de aur de sub haina lui, exact ca panglica mea de la talie. Și la picioare avea ceva de o formă minunată, care scotea un sunet zornăitor. La încheieturi avea, de asemenea, o pereche de ornamente care scoteau un sunet similar și arătau exact ca acest rozariu de aici. Și când mergea, ornamentele sale scoteau un sunet zornăitor, ca cel scos de gâștele încântate pe o suprafață de apă. Și purta haine de o croială minunată; hainele mele nu sunt deloc frumoase ca ale lui. Și chipul său era minunat de privit; și vocea sa era menită să bucure inima; și vorbirea sa era plăcută ca cântecul mierlei mascul. Și în timp ce ascultam același lucru, m-am simțit atins până în adâncul sufletului. Și așa cum o pădure în mijlocul primăverii capătă grație numai când este mângâiată de adierea vântului, tot așa, O, tată! cel cu mirosul excelent și pur arată frumos când este mângâiat de aer. Și părul său era strâns cu grijă și rămânea lipit de cap și frunte, împărțit în două părți egale. Și cei doi ochi ai săi păreau acoperiți de minunate păsări Chakravaka, de o frumusețe extraordinară. Și purta în palma dreaptă un fruct magnific, în formă de glob, care atingea pământul și sărea din nou și din nou spre cer într-un mod ciudat. Și îl lovea și se învârtea și se răsucea ca un copac mișcat de briză. Și când m-am uitat la el, O, tată, părea a fi un fiu al celor cerești, iar bucuria mea era extremă și plăcerea mea nemărginită. Și el mi-a îmbrățișat corpul, m-a apucat de părul încâlcit, mi-a aplecat gura și, amestecându-și gura cu a mea, a scos un sunet extrem de plăcut. Și el nu dorea apă pentru a-și spăla picioarele, nici fructele oferite de mine; și mi-a spus că aceasta era practica religioasă pe care o urma. Și mi-a dat o serie de fructe. Acele fructe mi-au plăcut: acestea de aici nu se compară cu ele în ceea ce privește gustul. Ele nu au coajă și nici sâmbure în interior, ca acestea. Și cel cu înfățișare nobilă mi-a dat să beau apă cu un gust extrem de plăcut; și după ce am băut-o, am simțit o mare plăcere; și pământul părea să se miște sub picioarele mele. Și acestea sunt ghirlandele frumoase și parfumate, împletite cu fire de mătase, care îi aparțin. Iar el, strălucitor de pietate fervență, după ce a împrăștiat aceste ghirlande aici, s-a întors la propria sa chilie. Plecarea lui mi-a întristat inima; și trupul meu pare să fie cuprins de o senzație de arsură! Iar dorința mea este să mă duc la el cât mai curând posibil și să-l fac să se plimbe aici în fiecare zi. O, tată, lasă-mă să mă duc la el chiar în acest moment. Te rog, care este acea practică religioasă pe care o urmează el? Așa cum el, cu o pietate nobilă, practică penitențe, așa și eu doresc să trăiesc aceeași viață alături de el. Inima mea tânjește după practici similare. Sufletul meu va fi chinuit dacă nu-l voi vedea.

SECȚIUNEA CXIII

Vibhandaka a spus: ”Aceia sunt, O, fiule, Rakshasas. Ei umblă în acea formă minunat de frumoasă. Puterea lor este de neegalat, iar frumusețea lor este mare. Și ei meditează mereu la obstrucționarea practicii penitențelor. Și, O, băiatul meu, ei își asumă forme încântătoare și încearcă să seducă prin diverse mijloace. Și acele ființe feroce i-au alungat pe sfinți, locuitorii pădurilor, din regiunile binecuvântate (câștigate prin faptele lor pioase). Iar sfântul care are control asupra sufletului său și care dorește să ajungă în regiunile unde merg cei drepți, nu ar trebui să aibă nimic de-a face cu ei. Faptele lor sunt josnice și plăcerea lor este să pună piedici celor care practică penitența; (de aceea) un om pios nu ar trebui să se uite niciodată la ei. Și, fiule! Acele băuturi nu erau demne să fie consumate, fiind băuturi spirtoase consumate de oameni nedrepți. Și aceste ghirlande, strălucitoare și parfumate, de diferite culori, nu sunt destinate sfinților.” După ce i-a interzis astfel fiului său, spunându-i că aceia erau demoni răi, Vibhandaka a plecat în căutarea ei. Și când, după trei zile de căutări, nu a reușit să o găsească, s-a întors la propria sa chilie. Între timp, când fiul lui Kasyapa ieșise să culeagă fructe, aceeași curtezană a venit din nou să-l ispitească pe

Rishyasringa în modul descris mai sus. Și de îndată ce Rishyasringa a zărit-o, s-a bucurat și s-a grăbit spre el, spunând: „Să mergem la schitul tău înainte de întoarcerea tatălui meu.” Atunci, O, rege! aceleași curtezane, prin șiretlicuri, l-au făcut pe singurul fiu al lui Kasyapa să urce în barca lor și au dezlegat parâmele. Și, prin diverse mijloace, au continuat să-l încânte și, în cele din urmă, au ajuns lângă regele Anga. Apoi, lăsând acea barcă plutitoare de o culoare extrem de albă pe apă și așezând-o în raza vizuală a schitului, el a pregătit în mod similar o pădure frumoasă cunoscută sub numele de Schitul Plutitor. Regele, însă, îl ținu pe singurul fiu al lui Vibhandaka în partea palatului destinată femeilor, când, dintr-o dată, văzu că din cer se revărsa ploaia și că lumea începea să fie inundată de apă. Și Lomapada, dorința inimii sale împlinită, i-a dat pe mâna lui Rishyasringa pe fiica sa, Santa. Și, pentru a potoli mânia tatălui său, a poruncit să se pună vaci și să se are câmpurile de-a lungul drumului pe care Vibhandaka urma să-l parcurgă pentru a ajunge la fiul său. De asemenea, regele a pus la dispoziție vite în număr mare și văcari voinici, cărora le-a dat următoarea poruncă:

> ”Când marele sfânt Vibhandaka te va întreba despre fiul său, trebuie să-ți unești palmele și să-i spui că aceste vite și aceste câmpuri arate aparțin fiului său și că tu ești sclavul său și că ești gata să-l asculți în tot ceea ce îți va porunci.”

Sfântul, a cărui mânie era aprigă, a venit la schitul său, după ce a adunat fructe și rădăcini și l-a căutat pe fiul său. Dar, negăsindu-l, s-a înfuriat foarte tare. Era torturat de mânie și bănuia că era opera regelui. De aceea, s-a îndreptat spre orașul Champa, hotărât să-l ardă pe rege, orașul său și întregul său teritoriu. Pe drum, obosit și flămând, a ajuns la aceleași așezări de văcari, bogate în vite. Și a fost onorat în mod cuvenit de acei păstori și apoi a petrecut noaptea într-un mod potrivit unui rege. Și, după ce a primit o ospitalitate foarte mare din partea lor, i-a întrebat: „Cui aparțineți, păstori?” Atunci toți s-au apropiat de el și au spus: „Toată această bogăție a fost pregătită pentru fiul tău”. În diferite locuri, el a fost astfel onorat de cel mai bun dintre oameni și și-a văzut fiul, care arăta ca zeul Indra din ceruri. Și a văzut acolo și nora sa, Santa, care arăta ca un fulger ieșind dintr-un nor. Și după ce a văzut satele și grajdurile pregătite pentru fiul său și după ce a văzut-o și pe Santa, marea lui supărare s-a potolit. Și, O, rege al oamenilor! Vibhandaka și-a exprimat marea satisfacție față de însuși stăpânul pământului. Iar marele sfânt, a cărui putere rivaliza cu cea a soarelui și a zeului focului, și-a așezat fiul acolo și a spus astfel: „Imediat ce ți se va naște un fiu și după ce vei fi îndeplinit tot ceea ce este pe placul regelui, trebuie să vii fără întârziere în pădure”. Și Rishyasringa a făcut exact cum i-a spus tatăl său și s-a întors la locul unde se afla tatăl său. Și, O, rege al oamenilor! Santa l-a așteptat cu ascultare, așa cum în firmament steaua Rohini o așteaptă pe Lună, sau cum norocoasa Arundhati îl așteaptă pe Vasishtha, sau cum Lopamudra îl așteaptă pe Agastya. Și așa cum Damayanti era o soție ascultătoare pentru Nala, sau cum Sachi este pentru zeul care ține fulgerul în mână, sau cum Indrasena, fiica lui Narayana, era întotdeauna ascultătoare față de Mudgala, așa și Santa îl aștepta cu afecțiune pe Rishyasringa, când acesta trăia în pădure. Aceasta este sfânta mănăstire care îi aparținea. Înfrumusețând marele lac de aici, ea se bucură de o faimă sfântă. Aici îndeplinește-ți abluțiunile și îți va fi îndeplinită dorința. Și după ce te-ai purificat, îndreaptă-ți pașii spre alte locuri sfinte.

SECȚIUNEA CXIV

(Continuarea Tirtha-yatra Parva)

Vaisampayana a spus: Atunci, O, Janamejaya, fiul lui Pandu a pornit de la râul Kausiki și s-a oprit succesiv la toate sanctuarele sacre. Și, O, protector al oamenilor, a ajuns la marea în care se varsă râul Ganga; și acolo, în centrul a cinci sute de râuri, a îndeplinit ceremonia sacră a scufundării. Apoi, O, stăpân al pământului, însoțit de frații săi, prințul viteaz a mers pe malul mării spre țara unde locuiesc triburile Kalinga.

Lomasa a spus: Există o țară, O, fiu al lui Kunti, unde locuiesc triburile Kalinga. Prin ea trece râul Vaitarani, pe malurile căruia chiar și zeul virtuții a îndeplinit ritualuri religioase, după ce s-a pus mai întâi sub protecția celor cerești. Cu adevărat, aceasta este malul nordic, locuit de sfinți, potrivit pentru îndeplinirea riturilor religioase, înfrumusețat de un deal și frecventat de persoane din casta regenerată. Acest loc (în sfințenie) rivalizează cu calea pe care un om virtuos, potrivit pentru a merge în cer, se îndreaptă spre regiunea locuită de zei. Și cu adevărat, în vremurile de demult, alți sfinți venerau nemuritorii prin îndeplinirea riturilor religioase. Și chiar în acel loc, zeul Rudra, O, rege al regilor, a apucat animalul sacrificial și a exclamat: „Aceasta este partea mea!" O, șef al descendenților lui Bharata, atunci când animalul a fost luat de Shiva, zeii i-au spus: „Nu arunca priviri lacome asupra proprietății altora, ignorând toate regulile drepte". Apoi i-au adresat cuvinte de laudă plăcute zeului Rudra. Și l-au mulțumit oferindu-i un sacrificiu și acordându-i onorurile cuvenite. Atunci el a renunțat la animal și a plecat pe calea bătătorită de zei. Ce s-a întâmplat apoi cu Rudra, află de la mine, O, Yudhishthira! Influențați de teama lui Rudra, zeii au rezervat pentru totdeauna cea mai bună parte din toate împărțirile, cea proaspătă și nu cea veche (pentru a fi însușită de zeu). Oricine își face abluțiunile în acest loc, recitând această poveste străveche, vede cu ochii săi muritori calea care duce spre tărâmul zeilor.

Vaisampayana a spus: „Atunci toți fiii lui Pandu și, de asemenea, fiica lui Drupada — toți fiind favoriți ai Soartei — au coborât la râul Vaitarani și au făcut libații în numele taților lor."

Yudhishthira a spus: „O, Lomasa, cât de mare trebuie să fie puterea unei fapte pioase! După ce m-am scăldat în acest loc în mod corespunzător, mi se pare că nu mai ating regiunea locuită de muritori! O, sfântule cu o viață virtuoasă, eu contemplu toate regiunile. Și acesta este zgomotul locuitorilor mărinimoși ai pădurii, care recită rugăciunile lor audibile."

Lomasa a spus: O, Yudhishthira, locul de unde vine acest zgomot și ajunge la urechile tale se află la o distanță de trei sute de mii de *yojana*, cu siguranță. O, stăpân al oamenilor, odihnește-te în liniște și nu rosti niciun cuvânt. O, rege, aceasta este pădurea divină a Celui care există prin Sine Însuși, care acum a ajuns în fața ochilor noștri. Acolo, O, rege, Viswakarma, cel cu numele temut, a îndeplinit ritualuri religioase. Cu ocazia acestui sacrificiu măreț, Cel Care Există de Sine a dăruit lui Kasyapa, ca recompensă pentru slujirea sa ca preot, întregul pământ cu toate dealurile și pădurile sale. Și apoi, O, fiu al lui Kuru, de îndată ce zeița Pământ a fost dăruită, ea a devenit tristă în sufletul ei și i-a spus cu mânie următoarele cuvinte marelui domn, stăpânul lumilor: „O, zeu puternic, nu este demn de tine să mă dai unui muritor obișnuit. Și acest act de dăruire din partea ta nu va avea niciun rezultat; (căci) iată că eu voi coborî în adâncurile lumii de jos". Atunci, când sfântul binecuvântat Kasyapa a văzut-o pe zeița Pământ, descurajată și tristă, el, O, protector al oamenilor, a săvârșit un act de împăcare menit să-i potolească mânia. Și atunci, O, fiu al lui Pandu, Pământul a fost mulțumit de fapta lui pioasă. Ea s-a ridicat din nou din adâncurile apelor și s-a arătat sub forma unui altar sacru. Acesta, O, rege, este locul care manifestă în mod distinct forma unui altar. O, mare monarh, urcă-te pe el și vei câștiga curaj și putere. Și, O, rege, acesta este chiar altarul care ajunge până la mare și se odihnește pe sânul ei. Fie ca norocul să fie al tău, urcă-te aici și traversează singur marea. Și în timp ce te urci astăzi pe el, eu voi oficia ceremonia pentru a îndepărta tot răul de la tine; căci acest altar, de îndată ce este atins de un muritor, intră imediat în mare. Salutare zeului care protejează universul! Salutare ție, care ești dincolo de univers! O, stăpâne al zeilor, onorează-ne cu prezența ta în această mare. O, fiu al lui Pandu, trebuie să reciti următoarele cuvinte de adevăr și, în timp ce le reciti, trebuie să urci repede pe acest altar: „*Zeul focului, soarele, organul generației, apa, zeița și sămânța lui Vishnu și buricul nectarului. Zeul focului este organul care a generat (oceanul); pământul este trupul tău; Vishnu a depus sămânța care a dat naștere ființei tale și tu ești buricul nectarului*". Astfel, O, fiu al lui Pandu, cuvintele adevărului trebuie recitate în mod audibil, iar în timp ce le reciți, trebuie să te arunci în stăpânul râurilor. O, cel mai lăudabil dintre fiii lui Kunti, altfel acest stăpân al apelor de naștere divină, acest

cel mai bun depozit al apelor (pământului), nu ar trebui atins, O, fiu al lui Kunti, nici măcar cu vârful unei ierburi sacre.

Vaisampayana a spus: „Apoi, când ceremonia pentru alungarea răului a fost încheiată în numele său, magnanimul Yudhishthira a intrat în mare şi, după ce a îndeplinit toate poruncile sfântului, s-a dus la poalele dealului Mahendra şi a petrecut noaptea în acel loc.”

SECȚIUNEA CXV

Vaisampayana a spus: Protectorul pământului a petrecut acolo o singură noapte şi, împreună cu fraţii săi, le-a acordat cele mai înalte onoruri oamenilor religioşi. Lomasa i-a făcut cunoscute numele tuturor, precum Bhrigus, Angiras, Vasishthas şi Kasyapas. Sfântul regal i-a vizitat pe toţi şi le-a adus omagiu cu palmele împreunate. Apoi l-a întrebat pe viteazul Akritavrana, care era un adept al lui Parasurama, când se va arăta veneratul Parasurama oamenilor religioşi de aici? Se doreşte ca, cu această ocazie, să se poată vedea descendentul lui Bhrigu.

Akritavrana a spus: Călătoria ta către acest loc este deja cunoscută de Rama, a cărui suflet ştie spontan totul. El este pe deplin mulţumit de tine şi se va arăta cu uşurinţă în faţa ta. Sfinţii care practică penitenţa aici au permisiunea să-l vadă în a paisprezecea şi a opta zi a ciclului lunar. Mâine, la sfârşitul acestei nopţi, va începe a paisprezecea zi a ciclului lunar. Cu această ocazie, îl vei vedea îmbrăcat într-o piele de cerb negru şi cu părul împletit în formă de cocon.”

Yudhishthira a spus: Ai fost un adept al puternicului Rama, fiul lui Jamadagni; prin urmare, trebuie să fi fost martor ocular al tuturor faptelor săvârşite de el în trecut. Prin urmare, te rog să-mi povesteşti cum membrii castei militare au fost învinşi de Rama pe câmpul de luptă şi care a fost cauza iniţială a acelor conflicte.

Akritavrana a spus: Cu plăcere îţi voi povesti această poveste excelentă, O, fiu al lui Bharata, O, conducător al regilor, povestea faptelor divine ale lui Rama, fiul lui Jamadagni, care îşi avea originea în neamul lui Bhrigu. Îţi voi povesti şi realizările marelui conducător al tribului Haihaya. Acel rege, numit Arjuna, puternicul stăpân al tribului Haihaya, a fost ucis de Rama. El, O, fiu al lui Pandu, era înzestrat cu o mie de braţe; şi, prin favoarea lui Dattatreya, avea şi un car ceresc făcut din aur. Şi, O, protector al pământului, domnia lui se întindea peste întreaga lume animată, oriunde se afla pe acest pământ. Şi carul acelui puternic monarh putea merge pretutindeni fără obstacole. Şi devenit de neoprit datorită unei binecuvântări acordate, el se urca mereu în acel car şi călca în picioare zeii, yakşii şi sfinţii din toate părţile. Şi toate fiinţele născute, oriunde s-ar fi aflat, erau hărţuite de el. Atunci, celeştii şi sfinţii cu o viaţă rigidă şi virtuoasă s-au întâlnit şi i-au vorbit astfel lui Vishnu, zeul zeilor, ucigaşul demonilor şi posedat de o vitejie care nu dădea greş niciodată, spunând: „O, binecuvântat şi venerat stăpân, pentru a păstra toate fiinţele născute, este necesar ca Arjuna să fie ucis de tine”. Şi puternicul conducător al tribului Haihaya, aşezându-se pe carul său celest, l-a jignit pe Indra, în timp ce zeul se distra cu Sachi, regina sa. Atunci, O, fiu al lui Bharata, zeul binecuvântat şi venerat (Vishnu) s-a consultat cu Indra, cu scopul de a-l distruge pe fiul lui Kartavirya. Şi cu această ocazie, tot ceea ce era pentru binele lumii fiinţelor a fost comunicat de către stăpânul zeilor; iar zeul binecuvântat, venerat de întreaga lume, pentru a face tot ceea ce era necesar, s-a dus în încântătoarea pădure Vadari, care era refugiul ales de el pentru a practica penitenţa. Şi chiar în acest moment trăia pe pământ un puternic monarh în ţara Kanyakuvja, un suveran a cărui forţă militară era extrem de mare. Numele său, Gadhi, era renumit în lume. El, însă, s-a retras să trăiască în pădure. Şi în timp ce locuia în mijlocul pădurii, i s-a născut o fiică frumoasă ca o nimfă din ceruri. Şi Richika, fiul lui Bhrigu, a cerut-o în căsătorie. Atunci Gadhi i-a vorbit acelui Brahmana, care ducea o viaţă extrem de austeră, spunând: „Există un anumit obicei familial în neamul nostru, care a fost instituit de strămoşii mei dintr-o epocă apusă. Şi, O, cel mai excelent dintre membrii castei sacerdotale, să ştii că viitorul mire trebuie să ofere o zestre constând din o mie

de cai ageri, care trebuie să fie de culoare maro și fiecare dintre ei trebuie să aibă o singură ureche neagră. Dar, O, fiu al lui Bhrigu, unui sfânt venerabil ca tine nu i se poate cere să ofere același lucru. Nici fiica mea nu poate fi refuzată unui sfânt mărinimos de rangul tău (înălțat)". Atunci Richika a spus: „Îți voi da o mie de cai iuți, de culoare maro și având fiecare o singură ureche neagră; lasă-ți fiica să se căsătorească cu mine".

Akritavrana a spus. Astfel, după ce și-a dat cuvântul, O, rege, s-a dus și i-a spus lui Varuna: „Dă-mi o mie de cai rapizi, de culoare maro, fiecare cu o ureche neagră. Vreau aceeași zestre pentru căsătoria mea." Varuna i-a dat imediat o mie de cai. Acei cai ieșiseră din râul Ganga; de aceea locul a fost numit: Locul de debarcare al cailor. Și în orașul Kanyakuvja, fiica lui Gadhi, numită Satyavati, a fost dată în căsătorie; iar zeii înșiși au făcut parte din cortegiul miresei. Richika, cel mai excelent dintre membrii castei sacerdotale, a obținut astfel o mie de cai, i-a văzut pe locuitorii cerului și a câștigat o soție în forma potrivită. Și s-a bucurat de fata cu talia subțire, împlinindu-și astfel toate dorințele și visurile pe care le avusese vreodată. Și când nunta a fost sărbătorită, O, rege, tatăl său Bhrigu a venit în vizită să-l vadă pe el și pe soția sa; și s-a bucurat să-și vadă fiul demn de laudă. Și soțul și soția i-au arătat împreună respectul lor, lui care era venerat de toți zeii. Și când s-a așezat, amândoi, cu palmele împreunate, au stat lângă el, pentru a-i îndeplini dorințele. Atunci, venerabilul sfânt Bhrigu, bucuros în sufletul său, i-a vorbit norei sale, spunând: „O, fiică dragă, ca binecuvântare, sunt gata să-ți îndeplinesc orice dorință." Atunci ea i-a cerut să-i îndeplinească dorința ca atât ea, cât și mama ei să aibă un fiu. Și el i-a îndeplinit dorința cerută.

Bhrigu a spus: "În timpul sezonului tău, tu și mama ta trebuie să faceți o baie, cu ceremonia pentru a aduce pe lume un copil de sex masculin. Apoi, voi două trebuie să îmbrățișați separat doi copaci diferiți – ea un copac *peepal*, iar tu un smochin. Și, O, fată ascultătoare, iată două vase cu orez și lapte, pregătite de mine cu cea mai mare grijă. Am răscolit întregul univers pentru a găsi medicamentele, esența cărora a fost amestecată cu acest lapte și orez. Trebuie consumate cu cea mai mare grijă." Și spunând aceasta, el a dispărut din vedere. Cele două doamne, însă, au făcut un schimb atât în ceea ce privește vasele cu orez, cât și în ceea ce privește copacii (pe care fiecare trebuia să-i îmbrățișeze). Apoi, după trecerea multor zile, venerabilul sfânt a venit din nou. Și a venit știind (ce se întâmplase) datorită atributului său de cunoaștere divină. Apoi Bhrigu, posedând o putere nemaipomenită, i-a vorbit lui Satyavati, nora sa, spunând: „O, fată ascultătoare! O, fiica mea cu fruntea frumoasă, ai luat greșit vasul cu orez ca hrană. Și ai îmbrățișat greșit copacul. Mama ta te-a înșelat. Un fiu se va naște din tine, care, deși aparține castei preoțești, va avea un caracter potrivit pentru ordinul militar; în timp ce un fiu puternic se va naște din mama ta, care, deși de origine Kshatriya, va duce o viață potrivită pentru ordinul sacerdotal. Puterea lui va fi mare și va urma calea bătătorită de oamenii drepți." Apoi ea l-a implorat pe socrul ei din nou și din nou, spunând: „Nu lăsa ca fiul meu să aibă acest caracter, ci lasă ca nepotul meu să fie așa". Și, O, fiu al lui Pandu, el a răspuns: „Așa să fie!" Și astfel el a fost mulțumit să-i îndeplinească rugăciunea. Apoi ea a născut în ziua așteptată un fiu pe nume Jamadagni. Și acest fiu al lui Bhrigu era înzestrat atât cu splendoare, cât și cu grație. Și a crescut în ani și în putere și i-a întrecut pe ceilalți sfinți în priceperea sa în învățăturile vedice. O, căpetenie a neamului Bharata, lui, rivalizând în strălucire cu autorul luminii (soarele), i-a venit spontan și fără instruire cunoașterea întregii arte militare și a celor patru arme de aruncat.

SECȚIUNEA CXVI

Akritavrana a spus: Jamadagni s-a dedicat studiului *Vedelor* și practicii penitențelor sacre și a devenit faimos pentru austeritățile sale mari. Apoi a urmat un curs metodic de studiu și a obținut stăpânirea asupra întregii *Vede*. Și, O, rege, el i-a făcut o vizită lui Prasenajit și a cerut mâna Renukei în căsătorie. Și această rugăminte i-a fost îndeplinită de rege. Și bucuria neamului lui Bhrigu, care astfel a obținut-o pe Renuka ca soție, s-a stabilit cu ea într-o mănăstire și a început să practice penitențe, fiind ajutat de ea. Și patru băieți s-au născut din ea, Rama fiind al cincilea. Și,

deşi era cel mai tânăr, Rama era superior tuturor în ceea ce priveşte meritele. Odată, când fiii ei plecaseră să culeagă fructe, Renuka, care ducea o viaţă pură şi austeră, a ieşit să se scalde. Şi, O, rege, în timp ce se întorcea acasă, s-a întâmplat să-şi arunce privirea spre regele Martikavata, cunoscut sub numele de Chitraratha. Regele era în apă cu soţiile sale şi, purtând pe piept o coroană de lotus, se distra. Şi văzând forma lui magnifică, Renuka a fost inspirată de dorinţă. Şi această dorinţă nelegiuită nu a putut-o controla, ci s-a pângărit în apă şi s-a întors la schit cu inima înspăimântată. Soţul ei a perceput imediat starea în care se afla. Şi fiind puternic şi mândru şi cu o fire mâniată, când a văzut că ea fusese nesăbuită şi că strălucirea castităţii o părăsise, a mustrat-o strigând „Fie!”. În acel moment, a intrat cel mai mare dintre fiii lui Jamadagni, Rumanvan; apoi, Sushena, apoi Vasu şi, la fel, Viswavasu. Şi puternicul sfânt le-a poruncit tuturor, unul câte unul, să pună capăt vieţii mamei lor. Ei, însă, erau destul de confuzi şi descurajaţi. Şi nu puteau scoate niciun cuvânt. Atunci, el, înfuriat, i-a blestemat. Şi, fiind blestemaţi, şi-au pierdut minţile şi au devenit brusc ca nişte obiecte neînsufleţite, comportându-se ca animalele şi păsările. Apoi, Rama, ucigaşul eroilor ostili, a venit la schit, ultimul dintre toţi. Puternicul Jamadagni, cu braţele puternice şi mare ascet, i s-a adresat, spunând: „Omoară-ţi mama cea rea, fără remuşcări, O, fiule”. Atunci Rama a luat imediat un topor şi i-a tăiat capul mamei sale. Atunci, O, mare rege, mânia lui Jamadagni, cel cu suflet puternic, s-a potolit imediat; şi, mulţumit, el a rostit următoarele cuvinte: „Tu, fiule, ai îndeplinit la porunca mea această sarcină dificilă, fiind versat în virtute. Prin urmare, orice dorinţe ai avea în inima ta, sunt gata să ţi le îndeplinesc pe toate. Cere-mi ce doreşti”. Atunci Rama a cerut ca mama sa să fie readusă la viaţă, ca el să nu mai fie bântuit de amintirea acestei fapte crude, ca el să nu mai fie afectat de niciun păcat, ca fraţii săi să-şi recâştige starea anterioară, ca el să fie de neegalat pe câmpul de luptă şi ca el să aibă o viaţă lungă. Şi, O, fiu al lui Bharata, Jamadagni, ale cărui penitenţe erau cele mai riguroase, i-a îndeplinit toate dorinţele fiului său. Odată, însă, O, stăpâne, când fiii săi plecaseră ca şi înainte, viteazul fiu al lui Kartavirya, stăpânul ţării de lângă ţărmul mării, a venit la schit. Şi când a ajuns la acea schit, soţia sfântului l-a primit cu ospitalitate. El, însă, îmbătat de mândria unui războinic, nu a fost deloc mulţumit de primirea care i s-a făcut şi, cu forţa şi sfidând orice rezistenţă, a apucat şi a luat din acel schit vaca care furniza untul sacru, fără să ţină seama de mugetul puternic al vacii. Şi el a doborât fără milă copacii mari din pădure. Când Rama s-a întors acasă, tatăl său i-a povestit tot ce se întâmplase. Atunci, când Rama a văzut cum vaca mugea după viţelul ei, în inima lui s-a născut resentimentul. Şi s-a repezit spre fiul lui Kartavirya, ale cărui ultime clipe se apropiau. Atunci descendentul lui Bhrigu, exterminatorul eroilor ostili, şi-a arătat vitejia pe câmpul de luptă şi, cu săgeţi ascuţite cu vârfuri aplatizate, trase dintr-un arc frumos, i-a tăiat braţele lui Arjuna, care erau în număr de o mie şi erau masive ca nişte zăvoare (de lemn) pentru blocarea uşii. El, deja atins de mâna morţii, a fost învins de Rama, duşmanul său. Atunci rudele lui Arjuna, mâniate împotriva lui Rama, s-au năpustit asupra lui Jamadagni în schitul său, în timp ce Rama era plecat. Şi l-au ucis acolo; căci, deşi avea o mare putere, fiind angajat în acel moment în penitenţe, el nu a vrut să lupte. Şi în timp ce era atacat astfel de duşmanii săi, el striga în repetate rânduri numele lui Rama într-un mod neajutorat şi jalnic. Şi, O, Yudhishthira, fiii lui Kartavirya l-au împuşcat pe Jamadagni cu săgeţile lor şi, după ce şi-au pedepsit astfel duşmanul, au plecat. Şi când au plecat, şi când Jamadagni şi-a dat ultima suflare, Rama, bucuria neamului lui Bhrigu, s-a întors la schit, purtând în braţe combustibil pentru ritualurile religioase. Şi eroul şi-a văzut tatăl care fusese ucis. Şi, îndurerat nespus, a început să plângă soarta nedreaptă care îl doborâse pe tatăl său.

SECŢIUNEA CXVII

Rama a spus: Vina este a mea, tată, că, asemenea unui cerb în pădure, ai fost împuşcat mortal cu săgeţi de acei nemernici meschini şi proşti, fiii lui Kartavirya. Şi, tată, tu care erai virtuos şi neabătut de la calea dreptăţii şi inofensiv faţă de toate fiinţele vii, cum a permis soarta să mori în acest fel? Ce păcat îngrozitor trebuie să fi comis cei care te-au ucis cu sute de săgeţi ascuţite, deşi erai un om bătrân, angajat în penitenţe la momentul respectiv şi absolut avers faţă de lupta cu ei. Cu ce faţă vor vorbi aceşti oameni nerușinați despre fapta lor prietenilor şi servitorilor lor, şi anume că

au ucis un om virtuos, neajutat și care nu a opus rezistență? — O, protector al oamenilor, astfel el, mare în penitență, a plâns mult într-un mod înduioșător, apoi a îndeplinit ritualurile funerare pentru tatăl său plecat. Iar Rama, cuceritorul orașelor ostile, și-a incinerat tatăl pe rugul funerar și a jurat, O, descendent al neamului Bharata, să ucidă întreaga castă militară. Fiind de o forță extraordinară pe câmpul de luptă și posedând o vitejie potrivită unui suflet eroic, comparabil cu însuși zeul morții, el și-a luat arma într-o dispoziție furioasă și, singur, i-a ucis pe fiii lui Kartavirya. Și, O, căpetenie a castei militare, Rama, conducătorul tuturor celor capabili să-și învingă dușmanii, i-a doborât de trei ori pe toți adepții Kashatriya ai fiilor lui Kartavirya. Și de șapte ori acel puternic domn a exterminat triburile militare ale pământului. În zona numită Samantapanchaka, el a creat cinci lacuri de sânge. Acolo, cel mai puternic descendent al neamului lui Bhrigu a oferit libații strămoșilor săi, Bhrigus, iar Richika i-a apărut într-o formă vizibilă și i-a spus cuvinte de sfat. Apoi, fiul lui Jamadagni, cu numele temut, a săvârșit un sacrificiu puternic și l-a mulțumit pe stăpânul celeștilor și a dăruit pământul preoților slujitori. Și, O, protector al ființelor umane, el a ridicat un altar din aur, cu o lățime de zece *Vyamas* și o înălțime de nouă, și l-a dăruit magnanimului Kasyapa. Apoi, la porunca lui Kasyapa, brahmanii au împărțit altarul în mai multe părți, și astfel au devenit cunoscuți ca Khandavayamas (cei care împărțeau). Și exterminatorul rasei militare, dotat cu o forță imensă, a dăruit pământul înaltului Kasyapa, apoi s-a angajat într-o penitență extrem de severă. Acum el locuiește în acest Mahendra, monarhul dealurilor. Astfel au izbucnit ostilitățile între el și membrii castei militare, toți cei care locuiesc pe acest pământ; și Rama, înzestrat cu o forță imensă, a supus în acest fel întreaga lume.

Vaisampayana a spus: Apoi, în a paisprezecea zi a lunii, Rama, cel cu suflet puternic, la ora potrivită, s-a arătat membrilor castei preoțești, precum și virtuosului rege (Yudhishthira) și fraților săi mai mici. Și, O, rege al regilor, domnul împreună cu frații săi l-au venerat pe Rama, iar tu, O, cel mai drept dintre conducătorii oamenilor, i-ai acordat cele mai înalte onoruri tuturor membrilor clasei celor născuți de două ori. Și după ce l-a venerat pe fiul lui Jamadagni și a primit cuvinte de laudă din partea lui, la îndrumarea acestuia, și-a petrecut noaptea pe dealul Mahendra, apoi și-a început călătoria spre regiunile sudice.

SECȚIUNEA CXVIII

Vaisampayana a spus: Magnificul monarh și-a continuat călătoria și, în diferite locuri de pe malul mării, a vizitat diverse locuri de scăldat, toate sacre și plăcute, frecventate de oamenii din casta preoțească. Și, O, fiu al lui Parikshit! El s-a scăldat în mod corespunzător în ele, împreună cu frații săi mai mici, apoi s-a dus la un râu excelent, cel mai sfânt dintre toate. Acolo, regele mărinimos s-a scufundat, a adus ofrande strămoșilor și zeilor și a împărțit bogății liderilor clasei celor născuți de două ori. Apoi s-a dus la Godavari, un râu care se varsă direct în mare. Acolo a fost eliberat de păcatele sale. A ajuns la mare în țara Dravida și a vizitat locul sfânt numit după Agastya, care era extrem de sacru și excepțional de pur. Și viteazul rege a vizitat locurile sacre feminine. Aici a ascultat povestea faimoasei fapte realizate de Arjuna, șeful tuturor arcașilor, care depășea puterile oamenilor. Și aici a fost lăudat de cei mai înalți membri ai clasei sfinților, iar fiul lui Pandu a cunoscut cea mai mare bucurie. Și, O, protector al pământului! Conducătorul lumii, însoțit de Krishna, s-a scăldat în acele locuri sfinte și, vorbind cu laude despre vitejia lui Arjuna, și-a petrecut timpul în acel loc cu multă plăcere. Apoi a dăruit mii de vaci în acele locuri sfinte de pe malul mării și, împreună cu frații săi, a povestit cu mare bucurie cum Arjuna făcuse darul vacilor. Și el, O, rege! a vizitat unul câte unul acele locuri sfinte de pe malul mării și multe alte locuri sacre, împlinindu-și astfel dorința inimii, până când a ajuns la cel mai sfânt dintre toate, cunoscut sub numele de Suparaka. Apoi, după ce a traversat o anumită porțiune de coastă, a ajuns într-o pădure renumită pe pământ. Acolo, zeitățile practicau ascetismul în vremurile de demult, iar conducătorii virtuoși ai oamenilor îndeplineau ritualuri sacrificiale. Acolo, el, având brațe lungi și puternice, a văzut celebrul altar al fiului lui Richika, care era cel mai bun dintre toți arcașii. Altarul era înconjurat de o mulțime de asceți și era potrivit pentru a fi venerat de persoane cu o viață virtuoasă, și mulțimile

vântului și cei doi medici cerești și Yama, fiul soarelui și stăpânul bogăției, și Indra, și Vishnu, și stăpânul Creator și Shiva, și luna, și autorul zilei, și stăpânul apelor, și mulțimea Sadhyas, și Brahma, și strămoșii, și Rudra împreună cu toți adepții săi. Atunci regele a văzut sanctuarele sfinte și încântătoare ale tuturor zeilor și ale Vasus, ale oștirilor vântului și ale celor doi medici cerești și ale lui Yama, fiul soarelui și al domnului bogăției, ale lui Indra, ale lui Vishnu, ale domnului Creator și ale lui Shiva, ale lunii, ale autorului zilei, ale domnului apelor, ale oștirii Sadhyas, și Brahma, și strămoșii, și Rudra împreună cu toți adepții săi, și zeița învățăturii, și oștirea Siddhas, și mulți alți zei sfinți nemuritori. Și în acele altare, regele a ținut diverse posturi și a dăruit cantități mari de pietre prețioase. Și-a scufundat trupul în toate locurile sfinte, apoi s-a întors din nou la Surparaka. Și, din același loc de debarcare de pe malul mării, a pornit din nou împreună cu frații săi uterini și a ajuns la locul sfânt Prabhasa, a cărui faimă a fost răspândită de brahmanii puternici în întreaga lume. Acolo, având o pereche de ochi mari și roșii, s-a spălat împreună cu toți frații săi mai mici și a oferit libații strămoșilor și oștilor celeste; la fel au făcut și Krishna și toți acei brahmani împreună cu Lomasa. Timp de douăsprezece zile s-a hrănit doar cu aer și apă. Și el a făcut abluțiuni zile și nopți întregi și s-a înconjurat de focuri aprinse din toate părțile. Astfel, cel mai mare dintre toți oamenii virtuoși s-a angajat în ascetism. În timp ce el acționa astfel, Valarama și Krishna au aflat că regele practica penitențe într-o formă extrem de austeră și acești doi lideri ai întregului trib Vrishni, însoțiți de trupe, au venit la Yudhishthira din neamul lui Ajamidha. Și când Vrishnii au văzut că fiii lui Pandu zăceau pe pământ, cu trupurile acoperite de noroi, și când au văzut-o pe fiica lui Drupada într-o stare tristă, durerea lor a fost mare și nu s-au putut abține să nu izbucnească în lamentații zgomotoase. Atunci, regele, al cărui curaj era atât de mare încât nenorocirea nu-l putea doborî niciodată, i-a întâmpinat cordial pe Rama și Krishna și pe Samva, fiul lui Krishna, și pe nepotul lui Sini și pe alți Vrishni, și le-a adus onoruri într-o formă potrivită. Și ei, la rândul lor, i-au onorat pe toți fiii lui Pritha și au fost onorați în mod similar de fiii lui Pandu. Și s-au așezat în jurul lui Yudhishthira, așa cum în jurul lui Indra, O, rege, stau așezate oștirile cerești. Foarte mulțumit, le-a povestit tuturor despre intrigile adversarilor săi, despre cum a locuit în pădure și despre cum Arjuna s-a dus la reședința lui Indra pentru a învăța știința armelor — toate acestea le-a povestit cu inima plină de bucurie. Ei s-au bucurat să afle toate aceste vești de la el, dar când i-au văzut pe Pandavi atât de slăbiți, maiestuoșii și mărinimoșii Vrishni nu s-au putut abține să nu verse lacrimi, care le-au izvorât spontan din ochi din cauza agoniei pe care o simțeau.

SECȚIUNEA CXIX

Janamejaya a spus: „O, tu, cel cu bogăție ascetică! Când fiii lui Pandu și Vrishnis au ajuns la locul sfânt Prabhasa, ce au făcut și ce conversație au purtat acolo, pentru că toți erau suflete puternice, pricepuți în toate ramurile științei, iar atât Vrishnis, cât și fiii lui Pandu se apreciau reciproc în mod prietenos.”

Vaisampayana a spus: Când Vrishni au ajuns la locul sfânt Prabhasa, locul sacru de debarcare de pe coastă, i-au înconjurat pe fiii lui Pandu și i-au așteptat. Atunci Valarama, asemănător ca nuanță cu laptele de vacă și floarea Kunda și luna și argintul și rădăcina de lotus și care purta o coroană din flori sălbatice și care avea plugul ca arme, i-a vorbit celui cu ochi de lotus, spunând: „ O, Krishna, nu văd că practicarea virtuții duce la ceva bun sau că practicile nedrepte pot provoca răul, din moment ce magnanimul Yudhishthira se află în această stare mizerabilă, cu părul încâlcit, locuind în pădure și purtând ca îmbrăcăminte scoarța copacilor. Iar Duryodhana stăpânește acum pământul, și pământul încă nu l-a înghițit. Din aceasta, o persoană cu simțuri limitate ar crede că un mod de viață vicios este preferabil unui mod de viață virtuos. Când Duryodhana se află într-o stare înfloritoare, iar Yudhishthira, jefuit de tronul său, suferă astfel, ce ar trebui să facă oamenii într-o astfel de situație? - Aceasta este îndoiala care îi neliniștește acum pe toți oamenii. Iată-l pe stăpânul oamenilor, descendent al zeului virtuții, care se ține cu tărie de calea dreaptă, strict sincer și cu o inimă generoasă. Acest fiu al lui Pritha ar renunța la regatul și plăcerile sale, dar nu s-ar abate de la calea dreaptă, pentru a prospera. Cum se face că Bhishma și Kripa și brahmanul Drona și

bătrânul rege, membrul senior al casei, trăiesc fericiți, după ce i-au alungat pe fiii lui Pritha? Rușine liderilor răuvoitori ai neamului lui Bharata! Ce le va spune acel păcătos, căpetenia pământului, strămoșilor dispăruți ai neamului său, când nenorocitul îi va întâlni în lumea de dincolo? După ce și-a alungat de pe tron fiii nevinovați, va putea oare să declare că i-a tratat într-un mod ireproșabil? El nu vede acum cu ochiul minții cum a devenit atât de orb și din cauza cărei fapte a orbit printre regii întregii lumi. Nu este oare pentru că l-a alungat pe fiul lui Kunit din regatul său? Nu am nicio îndoială că fiul lui Vichitravirya, când el și fiii săi au comis această faptă inumană, a văzut în locul unde sunt arse cadavrele, copaci înfloriți de o nuanță aurie. Cu siguranță că le-a cerut sfatul, când aceștia stăteau în fața lui cu umerii îndreptați spre el și cu ochii mari și roșii fixați asupra lui, și cu siguranță că a ascultat sfatul lor rău, deoarece l-a trimis fără teamă pe Yudhishthira în pădure, care avea toate armele de război cu el și era însoțit de frații lui mai mici. Acest Bhima, al cărui apetit vorace este ca al unui lup, este capabil să distrugă, numai cu forța brațelor sale puternice și fără ajutorul vreunei arme de război, o formidabilă armată de trupe inamice. Forțele de pe câmpul de luptă au fost complet descurajate auzindu-i strigătul de război. Iar acum, cel puternic suferă de foame și de sete și este slăbit de călătoriile obositoare. Dar când va lua în mână săgeți și diverse alte arme de război și își va întâlni dușmanii pe câmpul de luptă, își va aminti atunci suferințele vieții sale extrem de mizerabile din pădure și îi va ucide pe toți dușmanii: sunt sigur de acest lucru. Nu există în întreaga lume niciun suflet care să se poată lăuda cu o forță și o vitejie egale cu ale lui. Și trupul său, din păcate, este slăbit de frig, căldură și vânturi. Dar când se va ridica la luptă, nu va lăsa niciunul dintre dușmanii săi în viață. Acest erou puternic, care este un războinic foarte mare când se urcă pe car — acest Bhima, cu un apetit care rivalizează cu cel al unui lup, a cucerit singur toți conducătorii oamenilor din est, împreună cu cei care i-au urmat în luptă; și s-a întors din acele războaie teafăr și nevătămat. Și același Bhima, îmbrăcat mizerabil în scoarță de copac, duce acum o viață mizerabilă în pădure. Acest puternic Sahadeva i-a învins pe toți regii din sud; acei stăpâni ai oamenilor care se adunaseră pe malul mării — priviți-l acum în hainele unui pustnic. Viteaz în luptă, Nakula i-a învins singur pe regii care stăpâneau regiunile din vest — iar acum umblă prin pădure, hrănindu-se cu fructe și rădăcini, cu părul încâlcit pe cap și cu corpul acoperit de murdărie. Această fiică a unui rege, care este o mare războinică când se urcă pe car, s-a ridicat de sub altar, în timpul fastului ritualurilor sacrificiale. Ea a fost mereu obișnuită cu o viață fericită; cum poate suporta acum această viață extrem de mizerabilă în această pădure! Și fiul zeului virtuții — virtutea care stă la capul tuturor căutărilor vieții — și fiul zeului vântului și, de asemenea, fiul stăpânului celeștilor, și cei doi fii ai medicilor cerești, fiind fiii tuturor acestor zei și obișnuiți întotdeauna cu o viață fericită, cum trăiesc ei în această pădure, lipsiți de toate conforturile? Când fiul Virtuții a suferit înfrângerea, și când soția lui, frații lui, adepții lui și el însuși au fost alungați, iar Duryodhana a început să înflorească, de ce nu s-a prăbușit pământul cu toate dealurile sale?”

SECȚIUNEA CXX

Satyaki a spus: O, Rama! Nu este momentul pentru lamentări; să facem ceea ce este potrivit și adecvat pentru situația actuală, chiar dacă Yudhishthira nu scoate niciun cuvânt. Cei care au persoane care le veghează bunăstarea nu întreprind nimic singuri; au pe alții care le fac treaba, așa cum Saivya și alții au făcut pentru Yayati. La fel, O Rama! Cei care au numit funcționari să le îndeplinească sarcinile pe propria răspundere, ca lideri ai oamenilor, pot fi considerați ca având adevărați patroni și nu întâmpină dificultăți, ca ființele neajutorate. Cum se face că, atunci când fiii lui Pritha îi au ca patroni pe acești doi bărbați, Rama și Krishna, și pe ceilalți doi, Pradyumna și Samva, împreună cu mine, acești patroni fiind capabili să protejeze toate cele trei lumi, cum se face că fiul lui Pritha trăiește în pădure cu frații săi? Este potrivit ca astăzi armata Dasarhas să pornească la marș, înarmată cu diverse arme și cu zale în carouri. Fie ca fiii lui Dhritarashtra să fie copleșiți de forțele Vrishinilor și să meargă împreună cu prietenii lor la lăcașul zeului morții. Numai cel care mânuiește arcul făcut din corn (Krishna), numai tu, dacă ai fi trezit, ai putea să înconjori chiar și întreaga lume. Îți cer să-l ucizi pe fiul lui Dhritarashtra împreună cu toți oamenii lui, așa cum marele Indra, stăpânul zeilor, l-a ucis pe Vritra. Arjuna, fiul lui Pritha, este fratele meu, prietenul

meu, învăţătorul meu şi este ca un al doilea eu al lui Krishna. De aceea oamenii îşi doresc un fiu vrednic, iar învăţătorul caută un elev care să nu-l contrazică. De aceea a sosit timpul pentru această lucrare excelentă, care este cea mai bună dintre toate sarcinile şi dificil de îndeplinit. Voi respinge salvele de arme ale lui Duryodhana cu propriile mele arme excelente. Voi învinge pe toţi pe câmpul de luptă. În mânia mea, îi voi tăia capul cu săgeţile mele excelente, puţin inferioare şerpilor, otrăvii şi focului. Şi cu lama ascuţită a sabiei mele, îi voi tăia cu forţa capul de trunchi, pe câmpul de luptă; apoi îi voi ucide pe adepţii lui, pe Duryodhana şi pe toată rasa lui Kuru. O, fiu al lui Rohini! Lasă adepţii lui Bhima să mă privească cu bucurie în inimă, când voi ţine armele de război pe câmpul de luptă şi când voi continua să ucid toţi cei mai buni luptători de partea lui Kuru, aşa cum la sfârşitul timpului focul va arde grămezi uriaşe de paie. Kripa, Drona, Vikarna şi Karna nu sunt în stare să suporte săgeţile ascuţite trase de Pradyumna. Cunosc puterea fiului lui Arjuna — el se comportă ca fiul lui Krishna pe câmpul de luptă. Fie ca Samva să-l pedepsească pe Dussasana cu forţa braţelor sale; fie ca el să-l distrugă cu forţa pe Dussasana, pe vizitiul său şi pe carul său. Pe câmpul de luptă, când fiul lui Jamvavati devine de neînvins în luptă, nimic nu-i poate rezista forţei sale. Armata demonului Samvara a fost rapid înfrântă de el, când era doar un băiat. El l-a ucis în luptă pe Asvachakra, care avea coapsele rotunde şi braţele musculoase de o lungime extraordinară. Cine ar putea să se apropie de carul lui Samva, care este mare în luptă, când este urcat pe car? Aşa cum un muritor care ajunge în ghearele morţii nu poate scăpa niciodată, cine ar putea, odată ajuns în ghearele lui pe câmpul de luptă, să se întoarcă cu viaţă? Fiul lui Vasudeva va arde cu salvele săgeţilor sale înflăcărate toate trupele inamice, pe cei doi războinici, Bhishma şi Drona, care sunt mari pe car, şi pe Somadatta, înconjurat de toţi fiii săi. Ce există în întreaga lume, inclusiv zeii, cu care Krishna nu se poate confrunta de la egal la egal, când ia armele de război, mânuieşte în mâinile sale săgeţi excelente, se înarmează cu zarurile sale şi devine astfel de neegalat în luptă? Atunci, Aniruddha să ia şi el în mână scutul şi sabia şi să acopere suprafaţa pământului cu fiii lui Dhritarashtra, cu capetele separate de trunchiuri, cu trupurile lipsite de orice conştiinţă, ca într-un ritual de sacrificiu, altarul fiind acoperit cu iarbă sacră aşezată pe el. Şi Gada şi Uluka, şi Vahuka şi Bhanu şi Nitha şi tânărul Nishatha, viteaz în luptă, şi Sarana, şi Charudeshna, de neînvins în război, să săvârşească fapte pe măsura neamului lor. Să ucidă armata unită a Sarwatas şi Suras, împreună cu cei mai buni soldaţi ai Vrishnis, Bhojas şi Andhakas, pe acei fii ai lui Dhritarashtra pe câmpul de luptă şi să-şi sporească faima în întreaga lume. Apoi, să-l lăsăm pe Abhimanyu să stăpânească lumea atât timp cât acest om virtuos, magnanimul Yudhishthira, va fi ocupat cu îndeplinirea jurământului său, jurământul care a fost acceptat şi declarat de el, cel mai drept dintre rasa Kuru, cu ocazia celebrului joc de zaruri. După aceea, virtuosul rege va proteja pământul, toţi duşmanii săi fiind învinşi în luptă de săgeţile pe care le vom trage noi. Atunci nu vor mai rămâne pe pământ niciunul dintre fiii lui Dhritarashtra, nici fiul vizitiului (Karna). Aceasta este cea mai importantă sarcină pe care trebuie să o îndeplinim şi care ne va aduce cu siguranţă faimă.

Krishna a spus: O, descendent al neamului Madhu! Fără îndoială că ceea ce spui este adevărat; acceptăm cuvintele tale, O, tu, cel cu curaj care nu slăbeşte niciodată! Dar acest taur al neamului Kuru (Yudhishthira) nu ar accepta niciodată suveranitatea pământului, dacă nu ar fi câştigată prin vitejia propriilor sale arme. Nici din plăcere, nici din frică, nici din lăcomie, Yudhishthira nu ar renunţa vreodată la regulile castei; nici aceşti doi eroi, care sunt puternici când sunt urcaţi pe un car — Bhima şi Arjuna; nici fraţii gemeni, nici Krishna, fiica lui Drupada. El, care are pofta unui lup (Bhima), şi câştigătorul bogăţiilor (Arjuna), sunt amândoi de neegalat în luptă în întreaga lume. Şi de ce nu ar trebui acest rege să domnească peste întreaga lume, când are cei doi fii ai lui Madri care îi susţin cauza? Înaltul suveran al Panchalei, împreună cu regele Kekaya, şi noi, de asemenea, ar trebui să ne unim forţele, şi atunci duşmanii lui Yudhisthira ar fi nimiciţi.

Yudhishthira a spus: Nu este ciudat că vorbeşti astfel, O, descendent al neamului lui Madhu! Dar pentru mine adevărul pare a fi prima consideraţie, mai presus chiar şi de puterea mea suverană. Însă numai Krishna ştie cu exactitate cine sunt eu, şi numai eu ştiu cu exactitate cine este (cu adevărat) Krishna. O, tu, cel înzestrat cu vitejie! O, descendent al neamului lui Madhu! De

îndată ce va percepe că a sosit momentul pentru fapte de vitejie, atunci, O, cel mai viteaz dintre neamul lui Sini, și el, cel cu părul frumos (Krishna), îl va învinge pe Suyodhana. Lăsați-i pe bravii oameni din neamul Dasarha să se întoarcă astăzi. Ei sunt patronii mei; și, fiind cei mai de seamă dintre oameni, m-au vizitat aici. O, voi, cei cu putere nemăsurată! Nu vă abateți niciodată de la calea virtuții. Vă voi revedea când vă veți aduna fericiți împreună.

Apoi, după ce s-au salutat reciproc și s-au închinat înaintașilor, și după ce i-au îmbrățișat pe cei tineri, acei bărbați viteji din neamul Yadu și fiii lui Pandu s-au despărțit. Yadu s-au reunit la casa lor, iar Pandava și-au continuat călătoria către locurile sacre. Apoi, după ce s-a despărțit de Krishna, virtuosul rege, însoțit de frații și servitorii săi, precum și de Lomasa, s-a îndreptat către râul sacru Payosini. Locul de debarcare a fost construit de regele Vidarbha. Și el a început să locuiască pe malurile Payosini, ale cărui ape erau amestecate cu sucul distilat Soma. Acolo, Yudhishthira, cel cu sufletul înalt, a fost întâmpinat cu laude excelente de către numeroși lideri ai clasei celor născuți de două ori, care erau încântați să-l vadă acolo.

SECȚIUNEA CXXI

Lomasa a spus: O, rege! Când Nriga a adus un sacrificiu aici, el l-a mulțumit pe Indra, distrugătorul orașelor ostile, oferindu-i sucul Soma. Iar Indra s-a revigorat și a fost foarte mulțumit. Aici, zeii împreună cu Indira și protectorii tuturor ființelor născute au sărbătorit sacrificii de diferite feluri la scară largă și au plătit gratificații abundente preoților slujitori. Aici, regele Amurtarayasa, stăpânul lumii, l-a mulțumit pe Indra, deținătorul fulgerului, prin oferirea sucului Soma, când șapte sacrificii de cai au fost efectuate de acel rege. Articolele care în alte rituri sacrificiale sunt realizate în mod uniform din lemn și pământ, au fost toate realizate din aur în cele șapte sacrificii efectuate de el. Și se spune că în toate aceste rituri, șapte seturi de țăruși, inele pentru țărușii sacrificiali, pete, polonice, ustensile, linguri au fost pregătite de el. Pe fiecare țăruș sacrificial, șapte inele au fost fixate în partea de sus. Și, O, Yudhishthira! Celeștii, împreună cu Indira, au ridicat ei înșiși țărușii de sacrificiu din aur strălucitor care fuseseră pregătiți pentru ritualurile sale sacre. În toate aceste sacrificii magnifice instituite de Gaya, protectorul pământului, Indira s-a bucurat bând sucul Soma, iar preoții slujitori au fost mulțumiți de gratificațiile care le-au fost plătite. Și preoții au obținut bogății nemăsurate, care le-au fost numărate. Și așa cum nicio ființă nu poate număra grăunțele de nisip de pe pământ, stelele de pe cer sau picăturile de ploaie când plouă, tot așa bogățiile pe care Gaya le-a dăruit nu puteau fi numărate. Atât de nemăsurate erau bogățiile, O, mare rege, care au fost dăruite preoților slujitori în toate cele șapte sacrificii, încât chiar și obiectele menționate mai sus puteau fi numărate, dar darurile oferite de cel a cărui generozitate depășea tot ce se cunoștea până atunci nu puteau fi numărate. Iar sculptorul zeilor a realizat imagini ale zeiței vorbirii din aur; și regele i-a mulțumit pe membrii castei sacerdotale, care sosiseră din toate punctele cardinale, oferindu-le cadouri acele imagini din aur. O, protector al oamenilor! Când Gaya, cel cu sufletul înalt, a îndeplinit ritualurile sacrificiale, a ridicat grămezi sacrificiale în atât de multe locuri diferite, încât a rămas foarte puțin spațiu liber pe suprafața pământului. Și, O, descendent al neamului Bharata! prin acel act sacru, el a ajuns în tărâmurile lui Indra. Oricine se va scălda în râul Payosini, va ajunge în tărâmurile atinse de Gaya. De aceea, O, stăpân al regilor! O, prinț neclintit! tu și frații tăi ar trebui să vă scăldați în acest râu; atunci, O, protector al pământului, vei fi eliberat de toate aceste păcate.

Vaisampayana a spus: „O, cel mai lăudabil dintre oameni! Yudhishthira și frații săi s-au spălat în râul Payosini. Apoi, o, prinț fără păcat! Puternicul monarh, împreună cu frații săi, a călătorit spre dealul safirelor și marele râu Narmada. Sfântul binecuvântat Lomasa i-a numit acolo toate locurile sfinte încântătoare și toate altarele sacre ale celor celesti. Apoi, împreună cu frații săi, a vizitat acele locuri, după dorința și conveniența sa. Și în diferite locuri, mii de brahmani au primit daruri de la el.”

Lomasa a spus: „O, fiu al lui Kunti! Cel care vizitează Dealul Safirului și își scufundă trupul în râul Narmada ajunge în regiunile locuite de celești și regi. O, cel mai lăudabil dintre oameni! Această perioadă este joncțiunea dintre era *Treta* și era *Kali*, O, fiu al lui Kunti! Aceasta este perioada în care o persoană scapă de toate păcatele sale. O, respectat domn! Acesta este locul în care Saryati a îndeplinit ritualuri sacrificiale, în care Indra a apărut într-o formă vizibilă și a băut sucul Soma, împreună cu cei doi medici celești. Și fiul lui Bhrigu, cunoscut pentru austeritățile sale severe, a conceput mânie față de marele Indra; iar puternicul Chyavana l-a paralizat pe Indra și a obținut-o pe prințesa Sukanya ca soție.”

Yudhishthira a spus: Cum a fost paralizat de Chyavana pedepsitorul demonului Paka, zeul care poseda cele șase atribute? Și din ce motiv puternicul sfânt a conceput mânie față de Indra? Și cum, O, Brahmana, i-a ridicat pe medicii celești la rangul de băutori de Soma? Toate acestea, exact așa cum s-au întâmplat, venerabila ta persoană va avea plăcerea să mi le povestească.

SECȚIUNEA CXXII

Lomasa a spus: Marele sfânt Bhrigu a avut un fiu, pe nume Chyavana. Acesta, având o înfățișare extrem de strălucitoare, a început să practice austerități lângă lacul de acolo. Și, O, fiu al lui Pandu! O, protector al oamenilor! El, cu energia sa puternică, a adoptat postura numită *Vira*, liniștit și nemișcat ca un stâlp neînsuflețit, și pentru o lungă perioadă de timp a rămas în același loc. Și s-a transformat într-un mușuroi de furnici acoperit cu plante cățărătoare. Și după o lungă perioadă de timp, roiuri de furnici l-au învăluit. Și acoperit peste tot cu furnici, sfântul înțelept arăta exact ca un morman de pământ. Și a continuat să practice austerități, înconjurat din toate părțile de acel furnicar. După o lungă perioadă de timp, acel conducător al pământului, numit Saryati, a vizitat acest lac plăcut și excelent pentru a se distra. Cu el erau patru mii de femei, pe care le luase de soții, O, fiu al neamului Bharata! Era acolo și singura lui fiică, înzestrată cu sprâncene frumoase, numită Sukanya. Înconjurată de servitoarele sale și împodobită cu bijuterii demne de ființele celeste, în timp ce se plimba, se apropie de furnicarul unde stătea fiul lui Bhrigu. Înconjurată de servitoarele sale, începu să se distreze acolo, admirând peisajul frumos și privind copacii înalți ai pădurii. Era frumoasă și în floarea tinereții; era amoroasă și dornică să se distreze. Și a început să rupă crengile copacilor din pădure care purtau flori. Iar fiul lui Bhrigu, înzestrat cu inteligență, a văzut-o rătăcind ca un fulger, fără servitoarele ei, purtând o singură bucată de pânză și împodobită cu ornamente. Și văzând-o în pădurea pustie, acel ascet de o strălucire extraordinară a fost inspirat de dorință. Și acel Rishi regenerat, care poseda energie ascetică și avea o voce joasă, a chemat-o pe cea norocoasă, dar ea nu l-a auzit. Apoi, văzând ochii fiului lui Bhrigu din mușuroiul de furnici, Sukanya, din curiozitate și pierzându-și mințile, a spus: „Ce este asta?” și i-a străpuns ochii (lui Rishi) cu spini. Și, pe măsură ce privirea ei îi străpungea ochii, el simți o durere cumplită și se înfurie. Și (din furie) el împiedică nevoile naturale ale trupelor lui Saryati. Și, nevoile lor naturale fiind împiedicate, oamenii erau foarte afectați. Văzând această stare de fapt, regele a întrebat: „Cine i-a făcut rău ilustrului fiu al lui Bhrigu, bătrân și mereu angajat în austerități și cu un temperament furios? Spuneți-mi repede dacă știți”. Soldații i-au răspuns: „Nu știm dacă cineva i-a făcut rău lui Rishi. Fă tu, după cum dorești, o anchetă amănunțită în această chestiune”. Atunci, acel stăpân al pământului, folosind (după cum a considerat necesar) atât amenințări, cât și conciliere, i-a întrebat pe prietenii săi (despre circumstanțe). Dar nici ei nu știau nimic. Văzând că armata era în suferință din cauza obstrucționării nevoilor naturale și găsind-o pe tatăl ei îndurerat, Sukanya a spus: „Rătăcind prin pădure, am dat peste o substanță strălucitoare în mușuroiul de furnici de aici. Considerând-o un licurici, m-am apropiat de ea și am străpuns-o (cu spini)”; Auzind aceasta, Saryati a venit imediat la mușuroiul de furnici și l-a văzut acolo pe fiul lui Bhrigu, bătrân atât ca vârstă, cât și ca austeritate. Atunci stăpânul pământului, cu mâinile împreunate, l-a implorat (pe ascet) spunând: „Se cuvine să ierți ceea ce fiica mea, din ignoranță și neștiință, ți-a făcut”. Chyavana, fiul lui Bhrigu, s-a adresat monarhului spunând: „Ignorându-mă, aceasta, plină de mândrie, mi-a străpuns ochii. Chiar și ea, O,

rege, înzestrată cu frumusețe și lipsită de simțuri din cauza ignoranței și ispitei — chiar și fiica ta aș vrea să o iau de soție, îți spun sincer, numai cu această condiție te voi ierta”.

Lomasa a spus: Auzind cuvintele înțeleptului, Saryati, fără să ezite, i-a dat fiica sa pe Chyavana, cel cu sufletul înalt. După ce a primit mâna fetei, sfântul a fost mulțumit de rege. Și după ce a câștigat harul lui Rishi, regele s-a dus în orașul său, însoțit de trupele sale. Și Sukanya, fără cusur, obținând pe acel ascet ca soț, a început să-l îngrijească, practicând penitențe și respectând poruncile. Și cea cu chipul grațios și lipsită de viclenie l-a venerat pe Chyavana și a slujit oaspeții și focul sacru.

SECȚIUNEA CXXIII

Lomasa a spus: Odată, O, rege, acei cerești, și anume gemenii Aswini, au zărit-o pe Sukanya, când ea tocmai se scăldase și era goală. Și văzând-o pe aceasta, cu membrele ei excelente, asemănătoare fiicei stăpânului celeștilor, Aswinii născuți din născătoare s-au apropiat de ea și i s-au adresat, spunând: „O, tu, cu coapsele frumoase, a cui fiică ești? Și ce faci în această pădure? O, tu, cea norocoasă, O, tu, cea cu grație excelentă, dorim să știm acest lucru, spune-ne, te rog.” Atunci ea le-a răspuns timid celor mai importanți dintre cerești. „Cunoașteți-mă ca fiica lui Sarayati și soția lui Chyavana.” Atunci Aswinii i-au vorbit din nou, zâmbind. „De ce, O, norocoasă, tatăl tău te-a dăruit unei persoane care este pe moarte? Cu siguranță, O, fată timidă, tu strălucești în această pădure ca un fulger. Nici în regiunile celeștilor înșiși, O, fată, ochii noștri nu au văzut pe cineva ca tine. O, domnișoară, fără podoabe și fără haine vesele, așa cum ești, înfrumusețezi această pădure în mod extraordinar. Totuși, O, tu, cu membrele fără cusur, nu poți arăta atât de frumoasă, când (ca în prezent) ești murdară de noroi și mizerie, pe cât ai putea, dacă ai fi împodobită cu toate podoabele și ai purta haine somptuoase. De ce, O, fată excelentă, în această situație, slujești un soț bătrân și decrepit, care a devenit incapabil să-și dea seama de plăcere și, de asemenea, să te întrețină, O, tu, cu zâmbetul luminos? O, fecioară divin de frumoasă, renunță la Chyavana și acceptă pe unul dintre noi. De ce, O fată excelentă, în această situație dificilă, slujești un soț bătrân și decrepit, care a devenit incapabil să-ți ofere plăcere și să te întrețină, O, tu, cu zâmbetul luminos? O, fecioară de o frumusețe divină, renunță la Chyavana și acceptă pe unul dintre noi ca soț. Nu se cuvine să-ți irosești tinerețea în zadar.”

Astfel abordată, Sukanya le-a răspuns celor cerești, zicând: „Sunt devotată soțului meu, Chyavana: nu aveți niciun dubiu (în ceea ce privește fidelitatea mea).” Atunci ei i-au vorbit din nou: „Noi doi suntem medici cerești renumiți. Îl vom face pe stăpânul tău tânăr și grațios. Alege-l pe unul dintre noi, adică pe noi înșine și pe soțul tău, ca partener al tău. Promite-ne acest lucru, O, norocoasă, și adu-l aici pe soțul tău.”... O, rege, conform cuvintelor lor, ea s-a dus la fiul lui Bhrigu și i-a comunicat ceea ce îi spusese cei doi celestiali. Auzind mesajul ei, Chyavana i-a spus soției sale: „Fă așa”. După ce a primit permisiunea stăpânului ei, (ea s-a întors la cei cerești) și a spus: „Faceți așa”. Apoi, auzind cuvintele ei, ”Faceți așa”, ei i-au vorbit fiicei regelui: „Lasă-l pe soțul tău să intre în apă”. Atunci Chyavana, dorind să obțină frumusețea, a intrat repede în apă. Și gemenii Aswini, O, rege, s-au scufundat în apa lacului. Iar în clipa următoare, toți au ieșit din lac cu o înfățișare de o frumusețe nemaiîntâlnită, tineri și purtând cercei lustruiți. Și toți, având aceeași înfățișare plăcută privirii, i s-au adresat spunând: „O, norocoasă, alege-l pe unul dintre noi ca soț. Și, O, frumoasă, alege-l pe cel care îți place ca stăpân.” Găsind însă că toți aveau aceeași înfățișare, ea a deliberat; și, în cele din urmă, după ce a stabilit identitatea soțului ei, l-a ales pe el.

După ce a obținut frumusețea râvnită și, de asemenea, pe soția sa, Chyavana, de o energie extraordinară, foarte mulțumit, le-a spus următoarele cuvinte zeilor născuți din născătoare: „Deoarece, prin mâinile voastre, un bătrân, am obținut tinerețe, frumusețe și, de asemenea, această soție a mea, vă voi face, foarte mulțumit, să beți sucul Soma în prezența însuși stăpânului zeilor. Vă

spun acest lucru cu sinceritate." Auzind aceasta, foarte încântați, gemenii s-au înălțat la cer; iar Chyavana și Sukanya și-au petrecut zilele fericite, la fel ca zeii.

SECȚIUNEA CXXIV

Lomasa a spus: Acum, vestea că Chyavana fusese transformat într-un tânăr a ajuns la Saryati. Și, foarte mulțumit, el a venit, însoțit de trupele sale, la schitul fiului lui Bhrigu. Și i-a văzut pe Chyavana și Sukanya, ca doi copii născuți din zei, iar bucuria lui și a soției sale era la fel de mare ca și cum regele ar fi cucerit întreaga lume. Și conducătorul pământului, împreună cu soția sa, au fost primiți cu onoare de către acel sfânt. Și regele s-a așezat lângă ascet și a intrat într-o conversație plăcută și de bun augur. Atunci, O, rege, fiul lui Bhrigu i-a spus regelui aceste cuvinte liniștitoare: „O, rege, voi oficia o ceremonie religioasă care va fi îndeplinită de tine: procură, așadar, articolele necesare." Atunci, acel protector al pământului, Saryati, a simțit o bucurie nemărginită și, O, mare rege, și-a exprimat aprobarea față de propunerea făcută de Chyavana. Și într-o zi propice, potrivită pentru începerea unei ceremonii sacrificiale, Saryati a ordonat ridicarea unui altar sacrificial de o descriere excelentă și splendid amenajat cu toate lucrurile dorite. Acolo, Chyavana, fiul lui Bhrigu, a oficiat pentru rege în calitate de preot. Acum ascultați-mă povestind evenimentele minunate care s-au petrecut în acel loc. Chyavana a luat o cantitate de suc de Soma, pentru a-l oferi Aswinilor, care erau medicii celor cerești. Și în timp ce sfântul lua ofranda destinată celor doi gemeni cerești, Indra și-a pronunțat interdicția, spunând: „În opinia mea, acești Aswini nu au dreptul să primească o ofrandă de suc de Soma. Ei sunt medicii celor cerești din ceruri, iar această vocație a lor i-a lipsit de dreptul (în ceea ce privește Soma)". Atunci Chyavana a spus: „Aceștia doi sunt niște întreprinzători puternici, posedând suflete puternice și fiind înzestrați cu o frumusețe și o grație ieșite din comun. Și ei, O, Indra, m-au transformat într-o persoană etern tânără, asemenea unui celest. De ce tu și ceilalți cerești ați avea dreptul la sucul distilat de Soma, iar ei nu? O, stăpân al celor cerești, O, distrugător al orașelor ostile! Să știi că și Aswinii sunt considerați zei." La auzul acestor cuvinte, Indra a spus: „Aceștia doi practică arta vindecării, așa că nu sunt decât servitori. Și, luând forme după bunul lor plac, ei rătăcesc prin lumea ființelor muritoare. Cum pot ei atunci să revendice în mod legitim sucul de Soma?"

Lomasa a spus: Când aceste cuvinte identice au fost rostite din nou și din nou de către stăpânul ceresc, fiul lui Bhrigu, disprețuindu-l pe Indra, a luat ofranda pe care intenționa să o aducă. Și când era pe punctul de a lua o porție excelentă din sucul Soma cu scopul de a-l oferi celor doi Aswini, distrugătorul demonului Vala (Indra) i-a observat fapta și i-a spus astfel: „Dacă iei Soma cu intenția de a-l oferi celor cerești, voi arunca asupra ta fulgerul meu de formă îngrozitoare, care este superior tuturor armelor existente". Astfel abordat de Indra, fiul lui Bhrigu, i-a aruncat lui Indra o privire zâmbitoare și a luat în mod corespunzător o cantitate considerabilă de suc de Soma, pentru a face o ofrandă celor doi Aswini. Atunci stăpânul lui Sachi a aruncat spre el fulgerul de formă înfricoșătoare. Și când era pe punctul de a-l lansa, brațul său a fost paralizat de fiul lui Bhrigu. După ce i-a paralizat brațul, Chyavana a recitat imnuri sacre și a făcut ofrande pe foc. Obiectivul său fiind atins, el a încercat acum să distrugă acel celest. Apoi, prin virtutea energiei ascetice a acelui sfânt, a apărut un spirit rău, un demon uriaș, numit Mada, de o mare putere și proporții gigantice. Corpul său era imposibil de măsurat, fie de demoni, fie de zei. Gura lui era îngrozitoare și de dimensiuni uriașe, cu dinți ascuțiți. Una dintre fălcile lui se sprijinea pe pământ, iar cealaltă se întindea până la cer. Avea patru colți, fiecare dintre ei având o lungime de o sută de *yojana*, iar ceilalți colți se întindeau pe o distanță de zece *yojana* și aveau o formă asemănătoare cu turnurile unui palat, putând fi comparați cu vârfurile sulițelor. Și cele două brațe ale sale erau ca niște dealuri și se întindeau pe o distanță de zece mii de *yojana*, ambele fiind de aceeași grosime. Și cei doi ochi ai săi semănau cu soarele și luna; iar fața sa rivaliza cu conflagrația de la distrugerea universală. Și își lingea gura cu limba, care, ca un fulger, nu cunoștea odihnă. Și gura sa era deschisă, iar privirea sa era înfricoșătoare și părea că ar fi vrut să înghită cu forța lumea. Demonul s-a năpustit asupra celui

celest, care adusese o sută de sacrificii. Și intenția lui era să devoreze acea zeitate. Și lumea răsuna de sunetele puternice și înfricoșătoare scoase de Asura.

SECȚIUNEA CXXV

Lomasa a spus: Când zeul care a săvârșit o sută de sacrificii (Indra) l-a zărit pe demonul Mada, cu înfățișarea lui înspăimântătoare, venind spre el cu gura deschisă, cu intenția de a-l devora, și arătând ca însuși zeul morții, în timp ce brațele lui rămâneau paralizate, el, cuprins de frică, și-a lins repetat colțurile gurii. Atunci, stăpânul celor cerești, torturat de frică, i-a vorbit lui Chyavana, spunând: „O, fiu al lui Bhrigu! O, Brahmana! Îți spun adevărul, că de astăzi înainte cei doi Aswini vor avea dreptul la sucul Soma. Fii milostiv cu mine! Întreprinderea mea nu poate fi niciodată în zadar. Fie ca aceasta să fie regula. Și știu, O, sfânt al castei sacerdotale, că lucrarea ta nu poate fi niciodată în zadar. Acești doi Aswini vor avea dreptul să bea sucul Soma, din moment ce tu le-ai dat acest drept. Și, O, fiu al lui Bhrigu, am făcut acest lucru doar pentru a răspândi faima puterilor tale, iar scopul meu a fost să-ți ofer ocazia de a-ți arăta puterile. Celălalt scop al meu era ca faima tatălui acestei Sukanya de aici să se răspândească pretutindeni. De aceea, fii milostiv cu mine: fie cum dorești tu.” Fiind astfel abordat de Indra, mânia lui Chyavana, cu sufletul său puternic, s-a potolit repede, și el l-a eliberat pe distrugătorul orașelor ostile (Indra). Și puternicul sfânt, O, rege! a distribuit Mada (literalmente, intoxicație) și a pus-o puțin câte puțin în băuturi, în femei, în jocuri de noroc și în sporturi de câmp, chiar același Mada care fusese creat în repetate rânduri înainte. După ce a învins astfel demonul Mada și l-a mulțumit pe Indra cu o băutură Soma și l-a ajutat pe regele Saryati să se închine tuturor zeilor împreună cu cei doi Aswini și, de asemenea, și-a răspândit faima pentru puterea sa asupra tuturor lumilor, cel mai bun dintre cei înzestrați cu vorbire și-a petrecut zilele fericit în pădure, în compania lui Sukanya, iubita sa soție. Acesta este lacul său, strălucitor, O, rege! și răsunând de glasul păsărilor. Aici trebuie să oferi, împreună cu frații tăi uterini, libații de apă strămoșilor tăi și zeilor. Și, O, stăpân al pământului! O, descendent al neamului Bharata! După ce l-ai vizitat pe acesta și pe Sikataksha, te vei îndrepta spre pădurea Saindhava și vei vedea o serie de mici râuri artificiale. Și, o, mare rege, o, descendent al neamului Bharata! vei atinge apele tuturor lacurilor sfinte și, recitând imnurile zeului Sthanu (Siva), vei avea succes în toate întreprinderile tale. Căci aceasta este intersecția, O, cel mai lăudabil dintre oameni, a celor două epoci ale lumii, și anume *Dwapara* și *Treta*. Este un moment, O, fiu al lui Kunti, capabil să distrugă toate păcatele unei persoane. Aici să-ți faci abluțiunile, căci acest loc este capabil să îndepărteze toate păcatele unui individ. Acolo se află dealul Archika, locuința oamenilor cu minți cultivate. Fructele tuturor anotimpurilor cresc aici în orice moment, iar râurile curg veșnic. Este un loc excelent, potrivit pentru cei cerești. Și acolo se află mormanele sacre de diverse forme, ridicate de cei cerești. O, Yudhishthira! Acesta este locul de scăldat al Lunii. Și sfinții sunt prezenți aici peste tot — ei sunt locuitorii pădurii și Valakhilyas, și Pavakas, care trăiesc doar cu aer. Acestea sunt trei vârfuri și trei izvoare. Poți să le ocolești pe toate, unul câte unul: apoi te poți spăla după plac. Santanu, O rege! și Sunaka, suveranul oamenilor, și atât Nara, cât și Narayana au atins regiuni veșnice din acest loc. Aici se odihneau constant zeii, precum și strămoșii, împreună cu sfinții puternici. Pe acest deal Archika, toți au practicat austerități. Sacrifică-te pentru ei, O, Yudhishthira! Aici, ei, precum și sfinții, au mâncat orez fiert în lapte, O, protector al oamenilor! Și aici se află Yamuna, un izvor inepuizabil. Krishna s-a angajat aici într-o viață de penitență, O, fiu al lui Pandu. O, tu, cel care târăști cadavrele dușmanilor tăi! Frații gemeni, Bhimasena, Krishna și noi toți te vom însoți la acest loc. O, stăpâne al oamenilor, acesta este izvorul sfânt care aparține lui Indra. Aici zeul creator și dătător de bine, precum și Varuna s-au ridicat și aici au locuit, O, rege! respectând răbdarea și având cea mai înaltă credință. Acest deal excelent și propice este potrivit pentru persoanele cu o dispoziție bună și sinceră. Acesta este celebrul Yamuna, O, rege! frecventat de o mulțime de sfinți puternici, scena diverselor rituri religioase, sfânt și distrugător al fricii de păcat. Aici, Mandhata însuși, cu arcul său puternic, a îndeplinit rituri sacrificiale pentru zei; la fel a făcut și Somaka, O, fiu al lui Kunti! care era fiul lui Sahadeva și un excelent făcător de daruri.

SECȚIUNEA CXXVI

Yudhishthira a spus: „O, mare Brahmana, cum s-a născut acel tigru printre regi, Mandhata, fiul lui Yuvanaswa, chiar el, care era cel mai bun dintre monarhi și celebrat în cele trei lumi? Și cum a ajuns el, cu strălucirea sa nemăsurată, la culmea puterii reale, din moment ce toate cele trei lumi erau la fel de supuse lui, pe cât sunt supuse lui Vishnu, cel cu sufletul puternic? Doresc să aud toate acestea în legătură cu viața și realizările acelui monarh înțelept. Aș dori, de asemenea, să aud cum a luat naștere numele său, Mandhata, care îi aparținea celui care rivaliza în strălucire cu însuși Indra; și, de asemenea, cum s-a născut el, cel cu o forță de neegalat, căci tu ești priceput în arta de a povesti evenimente.”

Lomasa a spus: Ascultă cu atenție, O, rege! Cum numele lui Mandhata, care aparținea acelui monarh cu suflet puternic, a ajuns să fie celebrat în toate lumile. Yuvanaswa, stăpânul pământului, provenea din neamul lui Ikshvaku. Acel protector al pământului a îndeplinit multe ritualuri sacrificiale, remarcându-se prin daruri magnifice. Și cel mai excelent dintre toți oamenii virtuoși a îndeplinit de o mie de ori ceremonia sacrificării unui cal. De asemenea, a îndeplinit și alte sacrificii de cea mai înaltă ordine, în cadrul cărora a făcut daruri abundente. Dar acel rege sfânt nu avea fii. El, cu sufletul său puternic și jurămintele sale stricte, a încredințat miniștrilor săi îndatoririle statului și a devenit un locuitor permanent al pădurilor. El, cu sufletul său cultivat, s-a dedicat urmăririi scopurilor impuse în scrierile sacre. Și odată, acel protector al oamenilor, O, rege, a ținut post. Și suferea de durerile foamei, iar sufletul său interior părea uscat de sete. Și (în această stare) a intrat în schitul lui Bhrigu. În acea noapte, O, rege al regilor! marele sfânt, care era bucuria neamului lui Bhrigu, a oficiat o ceremonie religioasă, cu scopul ca Saudyumni să aibă un fiu. O, rege al regilor! În acel loc se afla un vas mare plin cu apă, sfințit prin recitarea de imnuri sacre, care fusese depus acolo cu ceva timp în urmă. Apa era înzestrată cu virtutea că soția lui Saudyumni, dacă o bea, va naște un fiu asemănător unui zeu. Acei sfinți puternici depuseseră vasul pe altar și se culcaseră, obosiți după ce stătuseră treji toată noaptea. Și când Saudyumni a trecut pe lângă ei, gura îi era uscată și suferea foarte mult de sete. Și regele avea mare nevoie de apă de băut. A intrat în acea schit și a cerut să bea. Și, obosit, a strigat cu o voce slabă, provenind dintr-o gâtlej uscat, care semăna cu sunetul slab și nearticulat al unei păsări. Și vocea lui nu a ajuns la urechile nimănui. Atunci regele a zărit vasul plin cu apă. A alergat repede spre el, a băut apa și a pus vasul jos. Apa era rece, iar regele suferise foarte mult de sete, așa că înghițitura de apă l-a ușurat pe monarhul înțelept și i-a potolit setea. Atunci acei sfinți, împreună cu cel bogat în ascetism, s-au trezit din somn și au observat cu toții că apa din vas dispăruse. Atunci s-au adunat și au început să se întrebe cine ar fi putut face asta. Atunci Yuvanaswa a recunoscut sincer că el era vinovatul. Atunci, veneratul fiu al lui Bhrigu i-a vorbit, spunând: „Nu a fost corect. Această apă avea o virtute ocultă infuzată în ea și fusese pusă acolo cu scopul ca tu să ai un fiu. După ce am îndeplinit aspre austerități, am infuzat virtutea actelor mele religioase în această apă, pentru ca tu să ai un fiu. O, sfânt rege de mare vitejie și putere fizică! Ți s-ar fi născut un fiu de o putere și vitejie extraordinare, întărit de austerități, care ar fi trimis prin curajul său chiar și pe Indra în lăcașul zeului morții. În acest fel, O, rege, am pregătit această apă. Bând această apă, O, rege, ai făcut ceea ce nu era deloc corect. Dar acum este imposibil pentru noi să dăm înapoi accidentul care s-a întâmplat. Cu siguranță, ceea ce ai făcut trebuie să fi fost voința Destinului. Deoarece tu, O, mare rege, fiind însetat, ai băut apă pregătită cu imnuri sacre și plină de virtutea muncii mele religioase, trebuie să aduci pe lume din propriul tău trup un fiu cu caracterul descris mai sus. În acest scop, vom aduce un sacrificiu pentru tine, cu efecte minunate, astfel încât, viteaz cum ești, să dai naștere unui fiu egal cu Indra. Și nu vei avea niciun fel de probleme din cauza durerilor nașterii.” Apoi, după ce au trecut o sută de ani, un fiu strălucitor ca soarele a străpuns partea stângă a regelui, înzestrat cu un suflet puternic, și a ieșit la iveală. Iar fiul era înzestrat cu o forță extraordinară. Nici Yuvanaswa nu a murit, ceea ce era în sine ciudat. Atunci Indra, cel cu forță extraordinară, a venit să-l viziteze. Iar zeii l-au întrebat pe marele Indra: „Ce va fi supt de acest băiat?” Atunci Indra și-a introdus degetul arătător în gura lui. Și când cel care mânuia fulgerul a spus: „El mă va suge pe mine”, locuitorii cerului, împreună cu Indra, l-au botezat pe băiat Mandhata (literalmente, ”Pe mine mă va suge”). Apoi, băiatul, după ce a gustat

degetul arătător întins de Indra, a dobândit o forță uriașă și a crescut treisprezece coți, O, rege. Și, O, mare rege! Întreaga învățătură sacră, împreună cu știința sfântă a armelor, a fost dobândită de acel băiat măiestru, care a câștigat toată acea cunoaștere prin puterea simplă și neasistată a gândirii sale. Și dintr-o dată, arcul celebrat sub numele de *Ajagava* și o serie de săgeți făcute din corn, împreună cu o armură impenetrabilă, au ajuns în posesia sa în aceeași zi, O, descendent al neamului Bharata! El a fost pus pe tron chiar de Indra și a cucerit cele trei lumi într-un mod drept, așa cum a făcut Vishnu cu cei trei pași ai săi. Roata carului acelui rege puternic era de neoprit în cursa sa (prin întreaga lume). Și pietrele prețioase au ajuns, de bunăvoie, în posesia acelui rege sfânt. Aceasta este întinderea de pământ, O, stăpâne al pământului, care i-a aparținut. Ea abundă în bogății. El a îndeplinit o serie de rituri sacrificiale de diferite feluri, în care s-au plătit gratificații abundente preoților. O, rege! El, cel cu forță puternică și strălucire nemăsurată, a ridicat mormane sacre, a îndeplinit fapte pioase splendide și a atins poziția de a sta alături de Indra. Acel rege înțelept, de o pietate neclintită, și-a dat porunca și, doar prin virtutea acesteia, a cucerit pământul, împreună cu marea — acea sursă de pietre prețioase — și toate orașele (sau [din?- JBH] pământ), O, mare rege! Locurile de sacrificiu pregătite de el se găseau peste tot pe pământ, în toate părțile — nu era niciun loc care să nu fie marcat cu același semn. O, mare rege! Se spune că puternicul monarh le-a dăruit brahmanilor zece mii de *padma* de vite. Când a fost o secetă care a durat doisprezece ani consecutivi, puternicul rege a făcut să cadă ploaia pentru creșterea recoltelor, fără să-i dea atenție lui Indra, cel care mânuia fulgerul, care rămăsese să-l privească fix. Puternicul conducător al țării Gandhara, născut în dinastia lunară a regilor, care era teribil ca un nor răsunător, a fost ucis de cel care l-a rănit grav cu săgețile sale. O, rege! El, cu sufletul cultivat, a protejat cele patru ordine ale oamenilor, iar prin forța sa puternică, lumile au fost ferite de rău, datorită vieții sale austere și drepte. Acesta este locul în care el, strălucitor ca soarele, a adus jertfe zeului. Privește! Iată-l, în mijlocul câmpului Kurus, situat într-o zonă, cea mai sfântă dintre toate. O, învățător al pământului! La cererea ta, ți-am povestit astfel marea viață a lui Mandhata, precum și modul în care s-a născut, care a fost o naștere de un fel extraordinar.

Vaisampayana a spus: „O, descendent al neamului Bharata! Fiul lui Kunti, astfel abordat de puternicul sfânt Lomasa, i-a pus imediat noi întrebări cu privire la Somaka.”

SECȚIUNEA CXXVII

Yudhishthira spuse: „O, cel mai bun dintre vorbitori! Care era amploarea puterii și forței pe care le poseda regele Somaka? Doresc să aud o relatare exactă a faptelor și puterii sale.”

Lomasa a spus: O, Yudhishthira! A existat odată un rege virtuos pe nume Somaka. El avea o sută de soții, O, rege, toate potrivite cu soțul lor. El a avut mare grijă, dar nu a reușit să aibă niciun fiu de la niciuna dintre ele, și a trecut mult timp în care a rămas fără fii. Odată, când a îmbătrânit și încerca toate mijloacele posibile pentru a avea un fiu, i s-a născut un fiu, pe nume Jantu, din acea sută de femei. Și, O, stăpân al oamenilor! Toate mamele obișnuiau să stea în jurul fiului lor și fiecare îi dădea obiecte care îi aduceau bucurie și plăcere. Și s-a întâmplat că într-o zi o furnică l-a înțepat pe băiat în șold. Băiatul a țipat tare din cauza durerii provocate de înțepătură. Imediat, mamele au fost extrem de îngrijorate să vadă cum copilul fusese înțepat de furnică. S-au adunat în jurul lui și au început să plângă. Astfel s-a ridicat un zgomot tumultuos. Și acel țipăt de durere a ajuns brusc la urechile suveranului pământului, care era așezat în mijlocul miniștrilor săi, cu preotul familiei alături. Atunci regele a cerut informații despre ce se întâmplase. Și majordomul regal i-a explicat cu precizie ce se întâmplase cu fiul său. Și Somaka s-a ridicat împreună cu miniștrii săi și s-a grăbit spre apartamentele femeilor. Și ajungând acolo, O, cuceritor al dușmanilor, și-a liniștit fiul. După ce a făcut aceasta și a ieșit din apartamentele femeilor, regele s-a așezat împreună cu preotul și miniștrii săi.

Somaka a vorbit astfel: Ce păcat să ai un singur fiu! Mai bine aș fi un bărbat fără copii.

Având în vedere cât de predispuse la boli sunt toate ființele organizate, a avea un singur fiu nu este decât o povară. O, Brahmana! O, stăpânul meu! În speranța că voi avea mulți fii, am luat de soție o sută de femei, după ce le-am examinat și m-am convins că sunt potrivite pentru mine. Dar ele nu au născut nimic. După ce au încercat toate mijloacele și au depus eforturi mari, au născut acest singur fiu, Jantu. Ce durere poate fi mai mare decât aceasta? O, cel mai excelent dintre cei născuți de două ori! Am îmbătrânit, la fel și soțiile mele. Și totuși, acest singur fiu este ca suflul nărilor lor, și la fel este și pentru mine. Dar există vreo ceremonie prin care se pot obține o sută de fii? (Și dacă există una), spune-mi dacă este mare sau mică, ușoară sau dificilă de realizat.

Preotul familiei a spus: Există o ceremonie prin care un bărbat poate obține o sută de fii. Dacă ești în stare să o realizezi, O, Somaka, atunci ți-o voi explica.

Somaka a spus: «Fie că este o faptă bună sau rea, ceremonia prin care se pot naște o sută de fii poate fi considerată de tine ca fiind deja îndeplinită. Lasă-l pe binecuvântatul tău să mi-o explice».

Preotul familiei a spus atunci: O, rege! Lasă-mă să pregătesc un sacrificiu și tu trebuie să-ți sacrifici fiul, Jantu. Atunci, într-un viitor nu foarte îndepărtat, o sută de fii frumoși se vor naște pentru tine. Când grăsimea lui Jantu va fi aruncată în foc ca ofrandă zeilor, mamele vor mirosi fumul și vor naște numeroși fii, curajoși și puternici. Și Jantu se va naște din nou ca fiu al tău în aceeași mamă, iar pe spatele lui va apărea un semn de aur.

SECȚIUNEA CXXVIII

Somaka a spus: «O, Brahmana! Orice trebuie făcut — fă-o cu precizie, dorind să ai mai mulți fii, voi face tot ce îmi vei prescrie.»

Lomasa a spus: Apoi preotul a oficiat sacrificiul în care Jantu a fost oferit ca victimă. Dar mamele, cuprinse de milă, l-au smuls cu forța pe fiul lor și l-au luat cu ele. Și au strigat: „Suntem pierdute!” Și au fost cuprinse de o durere chinuitoare și l-au apucat pe Jantu de mâna dreaptă și au plâns în mod jalnic. Dar preotul oficiant l-a apucat pe băiat de mâna dreaptă și l-a tras. Și ca niște vulturi femele, ele au țipat de durere! Dar preotul l-a târât pe fiu, l-a ucis și a făcut o jertfă arsă din grăsimea lui, în forma corespunzătoare. Și, O, bucurie a neamului Kuru! În timp ce grăsimea era oferită ca jertfă, mamele agonizante i-au simțit mirosul și, dintr-o dată, au căzut la pământ (și au leșinat). Și atunci toate acele femei frumoase au rămas însărcinate, și, O, stăpân al oamenilor! O, descendent al neamului Bharata! Când au trecut zece luni, un secol întreg de fii s-a născut lui Somaka, zămislit de toate acele femei. Și, O, monarh al pământului! Jantu a devenit cel mai mare și s-a născut din fosta sa mamă și a devenit cel mai iubit de femei, spre deosebire de propriii lor fii. Pe spatele său se afla semnul de aur și, dintre toți fiii născuți în acel secol, el era cel mai merituos. Apoi, preotul familiei lui Somaka a părăsit această viață, la fel și Somaka, după o anumită perioadă de timp. Acum, el a văzut că preotul era torturat într-un iad teribil. Și atunci l-a întrebat: „De ce ești torturat în acest iad, O, Brahmana?” Atunci preotul familiei, ars de foc, i-a spus: „Acesta este rezultatul faptului că am oficiat sacrificiul tău”. O, rege, auzind aceasta, sfântul rege i-a spus zeului care pedepsește sufletele celor plecați: „Voi intra aici. Eliberează-l pe preotul meu; acest om nefericit este ars de focul iadului numai din cauza mea”.

Dharmaraja a răspuns astfel: Nimeni nu poate să se bucure sau să sufere pentru faptele altcuiva. O, cel mai bun dintre vorbitori! Acestea sunt roadele faptelor tale; privește aici.

Somaka a spus: Fără acest Brahmana aici, nu doresc să merg în regiunile binecuvântate. Dorința mea este să locuiesc în compania acestui om, fie în lăcașul zeilor, fie în iad, pentru că, O,

Dharmaraja! Fapta mea este identică cu cea săvârşită de el, iar rodul faptelor noastre virtuoase sau rele trebuie să fie acelaşi pentru amândoi.

Dharmaraja a spus: O, rege! Dacă aceasta este dorința ta, atunci gustă împreună cu el rodul acelei fapte, pentru aceeaşi perioadă pe care el trebuie să o îndure. După aceea, vei merge în regiunile binecuvântate.

Lomasa a spus: Regele cu ochi de lotus a făcut totul exact aşa cum i s-a prescris. Şi când păcatele lui au fost ispăşite, a fost eliberat împreună cu preotul. O, rege! Îndrăgostit de preot, aşa cum era, a câştigat toate binecuvântările la care avea dreptul prin faptele sale meritorii şi a împărţit totul cu preotul familiei. Aceasta este schitul său, care arată minunat în faţa ochilor noştri. Oricine ar ajunge în tărâmurile binecuvântate, dacă ar petrece şase nopţi aici, controlându-şi pasiunile. O, rege al regilor! O, conducător al tribului Kurus! Aici, liberi de agitaţie şi stăpâni pe noi înşine, trebuie să petrecem şase nopţi. Fii pregătit pentru asta.

SECȚIUNEA CXXIX

Lomasa a spus: Iată, O, rege! În vremurile de demult, stăpânul fiinţelor născute însuşi a săvârşit un sacrificiu, ceremonia numită *Ishtikrita*, care a durat o mie de ani. Iar Amvarisha, fiul lui Nabhaga, a săvârşit sacrificiul lângă râul Yamuna. După ce a săvârşit sacrificiul acolo, el a dăruit zece Padmas (monede de aur) preoţilor care îl însoţeau şi a obţinut cel mai înalt succes prin sacrificiile şi austerităţile sale. Şi, O, fiu al lui Kunti! Acesta este locul unde suveranul întregii lumi, fiul lui Nahusha, Yayati, cu forţă nemăsurată, care a dus o viaţă sfântă, a îndeplinit ritualurile sale sacrificiale. El a concurat cu Indra şi şi-a îndeplinit sacrificiul aici. Priveşte cum pământul este presărat cu locuri pentru focurile sacrificiale de diferite forme şi cum pământul pare să se scufunde aici sub presiunea faptelor pioase ale lui Yayati. Acesta este copacul Sami, care are o singură frunză, iar acesta este un lac excelent. Priviţi aceste lacuri ale lui Parasurama şi schitul lui Narayana. O, protector al pământului! Aceasta este calea urmată de fiul lui Richika, de o energie nemăsurată, care a rătăcit pe pământ, practicând ritualurile *yoga* în râul Raupya. Şi, O, bucurie a tribului Kurus! Ascultaţi ce a spus o femeie Pisacha (femeie spiriduş), care era împodobită cu pistile ca ornamente, (unei femei Brahmana), în timp ce eu recitam aici tabelul genealogic. (Ea a spus): „După ce ai mâncat caş în Yugandhara, ai locuit în Achutasthala şi te-ai scăldat în Bhutilaya, ar trebui să trăieşti cu fiii tăi. După ce ai petrecut o singură noapte aici, dacă vei petrece şi a doua, evenimentele nopţii vor fi diferite de cele care ţi s-au întâmplat în timpul zilei, O, cel mai drept dintre neamul lui Bharata!" Astăzi vom petrece noaptea chiar în acest loc. O, descendent al neamului Bharata! Acesta este pragul câmpului Kurus. O, rege! Chiar în acest loc, monarhul Yayati, fiul lui Nahusha, a săvârşit ritualuri sacrificiale şi a făcut daruri din belşug cu pietre preţioase. Şi Indra a fost mulţumit de aceste ritualuri sacre. Acesta este un loc excelent pentru scăldat în râul Yamuna, cunoscut sub numele de Plakshavatarana (coborârea copacului banian). Oamenii cu minţi cultivate îl numesc intrarea în regiunea cerului. O, respectat domn! Aici, după ce au îndeplinit ritualurile sacrificiale ale regelui Saraswata şi au folosit stâlpul sacrificial ca pilon, cei mai înalţi sfinţi au îndeplinit scufundarea sfântă prescrisă la sfârşitul unei ceremonii sacre. O, monarhule! Regele Bharata a îndeplinit aici ritualurile sacrificiale. Pentru a sărbători sacrificiul calului, el a eliberat aici calul care era victima destinată. Acel monarh câştigase suveranitatea pământului prin dreptate. Calul? El l-a eliberat de mai multe ori, fiind de o culoare pestriţă cu negru. O, tigru printre oameni! Aici Marutta, adăpostit de Samvartta, liderul sfinţilor, a reuşit să îndeplinească sacrificii excelente. O, suveran al regilor! După ce te-ai scăldat în acest loc, poţi contempla toate lumile şi eşti purificat de faptele tale rele. De aceea, scaldă-te în acest loc.

Vaisampayana a spus: Atunci, cel mai lăudabil dintre fiii lui Pandu s-a scăldat împreună cu fraţii săi, în timp ce sfinţii puternici îi adresau cuvinte de laudă. Şi el i-a adresat următoarele cuvinte lui Lomasa: „O, tu, a cărui putere se află în sinceritate! Datorită acestui act pios, eu văd toate

lumile. Și din acest loc, îl văd pe cel mai lăudabil dintre fiii lui Pandu, Arjuna, călărețul armăsarului alb.”

Lomasa a spus: „Așa este, O, tu, cel cu brațe puternice! Sfinții de cel mai înalt rang văd astfel toate regiunile. Privește-o pe sfânta Saraswati aici, înconjurată de persoane care o consideră singurul lor refugiu. O, cel mai demn de laudă dintre oameni! După ce te vei scălda aici, vei fi eliberat de toate păcatele tale. O, fiu al lui Kunti! Aici, sfinții cerești au îndeplinit ritualurile sacrificiale ale regelui Saraswata, la fel ca și sfinții și sfinții regali. Acesta este altarul stăpânului ființelor, cu o întindere de cinci *yojane* pe toate laturile. Și acesta este câmpul magnanimilor Kuru, care aveau obiceiul de a îndeplini sacrificii.”

SECȚIUNEA CXXX

Lomasa a spus: O, fiu al neamului Bharata! Dacă muritorii își dau ultima suflare în acest loc, ei ajung în rai. O, rege! Mii și mii de oameni vin în acest loc pentru a muri. Daksha a rostit o binecuvântare asupra acestui loc, când a adus aici un sacrificiu, (cu aceste cuvinte): „Oamenii care vor muri în acest loc vor câștiga un loc în rai.” Aici se află frumosul și sacrul râu Saraswati, plin de apă: și aici, O, stăpâne al oamenilor, se află locul cunoscut sub numele de Vinasana, sau locul unde Saraswati a dispărut. Aici se află poarta regatului Nishadas și din ură față de ei, Saraswati a intrat în pământ pentru ca Nishadas să nu o poată vedea. Aici se află și regiunea sacră Chamashodbheda, unde Saraswati a devenit din nou vizibilă pentru ei. Și aici se alătură altor râuri sacre care curg spre mare. O, cuceritor al dușmanilor, aici se află locul sacru cunoscut sub numele de Sindhu, unde Lopamudra l-a acceptat pe marele înțelept Agastya ca stăpân al ei și, O, tu, a cărui strălucire este ca a soarelui, aici se află *tirtha* sacru numit Prabhasa, locul preferat al lui Indra și care îndepărtează toate păcatele. Acolo se vede regiunea Vishnupada. Și aici este râul încântător și sacru, Vipasa. Din durerea pentru moartea fiilor săi, marele înțelept Vasistha s-a aruncat în acest râu, după ce și-a legat membrele. Și când s-a ridicat din apă, iată că era eliberat. Privește, O, rege, împreună cu frații tăi, regiunea sacră Kasmeera, frecventată de sfinți înțelepți. Aici, O, descendent al neamului Bharata, se află locul unde a avut loc o conferință între Agni și înțeleptul Kasyapa, precum și între fiul lui Nahusha și înțelepții din nord. Și, O, mare prinț, acolo este poarta Manasasarovara. În mijlocul acestui munte, Rama a deschis o breșă. Și aici, O, prinț al vitejiei, incapabil de a fi învins, se află regiunea binecunoscută Vatikhanda, care, deși adiacentă porții Videha, se află la nord de aceasta. Și, O, taur printre oameni, mai este un lucru remarcabil legat de acest nume de loc, și anume că, la sfârșitul fiecărui *yuga*, zeul Shiva, care are puterea de a lua orice formă dorește, poate fi văzut împreună cu Uma și urmașii săi. În lacul de acolo, oamenii care doresc să asigure bunăstarea familiei sale îl împacă cu sacrificii pe deținătorul marelui arc *Pinaka*, în luna Chaitra. Iar persoanele devotate, care își controlează pasiunile și își fac abluțiunile în acest lac, se eliberează de păcate și, fără îndoială, ajung în regiunile sfinte. Aici se află *tirtha* sacru numit Ujjanaka, unde sfântul înțelept Vasistha, împreună cu soția sa Arundhati, și înțeleptul Yavakri au obținut liniștea sufletească. Acolo este lacul Kausava, unde cresc lotușii numiți Kausesaya, și aici se află și schitul sacru al lui Rukmini, unde ea a atins pacea, după ce a învins acea pasiune rea, mânia. Cred, O, prințe, că ai auzit ceva despre acel om al meditațiilor, Bhrigutunga. Acolo, O, rege, înaintea ta se află acel vârf înalt. Și, O, cel mai de seamă dintre regi, acolo este Vitasta, pârâul sacru care iartă oamenilor toate păcatele. Apa acestui pârâu este extrem de rece și limpede și este folosită pe scară largă de marii înțelepți. O, prințe, privește râurile sfinte Jala și Upajala, de o parte și de alta a Yamuna. Prin efectuarea unui sacrificiu aici, regele Usinara l-a depășit în măreție chiar pe Indra. Și, O, descendent al lui Bharata, dorind să testeze meritele lui Usinara și, de asemenea, să-i acorde binecuvântări, Indra și Agni s-au prezentat la locul sacrificiului său. Și Indra, luând forma unui șoim, și Agni, cea a unui porumbel, s-au apropiat de acel rege. Și porumbelul, temându-se de șoim, a căzut pe coapsa regelui, căutând protecția lui.

SECȚIUNEA CXXXI

Şoimul a spus: Toți regii pământului te reprezintă ca pe un conducător pios. De ce, O, prințe, te-ai oprit din a comite o faptă care nu este sancționată de ordonanță? Am fost chinuit de foame. Nu-mi refuza ceea ce a fost rânduit de Divinitate ca hrană pentru mine, sub impresia că astfel slujești intereselor virtuții, când, în realitate, o vei abandona (prin comiterea acestei fapte). Atunci, regele a spus: „O, cel mai bun dintre păsări, chinuit de frica de tine și dorind să scape din mâinile tale, această pasăre, în grabă, a venit la mine cerându-mi viața. Când acest porumbel mi-a cerut protecția în acest fel, de ce nu vezi că cel mai mare merit este chiar în faptul că nu ți-l predau? El tremură de frică, e agitat și îmi cere să-i cruț viața. Prin urmare, e cu siguranță condamnabil să-l abandonez. Cel care ucide un brahman, cel care a sacrificat o vacă – mama comună a tuturor lumilor – și cel care abandonează pe cineva care caută protecție sunt la fel de păcătoși." Atunci șoimul a răspuns: „O, stăpâne al pământului, toate ființele își trag viața din hrană, și tot hrana le hrănește și le susține. Un om poate trăi mult timp chiar și după ce a abandonat ceea ce îi este mai drag, dar nu poate face acest lucru după ce s-a abținut de la hrană. Fiind lipsit de hrană, viața mea, O, stăpân al oamenilor, va părăsi cu siguranță acest trup și va ajunge în tărâmuri necunoscute de astfel de necazuri. Dar la moartea mea, O, rege pios, soția și copiii mei vor pieri cu siguranță, iar protejând acest singur porumbel, O, prințe, nu protejezi multe vieți. Virtutea care stă în calea unei alte virtuți nu este cu siguranță o virtute, ci, în realitate, este nedreptate. Dar, O, rege, a cărui vitejie constă în adevăr, acea virtute este demnă de acest nume, care nu este contradictorie. După ce a făcut o comparație între virtuțile opuse și a cântărit meritele lor comparative, cineva, O, mare prinț, ar trebui să îmbrățișeze cea care nu este opusă. Așadar, O, rege, găsind echilibrul între virtuți, adoptă-o pe cea care prevalează." La auzul acestor cuvinte, **regele spuse**: „O, cea mai bună dintre păsări, întrucât rostești cuvinte pline de mult bine, bănuiesc că ești Suparna, monarhul păsărilor. Nu am nici cea mai mică ezitare să declar că ești pe deplin familiarizată cu căile virtuții. Deoarece vorbești minuni despre virtute, cred că nu există nimic legat de ea care să-ți fie necunoscut. Cum poți atunci considera că abandonarea unuia, căutând ajutor, este virtuos? Eforturile tale în această chestiune, O, pădurar al cerurilor, au fost în căutarea hranei. Poți însă să-ți potolești foamea cu un alt fel de hrană, chiar mai copioasă. Sunt perfect dispus să-ți procur orice fel de hrană care ți se pare cea mai gustoasă, chiar dacă este un bou, un mistreț, un cerb sau un bivol." **Atunci şoimul a spus**: „O, mare rege, nu doresc să mănânc (carnea) unui mistreț, a unui bou sau a diverselor specii de animale. Ce treabă am eu cu orice alt fel de mâncare? De aceea, O, taur printre Kshatriya, lasă-mi acest porumbel, pe care Cerul l-a rânduit astăzi ca hrană pentru mine, O, stăpân al pământului, căci șoimii mănâncă porumbei este rânduiala veșnică. O, prințule, nu te sprijini de un copac de banane, neștiind că acesta nu are putere." **Regele a spus**: „Păzitor al cerurilor, sunt dispus să-ți dăruiesc această provincie bogată a neamului meu sau orice altceva care ți se pare de dorit. Cu singura excepție a acestui porumbel, care s-a apropiat de mine cerându-mi protecția, voi fi bucuros să-ți dau orice îți dorești. Spune-mi ce trebuie să fac pentru a elibera această pasăre. Dar pe aceasta nu ți-o voi înapoia sub nicio formă."

Şoimul a spus: O, mare conducător al oamenilor, dacă ai conceput o afecțiune pentru acest porumbel, atunci taie o porțiune din propria ta carne și cântărește-o pe o balanță, comparativ cu acest porumbel. Și când vei constata că este egală (ca greutate) cu porumbelul, atunci dă-mi-o mie, și asta va fi spre satisfacția mea." Atunci regele a răspuns: „Cererea ta, oh șoimule, o consider o favoare pentru mine și, prin urmare, îți voi da chiar din propria mea carne, după ce o voi cântări pe o balanță".

Lomasa a spus: Spunând aceasta, O, puternic fiu al lui Kunti, regele foarte virtuos a tăiat o bucată din propria sa carne și a pus-o pe o balanță, alături de porumbel. Dar când a constatat că porumbelul depășea greutatea cărnii sale, a tăiat încă o dată o altă porțiune din carnea sa și a adăugat-o la cea dinainte. După ce a adăugat repetat porțiuni după porțiuni pentru a le cântări împotriva porumbelului și nu a mai rămas carne pe corpul său, s-a urcat el însuși pe cântar, complet lipsit de carne.

Şoimul a spus atunci: ”Eu sunt Indra, O, virtuosule rege, iar acest porumbel este Agni, purtătorul untului clarificat sacrificial. Am venit pe pământul tău sacrificial, dorind să-ţi testăm meritele. Deoarece ţi-ai tăiat propria carne din trup, gloria ta va fi strălucitoare şi va depăşi pe cea a tuturor celorlalţi din lume. Atâta timp cât oamenii, O, rege, vor vorbi despre tine, atâta timp gloria ta va dăinui şi tu vei locui în regiunile sfinte.” Spunând acestea regelui, Indra s-a înălţat la cer. Iar virtuosul rege Usinara, după ce a umplut cerul şi pământul cu meritele faptelor sale pioase, s-a înălţat la cer într-o formă strălucitoare. Iată, O, rege, reşedinţa acelui monarh cu inimă nobilă. Aici, O, rege, se văd sfinţi înţelepţi şi zei, împreună cu brahmani virtuoşi şi cu suflet înalt.

SECȚIUNEA CXXXII

Lomasa a spus: Priveşte, O, stăpâne al oamenilor, schitul sacru al lui Swetaketu, fiul lui Uddalaka, a cărui faimă ca expert în *mantrele* sacre este atât de răspândită pe pământ. Acest schit este împodobit cu copaci de cocos. Aici Swetaketu a văzut-o pe zeiţa Saraswati în forma ei umană şi i-a vorbit, spunând: «Fie ca eu să fiu înzestrat cu darul vorbirii!» În acea *yuga*, Swetaketu, fiul lui Uddalaka, şi Ashtavakra, fiul lui Kahoda, care erau unchi şi nepot, erau cei mai buni dintre cei familiarizaţi cu învăţăturile sacre. Aceşti doi brahmani, de o energie de neegalat, care erau unchi şi nepot, s-au dus în locul de sacrificiu al regelui Janaka şi acolo l-au învins pe Vandin într-o controversă. Venerează, O, fiu al lui Kunti, împreună cu fraţii tăi, schitul sacru al celui care l-a avut ca nepot pe Ashtavakra, care, chiar şi când era doar un copil, l-a făcut pe Vandin să se înece într-un râu, după ce l-a învins într-o competiţie (literară).

Yudhishthira a spus: Spune-mi, O, Lomasa, totul despre puterea acestui om, care l-a învins în acest fel pe Vandin. De ce s-a născut ca Ashtavakra (cu opt părţi ale corpului strâmbe)?

Lomasa a spus: Înţeleptul Uddalaka avea un discipol pe nume Kahoda, care era stăpân pe pasiunile sale, dedicat în totalitate slujirii învăţătorului său şi care îşi continuase studiile de mult timp. Brahmanul îi slujise îndelung tutorelui său, iar acesta, recunoscându-i serviciile, i-a dat-o de soţie pe propria sa fiică, Sujata, precum şi stăpânirea asupra *Shastrelor.* Ea a rămas însărcinată, strălucitoare ca focul. Iar embrionul i s-a adresat tatălui său în timp ce acesta citea: „O, tată, ai citit toată noaptea, dar (din toate acestea) citirea ta nu mi se pare corectă. Chiar şi în starea mea fetală, datorită ţie, am devenit versat în *Shastras* şi *Vedas* cu ramurile lor. Îţi spun, O, tată, că ceea ce iese din gura ta nu este corect”. Insultat astfel în prezenţa discipolilor săi, marele înţelept, înfuriat, şi-a blestemat copilul din pântece, spunând: „Pentru că vorbeşti astfel chiar şi în pântece, vei fi strâmb în opt părţi ale corpului”. Copilul s-a născut, aşadar, strâmb, iar marele înţelept a fost cunoscut de atunci sub numele de Ashtavakra. Acum, el avea un unchi pe nume Swetaketu, care era de aceeaşi vârstă cu el. Afectată de creşterea copilului în pântece, Sujata, doritoare de bogăţii, îl împăca pe soţul ei, care nu avea avere, şi îi spunea în particular: „Cum să mă descurc, O, mare înţelept, acum că a sosit a zecea lună a sarcinii mele? Tu nu ai niciun mijloc prin care să mă pot descurca cu nevoile, după ce voi naşte.” Astfel abordat de soţia sa, Kahoda s-a dus la regele Janaka pentru a cere bogăţii. Acolo a fost învins într-o controversă de Vandin, bine versat în ştiinţa argumentelor, şi (în consecinţă) a fost scufundat în apă. Auzind că ginerele său fusese învins într-o controversă de Vandin şi că acesta îl înecase, Uddalaka i-a spus fiicei sale Sujata: „Nu-i spune nimic lui Ashtavakra”. Ea a păstrat secretul, astfel încât Ashtavakra, când s-a născut, nu a auzit nimic despre această chestiune. El îl considera pe Uddalaka ca fiind tatăl său şi pe Swetaketu ca fiind fratele său. Când Ashtavakra avea doisprezece ani, Swetaketu l-a văzut într-o zi aşezat în poala tatălui său. Atunci l-a tras de mână, iar când Ashtavakra a început să plângă, i-a spus: „Nu este poala tatălui tău”. Această comunicare crudă a pătruns direct în inima lui Ashtavakra şi l-a durut profund. S-a dus acasă şi a întrebat-o pe mama sa: „Unde este tatăl meu?”. Atunci Sujata, care era foarte afectată (de întrebarea lui) şi temându-se de un blestem, i-a povestit tot ce se întâmplase. După ce a auzit totul, brahmanul i-a spus unchiului său Swetaketu, în timpul nopţii: „Să mergem la sacrificiul regelui Janaka, unde se pot vedea multe lucruri minunate. Acolo vom asculta controversa dintre brahmani şi

vom gusta mâncăruri excelente. De asemenea, cunoştinţele noastre se vor îmbogăţi. Recitarea *Vedelor* sacre este plăcută de ascultat şi plină de binecuvântări." Apoi, amândoi – unchiul şi nepotul – s-au dus la splendidul sacrificiu al regelui Janaka. Şi, fiind alungat de la intrare, Ashtavakra l-a întâlnit pe rege şi i s-a adresat cu următoarele cuvinte:

SECŢIUNEA CXXXIII

Ashtavakra a spus: «Când nu se întâlneşte niciun brahman pe drum, drumul aparţine orbilor, surzilor, femeilor, cărăuşilor şi, respectiv, regelui. Dar când se întâlneşte un brahman pe drum, acesta aparţine numai lui.»

Atunci regele a spus: "Îţi acord privilegiul de a intra. Intră, aşadar, pe orice cale doreşti. Niciun foc, oricât de mic ar fi, nu trebuie disprețuit. Chiar şi Indra însuşi se înclină în faţa brahmanilor." La auzul acestor cuvinte, Ashtavakra a spus: „Am venit, O, stăpâne al oamenilor, pentru a asista la ceremonia ta sacrificială, iar curiozitatea noastră, O, rege, este foarte mare. Am venit aici ca oaspeţi. Vrem permisiunea ta (pentru a intra). Şi, O, fiu al lui Indradyumna, am venit, dorind să vedem sacrificiul şi să-l întâlnim pe regele Janaka şi să vorbim cu el. Dar paznicul tău ne stă în cale şi pentru aceasta mânia noastră ne arde ca febra." **Paznicul a spus**: „Noi îndeplinim ordinele lui Vandin. Ascultaţi ce am de spus. Băieţilor nu li se permite să intre aici şi numai brahmanii bătrâni şi învăţaţi au voie să intre." **Ashtavakra a spus**: „Dacă aceasta este condiţia, O, paznicule, ca uşa să fie deschisă numai celor bătrâni, atunci avem dreptul să intrăm. Suntem bătrâni şi am respectat jurămintele sacre şi suntem în posesia energiei provenite din învăţăturile vedice. Şi ne-am servit superiorii şi ne-am stăpânit pasiunile — şi am dobândit, de asemenea, competenţă în cunoaştere. Se spune că nici băieţii nu trebuie disprețuiți, căci un foc, oricât de mic ar fi, arde la atingere." **Paznicul a răspuns**: „O, tânăr brahman, te consider un băiat şi, prin urmare, recită, dacă ştii, versetul care demonstrează existenţa Fiinţei Supreme, adorată de înţelepţii divini şi care, deşi compus dintr-o singură literă, este totuşi multifaţetat. Nu te lăuda în zadar. Oamenii învăţaţi sunt într-adevăr foarte rari". **Ashtavakra a spus**: „Adevărata creştere nu poate fi dedusă din simpla dezvoltare a corpului, aşa cum creşterea nodurilor copacului Salmali nu poate semnifica vârsta acestuia. Acel copac este numit matur care, deşi subţire şi scund, dă roade. Dar cel care nu dă roade nu este considerat matur." **Gardianul a spus**: „Băieţii primesc învăţături de la cei bătrâni şi, în timp, şi ei îmbătrânesc. Cunoaşterea nu poate fi dobândită într-un timp scurt. «De ce atunci, fiind copil, vorbeşti ca un bătrân?»" **Atunci Ashtavakra a spus**: „Nu eşti bătrân pentru că ai părul cărunt. Dar zeii îl consideră bătrân pe cel care, deşi este copil ca vârstă, posedă totuşi cunoaştere. Înţelepţii nu au stabilit că meritul unui om constă în ani, păr alb, bogăţie sau prieteni. Pentru noi, cel care este versat în *Vede* este mare. Am venit aici, O, portarule, dorind să-l văd pe Vandin la curte. Du-te şi informează-l pe regele Janaka, care are o ghirlandă de lotuşi la gât, că sunt aici. Astăzi mă vei vedea intrând într-o dispută cu oamenii învăţaţi şi învingându-l pe Vandin într-o controversă. Şi când ceilalţi vor fi reduşi la tăcere, brahmanii cu învăţătură matură şi regele, împreună cu preoţii săi principali, vor fi martori la calitatea superioară sau inferioară a realizărilor mele." **Paznicul a spus**: „Cum poţi tu, care eşti abia în al zecelea an, să speri să participi la acest sacrificiu, la care sunt admişi numai oamenii învăţaţi şi educaţi? Voi încerca, totuşi, să găsesc o cale pentru admiterea ta. Încearcă şi tu." **Ashtavakra s-a adresat apoi regelui şi a spus**: „O, rege, O, cel mai de seamă dintre descendenţii lui Janaka, tu eşti suveranul suprem şi toată puterea se află în tine. În vremurile de demult, regele Yayati era cel care celebra sacrificiile. Iar în epoca actuală, tu eşti cel care le îndeplineşte. Am auzit că învăţatul Vandin, după ce i-a învins (în controversă) pe oamenii experţi în discuţii, îi face să fie înecaţi de servitorii fideli angajaţi de tine. Auzind acest lucru, am venit în faţa acestor brahmani, pentru a expune doctrina unităţii Fiinţei Supreme. Unde este acum Vandin? Spune-mi, ca să mă pot apropia de el şi să-l distrug, aşa cum soarele distruge stelele." **Atunci regele a spus**: „Tu speri, O, Brahmana, să-l învingi pe Vandin, fără să-i cunoşti puterea cuvântului. Pot cei care sunt familiarizaţi cu puterea lui să vorbească aşa cum o faci tu? El a fost testat de brahmani versaţi în *Vede*. Tu speri să-l învingi pe Vandin doar pentru că nu-i cunoşti puterile (vorbirii). Mulţi

brahmani au pălit în fața lui, la fel cum pălesc stelele în fața soarelui. Dorind să-l învingă, oamenii mândri de învățătura lor și-au pierdut gloria în fața lui și s-au retras din prezența lui, fără să îndrăznească măcar să vorbească cu membrii adunării." **Ashtavakra a spus**: „Vandin nu a intrat niciodată în dispută cu un om ca mine și numai din acest motiv se consideră un leu și se comportă ca atare. Dar astăzi, întâlnindu-mă, va cădea mort, ca o căruță pe șosea, ale cărei roți au fost deranjate". **Regele a spu**s: „Numai cel care înțelege semnificația lucrului care are treizeci de diviziuni, douăsprezece părți, douăzeci și patru de articulații și trei sute șaizeci de spițe este un om cu adevărat învățat". **Ashtavakra a spus**: „Fie ca roata aceea mereu în mișcare, care are douăzeci și patru de articulații, șase butuci, douăsprezece periferii și șaizeci de spițe, să te protejeze!"[19] **Regele a spus**: „Care dintre zei poartă pe cei doi care merg împreună ca două iepe (înjugate la o căruță) și zboară ca un șoim, și ce naștere dau ei?" **Ashtavakra a spus**: „Fie ca Dumnezeu, O, rege, să alunge prezența celor doi[20] din casa ta; da, chiar și din casa dușmanilor tăi. Cel care apare, având ca vizitiu vântul,[21] îi zămislește, iar ei îl produc pe el." **Atunci regele a spus**: „Ce este acela care nu închide ochii nici măcar când doarme; ce este acela care nu se mișcă, nici măcar când se naște; ce este acela care nu are inimă; și ce este acela care crește chiar și în propria sa viteză?" **Ashtavakra a spus**: „Este un pește[22] care nu închide pleoapele în timp ce doarme; și este un ou[23] care nu se mișcă atunci când este produs; este o piatră[24] care nu are inimă; și este un râu[25] care crește în propria sa viteză."

Regele a spus: „Se pare, O, posesor al energiei divine, că nu ești o ființă umană. Nu te consider un băiat, ci un bărbat matur; nu există alt om care să se poată compara cu tine în arta vorbirii. Prin urmare, îți acord accesul. Acesta este Vandin."

SECȚIUNEA CXXXIV

Ashtavakra a spus: O, rege, O, conducător al legiunilor feroce, în această adunare de monarhi cu puteri de neegalat care s-au întâlnit aici, nu reușesc să-l găsesc pe Vandin, șeful controversaților. Dar îl caut, așa cum se caută o lebădă pe o întindere vastă de apă. O, Vandin, te consideri cel mai important dintre controversați. Când te vei angaja într-o dispută cu mine, nu vei putea curge ca un râu. Eu sunt ca un foc aprins. Taci în fața mea, O, Vandin! Nu trezi un tigru adormit. Să știi că nu vei scăpa nevătămat, după ce ai călcat pe capul unui șarpe veninos, care își linge colțurile gurii cu limba și care a fost rănit de piciorul tău. Omul slab care, mândru de puterea sa, încearcă să lovească un munte, nu face decât să-și rănească mâinile și unghiile, dar nu lasă nicio rană pe munte. Așa cum ceilalți munți sunt inferiori lui Mainaka, și așa cum viteii sunt inferiori boului, tot așa toți ceilalți regi ai pământului sunt inferiori stăpânului Mithila. Și așa cum Indra este cel mai important dintre cerești, și așa cum Ganga este cel mai bun dintre râuri, tot așa tu singur ești, O, rege, cel mai mare dintre monarhi. O, rege, fă ca Vandin să fie adus în fața mea.

Lomasa a spus: Spunând aceasta, O, Yudhishthira, mâniat pe Vandin, Ashtavakra a tunat astfel în adunare și i s-a adresat cu aceste cuvinte: «Răspunde la întrebările mele și eu îți voi răspunde la ale tale». Atunci Vandin a spus: „Un singur foc arde în diferite forme; un singur soare luminează întreaga lume; un singur erou, Indra, stăpânul celeștilor, distruge dușmanii; și un singur Yama este singurul stăpân al Pitris.[26] **Ashtavakra a spus**: „Cei doi prieteni, Indra și Agni, se mișcă

19 Această roată este roata Timpului — adică măsurată în funcție de revoluțiile solare, lunare și astrale. Importanța răspunsului lui Ashtavakra este următoarea: Fie ca faptele meritorii săvârșite la momentul potrivit, în timpul revoluției acestei roți a Timpului, să te protejeze.

20 Fulger și tunet sau suferință și moarte.

21 Norul sau mintea.

22 Ființa masculină care este mereu conștientă.

23 Oul obișnuit.

24 Sufletul care a renunțat la legătura cu trupul.

25 Inima unui yoghin.

26 Ashtavakra vine la sacrificiul lui Janaka cu scopul de a dovedi unitatea Ființei Supreme. Vandin se folosește de diverse sisteme filosofice pentru a-și combate adversarul. El începe cu sistemul budist. Forma dialogului este unică în literatură, fiind una enigmatică, iar sensul latent este ascuns într-un mod ciudat sub aparența

mereu împreună; cei doi înțelepți cerești sunt Narada și Parvata; gemenii sunt Aswinikumaras; doi este numărul roților unei mașini; și soțul și soția trăiesc împreună ca un cuplu, așa cum a fost hotărât de zeitate”.[27] **Vandin a spus**: „Trei feluri de ființe născute sunt produse de fapte; cele trei *Vede* împreună îndeplinesc sacrificiul, *Vajapeya*; în trei momente diferite, *Adhwaryus* încep riturile sacrificiale; trei este numărul cuvintelor: și trei sunt și luminile divine”.[28] **Ashtavakra a spus**: „Patru sunt Asramas ale Brahmanas; cele patru ordine îndeplinesc sacrificii; patru sunt punctele cardinale; patru este numărul literelor; și patru sunt, după cum se știe, picioarele unei vaci.”[29]**Vandin a spus**: „Cinci este numărul focurilor; cinci sunt picioarele metrului numit *Punki*; cinci sunt sacrificiile; cinci încuietori, se spune în *Vede*, se află pe capetele Apsaras; și cinci râuri sacre sunt cunoscute în lume”.[30] **Ashtavakra a spus**: „Șase vaci, afirmă unii, și plătite ca gratificație cu ocazia aprinderii focului sacru; șase sunt anotimpurile care aparțin roții timpului; șase este numărul simțurilor; șase stele constituie constelația Kirtika; și șase, se găsește în toate *Vedele*, este numărul sacrificiului *Sadyaska*”.[31] **Vandin a spus**: „Șapte este numărul animalelor domestice; șapte sunt animalele sălbatice; șapte metri sunt folosiți pentru a finaliza un sacrificiu; șapte sunt Rishii, șapte forme de omagiu există (în lume); și șapte, se știe, sunt corzile Vinei.”[32] **Ashtavakra a spus**: „Opt sunt sacii care conțin o sută de ori; opt este numărul picioarelor lui Sarabha, care vânează lei; opt Vasus, după cum auzim, se află printre celestiali; și opt sunt unghiurile *yupa* (stâlp), în toate riturile sacrificiale.”[33] **Vandin a spus**: „Nouă este numărul *mantrelor* folosite pentru aprinderea focului în sacrificiile aduse Pitrilor; nouă sunt funcțiile stabilite în procesele creației; nouă litere compun piciorul metrului, *Vrihati*; și nouă este, de asemenea, numărul figurilor (în calcul).”[34] **Ashtavakra a spus**: „Zece se spune că este numărul punctelor cardinale, care intră în cunoașterea oamenilor din această lume; zece ori o sută fac o mie; zece este numărul lunilor, în timpul cărora femeile nasc; și zece sunt învățătorii adevăratei cunoașteri, și zece sunt cei care o urăsc, și zece sunt cei capabili să o învețe”.[35] **Vandin a spus**: „Unsprezece sunt obiectele de care se bucură ființele; unsprezece este numărul *yupas*; unsprezece sunt schimbările stării naturale ale celor care au viață; și

---

unor combinații puerile [puerile? -- JBH] și eterogene de lucruri. Vandin deschide controversa spunând că, întrucât numărul fiecăruia dintre acestea este unul, tot așa și un singur intelect este stăpânul, conducătorul și călăuza simțurilor.

27 Există o revelație vedică care spune că două păsări trăiesc împreună pe un copac ca prietene – una dintre ele mănâncă fructele, iar cealaltă o privește pe prima. Din aceasta reiese că doi sunt stăpânii, conducătorii și călăuzele simțurilor. Faptul că există o a doua facultate în afară de intelect este dovedit și de faptul că, în timpul somnului, când intelectul este inactiv, acea facultate continuă să acționeze, pentru că, dacă nu ar fi așa, nu ne-am putea aminti că am dormit și nici nu am putea face legătura între starea de după trezire și somnul care a precedat-o. În consecință, citând numărul doi, Ashtavakra afirmă că, pe lângă intelect, există o altă facultate – conștiința – că aceste două sunt împreună stăpânii, conducătorii și călăuzele simțurilor și că acționează împreună ca Indra și Agni etc.

28 Prin citarea numărului trei, Vandin vrea să spună că, întrucât Acțiunile sunt cele care produc cele trei tipuri de ființe născute etc., Acțiunile sunt supreme și că orice altceva, fie că este vorba doar de intelect sau de intelect și conștiință împreună, este subordonat Acțiunilor.

29 Ashtavakra avansează aici teza că, chiar dacă Acțiunile sunt supreme, atunci când (a patra) sau Ființa Supremă se manifestă sufletului, acesta nu mai are nevoie de Acțiuni.

30 Prin introducerea seriei cincinale, Vandin dorește să afirme că cele cinci simțuri sunt competente să cunoască obiectele respective și că, în afară de aceste simțuri și obiectele lor, nu există niciun alt simț de perceput și niciun alt obiect al percepției. El citează, de asemenea, autoritatea *Vedei*, conform căreia Apsaras (sau conștiința) au cinci „încuietori” pe mâini, adică cinci obiecte ale percepției.

31 Pe lângă cele cinci simțuri, Ashtavakra susține existența unui simț suplimentar, și anume Mintea, și, în consecință, menționează numărul șase.

32 Vandin recunoaște existența celor șase simțuri, dar spune că sufletul experimentează fericirea și nefericirea atât prin intermediul acestora, cât și prin intermediul *intelectului*.

33 Ashtavakra propune un al optulea element, și anume cunoașterea eului [ego?—JBH].

34 Fiecare dintre cele trei calități (existența, impuritatea și ignoranța) ale *prakriti* (cauza pasivă sau materială a lumii) amestecându-se cu fiecare dintre cele trei calități corespunzătoare ale *pradhana* (cauza activă sau spirituală a lumii) în diferite proporții produce ordinea lumească a lucrurilor. Astfel se dovedește eternitatea *prakriti* sau a naturii și se stabilește, de asemenea, doctrina dualității.

35 *Prakriti* nu creează cu adevărat. Ființa Supremă este cea care, prin intermediul iluziei, în contact cu cele zece organe (adică cele cinci organe locomotorii și cele cinci organe ale simțurilor), manifestă sistemul lucrurilor. Prin urmare, *Prakriti* nu are o existență reală – existența ei este doar aparentă în existența reală a sufletului.

unsprezece sunt Rudras printre zeii din cer."[36] **Ashtavakra a spus**: „Douăsprezece luni alcătuiesc anul; douăsprezece litere alcătuiesc un picior al metrului numit *Jagati*; douăsprezece sunt sacrificiile minore; şi douăsprezece, potrivit învăţaţilor, este numărul Adityas."[37] (Vandin vrea să spună că sufletul nu este esenţial liber de lanţurile fericirii şi nefericirii care decurg din cele unsprezece obiecte ale percepţiei. În această lume, toţi oamenii sunt supuşi fericirii şi nefericirii. Auzim, de asemenea, că există Rudras în ceruri). **Vandina spus**: A treisprezecea zi lunară este considerată cea mai auspicioasă; treisprezece insule există pe pământ.[38]

Lomasa a spus: Ajuns până aici, Vandin s-a oprit. Atunci Ashtavakra a completat a doua jumătate a *slokei*. **Ashtavakra a spus**: „Treisprezece sacrificii sunt prezidate de Kesi; şi treisprezece sunt devorate de *Atichhandas*, (versurile mai lungi) din *Veda*.[39] Şi văzând că Ashtavakra vorbea, iar fiul lui Suta era tăcut, meditativ şi cu capul plecat, adunarea a izbucnit într-un zgomot lung. Şi când tumultul a izbucnit astfel în timpul splendidului sacrificiu săvârşit de regele Janaka, brahmanii, foarte mulţumiţi, s-au apropiat cu mâinile împreunate de Ashtavakra şi au început să-i aducă omagiu.

Atunci Ashtavakra a spus: „Înainte de aceasta, acest om, învingându-i pe brahmani în controversă, obişnuia să-i arunce în apă. Să aibă Vandin astăzi aceeaşi soartă. Prindeţi-l şi înecaţi-l în apă." Vandin a spus: „O, Janaka, eu sunt fiul regelui Varuna. Concomitent cu sacrificiul tău, a început şi un sacrificiu care se întinde pe o perioadă de doisprezece ani. De aceea i-am trimis pe principalii brahmani acolo. Ei s-au dus să asiste la sacrificiul lui Varuna. Iată-i că se întorc. Îi aduc omagiu venerabilului Ashtavakra, prin harul căruia astăzi mă voi alătura celui care m-a zămislit."

Ashtavakra a spus: Învingându-i pe brahmani fie cu vorbe, fie cu subtilitate, Vandin i-a aruncat în apele mării. (Adevărul vedic pe care el l-a suprimat cu argumente false) l-am salvat astăzi cu ajutorul intelectului meu. Acum, să judece oamenii sinceri. Aşa cum Agni, care cunoaşte caracterul atât al celor buni, cât şi al celor răi, nu arde cu căldura sa trupurile celor cu intenţii cinstite şi este astfel parţial faţă de ei, tot aşa oamenii buni judecă afirmaţiile băieţilor, deşi aceştia nu au puterea vorbirii, şi sunt bine dispuşi faţă de ei. O, Janaka, tu asculţi cuvintele mele ca şi cum ai fi ameţit în urma consumării fructului copacului Sleshmataki. Sau linguşirea ţi-a răpit simţurile, şi de aceea, deşi străpuns de cuvintele mele ca un elefant (de cârlig), tu nu le auzi.

Janaka a spus: „Ascultând cuvintele tale, le consider excelente şi supraomeneşti. Şi forma ta se manifestă ca fiind supraomenească. Deoarece astăzi l-ai învins pe Vandin în discuţie, îl pun chiar şi pe el la dispoziţia ta". Ashtavakra a spus: „O, rege, Vandin, rămânând în viaţă, nu va servi niciunui scop al meu. Dacă tatăl său este într-adevăr Varuna, să fie înecat în mare".

Vandin a spus: „Eu sunt fiul regelui Varuna. Nu mi-e teamă (prin urmare) să mă înec. Chiar şi în acest moment. Ashtavakra îşi va vedea tatăl pierdut de mult, Kahoda."

---

36 Yupas (stâlpi) înseamnă aici sentimente etc., care ţin oamenii legaţi de lume. Rudras sunt cei care îi fac pe alţii să plângă.

37 Sufletul suprem, neafectat de fericire şi suferinţă, există cu adevărat, dar existenţa Sa nu poate fi dovedită, iar cei ignoranţi nu-L pot percepe niciodată. Oamenii ating această stare prin intermediul celor douăsprezece virtuţi, şi anume: virtutea, adevărul, stăpânirea de sine, penitenţa, bunăvoinţa, modestia, iertarea, lipsa invidiei, sacrificiul, caritatea, concentrarea şi controlul asupra simţurilor.

38 Potrivit unora, eforturile de a atinge emanciparea pot avea succes nu în această lume, ci în lumea lui Brahma. Alţii spun că, în acest scop, este necesară o yoga specială. Prin prezentarea celor treisprezece obiecte, Vandin susţine opinia că virtutea etc. nu sunt suficiente pentru emancipare, ci că sunt esenţiale şi momentul şi locul potrivite.

39 Ashtavakra concluzionează citând acelaşi număr treisprezece. Sufletul, care este în esenţă neafectat, devine supus fericirii şi nefericirii prin cele treisprezece, şi anume cele zece organe de locomoţie şi simţuri, intelectul, mintea şi egoismul. Dar Atichhanadas, adică cei care au depăşit ignoranţa, şi anume cele douăsprezece, virtutea etc., distrug cele treisprezece şi aceasta este eliberarea.

Lomasa a spus: „Atunci, toți brahmanii s-au ridicat în fața lui Janaka, după ce au fost veneraţi cuvenit de magnanimul Varuna. Kahoda a spus: „Pentru aceasta, O, Janaka, oamenii se roagă pentru fii, săvârşind fapte meritorii. Ceea ce eu nu am reuşit să realizez a fost realizat de fiul meu. Persoanele slabe pot avea fii înzestraţi cu forţă; proştii pot avea fii inteligenţi; iar analfabeţii pot avea fii înzestraţi cu învăţătură”. Vandin a spus: „Cu toporul tău ascuţit, O, monarhule, chiar şi Yama taie capetele duşmanilor. Fie ca prosperitatea să te însoţească! În acest sacrificiu al regelui Janaka, se cântă principalele imnuri legate de riturile *Uktha*, iar sucul Soma este băut în mod adecvat. Şi zeii înşişi, în persoană şi cu inimi vesele, acceptă partea lor sacră.”

Lomasa a spus: Când, în splendoarea lor sporită, brahmanii s-au ridicat, Vandin, cu permisiunea regelui Janaka, a intrat în apele mării. Apoi Ashtavakra şi-a venerat tatăl, iar el însuşi a fost venerat de brahmani. Şi astfel, după ce l-a învins pe fiul lui Suta,[40] Ashtavakra s-a întors la propria sa excelentă chilie, însoţit de unchiul său. Apoi, în prezenţa mamei sale, tatăl său i s-a adresat, spunând: „(O, fiule), intră repede în acest râu, Samanga.” Şi, în consecinţă, el a intrat (în apă). (Şi când s-a scufundat sub apă, toate membrele sale (strâmbe) s-au îndreptat imediat. Şi din acea zi, râul a ajuns să fie numit Samanga şi a fost investit cu virtuţile purificării (păcatelor). Cel care se va scălda în el va fi eliberat de păcatele sale. De aceea, O Yudhishthira, coboară cu fraţii şi soţia ta la râu şi îndeplineşte-ţi abluţiunile. O, fiu al lui Kunti, O, descendent al neamului Ajamidha, trăind fericit şi vesel în acest loc împreună cu fraţii tăi şi brahmanii, vei îndeplini împreună cu mine alte fapte meritorii, fiind hotărât să faci fapte bune.

SECȚIUNEA CXXXV

Lomasa a spus: Aici, O, rege, se vede râul Samanga, al cărui nume anterior era Madhuvila, iar acolo este locul numit Kardamila, locul de scăldat al lui Bharata. Domnul Sachi, când a căzut în mizerie ca urmare a uciderii lui Vritra, s-a eliberat de păcatul său, efectuând abluţiunile în acest Samanga. Aici, O, taur printre oameni, se află locul unde muntele Mainaka s-a scufundat în interiorul pământului; şi de aceea se numeşte Vinasana. Pentru a obţine fii, aici Aditi, în vremurile de demult, a gătit acea mâncare celebră (sub supravegherea Fiinţei Supreme). O, voi, tauri printre oameni, urcaţi acest munte înalt şi puneţi capăt mizeriei voastre dezonorante, nedemne de a fi rostite. Aici, O, rege, înaintea ta se află lanţul muntos Kanakhala, staţiunea preferată a înţelepţilor. Şi acolo este puternicul râu Ganga. Aici, în vremuri străvechi, sfântul înţelept Sanatkumara a atins succesul ascetic. O, descendent al neamului Ajamidha, prin efectuarea abluţiunilor tale aici, în acest râu, vei fi eliberat de toate păcatele tale. O, fiu al lui Kunti, împreună cu miniştrii tăi, atinge (apele) acestui lac numit Punya, şi acest munte Bhrigutunga, precum şi (apele) acestor două râuri, numite Tushniganga. Aici, O, fiu al lui Kunti, se află schitul înţeleptului Sthulasiras. Renunţă aici la mânia şi la sentimentul de importanţă de sine. Acolo, O, fiu al lui Pandu, se vede frumoasa mănăstire a lui Raivya, unde a pierit fiul lui Bharadwaja, Yavakari, profund în cunoaşterea vedică.

Yudhishthira a spus: „Cum a dobândit marele înţelept Yavakri, fiul asceticului Bharadwaja, profunzimea cunoştinţelor vedice? Şi cum a pierit? Sunt nerăbdător să aud toate acestea, aşa cum s-au întâmplat. Îmi face plăcere să ascult povestirea faptelor oamenilor asemănători zeilor.”

Lomasa a spus: Bharadwaja şi Raivya erau doi prieteni. Ei locuiau aici şi se bucurau întotdeauna de compania celuilalt. Raivya avea doi fii, numiţi Arvavasu şi Paravasu. Iar Bharadwaja, O, fiu al lui Bharata, avea un singur fiu, numit Yavakri. Raivya şi cei doi fii ai săi erau versaţi în *Vedas*, în timp ce Bharadwaja practica ascetismul. Dar, O, fiu al lui Bharata, încă din copilărie, prietenia dintre cei doi era de neegalat. O, tu, cel fără păcat, Yavakri, plin de energie, văzând că tatăl său, care practica ascetismul, era disprețuit de brahmani, în timp ce Raivya şi fiii săi erau foarte respectaţi de aceştia, a fost copleşit de tristeţe şi a devenit foarte mâhnit. Atunci, O, fiu al

40 **Su** înseamnă *excelent*, iar **uta** înseamnă *sacrificiu*. Prin urmare, compusul înseamnă „cel care îndeplineşte sacrificii excelente”.

lui Pandu, el a început să practice austerități severe, pentru a obține cunoașterea *Vedelor.* Și și-a expus corpul unui foc aprins. Practicând astfel cele mai rigide austerități, el a provocat anxietate în mintea lui Indra. Atunci Indra, O, Yudhishthira, s-a dus la el și i s-a adresat spunând: „De ce, O, înțeleptule, te-ai angajat în practicarea unor astfel de austerități rigide?" Yavakri a spus: „O, tu, adorat de oștirile celeste, practic penitențe severe, pentru că doresc ca o astfel de cunoaștere a *Vedelor,* cum nu a fost dobândită niciodată de vreun brahman, să mi se manifeste. O, cuceritor al lui Paka, aceste eforturi ale mele au fost pentru cunoașterea vedică. O, Kausika, prin forța ascetismului meu, îmi propun să obțin tot felul de cunoștințe. O, stăpâne, cunoașterea *Vedelor,* așa cum este învățată de la profesori, se dobândește în timp îndelungat. De aceea, (cu scopul de a dobândi în scurt timp o competență în *Vede*), am depus aceste eforturi mari." Indra a spus: „O, înțelept Brahmana, calea pe care ai adoptat-o nu este cea potrivită. De ce, O, brahman, vrei să te distrugi? Du-te și învață de la un învățător".

Lomasa a spus: O, fiu al lui Bharata, după ce a spus aceasta, Sakra a plecat, iar Yavakri, cu energia sa nemăsurată, și-a îndreptat din nou atenția către ascetism. O, rege, am auzit că, practicând austerități severe, el l-a agitat din nou foarte tare pe Indra. Și zeul Indra, ucigașul lui Vala, a venit din nou la acel mare înțelept, care era angajat în penitențe austere, și i-a interzis, spunând: „Tu te străduiești ca învățăturile vedice să ți se manifeste ție, la fel ca și tatălui tău, dar eforturile tale nu vor avea niciodată succes. Nici această acțiune a ta nu este bine gândită." Yavakri a spus: „O, stăpâne al celor cerești, dacă nu vei face pentru mine ceea ce doresc, voi respecta jurăminte și mai stricte și voi practica penitențe și mai severe. O, stăpâne al celor cerești! Știi că, dacă nu-mi îndeplinești toate dorințele, îmi voi tăia membrele și le voi oferi ca sacrificiu într-un foc aprins."

Lomasa a spus: Cunoscând hotărârea acelui înțelept cu suflet înalt, Indra cel înțelept s-a gândit și a găsit o soluție pentru a-l descuraja. Apoi Indra a luat înfățișarea unui brahman ascetic, în vârstă de sute de ani, infirm și suferind de tuberculoză. Și a început să construiască un baraj cu nisip, în locul din Bhagirathi unde Yavakri obișnuia să coboare pentru a-și face abluțiunile. Deoarece Yavakri, șeful brahmanilor, nu a dat ascultare cuvintelor lui Indra, acesta din urmă a început să umple Ganga cu nisip. Și, fără încetare, a aruncat mâini pline de nisip în Bhagirathi și a început să construiască barajul, atrăgând atenția înțeleptului. Și când acel taur printre înțelepți, Yavakri, l-a văzut pe Indra angajat cu atâta seriozitate în construirea barajului, a izbucnit în râs și a rostit următoarele cuvinte: „Cu ce te ocupi, O, brahman, și care este scopul tău? De ce faci acest efort uriaș pentru nimic?" Indra a spus: „Încerc, O, fiule, să barez Ganga, pentru a crea o trecere comodă. Oamenii întâmpină dificultăți considerabile în traversarea și retraversarea (râului) cu barca". Yavakri a spus: „O, tu, cel cu bogăție ascetică, nu poți îndigui acest curent puternic. O, Brahmana, renunță la ceea ce este imposibil și ocupă-te de ceva care este posibil". Indra a spus: „O, înțeleptule, mi-am impus această sarcină grea, la fel cum tu ai început aceste penitențe pentru a obține cunoașterea *Vedelor,* care nu pot fi niciodată fructuoase". Yavakri a spus: „Dacă, O, șef al celor cerești, eforturile mele sunt fără rezultat, la fel ca ale tale, atunci, O, stăpân al oștirilor cerești, fă pentru mine ceea ce este posibil. Acordă-mi binecuvântări prin care să pot excela față de alți oameni".

Lomasa a spus: Atunci Indra i-a acordat binecuvântări, așa cum a fost rugat de puternicul ascet, Indra a spus: „Așa cum dorești, *Vedele* îți vor fi revelate, da, chiar și tatălui tău. Și toate celelalte dorințe ale tale vor fi îndeplinite. Întoarce-te acasă, O, Yavakri." Obținând astfel obiectul dorinței sale, Yavakri s-a dus la tatăl său și i-a spus: „*Vedele*, O, tată, îți vor fi revelate ție, precum și mie, și am obținut binecuvântări prin care vom excela peste toți oamenii." Atunci Bharadwaja a spus: „O, fiul meu, întrucât ai obținut obiectele dorinței tale, vei fi mândru. Și când vei fi umflat de mândrie și vei deveni necaritabil, distrugerea te va ajunge curând. O, fiul meu, există o anecdotă curentă povestită de zei. În vremurile străvechi, O, fiule, trăia un înțelept numit Valadhi, care poseda o mare energie. Și, îndurerat de moartea unui copil, el a practicat cele mai severe penitențe pentru a avea un copil care să fie nemuritor. Și a obținut un fiu, așa cum își dorea. Dar zeii, deși erau foarte

bine dispuși (față de el), nu i-au făcut fiul nemuritor ca zeii. Ei au spus: «Un muritor poate deveni nemuritor cu o condiție. Viața fiului tău, însă, va depinde de o cauză instrumentală». Atunci, Valadhi a spus: «O, conducători ai cerului, aceste munți există de veșnicie și sunt indestructibili, lăsați-i să fie cauza instrumentală a vieții fiului meu». Ulterior, înțeleptului i s-a născut un fiu, numit Medhavi. Acesta avea un temperament foarte irascibil. Auzind despre (incidentul nașterii sale), a devenit arogant și a început să-i insulte pe înțelepți. A cutreierat pământul, făcând rău *munilor.* Într-o zi, întâlnindu-l pe înțeleptul Dhannushaksha, dotat cu energie, Medhavi l-a maltratat. Atunci, acesta l-a blestemat, spunând: «Fii redus la cenușă». Medhavi, însă, nu a fost redus la cenușă. Atunci Dhannushaksha a făcut ca muntele care era cauza instrumentală a vieții lui Medhavi să fie distrus de bivoli. Și băiatul a pierit, odată cu distrugerea cauzei instrumentale a vieții sale. Îmbrățișându-și fiul mort, tatăl lui Medhavi a început să-și plângă soarta. Acum ascultă de la mine, O, fiule, ce au cântat înțelepții cunoscători ai *Vedelor,* când l-au găsit pe înțelept plângând. *Un muritor nu poate în niciun caz să învingă ceea ce a fost hotărât de Soartă. Iată! Dhannushaksha a reușit să distrugă chiar și muntele cu ajutorul bivolilor. Astfel, tinerii asceți, umflați de mândrie pentru că au obținut binecuvântări, pier în scurt timp*. Nu fi unul dintre ei. Acest Raivya, fiule, este înzestrat cu o mare energie, iar cei doi fii ai săi sunt ca el. De aceea, fii vigilent, astfel încât să nu te apropii niciodată de el. Fiule, Raivya este un mare ascet cu un temperament irascibil. Când este furios, îți poate face rău. Yavakri a spus: «Voi face cum îmi poruncești. Tată, nu-ți face griji pentru asta. Raivya merită respectul meu la fel ca tine, tatăl meu.» După ce i-a răspuns tatălui său cu aceste cuvinte dulci, Yavakri, fără să se teamă de nimic și de nimeni, a început să se bucure de a-i ofensa în mod gratuit pe ceilalți *muni*."

SECȚIUNEA CXXXVI

Lomasa a spus: Într-o zi din luna *Chaitra*, în timp ce rătăcea fără teamă, Yavakri s-a apropiat de schitul lui Raivya. Și, O, fiu al lui Bharata, în acel frumos schit, împodobit cu copaci înfloriți, el a zărit-o pe nora lui Raivya, plimbându-se ca o femeie Kinnara. Și, pierzându-și mințile din cauza pasiunii, Yavakri i-a vorbit fără rușine fetei timide, spunând: „Fii atașată de mine". Atunci, cunoscându-i natura și temându-se de un blestem, precum și gândindu-se la puterea lui Raivya, ea s-a dus la el spunând: „Sunt de acord". Apoi, O, fiu al lui Bharata, luându-l în particular, ea l-a ținut în lanțuri. O, cuceritor al dușmanilor, întorcându-se la schitul său, Raivya și-a găsit nora, soția lui Paravasu, în lacrimi. O, Yudhishthira, consolând-o cu cuvinte blânde, el a întrebat-o care era cauza durerii ei. Atunci, frumoasa domnișoară i-a povestit tot ce îi spusese Yavakri și ce îi răspunsese ea cu istețime. Auzind de acest comportament grosolan al lui Yavakri, mintea înțeleptului s-a aprins și el s-a înfuriat foarte tare. Și fiind astfel cuprins de pasiune, marele înțelept, cu un temperament foarte irascibil, și-a smuls o șuviță de păr încâlcit și, cu *mantre* sfinte, a oferit-o ca sacrificiu pe focul sacru. La aceasta, din ea a ieșit o femeie care semăna exact cu nora lui. Apoi a smuls o altă șuviță de păr încâlcit și a oferit-o din nou ca sacrificiu în foc. Atunci a ieșit din ea un demon, teribil la vedere, cu ochi fioroși. Atunci cei doi i-au vorbit lui Raivya, spunând: „Ce să facem?" Atunci, înțeleptul furios le-a spus: „Duceți-vă și ucideți-l pe Yavakri." Apoi, spunând: „Vom face (cum ne poruncești)", cei doi au plecat cu intenția de a-l ucide pe Yavakri. Și, cu farmecele ei, femeia pe care înțeleptul cu inima mare o crease, i-a furat lui Yavakri vasul sacru cu apă. Apoi, cu sulița ridicată, demonul s-a năpustit asupra lui Yavakri, care fusese lipsit de vasul cu apă și ajuns necurat. Văzând demonul apropiindu-se cu sulița ridicată, cu intenția de a-l ucide, Yavakri s-a ridicat brusc și a fugit spre un rezervor. Dar, găsind-o goală, s-a grăbit spre toate râurile. Dar și acestea erau toate secate. Și fiind obstrucționat din nou și din nou de demonul feroce, care ținea sulița, Yavakri, speriat, a încercat să intre în camera Agnihotra a tatălui său. Dar acolo, O, rege, a fost respins de un paznic Sudra orb și a rămas la ușă, prins de om. Și, văzându-l pe Yavakri astfel prins de Sudra, demonul i-a aruncat sulița, iar acesta a căzut mort, străpuns în inimă. După ce l-a ucis pe Yavakri, demonul s-a întors la Raivya și, cu permisiunea acelui înțelept, a început să trăiască cu femeia.

SECȚIUNEA CXXXVII

Lomasa a spus: O, fiu al lui Kunti, Bharadwaja s-a întors la schitul său după ce a îndeplinit îndatoririle rituale ale zilei și a adunat combustibilul pentru sacrificiu. Și pentru că fiul său fusese ucis, focurile sacrificiale care îl întâmpinau în fiecare zi nu au mai ieșit în acea zi să-l întâmpine. Observând această schimbare în Agnihotra, marele înțelept l-a întrebat pe paznicul orb Sudra care stătea acolo, spunând: „De ce, O, Sudra, focurile nu se bucură la vederea mea? Nici tu nu te bucuri, așa cum obișnuiești. Este totul în regulă cu schitul meu? Sper că fiul meu fără minte nu s-a dus la înțeleptul Raivya. Răspunde repede, o, Sudra, la toate aceste întrebări ale mele. Mintea mea mă tulbură". Sudra a spus: „Fiul tău fără minte s-a dus la înțeleptul Raivya și de aceea zace întins (pe pământ), fiind ucis de un demon puternic. Fiind atacat de Rakshasa, care ținea o suliță, acesta a încercat să intre cu forța în această cameră, iar eu i-am blocat calea cu brațele mele. Apoi, dorind să bea apă în stare necurată, în timp ce stătea fără speranță, a fost ucis de Rakshasa, care purta o suliță în mână." Auzind de la Sudra despre această mare calamitate, Bharadwaja, profund îndurerat, a început să se lamenteze, îmbrățișându-și fiul mort. Și el a spus: „O, fiule, tu ai practicat penitența pentru binele brahmanilor, cu intenția ca *Vedele*, nestudiate de niciun brahman, să-ți fie revelate. Comportamentul tău față de brahmani a fost întotdeauna pentru binele lor, și ai fost, de asemenea, nevinovat față de toate creaturile. Dar, vai! (în cele din urmă) ai căzut în grosolănie. Ți-am interzis, O, fiule, să vizitezi reședința lui Raivya; dar, vai! tocmai la acea schit, (distructiv pentru tine) ca însuși zeul morții, Yama, te-ai dus. Rău de gând este acel om care, (știind că sunt un bătrân și că (Yavakri) era singurul meu fiu, a cedat mâniei. Prin intermediul lui Raivya am suferit pierderea copilului meu. Fără tine, fiule, voi renunța la viața mea, cel mai prețios lucru din lume. În durerea pentru moartea fiului meu, renunț la viața mea; dar spun că fiul cel mare al lui Raivya îl va ucide în scurt timp, deși este nevinovat. Fericiți sunt cei care nu au avut niciodată copii, pentru că duc o viață fericită, fără a trebui să experimenteze durerea (provocată de moartea unui copil). Cine în această lume poate fi mai rău decât cei care, din cauza suferinței și lipsiți de rațiune din cauza durerii provocate de moartea unui copil, îi blestemă chiar și pe cei mai dragi prieteni! Mi-am găsit fiul mort și, prin urmare, mi-am blestemat cel mai drag prieten. Ah! Ce al doilea om poate exista în această lume, destinat să sufere o nenorocire atât de cumplită!" După ce a jelit îndelung, Bharadwaja și-a incinerat fiul și apoi s-a aruncat și el în focul aprins.

SECȚIUNEA CXXXVIII

Lomasa a spus: În acel moment, puternicul rege Vrihadyumna, de mare noroc, care era Yajamana din Raivya, a început un sacrificiu. Și cei doi fii ai lui Raivya, Arvavasu și Paravasu, au fost angajați de acel monarh inteligent pentru a-l ajuta în desfășurarea ceremoniei. Și, O, fiu al lui Kunti, cu permisiunea tatălui lor, cei doi s-au dus la sacrificiu, în timp ce Raivya și soția lui Paravasu au rămas în schit. Și s-a întâmplat că într-o zi, dorind să-și vadă soția, Paravasu s-a întors singur acasă. Și l-a întâlnit pe tatăl său în pădure, înfășurat în pielea unei antilope negre. Noaptea era târzie și întunecată, iar Paravasu, orbit de somnolență în acea pădure adâncă, l-a confundat pe tatăl său cu un cerb rătăcit. Iar confundându-l cu o căprioară, Paravasu, din motive de siguranță personală, și-a ucis fără intenție tatăl. Apoi, O, fiu al lui Bharata, după ce a îndeplinit ritualurile funerare (ale tatălui său), s-a întors la sacrificiu și i s-a adresat fratelui său spunând: „Tu nu vei putea niciodată să îndeplinești această sarcină fără ajutor. Eu, din nou, l-am ucis pe tatăl nostru, confundându-l cu un cerb. O, frate, pentru mine, respectă jurământul prescris în cazul uciderii unui brahman. O, *Muni*, voi putea îndeplini această sarcină (sacrificiul) fără niciun ajutor." Arvavasu a spus: „Atunci, tu însuți să oficiezi acest sacrificiu al talentatului Vrihadyumna; iar eu, controlându-mi perfect simțurile, voi respecta jurământul prescris în cazul uciderii unui brahman."

Lomasa a spus: După ce a respectat jurământul referitor la uciderea unui brahman, înțeleptul Arvavasu s-a întors la sacrificiu. Văzând sosirea fratelui său, Paravasu, cu voce sufocată de răutate, s-a adresat lui Vrihadyumna, spunând: „O, rege, ai grijă ca acest ucigaș de brahman să nu intre în sacrificiul tău și nici să nu-l privească. Chiar și cu o singură privire, ucigașul unui brahman

îți poate face rău, fără îndoială. O, stăpâne al oamenilor, imediat ce a auzit aceasta, regele a poruncit slujitorilor săi (să-l alunge pe Arvavasu). O, rege, fiind alungat de slujitorii regelui și adresându-i-se în repetate rânduri: «O, ucigaș de brahman, Arvavasu a strigat de mai multe ori: „Nu eu am ucis un brahman”. El nu a recunoscut că a respectat jurământul pentru binele său. El a spus că fratele său a comis păcatul și că el l-a eliberat de acesta.» După ce a spus aceasta cu mânie și a fost mustrat de slujitori, brahmanul înțelept, adept al penitențelor austere, s-a retras în tăcere în pădure. Acolo, supunându-se celor mai severe penitențe, marele brahman a căutat protecția Soarelui. Atunci, revelația care învăța *mantra* referitoare la venerarea Soarelui i s-a revelat, iar acea zeitate eternă care obține prima partea (din untul sacrificial) i-a apărut în fața lui într-o formă întrupată.

Lomasa a spus: O, rege, zeii au fost foarte mulțumiți de faptele lui Arvavasu. L-au numit preot șef al sacrificiului (lui Vrihadyumna) și l-au destituit pe Paravasu din această funcție. Apoi, Agni și ceilalți zei (din proprie inițiativă) i-au acordat binecuvântări lui Arvavasu. De asemenea, s-au rugat ca tatăl său să fie readus la viață. El s-a rugat în continuare ca fratele său să fie iertat de păcatul său; ca tatăl său să nu-și amintească că a fost ucis; ca Bharadwaja și Yavakri să fie readuși la viață; și ca revelația solară să dobândească celebritate (pe pământ). Atunci zeul a spus: „*Așa să fie*”, și i-a conferit și alte binecuvântări. Atunci, O, Yudhishthira, toate aceste persoane și-au recăpătat viața. Yavakri s-a adresat acum lui Agni și celorlalte zeități, spunând: „Am dobândit cunoașterea tuturor *Vedelor* și am practicat penitențe. Cum se face atunci, O, conducători ai nemuritorilor, că Raivya a reușit să mă ucidă în felul acela?” Atunci zeii au spus: „O, Yavakri, nu mai acționa niciodată așa cum au făcut aceștia. Ceea ce întrebi tu este foarte posibil, pentru că ai învățat *Vedele* fără efort și fără ajutorul unui învățător. Dar acest om (Raivya), care a îndurat diverse necazuri, și-a satisfăcut învățătorul prin comportamentul său și a obținut (de la acesta) excelentele *Vede* prin eforturi mari și într-un timp îndelungat”.

Lomasa a spus: După ce i-au spus asta lui Yavakri și i-au readus pe toți la viață, zeii, cu Indra în frunte, s-au înălțat la cer. Aici, O, Yudhishthira, se află schitul sacru al acelui înțelept, împodobit cu copaci care rod flori și fructe în toate anotimpurile. O, tigru printre regi, locuind în acest loc, vei fi eliberat de toate păcatele tale.

SECȚIUNEA CXXXIX

Lomasa a spus: O, descendent al lui Bharata, O, rege, acum ai lăsat în urmă munții Usiravija, Mainaka și Sweta, precum și dealurile Kala, O, fiu al lui Kunti, O, taur printre descendenții lui Bharata, aici curg înaintea ta cele șapte Gange. Acest loc este pur și sfânt. Aici Agni arde fără încetare. Niciun fiu al lui Manu nu poate vedea această minune. De aceea, O, fiu al lui Pandu, concentrează-ți mintea pentru a putea contempla cu atenție aceste *tirtha*. Acum vei vedea locul de joacă al zeilor, marcat cu urmele pașilor lor, întrucât am trecut de muntele Kala. Vom urca acum pe acea stâncă albă — muntele Mandara, locuit de Yakshas, Manibhadra și Kuvera, regele Yakshas. O, rege, în acest loc, optzeci de mii de Gandharvas rapizi și de patru ori mai mulți Kimpurushas și Yakshas de diferite forme și înfățișări, purtând diverse arme, îl însoțesc pe Manibhadra, regele Yakshas. În aceste regiuni, puterea lor este foarte mare. Iar în viteză sunt ca vântul. Ei pot, fără îndoială, să-l înlăture chiar și pe stăpânul celeștilor de pe tronul său. Protejați de ei și păziți și de Rakshasas, acești munți au devenit inaccesibile. De aceea, O, fiu al lui Pritha, concentrează-ți gândurile. Pe lângă aceștia, O, fiu al lui Kunti, aici se află miniștrii feroce ai lui Kuvera și ai neamului său Rakshasa. Va trebui să ne întâlnim cu ei, și, prin urmare, fiu al lui Kunti, adună-ți energiile. O, rege, muntele Kailasa are o înălțime de șase *yojana*. Acesta conține un copac gigant de *jujube*. Și, O, fiu al lui Kunti, nenumărați zei și Yakshas și Rakshasas și Kinnaras și Nagas și Suparnas și Gandharvas trec pe aici, în drumul lor spre palatul lui Kuvera. O, rege, protejat de mine, precum și de puterea lui Bhimasena, și, de asemenea, în virtutea propriului tău ascetism și autocontrol, amestecă-te astăzi cu ei. Fie ca regele Varuna și Yama, cuceritorul bătăliilor, și Ganga, și Yamuna, și acest munte, și Maruts și gemenii Aswins, și toate râurile și lacurile, să-ți garanteze

siguranța. Și, O, strălucitorule, fie ca tu să ai siguranță de la toți cei cerești și de la Asuri și Vasu. O, zeiță Ganga, îți aud urletul de pe acest munte auriu, sacru pentru Indra. O, zeiță a norocului, în aceste regiuni muntoase, protejează-l pe rege, venerat de toată rasa Ajamidha. O, fiică a muntelui (Himalaya), acest rege este pe cale să intre în aceste regiuni muntoase. Așadar, conferă-i protecție.

După ce s-a adresat astfel râului, Lomasa i-a spus lui Yudhishthira: „Fii atent."

Yudhishthira a spus: „Această confuzie a lui Lomasa este fără precedent. Așadar, protejează-l pe Krishna și nu fi neglijent. Lomasa știe că acest loc este cu siguranță greu accesibil. Așadar, practică aici cea mai mare curățenie."

Vaisampayana a spus: Apoi s-a adresat fratelui său Bhima, de mare vitejie, spunând: „O, Bhimasena, protejează-l cu grijă pe Krishna. Indiferent dacă Arjuna este aproape sau departe, Krishna, în momente de pericol, caută întotdeauna protecția numai de la tine."

Apoi, monarhul cu suflet înalt s-a apropiat de gemeni, Nakula și Sahadeva, și, după ce le-a mirosit capetele și le-a mângâiat trupurile, le-a spus cu lacrimi în ochi: „Nu vă temeți. Continuați, însă, cu prudență."

SECȚIUNEA CXL

Yudhishthira a spus: O, Vrikodara, în acest loc există spirite invizibile puternice și mărețe. Cu toate acestea, vom trece de ele, datorită meritelor ascetismului nostru și sacrificiilor *Agnihotra*. O, fiu al lui Kunti, stăpânește-ți foamea și setea, adunându-ți energiile, și, de asemenea, O, Vrikodara, apelează la puterea și istețimea ta. O, fiu al lui Kunti, ai auzit ce a spus înțeleptul (Lomasa) despre muntele Kailasa. Așadar, după ce te vei gândi bine, hotărăște cum va trece Krishna de acest loc. Sau, O, puternicule Bhima cu ochi mari, întoarce-te de aici, luând cu tine pe Sahadeva și pe toți vizitii, bucătarii, servitorii, carele, caii și brahmanii noștri obosiți de călătorie, în timp ce eu, împreună cu Nakula și înțeleptul Lomasa, cu austerități severe, vom continua, hrănindu-ne cu cea mai ușoară mâncare și respectând jurămintele. Așteaptă cu răbdare întoarcerea mea la izvorul Gangei, protejând-o pe Draupadi până mă întorc.

Bhima a răspuns: O, descendent al lui Bharata, deși această prințesă binecuvântată a fost profund afectată de trudă și suferință, ea merge mai departe cu ușurință, în speranța de a-l vedea pe cel cu caii albi (Arjuna). De asemenea, descurajarea ta este deja foarte mare pentru că nu-l vezi pe Arjuna, cel cu sufletul înalt, care nu se retrage niciodată din luptă. O Bharata, este inutil să spun că, dacă nu mă vezi nici pe mine, nici pe Sahadeva, nici pe Krishna, descurajarea ta va crește cu siguranță. Brahmanii ar fi bine să se întoarcă cu servitorii noștri, cu vizitii, cu bucătarii și cu oricine altcineva pe care îl vei porunci. Nu te voi părăsi niciodată în aceste regiuni muntoase accidentate și inaccesibile, infestate de Rakshasas. Și, O, tigru printre oameni, și această prințesă de mare noroc, mereu devotată stăpânilor ei, nu dorește să se întoarcă fără tine. Sahadeva îți este mereu devotat; nici el nu se va întoarce niciodată. Îi cunosc temperamentul. O, rege, O, monarh puternic, suntem cu toții dornici să o vedem pe Savyasachin și, prin urmare, vom merge cu toții împreună. Dacă nu vom putea traversa acest munte cu carele noastre, plin de defileuri, atunci vom merge pe jos. Nu-ți face griji, O, rege, o voi purta pe fiica lui Panchala oriunde ea nu va putea merge. O, rege, am decis asta. De aceea, nu-ți distrage mintea. Îi voi căra și pe eroii cu trupuri fragile, gemenii, bucuria mamei lor, oriunde nu vor putea merge.

Yudhishthira a spus: Fie ca puterea ta să crească, O, Bhima, pe măsură ce vorbești astfel și pe măsură ce te angajezi cu curaj să-l duci pe ilustrul Panchali și pe acești gemeni. Fii binecuvântat! Un astfel de curaj nu se găsește în niciun alt individ. Fie ca puterea, faima, meritele și reputația ta să

crească! O, tu, cel cu brațe lungi, pe măsură ce te oferi să-i duci pe Krishna și pe frații noștri gemeni, oboseala și înfrângerea să nu fie niciodată ale tale!

Vaisampayana a spus: Atunci, fermecătoarea Krishna a spus zâmbind: „O, descendent al lui Bharata, voi putea să merg, și, prin urmare, nu fi îngrijorat pentru mine."

Lomasa a spus: Accesul la muntele Gandhamadana se poate obține numai prin ascetism. De aceea, O, fiu al lui Kunti, să practicăm cu toții austerități, O, rege, Nakula, Sahadeva, Bhimasena, tu și cu mine îl vom vedea atunci pe cel cu caii albi, O, fiu al lui Kunti.

Vaisampayana a spus: O, rege, conversând astfel, ei au văzut cu încântare vastele domenii ale lui Suvahu, situate în Himalaya, bogate în cai și elefanți, dens populate de Kiratas și Tanganas, aglomerate de sute de Pulindas, frecventate de celești și pline de minuni. Regele Suvahu, stăpânul Pulindas, i-a primit cu bucurie la frontierele domniilor sale, acordându-le respectul cuvenit. Fiind astfel primiți cu onoare și locuind confortabil în acest loc, au pornit spre muntele Himalaya, când soarele strălucea puternic pe firmament. Și, O, rege, după ce i-au încredințat stăpânului Pulindas grija tuturor servitorilor lor — Indrasena și ceilalți —, a bucătarilor și a majordomilor, precum și echipamentul lui Draupadi și toate celelalte lucruri, acei puternici vizitii, fiii lui Kuru, înzestrați cu mare vitejie, au plecat din acea țară și au început să înainteze cu prudență împreună cu Krishna, toți veseli în așteptarea întâlnirii cu Arjuna.

Yudhishthira a spus: O, Bhimasena, O, Panchali și voi, gemenilor, ascultați cuvintele mele. Faptele săvârșite (de o persoană) într-o viață anterioară nu pier (fără a produce efectele lor). Iată! Chiar și noi am devenit pădurari în sălbăticie. Chiar și pentru a-l vedea pe Dhananjaya, epuizați și îndurerați cum suntem, trebuie să ne suportăm unul pe altul și să trecem prin locuri impracticabile. Acest lucru mă arde la fel cum focul arde o grămadă de bumbac. O, eroule, nu-l văd pe Dhananjaya lângă mine. Locuiesc în pădure cu frații mei mai mici, nerăbdător să-l văd. Acest gând, precum și amintirea acelei grave insulte aduse lui Yajanaseni, mă consumă. O, Vrikodara, nu-l văd pe invincibilul Partha, cu arcul său puternic și energia sa incomparabilă, și care este fratele mai mare al lui Nakula. Din această cauză, O, Vrikodara, sunt nefericit. Pentru a-l vedea pe acel erou, Dhananjaya, ferm în promisiunea sa, de cinci ani rătăcesc prin diverse *tirtha*, păduri și lacuri frumoase, și totuși nu îl întâlnesc. Din această cauză, O Vrikodara, sunt nefericit. Nu-l văd pe Gudakesa cu brațele lungi, de culoare albastru închis și cu mersul de leu. Din această cauză, O Vrikodara, sunt nefericit. Nu-l văd pe cel mai de seamă dintre Kurus, priceput în arme, abil în luptă și de neegalat printre arcași. Pentru aceasta, O Vrikodara, sunt nefericit. Sunt îndurerat pentru că nu-l văd pe fiul lui Pritha, Dhananjaya, născut sub influența stelei Phalguni; care se mișcă printre dușmani ca Yama în momentul dizolvării universale; înzestrat cu puterea unui elefant, cu sudoarea curgându-i pe frunte; dotat cu umeri de leu; care nu este inferior lui Sakra însuși în ceea ce privește puterea și energia; mai în vârstă decât gemenii; cu cai albi; de neegalat în eroism; invincibil; și mânuind un arc puternic. Din această cauză, O Vrikodara, sunt nefericit. Și el este întotdeauna iertător, chiar și atunci când este insultat de cel mai meschin individ. Și el conferă beneficii și protecție celor drepți; dar pentru acea persoană vicleană care încearcă să-i facă rău, Dhananjaya este ca un otravă virulentă, chiar dacă acea persoană ar fi chiar Sakra însuși. Și puternicul Vibhatsu, cu suflet nemăsurat și posedând o mare forță, arată milă și oferă protecție chiar și unui dușman căzut. Și el este refugiul nostru al tuturor și îi zdrobește pe dușmanii săi în luptă. El are puterea de a aduna orice comoară și ne slujește fericirea. Datorită vitejiei sale, am deținut în trecut bijuterii prețioase de necuprins, de diferite feluri, pe care în prezent Syodhana le-a uzurpat. Datorită puterii sale, O, eroule, am deținut înainte acel amfiteatru palatial împodobit cu tot felul de bijuterii și celebrat în cele trei lumi. O, fiu al lui Pandu, în vitejie, Phalguni este asemenea lui Vasudeva, iar în luptă este invincibil și de neegalat, asemenea lui Kartavirya. Vai! Nu-l văd, O, Bhima. În putere, acel cuceritor al dușmanilor merge pe urmele invincibilului și puternicului Sankarshana (Valarama) și Vasudeva. În forța brațelor și a spiritului, el este asemenea lui Purandara însuși. În viteză, el este ca vântul, în

grație, ca luna, iar în mânie, este chiar Moartea eternă, O, tu, cel cu brațele puternice. Cu scopul de a-l vedea pe acel tigru războinic printre oameni, să ne îndreptăm spre muntele Gandhamadana, unde se află schitul lui Nara și Narayana, la locul celebrului copac de *jujube*, și care este locuit de Yakshas. Vom vedea cel mai bun dintre munți. Și, practicând austerități severe, doar pe jos, vom merge la frumosul lac al lui Kuvera, păzit de Rakshasas. Acel loc nu poate fi atins cu vehicule, O, Vrikodara. Nici oamenii cruzi, avari sau irascibili nu pot ajunge în acel loc, O, fiu al lui Bharata. O Bhima, pentru a-l vedea pe Arjuna, ne vom îndrepta spre acel loc, însoțiți de brahmani cu jurăminte stricte, înarmându-ne cu săbiile și mânuind arcurile. Numai cei impuri se întâlnesc cu muște, tăuni, țânțari, tigri, lei și reptile, dar cei puri nu se întâlnesc niciodată cu ei. Prin urmare, reglându-ne hrana și stăpânindu-ne simțurile, vom merge la Gandhamadana, dorind să-l vedem pe Dhananjaya.

SECȚIUNEA CXLI

Lomasa a spus: O, fii ai lui Pandu, ați văzut mulți munți, râuri, orașe, păduri și *tirtha* frumoase; și ați atins cu mâinile voastre apele sacre. Acum, această cale duce la muntele celest Mandara; de aceea, fiți atenți și calmi. Acum vă veți îndrepta spre reședința celor cerești și a înțelepților divini cu fapte meritorii. Aici, O, rege, curge râul puternic și frumos (Alakananda) cu apă sfântă, adorat de o mulțime de cerești și înțelepți, și care își are izvorul în (locul) copacului jujube. Este frecventat și venerat de Vaihayasas, Valakhilyas și Gandharvas cu suflete înalte și puternice. Obișnuiți să cânte imnurile *Sama*, înțelepții Marichi, Pulaha, Bhrigu și Angiras le-au cântat în acest loc. Aici, stăpânul celeștilor își îndeplinește rugăciunile zilnice împreună cu Maruts. Iar Sadhyas și Aswins îl însoțesc. Soarele, luna și toate luminile cerești împreună cu planetele se adună la acest râu, alternativ, zi și noapte. O, monarh foarte norocos, protector al lumii, Mahadeva, având un taur ca simbol, a primit pe capul său căderea apelor acestui râu, la izvorul Gangei. O, copii, apropiați-vă de această zeiță cu șase atribute și închinați-vă în fața ei cu mintea concentrată.

Auzind cuvintele înalte ale lui Lomasa, fiul lui Pandu a venerat cu respect râul (Ganga), care curgea prin firmament. Și după ce au adorat-o, fiii pioși ai lui Pandu și-au reluat călătoria însoțiți de înțelepți. Și s-a întâmplat că acești oameni de seamă au zărit în depărtare un obiect alb de proporții uriașe, asemănător cu Meru și întinzându-se în toate părțile. Știind că fiii lui Pandu intenționau să-l întrebe, Lomasa, priceput în vorbire, a spus: «Ascultați, O, fii ai lui Pandu! O, cei mai buni dintre oameni, ceea ce vedeți înaintea voastră, de proporții uriașe, asemenea unui munte și frumos ca stânca Kailasa, este o colecție de oase ale puternicului Daitya Naraka. Așezată pe un munte, arată ca unul. Daitya a fost ucis de acel Suflet Suprem, eternul Dumnezeu Vishnu, pentru binele stăpânului celeștilor. Cu scopul de a poseda locul lui Indra, prin forța învățăturilor austere și vedice, acel (demon) cu minte puternică a practicat penitențe austere timp de zece mii de ani. Și datorită ascetismului său, precum și forței și puterii brațelor sale, el devenise invincibil și îl hărțuia mereu pe Indra. Și, O, tu, cel fără păcat, cunoscând puterea și austeritatea lui și respectarea jurămintelor religioase, Indra a devenit agitat și copleșit de frică. Și în mintea lui s-a gândit la zeitatea eternă, Vishnu. Și atunci grațiosul stăpân al universului, care este prezent pretutindeni, a apărut și a stat în fața lui, manifestându-se. Și înțelepții și zeii au început să-l îmblânzească pe Vishnu cu rugăciuni. Și în prezența lui, chiar și Agni, cu cele șase atribute și frumusețea lui strălucitoare, copleșit de strălucirea lui, și-a pierdut strălucirea și, văzându-l în fața lui pe zeul Vishnu, șeful zeilor care mânuiește fulgerul, s-a închinat cu capul plecat și i-a mărturisit lui Vishnu sursa fricii sale. Atunci Vishnu a spus: „Știu, O, Sakra, că frica ta provine de la Naraka, stăpânul Daityas. Prin meritele actelor sale ascetice de succes, el țintește poziția lui Indra. Prin urmare, pentru a te mulțumi, îi voi separa cu siguranță sufletul de trup, deși a obținut succesul în ascetism. Așteaptă un moment, stăpâne al celor cerești.” Atunci, extrem de puternicul Vishnu l-a lipsit (pe Naraka) de simțuri (lovindu-l) cu mâna. Și el a căzut pe pământ ca un monarh al munților lovit de (tunet). El a fost astfel ucis printr-o minune, iar oasele sale zac adunate în acest loc. Aici se manifestă și o altă faptă a lui Vishnu. Odată ce întregul pământ a fost pierdut și s-a scufundat în regiunile inferioare, el a fost ridicat de el sub forma unui mistreț cu un singur colț.»

Yudhishthira a spus: O, venerabile, povestește-mi în detaliu cum Vishnu, stăpânul celor cereşti, a ridicat pământul scufundat la o sută de *yojana*? În ce mod a fost stabilizat acel sprijin al tuturor lucrurilor create – zeița Pământului, cea cu norocul mare – care împarte binecuvântări şi aduce tot felul de cereale? Prin puterea cui s-a scufundat ea o sută de *yojane* mai jos şi în ce circumstanțe s-a manifestat această mare realizare a Ființei Supreme? O, şef al rasei celor născuți de două ori, doresc să aud totul în detaliu, așa cum s-a întâmplat. Cu siguranță, tu ştii toate acestea.

Lomasa a spus: O, Yudhishthira, ascultă cu atenție povestea pe care mi-ai cerut să ți-o spun. O, copilule, în vremurile de demult, a existat o perioadă teribilă în *Krita Yuga*, când Zeul etern şi primordial a preluat îndatoririle lui Yama. Şi, O, tu care nu cazi niciodată, când Zeul zeilor a început să îndeplinească funcțiile lui Yama, nicio creatură nu a murit, în timp ce naşterile au continuat ca de obicei. Apoi au început să se înmulțească păsările şi fiarele, vitele, oile, căprioarele şi tot felul de animale carnivore. O, tigru printre oameni şi învingător al dușmanilor, atunci rasa umană a crescut cu mii, asemenea unui curent de apă. Şi, O, fiul meu, când creşterea populației a devenit atât de înspăimântătoare, Pământul, apăsat de povara excesivă, s-a scufundat cu o sută de *yojana*. Şi suferind dureri în toate membrele sale, şi fiind lipsit de simțuri din cauza presiunii excesive, Pământul, în suferință, a căutat protecția lui Narayana, cel mai important dintre zei. Pământul a vorbit spunând: „Datorită favorului tău, o, posesor al celor şase atribute, am putut să rămân atât de mult timp în poziția mea. Dar am fost copleşit de povară şi acum nu mai pot să mă țin. Se cuvine, O, adorabilule, să-mi uşurezi această povară. Am căutat protecția ta, O, stăpâne, şi, prin urmare, acordă-mi favoarea ta". Auzind aceste cuvinte ale ei, stăpânul etern, posesorul celor şase atribute, a spus cu amabilitate, în cuvinte rostite cu litere distincte. Vishnu a spus: „Nu trebuie să te temi, O, Pământ suferind, purtător al tuturor comorilor. Voi acționa astfel încât să fii uşurat".

Lomasa a spus: După ce a respins astfel Pământul, care are munții ca cercei, el s-a transformat brusc într-un mistreț cu un singur colț şi cu o strălucire extraordinară. Provocând teroare cu ochii lui roşii strălucitori şi emanând fum din strălucirea lui aprinsă, el a început să crească în mărime în acea regiune. O, eroule, ținând apoi Pământul cu unicul său colț strălucitor, ființa care pătrunde *Vedele* l-a ridicat la o sută de *yojana*. Şi în timp ce era ridicat astfel, a urmat o agitație puternică şi toți cei cereşti, împreună cu înțelepții cu bogăție ascetică, s-au agitat. Şi cerul, şi firmamentul, şi Pământul s-au umplut de exclamații de „*Oh!*" şi „*Vai!*", şi nici celeştii, nici oamenii nu puteau să se odihnească în pace. Atunci, nenumărați celeşti, împreună cu înțelepții, s-au dus la Brahma, care stătea aşezat, arzând parcă în propria sa strălucire. Apoi, apropiindu-se de Brahma, stăpânul celor cereşti şi martorul faptelor tuturor ființelor, ei, cu mâinile împreunate, au rostit următoarele cuvinte: „O, stăpâne al celor cereşti, toate ființele create s-au agitat, iar creaturile mobile şi imobile sunt neliniştite. O, stăpâne al celor cereşti, chiar şi oceanele sunt agitate, iar întregul pământ s-a scufundat cu o sută de *yojana*. Ce se întâmplă? Şi sub influența cui se află întregul univers în fierbere? Te rugăm să ne explici fără întârziere, pentru că suntem cu toții nedumeriți." Atunci Brahma a răspuns: „Voi, nemuritorilor! Nu vă temeți de Asuri, în niciun fel şi nicăieri. Ascultați, voi, cei celeşti, motivul pentru care are loc toată această agitație! Această agitație din ceruri a fost produsă de influența Ființei ilustre care este omniprezentă, eternă şi Sufletul care nu piere niciodată. Acel Suflet Suprem, Vishnu, a ridicat Pământul, care se scufundase complet cu o sută de *yojana*. Această agitație a avut loc ca urmare a ridicării pământului. Ştiți acest lucru şi alungați-vă îndoielile." Celeştii au spus: „Unde este Ființa care ridică pământul cu plăcere? O, posesor al celor şase atribute, spune-ne locul. Acolo ne vom îndrepta." Brahma a spus: „Mergeți. Fie ca binele să vă însoțească! Îl veți găsi odihnindu-se în Nandana (grădinile). Acolo se vede gloriosul şi venerabilul Suparna (Garuda). După ce a ridicat Pământul, Ființa Supremă din care s-a manifestat lumea, arde chiar şi sub forma unui mistreț, asemenea focului care consumă totul la dizolvarea universală. Şi pe animalul său se vede cu adevărat bijuteria Srivatsa. (Duceți-vă) şi priviți acea Ființă care nu cunoaşte deteriorarea."

Lomasa a spus: Atunci, celeştii, punându-l pe bunicul în fruntea lor, au venit la acel Suflet

infinit și, după ce i-au ascultat laudele, i-au spus adio și s-au întors de unde veniseră.

Vaisampayana a spus: „O, Janamejaya, după ce au auzit această poveste, toți Pandavii, fără întârziere și cu entuziasm, au început să meargă pe calea indicată de Lomasa.”

SECȚIUNEA CXLII

Vaisampayana a spus: O, rege, atunci acei arcași de seamă, de o vitejie nemăsurată, ținând arcuri întinse la maxim și echipați cu tolbe și săgeți, purtând mănuși din piele de *guana* și cu săbiile la centură, au pornit împreună cu Panchali spre Gandhamadana, luând cu ei cei mai buni dintre brahmani. Și pe drum au văzut diverse lacuri, râuri și munți și păduri, și copaci cu umbră largă pe vârfurile munților și locuri abundente în copaci care purtau flori și fructe în toate anotimpurile și frecventate de celești și înțelepți. Și ținându-și simțurile sub control în interiorul lor și hrănindu-se cu fructe și rădăcini, eroii au trecut prin regiuni accidentate, stâncoase și greu de străbătut, văzând multe și diverse feluri de animale. Astfel, acei oameni cu suflet înalt au pătruns în muntele locuit de înțelepți, Siddhași și ființe celeste, și frecventat de Kinnarași și Apsarași. Și, O, stăpâne al oamenilor, în timp ce acei eroi puternici pătrunseră în muntele Gandhamandana, se ridică un vânt violent, însoțit de o ploaie torențială. Și din această cauză, nori puternici de praf, purtând multe frunze uscate, s-au ridicat și au acoperit brusc pământul, aerul și firmamentul. Și când cerurile au fost acoperite de praf, nimic nu mai putea fi perceput, și nici ei (Pandavii) nu mai puteau vorbi între ei. Și cu ochii învăluiți de întuneric și împinși de vântul care purta particule de roci, nu se mai puteau vedea unul pe altul. Și au început să se audă sunete puternice provenind din copaci, precum și din cei care se rupeau neîncetat sub forța vântului și cădeau la pământ. Și distrași de rafale de vânt, s-au gândit: „Oare cerurile se prăbușesc sau pământul și munții se sfâșie?” Și, speriați de vânt, au pipăit cu mâinile și s-au adăpostit sub copacii de pe marginea drumului, sub mușuroaie de furnici și în peșteri. Apoi, ținând arcul și sprijinindu-l pe Krishna, puternicul Bhimasena stătea sub un copac. Iar Yudhishthira cel drept, împreună cu Dhaumya, s-au strecurat în pădurea adâncă. Iar Sahedeva, purtând cu el focul sacru, s-a adăpostit într-o stâncă. Iar Nakula, împreună cu Lomasa și alți brahmani de mare ascetism, stăteau înspăimântați, fiecare sub un copac. Apoi, când vântul s-a potolit și praful s-a așezat, a început să plouă torențial. S-a auzit și un zgomot puternic, ca un tunet, iar fulgerele au început să strălucească grațios printre nori. Și, ajutate de vântul puternic, ploile torențiale au căzut fără întrerupere, umplând totul în jur. Și, O, stăpâne al oamenilor, în jur au început să curgă multe râuri acoperite de spumă și tulburi de noroi; și acestea, purtând volume mari de apă, s-au răspândit peste plutele spumoase și s-au repezit cu un zgomot puternic, smulgând copaci din rădăcini. Și după aceea, când sunetul a încetat și aerul s-a liniștit, ei (fiecare dintre ei) au ieșit cu precauție din ascunzătorile lor și s-au întâlnit, O, descendent al lui Bharata. Și apoi eroii au pornit spre muntele Gandhamadana.

SECȚIUNEA CXLIII

Vaisampayana a spus: Când fiii înalți ai lui Pandu au parcurs doar două mile, Draupadi, neobișnuită să călătorească pe jos, s-a prăbușit. Obosită și suferindă, sărmana fiică a lui Panchala a leșinat din cauza furtunii cu grindină și a delicateții sale extreme. Și tremurând de slăbiciune, cea cu ochii negri s-a sprijinit pe coapse cu brațele ei pline, devenind (forma ei grațioasă). Și astfel, sprijinindu-se pe coapsele ei asemănătoare cu trunchiul unui elefant, care erau în contact una cu cealaltă, ea a căzut brusc pe pământ, tremurând ca un copac de banane. Și văzând că frumoasa cădea ca o liană răsucită, Nakula a alergat înainte și a sprijinit-o. Și el a spus: „O, rege, această fiică cu ochi negri a lui Panchala, fiind obosită, a căzut la pământ. De aceea, îngrijește-o, O, fiu al lui Bharata. Deși nu merită suferința, această doamnă cu pași lenți a fost supusă unor mari greutăți și este, de asemenea, epuizată de oboseala călătoriei. O, puternic rege, mângâie-o, de aceea.”

Vaisampayana a spus: Auziind aceste cuvinte ale lui Nakula, regele, precum și Bhima și

Sahadeva, au fost profund îndureraţi şi au alergat în grabă spre ea. Şi găsind-o slăbită şi cu chipul palid, piosul fiu al lui Kunti a început să se lamenteze de durere, luând-o în braţe. Yudhishthira a spus: „Obişnuită cu confortul şi meritând să doarmă în camere bine protejate, pe paturi acoperite cu cearşafuri fine, cum poate această frumoasă să doarmă întinsă pe pământ! Vai! Din cauza mea (numai), picioarele delicate şi faţa ca de lotus a acesteia, care merită toate lucrurile excelente, au căpătat o nuanţă albastru închis. O, ce am făcut! Prostul de mine, fiind dependent de zaruri, am rătăcit prin pădurea plină de fiare sălbatice, luându-l pe Krishna cu mine. Această fată cu ochi mari a fost dăruită de tatăl ei, regele Drupadas, în speranţa că fata binecuvântată va fi fericită, obţinând pe fiii lui Pandu ca soţi. Din cauza mea, a mizerabilului de mine, fără a obţine nimic din ceea ce sperase, ea doarme întinsă pe pământ, obosită de greutăţi, de tristeţe şi de călătorie!”

Vaisampayana a spus: În timp ce regele Yudhishthira cel drept se lamenta astfel, Dhaumya împreună cu toţi ceilalţi brahmani principali au venit la faţa locului. Şi au început să-l consoleze şi să-l onoreze cu binecuvântări. Şi au recitat *mantre* capabile să alunge Rakshasas şi (în acest scop) au îndeplinit şi ritualuri. Şi, pe măsură ce *mantrele* erau recitate de marii asceţi, pentru a-i reda sănătatea (Panchali), Panchali, atinsă frecvent de Pandavi cu palmele lor liniştitoare şi răcită de briza răcoroasă încărcată cu particule de apă, s-a simţit uşurată şi şi-a recăpătat treptat simţurile. Şi văzând că sărmana doamnă epuizată şi-a recăpătat simţurile, fiii lui Pritha, aşezând-o pe o piele de cerb, au făcut-o să se odihnească. Şi luându-i picioarele cu tălpi roşii, purtând semne de bun augur, gemenii au început să le apese uşor cu mâinile, marcate de coarda arcului. Şi Yudhishthira cel drept, cel mai important dintre Kuru, a mângâiat-o şi i s-a adresat lui Bhima cu următoarele cuvinte: „O, Bhima, mai sunt încă mulţi munţi (înaintea noastră), accidentaţi şi inaccesibili din cauza zăpezii. Cum, tu, cel cu braţele lungi, va trece Krishna peste ei?” Atunci Bhima a spus: „O, rege, eu însumi te voi purta, împreună cu această prinţesă şi cu aceşti tauri printre oameni, gemenii; de aceea, O, rege al regilor, nu-ţi abandona mintea disperării. Sau, la porunca ta, O, cel fără păcat, fiul lui Hidimava, puternicul Ghatotkacha, care este capabil să străbată cerurile şi care este ca mine în putere, ne va purta pe toţi.”

Vaisampayana a spus: Apoi, cu permisiunea lui Yudhishthira, Bhima s-a gândit la fiul său Rakshasa. Şi de îndată ce tatăl său s-a gândit la el, piosul Ghatotkacha şi-a făcut apariţia şi, salutând Pandavii şi Brahmanii, a stat cu mâinile împreunate. Şi ei l-au mângâiat pe cel cu braţele puternice. Apoi s-a adresat tatălui său, Bhimasena, cel cu vitejie înfricoşătoare, spunând: „Fiind gândit de tine, am venit aici în grabă, pentru a te servi. Tu, cel cu braţele lungi, porunceşte-mi. Cu siguranţă voi putea îndeplini orice îmi vei cere.” Auzind aceasta, Bhimasena l-a îmbrăţişat pe Rakshasa la pieptul său.

SECŢIUNEA CXLIV

Yudhishthira a spus: O, Bhima, lasă acest puternic şi eroic şef Rakshasa, fiul tău legitim, devotat nouă, sincer şi familiarizat cu virtutea, să o ducă pe mama sa (Draupadi) fără întârziere. Şi, O, posesor al unei vitejii teribile, bazându-mă pe puterea braţelor tale, voi ajunge la Gandhamadana, nevătămat, împreună cu fiica lui Panchala.

Vaisampayana a spus: Auzind cuvintele fratelui său, acel tigru printre oameni, Bhimasena, i-a poruncit fiului său, Ghatotkacha, învingătorul duşmanilor, spunând: „O, invincibil fiu al lui Hidimva, mama ta este foarte obosită. Tu eşti puternic şi capabil să mergi oriunde doreşti. De aceea, O, stăpân al cerurilor, poart-o. Fie ca prosperitatea să te însoţească! Luând-o pe umeri, vei merge în compania noastră, urmând un traseu nu prea departe deasupra capului, astfel încât să nu o neliniştești.” Atunci, Ghatotkacha a spus: „Chiar şi singur, sunt capabil să-i duc pe Yudhishthira cel drept, pe Dhaumya, pe Krishna şi pe gemeni – şi ce e de mirare că îi voi duce astăzi, când am alţii care să mă ajute? Şi, O, tu, cel fără păcat, sute de alţi eroici (Rakshasas), capabili să se mişte prin cer şi să ia orice formă doresc, vă vor purta împreună pe voi toţi cu Brahmanas.”

Vaisampayana a spus: Spunând aceasta, Ghatotkacha a dus-o pe Krishna în mijlocul Pandavilor, iar ceilalți (Rakshasas) au început și ei să-i ducă pe Pandavi. Și, datorită energiei sale native, Lomasa, de o strălucire incomparabilă, s-a deplasat pe calea Siddhas, ca un al doilea soare. La porunca stăpânului Rakshasas, acei Rakshasas de o vitejie teribilă au început să înainteze, purtând toți ceilalți Brahmanas și admirând multe păduri romantice. Și au înaintat spre copacul gigant de *jujube*. Și purtați de Rakshasas de mare viteză, înaintând într-un ritm rapid, eroii au trecut repede peste drumuri lungi, ca și cum ar fi fost scurte. Și pe drum au văzut diverse zone aglomerate de oameni *Mlechchha* și conținând mine de diverse pietre prețioase. Și au văzut, de asemenea, dealuri pline de diverse minerale, aglomerate de Vidyadharas, locuite pe toate părțile de maimuțe și Kinnaras și Kimpurushas, și Gandharvas, și pline de păuni, și chamaras, și maimuțe, și pitici, și urși, și gavayas, și bivoli, intersectate de o rețea de pâraie, și locuite de diverse păsări și animale, și înfrumusețate de elefanți, și abundând în copaci și păsări încântătoare. După ce au traversat astfel multe țări, inclusiv Uttarakurus, au zărit cel mai înalt dintre munți, Kailasa, care ascundea multe minuni. Și lângă el, au văzut schitul lui Nara și Narayana, cu copaci cerești care rodiseră flori și fructe în toate anotimpurile. Și au văzut și acel frumos jujube cu trunchiul rotund. Era proaspăt, avea o umbră densă, era de o frumusețe deosebită, avea frunzișul dens, moale și lucios, era sănătos, avea ramuri gigantice, se întindea pe o suprafață mare, avea un luciu incomparabil și purta fructe coapte, gustoase și sfinte, din care picura miere. Acest copac celest era frecventat de mulțimi de înțelepți puternici și era mereu locuit de diverse păsări înnebunite de spiritele animalelor. Și creștea într-un loc lipsit de țânțari și muște, abundând în fructe, rădăcini și apă, acoperit cu iarbă verde, locuit de cerești și Gandharvas, cu o suprafață netedă, sănătos în mod natural, frumos, răcoros și cu o textură delicată. Ajuns la acel copac împreună cu acei tauri dintre brahmani, cei cu suflet înalt au coborât cu blândețe de pe umerii rakshasilor. Apoi, în compania acelor tauri dintre cei născuți de două ori, Pandavii au zărit acel azil romantic prezidat de Nara și Narayana; lipsit de întuneric; sacru; neatins de razele solare; și liber de acele neplăceri, și anume foamea, setea, căldura și frigul, și îndepărtând (toată) durerea; și aglomerat cu o mulțime de înțelepți puternici; și împodobit cu grația provenită din *Vede*, Saman, Rich și Yajus; și, O, rege, inaccesibil oamenilor care au renunțat la religie; și înfrumusețat cu ofrande și *homas*; și sacru; și bine măturat și tencuit; și strălucind peste tot cu ofrande de flori celeste; și acoperit cu altare de foc sacrificial și polonice și oale sacre; și împodobit cu ulcioare mari de apă, coșuri și refugiu pentru toate ființele; și răsunând de cântarea *Vedelor*; și ceresc: și demn de a fi locuit; și îndepărtând oboseala; și însoțit de splendoare și de merite de neînțeles; și maiestuos, cu calități divine. Și schitul era locuit de o mulțime de mari înțelepți, care se hrăneau cu fructe și rădăcini; și care își controlau perfect simțurile; și erau îmbrăcați în piei negre de cerb; și străluceau ca Soarele și Agni; și aveau suflete mărețe prin ascetism și hotărâți să se elibereze; și ducând un mod de viață *Vanaprastha*; și cu simțurile stăpânite; și identificați cu Sufletul Suprem; și cu noroc mare; și recitând imnuri vedice. Apoi, după ce s-a purificat și și-a stăpânit simțurile, acel fiu al lui Dharma, inteligentul Yudhishthira, cu o energie extraordinară, însoțit de frații săi, s-a apropiat de acei înțelepți. Și toți marii înțelepți înzestrați cu cunoștințe supranaturale, știind că Yudhishthira sosise, l-au primit cu bucurie. Și acei înțelepți angajați în recitarea *Vedelor*, și asemenea focului însuși, după ce i-au conferit binecuvântări lui Yudhishthira, i-au acordat cu veselie o primire potrivită. Și i-au dat apă curată, flori și rădăcini. Iar Yudhishthira cel drept a primit cu bucurie darurile oferite pentru primirea sa de către marii înțelepți. Și apoi, O, tu, cel fără păcat, fiul lui Pandu, împreună cu Krishna și frații săi, și mii de brahmani versați în *Vede* și *Vendanga*, au intrat în acel schit sfânt, asemănător cu lăcașul lui Sukra, care încânta mintea cu mirosuri cerești și semăna cu raiul însuși, fiind înconjurat de frumusețe. Acolo, piosul (Yudhishthira) a văzut schitul lui Nara și Narayana, înfrumusețat de Bhagirathi și venerat de zei și de înțelepții cerești. Și văzând acel schit locuit de Brahmarshi și conținând fructe care picurau miere, Pandava au fost cuprinși de bucurie. Și ajungând în acel loc, cei cu suflet înalt au început să locuiască împreună cu brahmanii. Văzând acolo lacul sfânt Vinda și muntele Mainaka, cu vârfuri aurii și locuit de diverse specii de păsări, cei mărinimoși au trăit fericiți și bucuroși. Fiul lui Pandu, împreună cu Krishna, se bucurau să cutreiere păduri excelente și captivante, strălucitoare cu flori în fiecare anotimp; frumoase pe toate părțile, cu copaci înfloriți; și aplecate sub greutatea

fructelor şi însoţite de numeroşi kokilas masculi şi de frunziş lucios; şi dese şi cu umbră răcoroasă şi plăcute privirii. Ei se bucurau privind diversele lacuri frumoase cu apă limpede şi strălucitoare, înconjurate de lotuşi şi crini. Şi acolo, O, stăpâne, briza plăcută, purtând parfumul pur, sufla bucurând pe toţi Pandava, împreună cu Krishna. Şi lângă jujuba gigantică, puternicul fiu al lui Kunti a văzut Bhagirathi, cu coborâre uşoară şi răcoroasă, împodobită cu lotuşi proaspeţi şi având scări făcute din rubine şi corali, înfrumuseţată cu copaci şi presărată cu flori celeste, bucurând mintea. Şi în acel loc, frecventat de celeşti şi înţelepţi, şi extrem de inaccesibil, ei, după ce s-au purificat, au oferit ofrande *pitrilor,* zeilor şi rishi-lor în apele sacre ale Bhagirathi. Astfel, acei tauri printre oameni, eroicii perpetuatori ai rasei Kuru, au început să locuiască acolo cu brahmanii, oferind ofrande şi practicând meditaţia. Iar acei tigri printre oameni, Pandavaşii cu înfăţişare divină, se bucurau să asiste la diversele distracţii ale lui Draupadi.

SECŢIUNEA CXLV

Vaisampayana a spus: Respectând curăţenia, acei tigri printre oameni au locuit şase nopţi, în aşteptarea lui Dhananjaya. Şi s-a întâmplat că, dintr-o dată, a suflat un vânt din nord-est şi a adus un lotus celest cu o mie de petale şi strălucitor ca soarele. Şi Panchali a văzut acel lotus pur şi fermecător, cu parfumul său nepământesc, adus de vânt şi lăsat pe pământ. Şi după ce a obţinut acel lotus excelent şi frumos, binecuvântata a devenit extrem de încântată, O, rege, şi i s-a adresat lui Bhimasena cu următoarele cuvinte: „Priveşte, O, Bhima, această floare nepământeană, cea mai frumoasă, care are în ea însăşi sursa parfumului. Ea îmi bucură inima, O, învingător al duşmanilor. Aceasta va fi oferită lui Yudhishthira cel drept. Aşadar, procură-mi şi altele pentru satisfacţia mea, ca să le pot duce la schitul nostru din Kamyaka. Dacă, O, fiu al lui Pritha, am găsit har în faţa ta, procură-mi atunci altele din această specie în număr mare. Doresc să le duc la schitul nostru.” După ce a spus aceasta, doamna fără prihană, cu priviri frumoase, s-a apropiat de Yudhishthira cel drept, luând floarea. Cunoscând dorinţa iubitei sale regine, Bhima, cel mai puternic dintre bărbaţi, a pornit şi el, pentru a-i face pe plac. Hotărât să aducă florile, a început să înainteze cu paşi rapizi, înfruntând vântul, în direcţia din care venise floarea. Şi luând arcul incrustat cu aur pe spate, precum şi săgeţi asemănătoare cu şerpi veninoşi, el a înaintat ca un leu înfuriat sau ca un elefant în călduri. Şi toate fiinţele îl priveau, ţinând un arc puternic şi săgeţi. Şi nici epuizarea, nici moleşeala, nici frica, nici confuzia nu l-au cuprins vreodată pe fiul lui Pritha şi descendentul lui Vayu (vântul). Şi dorind să o mulţumească pe Draupadi, cel puternic, liber de frică sau confuzie, a urcat pe vârf bazându-se pe forţa braţelor sale. Şi acel ucigaş de duşmani a început să cutreiere acel vârf frumos acoperit cu copaci, plante căţărătoare şi cu o bază stâncoasă neagră; şi frecventat de Kinnaras; şi pestriţ cu minerale, plante, animale şi păsări de diferite culori; şi arătând ca un braţ ridicat al Pământului împodobit cu un set întreg de ornamente. Şi cel cu vitejie nemaiîntâlnită a continuat, fixându-şi privirea asupra versanţilor Gandhamadana, frumoşi cu flori din fiecare anotimp, şi rotindu-şi diverse gânduri în minte, cu urechile, ochii şi mintea fixate asupra locurilor care răsunau de notele *kokilelor* masculine şi zumzetul albinelor negre. Şi ca un elefant în călduri care aleargă nebun prin pădure, cel cu vitejia nemaiîntâlnită simţea mirosul rar al florilor din toate anotimpurile. Şi era răcorit de briza proaspătă a Gandhamadana, care purta parfumul diverselor flori şi răcorea ca atingerea unui tată. Odată ce oboseala i-a dispărut, puful de pe corpul său s-a ridicat. Şi în această stare, cel care îi reprima pe duşmanii florilor a început să inspecteze întregul munte, locuit de Yakshas, Gandharvas, fiinţe celeste şi Brahmarshis. Şi mângâiat de frunzele copacului Saptachchada, pătat cu minerale proaspete roşii, negre şi albe, arăta ca şi cum ar fi fost decorat cu linii de unguente sfinte desenate cu degetele. Şi cu nori întinzându-se pe laturile sale, muntele părea să danseze cu aripile întinse. Şi datorită apelor care curgeau din izvoare, părea să fie împodobit cu coliere de perle. Şi conţinea peşteri romantice, păduri, cascade şi caverne. Şi erau păuni excelenţi care dansau la sunetul brăţărilor Apsaras. Iar suprafaţa sa stâncoasă era uzată de colţii elefanţilor care dominau punctele cardinale. Şi cu apele râurilor care cădeau, muntele părea că îşi slăbeşte hainele. Iar acel graţios fiu al zeului vântului mergea jucăuş şi vesel, împingând cu forţa sa nenumărate plante căţărătoare împletite. Iar cerbii îl priveau cu curiozitate, cu iarbă în gură. Şi

neavând experimentat frica (niciodată înainte), ei nu s-au alarmat şi nu au fugit. Şi fiind angajat în împlinirea dorinţei iubirii sale, tânărul fiu al lui Pandu, puternic şi strălucitor ca nuanţa aurului; şi având un corp puternic ca al unui leu; şi păşind ca un elefant nebun; şi având forţa unui elefant nebun; şi având ochi de cupru ca cei ai unui elefant nebun; şi capabil să oprească un elefant nebun, a început să cutreiere laturile romantice ale Gandhamadana cu ochii lui frumoşi ridicaţi; şi afişând ceea ce părea a fi un tip nou de frumuseţe. Iar soţiile lui Yakshas şi Gandharvas, aşezate invizibile lângă soţii lor, îl priveau fix, întorcându-şi feţele cu diverse mişcări. Hotărât să o mulţumească pe Draupadi, exilată în pădure, în timp ce cutreiera frumoasa Gandhamadana, îşi aminti de numeroasele şi diversele necazuri cauzate de Duryodhana. Şi se gândi: „Acum că Arjuna se află în ceruri şi că şi eu am plecat să culeg flori, ce va face fratele nostru Yudhishthira în acest moment? Cu siguranţă, din afecţiune şi îndoindu-se de priceperea lor, cel mai de seamă dintre oameni, Yudhishthira, nu-i va lăsa pe Nakula şi Sahadeva să vină în căutarea noastră. Cum pot, din nou, să obţin florile în curând?” Gândindu-se astfel, acel tigru printre oameni a pornit în grabă, asemenea regelui păsărilor, cu mintea şi privirea fixate pe partea încântătoare a muntelui. Şi având ca provizii pentru călătorie cuvintele lui Draupadi, puternicul fiu al lui Pandu, Vrikodara Bhima, înzestrat cu forţa şi viteza vântului, cu mintea şi privirea fixate pe versanţii înfloriţi ai muntelui, a pornit repede, făcând pământul să tremure sub paşii lui, la fel cum o face un uragan la echinocţiu; sperând turmele de elefanţi şi zdrobind lei, tigri şi cerbi, smulgând din rădăcini şi zdrobind copaci mari şi rupând cu forţa plante şi liane, asemenea unui elefant care urcă tot mai sus pe vârful unui munte; şi răcnind cu înverşunare, asemenea unui nor însoţit de tunete. Şi treziţi de urletul puternic al lui Bhima, tigrii au ieşit din vizuinele lor, în timp ce alţi pădurari s-au ascuns. Şi cursorii cerului au zburat înspăimântaţi. Şi turmele de cerbi au fugit în grabă. Şi păsările au părăsit copacii (şi au zburat). Şi leii şi-au părăsit vizuinele. Şi leii puternici au fost treziţi din somn. Şi bivolii au rămas cu ochii holbaţi. Şi elefanţii, speriaţi, au părăsit pădurea şi au fugit în păduri mai întinse, împreună cu tovarăşii lor. Şi mistreţii şi căprioarele şi leii şi bivolii şi tigrii şi şacalii şi gavayele pădurii au început să plângă în turme. Şi gâştele roşii, şi găinuşele, şi raţele, şi karandavele, şi plavele, şi papagalii, şi kokilele masculi, şi stârcii, în confuzie, au zburat în toate direcţiile, în timp ce unii elefanţi mândri, îndemnaţi de tovarăşii lor, precum şi unii lei şi elefanţi înfuriaţi, s-au năpustit asupra lui Bhimasena. Şi, fiind distraşi în sufletul lor de frică, aceste animale feroce, descărcând urină şi excremente, au început să urle cu gurile căscate. Atunci, ilustrul şi graţiosul fiu al zeului vântului, puternicul Pandava, bazându-se pe forţa braţelor sale, a început să ucidă un elefant cu un alt elefant şi un leu cu un alt leu, în timp ce pe ceilalţi i-a omorât cu palme. Şi fiind loviţi de Bhima, leii, tigrii şi leoparzii, speriaţi, au scos strigăte puternice şi au eliminat urină şi excremente. Şi după ce i-a distrus pe aceştia, frumosul fiu al lui Pandu, dotat cu o forţă puternică, a intrat în pădure, făcând ca toate părţile să răsune de strigătele sale. Şi atunci cel cu braţele lungi a văzut pe versanţii Gandhamadana un frumos copac de banane care se întindea pe mai multe *ayojana*. Şi ca un leu nebun, cel cu forţă mare s-a îndreptat cu viteză spre acel copac, rupând diverse plante. Şi cel mai puternic dintre cei puternici — Bhima — a smuls nenumărate trunchiuri de bananier, egale în înălţime cu mulţi palmieri (aşezaţi unul peste altul), aruncându-le cu forţă în toate părţile. Şi cel foarte puternic, mândru ca un leu mascul, a scos strigăte. Apoi a întâlnit nenumărate animale de dimensiuni gigantice, cerbi, maimuţe, lei, bivoli şi animale acvatice. Şi din cauza strigătelor acestora şi a strigătelor lui Bhima, chiar şi animalele şi păsările care se aflau în părţi îndepărtate ale pădurii s-au speriat. Auzind strigătele animalelor şi păsărilor, miile de păsări acvatice s-au ridicat brusc cu aripile udate. Văzând aceste păsări acvatice, taurul dintre Bharatas s-a îndreptat în acea direcţie şi a văzut un lac vast şi romantic. Şi acel lac fără fund era, parcă, ventilat de copacii de bananier auriu de pe coastă, scuturaţi de briza uşoară. Şi coborând imediat în lac, plin de crini şi lotuşi, a început să se joace cu putere, ca un elefant puternic înnebunit. După ce s-a jucat acolo mult timp, el, cu strălucirea sa nemăsurată, s-a ridicat, pentru a pătrunde cu viteză în pădurea plină de copaci. Apoi Pandava a suflat cu toată puterea în scoica sa zgomotoasă. Şi lovindu-şi braţele cu mâinile, puternicul Bhima a făcut să răsune toate colţurile cerului. Şi umplute de sunetele cochiliei, de strigătele lui Bhimasena şi de zgomotul produs de loviturile braţelor sale, peşterile muntelui păreau să răcnească. Şi auzind loviturile puternice ale braţelor, asemănătoare cu bubuitul tunetului,

leii care dormeau în peșteri au scos urlete puternice. Și fiind îngroziți de urletele leilor, elefanții, O Bharata, au scos urlete puternice, care au umplut muntele. Auzind aceste sunete și știind că Bhimasena era fratele său, maimuța Hanuman, șeful maimuțelor, cu intenția de a-i face bine lui Bhima, a blocat calea care ducea spre cer. Considerând că Bhima nu trebuia să treacă pe acolo, Hanuman s-a întins pe poteca îngustă, înfrumusețată de copaci de bananier, blocând-o pentru siguranța lui Bhima. Cu scopul ca Bhima să nu fie blestemat sau învins, intrând în pădurea de banani, maimuța Hanuman, cu corpul său uriaș, s-a întins în mijlocul copacilor de banani, copleșită de somn. Și a început să cască, bătând din coada sa lungă, ridicată ca un stâlp consacrat lui Indra, și sunând ca un tunet. Și în toate părțile, munții de la intrarea peșterilor emiteau acele sunete în ecou, ca mugetul unei vaci. Și, zguduit de zgomotul produs de biciuirea cozii, muntele, cu vârfurile sale clătinându-se, a început să se prăbușească în jur. Și depășind urletul elefanților înnebuniți, sunetele cozii sale s-au răspândit pe versanții variați ai muntelui.

Auzind aceste sunete, părul de pe corpul lui Bhima se ridică în picioare; și el începu să cutreiere pădurea de banani, în căutarea acelor sunete. Și cel cu brațele puternice îl văzu pe șeful maimuțelor în pădurea de banani, pe o bază stâncoasă înaltă. Era greu de privit, ca un fulger; avea o nuanță arămie, ca fulgerul; era înzestrat cu vocea fulgerului; se mișca repede, ca fulgerul; avea gâtul scurt, susținut de umeri; și talia subțire, datorită umerilor largi. Și coada lui era acoperită cu păr lung, puțin îndoită la capăt, ridicată ca un steag. Și (Bhima) a văzut capul lui Hanuman cu buze mici, față și limbă de culoarea cuprului, urechi roșii, ochi vioi și incisivi albi, ascuțiți la margini. Și capul său era ca luna strălucitoare; împodobit cu dinți albi în gură; și cu coama împrăștiată peste el, asemănându-se cu un morman de flori *asoka*. Și în mijlocul copacilor de banană aurii, acela de o strălucire extraordinară zăcea ca un foc aprins, cu corpul său radiant. Și acel ucigaș de dușmani arunca priviri cu ochii roșii de ebrietate. Și inteligentul Bhima a văzut acel puternic șef al maimuțelor, cu trupul uriaș, întins ca Himalaya, blocând calea către cer. Și văzându-l singur în acea pădure măreață, neînfricatul atlet Bhima, cu brațe lungi, se apropie de el cu pași rapizi și scoase un strigăt puternic, ca un tunet. La strigătul lui Bhima, animalele și păsările se speriară. Puternicul Hanuman, însă, deschizând ochii parțial, îl privi (pe Bhima) cu dispreț, cu ochii înroșiți de ebrietate. Apoi, zâmbindu-i, Hanuman i-a spus următoarele cuvinte: „Așa cum sunt, dormeam dulce. De ce m-ai trezit? Ar trebui să arăți bunătate față de toate creaturile, așa cum ai și tu rațiune. Aparținând speciei animale, noi suntem ignoranți în ceea ce privește virtutea. Dar fiind înzestrați cu rațiune, oamenii arată bunătate față de creaturi. De ce atunci persoane raționale ca tine se angajează în acte care contaminează trupul, vorbirea și inima și distrug virtutea? Tu nu știi ce este virtutea și nici nu ai cerut sfatul înțelepților. Și de aceea, din ignoranță și copilărie, tu distrugi animalele inferioare. Spune, cine ești tu și pentru ce ai venit în pădurea lipsită de umanitate și de ființe umane? Și, O, cel mai de seamă dintre oameni, spune-mi și tu unde te duci astăzi. Nu se poate merge mai departe. Dealurile de acolo sunt inaccesibile. O, eroule, cu excepția trecerii obținute prin practica ascetismului, nu există nicio trecere către acel loc. Aceasta este calea celor cerești; este imposibil de străbătut de muritori. Din bunătate, O, eroule, te descurajez. Ascultă cuvintele mele. Nu poți merge mai departe de acest loc. De aceea, O, stăpâne, renunță. O, conducător al oamenilor, astăzi ești binevenit în acest loc. Dacă consideri potrivit să accepți cuvintele mele, atunci, O, cel mai bun dintre oameni, odihnește-te aici, gustând din fructe și rădăcini, dulci ca ambrozia, și nu te distruge pentru nimic.”

SECȚIUNEA CXLVI

Vaisampayana a spus: O, învingător al dușmanilor, auzind aceste cuvinte ale inteligentului șef al maimuțelor, eroicul Bhima a răspuns: „Cine ești tu? Și de ce ai luat forma unei maimuțe? Este un Kshatriya — unul dintre cei care aparțin unei rase apropiate de Brahmani — cel care te întreabă. El aparține rasei Kuru și neamului lunar, a fost purtat în pântec de Kunti, este unul dintre fiii lui Pandu, este descendentul zeului vântului și este cunoscut sub numele de Bhimasena.” Auzind aceste cuvinte ale eroului Kuru, Hanuman zâmbi, iar fiul zeului vântului (Hanuman) îi vorbi

descendentului zeului vântului (Bhimasena), spunând: „Eu sunt o maimuță, nu-ți voi permite să treci, așa cum dorești. Mai bine renunță și întoarce-te. Nu te lăsa pradă distrugerii.” La aceasta, Bhimasena răspunse: „Nu-ți cer nimic altceva decât distrugerea, O, maimuță. Lasă-mă să trec. Ridică-te! Nu-mi provoca durere.” Hanuman a spus: „Nu am puterea să mă ridic; sunt bolnav. Dacă trebuie să pleci, treci peste mine.” Bhima a spus: „Sufletul Suprem, lipsit de proprietăți, pătrunde întregul corp. El poate fi cunoscut numai prin cunoaștere, nu-l pot ignora. Și de aceea, nu te voi sări. Dacă nu l-aș fi cunoscut pe Cel din care se manifestă toate creaturile, te-aș fi sărit și pe tine și pe munte, așa cum Hanuman a sărit peste ocean.” Atunci Hanuman a spus: „Cine este acel Hanuman, care a sărit peste ocean? Te întreb, O, cel mai bun dintre oameni. Povestește-mi, dacă poți.” Bhima a răspuns: „El este chiar fratele meu, excelent în toate privințele, înzestrat cu inteligență și forță atât a minții, cât și a trupului. Și el este ilustrul șef al maimuțelor, renumit în *Ramayana*. Iar pentru regina lui Rama, acel rege al maimuțelor a traversat oceanul cu o singură săritură, care se întindea pe o sută de *yojana*. Acel puternic este fratele meu. Eu sunt egal cu el în energie, forță și vitejie, precum și în luptă. Și sunt capabil să te pedepsesc. Așa că ridică-te. Ori îmi dai voie să trec, ori vei fi martor la vitejia mea astăzi. Dacă nu asculți porunca mea, te voi trimite în lăcașul lui Yama.”

Vaisampayana a continuat: Apoi, știind că el (Bhima) era îmbătat de putere și mândru de forța brațelor sale, Hanuman, disprețuindu-l în sinea sa, a rostit următoarele cuvinte: „Cedează, O, tu, cel fără păcat. Din cauza vârstei, nu am puterea să mă ridic. Din milă pentru mine, pleacă, dând la o parte coada mea.” Fiind astfel abordat de Hanuman, Bhima, mândru de forța brațelor sale, l-a considerat lipsit de energie și vitejie și s-a gândit în sinea sa: „Apucând ferm coada, voi trimite această maimuță lipsită de energie și vitejie în tărâmul lui Yama”. Atunci, zâmbind disprețuitor, el apucă coada cu mâna stângă, dar nu putu mișca coada maimuței puternice. Apoi, cu ambele brațe, el trase de ea, asemănându-se cu stâlpul ridicat în cinstea lui Indra. Totuși, puternicul Bhima nu a putut ridica coada cu ambele brațe. Sprâncenele i s-au contractat, ochii i s-au rotit, fața i s-a contractat în riduri și corpul i s-a acoperit de sudoare; și totuși nu a putut să o ridice. Și când, după ce s-a străduit, ilustrul Bhima nu a reușit să ridice coada, s-a apropiat de maimuță și a rămas în picioare cu o expresie timidă. Și, plecându-se, fiul lui Kunti, cu mâinile împreunate, a rostit aceste cuvinte: „Iartă-mă, O, cea mai puternică dintre maimuțe, și iartă-mă pentru cuvintele mele dure. Ești un Siddha, un zeu, un Gandharva sau un Guhyaka? Îți cer din curiozitate. Spune-mi cine eşti tu, cel care ai luat forma unei maimuțe, dacă nu este un secret, O, tu, cel cu brațe lungi, și dacă pot să aud bine. Te întreb ca discipol, și eu, O, tu, cel fără păcat, caut refugiul tău.” Atunci Hanuman a spus: „O, tu, cel care înfrângi dușmanii, chiar și în măsura curiozității tale de a mă cunoaște, îți voi povesti totul pe larg. Ascultă, O, fiu al lui Pandu! O, tu, cel cu ochi de lotus, am fost zămislit de zeul vântului, care este viața lumii, din soția lui Kesari. Sunt O maimuță, numită Hanuman. Toți puternicii regi maimuță și șefii maimuță obișnuiau să-l slujească pe fiul soarelui, Sugriva, și pe fiul lui Sakra, Vali. Și, O, învingător al dușmanilor, între mine și Sugriva exista o prietenie, la fel ca între vânt și foc. Și, din anumite motive, Sugriva, alungat de fratele său, a locuit mult timp cu mine la Hrisyamukh. Și s-a întâmplat ca puternicul fiu al lui Dasaratha, eroicul Rama, care este însuși Vishnu sub forma unui om, să se nască în această lume. Și în compania reginei și a fratelui său, luându-și arcul, cel mai bun dintre arcași, cu scopul de a asigura bunăstarea tatălui său, a început să locuiască în pădurea Dandaka. Și din Janasthana, acel puternic monarh Rakshasa, răul Ravana, a răpit-o pe regina lui (Rama) prin stratagemă și forță, înșelându-l, O, tu cel fără păcat, pe cel mai de seamă dintre oameni, prin intermediul unui Rakshasa, Maricha, care a luat forma unui cerb marcat cu pete aurii, asemănătoare pietrelor prețioase.”

SECȚIUNEA CXLVII

Hanuman spuse: Și după ce soția lui a fost răpită, descendentul lui Raghu, în timp ce o căuta împreună cu fratele său, s-a întâlnit, pe vârful acelui munte, cu Sugriva, șeful maimuțelor. Atunci s-a legat o prietenie între el și Raghava, cel cu sufletul înalt. Iar acesta din urmă, după ce l-a ucis pe Vali, l-a instalat pe Sugriva în regat. Și după ce a obținut regatul, Sugriva a trimis maimuțe

cu sutele şi cu miile în căutarea Sitei. Şi, O, cel mai bun dintre oameni, şi eu, împreună cu nenumărate maimuţe, am pornit spre sud în căutarea Sitei, O, cel cu braţele puternice. Apoi, un vultur puternic, numit Sampati, a comunicat vestea că Sita se afla în lăcaşul lui Ravana. Atunci, cu scopul de a-i asigura succesul lui Rama, am sărit brusc peste mare, întinzându-mă pe o distanţă de o sută de *yojana*. Şi, O, şef al Bharataşilor, după ce am traversat oceanul, acea locuinţă a rechinilor şi crocodililor, cu propria mea vitejie, am văzut în reşedinţa lui Ravana pe fiica regelui Janaka, Sita, asemănătoare cu fiica unui zeu. Şi după ce am vorbit cu acea doamnă, Vaidehi, iubita lui Rama, şi am ars întreaga Lanka cu turnurile, zidurile şi porţile sale, şi mi-am proclamat numele acolo, m-am întors. Auzind totul de la mine, Rama cu ochi de lotus şi-a stabilit imediat cursul de acţiune şi, după ce a construit un pod peste adâncime pentru trecerea armatei sale, l-a traversat urmat de miriade de maimuţe. Apoi, prin priceperea sa, Rama i-a ucis pe acei Rakshasas în luptă, precum şi pe Ravana, asupritorul lumilor, împreună cu adepţii săi Rakshasa. Şi după ce l-a ucis pe regele Rakshasas, împreună cu fratele său, fiii şi rudele sale, el l-a instalat în regatul din Lanka pe şeful Rakshasa, Vibhishana, pios, respectuos şi bun cu supuşii devotaţi. Apoi Rama şi-a recuperat soţia, la fel ca revelaţia vedică pierdută. Apoi, fiul lui Raghu, Rama, împreună cu devotata sa soţie, s-a întors în propriul său oraş, Ayodhya, inaccesibil duşmanilor; şi acel stăpân al oamenilor a început să locuiască acolo. Apoi, acel rege de seamă, Rama, s-a stabilit în regat. După aceea, i-am cerut o binecuvântare lui Rama, cel cu ochi de lotus, spunând: „O, ucigaş al duşmanilor, Rama, fie ca eu să trăiesc atât timp cât istoria faptelor tale va rămâne vie pe pământ!” Atunci el a spus: „Aşa să fie. O, învingător al duşmanilor, O, Bhima, prin harul Sitei, aici mi se oferă toate lucrurile excelente de divertisment, oricui locuieşte în acest loc. Rama a domnit timp de o mie şi o sută de ani. Apoi s-a înălţat la propria sa locuinţă. De atunci, aici Apsaras şi Gandharvas mă încântă, cântând mereu faptele acelui erou, O, tu, cel fără păcat. O, fiu al lui Kuru, această cale este impracticabilă pentru muritori. Pentru aceasta, O, Bharata, şi pentru ca nimeni să nu te poată învinge sau blestema, ţi-am blocat accesul la această cale parcursă de nemuritori. Aceasta este una dintre căile către cer, pentru cei celeşti; muritorii nu pot trece pe aici. Dar lacul pe care îl cauţi se află chiar în acea direcţie."

SECŢIUNEA CXLVIII

Vaisampayana a continuat: Astfel abordat, puternicul Bhimasena, cu braţele sale puternice, cu afecţiune şi cu inima veselă, s-a închinat fratelui său, Hanuman, şeful maimuţelor, şi a spus cu cuvinte blânde: ”Nimeni nu este mai norocos decât mine; acum l-am văzut pe fratele meu mai mare. Este o mare favoare arătată mie; şi am fost foarte mulţumit de tine. Acum doresc să-mi îndeplineşti această dorinţă. Doresc să văd, O, eroule, forma ta incomparabilă, pe care o aveai atunci, când săreai peste mare, acea locuinţă a rechinilor şi crocodililor. Astfel voi fi satisfăcut şi voi crede în cuvintele tale.” Astfel abordat, maimuţa puternică a spus zâmbind: „Nici tu, nici altcineva nu poate vedea forma mea. În acea epocă, starea lucrurilor era diferită şi nu mai există în prezent. În epoca *Krita*, starea lucrurilor era una; în *Treta*, alta; iar în *Dwapara*, încă alta. În această epocă are loc o diminuare; şi eu nu mai am acea formă acum. Pământul, râurile, plantele şi stâncile, precum şi siddhaşii, zeii şi înţelepţii celeşti se conformează Timpului, în armonie cu starea lucrurilor din diferitele *yuga*. De aceea, nu dori să-mi vezi forma anterioară, O, perpetuator al neamului Kuru. Mă conformez tendinţei epocii.” Într-adevăr, timpul este irezistibil, spuse Bhimasena, ”Spune-mi despre durata diferitelor *yuga*, despre diferitele obiceiuri şi tradiţii, despre virtute, plăcere şi profit, despre fapte, energie, viaţă şi moarte în diferitele *yuga*.” Atunci Hanuman spuse: ”O, copilule, acea *yuga* se numeşte *Krita*, când exista o singură religie eternă. Şi în acea *yuga*, cea mai bună dintre toate, fiecare avea perfecţiunea religioasă şi, prin urmare, nu era nevoie de acte religioase. Şi atunci virtutea nu cunoştea deteriorarea; nici oamenii nu se diminuau. De aceea această epocă se numeşte *Krita* (perfectă). Dar, în timp, *yuga* a ajuns să fie considerată una inferioară. Şi, O, copilule, în epoca *Krita*, nu existau nici zei, nici demoni, nici Gandharvas, nici Yakshas, nici Rakshasas, nici Nagas. Şi nu existau cumpărături şi vânzări. Şi Sama, Rich şi Yajus nu existau. Şi nu exista muncă manuală. Şi atunci, necesităţile vieţii erau obţinute doar prin gândire. Şi singurul merit era renunţarea la lume. Şi în timpul acelui *yuga*, nu existau nici boli, nici decăderea simţurilor. Şi nu

existau nici răutate, nici mândrie, nici ipocrizie, nici discordie, nici ură, nici viclenie, nici frică, nici mizerie, nici invidie, nici lăcomie. Și pentru aceasta, acel refugiu suprem al *yoghilor*, chiar și Brahma Suprem, era accesibil tuturor. Și Narayana, îmbrăcat într-o nuanță albă, era sufletul tuturor creaturilor. Și în *Krita Yuga*, caracteristicile distinctive ale Brahmanilor, Kshatriyilor, Vaisyilor și Sudrilor erau naturale și aceștia se țineau întotdeauna de îndatoririle lor respective. Și atunci Brahma era singurul refugiu, iar manierele și obiceiurile lor erau adaptate în mod natural la atingerea lui Brahma, iar obiectul cunoașterii lor era singurul Brahma, și toate acțiunile lor se refereau, de asemenea, la Brahma. În acest fel, toate ordinele au obținut merite. Și un singur Suflet uniform era obiectul meditației lor; și exista o singură *mantră* (Om), și exista o singură ordonanță. Și, deși aveau caracteristici diferite, toți urmau o singură *Veda* și aveau o singură religie. Și, în conformitate cu diviziunile timpului, ei duceau cele patru moduri de viață, fără a urmări niciun obiectiv, și astfel au atins eliberarea. Religia care constă în identificarea sinelui cu Brahma indică *Krita Yuga*. Și în *Krita Yuga*, virtutea celor patru ordine este prezentă în întregime în patru măsuri. Așa este *Krita Yuga*, lipsită de cele trei calități. Ascultă și tu de la mine despre caracterul *Treta Yuga*. În această epocă, sunt introduse sacrificiile, iar virtutea scade cu un sfert. Și Narayana (care este Sufletul tuturor creaturilor) capătă o culoare roșie. Iar oamenii practică adevărul și se dedică religiei și riturilor religioase. Și de atunci apar sacrificiile și diverse practici religioase. Și în *Treta Yuga* oamenii încep să conceapă mijloace pentru atingerea unui obiectiv; și îl ating prin fapte și daruri. Și nu se abat niciodată de la virtute. Și sunt devotați ascetismului și oferirii de daruri. Și cele patru ordine își respectă îndatoririle respective și îndeplinesc ritualurile. Așa sunt oamenii din *Treta Yuga*. În *Dwapara Yuga*, religia scade la jumătate. Și Narayana poartă o nuanță galbenă. Și *Veda* se împarte în patru părți. Și atunci unii oameni păstrează (cunoștințele) celor patru *Vede*, iar alții ale celor trei *Vede*, iar alții ale unei singure *Vede*, în timp ce alții nu cunosc nici măcar *Richs*. Și odată cu împărțirea *Shastrelor*, acțiunile se multiplică. Și influențați în mare măsură de pasiune, oamenii se angajează în ascetism și daruri. Și din cauza incapacității lor de a studia întreaga *Veda*, aceasta se împarte în mai multe părți. Și, ca urmare a diminuării intelectului, puțini sunt cei care se stabilesc în adevăr. Și când oamenii se îndepărtează de adevăr, devin supuși diverselor boli; și apoi urmează pofta și calamitățile naturale. Și afectați de acestea, oamenii se dedau penitențelor. Iar unii sărbătoresc sacrificii, dorind să se bucure de lucrurile bune ale vieții sau să ajungă în rai. Odată cu venirea *Dwapara Yuga*, oamenii devin degenerați, ca urmare a lipsei de pietate. O, fiu al lui Kunti, în *Kali Yuga* doar un sfert din virtute rămâne. Și la începutul acestei epoci de fier, Narayana poartă o nuanță neagră. Și *Vedele* și institutele, și virtutea, și sacrificiile, și practicile religioase cad în desuetudine. Și (atunci) domnesc *iti*[41], boala, oboseala, mânia și alte deformări, calamitățile naturale, suferința și teama de lipsuri. Și pe măsură ce *yugele* se estompează, virtutea se diminuează. Și pe măsură ce virtutea se diminuează, creaturile degenerează. Și pe măsură ce creaturile degenerează, natura lor suferă o deteriorare. Iar actele religioase săvârșite la sfârșitul *yugelor* produc efecte contrare. Și chiar și cei care trăiesc mai multe *yuga* se conformează acestor schimbări. O, înfrângător de dușmani, în ceea ce privește curiozitatea ta de a mă cunoaște, îți spun aceasta: de ce ar trebui o persoană înțeleaptă să fie dornică să cunoască o chestiune superfluă? (Astfel), O, tu, cel cu brațe lungi, ți-am povestit în întregime ceea ce m-ai întrebat cu privire la caracteristicile diferitelor *yuga*. Fie ca binele să se abată asupra ta! Întoarce-te.”

SECȚIUNEA CXLIX

Bhimasena a spus: Fără să-ți văd forma ta anterioară, nu voi pleca niciodată. Dacă am găsit favoare în ochii tăi, arată-mi atunci forma ta.

Vaisampayana a continuat: Fiind astfel abordat de Bhima, maimuța i-a arătat cu un zâmbet forma în care sărise peste mare. Dorind să-și mulțumească fratele, Hanuman a luat o formă gigantică, care a crescut extrem de mult atât în lungime, cât și în lățime. Și maimuța aceea de o

41 **Iti** înseamnă aceste șase lucruri nefavorabile recoltelor: ploi excesive, secetă, șobolani, lăcuste, păsări și un rege ostil din vecinătate.

strălucire nemăsurată stătea acolo, acoperind livada de banani, înaltă cât copacii, şi ridicându-se la înălţimea atinsă de Vindhya. Şi maimuţa, după ce a atins înălţimea şi corpul gigantic, asemănător unui munte, cu ochi de cupru, dinţi ascuţiţi şi o faţă marcată de încruntare, stătea întinsă acoperind toate părţile şi biciuind cu coada lungă. Şi acel fiu al lui Kurus, Bhima, văzând forma gigantică a fratelui său, s-a mirat, iar părul de pe corpul său s-a ridicat în repetate rânduri. Şi văzându-l ca pe soarele în splendoarea sa, ca pe un munte de aur şi ca pe firmamentul aprins, Bhima a închis ochii. Atunci Hanuman s-a adresat lui Bhima cu un zâmbet, spunând: „O, tu, cel fără păcat, eşti capabil să vezi dimensiunea mea până în această măsură. Eu pot, însă, să-mi măresc dimensiunea cât doresc. Şi, O, Bhima, în mijlocul duşmanilor, dimensiunea mea creşte extrem de mult prin propria ei energie.”

Vaisampayana a spus: Văzând trupul îngrozitor şi minunat al lui Hanuman, asemănător muntelui Vindhya, fiul zeului vântului a rămas uimit. Apoi, cu capul ridicat, nobilul Bhima, împreunându-şi mâinile, i-a răspuns lui Hanuman spunând: „O, stăpâne, am văzut dimensiunile uriaşe ale trupului tău. Tu (acum), O, cel foarte puternic, micşorează-te prin propria ta putere. Cu siguranţă nu pot să te privesc, asemenea soarelui răsărit, cu puterea ta nemăsurată, de neînfrânat şi asemănător muntelui Mainaka. O, eroule, astăzi minunea din inima mea este foarte mare, că tu rămânând lângă el, Rama l-a întâlnit personal pe Ravana. Datorită forţei braţelor tale, ai fost capabil să distrugi instantaneu Lanka, cu războinicii, caii, elefanţii şi carele sale. Cu siguranţă, O, fiu al zeului vântului, nu există nimic ce nu poţi realiza; iar în luptă, Ravana împreună cu adepţii săi nu au fost pe măsura ta, luptând singur.”

Vaisampayana a continuat: Astfel abordat de Bhima, Hanuman, şeful maimuţelor, a răspuns cu cuvinte afectuoase rostite cu accent solemn. „O, tu, cel cu braţele puternice, O, Bharata, este chiar aşa cum spui. O, Bhimasena, cel mai rău dintre Rakshasas nu era pe măsura mea. Dar dacă l-aş fi ucis pe Ravana — acel spin al lumilor — gloria fiului lui Raghu ar fi fost umbrită; şi pentru aceasta l-am lăsat în pace. Ucigându-l pe acel stăpân al Rakshasas împreună cu adepţii săi şi aducând-o pe Sita înapoi în oraşul său, acel erou şi-a consolidat faima printre oameni. Acum, O, înţeleptule, fiind preocupat de bunăstarea fraţilor tăi şi protejat de zeul vântului, mergi pe un drum norocos şi de bun augur. O, cel mai de seamă dintre Kuru, acest drum te va duce la pădurea Saugandhika. (Mergând în această direcţie), vei vedea grădinile lui Kuvera, păzite de Yakshas şi Rakshasas. Nu culege florile (de acolo) personal, cu propria ta forţă; căci zeii merită un respect special din partea muritorilor. O, cel mai bun dintre neamul Bharata, zeii îşi acordă favoarea (oamenilor), (fiind împăcaţi) prin ofrande, *homas*, salutări reverenţioase, recitarea *mantrelor* şi veneraţie, O, Bharata. Nu acţiona, aşadar, cu imprudenţă, O, copilule, şi nu te abate de la îndatoririle ordinului tău. Respectând îndatoririle ordinului tău, înţelege şi urmează cea mai înaltă moralitate. Fără a cunoaşte îndatoririle şi fără a-i servi pe cei în vârstă, nici măcar persoane precum Vrihaspati nu pot înţelege profitul şi religia. Ar trebui să se identifice cu discernământ acele cazuri în care viciul se ascunde sub numele de virtute, iar virtutea se ascunde sub numele de viciu, cazuri în care oamenii lipsiţi de inteligenţă devin confuzi. Din practicile religioase rezultă meritul; iar în merit sunt stabilite *Vedele*; iar din *Vede* iau naştere sacrificiile; iar prin sacrificii sunt stabiliţi zeii. Zeii sunt întreţinuţi prin (celebrarea) sacrificiilor prescrise de *Vede* şi de ordonanţele religioase; în timp ce oamenii se întreţin (urmând) ordonanţele lui Vrihaspati şi Usanas şi, de asemenea, prin aceste ocupaţii, prin care lumea este întreţinută: servind pentru salarii, (primind) impozite, mărfuri, agricultură şi îngrijind vite şi oi. Lumea subzistă prin profesie. (Studiul) celor trei *Vede* şi agricultura şi comerţul şi guvernarea constituie, după cum este stabilit de înţelepţi, profesiile celor născuţi de două ori; şi fiecare ordin se întreţine urmând profesia prescrisă pentru el. Şi când aceste chemări sunt urmate în mod corespunzător, lumea este menţinută cu uşurinţă. Dacă, însă, oamenii nu îşi duc viaţa în mod drept, lumea devine fără lege, ca urmare a lipsei meritelor vedice şi a guvernării. Şi dacă oamenii nu recurg la vocaţiile (lor) prescrise, ei pier, dar urmând în mod regulat cele trei profesii, ei aduc religia. Religia brahmanilor constă în cunoaşterea sufletului, iar nuanţa acestei ordine este universal aceeaşi. Celebrarea sacrificiilor, studiul şi acordarea de daruri sunt

binecunoscute ca fiind cele trei îndatoriri comune (tuturor acestor ordine). Oficierea sacrificiilor, predarea și acceptarea darurilor sunt îndatoririle unui brahman. A guverna (supușii) este îndatorirea kșatriya; iar a îngriji (vite), cea a vaișya, în timp ce a servi ordinele de două ori născute se spune că este îndatorirea sudra. Sudra nu pot cerși milă, nu pot oficia *homas* și nu pot respecta jurămintele; și trebuie să locuiască în locuințele stăpânilor lor. Vocația ta, O, fiu al lui Kunti, este cea a Kshatriya, care este de a proteja (supușii). Îndeplinește-ți îndatoririle cu umilință, stăpânindu-ți simțurile. Numai un rege care ascultă sfaturile oamenilor experimentați și este ajutat de miniștri cinstiți, inteligenți și învățați poate guverna; dar un rege care este dependent de vicii va suferi înfrângerea. Ordinea lumii este asigurată numai atunci când regele pedepsește și acordă favoruri în mod corespunzător. Prin urmare, este necesar să se afle prin intermediul spionilor natura țării ostile, locurile sale fortificate și forța aliată a inamicului, precum și prosperitatea și decăderea acestora și modul în care își menține loialitatea puterilor pe care le-au atras de partea lor. Spionii se numără printre auxiliarii importanți ai regelui; iar tactul, diplomația, vitejia, pedepsele, favorurile și istețimea duc la succes. Și succesul trebuie obținut prin acestea, fie separat, fie combinat — și anume, conciliere, daruri, semănarea disensiunilor, pedeapsa și vederea. Și, O, șef al Bharatas, politica are la bază diplomația; iar diplomația este, de asemenea, principala calificare a spionilor. Și politica, dacă este bine judecată, conferă succesul. Prin urmare, în chestiuni de politică, ar trebui să se apeleze la sfaturile brahmanilor. Iar în chestiuni secrete, aceștia nu ar trebui consultați — și anume, o femeie, un bețiv, un băiat, o persoană lacomă, un individ meschin și cel care dă semne de nebunie. Ar trebui consultați numai oamenii înțelepți, iar chestiunile trebuie rezolvate prin intermediul unor funcționari capabili. Iar politica trebuie să fie executată prin intermediul unor persoane prietenoase; dar proștii ar trebui să fie excluși din toate treburile. În chestiuni religioase, trebuie angajați oameni pioși; în chestiuni legate de câștig, oameni înțelepți; în protejarea familiilor, eunuci; iar în toate chestiunile necinstite, oameni necinstiți. Și caracterul adecvat sau inadecvat al rezoluției inamicului, precum și puterea sau slăbiciunea acestuia, trebuie stabilite prin intermediul spionilor proprii, precum și al celor ostili. Ar trebui să se arate favoare persoanelor oneste care au căutat cu prudență protecție; dar indivizii fără lege și neascultători ar trebui pedepsiți. Și când regele pedepsește și arată favoare în mod just, demnitatea legii este bine menținută, O, fiu al lui Pritha, astfel ți-am expus ție îndatoririle grele ale regilor, dificil de înțeles. Respectă-le cu echilibru, așa cum sunt prescrise pentru ordinul tău. Brahmanii ajung în rai prin merite, mortificarea simțurilor și sacrificiu. Vaisyașii ajung la o stare excelentă prin daruri, ospitalitate și acte religioase. Kșatriyașii ajung în regiunile celeste protejând și pedepsind supușii, neinfluențați de poftă, răutate, avariție și mânie. Dacă regii pedepsesc în mod just (supușii lor), ei ajung în locul unde se duc persoanele meritorii.”

SECȚIUNEA CL

Vaisampayana a spus: Apoi, contractându-și corpul uriaș, pe care îl luase după bunul său plac, maimuța l-a îmbrățișat din nou pe Bhimasena. Și, O, Bharata, când Bhima a fost îmbrățișat de fratele său, oboseala i-a dispărut, iar toate puterile corpului său, precum și forța sa, i-au fost redate. Și, dobândind o mare forță, el a crezut că nimeni nu se putea compara cu el în ceea ce privește puterea fizică. Și cu lacrimi în ochi, maimuța, din afecțiune, i s-a adresat din nou lui Bhima cu voce sufocată, spunând: „O, eroule, întoarce-te la propria ta locuință. Fie ca tu să-ți amintești întâmplător de mine în discuțiile tale! O, cel mai bun dintre Kuru, nu spune nimănui că eu locuiesc aici. O, tu, cel cu mare putere, cele mai excelente dintre soțiile zeilor și Gandharvas vin în acest loc, iar timpul sosirii lor este aproape. Ochii mei au fost binecuvântați (văzându-te). Și, O, Bhima, simțind un om prin contactul cu tine, mi-am amintit de fiul lui Raghu, care era însuși Vishnu sub numele de Rama și care încânta inimile lumii; și care era ca soarele în comparație cu fața de lotus a Sitei, dar și cu întunericul – Ravana. De aceea, O, eroic fiu al lui Kunti, nu lăsa ca întâlnirea ta cu mine să fie fără rod. Cere-mi cu sentiment frățesc o favoare, O, Bharata. Dacă aceasta este dorința ta, ca mergând la Varanavata, să distrug pe fiii nesemnificativi ai lui Dhritarashtra — chiar și aceasta o voi face

imediat. Sau dacă aceasta este dorința ta, ca acel oraș să fie distrus de mine cu pietre, sau ca eu să-l leg pe Duryodhana și să-l aduc în fața ta, chiar și asta voi face astăzi, O, tu, cel cu putere mare."

Vaisampayana a spus: Auzind aceste cuvinte ale celui cu suflet înalt, Bhimasena, cu inima veselă, i-a răspuns lui Hanuman, spunând: „O, cel mai de seamă dintre maimuțe, consider că toate acestea au fost deja îndeplinite de tine. Fie ca binele să te însoțească, O, cel cu brațe puternice! Îți cer asta, fii mulțumit de mine. O, tu, cel puternic, odată ce ai devenit protectorul nostru, Pandavii au găsit ajutor. Chiar și prin vitejia ta vom învinge toți dușmanii." Astfel abordat, Hanuman i-a spus lui Bhimasena: „Din sentimentul frățesc și din afecțiune, îți voi face bine, aruncându-mă în armata dușmanilor tăi, bine înarmați cu săgeți și sulițe. Și, O, cel foarte puternic, O, eroule, când vei răcni ca un leu, atunci eu, cu strigătele mele, voi adăuga forță. Rămânând pe catargul carului lui Arjuna, voi scoate strigăte feroce care vor slăbi energia dușmanilor tăi. Astfel, îi veți ucide cu ușurință." După ce i-a spus aceasta fiului lui Pandu și i-a arătat calea, Hanuman a dispărut din acel loc.

SECȚIUNEA CLI

Vaisampayana a spus: Când cea mai importantă dintre maimuțe a plecat, Bhima, cel mai puternic dintre bărbați, a început să cutreiere imensul Gandhamadana de-a lungul acelui drum. Și a continuat să meargă, gândindu-se la trupul și splendoarea lui Hanuman, fără egal pe pământ, precum și la măreția și demnitatea fiului lui Dasaratha. Și continuând să caute locul plin de lotuși de acest fel, Bhima a văzut păduri romantice, livezi, râuri și lacuri împodobite cu copaci înfloriți și păduri înflorite, pestrițe cu diverse flori. Și, O, Bharata, a văzut turme de elefanți nebuni, acoperiți de noroi, asemănători cu mase de nori revărsați. Și acel grațios a continuat cu viteză, văzând pe marginea drumului pădurii în care stăteau cu perechile lor căprioare cu priviri rapide, ținând iarba în gură. Și neînfricat de vitejie, Bhimasena, ca și cum ar fi fost invitat de copacii pădurii scuturați de briză, mereu parfumați cu flori, purtând crengi delicate de cupru, s-a aruncat în regiunile muntoase locuite de bivoli, urși și leoparzi. Și pe drum, a trecut pe lângă lacuri cu lotuși bântuite de albine negre înnebunite, având descendențe romantice și păduri, și datorită prezenței bobocilor de lotus, care păreau că și-au unit mâinile (în fața lui Bhima). Și având ca provizii pentru călătorie cuvintele lui Draupadi, Bhima a continuat cu viteză, cu mintea și privirea fixate pe versanții înfloriți ai muntelui. Și când soarele a trecut de meridian, el a văzut în pădurea presărată cu cerbi, un râu puternic plin de lotuși aurii proaspeți. Și fiind aglomerat de lebede și Karandavas, și împodobit cu Chakravakas, râul arăta ca o ghirlandă de lotuși proaspeți pusă de munte. Și în acel râu, cel cu mare putere a găsit o adunare extinsă de lotuși Saugandhika, strălucitori ca soarele răsărit și încântători de privit. Și văzând asta, fiul lui Pandu s-a gândit în sinea lui că își atinsese scopul și s-a prezentat mental în fața iubitei sale, epuizată de exil.

SECȚIUNEA CLII

Vaisampayana a spus: Ajuns în acel loc, Bhimasena a văzut în vecinătatea stâncii Kailasa acel frumos lac cu lotuși, înconjurat de păduri încântătoare și păzit de Rakshasas. Acesta izvorăște din cascadele adiacente lăcașului lui Kuvera. Era frumos de privit, era umbrit de copaci întinși și abundent în diverse specii de copaci și plante cățărătoare și era acoperit de crini verzi. Acest lac nepământesc era plin de lotuși aurii și roia de diverse specii de păsări. Malurile sale erau frumoase și lipsite de noroi. Situată pe o înălțime stâncoasă, această întindere de apă excelentă era extrem de frumoasă. Era minunea lumii, sănătoasă și romantică. În acel lac, fiul lui Kunti a văzut apa cu gust ambrozial, răcoroasă, ușoară, limpede și proaspătă; și Pandava a băut din ea din belșug. Și acel recipient supranatural de apă era acoperit cu lotuși celești Saugandhika și era, de asemenea, presărat cu frumoși lotuși aurii pestriți, cu parfum excelent, având tulpini grațioase de *lapis lazuli*. Și legănați de lebede și Karandavas, acești lotuși împrăștiau făină proaspătă. Și acest lac era locul de joacă al înaltului Kuvera, regele Yakshas. Și era foarte apreciat de Gandharvas, Apsaras și celești. Și era frecventat de înțelepții celești și Yakshas și Kimpurushas și Rakshasas și Kinnaras; și era bine

protejat de Kuvera. Iar de îndată ce a zărit râul şi lacul acela nepământesc, fiul lui Kunti, Bhimasena, cu puterea lui nemaipomenită, s-a bucurat nespus. Şi, în conformitate cu porunca regelui lor, sute şi mii de Rakshasas, numiţi Krodhavasas, păzeau lacul acela, purtând uniforme şi înarmaţi cu diverse arme. Şi pe măsură ce acel reprimator al duşmanilor, fiul lui Kunti, eroicul Bhima, cu vitejia sa înfricoşătoare, îmbrăcat în piei de cerb şi purtând brăţări de aur şi echipat cu arme şi cu sabia la centură, înainta fără teamă, cu scopul de a culege lotusul, aceia (Rakshasas) l-au văzut şi au început imediat să se adreseze unul altuia, strigând: „Trebuie să întrebaţi care este misiunea pentru care a venit acest om de seamă, îmbrăcat în piei de cerb şi echipat cu arme.” Apoi, toţi s-au apropiat de strălucitorul Vrikodara, cu braţele puternice, şi l-au întrebat: „Cine eşti tu? Ar trebui să ne răspunzi la întrebări. Te vedem sub înfăţişarea unui ascet, dar înarmat cu arme. O, tu, cel cu inteligenţă puternică, dezvăluie-ne scopul pentru care ai venit (aici).”

SECȚIUNEA CLIII

Bhima a spus: Eu sunt fiul lui Pandu şi al doilea după naştere după Yudhishthira cel drept, iar numele meu este Bhimasena. O, Rakshasas, am venit împreună cu fraţii mei la salcâmul numit Visala. În acel loc, Panchali a văzut un lotus Saugandhika excelent, care, cu siguranţă, a fost adus acolo de vânt din această regiune. Ea doreşte să aibă aceste flori în abundenţă. Ştiţi, voi, Rakshasas, că sunt angajat în îndeplinirea dorinţei soţiei mele fără cusur şi am venit aici pentru a procura florile. Atunci Rakshasas au spus: „O, cel mai de seamă dintre oameni, acest loc este drag lui Kuvera şi este regiunea lui de joacă. Oamenii supuşi morţii nu se pot juca aici. O, Vrikodara, înţelepţii celeşti şi zeii, cu permisiunea şefului Yakshas, beau din acest lac şi se distrează aici. Şi, O, Pandava, Gandharvas şi Apsaras se distrează şi ei în acest lac. Persoana rea care, ignorându-l pe stăpânul comorilor, încearcă în mod ilegal să se distreze aici, fără îndoială, va întâlni distrugerea. Ignorându-l, încerci să iei cu forţa lotuşii din acest loc. De ce spui atunci că eşti fratele lui Yudhishthira cel drept? Mai întâi, cu permisiunea stăpânului Yakshas, bea din acest lac şi ia florile. Dacă nu faci acest lucru, nu vei putea nici măcar să priveşti un singur lotus.” Bhimasena a spus: „Hei Rakshasas, nu-l văd pe stăpânul bogăţiei aici. Şi chiar dacă l-aş vedea pe acel rege puternic, nu l-aş implora. Kshatriyas nu imploră niciodată (pe nimeni). Aceasta este moralitatea eternă; şi eu nu doresc în niciun caz să renunţ la moralitatea Kshatriya. Şi, în plus, acest lac de lotuşi a izvorât din cascadele muntelui; nu a fost săpat în reşedinţa lui Kuvera. Prin urmare, aparţine în mod egal tuturor creaturilor împreună cu Vaisravana. În ceea ce priveşte un lucru de o astfel de natură, cine se duce să implore pe altcineva?”

Vaisampayana a spus: După ce le-a spus aceasta Rakshasas, Bhimasena, cel puternic şi extrem de neîndurător, cu o forţă extraordinară, s-a aruncat în lacul de lotuşi. Atunci, Rakshasas i-au interzis celui puternic, spunându-i: „Nu face asta!” şi au început să-l insulte cu furie din toate părţile. Dar, disprețuindu-i pe aceşti Rakshasas, cel puternic, cu vitejie înfricoşătoare, s-a aruncat (din ce în ce mai departe). Acum, toţi se pregăteau să i se opună. Şi, cu ochii înroşiţi, şi-au ridicat braţele şi s-au năpustit cu furie asupra lui Bhimasena, strigând: „Prindeţi-l! Legaţi-l! Tăiaţi-l! Îl vom găti pe Bhimasena şi îl vom mânca!” Atunci, cel cu forţă mare, luându-şi buzduganul greu şi puternic, încrustat cu plăci de aur, asemenea buzduganului lui Yama însuşi, s-a întors spre ei şi a spus: „Staţi!” La auzul acestor cuvinte, ei s-au năpustit asupra lui cu vehemenţă, fluturând sulițe, topoare şi alte arme. Dorind să-l distrugă pe Bhima, temuţii şi ferocii Krodhavasas l-au înconjurat pe Bhima din toate părţile. Dar acesta, fiind înzestrat cu putere, fusese zămislit de Vayu în pântecele lui Kunti; era eroic şi energic, ucigaş de duşmani, devotat virtuţii şi adevărului şi incapabil să fie învins de duşmani prin vitejie. Astfel, acest Bhima cu suflet înalt, învingând toate manevrele duşmanilor şi rupându-le braţele, a ucis pe malul lacului mai mult de o sută, începând cu cei din faţă. Şi apoi, văzând vitejia şi puterea lui, forţa priceperii lui şi, de asemenea, puterea braţelor lui, şi neputând suporta (atacul), acei eroi de seamă au fugit brusc în toate părţile, în grupuri.

Bătuţi şi străpunşi de Bhimasena, acei Krodhavasas au părăsit câmpul de luptă şi, în

confuzie, au fugit repede spre stânca Kailasa, sprijinindu-se în cer. După ce i-a învins pe acei oaspeți prin priceperea sa, la fel cum Sakra a învins armatele Daityas și Danavas, el (Bhima), acum că a învins inamicul, s-a aruncat în lac și a început să culeagă lotuși, cu scopul de a-și atinge obiectivul. Și, pe măsură ce bea din apele, asemănătoare nectarului, energia și puterea lui au fost din nou pe deplin restabilite; și a început să culeagă și să adune lotuși Saugandhika cu parfum excelent. Pe de altă parte, Krodhavasas, fiind alungați de puterea lui Bhima și extrem de îngroziți, s-au prezentat în fața zeului bogăției și i-au povestit în detaliu vitejia și puterea lui Bhima în luptă. Auzind cuvintele lor, zeul (Kuvera) a zâmbit și a spus: „Lăsați-l pe Bhima să ia pentru Krishna câți lotuși dorește. Eu știu deja acest lucru.” Apoi, cu permisiunea zeului bogăției, aceia (Rakshasas) au renunțat la mânie, s-au dus la cel mai important dintre Kuruși și, în acel lac de lotuși, l-au văzut pe Bhima singur, distrându-se cu bucurie.

SECȚIUNEA CLIV

Vaisampayana a spus: Atunci, o, cel mai bun dintre Bharati, Bhima a început să culeagă din belșug acele flori rare, nepământești, pestrițe și proaspete.

Și s-a întâmplat că s-a ridicat un vânt puternic și violent, pătrunzător la atingere, care sufla pietricele, prevestind bătălia. Și meteoriți înfricoșători au început să cadă, însoțiți de sunete tunătoare. Și, învăluit de întuneric, soarele a pălit, razele sale fiind ascunse. Și, în timp ce Bhima își etala vitejia, sunete îngrozitoare de explozie răsunau pe cer. Și pământul a început să tremure, iar praful a căzut în ploaie. Și marginile cerului s-au înroșit. Și animalele și păsările au început să strige cu voci ascuțite. Și totul a fost învăluit în întuneric; și nimic nu mai putea fi distins. Și alte semne rele, pe lângă acestea, au apărut acolo. Martor al acestor fenomene ciudate, fiul lui Dharma, Yudhishthira, cel mai bun dintre vorbitori, a spus: „Cine este cel care ne va învinge? Voi, Pandavi, care vă bucurați de luptă, fie ca norocul să vă însoțească! Înarmați-vă. Din ceea ce văd, deduc că momentul pentru a ne demonstra priceperea se apropie. După ce a spus aceasta, regele s-a uitat în jur. Apoi, ne găsind pe Bhima, cel care îi înfrânge pe dușmani, fiul lui Dharma, Yudhishthira, a întrebat-o pe Krishna și pe gemenii care stăteau lângă ea despre fratele său, Bhima, cel care săvârșea fapte îngrozitoare în luptă, spunând: „O, Panchali, Bhima intenționează să săvârșească vreo faptă măreață sau cel care se bucură de fapte îndrăznețe a săvârșit deja vreo faptă curajoasă? Prevestind un mare pericol, aceste semne au apărut peste tot, indicând o bătălie înfricoșătoare”. Când Yudhishthira a spus aceasta, iubita sa regină, Krishna, cu zâmbetul dulce și mândria înaltă, i-a răspuns pentru a-i alina neliniștea. „O, rege, acel lotus Saugandhika care astăzi a fost adus de vânt l-am arătat-o cu dragoste lui Bhimasena și i-am spus eroului: „Dacă găsești multe din această specie, procură-le pe toate și întoarce-te repede.” O, Pandava, cel cu brațele puternice, pentru a-mi îndeplini dorința, s-ar putea să fi plecat spre nord-est pentru a le aduce. Auzind aceste cuvinte ale ei, regele le-a spus gemenilor: „Să urmăm împreună calea pe care a luat-o Vrikodara. Rakshasas să-i care pe brahmanii obosiți și slăbiți. O, Ghatotkacha, tu, care ești ca un zeu, car-o pe Krishna. Sunt convins și este evident că Bhima s-a cufundat în pădure; căci a trecut mult timp de când a plecat, iar în viteză seamănă cu vântul, iar în zborul său peste pământ, este rapid ca fiul lui Vinata și va sări mereu în cer și va ateriza după voia sa. O, Rakshasas, îl vom urmări prin priceperea voastră. La început, el nu va face niciun rău Siddhas-ilor versați în *Vede*.” O, cei mai buni dintre Bharatas, spunând „Așa să fie”, fiul lui Hidimava și ceilalți Rakshasas care cunoșteau locul unde se afla lacul de lotuși al lui Kuvera, au pornit veseli împreună cu Lomasa, purtând Pandavas și mulți dintre Brahmanas. Ajuns la scurt timp la acel loc, au văzut acel lac romantic acoperit cu Saugandhika și alte lotuși și înconjurat de păduri frumoase. Și pe malurile sale au văzut pe Bhima, înalt de suflet și vehement, precum și pe Yakshas cu ochi mari, uciși, cu trupurile, ochii, brațele și coapsele zdrobite, și capetele strivite. Și văzându-l pe Bhima, cu sufletul înalt, stând pe malul lacului, furios, cu privirea hotărâtă, mușcându-și buza și stând pe malul lacului cu buzduganul ridicat în mâini, asemenea lui Yama cu buzduganul în mână în momentul distrugerii universale. Yudhishthira cel drept îl îmbrățișă din nou și din nou și îi spuse cu cuvinte dulci: „O, Kaunteya, ce ai făcut? Fie ca

binele să te însoţească! Dacă doreşti să-mi faci bine, nu ar trebui să mai comiţi niciodată un act atât de imprudent şi nici să ofensezi zeii.” După ce l-au instruit astfel pe fiul lui Kunti şi au luat florile, acei zei au început să se distreze în acel lac. În acel moment, paznicii grădinilor, cu trupuri uriaşe şi înarmaţi cu pietre, au apărut la faţa locului. Şi văzându-l pe Yudhishthira cel drept şi pe marele înţelept Lomasa şi pe Nakula şi Sahadeva, precum şi pe ceilalţi brahmani de seamă, toţi s-au închinat cu umilinţă. Şi fiind pacificaţi de Yudhishthira cel drept, Rakshasas au devenit mulţumiţi. Şi, cu ştirea lui Kuvera, acei Kuru de seamă au locuit pentru scurt timp plăcut în acel loc de pe versanţii Gandhamadana, aşteptându-l pe Arjuna.

SECŢIUNEA CLV

Vaisampayana a spus: Odată, Yudhishthira, în timp ce locuia în acel loc, s-a adresat lui Krishna, fratele său, şi brahmanilor, spunând: „Noi am văzut cu atenţie, unul după altul, *tirthas* sacre şi de bun augur, şi păduri încântătoare, care fuseseră vizitate înainte de aceasta de către celeştii şi înţelepţii cu suflet înalt şi care fuseseră venerate de brahmani. Şi în diverse azile sacre am efectuat abluţiuni împreună cu brahmanii şi am ascultat de la ei poveştile vieţii şi faptele multor înţelepţi, precum şi ale multor înţelepţi regali din vechime, şi alte poveşti plăcute. Şi cu flori şi apă i-am venerat pe zei. Şi cu ofrande de fructe şi rădăcini disponibile în fiecare loc, am mulţumit spiritele. Şi împreună cu cei cu suflet înalt am făcut abluţiuni în toţi munţii şi lacurile sacre şi frumoase, precum şi în oceanul extrem de sacru. Şi împreună cu brahmanii ne-am scăldat în Ila, în Saraswati, în Sindhu, în Yamuna, în Narmada şi în diverse alte *tirtha* romantice. Şi după ce am trecut de izvorul Gangei, am văzut multe dealuri încântătoare şi munţii Himalaya, locuiţi de diverse specii de păsări, precum şi jujuba numită Visala, unde se află schitul lui Nara şi Narayana. Şi (în cele din urmă) am contemplat acest lac nepământesc, venerat de Siddhaşi, zei şi înţelepţi. De fapt, O, cel mai de seamă dintre brahmani, am văzut cu atenţie, unul câte unul, toate locurile celebre şi sacre, în compania înaltului Lomasa. Acum, O, Bhima, cum vom ajunge la lăcaşul sacru al lui Vaisravana, locuit de Siddha? Gândeşte-te la mijloacele de a intra (acolo).”

Vaisampayana a spus: Când regele a spus aceasta, o voce din cer a vorbit, spunând: „Nu vei putea ajunge în acel loc inaccesibil. Pe această cale, pleacă din regiunea Kuvera către locul de unde ai venit, chiar la schitul lui Nara şi Narayana, cunoscut sub numele de Vadari. De acolo, O, Kaunteya, te vei întoarce la schitul lui Vrishaparva, plin de flori şi fructe, şi locuit de Siddhas şi Charanas. După ce vei trece de acolo, O, Partha, vei merge la schitul lui Arshtisena, şi de acolo vei vedea lăcaşul lui Kuvera.” Chiar în acel moment, briza a devenit proaspătă, veselă şi răcoroasă, cu un parfum nepământesc; şi a început să plouă cu flori. Auzind vocea cerească din cer, toţi au fost uimiţi, mai ales *rishii* pământeşti şi brahmanii. Auzind această minune măreaţă, brahmanul Dhaumya a spus: „Acest lucru nu trebuie negat. O, Bharata, să fie aşa.” Atunci, regele Yudhishthira l-a ascultat. Şi, întorcându-se la schitul lui Nara şi Narayana, a început să trăiască plăcut, înconjurat de Bhimasena şi de ceilalţi fraţi ai săi, Panchali şi brahmanii.

SECŢIUNEA CLVI

Vaisampayana a continuat: Astfel, locuind împreună cu brahmanii în acel munte minunat, în aşteptarea întoarcerii lui Arjuna, când Pandavii deveniseră încrezători şi când toţi acei Rakshasa, împreună cu fiul lui Bhima, plecaseră, într-o zi, în timp ce Bhimasena era plecat, un Rakshasa i-a răpit brusc pe Yudhishthira cel drept, pe gemeni şi pe Krishna. Acel Rakshasa (sub înfăţişarea unui Brahmana) rămăsese constant în compania Pandavilor, pretinzând că era un Brahmana de rang înalt, priceput în sfaturi şi versat în toate *Sastrele*. Scopul său era să pună mâna pe arcuri, tolbe şi alte unelte materiale aparţinând Pandavilor; şi aştepta ocazia potrivită pentru a o răpi pe Draupadi. Şi acel rău şi păcătos se numea Jatasura. Şi, O, rege al regilor, fiul lui Pandu (Yudhishthira) îl susţinuse, dar nu ştia că acel nenorocit era ca un foc acoperit cu cenuşă.

Și într-o zi, în timp ce Bhimasena, cel care îi înfrângea pe dușmani, era plecat la vânătoare, el (Rakshasa), văzându-i pe Ghatotkacha și pe urmașii săi împrăștiați în diferite direcții și văzându-i pe acei mari rishi care respectau jurămintele, cu bogății ascetice, și anume: Lomasa și ceilalți, plecați să se scalde și să culeagă flori, a luat o formă diferită, gigantică, monstruoasă și înfricoșătoare; și după ce a pus mâna pe toate armele (Pandavilor) și pe Draupadi, acel rău a fugit luând cu el cei trei Pandavi. Atunci, fiul lui Pandu, Sahadeva, s-a eliberat cu efort și a smuls cu forța sabia numită Kausika din mâinile inamicului și a început să-l cheme pe Bhimasena, îndreptându-se în direcția în care plecase cel puternic. Și fiind răpit, Yudhishthira cel drept i s-a adresat (acelui Rakshasa), spunând: „O, prostule, meritul tău scade (chiar și prin această faptă a ta). Nu ții seama de ordinea stabilită a naturii? Fie că aparțin rasei umane, fie că aparțin ordinelor inferioare, toți acordă importanță virtuților - în special Rakshasas. În primul rând, ei cunoșteau virtutea mai bine decât alții. Luând în considerare toate acestea, ar trebui să aderi la virtute. O Rakshasa, zeii, pitrii, Siddhașii, rishișii, Gandharvașii, brutele și chiar viermii și furnicile depind de oameni pentru a trăi; și tu, de asemenea, trăiești prin intermediul lor. Dacă prosperitatea însoțește rasa umană, și rasa ta prosperă; și dacă calamitățile se abat asupra celei dintâi, chiar și cei cerești suferă durere. Fiind mulțumiți de ofrande, zeii prosperă. O Rakshasa, noi suntem gardienii, guvernatorii și preceptorii regatelor. Dacă regatele rămân neprotejate, de unde pot veni prosperitatea și fericirea? Dacă nu există o ofensă, un Rakshasa nu ar trebui să încalce un rege. O, mâncător de oameni, noi nu am comis niciun rău, nici măcar unul mic. Trăind din *vighasa*, noi îi slujim pe zei și pe ceilalți cu toată puterea noastră. Și noi nu avem niciodată intenția să ne închinăm în fața superiorilor și brahmanilor noștri. Un prieten, unul de încredere, cel cu care am împărțit mâncarea și cel care ne-a oferit adăpost, nu ar trebui niciodată să fie rănit. Ai trăit fericit în casa noastră, fiind onorat cum se cuvine. Și, O, tu, cel rău la inimă, după ce ai mâncat din mâncarea noastră, cum poți să ne răpești? Și întrucât faptele tale sunt atât de necorespunzătoare și întrucât ai îmbătrânit fără să obții niciun beneficiu și întrucât înclinațiile tale sunt rele, meriți să mori pentru nimic, și pentru nimic vei muri astăzi. Și dacă ești cu adevărat rău și lipsit de orice virtute, înapoiază-ne armele și răpește-o pe Draupadi după luptă. Dar dacă din prostie trebuie să faci acest lucru, atunci în lume vei culege doar nemerite și infamie, O, Rakshasa, făcând violență acestei femei din rasa umană, ai băut otravă, după ce ai scuturat vasul.” Atunci, Yudhishthira s-a făcut greu pentru Rakshasa. Și fiind apăsat de greutate, acesta nu a mai putut înainta rapid ca înainte. Apoi, adresându-se lui Draupadi, Nakula și Sahadeva, Yudhishthira a spus: „Nu vă temeți de acest Rakshasa mizerabil, i-am redus viteza. Fiul puternic al zeului vântului nu poate fi departe; iar când Bhima va apărea în clipa următoare, Rakshasa nu va mai trăi.” O, rege, privindu-l pe Rakshasa lipsit de simțuri, Sahadeva s-a adresat lui Yudhishthira, fiul lui Kunti, spunând: „Ce poate fi mai meritoriu pentru un Kshatriya decât să cadă în luptă sau să învingă un dușman? O, înfrângător de dușmani, vom lupta și fie acesta ne va ucide, fie noi îl vom ucide pe el, O, tu, cel cu brațele puternice. Cu adevărat, acesta este locul și momentul potrivit, O, rege. Și, O, tu, cel cu vitejie neclintită, a sosit momentul să ne arătăm virtutea de Kshatriya. Se cuvine să ajungem în rai fie prin obținerea victoriei, fie prin a fi uciși. Dacă soarele apune astăzi, iar Rakshasa trăiește încă, O, Bharata, nu voi mai spune că sunt un Kshatriya. Ho! Ho! Rakshasa, spune! Eu sunt Sahadeva, fiul lui Pandu. Fie, după ce m-ai ucis, ia-o pe această doamnă, fie, fiind ucis, zaci fără suflare aici.”

Fiul lui Madri, Sahadeva, vorbea astfel, când Bhimasena și-a făcut apariția, cu o măciucă în mână, asemenea lui Vasava însuși mânuind fulgerul. Și aici i-a văzut pe cei doi frați ai săi și pe nobila Draupadi (pe umerii demonului), iar Sahadeva pe pământ, mustrându-l pe Rakshasa și, de asemenea, pe acel Rakshasa prost, lipsit de rațiune de soartă, rătăcind în diferite direcții din cauza confuziei cauzate de destin. Și găsind pe frații săi și pe Draupadi răpiți, Bhima, cu puterea sa uriașă, s-a aprins de mânie și s-a adresat Rakshasului, spunând: „Te-am descoperit deja ca fiind un om rău din felul în care ne-ai examinat armele; dar, cum nu te-am temut, nu te-am ucis atunci. Tu erai deghizat în brahman și nu ne-ai spus nimic dur. Și ți-a făcut plăcere să ne mulțumești. Și nici nu ne-ai făcut rău. Și, în plus, erai oaspetele nostru. Cum aș putea, așadar, să te ucid pe tine, care erai atât de nevinovat și deghizat în brahman? Cel care, știind că un astfel de om este chiar un Rakshasa,

și îl ucide, merge în iad. Mai mult, nu poți fi ucis înainte de a veni timpul. Cu siguranță, astăzi ai ajuns la împlinirea timpului tău, în măsura în care mintea ta a fost astfel îndreptată de soarta care face minuni spre răpirea lui Krishna. Angajându-te în această faptă, ai înghițit cârligul prins de firul destinului. Așa cum un pește în apă, a cărui gură a fost prinsă în cârlig, cum poți trăi astăzi? Nu vei ajunge unde intenționezi să mergi sau unde ai ajuns deja mental, ci vei ajunge unde s-au dus Vaka și Hidimva."

Astfel abordat de Bhima, Rakshasa, alarmat, i-a lăsat jos și, forțat de soartă, s-a apropiat pentru luptă. Și cu buzele tremurând de furie, i-a vorbit lui Bhima, spunând: „Nenorocitule! Nu am fost dezorientat; te-am așteptat. Astăzi voi oferi jertfe din sângele tău acelor Rakshasa care, după cum am auzit, au fost uciși de tine în luptă". Astfel abordat, Bhima, parcă explodând de furie, asemenea lui Yama însuși în momentul dizolvării universale, s-a repezit spre Rakshasa, lingându-și colțurile gurii și privindu-l fix în timp ce își lovea brațele cu mâinile. Și văzând că Bhima aștepta cu nerăbdare lupta, Rakshasa s-a repezit și el spre el cu furie, asemenea lui Vali spre cel care mânuia fulgerul, căscând repetat și lingându-și colțurile gurii. Și când a urmat o luptă îngrozitoare între cei doi, ambii fii ai lui Madri, cuprinși de o furie extremă, s-au repezit înainte; dar fiul lui Kunti, Vrikodara, i-a oprit cu un zâmbet și a spus: „Fiți martori! Eu sunt mai mult decât un adversar pe măsură pentru acest Rakshasa. Pe mine însumi, pe frații mei, pe meritele mele, pe faptele mele bune și pe sacrificiile mele, jur că îl voi ucide pe acest Rakshasa." Și după ce s-a spus aceasta, cei doi eroi, Rakshasa și Vrikodara, provocându-se reciproc, s-au apucat unul de celălalt de brațe. Și, neiertându-se unul pe celălalt, a izbucnit un conflict între Bhima înfuriat și Rakshasa, asemenea celui dintre un zeu și un demon. Și, smulgând copaci din rădăcini în repetate rânduri, cei doi, cu forța lor uriașă, s-au lovit reciproc, strigând și urlând ca două mase de nori. Și acei atleți de seamă, fiecare dorind să-l omoare pe celălalt și năpustindu-se unul asupra celuilalt cu vehemență, au doborât mulți copaci gigantici cu coapsele lor. Astfel, acea întâlnire cu copacii, distrugătoare de plante, a continuat ca cea dintre cei doi frați Vali și Sugriva — dornici să posede o singură femeie. Fluturând copacii pentru o clipă, s-au lovit reciproc cu ei, strigând neîncetat. Și când toți copacii din acel loc au fost doborâți și zdrobiți în fibre de ei, încercând să se omoare unul pe celălalt, atunci, O, Bharata, cei doi, cu putere uriașă, au început să se lupte pentru o vreme, ridicând pietre, ca un munte și o masă uriașă de nori. Și, neputându-se suporta unul pe celălalt, au început să se lovească reciproc cu stânci dure și mari, asemănătoare cu fulgere vehemente. Apoi, provocându-se reciproc cu forța lor, s-au aruncat din nou unul asupra celuilalt și, apucându-se de brațe, au început să se lupte ca doi elefanți. Apoi și-au dat lovituri feroce. Apoi, cei doi puternici au început să scoată sunete zgomotoase scrâșnind din dinți. În cele din urmă, strângând pumnul ca un șarpe cu cinci capete, Bhima a lovit cu forță gâtul Rakshasa. Lovit de pumnul lui Bhima, Rakshasa a leșinat, iar Bhimasena a rămas în picioare, ținându-l pe cel epuizat. Apoi, Bhima, puternic ca un zeu, l-a ridicat cu ambele brațe și, aruncându-l cu forță la pământ, fiul lui Pandu i-a zdrobit toate membrele. Lovindu-l cu cotul, i-a tăiat capul cu buzele mușcate și ochii rotiți, ca pe un fruct de pe tulpină. Și capul lui Jatasura fiind tăiat de puterea lui Bhimasena, el a căzut pătat de sânge și cu buzele mușcate. După ce l-a ucis pe Jatasura, Bhima s-a prezentat în fața lui Yudhishthira, iar brahmanii de seamă au început să-l laude (pe Bhima) la fel cum Marutas (îl laudă) pe Vasava.

SECȚIUNEA CLVII

Vaisampayana a continuat: După ce Rakshasa a fost ucis, acel lord, fiul regal al lui Kunti, s-a întors la schitul lui Narayana și a început să locuiască acolo. Și odată, amintindu-și de fratele său Jaya (Arjuna), Yudhishthira și-a chemat toți frații, împreună cu Draupadi, și a rostit aceste cuvinte: „Am petrecut acești patru ani în pace, cutreierând pădurile. Vibhatsu a hotărât că, în jurul celui de-al cincilea an, va veni la acel monarh al munților, excelenta stâncă Sweta, mereu înfrumusețată de festivități organizate de plante înflorite și Kokilas înnebunite și albine negre, și păuni, și chatakas și locuită de tigri, și mistreți și bivoli, și gavayas, și cerbi, și fiare feroce; și sacră; și încântător, cu lotuși cu o sută și o mie de petale, crini înfloriți și crini albaștri, frecventat de celești și de Asuri. Și

noi, nerăbdători să-l întâlnim la sosirea sa, ne-am hotărât să ne îndreptăm spre acel loc. Partha, de o vitejie fără egal, s-a înțeles cu mine, spunând: «Voi rămâne în străinătate timp de cinci ani, cu scopul de a învăța știința militară». În locul asemănător cu regiunea zeilor, îl vom vedea pe cel care mânuiește *Gandiva*, sosind după ce a obținut armele." După ce a spus aceasta, Pandava i-a chemat pe brahmani, iar fiii lui Pritha, după ce au vizitat asceții cu austerități rigide și i-au mulțumit, i-au informat despre chestiunea menționată mai sus. Atunci brahmanii și-au dat acordul, spunând: „Acest lucru va fi însoțit de prosperitate și bunăstare. O, cel mai de seamă dintre Bharati, aceste necazuri vor duce la fericire. O, tu, cel pios, câștigând pământul prin virtutea Kshatriya, tu îl vei guverna". Apoi, ascultând de cuvintele asceților, Yudhishthira, cel care înfrângea dușmanii, a pornit la drum împreună cu frații săi și cu brahmanii, urmat de Rakshasa și protejat de Lomasa. Cel cu energie puternică și jurăminte ferme, împreună cu frații săi, a mers pe jos în unele locuri, iar în altele a fost purtat de Rakshasa. Apoi, regele Yudhishthira, anticipând multe necazuri, a pornit spre nord, unde abundau leii, tigrii și elefanții. Și văzând pe drum muntele Mainaka și poalele Gandhamadana și masa stâncoasă Sweta și multe pâraie cristaline tot mai sus pe munte, a ajuns în a șaptesprezecea zi pe versanții sacri ai Himalaya. Și, O, rege, nu departe de Gandhamadana, fiul lui Pandu a zărit pe versanții sacri ai Himavanului, acoperiți cu diverși copaci și plante cățărătoare, sfânta mănăstire a lui Vrishaparva, înconjurată de copaci înfloriți care creșteau lângă cascade. Și când acei învingători ai dușmanilor, fiii lui Pandu, și-au revenit din oboseală, s-au dus la înțeleptul regal, piosul Vrishaparva, și l-au salutat. Iar acel înțelept regal i-a primit cu afecțiune pe acei Bharata de seamă, ca și cum ar fi fost propriii lui fii. Și acei învingători ai dușmanilor au petrecut acolo șapte nopți, tratați cu respect. Și când a venit a opta zi, cu permisiunea acelui înțelept celebrat în toate lumile, s-au pregătit să pornească în călătoria lor. Și după ce i-au prezentat unul câte unul lui Vrishaparva pe acei brahmani, care, onorați cum se cuvine, au rămas în grija lui ca prieteni; și după ce i-au încredințat înaltului Vrishaparva hainele lor rămase, fiii lui Pandu, O, rege, au lăsat în schitul lui Vrishaparva vasele lor de sacrificiu împreună cu podoabele și bijuteriile lor. Înțelept, pios și versat în toate îndatoririle, având cunoștință atât despre trecut, cât și despre viitor, acesta le-a dat instrucțiuni celor mai buni dintre Bharata, ca și propriilor săi fii. Apoi, după ce au primit permisiunea lui, acești oameni cu suflet înalt au pornit spre nord. Și, în timp ce plecau, magnanimul Vrishaparva i-a urmat până la o anumită distanță. Apoi, după ce i-a încredințat pe Pandavi în grija brahmanilor, i-a instruit și i-a binecuvântat și le-a dat indicații cu privire la drumul lor, Vrishaparva, cu energia sa puternică, s-a întors pe urmele sale.

Atunci, fiul lui Kunti, Yudhishthira, cu vitejia sa neclintită, împreună cu frații săi, au început să înainteze pe jos pe poteca de munte, locuită de diverse feluri de animale sălbatice. Și după ce au locuit pe versanții muntelui, acoperiți de păduri dese, fiul lui Pandu a ajuns în a patra zi la muntele Sweta, asemănător unei mase uriașe de nori, bogat în pâraie și alcătuit dintr-o masă de aur și pietre prețioase. Și urmând calea indicată de Vrishaparva, au ajuns unul câte unul la locurile dorite, admirând diverși munți. Și au trecut cu ușurință peste multe stânci inaccesibile și peșteri extrem de impracticabile ale muntelui. Și Dhaumya și Krishna și Parthas și puternicul înțelept Lomasa au mers împreună și nimeni nu a obosit. Și acei oameni extrem de norocoși au ajuns la muntele sacru și puternic, răsunând de strigătele păsărilor și animalelor, acoperit cu diverși copaci și plante cățărătoare, locuit de maimuțe, romantic și dotat cu multe lacuri de lotus, mlaștini și păduri întinse. Și apoi, cu capul ridicat, au văzut muntele Gandhamadana, lăcașul lui Kimpurushas, frecventat de Siddhas și Charanas, străbătut de Vidyadharis și Kinnaris, locuit de turme de elefanți, aglomerat de lei și tigri, răsunând de urletele lui Sarabhas și însoțit de diverse animale sălbatice. Iar fiii războinici ai lui Pandu au pătruns treptat în pădurea Gandhamadana, asemănătoare grădinilor Nandana, încântătoare pentru minte și inimă, demnă de a fi locuită și având livezi frumoase. Și pe măsură ce acei eroi intrau împreună cu Draupadi și brahmanii cu suflet înalt, auzeau sunete scoase de gurile păsărilor, extrem de dulci și grațioase pentru ureche, care provocau încântare și erau dulci și întrerupte din cauza excesului de energie animalică. Și au văzut diverși copaci aplecați sub greutatea fructelor în toate anotimpurile și mereu strălucitori de flori - precum mango și prune de porc și bhavyas și rodii, citrice și jackfruit și lakuchas și banane și stuf acvatic și parvatas și champakas și

kadamvas și vilwas încântătoare, mere de lemn și mere roz și kasmaris și jujbes și smochine și smochine glomerate și banians și aswatthas și khirikas și bhall atakas și amalkas și bibhitakas și ingudas și karamardas și tindukas cu fructe mari — acestea și multe altele pe versanții Gandhamadana, pline cu fructe dulci și nectarine. Și pe lângă acestea, au văzut champakas și asokas și ketakas și vakulas și punnagas și saptaparnas și karnikaras, și patals, și frumoase kutajas și mandaras, și lotuși, și parijatas, și kovidaras și devadarus, și salas, și palmieri palmyra, și tamalas, și pippalas, și salmalis și kinsukas, și singsapas, și saralas, care erau locuite de Chakoras, ciocănitori și chatakas și diverse alte păsări, cântând în tonuri dulci, plăcute urechii. Și au văzut lacuri frumoase pe toate părțile, cu păsări acvatice, acoperite peste tot cu kumudas, pundarikas, kokanadas, utpalas, kalharas, kamalas și aglomerate pe toate părțile cu rațe și gâște roșii, vulturi pescari, pescăruși, karandavas, plavas, lebede, cocori, corbi și alte păsări acvatice. Și acei oameni de seamă au văzut acele lacuri de lotuși înfrumusețate cu ansambluri de lotuși, și răsunând de zumzetul dulce al albinelor, fericite și somnoroase din cauza faptului că băuseră mierea îmbătătoare a lotușilor, și înroșite de făina care cădea din cupele lotușilor. Și în păduri au văzut păuni înnebuniți de dorință, provocată de sunetele trompetelor norilor, alături de găinile lor; iar acei păuni veseli, iubitori de pădure, amețiți de dorință, dansau, întinzându-și cozile splendide în joacă și strigând în note melodioase. Unii dintre păuni se jucau cu partenerele lor pe copacii kutaja acoperiți de plante cățărătoare. Iar alții stăteau pe ramurile kutaja, desfăcându-și cozile splendide și arătând ca niște coroane purtate de copaci. Și în poieni au văzut grațioasele sindhuvara, asemănătoare cu săgețile lui Cupidon. Iar pe vârfurile muntelui, au văzut karnikara înflorite, cu flori de o nuanță aurie, care arătau ca niște cercei de o factură excelentă. Și în pădure au văzut kuruvakas înflorite, asemănătoare cu săgețile lui Cupidon, care lovesc pe cineva cu dorință și îl fac neliniștit. Și au văzut tilakas care arătau ca niște pete de frumusețe pictate pe fruntea pădurii. Și au văzut copaci de mango împodobiți cu flori peste care zumzăiau albine negre și care serveau scopului săgeților lui Cupidon. Și pe versanții muntelui erau diverși copaci înfloriți, arătând minunat, unii purtând flori de o nuanță aurie, alții de nuanța incendiului pădurii, alții roșii, alții negri, iar alții verzi ca lapisul. Și pe lângă acestea, erau rânduri de copaci salas, tamalas, patalas și vakula, asemănători ghirlandelor puse pe vârfurile muntelui. Astfel, văzând treptat pe versanții muntelui multe lacuri, transparente ca cristalul, cu lebede cu penaj alb și răsunând de strigătele cocorilor, pline de lotuși și crini și cu ape delicioase la gust; și văzând, de asemenea, flori parfumate, fructe delicioase, lacuri romantice și copaci captivanți, Pandavii au pătruns în pădure cu ochii mari de uimire. Și (pe măsură ce înaintau) erau răcoriți de briza plăcută și parfumați de kamalas, utpalas, kalharas și pundarikas. Atunci Yudhishthira i-a vorbit plăcut lui Bhima, spunând: „Ah! O, Bhima, frumoasă este această pădure din Gandhamadana. În această pădure romantică există diverși copaci sălbatici și plante cățărătoare înflorite, împodobite cu frunziș și fructe, și nu există niciun copac care să nu înflorească. Pe acești versanți ale Gandhamadana, toți copacii au frunziș și fructe lucioase. Și privește cum aceste lacuri cu lotuși înfloriți, în care zumzăie albine negre, sunt agitate de elefanți împreună cu partenerele lor. Privește un alt lac înconjurat de rânduri de lotuși, asemenea unui al doilea Sree întruchipat, purtând ghirlande. Și în această pădure minunată se află frumoase lanțuri muntoase, bogate în aroma diverselor flori și zumzăite de albine negre. Și, O, Bhima, privește în toate părțile terenul excelent de joacă al celor cerești. Venind aici, am atins o stare supraumană și am fost binecuvântați. O, Partha, pe acești versanți ale Gandhamadana, acei copaci frumoși înfloriți, îmbrățișați de plante cățărătoare cu flori în vârfuri, arată minunat. Și, O, Bhima, ascultă sunetele păunilor care strigă împreună cu găinile lor pe versanții muntelui. Și păsări precum chakoras, satapatras, kokilas înnebunite și papagali se așează pe acești copaci înfloriți. Și așezate pe crengi, miile de jivajivakas de nuanțe stacojii, galbene și roșii se privesc unele pe altele. Și cocorii sunt văzuți lângă locurile acoperite cu iarbă verde și roșiatică, precum și lângă cascade. Iar păsările acelea, bhringarajas, upachakras și stârci, își revarsă cântecele încântătoare pentru toate creaturile. Și, iată! Împreună cu partenerele lor, acești elefanți cu patru colți, albi ca lotușii, agită acel mare lac de culoarea lapisului. Și din multe cascade, torente înalte cât mai mulți palmieri palmyra (așezați unul peste altul) se revarsă de pe stânci. Și multe minerale argintii splendide, strălucitoare ca soarele și asemănătoare norilor de toamnă, înfrumusețează acest munte măreț. Și în unele locuri există minerale de culoarea

colirului, iar în altele asemenea aurului, în altele, orpiment galben, iar în altele, vermilion, iar în altele, peșteri de arsenic roșu asemenea norilor de seară, iar în altele, cretă roșie de culoarea iepurelui, iar în altele, minerale asemenea norilor albi și negri; iar în unele, strălucitoare ca soarele răsărit, aceste minerale de mare strălucire înfrumusețează muntele. O Partha, așa cum a spus Vrishaparva, Gandharvas și Kimpurushas, însoțiți de iubitele lor, sunt vizibili pe vârfurile muntelui. Și, O Bhima, se aud diverse cântece cu măsuri potrivite, precum și imnuri vedice, încântătoare pentru toate creaturile. Privește râul celest sacru și grațios Mahaganga, cu lebede, frecventat de înțelepți și Kinnaras. Și, O, învingător al dușmanilor, privește acest munte cu minerale, pâraie, păduri și animale frumoase, șerpi de diverse forme și cu o sută de capete, Kinnaras, Gandharvas și Apsaras."

Vaisampayana a spus: După ce au atins o stare excelentă, acei curajoși și războinici învingători ai dușmanilor, împreună cu Draupadi și brahmanii cu suflet înalt, erau extrem de încântați în sufletul lor și nu erau sătui să privească acel monarh al munților. Apoi au văzut schitul înțeleptului regal Arshtishena, împodobit cu flori și copaci roditori. Apoi s-au dus la Arshtishena, versat în toate îndatoririle austerității rigide, scheletic și cu mușchii la vedere.

SECȚIUNEA CLVIII

Vaisampayana a continuat: Apropiindu-se de cel ale cărui păcate fuseseră consumate de ascetism, Yudhishthira și-a anunțat numele și l-a salutat cu bucurie, plecând capul. Apoi Krishna, Bhima și gemenii evlavioși, după ce și-au plecat capetele în fața înțeleptului regal, au rămas în picioare (acolo), înconjurându-l. Și preotul Pandavilor, virtuosul Dhaumya, s-a apropiat și el cu respect de acel înțelept care respecta jurămintele. Și prin ochiul său profetic, acel virtuos Muni cunoștea deja (identitatea) celor mai de seamă dintre Kuru, fiii lui Pandu. Și le-a spus: „Luați loc". Și cel cu austerități rigide, după ce l-a primit cu respect pe șeful Kurus, când acesta și frații săi s-au așezat, l-a întrebat despre starea lui de bine, spunând: „Nu te îndrepți spre neadevăr? Și ești hotărât să urmezi virtutea? Și, O, Partha, nu ți s-a diminuat atenția față de tatăl și mama ta? Îi onorezi pe toți superiorii tăi, pe cei în vârstă și pe cei versați în *Vede*? Și, O, fiu al Pritei, nu-ți îndrepți înclinația spre fapte păcătoase? Și tu, O, cel mai bun dintre Kuru, știi cum să faci fapte meritorii și să eviți faptele rele? Nu te înalți pe tine însuți? Și oamenii pioși sunt mulțumiți, fiind onorați de tine? Și chiar și locuind în pădure, urmezi numai virtutea? Și, O, Partha, nu se întristează Dhaumya de purtarea ta? Urmezi obiceiurile strămoșilor tăi, prin caritate, respectarea ritualurilor religioase, ascetism, puritate, sinceritate și iertare? Și mergi pe calea urmată de înțelepții regali? La nașterea unui fiu în neamurile lor, Pitrișii din regiunile lor râd și se întristează, gândindu-se: «Oare faptele păcătoase ale acestui fiu al nostru ne vor face rău, sau faptele meritorii vor conduce la bunăstarea noastră? El cucerește ambele lumi, care aduc omagiu tatălui său, mamei sale, învățătorului său, lui Agni și, în al cincilea rând, sufletului.»" Yudhishthira a spus: „O, venerabile, aceste îndatoriri au fost menționate de tine ca fiind excelente. În măsura puterilor mele, le îndeplinesc în mod corespunzător și adecvat."

Arshtishena a spus: În timpul *Parvas*, înțelepții care se hrănesc cu aer și apă vin pe acest munte, cel mai bun dintre munți, care se întinde prin aer. Și pe vârfurile muntelui se văd Kimpurushas îndrăgostiți cu iubitele lor, atașați unul de celălalt; de asemenea, O Partha, mulți Gandharvas și Apsaras îmbrăcați în veșminte de mătase albă; și Vidyadharas frumoși, purtând ghirlande; și puternici Nagas, Suparnas, Uragas și alții. Și pe vârfurile muntelui se aud, în timpul *Parvas*, sunete de tobe, tamburine, scoici și mridanga. O, cel mai de seamă dintre Bharata, chiar și rămânând aici, veți auzi aceste sunete; nu vă simțiți în niciun caz înclinați să vă îndreptați spre acel loc. Mai mult, O, cel mai bun dintre neamul Bharata, este imposibil să mergeți mai departe de aici. Acel loc este zona de joacă a celor cerești. Nu există acces acolo pentru muritori. O Bharata, în acest loc toate creaturile poartă ură, iar Rakshasas pedepsesc omul care comite agresiuni, oricât de mici ar fi acestea. Dincolo de vârful stâncii Kailasa se vede calea înțelepților cerești. Dacă cineva,

din îndrăzneală, trece dincolo de acest loc, Rakshasas îl ucide cu săgeți de fier și alte arme. Acolo, O, copilule, în timpul *Parvas*, cel care merge pe umerii oamenilor, chiar Vaisravana, este văzut în fast și măreție, înconjurat de Apsaras. Și când acel stăpân al tuturor Rakshasasilor este așezat pe culme, toate creaturile îl privesc ca pe soarele răsărit, O, cel mai bun dintre Bharatas, acea culme este grădina de joacă a celor cerești, a Danavasilor, a Siddhasilor și a lui Vaisravana. Și în timpul *Parvas*, în timp ce Tumburu îl distrează pe Domnul comorilor, notele dulci ale cântecului său se aud peste tot în Gandhamadana. O, copilule, O, Yudhishthira, aici, în timpul *Parvas*, toate creaturile văd și aud minuni ca aceasta. O Pandavas, până când vă veți întâlni cu Arjuna, rămâneți aici, gustând din fructele delicioase și din mâncarea Munis. O, copilule, întrucât ai venit aici, nu da dovadă de impertinență. Și, O, copilule, după ce vei trăi aici după voia ta și te vei distra după cum dorești, vei stăpâni în cele din urmă pământul, după ce îl vei cuceri cu forța brațelor tale.

SECȚIUNEA CLIX

Janamejaya a spus: Cât timp au locuit strămoșii mei, fiii înalți ai lui Pandu, de o vitejie fără egal, în muntele Gandhamadana? Și ce au făcut acești oameni extrem de puternici, înzestrați cu bărbăție? Și ce mâncau acești oameni înalți, când eroii lumii locuiau (acolo)? O, tu, cel excelent, povestește-mi totul despre aceasta. Descrie-mi vitejia lui Bhimasena și ce a făcut cel cu brațele puternice în munții Himalaya. Cu siguranță, O, cel mai bun dintre brahmani, el nu s-a mai luptat cu yakșii. Și s-au întâlnit cu Vaisravana? Cu siguranță, așa cum a spus Arshtishena, stăpânul bogăției vine acolo. Toate acestea, O, tu, cel cu bogăție ascetică, doresc să le aud în detaliu. Cu siguranță, nu am fost încă pe deplin satisfăcut auzind despre faptele lor.

Vaisampayana a continuat: După ce au auzit de la cel cu energie incomparabilă (Arshtishena) acel sfat propice bunăstării lor, cei mai de seamă dintre Bharata au început să se comporte întotdeauna în consecință. Acei oameni de seamă, Pandava, locuiau pe Himavan, consumând mâncarea mâncată de Munis, fructe delicioase, carne de cerb vânat cu săgeți neotrăvite și diverse tipuri de miere pură. Trăind astfel, au trecut al cincilea an, ascultând diverse povești spuse de Lomasa. O, stăpâne, spunând: „Voi fi prezent când va veni ocazia”, Ghatotkacha, împreună cu toți Rakshasas, plecaseră deja. Acei mărinimoși au petrecut multe luni în schitul lui Arshtishena, fiind martori la multe minuni. Și în timp ce Pandavii se distrau plăcut acolo, au venit să-i vadă niște Munis și Charanas mulțumiți, care respectau jurămintele, cu noroc mare și suflete pure. Și acei cei mai de seamă din neamul Bharata au conversat cu ei despre subiecte pământești. Și s-a întâmplat că, după câteva zile, Suparna a răpit dintr-o dată un Naga extrem de puternic și de măreț, care trăia în lacul mare. Și atunci muntele acela puternic a început să tremure, iar copacii gigantici s-au rupt. Și toate creaturile și Pandavii au fost martori la această minune. Apoi, de pe culmea acelui munte excelent, vântul a adus în fața Pandavilor diverse flori parfumate și frumoase. Iar Pandavii și ilustrul Krishna, împreună cu prietenii lor, au văzut acele flori nepământești în cinci culori. Și în timp ce puternicul Bhimasena stătea liniștit pe munte, Krishna i s-a adresat, spunând: „O, cel mai bun dintre neamul Bharata, în prezența tuturor creaturilor, aceste flori în cinci culori, purtate de forța vântului ridicat de Suparna, cad cu putere pe râul Aswaratha. În Khandava, fratele tău cu suflet înalt, ferm în promisiune, i-a învins pe Gandharvas și Nagas și pe Vasava însuși, a ucis Rakshasas feroce și a obținut arcul *Gandiva*. Și tu ești de o vitejie extraordinară, iar puterea brațelor tale este mare, de neînfrânt și de nesuportat, asemenea puterii lui Sakra. O, Bhimasena, îngroziți de forța brațelor tale, toți Rakshasas se vor îndrepta spre cele zece puncte cardinale, părăsind muntele. Atunci prietenii tăi vor fi eliberați de frică și suferință și vor vedea vârful auspicios al acestui munte excelent, împodobit cu flori pestrițe. O, Bhima, am păstrat mult timp acest gând în mintea mea, că, protejat de puterea brațelor tale, voi vedea acel vârf. ”

Atunci, ca un taur înfuriat care a fost lovit, Bhimasena, considerându-se criticat de Draupadi, nu a putut suporta (asta). Și acel Pandava cu mersul unui leu sau al unui taur, grațios, generos, strălucitor ca aurul, inteligent, puternic, mândru, sensibil, eroic, cu ochi roșii, umeri lați, dotat cu

forța unui elefant înfuriat, cu dinți de leu și gât lat, și înalt ca un copac sala tânăr, și cu sufletul înalt, și grațios în fiecare membru, și cu gâtul având spirale ca o scoică și cu brațe puternice, a luat arcul său împletit în spate cu aur, și, de asemenea, sabia sa. Și mândru ca un leu, și asemănându-se cu un elefant înnebunit, acel puternic s-a repezit spre acea stâncă, liber de frică sau suferință. Și toate creaturile l-au văzut echipat cu arcuri și săgeți, apropiindu-se ca un leu sau un elefant înnebunit. Și fără teamă sau suferință, Pandava, luându-și buzduganul, s-a îndreptat spre acel monarh al munților, provocând încântarea lui Draupadi. Și nici epuizarea, nici oboseala, nici lenea, nici răutatea (celorlalți) nu l-au afectat pe acel fiu al lui Pritha și al zeului vântului. Și ajungând la o potecă accidentată, care permitea trecerea unui singur individ, cel cu mare putere a urcat acel vârf teribil, înalt cât mai mulți palmieri palmyra (puși unul peste altul). Și după ce a urcat pe acel vârf, bucurându-i astfel pe Kinnaras, pe marii Nagas, și Munis, și Gandharvas, și Rakshasas, cel mai important din neamul Bharata, înzestrat cu o forță extraordinară, a descris lăcașul lui Vaisravana, împodobit cu palate de cristal auriu, înconjurat pe toate părțile de ziduri aurii, strălucitoare ca toate pietrele prețioase, înconjurat de grădini, mai înalt decât vârful unui munte, frumos, cu metereze și turnuri, și împodobit cu uși și porți și rânduri de steaguri. Și lăcașul era înfrumusețat de domnișoare care dansau în jur și de fanioane fluturate de adierea vântului. Și cu brațele îndoite, sprijinindu-se pe capătul arcului său, el stătea privind cu nerăbdare orașul stăpânului comorilor. Și bucurând toate creaturile, sufla o briză care purta toate parfumurile și avea o senzație plăcută. Și erau acolo copaci frumoși și minunați, de diverse culori, care răsunau cu note dulci și diverse. Și în acel loc, cel mai important dintre Bharatas a privit palatul Domnului Rakshasas, presărat cu grămezi de pietre prețioase și împodobit cu ghirlande pestrițe. Și renunțând la toate grijile vieții, puternicul Bhimasena stătea nemișcat ca o stâncă, cu buzduganul, sabia și arcul în mâini. Apoi a suflat în cochilia sa, făcând părul adversarilor săi să se ridice în picioare; și, trăgând coarda arcului său și lovind cu mâinile în brațe, a descurajat toate creaturile. Atunci, cu părul ridicat în picioare, Yakshas și Rakshasas au început să se năpustească spre Pandavas, în direcția acelor sunete. Și, luați de brațele Yakshas și Rakshasas, ciocanele, bâtele, săbiile, sulițele, lăncile și topoarele în flăcări, și când, O Bharata, a început lupta între Rakshasas și Bhima, acesta din urmă a tăiat cu săgeți sulițele, lăncile și topoarele celor care aveau mari puteri de iluzie, iar el, cu forța sa extraordinară, a străpuns cu săgeți trupurile Rakshasas-ilor urlători, atât pe cei care se aflau în cer, cât și pe cei care rămăseseră pe pământ. Și Bhima, cu forța sa extraordinară, a fost inundat de ploaia puternică de sânge care izvorăște din trupurile Rakshasasilor cu măciucile și bâtele în mâini și care curgea din toate părțile din corpurile lor. Iar trupurile și mâinile Yakshas și Rakshasas au fost văzute lovite de arma descărcată de puterea brațelor lui Bhima. Și atunci toate creaturile au văzut grațiosul Pandava înconjurat dens de Rakshasas, asemenea Soarelui învăluit de nori. Și chiar așa cum Soarele înconjoară totul cu razele sale, acela puternic și neînfricat, acoperă totul cu săgeți care distrug dușmanii. Și deși amenințători și urlând, Rakshasas nu l-au văzut pe Bhima jenat. Atunci, cu trupurile mutilate, Yakshas cuprinși de frică, Bhimasena a început să scoată sunete înspăimântătoare de suferință, aruncând armele lor puternice. Și îngroziți de cel care mânuia un arc puternic, au fugit spre sud, abandonându-și măciucile, sulițele, săbiile, bâtele și topoarele. Și atunci a apărut, ținând în mâini săgeți și măciucă, prietenul lui Vaisravana, cu pieptul lat și brațele puternice, Rakshasa numit Maniman. Și cel cu mare putere a început să-și arate măiestria și bărbăția. Văzându-i abandonând lupta, el li s-a adresat cu un zâmbet: „Mergând la reședința lui Vaisravana, cum îi veți spune acelui stăpân al bogăției că mulți au fost învinși de un singur muritor în luptă?” După ce le-a spus aceasta, Rakshasa, luând în mâini bâte, sulițe și buzdugane, a pornit și s-a repezit spre Pandava. Și s-a năpustit cu putere ca un elefant înnebunit. Bhimasena i-a străpuns coastele cu trei săgeți alese. Iar puternicul Maniman, la rândul său, înfuriat, a luat o măciucă uriașă și a aruncat-o spre Bhimasena. Atunci Bhimasena, asaltat de nenumărate săgeți ascuțite pe pietre, aruncă în cer acea măciucă puternică, înfricoșătoare și asemănătoare cu fulgerul. Dar, ajungând la măciucă, acele săgeți fură respinse; și, deși aruncate cu forță de către acel expert în aruncarea măciuciii, totuși nu putură opri traiectoria acesteia. Atunci, puternicul Bhima, cu vitejia sa înfricoșătoare, a respins atacul (Rakshasa) recurgând la priceperea sa în lupta cu buzduganul. Între timp, inteligentul Rakshasa aruncase o teribilă bâtă de fier, prevăzută cu un mâner de aur. Și acea bâtă, scuipând flăcări și

scoţând urlete teribile, a străpuns brusc braţul drept al lui Bhima şi apoi a căzut la pământ. Fiind grav rănit de acea bâtă, arcaşul, fiul lui Kunti, de o vitejie nemăsurată, cu ochii rotunjiţi de furie, şi-a luat măciuca. Şi, luând acea măciucă de fier, incrustată cu plăci de aur, care provoca frica duşmanilor şi le aducea înfrângerea, a aruncat-o cu viteză spre puternicul Maniman, ameninţându-l şi strigând. Atunci Maniman, la rândul său, luând săgeata sa uriaşă şi aprinsă, a aruncat-o cu mare forţă spre Bhima, strigând tare. Acesta a spart săgeata cu capătul buzduganului său, iar cel cu braţele puternice, priceput în lupta cu buzduganul, s-a repezit să-l ucidă, aşa cum Garuda s-a repezit să ucidă un şarpe. Apoi, dintr-o dată, avansând pe câmp, cel cu braţele puternice a sărit în cer şi, fluturând buzduganul, l-a aruncat cu strigăte. Şi asemenea fulgerului aruncat de Indra, acea măciucă, ca un flagel, cu viteza vântului, l-a distrus pe Rakshasa şi apoi a căzut la pământ. Atunci toate creaturile au văzut că Rakshasa, cu forţa lui teribilă, a fost ucis de Bhima, la fel ca un taur ucis de un leu. Iar Rakshasas care au supravieţuit, văzându-l ucis la pământ, s-au îndreptat spre est, scoţând sunete înspăimântătoare de suferinţă.

SECȚIUNEA CLX

Vaisampayana a spus: Auzind diverse sunete răsunând în peşterile muntelui şi nevăzându-l pe Bhimasena, fiul lui Kunti, Ajatasatru şi gemenii Madri şi Dhaumya şi Krishna şi toţi brahmanii şi prietenii (Pandavilor) erau cuprinşi de nelinişte. Atunci, încredinţând-o pe Draupadi în grija lui Arshtishena şi echipaţi cu armele lor, acei viteji şi puternici vizitatori au început să urce împreună spre vârful muntelui. Şi, ajunşi în vârf, acei înfrângători de duşmani, arcaşi puternici şi vizitii puternici, uitându-se în jur, l-au văzut pe Bhima şi pe acei Rakshasas uriaşi, de o forţă şi un curaj nemaipomenite, zăcând inconştienţi, după ce fuseseră doborâţi de Bhima. Ţinând în mână buzduganul, sabia şi arcul, acel puternic înarmat arăta ca Maghavan, după ce ucisese oştile danava. Apoi, văzându-şi fratele, Pandava, care ajunsese într-o stare excelentă, l-au îmbrăţişat şi s-au aşezat acolo. Şi cu acei arcaşi puternici, acel vârf arăta grandios ca raiul, înnobilat de cei mai de seamă dintre cereşti, Lokapalas, cei foarte norocoşi. Şi văzând lăcaşul lui Kuvera şi Rakshasas, zăcând ucişi pe pământ, regele s-a adresat fratelui său care era aşezat, spunând: „Fie din imprudenţă, fie din ignoranţă, tu, O, Bhima, ai comis un act păcătos. O, eroule, întrucât duci o viaţă de pustnic, această măcelărire fără motiv nu ţi se potriveşte. Cei versaţi în îndatoriri afirmă că faptele care sunt de natură să nemulţumească un monarh nu trebuie să fie săvârşite. Dar tu, O, Bhimasena, ai săvârşit o faptă care va ofensa chiar şi zeii. Cel care, neglijând profitul şi datoria, îşi îndreaptă gândurile spre păcat, trebuie, O, Partha, să culeagă roadele acţiunilor sale păcătoase. Totuşi, dacă îmi doreşti binele, nu mai săvârşi niciodată o astfel de faptă."

Vaisampayana a continuat: După ce i-a spus aceasta fratelui său, Vrikodara, fiul virtuos, plin de energie şi hotărât al lui Kunti, Yudhishthira, versat în detaliile (ştiinţei) profitului, a tăcut şi a început să reflecteze asupra acestei chestiuni.

Pe de altă parte, Rakshasas care supravieţuiseră celor ucişi de Bhima au fugit în grup spre lăcaşul lui Kuvera. Şi, fiind extrem de rapizi, au ajuns repede la lăcaşul lui Vaisravana şi au început să strige cu voce tare, cuprinşi de teamă faţă de Bhima. Şi, O, rege, lipsiţi de arme şi epuizaţi, cu armurile pătate de sânge şi cu părul răvăşit, ei i-au vorbit lui Kuvera, spunând: „O, stăpâne, toţi Rakshasas-ii tăi cei mai de seamă, care luptau cu buzdugane, ciocane, săbii, sulițe şi săgeţi cu vârfuri ascuţite, au fost ucişi. O, stăpâne al comorilor, un muritor, pătrunzând în munte, a măcelărit singur toţi Krodhovasa Rakshasas ai tăi adunaţi împreună. Şi, O, stăpâne al bogăţiei, acolo zac cei mai de seamă dintre Yakshas şi Rakshasas, fără suflare şi morţi, fiind doborâţi; iar noi am fost cruţaţi prin favoarea lui. Şi prietenul tău, Maniman, a fost şi el ucis. Toate acestea au fost făcute de un muritor. Fă ceea ce este cuvenit, după aceasta." Auzind aceasta, stăpânul tuturor oştirilor Yaksha s-a înfuriat, cu ochii roşii de mânie, şi a exclamat: „Ce!" Şi auzind de a doua agresiune a lui Bhima, stăpânul comorilor, regele Yakshas, s-a umplut de mânie şi a spus: „Înjugă (caii)". Acolo, la o trăsură de culoarea norilor întunecaţi şi înaltă ca vârful unui munte, au înjugat caii îmbrăcaţi în

haine aurii. Și, fiind înjugați la car, acei cai excelenți ai săi, înzestrați cu toate calitățile nobile și cu cele zece bucle de păr de bun augur, plini de energie și putere, împodobiți cu diverse pietre prețioase și arătând splendid, ca și cum ar fi dorit să zboare ca vântul, au început să necheze unul către celălalt, nechezul emis în (ora) victoriei. Și acel rege divin și strălucitor al Yakshas a pornit la drum, fiind lăudat de cei și Gandharvas. Și o mie de Yakshas de seamă, cu ochi roșii și strălucire aurie, cu trupuri uriașe și înzestrați cu o mare forță, echipați cu arme și cu săbiile la centură, l-au urmat pe acel stăpân al comorilor cu suflet înalt. Și alergând prin firmament, ei (armăsarii) au ajuns la Gandhamadana, parcă trăgând cerul înainte cu viteza lor. Și cu penele ridicate, Pandava au văzut acea mare adunare de cai întreținuți de stăpânul bogăției și, de asemenea, pe înaltul și grațiosul Kuvera însuși, înconjurat de oștile Yaksha. Și văzându-i pe acei puternici vizitii, fiul lui Pandu, înzestrați cu o mare forță, echipați cu arcuri și săbii, Kuvera a fost și el încântat; și s-a bucurat în sufletul său, având în vedere sarcina celor cerești. Și asemenea păsărilor, ei (Yakshas), înzestrați cu o viteză extremă, s-au așezat pe vârful muntelui și au stat în fața lor (Pandavas), cu stăpânul comorilor în frunte. Apoi, O Bharata, văzându-l mulțumit de Pandavas, Yakshas și Gandharvas au rămas acolo, fără agitație. Apoi, considerându-se că au încălcat legea, acei vizitii cu suflet înalt și puternici, Pandavii, după ce s-au închinat în fața acelui stăpân, dătătorul de bogății, au stat în jurul stăpânului comorilor cu mâinile împreunate. Iar stăpânul comorilor stătea pe acel scaun excelent, elegantul *Pushpaka*, construit de Viswakarma, pictat în diverse culori. Și mii de Yakshas și Rakshasas, unii având corpuri uriașe și urechi asemănătoare cu cuiele, și sute de Gandharvas și o mulțime de Apsaras stăteau în prezența celui așezat, la fel cum stau cei cerești în jurul celui care a adus o sută de sacrificii și care poartă o frumoasă ghirlandă de aur pe cap și ține în mâini lațul, sabia și arcul, Bhima stătea în picioare, privindu-l pe stăpânul bogăției. Și Bhimasena nu s-a simțit deprimat nici pentru că a fost rănit de Rakshasas, nici pentru că, în acea situație dificilă, l-a văzut pe Kuvera sosind.

Iar cel care mergea pe umerii oamenilor, văzând că Bhima era dornic să lupte cu săgeți ascuțite, i-a spus fiului lui Dharma: „O, Partha, toate creaturile te cunosc ca fiind dedicat binelui lor. De aceea, locuiește fără teamă împreună cu frații tăi pe acest vârf al muntelui. Și, O, Pandava, nu te mânia pe Bhima. Acești Yakshas și Rakshasas fuseseră deja uciși de Destin: fratele tău a fost doar un instrument. Și nu este necesar să te simți rușinat pentru actul de impudență care a fost comis. Distrugerea Rakshasas fusese prevăzută de zei. Nu simt niciun fel de mânie față de Bhimasena. Dimpotrivă, O, cel mai de seamă dintre Bharata, sunt mulțumit de el; ba mai mult, chiar înainte de a veni aici, eram mulțumit de fapta lui Bhima.”

Vaisampayana a spus: După ce i-a vorbit astfel regelui, (Kuvera) i-a spus lui Bhimasena: „O, copilule, O, cel mai bun dintre Kuru, nu mă deranjează acest lucru, O, Bhima, deoarece, pentru a-l mulțumi pe Krishna, tu, ignorându-i pe zei și pe mine, ai comis acest act pripit, și anume distrugerea Yakshas și Rakshasas, bazându-te pe puterea brațelor tale. Sunt foarte mulțumit de tine. O, Vrikodara, astăzi am fost eliberat de un blestem teribil. Pentru o anumită ofensă, marele Rishi, Agastya, m-a blestemat în furie. Tu m-ai eliberat prin această faptă (a ta). O, fiu al lui Pandu, rușinea mea era deja predestinată. Prin urmare, nu ai nicio vină, O, Pandava.”

Yudhishthira a spus: O, divinule, de ce ai fost blestemat de înaltul Agastya? O, zeule, sunt curios să aud despre ocazia acelui blestem. Mă mir că în acel moment, tu, împreună cu forțele și însoțitorii tăi, nu ați fost consumați de mânia acelui inteligent.

Atunci, stăpânul comorilor a spus: La Kusasthali, O, rege, odată a avut loc o adunare a zeilor. Înconjurat de Yakshas cu înfățișare sumbră, în număr de trei sute de *maha-padmas*, purtând diverse arme, mă îndreptam spre acel loc. Și pe drum, l-am văzut pe cel mai de seamă dintre înțelepți, Agastya, angajat în practica unor austerități severe pe malul Yamuna, plin de diverse păsări și împodobit cu copaci înfloriți. Și, O, rege, imediat ce a văzut acea masă de energie, aprinsă și strălucitoare ca focul, așezată cu brațele ridicate, cu fața spre soare, prietenul meu, grațiosul stăpân

al Rakshasas, Maniman, din prostie, nebunie, aroganță și ignoranță, și-a descărcat excrementele pe coroana acelui *Maharshi*. Atunci, parcă arzând toate punctele cardinale cu mânia sa, mi-a spus: „Deoarece, O, stăpâne al comorilor, în prezența ta, ignorându-mă, acest prieten al tău m-a jignit astfel, el, împreună cu forțele tale, va întâlni distrugerea din mâinile unui muritor. Și tu, O, cel cu mintea răutăcioasă, fiind îndurerat din cauza soldaților tăi căzuți, vei fi eliberat de păcatul tău, când îl vei vedea pe acel muritor. Dar dacă ei vor urma poruncile tale, fiii lor puternici (ai soldaților) nu vor fi afectați de acest blestem îngrozitor. Acest blestem l-am primit mai demult de la cel mai important dintre Rishi. Acum, O, puternic rege, am fost eliberat de fratele tău Bhima.”

SECȚIUNEA CLXI

Stăpânul comorilor a spus: O, Yudhishthira, răbdarea, abilitatea, momentul și locul (potrivit) și priceperea — aceste cinci lucruri duc la succesul în treburile omenești. O, Bharata, în *Krita Yuga*, oamenii erau răbdători și pricepuți în ocupațiile lor respective și știau cum să-și arate priceperea. Și, O, cel mai de seamă dintre Kshatriya, un Kshatriya care este înzestrat cu răbdare și înțelege ceea ce este potrivit în ceea ce privește locul și timpul și este versat în toate regulile muritoare, poate guverna singur lumea pentru o lungă perioadă de timp, ba chiar în toate tranzacțiile. Cel care se comportă astfel, O, eroule, dobândește faimă în această lume și o stare excelentă în cea viitoare. Și, arătându-și priceperea la locul și momentul potrivit, Sakra, împreună cu Vasus, a obținut stăpânirea cerului. Cel care, din cauza mâniei, nu-și poate vedea căderea, cel care, fiind rău din fire și cu gânduri rele, urmează răul, și cel care nu cunoaște ceea ce este potrivit în ceea ce privește faptele, vor întâlni distrugerea atât în această lume, cât și în cea viitoare. Eforturile acelei persoane stupide devin zadarnice, care nu este familiarizată cu oportunitatea în ceea ce privește timpul și acțiunile, și ea se confruntă cu distrugerea atât în această lume, cât și în cea viitoare. Iar obiectivul acelei persoane răutăcioase și înșelătoare este vicios, care, urmărind stăpânirea de orice fel, comite unele fapte nechibzuite. O, cel mai bun dintre oameni, Bhimasena este neînfricat, ignorant în privința îndatoririlor, arogant, cu mintea unui copil și neîndurător. Prin urmare, oprește-l. Întoarce-te la schitul piosului înțelept Arshtisena și locuiește acolo în timpul celor două săptămâni întunecate, fără teamă sau anxietate. O, stăpâne al oamenilor, delegați de mine, toți Gandharva care locuiesc în Alaka, precum și cei care locuiesc în acest munte, te vor proteja pe tine, O, cel cu brațele puternice, și pe acești cei mai buni dintre Brahmani. Și, O, rege, O, șef al oamenilor virtuoși, știind că Vrikodara a venit aici din imprudență, pedepsește-l. De acum înainte, O, monarh, ființele care trăiesc în pădure vă vor întâlni, vă vor servi și vă vor proteja mereu pe toți. Și, voi, cei mai de seamă dintre oameni, servitorii mei vă vor procura mereu diverse feluri de mâncare și băuturi delicioase. Și, O, fiu, Yudhishthira, la fel cum, datorită faptului că ești descendentul unei uniuni spirituale, Jishnu are dreptul la protecția lui Mahendra, iar Vrikodara, la cea a zeului Vântului, iar tu, la cea a lui Dharma, iar gemenii puternici, la cea a lui Aswins, tot așa și voi toți aveți dreptul la protecția mea. Cel care este următorul după Bhimasena, Phalguna, versat în știința profitului și în toate regulile muritoare, se află bine în ceruri. Și, O, copilule, acele perfecțiuni care sunt recunoscute în lume ca ducând la cer, sunt stabilite în Dhananjaya încă de la nașterea sa. Și stăpânirea de sine, și caritatea, și puterea, și inteligența, și modestia, și tăria de caracter, și energia excelentă — chiar și toate acestea sunt stabilite în acel maiestuos cu suflet magnific. Și, O, Pandava, Jishnu nu a comis niciodată vreun act rușinos din cauza sărăciei spiritului. Și în lume, nimeni nu spune vreodată că Partha a rostit o neadevăr. Și, O, Bharata, onorat de zei, *pitri* și Gandharva, acel înălțător al gloriei Kurușilor învață știința armelor în lăcașul lui Sakra. Și, O, Partha, în ceruri, cel care cu dreptate i-a supus pe toți conducătorii pământului, chiar și acel monarh extrem de puternic și plin de energie, bunicul tatălui tău, Santanu însuși, este foarte mulțumit de comportamentul celui care mânuiește *Gandiva* — cel mai de seamă din neamul său. Și, O, rege, locuind în regiunile lui Indra, cel care pe malurile Yamunei i-a venerat pe zei, pe *pitri* și pe brahmani, celebrând șapte mari sacrificii cu cai, acel străbunic al tău, împăratul Santanu, cel sever și auster, care a ajuns în ceruri, a întrebat de starea ta de bine.

Vaisampayana a spus: Auzind aceste cuvinte ale celui care împarte bogăția, Pandavii au fost foarte mulțumiți. Apoi, coborând ciocanul, buzduganul, sabia și arcul, cel mai important dintre Bharati s-a închinat în fața lui Kuvera. Iar cel care oferă protecție, stăpânul comorilor, văzându-l prosternat, a spus: „Fii tu distrugătorul mândriei dușmanilor și sporitorul bucuriei prietenilor. Și voi, asupritorii dușmanilor, trăiți în regiunea noastră romantică. Yakshas nu vă vor împiedica dorințele. Gudakesa, după ce va dobândi stăpânirea asupra armelor, se va întoarce în curând. Luându-și rămas bun de la Maghavat însuși, Dhananjaya se va alătura vouă."

După ce l-a instruit astfel pe Yudhishthira cu privire la faptele excelente, stăpânul Guhyakas a dispărut din acel munte minunat. Și mii și mii de Yakshas și Rakshasas l-au urmat în vehicule acoperite cu perne în carouri și decorate cu diverse bijuterii. Și pe măsură ce caii se îndreptau spre lăcașul lui Kuvera, s-a auzit un zgomot ca de păsări zburând în aer. Și armăsarii stăpânului comorilor au alergat repede prin cer, parcă trăgând înainte firmamentul și devorând aerul.

Apoi, la porunca stăpânului bogățiilor, cadavrele Rakshasas au fost îndepărtate de pe vârful muntelui. Deoarece inteligentul Agastya stabilise această perioadă ca limită a (duratei) blestemului său, Rakshasas, fiind uciși în conflict, au fost eliberați de blestem. Și fiind onorați de Rakshasas, Pandavas au locuit plăcut în acele locuințe timp de câteva nopți.

SECȚIUNEA CLXII

Vaisampayana a continuat: Apoi, O, învingător al dușmanilor, la răsăritul soarelui, după ce și-a terminat rugăciunile zilnice, Dhaumya a venit la Pandavi, împreună cu Arshtishena. Și, după ce s-au închinat la picioarele lui Arshtishena și Dhaumya, cu mâinile împreunate, au adus omagiu tuturor brahmanilor. Apoi Dhaumya, luând mâna dreaptă a lui Yudhishthira, a rostit aceste cuvinte, privind spre est: „O, puternic monarh, acest rege al munților, Mandara, se întinde vast, acoperind pământul până la ocean. O Pandava, Indra și Vaisravana prezidează acest loc binecuvântat cu păduri și munți. Și, O, copilule, înțelepții inteligenți, versați în toate îndatoririle, spun că această (regiune) este lăcașul lui Indra și al regelui Vaisravana. Iar cei născuți de două ori, și înțelepții versați în îndatoriri, și Sidhas, și Sadhyas, și celeștii își aduc adorarea Soarelui pe măsură ce acesta răsare din acest punct. Iar acel stăpân al tuturor ființelor vii, regele Yama, versat în îndatoriri, prezidează peste regiunea sudică de acolo, unde vin spiritele celor plecați. Și aceasta este Sanyamana, lăcașul stăpânului spiritelor plecate, sacru și minunat de privit, și încununat de prosperitate supremă. Iar cei inteligenți îl numesc pe acel monarh al munților (cu numele) Asta. Ajuns aici, O, rege, Soarele rămâne mereu credincios adevărului. Iar regele Varuna protejează toate creaturile, rămânând în acest rege al munților, și, de asemenea, în adâncurile vaste. Și, O, tu, cel foarte norocos, acolo, iluminând regiunile nordice, se află puternicul Mahameru, de bun augur și refugiu al celor care îl cunosc pe Brahma, unde se află curtea lui Brahma și unde sufletul tuturor creaturilor, Prajapati, a creat tot ceea ce este mobil și imobil. Și Mahameru este lăcașul de bun augur și sănătos chiar și pentru cei șapte fii ai lui Brahma, născuți din minte, dintre care Daksha era al șaptelea. Și, O, copilule, aici se ridică și apun cei șapte rishi celești, cu Vasishtha în frunte. Privește acel vârf excelent și strălucitor al Meru, unde stă marele părinte (Brahma) cu celeștii fericiți în cunoașterea de sine. Și lângă lăcașul lui Brahma se vede regiunea celui despre care se spune că este cauza primară sau originea tuturor creaturilor, chiar acel stăpân suprem, zeul Narayana, care nu are nici început, nici sfârșit. Și, O, rege, acel loc de bun augur, compus din toate energiile, nici măcar celeștii nu-l pot vedea. Iar regiunea lui Vishnu, cel cu suflet înalt, prin splendoarea sa naturală, care depășește strălucirea soarelui sau a focului, nu poate fi văzută de zei sau de Danavi. Iar regiunea lui Narayana se întinde strălucitoare la est de Meru, unde, O, copilule, acel stăpân al tuturor creaturilor, Cauza primară a universului, care s-a creat singur și a manifestat toate ființele, arată splendid în grația sa excelentă. O, copilule, să nu mai vorbim de Maharshi — nici măcar Brahmarshi nu au acces la acel loc. Și, O, cel mai bun dintre Kuru, numai Yati au acces la el. Și, O, fiu al lui Pandu, (în acel loc) luminile nu pot străluci lângă el; acolo, numai stăpânul sufletului inconceput strălucește

transcendental. Acolo, prin reverență și austerități severe, Yatis, inspirați de virtuțile practicilor pioase, îl ating pe Narayana Hari. Și, O, Bharata, reparându-se acolo și atingând acel Suflet universal — Dumnezeul zeilor, creat de sine și etern, cei cu suflet înalt, de succes în *Yoga* și liberi de ignoranță și mândrie nu trebuie să se întoarcă în această lume. O, Yudhishthira, tu care ești foarte norocos, această regiune nu are început, nici deteriorare, nici sfârșit, pentru că este însăși esența acelui Dumnezeu. Și, O, fiu al lui Kurus, Soarele și Luna înconjoară în fiecare zi acest Meru, parcurgându-l în direcții opuse. Și, O, tu, cel fără păcat, O, puternic monarh, și celelalte lumini se învârt în jurul acestui rege al munților în același mod. Astfel, Soarele venerabil, care alungă întunericul, se învârte în jurul acestui (munte), ascunzând celelalte lumini. Apoi, după ce apune și trece seara, Creatorul zilei, Soarele, ia un curs spre nord. Apoi, apropiindu-se din nou de Meru, Soarele divin (mereu) preocupat de binele tuturor ființelor, se îndreaptă din nou spre est. Și în acest fel, Luna divină, împreună cu stelele, înconjoară acest munte, împărțind luna în mai multe secțiuni, prin sosirea sa la Parvas. După ce a înconjurat fără greșeală marele Meru și a hrănit toate creaturile, Luna se întoarce din nou la Mandar. În același fel, distrugătorul întunericului – divinul Soare – se mișcă și el pe această cale fără obstacole, animând universul. Când, dorind să provoace roua, se întoarce spre sud, atunci urmează iarna pentru toate creaturile. Apoi Soarele, întorcându-se din sud, prin razele sale extrage energia din toate creaturile, atât mobile, cât și imobile. Atunci, oamenii devin supuși transpirației, oboselii, somnolenței și lenei; iar ființele vii se simt mereu dispuse să adoarmă. De acolo, întorcându-se prin regiuni necunoscute, acel divin strălucitor provoacă ploaia și, astfel, reînvie ființele. Și, după ce, prin confortul provocat de ploaie, vânt și căldură, a îngrijit ființele mobile și imobile, puternicul Soare își reia cursul anterior. O, Partha, parcurgând astfel, Soarele învârte fără greș roata Timpului, influențând lucrurile create. Cursul său este neîncetat; el nu se odihnește niciodată, O, Pandava. Retrăgând energia tuturor ființelor, el o redă din nou. O, Bharata, împărțind timpul în zi și noapte, și Kala, și Kashtha, acel stăpân, Soarele, dă viață și mișcare tuturor lucrurilor create.”

SECȚIUNEA CLXIII

Vaisampayana a continuat: Locuind în acel munte minunat, acei oameni cu suflet înalt, care respectau jurăminte excelente, s-au simțit atrași (de acel loc) și s-au distrat, dornici să-l vadă pe Arjuna. Și mulțimi de Gandharvas și Maharshis i-au vizitat cu bucurie pe acei oameni energici, posedați de vitejie, cu dorințe caste și fiind cei mai de seamă dintre cei înzestrați cu adevăr și tărie de caracter. Și ajungând la acel munte excelent, împânzit cu copaci înfloriți, acei puternici vizitii erau extrem de încântați, la fel ca Marutas, la sosirea în regiunile celeste. Și trăind o mare bucurie, ei locuiau (acolo), admirând versanții și vârfurile acelui munte măreț, plin de flori și răsunând de strigătele păunilor și cocorilor. Și pe acel munte frumos au văzut lacuri pline de lotuși, cu malurile acoperite de copaci, frecventate de întuneric, karandava și lebede. Și regiunile înfloritoare, pline de grație datorită diverselor flori și bogate în pietre prețioase, erau capabile să-l captiveze pe acel rege, distribuitorul bogăției (Kuvera). Și mereu rătăcind (acolo), acei asceți de seamă (Pandava) erau incapabili să conceapă (semnificația) acelui Vârf, împânzit cu copaci măreți și nori întinși. Și, O, mare erou, datorită splendorii sale naturale și datorită strălucirii plantelor anuale, nu era nicio diferență între noapte și zi. Și rămânând în munte, unde Soarele cu energia sa de neegalat îngrijește lucrurile mobile și imobile, acei eroi și oameni de seamă au contemplat răsăritul și apusul Soarelui. Și după ce au văzut punctele de răsărit și apus ale Soarelui și muntele care se ridica și se așeza, precum și toate punctele cardinale, precum și spațiile intermediare care străluceau mereu cu razele Celui care risipește întunericul, acei eroi, în așteptarea sosirii acelui puternic vizitiu ferm în adevăr, s-au angajat în recitarea *Vedelor*, practicând ritualurile zilnice, îndeplinind în principal îndatoririle religioase, exercitând jurămintele sacre și respectând adevărul. Și spunând: „Să ne bucurăm chiar și aici, alăturându-ne fără întârziere lui Arjuna, priceput în arme”, acei Parthas foarte binecuvântați s-au angajat în practica *Yoga*. Și privind pădurile romantice de pe acel munte, gândindu-se mereu la Kiriti, fiecare zi și noapte le părea ca un an. Din acel moment, bucuria îi părăsise când, cu permisiunea lui Dhaumya, nobilul Jishnu, împletindu-și părul, a plecat (spre pădure). Așadar, cum

ar fi putut ei, absorbiți în contemplarea lui, să simtă fericirea acolo? Au fost copleșiți de durere încă din momentul în care, la porunca fratelui său, Yudhishthira, Jishnu, cu pașii unui elefant nebun, a plecat din pădurea Kamyaka. O, Bharata, în acest fel, pe acel munte, descendenții lui Bharata au petrecut o lună cu dificultate, gândindu-se la el, cel cu caii albi, care plecase la reședința lui Vasava pentru a învăța să mânuiască armele. Iar Arjuna, după ce locuise cinci ani în lăcașul celui cu o mie de ochi și obținuse de la acel stăpân al cerului toate armele cerești, precum cele ale lui Agni, Varuna, Soma, Vayu, ale lui Vishnu, ale lui Indra, ale lui Pasupati, ale lui Brahma, ale lui Parameshthi, ale lui Prajapati, ale lui Yama, ale lui Dhata, ale lui Savita, ale lui Tvashta și ale lui Vaisravana; și după ce s-au închinat și au înconjurat-o de o sută de sacrificii și au obținut permisiunea lui (Indra), au venit veseli la Gandhamadana.

SECȚIUNEA CLXIV

Vaisampayana a continuat: Și s-a întâmplat că, odată pe zi, când acei puternici vizitii se gândeau la Arjuna, văzând carul lui Mahendra, tras de cai strălucitori ca fulgerul, sosind dintr-o dată, s-au bucurat nespus. Condus de Matali, acel car strălucitor, iluminând brusc cerul, arăta ca niște limbi de foc fără fum sau ca un meteor puternic ascuns în nori. Și așezat în acel car apărea Kiriti, purtând ghirlande și ornamente nou făcute. Apoi Dhananjaya, posedând vitejia celui care mânuiește fulgerul, a coborât pe acel munte, strălucind în frumusețe. Și acela inteligent, împodobit cu o diademă și ghirlande, după ce a coborât pe munte, s-a închinat mai întâi la picioarele lui Dhaumya, apoi la cele ale lui Ajatasatru. Și el a adus omagiu și picioarelor lui Vrikodara; iar gemenii s-au închinat și ei în fața lui. Apoi, mergând la Krishna și încurajând-o, el a stat în fața fratelui său (mai mare) cu o atitudine umilă. Și la întâlnirea cu acel nemaiîntâlnit, ei au fost extrem de încântați. Și el, întâlnindu-i, s-a bucurat nespus și a început să-l laude pe rege. Și văzând în fața lor carul în care ucigașul lui Namuchi anihilase șapte falange din descendenții lui Dili, mărinimoșii Parthas au înconjurat-o. Și fiind foarte mulțumiți, i-au oferit lui Matali o închinare excelentă, ca și domnului celeștilor însuși. Apoi, fiul regelui Kuru l-a întrebat cum se simt toți zeii. Și Matali i-a salutat și el. Și după ce i-a instruit pe Partha așa cum un tată își instruește fiii, s-a urcat în acel car incomparabil și s-a întors la stăpânul celeștilor.

Și când Matali a plecat, cel mai de seamă dintre cei de viță regală, fiul lui Sakra, distrugătorul tuturor dușmanilor, cu suflet înalt, i-a dăruit iubitei sale, mama lui Sutasoma, pietre prețioase și ornamente frumoase, strălucitoare ca soarele, care îi fuseseră dăruite de Sakra. Apoi, așezat în mijlocul celor mai de seamă dintre Kuruși și cei mai buni dintre Brahmani, strălucitor ca focul sau soarele, a început să povestească tot ce se întâmplase, spunând: „În acest fel, am învățat să mânuiesc armele de la Sakra, Vayu și manifestul Shiva; și toți cei din ceruri, împreună cu Indra, au fost mulțumiți de mine, datorită comportamentului meu bun și concentrării mele.”

După ce le-a povestit pe scurt șederea sa în ceruri, Kiriti, cu faptele sale fără pată, a dormit liniștit în acea noapte alături de cei doi fii ai lui Madri.

SECȚIUNEA CLXV

Vaisampayana a spus: Apoi, când noaptea s-a sfârșit, Dhananjaya, împreună cu frații săi, i-au adus omagiu lui Yudhishthira cel drept. Și, O, Bharata, în acel moment, din ceruri s-au auzit sunete puternice și zgomotoase ale unui instrument muzical, zgomotul roților carelor și sunetul clopotelor. Și acolo, toate animalele și animalele de pradă și păsările au scos strigăte separate. Și din toate părțile, în care strălucitoare ca soarele, o mulțime de Gandharvas și Apsaras au început să-l urmeze pe acel înfrângător al dușmanilor, stăpânul celor cerești. Și urcând într-un car tras de cai, decorat cu aur lustruit și răcnind ca norii, acel rege al celor cerești, *Purandara*, strălucind în frumusețe, a venit la Parthas. Și ajungând (în acel loc), el, cel cu o mie de ochi, a coborât din carul său. Iar de îndată ce Yudhishthira cel drept l-a văzut pe acel înalt suflet, el, împreună cu frații săi,

s-a apropiat de acel grațios rege al nemuritorilor. Și, în conformitate cu ordonanța, acel generos l-a venerat cuvenit pe cel cu suflet nemăsurat, în concordanță cu demnitatea sa. Apoi, Dhananjaya, înzestrat cu vitejie, după ce s-a închinat în fața lui Purandara, a stat în fața stăpânului celeștilor cu umilință, ca un servitor. Și văzându-l pe Dhananjaya, fără păcat, cu merite ascetice, cu părul încâlcit, stând cu umilință în fața stăpânului celeștilor, Yudhishthira, fiul lui Kunti, plin de energie, i-a mirosit coroana capului. Și văzându-l pe Phalguna (în acea atitudine), el s-a bucurat nespus; și venerându-l pe regele celeștilor, a cunoscut fericirea supremă. Atunci, către acel monarh cu mintea puternică, scăldat în fericire, inteligentul stăpân al celeștilor, Purandara, a vorbit, spunând: „Tu vei stăpâni pământul, O, Pandava, binecuvântat să fii! Tu, O, fiu al lui Kunti, întoarce-te din nou la Kamyaka."

Omul învățat care, timp de un an, a dus o viață de *brahmacharya*, supunându-și simțurile și respectând jurămintele, citește cu atenție această întâlnire a lui Sakra cu Pandava, trăiește o sută de ani fără tulburări și se bucură de fericire.

SECȚIUNEA CLXVI

Vaisampayana a continuat: Când Sakra s-a dus la locul său, Vibhatsu, împreună cu frații săi și Krishna, i-au adus omagiu fiului lui Dharma. Apoi, mirosind coroana capului acelui Pandava, care îi aducea astfel omagiu, (Yudhishthira), cu voce tremurândă din cauza sa, s-a adresat lui Arjuna, spunând: „O, Arjuna, cum ai petrecut această perioadă în ceruri? Și cum ai obținut armele și cum l-ai mulțumit pe stăpânul celeștilor? Și, O, Pandava, ai asigurat armele în mod adecvat? Stăpânul celor cerești și Rudra ți-au acordat cu bucurie armele? Și cum l-ai văzut pe divinul Sakra și pe cel care mânuiește *Pinaka*? Și cum ai obținut armele? Și în ce mod i-ai venerat (pe ei)? Și ce serviciu i-ai făcut acelui înfrângător al dușmanilor, celui venerat cu o sută de sacrificii, încât ți-a spus: «Prin tine am fost mulțumit»? Toate acestea, O, tu, cel strălucitor, doresc să le aud în detaliu. Și, O, tu, cel fără păcat, modul în care l-ai mulțumit pe Mahadeva și pe regele celor cerești și, O, tu, învingător al dușmanilor, serviciul pe care l-ai făcut celui care mânuiește fulgerul — tu, O, Dhananjaya, povestește toate acestea în detaliu."

Arjuna a spus: O, puternic monarh, ascultă cum l-am văzut pe cel cu o sută de sacrificii și pe divinul Sankara. O, zdrobitor de dușmani, O, rege, după ce am dobândit știința pe care mi-ai poruncit să o învăț, m-am dus la porunca ta în pădure, pentru a practica penitența. De la Kamyaka, reparându-mă la Bhrigutunga, am petrecut acolo o noapte, angajat în austerități. Și s-a întâmplat că a doua zi am văzut un anumit Brahmana. Și el m-a întrebat, spunând: „O, fiu al lui Kunti, unde vrei să mergi?" Atunci, O, descendent al lui Kurus, i-am povestit cu adevărat totul. Și, O, cel mai bun dintre regi, după ce a auzit povestea adevărată, brahmanul a fost mulțumit de mine și, O, rege, m-a lăudat. Apoi brahmanul, mulțumit de mine, a spus: „O, Bharata, dedică-te austerităților. Prin penitențe, în scurt timp îl vei vedea pe stăpânul celeștilor." Și, urmând sfatul său, am urcat pe Himavan și, O, puternicule rege, am început să practic penitențe, (în prima) lună hrănindu-mă cu fructe și rădăcini. A doua lună am petrecut-o hrănindu-mă cu apă. Și, O, Pandava, în a treia lună m-am abținut complet de la mâncare. Iar în a patra lună am rămas cu brațele ridicate. Și este o minune că nu mi-am pierdut deloc puterea. Și s-a întâmplat că, după ce a trecut prima zi a celei de-a cincea luni, a apărut în fața mea o ființă sub forma unui mistreț, care răscolea pământul cu gura, lovea pământul cu picioarele, freca pământul cu pieptul și se mișca într-un mod înfricoșător. Și el era urmat de o ființă măreață sub forma unui vânător înarmat cu arc, săgeți și sabie, înconjurat de femei. Atunci, luând arcul meu și cele două tolbe inepuizabile, am străpuns cu săgeți acea creatură teribilă și înfricoșătoare. Și simultan (cu mine), vânătorul a tras și el cu arcul puternic, lovind (animalul) și mai tare, de parcă mi-ar fi zguduit mintea. Și, O, rege, el mi-a spus și: „De ce ai încălcat regulile vânătorii și ai lovit animalul pe care l-am lovit eu primul? Cu aceste săgeți ascuțite îți voi distruge mândria. Stai!" Apoi, cel cu trup puternic, ținând arcul, s-a repezit spre mine. Și cu rafale de săgeți puternice, m-a acoperit în întregime, așa cum un nor acoperă un munte cu ploaie. Atunci, la rândul meu, l-am acoperit cu o descărcare puternică de săgeți. Apoi, cu săgeți stabile, cu

vârfurile în flăcări și inspirate de *mantre*, l-am străpuns, așa cum (Indra) străpunge un munte cu un fulger. Atunci persoana lui a început să se înmulțească de o sută și de o mie de ori. La aceasta, am străpuns toate aceste corpuri cu săgeți. Apoi, din nou, toate acele forme au devenit una, O, Bharata. Atunci l-am lovit. Apoi, el a luat forma unui corp mic cu un cap uriaș, iar apoi a unui corp uriaș cu un cap mic. Și, O, rege, el a luat apoi forma sa inițială și s-a apropiat de mine pentru a lupta. Și, O, cel mai de seamă dintre neamul Bharata, când în luptă nu am reușit să-l copleșesc cu săgeți, am fixat arma puternică a zeului Vântului. Dar nu am reușit să o descarc asupra lui, și aceasta a fost o minune. Și când arma aceea nu a avut efect, am fost cuprins de uimire. Totuși, O, rege, depunând eforturi și mai mari, am acoperit din nou acea ființă cu o mulțime de săgeți. Apoi, luând armele *Sthunakarna*, *Varitna*, *Salava* și *Asmavarsha*, l-am atacat, aruncând cu săgeți în stânga și în dreapta. Dar, O, rege, el a înghițit instantaneu chiar și toate aceste arme ale mele. Și când toate acele (arme) au fost înghițite, am descărcat arma prezidată de *Brahma*. Și când săgețile aprinse care ieșeau din acea armă s-au adunat peste el, fiind astfel acoperit de acea armă puternică descărcată de mine, el a crescut (în volum). Atunci, întreaga lume a fost copleșită de energia generată de arma aruncată de mine, iar firmamentul și toate punctele cerului au fost iluminate. Dar cel cu energia puternică a respins instantaneu chiar și acea armă. Și, O, monarhule, când arma prezidată de *Brahma* a fost respinsă, am fost cuprins de o teamă teribilă. Atunci, ținând imediat arcul meu și cele două tolbe inepuizabile, am tras în acea ființă, dar el a înghițit toate acele arme. Și când toate armele au fost înfrânte și înghițite, a urmat o luptă între el și mine. Ne-am întâlnit mai întâi cu lovituri și apoi cu palme. Dar, incapabil să învinș acea ființă, am căzut stupefiat la pământ. Atunci, O, puternicule rege, râzând, acea ființă minunată a dispărut din fața mea, împreună cu femeia. După ce a făcut asta, O, ilustre monarh, divinitatea a luat o altă formă nepământeană (îmbrăcată în) veșminte minunate. Renunțând la forma de vânător, divinul stăpân al zeilor și-a reluat înfățișarea nepământeană și acel zeu puternic a rămas (acolo). Apoi a apărut înaintea mea, împreună cu Uma, acea ființă divină manifestă, având taurul ca semn distinctiv, mânuind *Pinaka*, purtând șerpi și capabil să ia multe forme. Și, O, învingător al dușmanilor, avansând spre mine, stând chiar atunci pe câmp, gata de luptă, acel mânuitor al tridentului mi s-a adresat spunând: „Sunt foarte mulțumit de tine”. Apoi, acel divin a ridicat arcurile mele și cele două tolbe umplute cu săgeți inepuizabile și mi le-a înapoiat, spunând: „Cere-mi o favoare, O, fiu al lui Kunti. Sunt foarte mulțumit de tine. Spune-mi ce pot face pentru tine. Și, O, eroule, exprimă dorința care locuiește în inima ta. Ți-o voi îndeplini. Cu excepția nemuririi, spune-mi care este dorința din inima ta.” Atunci, cu mintea concentrată asupra dobândirii armelor, m-am închinat doar lui Shiva și am spus: „O, divinule, dacă ești binevoitor față de mine, atunci doresc să primesc această favoare: doresc să învăț toate armele pe care le ai tu, zeul suprem”. Atunci zeul Tryamvaka mi-a spus: „Îți voi da. O Pandava, propria mea armă *Raudra* te va însoți.” Atunci Mahadeva, mulțumit, mi-a dăruit arma puternică, *Pasupata*. Și, după ce mi-a dăruit arma eternă, mi-a spus: „Aceasta nu trebuie aruncată niciodată asupra muritorilor. Dacă ar fi aruncată asupra unei persoane cu energie redusă, ar consuma universul. Dacă (în orice moment) te-ai afla într-o situație dificilă, ai putea să o arunci. Și când toate armele tale vor fi complet înfrânte, o poți arunca.” Apoi, când el, având taurul ca țintă, a fost astfel satisfăcut, a apărut lângă mine acea armă cerească, de o forță de neînvins, capabilă să înfrângă toate armele și să distrugă dușmanii, să taie forțele ostile, de neegalat și greu de suportat chiar și de către cei cerești, demoni și Rakshasas. Apoi, la porunca acelui zeu, m-am așezat acolo. Și sub ochii mei, zeul a dispărut din acel loc.

SECȚIUNEA CLXVII

Arjuna a spus: O, Bharata, prin harul acelui zeu al zeilor, Sufletul Suprem, Tryamvaka, am petrecut noaptea în acel loc. Și după ce am petrecut noaptea, când am terminat ritualurile de dimineață, l-am văzut pe cel mai important dintre brahmani pe care îl văzusem înainte. Și i-am povestit totul, O Bharata, și anume că l-am întâlnit pe divinul Mahadeva. Atunci, O rege al regilor, mulțumit, mi-a spus: „De vreme ce l-ai văzut pe marele zeu, pe care nimeni altcineva nu-l poate vedea, în curând te vei alătura lui Vaivaswata și celorlalți Lokapalas și stăpânului celeștilor; și Indra îți va da arme.” O, rege, după ce mi-a spus aceasta și m-a îmbrățișat din nou și din nou, acel

Bhrahmana asemănător Soarelui a plecat încotro a dorit. Și, O, ucigaș al dușmanilor, s-a întâmplat ca în seara acelei zile, răcorind întreaga lume, a început să sufle o briză pură. Și în vecinătatea mea, la poalele muntelui Himalaya, au început să înflorească flori proaspete, parfumate și frumoase. Și din toate părțile se auzeau simfonii încântătoare și imnuri captivante legate de Indra. Și în fața stăpânului oștirilor celeste, Apsaras și Gandharvas, se cântau diverse cântece. Și urcând în carele celeste, s-au apropiat Marutas și urmașii lui Mahendra și locuitorii cerului. Și după aceea, Marutvan împreună cu Sachi și toți cei cerești au apărut pe scenă în care cu cai eleganți împodobiți. Și în acest moment, O, rege, cel care umblă pe umerii oamenilor mi s-a arătat cu o grație deosebită. Și l-am văzut pe Yama așezat în sud și pe Varuna și pe stăpânul cereștilor în regiunile lor respective. Și, O, cel mai de seamă dintre oameni, O, puternic monarh, după ce m-au încurajat, mi-au spus: „O, Savyasachin, privește-ne pe noi, Lokapalas, așezați. Pentru îndeplinirea sarcinii zeilor, ai obținut vederea lui Sankara. Primește acum armele de la noi, cei așezați în jurul tău”. Atunci, O, stăpâne, după ce m-am închinat cu respect celor mai de seamă dintre cei cerești, am acceptat cu respect acele arme puternice. Și atunci m-au recunoscut ca fiind unul dintre ai lor. După aceea, zeii s-au întors în locul de unde veniseră. Și acel stăpân al celor cerești, divinul Maghavan, urcând și el în carul său glorios, a spus: „O, Phalguna, va trebui să te întorci în regiunea celestă. O, Dhananjaya, chiar înainte de sosirea ta, știam că vei veni aici. Atunci eu, O, cel mai bun dintre Bharatas, mi-am manifestat prezența în fața ta. Așa cum ai făcut în trecut abluțiunile în diferite *tirtha* și acum ai îndeplinit aspre austerități, așa vei putea să te întorci în regiunile celeste, O, Pandava. Totuși, va trebui să practici din nou penitență extremă, pentru că, în orice caz, trebuie să călătorești în ceruri. Și, la porunca mea, Matali te va duce în tărâmurile celeste. Ai fost deja recunoscut de către cei cerești și de către înțelepții cerești cu suflet înalt.” Atunci i-am spus lui Sakra: „O, divinule, fii binevoitor cu mine. Cu scopul de a învăța să mânuiesc armele, te implor să fii învățătorul meu”. La auzul acestor cuvinte, Indra a spus: „O, copilule, după ce vei învăța să mânuiești armele, vei săvârși fapte teribile și cu acest scop dorești să obții armele. Cu toate acestea, obține armele, așa cum dorești”. Atunci am spus: „O, ucigaș al dușmanilor, nu aș folosi niciodată aceste arme celeste împotriva muritorilor, decât dacă toate celelalte arme ale mele ar fi fost înfrânte. Tu, O, stăpân al celor cerești, dă-mi armele celeste (astfel încât) să pot obține în viitor regiunile accesibile războinicilor”. Indra a spus: „O, Dhananjaya, ți-am spus aceste cuvinte pentru a te pune la încercare. Fiind născut din mine, acest discurs al tău ți se potrivește bine. Tu, O, Bharata, reparând locuința mea, învață toate armele lui Vdyu, ale lui Agni, ale lui Vasus, ale lui Varuna, ale lui Morulas, ale lui Siddhas, ale lui Brahma, ale lui Gandharvas, ale lui Uragas, ale lui Rakshasas, ale lui Vishnu și ale lui Nairitas, precum și toate armele pe care le am eu, O, perpetuator al neamului Kuru.” După ce mi-a spus acestea, Sakra a dispărut din acel loc. Atunci, O, rege, am văzut minunatul și sacrul car celest, tras de cai, sosind sub conducerea lui Matali. Și când Lokapalas au plecat, Matali mi-a spus: „O, tu, cel de o splendoare măreață, stăpânul celor cerești dorește să te vadă. Și tu, cel cu brațele puternice, dobândește competență și apoi îndeplinește-ți sarcina. Vino și contemplă regiunile, accesibile prin merit, și vino în ceruri chiar și în această formă. O, Bharata, stăpânul celor cerești, cu o mie de ochi, dorește să te vadă.” Astfel abordat de Matali, eu, luându-mi rămas bun de la muntele Himalaya și după ce l-am ocolit, m-am urcat în acel car excelent. Și apoi, extrem de generosul Matali, versat în cunoștințele despre cai, a condus caii, înzestrați cu viteza gândului sau a vântului. Și când carul a început să se miște, vizitiul, uitându-se la fața mea, pe care o țineam nemișcată, s-a mirat și a spus aceste cuvinte: „Astăzi mi se pare ciudat și fără precedent că, stând așezat în acest car celest, nu ai fost zguduit nici măcar puțin. O, cel mai de seamă dintre neamul Bharata, am observat întotdeauna că la prima tragere a cailor chiar și stăpânul ceresc însuși este zguduit. Dar în tot timpul cât s-a mișcat carul, tu ai stat nemișcat. Acest lucru mi se pare că depășește chiar și puterea lui Sakra!

Acestea fiind spuse, O Bharata, Matali s-a înălțat în cer și mi-a arătat lăcașurile celor cerești și palatele lor. Apoi carul tras de cai a pornit în sus. Și cei cerești și înțelepții au început să se închine (acelui car), O, cel mai bun dintre oameni. Și am văzut regiunile, mișcându-mă oriunde doream, și splendoarea Gandharvas, Apsaras și a înțelepților cerești, plini de energie. Și vizitiul lui

Sakra, Matali, mi-a arătat imediat Nandana şi alte grădini şi păduri aparţinând celor celeşti. Apoi am văzut lăcaşul lui Indra, Amaravati, împodobit cu bijuterii şi copaci care dădeau orice fel de fruct dorit. Acolo Soarele nu arde cu căldura sa; nici căldura, nici frigul, nici oboseala nu afectează (pe nimeni), O, rege. Şi, O, mare monarh, celeştii nu simt nici tristeţe, nici sărăcie sufletească, nici slăbiciune, nici oboseală, O, zdrobitor de duşmani. Şi, O, stăpân al oamenilor, cei cereşti şi ceilalţi nu au nici mânie, nici lăcomie. Şi, O, rege, în lăcaşurile celor cereşti, fiinţele sunt mereu mulţumite. Şi acolo copacii au mereu frunziş verde, fructe şi flori; iar diversele lacuri sunt îmbibate cu parfumul lotuşilor. Şi acolo briza este răcoroasă, delicioasă, parfumată, pură şi inspiratoare. Şi pământul este pestriţ cu tot felul de pietre preţioase şi împodobit cu flori. Şi acolo se vedeau nenumărate animale frumoase şi, în aer, nenumărate păsări ale cerului. Apoi i-am văzut pe Vasus, pe Rudras, pe Sadhyas cu Manilas, pe Adityas şi pe cei doi Aswins şi i-am venerat. Iar ei mi-au acordat binecuvântarea lor, dăruindu-mi putere şi vitejie, energie şi celebritate, pricepere în mânuirea armelor şi victorie în luptă. Apoi, intrând în acel oraş romantic adorat de Gandharvas şi de cei celeşti, cu mâinile împreunate, am stat în faţa domnului celor celeşti cu o mie de ochi. Atunci, cel mai bun dintre cei care dăruiesc mi-a oferit cu bucurie jumătate din scaunul său; şi Vasava, de asemenea, m-a atins cu respect. Şi, O, Bharata, cu scopul de a dobândi arme şi de a învăţa să le folosesc, am început să locuiesc în ceruri, împreună cu zeii şi cu Gandharva, cei cu suflete generoase. Iar fiul lui Viswavana, Chitrasena, mi-a devenit prieten. Şi el, O, rege, mi-a împărtăşit întreaga ştiinţă *Gandharva*. Şi, O, monarh, am trăit fericit în lăcaşul lui Sakra, bine îngrijit, având toate dorinţele împlinite, învăţând să mânuiesc armele, ascultând notele cântecelor şi sunetele clare ale instrumentelor muzicale şi contemplând dansul celor mai frumoase Apsaras. Şi fără a neglija studiul artelor, pe care le-am învăţat corespunzător, atenţia mea era concentrată în special pe dobândirea armelor. Şi acel stăpân cu o mie de ochi era mulţumit de scopul meu. Trăind astfel în ceruri, O, rege, am trecut această perioadă.

Şi când am dobândit pricepere în mânuirea armelor şi i-am câştigat încrederea, cel care avea ca vehicul calul (Uchchaisrava), (Indra), mângâindu-mă pe cap cu mâna, mi-a spus aceste cuvinte: „Acum nici chiar zeii nu te pot învinge, ce să mai spun de muritorii imperfecţi care locuiesc pe pământ? Ai devenit invulnerabil în forţă, de neînfrânt şi incomparabil în luptă”. Apoi, cu părul de pe corp ridicat în cap, m-a abordat din nou spunând: „O, eroule, în lupta cu armele nimeni nu-ţi este egal. Şi, O, perpetuator al neamului Kuru, eşti chiar vigilent, şi îndemânatic, şi sincer, şi cu simţurile stăpânite, şi protectorul brahmanilor şi priceput în arme, şi războinic. Şi, O, Partha, împreună cu (cunoaşterea) celor cinci moduri, folosindu-le, ai obţinut cinci şi zece arme şi, prin urmare, nu există nimeni care să-ţi fie egal. Şi ai învăţat perfect descărcarea (acelor arme) şi retragerea (lor), şi re-descărcarea şi re-retragerea (lor), şi *Prayaschitta* legată (de ele), şi, de asemenea, reînvierea lor, în cazul în care sunt zădărnicite. Acum, O, învingător al duşmanilor, a sosit timpul să plăteşti onorariul învăţătorului. Promite că vei plăti onorariul; atunci îţi voi dezvălui ce va trebui să faci.” Atunci, O, rege, i-am spus conducătorului celor cereşti: „Dacă este în puterea mea să fac această lucrare, consider-o deja îndeplinită de mine”. O, rege, când am rostit aceste cuvinte, Indra mi-a zâmbit şi mi-a spus: „Nu există nimic în cele trei lumi care să nu fie în puterea ta (de realizat). Duşmanii mei, acei Danavi, numiţi Nivata-Kavachas, locuiesc în pântecele oceanului. Ei sunt în număr de treizeci de milioane şi sunt renumiţi, toţi având aceeaşi formă, aceeaşi putere şi aceeaşi splendoare. Ucide-i acolo, O, fiu al lui Kunti, şi aceasta va fi răsplata învăţătorului tău”.

Spunând acestea, mi-a dăruit carul celest strălucitor, condus de Matali, împodobit cu păr asemănător cu puful de păun. Şi pe capul meu a aşezat această diademă excelentă. Şi mi-a dăruit podoabe pentru trupul meu, asemenea celor pe care le purta el însuşi. Şi mi-a dăruit zale impenetrabile – cele mai bune de acest fel şi plăcute la atingere; şi a ataşat la *Gandiva* această coardă rezistentă. Apoi am pornit, urcând în acel car splendid pe care, în vremuri de demult, domnea stăpânul celor cereşti şi îl învingea pe Vali — acel fiu al lui Virochana. Şi, O, stăpân al oamenilor, surprinşi de zgomotul carului, toţi cei cereşti s-au apropiat (acolo), considerându-mă

regele celor cereşti. Şi văzându-mă, m-au întrebat: „O, Phalguna, ce ai de gând să faci?” Şi le-am spus cum s-a întâmplat şi am zis: „Voi face chiar asta în luptă. Voi, cei foarte norocoşi, să ştiţi că am pornit cu dorinţa de a-i ucide pe Nivata-Kavachas. O, voi, cei fără păcat, binecuvântaţi-mă.” Atunci, au început să mă laude, aşa cum îl laudă pe zeul Purandara. Şi au spus: „Călărind acest car, Maghavan i-a învins în luptă pe Samvara, Namuchi, Vala, Vritra, Prahrada şi Naraka. Şi urcat pe acest car, Maghavan a învins în luptă mii, milioane şi sute de milioane de Daityas. Şi tu, O, Kaunteya, călare pe acest car, prin vitejia ta vei învinge Nivatha-Kavachas în luptă, aşa cum a făcut Maghavan în vremurile de demult. Şi iată cea mai bună dintre cochilii; cu aceasta vei învinge şi Danavas. Şi prin aceasta Sakra, cel cu suflet înalt, a cucerit cuvintele.” Spunând aceasta, zeii mi-au oferit această cochilie, Devadatta, izvorâtă din adâncuri; şi eu am acceptat-o pentru a obţine victoria. Şi în acel moment, zeii m-au lăudat. Şi pentru a mă angaja în acţiune, m-am îndreptat spre temuta locuinţă a Danavas, echipat cu scoica, zale şi săgeţi, şi luându-mi arcul.

SECŢIUNEA CLXVIII

Arjuna a continuat: Apoi, în locurile lăudate de Maharshi, eu (am mers mai departe şi, în cele din urmă) am văzut oceanul – acel stăpân inepuizabil al apelor. Şi, asemenea unor stânci curgătoare, se vedeau pe el valuri uriaşe, care se întâlneau şi se îndepărtau. Şi acolo (se vedeau) în jur mii de corăbii pline cu pietre preţioase. Şi se vedeau *timingilas* şi broaşte ţestoase şi *makaras* ca nişte stânci scufundate în apă. Şi pe toate părţile, mii de scoici scufundate în apă apăreau ca stelele în noaptea acoperită de nori uşori. Şi mii şi mii de pietre preţioase pluteau în grămezi, iar un vânt violent sufla în vârtejuri — şi era minunat de privit. Şi după ce l-am văzut pe acel stăpân excelent al tuturor apelor, cu maree puternice, am văzut la mică distanţă oraşul demonilor, plin de Danava. Şi chiar acolo, intrând repede sub pământ, Matali, priceput în conducerea carului, stând bine aşezat pe car, îl conducea cu forţă; şi el se năpusti, înspăimântând oraşul cu zgomotul carului său. Şi auzind zgomotul carului, asemănător cu bubuitul norilor pe cer, Danava, crezându-mă stăpânul ceresc, s-au agitat. Şi atunci, cu toţii, speriaţi în suflet, au rămas în picioare, ţinând în mâini arcuri şi săgeţi, săbii şi suliţe, topoare şi buzdugane şi ciomege. Apoi, după ce au luat măsuri pentru apărarea oraşului, Danavaşii, cu minţile alarmate, au închis porţile, astfel încât nimic să nu poată fi descoperit. Atunci, luând cochilia mea, Devadatta, cu urlete puternice, am suflat în ea din nou şi din nou cu o veselie nemărginită. Şi umplând tot firmamentul, acele sunete au produs ecouri. Atunci, fiinţele puternice s-au îngrozit şi s-au ascuns. Şi atunci, O, Bharata, toţi împodobiţi cu ornamente, acei descendenţi ai lui Dili — Nivata-Kavachas — au apărut cu miile, îmbrăcaţi în diverse armuri şi ţinând în mâini diverse arme şi echipaţi cu suliţe de fier puternice, buzdugane, ciocane, topoare, săbii, discuri, sataghnis, bhusundis şi săbii variate şi ornamentate. Apoi, după ce s-a gândit mult la traseul care să-l urmeze carul, Matali a început să conducă caii pe un teren plat, O, cel mai de seamă dintre Bharati. Şi datorită vitezei acelor cai rapizi conduşi de el, nu puteam vedea nimic — şi asta era ciudat. Atunci, Danava au început să cânte la mii de instrumente muzicale, disonante şi de forme ciudate. Şi la auzul acestor sunete, peşti cu sutele şi cu miile, ca nişte dealuri, cu simţurile tulburate de zgomotul acela, au fugit brusc. Şi o forţă puternică s-a năpustit asupra mea, demonii trăgând cu sutele şi cu miile săgeţi ascuţite. Şi atunci, O, Bharata, a urmat un conflict îngrozitor între mine şi demoni, menit să-i distrugă pe Nivata-Kavachas. Şi la marea bătălie au venit Devarshis şi Danavarshis şi Brahmarshis şi Siddhas. Şi dorind victoria, Munis m-au lăudat cu aceleaşi cuvinte dulci cu care (l-au lăudat) pe Indra, în războiul (care a avut loc) pentru Tara.

SECŢIUNEA CLXIX

Arjuna a continuat: Atunci, O, Bharata, Nivata-Kavachas, înarmaţi cu arme, s-au năpustit cu vehemenţă asupra mea în luptă. Şi obstrucţionând cursa carului şi strigând tare, acei puternici vizitii, înconjurându-mă din toate părţile, m-au acoperit cu o ploaie de săgeţi. Apoi, alţi demoni de mare vitejie, cu suliţe şi topoare în mâini, au început să arunce spre mine suliţe şi topoare. Şi acea puternică descărcare de suliţe, împreună cu numeroase buzdugane şi bâte aruncate neîncetat, a căzut

asupra carului meu. Și alți luptători înfricoșători și cu fețe sumbre dintre Nivata-Kavachas, înarmați cu arcuri și arme ascuțite, au alergat spre mine în luptă. Și în conflict, trăgând din *Gandiva* diverse săgeți rapide care zburau drept, i-am străpuns pe fiecare dintre ei cu zecile. Și au fost respinși de săgețile mele ascuțite ca piatra. Apoi, pe caii mei conduși cu viteză de Matali, au început să facă diverse mișcări cu viteza vântului. Și fiind ghidați cu pricepere de Matali, au început să calce în picioare pe fiii lui Dili. Și deși caii înjugați la acel car puternic erau cu sutele, fiind conduși cu îndemânare de Matali, au început să se miște ca și cum ar fi fost doar câțiva. Și prin pașii lor, prin zgomotul roților carului și prin salvele săgeților mele, Danava au început să cadă cu sutele. Iar alții, înarmați cu arcuri, fiind privați de viață și având carele lor ucise, au fost cărați de cai. Apoi, acoperind toate părțile și direcțiile, toți (Danavas) pricepuți în lovituri au intrat în competiție cu diverse arme, iar atunci mintea mea a devenit tulburată. Și am fost martor (la acest exemplu) al măreției lui Matali, și anume că el a călărit cu ușurință acei cai înflăcărați. Apoi, O, rege, în timpul conflictului, cu diverse arme rapide, am străpuns cu sutele și cu miile (demonii) înarmați. Și, O, ucigaș al dușmanilor, văzându-mă astfel străbătând câmpul de luptă, depunând toate eforturile, eroicul vizitiu al lui Sakra a fost foarte mulțumit. Și, apăsați de acei cai și de acel car, unii (dintre ei) au fost nimiciți, iar alții au renunțat la luptă; în timp ce (alți) Nivata-Kavachas, provocați de noi în luptă și hărțuiți cu săgeți, mi s-au opus, (trăgând) ploaie de săgeți puternice. Atunci, cu sute și mii de arme diverse, inspirate de *mantrele* referitoare la armele lui Brahma, am început să-i ard rapid. Și fiind puternic presați de mine, acei *asura* puternici, înfuriați, m-au lovit cu toții, aruncând cu torente de ciocane, săgeți și săbii. Atunci, O, Bharata, am luat arma preferată a stăpânului celeștilor, numită *Maghavan*, primară și cu energie aprinsă, și cu energia acelei arme i-am tăiat în mii de bucăți pe Tomaras, împreună cu săbiile și tridentele aruncate de ei. Și după ce le-am tăiat brațele, i-am străpuns pe fiecare cu zece săgeți, în furie. Și pe câmp, săgețile erau trase din *Gandiva* ca niște roiuri de albine negre; iar Matali admira acest lucru. Și săgețile lor au căzut și asupra mea; dar acele săgeți puternice le-am tăiat cu săgețile mele. Apoi, fiind lovit, Nivata-Kavachas m-au acoperit din nou din toate părțile cu o ploaie puternică de săgeți. Și după ce am neutralizat forța săgeților cu arme excelente, rapide și înflăcărate, capabile să zădărnicească armele, i-am străpuns cu miile. Și sângele a început să curgă din trupurile lor sfâșiate, la fel cum în sezonul ploios apele curg de pe vârfurile munților. Și fiind răniți de săgețile mele rapide și drepte, ca fulgerul lui Indra, au devenit foarte agitați. Și trupurile lor au fost străpunse în sute de locuri; iar forța brațelor lor a scăzut. Atunci Nivata-Kavachas m-au atacat cu ajutorul iluziei.

SECȚIUNEA CLXX

Arjuna a spus: Apoi, cu pietre de dimensiunile copacilor, a început o ploaie puternică de stânci; și acest lucru m-a obosit foarte tare. Și în acea înfruntare înaltă, am zdrobit (acele stânci) cu o ploaie rapidă de săgeți, lansate din arma lui Mahendra, asemenea fulgerului. Și când pietrele au fost reduse la pulbere, s-a generat foc; și praful stâncos a căzut ca niște flăcări. Și când ploaia de stânci a fost respinsă, lângă mine s-a produs o ploaie și mai puternică de apă, cu curenți de dimensiunile unui șes. Și căzând din cer, acele mii de torente puternice au acoperit întregul firmament și toate direcțiile și punctele cardinale. Și din cauza ploii torențiale, a vântului care bătea și a urletelor Daityas, nu se putea percepe nimic. Și atingând cerul și întregul pământ, și căzând neîncetat pe pământ, ploile m-au dezorientat. Atunci, am descărcat arma celestă pe care o învățasem de la Indra — chiar teribila și înflăcărata *Visoshana*: și prin aceasta apa s-a uscat. Și, O, Bharata, când ploaia de pietre a fost distrusă și ploaia de apă s-a uscat, Danavas au început să răspândească iluzii de foc și vânt. Atunci, cu ajutorul unor dispozitive acvatice, am stins flăcările; și cu un braț puternic care arunca pietre, am rezistat furiei vânturilor. Și când aceștia au fost respinși, Danavașii, de neînfrânat în luptă, O, cel mai de seamă dintre Bharata, au creat simultan diverse iluzii. Și s-a abătut o ploaie teribilă și îngrozitoare de pietre și arme înfricoșătoare de foc și vânt. Și acea ploaie iluzorie m-a afectat în luptă. Apoi, din toate părțile a apărut o întunecime densă și groasă. Și când lumea a fost învăluită într-o întunecime profundă și densă, caii s-au întors, Matali a căzut, iar din mâna lui biciul de aur a căzut pe pământ. Și, O, cel mai de seamă dintre Bharata, fiind înspăimântat,

el a strigat din nou și din nou: „Unde ești?” Și când el a fost stupefiat, o teamă teribilă m-a cuprins. Și apoi, în grabă, mi-a vorbit, spunând: „O, Partha, pentru nectar, a avut loc un conflict puternic între zei și demoni. Am văzut acea (întâlnire), O, tu, cel fără păcat. Și cu ocazia distrugerii lui Samvara, a avut loc o luptă teribilă și puternică. Cu toate acestea, am acționat ca vizitiu al stăpânului celeștilor. În același fel, cu ocazia uciderii lui Vritra, eu am condus caii. Și am văzut, de asemenea, înfruntarea înaltă și teribilă cu fiul lui Virochana și, O, Pandava, cu Vala, cu Prahrada și cu alții. Am fost prezent în aceste bătălii extrem de îngrozitoare, dar, O, fiu al lui Pandu, niciodată (până atunci) nu mi-am pierdut simțurile. Cu siguranță, Marele Tată a hotărât distrugerea tuturor creaturilor, căci această bătălie nu poate avea alt scop decât distrugerea universului.” După ce am auzit aceste cuvinte ale sale, calmându-mi tulburarea prin propriile eforturi, voi distruge energia puternică a iluziei răspândite de Danavas, i-am spus eu lui Matali, care era îngrozit. Privește puterea brațelor mele și puterea armelor mele și a arcului meu, *Gandiva*. Astăzi, chiar și cu ajutorul armelor care creează iluzii, voi risipi această întunecime profundă și, de asemenea, această iluzie oribilă a lor. Nu te teme, O, vizitiu. Calmează-te. După ce am spus aceasta, O, stăpân al oamenilor, am creat, pentru binele celor cerești, o iluzie de arme capabile să uimească toate ființele. Și când iluzia lor a fost risipită, unii dintre cei mai de seamă dintre Asuri, de o vitejie fără egal, au răspândit din nou diverse feluri de iluzii. Atunci, (lumea) s-a arătat, iar apoi a fost devorată de întuneric; apoi lumea a dispărut din vedere și apoi a fost scufundată sub apă. Și când s-a luminat, Matali, așezat în fața carului, cu caii bine conduși, a început să străbată câmpul acela înfiorător. Atunci, ferocii Nivata-Kavachas m-au atacat. Și găsind ocazia potrivită, Am început să-i trimit în palatul lui Yama. Atunci, în acel conflict care se dezlănțuise, calculat să-i anihileze pe Nivata-Kavachas dintr-o dată, nu puteam să-i văd pe Danavas ascunși de iluzie.

SECȚIUNEA CLXXI

Arjuna a continuat: Rămânând invizibili, Daityas au început să lupte cu ajutorul iluziei. Și eu am luptat cu ei, recurgând la energia armelor vizibile. Și săgețile trase din *Gandiva* au început să le taie capetele în diferite locuri unde erau staționați. Și astfel, atacați de mine în conflict, Nivata-Kavachas, retrăgându-și brusc iluzia, au intrat în propriul lor oraș. Și când Daityas au fugit și când totul a devenit vizibil, am descoperit acolo sute și mii de morți. Și acolo am văzut sute de arme, ornamente, membre și zale sfărâmate. Iar caii nu mai aveau loc să se miște dintr-un loc în altul; și dintr-o dată, cu un salt, au început să alerge pe cer. Apoi, rămânând invizibili, Nivata-Kavachas au acoperit întregul cer cu mase de stânci. Și, O, Bharata, alți Danavas înfricoșători, intrând în măruntaiele pământului, au luat picioarele cailor și roțile carelor. Și în timp ce eu luptam, ei, asaltând cu greu caii mei cu pietre, m-au atacat împreună cu (carul meu). Și cu stâncile care căzuseră și cu altele care cădeau, locul în care mă aflam părea a fi o peșteră de munte. Și fiind acoperit de stânci și cu caii apăsați cu putere, am devenit foarte neliniștit, iar acest lucru a fost remarcat de Matali. Și văzându-mă speriat, mi-a spus: „O, Arjuna, Arjuna! Nu te teme; trimite arma aceea, fulgerul, O, stăpân al oamenilor.” Auzind aceste cuvinte ale sale, am descărcat apoi arma preferată a regelui celeștilor — fulgerul înfricoșător. Și inspirând *Gandiva* cu *mantre*, am țintit spre zona stâncilor și am tras săgeți ascuțite din fier, cu puterea fulgerului. Și trimise de tunet, acele săgeți de diamant au pătruns în toate acele iluzii și în mijlocul acelor Nivata-Kavachas. Și măcelăriți de vehemența tunetului, acei Danavas asemănători stâncilor au căzut pe pământ în masă. Și pătrunzând printre acei Danavas care dusese caii carului în interiorul pământului, săgețile i-au trimis în palatul lui Yama. Și acea zonă era complet acoperită de Nivata-Kavachas care fuseseră uciși sau înfrânți, asemănători stâncilor și zăcând împrăștiați ca niște stânci. Și atunci nu părea să fi fost suferită nicio vătămare nici de cai, nici de car, nici de Matali, nici de mine, și acest lucru părea ciudat. Atunci, O, rege, Matali mi s-a adresat zâmbind: „Nici măcar în ceruri, O, Arjuna, nu se vede vitejia pe care o ai tu. Și când oștile Danava au fost distruse, toate femeile lor au început să plângă în acel oraș, ca niște cocori în toamnă. Apoi, împreună cu Matali, am intrat în acel oraș, îngrozind cu zgomotul carului meu soțiile lui Nivata-Kavachas. Atunci, văzând acele zece mii de cai asemănători cu păuni (ca nuanță) și, de asemenea, acel car asemănător cu soarele, femeile au fugit

în roiuri. Și, asemenea (sunetelor) pietrelor care cad pe un munte, s-au auzit sunete ale ornamentelor (căzând) ale doamnelor îngrozite. (În cele din urmă), soțiile Daityas, cuprinse de panică, au intrat în locurile lor aurite, împodobite cu nenumărate bijuterii.

Văzând acea cetate excelentă, superioară chiar și cetății celor celești, l-am întrebat pe Matali: „De ce cei celești nu locuiesc într-un astfel de loc? Cu siguranță, acesta pare superior cetății Purandara.” Atunci, Matali a spus: „În vremurile de demult, O, Partha, chiar și aceasta era cetatea stăpânului nostru, al celor celești. Ulterior, celeștii au fost alungați de aici de către Nivata-Kavachas. După ce au îndeplinit cele mai riguroase austerități, ei l-au mulțumit pe Bunicul și i-au cerut (și au obținut) binecuvântările — și anume, să poată locui aici și să fie feriți de pericolul războaielor cu zeii.” Apoi Sakra s-a adresat stăpânului auto-creat, spunând: „Tu, O, stăpâne, doritor de binele nostru, fă ceea ce este cuvenit”. Atunci, O, Bharata, în această chestiune, Domnul a poruncit (Indra), spunând: „O, ucigaș al dușmanilor, într-un alt trup, chiar tu vei fi (distrugătorul Danavilor)! Apoi, pentru a-i măcelări, Sakra ți-a dat acele arme. Zeii nu au putut să-i ucidă pe aceștia, care au fost uciși de tine. O, Bharata, la momentul potrivit, ai venit aici pentru a-i distruge și ai făcut acest lucru. O, cel mai de seamă dintre oameni, cu scopul ca demonii să fie uciși, Mahendra ți-a conferit energia primară excelentă a acestor arme.”

Arjuna a continuat: După ce i-am distrus pe Danava și am cucerit orașul, împreună cu Matali m-am dus din nou la lăcașul celor celești.

SECȚIUNEA CLXXII

Arjuna a continuat: Apoi, în timp ce mă întorceam, am zărit o cetate nemuritoare, care se mișca după voință și strălucea ca focul sau soarele. Cetatea aceea conținea diverși copaci compuși din pietre prețioase și păsări cu voci dulci. Dotat cu patru porți, intrări și turnuri, acel oraș impenetrabil era locuit de Paulamas și Kalakanjas. Era construit din tot felul de pietre prețioase, era supranatural și avea un aspect minunat. Era acoperit cu copaci din tot felul de pietre prețioase, care rodau fructe și flori. Conținea păsări supranaturale extrem de frumoase. Era mereu plină de Asura veseli, purtând ghirlande și având în mâini săgeți, săbii cu două tăișuri, buzdugane, arcuri și ciomege. Și, O, rege, văzând acest oraș minunat al Daityas, l-am întrebat pe Matali: „Ce este acest lucru care arată atât de minunat?” Atunci, Matali a răspuns: „Odată, fiica unui Daitya, numită Pulama, și o femeie puternică din ordinul Asura, numită Kalaka, au practicat austerități severe timp de o mie de ani celești. Și la sfârșitul austerităților lor, Creatorul le-a conferit binecuvântări. Și, O, rege al regilor, ele au primit aceste binecuvântări: ca descendenții lor să nu sufere niciodată nenorociri; ca ei să fie incapabili de a fi distruși chiar și de zei, Rakshasas și Pannagas; și ca ei să poată obține un oraș aerian extrem de strălucitor și de o frumusețe nemaiîntâlnită, dotat cu tot felul de pietre prețioase și invincibil chiar și pentru cei celești, Maharshis, Yakshas, Gandharvas, Pannagas, Asuras și Rakshasas. O, cel mai bun dintre Bharatas, acesta este acel oraș aerian nepământesc, lipsit de celești, care se mișcă, fiind creat pentru Kalakeyas, de către Brahma însuși. Și acest oraș este dotat cu toate obiectele dezirabile și nu cunoaște durerea sau boala. Și, O, eroule, celebrat sub numele de Hiranyapura, acest oraș puternic este locuit de Paulamas și Kalakanjas; și este, de asemenea, păzit de acei puternici *Asuras*. Și, O, rege, neucis de niciunul dintre zei, acolo ei locuiesc veseli, liberi de anxietate și având toate dorințele satisfăcute, O, cel mai de seamă dintre regi. În trecut, Brahma le-a destinat distrugerea de către muritori. Tu, O, Partha, în luptă, realizează cu acea armă — fulgerul — distrugerea puternicilor și de neînfrânații *Kalakanjas*!”

Arjuna a continuat: O, stăpâne al oamenilor, aflând că ei nu pot fi distruși nici de celești, nici de *asuri*, i-am spus vesel lui Matali: „Du-te repede în cetatea de dincolo. Cu arme voi distruge pe cei care urăsc pe stăpânul celeștilor. Cu siguranță, nu există răi care urăsc pe zei care să nu trebuiască să fie uciși de mine”. Atunci Matali m-a dus în apropierea Hiranyapura pe carul celest tras de cai. Și văzându-mă, acei fii ai lui Diti, purtând diverse tipuri de veșminte și ornamente și

echipați cu zale, s-au năpustit asupra mea cu o forță puternică. Și acei Danavi de seamă, de o vitejie extraordinară, m-au atacat cu furie cu săgeți și *bhallas* și ciomege și săbii cu două tăișuri și *tomaras*. Atunci, O, rege, recurgând la puterea cunoștințelor mele, am rezistat acelei mari salve de arme cu o ploaie puternică de săgeți; și i-am zăpăcit în luptă, învârtindu-mă în jurul lor cu carul meu. Și, dezorientați, Danava au început să se împingă unii pe alții. Și, fiind zăpăciți, s-au năpustit unii asupra altora. Și cu săgeți în flăcări, le-am tăiat capetele cu sutele. Și presați de mine, descendenții lui Diti, adăpostindu-se în interiorul orașului lor, s-au înălțat cu acesta spre firmament, recurgând la iluzia specifică Danavas. Atunci, O, fiu al Kurus, acoperind calea Daityas, cu o ploaie puternică de săgeți le-am blocat drumul. Apoi, datorită acordării binecuvântării, Daityas s-au susținut cu ușurință pe acel oraș aerian nepământesc, care se întindea pe cer, mergând oriunde doreau și asemănându-se cu soarele. Și acum (orașul) a intrat pe pământ și acum s-a ridicat în sus; și uneori mergea pe un drum sinuos, iar alteori se scufunda în apă. La aceasta, O, învingător al dușmanilor, am atacat acel oraș puternic, mergând oriunde doream și asemănându-mă cu Amaravati. Și, O, cel mai bun dintre Bharatas, am atacat orașul care îi adăpostea pe acei fii ai lui Diti, cu o mulțime de săgeți, etalând arme celeste. Și lovit și distrus de săgețile de fier trase de mine, orașul Asurilor, O, rege, a căzut pe pământ. Și ei, răniți de săgețile mele de fier care aveau viteza tunetului, au început, O, monarhule, să se miște, împinși de destin. Apoi, urcând la cer, Matali, ca și cum ar fi căzut în față, a coborât repede pe pământ, pe acel car de strălucire solară. Apoi, O, Bharata, m-au înconjurat șaizeci de mii de care aparținând celor furioși, dornici să se lupte cu mine. Și cu săgeți ascuțite, împodobite cu pene de vultur, am distrus acele (care). La aceasta, gândindu-se: „Aceste oștiri ale noastre sunt incapabile de a fi învinse de muritori”, s-au angajat în conflict, asemenea valurilor mării. Atunci am început treptat să fixez (pe coardă) arme nepământești. La aceasta, mii de arme (trase) de acei călăreți de car minunat războinici, s-au opus treptat armelor mele nepământești și pe câmp am văzut sute și mii de (demoni) puternici alergând pe carele lor, în diverse manevre. Și fiind înzestrați cu zale pestrițe și stindarde și ornamente diverse, mi-au încântat mintea. Și în conflict nu am putut să-i rănesc cu ploaia de săgeți, dar nici ei nu m-au rănit. Și fiind chinuit de acei nenumărați, echipați cu arme și pricepuți în luptă, am suferit în acea întâlnire puternică și o teamă teribilă m-a cuprins. Atunci, adunându-mi energiile în luptă, m-am închinat zeului zeilor, Raudra, și am spus: „Fie ca bunăstarea să însoțească toate ființele!” Am fixat acea armă puternică care, celebrată sub numele de *Raudra*, este distrugătoarea tuturor dușmanilor. Apoi am văzut o persoană de sex masculin cu trei capete, nouă ochi, trei fețe și șase brațe. Și părul său ardea ca focul sau soarele. Și, O, ucigaș al dușmanilor, ca îmbrăcăminte, el avea șerpi puternici, care își scoteau limbile. Și zicând: O, cel mai bun dintre Bharati, *Raudra*, cel înfricoșător și etern, eu, fiind lipsit de teamă, am pus-o pe *Gandiva*; și, închinându-mă lui Sarva, cel cu trei ochi și cu energie nemăsurată, am lansat (arma), cu scopul de a-i învinge pe cei mai de seamă dintre Danavi, O, Bharata. Și, O, stăpân al oamenilor, de îndată ce a fost aruncată, au apărut pe scenă cu miile, forme de cerbi, de lei, de tigri, de urși și de bivoli, de șerpi, de vaci, de *sarabhas*, de elefanți, de maimuțe în mulțimi, de tauri și de mistreți, pisici, câini, spectre, toți Bhurundas, vulturi, Garudas, chamaras, toți leoparzii, munții, mările, ființele celeste, înțelepții, toți Gandharvas, fantomele cu Yakshas, cei care urăsc zeii, (Asuras), și de Guhyakas pe câmp, și de Nairitas și de rechini cu gură de elefant, și de bufnițe, și de ființe având forma peștilor și a cailor, și de ființe purtând săbii și diverse alte arme, și de Rakshasas mânuind buzdugane și bâte. Și când arma aceea a fost aruncată, întregul univers s-a umplut de aceste ființe, precum și de multe altele, având forme diverse. Și, răniți în repetate rânduri de ființe cu înfățișări diverse, cu bucăți de carne, grăsime, oase și măduvă pe corp, unele având trei capete, altele patru colți, altele patru guri și altele patru brațe, Danavașii au fost distruși. Și atunci, O, Bharata, într-o clipă i-am ucis pe toți acei Danava, cu alte roiuri de săgeți compuse din esența pietrei, arzând ca focul sau soarele și având puterea fulgerului. Și, văzându-i tăiați de *Gandiva*, lipsiți de viață și aruncați din cer, m-am închinat din nou acelui zeu — Distrugătorul Tripura. Și, văzându-i pe cei împodobiți cu ornamente nepământești, zdrobiți de armă, *Raudra*, vizitiul celor cerești, a simțit cea mai mare bucurie. Și după ce a fost martor la realizarea acestei fapte de neînțeles, imposibil de realizat chiar și de către zeii înșiși, Matali, vizitiul lui Sakra, mi-a adus omagiu; și, mulțumit, cu mâinile împreunate, a rostit aceste cuvinte: Fapta pe care ai realizat-o este imposibil de realizat chiar și de zei, ba mai mult, în

luptă, nici măcar stăpânul celor cereşti nu poate realiza această faptă. Tu, O, eroule, ai distrus cu propria ta vitejie şi cu energia ascetismului tău puternica cetate zburătoare, imposibil de distrus de zei şi de *Asuri*." Şi când acea cetate aeriană a fost distrusă, şi când şi Danava au fost ucişi, soţiile lor, scoţând strigăte de durere, asemenea păsărilor Kurari, cu părul răvăşit, au ieşit din cetate. Şi plângând pentru fiii, fraţii şi taţii lor, au căzut la pământ şi au plâns cu accente de durere. Şi fiind private de stăpânii lor, şi-au bătut pieptul, ghirlandele şi podoabele lor căzând. Iar acel oraş al Danavas, care arăta ca oraşul Gandharvas, plin de lamentaţii şi lovit de durere şi suferinţă, lipsit de graţie, asemenea unui lac lipsit de elefanţi sau unei păduri lipsite de copaci şi de stăpâni, nu mai părea frumos, ci dispăru, ca un oraş construit din nori. Şi când am îndeplinit sarcina, Matali m-a dus imediat de pe câmpul de luptă, cu spiritul plin de bucurie, la lăcaşul stăpânului celeştilor. Şi după ce i-am ucis pe acei puternici *Asura*, am distrus Hiranyapura şi i-am ucis şi pe Nivata-Kavacha, am ajuns la Indra. Şi, O, tu, cel extrem de strălucitor, aşa cum s-a întâmplat, Matali i-a povestit în detaliu lui Devendra întreaga mea realizare. Şi, împreună cu Marutas, auzind de distrugerea Hiranyapurei, de neutralizarea iluziei şi de uciderea în luptă a puternicilor Nivata-kavachas, prosperul divin Purandara cu o mie de ochi a fost foarte mulţumit şi a exclamat: „Bravo! Bravo!" Şi regele celor cereşti, împreună cu ceilalţi cereşti, aplaudându-mă din nou şi din nou, mi-au spus aceste cuvinte dulci: „Tu ai realizat o ispravă imposibil de realizat de către zei şi Asuri. Şi, O, Partha, ucigându-mi puternicii duşmani, ai plătit taxa de învăţător. Şi, O, Dhananjaya, astfel, în luptă, vei rămâne întotdeauna calm şi vei folosi armele fără greş, şi niciunul dintre celeştii, Danavas, Rakshasas, Yakshas, Asuras, Gandharvas, păsări şi şerpi nu-ţi vor sta în cale în luptă. Şi, O, Kaunteya, cucerind-o chiar şi cu puterea braţelor tale, fiul lui Kunti, Yudhishthira, va domni peste pământ."

SECŢIUNEA CLXXIII

Arjuna a continuat: Atunci, plin de încredere, suveranul celor cereşti, considerându-mă ca fiind al său, mi-a spus aceste cuvinte, în timp ce eu eram rănit de săgeţi: „Toate armele cereşti, O, Bharata, sunt cu tine, aşa că niciun om de pe pământ nu va putea să te învingă. Şi, O, fiu, când eşti pe câmpul de luptă, Bhishma şi Drona şi Kripa şi Karna şi Sakuni, împreună cu alţi Kshatriya, nu vor fi egali nici măcar cu o şaisprezecime din tine." Şi domnul Maghavan mi-a dăruit această ghirlandă de aur şi această cochilie, *Devadatta*, cu urlete puternice, precum şi armura sa cerească impenetrabilă şi capabilă să protejeze corpul. Şi Indra însuşi mi-a pus pe cap această diademă. Iar Sakra mi-a dăruit aceste veşminte şi ornamente nepământeşti, elegante şi rare. În acest fel, O, rege, (cuvenit) onorat, am locuit cu încântare în lăcaşul sacru al lui Indra, împreună cu copiii Gandharvas. Apoi, mulţumit, Sakra, împreună cu celeştii, mi s-a adresat, spunând: „O, Arjuna, a sosit timpul plecării tale; fraţii tăi s-au gândit la tine". Astfel, O, Bharata, amintindu-mi de disensiunile apărute din cauza acelui joc de noroc, am petrecut, O, rege, acei cinci ani în lăcaşul lui Indra. Apoi am venit şi te-am văzut înconjurat de fraţii noştri pe vârful acestui lanţ muntos inferior al Gandhamadana."

Yudhishthira a spus: O, Dhananjaya, norocul a făcut ca tu să obţii armele; norocul a făcut ca tu să-l adori pe stăpânul nemuritorilor. O, învingător al duşmanilor, norocul a făcut ca divinul Sthanu împreună cu zeiţa să ţi se fi arătat şi să fi fost mulţumiţi de tine în luptă, O, tu, cel fără păcat; norocul a făcut ca tu să te fi întâlnit cu Lokapalas, O, cel mai bun dintre Bharatas. O, Partha, norocul a făcut ca noi să prosperăm; şi norocul a făcut ca tu să te întorci. Astăzi consider că întregul pământ încoronat cu oraşe a fost deja cucerit şi că fiii lui Dhritarashtra au fost deja supuşi. Acum, O, Bharata, sunt curios să văd acele arme celeste cu care ai ucis pe puternicul *Nivata-Kavachas*.

Atunci Arjuna a spus: Mâine dimineaţă vei vedea toate armele celeste cu care i-am ucis pe ferocii *Nivata-Kavachas*.

Vaisampayana a spus: După ce a povestit (faptele legate de) sosirea sa, Dhananjaya a petrecut noaptea acolo, împreună cu toţi fraţii săi.

SECȚIUNEA CLXXIV

Vaisampayana a continuat: Și când noaptea a trecut, Yudhishthira cel drept s-a ridicat și, împreună cu frații săi, și-a îndeplinit îndatoririle necesare. Apoi i-a vorbit lui Arjuna, bucuria mamei sale, spunând: „O, Kaunteya, arată-mi armele cu care i-ai învins pe Danavi”. Atunci, O, rege, extrem de puternicul Dhananjaya, fiul lui Pandu, practicând cu strictețe puritatea extremă, i-a arătat acele arme, O, Bharata, care îi fuseseră dăruite de către cei cerești. Dhananjaya, așezat pe pământ, ca pe un car, care avea muntele ca stâlp, baza axului și un grup de bambuși frumoși ca stâlp de susținere, arăta strălucitor în armura sa cerească de mare strălucire, a luat arcul său *Gandiva* și cochilia dată de zei și a început să arate acele arme cerești în ordine. Și pe măsură ce acele arme celeste erau așezate, Pământul, apăsat de picioarele (lui Arjuna), a început să tremure cu (copacii) săi; iar râurile și marea puternică s-au agitat; și stâncile s-au despicat; și aerul s-a liniștit. Și soarele nu mai strălucea; și focul nu mai ardea; și în niciun fel *Vedele* celor născuți de două ori nu mai străluceau. Și, O, Janamejaya, creaturile care populau interiorul pământului, fiind afectate, s-au ridicat și l-au înconjurat pe Pandava, tremurând cu mâinile împreunate și cu fețele contorsionate. Și fiind arși de acele arme, ei l-au implorat pe Dhananjaya (să le cruțe viețile). Atunci Brahmarshis, Siddhas, Maharshis și ființele mobile — toate acestea au apărut (pe scenă). Și cei mai importanți Devarshis, celeștii, Yakshas, Rakshasas, Gandharvas, triburile înaripate și (alte) ființe care străbat cerul — toate acestea au apărut (pe scenă). Și Marele Părinte și toți Lokapalas și divinul Mahadeva au venit acolo, împreună cu adepții lor. Apoi, O, mare rege, purtând flori pestrițe nepământești, Vayu (zeul vântului) a început să le împrăștie în jurul Pandava. Și trimiși de către cei cerești, Gandharvas au cântat diverse balade; și, O, monarhule, o mulțime de Apsaras au dansat (acolo). În acel moment, O, rege, trimis de către cei cerești, Narada a sosit (acolo) și i s-a adresat lui Partha cu aceste cuvinte dulci: „O, Arjuna, Arjuna, nu descărca armele cerești. Acestea nu ar trebui niciodată folosite când nu există un obiect (potrivit). Și când există un obiect (prezent), ele nu ar trebui niciodată aruncate, cu excepția cazului în care cineva este foarte presat; pentru că, O, fiu al Kurus, a folosi armele (fără ocazie) este plin de mare rău. Și, O, Dhananjaya, păstrarea corespunzătoare a acestor arme puternice, așa cum ți s-a învățat, va contribui fără îndoială la puterea și fericirea ta. Dar dacă nu sunt păstrate corespunzător, ele, O, Pandava, vor deveni instrumentul distrugerii celor trei lumi. Așadar, nu ar trebui să mai acționezi în acest fel. O, Ajatasatru, și tu vei vedea aceste arme, când Partha le va folosi pentru a-ți zdrobi dușmanii în luptă.”

Vaisampayana a continuat: După ce l-au împiedicat pe Partha, nemuritorii, împreună cu ceilalți care veniseră acolo, s-au dus fiecare la locul său, O, cel mai de seamă dintre oameni. Și, O, Kaurava, după ce au plecat cu toții, Pandavii au început să locuiască plăcut în aceeași pădure, împreună cu Krishna.

SECȚIUNEA CLXXV

Janamejaya a spus: Când acel erou de seamă, priceput în arta războiului, s-a întors din lăcașul ucigașului lui Vritra, ce au făcut fiii lui Pritha în compania războinicului Dhananjaya?

Vaisampayana a spus: În compania acelui erou egal cu Indra, Arjuna — cel mai de seamă dintre oameni — s-a distrat în grădinile de plăceri ale stăpânului comorilor (situate) în acele păduri de pe acel munte romantic și excelent. Și privind acele grădini de plăceri fără egal și variate, pline de copaci diverși, acel șef al oamenilor, Kiriti, mereu preocupat de arme, a cutreierat liber, cu arcul în mână. Și, după ce au obținut o reședință prin harul regelui Vaisravana, acei fii ai unui suveran nu s-au preocupat de prosperitatea oamenilor. Și, O, rege, acea perioadă a vieții lor a trecut în pace. Și, având pe Partha în compania lor, au petrecut acolo patru ani ca și cum ar fi fost o singură noapte. Și, pe măsură ce Pandavii trăiau în pădure, (acești patru ani) și cei șase anteriori, în număr de zece, au trecut lin pentru ei.

Apoi, așezându-se în fața regelui, fiul vehement al zeului Vântului, împreună cu Jishnu și

eroicii gemeni, asemenea stăpânului celeștilor, s-au adresat cu sinceritate regelui cu aceste cuvinte benefice și plăcute. „Doar pentru a-ți îndeplini promisiunea și pentru a-ți promova interesele, O, rege al Kurus, renunțând la pădure, nu mergem să-l ucidem pe Suyodhana împreună cu toți adepții săi. Deși merităm fericirea, totuși am fost privați de ea. Și acesta este al unsprezecelea an în care (în această stare) trăim (în pădure). Și de acum înainte, înșelându-l pe cel cu mintea și caracterul rău, vom trăi cu ușurință perioada în care nu vom fi descoperiți. Și la porunca ta, O, monarhule, fără teamă, am cutreierat pădurile, renunțând la onoarea noastră. Fiind tentați de reședința noastră din vecinătate, ei (dușmanii noștri) nu vor crede că ne-am mutat într-un tărâm îndepărtat. Și după ce am trăit acolo nedescoperiți timp de un an și ne-am răzbunat pe acel om rău, Suyodhana, împreună cu adepții săi, îl vom înlătura cu ușurință pe cel mai rău dintre oameni, ucigându-l și recâștigându-ne regatul. De aceea, O, Dharmaraja, coboară pe pământ. Căci, O, rege, dacă vom locui în această regiune asemănătoare cu raiul, vom uita durerile noastre. În acest caz, O, Bharata, faima ta, asemenea unei flori parfumate, va dispărea din lumile mobile și imobile. Câștigând acel regat al șefilor Kuru, vei putea obține (mare glorie) și vei putea aduce diverse sacrificii. Ceea ce primești de la Kuvera, tu, O, cel mai de seamă dintre oameni, vei putea obține oricând. Acum, O, Bharata, îndreaptă-ți mintea spre pedepsirea și distrugerea dușmanilor care au comis fărădelegi. O, rege, chiar și cel care mânuiește fulgerul este incapabil să-ți facă față. Și, preocupat de bunăstarea ta, el, având ca țintă pe Suparna (Krishna), precum și pe nepotul lui Sini (Satyaki), nu simte niciodată durere, chiar și atunci când se luptă cu zeii, O, Dharmaraja. Și Arjuna este de neegalat în putere, la fel și eu, O, cel mai bun dintre regi. Și așa cum Krishna, împreună cu Yadava, este preocupat de bunăstarea ta, la fel sunt și eu, O, cel mai important dintre monarhi, și eroicii gemeni pricepuți în război. Și întâlnind inamicul, noi, având ca obiectiv principal obținerea de către tine a bogăției și prosperității, îi vom distruge.”

Vaisampayana a continuat: Apoi, după ce a aflat intenția lor, fiul magnanim și excelent al lui Dharma, versat în religie și profit, și de o vitejie nemăsurată, a ocolit reședința lui Vaisravana. Iar Yudhishthira cel drept, după ce și-a luat rămas bun de la palate, râuri, lacuri și toți Rakshasas, s-a uitat spre drumul pe care venise (acolo). Apoi, privind și muntele, cel cu sufletul înalt și mintea pură a implorat acel munte, spunând: „O, cel mai înalt dintre munți, fie ca eu, împreună cu prietenii mei, după ce îmi voi fi îndeplinit sarcina, îmi voi fi ucis dușmanii și îmi voi fi recâștigat regatul, să te revăd, practicând austerități cu sufletul supus”. Și la aceasta s-a hotărât. Și însoțit de frații săi mai mici și de brahmani, stăpânul Kurus a pornit chiar pe acel drum. Iar Ghatotkacha, împreună cu urmașii săi, a început să-i poarte peste cascadele muntelui. Și când au pornit, marele înțelept Lomasa, sfătuindu-i ca un tată pe fiul său, cu inima veselă, s-a dus la lăcașul sacru al locuitorilor cerului. Apoi, sfătuiți și de Arshtishena, acei primi dintre oameni, Parthas, au plecat singuri, admirând *tirthas* și schituri romantice și alte lacuri mărețe.

SECȚIUNEA CLXXVI

Vaisampayana a spus: Când au părăsit căminul lor fericit din frumosul munte plin de cascade, cu păsări, elefanți din cele opt colțuri ale lumii și servitorii supranaturali ai lui Kuvera (ca locuitori ai acestuia), toată fericirea i-a părăsit pe acești oameni de seamă din neamul lui Bharata. Dar mai târziu, când au zărit muntele preferat al lui Kuvera, Kailasa, care arăta ca niște nori, bucuria acelor eroi de seamă ai neamului Bharata a devenit foarte mare. Și acei eroici oameni, echipați cu săbii și arcuri, au pornit mulțumiți, privind înălțimile și defileurile, vizuinele leilor și podurile stâncoase și nenumăratele cascade și câmpii, în diferite locuri, precum și alte păduri mari locuite de nenumărate căprioare, păsări și elefanți. Și au dat peste păduri frumoase, râuri, lacuri, peșteri și caverne montane; iar acestea deveneau frecvent, zi și noapte, locuința acelor oameni mari. Și după ce au locuit în tot felul de locuri inaccesibile și au traversat Kailasa, de o măreție de neconceput, au ajuns la excelenta și nemaipomenit de frumoasa mănăstire a lui Vrishaparba. Și întâlnindu-l pe regele Vrishaparba și fiind primiți de acesta, ei s-au eliberat de depresie și apoi i-au povestit cu acuratețe și în detaliu lui Vrishaparba povestea șederii lor în munți. Și după ce au

petrecut o noapte plăcută în lăcașul său sacru frecventat de zei și Maharshi, acei mari războinici au pornit fără probleme spre copacul de jujube numit Visala și s-au instalat acolo. Apoi, toți acei oameni mărinimoși, ajungând la locul lui Narayana, au continuat să trăiască acolo, lipsiți de orice tristețe, contemplând lacul preferat al lui Kuvera, frecventat de zei și Siddhas. Și privind acel lac, acei oameni de seamă, fiii lui Pandu, au traversat acel loc, renunțând la orice durere, la fel cum fac brahmanii *rishi* imaculați atunci când ajung să locuiască în grădinile Nandana. Apoi, toți acei războinici, după ce au trăit fericiți la Badari timp de o lună, au pornit spre regatul lui Suvahu, regele Kiratas, urmând același drum pe care veniseră. Și traversând regiunile dificile ale Himalaya, țările Chinei, Tukhara, Darada și toate climatele Kulinda, bogate în comori de bijuterii, acei războinici au ajuns în capitala lui Suvahu. Și auzind că acei fii și nepoți ai regilor ajunseseră cu toții în regatul său, Suvahu, plin de bucurie, a înaintat (pentru a-i întâmpina). Apoi, cei mai buni dintre Kuru l-au întâmpinat și ei. Și întâlnindu-l pe regele Suvahu, și fiind însoțiți de toți vizitii lor, cu Visoka în frunte, și de însoțitorii lor, Indrasena și alții, precum și de supraveghetorii și servitorii bucătăriei, au rămas acolo confortabil pentru o noapte. Apoi, luând toate carele și vizitii și concediindu-l pe Ghatotkacha împreună cu adepții săi, s-au îndreptat spre monarhul munților din vecinătatea Yamuna. În mijlocul muntelui, bogat în cascade și cu versanți și vârfuri de culoare gri și portocaliu, acoperite cu un strat de zăpadă, acei războinici au găsit marea pădure Visakhayupa, asemănătoare pădurii Chitraratha și locuită de mistreți și diverse specii de cerbi și păsări, și au făcut-o casa lor. Dependenți de vânătoare ca ocupație principală, fiii lui Pritha au locuit pașnic în acea pădure timp de un an. Acolo, într-o peșteră a muntelui, Vrikodara, cu inima îndurerată de distragere și durere, a dat peste un șarpe de o forță uriașă, chinuit de foame și cu o înfățișare fioroasă, ca însăși moartea. În această situație critică, Yudhishthira, cel mai bun dintre oamenii pioși, a devenit protectorul lui Vrikodara și el, cu puterea sa infinită, l-a eliberat pe Bhima, al cărui corp fusese strâns cu putere de șarpe cu coada sa. Și când a sosit al doisprezecelea an al șederii lor în păduri, acei descendenți ai neamului Kuru, strălucind în splendoare și angajați în ascetism, dedicați întotdeauna în principal practicii tirului cu arcul, s-au îndreptat cu veselie din acea pădure asemănătoare cu Chitraratha către marginile deșertului și, dorind să locuiască lângă Saraswati, s-au dus acolo și de pe malurile acelui râu au ajuns la lacul Dwaitabana. Apoi, văzându-i intrând în Dwaitabana, locuitorii acelui loc, angajați în asceză, ritualuri religioase și exerciții de autocontrol, precum și în meditație profundă și devotați, și care se hrăneau cu lucruri măcinate cu piatra (din lipsă de dinți), după ce au procurat rogojini și vase pentru apă, au avansat pentru a-i întâmpina. Sfântul smochin, rudaraksha, rohitaka, trestia și jujuba, catechu, sirisha, bel și inguda, karira, pilu și sami creșteau pe malurile Saraswati. Rătăcind cu mulțumire în (vecinătatea) Saraswati, care era, ca să zicem așa, casa celor cerești și (stațiunea) preferată a Yakshas, Gandharvas și Maharshis, acei fii ai regilor trăiau acolo în fericire.

SECȚIUNEA CLXXVII

Janamejaya a spus: Cum se face, O, înțeleptule, că Bhima, cu puterea sa nemaipomenită și cu forța a zece mii de elefanți, a fost cuprins de panică la vederea acelui șarpe? Tu l-ai descris pe ucigașul dușmanilor săi ca fiind consternat și îngrozit de frică, chiar pe el, care, luptând la lacul de lotuși (al lui Kuvera), a devenit distrugătorul Yakshas și Rakshasas și care, cu mândrie sfidătoare, l-a provocat la un duel pe fiul lui Pulastya, distribuitorul tuturor bogățiilor. Doresc să aud asta (de la tine); curiozitatea mea este într-adevăr mare.

Vaisampayana a continuat: O, rege, după ce au ajuns la schitul regelui Vrishaparva, în timp ce acei războinici teribili trăiau în diverse păduri minunate, Vrikodara, rătăcind după bunul său plac, cu arcul în mână și înarmat cu o sabie, a găsit acea pădure frumoasă, frecventată de zei și Gandharvas. Apoi a zărit (câteva) locuri încântătoare în munții Himalaya, frecventate de Devarshis și Siddhas și locuite de o mulțime de Apsaras, răsunând ici și colo de (ciripitul) păsărilor — chakora, chakrabaka, jibajibaka și cucul și Bhringaraja, și abundând în copaci umbroși, moi la atingerea zăpezii și plăcuți ochiului și minții, și purtând fructe și flori perene. Și a văzut pâraie de munte cu ape strălucitoare ca *lapis lazuli* și cu zeci de mii de rațe și lebede albe ca zăpada și cu

păduri de copaci deodar care formau (ca să zicem așa) o capcană pentru nori; și cu păduri de tugna și kalikaya, intercalate cu copaci de santal galben. Și el, cu puterea sa nemaipomenită, în urmărirea vânatului, cutreiera câmpurile întinse și pustii ale muntelui, străpungând vânatul cu săgeți neotrăvite. În acea pădure, faimosul și puternicul Bhimasena, care avea puterea a o sută de elefanți, a ucis (mulți) mistreți mari, cu forța (brațelor sale). Dotat cu o vitejie teribilă și o forță uriașă, puternic ca un leu sau un tigru, capabil să reziste la o sută de oameni, cu brațe lungi și cu puterea a o sută de elefanți, el a ucis multe antilope, mistreți și bivoli. Și ici și colo, în acea pădure, a smuls copaci cu rădăcină cu rădăcină, cu mare violență, și i-a rupt, făcând pământul, pădurile și locurile (înconjurătoare) să răsune. Apoi, strigând și călcând în picioare vârfurile munților, făcând pământul să răsune cu urletele sale, lovindu-și brațele, scoțând strigătul de război, bătând din palme și aplaudând, Bhimasena, scutit de decădere, mereu mândru și fără teamă, sărea iar și iar prin pădure. Auzind strigătele lui Bhimasena, lei puternici și elefanți de o forță uriașă și-au părăsit vizuinele, speriați. Și în aceeași pădure, el se plimba fără teamă în căutarea vânatului; și, asemenea locuitorilor pădurii, cel mai viteaz dintre oameni, puternicul Bhimasena, rătăcea pe jos prin acea pădure. Și el pătrundea în vasta pădure, strigând urlete ciudate și îngrozind toate creaturile, înzestrat cu forță și vitejie. Și atunci, îngroziți, șerpii s-au ascuns în peșteri, dar el, ajungându-i din urmă cu promptitudine, i-a urmărit încet. Apoi, puternicul Bhimasena, asemenea Domnului Celeștilor, a văzut un șarpe de proporții colosale, care trăia într-una din fortărețele muntelui și acoperea (întreaga) peșteră cu corpul său și făcea părul să se ridice (de frică). Avea corpul uriaș întins ca un deal, poseda o forță gigantică, corpul său era pătat cu pete și avea o culoare (galbenă) asemănătoare cu turmericul și o gură adâncă de culoarea cuprului, în formă de peșteră, prevăzută cu patru dinți; și, cu ochii strălucitori, își lingea constant colțurile gurii. Era teroarea tuturor ființelor vii și arăta ca imaginea distrugătorului Yama; și, cu șuieratul respirației sale, zăcea ca și cum ar fi mustrat (un intrus). Văzând că Bhima se apropia atât de mult de el, șarpele s-a înfuriat brusc și l-a apucat violent pe Bhimasena. Apoi, datorită binecuvântării primite de șarpe, Bhimasena, cu corpul în strânsoarea șarpelui, și-a pierdut instantaneu cunoștința. De neegalat de către alții, puterea brațelor lui Bhimasena era egală cu puterea a zece mii de elefanți la un loc. Dar Bhima, de mare vitejie, fiind astfel învins de șarpe, tremura încet și era incapabil să se miște. Și cel cu brațe puternice și umeri de leu, deși poseda o forță de mii de elefanți, totuși, prins de șarpe și copleșit de puterea binecuvântării, și-a pierdut toată forța. S-a luptat cu înverșunare să se elibereze, dar nu a reușit în niciun fel să învingă acest (șarpe).

SECȚIUNEA CLXXVIII

Vaisampayana a continuat: Și puternicul Bhimasena, ajuns astfel sub puterea șarpelui, s-a gândit la puterea și măreția acestuia și i-a spus: „Te rog, șarpe, spune-mi cine ești. Și, O, cel mai mare dintre reptile, ce vei face cu mine? Eu sunt Bhimasena, fiul lui Pandu, și al doilea după naștere după Yudhishthira cel drept. Și fiind înzestrat cu puterea a zece mii de elefanți, cum ai reușit să mă învingi? În luptă am întâlnit și am ucis nenumărați lei, tigri, bivoli și elefanți. Și, O, cel mai bun dintre șerpi, puternicii Rakshasas și Pisachas și Nagas nu pot rezista forței brațelor mele. Ești posedat de vreo magie sau ai primit vreo binecuvântare, încât, deși m-am străduit, am fost învins de tine? Acum sunt convins că puterea oamenilor este falsă, căci, O, șarpe, tu ai învins puterea atât de mare a oamenilor.”

Vaisampayana a continuat: Când eroicul Bhima, cu faptele sale nobile, a spus aceasta, șarpele l-a prins și l-a încolăcit cu tot corpul său, supunându-l astfel pe cel cu ținta puternică și eliberându-i doar brațele pline, șarpele a rostit aceste cuvinte: „Din fericire, fiind eu însumi flămând, după mult timp, zeii te-au destinat astăzi să fii hrana mea; pentru că viața este prețioasă pentru orice ființă încarnată, ar trebui să-ți povestesc cum am ajuns să am această formă de șarpe. Ascultă, O, cel mai bun dintre cei pioși, am ajuns în această situație din cauza mâniei Maharhis. Acum, dorind să scap de blestem, îți voi povesti totul despre asta. Ai auzit, fără îndoială, de înțeleptul regal, Nahusha. El era fiul lui Ayu și continuatorul liniei strămoșilor tăi. Chiar eu sunt

acela. Pentru că i-am jignit pe brahmani, prin blestemul lui Agastya, am ajuns în această situație. Tu ești rudă cu mine și ești frumos de privit, așa că nu ar trebui să fii ucis de mine, dar astăzi te voi devora! Privește dispensa Destinului! Și fie că este un bivol sau un elefant, niciunul care nu ajunge în raza mea de acțiune în a șasea parte a zilei nu poate scăpa, O, cel mai bun dintre oameni. Și, O, cel mai bun dintre Kuru, tu nu ai fost prins de un animal de rang inferior, care are doar forță, ci acest lucru s-a întâmplat doar datorită binecuvântării pe care am primit-o. În timp ce cădeam rapid de pe tronul lui Sakra, așezat în fața palatului său, i-am spus acelui înțelept venerabil (Agastya): «Eliberează-mă de acest blestem». Atunci, plin de compasiune, acel energic mi-a spus: «O, rege, vei fi eliberat după trecerea unui timp». Apoi am căzut pe pământ (ca un șarpe), dar amintirea mea (din viața anterioară) nu m-a părăsit. Și, deși este atât de veche, încă îmi amintesc tot ce s-a spus. Și înțeleptul mi-a spus: «Persoana care cunoaște relația dintre suflet și Ființa Supremă va fi în măsură să răspundă la întrebările tale și te va elibera. Și, O, rege, ființele puternice, superioare ție, vor pierde imediat puterea lor, dacă le vei prinde». Am auzit aceste cuvinte ale celor milostivi, care se simțeau atașați de mine. Apoi brahmanii au dispărut. Astfel, O, tu, cel strălucitor, devenind un șarpe, eu, săvârșind fapte extrem de păcătoase, trăiesc în iadul necurat, așteptând momentul (stabilit).” Bhimasena, cel cu brațele puternice, s-a adresat șarpelui, spunând: „Nu sunt supărat, O, șarpe puternic, și nici nu mă învinovățesc. Căci, în ceea ce privește fericirea și nefericirea, oamenii au uneori puterea de a le aduce și de a le alunga, iar alteori nu. De aceea, nu trebuie să ne tulburăm mintea. Cine poate învinge destinul prin efortul propriu? Consider că destinul este suprem, iar efortul propriu este inutil. Lovit de soarta destinului, pierzând vitejia brațelor mele, iată-mă astăzi căzut în această stare fără un motiv evident. Dar astăzi nu mă întristez atât de mult pentru moartea mea, cât pentru frații mei, lipsiți de regatul lor și exilați în pădure. Acest Himalaya este inaccesibil și abundă în Yakshas și Rakshasas, iar căutându-mă, ei vor fi distrași. Auzind că am fost ucis, (frații mei) vor renunța la orice efort, pentru că, fideli promisiunii, au fost până acum controlați de vorbele mele dure, eu dorind să câștig regatul. Sau inteligentul Arjuna (singur), versat în toate științele și incapabil să fie învins de zei, Rakshasas și Gandharvas, nu va fi afectat de durere. Acel puternic și extrem de puternic este capabil să-i doboare rapid chiar și pe cei cerești. Ce să spun despre fiul lui Dhritarashtra, care joacă înșelător, detestat de toți oamenii și plin de mândrie și ignoranță! Și, de asemenea, mă întristez pentru biata mea mamă, afectuoasă cu fiii ei, care este mereu preocupată de măreția noastră într-o măsură mai mare decât cea atinsă de dușmanii noștri. O, șarpe, dorința pe care o avea acea persoană abandonată în mine va fi în zadar ca urmare a distrugerii mele. Și înzestrați cu bărbăție, gemenii Nakula și Sahadeva, care își urmează fratele mai mare (pe mine) și sunt mereu protejați de puterea brațelor mele, vor fi, din cauza distrugerii mele, deprimați și lipsiți de vitejia lor, și loviți de durere. Asta este ceea ce gândesc.” În acest fel, Vrikodara s-a lamentat abundent. Și fiind legat de corpul șarpelui, nu se putea mișca.

Pe de altă parte, fiul lui Kunti, Yudhishthira, (văzând) și reflectând asupra semnelor de rău îngrozitoare, s-a alarmat. Îngroziți de flăcările de la orizont, șacalii care se aflau în dreapta acelui eremit au început să urle înfricoșător și de rău augur. Și urâții Vartika, cu aspect înfricoșător, având o singură aripă, un singur ochi și un singur picior, au fost văzuți vomitând sânge, cu fața spre soare. Și vântul a început să sufle uscat și violent, atrăgând nisip. Și în dreapta, toate animalele și păsările au început să strige. Iar în spate, corbii negri strigau: „Plecați! Plecați!” Și, în câteva clipe, brațul drept al lui Yudhishthira a început să se zbată, iar pieptul și piciorul stâng i s-au cutremurat (de la sine). Și, indicând răul, ochiul stâng i s-a contractat spasmodic. Atunci, O, Bharata, inteligentul și dreptul Yudhishthira, deducând că o mare calamitate era iminentă, a întrebat-o pe Draupadi: „Unde este Bhima?” Atunci Panchali spuse că Vrikodara plecase de mult. Auzind aceasta, puternicul rege a plecat împreună cu Dhaumya, după ce i-a spus lui Dhananjaya: „Tu trebuie să o protejezi pe Draupadi”. De asemenea, le-a poruncit lui Nakula și Sahadeva să protejeze brahmanii. Ieșind din schit, lordul, fiul lui Kunti, urmând urmele lui Bhimasena, a început să-l caute în acea pădure uriașă. Și ajungând în est, a găsit conducători puternici ai turmelor de elefanți (uciși) și a văzut pământul marcat cu urmele lui Bhima. Apoi, văzând mii de cerbi și sute de lei zăcând în pădure, regele și-a stabilit traseul. Și pe drum erau împrăștiați copaci doborâți de vântul provocat de

coapsele acelui erou înzestrat cu viteza vântului, în timp ce se năpustea după cerbi. Și mergând mai departe, ghidat de acele urme, către un loc plin de vânturi uscate și abundând în plante fără frunze, sărat și lipsit de apă, acoperit cu plante spinoase și presărat cu pietriș, cioturi și arbuști, greu accesibil, denivelat și periculos, el l-a văzut într-o peșteră din munte pe fratele său mai mic, nemișcat, prins în pliurile acelui șarpe de frunte.

SECȚIUNEA CLXXIX

Vaisampayana a continuat: Yudhishthira, găsindu-și iubitul frate încolăcit de corpul șarpelui, a rostit aceste cuvinte: „O, fiu al lui Kunti, cum ai ajuns în această nenorocire! Și cine este acest șarpe, cel mai bun dintre șerpi, având un corp ca un munte?” Bhimasena a răspuns: „O, venerabile, această ființă puternică m-a prins pentru a mă mânca. El este înțeleptul regal Nahusha, care trăiește sub forma unui șarpe.” Yudhishthira a spus: „O, tu, cel cu viață lungă, eliberează-l pe fratele meu de neînvins; îți vom da altă hrană care îți va potoli foamea.” Șarpele a spus: „Am pentru hrană chiar și pe acest fiu al unui rege, care a venit de bunăvoie în gura mea. Pleacă. Nu ar trebui să rămâi aici. (Dacă rămâi aici) și tu vei fi hrana mea mâine. O, tu, cel cu brațele puternice, așa este hotărât în ceea ce mă privește, că cel care vine la mine devine hrana mea, iar tu ești în teritoriul meu. După mult timp, l-am prins pe fratele tău mai mic ca hrană; nu-l voi lăsa să scape; nici nu-mi place să am altă hrană.” Atunci Yudhishthira a spus: „O, șarpe, fie că ești un zeu, un demon sau un Uraga, spune-mi adevărul, Yudhishthira te întreabă, de ce, O, șarpe, l-ai luat pe Bhimasena? Prin ce vei obține satisfacție, O, șarpe, și ce hrană îți voi da? Și cum îl poți elibera? Șarpele a spus: „O, tu, cel fără păcat, eu am fost strămoșul tău, fiul lui Ayu și al cincilea descendent al Lunii. Și am fost un rege celebrat sub numele de Nahusha. Și prin sacrificii și ascetism și studiul *Vedelor* și stăpânirea de sine și vitejie, am dobândit o stăpânire permanentă asupra celor trei lumi. Și când am obținut această stăpânire, mândria m-a cuprins. Și mii de brahmani erau angajați să-mi care scaunul. Și, îmbătat de supremație, i-am insultat pe acei brahmani. Și, O, stăpân al pământului, prin Agastya am ajuns în această situație! Totuși, O, Pandava, până în ziua de azi, amintirea (nașterii mele anterioare) nu m-a părăsit! Și, O, rege, chiar și prin favoarea acelui Agastya cu suflet înalt, în cea de-a șasea parte a zilei l-am prins pe fratele tău mai mic. Nu-l voi elibera și nici nu doresc altă hrană. Dar dacă astăzi vei răspunde la întrebările pe care ți le pun, atunci îl voi elibera pe Vrikodara!” La aceasta, Yudhishthira a spus: „O, șarpe, întreabă orice dorești! Voi răspunde, dacă pot, la întrebările tale, cu scopul de a te mulțumi, O, șarpe! Tu știi pe deplin ceea ce trebuie să știe brahmanii. De aceea, O, rege al șerpilor, ascultându-te, îți voi răspunde la întrebări!”

Șarpele a spus: O, Yudhishthira, spune-mi: cine este un brahman și ce trebuie să știe? Din vorbele tale deduc că ești foarte inteligent.

Yudhishthira a spus: O, cel mai de seamă dintre șerpi, cel în care se văd adevărul, caritatea, iertarea, buna purtare, bunătatea, respectarea riturilor ordinului său și mila este un brahman, după cum afirmă înțelepții. Și, O, șarpe, ceea ce trebuie cunoscut este chiar *Brahma* suprem, în care nu există nici fericire, nici suferință — și atingerea căruia face ca ființele să nu fie afectate de suferință; care este părerea ta?

Șarpele a spus: O, Yudhishthira, adevărul, caritatea, iertarea, bunătatea, blândețea, amabilitatea și *Veda*[42], care lucrează în beneficiul celor patru ordine, care este autoritatea în materie de religie și care este adevărată, se văd chiar și în Sudra. În ceea ce privește obiectul care trebuie cunoscut și despre care tu afirmi că este lipsit atât de fericire, cât și de suferință, nu văd niciunul care să fie lipsit de acestea.

Yudhishthira a spus: Acele caracteristici care sunt prezente într-un Sudra nu există într-un Brahmana; nici cele care sunt într-un Brahmana nu există într-un Sudra. Și un sudra nu este sudra

42 În măsura în care ritualurile practicate de *sudra* își au originea în Vede.

doar prin naştere, la fel cum un brahman nu este brahman doar prin naştere. Cel în care se văd aceste virtuţi este brahman, spun înţelepţii. Iar oamenii îl numesc *sudra* pe cel în care aceste calităţi nu există, chiar dacă este brahman prin naştere. Şi din nou, în ceea ce priveşte afirmaţia ta că obiectul care trebuie cunoscut (aşa cum am afirmat eu) nu există, deoarece nu există nimic care să fie lipsit de ambele (fericire şi nefericire), aceasta este într-adevăr opinia, O, şarpe, că nu există nimic care să fie lipsit de ambele. Dar, aşa cum în frig nu există căldură, şi în căldură nu există frig, tot aşa nu poate exista un obiect în care să nu existe ambele (fericire şi nefericire)?

Şarpele a spus: O, rege, dacă îl recunoşti ca brahman după caracteristici, atunci, O, cel cu viaţă lungă, distincţia de castă devine inutilă atâta timp cât comportamentul nu intră în joc.

Yudhishthira a spus: În societatea umană, O, şarpe puternic şi foarte inteligent, este dificil să se determine casta cuiva, din cauza relaţiilor promiscue dintre cele patru ordine. Aceasta este părerea mea. Bărbaţii aparţinând tuturor ordinelor (în mod promiscuu) concep copii cu femei din toate ordinele. Iar în rândul bărbaţilor, vorbirea, relaţiile sexuale, naşterea şi moartea sunt comune. Şi despre aceasta, Rishii au dat mărturie folosind ca început al unui sacrificiu expresii precum: indiferent de casta din care facem parte, sărbătorim sacrificiul. Prin urmare, cei înţelepţi au afirmat că caracterul este principala cerinţă esenţială. Ceremonia natală a unei persoane se desfăşoară înainte de tăierea cordonului ombilical. Mama sa acţionează atunci ca Savitri, iar tatăl său oficiază ca preot. El este considerat Sudra atâta timp cât nu este iniţiat în *Vede*. Întrebări au apărut cu privire la acest punct, O, prinţ al şerpilor, Swayambhuba Manu a declarat că castele mixte trebuie considerate mai bune decât celelalte clase, dacă, după ce au trecut prin ceremoniile de purificare, acestea din urmă nu se conformează regulilor de bună conduită, O, şarpe excelent! Pe oricine se conformează acum regulilor de conduită pură şi virtuoasă, pe acela l-am desemnat, până acum, ca Brahmana. **Şarpele a răspuns**: „O, Yudhishthira, tu eşti familiarizat cu tot ceea ce trebuie cunoscut şi, după ce ţi-am ascultat cuvintele, cum aş putea (acum) să-l mănânc pe fratele tău Vrikodara!”

SECŢIUNEA CLXXX

Yudhishthira a spus: „În această lume, tu eşti atât de învăţat în *Vedas* şi *Vedangas*; spune-mi (atunci), ce trebuie să facă cineva pentru a atinge mântuirea?”

Şarpele a răspuns: „O, descendent al neamului Bharata, credinţa mea este că omul care dă milă celor care o merită, vorbeşte cu blândeţe şi spune adevărul şi se abţine de la a face rău oricărei creaturi ajunge în rai.”

Yudhishthira întrebă: „O, şarpe, care dintre cele două este mai importantă, adevărul sau milostenia? Spune-mi, de asemenea, care este mai important, comportamentul bun sau faptul de a nu face rău niciunei creaturi.”

Şarpele a răspuns: Meritele relative ale acestor virtuţi, adevărul şi milostenia, vorbele amabile şi abţinerea de la a face rău oricărei creaturi, sunt cunoscute (măsurate) prin gravitatea lor obiectivă (utilitatea lor). Adevărul este (uneori) mai lăudabil decât unele acte de caritate; unele dintre acestea din urmă sunt, la rândul lor, mai lăudabile decât vorbirea sinceră. În mod similar, O, puternic rege şi stăpân al pământului, abţinerea de la a face rău oricărei creaturi este considerată mai importantă decât vorbirea bună şi viceversa. Chiar şi aşa este, O, rege, în funcţie de efecte. Şi acum, dacă mai ai ceva de întrebat, spune totul, te voi lumina! **Yudhishthira a spus**: Spune-mi, O, şarpe, cum poate fi înţeleasă translaţia fiinţei incorporeale în cer, percepţia ei prin simţuri şi bucuria ei de roadele imuabile ale acţiunilor sale (aici, jos).” **Şarpele a răspuns**: „Prin propriile sale fapte, omul ajunge să îndeplinească una dintre cele trei condiţii ale existenţei umane, ale vieţii cereşti sau ale naşterii în regnul animal inferior. Dintre acestea, omul care nu este leneş, care nu răneşte pe nimeni şi care este înzestrat cu caritate şi alte virtuţi, merge în rai, după ce părăseşte această lume a

oamenilor. Făcând exact contrariul, O, rege, oamenii se nasc din nou ca oameni sau ca animale inferioare. O, fiul meu, se spune în mod special în această privinţă că omul care este stăpânit de mânie şi poftă şi care este predispus la avariţie şi răutate cade din starea sa umană şi se naşte din nou ca animal inferior, iar animalele inferioare sunt, de asemenea, destinate să se transforme în starea umană; şi se observă că vaca, calul şi alte animale ating chiar starea divină.[43] O, fiul meu, fiinţa simţitoare, culegând roadele acţiunilor sale, transmigrează astfel prin aceste condiţii; dar omul regenerat şi înţelept îşi odihneşte sufletul în Spiritul Suprem veşnic. Spiritul întrupat, înlănţuit de destin şi culegând roadele propriilor acţiuni, trece astfel prin naştere după naştere, dar cel care a pierdut legătura cu acţiunile sale este conştient de destinul imuabil al tuturor fiinţelor născute."[44]

Yudhishthira întrebă: O, şarpe, spune-mi sincer şi fără confuzie cum acel spirit disociat devine conştient de sunet, atingere, formă, aromă şi gust. O, tu, cel cu mintea mare, nu le percepi simultan prin simţuri? Tu, O, cel mai bun dintre şerpi, răspunde la toate aceste întrebări!" Şarpele a răspuns: „O, tu, cel cu viaţă lungă, lucrul numit Atman (spirit), care se îndreaptă spre locuinţa corporală şi se manifestă prin organele simţurilor, devine conştient în mod corespunzător de obiectele perceptibile. O, prinţ al neamului Bharata, să ştii că simţurile, mintea şi intelectul, care ajută sufletul în perceperea obiectelor, se numesc Karanas. O, fiul meu, spiritul etern, ieşind din sfera sa şi ajutat de minte, acţionând prin simţuri, receptaculele tuturor percepţiilor, percepe succesiv aceste lucruri (sunetul, forma, aroma etc.). O, cel mai viteaz dintre oameni, mintea creaturilor vii este cauza tuturor percepţiilor şi, prin urmare, nu poate fi conştientă de mai mult de un lucru la un moment dat. Acel spirit, O, cel mai de seamă dintre oameni, retrăgându-se în spaţiul dintre sprâncene, trimite intelectul superior şi inferior către diferite obiecte. Ceea ce percep yoghinii după acţiunea principiului inteligent prin care se manifestă acţiunea sufletului."

Yudhishthira a spus: Spune-mi caracteristicile distinctive ale minţii şi ale intelectului. Cunoaşterea acestora este considerată datoria principală a persoanelor care meditează asupra Spiritului Suprem.

Şarpele a răspuns: Prin iluzie, sufletul devine subordonat intelectului. Intelectul, deşi se ştie că este subordonat sufletului, devine (atunci) conducătorul acestuia. Intelectul este pus în mişcare de actele de percepţie; mintea există de la sine. Intelectul nu provoacă senzaţii (cum ar fi durerea, plăcerea etc.), ci mintea. Aceasta, fiule, este diferenţa dintre minte şi intelect. Şi tu eşti învăţat în această materie, care este părerea ta?

Yudhishthira a spus: O, cel mai inteligent, ai o inteligenţă deosebită şi ştii tot ce trebuie să ştii. De ce îmi pui această întrebare? Tu ştiai totul, ai săvârşit fapte minunate şi ai trăit în rai. Cum ar fi putut iluzia să te copleşească? Marea mea îndoială este în acest punct. Şarpele a răspuns: „Prosperitatea îi îmbată chiar şi pe cei înţelepţi şi viteji. Cei care trăiesc în lux îşi pierd (repede) raţiunea. Aşadar, şi eu, O, Yudhishthira, copleşit de ambiţia prosperităţii, am căzut din starea mea înaltă şi, după ce mi-am recăpătat conştiinţa de sine, te luminez astfel! O, rege victorios, mi-ai făcut un bine. Conversând cu tine, omul pios, blestemul meu dureros a fost ispăşit. În vremurile de demult, când locuiam în ceruri într-un car celest, bucurându-mă de mândria mea, nu mă gândeam la nimic altceva, ceream tribut de la Brahmarshis, Devas, Yakshas, Gandharvas, Rakshasas, Pannagas şi toţi ceilalţi locuitori ai celor trei lumi. O, stăpâne al pământului, vraja ochilor mei era atât de puternică, încât orice creatură pe care o priveam, îi distrugeam instantaneu puterea. Mii de Brahmarshis obişnuiau să-mi tragă carul. Delincvenţa, O, rege, a fost cauza căderii mele din înalta mea prosperitate. Între ei, Agastya trăgea într-o zi mijlocul meu de transport, iar picioarele mele au intrat în contact cu corpul său; Agastya mi-a pronunţat atunci (acest blestem), în furie: «Ruina să te

43 Mai literal, starea zeilor. Se poate remarca aici că zeii hinduşi obişnuiţi din perioada post-vedică, la fel ca zeii din Grecia şi Italia antică, erau pur şi simplu o clasă de fiinţe supraomeneşti, distincte de Spiritul Suprem, *Paramatman* sau *Parabrahma*. După moarte, un om virtuos trebuia să se transforme într-unul dintre aceşti aşa-numiţi zei.

44 Aceasta este binecunoscuta şi populara doctrină a transmigraţiei sufletelor.

cuprindă, să devii un șarpe». Așadar, pierzându-mi gloria, am căzut din acea mașină excelentă și, în timp ce cădeam, m-am văzut transformat într-un șarpe, cu capul în jos. L-am implorat astfel pe Brahmana: «Fie ca acest blestem să fie stins, O, adorabile! Ar trebui să ierți pe cel care a fost atât de nebun din cauza infatuării.» Atunci, în timp ce eram aruncat în jos (din cer), el mi-a spus cu bunătate: «Virtuosul rege Yudhishthira te va salva de acest blestem și, atunci, O, rege, păcatul oribil al mândriei va fi șters din tine; vei atinge mântuirea.» Și am fost uimit văzând puterea virtuților sale austere; și de aceea te-am întrebat despre atributele Spiritului Suprem și ale Brahmanilor. Adevărul, caritatea, stăpânirea de sine, penitența, abținerea de la a face rău oricărei creaturi și constanța în virtute, acestea, O, rege, și nu rasa sau legăturile familiale, sunt mijloacele prin care un om trebuie să-și asigure întotdeauna mântuirea. Fie ca acest frate al tău, puternicul Bhimasena, să aibă noroc și fie ca fericirea să rămână cu tine! Trebuie să mă întorc din nou în Rai."

Vaisampayana a continuat: Spunând acestea, regele Nahusha și-a părăsit forma de șarpe și, luând înfățișarea sa celestă, s-a întors în Ceruri. Și gloriosul și piosul Yudhishthira s-a întors la schitul său împreună cu Dhaumya și fratele său Bhima. Apoi, virtuosul Yudhishthira a povestit totul în detaliu brahmanilor care se adunaseră acolo. Auzind asta, cei trei frați ai săi, toți brahmanii și renumita Draupadi au fost cuprinși de rușine. Și toți acei brahmani excelenți, dorind binele Pandavilor, l-au mustrat pe Bhima pentru imprudența sa, spunându-i să nu mai încerce astfel de lucruri, iar Pandavii au fost și ei foarte mulțumiți să-l vadă pe puternicul Bhima scăpat de pericol și au continuat să trăiască acolo fericiți.

Markandeya-Samasya Parva

SECȚIUNEA CLXXXI

Vaisampayana a spus: În timp ce locuiau în acel loc, a venit sezonul ploilor, sezonul care pune capăt vremii toride și care este încântător pentru toate ființele vii. Apoi, norii negri, bubuind zgomotos și acoperind cerul și punctele cardinale, au plouat neîncetat zi și noapte. Acești nori, numărați cu sutele și cu miile, arătau ca niște cupole în sezonul ploios. De pe pământ a dispărut strălucirea soarelui; locul său a fost luat de strălucirea imaculată a fulgerului; pământul a devenit încântător pentru toți, fiind acoperit de iarbă, de țânțari și reptile în bucuria lor; era scăldat de ploaie și cuprins de calm. Când apele au acoperit totul, nu se mai putea ști dacă pământul era plat sau denivelat, dacă existau râuri, copaci sau dealuri. La sfârșitul sezonului cald, râurile adăugau frumusețe pădurilor, fiind ele însele pline de ape agitate, curgând cu mare forță și asemănându-se cu șerpi prin sunetul șuierător pe care îl scoteau. Mistreții, cerbii și păsările, în timp ce ploaia cădea peste ei, au început să scoată sunete de diferite feluri, care puteau fi auzite în păduri. Chatakele, păunii și mulțimea de Kohila masculi și broaștele agitate alergau toate în voie. Astfel, în timp ce Pandavii rătăceau prin deșerturi și zone nisipoase, sezonul fericit al ploilor, atât de variat în aspect și răsunător de nori, trecu. Apoi a venit toamna, plină de gâște și cocori și plină de bucurie; pădurile erau acoperite de iarbă; râul devenise limpede; cerul și stelele străluceau puternic. Iar toamna, plină de animale și păsări, era veselă și plăcută pentru fiii mărinimoși ai lui Pandu. Atunci se vedeau nopți fără praf, răcoroase, cu nori și înfrumusețate de miriade de planete, stele și lună. Și ei priveau râuri și iazuri, împodobite cu crini și lotuși albi, pline de apă răcoroasă și plăcută. Și în timp ce rătăceau pe malul râului Saraswati, ale cărui maluri semănau cu firmamentul însuși și erau acoperite de trestie, și ca atare abundau în băi sacre, bucuria lor era mare. Iar acei eroi care mânuiau arcuri puternice erau deosebit de bucuroși să vadă plăcutul râu Saraswati, cu apele sale limpezi, pline până la refuz. Și, O, Janamejaya, cea mai sfântă noapte, cea a lunii pline din luna *Kartika*, în sezonul toamnei, a fost petrecută de ei în timp ce locuiau acolo! Iar fiii lui Pandu, cei mai buni dintre descendenții lui Bharata, au petrecut acel moment auspicios alături de sfinți drepți și mărinimoși, dedicați penitenței. Iar imediat ce a început perioada întunecată de două săptămâni, fiii lui Pandu au intrat în pădurea numită Kamyaka, însoțiți de Dhananjaya și de vizitii și bucătarii lor.

SECȚIUNEA CLXXXII

Vaisampayana a spus: O, fiu al lui Kuru, Yudhishthira şi ceilalţi, ajunşi în pădurea Kamyaka, au fost primiţi cu ospitalitate de o mulţime de sfinţi şi au trăit împreună cu Krishna. Şi în timp ce fiii lui Pandu locuiau în siguranţă în acel loc, mulţi brahmani au venit să-i servească. Şi un anumit brahman a spus: „El, prietenul iubit al lui Arjuna, cu braţe puternice şi stăpân pe sine, descendent al lui Sura, cu un intelect înalt, va veni, căci, O, voi, cei mai de seamă dintre descendenţii lui Kuru, Hari ştie că aţi ajuns aici. Căci Hari tânjeşte mereu să vă vadă şi caută mereu binele vostru. Şi Markandeya, care a trăit foarte mulţi ani dedicându-se marilor austerităţi, studiului şi penitenţei, va veni în curând să vă întâlnească". Şi chiar în momentul în care rostea aceste cuvinte, a fost zărit Krishna, venind încoace pe un car tras de caii Saivya şi Sugriva — el, cel mai bun dintre cei care călăresc pe care, însoţit de Satyabhama, este ca Indra de Sachi, fiica lui Pulaman. Şi fiul lui Devaki a venit, dorind să-i vadă pe cei mai drepţi dintre descendenţii lui Kuru. Iar Krishna, plin de înţelepciune, coborând din car, s-a prosternat, cu bucurie în inimă, în faţa virtuosului rege, în modul prescris, şi, de asemenea, în faţa lui Bhima, cel mai puternic dintre oameni. Şi i-a adus omagiu lui Dhaumya, în timp ce fraţii gemeni s-au prosternat în faţa lui. Şi l-a îmbrăţişat pe Arjuna, cel cu părul cârlionţat, şi i-a spus cuvinte de mângâiere fiicei lui Drupada. Iar descendentul şefului tribului Dasaraha, acel pedepsitor al duşmanilor, când l-a văzut pe iubitul Arjuna apropiindu-se de el, după ce nu-l mai văzuse de mult timp, l-a îmbrăţişat din nou şi din nou. La fel şi Satyabhama, iubita soţie a lui Krishna, a îmbrăţişat-o pe fiica lui Drupada, iubita soţie a fiilor lui Pandu. Apoi, aceşti fii ai lui Pandu, însoţiţi de soţiile şi preoţii lor, i-au adus omagiu lui Krishna, ai cărui ochi semănau cu lotusul alb, şi l-au înconjurat din toate părţile. Iar Krishna, când s-a reunit cu Arjuna, fiul lui Pritha, câştigătorul bogăţiilor şi teroarea demonilor, a căpătat o frumuseţe comparabilă cu cea a lui Shiva, magnanimul stăpân al tuturor fiinţelor create, când el, puternicul stăpân, se uneşte cu Kartikeya (fiul său). Iar Arjuna, care purta o coroană pe cap, i-a povestit lui Krishna, fratele mai mare al lui Gada, ce i se întâmplase în pădure. **Arjuna a întrebat**: „Ce mai face Subhadra şi fiul ei, Abhimanyu?" Iar Krishna, ucigaşul lui Madhu, după ce şi-a arătat respectul în forma prescrisă faţă de fiul lui Pritha şi faţă de preot, şi după ce s-a aşezat lângă ei, i-a vorbit regelui Yudhishthira cu cuvinte de laudă. Şi a spus: „O, rege, virtutea este preferabilă cuceririi regatelor; ea este, de fapt, practicarea austerităţilor! Tu, care ai ascultat cu sinceritate şi bunăvoinţă ceea ce îţi prescria datoria, ai câştigat atât această lume, cât şi cea viitoare! Mai întâi ai studiat, în timp ce îţi îndeplineai îndatoririle religioase; după ce ai dobândit în mod adecvat întreaga ştiinţă a armelor, după ce ai câştigat bogăţie urmând metodele prescrise pentru casta militară, ai sărbătorit toate riturile sacrificiale consacrate de timp. Nu te bucuri de plăcerile senzoriale; nu acţionezi, O, stăpâne al oamenilor, din motive de plăcere, nici nu te abaţi de la virtute din lăcomie pentru bogăţii; pentru aceasta ai fost numit Regele Virtuos, O, fiu al lui Pritha! După ce ai câştigat regate şi bogăţii şi mijloace de plăcere, cea mai mare bucurie a ta a fost caritatea şi adevărul şi practicarea austerităţii, O, rege, şi credinţa şi meditaţia şi îngăduinţa şi răbdarea! Când populaţia din Kuru-jangala l-a văzut pe Krishna indignat în sala de adunări, cine altcineva decât tine ar fi putut tolera un astfel de comportament, O, fiu al lui Pandu, care era atât de respingător atât pentru virtute, cât şi pentru obiceiuri? Fără îndoială, în curând vei domni peste oameni într-un mod lăudabil, toate dorinţele tale fiind împlinite. Iată-ne pregătiţi să pedepsim tribul Kuru, de îndată ce condiţia stabilită de tine va fi îndeplinită în totalitate!" Iar Krishna, cel mai important membru al tribului Dasarha, le-a spus atunci lui Dhaumya, Bhima, Yudhishthira, gemenilor şi lui Krishna: „Ce noroc că, prin binecuvântarea voastră, Arjuna, purtătorul coroanei, a sosit după ce a dobândit ştiinţa armelor!" Şi Krishna, liderul tribului Dasarha, însoţit de prieteni, i-a vorbit la fel lui Krishna, fiica lui Yajnasena, spunând: „Ce noroc că eşti unită, în siguranţă şi protejată, cu Arjuna, câştigătorul bogăţiilor!" Şi Krishna a mai spus: „O, Krishna, O, fiica lui Yajnasena, acei fii ai tăi sunt dedicaţi studiului ştiinţei armelor, sunt bine crescuţi şi se comportă după modelul, O, Krishna, al prietenilor lor drepţi. Tatăl tău şi fraţii tăi uterini le oferă un regat şi teritorii; dar băieţii nu găsesc bucurie în casa lui Drupada sau în cea a unchilor lor materni. Mergând în siguranţă în ţara Anartas, ei se bucură nespus de studiul ştiinţei armelor. Fiii tăi intră în oraşul Vrishnis şi se ataşează imediat de oamenii de acolo. Şi aşa cum tu i-ai îndruma să se comporte, sau aşa cum ar face respectata Kunti, la fel şi Subhadra îi

îndrumă cu atenție. Poate că ea este și mai atentă cu ei. Și, O, Krishna, așa cum fiul lui Rukmini este învățătorul lui Aniruddha, al lui Abhimanyu, al lui Sunitha și al lui Bhanu, tot așa el este învățătorul și refugiul fiilor tăi! Și un bun învățător le-ar da neîncetat lecții în mânuirea buzduganelor, săbiilor și scuturilor, în aruncarea proiectilelor și în arta de a conduce care și de a călări cai, fiind viteaz. Iar el, fiul lui Rukmini, după ce le-a oferit o pregătire foarte bună și i-a învățat arta de a folosi diverse arme în mod corespunzător, se bucură de faptele vitejești ale fiilor tăi și ale lui Abhimanyu. O, fiica lui Drupada! Și când fiul tău iese afară, pentru a practica sporturi (în aer liber), fiecare dintre ei este urmat de care, cai, vehicule și elefanți." **Și Krishna i-a spus virtuosului rege Yudhishthira**: „Luptătorii din tribul Dasarha, Kukuras și Andhakas — lasă-i, O, rege, să se pună la dispoziția ta — lasă-i să îndeplinească ceea ce dorești tu. O, stăpâne al oamenilor, lasă armata tribului Madhus, (de neoprit) ca vântul, cu arcurile lor și condusă de Balarama, a cărui armă este plugul — lasă acea armată, echipată (pentru război), formată din călăreți și soldați de infanterie, cai, care și elefanți, să se pregătească să-ți îndeplinească porunca. O, fiu al lui Pandu! Condu-l pe Duryodhana, fiul lui Dhritarashtra, cel mai josnic dintre oamenii păcătoși, împreună cu adepții și mulțimea de prieteni ai săi, pe calea pe care a apucat-o stăpânul Saubha, fiul Pământului! Tu, O, stăpân al oamenilor, ești binevenit să te ții de acea stipulare care a fost făcută în sala de adunări — dar lasă orașul Hastina să fie pregătit pentru tine, când forța ostilă va fi ucisă de soldații tribului Dasarha! După ce ai cutreierat după bunul tău plac toate locurile în care ai dorit să mergi, după ce te-ai eliberat de durere și de toate păcatele tale, vei ajunge în orașul Hastina, orașul binecunoscut situat în mijlocul unui teritoriu frumos!" —Atunci, magnanimul rege, după ce a luat cunoștință de punctul de vedere expus clar de Krishna, cel mai bun dintre oameni, și după ce l-a aplaudat și a deliberat, i-a vorbit lui Kesava cu palmele împreunate: „O, Kesava, fără îndoială, tu ești refugiul fiilor lui Pandu, căci fiii lui Pandu au în tine protectorul lor! Când va veni timpul, nu există nicio îndoială că vei face tot ceea ce ai menționat și chiar mai mult decât atât! Așa cum am promis, am petrecut toți cei doisprezece ani în păduri izolate. O Kesava, după ce au împlinit în mod prescris perioada de viață necunoscută, fiii lui Pandu se vor refugia în tine. Aceasta ar trebui să fie intenția celor care se asociază cu tine, O Krishna! Fiii lui Pandu nu se abat de la calea adevărului, căci fiii lui Pritha, cu caritatea și pietatea lor față de poporul lor, soțiile lor și rudele lor, au în tine protectorul lor!"

Vaisampayana a spus: O, descendent al lui Bharata, în timp ce Krishna, descendentul lui Vhshnis și virtuosul rege, vorbeau astfel, a apărut sfântul Markandeya, îmbătrânit în practica penitențelor. El trăise multe mii de ani, avea un suflet pios și era devotat marilor austerități. Nu avea niciun semn de bătrânețe; era nemuritor, înzestrat cu frumusețe, generozitate și multe calități bune. Arăta ca un tânăr de doar douăzeci și cinci de ani. Când sfântul bătrân, care trăise multe mii de ani, a sosit, toți brahmanii i-au adus omagiu, la fel și Krishna împreună cu fiul lui Pandu. Când sfântul înțelept, astfel onorat, a luat loc într-o manieră prietenoasă, Krishna i s-a adresat, în conformitate cu opiniile brahmanilor și ale fiilor lui Pandu, astfel:

> „Fiii lui Pandu, brahmanii adunați aici, fiica lui Drupada, Satyabhama și eu însumi suntem nerăbdători să ascultăm cuvintele tale pline de înțelepciune, O, Markandeya! Povestește-ne întâmplările sfinte din vremurile apuse și regulile veșnice ale conduitei drepte după care se ghidează regii, femeile și sfinții!"

Vaisampayana a continuat: Când toți au luat loc, Narada, sfântul divin, cu sufletul purificat, a venit în vizită la fiii lui Pandu. Atunci, toți acei oameni de intelect superior, cu suflet mare, l-au onorat în forma prescrisă, oferindu-i apă pentru a-și spăla picioarele și binecunoscuta ofrandă numită *Arghya*. Apoi sfântul zeiesc, Narada, aflând că erau pe punctul de a asculta discursul lui Markandeya, și-a exprimat acordul cu privire la aranjament. Și el, cel nemuritor, știind ce ar fi oportun, a spus zâmbind: „O, sfânt al castei Brahmana, spune ceea ce erai pe punctul de a spune fiilor lui Pandu!" Astfel abordat, Markandeya, devotat marilor austerități, a răspuns: „Așteptați un moment. Vor fi povestite multe lucruri." Astfel abordați, fiii lui Pandu, împreună cu cei născuți de

două ori, au așteptat un moment, privindu-l pe acel mare sfânt, (strălucitor) ca soarele de la amiază."

Vaisampayana a continuat: Fiul lui Pandu, regele tribului Kuru, observând că marele sfânt era dispus să vorbească, l-a întrebat cu scopul de a-i sugera subiecte de discuție, spunând: „Tu, care ești bătrân (în ani), cunoști faptele zeilor și demonilor, ale sfinților iluștri și ale tuturor celor regali. Te considerăm demn de a fi venerat și onorat; și de mult timp tânjim după compania ta. Iar aici este fiul lui Devaki, Krishna, care a venit să ne viziteze. Cu adevărat, când mă privesc pe mine însumi, îndepărtat de fericire, și când îi contemplu pe fiii lui Dhritarashtra, cu viața lor rea, prosperând în toate privințele, îmi vine ideea că omul este cel care face toate faptele, bune sau rele, și că el este cel care se bucură de roadele pe care le aduc faptele. Cum poate atunci Dumnezeu să fie agentul? Și, O, cel mai bun dintre cei care sunt pricepuți în cunoașterea lui Dumnezeu, cum se face că faptele oamenilor îi urmăresc? Este în această lume? Sau este într-o existență ulterioară? Și, O, cel mai bun dintre oamenii drepți dintre cei născuți de două ori, în ce mod o ființă animată întruchipată este însoțită de faptele sale bune și rele care o caută? Este după moarte? Sau este în această lume? Și, O, descendent al lui Bhrigu, ceea ce experimentăm în această lume este rezultatul faptelor din această viață? Sau faptele din această viață vor da roade în lumea viitoare? Și unde își găsesc locul de odihnă faptele unei ființe animate care a murit?"

Markandeya a spus: O, cel mai bun dintre cei care pot vorbi, această întrebare ți se potrivește și este exact ceea ce ar trebui să fie? Tu știi tot ce trebuie să știi. Dar tu pui această întrebare doar de formă. Iată răspunsul meu: ascultă-mă cu atenție, pentru a afla cum, în această lume și în cea viitoare, un om experimentează fericirea și nefericirea. Stăpânul ființelor născute, el însuși primul apărut, a creat, pentru toate ființele întrupate, trupuri care erau fără pată, pure și ascultătoare de impulsurile virtuoase, O, cel mai înțelept dintre descendenții lui Kuru! Oamenii din vechime aveau toate dorințele împlinite, erau dedicați unor moduri de viață demne de laudă, spuneau adevărul, erau evlavioși și puri. Toți erau egali cu zeii, puteau urca la cer după bunul lor plac și se puteau întoarce din nou; și toți se plimbau după bunul lor plac. Și aveau moartea și viața sub controlul lor; și aveau puține suferințe; nu aveau frică; și aveau dorințele împlinite; și erau liberi de necazuri; puteau vizita zeii și sfinții mărinimoși; știau pe de rost toate regulile drepte; erau stăpâni pe sine și liberi de invidie. Și trăiau multe mii de ani; și aveau multe mii de fii. Apoi, în decursul timpului, au ajuns să fie limitați să umble numai pe suprafața pământului, copleșiți de poftă și mânie, dependenți pentru subzistență de minciună și înșelăciune, copleșiți de lăcomie și lipsă de sens. Apoi, acei oameni răi, odată ce și-au părăsit trupurile, din cauza faptelor lor nedrepte și nefericite, au ajuns în iad pe o cale strâmbă. Din nou și din nou, au fost torturați și, din nou și din nou, au început să-și târască existența mizerabilă în această lume minunată. Dorințele lor au rămas neîmplinite, obiectivele lor neîndeplinite, iar cunoștințele lor au devenit inutile. Simțurile lor erau paralizate și deveniseră temători de orice și cauza suferințelor altora. În general, erau marcați de fapte rele și născuți în familii de rang inferior; deveniseră răi și afectați de boli și de teroarea celorlalți. Aveau o viață scurtă și păcătoasă și culegeau roadele faptelor lor teribile. Dorind totul, deveniseră fără Dumnezeu și indiferenți în mintea lor, O, fiu al lui Kunti! Destinul fiecărei creaturi după moarte este determinat de faptele sale în această lume. M-ai întrebat unde rămâne această comoară a faptelor înțelepților și a celor ignoranți și unde se bucură ei de roadele faptelor lor bune și rele! Ascultă regulile referitoare la acest subiect! Omul, cu corpul său subtil original creat de Dumnezeu, acumulează o mare rezervă de virtuți și vicii. După moarte, el părăsește trupul său fragil (exterior) și se naște imediat într-o altă ordine de ființe. El nu rămâne niciodată inexistent nici măcar pentru o clipă. În noua sa viață, acțiunile sale îl urmăresc invariabil ca o umbră și, rodind, îi fac destinul fericit sau nefericit. Omul înțelept, prin intuiția sa spirituală, știe că toate creaturile sunt legate de un destin imuabil de către distrugător și incapabile să reziste fructificării acțiunilor sale în noroc sau ghinion. Aceasta, O, Yudhishthira, este soarta tuturor creaturilor cufundate în ignoranță spirituală. Ascultă acum despre calea perfectă atinsă de oamenii cu înaltă percepție spirituală! Astfel de oameni au o înaltă virtute ascetică și sunt versați în toate scrierile profane și sfinte, sârguincioși

în îndeplinirea obligațiilor lor religioase și devotați adevărului. Ei aduc omagiul cuvenit învățătorilor și superiorilor lor, practică *yoga*, sunt iertători, continenți, energici și pioși și, în general, sunt înzestrați cu toate virtuțile. Prin cucerirea pasiunilor, acestea sunt supuse minții; prin practicarea *yoga*, ei devin liberi de boală, frică și tristețe; ei nu sunt tulburați (în minte). În cursul nașterii, maturi sau imaturi, sau în timp ce se află în pântec, în orice condiție, ei recunosc cu ochii spirituali relația sufletului lor cu Spiritul suprem. Acei Rishi cu mintea mare, cu cunoștințe pozitive și intuitive, trecând prin această arenă a acțiunilor, se întorc din nou în lăcașul celor cerești. Oamenii, O, rege, obțin ceea ce au ca urmare a harului zeilor Destinului sau a propriilor lor acțiuni. Nu gândi altfel. O, Yudhishthira, eu consider că binele suprem este cel care este considerat astfel în această lume. Unii ating fericirea în această lume, dar nu și în cea viitoare; alții o ating în cea viitoare, dar nu și în aceasta. Alții, din nou, ating fericirea atât în această lume, cât și în cea viitoare; iar alții nici aici, nici în lumea viitoare. Cei care au bogății imense strălucesc în fiecare zi cu persoane bine decorate. O, ucigaș al dușmanilor puternici, fiind dependenți de plăcerile carnale, ei se bucură de fericire numai în această lume, dar nu și în cea viitoare. Dar cei care se angajează în meditații spirituale și în studiul *Vedelor,* care sunt sârguincioși în ascetism și care își slăbesc vigoarea trupurilor îndeplinindu-și îndatoririle, care și-au stăpânit pasiunile și care se abțin de la uciderea oricărei ființe animate, acei oameni, O, ucigaș al dușmanilor tăi, ating fericirea în lumea viitoare, dar nu în aceasta! Cei care trăiesc mai întâi o viață pioasă și dobândesc în mod virtuos bogăție la timpul potrivit, apoi se căsătoresc și aduc jertfe, ating fericirea atât în această lume, cât și în cea viitoare. Acei oameni nechibzuiți care nu dobândesc cunoaștere, nu se angajează în ascetism sau caritate sau în înmulțirea speciei lor; sau în cuprinderea plăcerilor și bucuriilor acestei lumi, nu ating fericirea nici în această lume, nici în cea viitoare. Dar voi toți sunteți pricepuți în cunoaștere și posedați o mare putere, forță și vigoare cerească. Pentru exterminarea (celor răi) și pentru a servi scopurilor zeilor, ați venit din lumea cealaltă și v-ați născut în aceasta! Voi, care sunteți atât de viteji și vă dedicați ascetismului, exercițiilor de autocontrol și ritualurilor religioase, și care iubiți efortul, după ce ați săvârșit fapte mărețe și ați mulțumit zeii, *Rishi* și *Pitri*, veți ajunge în cele din urmă, la momentul potrivit, prin propriile voastre fapte, în regiunea supremă — lăcașul tuturor oamenilor virtuoși! O, podoabă a neamului Kuru, să nu-ți treacă prin minte niciun dubiu din cauza acestor suferințe ale tale, căci această încercare este pentru binele tău!

SECȚIUNEA CLXXXIII

Vaisampayana a continuat: Fiii lui Pandu i-au spus lui Markandeya, cel cu sufletul înalt: «Dorim să auzim despre măreția brahmanilor. Spune-ne despre ea!» Astfel întrebat, venerabilul Markandeya, de virtute austeră și mare energie spirituală, și priceput în toate domeniile cunoașterii, a răspuns: „Un tânăr prinț chipeș și puternic din neamul Haihayas, cuceritor de orașe ostile, a ieșit (odată) la vânătoare. Și (în timp ce) rătăcea prin sălbăticia copacilor mari și a tufișurilor de iarbă, a văzut, la mică distanță de el, un *Muni* cu pielea unei antilope negre pe post de haină de sus și l-a ucis crezând că este un cerb. Îndurerat de ceea ce făcuse și cu simțurile paralizate de durere, s-a dus în fața celui mai distins dintre șefii Haihaya. Prințul cu ochii neciopliți le-a povestit detaliile. Auzind povestea, O, fiule, și văzând trupul lui Muni, care se hrănea cu fructe și rădăcini, au fost profund îndurerați. Și au pornit cu toții să întrebe pe ici, pe colo, pe măsură ce înaintau, al cui fiu ar putea fi Muni. Curând au ajuns la schitul lui Arishtanemi, fiul lui Kasyapa. Salutându-l pe acel mare Muni, atât de constant în austeritate, au rămas cu toții în picioare, în timp ce Muni, la rândul său, se ocupa de primirea lor. Și i-au spus ilustrului Muni: «Printr-o capricioasă întorsătură a sorții, nu mai merităm primirea ta: într-adevăr, am ucis un Brahmana!» Iar Rishi, regenerat, le-a spus: «Cum a ajuns un Brahmana să fie ucis de voi și spuneți-mi unde se află? Fiți martori cu toții la puterea practicilor mele ascetice!» Iar ei, după ce i-au povestit totul așa cum s-a întâmplat, s-au întors, dar nu au găsit trupul Rishi-ului mort în locul (unde îl lăsaseră). Și după ce l-au căutat, s-au întors, rușinați și lipsiți de orice percepție, ca într-un vis. Și atunci, O, cuceritor al orașelor ostile, Muni Tarkshya s-a adresat lor, spunând: «Voi, prinți, poate fi acesta brahmanul pe care l-ați ucis? Acest Brahmana, înzestrat cu daruri oculte din exerciții spirituale, este, într-adevăr, fiul meu!» Văzând

acel Rishi, O, stăpâne al pământului, au fost cuprinși de uimire. Și au spus: «Ce minune! Cum a revenit la viață cel mort? Este puterea virtuții sale austere prin care a înviat din nou? Dorim să auzim acest lucru, O, Brahmana, dacă într-adevăr poate fi divulgat?» El le-a răspuns: «Moartea, O, stăpâni ai oamenilor, nu are putere asupra noastră! Vă voi spune motivul pe scurt și în mod inteligibil. Ne îndeplinim propriile îndatoriri sacre; de aceea, nu ne temem de moarte; vorbim bine despre Brahmani, dar nu gândim niciodată rău despre ei; de aceea moartea nu ne înspăimântă. Întreținându-ne oaspeții cu mâncare și băutură, și pe cei care depind de noi cu mâncare din belșug, noi înșine (apoi) ne bucurăm de ceea ce rămâne; de aceea nu ne este frică de moarte. Suntem pașnici și austeri și caritabili și îngăduitori și ne place să vizităm lăcașurile sacre, și trăim în locuri sacre; de aceea nu ne este frică de moarte. Și trăim în locuri locuite de oameni care au o mare putere spirituală; de aceea moartea nu ne înspăimântă. V-am spus pe scurt totul! Întoarceți-vă acum cu toții, vindecați de toată vanitatea lumească. Nu vă este frică de păcat!» Spunând «amin», O, descendent al neamului Bharata, și salutându-l pe marele Muni, toți acei prinți s-au întors cu bucurie în țara lor. ”

SECȚIUNEA CLXXXIV

Markandeya a continuat: Ascultați din nou de la mine gloria brahmanilor! Se spune că un înțelept regal pe nume Vainya era odată angajat în efectuarea sacrificiului calului și că Atri dorea să meargă la el pentru milă. Dar Atri a renunțat ulterior la dorința sa de bogăție, din scrupule religioase. După multe gânduri, el, care avea o mare putere, a dorit să trăiască în pădure și, chemându-și soția și fiii, le-a spus astfel: „Să atingem împlinirea completă și extrem de liniștită a dorințelor noastre. Fie ca, prin urmare, să fiți de acord să vă retrageți repede în pădure pentru o viață de mare merit”. Soția sa, argumentând din motive de virtute, i-a spus: „Du-te la ilustrul prinț Vainya și cere-i bogăţii nemăsurate! La cererea ta, acel înțelept regal, angajat în sacrificii, îți va da bogăție. După ce te vei duce acolo, O, Rishi regenerat, și vei primi de la el bogăţii nemăsurate, le vei putea împărți între fiii și servitorii tăi și apoi te vei putea duce oriunde dorești. Aceasta este, într-adevăr, virtutea supremă, după cum o demonstrează oamenii familiarizați cu religia.” **Atri a răspuns**: „Am fost informat, O, virtuosule, de către înaltul Gautama, că Vainya este un prinț pios, devotat cauzei adevărului; dar există brahmani (în jurul său) care sunt geloși pe mine; și, întrucât Gautama mi-a spus acest lucru, nu îndrăznesc să mă duc acolo, pentru că, dacă aș fi acolo și aș da sfaturi bune și menite să asigure evlavia și împlinirea dorințelor cuiva, ei m-ar contrazice cu cuvinte care nu aduc niciun bine. Dar sunt de acord cu orice sfat și mă voi duce acolo; Vainya îmi va da vaci și comori.”

Markandeya a continuat: Spunând acestea, el, cu mari merite ascetice, s-a grăbit la sacrificiul lui Vainya și, ajungând la altarul sacrificial, s-a închinat regelui și l-a lăudat cu cuvinte binevoitoare, rostind aceste cuvinte: „Binecuvântat ești, O, rege! Stăpânind peste pământ, ești cel mai important dintre suverani! Muni te laudă și, în afară de tine, nu există nimeni atât de versat în cunoștințele religioase!” Lui i-a răspuns indignat Rishi Gautama, de mare merit ascetic, spunând: „Atri, nu repeta aceste prostii. (Se pare) că nu ești în toate mințile. În lumea noastră, Mahendra, stăpânul tuturor ființelor create, este (singurul) cel mai important dintre suverani!” Atunci, O, mare prinț, Atri i-a spus lui Gautama: „Așa cum Indra, stăpânul tuturor creaturilor, stăpânește asupra destinelor noastre, la fel face și acest rege! Te înșeli. Tu ești cel care și-a pierdut mințile din cauza lipsei de percepție spirituală!” **Gautama a răspuns**: „Știu că nu mă înșel; tu ești cel care ai o concepție greșită în această privință. Pentru a-ți asigura favoarea regelui, îl flatezi în (această) adunare a poporului. Nu știi ce este virtutea supremă și nici nu simți nevoia ei. Ești ca un copil cufundat în ignoranță, pentru că altfel de ce ai ajuns (atât de) bătrân?”

Markandeya a continuat: În timp ce cei doi bărbați se certau în fața Munilor, care erau angajați în sacrificiul lui Vainya, acesta din urmă a întrebat: „Ce se întâmplă cu ei, de vorbesc atât de zgomotos?” Atunci, foarte piosul Kasyapa, versat în toate învățăturile religioase, s-a apropiat de cei care se certau și i-a întrebat ce se întâmplă. Apoi Gautama, adresându-se adunării marilor Munis,

a spus: „Ascultați, O, mari Brahmanas, care este punctul de dispută dintre noi. Atri a spus că Vainya este stăpânul destinelor noastre; mare este îndoiala noastră în această privință.”

Markandeya a continuat: Auzind aceasta, Munis, cu mintea sa măreață, s-a dus imediat la Sanatkumara, care era bine versat în religie, pentru a-și clarifica îndoiala. Și atunci, el, cu merite ascetice mărețe, după ce a ascultat detaliile de la ei, le-a adresat aceste cuvinte pline de semnificație religioasă. Și Sanatkumara a spus: „Așa cum focul, ajutat de vânt, arde pădurile, tot așa energia unui brahman în uniune cu un kșatriya sau a unui kșatriya în uniune cu un brahman distruge toți dușmanii. Suveranul este distinsul dătător de legi și protectorul supușilor săi. El este (un protector al ființelor create) ca Indra, (un propovăduitor al moralei) ca Sukra, (un sfătuitor) ca Vrihaspati și (de aceea este numit și) stăpânul destinelor oamenilor. Cine nu consideră potrivit să venereze persoana căreia i se aplică în laude termeni precum «păzitor al ființelor create», «regal», «împărat», «Kshatriya» (sau salvatorul pământului), «stăpân al pământului», «stăpân al oamenilor»? Regele este (de asemenea) numit cauza principală (a ordinii sociale, fiind promulgatorul legilor), «cel virtuos în războaie» (și, prin urmare, păstrătorul păcii), «paznicul», «cel mulțumit», «domnul», «ghidul spre mântuire», «cel ușor de învins», «cel asemănător lui Vishnu», «cel cu mânia eficientă», «câștigătorul bătăliilor» și «cel care prețuiește religia adevărată». Rishii, temându-se de păcat, au încredințat puterea (temporală) Kshatriyilor. Așa cum printre zeii din ceruri Soarele alungă întunericul prin strălucirea sa, tot așa și regele elimină complet păcatul de pe acest pământ. De aceea, măreția regelui este dedusă din dovezile cărților sacre, iar noi suntem obligați să ne pronunțăm în favoarea părții care a vorbit în favoarea regelui”.

Markandeya a continuat: Apoi, acel ilustru prinț, foarte mulțumit de partea victorioasă, i-a spus cu bucurie lui Atri, care îl lăudase mai înainte: „O, Rishi regenerat, tu m-ai făcut și m-ai numit cel mai mare și mai excelent dintre oamenii de aici și m-ai comparat cu zeii; de aceea, îți voi da bogății vaste și de tot felul. Impresia mea este că ești atotștiutor. Îți dau, O, tu, cel bine îmbrăcat și bine împodobit, o sută de milioane de monede de aur și, de asemenea, zece *bharas* de aur.” Atunci Atri, cu virtuți austere înalte și mari puteri spirituale, astfel întâmpinat (de rege), a acceptat toate darurile fără a încălca bunele maniere și s-a întors acasă. Apoi, dându-și averea fiilor săi și supunându-și eul, s-a retras cu bucurie în pădure cu scopul de a face penitență.

SECȚIUNEA CLXXXV

Markandeya a continuat: O, tu, cuceritor al orașelor ostile, în această privință, și Saraswati, când a fost interogată de inteligentul Muni Tarkshya, a spus (asta). Ascultă cuvintele ei! Tarkshya a întrebat: „Excelentă doamnă, care este cel mai bun lucru pe care îl poate face un om aici, pe pământ, și cum trebuie să acționeze pentru a nu se abate de la (calea) virtuții? Spune-mi toate acestea, O, frumoasă doamnă, pentru ca, instruit de tine, să nu mă abat de la calea virtuții! Când și cum trebuie să se aducă ofrande focului (sacru) și când trebuie să se închine pentru ca virtutea să nu fie compromisă? Spune-mi toate acestea, O, excelentă doamnă, pentru ca eu să pot trăi fără pasiuni, pofte sau dorințe în această lume.”

Markandeya a continuat: Astfel întrebat de acel Muni vesel și văzându-l dornic să învețe și înzestrat cu o inteligență înaltă, Saraswati i-a adresat aceste cuvinte pioase și benefice brahmanului Tarkshya.

Saraswati a spus: Cel care se dedică studiului *Vedelor* și care, cu sfințenie și seninătate, percepe Divinitatea supremă în sfera sa proprie, se înalță în regiunile celeste și atinge fericirea supremă alături de Nemuritori. Acolo se află multe lacuri mari, frumoase, limpezi și sacre, pline de pești, flori și crini aurii. Ele sunt ca niște altare, iar simpla lor priveliște este menită să aline durerea. Oamenii pioși, veneraţi în mod distinct de Apsaras virtuoase, bine împodobite și cu ten auriu, trăiesc în fericire pe malurile acestor lacuri. Cel care dă vaci (Brahmanilor) ajunge în regiunile cele mai

înalte; dând boi, ajunge în regiunile solare, dând haine, ajunge în lumea lunară, iar dând aur, ajunge la starea Nemuritorilor. Cel care dăruiește o vacă frumoasă, cu un vițel frumos, care se mulge ușor și nu fuge, este (destinat) să trăiască în regiunile celeste atâția ani câți sunt firele de păr de pe corpul acelui animal. Cel care dăruiește un bou tânăr, frumos, puternic și viguros, capabil să tragă plugul și să poarte greutăți, ajunge în regiunile atinse de oamenii care dăruiesc zece vaci. Când un om dăruiește o vacă *kapila* bine împodobită, cu un bidon de lapte din aramă și cu bani dați ulterior, acea vacă, prin calitățile sale deosebite, devenind o dătătoare de toate, ajunge lângă omul care a dăruit-o. Cel care dăruiește vaci culege nenumărate roade ale acțiunii sale, măsurate după firele de păr de pe corpul acelui animal. El îi salvează (de la pierzanie) în lumea de dincolo pe fiii și nepoții săi și pe strămoșii săi până la a șaptea generație. Cel care oferă unui brahman *sesam* sub formă de vacă, cu coarne din aur, împreună cu bani și un bidon de lapte din aramă, ajunge ulterior cu ușurință în regiunile Vasus. Prin propriile sale fapte, omul coboară în regiunile întunecate inferioare, infestate de spirite rele (ale propriilor sale pasiuni), ca o corabie aruncată de furtună în marea liberă; dar darul de vite către brahmani îl salvează în lumea de dincolo. Cel care își dă fiica în căsătorie, sub forma lui Brahma, care oferă cadouri de pământ brahmanilor și care face alte cadouri cuvenite, ajunge în regiunile Purandara. O, Tarkshya, omul virtuos care este constant în a oferi jertfe focului sacru timp de șapte ani, sfințește prin propria sa acțiune șapte generații în sus și în jos.

Tarkshya a spus: O, frumoasă doamnă, explică-mi mie, care te întreb, regulile pentru întreținerea focului sacru, așa cum sunt ele inculcate în *Vede*. Voi învăța acum de la tine regulile consacrate de timp pentru întreținerea perpetuă a focului sacru.

SECȚIUNEA CLXXXVI

Atunci Yudhishthira, fiul lui Pandu, i-a spus brahmanului Markandeya: „Povestește-ne acum istoria lui Vaivaswata Manu”.

Markandeya a răspuns: O, rege, O, cel mai mare dintre oameni, a existat un Rishi puternic și mare, numit Manu. El era fiul lui Vivaswan și era egal cu Brahma în glorie. Și el îi depășea cu mult pe tatăl și bunicul său în forță, putere, avere, precum și în austerități religioase. Și stând pe un picior și cu mâna ridicată, acel stăpân al oamenilor a făcut penitență severă în pădurea de jujube numită Visala. Și acolo, cu capul în jos și cu ochii neclintiți, a practicat penitența rigidă și severă timp de zece mii de ani. Și într-o zi, în timp ce practica austerități acolo, cu hainele ude și părul încâlcit pe cap, un pește care se apropia de malurile Chirini i s-a adresat astfel: „Venerabile domn, sunt un pește mic și neajutorat, mi-e frică de cei mari; de aceea, O, mare devotat, consideră că merită să mă protejezi de ei; mai ales că această cutumă este bine stabilită printre noi, că peștii puternici prădează întotdeauna pe cei slabi. De aceea, consideră că este potrivit să mă salvezi de la înec în această mare a terorii! Îți voi răsplăti bunătatea.” Auzind aceste cuvinte ale peștelui, Vaivaswata Manu a fost copleșit de milă și a scos peștele din apă cu propriile mâini. Și peștele, care avea un corp strălucitor ca razele lunii când era scos din apă, a fost pus înapoi într-un vas de lut. Și astfel crescut, peștele acela, O, rege, a crescut în dimensiuni, iar Manu l-a îngrijit cu atenție ca pe un copil. Și după mult timp, a devenit atât de mare, încât nu mai era loc pentru el în acel vas. Și atunci, văzându-l pe Manu (într-o zi), i-a adresat din nou aceste cuvinte: „Venerabile domn, găsește-mi o locuință mai bună”. Atunci, adorabilul Manu, cuceritorul orașelor ostile, l-a scos din vas și l-a dus într-un rezervor mare, unde l-a pus. Și acolo, peștele a crescut din nou timp de mulți ani. Și deși rezervorul avea două *yojane* lungime și o *yojană* lățime, chiar și acolo, O, fiu al lui Kunti cu ochi de lotus și stăpân al oamenilor, nu era loc pentru pește să se joace! Și privindu-l pe Manu, a spus din nou: „O, tată pios și adorabil, du-mă la Ganga, soția preferată a Oceanului, ca să pot trăi acolo; sau fă cum dorești. O, tu, cel fără păcat, întrucât am crescut până la această dimensiune mare datorită favorului tău, voi face cu bucurie ceea ce îmi poruncești.” Astfel rugat, Manu, cel drept, cumpătat și venerabil, a dus peștele la râul Ganga și l-a pus în râu cu propriile mâini. Și acolo, O, cuceritor al dușmanilor tăi, peștele a crescut din nou pentru o scurtă perioadă de timp, iar apoi, privindu-l pe

Manu, a spus din nou: „O, stăpâne, nu mă pot mișca în Ganga din cauza corpului meu mare; de aceea, venerabile domn, te rog să mă duci repede la mare!” O, fiu al lui Pritha, Manu l-a scos din Ganga, l-a dus la mare și l-a aruncat acolo. Și, în ciuda greutății sale mari, Manu l-a transportat cu ușurință, iar atingerea și mirosul său îi erau plăcute. Și când a fost aruncat în mare de Manu, i-a spus aceste cuvinte cu un zâmbet: „O, ființă adorabilă, m-ai protejat cu o grijă deosebită; ascultă-mă acum și află ce trebuie să faci la momentul potrivit! O, domn norocos și venerabil, dizolvarea întregii lumi mobile și imobile este aproape. Timpul pentru purificarea acestei lumi este acum sosit. De aceea îți explic acum ce este bine pentru tine! Diviziunile mobile și imobile ale creației, cele care au puterea de locomoție și cele care nu o au, pentru toate acestea s-a apropiat acum soarta teribilă. Tu vei construi o arcă puternică și masivă și o vei echipa cu o frânghie lungă. Pe ea trebuie să te urci, O, mare Muni, împreună cu cei șapte Rishi și să iei cu tine toate semințele diferite care au fost enumerate de Brahmanii regenerați în vremurile de demult, și trebuie să le păstrezi separat și cu grijă în ea. Și în timp ce ești acolo, O, iubit al Munilor, mă vei aștepta, și eu îți voi apărea ca un animal cu coarne, și astfel, O, ascet, mă vei recunoaște! Și acum voi pleca, iar tu vei acționa conform instrucțiunilor mele, căci fără ajutorul meu nu te poți salva de acel potop înspăimântător.” Atunci Manu îi spuse peștelui: „Nu mă îndoiesc de tot ce ai spus, O, mare pește! Așa voi face!” Și, dându-și reciproc instrucțiuni, amândoi plecară. Și Manu, O, mare și puternic rege și cuceritor al dușmanilor tăi, a procurat toate semințele diferite, așa cum i-a indicat peștele, și a pornit cu o corabie excelentă pe marea învolburată. Și apoi, O, stăpân al pământului, s-a gândit la peștele acela. Și peștele, O, cuceritor al dușmanilor tăi și descendent al neamului Bharata, cunoscându-i gândurile, a apărut acolo cu coarne pe cap. Și atunci, O, tigru printre oameni, văzând în ocean peștele cu coarne care ieșea la suprafață ca o stâncă, așa cum fusese descris, a coborât lațul pe capul lui. Și prins de laț, peștele, O, rege și cuceritor al orașelor ostile, a tras arca cu mare forță prin apele sărate. Și i-a transportat în acea corabie pe marea învolburată și bătută de valuri. Și, O, cuceritor al dușmanilor tăi și al orașelor ostile, aruncată de furtună pe marele ocean, corabia se clătina ca o prostituată beată. Și nici pământul, nici cele patru puncte cardinale ale busolei nu puteau fi distinse. Și era apă peste tot, iar apele acopereau cerul și firmamentul. Și, O, taur al neamului Bharata, când lumea era astfel inundată, nu se mai vedeau decât Manu, cei șapte Rishi și peștii. Și, O, rege, peștele a tras cu sârguință barca prin potop timp de mulți ani, iar apoi, O, descendent al lui Kuru și podoabă a neamului Bharata, a remorcat vasul spre cel mai înalt vârf al Himavatului. Și, O, Bharata, peștele le-a spus atunci celor de pe vas să-l lege de vârful Himavatului. Auzind cuvintele peștelui, ei au legat imediat barca de vârful muntelui și, O, fiu al lui Kunti și podoabă a neamului Bharata, să știi că acel vârf înalt al Himavatului este încă numit Naubandhana (portul). Apoi peștele s-a adresat Rishi-lor asociați și le-a spus aceste cuvinte: „Eu sunt *Brahma*, Domnul tuturor creaturilor; nu există nimeni mai mare decât mine. Luând forma unui pește, v-am salvat de acest cataclism. Manu va crea (din nou) toate ființele — zei, Asuri și oameni, toate acele diviziuni ale creației care au puterea de locomoție și care nu o au. Practicând austerități severe, el va dobândi această putere și, cu binecuvântarea mea, iluzia nu va avea nicio putere asupra lui.”

Spunând acestea, peștele dispăru instantaneu. Iar Vaivaswata Manu însuși dori să creeze lumea. În această lucrare de creație, iluzia îl cuprinse și, prin urmare, practică un mare ascetism. Și, înzestrat cu merite ascetice, Manu, O, podoabă a neamului Bharata, s-a apucat din nou de opera sa de a crea toate ființele într-o ordine corectă și exactă. Această poveste pe care ți-am povestit-o și a cărei ascultare distruge toate păcatele, este celebrată ca *Legenda Peștelui*. Iar omul care ascultă în fiecare zi această istorie primitivă a lui Manu, atinge fericirea și toate celelalte obiective ale dorinței și ajunge în rai.

SECȚIUNEA CLXXXVII

Atunci, virtuosul rege Yudhishthira, cu toată umilința, l-a întrebat din nou pe ilustrul Markandeya, spunând: „O, mare Muni, tu ai văzut trecând multe mii de veacuri. În această lume nu există nimeni atât de longeviv ca tine! O, cel mai bun dintre cei care au atins cunoașterea Spiritului

Suprem, nu există nimeni egal cu tine în ani, cu excepţia marelui Brahma care trăieşte în locul cel mai înălţat. Tu, O, Brahmana, îl venerezi pe Brahma în momentul marii dizolvări a universului, când această lume este fără cer şi fără zei şi Danavi. Şi când cataclismul încetează şi Strămoşul se trezeşte, numai tu, O, Rishi regenerat, îl vezi pe *Brahma* recreând în mod corespunzător cele patru ordine de fiinţe, după ce a umplut punctele cardinale cu aer şi a trimis apele la locul lor potrivit. Tu, O, mare Brahmana, l-ai venerat în prezenţa sa pe marele Domn şi Strămoş al tuturor creaturilor, cu sufletul absorbit în meditaţie şi cu totul înghiţit de El! Şi, O, Brahmana, de multe ori ai fost martor cu ochii tăi la actele primordiale ale creaţiei şi, cufundat în asprime ascetică severă, i-ai depăşit chiar şi pe Prajapatis înşişi! Eşti apreciat ca fiind cel mai apropiat de Narayana, în lumea de dincolo. De multe ori, în vremurile de demult, l-ai contemplat pe Creatorul Suprem al universului cu ochii abstracţiei spirituale şi renunţării, după ce ţi-ai deschis mai întâi inima pură şi asemănătoare unui lotus – singurul loc în care poate fi văzut multiformul Vishnu al cunoaşterii universale! Din această cauză, O, învăţat Rishi, prin harul lui Dumnezeu, nici Moartea nimicitoare, nici senilitatea care provoacă descompunerea trupului nu au vreo putere asupra ta! Când nici soarele, nici luna, nici focul, nici pământul, nici aerul, nici cerul nu mai există, când întreaga lume distrusă arată ca un vast ocean, când zeii şi asurii şi marii Uragas sunt anihilaţi, şi când *Brahma*, cel cu mintea mare, Domnul tuturor creaturilor, aşezându-se pe o floare de lotus, doarme acolo, atunci numai tu rămâi să-l venerezi! Şi, O, cel mai bun dintre Brahmani, tu ai văzut toate acestea cu ochii tăi. Şi numai tu ai fost martor la multe lucruri prin simţurile tale, şi niciodată în toate lumile nu a existat ceva necunoscut ţie! De aceea, tânjesc să aud orice discurs care explică cauzele lucrurilor!”

Markandeya a răspuns: Într-adevăr, voi explica totul, după ce mă voi închina în faţa Acelei Fiinţe Primordiale, care există prin Sine, care este eternă, nedezintegrantă şi de neconceput, şi care este în acelaşi timp înzestrată şi lipsită de atribute. O, tigru printre oameni, acest Janardana îmbrăcat în veşminte galbene este marele Mişcător şi Creator al tuturor lucrurilor, Sufletul şi Modelatorul tuturor lucrurilor şi stăpânul tuturor! El este numit şi Cel Mare, Cel Incomprehensibil, Cel Minunat şi Cel Imaculat. El este fără început şi fără sfârşit, pătrunde întreaga lume, este Neschimbător şi Nedezintegrant. El este Creatorul tuturor lucrurilor, dar el însuşi este necreat şi este Cauza tuturor puterilor. Cunoaşterea lui este mai mare decât cea a tuturor zeilor la un loc. O, cel mai bun dintre regi şi cel mai eminent dintre oameni, după dizolvarea universului, toată această minunată creaţie revine la viaţă. Se spune că *Krita Yuga* durează patru mii de ani. Se spune că atât zorii, cât şi amurgul său durează patru sute de ani. Se spune că *Treta-Yuga* durează trei mii de ani, iar zorii şi amurgul său durează trei sute de ani. Yuga care urmează se numeşte *Dwapara* şi se calculează că are o durată de două mii de ani. Se spune că atât zorii, cât şi amurgul său cuprind două sute de ani. Se spune că următorul Yuga, numit *Kali*, cuprinde o mie de ani, iar zorii şi amurgul său cuprind o sută de ani. Ştii, O, rege, că durata zorilor este aceeaşi cu cea a amurgului unui Yuga. Şi după ce *Kali Yuga* se termină, *Krita Yuga* revine. Un ciclu al Yugelor cuprinde astfel o perioadă de douăsprezece mii de ani. O mie de astfel de cicluri ar constitui o zi a lui Brahma. O, tigru printre oameni, când tot acest univers se retrage şi se ascunde în casa sa — Creatorul însuşi — dispariţia tuturor lucrurilor este numită de către cei învăţaţi Distrugerea Universală. O, taur al neamului Bharata, spre sfârşitul ultimei perioade menţionate de o mie de ani, adică atunci când perioada necesară pentru a completa un ciclu este scurtă, oamenii devin în general dependenţi de minciuna în vorbire. O, fiu al Pritha, atunci sacrificiile, darurile şi jurămintele, în loc să fie îndeplinite de către principali, sunt îndeplinite de către reprezentanţi! Brahmanii îndeplinesc atunci acte rezervate sudraşilor, iar sudraşii se dedică acumulării de bogăţii. Apoi, şi kşatriyaşii se dedică practicării actelor religioase. În era *Kali*, brahmanii se abţin şi de la sacrificii şi de la studiul *Vedelor*, sunt lipsiţi de toiagul şi de pielea de cerb şi, în ceea ce priveşte hrana, devin omnivori. Şi, O, fiu, brahmanii din acea epocă se abţin şi de la rugăciuni şi meditaţie, în timp ce sudraşii se dedică acestora! Cursul lumii pare contrar şi, într-adevăr, acestea sunt semnele care prevestesc distrugerea universală. Şi, O, stăpân al oamenilor, numeroşi regi *mleccha* vor domni atunci peste pământ! Şi acei monarhi păcătoşi, dependenţi de vorbele false, îşi vor guverna supuşii pe baza unor principii false. Andhhas, Sakas, Pulindas, Yavanas, Kamvojas, Valhikas şi Abhiras devin atunci, O, cel mai bun dintre oameni, posedaţi de

curaj și de suveranitatea pământului. Aceasta, O, tigru printre oameni, devine starea lumii în ajunul, O, Bharata, al epocii Kali! Niciun brahman nu mai respectă atunci îndatoririle ordinului său. Și Kshatriya și Vaisya, O, monarhule, urmează practici contrare celor care sunt potrivite pentru propriile lor ordine. Iar oamenii devin efemeri, slabi în forță, energie și pricepere; și înzestrați cu putere mică și trupuri diminutive, devin greu de crezut în vorbire. Iar populația umană se diminuează pe întinderi mari de țară, iar regiunile pământului, Nord și Sud, Est și Vest, devin aglomerate cu animale și fiare de pradă. Și în această perioadă, chiar și cei care rostesc *Brahma*, o fac în zadar. Sudrașii se adresează brahmanilor, spunând: „Bho”, în timp ce brahmanii se adresează sudrașilor, spunând: „Stimate domn”. Și, O, tigrule printre oameni, la sfârșitul *Yuga*, animalele se înmulțesc enorm. Și, O, rege, mirosurile și parfumurile nu mai sunt atât de plăcute simțului nostru olfactiv, și, O, tigrule printre oameni, gustul lucrurilor nu mai este atât de armonios cu organele noastre gustative ca în alte perioade! Și, O, rege, femeile devin atunci mame ale unei numeroase descendențe, înzestrate cu staturi scunde și lipsite de comportament și maniere bune. Și ele își folosesc chiar și gurile pentru scopurile organului de procreare. Și foametea devastează locuințele oamenilor, iar drumurile sunt infestate de femei de proastă faimă, în timp ce femeile în general, O, rege, devin în astfel de perioade ostile față de stăpânii lor și lipsite de modestie! Și, O, rege, chiar vacile în astfel de perioade dau puțin lapte, în timp ce copacii, acoperiți de roiuri de ciori, nu produc multe flori și fructe. Și, O, stăpân al pământului, clasele regenerate, pătate de păcatul uciderii brahmanilor, acceptă daruri de la monarhi care sunt dependenți de minciuna în vorbire. Și plini de lăcomie și ignoranță, purtând pe chipurile lor simbolurile exterioare ale religiei, ei pornesc în turnee de milostenie, chinuind oamenii de pe Pământ. Iar oamenii care duc o viață domestică, temându-se de povara impozitelor, devin înșelători, în timp ce brahmanii, îmbrăcând în mod fals haina asceților, câștigă bogăție din comerț, cu unghiile și părul neîngrijite și netăiate. Și, O, tigru printre oameni, mulți dintre cei din clasele de două ori născuți devin, din avariția pentru bogăție, cerșetori religioși ai ordinului *Brahmacharin*. Și, O, monarhule, oamenii în astfel de perioade se comportă contrar modului de viață pe care și l-au ales, devin dependenți de băuturi alcoolice și capabili să violeze paturile învățătorilor lor, dorințele lor sunt toate ale acestei lumi, urmărind lucruri care slujesc cărnii și sângelui. Și, O, tigru printre oameni, în astfel de perioade, azilele asceților se umplu de nenorociți păcătoși și îndrăzneți, care aplaudă mereu viețile de dependență. Și ilustrul pedepsitor al lui Paka nu mai aduce ploaie în funcție de anotimpuri, iar semințele împrăștiate pe pământ nu mai încolțesc, O, Bharata. Iar oamenii, necuviincioși în fapte și gânduri, se bucură de invidie și răutate. Și, O, tu, cel fără păcat, pământul se umple atunci de păcat și imoralitate. Și, O, stăpân al pământului, cel care devine virtuos în astfel de perioade nu trăiește mult. Într-adevăr, pământul se lipsește de virtute în toate formele sale. Și, O, tigru printre oameni, negustorii și comercianții, plini atunci de viclenie, vând cantități mari de articole cu greutăți și măsuri false. Iar cei virtuoși nu prosperă, în timp ce cei păcătoși prosperă dincolo de măsură. Iar virtutea își pierde puterea, în timp ce păcatul devine atotputernic. Iar oamenii devotați virtuții devin săraci și au o viață scurtă, în timp ce cei păcătoși au o viață lungă și câștigă prosperitate. Și în astfel de vremuri, oamenii se comportă păcătos chiar și în locurile de distracție publică din orașe și sate. Iar oamenii caută întotdeauna să-și atingă scopurile prin mijloace păcătoase. Și, după ce au câștigat averi care sunt de fapt mici, devin îmbătați de mândria bogăției. Și, O, monarhule, mulți oameni în astfel de perioade se străduiesc să fure bogăția care le-a fost încredințată în secret. Și, căsătoriți cu practicile păcătoase, declară fără rușine că nu există nimic în depozit. Și se pot vedea animale de pradă și alte animale și păsări culcate în locurile de distracție publică din orașe și sate, precum și în edificii sacre. Și, O, rege, fete de șapte sau opt ani rămân însărcinate, în timp ce băieți de zece sau doisprezece ani au descendenți. La vârsta de șaisprezece ani, bărbații sunt cuprinși de decrepitudine și decădere, iar perioada vieții în sine se apropie rapid de sfârșit. Și, O, rege, când bărbații devin atât de efemeri, tot mai mulți tineri se comportă ca bătrânii, în timp ce tot ceea ce se observă la tineri poate fi observat la bătrâni. Iar femeile predispuse la comportamente necorespunzătoare și marcate de maniere rele îi înșală chiar și pe cei mai buni soți și se uită pe ele însele cu servitori și sclavi și chiar cu animale. Și, O, rege, chiar și femeile care sunt soțiile eroilor caută compania altor bărbați și se uită pe ele însele cu aceștia în timpul vieții soților lor.

O, rege, spre sfârșitul celor mii de ani care constituie cele patru *Yuga* și când viețile oamenilor devin atât de scurte, apare o secetă care se întinde pe mulți ani. Și atunci, O, stăpân al pământului, oamenii și creaturile înzestrate cu putere și vitalitate reduse, murind de foame, mor cu miile. Și atunci, O, stăpân al oamenilor, șapte Sori aprinși, apărând pe firmament, beau toată apa Pământului care se află în râuri sau mări. Și, O, taur al neamului Bharata, atunci totul din natura lemnului și a ierbii, care este umed pentru a se usca, este consumat și redus la cenușă. Și atunci, O, Bharata, focul numit *Samvartaka*, împins de vânturi, apare pe pământul care a fost deja uscat până la cenușă de cei șapte sori. Și atunci acel foc, pătrunzând prin Pământ și apărând și în regiunile inferioare, provoacă o mare teroare în inimile zeilor, Danavas și Yakshas. Și, O, stăpân al pământului, consumând regiunile inferioare, precum și tot ceea ce se află pe acest Pământ, focul distruge toate lucrurile într-o clipă. Și acel foc numit *Samvartaka*, ajutat de acel vânt nefavorabil, consumă această lume care se întinde pe sute și mii de *yojanas*. Și acel stăpân al tuturor lucrurilor, acel foc, arzând în strălucire, consumă acest univers cu zei și Asura și Gandharva și Yakshas și Șerpi și Rakshasa. Și se ridică în cer mase adânci de nori, arătând ca turme de elefanți și împodobiți cu coroane de fulgere care sunt minunate de privit. Unii dintre aceşti nori au culoarea lotusului albastru, alții au culoarea nufărului, alții seamănă cu filamentele lotusului, alții sunt purpurii, alții galbeni ca turmericul, iar alții au culoarea ouălor de cioară. Unii sunt strălucitori ca petalele lotusului, alții roșii ca vermilionul. Unii seamănă cu orașe palatine, alții cu turme de elefanți. Unii au forma șopârlelor, iar alții a crocodililor și rechinilor. Și, O, rege, norii care se adună pe cer cu această ocazie sunt teribili de privit și înconjurați de fulgere, urlând înfricoșător. Și acele mase vaporoase, încărcate cu ploaie, acoperă în curând întregul cer. Și, O, rege, acele mase de vapori inundă apoi cu apă întregul pământ, cu munții, pădurile și minele sale. Și, O, taur printre oameni, îndemnați de Domnul Suprem, acei nori care urlă înfricoșător inundă în curând întreaga suprafață a pământului. Și revărsând o mare cantitate de apă și umplând întregul pământ, ei sting acel foc teribil și nefavorabil (despre care ți-am vorbit deja). Și îndemnați de ilustrul Domn, acei nori care umplu pământul cu ploaia lor torențială plouă neîncetat timp de doisprezece ani. Și atunci, O, Bharata, oceanul depășește continentele, munții se sfărâmă în bucăți, iar pământul se scufundă sub potopul tot mai mare. Apoi, mișcate brusc de impulsul vântului, norii aceia rătăcesc de-a lungul întregii întinderi a firmamentului și dispar din vedere. Și apoi, O, stăpân al oamenilor, Domnul care s-a creat pe Sine însuși — prima Cauză a tuturor lucrurilor — având locuința sa în lotus, bea acele vânturi teribile și adoarme, O, Bharata!

Și atunci când universul va deveni o întindere moartă de apă, când toate creaturile mobile și imobile vor fi distruse, când zeii și Asurii vor înceta să mai existe, când Yaks și Rakshasas nu vor mai fi, când omul nu va mai fi, când copacii și animalele de pradă vor fi dispărut, când firmamentul însuși va înceta să mai existe, eu singur, O, stăpân al pământului, voi rătăci în suferință. Și, O, cel mai bun dintre regi, rătăcind peste acea întindere îngrozitoare de apă, inima mea se umple de suferință pentru că nu văd nicio creatură! Și, O, rege, rătăcind fără încetare prin acea inundație, obosesc, dar nu găsesc niciun loc de odihnă! Și, după ceva timp, văd în acea întindere de ape acumulate un copac banian vast și întins, O, stăpân al pământului! Și atunci văd, O, Bharata, așezat pe o scoică, O, rege, acoperit cu un pat celest și atașat de o ramură întinsă a acelui banian, un băiat, O, mare rege, cu fața frumoasă ca lotusul sau luna, și cu ochi, O, stăpân al oamenilor, mari ca petalele unui lotus înflorit! Și la această privelişte, O, stăpân al pământului, uimirea mi-a umplut inima. Și m-am întrebat: „Cum se face că acest băiat stă singur aici, când lumea însăși a fost distrusă? Și, O, rege, deși am cunoaștere deplină despre trecut, prezent și viitor, totuși nu am reușit să aflu nimic despre aceasta nici măcar prin meditație ascetică. Înzestrat cu strălucirea florii Atasi și împodobit cu semnul Sreevatsa, mi s-a părut a fi ca locuința însăși a lui Lakshmi. Iar acel băiat, cu ochi ca petalele de lotus, având semnul lui Sreevatsa și posedând o strălucire aprinsă, mi s-a adresat atunci cu cuvinte foarte plăcute urechii, spunând: „O, sire, știu că ești obosit și dorești să te odihnești. O, Markandeya din neamul lui Bhrigu, odihnește-te aici cât dorești. O, cel mai bun dintre Munis, intră în corpul meu și odihnește-te acolo. Aceasta este locuința pe care ți-am atribuit-o. Am

fost mulţumit de tine.” Astfel abordat de acel băiat, m-a cuprins un sentiment de totală indiferenţă faţă de viaţa mea lungă şi de starea mea de bărbat. Apoi, acel băiat a deschis brusc gura şi, aşa cum a vrut soarta, am intrat în gura lui, lipsit de puterea de a mă mişca. Dar, O, rege, după ce am pătruns brusc în stomacul acelui băiat, am văzut acolo întregul pământ plin de oraşe şi regate. Şi, O, cel mai bun dintre oameni, în timp ce rătăceam prin stomacul acelui ilustru, am văzut Ganga, Satudru, Sita, Yamuna şi Kausiki; Charmanwati, Vetravati; Chandrabhaga, Saraswati, Sindhu, Vipasa şi Godavari; Vaswokasara, Nalini şi Narmada; Tamra şi Venna, cu curenţi încântători şi ape sacre; Suvenna, Krishna-venna, Irama şi Mahanadi; Vitasti, O, mare rege, şi acel mare râu, Cavery; şi, O, tigru printre oameni, Visalya şi Kimpuna. Am văzut toate aceste râuri şi multe altele care se află pe pământ! Şi, O, ucigaş al duşmanilor, am văzut acolo şi oceanul locuit de aligatori şi rechini, acea mină de pietre preţioase, acel excelent lăcaş al apelor. Şi am văzut acolo şi firmamentul, împodobit cu Soarele şi Luna, strălucind cu splendoare şi posedând strălucirea focului Soarelui. Şi am văzut acolo, O, rege, şi pământul, împodobit cu păduri şi păduri. Şi, O, monarh, am văzut acolo şi mulţi brahmani, angajaţi în diverse sacrificii; şi kşatrii angajaţi în a face bine tuturor ordinelor; şi vaişii angajaţi în activităţi agricole; şi sudrii dedicaţi serviciului claselor regenerate. Şi, O, rege, în timp ce rătăceam prin stomacul acelui înalt suflet, am văzut şi Himavatul şi munţii Hemakuta. Şi am văzut şi Nishada şi munţii Sweta, plini de argint. Şi, O, rege, am văzut acolo muntele Gandhamadana şi, O, tigru printre oameni, şi Mandara şi uriaşii munţi Nila. Şi, O, mare rege, am văzut acolo munţii aurii ai Meru şi, de asemenea, Mahendra şi acei munţi excelenţi numiţi Vindhyas. Şi am văzut acolo şi munţii Malaya şi Paripatra. Aceştia şi mulţi alţi munţi care se află pe pământ au fost văzuţi de mine în stomacul său. Şi toţi aceştia erau împodobiţi cu bijuterii şi pietre preţioase. Şi, O, monarhule, în timp ce rătăceam prin stomacul său, am văzut şi lei şi tigri şi mistreţi şi, într-adevăr, toate celelalte animale care se află pe pământ, O, mare rege! O, tigru printre oameni, după ce am intrat în stomacul său, în timp ce rătăceam, am văzut şi întregul trib al zeilor cu şeful lor Sakra, Sadhyas, Rudras, Adityas, Guhyakas, Pitris, Şerpii şi Nagas, triburile înaripate, Vasus, Aswins, Gandharvas, Apsaras, Yakshas, Rishis, hoardele de Daityas şi Danavas, precum şi Nagas. O, rege, şi fiii lui Singhika şi toţi ceilalţi duşmani ai zeilor; într-adevăr, toate creaturile mobile şi imobile care pot fi văzute pe pământ, toate au fost văzute de mine, O, monarhule, în stomacul acelui înalt suflet. Şi, O, stăpâne, trăind din fructe, am locuit în corpul său timp de multe secole, rătăcind prin întregul univers care se află acolo. Niciodată, O, rege, nu am văzut limitele corpului său. Şi când, O, stăpâne al pământului, nu am reuşit să măsor limitele corpului acelui suflet înalt, chiar dacă am rătăcit în interiorul său continuu, cu o mare nelinişte în minte. Atunci, în gând şi în faptă, am căutat protecţia acelei zeităţi binefăcătoare şi preeminente, recunoscând în mod corespunzător superioritatea sa. Şi când am făcut acest lucru, O, rege, am fost brusc proiectat (din interiorul corpului său) prin gura deschisă a acelui suflet înalt, prin intermediul, O, şef al oamenilor, al unei rafale de vânt. Şi, O, rege, am văzut atunci aşezat pe ramura acelui banian aceeaşi Fiinţă de energie nemăsurată, sub forma unui băiat cu semnul Sreevatsa (pe piept), care, O, tigru printre oameni, înghiţise întregul univers. Şi acel băiat de o strălucire aprinsă, purtând semnul Sreevatsa şi îmbrăcat în haine galbene, mulţumit de mine, mi s-a adresat zâmbind, spunând: „O Markandeya, O, cel mai bun dintre Munis, după ce ai locuit o vreme în corpul meu, te-ai obosit! Totuşi, îţi voi vorbi.” Şi în timp ce îmi spunea aceasta, în acel moment am dobândit o nouă viziune, ca să spun aşa, în urma căreia m-am văzut posedat de adevărata cunoaştere şi eliberat de iluziile lumii. Şi, O, copilule, după ce am fost martor la puterea inepuizabilă a acelei Fiinţe de energie nemăsurată, i-am venerat picioarele venerabile şi bine conturate, cu tălpi strălucitoare ca cuprul lustruit şi bine împodobite cu degete de o nuanţă roşie blândă, aşezându-le cu grijă pe capul meu şi îmbinând palmele cu umilinţă şi apropiindu-mă de el cu reverenţă. Am contemplat acea Fiinţă Divină care este sufletul tuturor lucrurilor şi ale cărei ochi sunt ca petalele lotusului. Şi, după ce m-am închinat în faţa lui cu mâinile împreunate, i-am adresat aceste cuvinte: „Doresc să te cunosc, O, Fiinţă Divină, precum şi această iluzie înaltă şi minunată a ta! O, ilustre, după ce am intrat în trupul tău prin gura ta, am contemplat întregul univers în stomacul tău! O, Fiinţă Divină, zeii, Danava şi Rakshasa, Yaksa, Gandharva şi Naga, într-adevăr, întregul univers mobil şi imobil, se află toate în corpul tău! Şi deşi am rătăcit neîncetat prin corpul tău într-un ritm rapid, prin harul tău, O, Dumnezeule, memoria mea nu mă

înșală. Și, O, mare stăpân, am ieșit din trupul tău la dorința ta, dar nu la a mea! O, tu, cu ochi ca frunzele de lotus, doresc să te cunosc pe tine, care ești liber de toate greșelile! De ce rămâi aici sub forma unui băiat, după ce ai înghițit întregul univers? Se cuvine să-mi explici toate acestea. De ce, O, tu cel fără păcat, întregul univers se află în trupul tău? Cât timp, O, pedepsitor al dușmanilor, vei rămâne aici? Împins de o curiozitate care nu este nepotrivită pentru brahmani, doresc, O, stăpân al tuturor zeilor, să aud toate acestea de la tine, O, tu, cu ochi ca frunzele de lotus, cu fiecare detaliu și exact așa cum se întâmplă, pentru că tot ce am văzut, O, stăpâne, este minunat și de neconceput!” Și astfel abordat de mine, acea zeitate a zeităților, de strălucire aprinsă și mare frumusețe, cel mai important dintre toți vorbitorii, mângâindu-mă cum se cuvine, mi-a spus aceste cuvinte.

SECȚIUNEA CLXXXVIII

Markandeya a continuat: Zeitatea a spus atunci: „O, Brahmana, nici măcar zeii nu mă cunosc cu adevărat! Însă, întrucât m-ai mulțumit, îți voi spune cum am creat universul! O, Rishi regenerat, ești devotat strămoșilor tăi și ai căutat și protecția mea! M-ai văzut și cu ochii tăi, iar meritele tale ascetice sunt mari! În vremurile străvechi, am numit apele cu numele de Nara; și pentru că apele au fost întotdeauna *ayana* sau casa mea, de aceea am fost numit Narayana (cel care locuiește în apă). O, cel mai bun dintre cei regenerați, eu sunt Narayana, Sursa tuturor lucrurilor, Eternul, Neschimbătorul. Eu sunt Creatorul tuturor lucrurilor și, de asemenea, Distrugătorul tuturor. Eu sunt Vishnu, eu sunt Brahma și eu sunt Sakra, șeful zeilor. Eu sunt regele Vaisravana și eu sunt Yama, stăpânul spiritelor decedate. Eu sunt Shiva, eu sunt Soma și eu sunt Kasyapa, stăpânul lucrurilor create. Și, O, cei mai buni dintre cei regenerați, eu sunt cel numit Dhatri, și sunt și cel numit Vidhatri, și sunt Sacrificiul întruchipat. Focul este gura mea, pământul este picioarele mele, iar Soarele și Luna sunt ochii mei; Cerul este coroana capului meu, firmamentul și punctele cardinale sunt urechile mele; apele se nasc din sudoarea mea. Spațiul cu punctele cardinale este corpul meu, iar Aerul este mintea mea. Am adus sute de sacrificii cu daruri din belșug. Sunt mereu prezent în sacrificiile zeilor; iar cei care cunosc *Vedele* și oficiază în ele, îmi aduc ofrande. Pe pământ, șefii Kshatriya care stăpânesc peste oameni, în îndeplinirea sacrificiilor lor din dorința de a obține raiul, și Vaisyas, de asemenea, în îndeplinirea sacrificiilor lor din dorința de a câștiga acele regiuni fericite, toți mă venerează în astfel de momente și prin aceste ceremonii. Eu sunt cel care, luând forma lui Sesha, susțin (pe capul meu) acest pământ limitat de cele patru mări și împodobită de Meru și Mandara. Și, O, regeneratule, eu sunt cel care, luând forma unui mistreț, am ridicat în vremuri străvechi acest pământ scufundat în apă. Și, O, cel mai bun dintre Brahmani, eu sunt cel care, devenind focul care iese din gura calului, beau apele (oceanului) și le creez din nou. Ca urmare a energiei din gura, brațele, coapsele și picioarele mele, au apărut treptat Brahmanii, Kshatriyasii, Vaisyasii și Sudras. Din mine izvorăsc *Vedele Rik*, *Sama*, Yajus și *Atharvan*, și în mine se întorc toate când vine timpul. Brahmanii dedicați ascetismului, cei care prețuiesc pacea ca fiind cel mai înalt atribut, cei care își controlează complet sufletele, cei care sunt dornici de cunoaștere, cei care sunt eliberați de poftă, mânie și invidie, cei care nu sunt legați de lucrurile pământești, cei care și-au spălat complet păcatele, cei care sunt posedați de blândețe și virtute și sunt lipsiți de mândrie, cei care au o cunoaștere deplină a Sufletului, toți mă venerează cu meditație profundă. Eu sunt flacăra cunoscută sub numele de *Samvartaka*, eu sunt Vântul numit astfel, eu sunt Soarele care poartă această denumire și eu sunt focul care are această denumire. Și, O, cel mai bun dintre Brahmani, acele lucruri care se văd pe firmament ca stele, să știi că sunt porii pielii mele. Oceanul — acele mine de pietre prețioase și cele patru puncte cardinale, să știi, O, Brahmana, sunt veșmintele mele, patul meu și casa mea. Prin mine au fost distribuite pentru a servi scopurilor zeilor. Și, O, cel mai bun dintre oameni, să știi, de asemenea, că pofta, mânia, bucuria, frica și întunecarea intelectului sunt toate forme diferite ale mele. Și, O, Brahmana, tot ceea ce obțin oamenii prin practicarea adevărului, carității, austerității ascetice, păcii și neagresiunii față de toate creaturile, precum și prin alte fapte nobile, se obțin datorită aranjamentelor mele. Guvernați de porunca mea, oamenii rătăcesc în interiorul corpului meu, simțurile lor fiind copleșite de mine. Ei nu se mișcă după voința lor, ci sunt mișcați de mine. Brahmanii regenerați care au studiat temeinic *Vedele*, care au liniște în

sufletele lor, cei care şi-au stăpânit mânia, obţin o răsplată mare prin numeroasele lor sacrificii. Această răsplată, însă, este de neatins pentru oamenii răi în faptele lor, copleşiţi de lăcomie, meschini şi dezonoraţi, cu suflete nefericite şi impure. De aceea, trebuie să ştii, O, brahman, că această răsplată, care este obţinută de persoanele care îşi controlează sufletele şi care este de neatins pentru cei ignoranţi şi proşti, aceasta care poate fi obţinută numai prin ascetism, produce merite înalte. Şi, O, cel mai bun dintre oameni, în acele vremuri în care virtutea şi moralitatea scad, iar păcatul şi imoralitatea cresc, eu mă creez pe mine însumi în forme noi. Şi, O Muni, când Daityas şi Rakshasas, fioroşi şi răuvoitori, pe care nici chiar cei mai puternici dintre zei nu-i pot ucide, se nasc pe pământ, eu mă nasc în familiile oamenilor virtuoşi şi, luând trup uman, restabilesc liniştea prin exterminarea tuturor relelor. Mişcat de propria mea *maya*, eu creez zei şi oameni, Gandharvas şi Rakshasas, şi toate lucrurile imobile, iar apoi le distrug pe toate (când vine timpul). Pentru păstrarea dreptăţii şi moralităţii, eu iau formă umană, iar când vine timpul pentru acţiune, eu iau din nou forme care sunt de neconceput. În era *Krita* devin alb, în era *Treta* devin galben, în era *Dwapara* devin roşu, iar în era *Kali* devin de culoare închisă. În era *Kali*, proporţia imoralităţii ajunge la trei sferturi (un sfert fiind doar moralitatea). Şi când vine sfârşitul *Yuga*, luând forma feroce a Morţii, singur distrug toate cele trei lumi cu existenţele lor mobile şi imobile. Cu trei paşi, acopăr întregul Univers; eu sunt Sufletul universului; eu sunt sursa tuturor fericirilor; eu sunt cel mai umil dintre toţi cei mândri; eu sunt omniprezent; eu sunt infinit; eu sunt Stăpânul simţurilor; şi puterea mea este mare. O Brahmana, singur pun în mişcare roata Timpului; sunt fără formă; sunt Distrugătorul tuturor creaturilor; şi sunt cauza tuturor eforturilor tuturor creaturilor mele. O, cel mai bun dintre Munis, sufletul meu pătrunde complet toate creaturile mele, dar, O, cel mai important dintre toţi cei regeneraţi, nimeni nu mă cunoaşte. Eu sunt cel pe care cei pioşi şi devotaţi îl venerează în toate lumile. O, regeneratule, orice durere ai simţit în stomacul meu, să ştii, O, fără de păcat, că totul este pentru fericirea şi norocul tău. Şi orice obiecte mobile şi imobile ai văzut în lume, totul a fost hotărât de Sufletul meu, care este Izvorul întregii existenţe. Strămoşul tuturor creaturilor este jumătate din corpul meu; Eu sunt numit Narayana şi sunt purtătorul cochiliei, discului şi buzduganului. O, Rishi regenerat, pentru o perioadă măsurată de o mie de ori lungimea *Yugelor*, eu, care sunt Sufletul Universal, dorm, copleşind toate creaturile în insensibilitate. Şi, O, cel mai bun dintre Rishii regeneraţi, rămân aici astfel pentru totdeauna, sub forma unui băiat, deşi sunt bătrân, până când *Brahma* se trezeşte. O, cel mai de seamă dintre Brahmani, mulţumit de tine, eu, care sunt *Brahma*, ţi-am acordat în repetate rânduri binecuvântări, O, tu, care eşti venerat de Rishis regeneraţi. Privind o vastă întindere de apă şi văzând că toate creaturile mobile şi imobile au fost distruse, ai fost cuprins de melancolie. Ştiu acest lucru şi de aceea ţi-am arătat universul (din interiorul stomacului meu). Şi în timp ce te aflai în interiorul corpului meu, privind întregul univers, ai fost cuprins de uimire şi ţi-ai pierdut simţurile. O, Rishi regenerat, de aceea te-am scos repede prin gura mea. Ţi-am vorbit (acum) despre acel Suflet care nu poate fi înţeles de zei şi de Asuri. Şi atâta timp cât acel mare ascet, sfântul *Brahma*, nu se trezeşte, tu, O, Rishi regenerat, poţi locui aici fericit şi încrezător. Şi când acel Strămoş al tuturor creaturilor se va trezi, atunci eu, O, cel mai bun dintre Brahmani, voi crea singur toate creaturile înzestrate cu trupuri, firmamentul, pământul, lumina, atmosfera, apa şi, într-adevăr, toate celelalte creaturi mobile şi imobile (pe care le-ai fi putut vedea) pe pământ!

Markandeya a continuat: După ce mi-a spus acestea, minunata Zeitate a dispărut din faţa mea, O, fiu! Atunci am văzut această creaţie variată şi minunată prinzând viaţă. O, rege, O, tu, cel mai de seamă dintre neamul Bharata, am fost martor la toate acestea, atât de minunate, O, tu, cel mai de seamă dintre toţi oamenii virtuoşi, la sfârşitul *Yuga*-lului. Iar Zeitatea, cu ochi mari ca frunzele de lotus, pe care am văzut-o în vremurile de demult, este acest tigru printre oameni, acest Janardana care a devenit rudă cu tine! Datorită binecuvântării acordate mie de acesta, memoria nu mă părăseşte, perioada vieţii mele, O, fiu al lui Kunti, este atât de lungă, iar moartea însăşi este sub controlul meu. Acesta este vechiul şi supremul Domn Hari, cu sufletul său de neînţeles, care s-a născut ca Krishna din neamul Vrishni şi care, înzestrat cu braţe puternice, pare să se distreze în această lume! Acesta este Dhatri şi Vidhatri, Distrugătorul tuturor celor veşnice, purtătorul semnului

Sreevatsa pe piept, Domnul domnilor tuturor creaturilor, cel mai înalt dintre cei înalţi, numit şi Govinda! Privind acest zeu suprem, această Fiinţă mereu victorioasă, îmbrăcată în veşminte galbene, acest şef al neamului Vrishni, îmi revin amintirile! Acest Madhava este tatăl şi mama tuturor creaturilor! Voi, tauri din rasa Kuru, căutaţi refugiu la acest Protector!

Vaisampayana a continuat: Astfel abordaţi, fiii lui Pritha şi acei tauri printre oameni — gemenii, împreună cu Draupadi, s-au închinat cu toţii în faţa lui Janardana. Iar acel tigru printre oameni, demn de tot respectul, venerat astfel de fiii lui Pandu, i-a consolat pe toţi cu cuvinte de o mare dulceaţă.

SECŢIUNEA CLXXXIX

Vaisampayana a spus că Yudhishthira, fiul lui Kunti, l-a întrebat încă o dată pe marele Muni Markandeya despre viitorul guvern al Pământului.

Şi Yudhishthira a spus: O, tu, cel mai de seamă dintre vorbitori, O, Muni din neamul lui Bhrigu, ceea ce am auzit de la tine despre distrugerea şi renaşterea tuturor lucrurilor la sfârşitul *Yuga* este, într-adevăr, plin de minuni! Sunt însă cuprins de curiozitate în ceea ce priveşte ceea ce se va întâmpla în era *Kali*. Când moralitatea şi virtutea vor ajunge la sfârşit, ce va mai rămâne acolo! Care va fi vitejia oamenilor în acea epocă, care va fi hrana lor şi care vor fi distracţiile lor? Care va fi durata vieţii la sfârşitul *Yuga*-lului? Care este, de asemenea, limita, odată atinsă, la care epoca *Krita* va începe din nou? Spune-mi totul în detaliu, O, Muni, căci tot ceea ce povesteşti este variat şi încântător.

Astfel abordat, cel mai important dintre Munis a început din nou discursul său, încântând tigrul din rasa Vrishni şi pe fiii lui Pandu. **Şi Markandeya a spus**: „Ascultă, O, monarhule, tot ceea ce am văzut şi auzit, şi tot ceea ce, O, rege al regilor, mi-a fost revelat prin intuiţie, prin harul Dumnezeului zeilor! O, taur al neamului Bharata, ascultă-mă pe măsură ce povestesc istoria viitoare a lumii în timpul epocii păcătoase. O, taur al neamului Bharata, în epoca *Krita*, totul era lipsit de înşelăciune, viclenie, avariţie şi lăcomie; iar moralitatea era ca un taur printre oameni, cu toate cele patru picioare intacte. În epoca *Treta*, păcatul a luat unul dintre aceste picioare şi moralitatea a rămas cu trei picioare. În *Dwapara*, păcatul şi moralitatea sunt amestecate jumătate-jumătate; şi, în consecinţă, se spune că moralitatea are doar două picioare. În epoca întunecată (a lui *Kali*), O, tu, cel mai bun din rasa Bharata, moralitatea amestecată cu trei părţi de păcat trăieşte alături de oameni. În consecinţă, se spune că moralitatea îi serveşte pe oameni, rămânând doar o pătrime din ea însăşi. Ştii, O, Yudhishthira, că perioada de viaţă, energia, intelectul şi forţa fizică a oamenilor scad în fiecare *Yuga*. O, Pandava, brahmanii, kshatriyii, vaisyii şi sudrii (în epoca *Kali*) vor practica moralitatea şi virtutea în mod înşelător, iar oamenii în general îşi vor înşela semenii răspândind plasa virtuţii. Iar oamenii cu o reputaţie falsă de învăţaţi vor face, prin faptele lor, ca Adevărul să fie restrâns şi ascuns. Şi, din cauza scurtimii vieţii lor, nu vor putea dobândi prea multe cunoştinţe. Iar din cauza micimii cunoştinţelor lor, nu vor avea înţelepciune. Şi din această cauză, lăcomia şi avariţia îi vor copleşi pe toţi. Şi legaţi de avariţie, mânie, ignoranţă şi poftă, oamenii vor nutri animozităţi unii faţă de alţii, dorind să-şi ia vieţile unii altora. Şi brahmanii, kshatriyii şi vaisyii, cu virtutea lor restrânsă şi lipsiţi de ascetism şi adevăr, vor fi toţi reduşi la egalitate cu *sudraşii*. Iar cele mai joase clase sociale se vor ridica la nivelul celor intermediare, iar cei din clasele intermediare vor coborî, fără îndoială, la nivelul celor mai joase. Chiar şi aşa, O, Yudhishthira, va fi starea lumii la sfârşitul *Yuga*. Dintre veşminte, cele mai bune vor fi considerate cele confecţionate din in, iar dintre cereale, *Paspalum frumentacea*[45] va fi considerată cea mai bună. Spre această perioadă, oamenii îşi vor considera soţiile ca fiind (singurele) prietene ale lor. Şi oamenii vor trăi cu peşte şi lapte, capre şi oi, pentru că vacile vor fi dispărut. Şi spre acea perioadă, chiar şi cei care respectă

45 Cuvântul din text este *Kora-dushakas*, despre care Wilson presupune că este *Paspalum frumentacea* (vezi Dict.)-

întotdeauna jurămintele vor deveni lacomi. Şi, opuşi unii altora, oamenii vor căuta să se omoare între ei; şi, lipsiţi de *Yuga*, oamenii vor deveni atei şi hoţi. Şi vor săpa chiar malurile râurilor cu lopeţile lor şi vor semăna cereale pe ele. Şi chiar şi acele locuri se vor dovedi sterile pentru ei în astfel de momente. Iar acei oameni care sunt devotaţi riturilor ceremoniale în onoarea celor decedaţi şi a zeilor, vor fi avari şi vor acapara şi se vor bucura de ceea ce aparţine altora. Tatăl se va bucura de ceea ce aparţine fiului; iar fiul, de ceea ce aparţine tatălui. Şi acele lucruri vor fi, de asemenea, savurate de oameni în astfel de vremuri, savurarea cărora a fost interzisă în scripturi. Şi brahmanii, vorbind cu lipsă de respect despre *Vede*, nu vor practica jurămintele, iar înţelegerea lor, întunecată de ştiinţa disputelor, nu vor mai efectua sacrificii şi Homa. Şi înşelaţi de falsa ştiinţă a raţiunii, îşi vor îndrepta inimile către tot ceea ce este josnic şi meschin. Şi oamenii vor cultiva pământurile joase şi vor folosi vaci şi viţei de un an pentru a trage plugul şi a căra greutăţi. Şi fiii care şi-au ucis părinţii, şi părinţii care şi-au ucis fiii nu vor fi dispreţuiţi. Şi ei se vor salva frecvent de anxietate prin astfel de fapte şi chiar se vor mândri cu ele. Şi întreaga lume va fi plină de comportamente, noţiuni şi ceremonii *mleccha*, sacrificiile vor înceta, bucuria va dispărea şi veselie generală va dispărea. Iar oamenii vor jefui bunurile persoanelor neajutorate, ale celor fără prieteni şi ale celor înţelepţi. Şi, având puţină energie şi putere, fără cunoştinţe şi predispuşi la avariţie, nebunie şi practici păcătoase, oamenii vor accepta cu bucurie darurile făcute de oamenii răi cu cuvinte de dispreţ. Şi, O, fiu al lui Kunti, regii pământului, cu inimile legate de păcat, fără cunoaştere şi mereu lăudându-se cu înţelepciunea lor, se vor provoca unii pe alţii din dorinţa de a-şi lua viaţa unul altuia. Şi Kshatriya, spre sfârşitul unei astfel de perioade, vor deveni spinii pământului. Şi plini de avariţie şi umflaţi de mândrie şi vanitate, incapabili şi nevoiţi să-şi protejeze (supuşii), ei se vor bucura doar să le aplice pedepse. Şi atacând şi repetând atacurile asupra celor buni şi cinstiţi, şi fără să simtă milă pentru aceştia, chiar şi atunci când vor plânge de durere, Kshatriya, O, Bharata, îi vor jefui de soţiile şi averea lor. Şi nimeni nu va cere o fată (în scopul căsătoriei) şi nimeni nu va da o fată (în acest scop), ci fetele îşi vor alege singure stăpânii, când va veni sfârşitul *Yuga*. Şi regii pământului, cu sufletele îmbibate de ignoranţă şi nemulţumiţi de ceea ce au, vor jefui în acel moment supuşii lor prin toate mijloacele pe care le au la dispoziţie. Şi, fără îndoială, întreaga lume va fi *mlecchificată*.[46] Şi când va veni sfârşitul *Yuga*, mâna dreaptă va înşela mâna stângă; şi stânga, dreapta. Iar oamenii cu o falsă reputaţie de învăţaţi vor contracta Adevărul, iar bătrânii vor trăda nesăbuinţa tinerilor, iar tinerii vor trăda senilitatea bătrânilor. Iar laşii vor avea reputaţia de curajoşi, iar curajoşii vor fi trişti ca laşii. Şi spre sfârşitul *Yuga*, oamenii vor înceta să mai aibă încredere unii în alţii. Şi plină de avariţie şi nebunie, întreaga lume va avea un singur fel de hrană. Şi păcatul va creşte şi va prospera, în timp ce virtutea va dispărea şi va înceta să înflorească. Şi Brahmanii, Kshatriyii şi Vaisyii vor dispărea, lăsând, O, rege, nici o urmă din ordinele lor. Şi toţi oamenii, spre sfârşitul *Yugăi*, vor deveni membri ai unui singur ordin comun, fără nici o distincţie. Şi taţii nu-şi vor ierta fiii, iar fiii nu-şi vor ierta taţii. Şi când se va apropia sfârşitul, soţiile nu-şi vor mai servi şi îngriji soţii. Şi în astfel de vremuri, oamenii vor căuta ţările în care grâul şi orzul constituie hrana de bază. Şi, O, monarhule, atât bărbaţii, cât şi femeile vor deveni perfect liberi în comportamentul lor şi nu vor mai tolera faptele celorlalţi. Şi, O, Yudhishthira, întreaga lume va fi *mlecchificată*. Şi oamenii vor înceta să-i mulţumească pe zei cu ofrande de Sraddhas. Şi nimeni nu va asculta cuvintele altora şi nimeni nu va fi considerat un învăţător de către altul. Şi, O, stăpân al oamenilor, întunericul intelectual va învălui întregul pământ, iar viaţa omului va fi măsurată atunci în şaisprezece ani, la atingerea acestei vârste urmând moartea. Şi fete de cinci sau şase ani vor naşte copii, iar băieţi de şapte sau opt ani vor deveni taţi. Şi, O, tigru printre regi, când va veni sfârşitul *Yuga*, soţia nu va fi niciodată mulţumită de soţul ei, nici soţul de soţia lui. Şi posesiunile oamenilor nu vor fi niciodată multe, iar oamenii vor purta în mod fals semnele religiei, iar gelozia şi răutatea vor umple lumea. Şi nimeni, în acel moment, nu va fi un dăruitor (de bogăţie sau de orice altceva) faţă de altcineva. Şi regiunile locuite ale pământului vor fi afectate de foamete şi de moarte, iar autostrăzile vor fi pline de bărbaţi şi femei pofticioşi, cu reputaţie proastă. Şi, într-un astfel de moment, femeile vor avea, de asemenea, o aversiune faţă de soţii lor. Şi, fără îndoială, toţi oamenii vor adopta comportamentul

46 Cuvântul din text este *mlecchibhutam*. Gramatica sanscrită oferă o mare facilitate pentru formarea verbelor din substantive. *Mlecchify* poate fi un hibrid, dar semnifică corect şi succint cuvântul sanscrit.

mlecchaşilor, vor deveni omnivori fără distincţie şi cruzi în toate acţiunile lor, când va veni sfârşitul *Yuga*. Şi, O, tu, cel mai de seamă dintre Bharatas, împinşi de lăcomie, oamenii se vor înşela unii pe alţii atunci când vor vinde şi vor cumpăra. Şi fără cunoaşterea ordonanţei, oamenii vor îndeplini ceremonii şi rituri şi, într-adevăr, se vor comporta după cum le place, când va veni sfârşitul *Yuga*. Şi când va veni sfârşitul *Yuga*, împinşi de propria lor dispoziţie, oamenii vor acţiona cu cruzime şi vor vorbi rău unii despre alţii. Şi oamenii vor distruge fără remuşcări copacii şi grădinile. Şi oamenii vor fi cuprinşi de anxietate în ceea ce priveşte mijloacele de trai. Şi, O, rege, copleşiţi de lăcomie, oamenii vor ucide brahmanii şi se vor apropria de bunurile victimelor lor şi se vor bucura de ele. Iar cei regeneraţi, asupriţi de *sudraşi*, cuprinşi de frică şi plângând „*Oh*” şi „*Vai*”, vor rătăci pe pământ fără ca nimeni să-i protejeze. Şi când oamenii vor începe să se omoare între ei, vor deveni răi şi feroce şi fără niciun respect pentru viaţa animalelor, atunci *Yuga* va ajunge la sfârşit. Şi, O, rege, chiar şi cei mai de seamă dintre cei regeneraţi, afectaţi de tâlhari, vor zbura, ca corbii, înspăimântaţi şi cu viteză, şi vor căuta refugiu, O, perpetuator al neamului Kuru, în râuri şi munţi şi regiuni inaccesibile. Şi mereu asupriţi de conducători răi cu povara impozitelor, cei mai de seamă dintre clasele regenerate, O, stăpân al pământului, vor renunţa în acele vremuri teribile la orice răbdare şi vor comite fapte necorespunzătoare, devenind chiar servitori ai sudraşilor. Iar *sudra* vor expune scripturile, iar brahmanii îi vor aştepta şi îi vor asculta, şi îşi vor stabili cursul datoriei acceptând astfel de interpretări ca ghizi ai lor. Iar cei de jos vor deveni cei de sus, iar cursul lucrurilor va părea contrar. Şi renunţând la zei, oamenii vor venera oasele şi alte relicve depuse în ziduri. Şi, la sfârşitul *Yuga*, sudra vor înceta să-i aştepte şi să-i servească pe brahmani. Şi în azilurile marilor rishi, în instituţiile de învăţământ ale brahmanilor, în locurile sacre pentru zei şi în complexele de sacrificiu, precum şi în bazinele sacre, pământul va fi desfigurat de morminte şi stâlpi care conţin relicve osoase şi nu va mai fi împodobit cu temple dedicate zeilor. Toate acestea se vor întâmpla la sfârşitul *Yuga*, şi să ştiţi că acestea sunt semnele sfârşitului *Yuga*. Şi când oamenii devin feroce şi lipsiţi de virtute, carnivori şi dependenţi de băuturi alcoolice, atunci *Yuga* ajunge la sfârşit. Şi, O, monarhule, când florile vor fi zămislite în flori, iar fructele în fructe, atunci *Yuga* va ajunge la sfârşit. Şi norii vor revărsa ploaie neobişnuită când se va apropia sfârşitul *Yuga*. Şi, în acel moment, riturile ceremoniale ale oamenilor nu se vor mai succeda în ordinea cuvenită, iar Sudraşii se vor certa cu Brahmanii. Şi pământul va fi în curând plin de *mleccha*, iar brahmanii vor fugi în toate direcţiile de teama poverii impozitelor. Şi toate distincţiile dintre oameni vor înceta în ceea ce priveşte conduita şi comportamentul, iar oamenii, afectaţi de sarcini şi funcţii onorifice, vor fugi în refugii împădurite, trăind din fructe şi rădăcini. Şi lumea va fi atât de afectată, încât corectitudinea conduitei va înceta să mai fie manifestată nicăieri. Şi discipolii vor ignora instrucţiunile învăţătorilor şi vor căuta chiar să le facă rău. Iar învăţătorii săraci vor fi ignoraţi de oameni. Şi prietenii, rudele şi înaintaşii vor îndeplini sarcini prietenoase doar de dragul bogăţiei pe care o posedă o persoană. Şi când va veni sfârşitul *Yuga*, toată lumea va fi în nevoie. Şi toate punctele orizontului vor fi în flăcări, iar stelele şi grupurile stelare vor fi lipsite de strălucire, iar planetele şi conjuncţiile planetare vor fi nefaste. Şi cursul vânturilor va fi confuz şi agitat, iar nenumăraţi meteori vor străbate cerul, prefigurând răul. Şi Soarele va apărea împreună cu alţi şase de acelaşi fel. Şi peste tot va fi zgomot şi tumult, şi pretutindeni vor fi incendii. Iar Soarele, de la răsărit până la apus, va fi învăluit de *Rahu*. Şi zeul cu o mie de ochi va aduce ploi neobişnuite. Iar când va veni sfârşitul *Yuga*, recoltele nu vor mai creşte în abundenţă. Şi femeile vor fi mereu aspre în vorbire, nemiloase şi înclinate spre plâns. Şi nu vor respecta niciodată poruncile soţilor lor. Şi când va veni sfârşitul *Yuga*, fiii îşi vor ucide taţii şi mamele. Şi femeile, trăind necontrolate, îşi vor ucide soţii şi fiii. Şi, O, rege, când va veni sfârşitul Yuga, *Rahu* va înghiţi Soarele în mod neobişnuit. Şi focuri vor izbucni din toate părţile. Şi călătorii, incapabili să obţină mâncare, băutură şi adăpost chiar şi atunci când le cer, se vor întinde pe marginea drumului, abţinându-se să-şi mai repete cererile. Şi când va veni sfârşitul *Yuga*, corbii, şerpii, vulturii, ulii şi alte animale şi păsări vor scoate strigăte înfricoşătoare şi disonante. Şi când va veni sfârşitul *Yuga*, oamenii îşi vor lepăda şi neglija prietenii, rudele şi însoţitorii. Şi, O, monarhule, când va veni sfârşitul *Yuga*, oamenii vor abandona ţările, direcţiile, oraşele şi localităţile în care locuiesc şi vor căuta altele noi, unul după altul. Şi oamenii vor rătăci pe pământ, strigând: „*O, tată, o, fiu*” şi alte strigăte înspăimântătoare şi sfâşietoare.

Și când acele vremuri teribile vor trece, creația va începe din nou. Și oamenii vor fi creați din nou și distribuiți în cele patru ordine, începând cu Brahmanas. Și în acea perioadă, pentru ca oamenii să se înmulțească, Providența, după voia sa, va deveni din nou favorabilă. Și atunci când Soarele, Luna și Vrihaspati, împreună cu constelația Pushya[47], vor intra în același semn, era *Krita* va începe din nou. Și norii vor începe să aducă ploi în sezonul potrivit, iar stelele și conjuncțiile stelare vor deveni de bun augur. Și planetele, rotindu-se în mod corespunzător pe orbitele lor, vor deveni extrem de propice. Și peste tot va fi prosperitate și abundență, sănătate și pace. Și, la porunca Timpului, se va naște un brahman pe nume *Kalki*. Și el îl va glorifica pe Vishnu și va poseda o mare energie, o mare inteligență și o mare pricepere. Și se va naște într-un oraș numit *Sambhala*, într-o familie brahmană de bun augur. Și vehicule și arme, și războinici și armuri, și coifuri vor fi la dispoziția lui de îndată ce se va gândi la ele. Și el va fi regele regilor și mereu victorios cu puterea virtuții. Și el va restabili ordinea și pacea în această lume aglomerată de creaturi și contradictorie în cursul ei. Și acel brahman strălucitor, cu intelect puternic, odată apărut, va distruge toate lucrurile. Și el va fi Distrugătorul tuturor și va inaugura un nou *Yuga*. Și înconjurat de brahmani, acel brahman va extermina toți *mleccha*, oriunde s-ar refugia acele persoane josnice și demne de dispreț.

SECȚIUNEA CLXL

Markandeya a continuat: După ce i-a exterminat pe hoți și tâlhari, Kalki, în cadrul unui mare sacrificiu de cai, va da în mod corespunzător acest pământ brahmanilor și, după ce va restabili dreptatea binecuvântată ordonată de Cel care s-a creat pe sine, Kalki, cu fapte sacre și reputație ilustră, va intra într-o pădure încântătoare, iar oamenii de pe acest pământ îi vor imita comportamentul, iar când brahmanii vor fi exterminat hoții și tâlharii, va fi prosperitate pretutindeni (pe pământ). Și pe măsură ce țările pământului vor fi subjugate una după alta, acel tigru dintre brahmani, Kalki, după ce va fi așezat acolo piei de cerb, sulițe și tridente, va cutreiera pământul, adorat de brahmanii de seamă și arătându-și respectul față de ei, ocupându-se tot timpul cu uciderea hoților și tâlharilor. Și el va extermina hoții și tâlharii în mijlocul strigătelor sfâșietoare de „Oh, tată...”, ”Oh, mamă! ...”, ”Oh Fiule?” și altele asemenea, și, O Bharata, când păcatul va fi astfel eradicat și virtutea va înflori odată cu sosirea epocii *Krita*, oamenii se vor apuca din nou de practicarea riturilor religioase. Și în epoca care va urma, adică *Krita*, grădini bine plantate și complexe sacrificiale și rezervoare mari și centre educaționale pentru cultivarea cunoștințelor brahmanice și iazuri și temple vor reapărea peste tot. Și ceremoniile și riturile sacrificiale vor începe să fie practicate din nou. Și brahmanii vor deveni buni și cinstiți, iar cei regenerați, devotați austerităților ascetice, vor deveni *muni*, iar azilurile asceților, care înainte erau pline de nenorociți, vor fi din nou căminele oamenilor devotați adevărului, iar oamenii în general vor începe să onoreze și să practice adevărul. Și toate semințele, semănate pe pământ, vor crește, și, O, monarhule, fiecare fel de recoltă va crește în fiecare anotimp. Iar oamenii vor practica cu devotament caritatea, jurămintele și ritualurile, iar brahmanii dedicați meditației și sacrificiilor vor avea suflete virtuoase și vor fi mereu veseli, iar conducătorii pământului își vor guverna regatele cu virtuozitate, iar în era *Krita*, vaisyii se vor dedica practicilor ordinului lor. Iar brahmanii se vor dedica celor șase îndatoriri ale lor (studiul, predarea, efectuarea de sacrificii în nume propriu, oficierea sacrificiilor efectuate de alții, caritatea și acceptarea darurilor), iar kșatriii se vor dedica faptelor de vitejie. Iar sudrașii se vor dedica serviciului celor trei ordine (superioare).

Acestea, O, Yudhishthira, sunt cursurile *Krita*, *Treta*, *Dwapara* și ale epocii următoare. Acum ți-am povestit totul. Ți-am spus, de asemenea, O, fiu al lui Pandu, perioadele cuprinse de cele câteva *Yuga*, așa cum sunt ele cunoscute în general. Ți-am spus acum totul despre trecut și viitor, așa cum a povestit Vayit în *Purana* (care poartă numele său și) care este adorată de Rishi. Fiind nemuritor, am văzut de multe ori și am constatat în alte moduri cursul lumii. Într-adevăr, tot ce am văzut și simțit ți-am spus acum. Și, O, tu, cu gloria ta neștirbită, ascultă acum împreună cu frații tăi

47 *Pushya* este al optulea *asterism* lunar format din trei stele, dintre care una este Racul. (Vezi dicționarul lui Wilson).

altceva ce-ți voi spune în curând pentru a-ți clarifica îndoielile despre religie! O, tu, cel mai virtuos dintre oameni, ar trebui să-ți concentrezi mereu sufletul asupra virtuții, căci, O, monarhule, o persoană cu suflet virtuos obține fericirea atât aici, cât și în viața de apoi. Și, O, tu, cel fără păcat, ascultă cuvintele de bun augur pe care ți le voi spune acum. *Nu umili niciodată un brahman, căci un brahman, dacă se mânie, poate distruge cele trei lumi prin jurământul său*.

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte ale lui Markandeya, conducătorul regal al Kurus, înzestrat cu inteligență și posedând o mare strălucire, a rostit aceste cuvinte de mare înțelepciune: „O, *muni*, dacă vreau să-mi protejez supușii, ce fel de comportament ar trebui să adopt? Și cum ar trebui să mă comport pentru a nu mă abate de la îndatoririle ordinului meu?”

Markandeya, auzind aceasta, a răspuns: „Fii milostiv cu toate creaturile și dedicat binelui lor. Iubește toate creaturile, fără a dispreţui pe niciuna. Fii sincer în vorbire, umil, cu pasiunile sub control complet și dedicat întotdeauna protejării poporului tău. Practică virtutea și renunță la păcat, și venerează spiritele strămoșilor și pe Dumnezeu, iar orice ai fi făcut din ignoranță sau neglijență, spală-le și ispășește-le prin caritate. Renunțând la mândrie și vanitate, fii umil și comportă-te bine. Și subjugând întreaga lume, bucură-te și lasă fericirea să fie a ta. Aceasta este calea de urmat care este în acord cu virtutea. Ți-am recitat tot ceea ce a fost și tot ceea ce va fi considerat virtuos. Nu există nimic din trecut sau din viitor care să-ți fie necunoscut. De aceea, O, fiu, nu lua în serios această calamitate a ta din prezent. Cei înțelepți nu sunt niciodată copleșiți când sunt persecutați de Timp. O, tu, cel cu brațe puternice, nici chiar locuitorii cerului nu se pot ridica deasupra Timpului. Timpul afectează toate creaturile. O, tu, cel fără păcat, nu lăsa îndoiala să-ți treacă prin minte cu privire la adevărul a ceea ce ți-am spus, căci, dacă vei permite îndoielii să-ți pătrundă în inimă, virtutea ta va suferi diminuare! O, taur al neamului Bharata, te-ai născut în celebra familie a Kurus. Ar trebui să practici ceea ce ți-am spus, în gând, cuvânt și faptă.”

Yudhishthira răspunse: O, tu, cel mai de seamă dintre cei regenerați, la porunca ta voi acționa cu siguranță conform tuturor instrucțiunilor pe care mi le-ai dat și care, O, stăpâne, sunt atât de plăcute auzului. O, cel mai de seamă dintre brahmani, nu am nici avariție, nici poftă, nici teamă, nici mândrie, nici vanitate. Prin urmare, O, stăpâne, voi urma tot ceea ce mi-ai spus.

Vaisampayana a continuat: După ce au ascultat cuvintele inteligente ale lui Markandeya, fiii lui Pandu, O, rege, împreună cu arcașul numit Saranga, și toți acei tauri dintre brahmani, și toți ceilalți care erau acolo, s-au umplut de bucurie. Și după ce au auzit acele cuvinte binecuvântate referitoare la vremurile de demult, de la Markandeya, înzestrat cu înțelepciune, inimile lor s-au umplut de uimire.

SECȚIUNEA CLXLI

Janamejaya a spus: Se cuvine să-mi povestești pe larg măreția brahmanilor, așa cum puternicul ascet Markandeya le-a explicat-o fiilor lui Pandu.

Vaisampayana a spus: Fiul cel mare al lui Pandu l-a întrebat pe Markandeya: „Trebuie să-mi expui măreția brahmanilor”. Markandeya i-a răspuns: „Ascultă, O, rege, despre comportamentul brahmanilor în vremurile de demult”.

Și Markandeya a continuat: Era odată un rege, pe nume Parikshit, în Ayodhya, care aparținea neamului Ikshvaku. Și odată, Parikshit a plecat la vânătoare. Și în timp ce călărea singur pe un cal, urmărind un cerb, animalul l-a dus la o mare distanță (de locuințele oamenilor). Obosit de distanța parcursă și chinuit de foame și sete, el a zărit în acea parte a țării în care fusese dus o pădure întunecată și densă. Regele, văzând pădurea, a intrat în ea și, zărind un iaz încântător în interiorul pădurii, atât călărețul, cât și calul s-au scăldat în el. Revigorat de scăldat, regele a așezat

în fața calului câteva tulpini și fibre de lotus, regele s-a așezat lângă iaz. Și în timp ce stătea întins lângă iaz, a auzit anumite acorduri dulci de muzică și, auzind acele acorduri, s-a gândit: „Nu văd aici urme de oameni. Ale cui și de unde sunt aceste acorduri?” Și regele a zărit curând o fecioară de o mare frumusețe care culegea flori cântând tot timpul, iar fecioara a venit curând în fața regelui, iar regele i-a întrebat: „Binecuvântată, cine ești și a cui ești?” Iar ea a răspuns: „Sunt o fecioară.” Iar regele a spus: „Îți cer să fii a mea.” Iar fecioara a răspuns: „Dă-mi o garanție, pentru că numai atunci pot fi a ta, altfel nu”. Atunci regele a întrebat-o despre promisiune, iar fata a răspuns: „Nu mă vei face niciodată să-mi îndrept privirea spre apă”. Regele a spus: „Așa să fie”, s-a căsătorit cu ea, iar regele Parikshit, după ce s-a căsătorit cu ea, s-a distrat (cu ea) cu mare bucurie și a stat cu ea în tăcere, iar în timp ce regele stătea acolo, trupele sale au ajuns la fața locului și, văzându-l pe monarh, l-au înconjurat și, încurajat de prezența trupelor, regele a urcat într-un vehicul frumos, însoțit de soția sa (proaspăt) căsătorită. Ajuns în capitală, a început să trăiască cu ea în intimitate. Nici măcar persoanele care erau destul de apropiate de rege nu puteau obține o întrevedere cu el, iar ministrul-șef le-a întrebat pe femeile care îl serveau pe rege: „Ce faceți aici?” Iar femeile au răspuns: „Vedem aici o femeie de o frumusețe fără egal. Iar regele se distrează cu ea, după ce s-a căsătorit cu ea cu promisiunea că nu-i va arăta niciodată apa.” Auzind aceste cuvinte, ministrul șef a dispus crearea unei păduri artificiale, formată din mulți copaci cu flori și fructe abundente, și a dispus să se sape în acea pădure, într-una din părțile sale, un rezervor mare, amplasat într-un loc retras și plin cu apă dulce ca *Amrita*. Rezervorul era bine acoperit cu o plasă de perle. Într-o zi, apropiindu-se în particular de rege, el i se adresă spunând: „Aceasta este o pădure frumoasă, dar fără apă. Distrează-te aici cu bucurie!” Și regele, ascultând cuvintele ministrului său, intră în pădure împreună cu adorabila sa soție și se distră împreună cu ea în acea pădure încântătoare. Chinuit de foame și sete, obosit și epuizat, regele zări un foișor acoperit de liane Madhavi[48] și, intrând în acel foișor împreună cu iubita sa, regele a zărit un rezervor plin cu apă transparentă și strălucitoare ca nectarul, și văzând acel rezervor, regele s-a așezat pe malul lui împreună cu ea și i-a spus adorabilei sale soții: „Scufundă-te cu bucurie în această apă!” Ea, auzind aceste cuvinte, s-a scufundat în rezervor. Dar, după ce s-a scufundat în apă, nu a mai ieșit la suprafață, iar regele, căutând-o, nu a reușit să găsească nici o urmă de ea. Și regele a poruncit să se golească apa din rezervor, iar atunci a zărit o broască așezată la gura unei găuri, și regele s-a înfuriat la aceasta și a promulgat un ordin spunând: „Să fie ucise broaștele peste tot în domniile mele! Oricine dorește să aibă o întrevedere cu mine trebuie să vină înaintea mea cu un tribut de broaște moarte”. Și, în consecință, când broaștele au început să fie măcelărite în mod îngrozitor, broaștele înspăimântate i-au povestit regelui tot ce se întâmplase, iar regele broaștelor, îmbrăcat în veșmântul unui ascet, s-a prezentat în fața regelui Parikshit și, apropiindu-se de monarh, i-a spus: „O, rege, nu te lăsa pradă mâniei! Fii înclinat spre milă. Nu se cuvine să ucizi broaștele nevinovate”. Aici apar două *sloka* (acestea sunt): „*O, tu, cu glorie nepieritoare, nu ucide broaștele! Potolește-ți mânia! Prosperitatea și meritele ascetice ale celor ale căror suflete sunt cufundate în ignoranță suferă diminuare! Promite că nu te vei mânia pe broaște! De ce ai nevoie să comiți un astfel de păcat? Ce scop va servi uciderea broaștelor*?” Atunci, regele Parikshit, a cărui suflet era plin de durere din cauza morții celei dragi lui, i-a răspuns șefului broaștelor care îi vorbise astfel: „Nu voi ierta broaștele. Dimpotrivă, le voi ucide. Aceste creaturi răutăcioase mi-au înghițit persoana dragă. Prin urmare, broaștele merită să fie ucise de mine. Nu se cuvine, O, învățatule, să intervii în favoarea lor.” Auzind aceste cuvinte ale lui Parikshit, regele broaștelor, cu simțurile și mintea îndurerate, a spus: „Fii milostiv, O, rege! Eu sunt regele broaștelor și mă numesc Ayu. Cea care a fost soția ta este fiica mea, pe nume Susobhana. Acesta este, într-adevăr, un exemplu al comportamentului ei rău. Înainte de aceasta, mulți regi au fost înșelați de ea”. Regele i-a răspuns: „O doresc. Dă-mi-o mie!” Regele broaștelor i-a dat fiica lui Parikshit și, adresându-se ei, a spus: „Așteaptă-l și slujește-l pe rege.” Și, după ce i-a spus aceste cuvinte fiicei sale, i s-a adresat și cu mânie, spunând: „Deoarece ai înșelat mulți regi cu comportamentul tău mincinos, descendenții tăi se vor dovedi lipsiți de respect față de brahmani!” Dar, după ce a obținut-o, regele s-a îndrăgostit profund de ea datorită virtuților ei sociabile și, simțind că a obținut, ca să zicem așa, suveranitatea celor trei lumi, s-a închinat regelui broaștelor și

48 O plantă cățărătoare indiană din ordinul *Goertnera racemosa*. Are flori mari, albe, foarte parfumate.

l-a venerat în mod cuvenit, apoi, cu vocea sufocată de bucurie şi lacrimi, a spus: „Am fost într-adevăr favorizat!” Iar regele broaştelor, obţinând permisiunea fiicei sale, s-a întors la locul de unde venise şi, după ceva timp, regele a avut trei fii cu ea, iar aceşti fii au fost numiţi Sala, Dala şi Vala. După ceva timp, tatăl lor, instalându-l pe cel mai mare dintre ei pe tron şi dedicându-se ascetismului, s-a retras în pădure. Într-o zi, Sala, în timp ce era la vânătoare, a zărit un cerb şi l-a urmărit cu carul său, iar prinţul i-a spus vizitiului său: „Condu repede”. Vizitiul, astfel îndemnat, i-a răspuns regelui, spunând: „Nu te gândi la aşa ceva. Acest cerb nu poate fi prins de tine. Dacă într-adevăr caii Vami ar fi fost înjugaţi la carul tău, atunci l-ai fi putut prinde”. Atunci, regele i-a spus vizitiului: „Spune-mi totul despre caii Vami, altfel te voi ucide”. Vizitiul, auzind aceste cuvinte, s-a speriat îngrozitor şi s-a temut de rege, dar şi de blestemul lui Vamadeva, şi nu i-a spus nimic regelui. Atunci, regele şi-a ridicat sabia şi i-a spus: „Spune-mi repede, altfel te voi ucide”. În cele din urmă, temându-se de rege, vizitiul a spus: „Caii Vami sunt cei care aparţin lui Vamadeva; sunt rapizi ca mintea”. Şi vizitiului său care spusese aceasta, regele i-a spus: „Du-te la azilul lui Vamadeva”. Şi ajungând la azilul lui Vamadeva, regele i-a spus acelui Rishi: „O, sfântule, un cerb pe care l-am lovit fuge. Este de datoria ta să mă ajuţi să o prind, dându-mi perechea ta de cai Vami.” **Rishi i-a răspuns**: „Îţi dau perechea mea de cai Vami. Dar după ce îţi vei atinge scopul, trebuie să mi-i înapoiezi în curând.” Regele a luat atunci acei armăsari şi, obţinând permisiunea lui Rishi, a pornit în urmărirea căprioarei, după ce a înjugat perechea de Vami la carul său, iar după ce a părăsit azilul, i-a spus vizitiului său: „Brahmanii nu merită să posede aceste bijuterii de armăsari. Aceştia nu trebuie înapoiaţi lui Vamadeva”. După ce a spus aceasta şi a prins căprioara, s-a întors în capitala sa şi a aşezat acei armăsari în apartamentele interioare ale palatului.

Între timp, Rishi reflectă: ”Prinţul este tânăr. După ce a obţinut o pereche excelentă de animale, se joacă cu ele cu bucurie, fără să mi le înapoieze. Vai, ce păcat!” Şi reflectând în acest sens, Rishi îi spuse unui discipol al său, după expirarea unei luni: „Du-te, O, Atreya, şi spune-i regelui că, dacă a terminat cu armăsarii Vami, ar trebui să-i înapoieze învăţătorului tău.” Şi discipolul Atreya, mergând la rege, i-a spus ceea ce i se poruncise, iar regele a răspuns: „Această pereche de cai merită să fie proprietatea regilor. Brahmanii nu merită să posede bijuterii de o asemenea valoare. Ce treabă au brahmanii cu caii? Întoarce-te mulţumit!” Şi Atreya, astfel abordat de rege, s-a întors şi i-a povestit învăţătorului său tot ce se întâmplase, iar auzind această veste tristă, inima lui Vamadeva s-a umplut de mânie şi, mergând personal la rege, i-a cerut caii, iar regele a refuzat să-i dea Rishi-ului ceea ce acesta îi ceruse, iar Vamadeva a spus: „O, stăpâne al pământului, dă-mi caii mei Vami. Cu ajutorul lor ai îndeplinit o sarcină care era aproape imposibil de îndeplinit pentru tine. Încălcând practicile brahmanilor şi kshatriyilor, nu te supune, O, rege, morţii prin teribilul laţ a lui *Varuna*.” Auzind aceasta, regele a răspuns: „O, Vamadeva, această pereche de tauri excelenţi, bine dresaţi şi docili, sunt animale potrivite pentru brahmani. O, mare Rishi, (ia-i şi) du-te cu ei oriunde doreşti. Într-adevăr, chiar *Vedele* transportă persoane ca tine.” **Atunci Vamadeva a spus**: „O, rege, *Vedele* transportă într-adevăr persoane ca noi. Dar asta este în lumea de dincolo. În această lume, însă, O, rege, animale ca acestea mă poartă pe mine şi pe persoane ca mine, precum şi pe toţi ceilalţi.” **La aceasta, regele a răspuns**: „Lasă patru măgari să te poarte, sau patru catâri de cea mai bună calitate, sau chiar patru armăsari înzestraţi cu viteza vântului. Du-te cu aceştia. Această pereche de cai Vami, însă, merită să fie deţinuţi de Kshatriyas. Să ştii, aşadar, că aceştia nu sunt ai tăi.” **La auzul acestor cuvinte, Vamadeva a spus**: „O, rege, brahmanilor le-au fost impuse jurăminte teribile. Dacă am trăit respectându-le, să te urmărească patru Rakshasa feroce şi puternici, cu înfăţişare teribilă şi trupuri de fier, sub comanda mea, cu dorinţa de a te ucide, şi să te transporte pe suliţele lor ascuţite, după ce îţi vor tăia trupul în patru părţi.” **Auzind aceasta, regele a spus**: „Fie ca aceia, O, Vamadeva, care te cunosc ca un brahman care, în gând, cuvânt şi faptă, doreşte să ia viaţa, la porunca mea, înarmaţi cu suliţe şi săbii strălucitoare, să te prosterneze împreună cu discipolii tăi în faţa mea.” **Atunci Vamadeva a răspuns**: „O, rege, după ce ai obţinut aceşti cai ai mei, Vami, ai spus că îi vei înapoia. De aceea, dă-mi înapoi caii mei Vami, ca să-ţi poţi proteja viaţa.” **Auzind aceasta, regele a spus**: „Vânătoarea de cerbi nu a fost prescrisă pentru brahmani. Totuşi, te pedepsesc pentru neadevărul tău. De astăzi,

ascultând toate poruncile tale, O, brahman, voi ajunge în tărâmurile fericirii." **Vamadeva a spus atunci**: „Un brahman nu poate fi pedepsit în gând, cuvânt sau faptă. Persoana învățată care, prin austerități ascetice, reușește să cunoască un brahman ca atare, nu eșuează în a ajunge la proeminență în această lume."

Markandeya a continuat: După ce Vamadeva a spus aceasta, au apărut, O, rege, (patru) Rakshasas cu înfățișare teribilă, și pe măsură ce aceștia, cu sulițe în mâini, s-au apropiat de rege pentru a-l ucide, acesta a strigat cu voce tare, spunând: "Dacă, O, Brahmana, toți descendenții neamului lui Ikshvaku, dacă (fratele meu) Dala, dacă toți acești Vaisyas îmi recunosc domnia, atunci nu voi ceda armăsarii Vami lui Vamadeva, pentru că acești oameni nu pot fi niciodată virtuoși." Și în timp ce rostea aceste cuvinte, acei Rakshasas l-au ucis, iar stăpânul pământului a căzut curând la pământ. Iar Ikshvakus, aflând că regele lor fusese ucis, l-au instalat pe Dala pe tron, iar Brahmana Vamadeva s-a dus la regatul (Ikshvakus) și s-a adresat noului monarh, spunând: „O, rege, în toate cărțile sacre se spune că oamenii trebuie să dăruiască Brahmanas. Dacă te temi de păcat, O, rege, dă-mi acum fără întârziere caii Vami." Auzind aceste cuvinte ale lui Vamadeva, regele, mâniat, i-a spus vizitiului său: „Adu-mi o săgeată din cele pe care le-am păstrat, care să fie frumoasă la vedere și înmuiată în otravă, astfel încât, străpuns de ea, Vamadeva să zacă întins pe pământ, chinuit de durere și sfâșiat de câini." Auzind aceasta, Vamadeva a răspuns: „Știu, O, rege, că ai un fiu de zece ani, numit Senajita, născut din regina ta. Împins de cuvintele mele, ucide-l fără întârziere pe acel băiat drag al tău cu ajutorul săgeților tale înfricoșătoare!"

Markandeya a continuat: La aceste cuvinte ale lui Vamadeva, O, rege, săgeata cu energie feroce, trasă de monarh, l-a ucis pe prinț în apartamentele interioare, iar auzind acest lucru, Dala a spus atunci și acolo: „Voi, oameni din neamul lui Ikshvaku, vă voi face bine. Îl voi ucide astăzi pe acest Brahmana, zdrobindu-l cu forță. Aduceți-mi o altă săgeată cu energie feroce. Voi, stăpâni ai pământului, priviți acum vitejia mea." Și la aceste cuvinte ale lui Dala, Vamadeva a spus: „Această săgeată cu înfățișare teribilă și temperată cu otravă, pe care o îndrepți spre mine, tu, O, stăpân al oamenilor, nu vei putea să o îndrepți și nici măcar să o tragi." Și atunci regele a spus: „Voi, oameni din neamul lui Ikshvaku, priviți-mă incapabil să trag săgeata pe care am ridicat-o. Nu reușesc să-l ucid pe acest brahman. Fie ca Vamadeva, care este binecuvântat cu o viață lungă, să trăiască." Atunci Vamadeva a spus: „Atingând-o pe regina ta cu această săgeată, te vei purifica de păcatul (de a încerca să iei viața unui brahman)". Și regele Dala a făcut cum i s-a poruncit, iar regina s-a adresat atunci lui Muni și a spus: „O, Vamadeva, lasă-mă să-l pot instrui cum se cuvine pe acest soț mizerabil al meu zi de zi, împărtășindu-i cuvinte de fericire; și lasă-mă să-i servesc mereu pe brahmani și, prin aceasta, să dobândesc, O, brahman, tărâmurile sacre din lumea de dincolo." Auzind aceste cuvinte ale reginei, Vamadeva a spus: „O, tu, cu ochii frumoși, ai salvat această rasă regală. Cere-ți o binecuvântare incomparabilă. Îți voi îndeplini orice dorință. Și, O, tu, cea fără de cusur, stăpânește, O, prințesă, peste rudele tale și peste acest mare regat al Ikshvakus!"

Și auzind aceste cuvinte ale lui Vamadeva, prințesa a spus: „Aceasta, O, sfântule, este binecuvântarea pe care o caut, și anume ca soțul meu să fie acum eliberat de păcatul său și ca tu să te ocupi de bunăstarea fiului și a rudelor sale. Aceasta este binecuvântarea pe care o cer, O, tu, cel mai de seamă dintre brahmani!"

Markandeya a continuat: Auzind aceste cuvinte ale reginei, acel Muni, O, tu, cel mai de seamă dintre neamul Kuru, a spus: „Așa să fie." Și atunci, regele Dala s-a bucurat nespus și i-a dăruit lui Muni caii săi Vami, după ce i s-a închinat cu reverență!

SECȚIUNEA CLXLII

Vaisampayana a spus: Rishi, Brahmanii și Yudhishthira l-au întrebat pe Markandeya: „Cum a ajuns Rishi Vaka să trăiască atât de mult?"

Întrebat astfel de ei, Markandeya a răspuns: Înțeleptul regal Vaka este un mare ascet și este înzestrat cu o viață lungă. Nu este nevoie să cercetați motivul acestui lucru.

Auzind aceasta, O, Bharata, fiul lui Kunti, regele Yudhishthira cel drept, împreună cu frații săi, l-au întrebat pe Markandeya: „Am auzit că atât Vaka, cât și Dalvya sunt suflete mărețe și înzestrate cu nemurire și că acești Rishi, veneraţi de toată lumea, sunt prietenii șefului zeilor. O, Sfântule, doresc să ascult (istoria) întâlnirii dintre Vaka și Indra, care este plină atât de bucurie, cât și de durere. Povestește-ne această istorie pe scurt.

Markandeya a spus: Când acel conflict oribil dintre zei și *Asuri* s-a încheiat, Indra a devenit stăpânul celor trei lumi. Norii au revărsat ploaie din belșug. Locuitorii lumii au avut recolte abundente și erau de o dispoziție excelentă. Devotați virtuții, ei practicau mereu moralitatea și se bucurau de pace. Toate persoanele, devotate îndatoririlor ordinelor lor respective, erau perfect fericite și vesele, iar ucigașul lui Vala, văzând toate creaturile lumii fericite și vesele, s-a umplut și el de bucurie. Și el, cel cu o sută de sacrificii, șeful zeilor așezat pe spatele elefantului său Airavata, și-a privit supușii fericiți și și-a îndreptat privirea spre azilurile încântătoare ale *Rishi*, spre diverse râuri de bun augur, spre orașe pline de prosperitate și spre sate și regiuni rurale care se bucurau de belșug. Și și-a îndreptat privirea și spre regii devotați practicării virtuții și pricepuți în a-și conduce supușii. Și a privit, de asemenea, rezervoarele, bazinele, fântânile și lacurile, mari și mici, toate pline cu apă și venerate de cei mai buni brahmani în respectarea, pe lângă aceasta, a diverselor jurăminte excelente, iar apoi, coborând pe pământul încântător, O, rege, zeul celor o sută de sacrificii, s-a îndreptat spre un azil binecuvântat, plin de animale și păsări, situat lângă mare, în regiunile încântătoare și de bun augur ale Orientului, într-un loc acoperit de vegetație abundentă. Și șeful zeilor l-a văzut pe Vaka în acel azil, iar Vaka, văzându-l pe conducătorul Nemuritorilor, s-a bucurat nespus și l-a venerat pe Indra, oferindu-i apă pentru a-și spăla picioarele, un covor pe care să stea, ofranda obișnuită de *Arghya*, fructe și rădăcini. Și ucigașul binefăcător al lui Vala, conducătorul divin al celor care nu cunosc bătrânețea, așezat confortabil, i-a pus lui Vaka următoarea întrebare: „O, Muni fără păcat, ai trăit o sută de ani! Spune-mi, O, Brahmana, care sunt durerile celor nemuritori!”

Markandeya a continuat: Auzind aceasta, Vaka a răspuns, spunând: «Viața alături de persoane neplăcute, despărțirea de cei plăcuți și iubiți, compania celor răi, acestea sunt relele pe care cei nemuritori trebuie să le suporte. Moartea fiilor și a soțiilor, a rudelor și a prietenilor, precum și durerea dependenței de alții, sunt unele dintre cele mai mari rele. (Toate acestea pot fi observate într-o viață nemuritoare). Nu există, după părerea mea, privelişte mai demnă de milă în lume decât cea a oamenilor lipsiți de bogăție care sunt insultați de alții. Câștigarea demnității familiale de către cei care nu o au, pierderea demnității familiale de către cei care o au, uniuni și dezbinări - toate acestea sunt observabile de către cei care duc vieți nemuritoare. Cum cei care nu au demnitate familială, dar au prosperitate, câștigă ceea ce nu au - toate acestea, O, zeu al sutelor de sacrificii, sunt înaintea ochilor tăi! Ce poate fi mai demn de milă decât calamitățile și reversurile suferite de zei, Asura, Gandharva, oameni, șerpi și Rakshasa? Cei care au provenit din familii bune suferă afecțiuni ca urmare a supunerii lor față de persoane de origine umilă, iar cei săraci sunt insultați de cei bogați. Ce poate fi mai demn de milă decât acestea? În lume se văd nenumărate exemple de astfel de dispensații contradictorii. Cei proşti şi ignoranţi sunt veseli şi fericiţi, în timp ce cei învățați și înțelepți suferă de mizerie! În această lume se văd numeroase exemple de mizerie și nenorocire printre oameni! (Cei care duc vieți nemuritoare sunt destinați să vadă toate acestea și să sufere din această cauză.)

Indra a spus atunci: O, tu, cel cu mare noroc, spune-mi din nou, care sunt bucuriile acelor persoane care duc vieți nemuritoare, bucurii adorate de zei și Rishi!

Vaka a răspuns: Dacă, fără a fi nevoit să se asocieze cu un prieten rău, un om gătește

legume sărace în propria casă la a opta sau a douăsprezecea parte a zilei, nu poate exista nimic mai fericit decât asta.[49] Cel pentru care ziua nu este numărată nu este numit vorace. Şi, O Maghavan, fericirea este chiar a celui care îşi găteşte legumele sărace. Câştigată prin propriile eforturi, fără a depinde de nimeni, cel care mănâncă chiar şi fructe şi legume în propria casă are dreptul la respect. Cel care mănâncă în casa altuia mâncarea care i se dă cu dispreţ, chiar dacă acea mâncare este bogată şi dulce, face ceea ce este demn de dispreţ. Aceasta este, aşadar, părerea înţelepţilor care disprețuiesc mâncarea acelui mizerabil care, ca un câine sau un Rakshasa, mănâncă în casa altuia. Dacă, după ce a tratat oaspeţii şi servitorii şi a oferit mâncare strămoşilor, un brahman bun mănâncă ceea ce a rămas, nu poate exista nimic mai fericit decât asta. Nu există nimic mai dulce sau mai sacru, O, tu, cel cu o sută de sacrificii, decât mâncarea pe care o astfel de persoană o consumă după ce a servit oaspetelui prima porţie. Fiecare înghiţitură (de orez) pe care brahmanul o consumă după ce a servit oaspetele produce merite egale cu cele asociate darului a o mie de vaci. Şi orice păcate ar fi comis o astfel de persoană în tinereţe sunt spălate cu siguranţă. Apa din mâinile brahmanului care a fost hrănit şi onorat cu un dar pecuniar (după ce hrănirea s-a terminat), atunci când este atinsă cu apă (stropită de cel care hrăneşte), curăţă instantaneu toate păcatele acestuia din urmă!

Vorbind despre aceste lucruri şi despre multe altele cu Vaka, şeful zeilor s-a dus în ceruri.[50]

SECŢIUNEA CLXLIII

Vaisampayana a spus: Atunci fiii lui Pandu s-au adresat din nou lui Markandeya, spunând: „Ne-ai vorbit despre măreţia brahmanilor. Acum dorim să auzim despre măreţia kşatriilor regali!” Astfel întrebat de ei, marele Rishi Markandeya a vorbit: „Ascultaţi acum despre măreţia kşatriilor regali. Un anumit rege pe nume Suhotra, aparţinând neamului Kuru, a mers în vizită la marii Rishi. Şi, în timp ce se întorcea de la acea vizită, l-a zărit pe regele Sivi, fiul lui Usinara, aşezat în carul său, şi, pe măsură ce fiecare se apropia de celălalt, fiecare l-a salutat pe celălalt aşa cum se cuvenea vârstei sale şi, considerându-se egal cu celălalt în ceea ce priveşte calităţile, a refuzat să-i cedeze drumul celuilalt. În acest moment, Narada a apărut acolo şi, văzând ce se întâmplase, Rishi cel celest a întrebat: «De ce staţi amândoi aici, blocându-vă reciproc calea?» Şi astfel întrebaţi, amândoi i-au răspuns lui Narada: «O, sfântule, nu vorbi aşa. Înţelepţii din vechime au declarat că trebuie să se dea drumul celui care este superior sau celui care este mai capabil. Noi, însă, care ne stăm în cale unii altora, suntem egali în toate privinţele. Judecând corect, nu există superioritate între noi.» Astfel abordat de ei, Narada a recitat trei *slokas*. (Acestea sunt): «O, tu, din neamul Kuru, cel rău se comportă rău chiar şi faţă de cel umil; cel umil se comportă cu umilinţă şi onestitate faţă de cel rău! Cel onest se comportă onest chiar şi faţă de cel necinstit. De ce nu s-ar comporta cinstit faţă de cel cinstit? Cel cinstit consideră serviciul care i se face ca fiind de o sută de ori mai mare decât este în realitate. Nu este acest lucru valabil şi printre zei? Cu siguranţă, fiul regal al lui Usinara este cel care posedă o bunătate mai mare decât a ta. Ar trebui să învingem răutatea prin caritate, neadevărul prin adevăr, omul cu fapte rele prin iertare şi pe cel necinstit prin cinste.» Amândoi aveţi inima mare. Unul dintre voi să se dea la o parte, conform indicaţiei din *slokasurile* de mai sus. Şi după ce a spus aceasta, Narada a tăcut, iar regele din neamul Kuru, auzind ce spusese Narada, a ocolit pe Sivi, i-a lăudat numeroasele realizări, i-a dat drumul şi şi-a continuat drumul. Aşa a descris Narada înălţimea binecuvântării regilor Kshatriya.

SECŢIUNEA CLXLIV

Markandeya a continuat: Ascultaţi acum o altă poveste. Într-o zi, când regele Yayati, fiul

---

49 Prin urmare, cei care duc o viaţă nemuritoare se pot bucura de această fericire zi de zi, pentru totdeauna.

50 Este dificil de înţeles cum tot ceea ce spune Vaka poate fi un răspuns la întrebarea lui Indra. Şeful zeilor întreabă: Care sunt bucuriile celor care duc o viaţă nemuritoare? Vaka se lansează într-o tiradă confuză despre meritele independenţei şi meritele religioase ale ospitalităţii faţă de oaspeţi şi servitori. Toate ediţiile tipărite conţin pasajul aşa cum este redat aici.

lui Nahusha, stătea pe tronul său, înconjurat de cetățeni, a venit la el un brahman care dorea să solicite bogăție pentru învățătorul său și, apropiindu-se de rege, brahmanul a spus: „O, rege, îți cer bogăție pentru învățătorul meu, conform legământului meu”. Iar regele a spus: „O, Sfântule, spune-mi care este legământul tău”. Atunci brahmanul a spus: „O, rege, în această lume, când oamenii sunt rugați să dea milă, ei îl disprețuiesc pe cel care le-o cere. De aceea, te întreb, O, rege, cu ce sentimente îmi vei da ceea ce cer și ceea ce mi-am pus în inimă”. Iar regele a răspuns: „După ce am dat ceva, nu mă laud niciodată cu asta. De asemenea, nu ascult niciodată rugămințile pentru lucruri care nu pot fi date. Ascult însă rugăciunile pentru lucruri care pot fi date și, dându-le, devin întotdeauna fericit. Îți voi da o mie de vaci. Brahmanul care îmi cere un dar îmi este întotdeauna drag. Nu mă supăr niciodată pe persoana care îmi cere și nu regret niciodată că am dăruit ceva!” Și brahmanul a obținut atunci de la rege o mie de vaci și a plecat.

SECȚIUNEA CLXLV

Vaisampayana a spus: Fiul lui Pandu s-a adresat din nou lui Rishi și a spus: „Vorbește-ne despre norocul mare al Kshatriyilor regali!” Iar Markandeya a spus: „Au existat doi regi numiți Vrishadarbha și Seduka și amândoi erau familiarizați cu morala și cu armele de atac și apărare. Seduka știa că Vrishadarbha făcuse încă din copilărie un jurământ tăcut că nu va da brahmanilor alt metal decât aur și argint. Odată, un brahman care își terminase studiul *Vedelor* a venit la Seduka și, după ce i-a rostit o binecuvântare, i-a cerut bogății pentru învățătorul său, spunând: „Dă-mi o mie de cai”. Și astfel abordat, Seduka i-a spus: „Nu-mi este posibil să-ți dau asta pentru învățătorul tău. De aceea, du-te la regele Vrishadarbha, căci, O, brahman, el este un rege foarte virtuos. Du-te și roagă-l. El îți va îndeplini cererea. Chiar și aceasta este jurământul său nerostit.” Auzind aceste cuvinte, Brahmana s-a dus la Vrishadarbha și i-a cerut o mie de cai, iar regele, astfel solicitat, l-a lovit pe Brahmana cu un bici, iar Brahmana a spus: „Eu sunt nevinovat, de ce mă ataci astfel?” Și Brahmana era pe punctul de a-l blestema pe rege, când acesta din urmă a spus: „O, Brahmana, îl blestemi pe cel care nu-ți dă ceea ce ceri? Sau este acest comportament potrivit pentru un Brahmana?” Și Brahmana a spus: „O, rege al regilor, trimis la tine de Seduka, vin în fața ta pentru aceasta.” Regele a spus: „Îți voi da acum orice tribut îmi va veni înainte de sfârșitul dimineții. Cum aș putea să-l trimit cu mâna goală pe omul pe care l-am biciuit?” Și, după ce a spus aceasta, regele i-a dat brahmanului întreaga sumă strânsă în acea zi, care era mai mare decât valoarea a o mie de cai.

SECȚIUNEA CLXLVI

Markandeya a spus: Într-o zi, zeii au hotărât să coboare pe pământ și să pună la încercare bunătatea și virtutea regelui Sivi, fiul lui Usinara. Și adresându-se unul altuia, ”Ei bine” — Agni și Indra au venit pe pământ. Agni a luat forma unui porumbel care zbura departe de Indra, care îl urmărea sub forma unui șoim, iar porumbelul a căzut în poala regelui Sivi, care stătea pe un scaun excelent. Preotul s-a adresat atunci regelui și a spus: „Speriat de șoim și dorind să-și salveze viața, acest porumbel a venit la tine pentru a fi în siguranță. Cei învățați au spus despre căderea unui porumbel pe corpul cuiva că prezice un mare pericol. Fie ca regele care înțelege semnele să dea bogății pentru a se salva de pericolul indicat”. Și porumbelul s-a adresat și el regelui și a spus: „Temându-mă de șoim și dorind să-mi salvez viața, am venit la tine pentru protecție. Eu sunt un *Muni*. Luând forma unui porumbel, vin la tine ca un căutător al protecției tale. Într-adevăr, te caut ca pe viața mea. Cunoaște-mă ca pe unul care posedă cunoștințe vedice, ca pe unul care duce un mod de viață *Brahmacharya*, ca pe unul care posedă, de asemenea, autocontrol și virtuți ascetice. Și cunoaște-mă, de asemenea, ca pe unul care nu a vorbit niciodată neplăcut cu învățătorul său, ca pe unul care posedă într-adevăr toate virtuțile, ca pe unul care este fără păcat. Repet *Vedele*, le cunosc prozodia; într-adevăr, am studiat toate *Vedele* literă cu literă. Nu sunt un porumbel. Oh, nu mă preda șoimului. Renunțarea la un brahman învățat și pur nu poate fi niciodată un dar bun.” Și după ce porumbelul a spus asta, șoimul s-a adresat regelui și a spus: „Creaturile nu vin pe lume în aceeași ordine particulară. În ordinea creației, tu ai fi putut fi zămislit de acest porumbel într-o viață

anterioară. Nu este potrivit pentru tine, O, rege, să te amesteci în hrana mea protejând acest porumbel (chiar dacă el ar fi putut fi tatăl tău)". Și astfel abordat, regele a spus: „A mai văzut cineva până acum păsări vorbind astfel, cu vorbirea pură a omului? Știind ce spune acest porumbel și acest șoim, cum putem acționa astăzi în conformitate cu virtutea? Cel care abandonează o creatură speriată care caută protecție, în fața dușmanului său, nu obține protecție atunci când el însuși are nevoie de ea. Într-adevăr, chiar și norii nu aduc ploaie la timp pentru el, iar semințele, deși împrăștiate, nu cresc pentru el. Cel care abandonează o creatură suferindă care caută protecție în fața dușmanului său, va vedea cum copiii săi mor în copilărie. Strămoșul unei astfel de persoane nu poate locui niciodată în ceruri; într-adevăr, chiar zeii refuză să accepte libațiile de unt clarificat turnate de el în foc. Cel care abandonează o creatură speriată care caută protecție în fața dușmanului său, este lovit de fulgerul zeilor, cu Indra în frunte. Mâncarea pe care o mănâncă nu este sfințită, iar el, având un suflet îngust, cade foarte repede din cer. O, șoimule, lasă poporul tribului Sivi să-ți aducă un taur gătit cu orez în locul acestui porumbel. Și lasă-i să-ți aducă și carne din belșug în locul în care trăiești în bucurie." Auzind aceasta, șoimul a spus: „O, rege, nu cer un taur, nici, de fapt, altă carne, nici carne în cantitate mai mare decât cea a acestui porumbel. Mi-a fost dată de zei. Creatura, prin urmare, este hrana mea de astăzi, ca urmare a morții sale care a fost hotărâtă. De aceea, O, monarhule, dă-mi-l mie." Astfel abordat de șoim, regele a spus: „Lasă oamenii mei să vadă și să-ți aducă cu grijă taurul cu toate membrele întregi. Fie ca acel taur să fie răscumpărarea acestei creaturi afectate de frică și fie ca el să-ți fie adus în fața ochilor mei. O, nu ucide acest porumbel! Îmi voi da chiar viața, dar nu voi renunța la acest porumbel. Nu știi, O, șoimule, că această creatură arată ca un sacrificiu cu sucul Soma? O, binecuvântat, încetează să te mai chinui atât pentru ea. Nu pot, în niciun caz, să-ți cedez porumbelul. Sau, o, șoimule, dacă îți place, poruncește-mi să fac ceva pentru tine, ceva care să-ți fie pe plac și pentru care oamenii din tribul Sivi să mă binecuvânteze cu aplauze. Îți promit că voi face ceea ce îmi vei porunci." La această rugăminte a regelui, șoimul a spus: „O, rege, dacă îmi dai carne în cantitate egală cu greutatea porumbelului, tăind-o din coapsa ta dreaptă, atunci porumbelul poate fi salvat în mod corespunzător de tine; atunci ai face ceea ce mi-ar fi pe plac și ceea ce oamenii din tribul Sivi ar lăuda". Și regele a fost de acord cu aceasta și a tăiat o bucată de carne din coapsa dreaptă și a cântărit-o în comparație cu porumbelul. Dar porumbelul era mai greu. Atunci regele a tăiat o altă bucată de carne, dar porumbelul era tot mai greu, iar apoi regele a tăiat bucăți de carne din toate părțile corpului său și le-a pus pe cântar. Dar porumbelul era tot mai greu, iar atunci regele însuși s-a urcat pe cântar și nu a simțit niciun regret pentru asta, iar văzând asta, șoimul a dispărut de acolo spunând: (Porumbelul a fost) salvat. Iar regele l-a întrebat pe porumbel: „O, porumbelule, spune-le celor din tribul Sivi cine este șoimul. Nimeni altcineva decât stăpânul universului nu ar fi putut face ceea ce a făcut el. O, Sfântule, răspunde la întrebarea mea!" Iar porumbelul a spus: „Eu sunt Agni, cel cu steagul de fum, numit și Vaiswanara. Șoimul nu este altul decât stăpânul lui Sachi, înarmat cu fulgerul. O, fiu al lui Suratha, tu ești un taur printre oameni. Am venit să te punem la încercare. Aceste bucăți de carne, O, rege, pe care le-ai tăiat cu sabia ta din trupul tău pentru a mă salva, ți-au provocat răni adânci. Voi face aceste semne să fie de bun augur și frumoase, iar ele vor avea culoarea aurului și vor emana un parfum dulce, și câștigând o mare faimă și respectul zeilor și al Rishi-lor, vei domni mult timp peste supușii tăi, iar din coasta ta se va naște un fiu care se va numi Kapataroman. O, rege, vei obține acest fiu cu numele Kapataroman din propriul tău trup și îl vei vedea devenind cel mai important dintre Saurathas, strălucind de renume, posedând curaj și o mare frumusețe personală!"

SECȚIUNEA CLXLVII

Vaisampayana a spus: Iar fiul lui Pandu s-a adresat din nou lui Markandeya, spunând: «Povestește-ne din nou despre marea noroc a regilor». Iar Markandeya a spus: «La sacrificiul de cai al regelui Ashtaka din neamul lui Viswamitra au venit mulți regi. La sacrificiu au venit și cei trei frați ai regelui, și anume Pratardana, Vasumanas și Sivi, fiul lui Usinara. După ce sacrificiul s-a încheiat, Ashtaka se îndrepta cu carul său împreună cu frații săi când au zărit pe Narada venind încoace și l-au salutat pe Rishi cel celest și i-au spus: „Urcă în carul nostru". Și Narada, spunând:

„Așa să fie”, s-a urcat în car, iar unul dintre acei regi, după ce l-a mulțumit pe sfântul și celestul Rishi Narada, a spus: „O, Sfântule, doresc să te întreb ceva”. Și Rishi a spus: „Întreabă”. Și persoana, astfel permisă, a spus: „Toți patru suntem binecuvântați cu vieți lungi și avem într-adevăr toate virtuțile. Prin urmare, ni se va permite să mergem într-un anumit rai și să locuim acolo pentru o lungă perioadă de timp. Oricum, O, rege, care dintre noi va cădea primul?” Întrebat astfel, Rishi a spus: „Acest Ashtaka va cădea primul.” Iar cel care a întrebat a spus: „Din ce cauză?” Și Rishi a răspuns: „Am trăit câteva zile în lăcașul lui Ashtaka. El m-a dus (într-o zi) cu trăsura lui în afara orașului și acolo am văzut mii de vaci care se deosebeau una de alta prin nuanța culorii. Și văzând acele vaci, l-am întrebat pe Ashtaka ale cui erau, iar Ashtaka mi-a răspuns: „Am dăruit aceste vaci”. Prin acest răspuns, el și-a exprimat propria laudă. Pentru acest răspuns al său, Ashtaka va trebui să coboare”. Și după ce Narada a spus asta, unul dintre ei a întrebat din nou: „Atunci noi trei vom rămâne în ceruri. Dintre noi trei, cine va cădea primul?” Și Rishi a răspuns: „Pratardana”. Și cel care a întrebat a spus: „Din ce cauză?” Și Rishi a răspuns: „Am trăit câteva zile și în lăcașul lui Pratardana. Și el m-a dus într-o zi cu trăsura lui. Și în timp ce făcea asta, un Brahmana l-a întrebat: „Dă-mi un cal!” Iar Pratardana a răspuns: „După ce mă întorc, îți voi da unul!” Iar Brahmana a spus: „Dă-mi-l repede!” Și în timp ce Brahmana rostea aceste cuvinte, regele i-a dat calul care era înjugat la roata din dreapta carului. Și a venit la el un alt brahman care dorea să obțină un cal. Și regele, după ce i-a vorbit în același fel, i-a dat calul care fusese înjugat la roata stângă a carului său. Și după ce i-a dat calul, regele și-a continuat călătoria. Apoi a venit la rege un alt brahman care dorea să obțină un cal. Și regele i-a dat imediat calul din partea stângă a carului său, dezlegând animalul. Și după ce a făcut aceasta, regele și-a continuat călătoria. Apoi a venit la rege un alt brahman care dorea să obțină un cal. Și regele i-a spus: „La întoarcere, îți voi da un cal”. Dar brahmanul a spus: „Dă-mi calul acum”. Și regele i-a dat singurul cal pe care îl avea. Și apucând singur jugul carului, regele a început să-l tragă. Și în timp ce făcea asta, a spus: „Acum nu mai este nimic pentru brahmani”. Regele dăduse calul, este adevărat, dar o făcuse cu dispreț. Și pentru această vorbă a lui, el va trebui să cadă din cer. Și după ce Rishi a spus asta, dintre cei doi care au rămas, unul a întrebat: „Cine dintre noi doi va cădea?” Și Rishi a răspuns: „Vasumanas”. Și cel care întreba a spus: „Din ce motiv?” Iar Narada a răspuns: „În timpul călătoriilor mele, am ajuns la reședința lui Vasumanas. Și în acel moment, brahmanii desfășurau ceremonia *Swastivachana* pentru a obține un car împodobit cu flori.[51] M-am apropiat de prezența regelui. Și după ce brahmanii au terminat ceremonia, carul împodobit cu flori a devenit vizibil pentru ei. Și eu am lăudat acel car, iar atunci regele mi-a spus: „Sfinte, tu ai lăudat acest car. De aceea, acest car să fie al tău!” Și după aceasta, m-am dus la Vasumanas a doua oară, când aveam nevoie de un car (înflorit). Și am admirat carul, iar regele a spus: „Este al tău.” M-am dus la rege a treia oară și am admirat din nou carul. Și chiar și atunci, regele, arătând carul înflorit brahmanilor, și-a îndreptat privirea spre mine și a spus: „O, sfântule, ai lăudat carul înflorit suficient. Și regele a spus doar aceste cuvinte, fără să-mi ofere carul în dar. Și pentru aceasta, el va cădea din ceruri.”»

Și unul dintre ei a spus: „Dintre cei care vor merge cu tine, cine va merge și cine va cădea?” Iar Narada a răspuns: „Sivi va merge, dar eu voi cădea.” „Din ce motiv?”, a întrebat cel care a pus întrebarea. Și Narada a spus: „Nu sunt egalul lui Sivi. Într-o zi, un brahman a venit la Sivi și, adresându-se lui, a spus: „O, Sivi, am venit la tine pentru mâncare.” Și Sivi i-a răspuns, spunând: „Ce să fac? Spune-mi ce dorești.” Și brahmanul a răspuns: „Fiul tău, cunoscut sub numele de Vrihadgarbha, trebuie ucis. Și, O, rege, gătește-l pentru a-l mânca.” Auzind aceasta, am așteptat să văd ce va urma. Atunci Sivi și-a ucis fiul, l-a gătit cum se cuvine, a pus mâncarea într-un vas, l-a pus pe cap și a plecat în căutarea brahmanului. În timp ce Sivi îl căuta pe brahman, cineva i-a spus: „Brahmanul pe care îl cauți, după ce a intrat în orașul tău, a dat foc locuinței tale și, în furia lui, a dat foc și tezaurului tău, arsenalului tău, apartamentelor femeilor și grajdurilor pentru cai și

51 Ceremonia *Swastivachana* este descrisă ca fiind „un rit religios, pregătitor pentru orice sărbătoare importantă, în care brahmanii presară orez fiert pe pământ și invocă binecuvântările zeilor asupra ceremoniei care urmează să înceapă” (Vezi Dict. lui Wilson) O mașină înfloritâ era, probabil, una de origine celestă, pe care regii o procurau din ceruri prin efectuarea de rituri și ceremonii costisitoare. Acestea erau uneori expuse poporului, iar înainte de aceste expoziții se desfășura ceremonia *Swastivachana*.

elefanți.” Și Sivi a auzit toate acestea, fără să-și schimbe culoarea feței, și, intrând în orașul său, i-a spus brahmanului: „O, sfântule, mâncarea a fost gătită.” Brahmana, auzind aceasta, nu scoase niciun cuvânt și, surprins, rămase cu privirea în jos. Sivi, dorind să-l mulțumească pe Brahmana, îi spuse: „O, sfântule, mănâncă tu aceasta”. Și brahmanul, privindu-l pe Sivi pentru o clipă, a spus: „Mănâncă-l tu însuți”. Și atunci Sivi a spus: „Așa să fie”. Și Sivi, luând vesel vasul de pe cap, a dorit să mănânce, iar brahmanul l-a apucat de mână și, adresându-i-se, i-a spus: „Ai învins mânia. Nu există nimic pe care să nu-l poți da brahmanilor”. Și spunând aceasta, brahmanul l-a adorat pe Sivi, iar când Sivi și-a îndreptat privirea înainte, a văzut pe fiul său stând ca un copil al zeilor, împodobit cu ornamente și emanând un parfum din trupul său. Brahmanul, după ce a realizat toate acestea, s-a făcut vizibil și s-a dovedit că era chiar Vidhatri cel care venise sub această înfățișare pentru a-l pune la încercare pe înțeleptul regal. După ce Vidhatri a dispărut, consilierii s-au adresat regelui, spunând: „Tu știi totul. De ce ai făcut toate acestea?” Și Sivi a răspuns: „Nu pentru faimă, nici pentru bogăție, nici din dorința de a dobândi obiecte de plăcere am făcut toate acestea. Acest curs nu este păcătos. Pentru aceasta fac toate acestea. Calea pe care o urmează cei virtuoși este lăudabilă. Inima mea se îndreaptă întotdeauna spre un astfel de comportament. Cunosc acest exemplu înalt al fericirii lui Sivi și, prin urmare, l-am povestit cum se cuvine!”

SECȚIUNEA CLXLVIII

Vaisampayana a spus: Fiii lui Pandu și acei Rishi l-au întrebat pe Markandeya: «Există cineva care să fie binecuvântat cu o viață mai lungă decât a ta?» Iar Markandeya le-a răspuns: «Fără îndoială, există un înțelept regal pe nume Indradyumna, iar virtutea lui s-a diminuat și a căzut din cer, strigând: «Realizările mele s-au pierdut!» El a venit la mine și m-a întrebat: «Mă cunoști?» Iar eu i-am răspuns: „Din dorința noastră de a dobândi merite religioase, nu ne limităm la niciun cămin. Trăim doar o noapte în același sat sau oraș. Prin urmare, o persoană ca noi nu poate cunoaște preocupările tale. Posturile și jurămintele pe care le respectăm ne slăbesc trupul și ne fac incapabili să urmăm orice preocupări lumești în numele nostru. Prin urmare, cineva ca noi nu te poate cunoaște.” El m-a întrebat atunci: „Există cineva care să trăiască mai mult decât tine?” I-am răspuns: „Pe Himavat trăiește o bufniță numită Pravarakarna. Ea este mai bătrână decât mine. Poate că ea te cunoaște. Partea din Himavat unde locuiește ea este departe de aici.” Și atunci Indradyumna s-a transformat într-un cal și m-a dus acolo unde trăia bufnița, iar regele a întrebat bufnița: „Mă cunoști?” Bufnița a părut să reflecteze pentru o clipă, apoi i-a răspuns regelui: „Nu te cunosc.” Atunci, înțeleptul regal Indradyumna a întrebat bufnița: „Există cineva mai în vârstă decât tine?” Și bufnița a răspuns: „Există un lac numit Indradyumna. În acel lac trăiește o cocostârcă numită Nadijangha. Ea este mai bătrână decât noi. Întreab-o pe ea.” Atunci, regele Indradyumna m-a luat pe mine și pe bufniță și ne-am dus la lacul unde trăia cocostârca Nadijangha. Și am întrebat-o pe cocostârcă: „Îl cunoști pe regele Indradyumna?” Și cocorul păru să reflecteze puțin, apoi spuse: „Nu-l cunosc pe regele Indradyumna”. Și noi am întrebat cocorul: „Există cineva mai în vârstă decât tine?” Și el ne-a răspuns: „În acest lac trăiește o broască țestoasă numită Akupara. Ea este mai în vârstă decât mine. Poate că ea știe ceva despre acest rege. De aceea, întrebați-o pe Akupara”. Apoi, cocorul i-a transmis informația broaștei țestoase, spunând: „Vrem să te întrebăm ceva. Te rugăm să vii la noi.” Auzind aceasta, broasca țestoasă a ieșit din lac și s-a îndreptat spre malul unde ne aflam noi toți, iar când a ajuns acolo, i-am întrebat: „Îl cunoști pe acest rege Indradyumna?” Broasca țestoasă s-a gândit o clipă. Ochii i s-au umplut de lacrimi, inima i s-a mișcat profund, a început să tremure din toate încheieturile și aproape că și-a pierdut cunoștința. Apoi, cu mâinile împreunate, a spus: „O, nu-l cunosc pe acesta? El a înfipt țărușul sacrificial de o mie de ori în momentul aprinderii focului sacrificial. Acest lac a fost săpat de copitele vacilor dăruite de acest rege brahmanilor la sfârșitul sacrificiului. De atunci trăiesc aici.” Și după ce broasca țestoasă a spus toate acestea, a venit din regiunile celeste un car. Și s-a auzit o voce aeriană care i-a spus lui Indradyumna: „Vino și obține locul pe care îl meriți în ceruri! Realizările tale sunt mari! Vino cu bucurie la locul tău!” Iată și câteva *sloka*: *”Raportul faptelor virtuoase se răspândește pe pământ și se înalță la cer. Atâta timp cât acel raport durează, se spune că făptuitorul se află în cer. Se spune*

că omul ale cărui fapte rele sunt răspândite se prăbușește și trăiește atâta timp cât acel raport rău durează în regiunile inferioare. De aceea, omul trebuie să fie virtuos în faptele sale dacă vrea să ajungă în Rai. Și ar trebui să caute refugiu în virtute, abandonând o inimă păcătoasă."

Auzind aceste cuvinte, regele a spus: „Lasă carul aici până când îi voi duce pe acești bătrâni înapoi în locurile de unde i-am adus. Și după ce m-a dus pe mine și pe bufnița Pravarakarna în locurile noastre, a plecat, călătorind cu acel car, spre locul care i se potrivea. Fiind longeviv, sunt martor la toate acestea.

Vaisampayana a continuat: Astfel, Markandeya i-a povestit toate acestea fiului lui Pandu. Și după ce Markandeya a terminat, fiii lui Pandu au spus: „Binecuvântat să fii! Ai acționat corect când l-ai ajutat pe regele Indradyumna, care căzuse din Rai, să-și recâștige locul!" Iar Markandeya le-a răspuns, spunând: „Fiul lui Devaki, Krishna, l-a ridicat și el astfel pe înțeleptul regal Nriga, care se scufundase în iad, și l-a ajutat să-și recâștige locul în Rai!"

SECȚIUNEA CLXLIX

Vaisampayana a spus: Regele Yudhishthira, auzind de la ilustrul Markandeya povestea despre întoarcerea în Rai a înțeleptului regal Indradyumna, l-a întrebat din nou pe *Muni*, spunând: „O, mare Muni, spune-mi în ce condiții ar trebui un om să practice caritatea pentru a fi admis în tărâmurile lui Indra? Este practicând caritatea în timp ce duce o viață domestică, sau în copilărie, sau în tinerețe, sau la bătrânețe? O, spune-mi despre meritele respective obținute din practicarea carității în aceste diferite etape ale vieții?"

Markandeya a spus: Viața zadarnică este de patru feluri. Caritatea zadarnică este de șaisprezece feluri. Viața celui care nu are fii este zadarnică; la fel și cea a celui care nu are virtute; și cea a celui care trăiește din hrana altora; și, în sfârșit, cea a celui care gătește pentru sine fără a da din ea *Pitrilor*, zeilor și oaspeților, și care mănâncă din ea înaintea tuturor acestora. Darul făcut celui care s-a îndepărtat de practicarea jurămintelor virtuoase, precum și darul bogăției câștigate în mod greșit, sunt amândouă zadarnice. Darul făcut unui brahman decăzut, celui făcut unui hoț, precum și celui făcut unui învățător fals, sunt zadarnice. Cadoul oferit unui om mincinos, unei persoane păcătoase, uneia nerecunoscătoare, uneia care oficiază sacrificii efectuate de toate clasele sociale care locuiesc într-un sat, uneia care vinde *Vedele*,[52] unui brahman care gătește pentru *sudra*, uneia care, de asemenea, prin naștere este brahman, dar care este lipsită de ocupațiile ordinului său, este în zadar. Darul oferit celui care s-a căsătorit cu o fată după atingerea pubertății, femeilor, celui care se joacă cu șerpi și celui care este angajat în slujbe umile este, de asemenea, în zadar. Aceste șaisprezece tipuri de daruri nu produc merite. Omul care, cu mintea întunecată de întuneric, dăruiește din frică sau mânie, se bucură de meritul unui astfel de dar cât timp se află în pântecele mamei sale. Omul care (în alte circumstanțe) face daruri brahmanilor se bucură de roadele acestora în timpul bătrâneții. De aceea, O, rege, omul care dorește să câștige calea către ceruri ar trebui, în toate condițiile, să facă brahmanilor daruri din tot ceea ce dorește să dăruiască.

Yudhishthira a spus: Prin ce mijloace brahmanii, care acceptă daruri de la toate cele patru ordine, îi salvează pe ceilalți, precum și pe ei înșiși?

Markandeya a spus: „Prin *Japa*,[53] și *Mantre*,[54] și *Homa*[55] și studiul *Vedelor*, Brahmanii construiesc o barcă vedică[56] cu ajutorul căreia îi salvează atât pe ceilalți, cât și pe ei înșiși. Zeii

52 Se spune că un om vinde *Vedele* atunci când ține prelegeri despre *Vede*, percepând taxe de la ascultători.
53 *Japa* este recitarea silențioasă a anumitor *mantre*.
54 *Mantrele* sunt formule speciale de cult. Ele sunt, în cea mai mare parte, compoziții ritmice, considerate a fi foarte eficiente.
55 *Homa* este acel rit sacrificial care constă în turnarea de libații de unt clarificat în foc.
56 *Vedamayi nou*. Lit, o barcă făcută din *Vede*.

înșiși sunt mulțumiți de omul care îi mulțumește pe Brahmani. Într-adevăr, un om poate ajunge în rai la porunca unui Brahmana. Tu, O, rege, vei urca fără îndoială în regiunile fericirii veșnice, ca urmare a venerării tale față de *Pitri* și zei și a respectului tău față de Brahmani, chiar dacă trupul tău este plin de umori flegmatice și, în plus, atât de plictisitor și inert! Cel care dorește virtutea și raiul ar trebui să-i adore pe Brahmani. Omul trebuie să hrănească brahmanii cu grijă cu ocazia *sraddha*-urilor, deși cei dintre ei care sunt blestemați sau decăzuți trebuie excluși. De asemenea, trebuie excluși cu grijă cei care sunt excesiv de albi sau excesiv de negri, cei care au unghiile bolnave, cei care sunt leproși, cei care sunt înșelători, cei care sunt născuți din căsătorii ilegitime cu văduve sau cu femei care au soți în viață; și, de asemenea, cei care se întreține din profesia de soldat. *Sraddha* care este condamnabilă îl consumă pe cel care o practică, precum focul consumă combustibilul. Dacă cei care urmează să fie angajați în *Sraddhas* sunt muți, orbi sau surzi, trebuie să se aibă grijă să fie angajați împreună cu brahmanii familiarizați cu *Vedele*. O Yudhishthira, ascultă acum cui ar trebui să dai. Cel care cunoaște toate *Vedele* ar trebui să dea numai acelui Brahmana capabil, care este competent să-l salveze atât pe cel care dă, cât și pe sine însuși, pentru că el, într-adevăr, trebuie considerat capabil, care poate salva atât pe cel care dă, cât și pe sine însuși. O, fiu al lui Pritha, focurile sacre nu primesc o astfel de satisfacție din libațiile de unt clarificat, din ofrandele de flori și santal și alte paste parfumate, precum din ospitalitatea față de oaspeți. De aceea, străduiește-te să întreții oaspeții, O, fiu al lui Pandu! O, rege, cei care dau oaspeților apă pentru a-și spăla picioarele, unt pentru a-și freca picioarele (obosite), lumină în timpul orelor de întuneric, hrană și adăpost, nu trebuie să se prezinte în fața lui Yama. Îndepărtarea (după închinare) a ofrandelor de flori aduse zeilor, îndepărtarea resturilor de la festinul unui brahman, așteptarea (unui brahman) cu paste parfumate și masarea membrelor unui brahman sunt, fiecare dintre ele, O, cel mai de seamă dintre regi, mai meritorii decât darul de vite. O persoană, fără îndoială, se salvează prin darul unei vaci Kapila. Prin urmare, ar trebui să se dăruiască brahmanilor o vacă Kapila împodobită cu ornamente. O, tu, din neamul Bharata, ar trebui să dai unei persoane de neam bun și familiarizată cu *Vedele*; unei persoane sărace; uneia care duce o viață domestică, dar împovărată cu soție și copii; uneia care adoră zilnic focul sacru; și uneia care nu ți-a făcut niciun serviciu. Ar trebui să dai întotdeauna unor astfel de persoane, dar nu celor care sunt înstăriți. Ce merit este, O, tu, cel mai de seamă dintre cei din neamul Bharata, în a da celui bogat? O vacă trebuie dată unui brahman. O singură vacă nu trebuie dăruită multora. Căci dacă vaca dăruită (multora) este vândută, familia celui care a dăruit-o va fi pierdută pentru trei generații. Un astfel de dar nu va salva cu siguranță nici pe cel care l-a dăruit, nici pe brahmanul care l-a primit. Cel care dăruiește optzeci de lingouri de aur pur câștigă meritul de a dărui o sută de lingouri de aur pentru totdeauna. Cel care dăruiește un taur puternic, capabil să tragă plugul, este cu siguranță salvat de toate dificultățile și ajunge în cele din urmă în rai. Cel care dăruiește pământ unui brahman învățat își vede toate dorințele împlinite. Călătorul obosit, cu membrele slăbite și picioarele acoperite de praf, întreabă numele celui care i-ar putea da de mâncare. Sunt oameni care îi răspund spunându-i numele. Înțeleptul care îi informează pe acești oameni obosiți de muncă despre numele persoanei care le-ar putea da de mâncare este, fără îndoială, considerat egal în merit cu cel care le dă de mâncare. De aceea, abținându-te de la alte feluri de daruri, dăruiește mâncare. Nu există merit (rezultat din daruri) mai mare decât cel de a da mâncare. Omul care, în măsura puterilor sale, dă mâncare bine gătită și pură brahmanilor, dobândește, prin acest act al său, compania lui Prajapati (*Brahma*). Nu există nimic superior mâncării. Prin urmare, mâncarea este considerată prima și cea mai importantă dintre toate lucrurile (care trebuie dăruite). S-a spus că mâncarea însăși este Prajapati. Iar Prajapati este considerat Anul. Iar Anul este sacrificiu. Și totul se bazează pe sacrificiu, pentru că din sacrificiu își au originea toate creaturile, mobile și imobile. Din acest motiv, am auzit că hrana este cea mai importantă dintre toate lucrurile. Cei care dăruiesc lacuri și întinderi mari de apă, rezervoare și fântâni, adăpost și hrană, și cei care au cuvinte dulci pentru toți, nu trebuie să asculte avertismentele lui Yama. Cei care dau orez și bogăția câștigată prin munca lor brahmanilor cu comportament bun, pământul este mulțumit. Și ea revarsă asupra lor bogății. Cel care dă hrană merge primul, după el cel care spune adevărul și cel care dă celor care nu cer. Dar toți trei merg în același loc.

Vaisampayana a continuat: Auzind toate acestea, Yudhishthira, împreună cu frații săi mai mici, împinși de curiozitate, s-au adresat din nou înaltului Markandeya, spunând: „O, mare Muni, care este distanța dintre regiunea lui Yama și cea a oamenilor? Care este dimensiunea ei? Cum o traversează oamenii? Și prin ce mijloace? O, spune-mi toate acestea!”

Markandeya a spus: O, rege, O, voi, cei mai virtuoși dintre oameni, această întrebare a ta se referă la un mare mister. Este sacră și foarte apreciată de Rishi. Deoarece se referă și la virtute, îți voi vorbi despre ea. Distanța dintre regiunea lui Yama și locuința oamenilor este, O, rege, de optzeci și șase de mii de *Yojanas*. Drumul este peste spațiu, fără apă și foarte teribil de privit; nicăieri pe acel drum nu este umbra unui copac, nicăieri nu este apă și nicăieri nu este un loc de odihnă în care călătorul, când este obosit, să se poată odihni câteva clipe. Și bărbații și femeile și toate ființele de pe pământ care au viață sunt conduși cu forța pe acest drum de mesagerii lui Yama. Acele creaturi care se supun poruncilor regelui sumbru și cei, O, rege, care au dat cai și alte mijloace de transport bune brahmanilor, merg pe acest drum pe acele animale și vehicule. Iar cei care au dat umbrele merg pe acest drum cu umbrele care îi protejează de razele soarelui. Iar cei care au dat mâncare, merg fără să le fie foame, în timp ce cei care nu au dat mâncare merg chinuiți de foame. Iar cei care au dat haine, merg pe acest drum îmbrăcați în haine, în timp ce cei care nu au dat nimic, merg goi. Iar cei care au dat aur, merg fericiți, împodobiți cu ornamente. Iar cei care au dăruit pământ, merg mai departe cu toate dorințele împlinite. Iar cei care au dăruit grâne, merg mai departe fără să fie afectați de vreo lipsă. Iar cei care au dăruit case, merg fericiți în trăsuri. Iar acei oameni care au dăruit ceva de băut, merg mai departe cu inima veselă, neafectați de sete. Iar cei care au dăruit lumini, merg fericiți luminând calea dinaintea lor. Iar cei care au dăruit vaci, merg fericiți pe drum, eliberați de toate păcatele lor. Iar cei care au postit o lună, merg pe căruțe trase de lebede. Iar cei care au postit șase nopți, merg pe căruțe trase de păuni. Și, O, fiu al lui Pandu, cel care postește trei nopți cu o singură masă, fără a mânca a doua oară în această perioadă, ajunge într-o regiune liberă de boli și anxietate. Și apa are această proprietate excelentă de a produce fericire în regiunea lui Yama. Iar cei care dau apă găsesc acolo un râu numit Pushpodaka. Și cei care dau apă pe pământ beau din acel râu înghițituri răcoroase și ambroziate. Iar celor care săvârșesc fapte rele li se va da puroi. Astfel, O, mare rege, acel râu servește tuturor scopurilor. De aceea, O, rege, adoră-i cum se cuvine pe acești brahmani (care sunt cu tine). Slăbit în membre din cauza drumului pe care l-a parcurs și acoperit cu praful drumului, călătorul întreabă numele celui care îi dă de mâncare și vine cu speranță la casa lui. Adoră-l cu atenție reverențioasă, căci el este într-adevăr un oaspete și este un brahman. Zeii, cu Indra în frunte, îl urmează pe măsură ce înaintează. Și dacă este adorat, zeii cu Indra devin mulțumiți, iar dacă nu este adorat, cei cerești cu șeful lor devin triști. De aceea, O, tu, cel mai de seamă dintre regi, venerează-i pe acești brahmani cu respect. Ți-am vorbit astfel despre o sută de subiecte. Ce mai dorești să auzi de la mine?

Yudhishthira a spus: O, stăpâne, tu ești versat în virtute și moralitate, și de aceea doresc să te ascult în mod repetat când vorbești despre subiecte sacre legate de virtute și moralitate.

Markandeya a spus: O, rege, voi vorbi acum despre un alt subiect sacru legat de interesele veșnice și capabil să spele toate păcatele. Ascultă cu atenție. O, tu, cel mai de seamă dintre Bharati, meritul egal cu cel de a dărui o vacă Kapila în (*tirtha* numită) Jyeshtha-Pushkara provine din spălarea picioarelor brahmanilor. Atâta timp cât pământul rămâne ud de apa pe care un brahman a atins-o cu picioarele sale, atâta timp *Pitrișii* beau apă din cupe făcute din frunze de lotus. Dacă oaspetele este întâmpinat (cu întrebări despre starea sa de bine), zeitățile focului se bucură; iar dacă i se oferă un loc, zeul celor o sută de sacrificii este cel mulțumit. Dacă picioarele îi sunt spălate, *Pitrișii* sunt cei încântați; iar dacă este hrănit, Prajapati este cel mulțumit. Cu sufletul concentrat, ar trebui să se ofere o vacă atunci când (în timpul travaliului) picioarele și capul vițelului sunt vizibile, înainte ca nașterea să fie completă. O vacă cu vițelul în aer, în timpul căderii din uter pe pământ, trebuie considerată egală cu pământul însuși. Prin urmare, cel care dăruiește o astfel de vacă culege meritul de a dărui pământul. Iar cel care dăruiește o astfel de vacă este adorat în ceruri pentru tot

atâtea mii de *Yugas* câte fire de păr sunt pe corpul animalului și al vițelului său împreună. Și, O, Bharata, cel care, după ce a acceptat un dar, îl dăruiește imediat unei persoane virtuoase și cinstite, culege merite foarte mari. Fără îndoială, el culege roadele dăruirii întregului pământ până la limitele sale extreme, cu oceanele, mările și peșterile, munții, pădurile și crângurile sale. Brahmanul care mănâncă în tăcere dintr-o farfurie, ținând mâinile între genunchi, reușește să-i salveze pe ceilalți. Iar acei brahmani care se abțin de la băutură și despre care ceilalți nu spun niciodată că ar avea vreo vină și care citesc zilnic *Samhitas*, sunt capabili să-i salveze pe ceilalți. Libațiile de unt și ofrandele comestibile ar trebui să fie prezentate unui brahman care este învățat în *Vede*. Și așa cum libațiile de unt clarificat turnate în foc nu sunt niciodată în zadar, tot așa și darurile oferite brahmanilor virtuoși învățați în *Vede* nu sunt niciodată în zadar. Brahmanii au mânia ca armă; ei nu luptă niciodată cu arme de fier și oțel. Într-adevăr, brahmanii ucid cu mânia, așa cum Indra ucide *asura* cu fulgerul său.

Astfel, prelegerea referitoare la virtute și moralitate s-a încheiat. Auzind aceasta, Munii din pădurea Naimisha au fost cuprinși de bucurie. Și acei asceți au fost, de asemenea, eliberați de durere și mânie ascultând-o. Și, ca urmare, au fost și ei curățați de toate păcatele lor. Și, O, rege, acei oameni care o ascultă devin eliberați de obligația renașterii.

Yudhishthira a spus: O, tu, cel de mare înțelepciune, ce purificare există prin care un brahman poate să se mențină mereu pur? Doresc să aud despre aceasta de la tine, O, tu, cel mai de seamă dintre toți oamenii virtuoși!

Markandeya a răspuns: Există trei tipuri de puritate, și anume puritatea în vorbire, puritatea în fapte și puritatea obținută prin folosirea apei. Cel care recurge la aceste trei tipuri diferite de puritate ajunge, fără îndoială, în rai. Brahmanul care o venerează pe zeița Sandhya dimineața și seara și care recită meditativ numele zeiței sacre Gayatri, mama *Vedelor*, sfințit de aceasta din urmă, este eliberat de toate păcatele sale. Chiar dacă acceptă în dar întregul pământ cu oceanele sale, el nu suferă, din această cauză, nici cea mai mică nefericire. Iar acele corpuri cerești de pe cer, inclusiv soarele, care pot fi nefavorabile și ostile față de el, devin în curând favorabile și binevoitoare față de el, ca urmare a acestor acte ale sale, în timp ce acele stele care sunt favorabile și binevoitoare devin și mai favorabile și mai binevoitoare ca urmare a unei astfel de conduite din partea sa. Și teribilii Rakshasas - care se hrănesc cu alimente de origine animală sau au înfățișare gigantică și feroce - devin cu toții incapabili să învingă un Brahmana care practică aceste purificări. Brahmanii sunt chiar ca niște focuri aprinse. Ei nu comit nicio greșeală ca urmare a predării, a oficierea sacrificiilor și a acceptării darurilor de la alții. Indiferent dacă brahmanii cunosc *Vedele* sau le ignoră, indiferent dacă sunt puri sau impuri, ei nu trebuie niciodată insultați, pentru că brahmanii sunt ca focurile. Așa cum focul care arde în locul destinat incinerării morților nu este niciodată considerat impur din această cauză, tot așa și brahmanul, fie el învățat sau ignorant, este întotdeauna pur. El este mare și un adevărat zeu! Orașele care sunt împodobite cu ziduri, porți și palate, unul după altul, își pierd frumusețea dacă sunt lipsite de brahmani. Acesta, într-adevăr, O, rege, este un oraș în care locuiesc brahmani desăvârșiți în *Vede*, care își respectă cu strictețe îndatoririle ordinului lor și care posedă învățătură și merite ascetice. O, fiu al lui Pritha, acel loc, fie că este o pădure sau o pășune, unde locuiesc brahmanii învățați, a fost numit oraș. Și acel loc, O, rege, devine și un *tirtha*. Apropiindu-se de un rege care oferă protecție, precum și de un brahman care posedă merite ascetice, și oferind venerare amândurora, un om își poate curăța imediat păcatele. Cei învățați au spus că abluțiunile în *tirthas* sacre, recitarea numelor celor sfinți și conversația cu cei buni și virtuoși sunt toate acte demne de aplauze. Cei virtuoși și cinstiți se consideră întotdeauna sfințiți de compania sfântă a persoanelor ca ei și de apa conversației pure și sacre. Purtarea a trei bastoane, jurământul tăcerii, părul încâlcit pe cap, rasul coroanei, acoperirea persoanei cu scoarță de copac și piei de cerb, practicarea jurămintelor, abluțiunile, venerarea focului, locuirea în pădure, slăbirea corpului, toate acestea sunt inutile dacă inima nu este pură. Indulgența celor șase simțuri este ușoară, dacă nu se caută puritatea în obiectul plăcerii. Abstinența, însă, care în sine este dificilă, este

cu greu uşoară fără puritatea obiectelor plăcerii. O, rege al regilor, dintre cele şase simţuri, numai mintea, care este uşor de mişcat, este cea mai periculoasă! Se spune că acele persoane cu suflet înalt, care nu comit păcate în cuvinte, fapte, inimă şi suflet, se supun austerităţilor ascetice, şi nu cele care îşi lasă trupurile să se epuizeze prin posturi şi penitenţe. Cel care nu are sentimente de bunătate faţă de rude nu poate fi liber de păcat, chiar dacă trupul său este pur. Această împietrire a inimii sale este duşmanul ascetismului său. Ascetismul, din nou, nu este doar abstinenţa de la plăcerile lumii. Cel care este întotdeauna pur şi împodobit cu virtute, cel care practică bunătatea toată viaţa, este un *Muni*, chiar dacă duce o viaţă domestică. Un astfel de om este curăţat de toate păcatele sale. Posturile şi alte penitenţe nu pot distruge păcatele, oricât de mult ar slăbi şi usca trupul făcut din carne şi sânge. Omul a cărui inimă este lipsită de sfinţenie suferă tortura doar prin faptul că se supune penitenţelor, fără să înţeleagă semnificaţia lor. El nu este niciodată eliberat de păcatele unor astfel de fapte. Focul pe care îl venerează nu îi consumă păcatele. Numai prin sfinţenie şi virtute oamenii ajung în tărâmurile fericirii, iar posturile şi jurămintele devin eficiente. Subzistenţa cu fructe şi rădăcini, jurământul tăcerii, trăirea cu aer, rasul coroanei, abandonarea unei case fixe, purtarea de păr încâlcit pe cap, culcarea sub bolta cerului, posturile zilnice, venerarea focului, scufundarea în apă şi culcarea pe pământul gol — acestea singure nu pot produce un astfel de rezultat. Numai cei care posedă sfinţenie reuşesc, prin cunoaştere şi fapte, să învingă boala, decrepitudinea şi moartea şi să dobândească un statut înalt. Aşa cum seminţele care au fost arse de foc nu încolţesc, tot aşa durerile care au fost arse de cunoaştere nu pot afecta sufletul. Acest corp inert, care este doar ca un bloc de lemn când este lipsit de suflet, este, fără îndoială, de scurtă durată, ca spuma din ocean. Cel care obţine o viziune asupra sufletului său, sufletul care locuieşte în fiecare corp, cu ajutorul unei linii ritmice (din *Vede*) sau a jumătate din aceasta, nu mai are nevoie de nimic. Unii obţinând cunoaşterea identităţii cu Sufletul Suprem din doar două litere (din *Vede*) şi alţii din sute şi mii de linii ritmice, dobândesc mântuirea, deoarece cunoaşterea identităţii cu Sufletul Suprem este semnul sigur al mântuirii. Oamenii din vechime, renumiţi pentru cunoştinţele lor, au spus că nici această lume, nici cea de dincolo, nici fericirea nu pot fi ale celui tulburat de îndoieli. Iar credinţa în identitatea cu Sufletul Suprem este semnul mântuirii. Cel care cunoaşte adevăratul sens al *Vedelor*, înţelege adevărata lor utilitate. Un astfel de om se înspăimântă de ritualul vedic, precum un om la vederea unui incendiu de pădure. Renunţând la disputele sterile, apelează la *Sruti* şi *Smriti* şi caută, cu ajutorul raţiunii tale, cunoaşterea Celui Necorupt, care este fără egal. Căutarea (acestei cunoaşteri) devine zadarnică din cauza lipsei mijloacelor. De aceea, ar trebui să te străduieşti cu atenţie să obţii acea cunoaştere cu ajutorul *Vedelor. Vedele* sunt Sufletul Suprem; ele sunt trupul Său; ele sunt Adevărul. Sufletul care este limitat de organismul animal este incapabil să-L cunoască pe Cel în care se contopesc toate *Vedele*. Totuşi, acel Suflet Suprem poate fi cunoscut de intelectul pur. Existenţa zeilor, aşa cum este menţionată în *Vede*, eficacitatea acţiunilor şi capacitatea de acţiune a fiinţelor dotate cu corpuri sunt vizibile în fiecare *Yuga*. Independenţa faţă de acestea şi anihilarea trebuie căutate în puritatea simţurilor. Prin urmare, suspendarea funcţiei simţurilor este adevăratul post. Se poate ajunge în rai prin ascetism, se pot obţine obiecte de plăcere prin practicarea caritătii şi se pot curăţa păcatele prin abluţiuni în *tirthas*. Dar eliberarea completă nu poate fi obţinută decât prin cunoaştere.

Vaisampayana a continuat: Astfel abordat, O, mare rege, de către Rishi, Yudhishthira, cel de mare renume, a spus: „O, sfântule, doresc să ascult regulile despre caritatea care este meritorie”.

Markandeya a spus: O, mare rege, O, Yudhishthira, regulile despre caritate pe care doreşti să le auzi de la mine sunt întotdeauna foarte apreciate de mine. Ascultă acum misterele caritătii, aşa cum sunt expuse în *sruti* şi *smritis*. Un om care îndeplineşte un *sraddha* în conjuncţia numită *Gajacchaya*, într-un loc răcorit de frunzele copacului Aswattha, se bucură de roadele acestuia, O, Yudhishthira, timp de o sută de mii de *kalpa*. O, rege, cel care întemeiază un *dharmasala* şi stabileşte acolo o persoană care să aibă grijă de toţi cei care vin, este încununat cu meritele tuturor sacrificiilor. Cel care dăruieşte un cal la un *tirtha* unde curentul râului curge în direcţia opusă cursului său general, culege merite inepuizabile. Oaspetele care vine la casa cuiva pentru a mânca

nu este altul decât Indra însuşi. Dacă este ospătat cu mâncare, Indra însuşi îi conferă cel mai mare merit, care este inepuizabil. Aşa cum oamenii traversează mările cu vase, tot aşa cei care dau daruri, menţionaţi mai sus, sunt salvaţi de toate păcatele lor. Aşadar, ceea ce se dă brahmanilor produce, ca darul de caş, merite inepuizabile. Un dar oferit în anumite zile ale lunii produce merite de două ori mai mari decât un dar oferit în alte zile. Cel oferit într-un anumit anotimp produce merite de zece ori mai mari decât cel oferit în alte anotimpuri. Ceea ce într-un anumit an produce merite de o sută de ori mai mari decât în alţi ani. Şi, în sfârşit, un dar oferit în ultima zi a ultimei luni a anului produce merite inepuizabile. De asemenea, un dar făcut în timp ce Soarele se află în punctele solstiţiale, unul făcut în ultima zi a traiectoriei Soarelui prin Balanţă, Berbec, Gemeni, Fecioară şi Peşti, un dar făcut din nou în timpul eclipselor de Lună şi Soare, produc merite inepuizabile. Cei învăţaţi au spus, de asemenea, că darurile făcute în timpul anotimpurilor produc merite de zece ori mai mari, cele făcute în timpul schimbării anotimpurilor, de o sută de ori mai mari, iar cele făcute în zilele în care Rahu este vizibil, de o mie de ori mai mari decât cele produse de darurile făcute în alte momente; în timp ce un dar făcut în ultima zi a parcursului Soarelui prin Balanţă şi Berbec produce merite care nu cunosc diminuare. O, rege, nimeni nu se poate bucura de posesiuni funciare dacă nu dăruieşte pământ, şi nimeni nu poate merge cu maşini şi vehicule dacă nu le dăruieşte. Într-adevăr, o persoană la renaştere obţine roadele oricăror obiecte pe care le are în vedere în momentul în care face un dar unui brahman. Aurul a izvorât din Foc; Pământul din Vishnu; iar vacile din Soare. Prin urmare, cel care dăruieşte aur, pământ şi vite ajunge în toate regiunile lui Agni, Vishnu şi Soarelui. Nu există nimic mai etern decât un dar. Unde, prin urmare, în cele trei lumi există ceva mai auspicios? De aceea, O, rege, cei care au o mare inteligenţă spun că nu există nimic mai înalt şi mai mare în cele trei lumi decât darul!

SECŢIUNEA CC

Vaisampayana a spus: O, mare rege, după ce a ascultat de la ilustrul Markandeya povestea despre cum înţeleptul regal Indradyumna a ajuns în rai, Yudhishthira, acel taur al neamului Bharata, l-a întrebat încă o dată pe acel *Muni* fără păcat, înzestrat cu mari merite ascetice şi cu o viaţă lungă, spunând: ”Tu cunoşti, O, virtuosule, întreaga oaste a zeilor, a Danavilor şi a Rakshasilor. Tu eşti familiarizat şi cu diverse genealogii regale şi cu multe linii eterne de Rishis. O, cel mai bun dintre Brahmani, nu există nimic în această lume pe care tu să nu-l ştii! Tu cunoşti, de asemenea, O, Muni, multe poveşti încântătoare despre oameni, şerpi şi Rakshasas; despre zei, Gandharvas şi Yakshas, şi despre Kinnaras şi Apsarasl. Doresc acum să aud de la tine, O, cel mai bun dintre Brahmanas, de ce Kuvalaswa, acel rege neînvins al neamului lui Ikshavaku, şi-a schimbat numele, asumându-şi altul, şi anume Dhundhumara. O, tu, cel mai bun din neamul lui Bhrigu, doresc să aflu în detaliu de ce numele lui Kuvalaswa, cel de mare inteligenţă, a suferit o astfel de schimbare!”

Vaisampayana a continuat: „Astfel întrebat de Yudhishthira, marele Muni Markandeya, O, Bharata, a început apoi istoria lui Dhundhumara!

Markandeya a spus: O, regalule Yudhishthira, ascultă-mă, îţi voi spune totul! Povestea lui Dhundhumara este una morală. Ascult-o, atunci! Ascultă acum, O, rege, povestea despre cum regalul Kuvalaswa din neamul lui Ikshvaku a ajuns să fie cunoscut sub numele de Dhundhumara. O, fiu, O, Bharata, era odată un renumit Rishi pe nume Utanka şi, O, tu, din neamul Kuru, Utanka avea schitul său într-o sălbăticie încântătoare. Şi, O, mare rege, Rishi Utanka s-a supus celor mai severe austerităţi ascetice, iar lordul Utanka a îndurat aceste penitenţe timp de nenumăraţi ani, cu scopul de a obţine favorurile lui Vishnu, iar mulţumit de penitenţele sale, ilustrul Lord s-a prezentat în faţa lui Utanka. Şi văzând zeitatea, Rishi, cu toată umilinţa, a început să-l mulţumească cu multe imnuri, iar Utanka a spus: „O, tu, de mare strălucire, toate creaturile, împreună cu zeii, Asura şi fiinţele umane, toate lucrurile mobile sau imobile, chiar şi Brahma însuşi, *Vedele* şi toate lucrurile care pot fi cunoscute, au fost create de tine, O, stăpâne! Firmamentul este capul tău, O, zeu, iar soarele şi luna sunt ochii tăi! Şi, O, Cel Nepieritor, vânturile sunt suflul tău, iar focul este energia ta! Punctele

cardinale ale orizontului constituie brațele tale, iar marele ocean este stomacul tău! Și, O, zeu, dealurile și munții constituie coapsele tale, iar cerul este șoldurile tale, O, ucigaș al lui Madhu! Pământul constituie picioarele tale, iar plantele sunt perișorii de pe corpul tău. Și, O, stăpâne, Indra și Soma și Agni și Varuna, într-adevăr toți zeii, Asurii și marii Șerpi te așteaptă cu umilință, adorându-te cu diverse imnuri! O, stăpâne al universului, lucrurile create sunt pătrunse de tine. Marii Rishi, plini de energie și mereu cufundați în meditație ascetică, te adoră mereu. Când ești mulțumit, universul este în pace. Și când ești mânios, teroarea pătrunde în fiecare suflet. Tu ești, O, stăpâne, marele alungător al tuturor terorilor și tu ești Singura Ființă Supremă Masculină! Tu ești cauza fericirii atât a zeilor, cât și a ființelor umane! Și, O, Domnule, cu trei pași ai tăi ai acoperit cele trei lumi! Și prin tine au fost distruși Asurii, aflați la apogeul puterii lor! Datorită vitejiei tale, O, Dumnezeule, cei cerești au obținut pacea și fericirea și, O, tu, cel de mare strălucire, mânia a fost cea care a distrus o sută de mari căpetenii Daitya. Tu ești Creatorul și distrugătorul tuturor creaturilor din lume. Prin adorarea ta, zeii au obținut fericirea. Astfel, O, Yudhishthira, Utanka, cel cu suflet înalt, l-a lăudat pe Domnul simțurilor. Și Vishnu i-a spus lui Utanka: „Sunt mulțumit de tine. Cere-mi binecuvântarea pe care o dorești”. **Iar Utanka a spus**: „Aceasta a fost într-adevăr o mare binecuvântare pentru mine, întrucât am putut să-l contemplu pe Hari, Ființa eternă, Creatorul divin, Domnul universului!” **Astfel, Vishnu a spus**: „Sunt mulțumit de această absență a tuturor dorințelor din sufletul tău și de devotamentul tău, O, tu, cel mai bun dintre oameni! Dar, O, brahmanilor, O, regeneratule, ar trebui să accepți cu siguranță o favoare de la mine!” Astfel rugat de Hari să accepte o favoare, Utanka, O, tu, cel mai bun dintre Bharatas, cu mâinile împreunate, a cerut o favoare, spunând: „O, ilustrule, O, tu, cu ochi ca frunzele de lotus, dacă ești mulțumit de mine, atunci lasă inima mea să se odihnească mereu în virtute, adevăr și mulțumire de sine. Și, O, Doamne, lasă inima mea să se întoarcă mereu spre tine cu devotament”. Și auzind aceste cuvinte ale lui Utanka, sfântul a spus: „O, regeneratule, toate acestea ți se vor întâmpla prin harul meu. Și va apărea în tine și o putere *yoga* cu ajutorul căreia vei realiza un lucru măreț pentru locuitorii Cerului, precum și pentru lumea triplă. Chiar și acum, un mare Asura pe nume Dhundhu se supune unor penitențe ascetice de o austeritate feroce, cu scopul de a distruge lumea triplă. Ascultă acum cine îl va ucide pe acel Asura. O, fiu, va apărea un rege cu energie invincibilă și mare vitejie, care se va naște în neamul Ikshvaku și va fi cunoscut sub numele de Vrihadaswa, care va avea un fiu pe nume Kuvalaswa, înzestrat cu mare sfințenie, stăpânire de sine și celebritate. Și acel rege, cel mai bun dintre regi, va fi înzestrat cu puterea *yoga* care izvorăște din mine și, îndemnat și lăudat de tine, O, Rishi regenerat, acel rege va fi ucigașul lui Asura Dhundhu.” Și după ce a rostit aceste cuvinte către acel Brahmana, Vishnu a dispărut pe loc.

SECȚIUNEA CCI

Markandeya a spus: O, rege, după moartea lui Ikshvaku, un rege foarte virtuos pe nume Sasada a urcat pe tronul din Ayodhya și a domnit peste această lume. Din Sasada s-a născut Kakutstha, un rege plin de energie. Kakutshta a avut un fiu pe nume Anenas. Anenas a avut un fiu pe nume Prithu, iar Prithu a avut un fiu pe nume Viswagaswa, din care a provenit Adri, din care a provenit Yuvanaswa, din care a provenit Sravastha, iar prin acest Sravastha a fost construit orașul numit Sravasthi, din care a descins Vrihadaswa, din care a provenit Kuvalaswa, iar Ku valaswa a avut douăzeci și unu de mii de fii, iar toți acești fii erau feroce, puternici și pricepuți în învățătură. Kuvalaswa îl depășea pe tatăl său în toate calitățile. Când a sosit momentul, tatăl său, Vrihadaswa, l-a instalat pe tron pe curajosul și virtuosul Kuvalaswa. După ce i-a cedat fiului său demnitatea regală, ucigașul de dușmani, regele Vrihadaswa, de o mare inteligență, s-a retras în pădure pentru a practica ascetismul.

Markandeya a continuat: O, rege, când înțeleptul regal Vrihadaswa era pe punctul de a se retrage în pădure, cel mai bun dintre brahmani, Utanka, a auzit de aceasta. Și Utanka, care era înzestrat cu o mare energie și un suflet nemăsurat, s-a apropiat de cel mai important dintre toți mânuitorii de arme și cel mai bun dintre oameni. Și apropiindu-se de el, Rishii au început să-l

convingă să renunțe la ascetism. **Și Utanka a spus**: „O, rege, a proteja (poporul) este datoria ta. Se cuvine să-ți îndeplinești această datorie. Lasă-ne să fim liberi de orice anxietate prin harul tău. Posedând un suflet mare, protejat de tine, pământul va fi eliberat de toate pericolele. Prin urmare, se cuvine să nu te retragi în pădure. Un mare merit se atașează actului de a proteja oamenii în această lume. Un astfel de merit nu poate fi dobândit niciodată în pădure. De aceea, nu lăsa inima ta să se îndrepte spre această cale. Meritul, mare rege, dobândit în vremurile de demult de marii înțelepți regali prin protejarea supușilor lor era atât de mare încât nimic nu se putea compara cu el. Regele trebuie să-și protejeze întotdeauna supușii. De aceea, se cuvine să-ți protejezi poporul. O, stăpân al pământului, nu pot (în prezent) să-mi îndeplinesc în pace devoțiunile ascetice. În apropierea azilului meu se află o mare de nisip cunoscută sub numele de Ujjalaka. Ea ocupă o zonă plată și nu are apă. Se întinde pe o lungime și lățime de multe *yojane*, iar în acel deșert locuiește un șef al Danavilor numit Dhundhu. Dhundhu este fiul lui Madhu și Kaitabha, este feroce și teribil și posedă o mare vitejie. Înzestrat cu o energie nemăsurată, acel Danava, O, rege, locuiește sub pământ, și, O, rege, se cuvine să te retragi în pădure, după ce îl vei ucide mai întâi pe acel Asura. Acel Asura zace acum nemișcat, respectând o penitență ascetică de mare austeritate și, O, rege, obiectivul pe care îl are în vedere este suveranitatea asupra celor cerești, precum și asupra celor trei lumi. Și, O, rege, după ce a obținut o binecuvântare de la Strămoșul tuturor creaturilor, acel Asura a devenit incapabil de a fi ucis de zei, Daityas, Rakshasas și Gandharvas. Ucide-l, O, rege, și fii binecuvântat și nu lăsa inima ta să se îndrepte spre altceva. Ucigându-l, vei realiza fără îndoială un lucru măreț și vei obține, de asemenea, faimă eternă și nemuritoare. Și, O, rege, când, la sfârșitul fiecărui an, acel Asura rău, acoperit de nisip, se trezește și începe să respire, atunci întregul pământ, cu munții, pădurile și pădurile sale, începe să tremure. Și respirația lui ridică nori de nisip și acoperă chiar și soarele, iar timp de șapte zile pământul tremură continuu peste tot, iar scântei și flăcări de foc amestecate cu fum se răspândesc departe în jur și, din cauza tuturor acestor lucruri, O, rege, nu pot să mă odihnesc în pace în azilul meu. Ucide-l, O, rege, pentru binele lumii. Într-adevăr, când acel Asura va fi ucis, lumea triplă va fi în pace și fericire. Cred cu tărie că ești competent, O, rege, să-l ucizi pe acel Asura. Energia ta va fi sporită de Vishnu cu adăugarea propriei sale energii. În vremurile de demult, O, rege, Vishnu a dat această binecuvântare că regele care îl va ucide pe acest Asura feroce și mare va fi pătruns de energia invincibilă a lui Vishnu însuși. Purtând în tine acea energie *Vaishnava* invincibilă, ucide, O, mare rege, acel Daitya de o vitejie feroce. Deoarece Dhundhu este înzestrat cu o energie puternică, nimeni, O, rege, care este înzestrat cu o energie mică, nu va fi capabil să-l învingă, chiar dacă ar lupta o sută de ani.”

SECȚIUNEA CCII

Markandeya a spus: Astfel abordat de Utanka, acel înțelept regal neînvins, cu mâinile împreunate, O, tu, cel mai de seamă dintre neamul Kuru, i-a răspuns lui Utanka, spunând: „Vizita ta, O, Brahmana, nu va fi în zadar. Fiul meu, O, sfântule, cunoscut sub numele de Kuvalaswa, este înzestrat cu statornicie și activitate. De asemenea, în vitejie, el este de neegalat pe pământ. Fără îndoială, el va realiza tot ceea ce îți este pe plac, ajutat de toți fiii săi curajoși, înzestrați cu arme asemănătoare cu măciucile de fier. Dă-mi voie să mă retrag, O, Brahmana, căci acum am renunțat la armele mele.” Astfel abordat de rege, acel Muni de energie nemăsurată i-a răspuns, zicând: „Așa să fie.” Și înțeleptul regal Vrihadaswa, după ce și-a îndemnat fiul să se supună poruncii înaltului Utanka, zicând: „Fă cum ți-a poruncit el”, s-a retras într-o pădure minunată.

Yudhishthira a spus: O, sfântule, O, tu, cel care deții bogăția ascetismului, cine era acest Daitya de mare energie? Al cui fiu și al cui nepot era? Doresc să știu toate acestea; O, tu, cel care deții bogăția ascetismului, nu am auzit niciodată de acest puternic Daitya. Doresc să aflu toate acestea cu adevărat, O, sfântule, și cu toate detaliile, O, tu, cel cu mare înțelepciune și bogăție ascetică!

Markandeya a spus: O, monarhule, află totul așa cum s-a întâmplat, O, stăpân al oamenilor,

pe măsură ce îți povestesc detaliile cu sinceritate, O, tu, cel de mare înțelepciune! Când lumea a devenit o întindere vastă de apă și creaturile mobile și imobile au fost distruse, când, O, taur al neamului Bharata, întreaga creație a ajuns la sfârșit. Cel care este Sursa și Creatorul Universului, adică Vishnu cel Etern și neșters, Cel care este numit de Munis, încununat cu succesul ascetic, ca Domnul Suprem al Universului, acea Ființă de mare sfințenie, atunci zăcea în somn *yogic* pe capota largă a Șarpelui Sesha, de energie nemăsurată, iar Creatorul Universului, acel Hari foarte binecuvântat și sfânt, care nu cunoaște deteriorarea, s-a întins pe capota acelui Șarpe care înconjoară întregul Pământ și, în timp ce Zeitatea dormea pe acel pat, un lotus, înzestrat cu o mare frumusețe și strălucire egală cu cea a Soarelui, a răsărit din buricul său. Și din acel lotus, care strălucea ca soarele, a apărut Marele Strămoș *Brahma*, stăpânul lumilor, care este cele patru *Vede*, care are patru forme și patru fețe, care este invincibil datorită propriei sale energii și care este înzestrat cu o forță puternică și o mare vitejie și, ca Domnul Hari cu trup minunat, cu o strălucire mare, împodobit cu o coroană și cu bijuteria *Kaustubha* și îmbrăcat în mătase purpurie, întins pe o distanță de multe *ayojana* pe acel pat excelent furnizat de capul șarpelui însuși, care se întindea departe și larg, strălucind, O, rege, în frumusețea și strălucirea propriului său corp, ca o mie de Sori concentrați într-o singură masă. El a fost văzut ceva mai târziu de doi Danava de mare vitejie, numiți Madhu și Kaitabha, și văzându-l pe Hari (în acea postură) și pe Strămoșul cu ochi ca frunzele de lotus așezat pe acel lotus, atât Madhu, cât și Kaitabha au rătăcit mult și au început să-l înspăimânte și să-l alarmeze pe Brahma de vitejie nemăsurată, iar ilustrul Brahma, alarmat de eforturile lor continue, a început să tremure pe scaunul său, iar la tremurul său, tulpina lotusului pe care era așezat a început să tremure și, când tulpina lotusului a tremurat, Kesava s-a trezit. Și trezit din somn, Govinda i-a văzut pe acei Danava cu energie puternică, și văzându-i, Zeitatea le-a spus: „Bine ați venit, voi, cei puternici! Sunt mulțumit de voi! De aceea, vă voi acorda binecuvântări excelente!” Și atunci, acei Danava mândri și puternici, O, rege, i-au răspuns râzând lui Hrishikesa, spunând: „Cere-ne binecuvântări, O, Divinule! O, tu, care ești Zeul Suprem, suntem dispuși să-ți acordăm o binecuvântare. Într-adevăr, îți vom acorda o binecuvântare! De aceea, cere-ne orice îți vine în minte.” Astfel abordat de ei, sfântul a vorbit: „Voi, cei curajoși, voi accepta o binecuvântare de la voi. Există o binecuvântare pe care o doresc. Amândoi sunteți înzestrați cu o energie puternică. Nu există niciun bărbat ca voi. O, voi, cei cu vitejie neînfrântă, supuneți-vă să fiți uciși de mine. Chiar asta doresc să realizez pentru binele lumii”. Auzind aceste cuvinte ale Zeului, atât Madhu, cât și Kaitabha au spus: „Nu am spus niciodată o minciună; nu, nici măcar în glumă; ce să spunem despre alte ocazii! O, tu, cel mai important dintre bărbați, să știi că noi am fost întotdeauna fermi în adevăr și moralitate. În ceea ce privește forța, forma, frumusețea, virtutea, ascetismul, caritatea, comportamentul, bunătatea și autocontrolul, nu există nimeni care să ne egaleze. Un mare pericol, O, Kesava, s-a apropiat de noi. Îndeplinește, așadar, ceea ce ai spus. Nimeni nu poate învinge Timpul. Dar, O, Doamne, există un lucru pe care dorim să-l faci pentru noi. O, tu, cel mai bun și mai important dintre toate zeitățile, trebuie să ne ucizi într-un loc care este absolut descoperit. Și, O, tu, cu ochi excelenți, dorim, de asemenea, să devenim fiii tăi. Aceasta este binecuvântarea pe care o dorim, să știi, O, șef al zeilor! Nu lăsa, O, Zeitate, să fie falsă ceea ce ne-ai promis la început. Atunci Cel Sfânt le-a răspuns zicând: „Da, voi face cum doriți. Totul va fi cum doriți!”

Markandeya a continuat: Atunci Govinda a început să reflecteze, dar nu a găsit niciun spațiu descoperit și, când nu a putut descoperi niciun loc descoperit pe pământ sau în cer, acea zeitate supremă a văzut că coapsele sale erau complet descoperite. Și acolo, O, rege, ilustra zeitate le-a tăiat capetele lui Madhu și Kaitabha cu discul său ascuțit!

SECȚIUNEA CCIII

Markandeya a spus: Ilustrul Dhundhu, O, rege, era fiul lui Madhu și Kaitabha și, posedând o mare energie și vitejie, s-a supus unor penitențe ascetice de mare austeritate și a stat în picioare pe un singur picior, reducându-și corpul la o masă de vene și artere, iar Brahma, mulțumit de el, i-a acordat o binecuvântare. Și binecuvântarea pe care o ceruse de la lordul Prajapati era în aceste

cuvinte: „Nimeni dintre zei, Danavi, Rakshasi, Șerpi, Gandharvi și Rakshasi să nu fie capabil să mă ucidă. Aceasta este binecuvântarea pe care ți-o cer.” Și Strămoșul i-a răspuns zicând: „Fie după cum dorești. Du-te pe calea ta.” Și astfel adresat de Strămoș, Danava a așezat picioarele Zeului pe capul său și, după ce a atins cu reverență picioarele Zeului, a plecat, posedând o energie și o vitejie puternice. Dhundhu, după ce a obținut binecuvântarea, s-a apropiat în grabă de Vishnu, amintindu-și de moartea tatălui său în mâinile acelei Zeități, iar Dhundhu, furios, după ce i-a învins pe zei cu Gandharvas, a început să-i chinuie pe toți cei cerești, cu Vishnu în frunte. Și în cele din urmă, O, taur al neamului Bharata, acel Asura cu suflet rău, ajungând la o mare de nisip cunoscută sub numele de Ujjalaka, a început să-i chinuie cu toată puterea sa pe cei din azilul lui Utanka. Și înzestrat cu o energie feroce, Dhundhu, fiul lui Madhu și Kaitabha, zăcea în peștera sa subterană sub nisipuri, respectând ascetismul feroce și austeritatea severă, cu scopul de a distruge lumea triplă, iar în timp ce Asura zăcea respirând lângă azilul lui Utanka, pe care Rishi îl poseda cu splendoarea focului, regele Kualaswa cu trupele sale, însoțit de Brahmana Utanka, precum și de toți fiii săi, a pornit spre acea regiune, O, taur al neamului Bharata! Și după ce acel zdrobitor de dușmani, regele Kuvalaswa, a pornit la drum, însoțit de cei douăzeci și unu de mii de fii ai săi, toți extrem de puternici, ilustrul Domn Vishnu l-a umplut cu propria sa energie, la porunca lui Utanka și împins de dorința de a aduce beneficii triplei lumi, iar în timp ce acel erou invincibil își continua drumul, s-a auzit o voce puternică în cer, repetând cuvintele: „Acest norocos și de neînvins va deveni astăzi distrugătorul lui Dhundhu”. Și zeii au început să-l acopere cu flori cerești. Și tobele cerești au început să cânte, deși nimeni nu le cânta. Și în timpul marșului acelui înțelept, au început să sufle brize răcoroase, iar șeful celor cerești a revărsat ploi blânde care au udat praful de pe drumuri și, O, Yudhishthira, carele celor cerești puteau fi văzute deasupra locului unde se afla puternicul Asura Dhundhu. Zeii, Gandharvas și marii Rishis, împinși de curiozitate, au venit acolo pentru a asista la întâlnirea dintre Dhundhu și Kuvalaswa și, O, tu, din neamul Kuru, umplut de Narayana cu propria sa energie, regele Kuvalaswa, ajutat de fiii săi, a înconjurat în curând acea mare de nisip și a ordonat să fie săpată acea sălbăticie și, după ce fiii regelui au săpat acea mare de nisip timp de șapte zile, au putut vedea pe puternicul Asura Dhundhu. Și, O, taur al neamului Bharata, trupul uriaș al acelui Asura zăcea în nisipuri, strălucind în propria sa energie ca soarele însuși. Și Dhundhu, O, rege, zăcea acoperind regiunea vestică a deșertului și înconjurat din toate părțile de fiii lui Kuvalaswa, Danava a fost atacat cu săgeți ascuțite și buzdugane și ciocane grele și scurte și topoare și ciocane, cu țepi de fier și săgeți și săbii strălucitoare și ascuțite, și astfel atacat, puternicul Danava s-a ridicat din postura sa culcată în furie. Și, înfuriat, Asura a început să înghită acele diverse arme care i-au fost aruncate și a vomitat din gură flăcări aprinse, asemenea celor ale focului numit *Samvarta*, care apare la sfârșitul *Yuga*, și cu acele flăcări ale sale, Asura i-a consumat pe toți fiii regelui și, O, tigru printre oameni, asemenea Domnului Kapila din vechime, care i-a consumat pe fiii regelui Sagara, Asura înfuriat, copleșind lumea triplă cu flăcările vomitate din gura sa, a realizat acea minune într-o clipă. Și, O, tu, cel mai bun dintre Bharatas, când toți acei fii ai regelui Kuvalaswa au fost consumați de focul emis de Asura în furie, monarhul, posedat de o energie puternică, s-a apropiat de Danava care, asemenea unui al doilea Kumbhakarna cu energie puternică, venise la întâlnire după ce se trezise din somn. Din corpul regelui, O, monarhule, a început să curgă un pârâu puternic și abundent de apă, iar acel pârâu a stins repede, O, rege, flăcările aprinse emise de Asura. Și, O, mare rege, regalul Kuvalaswa, plin de forța *Yoga*, după ce a stins acele flăcări cu apa care a ieșit din corpul său, l-a consumat pe acel Daitya de răutate malefică cu celebra armă numită *Brahma* pentru a elibera lumea triplă de temerile sale, iar regalul înțelept Kuvalaswa, după ce l-a consumat pe acel mare Asura, dușmanul celor cerești și ucigașul tuturor dușmanilor, prin intermediul acelei arme a devenit ca un al doilea șef al lumii triple, iar regele Kuvalaswa, cu sufletul înalt, după ce l-a ucis pe Asura Dhundhu, a devenit de atunci cunoscut sub numele de Dhundhumara și de atunci a ajuns să fie considerat invincibil în luptă, iar zeii și marii Rishi care veniseră să asiste la acea întâlnire au fost atât de mulțumiți de el încât i s-au adresat spunând: „Cere-ne o binecuvântare!” Și astfel solicitat de zei, regele s-a închinat în fața lor și, plin de bucurie, le-a spus, cu mâinile împreunate, aceste cuvinte: „Fie ca eu să fiu întotdeauna capabil să le ofer bogăție brahmanilor superiori! Fie ca eu să fiu invincibil în fața tuturor dușmanilor! Fie ca

între mine și Vishnu să existe prietenie! Fie ca eu să nu am sentimente rele față de nicio creatură! Fie ca inima mea să se îndrepte mereu spre virtute! Și fie ca (în cele din urmă) să locuiesc în ceruri pentru totdeauna!" Zeii, Rishii și Utanka, auzind aceste cuvinte, au fost extrem de mulțumiți și au spus cu toții: „Fie cum dorești!" Și, O, rege, după ce l-au binecuvântat cu multe alte cuvinte, zeii și marii Rishi s-au îndreptat spre locuințele lor. Și, O, Yudhishthira, după uciderea tuturor fiilor săi, regelui Kuvalaswa i-au mai rămas încă trei fii, și, O, tu, din neamul Bharata, ei se numeau Dridaswa, Kapilaswa și Chandraswa. Din ei, O, rege, a izvorât ilustrul neam de regi aparținând neamului lui Ikshvaku, toți înzestrați cu o vitejie nemăsurată.

Astfel, O, cel mai bun dintre regi, marele Daitya numit Dhundhu, fiul lui Madhu și Kaitabha, a fost ucis de Kuvalaswa și din această cauză regele a ajuns să fie numit Dhundhumara. Și, într-adevăr, numele pe care și l-a asumat nu era unul gol, ci era literalmente adevărat. „Ți-am spus acum tot ce m-ai întrebat, adică totul despre persoana datorită căreia povestea morții lui Dhundhu a devenit faimoasă. Cel care ascultă această istorie sfântă legată de gloria lui Vishnu devine virtuos și obține copii. Ascultând această poveste în anumite faze lunare, cineva devine binecuvântat cu viață lungă și mare noroc. Și, eliberat de orice anxietate, încetează să mai aibă teamă de boli.

SECȚIUNEA CCIV

Vaisampayana a spus: O, tu, cel mai de seamă dintre descendenții lui Bharata, regele Yudhisthira i-a pus atunci ilustrului Markandeya o întrebare dificilă despre moralitate, spunând: „Doresc să aud, O, sfântule, despre virtutea înaltă și excelentă a femeilor. Doresc să aud de la tine, O, Brahmana, discursul despre adevărurile subtile ale moralității. O, Rishi regenerat, O, cel mai bun dintre oameni, Soarele, Luna, Vântul, Pământul, Focul, tatăl, mama, învățătorul — acestea și alte obiecte rânduite de zei, ni se arată ca zeități întrupate! Toate acestea, care sunt venerabile, sunt demne de cea mai mare considerație din partea noastră. La fel este și femeia care adoră un singur stăpân. Cultul pe care soțiile caste îl oferă soților lor mi se pare plin de mari dificultăți. O, adorabile, se cuvine să ne vorbești despre virtutea înaltă și excelentă a soțiilor caste — a soțiilor care, stăpânindu-și toate simțurile și ținându-și inimile sub control complet, îi consideră pe soții lor adevărați zei. O, sfânt și adorabil, toate acestea mi se par extrem de dificil de realizat. O, tu, cel regenerat, venerarea pe care fiii o oferă mamelor și taților lor și pe care soțiile o oferă soților lor mi se pare extrem de dificilă. Nu văd nimic mai dificil decât virtutea severă a femeilor caste. O Brahmana, îndatoririle pe care femeile cu un comportament bun le îndeplinesc cu grijă și conduita pe care o au fiii buni față de tații și mamele lor mi se par a fi cele mai dificile de îndeplinit. Femeile care sunt devotate unui singur stăpân, cele care spun întotdeauna adevărul, cele care trec printr-o perioadă de gestație de zece luni întregi — nu există nimic, O Brahmana, care să fie mai dificil decât ceea ce fac acestea. O, venerabile, femeile aduc pe lume copii cu mare pericol pentru ele însele și cu mare durere și își cresc copiii, O, taur printre brahmani, cu mare afecțiune! Și acele persoane care, fiind mereu angajate în acte de cruzime și provocând astfel ura generală, reușesc totuși să-și îndeplinească îndatoririle, realizează ceea ce, în opinia mea, este extrem de dificil. O, regeneratule, spune-mi adevărurile despre îndatoririle ordinului Kshatriya. Este dificil, O, tu, cel născut de două ori, pentru cei cu suflet înalt să dobândească virtutea, care, prin îndatoririle ordinului lor, sunt obligați să facă ceea ce este crud. O, tu, cel sfânt, ești capabil să răspunzi la toate întrebările; doresc să te aud vorbind despre toate acestea. O, tu, cel mai de seamă din neamul lui Bhrigu, doresc să ascult toate acestea, așteptându-te cu respect, O, tu, cel cu jurăminte excelente!"

Markandeya a spus: O, tu, cel mai de seamă dintre descendenții lui Bharata, îți voi vorbi despre toate acestea cu sinceritate, oricât de dificilă ar fi întrebarea ta. Ascultă-mă, așadar, pe măsură ce îți vorbesc. Unii consideră că mama este superioară, iar alții consideră că tatăl este superior. Cu toate acestea, mama este cea care dă naștere și crește copiii, ceea ce este mai dificil. Și tații, prin penitențe ascetice, prin venerarea zeilor, prin adorarea adresată lor, prin îndurarea frigului

și căldurii, prin incantații și alte mijloace, doresc să aibă copii. Și, după ce au obținut prin aceste mijloace dureroase copii atât de greu de dobândit, ei, O, eroule, sunt mereu îngrijorați pentru viitorul fiilor lor și, O, Bharata, atât tatăl, cât și mama doresc să vadă în fiii lor faimă și realizări, prosperitate, descendenți și virtute. Fiul care realizează aceste speranțe ale părinților săi este virtuos. Și, O, mare rege, acel fiu cu care tatăl și mama sunt mulțumiți, dobândește faimă eternă și virtute eternă atât aici, cât și în viața de apoi. În ceea ce privește femeile, nici sacrificiile, nici *sraddhas*, nici posturile nu au vreo eficacitate. Numai slujindu-și soții pot câștiga raiul. O, rege, O, Yudhishthira, ținând minte numai acest lucru, ascultă cu atenție îndatoririle femeilor caste.

SECȚIUNEA CCV

Markandeya a spus: O, Bharata, era odată un ascet virtuos pe nume Kausika, dotat cu bogăția ascetismului și dedicat studiului *Vedelor.* era un brahman foarte superior și cel mai bun dintre brahmani, care studia toate *Vedele* cu *Angas* și *Upanishadas* și, într-o zi, recita *Vedele* la poalele unui copac și, în acel moment, pe vârful copacului stătea o cocostârcă femelă, care, întâmplător, a murdărit corpul brahmanului și, văzând cocorul, brahmanul s-a înfuriat foarte tare și s-a gândit să-i facă rău, iar când brahmanul și-a aruncat privirile furioase asupra cocorului și s-a gândit să-i facă rău, acesta a căzut pe pământ și, văzând cocorul căzut din copac și fără suflare, brahmanul a fost cuprins de milă și a început să plângă pentru cocorul mort, spunând: „Vai, am făcut o faptă rea, împins de furie și răutate!”

Markandeya a continuat: După ce a repetat aceste cuvinte de multe ori, acel brahman învățat a intrat într-un sat pentru a cere milă. Și, O, taur al neamului Bharata, în timpul turului său de milă printre casele persoanelor de neam bun, brahmanul a intrat într-o astfel de casă pe care o cunoștea dinainte. Și când a intrat în casă, a spus: „Dă-mi”. Iar o femeie i-a răspuns cu cuvântul: „Stai”. Și în timp ce gospodina era ocupată, O, rege, cu curățarea vasului din care se dădeau milostenii, soțul ei, O, tu, cel mai bun dintre Bharata, a intrat brusc în casă, foarte chinuit de foame. Casta gospodină și-a văzut soțul și, ignorându-l pe brahman, i-a dat stăpânului ei apă să-și spele picioarele și fața, precum și un scaun, iar după aceea, doamna cu ochi negri, așezând în fața stăpânului ei mâncare și băutură gustoase, a stat umilă lângă el, dorind să-i îndeplinească toate dorințele. Și, O, Yudhishthira, acea soție ascultătoare obișnuia să mănânce în fiecare zi resturile de pe farfuria soțului ei și, comportându-se întotdeauna în conformitate cu dorințele stăpânului, acea doamnă îl respecta mereu pe soțul ei, iar toată afecțiunea inimii ei era îndreptată spre stăpânul ei. Cu un comportament variat și sfânt, pricepută în toate îndatoririle casnice și atentă cu toate rudele sale, ea făcea întotdeauna ceea ce era plăcut și benefic pentru soțul ei și, de asemenea, cu simțurile captivate, se ocupa de venerarea zeilor și de dorințele oaspeților și servitorilor, precum și ale soacrei și socrului ei.

Și în timp ce doamna cu ochi frumoși era încă ocupată să-și servească stăpânul, ea l-a zărit pe brahmanul care aștepta milă și, văzându-l, și-a amintit că îi ceruse să aștepte. Și amintindu-și toate acestea, s-a simțit rușinată. Apoi, acea femeie castă, renumită pentru faima sa, a luat ceva pentru milă și a ieșit, O, tu, cel mai de seamă dintre Bharati, pentru a i-l da brahmanului. Și când a ajuns în fața lui, brahmanul a spus: „O, cea mai bună dintre femei, O, binecuvântată, sunt surprins de comportamentul tău! După ce mi-ai cerut să aștept, spunând: „Rămâi, nu m-ai alungat!”.

Markandeya a continuat: O, stăpân al oamenilor, văzând că brahmanul era plin de mânie și ardea de energie, femeia castă a început să-l împace și i-a spus: „O, învățatule, se cuvine să mă ierți. Soțul meu este zeul meu suprem. El a venit flămând și obosit și a fost servit și îngrijit de mine.” Auzind aceasta, brahmanul a spus: „Pentru tine, brahmanii nu sunt demni de respect superior. Îți ridici soțul deasupra lor? Ducând o viață domestică, îi disprețuiești pe brahmani? Indra însuși se înclină în fața lor, ce să mai spun de oamenii de pe pământ. Femeie mândră, nu știi, nu ai auzit niciodată că brahmanii sunt ca focul și pot consuma întregul pământ?” La aceste cuvinte ale

brahmanului, femeia a răspuns: „Nu sunt o cocostârcă, O, Rishil regenerat, O, tu, care eşti înzestrat cu bogăţia ascetismului, renunţă la mânia ta. Angajat cum eşti, ce-mi poţi face cu privirile tale furioase? Eu nu-i disprețuiesc pe brahmani. Înzestraţi cu o mare energie a sufletului, ei sunt ca zeii înşişi. Dar, O, tu, cel fără păcat, este de datoria ta să-mi ierţi această greşeală. Cunosc energia şi înalta demnitate a brahmanilor care sunt înzestraţi cu înţelepciune. Apele oceanului au devenit sălcii şi nepotabile din cauza mâniei brahmanilor. Cunosc, de asemenea, energia *munilor* cu sufletele sub control complet şi înzestraţi cu merite ascetice strălucitoare. Focul mâniei lor nu s-a stins până în ziua de azi în pădurea Dandaka. Pentru că i-a ignorat pe brahmani, marele Asura — răul şi răuvoitorul Vatapi a fost digerat când a intrat în contact cu Agastya. Am auzit că puterile şi meritele brahmanilor cu suflet înalt sunt mari. Dar, O, Brahmana, aşa cum cei regeneraţi cu suflete înalte sunt mari în mânia lor, la fel de mari sunt şi în iertare. De aceea, O, tu, cel fără păcat, se cuvine să mă ierţi pentru această ofensă a mea. O, Brahmana, inima mea se înclină spre meritul care izvorăşte din slujirea soţului meu, căci îl consider pe soţul meu cel mai înalt dintre toţi zeii. O, cel mai bun dintre brahmani, eu practic acea virtute care constă în a-mi servi soţul, pe care îl consider cea mai înaltă zeitate. Iată, O, regeneratule, meritul care se ataşează de slujirea soţului! Ştiu că ai ars o cocostârcă cu mânia ta! Dar, O, cei mai buni dintre cei regeneraţi, mânia pe care o nutreşte o persoană este cel mai mare duşman al acelei persoane. Zeii îl recunosc ca brahman pe cel care a renunţat la mânie şi pasiune. Zeii îl recunosc ca brahman pe cel care spune întotdeauna adevărul, care îşi mulţumeşte întotdeauna învăţătorul şi care, deşi este rănit, nu răsplăteşte niciodată răul. Zeii îl recunosc ca brahman pe cel care îşi controlează simţurile, care este virtuos şi pur şi devotat studiului *Vedelor* şi care stăpâneşte mânia şi pofta. Zeii îl recunosc ca brahman pe cel care, cunoscător al moralei şi înzestrat cu energie mentală, este catolic în religie şi îi priveşte pe toţi ca fiind egali cu el. Zeii îl recunosc ca brahman pe cel care se studiază pe sine şi îi învaţă pe alţii, care aduce sacrificii şi oficiază sacrificiile altora şi care dăruieşte din tot ce are. Zeii îl cunosc pe acel taur dintre cei regeneraţi ca fiind un brahman care, înzestrat cu generozitate sufletească, practică jurământul *Brahmacharya* şi este devotat studiului — de fapt, care este devotat cu vigilenţă studiului *Vedelor.* Tot ceea ce conduce la fericirea brahmanilor este întotdeauna recitat în faţa acestora. Întotdeauna bucurându-se de adevăr, inimile acestor oameni nu găsesc niciodată bucurie în neadevăr. O, tu, cel mai bun dintre cei regeneraţi, s-a spus că studiul *Vedelor,* liniştea sufletului, simplitatea comportamentului şi reprimarea simţurilor constituie îndatoririle eterne ale brahmanului. Cei cunoscători ai virtuţii şi moralei au spus că adevărul şi onestitatea sunt cea mai înaltă virtute. Virtutea eternă este dificil de atins, oricare ar fi ea, deoarece se bazează pe adevăr. Strămoşii au declarat că virtutea depinde de *sruti*. Dar, O, cel mai de seamă dintre cei regeneraţi, virtutea expusă în *sruti* pare a fi de diferite feluri. Prin urmare, este prea subtilă pentru a fi înţeleasă. Tu, O, sfântule, cunoşti virtutea, eşti pur şi devotat studiului *Vedelor.* Cred, totuşi, O, sfântule, că nu ştii ce este virtutea în realitate. Mergi în oraşul Mithila şi întreabă un vânător virtuos de acolo, dacă într-adevăr, O, regeneratule, nu eşti familiarizat cu ceea ce constituie cea mai înaltă virtute. În Mithila trăieşte un vânător care este sincer şi devotat slujirii părinţilor săi şi care are simţurile sub control complet. Chiar şi el îţi va vorbi despre virtute. Fii binecuvântat, O, cel mai bun dintre cei regeneraţi, dacă doreşti, du-te acolo. O, tu, cel fără de prihană, se cuvine să mă ierţi, dacă ceea ce am spus este neplăcut, căci cei care doresc să dobândească virtutea sunt incapabili să rănească femeile!”

La aceste cuvinte ale femeii caste, brahmanul a răspuns: „Sunt mulţumit de tine. Fii binecuvântată! Mânia mea s-a potolit, O, frumoasă! Mustrările rostite de tine îmi vor fi de mare folos. Fii binecuvântată! Acum voi merge să îndeplinesc ceea ce este atât de benefic pentru mine, O, frumoasă!”

Markandeya a continuat: Alungat de ea, Kausika, cel mai bun dintre cei regeneraţi, a părăsit casa ei şi, reproşându-şi, s-a întors la propria locuinţă.

SECȚIUNEA CCVI

Markandeya a spus: Reflectând continuu asupra minunatului discurs al femeii, Kausika a început să-şi reproşeze şi arăta ca o persoană vinovată. Meditând asupra căilor subtile ale moralităţii şi virtuţii, el şi-a spus: ”Ar trebui să accept cu reverenţă ceea ce a spus doamna şi, prin urmare, ar trebui să mă îndrept spre Mithila. Fără îndoială, în acel oraş locuieşte un vânător de suflete care se controlează complet şi cunoaşte pe deplin misterele virtuţii şi moralităţii. Chiar astăzi mă voi duce la cel care este înzestrat cu bogăţia ascetismului pentru a-l întreba despre virtute.” Încrederea lui în ea a fost întărită de cunoştinţele ei despre moartea cocorului şi de cuvintele excelente cu semnificaţie virtuoasă pe care le rostise. Kausika, reflectând cu reverenţă la tot ce spusese ea, a pornit spre Mithila, plin de curiozitate. Şi a străbătut multe păduri, sate şi oraşe şi, în cele din urmă, a ajuns la Mithila, care era condusă de Janaka, şi a văzut că oraşul era împodobit cu steaguri ale diferitelor credinţe. Şi a văzut că acel frumos oraş răsuna de zgomotul sacrificiilor şi al festivităţilor şi era dotat cu porţi splendide. Era plin de reşedinţe palatine şi protejat de ziduri pe toate părţile; avea multe clădiri splendide cu care se putea mândri. Şi acel oraş încântător era, de asemenea, plin de nenumărate căruţe. Străzile şi drumurile sale erau numeroase şi bine amenajate, iar multe dintre ele erau mărginite de magazine. Era plin de cai, căruţe, elefanţi şi războinici. Cetăţenii erau cu toţii sănătoşi şi veseli şi erau mereu angajaţi în festivităţi. Şi, după ce a intrat în acel oraş, brahmanul a văzut acolo multe alte lucruri. Şi acolo, brahmanul a întrebat despre vânătorul virtuos şi a primit răspuns de la câteva persoane născute de două ori. Şi îndreptându-se spre locul indicat de acei regeneraţi, brahmanul l-a văzut pe vânător aşezat în curtea unui măcelar, iar vânătorul ascetic vindea atunci carne de căprioară şi de bivol şi, din cauza mulţimii mari de cumpărători adunaţi în jurul vânătorului, Kausika stătea la distanţă. Dar vânătorul, înţelegând că brahmanul venise la el, s-a ridicat brusc de pe scaun şi s-a dus în locul retras unde se afla brahmanul şi, apropiindu-se de el, vânătorul a spus: „Te salut, O, sfântule! Bine ai venit, O, tu, cel mai bun dintre brahmani! Eu sunt vânătorul. Fii binecuvântat! Porunceşte-mi ce pot face pentru tine. Cuvintele pe care ţi le-a spus femeia castă, şi anume: «Du-te la Mithila», mi-s cunoscute. Ştiu, de asemenea, în ce scop ai venit aici”. Auzind aceste cuvinte ale vânătorului, brahmanul a fost cuprins de uimire. Şi a început să reflecteze în sinea sa, spunând: „Aceasta este într-adevăr a doua minune pe care o văd!” Vânătorul i-a spus atunci brahmanului: „Te afli acum într-un loc care nu este potrivit pentru tine, O, tu, cel fără păcat. Dacă îţi place, să mergem la locuinţa mea, O, sfântule!”

Markandeya a continuat: „Aşa să fie”, i-a răspuns brahmanul cu bucurie. Şi atunci, vânătorul s-a îndreptat spre casa lui, cu brahmanul mergând înaintea lui. Intrând în locuinţa lui, care arăta încântătoare, vânătorul şi-a arătat respectul faţă de oaspetele său, oferindu-i un loc de şezut. De asemenea, i-a dat apă să-şi spele picioarele şi faţa. Acceptând acestea, cel mai bun dintre brahmani se aşează confortabil. Apoi se adresă vânătorului, spunând: „Mi se pare că această profesie nu ţi se potriveşte. O, vânătorule, regret profund că urmezi o meserie atât de crudă”. La aceste cuvinte ale brahmanului, vânătorul spuse: „Această profesie este cea a familiei mele, eu moştenind-o de la părinţii şi bunicii mei. O, tu, cel regenerat, nu te întrista pentru mine din cauza faptului că îmi respect îndatoririle care îmi revin prin naştere. Îndeplinind îndatoririle care mi-au fost prescrise dinainte de Creator, îi servesc cu grijă pe superiorii mei şi pe cei în vârstă. O, tu, cel mai bun dintre brahmani! Eu spun întotdeauna adevărul, nu invidiez niciodată pe alţii şi dau tot ce pot. Trăiesc din ceea ce rămâne după ce îi servesc pe zei, pe oaspeţi şi pe cei care depind de mine. Nu vorbesc niciodată de rău despre nimic, mic sau mare. O, tu, cel mai bun dintre brahmani, acţiunile dintr-o viaţă anterioară îl urmăresc întotdeauna pe cel care le-a săvârşit. În această lume există trei profesii principale, şi anume agricultura, creşterea vitelor şi comerţul. În ceea ce priveşte lumea cealaltă, cele trei *Vede*, cunoaşterea şi ştiinţa morală sunt eficiente. Serviciul (celorlalte trei ordine) a fost stabilit ca fiind datoria Sudra. Agricultura a fost stabilită pentru Vaisya, iar lupta pentru Kshatriya, în timp ce practica jurământului *Brahmacharya*, ascetismul, recitarea *mantrelor* şi sinceritatea au fost stabilite pentru Brahmana. Regele ar trebui să conducă cu virtute asupra supuşilor care îşi respectă îndatoririle, în timp ce ar trebui să-i pedepsească pe cei care s-au abătut de la îndatoririle ordinului lor. Regii ar trebui să fie mereu temuţi, deoarece sunt stăpânii supuşilor lor. Ei îi

restricționează pe acei supuși ai lor care se abat de la îndatoririle lor, așa cum restricționează mișcările cerbilor cu ajutorul săgeților lor. O, Rishi regenerat, nu există în regatul lui Janaka niciun supus care să nu-și îndeplinească îndatoririle care îi revin prin naștere. O, tu, cel mai bun dintre Brahmanas, toate cele patru ordine de aici respectă cu strictețe îndatoririle care le revin. Regele Janaka îl pedepsește pe cel rău, chiar dacă este propriul său fiu, dar niciodată nu îi provoacă durere celui virtuos. Având sub comanda sa spioni buni și capabili, el privește pe toți cu ochi imparțiali. Prosperitatea, regatul și capacitatea de a pedepsi aparțin, O, tu, cel mai bun dintre brahmani, kșatriilor. Regii doresc prosperitate prin îndeplinirea îndatoririlor care le revin. Regele este protectorul tuturor celor patru ordine. În ceea ce mă privește, O, Brahmana, eu vând întotdeauna carne de porc și de bivol fără să ucid eu însumi aceste animale. Eu vând carne de animale, O, Rishi regenerat, care au fost ucise de alții. Eu însumi nu mănânc niciodată carne; nu mă duc niciodată la soția mea decât în perioada ei; Întotdeauna postesc în timpul zilei și mănânc, O, regeneratule, noaptea. Chiar dacă comportamentul ordinului său este rău, o persoană poate totuși să aibă un comportament bun. La fel, o persoană poate deveni virtuoasă, chiar dacă profesia sa este aceea de ucigaș de animale. Ca urmare a faptelor păcătoase ale regilor, virtutea scade foarte mult, iar păcatul începe să prospere. Și când toate acestea au loc, supușii regatului încep să decadă. Și atunci, O, Brahmana, încep să se nască monștri urâți, pitici, cocoșați și cu capul mare, oameni orbi sau surzi sau cei care au ochii paralizați sau sunt lipsiți de puterea procreării. Din cauza păcatelor regilor, supușii lor suferă numeroase nenorociri. Dar regele nostru Janaka își îndreaptă privirea cu virtuozitate asupra tuturor supușilor săi și este întotdeauna bun cu cei care, la rândul lor, își respectă întotdeauna îndatoririle. În ceea ce mă privește, eu îi mulțumesc întotdeauna cu fapte bune pe cei care vorbesc bine despre mine, precum și pe cei care vorbesc rău despre mine. Acei regi care trăiesc respectând propriile îndatoriri, care sunt mereu angajați în practica faptelor bune și cinstite, care au sufletul sub control deplin și care sunt înzestrați cu promptitudine și vivacitate, nu depind de nimic altceva pentru a-și susține puterea. Darul hranei, pe măsura puterilor fiecăruia, îndurarea căldurii și a frigului, fermitatea în virtute și respectul și blândețea față de toate creaturile — aceste atribute nu pot găsi niciodată loc într-o persoană fără ca în ea să existe o dorință înnăscută de a se separa de lume. Omul trebuie să evite minciuna în vorbire și să facă bine fără să i se ceară. Omul nu trebuie să renunțe niciodată la virtute din poftă, din mânie sau din răutate. Omul nu trebuie să se bucure niciodată nemăsurat pentru o faptă bună și nici să se întristeze nemăsurat pentru una rea. Omul nu trebuie să se simtă niciodată deprimat când este copleșit de sărăcie și nici să abandoneze calea virtuții când este copleșit astfel. Dacă în vreun moment omul face ceva rău, nu trebuie să mai facă niciodată așa ceva. Omul trebuie să-și îndemne mereu sufletul să facă ceea ce consideră benefic. Omul nu trebuie să răsplătească răul cu rău, ci trebuie să se comporte cinstit față de cei care i-au făcut rău. Omul nenorocit care dorește să facă ceea ce este păcătos, se omoară pe sine însuși. Făcând ceea ce este păcătos, omul nu face decât să-i imite pe cei răi și păcătoși. Necredincioși în virtute, cei care batjocoresc binele și puritatea spunând: «Nu există virtute», vor întâlni fără îndoială distrugerea. Un om păcătos se umflă ca un sac de piele umflat cu vânt. Gândurile acestor nenorociți plini de mândrie și nebunie sunt slabe și nefolositoare. Inima, sufletul interior, este cea care descoperă prostul, la fel cum soarele descoperă formele în timpul zilei. Hrana nu poate străluci mereu în lume prin laude de sine. Omul învățat, însă, chiar dacă este lipsit de frumusețe, își arată strălucirea abținându-se să vorbească rău despre alții și bine despre sine. Cu toate acestea, în această lume nu se poate găsi niciun exemplu de persoană care să strălucească datorită atributelor sale, în măsura în care acestea sunt apreciate. Dacă cineva se căiește de o greșeală pe care a făcut-o, acea căință îi spală păcatul. Hotărârea de a nu mai face niciodată acel lucru îl salvează de păcatul viitor, la fel cum, O, tu, cel mai bun dintre brahmani, se poate salva de păcat prin oricare dintre ispășirile obținute în scripturi. Chiar și aceasta, O, tu, cel regenerat, este *sruti*-ul care poate fi văzut în ceea ce privește virtutea. Cel care, după ce a fost virtuos, comite un păcat sau îl comite fără să știe, poate distruge acel păcat. Pentru că virtutea, O, Brahmana, alungă păcatul pe care oamenii îl comit din ignoranță. Un om, după ce a comis un păcat, ar trebui să înceteze să se mai considere om. Nimeni nu poate ascunde păcatele sale. Zeii văd ceea ce face fiecare, la fel și Ființa care se află în fiecare dintre noi. Cel care, cu pietate și fără defăimare, ascunde greșelile celor cinstiți și înțelepți ca pe

găurile din propria îmbrăcăminte, cu siguranţă îşi caută mântuirea. Dacă un om caută mântuirea după ce a comis un păcat, fără îndoială că este curăţat de toate păcatele sale şi arată pur şi strălucitor ca luna care iese din nori. Un om care caută mântuirea este spălat de toate păcatele sale, la fel cum soarele, la răsărit, risipeşte tot întunericul. O, cel mai bun dintre Brahmani, ispita este cea care constituie baza păcatului. Oamenii ignoranţi comit păcatul, cedând doar ispitei. Oamenii păcătoşi se acoperă, în general, cu un exterior virtuos, ca fântânile ale căror guri sunt acoperite de iarbă înaltă. În exterior, par să posede autocontrol şi sfinţenie şi se dedau predicării textelor virtuoase care, în gura lor, au puţină semnificaţie. Într-adevăr, totul poate fi observat la ei, cu excepţia unei conduite cu adevărat virtuoase!”

Markandeya a continuat: La aceste cuvinte, O, cel mai bun dintre oameni, ale vânătorului, acel Brahmana înzestrat cu mare înţelepciune, l-a întrebat pe vânător, spunând: „Cum voi şti ce este o conduită virtuoasă? Fii binecuvântat, doresc să aud acest lucru, O, tu, cel mai virtuos dintre oameni, de la tine. De aceea, O, tu, cel cu sufletul înălţat, spune-mi totul despre asta cu sinceritate”. Auzind aceste cuvinte, vânătorul a răspuns, spunând: „O, cel mai bun dintre brahmani, sacrificiile, darurile, ascetismul, *Vedele* şi adevărul – aceste cinci lucruri sfinte sunt mereu prezente în comportamentul numit virtuos. După ce au subjugat pofta, mânia, mândria, avariţia şi necinstea, cei care se bucură de virtute pentru că este virtute sunt consideraţi cu adevărat virtuoşi şi demni de aprobarea persoanelor virtuoase. Aceste persoane, care sunt devotate sacrificiilor şi studiului *Vedelor*, nu au un comportament independent. Ele urmează doar practicile celor cinstiţi şi buni. Aceasta este, într-adevăr, a doua caracteristică a celor virtuoşi. Aşteptarea superiorilor, Adevărul, Libertatea de mânie şi Darul, aceste patru, O Brahmana, sunt legate inseparabil de comportamentul virtuos. Pentru că reputaţia pe care o dobândeşte o persoană punându-şi inima pe un comportament virtuos şi aderând rigid la acesta nu poate fi dobândită decât prin practicarea celor patru virtuţi menţionate mai sus. Esenţa *Vedelor* este Adevărul: esenţa Adevărului este stăpânirea de sine, iar esenţa stăpânirii de sine este abţinerea de la plăcerile lumii. Toate acestea trebuie observate într-un comportament virtuos. Cei care îi urmează pe acei nebuni înşelaţi care batjocoresc formele de credinţă predominante printre oameni sunt târâţi spre distrugere pentru că merg pe o cale păcătoasă. Cei care sunt însă virtuoşi şi angajaţi în respectarea jurămintelor, care sunt devotaţi *srutis*-urilor şi virtuţii abţinerii de la plăcerile lumii, cei care, de fapt, păşesc pe calea virtuţii şi urmează adevărata religie, cei care sunt ascultători de poruncile învăţătorilor lor şi care reflectează asupra sensului scripturilor cu răbdare şi atenţie, aceştia sunt cei despre care se spune că au un comportament virtuos; aceştia, O, Brahmana, sunt cei despre care se spune că îşi ghidează în mod corespunzător inteligenţa superioară. Renunţând la cei care sunt atei, la cei care încalcă limitele virtuţii, la cei care au suflete rele, la cei care trăiesc în păcat, îndreaptă-te spre cunoaştere, respectându-i pe cei virtuoşi. Pofta şi ispita sunt ca rechinii în râul vieţii; apele sunt cele cinci simţuri. Treci pe cealaltă parte a râului în barca răbdării şi resemnării, evitând bancurile de nisip ale existenţei corporale (naşterile repetate în această lume). Virtutea supremă, care constă în exercitarea principiului inteligent şi a abstracţiei, atunci când este adăugată treptat la o conduită virtuoasă, devine frumoasă ca vopseaua pe ţesăturile albe. Sinceritatea şi abţinerea de la a face rău cuiva sunt virtuţi extrem de benefice pentru toate creaturile. Dintre acestea, cea din urmă este o virtute cardinală şi se bazează pe adevăr. Facultăţile noastre mentale îşi au rolul lor propriu atunci când fundamentul lor este întemeiat pe adevăr, iar în exercitarea virtuţii, adevărul are cea mai mare valoare. Puritatea comportamentului este caracteristica tuturor oamenilor buni. Cei care se disting prin viaţa sfântă sunt buni şi virtuoşi. Toate creaturile urmează principiile de comportament care sunt înnăscute în natura lor. Fiinţa păcătoasă care nu are control asupra sinelui dobândeşte pofta, mânia şi alte vicii. Este o regulă străveche că acţiunile virtuoase sunt cele care se bazează pe dreptate, iar oamenii sfinţi au stabilit că orice comportament nelegiuit este păcat. Cei care nu se lasă influenţaţi de mânie, mândrie, aroganţă şi invidie, şi cei care sunt liniştiţi şi sinceri, sunt oameni cu o conduită virtuoasă. Cei care sunt sârguincioşi în îndeplinirea ritualurilor prescrise în cele trei *Vede*, care sunt înţelepţi şi au o conduită pură şi virtuoasă, care dau dovadă de stăpânire de sine şi sunt plini de atenţie faţă de superiorii lor, sunt oameni cu o conduită virtuoasă. Acţiunile şi conduita unor astfel de oameni cu

mare putere sunt foarte greu de atins. Ei sunt sfinţiţi prin purificarea propriilor acţiuni şi, în consecinţă, păcatul din ei dispare de la sine. Această virtute a comportamentului bun este minunată, străveche, neschimbătoare şi eternă; iar oamenii înţelepţi care respectă această virtute cu sfinţenie ajung în rai. Aceşti oameni care cred în existenţa Zeului, care sunt liberi de mândrie falsă, versaţi în scripturile sfinte şi care respectă oamenii regeneraţi (născuţi de două ori), ajung în rai. Printre oamenii sfinţi, virtutea se diferenţiază în trei moduri: marea virtute care este inculcată în *Vede*, cealaltă care este inculcată în *dharmashastras* (scripturile minore) şi comportamentul virtuos. Iar comportamentul virtuos este indicat prin dobândirea cunoaşterii, pelerinajul la locuri sacre, sinceritatea, îngăduinţa, puritatea şi sinceritatea. Oamenii virtuoşi sunt întotdeauna buni cu toate creaturile şi binevoitori faţă de oamenii regeneraţi. Ei se abţin de la a face rău oricărei creaturi şi nu sunt niciodată nepoliticoşi în vorbire. Acei oameni buni care cunosc bine consecinţele fructificării faptelor lor bune şi rele sunt lăudaţi de oamenii virtuoşi. Cei care sunt drepţi şi binevoitori, înzestraţi cu virtute, care doresc binele tuturor creaturilor, care sunt statornici pe calea virtuţii şi au cucerit cerul, care sunt caritabili, altruişti şi au un caracter fără cusur, care ajută pe cei aflaţi în suferinţă şi sunt învăţaţi şi respectaţi de toţi, care practică austeritatea şi sunt buni cu toate creaturile, sunt lăudaţi ca atare de cei virtuoşi. Cei care sunt dispuşi să facă milă ating prosperitatea în această lume, precum şi în regiunile fericirii (dincolo). Omul virtuos, când este solicitat să ajute oamenii buni, le dă milă, străduindu-se din răsputeri, chiar şi cu preţul privării de confortul soţiei şi al servitorilor săi. Oamenii buni, având în vedere propria lor bunăstare, precum şi virtutea şi căile lumii, acţionează în acest fel şi, astfel, cresc în virtute de-a lungul veacurilor nesfârşite. Persoanele bune care posedă virtuţile sincerităţii, abţinerii de a face rău cuiva, corectitudinii, abţinerii de a face rău cuiva, lipsei de aroganţă, modestiei, resemnării, stăpânirii de sine, absenţei pasiunii, înţelepciunii, răbdării şi bunătăţii faţă de toate creaturile, precum şi libertăţii de răutate şi poftă, sunt martorii lumii. Se spune că aceste trei lucruri constituie calea perfectă a celor virtuoşi, şi anume, un om nu trebuie să facă rău nimănui, trebuie să dea milă şi trebuie să fie întotdeauna sincer. Acei oameni buni, cu suflet înalt, cu o conduită virtuoasă şi convingeri ferme, care sunt buni cu toţi şi plini de compasiune, părăsesc cu mulţumire această lume pentru a urma calea perfectă a virtuţii. Lipsa răutăţii, îngăduinţa, pacea sufletească, mulţumirea, vorbirea plăcută, renunţarea la dorinţe şi la mânie, conduita virtuoasă şi acţiunile reglementate în conformitate cu poruncile sfintelor scrieri constituie calea perfectă a celor virtuoşi. Iar cei care sunt constanţi în virtute urmează aceste reguli de comportament virtuos şi, ajungând la culmea cunoaşterii şi făcând distincţia între diferitele faze ale comportamentului uman, care sunt fie foarte virtuoase, fie contrariul, ei scapă de marele pericol. Astfel, O, mare Brahmana, după ce am introdus subiectul comportamentului virtuos, ţi-am descris toate acestea, conform propriilor mele cunoştinţe şi a ceea ce am auzit pe această temă.”

SECȚIUNEA CCVII

Markandeya a continuat: Piosul vânător, O Yudhishthira, i-a spus atunci acelui Brahmana: „Fără îndoială că faptele mele sunt foarte crude, dar, O Brahmana, Destinul este atotputernic şi este dificil să eviţi consecinţele acţiunilor noastre din trecut. Şi acesta este răul karmic care rezultă din păcatul comis într-o viaţă anterioară. Dar, O, brahman, eu sunt mereu asiduu în eradicarea răului. Zeitatea ia viaţa, călăul acţionează doar ca un agent secundar. Iar noi, O, bun Brahmana, suntem doar astfel de agenţi în ceea ce priveşte *karma* noastră. Animalele pe care le ucid şi a căror carne o vând, dobândesc şi ele *karma*, deoarece (cu carnea lor), zeii, oaspeţii şi servitorii sunt ospătaţi cu mâncare delicioasă, iar spiritele strămoşilor sunt împăcate. Se spune cu autoritate că ierburile şi legumele, căprioarele, păsările şi animalele sălbatice constituie hrana tuturor creaturilor. Şi, O, Brahmana, regele Sivi, fiul lui Usinara, de mare răbdare, a ajuns în rai, care este greu de atins, dăruind propria sa carne. Şi în vremurile de demult, O, Brahmana, două mii de animale erau ucise în fiecare zi în bucătăria regelui Rantideva; şi în acelaşi mod, două mii de vaci erau ucise în fiecare zi; şi, O, cel mai bun dintre fiinţele regenerate, regele Rantideva a dobândit o reputaţie de neegalat distribuind în fiecare zi mâncare cu carne. Pentru îndeplinirea ritualurilor lunare, animalele trebuiau sacrificate zilnic. „Focul sacru iubeşte hrana animală”, această zicală a ajuns până la noi. Şi la

sacrificii, animalele sunt invariabil ucise de brahmanii regeneraţi, iar aceste animale, fiind curăţate de păcate prin incantarea imnurilor, merg în rai. Dacă, O, Brahmana, focul sacru nu ar fi iubit atât de mult hrana animală în vremurile străvechi, nu ar fi putut deveni niciodată hrana nimănui. Şi în această chestiune a hranei animale, această regulă a fost stabilită de Munis: oricine consumă hrană animală după ce a oferit-o mai întâi în mod corespunzător şi cu respect zeilor şi spiritelor strămoşilor, nu este pătat de acest act. Şi un astfel de om nu este deloc considerat că a consumat hrană animală, la fel cum un *brahmacharin* care a avut relaţii sexuale cu soţia sa în timpul menstruaţiei este totuşi considerat un brahman bun. După luarea în considerare a caracterului adecvat şi inadecvat al chestiunii, această regulă a fost stabilită. Regele Saudasa, O, Brahmana, când era blestemat, obişnuia să prade oamenii; care este părerea ta despre această chestiune? Şi, O, bun Brahmana, ştiind că aceasta este consecinţa propriilor mele acţiuni, îmi câştig existenţa din această profesie. Renunţarea la propria ocupaţie este considerată, O, Brahmana, un păcat, iar faptul de a rămâne fidel propriei profesii este, fără îndoială, un act meritoriu. *Karma* unei existenţe anterioare nu părăseşte niciodată nicio creatură. Şi în determinarea diverselor consecinţe ale *Karmei* cuiva, această regulă nu a fost pierdută din vedere de Creator. O persoană care se află sub influenţa *Karmei* rele trebuie să se gândească întotdeauna cum poate să-şi ispăşească *Karma* şi să se elibereze de un destin rău, iar *Karma* rea poate fi ispăşită în diverse moduri. În consecinţă, O, bun Brahmana, sunt caritabil, sincer, asiduu în a-mi servi superiorul, plin de respect faţă de Brahmanii regeneraţi, devotat şi lipsit de mândrie şi de vorbărie (inutilă) excesivă. Agricultura este considerată o ocupaţie lăudabilă, dar este bine cunoscut faptul că chiar şi acolo se aduce un mare rău vieţii animale; şi în operaţiunea de săpare a pământului cu plugul, nenumărate creaturi ascunse în pământ, precum şi diverse alte forme de viaţă animală sunt distruse. Nu crezi aşa? O, bun Brahmana, Vrihi şi alte seminţe de orez sunt toate organisme vii. Care este părerea ta în această privinţă? Oamenii, O, Brahmana, vânează animale sălbatice, le ucid şi le mănâncă carnea; ei taie şi copaci şi plante; dar, O, Brahmana, există nenumărate organisme vii în copaci, în fructe, precum şi în apă; nu crezi? Întreaga creaţie, O, Brahmana, este plină de viaţă animală, susţinându-se cu hrană provenită din organisme vii. Nu observi că peştii vânează peşti, că diverse specii de animale vânează alte specii şi că există specii ai căror membri se vânează între ei? Oamenii, O, Brahmana, în timp ce umblă încoace şi încolo, ucid nenumărate creaturi ascunse în pământ, călcând pe ele, şi chiar şi oamenii înţelepţi şi iluminaţi distrug viaţa animală în diverse moduri, chiar şi în timp ce dorm sau se odihnesc. Ce ai de spus despre asta? Pământul şi aerul sunt pline de organisme vii, care sunt distruse inconştient de oameni din simplă ignoranţă. Nu este aşa? Porunca ca oamenii să nu facă rău niciunei creaturi a fost stabilită demult de oameni care ignorau adevărata realitate a situaţiei. Căci, O, Brahmana, nu există niciun om pe faţa pământului care să fie liber de păcatul de a face rău creaturilor. După o analiză aprofundată, concluzia este inevitabilă: nu există niciun om care să fie liber de păcatul de a face rău vieţii animale. Chiar şi înţeleptul, O, bun Brahmana, al cărui jurământ este să nu facă rău niciunei creaturi, face rău vieţii animale. Numai că, din cauza unei necesităţi mai mari, răul este mai mic. Oamenii de viţă nobilă şi cu calităţi deosebite comit fapte rele sfidând pe toată lumea, fără să le fie deloc ruşine. Oamenii buni care acţionează într-un mod exemplar nu sunt lăudaţi de alţi oameni buni; nici oamenii răi care acţionează în mod contrar nu sunt lăudaţi de colegii lor răi; iar prietenii nu sunt agreabili prietenilor, chiar dacă sunt înzestraţi cu calităţi înalte; iar oamenii pedanţi şi proşti denigrează virtuţile învăţătorilor lor. Această inversare a ordinii naturale a lucrurilor, O, bun Brahmana, se vede pretutindeni în această lume. Care este părerea ta cu privire la virtuozitatea sau altfel a acestei stări de fapt? Se pot spune multe despre bunătatea sau răutatea acţiunilor noastre. Dar oricine este dedicat propriei ocupaţii dobândeşte cu siguranţă o mare reputaţie.”

SECŢIUNEA CCVIII

Markandeya a continuat: O, Yudhishthira, vânătorul virtuos, renumit pentru milă, s-a adresat din nou cu pricepere celui mai important dintre brahmani, spunând: „Cei în vârstă spun despre căile dreptăţii că sunt subtile, diverse şi infinite. Când viaţa este în pericol şi în chestiunea

căsătoriei, este potrivit să spui un neadevăr. Neadevărul duce uneori la triumful adevărului, iar acesta din urmă se transformă în neadevăr. Ceea ce contribuie cel mai mult la binele tuturor creaturilor este considerat a fi adevărul. Virtutea este astfel pervertită; observă căile ei subtile. O, cel mai bun dintre oamenii virtuoşi, acţiunile omului sunt fie bune, fie rele, şi el culege fără îndoială roadele lor. Omul ignorant, ajungând într-o stare mizerabilă, abuzează grosolan de zei, neştiind că aceasta este consecinţa propriei sale *karme* rele. Cei proşti, cei vicleni şi cei nestatornici, O, bun brahman, obţin întotdeauna exact opusul fericirii sau al nefericirii. Nici învăţătura, nici bunele moravuri, nici efortul personal nu-i pot salva. Şi dacă roadele eforturilor noastre nu ar depinde de nimic altceva, oamenii ar atinge obiectul dorinţei lor, pur şi simplu străduindu-se să-l atingă. Se vede că persoanele capabile, inteligente şi harnice sunt zădărnicite în eforturile lor şi nu culeg roadele acţiunilor lor. Pe de altă parte, persoanele care sunt mereu active în a răni pe alţii şi în a înşela lumea duc o viaţă fericită. Unii ajung la prosperitate fără niciun efort. Şi sunt alţii care, cu eforturi maxime, nu reuşesc să obţină ceea ce li se cuvine. Persoanele zgârcite, cu scopul de a avea fii, se închină zeilor şi practică austerităţi severe, iar acei fii, care au rămas în pântece timp de zece luni, se dovedesc a fi descendenţi foarte infami ai neamului lor; iar alţii, zămisliţi sub aceleaşi auspicii, îşi trăiesc viaţa decent, în lux, cu grămezi de bogăţii şi cereale acumulate de strămoşii lor. Bolile de care suferă oamenii sunt, fără îndoială, rezultatul propriei lor *karma*. Ei se comportă atunci ca nişte căprioare mici în mâinile vânătorilor şi sunt chinuiţi de tulburări mentale. Şi, O, Brahmana, aşa cum vânătorii interceptează zborul vânatului lor, progresul acestor boli este controlat de medici capabili şi pricepuţi cu colecţiile lor de medicamente. Şi, tu, cel mai mare iubitor al religiei, ai observat că cei care au puterea de a se bucura (de lucrurile bune ale acestei lumi) sunt împiedicaţi să o facă din cauza faptului că suferă de afecţiuni intestinale cronice, iar mulţi alţii, care sunt puternici şi viguroşi, suferă de mizerie şi reuşesc cu mare dificultate să-şi câştige traiul; şi că fiecare om este astfel neajutorat, copleşit de suferinţă şi iluzie, şi aruncat şi copleşit din nou şi din nou de curentul puternic al propriilor sale acţiuni (*karma*). Dacă ar exista libertate absolută de acţiune, nicio creatură nu ar muri, niciuna nu ar fi supusă decăderii sau nu ar aştepta soarta sa rea, şi toată lumea ar atinge obiectul dorinţei sale. Toate persoanele doresc să-şi depăşească vecinii (în cursa vieţii) şi se străduiesc să facă acest lucru cu toată puterea lor; dar rezultatul este altul. Multe sunt persoanele născute sub influenţa aceleiaşi stele şi a aceloraşi auspicii de noroc; dar se observă o mare diversitate în maturitatea acţiunilor lor. Nimeni, O, bun Brahmana, nu poate fi dispecerul propriului său destin. Acţiunile săvârşite într-o existenţă anterioară se văd fructificate în viaţa noastră prezentă. Este o tradiţie imemorială că sufletul este etern şi veşnic, dar trupul tuturor creaturilor este supus distrugerii aici (jos). Prin urmare, când viaţa se stinge, numai trupul este distrus, dar spiritul, legat de acţiunile sale, călătoreşte în altă parte."

Brahmana a răspuns: O, cel mai bun dintre cei versaţi în doctrina karmei şi în predarea discursurilor, doresc să ştiu cu exactitate cum sufletul devine etern. Vânătorul a răspuns: „Spiritul nu moare, ci pur şi simplu se schimbă locuinţa. Cei care spun în mod nechibzuit că toate creaturile mor se înşală. Sufletul se mută într-un alt corp, iar schimbarea locuinţei sale se numeşte moarte. În lumea oamenilor, nimeni nu culege roadele *karmei* altuia. Orice ar face cineva, cu siguranţă va culege roadele acţiunilor sale, căci consecinţele *karmei* odată săvârşite nu pot fi niciodată evitate. Cei virtuoşi sunt înzestraţi cu mari virtuţi, iar cei păcătoşi devin autorii unor fapte rele. Acţiunile oamenilor îi urmăresc şi, influenţaţi de acestea, ei se nasc din nou." **Brahmanul a întrebat**: „De ce se naşte spiritul şi de ce naşterea sa devine păcătoasă sau virtuoasă şi cum, O, om bun, ajunge să aparţină unei rase păcătoase sau virtuoase?" Vânătorul a răspuns: "Acest mister pare să aparţină subiectului procreării, dar îţi voi descrie pe scurt, O, bun Brahmana, cum spiritul se naşte din nou cu povara acumulată a *karmei*, cei drepţi într-o naştere virtuoasă, iar cei răi într-o naştere păcătoasă. Prin îndeplinirea acţiunilor virtuoase, el atinge starea zeilor, iar printr-o combinaţie de bine şi rău, dobândeşte starea umană; prin indulgenţa în senzualitate şi practici demoralizante similare, se naşte în speciile inferioare de animale, iar prin fapte păcătoase, ajunge în regiunile infernale. Afectat de mizeriile naşterii şi senilităţii, omul este condamnat să putrezească aici, jos, din cauza consecinţelor rele ale propriilor sale acţiuni. Trecând prin mii de naşteri, precum şi prin regiunile infernale,

spiritele noastre rătăcesc, legate de lanţurile propriei *karma*. Fiinţele vii devin nefericite în lumea de dincolo din cauza acţiunilor pe care le-au săvârşit şi, ca reacţie la aceste suferinţe, se reîncarnează în specii inferioare, unde acumulează o nouă serie de acţiuni şi, în consecinţă, suferă din nou, asemenea bolnavilor care consumă alimente nesănătoase, şi, deşi sunt astfel afectaţi, se consideră fericiţi şi liniştiţi şi, în consecinţă, lanţurile lor nu se slăbesc şi apare o nouă *karma*; şi suferind de diverse nenorociri, se învârt în această lume ca o roată. Dacă îşi aruncă lanţurile, se purifică prin acţiunile lor şi practică austerităţi şi meditaţii religioase, atunci, O, cei mai buni dintre brahmani, ei ating regiunile elizee prin aceste numeroase acte şi, aruncându-şi lanţurile şi purificându-şi *karma*, oamenii ating acele regiuni fericite unde suferinţa este necunoscută celor care ajung acolo. Omul păcătos, dependent de vicii, nu ajunge niciodată la capătul drumului său de nelegiuiri. De aceea, trebuie să ne străduim să facem ceea ce este virtuos şi să ne abţinem de la a face ceea ce este nedrept. Oricine, cu inima plină de recunoştinţă şi lipsită de răutate, se străduieşte să facă ceea ce este bine, obţine bogăţie, virtute, fericire şi raiul (în viaţa de apoi). Cei care sunt purificaţi de păcate, înţelepţi, îngăduitori, constanţi în dreptate şi stăpâni pe sine se bucură de fericire continuă atât în această lume, cât şi în cea viitoare. Omul trebuie să urmeze standardul virtuţii celor buni şi să imite în faptele sale exemplul celor drepţi. Există oameni virtuoşi, versaţi în scripturile sfinte şi învăţaţi în toate domeniile cunoaşterii. Datoria proprie a omului constă în a-şi urma propria vocaţie, iar în acest caz, aceştia din urmă nu devin confuzi şi amestecaţi. Omul înţelept se bucură de virtute şi trăieşte prin dreptate. Şi, O, bun Brahmana, un astfel de om, cu bogăţia dreptăţii pe care o dobândeşte prin aceasta, udă rădăcina plantei în care găseşte cea mai mare virtute. Omul virtuos acţionează astfel şi mintea lui este liniştită. El este mulţumit de prietenii săi din această lume şi, de asemenea, atinge fericirea în viaţa de apoi. Oamenii virtuoşi, O, om bun, dobândesc stăpânire peste toate şi plăcerea frumuseţii, a gustului, a sunetului şi a atingerii, în conformitate cu dorinţa lor. Acestea sunt cunoscute a fi răsplătirile virtuţii. Dar omul cu viziune iluminată, O, mare Brahmana, nu se mulţumeşte cu culegerea roadelor dreptăţii. Nemulţumit cu asta, el, cu lumina înţelepciunii spirituale care este în el, devine indiferent la durere şi plăcere, iar viciile lumii nu îl influenţează. Din proprie voinţă, el devine indiferent la preocupările lumeşti, dar nu renunţă la virtute. Observând că totul în lume este efemer, el încearcă să renunţe la toate şi, mizând pe mai mult noroc, el concepe mijloace pentru atingerea mântuirii. Astfel, renunţă la preocupările lumii, evită căile păcatului, devine virtuos şi, în cele din urmă, atinge mântuirea. Înţelepciunea spirituală este prima condiţie necesară pentru mântuirea oamenilor, iar resemnarea şi răbdarea sunt rădăcinile ei. Prin aceste mijloace, el atinge toate obiectivele dorinţei sale. Dar, supunându-şi simţurile şi prin sinceritate şi îngăduinţă, el atinge, O, bun Brahmana, refugiul suprem al lui *Brahma*." **Brahmana a întrebat din nou**: „O, tu, cel mai eminent în virtute şi constant în îndeplinirea obligaţiilor religioase, vorbeşti despre simţuri; ce sunt ele; cum pot fi supuse; şi ce bine aduce supunerea lor; şi cum culege o creatură roadele acesteia? O, om pios, te rog să mă familiarizezi cu adevărul acestei chestiuni."

SECŢIUNEA CCIX

Markandeya a continuat: Ascultă, O, rege Yudhishthira, ce i-a răspuns vânătorul virtuos, interogat astfel de brahmanul acela. Vânătorul a spus: „Mintea oamenilor este la început îndreptată spre dobândirea cunoaşterii. Odată dobândită aceasta, O, bun brahman, ei se dedau pasiunilor şi dorinţelor lor şi, în acest scop, muncesc şi se apucă de sarcini de mare amploare şi se dedau plăcerilor mult dorite ale frumuseţii, gustului etc. Apoi urmează afecţiunea, apoi invidia, apoi avariţia şi apoi stingerea tuturor luminilor spirituale. Şi când oamenii sunt astfel influenţaţi de avariţie şi copleşiţi de invidie şi afecţiune, intelectul lor încetează să mai fie ghidat de dreptate şi ei practică chiar batjocura virtuţii. Practicând virtutea cu ipocrizie, ei se mulţumesc să dobândească bogăţie prin mijloace necinstite, iar cu bogăţia astfel dobândită, principiul inteligent din ei se îndrăgosteşte de aceste căi rele şi ei sunt cuprinşi de dorinţa de a comite păcate. Şi când, O, bun Brahmana, prietenii lor şi oamenii înţelepţi le fac reproşuri, ei sunt gata cu răspunsuri speculative, care nu sunt nici solide, nici convingătoare. Fiind dependenţi de căile rele, ei sunt vinovaţi de un păcat triplu. Ei păcătuiesc în gând, în cuvânt, precum şi în faptă. Fiind dependenţi de căile rele,

toate calităţile lor bune dispar, iar aceşti oameni cu fapte rele cultivă prietenia cu oameni de caracter similar şi, în consecinţă, suferă mizerie atât în această lume, cât şi în cea viitoare. Omul păcătos este de această natură, iar acum ascultă despre omul virtuos. El discerne aceste rele prin intermediul intuiţiei sale spirituale şi este capabil să facă diferenţa între fericire şi suferinţă, fiind plin de respect faţă de oamenii virtuoşi, iar prin practicarea virtuţilor, mintea lui devine înclinată spre dreptate." **Brahmanul a răspuns**: „Ai dat o explicaţie adevărată a religiei, pe care nimeni altcineva nu este capabil să o expună. Puterea ta spirituală este mare şi mi se pare că eşti ca un mare Rishi." **Vânătorul a răspuns**: „Marii Brahmana sunt veneraţi cu aceleaşi onoruri ca şi strămoşii noştri şi sunt întotdeauna împăcaţi cu ofrande de mâncare înaintea celorlalţi. Oamenii înţelepţi din această lume fac ceea ce le place, din toată inima. Şi eu, O, bun Brahmana, îţi voi descrie ceea ce le face plăcere, după ce m-am închinat brahmanilor ca clasă. Învaţă de la mine filosofia brahmanică. Acest univers întreg, de neînvins pretutindeni şi plin de elemente măreţe, este *Brahma*, şi nu există nimic mai înalt decât acesta. Pământul, aerul, apa, focul şi cerul sunt marile elemente. Iar forma, mirosul, sunetul, atingerea şi gustul sunt proprietăţile lor caracteristice. Şi acestea din urmă au proprietăţi care sunt, de asemenea, corelate între ele. Şi dintre cele trei calităţi, care sunt caracterizate treptat de fiecare, în ordinea priorităţii se află conştiinţa, numită minte. A şaptea este inteligenţa, urmată de egoism; apoi cele cinci simţuri, sufletul, apoi calităţile morale numite *sattwa*, *rajas* şi *lamas*. Se spune că aceste şaptesprezece sunt calităţile necunoscute sau de neînţeles. Ţi-am descris toate acestea, ce altceva mai doreşti să ştii?"

SECŢIUNEA CCX

Markandeya a continuat: O, Bharata, brahmanul, interogat astfel de vânătorul virtuos, a reluat din nou acest discurs atât de plăcut minţii. Brahmanul a spus: „O, cel mai bun dintre cei care preţuiesc religia, se spune că există cinci elemente mari; descrie-mi pe deplin proprietăţile oricăruia dintre cele cinci." **Vânătorul a răspuns**: "Pământul, apa, focul, aerul şi cerul au toate proprietăţi care se întrepătrund. Ţi le voi descrie. Pământul, O, Brahmana, are cinci calităţi, apa patru, focul trei, iar aerul şi cerul împreună tot trei. Sunetul, atingerea, forma, mirosul şi gustul — aceste cinci calităţi aparţin pământului, iar sunetul, atingerea, forma şi gustul, O, austerule Brahmana, ţi-au fost descrise ca fiind proprietăţile apei, iar sunetul, atingerea şi forma sunt cele trei proprietăţi ale focului, iar aerul are două proprietăţi, sunetul şi atingerea, iar sunetul este proprietatea cerului. Şi, O, Brahmana, aceste cincisprezece proprietăţi inerente celor cinci elemente există în toate substanţele din care este compus acest univers. Şi ele nu se opun una alteia; ele există, O, Brahmana, în combinaţia potrivită. Când întregul univers este aruncat într-o stare de confuzie, atunci fiecare fiinţă corporală, în plinătatea timpului, îşi asumă un alt corp. Ea apare şi piere în ordinea cuvenită. Şi sunt prezente cele cinci substanţe elementare din care este compusă întreaga lume mobilă şi imobilă. Tot ceea ce este perceptibil prin simţuri se numeşte *vyakta* (cunoscut sau comprehensibil), iar tot ceea ce este dincolo de simţuri şi poate fi perceput doar prin presupuneri se numeşte *avyakta* (necunoscut). Cel care a depăşit dominaţia iluziei, ale cărui virtuţi masculine constau în esenţa înţelepciunii spirituale, se îndreaptă spre iluminarea spirituală care luminează inteligenţa fiinţelor simţitoare. O astfel de persoană este descrisă de Spiritul atotputernic şi inteligent ca fiind una fără început şi fără sfârşit, auto-existentă, imuabilă, incorporeală şi incomparabilă. Aceasta, O, Brahmana, pe care m-ai întrebat, este doar rezultatul autodisciplinei. Şi această autodisciplină poate fi dobândită numai prin subjugarea simţurilor. Nu poate fi altfel, raiul şi iadul depind amândouă de simţurile noastre. Când sunt stăpânite, ele duc la rai; când sunt satisfăcute, ele duc la pierzanie. Această stăpânire a simţurilor este cel mai înalt mijloc de a atinge lumina spirituală. Simţurile noastre sunt la originea (cauza) progresului nostru spiritual, precum şi la originea degradării noastre spirituale. Satisfăcându-le, o persoană contractează fără îndoială vicii, iar stăpânindu-le, ea atinge mântuirea. Persoana care se stăpâneşte pe sine şi dobândeşte controlul asupra celor şase simţuri inerente naturii noastre nu este niciodată pătată de păcat şi, în consecinţă, răul nu are putere asupra ei. Sinele corporal al omului a fost comparat cu un car, sufletul său cu un vizitiu, iar simţurile sale cu caii. Un om priceput conduce fără confuzie, ca un vizitiu liniştit cu cai

bine dresați. Omul acela este un șofer excelent, care știe să mânuiască cu răbdare frâiele acelor cai sălbatici — cele șase simțuri inerente naturii noastre. Când simțurile noastre devin necontrolabile ca niște cai pe drumul mare, trebuie să le frânăm cu răbdare; pentru că, cu răbdare, suntem siguri că vom avea câștig de cauză. Când mintea unui om este copleșită de oricare dintre aceste simțuri care aleargă sălbatice, el își pierde rațiunea și devine ca o corabie aruncată de furtuni pe oceanul înalt. Oamenii sunt înșelați de iluzia speranței de a culege roadele celor șase lucruri, ale căror efecte sunt studiate de persoane cu perspicacitate spirituală, care astfel culeg roadele percepției lor clare."

SECȚIUNEA CCXI

Markandeya a continuat: O, Bharata, după ce vânătorul a expus aceste puncte abstruse, brahmanul, cu mare atenție, l-a întrebat din nou despre aceste subiecte subtile. Brahmanul a spus: „Descrie-mi cu adevărat, eu care te întreb acum în mod corespunzător, virtuțile respective ale calităților *sattwa*, *rajas* și *tamas*". **Vânătorul a răspuns**: „Foarte bine, îți voi spune ceea ce ai întrebat. Voi descrie separat virtuțile respective, ascultă. Dintre ele, *tamas* se caracterizează prin iluzie (spirituală), *rajas* incită (oamenii la acțiune), *sattwa* este de o mare măreție și, din această cauză, se spune că este cea mai mare dintre ele. Cel care se află sub influența ignoranței spirituale, care este prost, fără sens și predispus la visare, care este leneș, lipsit de energie și influențat de mânie și aroganță, se spune că se află sub influența *tamas*. Și, O, Brahmana *rishi*, acel om excelent care este plăcut în vorbire, grijuliu, lipsit de invidie, harnic în acțiune din dorința arzătoare de a culege roadele și cu un temperament cald, se spune că se află sub influența *rajas*. Iar cel care este hotărât, răbdător, nu se supără, nu are răutate în suflet și nu acționează din dorința egoistă de a culege roadele, cel înțelept și îngăduitor, se spune că se află sub influența *sattwa*. Când un om înzestrat cu calitatea *sattwa* este influențat de mondenitate, suferă; dar urăște mondenitatea când își dă seama de semnificația ei deplină. Și atunci un sentiment de indiferență față de treburile lumești începe să-l influențeze. Și atunci mândria lui scade, iar integritatea devine mai proeminentă, iar sentimentele sale morale conflictuale se împacă. Și atunci auto-controlul în orice chestiune devine inutil. Un om, O, Brahmana, poate să se nască în casta *Sudra*, dar dacă este înzestrat cu calități bune, poate atinge starea de *Vaisya* și, în mod similar, cea de *Kshatriya*, iar dacă este neclintit în dreptate, poate deveni chiar *Brahmana*. Ți-am descris aceste virtuți, ce altceva mai dorești să înveți?"

SECȚIUNEA CCXII

Brahmanul a întrebat: „Cum se face că focul (forța vitală), în combinație cu elementul pământesc (materia), devine locuința corporală (a creaturilor vii) și cum aerul vital (suflul vieții), în conformitate cu natura locului său (mușchii și nervii), stimulează acțiunea (structura corporală)?". **Markandeya a spus**: „Această întrebare, O, Yudhishthira, fiind adresată brahmanului de către vânător, acesta din urmă, ca răspuns, i-a spus brahmanului cu mintea înaltă. (Vânătorul a spus): Spiritul vital care se manifestă în sediul conștiinței provoacă acțiunea structurii corporale. Iar sufletul, fiind prezent în ambele, acționează (prin ele). Trecutul, prezentul și viitorul sunt asociate inseparabil cu sufletul. Și acesta este cea mai înaltă dintre posesiunile unei creaturi; este esența Spiritului Suprem și noi îl adorăm. Este principiul animator al tuturor creaturilor și este *purusha* (spiritul) etern. Este mare și este inteligența și ego-ul, și este sediul subiectiv al diverselor proprietăți ale elementelor. Astfel, în timp ce se află aici (în structura corporală), este susținut în toate relațiile sale externe sau interne (cu materia sau mintea) de aerul eteric subtil numit *prana*, iar după aceea, fiecare creatură merge pe calea sa prin acțiunea unui alt aer subtil numit *Samana*. Iar acesta din urmă se transformă în aer *Apana* și, susținut de capul stomacului, transportă deșeurile corpului, urina etc., către rinichi și intestine. Același aer este prezent în cele trei elemente ale efortului, străduinței și puterii, iar în această stare este numit *aer Udana* de către persoanele cu cunoștințe în științele fizice, iar când se manifestă prin prezența sa în toate punctele de joncțiune ale sistemului uman, este cunoscut sub numele de *Vyana*. Căldura internă este difuzată în toate

țesuturile sistemului nostru și, susținută de aceste tipuri de aer, transformă alimentele, țesuturile și umorile sistemului nostru. Prin coaliția dintre *Prana* și alte tipuri de aer, are loc o reacție (combinație), iar căldura generată astfel este cunoscută sub numele de căldura internă a sistemului uman, care determină digestia alimentelor. Aerul *Prana* și *Apana* sunt intercalate între aerul *Samana* și *Udana*. Iar căldura generată de coaliția lor determină creșterea corpului (constând din cele șapte substanțe, oase, mușchi etc.). Iar acea porțiune a sediului său care se extinde până la rect se numește *Apana*; și din aceasta se nasc arterele în cele cinci aere *Prana* etc. Aerul *Prana*, acționat de căldură, lovește extremitatea regiunii *Apana* și apoi, reculând, reacționează la căldură. Deasupra buricului se află regiunea alimentelor nedigerate, iar sub acesta se află regiunea digestiei. *Prana* și toate celelalte aere ale sistemului se află în buric. Arterele care pornesc din inimă se îndreaptă în sus și în jos, precum și în direcții oblice; ele transportă cea mai bună esență a hranei noastre și sunt influențate de cele zece aere *Prana*. Acesta este modul în care yoghinii răbdători, care au depășit toate dificultățile și care privesc lucrurile cu ochi imparțiali și egali, cu sufletele așezate în creier, găsesc Spiritul Suprem, aerele *Prana* și *Apana* fiind astfel prezente în corpul tuturor creaturilor. Știți că spiritul este întruchipat într-o deghizare corporală, în cele unsprezece condiții alotrope (ale sistemului animal), și că, deși etern, starea sa normală este aparent modificată de însoțitorii săi, la fel ca focul purificat în tigaie, etern, dar cu cursul său modificat de mediul înconjurător; și că lucrul divin care este înrudit cu corpul este legat de acesta în același mod în care o picătură de apă este legată de suprafața netedă a unei frunze de lotus pe care se rostogolește. Știți că *sattwa*, *rajas* și *tamas* sunt atributele întregii vieți și că viața este atributul spiritului, iar acesta din urmă este la rândul său un atribut al Spiritului Suprem. Materia inertă, insensibilă, este sediul principiului viu, care este activ în sine și induce activitate în ceilalți. Lucrul prin care cele șapte lumi sunt incitate la acțiune este numit cel mai înalt de către oamenii cu o înțelegere spirituală profundă. Astfel, în toate aceste elemente, spiritul etern nu se manifestă, ci este perceput de cei învățați în știința spirituală datorită percepției lor înalte și ascuțite. O persoană cu mintea pură, prin purificarea inimii sale, este capabilă să distrugă efectul bun și rău al acțiunilor sale și atinge fericirea eternă prin iluminarea spiritului său interior. Această stare de pace și purificare a inimii este asemănată cu starea unei persoane care, într-o stare de spirit veselă, doarme profund, sau cu strălucirea unei lămpi reglate de o mână pricepută. O astfel de persoană cu mintea pură, care trăiește cu o dietă săracă, percepe Spiritul Suprem reflectat în propria sa ființă și, practicând concentrarea minții seara și în miezul nopții, contemplă Spiritul Suprem, care nu are atribute, în lumina inimii sale, strălucind ca o lampă orbitoare, și astfel atinge mântuirea. Avariția și furia trebuie supuse cu orice preț, pentru că acest act constituie cea mai sacră virtute pe care oamenii o pot practica și este considerat a fi mijlocul prin care oamenii pot trece de cealaltă parte a acestei mări de suferință și necazuri. Un om trebuie să-și păstreze dreptatea pentru a nu fi copleșit de consecințele rele ale furiei, virtuțile sale de efectele mândriei, învățăturile sale de efectele vanității și propriul spirit de iluzie. Iertarea este cea mai bună dintre virtuți, iar îngăduința este cea mai bună dintre puteri, cunoașterea naturii noastre spirituale este cea mai bună dintre toate cunoștințele, iar sinceritatea este cea mai bună dintre toate obligațiile religioase. A spune adevărul este bine, iar cunoașterea adevărului poate fi, de asemenea, bună, dar ceea ce conduce la binele suprem al tuturor creaturilor este cunoscut ca fiind adevărul suprem. Cel ale cărui acțiuni nu sunt întreprinse cu scopul de a obține vreo răsplată sau binecuvântare, care a sacrificat totul pentru cerințele renunțării sale, este un adevărat *Sannyasin* și este cu adevărat înțelept. Și întrucât comuniunea cu *Brahma* nu ne poate fi învățată, nici măcar de către învățătorul nostru spiritual, care ne oferă doar un indiciu despre misterul renunțării la lumea materială, aceasta se numește *Yoga*. Nu trebuie să facem rău niciunei creaturi și trebuie să trăim în armonie cu toate, iar în existența noastră actuală, nu trebuie să ne răzbunăm pe nicio creatură. Abnegația de sine, pacea minții, renunțarea la speranță și echilibrul sufletești — acestea sunt căile prin care iluminarea spirituală poate fi întotdeauna asigurată; iar cunoașterea de sine (propria natură spirituală) este cea mai bună dintre toate cunoștințele. În această lume, precum și în cea de apoi, renunțând la toate dorințele lumești și asumându-și o indiferență stoică, în care toate suferințele sunt liniștite, oamenii ar trebui să-și îndeplinească îndatoririle religioase cu ajutorul inteligenței lor. *Muni* care dorește să obțină *moksha* (mântuirea), care este foarte greu de atins, trebuie să fie constant în austerități,

îngăduitor, stăpân pe sine și trebuie să renunțe la acea dorință care îl leagă de lucrurile acestei lumi. Ei numesc acestea atributele Spiritului Suprem. *Guna* (calitățile sau atributele) de care suntem conștienți se reduc la *aguna* (non-guna) în El; El nu este legat de nimic și este perceptibil numai prin extinderea și dezvoltarea viziunii noastre spirituale; de îndată ce iluzia ignoranței este risipită, se atinge această fericire supremă, nealterată. Renunțând la obiectele plăcerii și durerii și la sentimentele care îl leagă de lucrurile acestei lumi, omul poate atinge *Brahma* (Spiritul Suprem sau mântuirea). O, bun Brahmana, ți-am explicat pe scurt toate acestea, așa cum le-am auzit. Ce altceva mai dorești să știi?”

SECȚIUNEA CCXIII

Markandeya a spus: Când, O, Yudhishthira, toate aceste mistere ale mântuirii i-au fost explicate acelui Brahmana, el a fost foarte mulțumit și i-a spus vânătorului: „Tot ceea ce mi-ai explicat este rațional și mi se pare că nu există nimic legat de misterele religiei pe care tu să nu-l știi”. Vânătorul a răspuns: „O, bun și mare brahman, vei vedea cu ochii tăi toată virtutea pe care o revendic și datorită căreia am atins această stare fericită. Ridică-te, venerabile domn, și intră repede în această cameră interioară. O, om virtuos, este potrivit să-i vezi pe tatăl și pe mama mea.”

Markandeya a continuat: Astfel abordat, brahmanul a intrat și a văzut o casă frumoasă și elegantă. Era o casă magnifică, împărțită în patru apartamente, admirată de zei și arătând ca unul dintre palatele lor; era, de asemenea, mobilată cu scaune și paturi și mirosea a parfumuri excelente. Părinții săi veneraţi, îmbrăcați în haine albe, după ce își terminaseră masa, stăteau așezați confortabil. Vânătorul, văzându-i, s-a prosternat în fața lor, cu capul la picioarele lor. Părinții săi în vârstă i s-au adresat astfel: „Ridică-te, om pios, ridică-te, fie ca dreptatea să te apere; suntem foarte mulțumiți de tine pentru pietatea ta; fie ca tu să fii binecuvântat cu o viață lungă, cu cunoaștere, cu inteligență înaltă și cu împlinirea dorințelor tale. Tu ești un fiu bun și ascultător, pentru că ne îngrijești constant și în mod rezonabil, și chiar și printre celestiali nu ai altă divinitate pe care să o venerezi. Prin supunerea constantă de sine, ai dobândit puterea de autocontrol a brahmanilor, iar toți strămoșii și antecesorii tăi sunt constant mulțumiți de tine pentru virtuțile tale de autocontrol și pentru pietatea ta față de noi. În gânduri, cuvinte sau fapte, atenția ta față de noi nu slăbește niciodată și se pare că în prezent nu ai alt gând în minte (în afară de cum să ne faci pe plac). Așa cum Rama, fiul lui Jamadagni, s-a străduit să le facă pe plac părinților în vârstă, la fel ai făcut și tu, O, fiu, pentru a ne face pe plac, și chiar mai mult.” Apoi vânătorul l-a prezentat pe Brahmana părinților săi, iar aceștia l-au primit cu salutul obișnuit de bun venit, iar Brahmana, acceptând bun venitul, i-a întrebat dacă ei, împreună cu copiii și servitorii lor, erau bine acasă și dacă se bucurau de sănătate bună în acea perioadă (a vieții). Cuplul în vârstă a răspuns: „Acasă, O, brahman, suntem bine, împreună cu toți servitorii noștri. Ai ajuns, adorabilule domn, în acest loc fără nicio dificultate?” **Markandeya a continuat**: Brahmanul a răspuns: «Da, am ajuns». Apoi vânătorul s-a adresat brahmanului și i-a spus: „Părinții mei, venerabile domn, sunt idolii pe care îi venerez; tot ce se cuvine zeilor, le fac și lor. Așa cum cei treizeci și trei de zei, cu Indra în frunte, sunt veneraţi de oameni, la fel și părinții mei în vârstă sunt veneraţi de mine. Așa cum brahmanii se străduiesc să procure ofrande pentru zeii lor, la fel și eu acționez cu sârguință pentru acești doi (idoli ai mei). Acești părinți ai mei, O, brahman, sunt zeii mei supremi, și caut să-i mulțumesc mereu cu ofrande de flori, fructe și pietre prețioase. Pentru mine, ei sunt ca cele trei focuri sacre menționate de cei învățați; și, O, Brahmana, mi se par la fel de buni ca sacrificiile sau cele patru *Vede*. Cele cinci aere care îmi dau viață, soția, copiii și prietenii mei sunt toți pentru ei (dedicați serviciului lor). Și împreună cu soția și copiii mei îi slujesc mereu. O, bun Brahmana, cu propriile mele mâini îi ajut să se spele, le spăl picioarele și le dau de mâncare și le spun numai ceea ce este plăcut, omițând ceea ce este neplăcut. Consider că este datoria mea supremă să fac ceea ce le este plăcut, chiar dacă nu este strict justificabil. Și, O, brahmanule, sunt întotdeauna sârguincios în a-i servi. Cei doi părinți, focul sacru, sufletul și învîțătorul spiritual, aceste cinci lucruri, O, bunule brahman, sunt demne de cea mai mare venerație din partea unei persoane care caută prosperitatea. Servindu-i în mod

corespunzător, se dobândește meritul de a menține perpetuu focul sacru. Și aceasta este datoria eternă și invariabilă a tuturor capilor de familie.”

SECȚIUNEA CCXIV

Markandeya a continuat: Vânătorul virtuos, după ce și-a prezentat părinții acelui brahman ca fiind cei mai înalți guru ai săi, i-a vorbit din nou astfel: «Privește puterea virtuții mele, prin care viziunea mea spirituală interioară este extinsă. Pentru aceasta, ți-a spus acea doamnă cumpătată, sinceră și devotată soțului ei: „Du-te la Mithila, căci acolo trăiește un vânător care îți va explica misterele religiei”. Brahmanul a spus: „O, om pios, atât de constant în îndeplinirea obligațiilor tale religioase, gândindu-mă la ceea ce a spus acea doamnă sinceră și binevoitoare, atât de fidelă soțului ei, sunt convins că ești cu adevărat înzestrat cu toate calitățile înalte”. **Vânătorul a răspuns**: „Nu am nicio îndoială, domnul meu, că ceea ce ți-a spus acea doamnă, atât de fidelă soțului ei, despre mine, a fost spus cu deplină cunoaștere a faptelor. Ți-am explicat toate acestea, O, brahman, ca pe o favoare. Și acum, bunule domn, ascultă-mă. Îți voi explica ce este bine pentru tine. O, bun Brahmana, cu un caracter ireproșabil, ai nedreptățit pe tatăl și pe mama ta, pentru că ai părăsit casa fără permisiunea lor, cu scopul de a învăța *Vedele*. Nu ai acționat corect în această chestiune, pentru că părinții tăi ascetici și în vârstă au orbit complet de durere din cauza pierderii tale. Întoarce-te acasă pentru a-i consola. Fie ca această virtute să nu te părăsească niciodată. Ești mărinimos, ai merite ascetice și ești mereu devotat religiei tale, dar toate acestea au devenit inutile pentru tine. Întoarce-te fără întârziere pentru a-ți consola părinții. Ia aminte la cuvintele mele și nu acționa altfel; îți spun ce este bine pentru tine, O, Brahmana Rishi, întoarce-te acasă chiar astăzi.” **Brahmana a răspuns**: „Ceea ce ai spus este, fără îndoială, adevărat; fie ca tu, O, om pios, să obții prosperitate; sunt foarte mulțumit de tine.” **Vânătorul a spus**: „O, Brahmana, întrucât practici cu asiduitate acele virtuți divine, străvechi și eterne, care sunt atât de greu de atins chiar și pentru persoanele cu mintea curată, îmi pari (mie) ca o ființă divină. Întoarce-te lângă tatăl și mama ta și fii prompt și sârguincios în a-ți onora părinții; căci nu știu dacă există vreo virtute mai înaltă decât aceasta.” **Brahmanul a răspuns**: „Printr-un noroc deosebit am ajuns aici și printr-un noroc similar am ajuns să fiu asociat cu tine. Este foarte dificil să găsim, printre noi, o persoană care să poată explica atât de bine misterele religiei; printre mii de oameni, abia dacă există unul care să fie bine versat în știința religiei. Mă bucur foarte mult, O, mare om, că ți-am câștigat prietenia; fie ca prosperitatea să te însoțească. Eram pe punctul de a cădea în iad, dar tu m-ai salvat. Așa a fost destinat să se întâmple, pentru că tu mi-ai ieșit (în mod neașteptat) în cale. Și, O, mare om, așa cum regele Yayati, care căzuse, a fost salvat de nepoții săi virtuoși (fiii fiicei sale), tot așa și eu am fost salvat de tine. Conform sfatului tău, îi voi onora pe tatăl și pe mama mea, pentru că un om cu inima necurată nu poate explica niciodată misterele păcatului și ale dreptății. Deoarece este foarte dificil pentru o persoană născută în clasa *Sudra* să învețe misterele religiei eterne, nu te consider a fi un Sudra. Cu siguranță trebuie să existe un mister legat de această chestiune. Trebuie să fi ajuns în starea de *Sudra* datorită roadelor propriei tău *karma* din trecut. O, om mărinimos, doresc să aflu adevărul despre această chestiune. Spune-mi-l cu atenție și în conformitate cu propria ta înclinație.»

Vânătorul a răspuns: „O, bun Brahmana, Brahmanii sunt demni de tot respectul meu. Ascultă, O, tu cel fără păcat, această poveste despre o existență anterioară a mea. O, fiu al unui brahman excelent, eu eram odinioară un brahman, bine versat în *Vede* și un student desăvârșit al *Vedangelor.* Din vina mea, am ajuns în starea actuală. Un anumit rege, priceput în știința *dhanurveda* (știința tirului cu arcul), era prietenul meu; și datorită prieteniei sale, O, brahman, și eu am devenit priceput în tirul cu arcul; și într-o zi, regele, însoțit de miniștrii săi și urmat de cei mai buni războinici ai săi, a plecat într-o expediție de vânătoare. El a ucis un număr mare de cerbi lângă un schit. Și eu, O, bun brahman, am tras o săgeată teribilă. Și un *rishi* a fost rănit de acea săgeată cu vârful îndoit. El a căzut la pământ și a strigat cu voce tare: «Nu am făcut rău nimănui, ce om păcătos a făcut asta?» Și, stăpâne, luându-l drept cerb, m-am apropiat de el și am descoperit că era străpuns de săgeata mea. Din cauza faptei mele rele, am fost profund îndurerat (în suflet). Și atunci

i-am spus acelui *rishi* cu merite ascetice severe, care plângea tare, întins pe pământ: «Am făcut asta fără să vreau, O, *rishi*!» Și i-am mai spus *muni*-ului: «Consideră potrivit să ierți toată această încălcare.» Dar, O, Brahmana, *rishi*, cuprins de furie, mi-a spus: »Te vei naște ca un vânător crud în clasa Sudra».”

SECȚIUNEA CCXV

Vânătorul a continuat: Blestemat astfel de acel *rishi*, am încercat să-l împac cu aceste cuvinte: „Iartă-mă, O, *muni*, am făcut această faptă rea fără să vreau. Se cuvine să ierți totul. Te rog, venerabile domn, liniștește-te.” *Rishi* a răspuns: „Blestemul pe care l-am rostit nu poate fi niciodată falsificat, asta este sigur. Dar, din bunătate față de tine, îți voi face o favoare. Deși te-ai născut în clasa *Sudra*, vei rămâne un om pios și îți vei onora fără îndoială părinții; și, onorându-i, vei atinge o mare perfecțiune spirituală; îți vei aminti, de asemenea, evenimentele din viața ta trecută și vei merge în rai; și, după ispășirea acestei blesteme, vei deveni din nou un Brahman.” O, cel mai bun dintre oameni, astfel am fost blestemat în vechime de acel *rishi* cu puteri severe, și astfel am fost împăcat de mine. Atunci, O, bun Brahmana, i-am scos săgeata din corp și l-am dus în schit, dar el nu și-a pierdut viața (și-a revenit). O, bun Brahmana, ți-am povestit astfel ce mi s-a întâmplat în trecut și, de asemenea, cum pot ajunge în rai după moarte. **Brahmanul a spus**: „O, tu, cel de mare inteligență, toți oamenii sunt supuși fericirii sau nefericirii, deci nu ar trebui să te întristezi pentru asta. În conformitate cu obiceiurile rasei tale (actuale), ai urmat aceste căi rele, dar ești întotdeauna devotat virtuții și versat în căile și misterele lumii. Și, O, om învățat, acestea fiind îndatoririle profesiei tale, pata *karmei* rele nu se va lipi de tine. Și după ce vei locui aici pentru o scurtă perioadă de timp, vei deveni din nou un brahman; și chiar și acum, eu te consider un brahman, nu există nicio îndoială în privința asta. Căci brahmanul care este vanitos și arogant, care este dependent de vicii și dedicat practicilor rele și degradante, este ca un *sudra*. Pe de altă parte, eu îl consider pe un *sudra* care este întotdeauna împodobit cu aceste virtuți — dreptatea, stăpânirea de sine și sinceritatea — ca fiind un brahman. Un om devine brahman prin caracterul său; prin propria sa *karma* rea, un om ajunge la o soartă rea și teribilă. O, om bun, cred că în tine s-a stins acum. Nu trebuie să te întristezi pentru asta, căci oamenii ca tine, care sunt atât de virtuoși și învățați în căile și misterele lumii, nu au niciun motiv de întristare.”

Vânătorul a răspuns: Afecțiunile fizice trebuie vindecate cu medicamente, iar cele mentale cu înțelepciune spirituală. Aceasta este puterea cunoașterii. Știind acest lucru, cei înțelepți nu ar trebui să se comporte ca niște copii. Oamenii cu inteligență redusă sunt copleșiți de durere atunci când se întâmplă ceva care nu le este pe plac sau când nu se întâmplă ceva bun sau mult dorit. Într-adevăr, toate creaturile sunt supuse acestei caracteristici (a durerii sau fericirii). Nu este doar o singură creatură sau clasă care este supusă suferinței. Conștienți de acest rău, oamenii își îndreaptă repede căile și, dacă îl percep de la bun început, reușesc să-l vindece cu totul. Cine se întristează pentru asta, nu face decât să se neliniștească. Acei înțelepți a căror cunoaștere i-a făcut fericiți și mulțumiți și care sunt indiferenți atât față de fericire, cât și față de suferință, sunt cu adevărat fericiți. Înțelepții sunt întotdeauna mulțumiți, iar proștii sunt întotdeauna nemulțumiți. Nemulțumirea nu are sfârșit, iar mulțumirea este cea mai mare fericire. Oamenii care au atins calea perfectă nu se întristează, ci sunt întotdeauna conștienți de destinul final al tuturor creaturilor. Nu trebuie să cedăm nemulțumirii[57], deoarece aceasta este ca un otravă virulentă. Ea ucide persoanele cu inteligență nedezvoltată, la fel cum un copil este ucis de un șarpe înfuriat. Omul care și-a pierdut energia și care este copleșit de perplexitate atunci când se ivește ocazia de a-și exercita vigoarea nu are bărbăție. Acțiunile noastre sunt urmate cu siguranță de consecințele lor. Cine se abandonează pur și simplu indiferenței pasive (față de treburile lumești) nu realizează nimic bun. În loc să murmure, omul trebuie să încerce să găsească calea prin care se poate elibera de suferința (spirituală); și, odată găsit mijlocul de mântuire, trebuie să se elibereze de senzualitate. Omul care a

57 *Vishada* este termenul original. Înseamnă nemulțumire, dar aici înseamnă mai degrabă un amestec de nemulțumire, perplexitate și confuzie decât simplă nemulțumire.

atins un nivel înalt de cunoaștere spirituală este întotdeauna conștient de marea deficiență (instabilitate) a întregii materii. O astfel de persoană, având în vedere soarta finală (a tuturor), nu se întristează niciodată. Nici eu, O, om învățat, nu mă întristez; rămân aici (în această viață) așteptând momentul potrivit. Din acest motiv, O, cel mai bun dintre oameni, nu sunt copleșit (de îndoieli). **Brahmanul a spus**: „Tu ești înțelept și ai o cunoaștere spirituală înaltă, iar inteligența ta este vastă. Tu, care ești versat în scrierile sfinte, ești mulțumit de înțelepciunea ta spirituală. Nu am niciun motiv să te critic. Adio, O, cel mai bun dintre oamenii pioși, fie ca prosperitatea să te însoțească, fie ca dreptatea să te protejeze și fie ca tu să fii asiduu în practicarea virtuții".

Markandeya a continuat: Vânătorul i-a spus: „Așa să fie". Și bunul brahman s-a învârtit în jurul lui[58] și apoi a plecat. Brahmul s-a întors acasă și a avut grijă cu sârguință de părinții săi bătrâni. Astfel, O, piosule Yudhishthira, ți-am povestit în detaliu această istorie plină de învățături morale, pe care tu, bunul meu fiu, mi-ai cerut să ți-o recit, despre virtutea devotamentului femeilor față de soții lor și despre pietatea filială. **Yudhishthira a răspuns**: „O, brahman cel mai pios și cel mai bun dintre *muni*, mi-ai povestit această poveste morală bună și minunată; și ascultându-te, O, om învățat, timpul meu a trecut ca o clipă; dar, O, adorabil domn, nu sunt încă sătul de a asculta acest discurs moral[59]".

SECȚIUNEA CCXVI

Vaisampayana a continuat: Virtuosul rege Yudhishthira, după ce a ascultat această excelentă predică religioasă, s-a adresat din nou *rishi*-ului Markandeya, spunând: „De ce s-a ascuns zeul focului în apă în vremurile străvechi și de ce Angiras, de mare splendoare, care oficia ca zeu al focului, obișnuia să transmită două ofrande în timpul dizolvării sale?[60] Există un singur foc, dar, în funcție de natura acțiunii sale, se vede că se împarte în mai multe. O, venerabile domn, doresc să fiu luminat cu privire la toate aceste puncte: cum s-a născut Kumara[61], cum a ajuns să fie cunoscut ca fiul lui Agni (zeul focului) și cum a fost zămislit de Rudra sau Ganga și Krittika. O, nobil descendent al neamului lui Bhrigu, doresc să aflu toate acestea cu exactitate, așa cum s-au întâmplat. O, mare *muni*, sunt cuprins de o mare curiozitate." **Markandeya a răspuns**: „În această privință, învățații citează această poveste veche, despre cum purtătorul de ofrande (zeul focului), într-un acces de furie, a căutat apele mării pentru a-și ispăși păcatele și cum adorabilul Angiras, transformându-se în zeul focului,[62] a distrus întunericul și a tulburat lumea cu razele sale arzătoare. În vremurile străvechi, O, erou cu brațe lungi, marele Angiras a îndeplinit o penitență minunată în schitul său; el l-a întrecut chiar și pe zeul focului, purtătorul de ofrande, în splendoare și, în acea stare, a iluminat întregul univers. În acel moment, zeul focului se afla și el în penitență și era foarte tulburat de strălucirea lui (Angirasa). Era foarte deprimat, dar nu știa ce să facă. Atunci, acel zeu adorabil s-a gândit în sinea lui: „Brahma a creat un alt zeu al focului pentru acest univers. Deoarece am practicat austerități, serviciile mele ca zeu al focului au fost înlocuite"; și apoi s-a gândit cum ar putea să se restabilească ca zeu al focului. El l-a văzut pe marele *muni* dând căldură întregului univers ca focul și s-a apropiat încet de el, cu teamă. Dar Angiras i-a spus: „Reinstituie-te repede ca focul care animă universul, ești binecunoscut în cele trei lumi stabile și ai fost creat mai întâi de *Brahma* pentru a alunga întunericul. Tu, distrugător al întunericului, ocupă-ți repede locul care ți se cuvine". **Agni a răspuns**: „Reputația mea a fost lezată acum în această lume. Tu ai devenit zeul focului, iar oamenii te vor cunoaște pe tine, și nu pe mine, ca foc. Am renunțat la divinitatea mea de foc, tu să devii focul primordial, iar eu voi oficia ca al doilea foc sau focul *Prajapatyaka*". **Angiras a răspuns**: „Tu să devii zeul focului și distrugătorul întunericului și să te ocupi de datoria ta sacră de a curăța calea oamenilor către cer, iar tu, O, stăpâne, fă-mă repede primul tău copil".

---

58 O formă de etichetă hindusă la despărțire.

59 Este foarte dificil să traduci cuvântul *Karma*, —religia și morala erau invariabil asociate între ele în mintea hindusă antică.

60 Agni sau focul trebuia să transmită ofrandele aduse de oameni zeilor.

61 *Kumara* înseamnă *băiat*, deci prinț. Aici se referă la Kartika, zeul războiului.

62 Prin aducerea ofrandelor zeilor.

Markandeya a continuat: Auzind aceste cuvinte ale lui Angiras, zeul focului a făcut cum i s-a cerut și, O, rege, Angiras a avut un fiu numit Vrihaspati. Știind că el era primul fiu al lui Angiras și Agni, zeii, O, Bharata, au venit și l-au întrebat despre acest mister. Și astfel, întrebat de zei, el i-a luminat, iar zeii au acceptat explicația lui Angiras. În această legătură, îți voi descrie tipurile religioase de foc de mare strălucire, care sunt cunoscute aici în *Brahmane*[63] prin utilizările lor respective.

SECȚIUNEA CCXVII

Markandeya a continuat: O, podoabă a neamului Kuru, el (Angiras), care era al treilea fiu al lui *Brahma*, avea o soție pe nume Subha. Ascultă despre copiii pe care i-a avut cu ea. Fiul său, Vrihaspati, O, rege, era foarte faimos, mărinimos și plin de vigoare fizică. Geniul și învățătura lui erau profunde, iar el se bucura de o mare reputație ca sfetnic. Bhanumati era fiica lui prim-născută. Era cea mai frumoasă dintre toți copiii lui. A doua fiică a lui Angiras se numea Raga.[64] Era numită astfel pentru că era obiectul iubirii tuturor creaturilor. Siniwali era a treia fiică a lui Angiras. Corpul ei era atât de zvelt încât era vizibilă într-un moment și invizibilă în altul; și din acest motiv era asemănată cu fiica lui Rudra. Archismati era a patra fiică a lui, numită astfel datorită strălucirii sale deosebite. Iar a cincea fiică se numea Havishmati, numită astfel pentru că accepta *havis* sau ofrande. A șasea fiică a lui Angiras se numea Mahismati cea pioasă. O, ființă cu minte ascuțită, a șaptea fiică a lui Angiras este cunoscută sub numele de Mahamati, care este mereu prezentă la sacrificiile de mare splendoare, iar acea fiică venerabilă a lui Angiras, pe care o numesc de neegalat și fără parte, și despre care oamenii rostesc cuvintele *kuhu kuhu* minune, este cunoscută sub numele de Kuhu.

SECȚIUNEA CCXVIII

Markandeya a continuat: Vrishaspati avea o soție (numită Tara) care aparținea lumii lunare. Cu ea, el a avut șase fii care împărtășeau energia focului și o fiică. Focul în cinstea căruia se oferă jertfe de unt clarificat la *Paurnamasya* și alte sacrificii era un fiu al lui Vrishaspati numit Sanju; el avea mari merite ascetice. La sacrificiile *Chaturmasya* (patru luni) și *Aswamedha* (cal), animalele sunt oferite mai întâi în cinstea lui, iar acest foc puternic este indicat de numeroase flăcări. Soția lui Sanju se numea Satya, era de o frumusețe nemaiîntâlnită și provenea din Dharma (dreptate) de dragul adevărului. Focul aprins era fiul său, iar el avea trei fiice de mare merit religios. Focul care este onorat cu primele ofrande la sacrificii este primul său fiu, numit Bharadwaja. Al doilea fiu al lui Sanju se numește Bharata, în onoarea căruia se aduc ofrande de unt clarificat cu polonicul de sacrificiu (numit *Sruk*) la toate sacrificiile de lună plină (*Paurnamasayd*). Pe lângă aceștia, trei fii dintre care Bharata este cel mai mare, el a avut un fiu numit Bharata și o fiică numită Bharati. Focul Bharata este fiul lui Prajapati Bharata Agni (foc). Și, O, podoabă a neamului Bharata, pentru că este foarte onorat, el este numit și cel mare. Vira este soția lui Bharadwaja; ea a dat naștere lui Vira. Brahmanii spun că el este venerat ca Soma (cu aceleași imnuri) cu ofrande de unt clarificat. El este asociat cu Soma în jertfa secundară de unt clarificat și este numit și Rathaprabhu, Rathadhwana și Kumbhareta. El a avut un fiu pe nume Siddhi cu soția sa Sarayu și a învăluit soarele cu splendoarea sa. Fiind geniul care prezidează sacrificiul focului, el este mereu menționat în imnurile de laudă aduse focului. Iar focul *Nischyavana* laudă doar pământul; el nu suferă niciodată în ceea ce privește reputația, splendoarea și prosperitatea. Focul fără păcat *Satya*, care arde cu flacără pură, este fiul său. El este liber de orice pată și nu este pătat de păcat, fiind regulatorul timpului. Acest foc are un alt nume, Nishkriti, deoarece el a realizat Nishkriti (eliberarea) tuturor creaturilor evidente de aici. Când este venerat corespunzător, el acordă noroc. Fiul său se numește Swana, care este generatorul tuturor bolilor; el provoacă suferințe severe oamenilor, pentru care aceștia plâng cu voce tare, și se mișcă în inteligența întregului univers. Iar celălalt foc (al treilea fiu al lui Vrihaspati) este numit Viswajit de către oamenii cu înțelepciune

63 Fragmente din *Vede*.

64 *Raga* înseamnă dragoste.

spirituală. Focul, cunoscut ca căldura internă prin care este digerată hrana tuturor creaturilor, este al patrulea fiu al lui Vrihaspati, cunoscut în toate lumile, O Bharata, sub numele de Viswabhuk. El este stăpân pe sine, are mari merite religioase, este un *Brahmacharin* şi este venerat de Brahmanas la sacrificiile *Paka*. Râul sacru Gomati era soţia lui şi prin ea toţi oamenii cu înclinaţii religioase îşi îndeplinesc ritualurile. Iar acel teribil foc marin care bea apă, numit Vadava, este al cincilea fiu al lui Vrihaspati. Acest foc brahmanic are tendinţa de a se mişca în sus şi de aceea este numit Urdhvabhag şi se află în aerul vital numit *Prana*. Al şaselea fiu este numit marele Swishtakrit; pentru că prin el ofrandele au devenit *swishta* (**su**, *excelent*, şi **ishta**, *oferit*), iar ofranda *udagdhara* este întotdeauna făcută în onoarea lui. Şi când toate creaturile sunt revendicate, focul numit *Manyauti* se umple de furie. Acest foc inexorabil de teribil şi extrem de irascibil este fiica lui Vrihaspati, este cunoscut sub numele de Swaha şi este prezent în toată materia. (Prin influenţa respectivă a celor trei calităţi *sattwa*, *rajas* şi *tamas*, Swaha a avut trei fii). Din cauza primei, ea a avut un fiu care nu avea egal în ceruri în ceea ce priveşte frumuseţea personală, iar din această cauză el a fost supranumit de zei Kama-focul.[65] (Datorită celei de-a doua) ea a avut un fiu numit Amogha sau focul invincibil, distrugătorul duşmanilor săi în luptă. Sigur de succes, el îşi stăpâneşte mânia şi este înarmat cu un arc, aşezat pe un car şi împodobit cu coroane de flori. (Din acţiunea celei de-a treia calităţi) ea a avut un fiu, marele Uktha (mijlocul mântuirii), lăudat de (asemănător cu) trei Uktha.[66] El este iniţiatorul marelui cuvânt[67] şi, prin urmare, este cunoscut sub numele de Samaswasa sau mijlocul odihnei (mântuirii).

SECŢIUNEA CCXIX

Markandeya a continuat: El (Uktha) a îndeplinit o penitenţă severă care a durat mulţi ani, cu scopul de a avea un fiu pios, egal cu Brahma în ceea ce priveşte reputaţia. Şi când invocaţia a fost făcută cu imnurile *vyahriti* şi cu ajutorul celor cinci focuri sacre, *Kasyapa*, *Vasistha*, *Prana*, fiul lui Prana, *Chyavana*, fiul lui Angiras, şi *Suvarchaka* — a apărut o energie (forţă) foarte strălucitoare, plină de principiul animator (creativ) şi de cinci culori diferite. Capul său era de culoarea focului aprins, braţele sale erau strălucitoare ca soarele, iar pielea şi ochii săi erau de culoare aurie, iar picioarele sale, O Bharata, erau negre. Cele cinci culori i-au fost date de cei cinci bărbaţi datorită marii lor penitenţe. Această fiinţă celestă este, prin urmare, descrisă ca aparţinând celor cinci bărbaţi, iar el este progenitorul a cinci triburi. După ce a îndeplinit o penitenţă timp de zece mii de ani, acea fiinţă de mare merit ascetic a produs focul teribil aparţinând *Pitrilor* (manei) pentru a începe lucrarea creaţiei, iar din capul şi gura sa a creat *Vrihat* şi *Rathantara* (ziua şi noaptea) care fură repede (viaţa etc.). El a creat, de asemenea, pe Shiva din buricul său, pe Indra din puterea sa şi vântul şi focul din sufletul său, iar din cele două braţe ale sale au izvorât imnurile *Udatta* şi *Anudatta*. El a creat, de asemenea, mintea, cele cinci simţuri şi alte creaturi. După ce le-a creat, el a creat cei cinci fii ai *Pitrilor.* Dintre aceştia, Pranidhi era fiul lui Vrihadratha. Vrihadratha era fiul lui Kasyapa. Bhanu era finul lui Chyavana, Saurabha, fiul lui Suvarchaka, şi Anudatta, fiul lui Prana. Se spune că aceste douăzeci şi cinci de fiinţe au fost create de el. Tapa a creat, de asemenea, alţi cincisprezece zei care împiedică sacrificiile[68]. Aceştia sunt Subhima, Bhima, Atibhima, Bhimavala, Avala, Sumitra, Mitravana, Mitasina, Mitravardhana şi Mitradharaman,[69] şi Surapravira, Vira, Suveka, Suravarchas şi Surahantri. Aceşti zei sunt împărţiţi în trei clase de câte cinci fiecare. Aflându-se aici, în această lume, ei distrug sacrificiile zeilor din ceruri; le zădărnicesc

65 Kama este numele zeului iubirii, Cupidonul indian.

66 Corpul, cauza emoţionantă a acţiunilor noastre, este un *uktha*, sufletul vivificatorului corpului este al doilea *uktha*, iar Spiritul Suprem, incitatorul sufletului, este al treilea.

67 Cuvântul lui Dumnezeu.

68 În mitologia hindusă nu există zei care distrug sacrificiile. Numai *Asurii* fac acest lucru. Traducătorul Burdwan redă acest pasaj astfel: „alţi cincisprezece zei aparţinând naţiunilor occidentale sau Asurilor”. Este de remarcat faptul că fiinţele care erau denunţate ca *Asuri* de către hinduşi erau venerate ca zei (Asuri) de către adepţii lui Zarathustra.

69 În legătură cu numele acestor zei Mitra, trebuie reţinut faptul că Mitra era numele zeului principal al vechilor persani.

scopurile şi le strică ofrandele de unt clarificat. Ei fac acest lucru doar pentru a se răzbuna pe focurile sacre care duc ofrandele zeilor. Dacă preoţii oficianţi sunt atenţi, ei aşează ofrandele în cinstea lor în afara altarului sacrificial. Ei nu pot merge în acel loc special unde poate fi aşezat focul sacru. Ei transportă ofrandele adepţilor lor cu ajutorul aripilor. Când sunt potoliţi de imnuri, ei nu zădărnicesc riturile sacrificiale. Vrihaduktha, un alt fiu al lui Tapa, aparţine Pământului. El este venerat aici, în această lume, de oamenii pioşi care îndeplinesc sacrificii *Agnihotra*. Despre fiul lui Tapa, cunoscut sub numele de Rathantara, preoţii oficianţi spun că ofranda sacrificială oferită în cinstea lui este oferită lui Mitravinda. Celebrul Tapa era astfel foarte fericit cu fiii săi.

SECŢIUNEA CCXX

Markandeya a continuat: Focul numit Bharata era supus unor reguli ascetice severe. *Pushtimati* este un alt nume al focului său; pentru că, atunci când este satisfăcut, el acordă *pushti* (dezvoltare) tuturor creaturilor şi, din acest motiv, este numit Bharata (sau Cel care îngrijeşte). Iar celălalt foc, numit *Siva*, este dedicat venerării lui Sakti (forţele zeului care prezidează forţele naturii) şi, deoarece el alină întotdeauna suferinţele tuturor creaturilor afectate de mizerie, este numit Siva (cel care dăruieşte binele). Şi odată cu dobândirea unei mari bogăţii ascetice de către Tapa, s-a născut un fiu inteligent numit Puranda, care a moştenit-o. S-a născut şi un alt fiu, numit Ushma. Acest foc este observat în vaporii tuturor materiilor. S-a născut un al treilea fiu, Manu. El a oficiat ca Prajapati. Brahmanii care sunt învăţaţi în *Vede* vorbesc apoi despre isprăvile focului *Sambhu*. Şi după aceea, brahmanii vorbesc despre focul strălucitor *Avasathya*, de mare strălucire. Tapa a creat astfel cele cinci focuri *Urjaskara*, toate strălucitoare ca aurul. Toate acestea împărtăşesc băutura *Soma* în sacrificii. Marele zeu al soarelui, când este obosit (după munca zilei), este cunoscut sub numele de focul *Prasanta*. El a creat teribilii Asura şi diverse alte creaturi ale pământului. Angiras a creat, de asemenea, Prajapati Bhanu, fiul lui Tapa. El este numit şi Vrihadbhanu (marele Bhanu) de către brahmanii învăţaţi în *Vede*. Bhanu s-a căsătorit cu Supraja, iar Brihadbhanu cu fiica lui Surya (zeul soarelui). Ei au avut şase fii; ascultă povestea descendenţilor lor. Focul care dă putere celor slabi se numeşte Valada (sau dătătorul de putere). El este primul fiu al lui Bhanu, iar celălalt foc, care arată teribil când toate elementele sunt într-o stare liniştită, se numeşte focul *Manjuman*; el este al doilea fiu al lui Bhanu. Iar focul în cinstea căruia se impune să se facă ofrande de unt clarificat aici, la sacrificiile Darsa şi Paurnamasya, şi care este cunoscut în această lume sub numele de Vishnu, este (al treilea fiu al lui Bhanu) numit Angiras sau Dhritiman. Iar focul căruia, împreună cu Indra, i se impune să i se aducă ofrande Agrayana este numit focul Agrayana. El este al patrulea fiu al lui Bhanu. Al cincilea fiu al lui Bhanu este Agraha, care este sursa ofrandelor care se aduc zilnic pentru îndeplinirea riturilor *Chatwmasya* (patru luni). Iar Stuva este al şaselea fiu al lui Bhanu. Nisa era numele unei alte soţii a acelui Manu cunoscut sub numele de Bhanu. Ea a dat naştere unei fiice, celor doi Agnishomas şi, de asemenea, altor cinci zei ai focului. Zeul focului strălucitor, care este onorat cu primele ofrande în compania zeului norilor, se numeşte Vaiswanara. Iar celălalt foc, numit stăpânul tuturor lumilor, este Viswapati, al doilea fiu al lui Manu. Fiica lui Manu se numeşte Swistakrit, deoarece prin ofrande aduse ei se dobândesc mari merite. Deşi era fiica lui Hiranyakasipu, ea a devenit totuşi soţia lui pentru faptele sale rele. Cu toate acestea, ea este una dintre Prajapatis. Iar celălalt foc, care îşi are sediul în aerul vital al tuturor creaturilor şi le animă trupurile, se numeşte Sannihita. El este cauza percepţiilor noastre asupra sunetului şi formei. Spiritul divin al cărui parcurs este marcat cu pete albe şi negre, care este susţinătorul focului şi care, deşi lipsit de păcat, este împlinitorul *karmei* dorite, pe care înţelepţii îl consideră un mare Rishi, este focul *Kapila*, propovăduitorul sistemului *Yoga* numit *Sankhya*. Focul prin care spiritele elementare primesc întotdeauna ofrandele numite Agra făcute de alte creaturi la îndeplinirea tuturor riturilor specifice din această lume se numeşte Agrani. Iar aceste alte focuri strălucitoare, faimoase în lume, au fost create pentru rectificarea riturilor *Agnihotra* atunci când sunt afectate de vreun defect. Dacă focurile se suprapun unul peste altul prin acţiunea vântului, atunci rectificarea trebuie făcută cu riturile *Ashtakapala* în onoarea focului Suchi. Şi dacă focul sudic intră în contact cu celelalte două focuri, atunci rectificarea trebuie făcută prin îndeplinirea ritualurilor *Ashtakapala* în cinstea focului

Viti. Dacă focurile din locul lor numit Nivesa intră în contact cu focul numit Devagni, atunci ritualurile *Ashtakapala* trebuie să fie efectuate în onoarea focului Suchi pentru rectificare. Şi dacă focul perpetuu este atins de o femeie în perioada menstruală, atunci, pentru rectificare, trebuie săvârşite ritualurile *Ashtakapala* în cinstea focului numit Dasyuman. Dacă în timpul săvârşirii ritualurilor *Agnihotra* se vorbeşte despre moartea vreunei creaturi sau dacă mor animale, atunci rectificarea trebuie făcută prin săvârşirea ritualurilor *Ashtakapala* în cinstea focului Suraman. Brahmana, care, suferind de o boală, nu poate oferi ofrande focului sacru timp de trei nopţi, trebuie să repare acest lucru prin efectuarea ritualurilor *Ashtakapala* în cinstea focului nordic. Cel care a îndeplinit ritualurile *Darsa* şi *Paurnamasya* trebuie să facă rectificarea prin îndeplinirea ritualurilor *Ashtakapala* în cinstea focului Patikrit. Dacă focul dintr-o cameră de naştere intră în contact cu focul sacru perpetuu, atunci rectificarea trebuie făcută prin îndeplinirea ritualurilor *Ashtakapala* în cinstea focului Agniman.

SECȚIUNEA CCXXI

Markandeya a continuat: Mudita, soţia preferată a focului Swaha, trăia în apă. Iar Swaha, care era regentul pământului şi al cerului, a zămislit în soţia sa un foc extrem de sacru numit *Advanta*. Există o tradiţie printre brahmanii învăţaţi că acest foc este stăpânul şi sufletul interior al tuturor creaturilor. El este demn de veneraţie, strălucitor şi stăpânul tuturor marilor Bhutas de aici. Şi acel foc, sub numele de *Grihapati*, este venerat mereu la toate sacrificiile şi transmite toate ofrandele care sunt făcute în această lume. Acel mare fiu al lui Swaha — marele foc Adbhuta — este sufletul apelor şi prinţul şi regentul cerului şi stăpânul tuturor lucrurilor măreţe. Fiul său, focul Bharata, consumă cadavrele tuturor creaturilor. Primul său Kratu este cunoscut sub numele de Niyata la efectuarea sacrificiului *Agnishtoma*. Acel foc primar puternic (Swaha) este mereu ratat de zei, deoarece când îl vede pe Niyata apropiindu-se de el, se ascunde în mare de teamă să nu se contamineze. Căutându-l în toate direcţiile, zeii nu au putut (o dată) să-l găsească şi, văzându-l pe Atharvan, focul i-a spus: „O, fiinţă vitează, du tu ofrandele pentru zei! Eu sunt incapabil din lipsă de putere. Atingând starea focului cu ochi roşii, fă-mi această favoare!” După ce i-a dat acest sfat lui Atharvan, focul a plecat în altă parte. Dar locul său de ascundere a fost divulgat de tribul cu aripi. Asupra lor, focul a rostit cu mânie acest blestem: „Veţi fi hrana tuturor creaturilor în diverse moduri”. Apoi, purtătorul de ofrande i-a vorbit lui Atharvan (ca şi înainte). Deşi rugat de zei, el nu a fost de acord să continue să le poarte ofrandele. Apoi a devenit insensibil şi şi-a dat duhul instantaneu. Părăsind trupul său material, a pătruns în adâncurile pământului. Intrând în contact cu pământul, el a creat diferite metale. Forţa şi mirosul au ieşit din puroiul său; pinul Deodar din oasele sale; sticla din flegma sa; bijuteria Marakata din bila sa; şi fierul negru din ficatul său. Şi toată lumea a fost înfrumuseţată cu aceste trei substanţe (lemn, piatră şi fier). Norii au fost creaţi din unghiile sale, iar coralii din venele sale. Şi, O, rege, diverse alte metale au fost produse din corpul său. Astfel, părăsind corpul său material, el a rămas absorbit în meditaţie (spirituală). El a fost trezit de penitenţa lui Bhrigu şi Angiras. Focul puternic, astfel satisfăcut de penitenţă, a izbucnit intens. Dar, văzându-l pe Rishi (Atharvan), el a căutat din nou refugiul său acvatic. La stingerea focului, întreaga lume s-a speriat şi a căutat protecţia lui Atharvan, iar zeii şi ceilalţi au început să-l venereze. Atharvan a scotocit întreaga mare în prezenţa tuturor acelor fiinţe pline de aşteptare şi, găsind focul, a început el însuşi lucrarea creaţiei. Astfel, în vremurile străvechi, focul a fost distrus şi readus la viaţă de adorabilul Atharvan. Dar acum el poartă invariabil ofrandele tuturor creaturilor. Trăind în mare şi călătorind prin diferite ţări, el a produs diversele focuri menţionate în *Vede*.

Râul Indus, cele cinci râuri (din Punjab), Sone, Devika, Saraswati, Ganga, Satakumbha, Sarayu, Gandaki, Charmanwati, Mahi, Medha, Medhatithi, cele trei râuri Tamravati, Vetravati şi Kausiki; Tamasa, Narmada, Godavari, Vena, Upavena, Bhima, Vadawa, Bharati, Suprayoga, Kaveri, Murmura, Tungavenna, Krishnavenna şi Kapila, aceste râuri, O Bharata, sunt considerate a fi mamele focurilor! Focul numit Adbhuta avea o soţie pe nume Priya, iar Vibhu era cel mai mare dintre fiii săi cu ea. Există tot atâtea tipuri diferite de sacrificii Soma câte focuri au fost menţionate

mai înainte. Toată această rasă de focuri, primii născuți ai spiritului lui *Brahma*, a provenit și din rasa lui Atri. Atri i-a conceput în mintea sa pe acești fii, dorind să extindă creația. Prin acest act, focurile au ieșit din propria sa structură brahmanică. Ți-am povestit astfel istoria originii acestor focuri. Ele sunt mari, strălucitoare și de o putere de neegalat, și sunt distrugătoarele întunericului. Știi că puterile acestor focuri sunt aceleași cu cele ale focului Adbhuta, așa cum se relatează în *Vede*. Căci toate aceste focuri sunt unul și același. Această ființă adorabilă, primul foc născut, trebuie considerată ca fiind una. Căci, la fel ca sacrificiul *Jyotishtoma*, el a ieșit din corpul lui Angiras sub diferite forme. Ți-am descris astfel istoria marii rase a lui Agni (focurile) care, când sunt venerate cuvenit cu diferite imnuri, duc ofrandele tuturor creaturilor către zei.

SECȚIUNEA CCXXII

Markandeya a continuat: O, descendent fără păcat al neamului Kuru, ți-am descris diferitele ramuri ale neamului lui Agni. Ascultă acum povestea nașterii inteligentului Kartikeya. Îți voi povesti despre acel fiu minunat, faimos și plin de energie al focului Adbhuta, zămislit de soțiile Brahmarshiilor. În vremurile străvechi, zeii și Asurii erau foarte activi în a se distruge reciproc. Și teribilii *Asuri* reușeau întotdeauna să-i învingă pe zei. Și Purandara (Indra), văzând marea măcelărire a armatelor sale de către ei și nerăbdător să găsească un lider pentru oastea celestă, s-a gândit în sinea sa: „Trebuie să găsesc o persoană puternică care, observând rândurile armatei celeste distruse de Danavi, va fi capabilă să o reorganizeze cu vigoare”. Apoi s-a retras în munții Manasa și, fiind profund absorbit în gânduri despre natură, a auzit strigătele sfâșietoare ale unei femei: „Fie ca cineva să vină repede să mă salveze și fie să-mi indice un soț, fie să fie el însuși soțul meu”. Purandara i-a spus: „Nu te teme, doamnă!” Și după ce a rostit aceste cuvinte, l-a văzut pe Kesin (un Asura) împodobit cu o coroană și cu o măciucă în mână, stând la distanță ca un deal de metale și ținând-o pe acea doamnă de mână. Vasava s-a adresat atunci acelui Asura, spunând: „De ce ești hotărât să te comporți cu insolență față de această doamnă? Știi că eu sunt zeul care mânuiește fulgerul. Abține-te de la a-i face vreun rău acestei doamne”. Kesin i-a răspuns: „Las-o în pace, O, Sakra. Eu doresc să o posed. Crezi, O, ucigaș al lui Paka, că vei putea să te întorci acasă cu viață?” Cu aceste cuvinte, Kesin a aruncat buzduganul pentru a-l ucide pe Indra. Vasava l-a tăiat în zbor cu fulgerul său. Atunci Kesin, furios de mânie, a aruncat spre el o masă uriașă de piatră. Văzând asta, el, cel cu o sută de sacrificii, a despicat-o în două cu fulgerul său, iar ea a căzut pe pământ. Iar Kesin însuși a fost rănit de acea masă de piatră care a căzut. Astfel, grav rănit, a fugit, lăsând-o pe doamnă în urmă. Iar când Asura a plecat, Indra i-a spus acelei doamne: „Cine ești și a cui soție ești, O, doamnă cu chip frumos, și ce te-a adus aici?”

SECȚIUNEA CCXXIII

Doamna a răspuns: Sunt fiica lui Prajapati (stăpânul tuturor creaturilor, *Brahma*) și numele meu este Devasena. Sora mea, Daityasena, a fost violată de Kesin. Noi, cele două surori, împreună cu servitoarele noastre, obișnuiam să venim în munții Manasa pentru a ne distra, cu permisiunea lui Prajapati. Iar marele *Asura* Kesin ne curta zilnic. Daityasena, O, cuceritor al lui Paka, l-a ascultat, dar eu nu. Daityasena a fost, prin urmare, răpită de el, dar, O, ilustrule, tu m-ai salvat cu puterea ta. Și acum, O, stăpân al celor cerești, doresc să-mi alegi un soț invincibil. La aceasta, Indra a răspuns: Ești verișoara mea, mama ta fiind sora mamei mele Dakshayani, și acum doresc să te aud povestind despre propria ta vitejie. **Doamna a răspuns**: „O, eroule cu brațe lungi, eu sunt Avala[70] (slabă), dar soțul meu trebuie să fie puternic. Și, prin puterea binecuvântării tatălui meu, el va fi respectat atât de zei, cât și de Asuri.” Indra a spus: „O, creatură fără vină, doresc să aud de la tine ce fel de putere dorești să aibă soțul tău.” **Doamna a răspuns**: „Acel bărbat viril, faimos și puternic, devotat lui Brahma, care este capabil să cucerească toate ființele celeste, Asura, Yaks, Kinnara, Uraga, Rakshasa și Daitya răuvoitori și să supună toate lumile împreună cu tine, va fi soțul meu.”

---

70 *Avala* este un nume comun pentru femei. Înseamnă „cea care nu are *vala*, adică forță sau putere”. Cuvântul este folosit și ca adjectiv.

Markandeya a continuat: Auzind vorbele ei, Indra s-a întristat şi s-a gândit profund în sinea sa: «Nu există niciun soţ pentru această doamnă care să corespundă descrierii ei». Şi zeul acela împodobit cu strălucirea soarelui a perceput atunci soarele răsărind pe dealul Udaya[71] şi marele Soma (Luna) alunecând în soare. Fiind perioada lunii noi, el, cel al celor o sută de sacrificii, în momentul Raudra[72], a observat zeii şi Asurii luptându-se pe dealul Răsăritului. Şi a văzut că zorii dimineţii erau colorate de nori roşii. Şi a văzut, de asemenea, că lăcaşul lui Varuna devenise roşu ca sângele. Şi a observat, de asemenea, că Agni transporta ofrande oferite cu diverse imnuri de Bhrigu, Angiras şi alţii şi intra în discul Soarelui. Şi a văzut, în plus, cele douăzeci şi patru de Parvas împodobind Soarele, şi teribilul Soma prezent, de asemenea, în Soare, în astfel de împrejurări. Observând această uniune a Soarelui şi a Lunii şi acea conjuncţie înfricoşătoare a lor, Sakra s-a gândit în sinea sa: „Această conjuncţie teribilă a Soarelui şi a Lunii prevestesc o bătălie înfricoşătoare mâine. Şi râul Sindhu (Indus) curge cu un val de sânge proaspăt, iar şacalii cu dungi aprinse strigă către Soare. Această mare conjuncţie este înfricoşătoare şi plină de energie. Această uniune a Lunii (Soma) cu Soarele şi Agni este foarte minunată. Şi dacă Soma dă naştere unui fiu acum, acel fiu ar putea deveni soţul acestei doamne. Şi Agni are acum un mediu similar, şi el este, de asemenea, un zeu. Dacă cei doi vor zămisli un fiu, acel fiu ar putea deveni soţul acestei doamne.” Cu aceste gânduri, ilustrul celest s-a îndreptat spre regiunile lui Brahma, luând-o pe Devasena[73] cu el. Şi salutându-l pe Strămoşul, i-a spus: „Stabileşte un războinic renumit ca soţ al acestei doamne”. **Brahma a răspuns**: „O, ucigaş al Asurilor, aşa va fi, aşa cum ai intenţionat. Rezultatul acestei uniuni va fi pe măsură de puternic şi de influent. Această fiinţă puternică va fi soţul acestei doamne şi liderul comun al forţelor tale alături de tine.” Astfel abordat, stăpânul celeştilor şi doamna i s-au închinat şi apoi s-au îndreptat spre locul unde trăiau acei mari Brahmani, puternicii Rishi celeşti, Vasistha şi alţii. Şi, cu Indra în frunte, şi ceilalţi zei, dornici să bea băutura *Soma*, s-au îndreptat spre sacrificiile acelor Rishi pentru a primi partea lor din ofrande. După ce au îndeplinit cuvenit ceremoniile cu focul strălucitor, acele persoane cu mintea mare au oferit ofrande celor celeşti. Şi focul Adbhuta, purtătorul ofrandelor, a fost invitat cu *mantre*. Şi ieşind din discul solar, acel foc maiestuos s-a reparat în mod corespunzător acolo, reţinând vorbirea. Şi, O, şef al neamului Bharata, acel foc intrând în focul sacrificial care fusese aprins şi în care diverse ofrande fuseseră făcute de Rishi cu recitări de imnuri, le-a luat cu el şi le-a dat locuitorilor cerului. Şi în timp ce se întorcea de acolo, el a observat soţiile acelor Rishi cu suflet înalt dormind liniştite în paturile lor. Şi acele doamne aveau o ten frumos ca un altar de aur, fără cusur ca razele lunii, asemănător flăcărilor aprinse şi arătând ca stelele strălucitoare. Şi văzând acele soţii ale iluştrilor Brahmani cu ochi nerăbdători, mintea lui s-a agitat şi a fost cucerit de farmecul lor. Reţinându-şi inima, a considerat că nu era potrivit pentru el să fie astfel agitat. Şi îşi spuse: „Soţiile acestor mari brahmani sunt caste şi fidele şi se află dincolo de dorinţele altor oameni. Sunt plin de dorinţa de a le poseda. Nu pot să-mi îndrept privirea asupra lor în mod legal, nici să le ating vreodată când ele nu sunt pline de dorinţă. Prin urmare, mă voi mulţumi zilnic doar privindu-le, devenind focul lor *Garhapatya* (al gospodăriei)”.

Markandeya a continuat: Focul Adbhuta, transformându-se astfel într-un foc domestic, era foarte mulţumit să le vadă pe acele doamne cu tenul auriu şi să le atingă cu flăcările sale. Influenţat de farmecul lor, el a rămas acolo mult timp, dăruindu-le inima sa şi fiind cuprins de o iubire intensă pentru ele. Şi, dezamăgit în toate eforturile sale de a câştiga inimile acelor doamne Brahmana, şi cu inima torturată de iubire, s-a refugiat într-o pădure cu scopul cert de a se distruge. Cu puţin timp înainte, Swaha, fiica lui Daksha, îi dăruise dragostea ei. Excelenta doamnă se străduise mult timp să-i descopere momentele de slăbiciune, dar acea doamnă fără prihană nu reuşise să găsească nicio slăbiciune în calmul şi stăpânirea de sine a zeului focului. Dar acum, că zeul se refugiase într-o pădure, torturat de durerile iubirii, ea s-a gândit: „Deoarece şi eu sunt chinuită de iubire, voi lua

71 Conform hinduşilor, soarele răsare şi apune în spatele a două dealuri. El răsare din dealul *Udaya* sau *Sunrise* şi apune în spatele dealului *Asta* sau *Sun-set*.

72 *Raudra* - aparţinând lui Rudra, zeul furiei, violenţei, războiului etc.

73 *Devasena* înseamnă literalmente „*armata cerească*”. Această fabulă pare a fi o reprezentare alegorică a încercărilor făcute de Indra de a găsi un lider pentru oastea cerească.

înfățișarea soțiilor celor șapte Rishi și, sub această înfățișare, îl voi căuta pe zeul focului, atât de îndrăgostit de farmecele lor. După ce voi face asta, el va fi mulțumit și dorința mea va fi satisfăcută.”

SECȚIUNEA CCXXIV

Markandeya a continuat: O, stăpân al oamenilor, frumoasa Siva, înzestrată cu mari virtuți și cu un caracter nepătat, era soția lui Angiras (unul dintre cei șapte Rishi). Această doamnă excelentă (Swaha), asumându-și la început deghizarea lui Siva, a căutat prezența lui Agni, căruia i-a spus: „O, Agni, sunt torturată de dragostea pentru tine. Consideră potrivit să mă curtezi. Și dacă nu îmi vei îndeplini cererea, să știi că mă voi sinucide. Eu sunt Siva, soția lui Angiras. Am venit aici la sfatul soțiilor celorlalți Rishi, care m-au trimis aici după o deliberare îndelungată.”

Agni a răspuns: Cum ai știut că sunt torturat de dragoste și cum au putut să știe asta și celelalte, iubitele soții ale celor șapte Rishi, despre care ai vorbit?

Swaha a răspuns: Tu ești întotdeauna preferatul nostru, dar ne este frică de tine. Acum, după ce ți-au citit gândurile prin semne binecunoscute, te-au trimis în fața lor. Am venit aici pentru a-mi satisface dorința. Grăbește-te, O, Agni, să-ți îndeplinești dorința, cumnatele mele mă așteaptă. Trebuie să mă întorc repede.

Markandeya a continuat: Apoi Agni, plin de bucurie și încântare, s-a căsătorit cu Swaha sub înfățișarea lui Shiva, iar acea doamnă, conviețuind cu el cu bucurie, a ținut în mâini sperma virilă. Apoi s-a gândit că cei care o vor observa în această deghizare în pădure vor arunca o umbră nemeritată asupra comportamentului doamnelor Brahmana în legătură cu Agni. Prin urmare, pentru a preveni acest lucru, ea ar trebui să se deghizeze într-o pasăre și, în această stare, ar trebui să iasă mai ușor din pădure.

Markandeya a continuat: Apoi, luând înfățișarea unei creaturi înaripate, ea a ieșit din pădure și a ajuns la Muntele Alb, înconjurat de tufișuri de *erică* și alte plante și copaci, păzit de șerpi ciudați cu șapte capete, cu privire otrăvitoare, și plin de Rakshasas, Pisachas masculi și femele, spirite teribile și diverse feluri de păsări și animale. Această doamnă excelentă a urcat repede pe un vârf al acelor munți și a aruncat acel semen într-un lac auriu. Apoi, luând succesiv formele soțiilor celor șapte Rishi cu suflet înalt, ea a continuat să se joace cu Agni. Dar, datorită marelui merit ascetic al lui Arundhati și devotamentului ei față de soțul ei (Vasishtha), ea nu a putut să-și ia forma. Și, O, șef al neamului Kuru, doamna Swaha, în prima zi lunară, a aruncat de șase ori în acel lac sperma lui Agni. Și aruncată acolo, a produs un copil de sex masculin înzestrat cu o mare putere. Și din cauza faptului că era considerat de Rishi ca fiind respins, copilul născut din aceasta a ajuns să fie numit Skanda. Copilul avea șase fețe, douăsprezece urechi, tot atâtea ochi, mâini și picioare, un gât și un stomac. El și-a asumat forma pentru prima dată în a doua zi lunară și a crescut până la dimensiunea unui copil mic în a treia zi. Membrele lui Guha s-au dezvoltat în a patra zi. Înconjurat de mase de nori roșii care fulgerau, el strălucea ca soarele care răsare în mijlocul unei mase de nori roșii. Și apucând arcul teribil și imens care fusese folosit de distrugătorul Asura Tripura pentru a-i nimici pe dușmanii zeilor, acea ființă puternică scoase un răget atât de teribil încât cele trei lumi, cu diviziunile lor mobile și imobile, fură cuprinse de uimire. Și auzind acel sunet care părea a fi zgomotul unei mase de nori mari, marii Nagas, Chitra și Airavata, fură zguduiți de frică. Și văzându-i nesiguri, acel băiat strălucitor ca soarele îi ținu cu ambele mâini. Și cu o săgeată în (cealaltă) mână și cu un cocoș mare, roșu și puternic, bine prins în cealaltă, acel fiu al lui Agni, cu brațe lungi, începu să se joace făcând un zgomot teribil. Și ținând o scoică excelentă cu ambele mâini, acea ființă puternică a început să sufle în ea, provocând o mare teroare chiar și celor mai puternice creaturi. Și lovind aerul cu ambele mâini și jucându-se pe vârful dealului, puternicul Mahasena, de o vitejie fără egal, părea că era pe punctul de a devora cele trei lumi și strălucea ca

zeul Soarelui în momentul ascensiunii sale în ceruri. Și acea ființă de vitejie minunată și forță de neegalat, așezată pe vârful acelui deal, privea cu numeroasele sale fețe îndreptate spre diferitele puncte cardinale și, observând diverse lucruri, repeta urletele sale puternice. Și auzind aceste urlete, diverse creaturi s-au prăbușit de frică. Și speriați și tulburați în minte, au căutat protecție. Și toate acele persoane de diferite ranguri care au căutat atunci protecția acelui zeu sunt cunoscute ca puternicii săi adepți brahmani. Și ridicându-se de pe scaunul său, acel zeu puternic a alungat temerile tuturor acelor oameni, apoi, întinzând arcul, a tras săgețile în direcția Muntelui Alb. Și cu acele săgeți, dealul Krauncha, fiul lui Himavat, a fost sfâșiat. Și acesta este motivul pentru care lebedele și vulturii migrează acum către munții Sumeru. Dealul Krauncha, grav rănit, a căzut, scoțând gemete înspăimântătoare. Și văzându-l căzut, și celelalte dealuri au început să țipe. Și acea ființă puternică, de o vitejie fără egal, auzind gemetele celor afectați, nu s-a mișcat deloc, ci, ridicând *buzduganul*, a strigat strigătul său de război. Și acea ființă înaltă a aruncat apoi buzduganul său de mare strălucire și a despicat rapid în două unul dintre vârfurile Muntelui Alb. Și Muntele Alb, fiind astfel străpuns de el, s-a temut foarte tare de el și, desprinzându-se de pământ, a fugit împreună cu ceilalți munți. Și pământul a fost foarte îndurerat și lipsit de podoabele sale din toate părțile. Și în această suferință, s-a dus la Skanda și a strălucit din nou cu toată puterea sa. Și munții s-au închinat și ei lui Skanda și s-au întors și s-au înfipt în pământ. Și toate creaturile au sărbătorit atunci venerarea lui Skanda în a cincea zi a lunii lunare.

SECȚIUNEA CCXXV

Markandeya a continuat: Când s-a născut acea ființă puternică, înaltă și măreață, au avut loc diverse fenomene înfricoșătoare. Natura bărbaților și a femeilor, a căldurii și a frigului și a altor perechi de contrarii s-a inversat. Planetele, punctele cardinale și firmamentele au devenit strălucitoare de lumină, iar pământul a început să se cutremure puternic. Și chiar și Rishii, căutând binele lumii, în timp ce observau toate aceste minuni terifiante din toate părțile, au început cu inima neliniștită să restabilească liniștea în univers. Iar cei care trăiau în pădurea Chitraratha au spus: „Această stare mizerabilă în care ne aflăm a fost provocată de Agni, care a conviețuit cu cele șase soții ale celor șapte Rishi”. Alții, care o văzuseră pe zeiță deghizată în pasăre, au spus: „Acest rău a fost provocat de o pasăre”. Nimeni nu și-a imaginat vreodată că Swaha era autoarea acelui rău. Dar, auzind că copilul (nou-născut) era al ei, s-a dus la Skanda și i-a dezvăluit treptat faptul că era mama lui. Iar cei șapte Rishi, când au auzit că li se născuse un fiu cu puteri mari, au divorțat de cele șase soții, cu excepția adorabilei Arundhati, deoarece toți locuitorii pădurii au protestat că acele șase persoane au contribuit la nașterea copilului. Și Swaha, O, rege, le-a repetat de nenumărate ori celor șapte Rishi: „Asceți, acest copil este al meu, soțiile voastre nu sunt mama lui”.

Marele *Muni* Viswamitra, după încheierea sacrificiilor celor șapte Rishi, l-a urmărit în secret pe zeul focului, în timp ce acesta era torturat de pofta trupească. Prin urmare, el știa tot ce se întâmplase și a fost primul care a cerut protecția lui Mahasena. El i-a oferit rugăciuni divine lui Mahasena și toate cele treisprezece rituri auspicioase legate de copilărie, precum ceremonia nașterii și alte ceremonii, au fost îndeplinite de marele *Muni* în cinstea acelui copil. Și pentru binele lumii, el a promulgat virtuțile lui Skanda cu șase fețe și a îndeplinit ceremonii în cinstea cocoșului, zeiței Sakti și primilor adepți ai lui Skanda. Din acest motiv, el a devenit un mare favorit al tinerilor cerești. Marele *Muni* i-a informat apoi pe cei șapte Rishi despre transformările lui Swaha și le-a spus că soțiile lor erau perfect nevinovate. Dar, deși au fost informați astfel, cei șapte Rishi și-au abandonat soțiile fără condiții.

Markandeya a continuat: Cei cerești, auzind de vitejia lui Skanda, i-au spus lui Vasava: «O, Sakra, ucide-l pe Skanda fără întârziere, căci vitejia lui este insuportabilă. Și dacă nu-l extermini, el va cuceri cele trei lumi împreună cu noi și, învingându-te, va deveni el însuși puternicul stăpân al celor cerești”. Perplex, Sakra le-a răspuns: „Acest copil este înzestrat cu o mare vitejie. El poate distruge singur Creatorul Universului, în luptă, folosindu-și puterea. Prin urmare,

nu îndrăznesc să-l omor.” La aceasta, zeii au răspuns: „Nu ai bărbăție în tine, din moment ce vorbești în acest fel. Lasă marile Mame ale Universului să se îndrepte astăzi către Skanda. Ele pot stăpâni după bunul plac orice grad de energie. Lasă-le să omoare acest copil.” „Așa va fi”, au răspuns mamele. Apoi au plecat. Dar, văzând că el era înzestrat cu o mare putere, s-au descurajat și, considerându-l invincibil, i-au cerut protecția și i-au spus: „Tu, ființă puternică, fii fiul nostru (adoptiv). Suntem plini de afecțiune pentru tine și dorim să te alăptăm. Iată, laptele ne curge din sâni!” Auzind aceste cuvinte, puternicul Mahasena a dorit să sugă la sânii lor și le-a primit cu respectul cuvenit și a acceptat cererea lor. Și cea mai puternică dintre creaturile puternice l-a văzut atunci pe tatăl său, Agni, venind spre el. Și acel zeu, care este făcătorul tuturor lucrurilor bune, a fost onorat cuvenit de fiul său și, în compania Mamelor, a rămas acolo, lângă Mahasena, pentru a-l îngriji. Iar acea doamnă dintre Mame, care s-a născut din Furie[74], cu un băț în mână, a vegheat asupra lui Skanda ca o mamă care își păzește propriul copil, iar acea fiică irascibilă a Mării, de culoare roșie, care trăia din sânge, l-a îmbrățișat pe Mahasena la sânul ei și l-a alăptat ca o mamă. Iar Agni s-a transformat într-un negustor cu gură de capră și, urmat de numeroși copii, a început să-și răsfețe copilul cu jucării în locuința sa din munte.

SECȚIUNEA CCXXVI

Markandeya a continuat: Planetele cu sateliții lor, Rishii și Mamele, Agni și numeroși alți curteni strălucitori și mulți alți locuitori ai cerului cu înfățișare teribilă, îl așteptau pe Mahasena împreună cu Mamele. Iar ilustrul suveran al zeilor, dornic de victorie, dar considerând că succesul era îndoielnic, s-a urcat pe elefantul său Airavata și, însoțit de ceilalți zei, a înaintat spre Skanda. Acea ființă puternică, urmată de toți cei cerești, era înarmată cu fulgerul său. Și cu scopul de a-l ucide pe Mahasena, el a mărșăluit cu o armată celestă teribilă, de o mare splendoare, care scotea strigăte de război ascuțite și era înzestrată cu diferite tipuri de stindarde, cu războinici îmbrăcați în diverse armuri și înarmați cu numeroase arcuri și călare pe diverse animale. Când Mahasena l-a văzut pe Sakra, îmbrăcat în cele mai bune haine ale sale, înaintând cu hotărârea de a-l ucide, el (la rândul său) a înaintat pentru a-l întâlni pe acel șef al celor cerești. O, Partha, puternicul Vasava, stăpânul celor cerești, a strigat atunci cu voce tare, pentru a-și încuraja războinicii, și a mărșăluit rapid cu intenția de a-l ucide pe fiul lui Agni, lăudat de Tridasas[75] și de marii Rishi, ajungând în cele din urmă la lăcașul lui Kartikeya. Apoi a strigat împreună cu ceilalți zei, iar Guha, ca răspuns la acest strigăt, a scos un strigăt de război înfricoșător, asemănător cu vuietul mării. Auzind acel zgomot, armata cerească s-a comportat ca o mare agitată, rămânând uimită și nemișcată pe loc. Iar fiul lui Pavaka (zeul Focului), văzând că zeii se apropiau de el cu intenția de a-l ucide, s-a umplut de mânie și a scos din gură flăcări înalte. Și aceste flăcări au distrus forțele celeste care se luptau pe pământ. Capetele, trupurile, brațele și animalele pe care le călăreau au fost toate arse în acea conflagrație și au apărut brusc ca niște stele deplasate din sferele lor proprii. Astfel afectat, zeul a renunțat la orice loialitate față de fulger și a căutat protecția fiului lui Pavaka; și astfel pacea a fost din nou asigurată. Când a fost astfel părăsit de zei, Sakra a aruncat fulgerul său asupra lui Skanda. Acesta l-a străpuns pe partea dreaptă și, O, mare rege, a trecut prin trupul acelei ființe înalte. Și din trupul lui Skanda, lovit de fulger, s-a ridicat o altă ființă — un tânăr cu o bâtă în mână și împodobit cu o amuletă celestă. Și pentru că s-a născut din străpungerea fulgerului, a fost numit Visakha. Iar Indra, când a văzut că a apărut o altă persoană care arăta ca fiorosul zeu al focului distrugător, s-a speriat și a cerut protecția lui Skanda, cu palmele împreunate (în semn de respect). Iar acea ființă excelentă, Skanda, i-a poruncit să renunțe la orice teamă, cu brațul său. Zeii au fost atunci cuprinși de bucurie și și-au ridicat și ei mâinile.

74 Furia personificată este o zeitate.

75 Un alt nume al zeilor, numiți astfel deoarece au doar trei etape ale vieții – adică, copilărie, adolescență și tinerețe – și sunt scutiți de a patra – bătrânețea.

SECȚIUNEA CCXXVII

Markandeya a continuat: Acum ascultați povestea acelor teribili și ciudați adepți ai lui Skanda. Când Skanda a fost lovit de fulger, au apărut o serie de copii de sex masculin — acele creaturi terifiante care răpesc (fură) copii mici, fie că sunt născuți, fie că sunt încă în pântec, și i s-au născut și o serie de fete foarte puternice. Acei copii l-au adoptat pe Visakha ca tată. Adorabilul și îndemânaticul Bhadrasakha, cu fața ca a unei capre, era în acel moment (al bătăliei) înconjurat de toți fiii și fiicele sale, pe care îi păzea cu grijă în prezența marilor mame. Din acest motiv, locuitorii acestei lumi îl numesc pe Skanda tatăl Kumaras (copilașilor). Cei care doresc să aibă fii se închină în locurile lor puternicului Rudra sub forma zeului Focului și lui Uma sub forma Swaha. Și astfel sunt binecuvântați cu fii. Fiicele zânelor Tapa, născute de zeul focului, s-au dus la Skanda, care le-a întrebat: „Cu ce vă pot ajuta?”. Fetele i-au răspuns: „Fă-ne această favoare: prin binecuvântarea ta, să devenim mame bune și respectate în întreaga lume!”. El le-a răspuns: „Așa să fie”. Și acea ființă cu mintea deschisă a repetat de mai multe ori: „Veți fi împărțite în Siva și Asiva”.[76] Și mamele au plecat, după ce au stabilit mai întâi filiația lui Skanda, Kaki, Halima, Malini, Vrinhila, Arya, Palala și Vaimitra, acestea fiind cele șapte mame ale lui Sisu. Ele aveau un fiu puternic, cu ochi roșii, teribil și foarte turbulent, numit Sisu, născut prin binecuvântarea lui Skanda. El era cunoscut ca al optulea erou, născut din mamele lui Skanda. Dar el este cunoscut și ca al nouălea, când este inclusă ființa cu fața de capră. Știți că a șasea față a lui Skanda era ca cea a unei capre. Acea față, O, rege, este situată în mijlocul celor șase și este privită constant de mamă. Capul cu care Bhadrasakha a creat energia divină este considerat a fi cel mai bun dintre toate capetele sale. O, stăpân al oamenilor, aceste evenimente virtuoase și minunate s-au petrecut în a cincea zi a jumătății luminoase a lunii lunare, iar în a șasea zi, o bătălie foarte aprigă și teribilă a avut loc în acel loc.

SECȚIUNEA CCXXVIII

Markandeya a continuat: Skanda era împodobit cu o amuletă și o coroană de aur, purta o creastă și o coroană de aur; ochii lui erau de culoarea aurului și avea dinți ascuțiți; era îmbrăcat într-o haină roșie și arăta foarte chipeș; avea o înfățișare plăcută, era înzestrat cu toate caracteristicile bune și era preferatul celor trei lumi. El acorda binecuvântări (celor care le cereau) și era curajos, tânăr și împodobit cu cercei strălucitori. În timp ce se odihnea, zeița norocului, arătând ca un lotus și luând o formă umană, i-a jurat credință. Când a devenit astfel stăpân pe noroc, acea creatură faimoasă și delicată apărea tuturor ca luna plină. Și brahmanii cu suflet înalt au venerat acea ființă puternică, iar Maharshis (marii rishi) i-au spus atunci lui Skanda: „O, tu, născut din ouăle de aur, fie ca tu să ai prosperitate și să devii un instrument al binelui pentru univers! O, cel mai bun dintre zei, deși te-ai născut cu doar șase nopți (zile) în urmă, întreaga lume ți-a jurat credință (în acest scurt timp), iar tu le-ai alinat temerile. De aceea, fii tu Indra (stăpânul) celor trei lumi și îndepărtează cauza temerilor lor.” **Skanda a răspuns**: „Voi, domnilor cu mare bogăție ascetică, (spuneți-mi) ce face Indra cu toate cele trei lumi și cum acel suveran al celeștilor protejează neîncetat oștirile zeilor.” **Rishi au răspuns**: „Indra este cel care dăruiește putere, tărie, copii și fericire tuturor creaturilor și, când este împăcat, acel Domn al cerului le dăruiește tuturor obiectele dorințelor lor. El îi distruge pe cei răi și îndeplinește dorințele celor drepți; și acel Distrugător al lui Vala le atribuie tuturor creaturilor diversele lor îndatoriri. El oficiază pentru soare și lună în locuri unde nu există soare sau lună; chiar și atunci când ocazia o cere, el acționează (servește scopurilor) focului, aerului, pământului și apei. Acestea sunt îndatoririle lui Indra; capacitățile sale sunt imense. Și tu ești puternic; de aceea, mare erou, devino Indra al nostru.”

Sakra a spus: O, ființă puternică, fă-ne fericiți, devenind stăpânul nostru. Ființă excelentă, ești demn de această onoare; de aceea te vom unge chiar astăzi.

Skanda a răspuns: Continuă să stăpânești cele trei lumi cu stăpânire de sine și cu inima

76 Adică, spirite bune și rele.

îndreptată spre cucerire. Eu voi rămâne umilul tău servitor. Nu râvnesc suveranitatea ta.

Sakra a răspuns: Vitejia ta este de neegalat, O, eroule, învinge-i, aşadar, pe duşmanii zeilor. Oamenii au fost uimiţi de vitejia ta. Mai ales că eu am fost lipsit de vitejia mea şi învins de tine, acum, dacă aş acţiona ca Indra, nu aş mai inspira respectul tuturor creaturilor, iar ele s-ar ocupa să provoace disensiuni între noi; şi atunci, stăpâne, ele ar deveni partizane ale unuia sau ale celuilalt dintre noi. Şi când s-ar forma două facţiuni distincte, războiul, ca şi înainte, ar fi rezultatul acelei defecţiuni. Şi în acel război, tu m-ai învinge fără îndoială fără dificultate şi ai deveni stăpânul tuturor lumilor.

Skanda a răspuns: Tu, O, Sakra, eşti suveranul meu, precum şi al celor trei lumi; fie ca tu să ai prosperitate! Spune-mi dacă pot să ascult vreuna dintre poruncile tale.

Indra a răspuns: La porunca ta, O fiinţă puternică, voi continua să acţionez ca Indra. Şi dacă ai spus asta în mod deliberat şi sincer, atunci ascultă-mă cum poţi să-ţi satisfaci dorinţa de a mă servi. Tu, o fiinţă puternică, preia conducerea forţelor celeste în consecinţă.

Skanda a răspuns: Să mă ungi ca lider, pentru distrugerea Danavilor, pentru binele celor cereşti şi pentru bunăstarea vacilor şi a Brahmanilor.

Markandeya a continuat: Astfel, uns de Indra şi de toţi ceilalţi zei şi onorat de Maharshi, el arăta măreţ în acel moment. Umbrela de aur[77] pe care o ţinea (deasupra capului său) arăta ca o aură de foc aprins. Acel zeu faimos, Cuceritorul Tripura, i-a pus personal în jurul gâtului coroana celestă de aur, fabricată de Viswakarma. Şi, O, mare om şi cuceritor al duşmanilor tăi, acel zeu venerabil cu emblema taurului, fusese acolo anterior împreună cu Parvati. El l-a onorat cu inima plină de bucurie. Zeul Focului este numit Rudra de către Brahmani, şi din acest motiv Skanda este numit fiul lui Rudra. Muntele Alb s-a format din descărcările de spermă virilă ale lui Rudra, iar plăcerile senzuale ale Zeului Focului cu Krittikas au avut loc pe acelaşi Munte Alb. Şi deoarece Rudra a fost văzut de toţi locuitorii cerului cum îl onora pe excelentul Guha (Skanda), el a fost considerat din acest motiv fiul lui Rudra. Acest copil a luat naştere prin acţiunea lui Rudra care a intrat în constituţia zeului Focului şi, din acest motiv, Skanda a ajuns să fie cunoscut ca fiul lui Rudra. Şi, O, Bharata, întrucât Rudra, zeul Focului, Swaha şi cele şase soţii (ale celor şapte Rishi) au contribuit la naşterea marelui zeu Skanda, acesta a fost considerat fiul lui Rudra.

Fiul zeului Focului era îmbrăcat într-o pereche de haine roşii curate şi arăta măreţ şi strălucitor ca Soarele care răsare din spatele unui nor roşu. Cocoşul roşu pe care i-l dăruise zeul Focului era stindardul său; când era aşezat pe vârful carului său, arăta ca imaginea focului nimicitor. Şi zeitatea care prezida puterea care conducea la victoria zeului, care era conducătoarea eforturilor tuturor creaturilor şi care constituia gloria, sprijinul şi refugiul lor, a avansat înaintea lui. Şi un farmec misterios a pătruns în constituţia sa, farmecul care îşi manifesta puterile pe câmpul de luptă. Frumuseţea, forţa, pietatea, puterea, măreţia, sinceritatea, corectitudinea, devotamentul faţă de Brahmani, libertatea faţă de iluzii sau perplexitate, protecţia adepţilor, distrugerea duşmanilor şi grija faţă de toate creaturile, acestea, O, stăpân al oamenilor, sunt virtuţile înnăscute ale lui Skanda. Astfel uns de toţi zeii, el părea mulţumit şi satisfăcut; şi îmbrăcat în cel mai bun stil al său, arăta frumos ca luna plină. Incantaţia mult apreciată a imnurilor vedice, muzica formaţiei celeste şi cântecele zeilor şi Gandharvas au răsunat atunci din toate părţile. Şi înconjurat de toate Apsarasele bine îmbrăcate, de mulţi alţi Pisachi veseli şi fericiţi şi de o mulţime de zei, acel fiu al lui Pavaka uns (de zei) se distra în toată măreţia sa. Pentru locuitorii cerului, Mahasena cel uns părea ca Soarele care răsare după dispariţia întunericului. Şi atunci forţele celeste, considerându-l liderul lor, l-au înconjurat din toate părţile cu miile. Această fiinţă adorabilă, urmată de toate creaturile, a preluat comanda şi, lăudată şi onorată de ele, le-a încurajat la rândul său.

77 Unul dintre simbolurile regalităţii în Hindustan.

Cel care a adus o mie de sacrificii s-a gândit atunci la Devasena, pe care o salvase mai înainte. Și considerând că această ființă (Skanda) era fără îndoială destinată să fie soțul acestei doamne de către Brahma însuși, a adus-o acolo și a îmbrăcat-o cu cele mai bune haine. Iar învingătorul lui Vala i-a spus atunci lui Skanda: „O, cel mai important dintre zei, această doamnă era, chiar înainte de nașterea ta, destinată să fie mireasa ta de către Ființa Autoexistentă.[78] De aceea, acceptă-i mâna dreaptă frumoasă ca un lotus, cu invocarea imnurilor (conjugale)". Astfel spus, el s-a căsătorit cu ea în mod corespunzător. Iar Vrihaspati, priceput în imnuri, a îndeplinit rugăciunile și ofrandele necesare. Cea care este numită Shashthi, Lakshmi, Asa, Sukhaprada, Sinivali, Kuhu, Saivritti și Aparajita, este cunoscută printre oameni ca Devasena, soția lui Skanda. Când Skanda s-a unit cu Devasena în legăturile indisolubile ale căsătoriei, zeii prosperității, în întruchiparea ei personală, au început să-l slujească cu sârguință. Deoarece Skanda a atins celebritatea în a cincea zi lunară, acea zi este numită Sripanchami (sau a cincea zi auspicioasă), iar deoarece și-a atins scopul în a șasea zi, acea zi lunară este considerată a fi un moment important.

SECȚIUNEA CCXXIX

Markandeya a continuat: Cele șase doamne, soțiile celor șapte Rishi, când au aflat că norocul îi surâsese lui Mahasena și că acesta fusese numit conducător al forțelor celeste[79], s-au îndreptat spre tabăra lui. Acele doamne virtuoase, cu mari merite religioase, fuseseră renegate de Rishi. Ele nu au pierdut timpul și l-au vizitat pe conducătorul forțelor celeste, adresându-i-se astfel: „Noi, O, fiule, am fost alungate de soții noștri divini, fără niciun motiv. Unii oameni au răspândit zvonul că noi te-am născut. Crezând în adevărul acestei povești, ei s-au indignat foarte tare și ne-au alungat din locurile noastre sacre. Acum se cuvine să ne salvezi de această infamie. Dorim să te adoptăm ca fiu al nostru, astfel încât, O, ființă puternică, să ne fie asigurată fericirea eternă prin această favoare. Răsplătește astfel obligația pe care o ai față de noi."

Skanda a răspuns: O, doamne cu caracter ireproșabil, deveniți astfel mamele mele. Eu sunt fiul vostru și voi veți obține toate obiectele dorinței voastre.

Markandeya a continuat: Apoi, Sakra, după ce și-a exprimat dorința de a-i spune ceva lui Skanda, acesta din urmă l-a întrebat: „Ce este?" Fiind îndemnat de Skanda să vorbească, Vasava a spus: „Doamna Abhijit, sora mai mică a lui Rohini, geloasă pe senioritatea ei, s-a retras în pădure pentru a practica austerități. Și nu știu cum să găsesc un înlocuitor pentru steaua căzută. Fie ca norocul să te însoțească, consultă-te cu Brahma (în scopul de a umple locul) acestui mare asterism. Dhanishtha și alte asterisme au fost create de Brahma, iar Rohini servea acestui scop; și, în consecință, numărul lor era complet. Și, în conformitate cu sfatul lui Sakra, Krittika a primit un loc în ceruri, iar steaua prezidată de Agni strălucește ca și cum ar avea șapte capete. Vinata i-a spus și lui Skanda: „Tu ești ca un fiu pentru mine și ai dreptul să-mi oferi prăjiturile funerare (la înmormântarea mea). Doresc, fiule, să trăiesc mereu alături de tine".

Skanda a răspuns: Așa să fie, toată cinstea ție! Ghidează-mă cu dragostea unei mame și, onorată de nora ta, vei trăi mereu alături de mine.

Markandeya a continuat: Atunci marile mame i-au spus lui Skanda: «Noi am fost descrise de cei învățați ca fiind mamele tuturor creaturilor. Dar dorim să fim mamele tale, onorează-ne.»

Skanda a răspuns: Voi sunteți toate ca niște mame pentru mine, iar eu sunt fiul vostru. Spuneți-mi ce pot face pentru a vă mulțumi.

---

78 Brahma

79 Devasenapati este originalul. Poate însemna fie *pati* (liderul) *sena* (forțelor) devas, fie *pati* (soțul) Devasenei.

Mamele au răspuns: Doamnele (Brahmi, Maheswari etc.) au fost numite mame ale lumii în vremuri apuse. Dorim, O, mare zeu, ca ele să fie deposedate de această demnitate, iar noi să fim instalate în locul lor şi ca noi, în locul lor, să fim venerate de lume. Acum, redă-ne pe cei din neamul nostru, de care am fost private de către ele din cauza ta.

Skanda a răspuns: Nu veţi recupera ceea ce a fost odată dat, dar vă pot da alţi urmaşi, dacă doriţi. Mamele au răspuns: „Dorim să trăim cu tine şi, luând diferite forme, să putem mânca urmaşii acelor mame şi ai protectorilor lor. Acordă-ne această favoare."

Skanda a spus: Vă pot acorda descendenţi, dar acest subiect pe care tocmai l-aţi abordat este unul foarte dureros. Fie ca voi să prosperaţi! Toată onoarea vouă, doamnelor, acordaţi-le protecţia voastră.

Mamele au răspuns: Îi vom proteja, O, Skanda, aşa cum doreşti. Fie ca tu să prosperi! Dar, O, fiinţă puternică, dorim să trăim mereu cu tine.

Skanda a răspuns: Atâta timp cât copiii din specia umană nu vor ajunge la vârsta de şaisprezece ani, voi îi veţi chinui cu diversele voastre forme, iar eu vă voi conferi un spirit feroce şi inepuizabil. Şi astfel veţi trăi fericite, venerate de toţi.

Markandeya a continuat: Apoi, o fiinţă puternică şi aprigă a ieşit din corpul lui Skanda cu scopul de a devora descendenţii fiinţelor muritoare. El a căzut la pământ, fără cunoştinţă şi flămând. La porunca lui Skanda, acel geniu al răului a luat o formă teribilă. Skandapasmara este numele sub care este cunoscut printre brahmanii buni. Vinata este numită teribila Sakuni graha (spiritul răului). Cea cunoscută de învăţaţi sub numele de Putaña Rakshasi este *graha* numită Putaña; acel Rakshasa feroce şi teribil, cu înfăţişare hidoasă, este numit şi *pisacha*, Sita Putaña. Acel spirit cu înfăţişare feroce este cauza avortului la femei. Aditi este cunoscută şi sub numele de Revati; spiritul ei malefic se numeşte Raivata, iar acel *graha* teribil afectează şi copiii. Diti, mama Daityas (Asuras), este numită şi Muhkamandika, iar acea creatură teribilă este foarte îndrăgostită de carnea copiilor mici. Acei copii şi fete, O Kaurava, despre care se spune că au fost zămisliţi de Skanda, sunt spirite malefice şi distrug fătul în pântece. Ei (Kumaras) sunt cunoscuţi ca fiind soţii acelor doamne, iar copiii sunt răpiţi pe neaşteptate de aceste spirite crude. Şi, O, rege, Surahhi, numită de înţelepţi mama bovinelor, este călărită de spiritul rău Sakuni, care, în compania ei, devorează copiii de pe acest pământ. Şi Sarama, mama câinilor, ucide de asemenea în mod obişnuit fiinţe umane încă din pântec. Ea, care este mama tuturor copacilor, îşi are locuinţa într-un copac *karanja*. Ea acordă binecuvântări, are o înfăţişare blândă şi este întotdeauna binevoitoare faţă de toate creaturile. Cei care doresc să aibă copii se închină în faţa ei, care stă aşezată într-un copac *karanja*. Aceste optsprezece spirite malefice, iubitoare de carne şi vin, şi altele de acelaşi fel, îşi stabilesc invariabil reşedinţa în camera de naştere timp de zece zile. Kadru se introduce într-o formă subtilă în corpul unei femei însărcinate şi acolo provoacă distrugerea fătului, iar mama este obligată să nască un Naga (şarpe). Iar mama Gandharvas ia fătul, şi din acest motiv, concepţia la femeie se dovedeşte a fi avortivă. Mama Apsaras scoate fătul din pântece, şi din acest motiv, astfel de concepţii sunt considerate a fi staţionare de către cei învăţaţi. Se spune că fiica Divinităţii Mării Roşii l-a alăptat pe Skanda — ea este venerată sub numele de Lohitayani pe copacii Kadamva. Arya joacă acelaşi rol printre fiinţele feminine, aşa cum Rudra îl joacă printre cele masculine. Ea este mama tuturor copiilor şi este venerată în mod distinct pentru bunăstarea lor. Cele pe care le-am descris sunt spiritele rele care prezidează destinele copiilor mici şi, până când copiii împlinesc şaisprezece ani, aceste spirite îşi exercită influenţa pentru rău, iar după aceea, pentru bine. Întregul corp de spirite masculine şi feminine pe care l-am descris acum este întotdeauna denumit de oameni spiritele lui Skanda. Ele sunt împăcate cu ofrande arse, abluţiuni, unguente, sacrificii şi alte ofrande, şi în special prin venerarea lui Skanda. Şi, O, rege, când sunt onoraţi şi veneraţi cu respectul cuvenit, ei

le acordă oamenilor tot ce este bun pentru ei, precum și vitejie și viață lungă. Și acum, după ce m-am închinat lui Maheswara, voi descrie natura acelor spirite care influențează destinele oamenilor după ce aceștia împlinesc vârsta de șaisprezece ani.

Omul care vede zei în timp ce doarme sau în stare de veghe înnebunește curând, iar spiritul sub a cărui influență au loc aceste halucinații se numește spiritul celest. Când o persoană își vede strămoșii morți în timp ce stă așezată confortabil sau întinsă în pat, își pierde curând rațiunea, iar spiritul care provoacă această iluzie a percepției senzoriale se numește spiritul ancestral. Omul care arată lipsă de respect față de Siddhași și care este blestemat de aceștia în schimb, înnebunește în curând, iar influența malefică care provoacă acest lucru se numește spiritul Siddha. Iar spiritul sub a cărui influență un om simte mirosuri dulci și devine conștient de diverse gusturi (când nu există substanțe parfumate sau gustoase în jurul lui) și în curând devine chinuit, se numește spiritul Rakshasa. Iar spiritul prin acțiunea căruia muzicienii celești (Gandharvas) își îmbină existența cu constituția unui om și îl înnebunesc în scurt timp, este numit spiritul Gandharva. Iar spiritul rău, sub influența căruia oamenii sunt mereu chinuiți de Pisachas, se numește spiritul Paisacha. Când spiritul Yakshas pătrunde în organismul unui om din întâmplare, acesta își pierde imediat rațiunea, iar un astfel de spirit se numește spiritul Yaksha. Omul care își pierde rațiunea din cauza minții sale demoralizate de vicii, înnebunește în scurt timp, iar boala lui trebuie remediată conform metodelor prescrise în *Sastras*. Oamenii înnebunesc și din cauza perplexității, a fricii, precum și a privirii unor imagini hidoase. Remediul constă în liniștirea minții lor. Există trei clase de spirite, unele sunt vesele, altele sunt lacome, iar altele sunt senzuale. Până când oamenii ating vârsta de șaptezeci de ani, aceste influențe malefice continuă să-i chinuie, iar apoi febra devine singurul spirit malefic care afectează ființele simțitoare. Aceste spirite malefice îi evită întotdeauna pe cei care și-au stăpânit simțurile, care sunt stăpâni pe sine, au obiceiuri curate, se tem de Dumnezeu și sunt liberi de lene și contaminare. Ți-am descris astfel, O, rege, spiritele rele care modelează destinele oamenilor. Tu, care ești devotat lui Maheswara, nu ești niciodată tulburat de ele.

SECȚIUNEA CCXXX

Markandeya a continuat: Când Skanda i-a conferit aceste puteri, Swaha i-a apărut și i-a spus: «Tu ești fiul meu natural, doresc să-mi oferi fericire desăvârșită».

Skanda a răspuns: Ce fel de fericire dorești să te bucuri?.

Swaha a răspuns: O, ființă puternică, eu sunt fiica preferată a lui Daksha, pe nume Swaha; și încă din tinerețe sunt îndrăgostită de Hutasana (zeul Focului); dar acel zeu, fiule, nu-mi înțelege sentimentele. Doresc să trăiesc veșnic cu el (ca soție a lui).

Skanda a răspuns: De astăzi, doamnă, toate ofrandele pe care oamenii cu caracter virtuos, care nu se abat de la calea virtuții, le vor oferi zeilor sau strămoșilor lor cu incantații de imnuri purificatoare ale brahmanilor, vor fi întotdeauna oferite (prin Agni) împreună cu numele Swaha și, astfel, excelentă doamnă, vei trăi întotdeauna asociată cu Agni, zeul focului.

Markandeya a continuat: Astfel abordată și onorată de Skanda, Swaha a fost foarte mulțumită; și asociată cu soțul ei Pavaka (zeul focului), ea l-a onorat în schimb.

Atunci *Brahma*, stăpânul tuturor creaturilor, i-a spus lui Mahasena: „Du-te și vizitează-l pe tatăl tău Mahadeva, cuceritorul Tripura. Rudra, unindu-se cu Agni (zeul Focului) și Uma cu Swaha, s-au combinat pentru a te face invincibil pentru binele tuturor creaturilor. Și sperma lui Rudra, cel cu suflet înalt, aruncată în organul reproducător al lui Uma, a fost aruncată înapoi pe acest deal, și astfel au luat naștere gemenii Mujika și Minjika. O parte din ea a căzut în Marea de Sânge, o altă parte în razele soarelui, o altă parte pe pământ și astfel a fost distribuită în cinci părți. Oamenii

învățați ar trebui să-și amintească că acești adepți ai tăi, variați și cu înfățișare feroce, care se hrănesc cu carnea animalelor, au fost creați din sămânță. „Așa să fie”, spunând astfel, înaltul Mahasena, cu dragoste părintească, și-a onorat tatăl Maheswara.

Markandeya a continuat: Bărbații care doresc să dobândească bogăție ar trebui să venereze cele cinci clase de spirite cu floarea soarelui, iar pentru alinarea bolilor trebuie să le aducă și lor venerare. Gemenii Mujika și Minjika, născuți din Rudra, trebuie respectați întotdeauna de persoanele care doresc binele copiilor mici; iar persoanele care doresc să aibă copii trebuie să venereze întotdeauna spiritele feminine care trăiesc cu carne umană și sunt produse în copaci. Astfel, se spune că toți Pisachas sunt împărțiți în nenumărate clase. Și acum, O, rege, ascultă originea clopotelor și a stindardelor lui Skanda. Se știe că Airavata (elefantul lui Indra) avea două clopote numite Vaijayanti, iar Sakra, care era foarte isteț, le-a adus și i le-a dat personal lui Guha. Visakha a luat unul dintre clopote, iar Skanda pe celălalt. Stindardele lui Kartikeya și Visakha erau de culoare roșie. Puternicul zeu Mahasena era mulțumit de jucăriile care i-au fost dăruite de zei. Înconjurat de o mulțime de zei și *pisachi* și așezat pe Muntele de Aur, arăta splendid în toată măreția prosperității. Și acel munte acoperit cu păduri frumoase arăta, de asemenea, grandios în compania lui, la fel cum dealul Mandara, plin de peșteri excelente, strălucește în razele soarelui. Muntele Alb era împodobit cu întinderi întregi de păduri acoperite cu flori Santanaka înflorite și cu păduri de copaci Karavira, Parijata, Jana și Asoke, precum și cu întinderi sălbatice acoperite cu copaci Kadamva; și era plin de turme de cerbi cerești și stoluri de păsări celeste. Și zgomotul norilor, care serveau drept instrumente muzicale, suna ca murmurul unei mări agitate, iar Gandharvas și Apsaras celeste au început să danseze. Și s-a ridicat un mare sunet de bucurie din veselia tuturor creaturilor. Astfel, întreaga lume, împreună cu Indra însuși, părea să fi fost transferată pe Muntele Alb. Și toți oamenii au început să-l observe pe Skanda cu satisfacție în priviri și nu s-au simțit deloc obosiți să facă acest lucru.

Markandeya a continuat: Când acel adorabil fiu al Zeului Focului a fost uns conducător al armatei celeste, acel mare și fericit domn, Hara (Mahadeva), călărind împreună cu Parvati într-un car strălucitor ca soarele, s-a îndreptat către un loc numit Bhadravata. Excelentul său car era tras de o mie de lei și condus de Kala. Au trecut prin spațiul gol și păreau că sunt pe cale să devoreze cerul; și, semănând teroare în inimile tuturor creaturilor din diviziunile mobile ale lumilor, acele fiare cu coamă zburau prin aer, scoțând urlete înfricoșătoare. Iar acel stăpân al tuturor animalelor (Mahadeva), așezat în acel car cu Uma, arăta ca soarele cu flăcări de fulgere care luminau masele de nori înconjurate de arcul lui Indra (curcubeul). El era precedat de adorabilul Domn al bogăților, călare pe spatele ființelor umane, cu însoțitorul său Guhyakas călărind în frumosul său car Pushpaka. Și Sakra, călare pe elefantul său Airavata și însoțit de alți zei, închidea coloana lui Mahadeva, cel care acordă binecuvântări, mărșăluind astfel în fruntea armatei celeste. Și marele Yaksha Amogha, împreună cu însoțitorii săi - Jambhaka Yakshas și alți Rakshasas împodobiți cu ghirlande de flori - au obținut un loc în aripa dreaptă a armatei sale; și mulți zei cu puteri de luptă minunate, însoțiți de Vasus și Rudras, au mărșăluit și ei cu divizia dreaptă a armatei sale. Și teribilul Yama, însoțit de Moarte, mărșăluia alături de el (urmat de sute de boli teribile); iar în spatele lui era purtat teribilul trident ascuțit și frumos decorat al lui Shiva, numit *Vijaya*. Și Varuna, adorabilul stăpân al apelor, cu teribilul său Pasa[80], înconjurat de numeroase animale acvatice, mărșăluia încet cu tridentul. Și tridentul *Vijaya* era urmat de Pattisa[81] al lui Rudra, păzit de buzdugane, bile, bâte și alte arme excelente. Și Pattisa, O, rege, era urmat de umbrela strălucitoare a lui Rudra și de Kamandalu servit de Maharshis; și pe el înainta însoțit de Bhrigu, Angiras și alții. Și în spatele tuturor acestora mergea Rudra în carul său alb, liniștind zeii cu demonstrația puterilor sale. Și râuri și lacuri și mări, Apsaras, Rishis, Celestials, Gandharvas și șerpi, stele, planete și copiii zeilor, precum și multe femei, îl urmau în alaiul său. Aceste doamne frumoase mergeau împrăștiind flori peste tot; iar norii mărșăluiau, după ce i-au adus omagiu zeului (Mahadeva) înarmat cu arcul

80 Un fel de proiectil.
81 Un alt tip de armă.

Pinaka. Unii dintre ei ţineau o umbrelă albă deasupra capului său, iar Agni (zeul Focului) şi Vayu (zeul vânturilor) se ocupau cu două evantaie păroase (embleme ale regalităţii). Şi, O, rege, el era urmat de gloriosul Indra, însoţit de Rajarshis, care cântau laudele zeului cu emblema taurului. Şi Gauri, Vidya, Gandhari, Kesini şi doamna numită Mitra, însoţită de Savitri, toate mergeau în cortegiul lui Parvati, la fel ca şi toate Vidyas (zeităţile care prezidau toate ramurile cunoaşterii) create de cei învăţaţi. Spiritul Rakshasa, care transmite diferitelor batalioane ordinele care sunt ascultate implicit de Indra şi de alţi zei, a înaintat în faţa armatei ca purtător de steag. Şi cel mai important dintre Rakshasas, numit Pingala, prietenul lui Rudra, care este mereu ocupat în locurile unde se ard cadavrele şi care este agreabil tuturor oamenilor, a mărşăluit cu ei vesel, uneori mergând în faţa armatei, alteori rămânând în urmă, mişcările sale fiind incerte. Acţiunile virtuoase sunt ofrandele cu care zeul Rudra este venerat de muritori. Cel care este numit şi Siva, zeul atotputernic, înarmat cu arcul *Pinaka*, este Maheswara. El este venerat în diverse forme.

Fiul lui Krittika, conducătorul armatei cereşti, respectuos faţă de Brahmanas, înconjurat de forţele cereşti, l-a urmat şi el pe acel stăpân al zeilor. Apoi Mahadeva i-a spus lui Mahasena aceste cuvinte grele: „Condu cu atenţie al şaptelea corp al armatei forţelor cereşti”.

Skanda a răspuns: „Foarte bine, stăpâne! Voi comanda al şaptelea corp al armatei. Acum spune-mi repede dacă mai este ceva de făcut”.

Rudra a spus: „Mă vei găsi întotdeauna pe câmpul de luptă. Privind în sus spre mine şi fiind devotat mie, vei obţine o mare bunăstare”.

Markandeya a continuat: „Cu aceste cuvinte, Maheswara l-a îmbrăţişat şi apoi l-a lăsat să plece. Şi, O, mare rege, după plecarea lui Skanda, s-au produs diverse minuni care au tulburat echilibrul zeilor”.

Firmamentul cu stelele era în flăcări, iar întregul univers se afla într-o stare de confuzie totală. Pământul se cutremura şi scotea un zgomot surd, iar întunericul acoperea întreaga lume. Observând această teribilă catastrofă, Sankara, împreună cu estimabila Uma şi cu celeştii, alături de marii Maharshi, erau foarte agitaţi. Şi când au căzut în această stare de confuzie, a apărut în faţa lor o oaste feroce şi puternică, înarmată cu diverse arme şi arătând ca o masă de nori şi stânci. Acele fiinţe teribile şi nenumărate, vorbind limbi diferite, şi-au îndreptat mişcările spre locul unde se aflau Sankara şi celeştii. Au aruncat în rândurile armatei celeste săgeţi în toate direcţiile, mase de stânci, buzdugane, *sataghnis*, *prasas* şi *parighas*. Armata celestă a fost aruncată într-o stare de confuzie de o ploaie de arme teribile, iar rândurile lor au început să se clatine. Danava au provocat un mare haos, ucigând soldaţii, caii, elefanţii, carele şi armele lor. Trupele celeste păreau atunci că sunt pe punctul de a întoarce spatele inamicului. Mulţi dintre ei au căzut, ucişi de Asura, ca nişte copaci mari într-o pădure arsă de un incendiu. Locuitorii cerului au căzut cu capetele separate de trupuri şi, neavând pe nimeni care să-i conducă în acea bătălie înfricoşătoare, au fost măcelăriţi de inamic. Atunci zeul Purandara (Indra), ucigaşul lui Vala, observând că erau nesiguri şi presaţi de Asuri, a încercat să-i încurajeze cu aceste cuvinte: „Nu vă temeţi, eroi, succesul să vă însoţească eforturile! Luaţi-vă cu toţii armele şi hotărâţi-vă să acţionaţi cu bărbăţie, şi nu veţi mai avea parte de nenorociri şi îi veţi învinge pe acei Danava răi şi înfricoşători. Fie ca să aveţi succes! Luptaţi-vă cu mine împotriva *Danava*.”

Locuitorii cerului au fost liniştiţi auzind aceste cuvinte ale lui Sakra şi, sub conducerea lui, s-au repezit din nou asupra Danavilor. Apoi, cele treizeci şi trei de milioane de zei şi toţi puternicii Manilas şi Sadhyas, împreună cu Vasus, s-au întors la luptă. Şi săgeţile pe care le-au tras cu furie asupra inamicului au scos o mare cantitate de sânge din trupurile Daityas şi ale cailor şi elefanţilor lor. Şi acele săgeţi ascuţite care le-au străpuns trupurile au căzut pe pământ, arătând ca nişte şerpi care cad de pe versanţii unui deal. Şi, O, rege, Daityas străpunşi de acele săgeţi au căzut repede în

toate părțile, arătând ca niște mase de nori desprinse. Atunci oastea Danava, cuprinsă de panică la vederea atacului celor cerești pe câmpul de luptă, a ezitat în fața acelei ploi de arme diverse. Atunci toți zeii și-au dat frâu liber bucuriei, cu armele pregătite să lovească; și trupele cerești au început să cânte diverse melodii. Astfel a avut loc acea întâlnire, atât de înfricoșătoare pentru ambele părți: căci tot câmpul de luptă era acoperit de sânge și presărat cu cadavrele zeilor și ale Asurilor. Dar zeii au fost în curând învinși cu toții, iar teribilii Danava au făcut din nou ravagii în armata celestă. Atunci Asura au început să bată tobe și să sune din trompete ascuțite, iar șefii Danava au strigat teribilul lor strigăt de război.

Atunci, un puternic Danava, luând în mâini o masă uriașă de stâncă, ieși din acea teribilă armată Daitya. Arăta ca soarele care răsare din spatele unui nor întunecat. Și, O, rege, celeștii, văzând că era pe cale să arunce acea masă de stâncă asupra lor, au fugit în dezordine. Dar au fost urmăriți de Mahisha, care a aruncat acel deal asupra lor. Și, O, stăpân al lumii, prin căderea acelei bucăți de stâncă, zece mii de războinici din armata celestă au fost zdrobiți la pământ și și-au dat ultima suflare. Și această faptă a lui Mahisha a semănat teroarea în inimile zeilor, iar împreună cu însoțitorii săi Danavas s-a năpustit asupra lor ca un leu care atacă o turmă de cerbi. Și când Indra și ceilalți cerești au observat că Mahisha avansa spre ei, au fugit, lăsând în urmă armele și steagurile. Mahisha s-a înfuriat foarte tare din cauza asta și a avansat repede spre carul lui Rudra; ajungând aproape, a apucat cu mâinile stâlpul acestuia. Când Mahisha, într-un acces de furie, a apucat astfel carul lui Rudra, tot Pământul a început să geamă, iar marii Rishi și-au pierdut cunoștința. Iar Daityas, de proporții uriașe, arătând ca niște nori întunecați, erau zgomotoși de bucurie, crezând că victoria le era asigurată. Și deși acel zeu adorabil (Rudra) se afla în acea situație dificilă, totuși nu a considerat că merită să-l ucidă pe Mahisha în luptă; și-a amintit că Skanda îi va da lovitura de grație acelui Asura răuvoitor. Iar aprigul Mahisha, contemplând cu satisfacție premiul (carul lui Rudra) pe care îl câștigase, a strigat strigătul de război, spre marea îngrijorare a zeilor și bucuria Daityas. Și când zeii se aflau în acea situație îngrozitoare, puternicul Mahasena, arzând de furie și arătând măreț ca Soarele, a venit în ajutorul lor. Și acea ființă maiestuoasă era îmbrăcată în roșu aprins și împodobită cu o coroană de flori roșii. Și îmbrăcat în armură de aur, el călărea într-un car de culoarea aurului, strălucitor ca Soarele și tras de cai castanii. Și la vederea lui, armata daityas a fost brusc descurajată pe câmpul de luptă. Și, O, mare rege, puternicul Mahasena a lansat o Sakti strălucitoare pentru a-l distruge pe Mahisha. Acea rachetă i-a tăiat capul lui Mahisha, care a căzut la pământ și a murit. Și capul său, masiv ca un deal, căzând la pământ, a blocat intrarea în țara Kurusului de Nord, întinzându-se pe o lungime de șaisprezece *Yojanas*, deși în prezent oamenii din acea țară trec cu ușurință pe lângă acea poartă.

Atât zeii, cât și Danava au observat că Skanda arunca *sakti*-ul său în repetate rânduri pe câmpul de luptă și că acesta se întorcea în mâinile sale, după ce ucidea mii de soldați inamici. Teribilii Danava au căzut în număr mare sub săgețile înțelepților Mahasena. Apoi, panica i-a cuprins, iar adepții lui Skanda au început să-i ucidă și să-i mănânce cu miile și să le bea sângele. Și i-au exterminat cu bucurie pe Danava în scurt timp, la fel cum soarele distruge întunericul, sau focul distruge pădurea, sau vântul alungă norii. Și în acest fel, faimosul Skanda și-a învins toți dușmanii. Zeii au venit să-l felicite, iar el, la rândul său, i-a adus omagiu lui Maheswara. Și acel fiu al lui Krittika arăta măreț ca soarele în toată gloria strălucirii sale. Și când inamicul a fost complet învins de Skanda și când Maheswara a părăsit câmpul de luptă, Purandara l-a îmbrățișat pe Mahasena și i-a spus: „Acest Mahisha, care a fost făcut invincibil prin favoarea lui *Brahma*, a fost ucis de tine. O, cel mai bun dintre războinici, zeii erau ca iarba pentru el. O, erou cu membre puternice, ai îndepărtat un spin al celor celești. Tu ai ucis în luptă sute de Danavi, egali în vitejie cu Mahisha, care ne erau ostili și care ne hărțuiau înainte. Și urmașii tăi i-au devorat cu sutele. Tu ești, O, ființă puternică, invincibil în luptă ca stăpânul lui Uma; și această victorie va fi sărbătorită ca prima ta realizare, iar faima ta va fi nemuritoare în cele trei lumi. Și, O, zeu cu brațe puternice, toți zeii îți vor jura credință.” După ce i-a vorbit astfel lui Mahasena, soțul lui Sachi a părăsit locul însoțit de zei și cu permisiunea adorabilului zeu cu trei ochi (Shiva). Și Rudra s-a întors la Bhadravata, iar zeii

s-au întors şi ei la locuinţele lor. Şi Rudra a vorbit, adresându-se zeilor: „Trebuie să-i juraţi credinţă lui Skanda, aşa cum mi-o juraţi mie.” Şi acel fiu al zeului Focului, după ce i-a ucis pe Danavi, a cucerit cele trei lumi într-o singură zi şi a fost venerat de marii Rishi. Brahmanul care citeşte cu atenţie această poveste a naşterii lui Skanda, va dobândi o mare prosperitate în această lume şi compania lui Skanda în viaţa de apoi.

Yudhishthira a spus: O, bun şi adorabil Brahman, doresc să cunosc diferitele nume ale acelei fiinţe înalte, prin care este celebrat în cele trei lumi.

Vaisampayana a continuat: Astfel abordat de Pandava în acea adunare de Rishi, venerabilul Markandeya, cu mari merite ascetice, a răspuns: „Agneya (Fiul lui Agni), Skanda (Cel respins), Diptakirti (Cel cu faimă strălucitoare), Anamaya (Cel mereu sănătos), Mayuraketu (Cel cu steagul păunului), Dharmatman (Cel cu suflet virtuos), Bhutesa (Stăpânul tuturor creaturilor), Mahishardana (Ucigaşul lui Mahisha), Kamajit (Cel care subjugă dorinţele), Kamada (Cel care îndeplineşte dorinţele), Kanta (Cel chipeş), Satyavak (Cel sincer în vorbire), Bhuvaneswara (Stăpânul universului), Sisu (Copilul), Sighra (Cel rapid), Suchi (Cel pur), Chanda (Cel aprins), Diptavarna (Cel cu tenul strălucitor), Subhanana (Cel cu chipul frumos), Amogha (Cel incapabil de a fi zăpăcit), Anagha (Cel fără păcat), Rudra (Cel teribil), Priya (Preferatul), Chandranana (Cu chipul ca luna), Dipta-sasti (Cel care mânuieşte lancea înflăcărată), Prasantatman (Cu sufletul liniştit), Bhadrakrit (Cel care face bine), Kutamahana (Camera chiar şi a celor răi), Shashthipriya (Adevăratul preferat al lui Shashthi), Pavitra (Cel sfânt), Matrivatsala (Cel care îşi venerează mama), Kanya-bhartri (Protectorul fecioarelor), Vibhakta (Răspândit peste univers), Swaheya (Fiul lui Swaha), Revatisuta (Copilul lui Revati), Prabhu (Domnul), Neta (Liderul), Visakha (Crescut de Visakha), Naigameya (Născut din Veda), Suduschara (Greu de împăcat), Suvrata (Cu jurăminte excelente), Lalita (Cel frumos), Valakridanaka-priya (Iubitor de jucării), Khacharin (Pădurarul cerurilor), Brahmacharin (Cel cast), Sura (cel curajos), Saravanodbhava (născut într-o pădure de tufăriş), Viswamitra priya (preferatul lui Viswamitra), Devasena-priya (iubitul lui Devasena), Vasudeva-priya (iubitul lui Vasudeva) şi Priya-krit (cel care face lucruri plăcute) — acestea sunt numele divine ale lui Kartikeya. Oricine le repetă, va obţine fără îndoială faimă, bogăţie şi mântuire.

Markandeya a continuat: O, viteaz descendent al neamului Kuru, acum voi ruga cu devotament pe acel *Guha* de neegalat, puternic, cu şase feţe şi viteaz, care este venerat de zei şi Rishi, enumerându-i celelalte titluri de distincţie: ascultă-le: Tu eşti devotat lui Brahma, născut din Brahma şi versat în misterele lui Brahma. Tu eşti numit Brahmasaya şi eşti primul dintre cei care sunt posedaţi de Brahma. Tu eşti îndrăgostit de Brahma, eşti auster ca Brahmanii şi eşti versat în marele mister al lui Brahma şi liderul Brahmanilor. Tu eşti Swaha, tu eşti Swadha şi tu eşti cel mai sfânt dintre sfinţi, invocat în imnuri şi celebrat ca focul cu şase flăcări. Tu eşti anul, tu eşti cele şase anotimpuri, tu eşti lunile, jumătăţile de lună (lunare), declinaţiile (solare) şi punctele cardinale ale spaţiului. Tu ai ochi de lotus. Tu ai un chip ca de crin. Tu ai o mie de chipuri şi o mie de braţe. Tu eşti stăpânul universului, tu eşti marea Jertfă şi tu eşti spiritul animator al tuturor zeilor şi al Asurilor. Tu eşti marele conducător al armatelor. Tu eşti Prachanda (furios), tu eşti Domnul şi tu eşti marele stăpân şi cuceritorul duşmanilor tăi. Tu eşti Sahasrabhu (multiform), Sahasratusti (de o mie de ori mulţumit), Sahasrabhuk (devoratorul de toate) şi Sahasrapad (cu o mie de picioare), şi tu eşti însăşi pământul. Tu ai forme infinite, mii de capete şi o mare putere. Conform propriilor tale înclinaţii, ai apărut ca fiu al lui Ganga, Swaha, Mahi sau Krittika. O, zeu cu şase feţe, tu te joci cu cocoşul şi iei diferite forme după voia ta. Tu eşti Daksha. Soma, Maruta, Dharma, Vayu, prinţul munţilor şi Indra, pentru totdeauna. Tu eşti puternic, cel mai etern dintre toate lucrurile eterne şi stăpânul tuturor stăpânilor. Tu eşti progenitorul Adevărului, distrugătorul descendenţilor lui Diti (Asuras) şi marele cuceritor al duşmanilor celor cereşti. Tu eşti personificarea virtuţii şi fiind tu însuţi vast şi minuscul, eşti familiarizat cu punctele cele mai înalte şi cele mai joase ale actelor virtuoase şi cu misterele lui Brahma. O, cel mai important dintre toţi zeii şi stăpânul înalt al

Universului, întreaga creație este acoperită de energia ta! Ți-am adresat rugăciuni în funcție de puterile mele. Te salut pe tine, care ai douăsprezece ochi și multe mâini. Celelalte atribute ale tale depășesc puterea mea de înțelegere!

Brahmanul care citește cu atenție această poveste a nașterii lui Skanda, sau o relatează brahmanilor, sau o aude povestită de oameni regenerați, obține bogăție, viață lungă, faimă, copii, precum și victorie, prosperitate și mulțumire, și compania lui Skanda.

Draupadi-Satyabhama Samvada

SECȚIUNEA CCXXXI

Vaisampayana a spus: După ce acei brahmani și iluștrii fii ai lui Pandu au luat loc, Draupadi și Satyabhama au intrat în schit. Și, cu inimile pline de bucurie, cele două doamne au râs vesel și s-au așezat confortabil. Și, O, rege, acele doamne, care întotdeauna vorbeau dulce una cu alta, după ce s-au întâlnit după mult timp, au început să discute despre diverse subiecte încântătoare care decurgeau din poveștile Kurus și Yadus. Și Satyabhama, soția preferată a lui Krishna și fiica lui Satrajit, cu talia subțire, a întrebat-o apoi pe Draupadi în particular: „Prin ce comportament, O, fiica lui Drupada, reușești să-i conduci pe fiii lui Pandu, acei eroi înzestrați cu forță și frumusețe și asemănători cu Lokapalas înșiși? Frumoasă doamnă, cum se face că ei îți sunt atât de ascultători și nu se supără niciodată pe tine? Fără îndoială, fiii lui Pandu, O, tu, cu trăsături încântătoare, îți sunt mereu supuși și atenți să-ți îndeplinească dorințele! Spune-mi, doamnă, care este motivul pentru aceasta. Este vorba despre practica jurămintelor, ascetismul, incantațiile sau medicamentele luate în timpul băii (în sezon), eficacitatea științei, influența aspectului tineresc, recitarea anumitor formule, Homa, colirul și alte medicamente? Spune-mi acum, O, prințesă din Panchala, care este acel lucru binecuvântat și de bun augur prin care, O, Krishna, Krishna îmi va fi mereu ascultător.”

Când celebra Satyabhama, după ce a spus aceasta, a tăcut, fiica castă și binecuvântată a lui Drupada i-a răspuns, zicând: Tu m-ai întrebat, O, Satyabhama, despre practicile femeilor care sunt rele. Cum pot să-ți răspund, O, doamnă, despre cauza urmărită de femeile rele? Nu se cuvine, doamnă, să pui întrebări sau să te îndoiești de mine, după aceasta, căci ești înzestrată cu inteligență și ești soția preferată a lui Krishna. Când soțul află că soția lui este dependentă de vrăji și droguri, din acea clipă începe să se teamă de ea ca de un șarpe ascuns în dormitorul său. Și poate un om tulburat de frică să aibă pace, și cum poate cineva care nu are pace să aibă fericire? Un soț nu poate fi niciodată făcut ascultător de vrăjile soției sale. Auzim de boli dureroase transmise de dușmani. Într-adevăr, cei care doresc să ucidă pe alții trimit otravă sub formă de cadouri obișnuite, astfel încât omul care ia pulberile trimise astfel, prin limbă sau piele, este, fără îndoială, privat rapid de viață. Femeile au provocat uneori hidropizie și lepră, decrepitudine și impotență, idioție, orbire și surzenie la bărbați. Aceste femei răutăcioase, care calcă mereu pe calea păcatului, își rănesc uneori (prin aceste mijloace) soții. Dar soția nu ar trebui să-i facă niciodată nici cea mai mică răutate stăpânului ei. Ascultă acum, O, ilustră doamnă, despre comportamentul pe care îl adopt față de fiii înalți la suflet ai lui Pandu. Lăsând deoparte vanitatea și controlându-mi dorințele și mânia, îi servesc întotdeauna cu devotament pe fiii lui Pandu și pe soțiile lor. Reținându-mi gelozia, cu o profundă devotare în inimă, fără a mă simți umilită de serviciile pe care le prestez, îi servesc pe soții mei. Temându-mă mereu să rostesc ceea ce este rău sau fals, sau să privesc, să stau sau să merg în mod necorespunzător, sau să arunc priviri care să trădeze sentimentele inimii, îi servesc pe fiii lui Pritha — acei războinici puternici, strălucitori ca soarele sau focul, și frumoși ca luna, cei înzestrați cu energie și vitejie feroce, și capabili să-și ucidă dușmanii dintr-o singură privire. Celest, om sau Gandharva, tânăr sau împodobit cu ornamente, bogat sau chipeș, nimeni altcineva nu-mi place. Nu mă spăl, nu mănânc și nu dorm până când soțul meu nu s-a spălat, nu a mâncat sau nu a dormit — până când, de fapt, servitorii noștri nu s-au spălat, nu au mâncat sau nu au dormit. Fie că se întoarce de pe câmp, din pădure sau din oraș, mă ridic repede și îl salut întotdeauna pe soțul meu cu apă și

un loc de şezut. Întotdeauna păstrez casa şi toate articolele de uz casnic şi mâncarea care trebuie consumată în ordine şi curăţenie. Păstrez cu grijă orezul şi servesc mâncarea la ora potrivită. Nu mă las niciodată pradă vorbelor furioase şi iritate şi nu imit niciodată femeile răutăcioase. Ţinând lenea la distanţă, fac întotdeauna ceea ce este plăcut. Nu râd niciodată, cu excepţia glumelor, şi nu stau niciodată mult timp la poarta casei. Nu stau niciodată mult timp în locuri pentru a răspunde chemărilor naturii, nici în grădinile de agrement ataşate casei. Mereu mă abţin să râd tare şi să mă las pradă pasiunilor intense, precum şi de orice ar putea ofensa. Într-adevăr, O, Satyabhama, mereu sunt ocupată cu slujirea stăpânilor mei. Despărţirea de stăpânii mei nu îmi este niciodată pe plac. Când soţul meu pleacă de acasă pentru a vizita vreo rudă, renunţ la flori şi la pastele parfumate de orice fel şi încep să fac penitenţă. Orice nu bea soţul meu, orice nu mănâncă soţul meu, orice nu se bucură soţul meu, eu renunţ întotdeauna. O frumoasă doamnă, împodobită cu ornamente şi mereu controlată de instrucţiunile care mi-au fost date, caut întotdeauna cu devotament binele stăpânului meu. Acele îndatoriri pe care soacra mea mi le-a spus în ceea ce priveşte rudele, precum şi îndatoririle de a da milă, de a oferi închinare zeilor, de a face ofrande celor bolnavi, de a fierbe mâncare în oale în zilele de bun augur pentru a o oferi strămoşilor şi oaspeţilor cu respect şi de a servi pe cei care merită respectul nostru, şi toate celelalte lucruri pe care le cunosc, le îndeplinesc mereu zi şi noapte, fără niciun fel de lene. Recurgând din toată inima la umilinţă şi la reguli aprobate, îi slujesc pe stăpânii mei blânzi şi sinceri, mereu atenţi la virtute, considerându-i ca nişte şerpi veninoşi, capabili să se enerveze pentru un nimic. Cred că virtutea eternă pentru femei se bazează pe respectul faţă de soţ. Soţul este zeul soţiei şi refugiul ei. Într-adevăr, nu există alt refugiu pentru ea. Cum ar putea atunci soţia să-i facă cel mai mic rău stăpânului ei? Niciodată, când dorm, mănânc sau împodobesc pe cineva, nu acţionez împotriva dorinţelor stăpânului meu şi, ghidată mereu de soţii mei, nu vorbesc niciodată de rău despre soacra mea. O, binecuvântată doamnă, soţii mei au devenit ascultători faţă de mine ca urmare a sârguinţei, a promptitudinii şi a umilinţei cu care îi slujesc pe superiori. Personal, o aştept în fiecare zi cu mâncare, băutură şi haine pe venerabila şi sinceră Kunti, mama eroilor. Niciodată nu îmi arăt preferinţa pentru mine în faţa ei în ceea ce priveşte mâncarea şi îmbrăcămintea şi niciodată nu o mustru cu vorbe pe prinţesa care este egală cu Pământul însuşi în iertare. În trecut, opt mii de brahmani erau hrăniţi zilnic în palatul lui Yudhishthira din farfurii de aur. Şi optzeci de mii de brahmani, de asemenea, din secta Snataka, care duceau o viaţă domestică, erau întreţinuţi de Yudhishthira, cu treizeci de servitoare alocate fiecăruia. În afară de aceştia, zece mii de *yatis*, cu sămânţa vitală retrasă, primeau mâncarea lor pură în farfurii de aur. Pe toţi aceşti brahmani, care erau cei ce rosteau *Veda*, îi veneram cuvenit cu mâncare, băutură şi veşminte luate din depozite numai după ce o parte din acestea fusese dedicată lui Viswadeva.[82] Ilustrul fiu al lui Kunti avea o sută de mii de servitoare bine îmbrăcate, cu brăţări la mâini şi ornamente de aur la gât, împodobite cu ghirlande şi coroane scumpe şi aur în abundenţă, şi stropite cu pastă de santal. Împodobite cu bijuterii şi aur, toate erau pricepute în cântat şi dansat. O, doamnă, eu cunoşteam numele şi trăsăturile tuturor acelor fete, precum şi ceea ce sunt şi ceea ce au fost, şi ceea ce nu au făcut. Fiul lui Kunti, de o mare inteligenţă, avea, de asemenea, o sută de mii de servitoare care hrăneau zilnic oaspeţii, cu farfurii de aur în mâini. Şi în timp ce Yudhishthira locuia în Indraprastha, o sută de mii de cai şi o sută de mii de elefanţi îl urmau în alaiul său. Acestea erau posesiunile lui Yudhisthira în timp ce domnea peste pământ. Totuşi, eu eram cel care reglementa numărul lor şi stabilea regulile care trebuiau respectate în ceea ce le privea; şi eu eram cea care trebuia să ascult toate plângerile referitoare la ele. Într-adevăr, ştiam totul despre ceea ce făceau sau nu făceau servitoarele palatului şi alte clase de servitori, chiar şi văcarii şi păstorii din instituţia regală. O, doamnă binecuvântată şi ilustră, eu eram singurul dintre Pandavi care cunoştea veniturile şi cheltuielile regelui şi care era întreaga lor avere. Şi acei tauri dintre Bharatas, aruncând asupra mea povara de a avea grijă de toţi cei care trebuiau hrăniţi de ei, îmi făceau curte, O, tu, cu chipul frumos. Şi această povară, atât de grea şi imposibil de suportat de către persoanele cu inimă rea, o

82 Cuvântul din text este „*Agrahara*”, care, după cum explică Nilakantha, înseamnă aici „Ceea ce este luat mai întâi dintr-o grămadă după dedicarea unei porţiuni către „Viswadevas”. Ceea ce Draupadi vrea să spună este că ea avea întotdeauna grijă să hrănească acei brahmani cu mâncare „luată mai întâi” din depozite, fără a lua, de fapt, nimic de acolo din ceea ce era destinat altcuiva.

purtam zi și noapte, sacrificându-mi liniștea și dedicându-mă tot timpul cu afecțiune lor. Și în timp ce soții mei erau angajați în căutarea virtuții, eu doar supravegheam tezaurul lor inepuizabil, ca un recipient mereu plin al lui Varuna. Zi și noapte, îndurând foamea și setea, obișnuiam să-i servesc pe prinții Kuru, astfel încât nopțile și zilele mele erau egale pentru mine. Obișnuiam să mă trezesc prima și să mă culc ultima. Aceasta, O, Satyabhama, a fost întotdeauna farmecul meu pentru a-i face pe soții mei să-mi fie ascultători! Această mare artă mi-a fost întotdeauna cunoscută pentru a-i face pe soții mei să-mi fie ascultători. Niciodată nu am practicat farmecele femeilor rele și nici nu doresc să le practic vreodată.

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte pline de virtute rostite de Krishna, Satyabhama, după ce a adus mai întâi omagiu virtuoasei prințese din Panchala, a răspuns spunând: „O, prințesă din Panchala, am fost vinovată, O, fiică a lui Yajnasena, iartă-mă! Între prieteni, conversațiile în glumă apar în mod natural, fără premeditare.”

SECȚIUNEA CCXXXII

Draupadi a spus: Îți voi arăta acum o cale fără înșelăciune prin care să atragi inima soților tăi. Adoptând-o în mod corespunzător, dragă prietenă, vei putea să-l îndepărtezi pe stăpânul tău de alte femei. În toate lumile, inclusiv în cea a celor cerești, nu există niciun zeu egal cu soțul, O, Satyabhama. Când el este mulțumit de tine, poți avea (de la soțul tău) orice obiect al dorinței; când el este supărat, toate acestea pot fi pierdute. De la soțul ei, soția obține descendenți și diverse obiecte de plăcere. De la soțul tău poți avea paturi și scaune frumoase, robe și ghirlande, parfumuri, faimă mare și chiar raiul în viața de apoi. Nu se poate obține fericirea aici prin mijloace ușoare. Într-adevăr, femeia care este castă obține fericirea cu suferință. Adorați-l întotdeauna pe Krishna, prin urmare, cu prietenie și iubire, suferințe fizice. Și acționează și tu într-un mod care să-l facă să-ți fie devotat, gândindu-se: „Sunt cu adevărat iubit de ea”. Auzind vocea stăpânului tău la poartă, ridică-te de pe scaun și rămâi pregătită în cameră. Și de îndată ce îl vezi intrând în camera ta, venerează-l oferindu-i imediat un scaun și apă pentru a-și spăla picioarele. Și chiar și atunci când el poruncește unei servitoare să facă ceva, ridică-te și fă-o tu însăți. Lasă-l pe Krishna să înțeleagă această dispoziție a minții tale și să știe că îl adori din toată inima. Și, O, Satyabhama, orice ar spune stăpânul tău în fața ta, nu vorbi despre asta, chiar dacă nu merită să fie ascuns, pentru că dacă vreuna dintre co-soțiile tale ar vorbi despre asta lui Vasudeva, el s-ar putea supăra pe tine. Hrănește-i cu toate mijloacele pe care le ai la îndemână pe cei care sunt dragi și devotați stăpânului tău și caută întotdeauna binele lui. Totuși, ar trebui să te ții mereu la distanță de cei care sunt ostili și împotriva stăpânului tău și caută să-i facă rău, precum și de cei care sunt dependenți de înșelăciune. Renunțând la orice entuziasm și neglijență în prezența bărbaților, ascunde-ți înclinațiile păstrând tăcerea și nu ar trebui să rămâi sau să conversezi în particular nici măcar cu fiii tăi, Pradyumna și Samva. Ar trebui să te atașezi numai de femeile de viță nobilă, fără păcat și devotate stăpânilor lor, și ar trebui să eviți întotdeauna femeile furioase, dependente de băutură, lacome, hoațe, răutăcioase și nestatornice. Un astfel de comportament este respectabil și aduce prosperitate; și, deși este capabil să neutralizeze ostilitatea, el duce și la rai. De aceea, venerează-ți soțul, împodobește-te cu ghirlande și ornamente scumpe și unge-te cu unguente și parfumuri excelente.

SECȚIUNEA CCXXXIII

Vaisampayana a spus: Apoi Kesava, ucigașul lui Madhu, numit și Janardana, după ce a discutat diverse teme plăcute cu iluștrii fii ai lui Pandu și cu brahmanii conduși de Markandeya și după ce și-a luat rămas bun de la ei, s-a urcat în carul său și a chemat-o pe Satyabhama. Iar Satyabhama, după ce a îmbrățișat-o pe fiica lui Drupada, i s-a adresat cu aceste cuvinte cordiale, exprimându-și sentimentele față de ea: „O, Krishna, să nu ai nici o neliniște, nici o durere! Nu ai niciun motiv să-ți petreci nopțile în insomnie, căci cu siguranță vei recâștiga pământul subjugat de soții tăi, care sunt cu toții egali cu zeii. O, tu, cu ochii negri, femeile înzestrate cu o astfel de

dispoziție și posedând astfel de semne de bun augur, nu pot suferi niciodată nenorocirea pentru mult timp. Am auzit că tu, împreună cu soții tăi, vă veți bucura cu siguranță de acest pământ în pace și eliberat de toți spinii! Și, O, fiică a lui Drupada, vei vedea cu siguranță pământul stăpânit de Yudhishthira după ce fiii lui Dhritarashtra vor fi uciși și faptele lor ostile răzbunate! Vei vedea în curând acele soții ale lui Kuru, care, lipsite de rațiune din cauza mândriei, au râs de tine în timp ce te îndreptai spre exil, reduse ele însele la o stare de neputință și disperare! Să știi, O, Krishna, că toți cei care ți-au făcut rău în timp ce erai în suferință, au plecat deja în lăcașul lui Yama. Fiii tăi curajoși, Prativindhya al lui Yudhishthira și Sutasoma al lui Bhima, Srutakarman al lui Arjuna, Satanika al lui Nakula și Srutasena al lui Sahadeva, sunt bine și au devenit pricepuți în mânuirea armelor. La fel ca Abhimanyu, toți locuiesc la Dwaravati, încântați de acest loc. Și Subhadra, cu veselie și din toată inima, are grijă de ei ca tine, și ca tine se bucură de ei și primește multă fericire de la ei. Într-adevăr, ea se întristează în durerile lor și se bucură în bucuriile lor. Și mama lui Pradyumna îi iubește din toată inima. Și Kesava, împreună cu fiii săi Bhanu și alții, veghează asupra lor cu o afecțiune deosebită. Și soacra mea este mereu atentă să-i hrănească și să-i îmbrace. Și Andhakas și Vrishnis, inclusiv Rama și alții, îi privesc cu afecțiune. Și, O, frumoasă doamnă, afecțiunea lor pentru fiii tăi este egală cu cea pe care o simt pentru Pradyumna.”

După ce a rostit aceste cuvinte plăcute, sincere și cordiale, Satyabhama a dorit să se îndrepte spre carul lui Vasudeva. Și soția lui Krishna a înconjurat-o pe regina Pandavilor. Și după ce a făcut acest lucru, frumoasa Satyabhama s-a urcat în carul lui Krishna. Și șeful Yadavilor, mângâind-o pe Draupadi cu un zâmbet și determinându-i pe Pandavi să se întoarcă, a pornit spre propriul său oraș, cu cai rapizi (înjugați la carul său).

Ghosha-yatra Parva

SECȚIUNEA CCXXXIV

Janamejaya a spus: În timp ce acei oameni de seamă – fiii lui Pritha – își petreceau zilele în pădure, expuși intemperiilor iernii, verii, vântului și soarelui, ce au făcut, O, Brahmana, după ce au ajuns la lacul și pădurile numite Dwaita?

Vaisampayana a spus: După ce fiii lui Pandu au ajuns la acel lac, au ales o reședință îndepărtată de locuințele oamenilor. Și au început să cutreiere păduri încântătoare, munți fermecători și văi pitorești. Și după ce s-au stabilit acolo, mulți asceți venerabili, înzestrați cu cunoștințe vedice, veneau adesea să-i viziteze. Iar acei oameni de seamă îi primeau întotdeauna pe acei Rishi cunoscători ai *Vedelor* cu mare respect. Într-o zi, la prinții Kaurava a venit un anumit Brahmana, binecunoscut pe pământ pentru puterea sa de a vorbi. După ce a conversat o vreme cu Pandava, a plecat mulțumit la curtea fiului regal al lui Vichitravirya. Primit cu respect de către șeful Kurus, bătrânul rege, brahmanul a luat loc; și, la cererea monarhului, a început să vorbească despre fiii lui Dharma, Pavana, Indra și gemenii, care, căzuți într-o mizerie profundă, deveniseră slăbiți și epuizați din cauza expunerii la vânt și soare. Brahmanul a vorbit și despre Krishna, care era copleșită de suferință și devenise complet neajutorată, deși avea eroi ca stăpâni. Auzind cuvintele brahmanului, fiul regal al lui Vichitravirya a fost cuprins de durere la gândul că acei prinți de neam regal înotau într-un râu de tristețe. Sufletul său era cuprins de tristețe și tremura din toate încheieturile, dar se liniști cu mare efort, amintindu-și că totul se întâmplase din vina lui. Și monarhul a spus: „Vai, cum se face că Yudhishthira, care este cel mai mare dintre fiii mei, care este sincer, pios și virtuos în comportamentul său, care nu are dușmani, care odinioară dormea pe paturi făcute din piei moi de Ranku, acum doarme pe pământul gol! Vai, trezit odinioară de Sutas și Magadhas și alți cântăreți cu laudele sale, recitate melodios în fiecare dimineață, acel prinț al neamului Kuru, egal cu Indra însuși, este acum trezit de pe pământul gol în miezul nopții de o mulțime de păsări! Cum poate Vrikodara, redus la expunerea la vânt și soare și plin de mânie, să doarmă, în prezența prințesei din Panchala, pe pământul gol, nefiind potrivit să sufere o astfel de

soartă! Poate că și inteligentul Arjuna, care este incapabil să suporte durerea și care, deși ascultător de voința lui Yudhishthira, se simte totuși străpuns de amintirea nedreptăților suferite, nu doarme noaptea! Văzând gemenii, pe Krishna, pe Yudhisthira și pe Bhima cufundați în suferință, Arjuna, fără îndoială, suspină ca un șarpe de o energie feroce și nu doarme noaptea din cauza mâniei! Și gemenii, care sunt ca un cuplu de ființe cerești binecuvântate în rai, cufundate în suferință deși merită fericirea, își petrec fără îndoială nopțile în veghe neliniștită, împiedicați (să-și răzbune nedreptățile) de virtute și adevăr! Puternicul fiu al zeului Vântului, care este egal cu zeul Vântului însuși în ceea ce privește puterea, fără îndoială, suspină și își stăpânește mânia, fiind legat de fratele său mai mare prin legăturile adevărului! Superior în luptă tuturor războinicilor, el zace acum liniștit pe pământ, reținut de virtute și adevăr, și arzând de dorința de a-mi ucide copiii, așteaptă momentul potrivit. Cuvintele crude pe care Dussasana le-a rostit după ce Yudhishthira a fost învins în mod înșelător la zaruri, s-au adâncit în inima lui Vrikodara și îl consumă, ca un mănunchi de paie arzând care consumă un fagot de lemn uscat! Fiul lui Dharma nu acționează niciodată păcătos; Dhananjaya îl ascultă întotdeauna; dar mânia lui Bhima, ca urmare a unei vieți de exil, crește ca o conflagrație ajutată de vânt! Eroul acela, arzând de o asemenea furie, strânge mâinile și răsuflă suspine fierbinți și aprige, ca și cum i-ar consuma pe fiii și nepoții mei! Cei care mânuiesc Gandiva și Vrikodara, când sunt furioși, sunt ca Yama și Kala înșiși; împrăștiind săgețile lor, care sunt ca fulgerele, ei extermină în luptă rândurile inamicului. Vai, Duryodhana, Sakuni, fiul lui Suta și Dussasana, cu sufletul lor rău, jefuind regatul Pandavilor cu ajutorul zarurilor, par să vadă doar mierea, fără să observe teribila ruină. Un om care a acționat corect sau greșit, așteaptă roadele acelor fapte. Roadele, însă, îl confundă și îl paralizează complet. Cum poate omul să aibă mântuirea? Dacă solul este arat corespunzător și semințele sunt semănate în el, iar zeul (ploii) aduce ploaia la timpul potrivit, totuși recolta poate să nu crească. Asta auzim adesea. Într-adevăr, cum ar putea fi adevărat acest lucru, dacă nu cumva, după cum cred eu, totul aici depinde de Destin? Jucătorul Sakuni s-a comportat înșelător față de fiul lui Pandu, care acționează întotdeauna cu onestitate. Din afecțiune pentru fiii mei răi, am acționat și eu în mod similar. Din păcate, din această cauză a sosit ora distrugerii pentru Kuru! Oh, poate că ceea ce este inevitabil trebuie să se întâmple! Vântul, împins sau nu, se va mișca. Femeia care concepe va naște. Întunericul va fi risipit la răsărit, iar ziua va dispărea la apus! Orice am câștiga noi sau alții, indiferent dacă oamenii cheltuiesc sau nu, când vine timpul, acele posesiuni ale noastre aduc nefericire. Atunci de ce oamenii devin atât de anxioși în privința acumulării de bogății? Dacă, într-adevăr, ceea ce se dobândește este rezultatul destinului, atunci ar trebui protejat astfel încât să nu fie împărțit, nici pierdut puțin câte puțin, nici lăsat să se scurgă dintr-o dată, pentru că, dacă nu este protejat, se poate sparge în sute de fragmente. Dar, indiferent de natura posesiunilor noastre, faptele noastre în lume nu se pierd niciodată. Iată care este energia lui Arjuna, care a intrat în lăcașul lui Indra din pădure! După ce a stăpânit cele patru tipuri de arme celeste, s-a întors în această lume! Ce om există care, după ce a ajuns în ceruri în forma sa umană, dorește să se întoarcă? Acest lucru nu s-ar fi întâmplat niciodată dacă nu ar fi văzut nenumărați Kuru pe punctul de a muri, afectați de Timp! Arcașul este Arjuna, capabil să mânuiască arcul și cu mâna stângă! Arcul pe care îl mânuiește este *Gandiva*, cu un impuls feroce. În plus, el are și armele sale celeste! Cine ar putea suporta energia acestor trei?”

Auzind aceste cuvinte ale monarhului, fiul lui Suvala, mergând la Duryodhana, care stătea atunci cu Karna, le-a spus totul în particular. Și Duryodhana, deși avea puțină judecată, a fost cuprins de durere la auzul acestor cuvinte.

SECȚIUNEA CCXXXV

Vaisampayana a spus: Auzind aceste cuvinte ale lui Dhritarashtra, Sakuni, când s-a ivit ocazia, ajutat de Kama, i-a spus lui Duryodhana aceste cuvinte: „După ce i-ai exilat pe eroicii Pandavi prin propria ta vitejie, O, Bharata, stăpânește această lume fără rival, precum ucigașul lui Samvara stăpânește cerul! O, monarhule, regii din est, sud, vest și nord au devenit toți tributari ai tăi! O, stăpâne al pământului, acea prosperitate strălucitoare care înainte îi slujea pe fiii lui Pandu, a

fost acum dobândită de tine împreună cu fraţii tăi! Această prosperitate strălucitoare, O, rege, pe care nu cu multe zile în urmă o vedeam cu inima grea la Yudhishthira în Indraprastha, astăzi o vedem ca fiind a ta, ea fiind, O, monarh cu braţe puternice, smulsă de tine de la regalul Yudhishthira doar prin forţa intelectului. O, ucigaş al eroilor ostili, toţi regii pământului care trăiesc acum în supunere faţă de tine, aşteaptă poruncile tale, aşa cum o făceau înainte sub Yudhishthira, aşteptându-le pe ale lui. O, monarhule, zeiţa Pământ, cu întinderea ei nemărginită, cu circumferinţa mărilor, cu munţii şi pădurile, cu oraşele şi minele, împodobită cu păduri şi dealuri, este acum a ta! Adorat de brahmani şi venerat de regi, tu străluceşti, O, rege, datorită vitejiei tale, ca Soarele printre zeii din ceruri! Înconjurat de Kuruşi, O, rege, ca Yama de Rudra sau Vasava de Maruţi, tu străluceşti, O, monarh, ca Luna printre stele! Să mergem, aşadar, O, rege, să-i vedem pe fiii lui Pandu — cei care sunt acum lipsiţi de prosperitate, cei care nu au ascultat niciodată poruncile, cei care nu s-au supus niciodată! Am auzit, O, monarh, că Pandavii trăiesc acum pe malurile lacului numit Dwaitavana, împreună cu o mulţime de brahmani, având sălbăticia ca locuinţă. Du-te acolo, O, rege, în toată prosperitatea ta, arzându-l pe fiul lui Pandu cu privirea ta glorioasă, precum Soarele arde totul cu razele sale fierbinţi! Tu, suveran, iar ei lipsiţi de suveranitate, tu în prosperitate, iar ei lipsiţi de ea, tu în bogăţie, iar ei în sărăcie, priveşte acum, O, rege, pe fiii lui Pandu. Fiii lui Pandu să te vadă ca pe Yayati, fiul lui Nahusha, însoţit de un mare alai de adepţi şi bucurându-se de o fericire nemărginită. O, rege, acea prosperitate strălucitoare, văzută atât de prieteni, cât şi de duşmani, este considerată ca fiind binecuvântată! Ce fericire poate fi mai deplină decât cea de care se bucură cel care, în timp ce se află în prosperitate, priveşte pe duşmanii săi aflaţi în adversitate, ca o persoană aflată pe vârful unui deal care priveşte în jos la altcineva târându-se pe pământ? O, tigru printre regi, fericirea pe care o obţine cineva privindu-şi duşmanii în suferinţă este mai mare decât cea pe care o poate obţine cineva prin dobândirea de ofrande, bogăţii sau regate! Ce fericire nu va avea cel care, aflat în prosperitate, îşi va îndrepta privirea spre Dhananjaya îmbrăcat în scoarţă de copac şi piei de cerb? Lasă-ţi soţia îmbrăcată în haine scumpe să se uite la nefericitul Krishna îmbrăcat în scoarţă de copac şi piei de cerb şi să sporească durerea acestuia! Lasă-o pe fiica lui Drupada să se reproşeze pe sine şi viaţa ei, lipsită de bogăţie, pentru că durerea pe care o va simţi văzând-o pe soţia ta împodobită cu ornamente va fi mult mai mare decât cea pe care a simţit-o în mijlocul adunării (când Dussasana a târât-o acolo)!”

Vaisampayana a continuat: După ce i-au vorbit astfel regelui, Kama şi Sakuni au rămas amândoi tăcuţi, O, Janamejaya, după ce discursul lor s-a încheiat.

SECŢIUNEA CCXXXVI

Vaisampayana a spus: Auzind aceste cuvinte ale lui Karna, regele Duryodhana a devenit foarte mulţumit. Curând după aceea, însă, prinţul a devenit melancolic şi, adresându-se vorbitorului, a spus: „Ceea ce îmi spui, O, Karna, este mereu în mintea mea. Nu voi obţine însă permisiunea de a mă duce în locul unde locuiesc Pandavii. Regele Dhritarashtra este mereu îndurerat pentru acei eroi. Într-adevăr, regele considera că fiii lui Pandu au devenit mai puternici decât înainte, ca urmare a austerităţilor lor ascetice. Sau, dacă regele ne înţelege motivele, nu ne va acorda niciodată permisiunea, având în vedere viitorul, pentru că, O, tu, cel de mare strălucire, nu putem avea altă treabă în pădurile din Dwaitavana decât distrugerea Pandavilor aflaţi în exil! Tu cunoşti cuvintele pe care Kshatri mi le-a spus ţie şi fiului lui Suvala, în timpul meciului de zaruri! Reflectând asupra tuturor acelor cuvinte, precum şi asupra tuturor acelor lamentări (în care el şi alţii s-au complăcut), nu pot să mă hotărăsc dacă ar trebui sau nu să merg! Cu siguranţă voi fi foarte mulţumit dacă voi vedea cu ochii mei cum Bhima şi Phalguna îşi petrec zilele în suferinţă alături de Krishna în pădure. Bucuria pe care o voi simţi obţinând suveranitatea întregii lumi nu se compară cu cea pe care o voi simţi văzându-i pe fiii lui Pandu îmbrăcaţi în scoarţă de copac şi piei de cerb. Ce bucurie mai mare, O, Karna, pot avea decât aceea de a o vedea pe fiica lui Drupada îmbrăcată în zdrenţe roşii în pădure? Dacă regele Yudhishthira şi Bhima, fiii lui Pandu, mă vor vedea binecuvântat cu mare bogăţie, numai atunci voi fi atins marele scop al vieţii mele! Nu văd însă mijloacele prin care aş

putea ajunge în acea pădure, prin care, de fapt, aș putea obține permisiunea regelui de a merge acolo! Gândește-te, așadar, la un plan ingenios, împreună cu fiul lui Suvala și Dussasana, prin care să putem ajunge în acea pădure! Și eu, hotărându-mă astăzi dacă să merg sau nu, mă voi prezenta mâine în fața regelui. Și când voi sta alături de Bhishma, cel mai bun dintre Kuru, tu, împreună cu Sakuni, vei propune pretextul pe care l-ai conceput. Auzind apoi cuvintele lui Bhishma și ale regelui cu privire la călătoria noastră, voi aranja totul, rugându-l pe bunicul nostru."

Spunând: «Așa să fie», toți s-au dus apoi în camerele lor. Și, de îndată ce noaptea a trecut, Karna a venit la rege. Și, apropiindu-se de el, Karna i-a vorbit zâmbind lui Duryodhana, spunând: "Am conceput un plan. Ascultă-l, O, stăpâne al oamenilor! Turmele noastre te așteaptă acum în pădurile din Dwaitavana! Fără îndoială, putem merge cu toții acolo sub pretextul supravegherii fermelor noastre de vite, căci, O, monarhule, este potrivit ca regii să se întoarcă frecvent la fermele lor de vite. Dacă acesta va fi motivul invocat, tatăl tău, O, prințe, îți va acorda cu siguranță permisiunea!" Și în timp ce Duryodhana și Karna conversau râzând, Sakuni se adresă lor și spuse: „Acest plan, lipsit de dificultăți, era și cel pe care îl vedeam eu pentru a merge acolo! Regele ne va acorda cu siguranță permisiunea sau chiar ne va trimite acolo din proprie inițiativă. Turmele noastre te așteaptă acum în pădurile din Dwaitavana. Fără îndoială, putem merge cu toții acolo sub pretextul supravegherii fermelor noastre de vite!"

Apoi, toți trei au râs împreună și și-au dat mâinile. Și, ajungând la această concluzie, s-au dus să-l vadă pe șeful Kurus.

SECȚIUNEA CCXXXVII

Vaisampayana a spus: Atunci toți l-au văzut pe regele Dhritarashtra, O, Janamejaya, și, după ce l-au văzut, l-au întrebat despre starea lui de sănătate, iar el, în schimb, i-a întrebat despre starea lor de sănătate. Apoi, un păstor de vaci numit Samanga, care fusese instruit în prealabil de ei, s-a apropiat de rege și i-a vorbit despre vite. Apoi, fiul lui Radha și Sakuni, O, rege, adresându-se lui Dhritarashtra, cel mai important dintre monarhi, a spus: „O, Kaurava, fermele noastre de vite se află acum într-un loc încântător. A sosit timpul pentru numărătoarea lor, precum și pentru marcarea viteilor. Și, O, monarh, acesta este și un sezon excelent pentru fiul tău să meargă la vânătoare! Prin urmare, se cuvine să-i acorzi permisiunea lui Duryodhana să meargă acolo."

Dhritarashtra a răspuns: Vânătoarea de cerbi, precum și examinarea vitelor sunt foarte potrivite, O, copilule! Cred, într-adevăr, că păstorii nu sunt de încredere. Dar am auzit că acei tigri printre oameni, Pandavii, se află acum în vecinătatea acelor ferme de vite. Cred, prin urmare, că nu ar trebui să mergeți voi înșivă acolo! Învinși prin mijloace înșelătoare, ei trăiesc acum în pădurea adâncă, în mare suferință. O, Radheya, ei sunt războinici puternici și înzestrați din fire, iar acum se dedică austerităților ascetice. Regele Yudhishthira nu va permite ca mânia lui să fie trezită, dar Bhimasena este pasional din fire. Fiica lui Yajnasena este însăși energia. Plini de mândrie și nebunie, cu siguranță veți ofensa. Înzestrată cu merite ascetice, ea vă va consuma cu siguranță, sau poate pe acei eroi, înarmați cu săbii și arme! Nici dacă, prin forța numerică, veți încerca să le faceți rău în vreun fel, acesta nu va fi un act foarte nepotrivit, deși, după părerea mea, nu veți reuși niciodată. Puternicul Dhananjaya s-a întors de acolo în pădure. Deși nepriceput în arme, Vivatsu subjugase înainte întreaga lume. Fiind un războinic puternic și priceput în arme acum, nu va fi oare capabil să vă ucidă pe toți? Sau, dacă, ascultând cuvintele mele, vă veți comporta cu prudență după ce veți ajunge acolo, nu veți putea trăi fericiți din cauza anxietății pe care o veți simți din cauza stării de neîncredere continuă. Sau, unul dintre soldații voștri ar putea să-i facă rău lui Yudhishthira, iar acel act nepremeditat va fi atribuit greșelii voastre. De aceea, trimiteți acolo niște oameni de încredere pentru a îndeplini sarcina. Nu cred că este potrivit pentru tine, Bharata, să te duci acolo personal.

Sakuni a spus: Cel mai mare dintre fiii lui Pandu este conștient de moralitate. El a jurat în fața adunării, O, Bharata, că va trăi doisprezece ani în pădure. Ceilalți fii ai lui Pandu sunt cu toții virtuoși și ascultători față de Yudhishthira. Iar Yudhishthira însuși, fiul lui Kunti, nu se va supăra niciodată pe noi. Într-adevăr, dorim foarte mult să mergem într-o expediție de vânătoare și vom profita de această ocazie pentru a supraveghea povestea vitelor noastre. Nu avem niciun chef să-i vedem pe fiii lui Pandu. Nu vom merge în locul în care Pandavii și-au stabilit reședința și, prin urmare, nu este posibil să apară vreo manifestare de comportament necorespunzător din partea noastră.

Vaisampayana a continuat: Astfel abordat de Sakuni, acel stăpân al oamenilor, Dhritarashtra, a acordat permisiunea, dar nu foarte de bunăvoie, lui Duryodhana și consilierilor săi să meargă la acel loc. Și, cu permisiunea monarhului, prințul Bharata născut din Gandhari a pornit, însoțit de Karna și înconjurat de o mare oaste. El era însoțit și de Dussasana și de fiul lui Suvala, de mare inteligență, și de mulți alți frați ai săi și de mii de doamne. Și când prințul cu brațele puternice a pornit să vadă lacul cunoscut sub numele de *Dwaitavana*, cetățenii (din Hastina), însoțiți și ei de soțiile lor, au început să-l urmeze în pădure. Opt mii de care, treizeci de mii de elefanți, nouă mii de cai și multe mii de soldați de infanterie, precum și magazine, pavilioane, negustori, barzi și oameni antrenați în vânătoare, cu sutele și miile, l-au urmat pe prinț. Și când regele a pornit, urmat de această mare mulțime de oameni, zgomotul care s-a produs acolo semăna, O, rege, cu tumultul profund al vânturilor puternice din sezonul ploios. Și ajungând la lacul *Dwaitavana* cu toți urmașii și vehiculele sale, regele Duryodhana și-a stabilit tabăra la o distanță de patru mile de acesta.

SECȚIUNEA CCXXXVIII

Vaisampayana a spus: Regele Duryodhana s-a deplasat apoi din pădure în pădure, ajungând în cele din urmă la adăposturile de vite, unde și-a instalat tabăra cu trupele sale. Însoțitorii săi au ales un loc cunoscut și plăcut, bogat în apă și copaci și dotat cu toate facilitățile, unde i-au construit o locuință. Și destul de aproape de reședința regală, au ridicat și locuințe separate pentru Karna și Sakuni și pentru frații regelui. Și regele a privit vitele sale, cu sutele și miile, și, examinându-le membrele și semnele, a supravegheat numărătoarea lor. Și a poruncit să fie marcați viței și a luat notă de cei care trebuiau îmblânziți. Și a numărat și vacile ale căror viței nu fuseseră încă înțărcați. După ce a terminat inventarierea, marcând și numărând fiecare vițel în vârstă de trei ani, prințul Kuru, înconjurat de văcari, a început să se distreze și să hoinărească vesel. Și cetățenii, precum și mii de soldați au început să se distreze, după cum le plăcea, în acele păduri, ca și celeștii. Și păstorii, pricepuți în cântat, dansat și muzică instrumentală, și fecioarele împodobite cu ornamente, au început să se ocupe de plăcerile fiului lui Dhritarashtra. Și regele, înconjurat de doamnele casei regale, a început să împartă cu veselie bogății, mâncare și băuturi de tot felul celor care căutau să-i facă pe plac, în funcție de dorințele lor.

Și regele, însoțit de toți adepții săi, a început să ucidă hiene, bivoli, cerbi, gayali, urși și mistreți din împrejurimi. Și regele, străpungând cu săgețile sale mii de animale în pădurea adâncă, a făcut ca cerbii să fie prinși în cele mai frumoase părți ale pădurii. Bând lapte și savurând, O, Bharata, diverse alte delicatese și admirând, pe măsură ce înainta, multe păduri încântătoare și păduri pline de albine îmbătate cu miere de flori și răsunând de sunetele păunului, regele a ajuns în cele din urmă la lacul sacru *Dwaitavana*. Și locul în care a ajuns regele era plin de albine îmbătate cu miere florală și răsuna de sunetele melodioase ale gaiței cu gât albastru și era umbrit de Saptacchadas, punnagas și Vakulas. Și regele, binecuvântat cu mare prosperitate, a mers acolo ca însuși șeful celeștilor care mânuiește tunetul. Și, O, tu, cel mai bun dintre neamul Kuru, regele Yudhishthira cel drept, înzestrat cu o înaltă inteligență, locuia atunci, O, monarhule, în vecinătatea acelui lac, după bunul său plac, și sărbătorea împreună cu soția sa, fiica lui Drupada, sacrificiul zilnic numit *Rajarshi*, conform ordonanței sancționate pentru celești și persoanele care trăiau în sălbăticie. Și, O, monarhule, ajuns în acel loc, Duryodhana a poruncit miilor sale de oameni,

spunând: „Să se construiască repede case de plăceri”. Primind această poruncă, cei care îndeplineau voința regelui i-au răspuns șefului Kruru cu cuvintele: „Așa să fie”, și s-au îndreptat spre malurile lacului pentru a construi case de plăceri. Și când soldații aleși ai fiului lui Dhritarashtra, ajungând în regiunea lacului, erau pe punctul de a intra pe porțile pădurii, au apărut mai mulți *Gandharva* și le-au interzis să intre. Căci, O, monarhule, regele Gandharva, însoțit de urmașii săi, venise acolo mai înainte, din lăcașul lui Kuvera. Și regele Gandharvas era însoțit și de mai multe triburi de Apsaras, precum și de fiii celor cerești. Și, dornic de distracție, venise în acel loc pentru a se distra și, ocupându-l, îl închise pentru toți cei care voiau să intre. Și însoțitorii regelui (Kuru), găsind lacul închis de regele Gandharvas, s-au întors, O, monarhule, la locul unde se afla regele Duryodhana. Și Duryodhana, auzind aceste cuvinte, a trimis un număr de războinici ai săi, greu de învins în luptă, poruncindu-le să alunge Gandharvas. Iar acei războinici care formau avangarda armatei Kuru, auzind aceste cuvinte ale regelui, s-au întors la lacul Dwaitavana și, adresându-se Gandharvelor, au spus: „Puternicul rege Duryodhana, fiul lui Dhritarashtra, vine aici pentru distracție. Dați-vă la o parte, așadar!” Astfel abordați de ei, O, rege, Gandharvas au râs și le-au răspuns acelor oameni cu aceste cuvinte aspre: „Răul vostru rege Duryodhana trebuie să fie lipsit de rațiune. Cum altfel ne-ar fi putut porunci nouă, locuitorii cerului, ca și cum am fi servitorii lui? Fără să vă gândiți, și voi sunteți, fără îndoială, pe punctul de a muri; pentru că, idioți fără minte cum sunteți, ați îndrăznit să ne aduceți mesajul lui! Întoarceți-vă repede acolo unde se află regele Kurus, sau mergeți chiar astăzi la lăcașul lui Yama.” Astfel abordați de Gandharvas, avangarda armatei regelui a alergat înapoi la locul unde se afla fiul regal al lui Dhritarashtra.

SECȚIUNEA CCXXXIX

Vaisampayana a spus: Atunci, O, rege, acei soldați s-au întors cu toții la Duryodhana și i-au repetat fiecare cuvânt pe care îl spusese Gandharvas. Și, O, Bharata, constatând că soldații săi fuseseră opuși de Gandharvas, fiul lui Dhritarashtra, plin de energie, s-a umplut de furie. Și regele s-a adresat soldaților săi, spunând: „Pedepsiți-i pe acești nenorociți care doresc să se opună voinței mele, chiar dacă au venit aici să se distreze, însoțiți de toți cei cerești cu el de o sută de sacrificii. Și auzind aceste cuvinte ale lui Duryodhana, fiii și ofițerii lui Dhritarashtra, toți înzestrați cu o mare forță, precum și mii de războinici, au început să se înarmeze pentru luptă. Și umplând cele zece laturi cu urlete puternice de leu și năpustindu-se asupra acelor Gandharva care păzeau porțile, au intrat în pădure. Și când soldații Kuru au intrat în pădure, alți Gandharva au venit și le-au interzis să avanseze. Și deși Gandharvas le-au interzis cu blândețe să avanseze, soldații Kuru, fără să le acorde nici cea mai mică atenție, au început să intre în acea pădure puternică. Și când acei pădurari ai cerului au constatat că războinicii lui Dhritarashtra împreună cu regele lor nu puteau fi opriți cu vorbe, s-au dus cu toții la regele lor Chitrasena și i-au relatat totul. Și când Chitrasena, regele Gandharvas, a aflat toate acestea, s-a umplut de furie, făcând aluzie la Kuru, și le-a poruncit urmașilor săi: „Pedepsiți-i pe acești ticăloși cu comportament rău”. Și, O, Bharata, când Gandharvas au primit această poruncă de la Chitrasena, s-au repezit cu armele în mână spre rândurile lui Dhritarashtra. Și văzând Gandharvașii năpustindu-se impetuos spre ei cu armele ridicate, războinicii Kuru au fugit în toate direcțiile la vederea lui Duryodhana. Și văzând soldații Kuru fugind cu toții de pe câmpul de luptă, cu spatele la inamic, numai eroicul Radheya nu a fugit. Și văzând oastea puternică a Gandharvasului năpustindu-se asupra lui, Radheya i-a oprit cu o ploaie perfectă de săgeți. Și fiul lui Suta, datorită mâinii sale extrem de agile, a lovit sute de Gandharva cu *Kshurapras* și săgeți și *Bhallas* și diverse arme făcute din oase și oțel. Și acel războinic puternic, făcând capetele a numeroși Gandharva să cadă în scurt timp, a făcut ca rândurile lui Chitrasena să urle de durere. Și deși au fost măcelăriți în număr mare de Karna, dotat cu o mare inteligență, Gandharva au revenit la atac cu sutele și miile. Și, ca urmare a roiurilor de războinici ai lui Chitrasena care se năpusteau impetuos pe câmpul de luptă, pământul însuși a fost curând acoperit de oastea Gandharva. Atunci, regele Duryodhana, Sakuni, fiul lui Suvala, Dussasana, Vikarna și alți fii ai lui Dhritarashtra, așezați pe care ale căror roți zgomotoase semănau cu urletele lui Garuda, s-au întors la luptă, urmând exemplul lui Karna, și au început să măcelărească acea oaste. Dorind să-l

sprijine pe Karna, aceşti prinţi au atacat armata Gandharva cu un număr mare de care şi o puternică cavalerie. Apoi, întreaga oaste Gandharva a început să lupte cu Kauravas. Şi lupta care a avut loc între cele două oşti rivale a fost extrem de aprigă şi de-a dreptul înfiorătoare. Gandharvaşii, în cele din urmă, loviţi de săgeţile armatei Kuru, păreau epuizaţi. Iar Kauravas, văzând Gandharvaşii atât de afectaţi, au scos un strigăt puternic.

Şi văzând că oastea Gandharva ceda în faţa fricii, furiosul Chitrasena sări de pe scaunul său, hotărât să extermine armata Kuru. Cunoscător al diverselor moduri de a lupta, el se aruncă în luptă, ajutat de armele sale iluzorii. Şi războinicii Kaurava fură atunci privaţi de simţuri de iluzia lui Chitrasena. Şi atunci, O, Bharata, părea că fiecare războinic al armatei Kuru era atacat şi înconjurat de zece Gandharva. Şi atacată cu mare vigoare, oastea Kuru a fost profund afectată şi cuprinsă de panică. O, rege, toţi cei care doreau să trăiască au fugit de pe câmpul de luptă. Dar în timp ce întreaga oaste a lui Dhritarashtra s-a destrămat şi a fugit, Karna, descendentul Soarelui, a rămas acolo, O, rege, nemişcat ca un deal. Într-adevăr, Duryodhana, Karna şi Sakuni, fiul lui Suvala, au luptat cu toţii împotriva gandharvaşilor, deşi fiecare dintre ei era grav rănit şi mutilat în urma confruntării. Toţi Gandharva, dorind să-l ucidă pe Karna, s-au năpustit cu sutele şi miile asupra lui. Şi acei războinici puternici, dorind să-l ucidă pe fiul lui Suta, l-au înconjurat din toate părţile, cu săbii, topoare de luptă şi sulițe. Unii i-au tăiat jugul carului, alţii steagul, alţii axul carului, alţii caii, iar alţii vizitiul. Unii i-au tăiat umbrela, alţii paravanul de lemn din jurul carului, iar alţii articulaţiile carului. Astfel, mii de Gandharva, atacând împreună carul său, l-au spart în bucăţi mici. Şi în timp ce carul său era atacat, Karna a sărit din el cu sabia şi scutul în mână şi, urcându-se în carul lui Vikarna, a îndemnat caii să-l salveze.

SECŢIUNEA CCXL

Vaisampayana a spus: După ce marele războinic Karna a fost învins de Gandharvas, întreaga armată Kuru, O, monarhule, a fugit de pe câmpul de luptă sub privirile fiului lui Dhritarashtra. Şi văzând că toate trupele sale fug de pe câmpul de luptă cu spatele la inamic, regele Duryodhana a refuzat să fugă. Văzând puternica oaste a Gandharvas care se năpustea asupra lui, acel înfrângător al duşmanilor a aruncat asupra lor o ploaie densă de săgeţi. Gandharvas, însă, fără să ţină seama de ploaia de săgeţi şi dorind să-l ucidă, au înconjurat carul său. Şi cu ajutorul săgeţilor lor, au tăiat în bucăţi jugul, axul, aripile, catargul, cei trei stâlpi de bambus şi turnul principal al carului său. Şi i-au ucis şi vizitiul şi caii, tăindu-i în bucăţi. Iar când Duryodhana, lipsit de carul său, a căzut la pământ, Chitrasena, cu braţele sale puternice, s-a repezit spre el şi l-a prins în aşa fel încât părea că i-a luat viaţa. Iar după ce regele Kuru a fost prins, Gandharvas, înconjurându-l pe Dussasana, care era aşezat în carul său, l-au luat şi pe el prizonier. Unii Gandharva i-au prins pe Vivinsati şi Chitrasena şi alţii pe Vinda şi Anuvinda, iar alţii au prins toate doamnele din casa regală. Războinicii lui Duryodhana, care au fost învinşi de Gandharva, s-au alăturat celor care fugiseră mai întâi şi s-au apropiat de Pandava (care locuiau în apropiere). Şi după ce Duryodhana a fost luat prizonier, vehiculele, magazinele, pavilioanele, trăsurile şi animalele de tracţiune au fost toate predate Pandavilor pentru a fi protejate. Şi soldaţii au spus: „Fiul lui Dhritarashtra, puternic şi chipeş, este luat prizonier de Gandharvasi. Voi, fiii lui Pritha, urmaţi-i! Dussasana, Durvishasa, Durmukha şi Durjaya sunt toţi duşi în lanţuri de către Gandharvas, la fel ca şi toate doamnele din casa regală!”

Plângând astfel, adepţii lui Duryodhana, copleşiţi de durere şi melancolie, s-au apropiat de Yudhishthira, dorind să obţină eliberarea regelui. Bhima le-a răspuns atunci vechilor slujitori ai lui Duryodhana, care, copleşiţi de durere şi melancolie, solicitau astfel (ajutorul lui Yudhishthira), spunând: „Ceea ce ar fi trebuit să facem cu mari eforturi, aliniindu-ne în linie de luptă, susţinuţi de cai şi elefanţi, a fost, într-adevăr, realizat de Gandharvasl. Cei care au venit aici cu alte scopuri au fost depăşiţi de consecinţe pe care nu le-au prevăzut! Într-adevăr, acesta este rezultatul sfaturilor rele ale unui rege care este pasionat de jocuri înşelătoare! Am auzit că duşmanul unei persoane care

este neputincioasă este răsturnat de alții. Gandharvas au ilustrat în mod extraordinar, în fața ochilor noștri, adevărul acestei zicale! Se pare că, din fericire, mai există încă în lume o persoană care dorește să ne facă bine și care, într-adevăr, a luat asupra sa povara noastră plăcută, deși noi stăm degeaba! Nenorocitul a venit aici să-și arunce privirea asupra noastră, el însuși fiind în prosperitate, în timp ce noi suntem scufundați în adversitate și slăbiți de austerități ascetice și expuși vântului, frigului și căldurii. Cei care imită comportamentul acelui păcătos și nenorocit Kaurava, privesc acum rușinea lui! Cel care l-a instruit pe Duryodhana să facă acest lucru a acționat cu siguranță păcătos. Că fiii lui Kunti nu sunt răi și păcătoși, vă spun asta în fața voastră tuturor!"

Și în timp ce Bhima, fiul lui Kunti, vorbea astfel cu voce sarcastică, regele Yudhishthira i-a spus: „Nu este momentul pentru cuvinte crude!"

SECȚIUNEA CCXLI

Yudhishthira a spus: O, copilule, de ce folosești un astfel de limbaj față de Kurușii înspăimântați, care se află acum în adversitate și care au venit la noi, dorind protecție! O, Vrikodara, dezbinările și disputele au loc între cei care sunt legați prin sânge. Ostilitățile de acest fel continuă. Dar onoarea familiei nu este niciodată afectată. Dacă vreun străin încearcă să insulte onoarea unei familii, cei buni nu tolerează niciodată o astfel de insultă venită din partea străinului. Regele rău al Gandharvas știe că trăim aici de ceva timp. Cu toate acestea, ignorându-ne, el a făcut această faptă care ne este atât de neplăcută! O, înălțatule, prin această capturare forțată a lui Duryodhana și prin această insultă adusă doamnelor casei noastre de către un străin, onoarea familiei noastre este distrusă. De aceea, voi, tigrii printre oameni, ridicați-vă și înarmați-vă fără întârziere pentru a-i salva pe cei care au căutat protecția noastră și pentru a apăra onoarea familiei noastre. Voi, tigrii printre oameni, lăsați-l pe Arjuna și pe gemeni și pe tine însuți, care ești curajos și neînvins, să-l eliberați pe Duryodhana, care chiar acum este luat prizonier! Voi, cei mai de seamă războinici, aceste care strălucitoare, dotate cu stindarde de aur și cu tot felul de arme aparținând fiilor lui Dhritarashtra, sunt gata aici. Cu Indrasena și alți vizitii pricepuți în arme, care să le conducă, călătoriți pe aceste care mereu dotate, cu zgomot puternic! Și călărește pe acestea, depune eforturi pentru a lupta cu Gandharvas pentru a-l elibera pe Duryodhana. Chiar și un Kashatriya obișnuit (dintre cei care sunt aici) ar proteja, cu toată puterea sa, pe cel care a venit aici pentru a găsi refugiu! Ce să spun atunci, O, Vrikodara, despre tine! Rugat să ajuți cu cuvinte precum „O, grăbește-te să mă ajuți!". Cine este (dintre cei care stau în jurul meu) suficient de înalt la suflet încât să-și ajute chiar și dușmanul, văzându-l căutând adăpost cu mâinile împreunate? Acordarea unei binecuvântări, suveranitatea și nașterea unui fiu sunt surse de mare bucurie. Dar, voi, fiii lui Pandu, eliberarea unui dușman din suferință este egală cu toate cele trei la un loc! Ce poate fi o sursă de bucurie mai mare pentru tine decât faptul că Duryodhana, scufundat în suferință, își caută viața depinzând de puterea brațelor tale? O, Vrikodara, dacă jurământul pe care l-am făcut s-ar fi terminat, nu există nicio îndoială că eu însumi aș fi alergat să-l ajut. Străduiește-te cu toate mijloacele, O, Bharata, să-l eliberezi pe Duryodhana prin arta concilierii. Dacă, totuși, regele Gandharvas nu poate fi convins prin arta concilierii, atunci trebuie să încerci să-l salvezi pe Suyodhana prin lupte ușoare cu dușmanul. Dar dacă șeful Gandharvas nu-i lasă pe Kurus să plece nici atunci, ei trebuie salvați prin zdrobirea dușmanului cu toate mijloacele. O, Vrikodara, asta este tot ce-ți pot spune acum, căci jurământul meu a început și încă nu s-a sfârșit!

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte ale lui Ajatasatru, Dhananjaya s-a angajat, din respect pentru poruncile superiorului său, să elibereze Kauravas. Iar Arjuna a spus: „Dacă Gandharvas nu îi eliberează pașnic pe Dhartarashtras, Pământul va bea astăzi sângele regelui Gandharvas!" Și auzind această promisiune a lui Arjuna, care spunea adevărul, Kauravas și-au recăpătat atunci, O, rege, starea de spirit (pierdută).

SECȚIUNEA CCXLII

Vaisampayana a spus: Auzind cuvintele lui Yudhishthira, acei tauri printre oameni, conduşi de Bhimasena, s-au ridicat cu feţele strălucind de bucurie. Şi acei războinici puternici, O, Bharata, au început să se îmbrace în armuri impenetrabile, care erau în plus împodobite cu aur pur, şi s-au înarmat cu arme celeste de diferite feluri. Şi Pandavii, astfel îmbrăcaţi în armuri şi urcaţi pe acele care dotate cu stâlpi de steag şi înarmaţi cu arcuri şi săgeţi, arătau ca nişte focuri aprinse. Şi acei tigri printre războinici, călărind pe acele care bine dotate, trase de cai rapizi, s-au îndreptat spre acel loc fără să piardă niciun moment. Şi văzând acei războinici puternici — fiii lui Pandu — mergând astfel împreună (pentru eliberarea lui Duryodhana), armata Kuru a scos un strigăt puternic. Şi în curând acei călăreţi ai cerului, înflăcăraţi de victorie, şi acei războinici impetuoşi, fiii lui Pandu, s-au întâlnit fără teamă în acea pădure. Gandharvaşii erau plini de succes şi, văzând cei patru bravi fii ai lui Pandu venind la luptă aşezaţi pe carele lor, s-au întors cu toţii spre combatanţii care avansau. Iar locuitorii din Gandhamadana, văzând Pandavaşii arătând ca nişte gardieni aprigi ai lumii, provocaţi la mânie, s-au aliniat în ordine de luptă. Şi, O, Bharata, în conformitate cu cuvintele regelui Yudhishthira, de mare înţelepciune, întâlnirea care a avut loc a fost o încăierare. Dar când Arjuna, acel persecutor al duşmanilor, a văzut că soldaţii nebuni ai regelui Gandharvas nu puteau fi făcuţi să înţeleagă ce era bine pentru ei printr-o mică încăierare, s-a adresat acelor invincibili pădurari ai cerului într-un ton conciliant şi a spus: „Lăsaţi-l în pace pe fratele meu, regele Suyodhana”. Astfel abordaţi de ilustrul fiu al lui Pandu, Gandharvas, râzând cu voce tare, i-au răspuns: „O, copilule, nu există decât unul singur în lume căruia îi ascultăm poruncile şi sub a cărui stăpânire ne trăim zilele în fericire: O, Bharata, noi acţionăm întotdeauna numai după cum ne porunceşte acea singură persoană! În afară de acel şef celest, nimeni nu ne poate porunci!” Astfel abordat de Gandharvas, Dhananjaya, fiul lui Kunti, le-a răspuns, spunând: „Acest contact cu soţiile altora şi această întâlnire ostilă cu fiinţele umane sunt acte care sunt de condamnat din partea regelui Gandharvas şi care nu sunt potrivite pentru el. De aceea, eliberaţi-i pe aceşti fii ai lui Dhritarashtra, care sunt înzestraţi cu o energie puternică. Şi eliberaţi-le şi pe aceste doamne, la porunca regelui Yudhishthira cel drept. Dacă voi, Gandharvas, nu-i eliberaţi paşnic pe fiii lui Dhritarashtra, eu îi voi salva cu siguranţă pe Suyodhana (şi grupul său) folosindu-mi priceperea.” Şi vorbindu-le astfel, fiul lui Pritha, Dhananjaya, capabil să mânuiască arcul şi cu mâna stângă, a aruncat o ploaie de săgeţi ascuţite, care străbăteau cerul, asupra acelor păzitori ai firmamentului. Atacaţi astfel, puternicii Gandharva au ripostat împotriva fiilor lui Pandu cu o ploaie de săgeţi la fel de densă, iar Pandava au răspuns la rândul lor atacându-i pe acei locuitori ai cerului. Şi bătălia care s-a dat atunci, O, Bharata, între Gandharvas, activi şi agili, şi impetuosul fiu al lui Pandu, a fost extrem de aprigă.

SECȚIUNEA CCXLIII

Vaisampayana a spus: Atunci, acei Gandharva împodobiţi cu ghirlande aurii şi pricepuţi în folosirea armelor celeste, arătându-şi săgeţile aprinse, i-au înfruntat pe Pandavi din toate părţile. Şi întrucât fiii lui Pandu erau doar patru, iar Gandharva erau cu miile, bătălia care a urmat a părut a fi extraordinară. Şi întrucât carele lui Karna şi Duryodhana fuseseră sparte în sute de bucăţi de Gandharvas, la fel s-a încercat să fie sparte şi carele celor patru eroi. Dar acei tigri printre oameni au început să se confrunte cu ploaia de săgeţi a miilor şi miilor de Gandharva care se năpusteau asupra lor. Acei călăreţi ai cerului, înzestraţi cu o mare energie, opriţi astfel din toate părţile de acea ploaie de săgeţi, nu au reuşit nici măcar să se apropie de fiii lui Pandu. Atunci Arjuna, a cărui mânie fusese provocată, ţintind spre Gandharva furioşi, s-a pregătit să arunce împotriva lor armele sale celeste. Şi în acea confruntare, puternicul Arjuna, cu ajutorul armei sale *Agneya*, a trimis zeci de mii de Gandharva în lăcaşul lui Yama. Şi acel puternic arcaş, Bhima, de asemenea, cel mai de seamă dintre toţi războinicii în luptă, a ucis, cu ajutorul săgeţilor sale ascuţite, sute de Gandharva. Şi puternicii fii ai lui Madri, luptând cu vigoare, au întâlnit sute de Gandharva, O, rege, şi i-au măcelărit pe toţi. Şi pe măsură ce Gandharvas erau astfel măcelăriţi de puternicii războinici cu armele lor celeste, ei s-au ridicat spre ceruri, luând cu ei pe fiii lui Dhritarashtra. Dar Dhananjaya, fiul lui Kunti, văzându-i

ridicându-se spre ceruri, i-a înconjurat din toate părțile cu o plasă largă de săgeți. Și închiși în acea plasă de săgeți ca păsările într-o cușcă, ei au aruncat cu furie asupra lui Arjuna buzdugane, săgeți și săbii late. Dar Arjuna, care era familiarizat cu cele mai eficiente arme, a oprit repede acea ploaie de buzdugane, săgeți și săbii late și, în schimb, a început să le mutileze membrele Gandharvas cu săgețile sale în formă de semilună. Și capete, picioare și brațe au început să cadă de sus, asemănându-se cu o ploaie de pietre. Și la această privelişte, inamicul a fost cuprins de panică. Și pe măsură ce Gandharva erau măcelăriți de ilustrul fiu al lui Pandu, au început să arunce din cer o ploaie torențială de săgeți asupra lui Arjuna, care se afla pe suprafața pământului. Dar pedepsitorul dușmanilor, Arjuna, înzestrat cu o energie puternică, a oprit acea ploaie de săgeți cu ajutorul propriilor arme și a început, în schimb, să-i rănească. Atunci Arjuna din neamul Kuru a tras cu armele sale binecunoscute numite *Sthunakarna*, *Indrajala*, *Saura*, *Agneya* și *Saumya*. Și Gandharva, consumați de armele înflăcărate ale fiului lui Kunti, au început să sufere cumplit, ca și fiii lui Diti, în timp ce erau arși de fulgerul lui Sakra. Și când l-au atacat pe Arjuna de sus, au fost opriți de plasa lui de săgeți. Și în timp ce îl atacau din toate părțile de pe suprafața pământului, au fost opriți de săgețile lui în formă de semilună. Și văzând că Gandharvas erau înspăimântați de fiul lui Kunti, Chitrasena s-a repezit, O, Bharata, la Dhananjaya, înarmat cu o măciucă. Și în timp ce regele Gandharvas se năpustea asupra lui Arjuna de sus cu buzduganul în mână, acesta din urmă a tăiat cu săgețile sale buzduganul făcut în întregime din fier în șapte bucăți. Și văzând că buzduganul său a fost tăiat în multe bucăți de Arjuna, cu săgețile sale, Chitrasena, prin intermediul științei sale, s-a ascuns de privirea Pandava și a început să se lupte cu el. Eroicul Arjuna, însă, cu ajutorul propriilor arme celeste, a oprit toate armele celeste care erau îndreptate spre el de către Gandharvas. Și când șeful Gandharvas a văzut că a fost oprit de ilustrul Arjuna cu acele arme ale sale, a dispărut complet din vedere cu ajutorul puterilor sale de iluzie. Iar Arjuna, observând că șeful Gandharvas îl lovea ascuns de priviri, și-a atacat agresorul cu arma celestă inspirată de *Mantre* adecvate. Iar multiformul Dhananjaya, plin de mânie, a împiedicat dispariția dușmanului său cu ajutorul armei sale cunoscute sub numele de *Sabda-veda*. Și atacat cu acele arme de către ilustrul Arjuna, prietenul său drag, regele Gandharvas, i s-a arătat. Și Chitrasena a spus: „Privește în mine pe prietenul tău care se luptă cu tine!” Și văzându-și prietenul Chitrasena epuizat în luptă, acel taur dintre fiii lui Pandu și-a retras armele pe care le aruncase. Iar ceilalți fii ai lui Pandu, văzând că Arjuna își retrage armele, și-au oprit caii zburători și elanul armelor și și-au retras arcurile. Iar Chitrasena, Bhima, Arjuna și gemenii, întrebându-se unii pe alții despre starea lor de sănătate, au stat o vreme pe carele lor respective.

SECȚIUNEA CCXLIV

Vaisampayana a spus: Atunci, arcașul puternic și strălucitor, Arjuna, i-a spus zâmbind lui Chitrasena, în mijlocul oștirii Gandharva: „Ce scop urmărești, O, eroule, pedepsindu-i pe Kauravas? O, de ce a fost pedepsit și Suyodhana împreună cu soțiile sale?”

Chitrasena a răspuns: O, Dhananjaya, fără să mă mișc din propria mea locuință, am aflat scopul pentru care răul Duryodhana și mizerabilul Karna au venit aici. Scopul era chiar acesta: știind că sunteți exilați în pădure și suferiți mari necazuri, ca și cum nu ați avea pe nimeni care să aibă grijă de voi, acest nenorocit, care se bucura de prosperitate, a nutrit dorința de a vă vedea cufundați în adversitate și nenorocire. Au venit aici pentru a vă batjocori pe voi și pe ilustra fiică a lui Drupada. Domnul celor cerești, după ce a aflat de scopul lor, mi-a spus: „Du-te și adu-l pe Duryodhana aici în lanțuri, împreună cu consilierii săi. Dhananjaya și fratele său trebuie să fie mereu protejați de tine în luptă, pentru că el este prietenul și discipolul tău drag”. La aceste cuvinte ale domnului celor cerești, am venit repede aici. Acest prinț rău a fost și el pus în lanțuri. Acum voi merge în tărâmul celor cerești, unde îl voi conduce pe acest rău om, la porunca ucigașului lui Paka!

Arjuna a răspuns, spunând: O, Chitrasena, dacă dorești să faci ceea ce îmi este pe plac, eliberează-l pe Suyodhana, la porunca regelui Yudhishthira cel drept, căci el este fratele nostru!

Chitrasena a spus: Acest nenorocit păcătos este mereu plin de vanitate. El nu merită să fie eliberat. O, Dhananjaya, el i-a înşelat şi le-a făcut rău atât regelui Yudhishthira cel drept, cât şi lui Krishna. Yudhishthira, fiul lui Kunti, încă nu ştie scopul pentru care nenorocitul a venit aici. De aceea, să facă regele ceea ce doreşte după ce va afla totul!

Vaisampayana a continuat: După aceasta, toţi s-au dus la regele Yudhishthira cel drept. Şi, mergând la rege, i-au povestit totul despre comportamentul lui Duryodhana. Şi Ajatasatru, auzind tot ce au spus Gandharvas, i-a eliberat pe toţi Kauravas şi i-a aplaudat pe Gandharvas. Şi regele a spus: „Este un noroc pentru noi că, deşi sunteţi înzestraţi cu o mare putere, nu l-aţi ucis încă pe fiul rău al lui Dhritarashtra, împreună cu toţi consilierii şi rudele sale. Aceasta, O, domnule, a fost o mare bunătate din partea Gandharvas faţă de mine. Onoarea familiei mele este, de asemenea, salvată prin eliberarea acestui om rău. Mă bucur să vă văd pe toţi. Spuneţi-mi ce pot face pentru voi. Şi, după ce aţi obţinut tot ce doriţi, întoarceţi-vă repede de unde aţi venit!”

Astfel abordaţi de inteligentul fiu al lui Pandu, Gandharvaşii au fost foarte mulţumiţi şi au plecat împreună cu Apsarasele. Iar stăpânul celor cereşti, venind în acel loc, i-a readus la viaţă pe Gandharvaşii care fuseseră ucişi în lupta cu Kurușii, stropindu-i cu *Amrita* celestă. Şi Pandavii, după ce şi-au eliberat rudele împreună cu doamnele din casa regală şi au realizat acea faptă dificilă (înfrângerea oastei Gandharvas), au fost foarte mulţumiţi. Şi acei războinici iluştri şi puternici, veneraţi de Kurus împreună cu fiii şi soţiile lor, au strălucit în splendoare ca nişte focuri aprinse în curtea sacrificială. Iar Yudhishthira, adresându-se apoi lui Duryodhana eliberat, în mijlocul fraţilor săi, din afecţiune, i-a spus aceste cuvinte: „O, copilule, nu mai face niciodată o faptă atât de nechibzuită. O, Bharata, un om nechibzuit nu ajunge niciodată la fericire. O, fiu al neamului Kuru, fii mulţumit cu toţi fraţii tăi. Întoarce-te în capitala ta după cum doreşti, fără să te laşi pradă descurajării sau tristeţii!”

Vaisampayana a continuat: Astfel respins de fiul lui Pandu, regele Duryodhana l-a salutat pe regele Yudhishthira, cel drept, copleşit de ruşine, cu inima sfâşiată în două, şi s-a îndreptat mecanic spre capitala sa, ca un om lipsit de viaţă. Şi după ce prinţul Kaurava a plecat, curajosul Yudhishthira, fiul lui Kunti, împreună cu fraţii săi, a fost venerat de brahmani şi, înconjurat de aceşti brahmani înzestraţi cu bogăţia ascetismului, ca şi Sakra însuşi de către cereşti, a început să-şi petreacă zilele fericit în pădurile din Dwaita.

SECŢIUNEA CCXLV

Janamejaya a spus: După înfrângerea şi capturarea sa de către duşman şi eliberarea sa ulterioară de către iluştrii fii ai lui Pandu prin forţa armelor, mi se pare că intrarea în Hastinapura a mândrului, răului, lăudărosului, viciosului, insolentului şi mizerabilului Duryodhana, angajat în insultarea fiilor lui Pandu şi lăudându-se cu propria sa superioritate, trebuie să fi fost extrem de dificilă. Descrie-mi în detaliu, O, Vaisampayana, intrarea în capitală a acelui prinţ copleşit de ruşine şi zdrobit de durere!

Vaisampayana a spus: Respins de către regele Yudhishthira cel drept, Suyodhana, fiul lui Dhritarashtra, aplecându-şi capul ruşinat şi copleşit de durere şi melancolie, a pornit încet la drum. Iar regele, însoţit de cele patru tipuri de forţe ale sale, a pornit spre oraşul său, cu inima sfâşiată de durere şi plină de gânduri despre înfrângerea sa, pe un drum care traversa o regiune bogată în iarbă şi apă. Regele şi-a instalat tabăra pe un teren încântător, care îi plăcea cel mai mult, cu elefanţii, carele, cavaleria şi infanteria staţionate în jurul său. Şi în timp ce regele Duryodhana stătea aşezat pe un pat înălţat, înconjurat de strălucirea focului, arătând el însuşi ca luna în timpul unei eclipse, spre zorii zilei, Karna s-a apropiat de el şi i-a spus: „Ce noroc, O, fiu al lui Gandhari, că eşti în viaţă! Ce noroc că ne-am întâlnit din nou! Ce noroc că ai învins Gandharvas, capabili să ia orice formă doresc. Şi, O, fiu al neamului Kuru, numai norocul mi-a permis să-ţi văd fraţii, toţi războinici

puternici, ieșind victorioși din acea luptă, după ce și-au subjugat dușmanii! În ceea ce mă privește, atacat de toți Gandharva, am fugit din fața ochilor tăi, incapabil să adun oastea noastră în zbor. Atacat de dușman cu toată puterea lui, cu trupul sfâșiat de săgețile lor, am căutat siguranța în fugă. Totuși, O Bharata, mi s-a părut o mare minune să vă văd pe toți teferi și nevătămați, împreună cu soțiile, trupele și vehiculele voastre, ieșind din acea confruntare supraomenească. O Bharata, mai există un alt om în această lume care poate realiza ceea ce tu, O rege, ai realizat astăzi în luptă alături de frații tăi."

Vaisampayana a continuat: Astfel abordat de Karna, regele Duryodhana i-a răspuns conducătorului Angas cu vocea sufocată de lacrimi.

SECȚIUNEA CCXLVI

Duryodhana a spus: O, Radheya, tu nu știi ce s-a întâmplat. De aceea, nu ții pică pentru cuvintele tale. Tu crezi că Gandharva, dușmanii noștri, au fost învinși de mine cu propria mea energie. O, tu, cel cu brațe puternice, frații mei, într-adevăr, cu ajutorul meu, au luptat mult timp cu Gandharva. Pierderile de vieți omenești au fost mari de ambele părți. Dar când acei Gandharva curajoși, recurgând la numeroasele lor puteri de iluzie, s-au înălțat la cer și au început să lupte cu noi de acolo, confruntarea noastră cu ei a încetat să mai fie una egală. Atunci am suferit înfrângerea și chiar captivitatea. Și, copleșiți de durere, noi, împreună cu însoțitorii și consilierii noștri, copiii și soțiile, trupele și vehiculele noastre, am fost luați de ei prin ceruri. Atunci, unii dintre soldații noștri și câțiva ofițeri curajoși s-au îndreptat cu durere către fiii lui Pandu, acei eroi care nu refuză niciodată ajutorul celor care îl cer. Și, după ce au ajuns la ei, au spus: „Iată-l pe regele Duryodhana, fiul lui Dhritarashtra, care, împreună cu frații săi mai mici, prietenii și soțiile sale, este dus în captivitate de Gandharvas pe cer. Fiți binecuvântați. Eliberați-l pe rege împreună cu femeile din casa regală! Nu permiteți ca toate doamnele din neamul Kuru să fie insultate." Și după ce au vorbit astfel, cel mai mare dintre fiii lui Pandu, care era înzestrat cu un suflet virtuos, i-a împăcat pe frații săi și le-a poruncit să ne elibereze. Atunci acei tauri printre oameni, Pandavașii, depășindu-i pe Gandharvași, au solicitat eliberarea noastră cu cuvinte blânde, deși erau pe deplin capabili să o realizeze prin forța armelor. Și când Gandharva, abordați cu astfel de cuvinte conciliatorii, au refuzat să ne elibereze, atunci Arjuna și Bhima și gemenii înzestrați cu o energie puternică, au tras o ploaie de săgeți asupra Gandharva. Atunci Gandharva, abandonând lupta, au fugit prin cer, târându-ne după ei, plini de bucurie. Atunci am văzut o rețea de săgeți răspândită peste tot de Dhananjaya, care trăgea și el cu arme celeste asupra dușmanului. Și văzând punctele orizontului acoperite de Arjuna cu o rețea densă de săgeți ascuțite, prietenul său, șeful Gandharvas, s-a arătat. Chitrasena și Arjuna s-au îmbrățișat și s-au întrebat unul pe altul despre starea lor de bine. Și ceilalți fii ai lui Pandu l-au îmbrățișat pe șeful Gandharvas și au fost îmbrățișați de el. Și între ei au avut loc schimburi de amabilități. Apoi, curajoșii Gandharvas au abandonat armele și armurile și s-au amestecat într-un spirit prietenos cu Pandavas. Chitrasena și Dhananjaya s-au venerat reciproc cu respect.

SECȚIUNEA CCXLVII

Duryodhana a spus: Arjuna, ucigașul eroilor inamici, s-a apropiat de Chitrasena și i s-a adresat zâmbind cu aceste cuvinte bărbătești: „O, erou, O, cel mai de seamă dintre Gandharva, se cuvine să-mi eliberezi frații. Ei nu pot fi insultați atâta timp cât fiii lui Pandu sunt în viață." Astfel abordat de ilustrul fiu al lui Pandu, șeful Gandharvas, O Karna, le-a dezvăluit Pandavas obiectivul pe care îl aveam în vedere când ne-am îndreptat spre acel loc, și anume că am venit acolo pentru a-i vedea pe fiii lui Pandu împreună cu soția lor, cu toții cufundați în mizerie. Și în timp ce Gandharva ne dezvăluia sfaturile noastre, copleșit de rușine, mi-am dorit ca pământul să se deschidă sub mine, pentru a putea dispărea pe loc. Gandharvas, însoțiți de Pandavas, s-au dus la Yudhishthira și, dezvăluindu-i și lui sfaturile noastre, ne-au predat, legați cum eram, lui. Vai, ce durere mai mare

puteam avea decât aceea de a fi oferit astfel ca tribut lui Yudhishthira, sub privirile femeilor din casa noastră, eu în lanțuri și cufundat în mizerie, sub controlul absolut al dușmanilor mei. Vai, cei pe care i-am persecutat mereu, cei cărora le-am fost mereu dușman, m-au eliberat din captivitate, iar eu, nenorocitul, le sunt dator cu viața mea. Dacă, O, eroule, aș fi murit în acea mare bătălie, ar fi fost mult mai bine decât să-mi păstrez viața în acest fel. Dacă aș fi fost ucis de Gandharvas, faima mea s-ar fi răspândit peste tot pământul și aș fi obținut regiuni propice de fericire eternă în cerul lui Indra. Ascultați-mă, așadar, voi, tauri printre oameni, pentru a afla ce intenționez să fac acum. Voi rămâne aici, renunțând la orice hrană, în timp ce voi vă veți întoarce cu toții acasă. Toți frații mei să meargă și ei la Hastinapura. Toți prietenii noștri, inclusiv Karna, și toate rudele noastre, conduse de Dussasana, să se întoarcă acum în capitală. Insultat de dușman, eu însumi nu mă voi întoarce acolo. Eu, care înainte îi smulgeam respectul dușmanului, eu, care întotdeauna câștigasem respectul prietenilor mei, am devenit acum o sursă de tristețe pentru prieteni și de bucurie pentru dușmani. Ce să-i spun acum regelui, mergând în orașul numit după elefant? Ce vor spune Bhishma și Drona, Kripa și fiul lui Drona, Vidura și Sanjaya, Vahuka și Somadatta și alți bătrâni veneranți, ce vor spune oamenii importanți din celelalte ordine și oamenii cu profesii independente, și ce le voi răspunde eu? Până acum am stat deasupra capetelor dușmanilor mei, până acum am călcat pe piepturile lor, dar acum am căzut din poziția mea. Cum voi mai putea vorbi vreodată cu ei? Oamenii insolenți care au obținut prosperitate, cunoaștere și bogăție sunt rareori binecuvântați pentru o perioadă lungă de timp, așa cum sunt eu, umflat de vanitate. Din păcate, condus de nebunie, am săvârșit un act extrem de nepotrivit și rău, pentru care, prost cum sunt, am căzut într-o astfel de suferință. Prin urmare, voi pieri de foame, viața devenind insuportabilă pentru mine. Eliberat de suferință de către dușman, ce om cu spirit mai poate continua să existe? Mândru cum sunt, lipsit de bărbăție, dușmanul a râs de mine, pentru că Pandavii, posedați de vitejie, m-au privit cufundat în mizerie!

Vaisampayana a continuat: În timp ce se lăsa pradă acestor reflecții, Duryodhana i-a vorbit astfel lui Dussasana: „O, Dussasana, ascultă aceste cuvinte ale mele, O, tu, din neamul Bharata! Acceptă această învestitură pe care ți-o ofer și fii rege în locul meu. Condu tu întregul pământ protejat de Karna și de fiii lui Suvala. La fel cum Indra însuși are grijă de Maruts, prețuiește-ți frații astfel încât toți să aibă încredere în tine. Lasă prietenii și rudele să se bazeze pe tine, așa cum zeii se bazează pe cel care aduce o sută de sacrificii. Întotdeauna ar trebui să acorzi pensii brahmanilor, fără lene, și să fii mereu refugiul prietenilor și rudelor tale. La fel cum Vishnu are grijă de cei cerești, tu ar trebui să ai mereu grijă de toate rudele consanguine. Tu ar trebui, de asemenea, să-ți prețuiești mereu superiorii. Du-te, stăpânește pământul, bucurându-ți prietenii și mustrându-ți dușmanii.” Și strângându-l de gât, Duryodhana a spus: „Du-te!” Auzind aceste cuvinte ale sale, Dussasana, în perfectă tristețe și copleșit de o mare durere, cu vocea sufocată de lacrimi, a spus, cu mâinile împreunate și aplecând capul în fața fratelui său mai mare: „Iartă-mă!” Și spunând aceasta, el căzu la pământ cu inima grea. Și copleșit de durere, acel tigru printre oameni, vărsându-și lacrimile la picioarele fratelui său, spuse din nou: „Acest lucru nu se va întâmpla niciodată! Pământul se poate despica, bolta cerului se poate sparge în bucăți, soarele își poate pierde strălucirea, luna își poate abandona răcoarea, vântul își poate pierde viteza, Himavatul se poate mișca din locul său, apele oceanului se pot usca, iar focul își poate abandona căldura, dar eu, O, rege, nu voi putea niciodată să stăpânesc pământul fără tine”. Și Dussasana a repetat: „Cedează, O, rege! Tu singur vei fi rege în neamul nostru timp de o sută de ani.” Și după ce i-a vorbit astfel regelui, Dussasana a început să plângă melodios, cuprinzând, O, Bharata, picioarele fratelui său mai mare, demn de veneranția sa.

Și văzându-i pe Dussasana și Duryodhana plângând astfel, Karna, profund îndurerat, s-a apropiat de amândoi și a spus: ”Voi, prinți Kuru, de ce vă lăsați pradă tristeții ca oamenii obișnuiți, din cauza lipsei de simț? Simplul plâns nu poate niciodată alina durerea unui om îndurerat. Când plânsul nu poate niciodată înlătura durerile cuiva, ce câștigați dând astfel frâu liber tristeții? Apelați la răbdare pentru a nu-l bucura pe dușman printr-un astfel de comportament. O, rege, Pandavașii și-au făcut doar datoria eliberându-te. Cei care locuiesc în stăpânirile regelui ar trebui să facă

întotdeauna ceea ce este pe placul regelui. Protejați de tine, Pandavașii locuiesc fericiți în stăpânirea ta. Se cuvine să nu te complaci într-o astfel de tristețe ca o persoană obișnuită. Iată, frații tăi uterini sunt toți triști și mohorâți văzându-te hotărât să-ți pui capăt vieții renunțând la mâncare. Binecuvântat fii! Ridică-te și vino în orașul tău și consolează-i pe acești frați ai tăi uterini."

SECȚIUNEA CCXLVIII

Karna a continuat: O, rege, comportamentul tău de astăzi pare copilăresc. O, erou, O, ucigaș al dușmanilor, ce este de mirare în faptul că Pandavii te-au eliberat când ai fost învins de dușman? O, fiu al neamului Kuru, cei care locuiesc în teritoriile regelui, în special cei (dintre ei) care practică profesia de soldat, ar trebui să facă întotdeauna ceea ce este pe placul regelui, indiferent dacă sunt cunoscuți sau necunoscuți de monarhul lor. S-a întâmplat adesea ca oamenii de seamă care zdrobesc rândurile oștirii inamice să fie învinși de aceștia și să fie salvați de propriile lor trupe. Cei care practică profesia de armurier și locuiesc în regatul regelui ar trebui să se unească întotdeauna și să se străduiască din răsputeri pentru rege. Dacă, prin urmare, O, rege, Pandavii, care trăiesc în teritorii, te-au eliberat, ce este de regretat în acest lucru? Faptul că Pandavii, O, cel mai bun dintre regi, nu te-au urmat când ai pornit la luptă în fruntea trupelor tale, a fost un act necorespunzător din partea lor. Înainte de aceasta, ei au căzut sub puterea ta, devenind sclavii tăi. Prin urmare, ei sunt obligați să te ajute acum, fiind înzestrați cu curaj și putere și incapabili să se întoarcă de pe câmpul de luptă. Tu te bucuri de toate bogățiile Pandavilor. Privește-i, O, rege, încă în viață! Ei nu s-au hotărât să moară, renunțând la orice hrană. Fii binecuvântat! Ridică-te, O, rege! Nu se cuvine să te lași pradă unei mari triști pentru mult timp. O, rege, este datoria certă a celor care locuiesc în regatul tău să facă ceea ce este pe placul tău. Unde ar fi regretul în toate acestea? Dacă tu, O, rege, nu vei acționa conform cuvintelor mele, voi rămâne aici, slujindu-ți cu reverență picioarele. O, taur printre oameni, nu doresc să trăiesc lipsit de compania ta. O, rege, dacă te hotărăști să te sinucizi renunțând la hrană, vei fi pur și simplu un obiect de râs pentru ceilalți regi.

Vaisampayana a continuat: Astfel abordat de Kama, regele Duryodhana, hotărât să părăsească lumea, nu a dorit să se ridice de unde stătea.

SECȚIUNEA CCXLIX

Vaisampayana a spus: Văzându-l pe regele Duryodhana, incapabil să suporte o insultă, așezat cu hotărârea de a renunța la viață prin refuzul hranei, Sakuni, fiul lui Suvala, a rostit aceste cuvinte pentru a-l mângâia. Sakuni a spus: "O, fiu al neamului Kuru, tocmai ai auzit ce a spus Karna. Cuvintele lui sunt, într-adevăr, pline de înțelepciune. De ce ai renunța din prostie la prosperitatea înaltă pe care am câștigat-o pentru tine, aruncându-ți viața astăzi, O, rege, cedând prostiei? Mi se pare astăzi că nu ai așteptat niciodată pe cei bătrâni. Cel care nu poate controla accesul brusc de bucurie sau durere este pierdut, chiar dacă a obținut prosperitate, ca un vas de lut nears în apă. Acel rege care este complet lipsit de curaj, care nu are nici o scânteie de bărbăție, care este sclavul amânării, care acționează întotdeauna cu indiscreție, care este dependent de plăcerile senzuale, este rareori respectat de supușii săi. Tu, care ai beneficiat de atâtea, de unde vine această durere nejustificată a ta? Nu distruge acest act plin de grație al fiilor lui Pritha, lăsându-te pradă unei astfel de dureri. Când ar trebui să te bucuri și să-i răsplătești pe Pandavi, tu te întristezi, O, rege? Într-adevăr, acest comportament al tău este inconsecvent. Fii vesel, nu-ți arunca viața; ci amintește-ți cu inima bucuroasă binele pe care ți l-au făcut. Dă-le înapoi fiilor lui Pritha regatul lor și câștigă atât virtute, cât și renume prin o astfel de conduită. Acționând în acest fel, vei fi recunoscător. Stabilește relații frățești cu Pandava, fiind prieten cu ei, și dă-le regatul tatălui lor, pentru că atunci vei fi fericit!"

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte ale lui Sakuni și văzându-l pe curajosul Dussasana întins la pământ în fața lui, copleșit de dragostea frățească, regele l-a ridicat pe

Dussasana şi, strângându-l în braţele sale puternice, i-a mirosit capul cu afecţiune. Auzind aceste cuvinte ale lui Karna şi Sauvala, regele Duryodhana s-a descurajat mai mult ca niciodată şi a fost copleşit de ruşine, iar sufletul său a fost cuprins de o disperare profundă. Auzind tot ce au spus prietenii săi, el a răspuns cu tristeţe: „Nu mai am nimic de-a face cu virtutea, bogăţia, prietenia, prosperitatea, suveranitatea şi plăcerile. Nu-mi staţi în cale, ci lăsaţi-mă în pace. Sunt hotărât să-mi pun capăt zilelor renunţând la hrană. Întoarceţi-vă în oraş şi trataţi-i cu respect pe superiorii mei de acolo."

Astfel abordaţi de el, ei i-au răspuns acelui zdrobitor regal de duşmani, zicând: „O, monarhule, calea ta este şi a noastră, O, Bharata. Cum putem intra în oraş fără tine?"

Vaisampayana a continuat: Deşi prietenii, consilierii, fraţii şi rudele sale i-au vorbit în toate felurile, regele nu s-a abătut de la scopul său. Şi fiul lui Dhritarashtra, în conformitate cu scopul său, a împrăştiat iarbă *Kusa* pe pământ şi, purificându-se prin atingerea apei, s-a aşezat în acel loc. Îmbrăcat în zdrenţe şi iarbă *Kusa*, s-a apucat să respecte cel mai înalt jurământ. Şi încetând orice vorbă, acel tigru printre regi, mişcat de dorinţa de a ajunge în rai, a început să se roage şi să se închine în interiorul său, suspendând orice relaţie externă.

Între timp, Daityas şi Danavas, care fuseseră învinşi cu mult timp în urmă de către celestiali şi locuiau în regiunile inferioare, după ce au aflat intenţia lui Duryodhana şi au înţeles că moartea regelui ar fi slăbit tabăra lor, au început un sacrificiu cu foc pentru a-l chema pe Duryodhana în faţa lor. Iar cei care cunoşteau *mantrele* au început, cu ajutorul formulelor declarate de Brihaspati şi Usanas, acele rituri care sunt indicate în *Atharva Veda* şi *Upanishad* şi care pot fi realizate prin *mantre* şi rugăciuni. Iar brahmanii cu jurăminte rigide, bine versaţi în *Vede* şi ramurile lor, au început, cu sufletul captivat, să toarne libaţii de unt clarificat şi lapte în foc, rostind *mantre*. Şi după ce aceste ritualuri s-au încheiat, o zeiţă ciudată, O, rege, cu gura larg deschisă, s-a ridicat (din focul sacrificial), spunând: „Ce să fac?" Şi Daityas, cu inimile pline de bucurie, i-au poruncit, spunând: „Adu-l aici pe fiul regal al lui Dhritarashtra, care chiar acum respectă jurământul de a muri de foame pentru a scăpa de viaţa sa." Primind porunca, ea a plecat spunând: „Aşa să fie". Şi s-a dus într-o clipită la locul unde se afla Suyodhana. Şi luându-l pe rege înapoi în regiunile inferioare, şi aducându-l astfel într-o clipă, ea i-a informat pe Danavas despre aceasta. Şi Danavas, văzând că regele a fost adus în mijlocul lor în timpul nopţii, s-au unit şi toţi, cu inimile pline de bucurie şi ochii larg deschişi de încântare, i-au adresat lui Duryodhana aceste cuvinte măgulitoare:

SECŢIUNEA CCL

Danava au spus: O, Suyodhana, O, mare rege! O, perpetuator al neamului Bharata, tu eşti mereu înconjurat de eroi şi oameni iluştri. De ce ai întreprins atunci un act atât de imprudent precum jurământul de a muri de foame? Sinucigaşul se scufundă întotdeauna în iad şi devine subiectul unor vorbe calomnioase. Nici persoanele inteligente ca tine nu se angajează vreodată în acte păcătoase şi contrare intereselor lor şi care le subminează scopurile. Abate-te, aşadar, de la această hotărâre a ta, O, rege, care distruge moralitatea, profitul şi fericirea, faima, vitejia şi energia, şi care sporeşte bucuria duşmanilor. O, rege înălţat, cunoaşte adevărul, originea celestă a sufletului tău şi creatorul trupului tău, şi apoi cheamă răbdarea în ajutorul tău. În vremurile de demult, O, rege, te-am obţinut de la Maheswara prin austerităţi ascetice. Partea superioară a trupului tău este alcătuită în întregime dintr-un ansamblu de *Vajras* şi, prin urmare, este invulnerabilă la arme de orice fel, O, tu, cel fără păcat. Partea inferioară a trupului tău, capabilă să captiveze inima femeilor prin frumuseţea sa, a fost creată din flori de însăşi zeiţa, soţia lui Mahadeva. Trupul tău este astfel, O, cel mai bun dintre regi, creaţia lui Maheswara însuşi şi a zeiţei sale. De aceea, O, tigrule printre regi, tu eşti de origine cerească, nu umană. Alţi Kshatriya curajoşi, cu energie puternică, conduşi de Bhagadatta, şi toţi familiarizaţi cu armele cereşti, îţi vor ucide

duşmanii. De aceea, încetează să mai fii îndurerat. Nu ai niciun motiv să te temi. Pentru a te ajuta, mulţi Danavi eroici s-au născut pe pământ. Alţi Asuri îi vor poseda şi pe Bhishma, Drona, Karna şi alţii. Posedaţi de aceşti Asuri, aceşti eroi vor renunţa la bunătate şi vor lupta cu duşmanii tăi. Într-adevăr, când Danava vor intra în inimile lor şi îi vor poseda complet, aruncând la distanţă toate afecţiunile, devenind cu inima împietrită, aceşti războinici vor lovi pe toţi cei care li se opun în luptă, fără a cruţa fii, fraţi, taţi, prieteni, discipoli, rude, chiar şi copii şi bătrâni. Orbiţi de ignoranţă şi mânie şi împinşi de destinul hotărât de Creator, aceşti tigri printre oameni, cu inimile îmbibate de păcat, vor depopula pământul aruncând şi trăgând cu tot felul de arme, cu mare bărbăţie şi forţă, şi adresându-şi mereu unul altuia cuvinte lăudăroase precum: „Astăzi nu vei scăpa cu viaţă din mâinile mele”. Şi aceşti iluştri fii ai lui Pandu, în număr de cinci, vor lupta cu aceştia. Şi, înzestraţi cu o putere nemaipomenită şi favorizaţi de Soartă, ei vor reuşi să-i distrugă. Şi, O, rege, mulţi Daityas şi Rakshasas care s-au născut în ordinul Kshatriya vor lupta cu mare vitejie în bătălia cu duşmanii tăi, folosind buzdugane, bâte, sulițe şi diverse arme de calitate superioară. Şi, O, eroule, în ceea ce priveşte frica din inima ta care provine de la Arjuna, noi am stabilit deja mijloacele pentru a-l ucide pe Arjuna. Sufletul lui Naraka, cel ucis, a luat forma lui Karna. Amintindu-şi de ostilitatea sa din trecut, el îi va înfrunta atât pe Kesava, cât şi pe Arjuna. Şi acel războinic puternic şi cel mai de seamă dintre luptători, mândru de vitejia sa, îl va învinge pe Arjuna în luptă, precum şi pe toţi duşmanii tăi. Cel care mânuieşte fulgerul, ştiind toate acestea şi dorind să-l salveze pe Arjuna, îi va lua lui Karna, deghizat, cerceii şi zale. De asemenea, din acest motiv, am numit sute şi sute şi mii şi mii de Daityas şi Rakshasas, şi anume cei cunoscuţi sub numele de *Samsaptakas*.[83] Aceşti războinici celebri îl vor ucide pe eroicul Arjuna. De aceea, nu te întrista, O, rege. Tu vei stăpâni întreaga lume, O, monarh, fără rival. Nu ceda deznădejdii. Un astfel de comportament nu ţi se potriveşte. O, tu, din neamul Kuru, dacă mori, partidul nostru va deveni slab. Du-te, O, eroule, şi nu-ţi îndrepta mintea către niciun alt curs de acţiune. Tu eşti întotdeauna refugiul nostru, aşa cum, într-adevăr, Pandava sunt refugiul zeilor.

Vaisampayana a continuat: După ce i s-au adresat astfel, acei Daityas l-au îmbrăţişat pe acel elefant dintre regi, iar acei tauri dintre Danavas l-au aclamat pe acel neînfrânat ca pe un fiu. Şi, O, Bharata, liniştindu-i mintea cu vorbe blânde, i-au permis să plece, spunându-i: „Du-te şi obţine victoria!” Şi când i-au dat voie celui cu braţele puternice, aceeaşi zeiţă l-a dus înapoi la locul unde se aşezase, hotărât să-şi pună capăt zilelor. Şi după ce l-a aşezat pe erou şi i-a adus omagiu, zeiţa a dispărut, cu permisiunea regelui. O Bharata, după ce ea a plecat, regele Duryodhana a considerat că tot ce se întâmplase era un vis. Apoi s-a gândit în sinea sa: „Îi voi învinge pe Pandavi în luptă”. Şi Suyodhana a crezut că Karna şi armata *Samsaptaka* erau capabili (să distrugă) şi hotărâţi să-l distrugă pe ucigaşul de duşmani, Partha. Astfel, O, taur al neamului Bharata, speranţa fiului rău al lui Dhritarashtra de a-i învinge pe Pandavi s-a întărit. Şi Karna, al cărui suflet şi facultăţi erau posedate de sufletul interior al lui Naraka, hotărâse cu cruzime să-l ucidă pe Arjuna. Iar acei eroi — inclusiv *Samsaptakas* —, ale căror simţuri erau posedate de Rakshasas şi influenţate de calităţile emoţiei şi întunericului, doreau să-l ucidă pe Phalguna. Şi, O, rege, ceilalţi, cu Bhishma, Drona şi Kripa în frunte, având facultăţile influenţate de Danavas, nu mai erau atât de afectuoşi faţă de fiii lui Pandu cum fuseseră înainte. Dar regele Suyodhana nu a spus nimănui despre asta.

Când noaptea s-a sfârşit, Karna, descendentul Soarelui, cu mâinile împreunate, i-a adresat cu zâmbetul pe buze aceste cuvinte înţelepte regelui Duryodhana: „Niciun mort nu-şi învinge duşmanii: doar când este în viaţă poate vedea binele. Unde este binele celui mort şi, O, Kauraveya, unde este victoria lui? De aceea, nu este momentul pentru durere, teamă sau moarte.” Şi,

83 Lit, soldaţi care au jurat să cucerească sau să moară. Krishna deţinea un Akshauhini complet format din aceşti soldaţi, pe care i-a dat lui Duryodhana pentru a lupta pentru el. Povestea ofertei lui Krishna către Duryodhana de a alege între aceşti soldaţi, pe de o parte, şi el însuşi, care jurase să nu lupte, ci doar să-l ajute cu sfaturile sale, pe de altă parte, este prezentată în întregime în *Udyoga Parva*. Duryodhana, din nebunie, a acceptat prima opţiune, iar soldaţii au fost uciși cu toţii de Arjuna.

îmbrățișându-l pe cel cu brațele puternice, el a mai spus: ”Ridică-te, O, rege! De ce stai culcat? De ce te întristezi, O, ucigaș al dușmanilor? După ce ți-ai chinuit dușmanii cu vitejia ta, de ce dorești moartea? Sau (poate) te-a cuprins frica la vederea vitejiei lui Arjuna. Îți promit cu adevărat că îl voi ucide pe Arjuna în luptă. O, stăpân al oamenilor, jur pe arma mea că, după ce vor trece cei treisprezece ani, îi voi aduce pe fiii lui Pritha sub stăpânirea ta.” Astfel abordat de Karna și amintindu-și cuvintele Daityas și rugăciunile făcute de ei (frații săi), Suyodhana s-a ridicat. Și după ce a auzit aceste cuvinte ale Daityas, acel tigru printre oameni, cu o hotărâre fermă în inimă, și-a aliniat armata, bogată în cai, elefanți, care și infanterie. Și, O, monarhule, plină de umbrele albe, fanioane, *chamaras* albe, care, elefanți și soldați, acea armată puternică, mișcându-se ca apele Gangei, arăta grațioasă ca firmamentul, într-un anotimp în care norii se risipiseră și semnele toamnei se dezvăluiseră doar parțial. Și, O, cel mai de seamă dintre regi, lăudat ca un monarh de cei mai buni dintre brahmani, binecuvântat cu victorie, acel stăpân al oamenilor, Suyodhana, fiul lui Dhritarashtra, primind onoruri cu nenumărate palme împreunate și strălucind în splendoare nemărginită, mergea în frunte, însoțit de Karna, acel jucător, fiul lui Suvala. Și toți frații săi, cu Dussasana în frunte, și Bhurisrava, și Somadatta, și puternicul rege Vahlika, l-au urmat pe acel leu printre regi în drumul său, cu care de diferite forme, cai și cei mai buni elefanți. Și, O, primul dintre monarhi, în scurt timp, acei perpetuatori ai neamului Kuru au intrat în propriul lor oraș.

SECȚIUNEA CCLI

Janamejaya a spus: Când fiii înalți ai lui Pritha trăiau în pădure, ce au făcut acei oameni de seamă și arcași puternici, fiii lui Dhritarashtra? Și ce au făcut descendenții Soarelui, Karna, puternicul Sakuni, Bhishma, Drona și Kripa? Se cuvine să-mi povestești toate acestea.

Vaisampayana a spus: Când, O, puternic rege, Pandava au plecat în acest fel, lăsându-l pe Suyodhana, și când, după ce a fost eliberat de fiii lui Pandu, a venit la Hastinapura, Bhishma i-a spus aceste cuvinte fiului lui Dhritarashtra: „O, copilule, ți-am spus înainte, când erai hotărât să mergi la schit, că călătoria ta nu-mi plăcea. Dar tu ai făcut-o. Și, ca urmare, O, eroule, ai fost luat cu forța prizonier de dușman și ai fost eliberat de Pandava, versat în moralitate. Și totuși nu ți-e rușine. Chiar în prezența ta, O, fiu al lui Gandhari, împreună cu armata ta, fiul lui Suta, cuprins de panică, a fugit din bătălia cu Gandharvas, O, rege. Și, O, cel mai de seamă dintre regi, O, fiu al monarhului! În timp ce tu și armata ta strigați de durere, ai fost martor la vitejia Pandavilor cu suflet înalt și, de asemenea, O, tu, cel cu brațele puternice, la vitejia fiului rău al lui Suta, Karna. O, cel mai bun dintre regi, fie că este vorba de știința armelor, eroism sau moralitate, Karna, O, tu, devotat virtuții, nu este nici măcar a patra parte din Pandavi. Prin urmare, pentru binele acestei rase, încheierea păcii este, cred eu, de dorit cu Pandava cei înalți la suflet.

Fiind astfel abordat de Bhishma, fiul lui Dhritarashtra, regele, a râs mult, apoi a plecat brusc împreună cu fiul lui Suvala. Aflând că acesta plecase, acei arcași puternici, cu Karna și Dussasana în frunte, l-au urmărit pe fiul foarte puternic al lui Dhritarashtra. Văzându-i plecați, Bhishma, bunicul Kurus, a lăsat capul în jos de rușine și apoi, O, rege, s-a dus în camerele sale. Și, O, puternic monarh, când Bhishma a plecat, acel stăpân al oamenilor, fiul lui Dhritarashtra, a venit din nou acolo și a început să se consulte cu consilierii săi: „Ce este bine pentru mine? Ce mai rămâne de făcut? Și cum putem realiza în mod eficient binele, vom discuta astăzi.” **Karna a spus**: „O, fiu al lui Kuru, Duryodhana, ia aminte la cuvintele pe care ți le spun. Bhishma ne învinovățește mereu și îi laudă pe Pandavi. Și din cauza urii pe care o poartă față de tine, mă urăște și pe mine. Și, O, stăpân al oamenilor, în prezența ta mă denigrează mereu. Niciodată, O, Bharata, nu voi uita cuvintele pe care Bhishma le-a rostit în prezența ta cu privire la această chestiune, lăudându-i pe Pandavi și mustrându-te pe tine, O, învingător al dușmanilor! Poruncește-mi, O, rege, împreună cu servitorii, trupele și carele. O, monarhule, voi cuceri pământul împânzit de munți, păduri și păduri. Pământul a fost cucerit de cei patru puternici Pandavi. Eu îl voi cuceri, fără îndoială, pentru tine, singur. Lasă-l pe acel nenorocit din neamul Kuru, pe Bhishma, cel extrem de rău la minte, să vadă

asta — el, care îi denigrează pe cei care nu merită să fie criticaţi şi îi laudă pe cei care nu ar trebui lăudaţi. Lasă-l să fie martor astăzi la puterea mea şi să se învinovăţească pe sine. Tu, O, rege, porunceşte-mi. Victoria va fi cu siguranţă a ta. Pe arma mea, O, monarhule, jur asta în faţa ta."

O, rege, O, taur al neamului Bharata, auzind aceste cuvinte ale lui Karna, acel stăpân al oamenilor, simţind cea mai mare bucurie, i-a vorbit lui Karna, spunând: „Sunt binecuvântat. Am fost favorizat de tine, deoarece tu, înzestrat cu o mare putere, eşti mereu preocupat de bunăstarea mea. Viaţa mea a dat roade astăzi. Deoarece tu, O, eroule, intenţionezi să-i supui pe toţi duşmanii noştri, repară-te. Fie ca binele să te însoţească! Porunceşte-mi (ce trebuie să fac), O, cuceritor al duşmanilor." Fiind astfel abordat de fiul inteligent al lui Dhritarashtra, Karna a ordonat toate lucrurile necesare pentru excursie. Şi într-o zi lunară propice, într-un moment propice şi sub influenţa unei stele prezidate de o zeitate propice, acel arcaş puternic, după ce a fost onorat de cei născuţi de două ori, scăldat cu substanţe propice şi sfinte şi venerat prin cuvinte, a pornit, umplând cu zgomotul carului său cele trei lumi, cu obiectele lor mobile şi imobile.

SECŢIUNEA CCLII

Vaisampayana a continuat: Apoi, O, taur printre Bharati, acel arcaş puternic, Karna, înconjurat de o mare armată, a asediat frumosul oraş Drupada. Şi el, după un conflict dur, l-a supus pe erou şi, O, cel mai bun dintre monarhi, l-a obligat pe Drupada să contribuie cu argint, aur şi pietre preţioase, precum şi să plătească tribut. Şi, O, cel mai de seamă dintre regi, după ce l-a supus, (Karna) i-a supus pe prinţii care erau sub comanda lui (Drupada) şi i-a obligat să plătească tribut. Apoi, mergând spre nord, i-a supus pe suveranii (din acea zonă) şi, după ce l-a învins pe Bhagadatta, fiul lui Radha a urcat pe muntele puternic Himavat, luptându-se tot timpul cu duşmanii săi. Şi, cutreierând toate părţile, el a cucerit şi a supus toţi regii care locuiau în Himavat şi i-a obligat să plătească tribut. Apoi, coborând de pe munte şi grăbindu-se spre est, el a supus pe Angas, Bangas, Kalingas, Mandikas, Magadhas, Karkakhandas, precum şi pe Avasiras, Yodhyas şi Ahikshatras. După ce a cucerit (astfel) partea de est, Karna s-a prezentat în faţa lui Batsa-bhumi. Şi după ce a cucerit Batsa-bhumi, a supus Kevali, Mrittikavati, Mohana, Patrana, Tripura şi Kosala, obligându-i pe toţi să plătească tribut. Apoi, îndreptându-se spre sud, Karna i-a învins pe puternicii vizitii (din acea parte) şi, în Dakshinatya, fiul lui Suta a intrat în conflict cu Rukmi. După ce a luptat cu înverşunare, Rukmi i-a spus fiului lui Suta: „O, cel mai mare dintre monarhi, am fost încântat de puterea şi vitejia ta. Nu-ţi voi face rău: am îndeplinit doar jurământul unui Kshatriya. Cu bucurie îţi voi da câte monede de aur doreşti." După ce s-a întâlnit cu Rukmi, Karna s-a îndreptat spre Pandya şi muntele Sri. Şi, luptând, i-a făcut pe Karala, pe regele Nila, pe fiul lui Venudari şi pe alţi regi de seamă care trăiau în sud să-i plătească tribut. Apoi, mergând la fiul lui Sisupala, fiul lui Suta l-a învins şi pe acel puternic şi i-a supus pe toţi conducătorii vecini. Şi, O, taur al neamului Bharata, după ce i-a subjugat pe Avantis şi a încheiat pace cu ei, şi după ce s-a întâlnit cu Vrishnis, a cucerit vestul. Şi, ajuns în ţinutul lui Varuna, i-a făcut pe toţi regii Yavana şi Varvara să-i plătească tribut. Şi, după ce a cucerit întreaga lume — estul, vestul, nordul şi sudul —, acel erou, fără niciun ajutor, a supus toate naţiunile *Mlechchhas*, montaniarzii, Bhadras, Rohitakas, Agneyas şi Malavas. Şi, după ce i-a învins pe puternicii vizitii, conduşi de Nagnajitas, fiul lui Suta i-a supus pe Sasakas şi Yavanas. După ce a cucerit şi a supus astfel lumea, puternicul vizitiu şi tigrul printre oameni s-a întors la Hastinapura. Acel stăpân al oamenilor, fiul lui Dhritarashtra, însoţit de tatăl său, fraţii şi prietenii săi, s-a apropiat de acel arcaş puternic, care sosise, şi i-a adus omagiul cuvenit lui Karna, încununat de merite militare. Şi regele i-a proclamat faptele, spunând: „Ceea ce nu am primit nici de la Bhishma, nici de la Drona, nici de la Kripa, nici de la Vahlika, am primit de la tine. Fie ca binele să te însoţească! Ce nevoie e să vorbesc pe larg! Ascultă cuvintele mele, O, Karna! În tine, O, şef al oamenilor, am refugiul meu. O, tu, cel cu braţele puternice. O, tigru printre oameni, fără îndoială că toţi Pandava şi ceilalţi regi încununaţi cu prosperitate nu ajung nici la o şaisprezecime din tine. Tu, O, arcaş puternic, O, Karna, priveşte-l pe Dhritarashtra şi pe ilustrul Gandhari, aşa cum Aditi l-a privit pe purtătorul fulgerului.

Atunci, O, rege, în orașul Hastinapura s-a ridicat un tumult, și s-au auzit strigăte de „*Oh!*” și „*Vai!*”, și, O, stăpân al oamenilor, unii dintre regi l-au lăudat (pe Karna), în timp ce alții l-au criticat, iar alții au rămas tăcuți. Astfel, O, cel mai de seamă dintre monarhi, în scurt timp a cucerit acest pământ înzestrat cu munți și păduri și ceruri, și cu oceane și câmpuri, și plin de întinderi înalte și joase, și orașe, și plin și de insule. O, stăpân al pământului, și a supus monarhii, și după ce a câștigat bogății nepieritoare, fiul lui Suta a apărut în fața regelui. Apoi, O, învingător al dușmanilor, intrând în interiorul palatului, acel erou l-a văzut pe Dhritarashtra cu Gandhari, O, tigru printre oameni, cel familiarizat cu moralitatea i-a apucat picioarele ca un fiu. Iar Dhritarashtra l-a îmbrățișat cu afecțiune, apoi l-a lăsat să plece. De atunci, O, monarhule, O, Bharata, regele Duryodhana și Sakuni, fiul lui Suvala, au crezut că fiii lui Pritha fuseseră deja învinși în luptă de Karna.

SECȚIUNEA CCLIII

Vaisampayana a continuat: O, rege, O, stăpân al oamenilor, ucigașul eroilor inamici, fiul lui Suta, i-a spus aceste cuvinte lui Duryodhana: „O, Kaurava Duryodhana, ascultă cu atenție cuvintele pe care ți le voi spune; și, O, învingător al dușmanilor, după ce vei auzi cuvintele mele, se cuvine să acționezi în consecință în toate privințele. Acum, O, cel mai bun dintre monarhi, O, eroule, pământul a fost eliberat de dușmani. Condu-l ca și puternicul Sakra însuși, după ce și-a distrus dușmanii.”

Vaisampayana a continuat: După ce a fost astfel abordat de Karna, regele i-a răspuns din nou, spunând: „O, taur printre oameni, nimic nu este imposibil pentru cel care te are ca refugiu, căruia îi ești atașat și căruia îi dedici întreaga ta atenție. Acum, am un scop, pe care să-l asculți cu atenție. După ce am văzut acel sacrificiu suprem, puternicul *Rajasuya*, realizat de Pandavi, în mine a încolțit dorința (de a sărbători același lucru). Tu, O, fiu al lui Suta, îndeplinește-mi această dorință.” Astfel abordat, Karna i-a spus regelui: „Acum că toți conducătorii pământului au fost supuși ție, cheamă-i pe principalii brahmani și, O, cel mai bun dintre Kuru, procură articolele necesare pentru sacrificiu. Și, O, învingător al dușmanilor, lasă Ritwijas, așa cum este prescris, și versat în *Vede*, să-ți celebreze riturile conform ordonanței, O, rege. Și, O, taur al neamului Bharata, lasă să înceapă și marele tău sacrificiu, bogat în carne și băuturi și grandios în părți.”

O, rege, după ce a fost astfel abordat de Karna, fiul lui Dhritarashtra a chemat preotul și i-a spus următoarele cuvinte: „Sărbătorește pentru mine, în mod corespunzător și în ordinea cuvenită, cel mai bun dintre sacrificii, *Rajasuya*, însoțit de Dakshinas excelente.” Astfel abordat, cel mai bun dintre Brahmani i-a spus regelui: „O, cel mai de seamă dintre Kauravas, cât timp Yudhishthira este în viață, cel mai bun dintre sacrificii nu poate fi săvârșit în familia ta, O, prinț al regilor! Mai mult, O, monarhule, tatăl tău Dhritarashtra, înzestrat cu viață lungă, trăiește. Din acest motiv, O, cel mai bun dintre regi, acest sacrificiu nu poate fi întreprins de tine. Există, O, stăpâne, un alt mare sacrificiu, asemănător cu *Rajasuya*. Tu, O, cel mai de seamă dintre regi, sărbătorește acel sacrificiu. Ascultă aceste cuvinte ale mele. Toți acești conducători ai pământului, care, O, rege, ți-au devenit tributari, îți vor plăti tribut în aur, atât pur, cât și impur. Din acel aur, tu, O, cel mai bun dintre monarhi, fă acum plugul (sacrificial) și tu, O, Bharata, ară cu el terenul sacrificial. În acel loc, O, cel mai de seamă dintre regi, să înceapă, cu riturile cuvenite și fără nici o perturbare, sacrificiul, sfințit cu *mantre* abundente în alimente. Numele acelui sacrificiu demn de persoanele virtuoase este *Vaishnava*. Nimeni, în afară de vechiul Vishnu, nu a mai îndeplinit-o până acum. Acest sacrificiu măreț rivalizează cu cel mai bun dintre sacrificii – *Rajasuya* însuși. Și, mai mult, ne place – și este, de asemenea, pentru binele tău (să-l sărbătorim). Și, în plus, poate fi sărbătorit fără niciun fel de perturbare. (Prin îndeplinirea acestui lucru), dorința ta va fi împlinită.”

Fiind astfel abordat de acei brahmani, fiul lui Dhritarashtra, regele, a rostit aceste cuvinte către Karna, frații săi și fiul lui Suvala: „Fără îndoială, cuvintele brahmanilor îmi plac în totalitate. Dacă și vouă vă plac, exprimați-vă fără întârziere.” Astfel îndemnați, toți i-au răspuns regelui: „Așa

să fie.” Apoi, regele a numit pe rând persoanele pentru sarcinile respective și a cerut tuturor meșterilor să construiască plugul (sacrificial). Și, O, cel mai bun dintre regi, tot ce fusese poruncit să se facă a fost executat treptat.

SECȚIUNEA CCLIV

Vaisampayana a continuat: Atunci toți meșterii, principalii consilieri și înțeleptul Vidura i-au spus fiului lui Dhritarashtra: „Toate pregătirile pentru excelentul sacrificiu au fost făcute, O, rege, și a sosit și timpul, O, Bharata. Și a fost construită și prețiosul plug de aur.” Auzind aceasta, O, monarhule, cel mai bun dintre regi, fiul lui Dhritarashtra, a poruncit să înceapă sacrificiul suprem. Apoi a început sacrificiul sfințit de *mantre* și bogat în comestibile, iar fiul lui Gandhari a fost inițiat în mod corespunzător, conform ordonanței. Și Dhritarashtra, și ilustrul Vidura, și Bhishma, și Drona, și Kripa, și Karna, și celebrul Gandhari au simțit o mare bucurie. Și, O, cel mai mare dintre regi, Duryodhana a trimis mesageri rapizi pentru a invita prinții și brahmanii. Și urcând în vehicule rapide, ei s-au îndreptat spre direcțiile (respective) care le-au fost atribuite. Apoi, unui anumit mesager care era pe punctul de a pleca, Dussasana i-a spus: „Du-te repede în pădurile din Dwaita și, în acea pădure, invită în mod corespunzător brahmanii și acele persoane răutăcioase, Pandavii”. După aceea, s-a îndreptat acolo și, înclinându-se în fața tuturor Pandava, a spus: „Dobândind o imensă bogăție prin iscusința sa înnăscută, cel mai bun dintre regi și cel mai important dintre Kuru, Duryodhana, O, monarhe, celebrează un sacrificiu. Acolo merg din diferite direcții regii și brahmanii. O, rege, am fost trimis de nobilul Kaurava. Acel rege și stăpân al oamenilor, fiul lui Dhritarashtra, te invită. Se cuvine, așadar, să fii martor la încântătorul sacrificiu al acelui monarh.”

Auzind aceste cuvinte ale mesagerului, acel tigru printre regi, regele Yudhishthira, a spus: „Este un noroc că acel înmărmuritor al gloriei strămoșilor săi, regele Suyodhana, sărbătorește acest sacrificiu suprem. Cu siguranță ar trebui să mergem acolo, dar nu putem face asta acum, pentru că până la sfârșitul celui de-al treisprezecelea an, va trebui să ne respectăm jurământul”. Auzind aceste cuvinte ale lui Yudhishthira cel drept, Bhima a spus: „Atunci, regele Yudhishthira cel drept va merge acolo, când îl va arunca (pe Duryodhana) în focul aprins de arme. Spune-i lui Suyodhana: „Când, după expirarea celui de-al treisprezecelea an, acel stăpân al oamenilor, Pandava, va turna asupra Dhritarashtras, untul clarificat al mâniei sale, în sacrificiul bătăliei, atunci voi veni!” Dar ceilalți Pandava, O, rege, nu au spus nimic neplăcut. Mesagerul (la întoarcerea sa) i-a povestit fiului lui Dhritarashtra tot ce se întâmplase. Apoi, în orașul lui Dhritarashtra au venit mulți dintre cei mai de seamă oameni, stăpâni ai diverselor țări și brahmani foarte virtuoși. Și, primiți în mod corespunzător, conform ordonanței, acei domni ai oamenilor au simțit o mare bucurie și au fost cu toții foarte mulțumiți. Iar cel mai important dintre monarhi, Dhritarashtra, înconjurat de toți Kauravas, a simțit o bucurie nemărginită și i-a spus lui Vidura: „O, Kshatta, acționează repede, astfel încât toate persoanele din incinta sacrificiului să fie servite cu mâncare, să se învioreze și să fie satisfăcute”. Atunci, O, învingător al dușmanilor, ascultând de porunca aceea, învățatul Vidura, versat în moralitate, i-a ospătat cu veselie pe toți, în mod corespunzător, cu mâncare și băutură, cu ghirlande parfumate și cu diverse feluri de îmbrăcăminte. Și după ce a construit pavilioane (pentru cazarea lor), acel erou și cel mai important dintre regi i-a ospătat cum se cuvine pe prinți și pe brahmani cu miile, le-a dăruit bogății de tot felul și le-a urat rămas bun. Și după ce i-a lăsat pe toți regii să plece, a intrat în Hastinapura, înconjurat de frații săi și însoțit de Karna și de fiul lui Suvala.

SECȚIUNEA CCLV

Vaisampayana a spus: În timp ce, O, mare rege, Duryodhana intra (în oraș), panegiriștii îl lăudau pe prințul cu vitejie neînfrântă. Și alții l-au lăudat pe acel arcaș puternic și cel mai de seamă dintre regi. Și presărând peste el orez prăjit și pastă de santal, cetățenii au spus: „Este noroc, O, rege, că sacrificiul tău s-a încheiat fără obstacole”. Iar unii, mai imprudenți în vorbire, care erau prezenți acolo, i-au spus acelui stăpân al pământului: „Cu siguranță, sacrificiul tău nu poate fi

comparat cu cel al lui Yudhishthira: nici măcar nu se ridică la o șaisprezecime din acel (sacrificiu)". Astfel i-au vorbit regelui unii care erau imprudenți în privința consecințelor. Prietenii lui, însă, au spus: „Sacrificiul tău i-a depășit pe toți ceilalți. Yayati și Nahusha, Mandhata și Bharata, fiind sfințiți prin celebrarea unui astfel de sacrificiu, au ajuns cu toții în rai". Auzind aceste cuvinte plăcute de la prietenii săi, acel monarh, O, taur al neamului Bharata, mulțumit, a intrat în oraș și, în cele din urmă, în propria sa locuință. Apoi, O, rege, venerându-le picioarele tatălui și mamei sale și ale altora, în frunte cu Bhishma, Drona și Kripa, și ale înțeleptului Vidura, și venerată la rândul său de frații săi mai mici, acea bucurie a fraților s-a așezat pe un scaun excelent, înconjurată de aceștia din urmă. Iar fiul lui Suta, ridicându-se, a spus: „Este un noroc, O, cel mai de seamă dintre descendenții lui Bharata, că acest sacrificiu măreț al tău a ajuns la sfârșit. Când, însă, fiii lui Pritha vor fi uciși în luptă și tu vei fi încheiat sacrificiul *Rajasuya*, O, stăpâne al oamenilor, te voi onora din nou în acest fel." Atunci, acel rege puternic, ilustrul fiu al lui Dhritarashtra, i-a răspuns: „Cu adevărat ai spus bine. Când, O, cel mai de seamă dintre oameni, Pandava cei răi vor fi uciși și când marele *Rajasuya* va fi sărbătorit de mine, atunci tu, O, eroule, mă vei onora din nou astfel". Și după ce a spus aceasta, O, Bharata, Kaurava l-a îmbrățișat pe Karna și a început, O, puternic rege, să se gândească la *Rajasuya*, cel mai important dintre sacrificii. Și cel mai bun dintre regi s-a adresat și lui Kurus din jurul său, spunând: „Când voi, O, Kauravas, după ce îi voi ucide pe toți Pandavas, voi sărbători acel sacrificiu costisitor și cel mai important, *Rajasuya*!" Atunci Karna i-a vorbit, spunând: „Ascultă-mă, O, elefant printre regi! Atâta timp cât nu îl voi ucide pe Arjuna, nu voi permite nimănui să-mi spele picioarele și nici nu voi gusta carne. Și voi respecta jurământul Asura[84] și oricui mi-ar cere (orice), nu voi spune niciodată: «Nu am!»." Când Karna a jurat astfel să-l ucidă pe Phalguna în luptă, acei puternici vizitii și arcași, fiii lui Dhritarashtra, au izbucnit în urale; iar fiii lui Dhritarashtra au crezut că Pandavii fuseseră deja învinși. Apoi, acel șef al regilor, grațiosul Duryodhana, lăsându-i pe acei tauri printre oameni, a intrat în apartamentul său, ca și cum lordul Kuvera ar fi intrat în grădina lui Chitraratha. Și toți acei puternici arcași, O, Bharata, s-au dus în camerele lor.

Între timp, acei arcași puternici, Pandava, emoționați de cuvintele mesagerului, au devenit neliniștiți și (de atunci) nu au mai cunoscut nici cea mai mică bucurie. Mai mult, O, cel mai mare dintre regi, spionii au adus vești despre jurământul fiului lui Suta de a-l ucide pe Vijaya. Auzind aceasta, O, stăpân al oamenilor, fiul lui Dharma a devenit extrem de neliniștit. Considerându-l pe Karna, cu armura sa impenetrabilă, un războinic de o vitejie extraordinară, și amintindu-și toate necazurile lor, el nu mai cunoștea pacea. Și acel om cu suflet înalt, cuprins de neliniște, s-a hotărât să părăsească pădurile din jurul Dwaitavana, pline de animale sălbatice.

Între timp, fiul regal al lui Dhritarashtra a început să domnească peste pământ, împreună cu eroicii săi frați, precum și cu Bhishma, Drona și Kripa. Și cu ajutorul fiului lui Suta, încununat de glorie marțială, Duryodhana a rămas mereu preocupat de bunăstarea conducătorilor pământului și i-a venerat pe cei mai de seamă brahmani, sărbătorind sacrificii cu daruri generoase. Și acel erou și cuceritor al dușmanilor, O, rege, s-a angajat să facă bine fraților săi, ajungând la concluzia că a da și a se bucura sunt singurele foloase ale bogăției.

SECȚIUNEA CCLVI

Janamejaya spuse: După ce l-au eliberat pe Duryodhana, ce au făcut puternicii fii ai lui Pandu în acea pădure? Se cuvine să-mi spui acest lucru.

Vaisampayana a spus: Odată, pe când Yudhishthira se odihnea noaptea în pădurea Dwaita, niște cerbi, cu voci sufocate de lacrimi, i-au apărut în vis. În fața lor, cu mâinile împreunate și cu

84 Jurământul Asurilor era (conform savanților din Burdwan) să nu bea niciodată vin. Este mai rațional să presupunem că Karna jură să renunțe la manierele și practicile rafinate ale Arianilor și să le adopte pe cele ale Asurilor până la împlinirea dorinței sale prețuite.

trupurile tremurând, cel mai important dintre monarhi le-a spus: „Spuneți-mi ce doriți să spuneți. Cine sunteți și ce doriți?” Astfel abordate de fiul lui Kunti, ilustrul Pandava, căprioarele, rămășițele celor care fuseseră măcelărite, i-au răspuns: „Noi suntem, O, Bharata, căprioarele care mai trăim după ce celelalte au fost măcelărite. Vom fi exterminați cu totul. De aceea, schimbă-ți reședința. O, puternicule rege, toți frații tăi sunt eroi, pricepuți în mânuirea armelor; ei au subțiat rândurile pădurarilor. Noi, cei puțini, rămășițele, O, tu, cel cu mintea puternică, rămânem ca niște semințe. Prin favoarea ta, O, rege al regilor, lasă-ne să ne înmulțim.” Văzând aceste căprioare, care rămăseseră ca niște semințe după ce restul fuseseră distruse, tremurând și cuprinse de frică, Yudhishthira cel drept a fost profund afectat de durere. Și regele, preocupat de bunăstarea tuturor creaturilor, le-a spus: „Așa să fie. Voi face cum ați spus.” Treaz după o astfel de viziune, acel rege excelent, mișcat de milă față de căprioare, le-a spus astfel fraților săi adunați acolo: „Căprioarele care au supraviețuit celor care au fost măcelărite m-au abordat noaptea, după ce m-am trezit, spunând: «Rămânem ca niște rămășițe ale neamului nostru. Fii binecuvântat! Ai milă de noi!» Și au spus adevărul. Ar trebui să simțim milă pentru locuitorii pădurii. Ne-am hrănit cu ei timp de un an și opt luni. Să ne întoarcem, așadar, la romantica Kamyakas, cea mai bună dintre păduri, bogată în animale sălbatice, situată la capătul deșertului, lângă lacul Trinavindu. Și acolo să ne petrecem plăcut restul vieții noastre.” Atunci, O, rege, Pandavii, versați în moralitate, au plecat repede (de acolo), însoțiți de brahmani și de toți cei care trăiau cu ei, și urmați de Indrasena și de alți servitori. Și mergând pe drumurile bătute (de călători), aprovizionați cu porumb excelent și apă limpede, au zărit în cele din urmă azilul sacru al lui Kamyaka, înzestrat cu merite ascetice. Și, așa cum oamenii pioși intră în regiunile celeste, acei cei mai de seamă dintre neamul Bharata, Kauravas, înconjurați de acei tauri dintre brahmani, au intrat în acea pădure.

SECȚIUNEA CCLVII

Vaisampayana a continuat: Locuind în pădure, O, taur al neamului Bharata, Pandavii cu suflet înalt au petrecut un an și zece ani într-o situație mizerabilă. Și deși meritau fericirea, acești oameni de seamă, meditând la situația lor, și-au petrecut zilele în mizerie, hrănindu-se cu fructe și rădăcini. Iar acel înțelept regal, puternicul Yudhishthira, reflectând că mizeria extremă care se abătuse asupra fraților săi se datora propriei sale vinovății și amintindu-și de suferințele care decurgeau din actul său de a juca jocuri de noroc, nu putea dormi liniștit. Și simțea ca și cum inima lui ar fi fost străpunsă de o lance. Și amintindu-și cuvintele dure ale fiului lui Suta, Pandava, reprimându-și veninul mâniei sale, își petrecea timpul într-o ținută umilă, suspinând greu. Arjuna, gemenii, ilustra Draupadi și puternicul Bhima — cel mai puternic dintre toți oamenii — au simțit o durere profundă când și-au îndreptat privirea spre Yudhishthira. Gândindu-se că mai rămăsese puțin timp (din exilul lor), acești tauri printre oameni, influențați de furie și speranță și recurgând la diverse eforturi și încercări, și-au transformat corpurile în forme aproape diferite.

După puțin timp, acel ascet puternic, Vyasa, fiul lui Satyavati, a venit acolo să-i vadă pe Pandavi. Și văzându-l apropiindu-se, fiul lui Kunti, Yudhishthira, a pășit înainte și l-a primit cu respect pe acel om cu suflet înalt. Și, după ce l-a mulțumit pe Vyasa înclinându-se în fața lui, fiul lui Pandu, cu simțurile stăpânite, după ce Rishi a luat loc, s-a așezat în fața lui, dorind să-l asculte. Și văzându-și nepoții slăbiți și trăind în pădure din roadele sălbatice, acel mare înțelept, mișcat de compasiune, a rostit aceste cuvinte, cu vocea sufocată de lacrimi: „O, Yudhishthira cu brațele puternice, O, tu, cel mai bun dintre oamenii virtuoși, acei oameni care nu practică austerități ascetice nu ating niciodată fericirea supremă în această lume. Oamenii experimentează fericirea și nefericirea pe rând; căci, cu siguranță, O, taur printre oameni, niciun om nu se bucură vreodată de fericire neîntreruptă. Un om înțelept, înzestrat cu o înțelepciune superioară, știind că viața are suișuri și coborâșuri, nu este nici plin de bucurie, nici de tristețe. Când vine fericirea, trebuie să te bucuri de ea; când vine nefericirea, trebuie să o suporți, așa cum un semănător trebuie să aștepte sezonul potrivit. Nimic nu este superior ascetismului: prin ascetism se obțin roade mărețe. Știi, O, Bharata, că nu există nimic pe care ascetismul să nu poată realiza. Adevărul, sinceritatea, lipsa

mâniei, dreptatea, stăpânirea de sine, controlul facultăţilor, imunitatea la răutate, sinceritatea, sfinţenia şi mortificarea simţurilor, acestea, O, puternic monarh, purifică o persoană de faptele meritorii. Persoanele nechibzuite, dependente de vicii şi de comportamente bestiale, ajung să se nască în forme de viaţă brutale în viaţa viitoare şi nu se bucură niciodată de fericire. Fructele faptelor săvârşite în această lume sunt culeşi în cea viitoare. De aceea, omul trebuie să-şi stăpânească trupul prin ascetism şi respectarea jurămintelor. Şi, O, rege, fără viclenie şi cu un spirit vesel, omul trebuie, în măsura puterilor sale, să ofere daruri, după ce se înclină în faţa destinatarului şi îi aduce omagiu. O persoană care spune adevărul ajunge să aibă o viaţă lipsită de necazuri. O persoană lipsită de mânie ajunge la sinceritate, iar una lipsită de răutate dobândeşte fericirea supremă. O persoană care şi-a stăpânit simţurile şi facultăţile interioare nu cunoaşte niciodată necazurile; nici o persoană cu simţurile stăpânite nu este afectată de tristeţe la apogeul prosperităţii altora. Un om care dă fiecăruia ceea ce i se cuvine şi care dăruieşte binecuvântări, atinge fericirea şi obţine toate obiectele plăcerii; în timp ce un om lipsit de invidie culege o linişte perfectă. Cel care îi onorează pe cei care merită onoare, se naşte într-o familie ilustră; iar cel care şi-a stăpânit simţurile, nu va avea niciodată parte de nenorocire. Un om a cărui minte urmează binele, după ce şi-a plătit datoria faţă de natură, se naşte din nou, înzestrat cu o minte dreaptă.”

Yudhishthira a spus: O, tu, cel eminent virtuos, O, înţelept puternic, dintre dăruirea de cadouri şi respectarea ascetismului, care are o eficacitate mai mare în lumea de dincolo şi care este mai greu de practicat?

Vyasa a spus: Nu există nimic, O, copilule, în această lume mai greu de practicat decât caritatea. Oamenii tânjesc foarte mult după bogăţie, iar bogăţia se obţine cu dificultate. Ba mai mult, renunţând chiar şi la viaţa dragă, oamenii eroici, O, cel mărinimos, pătrund în adâncurile mării şi ale pădurii pentru bogăţie. Pentru a obţine bogăţie, unii se dedică agriculturii şi creşterii vitelor, iar alţii se angajează în servitute. Prin urmare, este extrem de dificil să te desparţi de bogăţia obţinută cu atâta trudă. Deoarece nimic nu este mai greu de practicat decât caritatea, în opinia mea, chiar şi acordarea de binecuvântări este superioară tuturor lucrurilor. Trebuie să se ţină cont în mod special de faptul că câştigurile bine meritate ar trebui, la momentul şi în locul potrivit, să fie dăruite oamenilor pioşi. Dar oferirea câştigurilor obţinute pe căi necinstite nu poate niciodată să-l salveze pe cel care dăruieşte de răul renaşterii. S-a declarat, O, Yudhishthira, că oferind, cu un spirit pur, chiar şi un dar mic la momentul potrivit şi unui destinatar potrivit, un om obţine roade inepuizabile în lumea de dincolo. În acest sens, este citată vechea poveste despre roadele obţinute de Mudgala, pentru că a dăruit doar un *drona* [85] de porumb.

SECŢIUNEA CCLVIII

Yudhishthira spuse: De ce acel om cu suflet înalt a dăruit o *drona* de porumb? Şi, O, tu, cel extrem de pios, cui şi în ce mod prescris i l-a dăruit? Spune-mi, te rog. Cu siguranţă, consider că viaţa acelui om virtuos a dat roade, iar practicile sale l-au mulţumit pe cel care posedă cele şase atribute şi care este martor la toate lucrurile.

Vyasa a spus: O, rege, în Kurukshetra trăia un om virtuos (înţelept), pe nume Mudgala. El era sincer, lipsit de răutate şi avea simţurile stăpânite. El ducea o viaţă conform principiilor Sila şi Unchha.[86] Şi deşi trăia ca un porumbel, totuşi acela, cu austerităţi puternice, îşi distra oaspeţii, celebra sacrificiul numit *Istikrita* şi îndeplinea alte rituri. Şi acel înţelept, împreună cu fiul şi soţia sa, mânca timp de două săptămâni, iar în celelalte două săptămâni ducea viaţa unui porumbel, adunând o *drona* de porumb. Şi sărbătorind sacrificiile *Darsa* şi *Paurnamasya*, cel lipsit de viclenie obişnuia să-şi petreacă zilele luând mâncarea care rămânea după ce zeii şi oaspeţii mâncau. Şi în

85 O măsură foarte mică.

86 Culesul pentru sprijin (1) ştiuleţii de porumb şi (2) boabele individuale, lăsate pe câmp de către agricultori după ce au adunat şi transportat snopii, sunt numite modurile de viaţă Sila şi Unchha.

zilele lunare de bun augur, stăpânul celor trei lumi, Indra însuși, însoțit de cei, obișnuia, O, puternic monarh, să ia parte la mâncarea oferită la sacrificiul său. Și acela, adoptând viața unui *Muni*, cu inima veselă, își distra oaspeții și cu mâncare în astfel de zile. Și pe măsură ce acel suflet înalt își împărțea mâncarea cu promptitudine, restul de *drona* de porumb creștea de îndată ce apărea un oaspete. Și datorită spiritului pur cu care înțeleptul dăruia, mâncarea lui creștea atât de mult încât sute și sute de brahmani învățați erau hrăniți cu ea.

Și, O, rege, s-a întâmplat că, auzind de virtuosul Mudgala, care respecta jurămintele, *Muni* Durvasa, având doar spațiul ca acoperământ,[87] echipamentul său purtat ca al unui maniac și capul fără păr, a venit acolo, rostind, O, Pandava, diverse cuvinte jignitoare. Și, ajuns acolo, cel mai bun dintre *Munis* i-a spus Brahmanului: „Să știi, O, cel mai de seamă dintre Brahmani, că am venit aici în căutare de hrană". Atunci Mudgala i-a spus înțeleptului: „Ești binevenit!" Și apoi, oferindu-i acelui ascet maniac afectat de foame apă pentru a-și spăla picioarele și gura, cel care respecta jurământul de a hrăni oaspeții i-a pus respectuos în față o masă excelentă. Afectat de foame, Rishi, înnebunit, a consumat complet mâncarea care i-a fost oferită. Atunci, Mudgala i-a oferit din nou mâncare. După ce a mâncat toată mâncarea, și-a uns corpul cu resturile necurate și a plecat așa cum venise. În acest fel, în sezonul următor, a venit din nou și a mâncat toată mâncarea oferită de acel înțelept care ducea un stil de viață *Unchha*. Apoi, fără să mănânce nimic, înțeleptul Mudgala s-a apucat din nou să culeagă porumb, urmând modul de viață *Unchha*. Foamea nu-i putea tulbura echilibrul. Nici mânia, nici viclenia, nici sentimentul de degradare, nici agitația nu puteau pătrunde în inima celui mai bun dintre brahmani, care ducea o viață de *unchha* împreună cu fiul și soția sa. Astfel, Durvasa, după ce s-a hotărât, s-a prezentat de șase ori în timpul anotimpurilor succesive în fața celui mai bun dintre înțelepți care trăia conform modului de viață *Unchha*; totuși, acel *Muni* nu a putut percepe nicio agitație în inima lui Mudgala și a găsit inima pură a ascetului cu sufletul curat întotdeauna pură. Atunci, mulțumit, înțeleptul s-a adresat lui Mudgala, spunând. "Nu există pe pământ o altă ființă sinceră și caritabilă ca tine. Chinurile foamei îndepărtează simțul dreptății și îi privează pe oameni de toată răbdarea. Limba, iubitoare de delicatese, îi atrage pe oameni spre ele. Viața este susținută de hrană. Mintea, în plus, este nestatornică și este greu să o ții sub control. Concentrarea minții și a simțurilor constituie cu siguranță austerități ascetice. Trebuie să fie greu să renunți cu spiritul curat la ceva câștigat cu greu. Totuși, O, piosule, toate acestea au fost realizate cu succes de tine. În compania ta ne simțim obligați și mulțumiți. Autocontrolul, tărie de caracter, dreptatea, controlul simțurilor și al facultăților, milostenia și virtutea, toate acestea sunt întemeiate în tine. Prin faptele tale ai cucerit diferite lumi și astfel ai obținut admiterea pe căile fericirii. Ah! Chiar și locuitorii cerului proclamă faptele tale măreț de caritate. O, tu, cel care respecți jurămintele, vei merge în cer chiar în propriul tău trup."

În timp ce *Muni* Durvasa vorbea astfel, un mesager celest a apărut în fața lui Mudgala, pe un car tras de lebede și cocori, împodobit cu clopoței, parfumat cu o aromă divină, pictat pitoresc și având puterea de a merge oriunde dorea. Și el s-a adresat înțeleptului Brahmana, spunând: „O, înțeleptule, urcă în acest car câștigat prin faptele tale. Ai obținut rodul ascetismului tău!"

În timp ce mesagerul zeilor vorbea astfel, înțeleptul i-a spus: „O, mesager divin, doresc să-mi descrii atributele celor care locuiesc acolo. Care sunt austerităţile lor și care sunt scopurile lor? Și, O, mesager al zeilor, ce constituie fericirea în ceruri și care sunt dezavantajele acesteia? Oamenii virtuoși de bună descendență declară că prietenia cu oamenii pioși se leagă doar mergând cu ei șapte pași. O, stăpâne, în numele acelei prietenii, te rog: «Spune-mi fără ezitare adevărul și ceea ce este bine pentru mine acum. După ce te voi asculta, voi stabili, conform cuvintelor tale, calea pe care trebuie să o urmez.»"

87 Dezbrăcat.

SECȚIUNEA CCLIX

Mesagerul zeilor a spus: O, mare înțelept, tu ai o înțelegere simplă; deoarece, după ce ai obținut fericirea cerească care aduce mare onoare, încă mai deliberezi ca o persoană neînțeleaptă. O, *Muni*, acea regiune cunoscută sub numele de rai există deasupra noastră. Acele regiuni se înalță la înălțime, sunt dotate cu căi excelente și, O, înțeleptule, sunt mereu străbătute de care cerești. Ateii și persoanele mincinoase, cei care nu au practicat austerități ascetice și cei care nu au adus mari sacrificii, nu pot ajunge acolo. Numai oamenii cu suflete virtuoase și cei cu spirite supuse, cei care își controlează facultățile, cei care își controlează simțurile, cei care sunt lipsiți de răutate și persoanele dedicate practicării carității; eroii și oamenii purtând semne de luptă, după ce, cu simțurile și facultățile supuse, au îndeplinit cele mai meritorii rituri, ajung în acele regiuni, O, Brahmana, care pot fi obținute numai prin fapte virtuoase și locuite de oameni pioși. Acolo, O, Mudgala, sunt stabilite separat miriade de lumi frumoase, strălucitoare și splendide, care oferă orice obiect al dorinței, deținute de acele ființe celeste, zeii, Sadhyas și Vaiswas, marii înțelepți, Yamas și Dharmas, Gandharvas și Apsaras. Și acolo se află acel monarh al munților, Meru cel auriu, care se întinde pe o suprafață de treizeci și trei de mii de *Yojanas*. Și acolo, O, Mudgala, se află grădinile sacre ale celor cerești, cu Nandana în frunte, unde se distrează persoanele cu fapte meritorii. Și acolo nu există nici foame, nici sete, nici oboseală, nici frică, nici nimic dezgustător sau nefast. Și toate mirosurile acelui loc sunt încântătoare, iar toate brizele sunt delicioase la atingere. Și toate sunetele de acolo sunt captivante, O, înțeleptule, pentru ureche și inimă. Și nici durerea, nici decrepitudinea, nici munca, nici pocăința nu există acolo. Acea lume, O, Muni, obținută ca rod al propriilor fapte, este de această natură. Persoanele se îndreaptă spre ea în virtutea faptelor lor meritorii. Și persoanele care locuiesc acolo arată strălucitoare, și aceasta, O, Mudgala, numai datorită propriilor lor fapte, și nu datorită meritelor tatălui sau ale mamei. Și acolo nu există nici transpirație, nici miros urât, nici urină. Și acolo, O, Muni, praful nu murdărește hainele. Și ghirlandele lor excelente, parfumate cu aromă divină, nu se ofilesc niciodată. Și, O, Brahmana, ei înjugă astfel de care (ca cel pe care l-am adus). Și, O, înțelept puternic, lipsiți de invidie și durere și oboseală și ignoranță și răutate, oamenii care au ajuns în rai locuiesc fericiți în acele regiuni. Și, O, taur printre *Munis*, tot mai sus deasupra acestor regiuni există altele înzestrate cu virtuți celeste superioare. Dintre acestea, regiunile frumoase și strălucitoare ale lui Brahma sunt cele mai importante. Acolo, O, Brahmana, se îndreaptă Rishii care au fost sfințiți prin fapte meritorii. Și acolo locuiesc anumite ființe numite *Ribhus*. Ei sunt zeii zeilor înșiși. Regiunile lor sunt extrem de binecuvântate și sunt adorate chiar și de zeități. Acestea strălucesc prin propria lor lumină și acordă orice obiect al dorinței. Ei nu suferă de durerile pe care le-ar putea provoca femeile, nu posedă bogății lumești și sunt liberi de viclenie. *Ribhus* nu se hrănesc cu ofrande, nici cu ambrozie. Și sunt înzestrați cu forme celeste, astfel încât nu pot fi percepuți de simțuri. Și acești zei eterni ai cerului nu doresc fericirea de dragul fericirii, nici nu se schimbă la sfârșitul unui *Kalpa*. Unde se află, într-adevăr, decadența sau dizolvarea lor? Pentru ei nu există nici extaz, nici bucurie, nici fericire. Ei nu cunosc nici fericirea, nici nefericirea. De ce ar avea atunci mânie sau aversiune, O, Muni? O Mudgala, starea lor supremă este râvnită chiar și de zei. Iar acea eliberare supremă, greu de atins, nu poate fi dobândită niciodată de oamenii supuși dorințelor. Numărul acestor zeități este treizeci și trei. În regiunile lor se retrag oamenii înțelepți, după ce au respectat jurăminte excelente sau au oferit daruri conform rânduielii. Și tu ai dobândit cu ușurință acest succes prin faptele tale caritabile. Bucură-te, prin strălucirea manifestată datorită austerității tale ascetice, de această condiție obținută prin faptele tale meritorii. Aceasta, O, Brahmana, este fericirea cerului care conține diverse lumi.

Astfel ți-am descris binecuvântarea regiunilor celeste. Ascultă acum de la mine câteva dintre dezavantajele acestora. Faptul că în regiunile celeste o persoană, în timp ce culege roadele faptelor pe care le-a săvârșit deja, nu se poate angaja în altele și că trebuie să se bucure de consecințele celor dintâi până când acestea se epuizează complet și, mai mult, că este supusă căderii după ce și-a epuizat în întregime meritele, constituie, în opinia mea, dezavantajele raiului. Căderea unei persoane a cărei minte a fost cufundată în fericire trebuie, O, Mudgala, să fie considerată o greșeală. Iar nemulțumirea și regretul care trebuie să urmeze după ce cineva a stat într-un loc inferior, după ce

s-a bucurat de regiuni mai auspicioase și mai luminoase, trebuie să fie greu de suportat. Iar conștiința celor care sunt pe cale să cadă este amorțită și agitată de emoții. Și pe măsură ce ghirlandele celor care sunt pe cale să cadă se estompează, frica le invadează inimile. Aceste mari dezavantaje, O, Mudgala, se extind chiar și în regiunile lui Brahma. În regiunile celeste, virtuțile oamenilor care au săvârșit fapte drepte sunt nenumărate. Și, O, *Muni*, acesta este un alt atribut al celor căzuți, că, datorită meritelor lor, se nasc printre oameni. Și apoi ating norocul și fericirea. Dacă, însă, cineva nu poate dobândi cunoaștere aici, se naște într-o familie inferioară. Roadele faptelor săvârșite în această lume sunt culese în următoarea. Această lume, O, Brahmana, a fost declarată a fi una a faptelor; celelalte, una a roadelor. Astfel, O, Mudgala, la cererea ta, ți-am descris totul. Acum, O, piosule, cu ajutorul tău, vom porni cu ușurință și viteză.

Vyasa a continuat: După ce a auzit aceste cuvinte, Mudgala a început să reflecteze în mintea sa. Și după ce s-a gândit bine, cel mai bun dintre *Munis* i-a spus astfel mesagerului celest: „O, mesager al zeilor, mă închin în fața ta. Pleacă în pace, O, domnule. Nu am nimic de-a face nici cu fericirea, nici cu raiul, având în vedere defectele atât de evidente ale acestora. Persoanele care se bucură de rai suferă, până la urmă, o mare mizerie și un regret extrem în această lume. De aceea, nu doresc raiul. Voi căuta acea regiune de neclintit, unde oamenii nu trebuie să se lamenteze, să sufere sau să fie agitați. Mi-ai descris aceste mari defecte ale regiunilor celeste. Acum descrie-mi o regiune lipsită de defecte.” **Atunci, mesagerul celest a spus**: „Deasupra lăcașului lui Brahma se află tronul suprem al lui Vishnu, pur, etern și luminos, cunoscut sub numele de *Para Brahma*. Acolo, O, Brahmana, nu pot ajunge persoanele atașate de obiectele simțurilor; nici cei supuși aroganței, lăcomiei, ignoranței, mâniei și invidiei nu pot ajunge în acel loc. Numai cei care sunt liberi de atașament, cei liberi de mândrie, cei liberi de emoții conflictuale, cei care și-au stăpânit simțurile și cei dedicați contemplării și *yoga* pot ajunge acolo.” După ce a auzit aceste cuvinte, Muni și-a luat rămas bun de la mesagerul celest, iar acel virtuos care ducea un mod de viață *Unchha* a atins fericirea perfectă. Și atunci laudele și criticile au devenit egale pentru el; iar cărămizile, pietrele și aurul au căpătat aceeași valoare în ochii lui. Folosindu-se de mijloacele de a ajunge la Brahma, el s-a dedicat în permanență meditației. Și, dobândind putere prin cunoaștere și o înțelegere excelentă, a atins acea stare supremă de eliberare care este considerată eternă. De aceea, nici tu, O, fiu al lui Kunti, nu trebuie să te întristezi. Ai fost într-adevăr lipsit de un regat înfloritor, dar îl vei recâștiga prin austeritățile tale ascetice. Mizerie după fericire și fericire după mizerie se succed în viața unui om, la fel cum se succed punctele circumferinței unei roți în jurul axului. După ce va trece al treisprezecelea an, tu, O, tu, cel cu putere nemăsurată, vei recâștiga regatul pe care l-au deținut înaintea ta tatăl și bunicul tău. De aceea, lasă febra inimii tale să dispară!”

Vaisampayana a continuat: După ce i-a spus aceasta fiului lui Pandu, venerabilul Vyasa s-a întors la schitul său pentru a practica austerități.

SECȚIUNEA CCLX

Janamejaya a spus: În timp ce Pandavii cu suflet înalt trăiau în acele păduri, încântați de conversația plăcută pe care o purtau cu *Munii* și ocupați cu distribuirea hranei pe care o obțineau de la soare, cu diverse feluri de vânat, brahmanilor și altora care veneau la ei pentru mâncare până la ora mesei lui Krishna, cum, O, mare *Muni*, Duryodhana și ceilalți fii răi și păcătoși ai lui Dhritarashtra, ghidați de sfaturile lui Dussasana, Karna și Sakuni, s-au purtat cu ei? Te întreb asta. Tu, venerabile domn, luminează-mă.

Vaisampayana a spus: Când, O, mare rege, Duryodhana a auzit că Pandavii trăiau la fel de fericiți în pădure ca și într-un oraș, el a dorit, împreună cu vicleanul Karna, Dussasana și alții, să le facă rău. Și în timp ce acești oameni răuvoitori erau ocupați să pună la cale diverse planuri malefice, virtuosul și celebrul ascet Durvasa, urmând voința sa, a sosit în orașul Kurus cu zece mii de discipoli. Văzând sosirea ascetului irascibil, Duryodhana și frații săi l-au întâmpinat cu mare

umilință, smerenie și blândețe. Și el însuși slujind pe *Rishi* ca un servitor, prințul i-a oferit o primire demnă de veneraţie. Iar ilustrul *Muni* a rămas acolo câteva zile, în timp ce regele Duryodhana, atent la blestemele sale, l-a slujit cu sârguință zi și noapte. Și uneori *Muni* spunea: „Mi-e foame, O, rege, dă-mi repede ceva de mâncare”. Uneori ieșea să facă baie și, întorcându-se târziu, spunea: „Astăzi nu voi mânca nimic, pentru că nu am poftă de mâncare”, și, spunând acestea, dispărea din fața lui. Alteori, venind pe neașteptate, spunea: „Hrănește-mă repede”. Iar alteori, hotărât să facă vreo răutate, se trezea la miezul nopții și, după ce cerea să i se pregătească masa ca înainte, o critica și nu mânca nimic. Și, după ce l-a pus la încercare pe prinț în acest fel pentru o vreme, când *Muni* a văzut că regele Duryodhana nu era nici supărat, nici iritat, a început să-l trateze cu amabilitate. Și atunci, O Bharata, neînfrânatul Durvasa i-a spus: „Am puterea să-ți acord binecuvântări. Poți să-mi ceri orice îți dorești din suflet. Fie ca norocul să fie de partea ta. Sunt mulțumit de tine, așa că poți obține de la mine orice nu contravine religiei și moralei.”

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte ale marelui ascet, Suyodhana s-a simțit inspirat de o nouă viață. Într-adevăr, el se înțelesese cu Karna și Dussasana asupra binecuvântării pe care o va cere de la *Muni* dacă acesta din urmă va fi mulțumit de primirea sa. Și regele răuvoitor, gândindu-se la ceea ce fusese decis anterior, a solicitat cu bucurie următoarea favoare, spunând: ”Marele rege Yudhishthira este cel mai în vârstă și cel mai bun din neamul nostru. Acel om pios trăiește acum în pădure împreună cu frații săi. De aceea, fii oaspetele acelui ilustru om, așa cum tu, O, Brahmana, ai fost oaspetele meu împreună cu discipolii tăi pentru o vreme. Dacă vrei să-mi faci o favoare, du-te la el într-un moment în care acea doamnă delicată și excelentă, celebra prințesă din Panchala, după ce i-a ospătat pe brahmani, pe soții ei și pe ea însăși, se va culca să se odihnească.” **Rishi a răspuns**: „Așa voi face, pentru a-ți satisface dorința.” Și după ce i-a spus aceasta lui Suyodhana, marele brahman Durvasa a plecat în aceeași stare în care venise. Iar Suyodhana a considerat că și-a atins toate obiectivele dorite. Și ținându-l pe Karna de mână, el și-a exprimat marea satisfacție. Și Karna, de asemenea, s-a adresat cu bucurie regelui, în compania fraților săi, spunând: „Printr-un noroc deosebit, ai avut succes și ai atins obiectivele dorite. Și tot norocul a făcut ca dușmanii tăi să fie cufundați într-o mare de pericole greu de traversat. Fiii lui Pandu sunt acum expuși focului mâniei lui Durvasa. Din vina lor, au căzut într-un abis de întuneric.”

Vaisampayana a continuat: O, rege, exprimându-și satisfacția în acest fel, Duryodhana și ceilalți, hotărâți să pună la cale planuri malefice, s-au întors veseli la casele lor.

Draupadi-harana Parva

SECȚIUNEA CCLXI

Vaisampayana a spus: Într-o zi, după ce s-a asigurat că Pandavii erau toți așezați confortabil și că Krishna se odihnea după masă, înțeleptul Durvasa, înconjurat de zece mii de discipoli, s-a îndreptat spre acea pădure. Ilustrul și cinstitul rege Yudhishthira, văzând că oaspetele sosise, s-a apropiat împreună cu mamele sale pentru a-l întâmpina. Și, împreunând palmele mâinilor și arătând spre un loc potrivit și excelent, el le-a acordat *Rishilor* o primire potrivită și respectuoasă. Și regele i-a spus: „Întoarce-te repede, O, adorabil domn, după ce îți vei îndeplini abluțiunile și ritualurile zilnice.” Și acel *Muni* fără păcat, neștiind cum regele ar putea să le ofere un festin lui și discipolilor săi, a mers împreună cu aceștia să-și îndeplinească abluțiunile. Și acea oaste a lui *Muni*, cu pasiuni stăpânite, a intrat în râu pentru a-și îndeplini abluțiunile. Între timp, O, rege, excelenta prințesă Draupadi, devotată soților ei, era foarte îngrijorată în legătură cu mâncarea (care trebuia oferită lui *Muni*). Și când, după multe gânduri îngrijorate, a ajuns la concluzia că nu existau mijloace pentru a oferi un festin, s-a rugat în sinea ei lui Krishna, ucigașul lui Kansa. Și prințesa a spus: „Krishna, O, Krishna, cu brațe puternice, O, fiu al lui Devaki, a cărui putere este inepuizabilă, O, Vasudeva, O, stăpân al Universului, care îndepărtezi dificultățile celor care se închină ție, tu ești sufletul, creatorul și distrugătorul Universului. Tu, O, stăpâne, ești inepuizabil și salvatorul celor

aflați în suferință. Tu ești păzitorul Universului și al tuturor ființelor create. Tu ești cel mai înalt dintre cei înalți și izvorul percepțiilor mentale Akuli și Chiti![88] O Ființă Supremă și Infinită, O, dătător al tuturor lucrurilor bune, fii tu refugiul celor neajutorați. O, Ființă Primordială, incapabilă de a fi concepută de suflet sau de facultățile mentale sau altfel, tu ești stăpânul tuturor și domnul lui Brahma. Caut protecția ta. O, zeu, tu ești mereu binevoitor față de cei care se refugiază în tine. Prețuiește-mă cu bunătatea ta. O, tu, cu tenul întunecat ca frunzele lotusului albastru, cu ochii roșii ca corola crinului, îmbrăcat în robe galbene și cu strălucitoarea piatră prețioasă Kaustubha la piept, tu ești începutul și sfârșitul creației și marele refugiu al tuturor. Tu ești lumina supremă și esența Universului! Fața ta este îndreptată spre toate punctele. Ei te numesc Germenul Suprem și depozitarul tuturor comorilor. Sub protecția ta, O, stăpâne al zeilor, toate relele își pierd teroarea. Așa cum m-ai protejat înainte de Dussasana, salvează-mă acum din această dificultate."

Vaisampayana a continuat: Marele și suveranul Dumnezeu, Domnul pământului, cu mișcări misterioase, domnul Kesava, care este mereu bun cu cei dependenți, tu, adorat de Krishna, și percepând dificultatea ei, te-ai dus imediat în acel loc, părăsind patul lui Rukmini, care dormea lângă tine. Văzându-l pe Vasudeva, Draupadi s-a închinat în fața lui cu mare bucurie și l-a informat despre sosirea *Munis* și despre toate celelalte lucruri. Și după ce a auzit totul, Krishna i-a spus: „Sunt foarte afectat de foame, dă-mi ceva de mâncare fără întârziere, iar apoi poți să-ți vezi de treaba ta". La aceste cuvinte ale lui Kesava, Krishna s-a simțit confuză și i-a răspuns: „Vasul dat de soare rămâne plin până când îmi termin masa. Dar, deoarece am mâncat deja astăzi, acum nu mai este mâncare în el". Atunci, ființa adorabilă cu ochi de lotus i-a spus lui Krishna: „Nu este momentul pentru glume, O, Krishna. Sunt foarte chinuită de foame, du-te repede să aduci vasul și arată-mi-l". Când Kesava, ornamentul neamului Yadu, a primit vasul adus în fața lui, cu atâta insistență, s-a uitat în el și a văzut o particulă de orez și legume lipită de marginea lui. Și înghițind-o, i-a spus: „Fie ca zeul Hari, sufletul Universului, să fie mulțumit, și fie ca zeul care participă la sacrificii să fie sătul cu aceasta". Apoi Krishna, cel cu brațele lungi, cel care alină suferințele, i-a spus lui Bhimasena: „Invită-i repede pe *Munis* la cină". Atunci, O, bunule rege, celebra Bhimasena s-a dus repede să-i invite pe toți acei *Munis*, Durvasa și ceilalți, care se dusese la cel mai apropiat pârâu cu apă limpede și răcoroasă pentru a-și face abluțiunile. Între timp, acești asceți, după ce se scufundaseră în râu, își frecau trupurile și observau că toți simțeau că stomacurile lor erau pline. Și ieșind din pârâu, au început să se privească unii pe alții. Și întorcându-se spre Durvasa, toți acei asceți au observat: „După ce i-am cerut regelui să ne pregătească masa, am venit aici să facem baie. Dar cum, O, Rishi regenerat, putem mânca ceva acum, când stomacurile noastre par să fie pline până la gât? Masa a fost pregătită în zadar pentru noi. Ce este cel mai bine de făcut acum?" Durvasa a răspuns: „Stricând masa, am făcut un mare rău acelui înțelept regal, regele Yudhishthira. Nu ne-ar distruge Pandava, privindu-ne cu ochi furioși? Știu că înțeleptul regal Yudhishthira posedă o mare putere ascetică. Voi, brahmani, mă tem de oamenii care sunt devotați lui Hari. Pandavii cu suflet înalt sunt toți oameni religioși, învățați, războinici, sârguincioși în austerități ascetice și practici religioase, devotați lui Vasudeva și respectând întotdeauna regulile bunei conduite. Dacă sunt provocați, ne pot consuma cu mânia lor, așa cum focul consumă un balot de bumbac. De aceea, voi, discipolilor, fugiți repede fără să-i mai vedeți (din nou)!"

Vaisampayana a continuat: Toți acei brahmani, sfătuiți astfel de învățătorul lor ascetic, s-au temut foarte tare de Pandavi și au fugit în toate direcțiile. Atunci Bhimasena, nevăzându-i pe acei excelenți *muni* în râul celest, i-a căutat peste tot, în toate locurile de debarcare. Și aflând de la asceții din acele locuri că fugiseră, s-a întors și l-a informat pe Yudhishthira despre ce se întâmplase. Atunci toți Pandavii, cu simțurile potolite, așteptându-i să vină, au rămas să le aștepte sosirea pentru o vreme. Și Yudhishthira a spus: „Venind în miezul nopții, *Rishii* ne vor înșela. O, cum putem scăpa de această dificultate creată de fapte?" Văzându-i absorbiți în astfel de reflecții și suspinând adânc la intervale frecvente, ilustrul Krishna le-a apărut brusc și le-a adresat aceste cuvinte: „Cunoscând,

88 Ambele cuvinte au un sens îndoielnic. Se pare că sunt folosite în *Vede* pentru a denota respectiv facultățile cunoașterii și simțul moral.

voi, fiii lui Pritha, pericolul pe care îl reprezintă acel *Rishi* furios, am fost implorat de Draupadi să vin și (de aceea) am venit aici în grabă. Dar acum nu mai aveți nici cea mai mică teamă de *Rishi* Durvasa. Temându-se de puterile voastre ascetice, el s-a făcut nevăzut înainte de asta. Oamenii virtuoși nu suferă niciodată. Vă cer acum permisiunea să mă lăsați să mă întorc acasă. Fie ca voi să fiți mereu prosperi!"

Vaisampayana a continuat: Auzind cuvintele lui Kesava, fiii lui Pritha, împreună cu Draupadi, s-au liniștit. Și, vindecați de febra (anxietății), i-au spus: „Așa cum cei care se înecă în oceanul vast ajung în siguranță la țărm cu ajutorul unei bărci, tot așa și noi, cu ajutorul tău, O, domnule Govinda, am scăpat din această dificultate iremediabilă. Pleacă acum în pace și fie ca prosperitatea să fie a ta". Astfel concediat, el s-a întors în capitala sa, iar Pandavii, O, binecuvântat stăpâne, rătăcind din pădure în pădure, și-au petrecut zilele veseli alături de Draupadi. Astfel, O, rege, ți-am povestit istoria pe care mi-ai cerut-o să ți-o repet. Și astfel au fost zădărnicite uneltirile răutăcioșilor fii ai lui Dhritarashtra împotriva Pandavilor din pădure.

SECȚIUNEA CCLXII

Vaisampayana a spus: Acești mari războinici din neamul Bharata au locuit ca niște nemuritori în marea pădure Kamyaka, ocupându-se cu vânătoarea și bucurându-se de privelișteа numeroaselor întinderi sălbatice ale țării și a vastelor păduri, împodobite cu flori care înfloreau în sezon. Și fiii lui Pandu, fiecare asemănător lui Indra și teroarea dușmanilor săi, au locuit acolo pentru o vreme. Și într-o zi, acei bărbați viteji, cuceritorii dușmanilor lor, au plecat în toate direcțiile în căutarea vânatului pentru a hrăni brahmanii din compania lor, lăsând-o pe Draupadi singură la schit, cu permisiunea marelui ascet Trinavindu, strălucitor de măreție ascetică, și a ghidului lor spiritual Dhaumya. Între timp, faimosul rege al Sindhu, fiul lui Vriddhakshatra, se îndrepta spre regatul Salwa, îmbrăcat în cele mai bune veșminte regale și însoțit de numeroși prinți, cu intenția de a se căsători. Prințul s-a oprit în pădurile din Kamyaka. Și în acel loc retras, a găsit-o pe frumoasa Draupadi, iubita și celebra soție a Pandavilor, stând la pragul schitului. Ea arăta măreață în frumusețea superbă a formei sale și părea să răspândească o strălucire asupra pădurii din jur, ca un fulger care luminează norii întunecați. Iar cei care o vedeau se întrebau: „Este aceasta o Apsara, o fiică a zeilor sau o fantomă celestă?" Și cu acest gând, și mâinile lor se uneau. Stăteau și priveau frumusețea perfectă și fără cusur a formei ei. Iar Jayadratha, regele Sindhu și fiul lui Vriddhakshatra, uimit de frumusețea fără cusur a acelei doamne, a fost cuprins de o intenție malefică. Și aprins de dorință, i-a spus prințului numit Kotika: „A cui este această doamnă cu silueta fără cusur? Este ea de natură umană? Nu am nevoie să mă căsătoresc dacă pot să o cuceresc pe această creatură de o frumusețe rafinată. O voi lua cu mine, mă voi întoarce la reședința mea, oh, domnule, și voi întreba cine este ea, de unde a venit și de ce această ființă delicată a venit în această pădure plină de spini. Oare această podoabă a femeilor, această doamnă cu talia subțire și de o frumusețe atât de mare, înzestrată cu dinți frumoși și ochi mari, mă va accepta ca stăpân al ei? Mă voi considera cu siguranță norocos dacă voi obține mâna acestei doamne excelente. Du-te, Kotika, și întreabă cine este soțul ei." Astfel rugat, Kotika, purtând un *kundala*, a sărit din carul său și s-a apropiat de ea, așa cum un șacal se apropie de o tigroaică, și i-a spus aceste cuvinte.

SECȚIUNEA CCLXIII

Kotika spuse: „Excelentă doamnă, cine ești tu, care stai singură, sprijinită de o ramură a copacului Kadamva din această mănăstire și arăți măreață ca o flacără de foc care arde noaptea și este alimentată de vânt? Deși ești extrem de frumoasă, cum se face că nu simți niciun fel de teamă în aceste păduri? Mi se pare că ești o zeiță, sau o Yakshi, sau o Danavi, sau o excelentă Apsara, sau soția unui Daitya, sau fiica regelui Naga, sau o Rakshasi sau soția lui Varuna, sau a lui Yama, sau a lui Soma, sau a lui Kuvera, care, luând formă umană, rătăcești prin aceste păduri. Sau ai venit din palatele lui Dhatri, sau ale lui Vidhatri, sau ale lui Savitri, sau ale lui Vibhu, sau ale lui Sakra? Tu nu

ne întrebi cine suntem, şi nici noi nu ştim cine te protejează aici! Cu respect te întrebăm, bună doamnă, cine este tatăl tău puternic şi, O, spune-ne cu adevărat numele soţului tău, al rudelor tale şi al neamului tău, şi spune-ne şi ce faci aici. În ceea ce ne priveşte, eu sunt fiul regelui Suratha, pe care oamenii îl cunosc sub numele de Kotika, iar acel bărbat cu ochi mari ca petalele de lotus, aşezat pe un car de aur, ca focul sacrificial de pe altar, este războinicul cunoscut sub numele de Kshemankara, regele Trigarta. Iar în spatele lui se află faimosul fiu al regelui Pulinda, care chiar acum te priveşte. Înarmat cu un arc puternic, cu ochi mari şi împodobit cu coroane de flori, el trăieşte mereu pe culmile munţilor. Tânărul chipeş şi brunet, biciul duşmanilor săi, care stă la marginea acelui lac, este fiul lui Suvala din neamul Ikshwaku. Şi dacă, O, excelentă doamnă, ai auzit vreodată numele lui Jayadratha, regele din Sauviras, chiar şi el se află acolo, în fruntea a şase mii de care, cu cai, elefanţi şi infanterie, urmat de doisprezece prinţi din Sauvira ca purtători de steaguri, numiţi Angaraka, Kunjara, Guptaka, Satrunjaya, Srinjaya, Suprabiddha, Prabhankara, Bhramara, Ravi, Sura, Pratapa şi Kuhana, toţi călare pe care de luptă trase de cai castanii şi fiecare dintre ei arătând ca focul de pe altarul sacrificial. Fraţii regelui, şi anume puternicii Valahaka, Anika, Vidarana şi alţii, se află printre adepţii săi. Aceşti tineri nobili şi puternici sunt florile cavalerismului Sauvira. Regele călătoreşte în compania acestor prieteni ai săi, precum Indra înconjurat de Maruts. O, doamnă cu părul fin, spune-ne nouă, celor care nu suntem familiarizaţi (cu aceste lucruri), a cui soţie şi a cui fiică eşti."

SECȚIUNEA CCLXIV

Vaisampayana a continuat: Prinţesa Draupadi, întrebată astfel de acel ornament al neamului Sivi, şi-a mişcat uşor ochii, a dat drumul *Kadamva blanch* şi şi-a aranjat hainele de mătase, apoi a spus: „Sunt conştientă, O, prinţe, că nu este potrivit ca o persoană ca mine să vă adreseze astfel, dar întrucât nu mai este niciun alt bărbat sau femeie aici cu care să vorbesc şi întrucât sunt singură aici în acest moment, permiteţi-mi, aşadar, să vorbesc. Să ştii, demnule domn, că fiind singură în această pădure, nu ar trebui să-ţi vorbesc, ţinând cont de obiceiurile sexului meu. Am aflat, O, Saivya, că eşti fiul lui Suratha, pe care oamenii îl cunosc sub numele de Kotika. Prin urmare, din partea mea, îţi voi povesti acum despre rudele mele şi despre neamul meu renumit. Sunt fiica regelui Drupada, iar oamenii mă cunosc sub numele de Krishna, şi am acceptat ca soţi ai mei cinci persoane despre care poate ai auzit, pe când trăiau la Kahandavaprastha. Acele persoane nobile, şi anume Yudhishthira, Bhimasena, Arjuna şi cei doi fii ai lui Madri, lăsându-mă aici şi împărţindu-şi între ei cele patru puncte cardinale, au plecat într-o excursie de vânătoare. Regele a plecat spre est, Bhimasena spre sud, Arjuna spre vest, iar fraţii gemeni spre nord! De aceea, coborâţi acum şi renunţaţi la trăsurile voastre, ca să puteţi pleca după ce veţi fi primiţi cum se cuvine de către ei. Fiul lui Dharma, cu sufletul înalt, iubeşte oaspeţii şi va fi cu siguranţă încântat să vă vadă!" După ce i s-a adresat astfel fiului lui Saivya, fiica lui Drupada, cu chipul frumos ca luna, amintindu-şi bine caracterul ospitalier al soţului ei, a intrat în căsuţa ei spaţioasă.

SECȚIUNEA CCLXV

Vaisampayana a spus: O, Bharata, Kotikakhya le-a povestit prinţilor care aşteptau tot ce se întâmplase între el şi Krishna. Şi auzind cuvintele lui Kotikakhya, Jayadratha i-a spus descendentului neamului Sivi: „După ce i-am ascultat doar vorbele, inima mea s-a îndrăgostit de această bijuterie a femeilor. De ce te-ai întors (fără succes)? Îţi spun sincer, O, tu, cel cu braţe puternice, că odată ce am văzut-o pe această doamnă, celelalte femei mi se par acum ca nişte maimuţe. După ce am privit-o, ea mi-a captivat inima. Spune-mi, O, Saivya, dacă acea doamnă excelentă este de neam uman." **Kotika a răspuns**: „Această doamnă este faimoasa prinţesă Krishna, fiica lui Drupada şi celebra soţie a celor cinci fii ai lui Pandu. Ea este soţia mult apreciată, iubită şi castă a fiilor lui Pritha. Luând-o cu tine, mergi spre Sauvira!"

Vaisampayana a continuat: Astfel abordat, răuvoitorul Jayadratha, regele Sindhu, Sauvira și al altor țări, a spus: „Trebuie să o văd pe Draupadi”. Și împreună cu alți șase bărbați a intrat în acea chilie izolată, ca un lup care intră în bârlogul unui leu. Și i-a spus lui Krishna: „Să te salut, doamnă excelentă! Soții tăi sunt bine, precum și cei cărora le dorești mereu prosperitate.” Draupadi a răspuns: „Fiul lui Kunti, regele Yudhishthira din neamul Kuru, frații lui, eu și toți cei despre care ai întrebat sunt bine. Este totul în ordine cu regatul tău, guvernul tău, trezoreria și armata ta? Tu, ca unic conducător, guvernezi cu dreptate țările bogate Saivya, Sivi, Sindhu și altele pe care le-ai adus sub stăpânirea ta? O, prințe, acceptă această apă pentru a-ți spăla picioarele. Ia și acest scaun. Îți ofer cincizeci de animale pentru micul dejun al anturajului tău. Pe lângă acestea, Yudhishthira însuși, fiul lui Kunti, îți va da cerbi porcini și cerbi Nanku, căprioare, antilope, Sarabhas, iepuri, cerbi Runt, urși, cerbi Samvara, gayali și multe alte animale, pe lângă mistreți, bivoli și alte animale din tribul patrupedelor.” Auzind aceasta, Jayadratha a răspuns: „Totul este în regulă pentru mine. Oferindu-ne micul dejun, ai făcut-o într-un fel. Vino acum și urcă-te în carul meu și fii complet fericită. Căci nu se cuvine să ai vreo considerație pentru mizerabilii fii ai lui Pritha care trăiesc în pădure, ale căror energii au fost paralizate, al căror regat a fost răpit și ale căror averi sunt la cel mai jos nivel. O femeie cu bun simț ca tine nu se atașează de un soț sărac. Ea ar trebui să-și urmeze stăpânul când acesta este în prosperitate, dar să-l abandoneze când este în adversitate. Fiii lui Pandu au căzut pentru totdeauna din înaltul lor statut și și-au pierdut regatul pentru totdeauna. Prin urmare, nu ai nevoie să împărtășești mizeria lor din vreo considerație pentru ei. De aceea, O, tu, cea cu șolduri frumoase, părăsește-i pe fiii lui Pandu, fii fericită devenind soția mea și împărtășește cu mine regatele Sindhu și Sauvira.”

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte înfricoșătoare ale regelui Sindhu, Krishna s-a retras din acel loc, cu fața încruntată din cauza contracției sprâncenelor. Dar, ignorând cuvintele lui din dispreț suprem, Krishna, cu talia subțire, i-a reproșat regelui Sindhu: „Nu mai vorbi așa! Nu ți-e rușine? Fii pe față!” Și acea doamnă de caracter ireproșabil, așteptând cu nerăbdare întoarcerea soțului ei, a început să-l seducă complet cu discursuri lungi.

SECȚIUNEA CCLXVI

Vaisampayana a spus: Fiica lui Drupada, deși era frumoasă din fire, era cuprinsă de o furie care i-a înroșit fața. Cu ochii aprinși și sprâncenele încruntate de mânie, ea l-a mustrat pe conducătorul Suviras, spunând: ”Nu ți-e rușine, O, nebunule, să folosești cuvinte atât de jignitoare la adresa acelor războinici celebri și teribili, fiecare asemenea lui Indra însuși, care sunt cu toții devotați îndatoririlor lor și care nu ezită niciodată în luptă, chiar și împotriva oștilor de Yakshas și Rakshasas? O Sauvira, oamenii buni nu vorbesc niciodată de rău persoanele învățate, devotate austerității și înzestrate cu cunoștințe, indiferent dacă trăiesc în sălbăticie sau în case. Numai ticăloșii meschini ca tine fac asta. Mi se pare că nu există nimeni în această adunare de Kshatriya care să fie capabil să te țină de mână pentru a te salva de la căderea în groapa pe care o deschizi sub picioarele tale. În speranța de a-l învinge pe regele Yudhishthira cel drept, tu speri de fapt să separi, cu bastonul în mână, dintr-o turmă care rătăcește prin văile Himalaya, pe liderul ei, uriaș ca un vârf de munte și cu sânge curgându-i pe tâmple. Din prostie copilărească, tu trezești din somn leul puternic, pentru a-i smulge părul de pe față! Totuși, va trebui să fugi când îl vei vedea pe Bhimasena înfuriat! Căutarea ta de a lupta cu furiosul Jishnu poate fi comparată cu trezirea unui leu puternic, teribil, adult și furios, care doarme într-o peșteră de munte. Întâlnirea despre care vorbești cu acei doi tineri excelenți - cei mai tineri Pandava - este ca și actul unui nebun care calcă fără milă pe cozile a două cobra negre veninoase cu limbi bifurcate. Bambusul, trestia și bananierul dau roade doar pentru a pieri și nu pentru a crește în dimensiune. La fel ca crabul care concepe pentru propria distrugere, tu vei pune mâna pe mine, care sunt protejat de acești eroi puternici?”

Jayadratha a răspuns: Știu toate acestea, O, Krishna, și sunt foarte conștient de vitejia acelor prinți. Dar nu ne poți speria acum cu aceste amenințări. Și noi, O, Krishna, aparținem prin

naștere celor șaptesprezece clanuri înalte și suntem înzestrați cu cele șase calități regale.[89] Prin urmare, îi privim pe Pandavi ca pe niște oameni inferiori! De aceea, O, fiică a lui Drupada, urcă-te repede pe acest elefant sau în acest car, căci nu ne poți descuraja doar cu vorbele tale; sau, vorbind mai puțin lăudăros, caută mila vacilor din Samaras!”

Draupadi a răspuns: „Deși sunt atât de puternică, de ce regele din Sauvira mă consideră atât de neputincioasă? Deși sunt binecunoscută, nu pot, din teamă de violență, să mă umilesc în fața acelui prinț. Nici chiar Indra însuși nu o poate răpi pe cea pe care Krishna și Arjuna ar urma-o împreună, călărind în același car. Ce pot spune, așadar, despre un om slab? Când Kiriti, ucigașul dușmanilor, călare pe carul său, va intra în rândurile tale, din cauza mea, semănând teroare în fiecare inimă, el va consuma totul în jur, precum focul consumă un morman de iarbă uscată vara. Prinții războinici din neamurile Andhaka și Vrishni, cu Janardana în frunte, și puternicii arcași din tribul Kaikeya, mă vor urma cu mare ardoare. Săgețile teribile ale lui Dhananjaya, trase din arcul *Gandiva* și propulsate de brațele sale, zboară cu mare forță prin aer, răcnind ca norii. Și când îl vei vedea pe Arjuna trăgând din *Gandiva* o mulțime densă de săgeți puternice, asemenea unui roi de lăcuste, atunci te vei căi de propria ta nebunie! Gândește-te la ce vei simți când acel războinic înarmat cu *Gandiva*, suflând în cochilia sa și cu mănușile răsunând de loviturile arcului său, îți va străpunge pieptul cu săgețile sale, iar și iar. Și când Bhima va avansa spre tine, cu buzduganul în mână, iar cei doi fii ai lui Madri vor ataca din toate direcțiile, vomitând veninul mâniei lor, vei simți atunci o durere ascuțită de regret care va dura pentru totdeauna. Așa cum nu am fost niciodată fals față de stăpânii mei demni, nici măcar în gând, tot așa, prin acest merit, voi avea acum plăcerea de a te vedea învins și târât de fiii lui Pritha. Tu, crud cum ești, nu mă poți speria prin violență, pentru că, de îndată ce războinicii Kuru mă vor zări, mă vor aduce înapoi în pădurile Kamyaka.”

Vaisampayana a continuat: Atunci, acea doamnă cu ochi mari, văzând că sunt gata să pună mâna pe ea, i-a mustrat și le-a spus: „Nu mă pângăriți cu atingerea voastră!” Și, foarte alarmată, ea l-a chemat pe sfătuitorul ei spiritual, Dhaumya. Jayadratha, însă, a apucat-o de haina de sus, dar ea l-a împins cu mare vigoare. Împins de doamnă, acel păcătos a căzut la pământ ca un copac smuls din rădăcini. Cu toate acestea, apucată din nou de el cu mare violență, ea a început să gâfâie după aer. Și târâtă de ticălos, Krishna s-a urcat în sfârșit în carul său, după ce s-a închinat la picioarele lui Dhaumya. Dhaumya s-a adresat atunci lui Jayadratha și i-a spus: „Tu, O, Jayadratha, respectă vechiul obicei al Kshatriyilor. Nu o poți răpi fără să-i învingi pe acei mari războinici. Fără îndoială, vei culege roadele dureroase ale acestui act josnic al tău, când îi vei întâlni pe eroicii fii ai lui Pandu, cu Yudhishthira cel drept în frunte!”

Vaisampayana a continuat: După ce a rostit aceste cuvinte, Dhaumya a pătruns în mijlocul infanteriei lui Jayadratha și a început să o urmărească pe renumita prințesă care era răpită de violator.

SECȚIUNEA CCLXVII

Vaisampayana a spus: Între timp, cei mai buni arcași de pe fața pământului, după ce au rătăcit separat și s-au împrăștiat în toate direcțiile, ucigând numeroase căprioare și bivoli, s-au întâlnit în cele din urmă. Observând acea mare pădure, care era plină de căprioare și animale sălbatice, răsunând de strigătele ascuțite ale păsărilor, și auzind țipetele și urletele locuitorilor sălbatici, Yudhishthira le-a spus fraților săi: „Aceste păsări și animale sălbatice, zburând în direcția iluminată de soare, scot strigăte disonante și manifestă o excitare intensă. Toate acestea arată doar că această pădure puternică a fost invadată de intruși ostili. Fără nicio întârziere, să renunțăm la vânătoare. Nu mai avem nevoie de vânat. Inima mea suferă și pare să ardă! Sufletul din trupul meu, copleșind intelectul, pare gata să zboare. Ca un lac de care Garuda a scăpat de șarpele puternic care

89 Cele șase acțiuni ale unui rege sunt pacea, războiul, marșul, oprirea, semănarea discordiei și căutarea protecției.

locuia în el, ca un vas golit de conținutul său de oameni însetați, ca un regat lipsit de rege și prosperitate, așa mi se pare pădurea Kamyaka." Astfel abordați, acei războinici eroici s-au îndreptat spre locuința lor, în careuri mari, de o frumusețe deosebită, trase de cai din rasa Saindharva, extrem de rapizi și cu viteza unui uragan. Și pe drumul de întoarcere, au zărit un șacal urlând îngrozitor pe marginea drumului, în stânga lor. Și regele Yudhishthira, privindu-l cu atenție, le-a spus lui Bhima și Dhananjaya: „Acest șacal, care aparține unei specii de animale foarte inferioare, vorbind în stânga noastră, vorbește o limbă care indică în mod clar că păcătoșii Kuru, ignorându-ne, au început să ne oprime recurgând la violență". După ce fiii lui Pandu au renunțat la urmărire și au rostit aceste cuvinte, au intrat în pădurea în care se afla schitul lor. Și acolo au găsit-o pe servitoarea iubitei lor, fata Dhatreyika, suspinând și plângând. Atunci Indrasena a coborât repede din car și s-a îndreptat cu pași grăbiți spre ea, întrebând-o, O, rege, cu mare neliniște în suflet: „Ce te face să plângi astfel, întinsă pe pământ, și de ce fața ta este atât de tristă și palidă? Sper că niciun ticălos crud nu i-a făcut rău prințesei Draupadi, care are o frumusețe incomparabilă și ochi mari și care este a doua jumătate a fiecăruia dintre acei tauri din rasa Kuru? Fiul lui Dharma era atât de îngrijorat încât, dacă prințesa ar fi intrat în adâncurile pământului, ar fi zburat în cer sau s-ar fi scufundat în adâncurile oceanului, el și frații lui ar fi mers acolo în căutarea ei. Cine ar putea fi nebunul care ar îndrăzni să răpească bijuteria neprețuită aparținând puternicilor și mereu victorioșilor fii ai lui Pandu, acei zdrobitori de dușmani, și care le este dragă ca propria lor viață? Nu știu cine ar putea fi persoana care ar îndrăzni să răpească prințesa care are protectori atât de puternici și care este chiar întruchiparea vie a inimilor fiilor lui Pandu? Ale cui sâni vor străpunge astăzi pământul cu săgeți teribile? Nu plânge pentru ea, O, fată timidă, căci să știi că Krishna se va întoarce chiar astăzi, iar fiii lui Pritha, după ce își vor ucide dușmanii, se vor reuni din nou cu Yagnaseni!" Astfel întrebată de el, Dhatreyika, ștergându-și chipul frumos, i-a răspuns lui Indrasena, vizitiul, zicând: „Fără să țină seama de cei cinci fii ai lui Pandu, asemănători lui Indra, Jayadratha l-a răpit cu forța pe Krishna. Urmele lăsate de el nu au dispărut încă, pentru că ramurile rupte ale copacilor nu s-au ofilit încă. De aceea, întoarceți-vă căruțele și urmați-o repede, pentru că prințesa nu poate fi ajunsă departe până acum! Voi, războinici înzestrați cu vitejia lui Indra, puneți-vă arcurile scumpe și frumoase, luați-vă arcurile și tolbele scumpe și grăbiți-vă să o urmăriți, ca nu cumva, copleșită de amenințări sau violență și pierzându-și mințile și culoarea obrajilor, să se predea unui om nevrednic, așa cum se toarnă din polonicul sacrificial ofranda sfințită pe un morman de cenușă. O, aveți grijă ca untul clarificat să nu fie turnat într-un foc care nu se aprinde din pleavă de orez; ca o ghirlandă de flori să nu fie aruncată într-un cimitir. O, aveți grijă ca sucul Soma al unui sacrificiu să nu fie lins de un câine din neglijența preoților oficiatori! O, nu lăsați crinul să fie smuls cu brutalitate de un șacal care vânează prada în pădurea impenetrabilă. O, nu lăsați niciun om inferior să atingă cu buzele chipul strălucitor și frumos al soției voastre, frumoasă ca razele lunii și împodobită cu cel mai frumos nas și cei mai frumoși ochi, ca un câine care linge untul clarificat păstrat în vasul de sacrificiu! Grăbiți-vă pe această cale și nu lăsați timpul să vă ia înainte."

Yudhishthira a spus: Retrage-te, femeie bună, și controlează-ți limba. Nu vorbi astfel în fața noastră. Regii sau prinții, oricine este obsedat de posesia puterii, vor ajunge cu siguranță la necaz!

Vaisampayana a continuat: Cu aceste cuvinte, ei au plecat, urmând traseul care le fusese indicat, suspinând adesea adânc, ca șuieratul șerpilor, și trăgând săgeți din arcurile lor mari. Apoi au observat un nor de praf ridicat de copitele cailor din armata lui Jayadratha. Și l-au văzut și pe Dhaumya în mijlocul infanteriei răpitorului, îndemnându-l pe Bhima să-și grăbească pașii. Atunci acei prinți (fiii lui Pandu), cu inimile neînfrânte, i-au poruncit să fie vesel și i-au spus: „Întoarce-te cu bucurie!" – Și apoi s-au repezit spre acea oaste cu mare furie, ca șoimii care se năpustesc asupra prăzii. Posedând vitejia lui Indra, ei erau cuprinși de furie la vederea insultei aduse lui Draupadi. Dar la vederea lui Jayadratha și a iubitei lor soții așezate în carul său, furia lor nu mai cunoștea limite. Și acei arcași puternici, Bhima și Dhananjaya și frații gemeni și regele, i-au strigat lui Jayadratha să se oprească, iar inamicul a fost atât de dezorientat încât și-a pierdut orientarea.

SECȚIUNEA CCLXVIII

Vaisampayana a spus: Kshatriyii ostili, înfuriaţi la vederea lui Bhimasena şi Arjuna, au strigat tare în pădure. Iar răul rege Jayadratha, când a văzut stindardele acelor tauri din neamul Kuru, şi-a pierdut curajul şi, adresându-se strălucitoarei Yagnaseni aşezată în carul său, a spus: „Acei cinci mari războinici, O, Krishna, care vin, sunt, cred, soţii tăi. Tu îi cunoşti bine pe fiii lui Pandu, O, doamnă cu părul frumos, descrie-ni-i pe rând, arătându-ne care dintre ei călăreşte fiecare car!” Astfel întrebată, Draupadi a răspuns: „După ce ai săvârşit această faptă violentă menită să-ţi scurteze viaţa, ce-ţi va folosi acum, O, nebunule, să afli numele acelor mari războinici, căci, acum că eroicii mei soţi au venit, niciunul dintre voi nu va rămâne în viaţă în luptă. Cu toate acestea, întrucât eşti pe punctul de a muri şi m-ai întrebat, îţi voi spune totul, aceasta fiind în conformitate cu ordonanţa. Văzându-l pe regele Yudhishthira cel drept împreună cu fraţii săi mai mici, nu am nici cea mai mică teamă sau îngrijorare faţă de tine! Războinicul de la vârful stâlpului steagului său, pe care se află două tamburine frumoase şi sonore numite Nanda şi Upananda, care sunt cântate în permanenţă, el, O, şefule Sauvira, are o cunoaştere corectă a moralităţii propriilor sale fapte. Oamenii care au atins succesul merg întotdeauna în urma lui. Cu tenul ca aurul pur, nasul proeminent şi ochii mari, şi cu o constituţie zveltă, soţul meu este cunoscut printre oameni sub numele de Yudhishthira, fiul lui Dharma şi cel mai important membru al neamului Kuru. Acest prinţ virtuos al oamenilor acordă viaţă chiar şi unui duşman care se predă. De aceea, O, nebunule, aruncă-ţi armele şi uneşte-ţi mâinile, aleargă spre el pentru binele tău, ca să-i ceri protecţia. Iar celălalt bărbat pe care îl vezi cu braţe lungi şi înalt ca un copac Sala matur, aşezat pe carul său, muşcându-şi buzele şi strângând fruntea astfel încât să-şi apropie cele două sprâncene, este el, soţul meu Vrikodara! Cai de cea mai nobilă rasă, graşi şi puternici, bine dresaţi şi înzestraţi cu o mare putere, trag carele acelui războinic! Realizările sale sunt supraomeneşti. De aceea, el este cunoscut pe pământ sub numele de Bhima. Cei care îl jignesc nu sunt lăsaţi să trăiască. El nu uită niciodată un duşman. Sub un pretext sau altul, el se răzbună. Nici măcar după ce şi-a răzbunat duşmanii nu se linişteşte. Şi acolo, cel mai bun dintre arcaşi, dotat cu inteligenţă şi renume, cu simţurile sub control complet şi respect pentru bătrâni — acel frate şi discipol al lui Yudhishthira — este soţul meu, Dhananjaya! El nu renunţă niciodată la virtute, din poftă, frică sau mânie! Niciodată nu comite o faptă crudă. Înzestrat cu energia focului şi capabil să înfrunte orice duşman, acel zdrobitor de inamici este fiul lui Kunti. Iar celălalt tânăr, versat în toate chestiunile legate de moralitate şi profit, care alungă întotdeauna temerile celor înspăimântaţi, care este înzestrat cu o înţelepciune înaltă, care este considerat cea mai frumoasă persoană din întreaga lume şi care este protejat de toţi fiii lui Pandu, fiind considerat de ei mai drag decât propria lor viaţă pentru devotamentul său neclintit faţă de ei, este soţul meu Nakula, înzestrat cu o mare vitejie. Dotat cu o înţelepciune înaltă şi având pe Sahadeva ca secund, posedând o uşurinţă extraordinară a mâinii, el luptă cu sabia, făcând mişcări cu mare dexteritate cu ea. Tu, om nebun, vei fi martor astăzi la performanţele sale pe câmpul de luptă, asemenea celor ale lui Indra în rândurile Daityas! Iar acel erou priceput în arme şi dotat cu inteligenţă şi înţelepciune, hotărât să facă ceea ce este plăcut fiului lui Dharma, favoritul şi cel mai tânăr dintre Pandavi, este soţul meu, Sahadeva! Eroic, inteligent, înţelept şi mereu mâniat, nu există alt om care să se compare cu el în inteligenţă sau elocvenţă în mijlocul adunărilor celor înţelepţi. Mai drag lui Kunti decât propria ei suflet, el este mereu conştient de îndatoririle Kshatriyas şi ar prefera să se arunce în foc sau să-şi sacrifice propria viaţă decât să spună ceva care să contravină religiei şi moralei. Când fiii lui Pandu vor ucide războinicii tăi în luptă, atunci vei vedea armata ta în situaţia mizerabilă a unei corăbii naufragiate pe mare, cu încărcătura de bijuterii pe spatele unei balene. Astfel ţi-am descris vitejia fiilor lui Pandu, pe care, în nebunia ta, i-ai ignorat şi ai acţionat astfel. Dacă vei scăpa nevătămat de ei, atunci, într-adevăr, vei fi obţinut o nouă şansă la viaţă.”

Vaisampayana a continuat: Atunci cei cinci fii ai lui Pritha, fiecare asemănător lui Indra, plini de mânie, lăsând în urmă infanteria cuprinsă de panică, care îi implora să aibă milă, s-au năpustit furios asupra vizitiilor, atacându-i din toate părţile şi întunecând aerul cu ploaia densă de săgeţi pe care le trăgeau.

SECȚIUNEA CCLXIX

Vaisampayana a spus: Între timp, regele Sindhu dădea ordine prinților, spunând: „Opriți-vă, loviți, mărșăluiți, repede” și altele asemenea. Și când i-au văzut pe Bhima, Arjuna și pe frații gemeni împreună cu Yudhishthira, soldații au strigat tare pe câmpul de luptă. Iar războinicii triburilor Sivi, Sauvira și Sindhu, la vederea acelor eroi puternici care arătau ca niște tigri feroce, și-au pierdut curajul. Iar Bhimasena, înarmat cu o măciucă din fier *Saikya* și împodobită cu aur, s-a repezit spre monarhul Saindhava condamnat la moarte. Dar Kotikakhya, înconjurându-l rapid pe Vrikodara cu o serie de puternici vizitii, s-a interpus între combatanți și i-a separat. Și Bhima, deși asaltat cu nenumărate sulițe, ciocane și săgeți de fier aruncate spre el de brațele puternice ale eroilor inamici, nu a ezitat niciun moment. Pe de altă parte, el a ucis, cu buzduganul său, un elefant cu conducătorul său și paisprezece soldați care luptau în fața carului lui Jayadratha. Și Arjuna, dorind să-l captureze pe regele Sauvira, a ucis cinci sute de alpiniști curajoși care luptau în fruntea armatei Sindhu. Și în acea întâlnire, regele însuși a ucis într-o clipită o sută dintre cei mai buni războinici ai Sauviras. Și Nakula, cu sabia în mână, sărind din carul său, a împrăștiat într-o clipă, ca un plug care seamănă semințe, capetele combatanților care luptau în spate. Iar Sahadeva, din carul său, a început să doboare cu săgețile sale de fier mulți războinici care luptau pe elefanți, ca niște păsări căzute din crengile unui copac. Apoi, regele Trigartas, cu arcul în mână, coborând din carul său mare, a ucis cei patru cai ai regelui cu buzduganul său. Dar fiul lui Kunti, regele Yudhishthira cel drept, văzând că inamicul se apropie atât de mult și luptând pe jos, i-a străpuns pieptul cu o săgeată în formă de semilună. Și acel erou, rănit astfel în piept, a început să vomite sânge și a căzut la pământ lângă fiul lui Pritha, ca un copac smuls din rădăcini. Iar regele Yudhishthira cel drept, ale cărui cai fuseseră uciși, profitând de această ocazie, a coborât împreună cu Indrasena din carul său și s-a urcat în cel al lui Sahadeva. Iar cei doi războinici, Kshemankara și Mahamuksha, alegându-l pe Nakula, au început să-l bombardeze din ambele părți cu o ploaie de săgeți ascuțite. Fiul lui Madri a reușit însă să-i ucidă, cu două săgeți lungi, pe cei doi războinici care îl bombardaseră cu săgeți, ca norii în sezonul ploios. Suratha, regele Trigartas, priceput în atacurile cu elefanți, s-a apropiat de partea din față a carului lui Nakula și l-a făcut să fie târât de elefantul pe care îl călărea. Dar Nakula, puțin intimidat de acest lucru, a sărit din carul său și, asigurându-și un punct avantajos, a rămas nemișcat ca un stânci, cu scutul și sabia în mână. Atunci Suratha, dorind să-l ucidă pe Nakula imediat, a îndreptat spre el elefantul său uriaș și furios, cu trompa ridicată. Dar când animalul s-a apropiat, Nakula i-a tăiat cu sabia atât trompa, cât și colții. Și elefantul îmbrăcat în zale, scoțând un răget înfricoșător, a căzut cu capul în jos pe pământ, zdrobindu-și călărețiii prin cădere. Și după ce a realizat această ispravă îndrăzneață, eroicul fiu al lui Madri s-a urcat în carul lui Bhimasena și s-a odihnit puțin. Și Bhima, văzând că prințul Kotikakhya se grăbește să-l înfrunte, i-a tăiat capul vizitiului cu o săgeată în formă de potcoavă. Prințul nici măcar nu a observat că vizitiul său fusese ucis de adversarul său puternic, iar caii, nemaifiind ținuți în frâu de vizitiu, au alergat în toate direcțiile pe câmpul de luptă. Văzând că prințul fără vizitiu îi întorcea spatele, cel mai de seamă dintre luptători, Bhima, fiul lui Pandu, s-a apropiat de el și l-a ucis cu o săgeată cu vârf ascuțit. Și Dhananjaya a tăiat, de asemenea, cu săgețile sale ascuțite în formă de semilună, capetele, precum și arcurile tuturor celor doisprezece eroi Sauvira. Și marele războinic i-a ucis în luptă, cu săgeata, pe conducătorii Ikshwakus și pe oștile Sivis, Trigartas și Saindhavas. Și mulți elefanți cu culorile lor și care cu steaguri au fost văzuți căzând de mâna lui Arjuna. Și capete fără trompe și trompe fără capete zăceau acoperind întregul câmp de luptă. Și câini, stârci și corbi, și ciori, și șoimi, și șacali, și vulturi, se ospătau cu carnea și sângele războinicilor uciși pe acel câmp. Și când Jayadratha, regele Sindhu, a văzut că războinicii lui erau uciși, s-a îngrozit și a vrut să fugă, lăsând-o pe Krishna în urmă. Și în acea confuzie generală, nenorocitul, lăsând-o pe Draupadi acolo, a fugit să-și salveze viața, urmând aceeași potecă prin pădure pe care venise. Iar regele Yudhishthira cel drept, văzând-o pe Draupadi cu Dhaumya mergând înainte, a pus-o să fie luată într-un car de eroicul Sahadeva, fiul lui Madri. Și când Jayadratha a fugit, Bhima a început să-i secere cu săgețile sale de fier pe acei dintre urmașii săi care fugeau, lovind fiecare soldat după ce îi numea numele. Dar Arjuna, văzând că Jayadratha fugise, l-a îndemnat pe fratele său să se abțină de la a măcelări restul oștirii Saindhava. Și Arjuna a spus: „Nu-l găsesc pe câmpul de luptă pe Jayadratha, din vina căruia am

suferit această amară nenorocire! Caută-l mai întâi şi fie ca succesul să-ţi încununeze efortul! Ce rost are să-i măcelăreşti pe aceşti soldaţi? De ce te încăpăţânezi să faci acest lucru inutil?”

Vaisampayana a continuat: Bhimasena, îndemnat astfel de Arjuna, cel de mare înţelepciune, s-a întors către Yudhishthira şi i-a răspuns: ”Întrucât mulţi dintre războinicii inamici au fost ucişi şi fug în toate direcţiile, tu, O, rege, întoarce-te acum acasă, luând cu tine pe Draupadi şi pe fraţii gemeni şi pe înaltul Dhaumya, şi consolează prinţesa după ce te întorci la azilul nostru! Nu-l voi lăsa în pace pe acel rege nebun al Sindhu cât timp va trăi, chiar dacă va găsi adăpost în regiunile interioare sau va fi susţinut de însuşi Indra!” Iar Yudhishthira a răspuns, spunând: „O, tu, cel cu braţe puternice, amintindu-ţi de (sora noastră) Dussala şi de celebra Gandhari, nu ar trebui să-l ucizi pe regele Sindhu, chiar dacă este atât de rău!”

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte, Draupadi a fost foarte emoţionată. Şi acea doamnă extrem de inteligentă, în emoţia ei, le-a spus celor doi soţi ai ei, Bhima şi Arjuna, cu indignare amestecată cu modestie: „Dacă vreţi să faceţi ceea ce îmi place, trebuie să-l ucideţi pe acel ticălos meschin şi josnic, pe acel şef păcătos, prost, infam şi demn de dispreţ al clanului Saindhava! Acest duşman care răpeşte cu forţa o soţie şi cel care răpeşte un regat nu ar trebui iertaţi niciodată pe câmpul de luptă, chiar dacă ar implora milă!' Astfel avertizaţi, cei doi războinici viteji au plecat în căutarea şefului Saindhava. Iar regele, luându-o pe Krishna cu el, s-a întors acasă, însoţit de sfătuitorul său spiritual. Şi, intrând în schit, a găsit că era acoperit cu scaune pentru asceţi şi aglomerat cu discipolii lor şi onorat de prezenţa lui Markandeya şi a altor brahmani. Şi în timp ce acei brahmani plângeau cu amărăciune soarta lui Draupadi, Yudhishthira, înzestrat cu o mare înţelepciune, s-a alăturat companiei lor, împreună cu fraţii săi. Şi văzând că regele s-a întors după ce i-a învins pe Saindhava şi pe oastea Sauvira şi a recuperat-o pe Draupadi, toţi au fost cuprinşi de bucurie! Şi regele şi-a luat locul în mijlocul lor. Iar excelenta prinţesă Krishna a intrat în schit împreună cu cei doi fraţi.

Între timp, Bhima şi Arjuna, aflând că inamicul se afla la două mile în faţa lor, şi-au îndemnat caii să accelereze în urmărirea lui. Iar puternicul Arjuna a săvârşit o faptă minunată, ucigând calul lui Jayadratha, deşi se aflau la două mile în faţa lor. Înarmat cu arme cereşti şi neintimidat de dificultăţi, el a realizat această ispravă dificilă cu săgeţi inspirate de *mantre*. Apoi, cei doi războinici, Bhima şi Arjuna, s-au repezit spre regele Sindhu, care era îngrozit, ale cărui cai fuseseră ucişi şi care era singur şi confuz. Acesta din urmă era foarte îndurerat văzând că caii lui fuseseră ucişi. Văzând că Dhananjaya făcuse o faptă atât de îndrăzneaţă şi hotărât să fugă, a urmat aceeaşi potecă prin pădure pe care venise. Şi Falguna, văzând că şeful Saindhava era atât de agitat de frică, l-a ajuns din urmă şi i s-a adresat spunând: „Având atât de puţină bărbăţie, cum ai îndrăznit să răpeşti o femeie cu forţa? Întoarce-te, O, prinţe; nu se cuvine să fugi! Cum poţi să acţionezi astfel, lăsându-ţi oamenii în mijlocul duşmanilor?” Deşi fiii lui Pritha i-au vorbit astfel, monarhul din Sindhu nu s-a întors nici măcar o dată. Apoi, lăsându-l să aleagă ce dorea, puternicul Bhima l-a ajuns din urmă într-o clipă, dar bunul Arjuna l-a rugat să nu-l omoare pe acel ticălos.

SECŢIUNEA CCLXX

Vaisampayana a spus: Jayadratha, văzând cei doi fraţi cu braţele ridicate, a fost cuprins de o durere profundă şi a fugit cu viteză şi calm. Dar puternicul şi indignatul Bhimasena, coborând din carul său, a alergat după el şi l-a prins de păr. Ţinându-l ridicat în aer, Bhima l-a aruncat cu violenţă la pământ. Apucându-l pe prinţ de cap, l-a lovit. Când nenorocitul şi-a recăpătat cunoştinţa, a gemut tare şi a vrut să se ridice în picioare. Dar eroul cu braţe puternice l-a lovit cu piciorul în cap. Bhima l-a apăsat pe piept cu genunchii şi cu pumnii. Şi prinţul, astfel maltratat, a leşinat curând. Atunci Falguna l-a descurajat pe furiosul Bhimasena să-i mai aplice prinţului alte pedepse, amintindu-i ce spusese Yudhishthira în legătură cu (sora lor) Dussala. Dar Bhima a răspuns: „Acest nenorocit păcătos i-a făcut un rău crunt lui Krishna, care nu poate suporta niciodată un astfel de tratament.

Prin urmare, merită să moară de mâna mea! Dar ce pot să fac? Regele este mereu plin de milă, iar tu, de asemenea, îmi pui constant piedici din cauza unui simţ copilăresc al virtuţii!" După ce a rostit aceste cuvinte, Vrikodara, cu săgeata sa în formă de semilună, a ras părul de pe capul prinţului, smulgând cinci smocuri în tot atâtea locuri. Jayadratha nu a scos niciun cuvânt. Atunci Vrikodara, adresându-se inamicului, a spus: „Dacă doreşti să trăieşti, ascultă-mă. O, nebunule! Îţi voi spune cum poţi să-ţi îndeplineşti dorinţa! În adunările publice şi în tribunalele deschise trebuie să spui: „Sunt sclavul Pandavilor". Numai cu această condiţie îţi voi lăsa viaţa! Aceasta este regula obişnuită a cuceririi pe câmpul de luptă". Astfel abordat şi tratat, regele Jayadratha îi spuse războinicului puternic şi feroce, care arăta întotdeauna înfricoşător: „Aşa să fie!" Şi el tremura, era fără simţiri şi acoperit de praf. Atunci Arjuna şi Vrikodara, legându-l cu lanţuri, îl aruncară într-un car. Şi Bhima, urcând el însuşi în acel car şi însoţit de Arjuna, se îndreptă spre schit. Apropiindu-se de Yudhishthira, care stătea acolo, el l-a aşezat pe Jayadratha în acea stare în faţa regelui. Iar regele, zâmbind, i-a spus să-l elibereze pe prinţul Sindhu. Atunci Bhima i-a spus regelui: „Spune-i lui Draupadi că acest nenorocit a devenit sclavul Pandavilor". Atunci fratele său mai mare i-a spus cu afecţiune: „Dacă ai vreun respect pentru noi, eliberează-l pe acest nenorocit!" Şi Draupadi, citind gândurile regelui, a spus: „Lasă-l să plece! El a devenit sclavul regelui, iar tu l-ai desfigurat, lăsându-i cinci smocuri de păr pe cap." Apoi, prinţul cu capul plecat, după ce şi-a recăpătat libertatea, s-a apropiat de regele Yudhishthira şi s-a închinat în faţa lui. Şi văzându-i pe acei *Munis* acolo, i-a salutat şi pe ei. Atunci, bunul rege Yudhishthira, fiul lui Dharma, văzându-l pe Jayadratha în acea stare, aproape susţinut de Arjuna, i-a spus: „Acum eşti un om liber; te eliberez! Acum pleacă şi ai grijă să nu mai faci aşa ceva; ruşine să-ţi fie! Ai vrut să răpeşti o femeie cu violenţă, chiar dacă eşti atât de meschin şi neputincios! Ce alt nenorocit în afară de tine ar gândi să acţioneze astfel?" Apoi, acel rege de seamă al neamului Bharata l-a privit cu milă pe făptuitorul acelor fapte rele şi, crezând că şi-a pierdut minţile, i-a spus: „Fie ca inima ta să crească în virtute! Nu-ţi mai îndrepta niciodată inima spre fapte imorale! Acum poţi pleca în pace cu vizitii, cavaleria şi infanteria ta." Astfel abordat de Yudhishthira, prinţul, O Bharata, a fost copleşit de ruşine şi, aplecând capul, s-a îndreptat în tăcere şi cu tristeţe spre locul unde Ganga se varsă în câmpie. Şi implorând protecţia zeului cu trei ochi, soţul lui Uma, a făcut penitenţă severă în acel loc. Zeul cu trei ochi, mulţumit de austeritatea lui, s-a învrednicit să-i accepte personal ofrandele. Şi i-a acordat şi o binecuvântare! Ascultă, O, monarhule, cum a primit prinţul acea binecuvântare! Jayadratha, adresându-se zeului, a cerut binecuvântarea: „Fie ca eu să pot învinge în luptă pe toţi cei cinci fii ai lui Pandu în carele lor!" Zeul, însă, i-a răspuns: „Acest lucru nu se poate." Şi Maheswara a spus: „Nimeni nu-i poate ucide sau învinge în luptă. Cu excepţia lui Arjuna, însă, îi vei putea înfrunta (o singură dată) pe câmpul de luptă! Eroicul Arjuna, cu braţele sale puternice, este zeul întrupat numit Nara. El a practicat austerităţi străvechi în pădurea Vadari. Zeul Narayana este prietenul său. Prin urmare, el este de neînvins chiar şi de către zei. Eu însumi i-am dat arma celestă numită *Pasupata*. De la regii celor zece puncte cardinale, el a dobândit fulgerul şi alte arme puternice. Iar marele zeu Vishnu, care este Spiritul Infinit, Domnul Preceptor al tuturor zeilor, este Fiinţa Supremă fără atribute şi Sufletul Universului, şi există pătrunzând întreaga creaţie. La sfârşitul unui ciclu de epoci, luând forma focului care consumă totul, el a consumat întregul Univers cu munţi şi mări şi insule şi dealuri şi păduri. Şi după distrugerea lumii Naga, la fel şi în regiunile subterane, au apărut în înaltul cerului mase vaste de nori multicolori şi zgomotoşi, cu fulgere, care se întindeau de-a lungul întregului firmament. Apoi, revărsând apă în torente groase ca osiile vagoanelor şi umplând spaţiul pretutindeni, acestea au stins focul mistuitor! Când, la sfârşitul celor patru mii de *Yuga*, Pământul a fost inundat de apă, ca o mare imensă, şi toate creaturile mobile au fost îngropate în moarte, iar soarele, luna şi vânturile au fost distruse, iar Universul a rămas lipsit de planete şi stele, Fiinţa Supremă numită Narayana, necunoscută simţurilor, împodobită cu o mie de capete şi tot atâtea ochi şi picioare, a dorit să se odihnească. Şarpele Sesha, cu aspectul său teribil, cu o mie de capete, strălucind cu splendoarea a zece mii de sori, alb ca floarea Kunda sau ca luna sau ca un şir de perle, ca lotusul alb, ca laptele sau ca fibrele unei tulpini de lotus, i-a servit drept scoică. Şi acel Dumnezeu adorabil şi atotputernic a adormit astfel în sânul adâncului, învăluind tot spaţiul în întunericul nopţii. Şi când facultatea sa creativă a fost stimulată, s-a trezit şi a găsit Universul golit

de orice. În această legătură, se recită următorul *sloka* cu privire la semnificația lui Narayana. «Apa a fost creată de (Rishi) Nara și a format corpul său; de aceea o auzim numită Nara. Și pentru că a format Ayana (locul său de odihnă), el este cunoscut sub numele de Narayana.» De îndată ce Ființa veșnică s-a angajat în meditație pentru recrearea Universului, o floare de lotus a apărut instantaneu din buricul său, iar Brahma cu patru fețe a ieșit din acel lotus din buric. Apoi, Strămoșul tuturor creaturilor, așezându-se pe acea floare și constatând că întregul Univers era un spațiu gol, a creat, după chipul și asemănarea sa și din voința sa, pe cei (nouă) mari *Rishi*, Marichi și alții. Iar aceștia, la rândul lor, observând același lucru, au completat creația, creând Yaks, Rakshas, Pisachas, reptile, oameni și toate creaturile mobile și imobile. Spiritul Suprem are trei condiții. În forma lui Brahma, el este Creatorul, în forma lui Vishnu este Păstrătorul, iar în forma lui Rudra este Distrugătorul Universului! O, rege al Sindhu, nu ai auzit de minunatele realizări ale lui Vishnu, descrise ție de Munis și Brahmanas, învățați în *Vede*? Când lumea a fost astfel redusă la o vastă mare de apă, cu doar cerurile deasupra, Domnul, ca un licurici în timpul nopții în sezonul ploios, s-a mișcat încoace și încolo în căutarea unui teren stabil, cu scopul de a-și reabilita creația, și a devenit dornic să ridice Pământul scufundat în apă. Ce formă să iau pentru a salva Pământul de acest potop? — Gândindu-se și contemplând cu intuiție divină, s-a gândit la forma unui mistreț sălbatic, iubitor de joacă în apă. Și luând forma unui mistreț sacrificial strălucitor și instinctiv cu *Vedele* și lung de zece *Yojanas*, cu colți ascuțiți și o piele ca norii întunecați, cu un corp uriaș ca un munte și răcnind ca un conglomerat de nori, Domnul s-a aruncat în ape și a ridicat Pământul cu unul dintre colții săi, punându-l la loc în sfera sa. În altă ocazie, puternicul Domn, luând o formă minunată, cu un corp jumătate leu, jumătate om, și strângând mâinile, s-a dus la curtea conducătorului Daityas. Acel strămoș al Daityas, fiul lui Diti, care era dușmanul (zeilor), văzând forma ciudată a Domnului, a izbucnit în furie și ochii i s-au aprins de mânie. Iar Hiranya-Kasipu, fiul războinic al lui Diti și dușmanul zeilor, împodobit cu ghirlande și arătând ca o masă de nori întunecați, luând tridentul în mână și răcnind ca norii, s-a năpustit asupra acelei ființe jumătate leu, jumătate om. Atunci, acel puternic rege al fiarelor sălbatice, jumătate om, jumătate leu, sărind în aer, a sfâșiat instantaneu Daitya în două cu ajutorul ghearelor sale ascuțite. Și adorabilul Domn cu ochi de lotus și strălucire măreață, după ce a ucis astfel pe regele Daitya pentru binele tuturor creaturilor, s-a născut din nou în pântecele lui Aditi ca fiu al lui Kasyapa. Și la expirarea a o mie de ani, ea a născut acea concepție supraumană. Și atunci s-a născut acea Ființă, de culoarea norilor încărcați de ploaie, cu ochi strălucitori și statură pitică. Avea în mână toiagul și vasul cu apă al ascetului și era marcat cu emblema unui buclă de păr pe piept. Și acea Ființă adorabilă purta părul încâlcit și firul sacrificial, era robustă, frumoasă și strălucitoare. Și acea Ființă, ajungând la incinta sacrificială a lui Vali, regele Danavas, a intrat în adunarea sacrificială cu ajutorul lui Vrihaspati. Văzând acea Ființă cu trup de pitic, Vali a fost foarte mulțumit și i-a spus: «Mă bucur să te văd, O, Brahmana! Spune-mi ce dorești de la mine!» Astfel abordat de Vali, zeul pitic a răspuns cu un zâmbet, spunând: «Așa să fie! Tu, stăpân al Danavașilor, dă-mi trei pași de pământ!» Și Vali a fost mulțumit să-i dea ceea ce ceruse Brahmana cu puteri infinite. Și în timp ce măsura cu pașii spațiul pe care îl căuta, Hari a luat o formă minunată și extraordinară. Și cu doar trei pași a acoperit instantaneu această lume nelimitată. Apoi, acel Dumnezeu veșnic, Vishnu, i-a dăruit-o lui Indra. Această istorie care tocmai ți-a fost povestită este celebrată ca «Întruparea Piticului», iar din el au luat naștere toți zeii, iar după el se spune că lumea este Vaishnava, sau pătrunsă de Vishnu. Și pentru distrugerea celor răi și păstrarea religiei, chiar El s-a născut printre oameni în neamul Yadus. Iar adorabilul Vishnu este numit Krishna. Acestea, O, rege al Sindhu, sunt realizările Domnului pe care toate lumile îl venerează și pe care învățații îl descriu ca fiind fără început și fără sfârșit, nenăscut și divin! Ei Îl numesc pe Krishna cel de neînvins, cu scoica, discul și buzduganul, împodobit cu emblema unui cârlionț de păr, Divin, îmbrăcat în haine de mătase de culoare galbenă și cel mai bun dintre cei versați în arta războiului. Arjuna este protejat de Krishna, cel care posedă aceste atribute. Acea Ființă glorioasă, cu ochi de lotus și putere infinită, ucigașul eroilor ostili, care călătorește în același car cu fiul lui Pritha, îl protejează! El este, prin urmare, invincibil; nici chiar zeii nu pot rezista puterii sale, cu atât mai puțin poate cineva cu atribute umane să-l învingă pe fiul lui Pritha în luptă!

De aceea, O, rege, trebuie să-l laşi în pace! Totuşi, vei putea învinge doar pentru o singură zi restul forţelor lui Yudhishthira împreună cu duşmanii tăi – cei patru fii ai lui Pandu!”

Vaisampayana a continuat: După ce a rostit aceste cuvinte prinţului, adorabilul Hara cu trei ochi, distrugătorul tuturor păcatelor, soţul lui Uma şi stăpânul fiarelor sălbatice, distrugătorul sacrificiului (lui Daksha), ucigaşul lui Tripura şi Cel care i-a scos ochii lui Bhaga, înconjurat de uriaşii săi, cocoşaţi şi teribili, cu ochi şi urechi înfricoşătoare şi braţe ridicate, a dispărut, O, tigru printre regi, din acel loc împreună cu soţia sa Uma! Şi răul Jayadratha s-a întors şi el acasă, iar fiii lui Pandu au continuat să locuiască în pădurea Kamyaka.

SECŢIUNEA CCLXXI

Janamejaya a spus: Ce au făcut acei tigri printre oameni, Pandavii, după ce au suferit atâta mizerie ca urmare a răpirii lui Draupadi?

Vaisampayana a spus: După ce l-a învins pe Jayadratha şi a salvat-o pe Krishna, virtuosul rege Yudhishthira a luat loc lângă cel mai bun dintre *Munis*. Şi printre acei asceţi de seamă care îşi exprimau durerea pentru nenorocirea lui Draupadi, Yudhishthira, fiul lui Pandu, s-a adresat lui Markandeya, spunând: „O, adorabilule Sire, printre zei şi asceţi, tu eşti cunoscut ca având cea mai deplină cunoaştere atât a trecutului, cât şi a viitorului. Există o îndoială în mintea mea, pe care te rog să mi-o clarifici! Această doamnă este fiica lui Drupada; ea a ieşit din altarul sacrificial şi nu a fost zămislită din carne; şi este foarte binecuvântată şi este, de asemenea, nora ilustrului Pandu. Sunt înclinat să cred că Timpul, Destinul uman care depinde de faptele noastre şi Inevitabilul sunt irezistibile în ceea ce priveşte creaturile. (Dacă nu ar fi aşa), cum ar putea o astfel de nenorocire să o afecteze pe această soţie a noastră atât de credincioasă şi virtuoasă, ca o acuzaţie falsă de furt împotriva unui om cinstit? Fiica lui Drupada nu a comis niciodată vreun act păcătos şi nici nu a făcut nimic care să nu fie lăudabil; dimpotrivă, ea a practicat cu asiduitate cele mai înalte virtuţi faţă de brahmani. Şi totuşi, prostul rege Jayadratha a răpit-o cu forţa. Ca urmare a acestui act de violenţă asupra ei, acel păcătos nenorocit a fost ras în cap şi a suferit, împreună cu toţi aliaţii săi, o înfrângere în luptă. Este adevărat că am salvat-o după ce am măcelărit trupele din Sindhu. Dar ruşinea acestei răpiri a soţiei noastre în timpul momentelor noastre de neatenţie ne-a pătat, cu siguranţă. Viaţa aceasta în sălbăticie este plină de nenorociri. Trăim din vânătoare şi, deşi locuim în pădure, suntem obligaţi să ucidem locuitorii acesteia care trăiesc alături de noi! Şi exilul pe care îl suferim se datorează trădării rudelor noastre! Există cineva mai nefericit decât mine? Ai văzut sau auzit vreodată de cineva în această situaţie?”

SECŢIUNEA CCLXXII

Markandeya a spus: O, taur al neamului Bharata, chiar şi Rama a suferit o nenorocire fără precedent, pentru că Ravana, regele Rakshasas, cu mintea răutăcioasă, recurgând la înşelăciune şi învingându-l pe vulturul Jatayu, i-a răpit cu forţa soţia Sita din refugiul său din pădure. Într-adevăr, Rama, cu ajutorul lui Sugriva, a adus-o înapoi, construind un pod peste mare şi distrugând Lanka cu săgeţile sale ascuţite.

Yudhishthira a spus: În ce rasă s-a născut Rama şi care era măsura puterii şi vitejiei sale? Al cui fiu era Ravana şi pentru ce a avut el neînţelegeri cu Rama? Se cuvine, O, ilustrule, să-mi spui toate acestea în detaliu, căci tânjesc să aud povestea lui Rama, cel cu mari realizări!

Markandeya a spus: Ascultă, O, prinţ al neamului Bharata, această veche poveste exact aşa cum s-a întâmplat! Îţi voi povesti totul despre suferinţele îndurate de Rama împreună cu soţia sa. A existat un mare rege numit Aja, descendent al neamului meu, Ikshwaku. El avea un fiu numit Dasaratha, care era devotat studiului *Vedelor* şi era mereu pur. Dasaratha avea patru fii familiarizaţi

cu moralitatea și profitul, cunoscuți sub numele de Rama, Lakshmana, Satrughna și puternicul Bharata. Rama o avea ca mamă pe Kausalya, iar Bharata o avea ca mamă pe Kaikeyi, în timp ce Lakshmana și Satrughna, coșmarul dușmanilor lor, erau fiii lui Sumitra. Janaka era regele Videha, iar Sita era fiica lui. Tashtri însuși a creat-o, dorind să o facă soția iubită a lui Rama. Ți-am povestit acum istoria nașterii lui Rama și a Sitei. Și acum, O, rege, îți voi povesti nașterea lui Ravana. Domnul tuturor creaturilor și Creatorul Universului, adică Prajapati, cel care s-a creat singur, acel zeu cu mari merite ascetice, este bunicul lui Ravana. Și Pulastya avea un fiu puternic numit Vaisravana, născut dintr-o vacă. Dar fiul său, părăsindu-și tatăl, s-a dus la bunicul său. Și, O, rege, mâniat de acest lucru, tatăl său a creat atunci un al doilea sine al său. Și cu jumătate din sine, cel regenerat s-a născut din Visrava pentru a se răzbuna pe Vaisravana. Dar bunicul, mulțumit de Vaisravana, i-a dat nemurirea și suveranitatea asupra tuturor bogățiilor Universului, tutela unuia dintre punctele cardinale, prietenia lui Isana și un fiu numit Nalakuvera. Și i-a dat, de asemenea, ca capitală Lanka, care era păzită de oastea Rakshasas, precum și un car numit *Pushpaka*, capabil să meargă oriunde, după voința celui care îl conducea. Și domnia Yakshas și suveranitatea asupra suveranilor erau, de asemenea, ale lui.

SECȚIUNEA CCLXXIII

Markandeya a spus: *Muni*, numit Visrava, care a fost zămislit din jumătate din sufletul lui Pulastya, într-un acces de furie, a început să-l privească pe Vaisravana cu mare mânie. Dar, O, monarhule, Kuvera, regele Rakshasas, știind că tatăl său era supărat pe el, căuta mereu să-l mulțumească. Și, O, cel mai bun din neamul Bharata, acel rege al regilor care trăia în Lanka și era purtat pe umerii oamenilor, a trimis trei femei Rakshasa să-l servească pe tatăl său. Numele lor, O, rege, erau Pushpotkata, Raka și Malini. Ele erau pricepute în cântat și dansat și erau mereu asidue în atenția pe care o acordau acelui *Rishi* cu suflet înalt. Și acele doamne cu talie subțire se întreceau între ele, O, rege, în a-l mulțumi pe *Rishi*. Iar acea ființă cu suflet înalt și adorabilă era mulțumită de ele și le-a acordat binecuvântări. Și fiecăreia dintre ele i-a dat fii princiari, conform dorinței lor. Doi fii — cei mai de seamă dintre Rakshasas, numiți Kumvakarna și Ravana cu zece capete —, amândoi de neegalat pe pământ în vitejie, s-au născut din Pushpotkata. Iar Malini a avut un fiu numit Vibhishana, iar Raka a avut gemeni numiți Khara și Surpanakha. Iar Vibhishana îi depășea pe toți în frumusețe. Și acea persoană excelentă era foarte pioasă și îndeplinea cu sârguință toate riturile religioase. Dar cel mai important dintre Rakshasas, cu zece capete, era cel mai în vârstă dintre toți. Era religios, energic și poseda o mare forță și îndemânare. *Rakshasa* Kumvakarna era cel mai puternic în luptă, pentru că era feroce și teribil și un maestru desăvârșit al artelor iluziei. Iar Khara era priceput în tirul cu arcul și ostil brahmanilor, trăind din carne. Iar ferocele Surpanakha era o sursă constantă de necazuri pentru asceți. Iar războinicii, învățați în *Vede* și sârguincioși în riturile ceremoniale, trăiau cu toții împreună cu tatăl lor în Gandhamadana. Și acolo l-au văzut pe Vaisravana așezat lângă tatăl lor, posedând bogățiile și purtat pe umeri de oameni. Și cuprinși de gelozie, au hotărât să facă penitențe. Și cu penitențe ascetice dintre cele mai severe, l-au mulțumit pe Brahma. Iar Ravana cu zece capete, trăind doar cu aer și înconjurat de cele cinci focuri sacre și absorbit în meditație, a rămas în picioare pe un singur picior timp de o mie de ani. Iar Kumvakarna, cu capul în jos și cu o dietă restrictivă, a fost constant în austerități. Iar înțeleptul și mărinimosul Vibhishana, respectând posturi și hrănindu-se doar cu frunze uscate și angajat în meditație, a practicat austerități severe pentru o lungă perioadă de timp. Iar Khara și Surpanakha, cu inimi vesele, i-au protejat și i-au îngrijit în timp ce ei îndeplineau acele austerități. Și la sfârșitul celor o mie de ani, invincibilul Zeu cu Zece Capete, tăindu-și propriile capete, le-a oferit ca jertfă focului sacru. Și la acest gest al său, Domnul Universului a fost mulțumit de el. Apoi Brahma, apărând personal în fața lor, le-a cerut să renunțe la acele austerități și le-a promis că le va îndeplini dorințele fiecăruia dintre ei. **Și adorabilul Brahma a spus**: „Sunt mulțumit de voi, fiii mei! Încetați acum aceste austerități și cereți-mi binecuvântări! Orice ar fi dorințele voastre, ele, cu singura excepție a nemuririi, vor fi îndeplinite! Așa cum v-ați oferit capetele focului din marea voastră ambiție, ele vor împodobi din nou trupul vostru ca înainte, conform dorinței voastre. Și trupul vostru nu va fi

desfigurat și veți putea să luați orice formă conform dorinței voastre și să deveniți cuceritorii dușmanilor voștri în luptă. Nu există nicio îndoială în privința asta!" Atunci Ravana a spus: „Fie ca eu să nu cunosc niciodată înfrângerea din partea Gandharvas, Cereștilor, Kinnaras, Asuras, Yakshas, Rakshasas, Șerpilor și a tuturor celorlalte creaturi!" **Brahma a spus**: „Nu vei avea niciodată motive de teamă din partea celor pe care i-ai numit, cu excepția oamenilor (nu vei avea niciun motiv de teamă). Fie ca binele să te însoțească! Așa am hotărât eu!"

Markandeya a spus: Astfel abordat, cel cu zece capete (Ravana) a fost foarte mulțumit, pentru că, din cauza înțelegerii sale pervertite, cel care mânca oameni îi disprețuia pe oameni. Apoi, marele Străмoș s-a adresat lui Kumbhakarna ca și înainte. Mintea lui fiind întunecată de întuneric, el a cerut un somn de lungă durată. Spunând: „Așa va fi", Brahma s-a adresat apoi lui Vibhishana: „O, fiul meu, sunt foarte mulțumit de tine! Cere orice binecuvântare dorești!" Atunci, Vibhishana a răspuns: „Chiar și în mare pericol, să nu mă abat niciodată de la calea dreptății și, deși ignorant, să fiu iluminat, O, adorabil Sire, de lumina cunoașterii divine!" Iar Brahma a răspuns: „O, bici al dușmanilor tăi, întrucât sufletul tău nu înclină spre nedreptate, deși te-ai născut în rasa Rakshasa, îți acord nemurirea!"

Markandeya a continuat: După ce a obținut această binecuvântare, Rakshasa cu zece capete l-a învins pe Kuvera în luptă și a obținut de la el suveranitatea asupra Lankăi. Această Ființă adorabilă, părăsind Lanka și urmată de Gandharvas, Yakshas, Rakshas și Kinnaras, s-a dus să locuiască pe muntele Gandhamadana. Iar Ravana i-a luat cu forța carul celest *Pushpaka*. Atunci Vaisravana l-a blestemat, spunând: „Acest car nu te va purta niciodată; îl va purta pe cel care te va ucide în luptă! Și pentru că m-ai insultat pe mine, fratele tău mai mare, vei muri în curând!"

Piosul Vibhishana, O, rege, urmând calea celor virtuoși și posedând o mare glorie, l-a urmat pe Kuvera. Adorabilul Domn al bogăției, foarte mulțumit de frații săi mai mici, i-a încredințat comanda oștirilor Yaksha și Raksha. Pe de altă parte, puternicii și mâncătorii de oameni Rakshasas și Pisachas, adunați împreună, i-au încredințat suveranitatea lui Ravana, cel cu zece capete. Iar Ravana, capabil să ia orice formă dorea și teribil în vitejie, capabil și să zboare prin aer, a atacat zeii și Daityas și le-a răpit toate posesiunile valoroase. Și pentru că îi îngrozea pe toți, a fost numit Ravana. Iar Ravana, capabil să adune orice măsură de putere, îi inspira teroare chiar și zeilor.

SECȚIUNEA CCLXXIV

Markandeya a spus: Atunci Brahmarshis, Siddhas și Devarshis, cu Havyavaha ca purtător de cuvânt, au cerut protecția lui Brahma. Și Agni a spus: „Acest fiu puternic al lui Visrava, cel cu zece capete, nu poate fi ucis datorită binecuvântării tale! Înzestrat cu o mare putere, el oprimă în toate modurile posibile creaturile pământului. Protejează-ne, așadar, O, adorabilule! Nu este nimeni altcineva în afară de tine care să ne protejeze!"

Brahma a spus: O, Agni, el nu poate fi învins în luptă nici de zei, nici de Asuras!. Am ordonat deja ceea ce este necesar în acest scop. Într-adevăr, moartea lui este aproape! La îndemnul meu, zeul cu patru capete s-a încarnat deja în acest scop. Chiar și Vishnu, cel mai important dintre răzbunători, va atinge acest scop!"

Markandeya a continuat: Atunci, Străмoșul i-a cerut și lui Sakra, în prezența lor: «Fii tu, împreună cu toți cei cerești, născut pe pământ! Și zămisliți maimuțe și urși, fii eroici, înzestrați cu o mare forță și capabili să ia orice formă doresc, ca aliați ai lui Vishnu!» La auzul acestor cuvinte, zeii, Gandharvas și Danavas s-au adunat repede pentru a se sfătui cu privire la modul în care ar trebui să se nască pe pământ, în funcție de rolurile lor respective. În prezența lor, zeul care dăruia binecuvântări i-a poruncit unui Gandharvi, pe nume Dundubhi, spunând: „Du-te acolo pentru a îndeplini acest obiectiv!" Auziind aceste cuvinte ale Străмoșului, Dundubhi s-a născut în lumea

oamenilor sub forma cocoşatului Manthara. Şi toţi zeii principali, împreună cu Sakra şi alţii, au zămislit urmaşi cu soţiile celor mai importante maimuţe şi urşi. Şi acei fii erau egali cu taţii lor în ceea ce priveşte puterea şi faima. Ei erau capabili să spargă vârfurile munţilor, iar armele lor erau pietre şi copaci din speciile Sala şi Tala. Corpurile lor erau dure ca diamantul şi aveau o forţă foarte mare. Toţi erau pricepuţi în război şi capabili să adune orice cantitate de energie după voinţă. Erau egali cu o mie de elefanţi în putere şi semănau cu vântul în viteză. Unii dintre ei trăiau oriunde doreau, în timp ce alţii trăiau în păduri. Iar adorabilul Creator al Universului, după ce a hotărât toate acestea, i-a dat instrucţiuni lui Manthara cu privire la ceea ce trebuia să facă. Iar Manthara, rapid ca gândul, a înţeles toate cuvintele lui şi a mers încoace şi încolo, ocupându-se mereu cu stârnirea certurilor.

SECȚIUNEA CCLXXV

Yudhishthira a spus: O, adorabile, mi-ai descris în detaliu istoria naşterii lui Rama şi a celorlalţi. Doresc să aflu cauza exilului lor. O, Brahmana, povesteşte-mi de ce fiii lui Dasaratha, fraţii Rama şi Lakshmana, s-au dus în pădure împreună cu celebra prinţesă din Mithila.

Markandeya a spus: Piosul rege Dasaratha, mereu atent la bătrâni şi asiduu în ceremoniile religioase, a fost foarte mulţumit când s-au născut aceşti fii. Şi fiii săi au crescut treptat în putere şi au devenit familiarizaţi cu *Vedele*, împreună cu toate misterele lor, şi cu ştiinţa armelor. Şi când, după ce au trecut prin jurămintele *Brahmacharyya*, prinţii s-au căsătorit, regele Dasaratha a devenit fericit şi foarte mulţumit. Şi inteligentul Rama, cel mai mare dintre ei, a devenit favoritul tatălui său şi a încântat poporul cu manierele sale fermecătoare. Şi atunci, O, Bharata, înţeleptul rege, considerându-se bătrân, s-a sfătuit cu miniştrii săi virtuoşi şi cu sfătuitorul său spiritual pentru a-l instala pe Rama ca regent al regatului. Şi toţi acei mari miniştri au fost de acord că era timpul să facă acest lucru. Şi, O, descendent al neamului Kuru, regele Dasaratha era foarte mulţumit să-şi vadă fiul, cel care sporea bucuria lui Kausalya, cu ochii roşii şi braţele musculoase. Iar paşii lui erau ca cei ai unui elefant sălbatic. Avea braţe lungi, umeri înalţi şi păr negru şi cârlionţat. Era viteaz, strălucea de splendoare şi nu era inferior nici măcar lui Indra în luptă. Era bine versat în scripturile sacre şi era egal cu Vrihaspati în înţelepciune. Obiect al iubirii tuturor oamenilor, era priceput în toate ştiinţele. Şi cu simţurile sub control deplin, chiar şi duşmanii lui se bucurau să-l vadă. Era teroarea celor răi şi protectorul celor virtuoşi. Dotat cu inteligenţă şi incapabil să fie învins, era victorios asupra tuturor şi niciodată înfrânt de nimeni. Şi, O, descendent al lui Kurus, privindu-şi fiul — cel care sporea bucuria lui Kausalya —, regele Dasaratha a devenit foarte mulţumit. Şi reflectând la virtuţile lui Rama, puternicul şi măreţul rege s-a adresat cu veselie preotului familiei, spunând: „Binecuvântat să fii, O, Brahmana! Această noapte a constelaţiei Pushya va aduce o conjuncţie foarte auspicioasă. Aşadar, să se adune materialele necesare şi să fie invitat şi Rama. Această constelaţie Pushya va dura până mâine. Aşadar, Rama ar trebui să fie investit de mine şi de miniştrii mei ca prinţ-regent al tuturor supuşilor mei!”

Între timp, Manthara (servitoarea lui Kaikeyi), auzind aceste cuvinte ale regelui, s-a dus la stăpâna ei şi i-a vorbit aşa cum se cuvenea în această situaţie. Ea a spus: „Marele tău ghinion, O, Kaikeyi, a fost proclamat astăzi de către rege! O, tu, nefericită, să fii muşcată de un şarpe feroce şi înfuriat, cu venin virulent! Kausalya este într-adevăr norocoasă, deoarece fiul ei va fi înscăunat pe tron. Unde este prosperitatea ta, când fiul tău nu obţine regatul?”

Auzind aceste cuvinte ale servitoarei sale, frumoasa Kaikeyi, cu talia subţire, şi-a pus toate podoabele şi l-a căutat pe soţul ei într-un loc retras. Cu inima plină de bucurie şi zâmbind plăcut, i-a adresat aceste cuvinte cu toate linguşirile iubirii: „O, rege, tu eşti întotdeauna fidel promisiunilor tale. Mi-ai promis înainte că îmi vei îndeplini o dorinţă. Îndeplineşte acum acea promisiune şi scapă-te de păcatul jurământului neîndeplinit!” **Regele a răspuns**: „Îţi voi îndeplini o dorinţă. Cere-mi orice doreşti! Ce om care nu merită moartea va fi ucis astăzi şi cine dintre cei care merită

moartea va fi eliberat? Cui voi dărui bogăție astăzi și cui îi voi confisca averea? Orice bogăție există în această lume, cu excepția celei care aparține brahmanilor, este a mea! Eu sunt regele regilor în această lume și protectorul tuturor celor patru clase! Spune-mi repede, O, binecuvântată doamnă, care este obiectul pe care ți l-ai dorit din toată inima!" Auzind aceste cuvinte ale regelui, legându-l strâns de promisiunea sa și conștientă de puterea ei asupra lui, ea i s-a adresat cu aceste cuvinte: „Doresc ca Bharata să fie cel care va primi investitura pe care ai destinat-o lui Rama, iar Rama să plece în exil, trăind în pădurea Dandaka timp de paisprezece ani ca un ascet, cu părul încâlcit și îmbrăcat în zdrențe și piei de cerb!" Auzind aceste cuvinte neplăcute și crude, regele, O, șef al neamului Bharata, a fost profund îndurerat și a rămas fără cuvinte! Dar puternicul și virtuosul Rama, aflând că tatăl său fusese solicitat în acest fel, s-a dus în pădure pentru ca adevărul regelui să rămână neștirbit. Și, binecuvântat fie el, a fost urmat de auspiciosul Lakshmana — cel mai bun dintre arcași — și de soția sa, Sita, prințesa din Videha și fiica lui Janaka. Și după ce Rama s-a dus în pădure, regele Dasaratha și-a părăsit trupul, în conformitate cu legea eternă a timpului. Și știind că Rama nu era aproape și că regele era mort, regina Kaikeyi, chemându-l pe Bharata în fața ei, i s-a adresat cu aceste cuvinte: „Dasaratha s-a dus în ceruri, iar Rama și Lakshmana sunt în pădure! Ia tu acest regat atât de întins și a cărui pace nu poate fi tulburată de nimeni". Atunci, virtuosul Bharata i-a răspuns: „Ai săvârșit o faptă rea, ucigându-ți soțul și exterminând această familie doar din dorința de bogăție! Aruncând infamia asupra capului meu, O, femeie blestemată a neamului nostru, tu, O, mamă, ți-ai atins scopul!" Și după ce a rostit aceste cuvinte, prințul a plâns cu voce tare. Și după ce și-a dovedit nevinovăția în fața tuturor supușilor acelui regat, a pornit în urma lui Rama, dorind să-l aducă înapoi. Și, așezându-le pe Kausalya, Sumitra și Kaikeyi în vehiculele din fața trenului său, a pornit cu inima grea, însoțit de Satrughna. Era însoțit de Vasishtha și Vamadeva, de mii de brahmani și de oamenii din orașe și provincii, care doreau să-l aducă înapoi pe Rama. Și l-a văzut pe Rama cu Lakshmana, trăind pe munții Chitrakuta, cu arcul în mână și împodobit cu ornamentele asceților. Bharata, însă, a fost respins de Rama, care era hotărât să acționeze conform cuvintelor tatălui său. Și întorcându-se, Bharata a domnit la Nandigrama, păstrând în fața lui sandalele de lemn ale fratelui său. Și Rama, temându-se de o repetare a intruziunii locuitorilor din Ayodhya, a intrat în marea pădure spre azilul lui Sarabhanga. Și după ce i-a adus omagiu lui Sarabhanga, a intrat în pădurea Dandaka și și-a stabilit locuința pe malurile frumosului râu Godavari. Și în timp ce locuia acolo, Rama a fost atras în ostilități cu Khara, care locuia atunci în Janasthana, din cauza lui Surpanakha. Și pentru protecția asceților, virtuosul descendent al neamului lui Raghu a ucis paisprezece mii de Rakshasas pe pământ, și după ce i-a ucis pe acei puternici Rakshasas, Khara și Dushana, înțeleptul descendent al lui Raghu a eliberat încă o dată acea pădure sacră de pericol.

Și după ce acești Rakshasas au fost uciși, Surpanakha, cu nasul și buzele mutilate, s-a refugiat în Lanka, reședința fratelui ei (Ravana). Și când acea femeie Rakshasa, copleșită de durere și cu pete de sânge uscat pe față, a apărut în fața lui Ravana, a căzut la picioarele lui. Văzând-o atât de oribil mutilată, Ravana a fost cuprins de furie și, scrâșnind din dinți, s-a ridicat de pe scaun. După ce și-a concediat miniștrii, a întrebat-o în particular: „Binecuvântată soră, cine ți-a făcut asta, uitându-mă și disprețuindu-mă? Cine este cel care, având o suliță ascuțită, ți-a frecat corpul cu ea? Cine este cel care doarme fericit și în siguranță, după ce a aprins un foc lângă capul său? Cine este cel care a călcat pe un șarpe răzbunător, cu venin virulent? Cine este, într-adevăr, acea persoană care stă cu mâna băgată în gura leului cu coamă?" Atunci flăcări de furie au izbucnit din corpul său, ca cele care sunt emise noaptea din scorburile unui copac în flăcări. Sora lui i-a povestit atunci despre vitejia lui Rama și înfrângerea Rakshasas cu Khara și Dushana în frunte. Informat despre uciderea rudelor sale, Ravana, împins de soartă, și-a amintit de Maricha pentru uciderea lui Rama. Și hotărându-se asupra cursului pe care urma să-l urmeze și după ce a făcut aranjamentele necesare pentru guvernarea capitalei sale, și-a consolat sora și a pornit într-o călătorie aeriană. Și traversând munții Trikuta și Kala, el a zărit vastul recipient al apelor adânci - lăcașul Makarilor. Apoi, traversând oceanul, Ravana, cel cu zece capete, a ajuns la Gokarna - stațiunea preferată a ilustrului

zeu înarmat cu tridentul. Și acolo Ravana s-a întâlnit cu vechiul său prieten Maricha, care, de teamă față de Rama însuși, adoptase un mod de viață ascetic.

SECȚIUNEA CCLXXVI

Markandeya a spus: Văzând că Ravana sosește, Maricha l-a întâmpinat cu respect și i-a oferit fructe și rădăcini. După ce Ravana s-a așezat și s-a odihnit puțin, Maricha, priceput în artă oratorică, s-a așezat lângă Ravana și i s-a adresat acestuia, care era la fel de elocvent, spunând: „Tenul tău a căpătat o nuanță nefirească; este totul în ordine în regatul tău, O, rege al Rakshasas? Ce te-a adus aici? Supușii tăi îți sunt în continuare la fel de loiali ca înainte? Ce treabă te-a adus aici? Știi că este deja îndeplinită, chiar dacă este foarte dificil de îndeplinit!" Ravana, a cărui inimă era agitată de mânie și umilință, l-a informat pe scurt despre faptele lui Rama și măsurile care urmau să fie luate. Și, auzind povestea lui, Maricha i-a răspuns pe scurt, spunând: „Nu trebuie să-l provoci pe Rama, pentru că îi cunosc puterea! Există oare vreo persoană capabilă să reziste impetuozității săgeților sale? Acest mare om a fost motivul pentru care am îmbrățișat viața mea ascetică actuală. Ce creatură răuvoitoare te-a îndemnat să urmezi această cale care îți va aduce ruina și distrugerea?" La aceasta, Ravana a răspuns indignat, reproșându-i astfel: „Dacă nu te supui ordinelor mele, vei muri cu siguranță de mâna mea." Maricha s-a gândit atunci în sinea lui: „Când moartea este inevitabilă, voi face ce mi se cere, pentru că este mai bine să mori în mâinile celui care este superior". Apoi i-a răspuns stăpânului Rakshasas, spunând: „Îți voi oferi cu siguranță tot ajutorul pe care îl pot!" Atunci Ravana, cel cu zece capete, i-a spus: „Du-te și ispitește-o pe Sita, luând forma unui cerb cu coarne aurii și piele aurie! Când Sita te va vedea astfel, îl va trimite cu siguranță pe Rama să te vâneze. Și atunci Sita va ajunge cu siguranță în puterea mea, iar eu o voi lua cu forța. Și atunci acel rău Rama va muri cu siguranță de durere la pierderea soției sale. Ajută-mă în acest fel!"

Astfel abordat, Maricha și-a îndeplinit ritualurile funerare (în anticipare) și, cu inima îndurerată, l-a urmat pe Ravana, care era înaintea lui. Ajunși la schitul lui Rama, greu de atins, amândoi au făcut ceea ce stabiliseră dinainte. Ravana a apărut sub înfățișarea unui ascet cu capul ras, împodobit cu un Kamandala și un baston triplu. Iar Maricha a apărut sub forma unui cerb. Și Maricha a apărut în fața prințesei din Videha sub această înfățișare. Și împinsă de soartă, ea l-a trimis pe Rama după acel cerb. Și Rama, cu scopul de a-i face pe plac, și-a luat repede arcul și, lăsându-l pe Lakshmana în urmă să o protejeze, a plecat în urmărirea cerbului. Și înarmat cu arcul, tolba și chimirul, cu degetele acoperite de mănuși din piele de Guana, Rama a plecat în urmărirea cerbului, după modelul lui Rudra care urmărea cerbul stelar[90] în vremurile de demult. Și acel Rakshasa l-a ademenit pe Rama la o mare distanță, apărând în fața lui într-un moment și dispărând din vedere în altul. Și când Rama a aflat în cele din urmă cine și ce era acel cerb, și anume că era un Rakshasa, acel ilustru descendent al neamului lui Raghu a scos o săgeată infailibilă și l-a ucis pe acel Rakshasa, deghizat în cerb. Și lovit de săgeata lui Rama, Rakshasa, imitând vocea lui Rama, strigă cu mare durere, chemând-o pe Sita și Lakshmana. Și când prințesa din Videha auzi acel strigăt de durere, îl îndemnă pe Lakshmana să alerge spre locul de unde venea strigătul. Atunci Lakshmana îi spuse: „Doamnă timidă, nu ai niciun motiv să te temi! Cine este atât de puternic încât să poată lovi pe Rama? O, tu, cu zâmbetul dulce, într-o clipă îl vei vedea pe soțul tău Rama!" Astfel abordată, casta Sita, din timiditatea care este firească femeilor, a devenit suspicioasă chiar și față de purul Lakshmana și a început să plângă cu voce tare. Și acea domnișoară castă, devotată soțului ei, l-a mustrat aspru pe Lakshmana, spunând: „Obiectivul pe care tu, O, prostule, îl prețuiești în inima ta, nu se va împlini niciodată! Mai degrabă m-aș sinucide cu o armă sau m-aș arunca de pe vârful unui deal sau m-aș arunca într-un foc aprins decât să trăiesc cu un nenorocit ca tine, abandonându-mi soțul Rama, ca o tigroaică sub protecția unui șacal!"

---

90 *Tard-mrigam*. Fostul Prajapati, luând forma unui cerb, și-a urmărit fiica, iar Rudra, înarmat cu un trident, l-a urmărit pe Prajapati și i-a tăiat capul. Capul de cerb al lui Prajapati, separat de trunchi, a devenit steaua, sau mai degrabă constelația, numită Mrigasiras.

Când Lakshmana, care era foarte bun la suflet și ținea foarte mult la fratele său, a auzit aceste cuvinte, și-a acoperit urechile (cu mâinile) și a pornit pe urmele lui Rama. Și Lakshmana a plecat fără să arunce nici măcar o privire către acea doamnă cu buze moi și roșii ca fructul Bimba. Între timp, *Rakshasa* Ravana, purtând o înfățișare distinsă, deși rău la inimă, și asemănător focului învăluit într-un morman de cenușă, s-a arătat acolo. Și a apărut acolo deghizat în pustnic, pentru a o răpi cu forța pe acea doamnă de caracter ireproșabil. Virtuoasa fiică a lui Janaka, văzându-l venind, l-a întâmpinat cu fructe și rădăcini și un loc de șezut. Ignorând acestea și luându-și forma proprie, acel taur printre Rakshasas a început să o liniștească pe prințesa din Videha cu aceste cuvinte: „Eu sunt, O, Sita, regele Rakshasas, cunoscut sub numele de Ravana! Orașul meu încântător, cunoscut sub numele de Lanka, se află de cealaltă parte a marelui ocean! Acolo, printre femei frumoase, vei străluci alături de mine! O, doamnă cu buze frumoase, renunță la ascetul Rama și devino soția mea!” Fiica lui Janaka, cu buze frumoase, auzind aceste cuvinte și altele în același ton, și-a astupat urechile și i-a răspuns: „Nu spune așa! Bolta cerului cu toate stelele sale poate cădea, Pământul însuși poate fi spart în fragmente, focul însuși își poate schimba natura devenind rece, dar eu nu pot renunța la descendentul lui Raghu! Cum poate o elefantă, care a trăit alături de puternicul conducător al unei turme cu tâmple sfâșiate, să-l părăsească și să trăiască cu un porc? După ce a gustat odată vinul dulce preparat din miere sau flori, cum poate o femeie, mă gândesc eu, să savureze mizerabilul *arrak* din orez?” După ce a rostit aceste cuvinte, ea a intrat în căsuță, cu buzele tremurând de furie și brațele mișcându-se încoace și încolo de emoție. Ravana, însă, o urmă și îi interceptă înaintarea. Și, certată cu grosolănie de Rakshasa, ea leșină. Dar Ravana o apucă de păr și se ridică în aer. Atunci, un vultur uriaș pe nume Jatayu, care trăia pe vârful unui munte, o zări pe acea doamnă neajutorată plângând și chemându-l pe Rama în mare suferință, în timp ce era dusă de Ravana.

SECȚIUNEA CCLXXVII

Markandeya a spus: Jatayu, eroicul rege al vulturilor, având ca frate din aceeași mamă pe Sampati și pe Arjuna însuși ca tată, era prietenul lui Dasaratha. Și văzând-o pe nora sa, Sita, în brațele lui Ravana, acel stăpân al cerurilor s-a năpustit cu furie asupra regelui Rakshasas. Și vulturul s-a adresat lui Ravana, spunând: „Las-o pe prințesa Mithila, las-o, îți spun! Cum poți, O, Rakshasa, să o răpești cât timp eu sunt în viață? Dacă nu o eliberezi pe nora mea, nu vei scăpa cu viață din mâinile mele!” Și după ce a rostit aceste cuvinte, Jatayu a început să-l sfâșie pe regele Rakshasas cu ghearele sale. Și l-a sfâșiat în sute de bucăți diferite ale corpului, lovindu-l cu aripile și ciocul. Și sângele a început să curgă din corpul lui Ravana la fel de abundent ca apa dintr-un izvor de munte. Și atacat astfel de vulturul care dorea binele lui Rama, Ravana a luat o sabie și i-a tăiat cele două aripi păsării. Și după ce l-a ucis pe acel rege al vulturilor, uriaș ca un vârf de munte care se înalță deasupra norilor, Rakshasa s-a ridicat în aer cu Sita în brațe. Și prințesa din Videha, oriunde vedea un azil de asceți, un lac, un râu sau un rezervor, arunca jos un ornament al ei. Și văzând pe vârful unui munte cinci maimuțe de frunte, acea doamnă inteligentă aruncă printre ele o bucată largă din veșmântul ei scump. Și acea bucată de pânză frumoasă și galbenă căzu, fluturând prin aer, printre cele cinci maimuțe de frunte, ca un fulger din nori. Și acel Rakshasa străbătu repede o mare distanță prin firmament, ca o pasăre prin aer. Și curând Rakshasa a zărit orașul său încântător și fermecător, cu multe porți, înconjurat pe toate părțile de ziduri înalte și construit de însuși Viswakrit. Și regele Rakshasa a intrat apoi în propriul său oraș, cunoscut sub numele de Lanka, însoțit de Sita.

Și în timp ce Sita era răpită, inteligentul Rama, după ce a ucis marele cerb, s-a întors pe urmele sale și l-a văzut pe fratele său Lakshmana (pe drum). Și văzându-l pe fratele său, Rama l-a mustrat, spunând: „Cum ai putut să vii aici, lăsând prințesa din Videha într-o pădure bântuită de Rakshasa?” Și reflectând la propria sa ispită de a se îndepărta la o mare distanță de către acel Rakshasa deghizat în cerb și la sosirea fratelui său (lăsând-o pe Sita singură în azil), Rama a fost cuprins de agonie. Și avansând repede spre Lakshmana, în timp ce îl mustra în continuare, Rama l-a întrebat: „O, Lakshmana, prințesa din Videha mai este în viață? Mă tem că nu mai este!” Atunci

Lakshmana i-a povestit totul despre ceea ce spusese Sita, în special despre limbajul ei nepotrivit de mai târziu. Cu inima arzând, Rama a alergat apoi spre azil. Și pe drum a zărit un vultur uriaș ca un munte, zăcând în agonie. Bănuind că era un Rakshasa, descendent al rasei Kakutstha, împreună cu Lakshmana s-a repezit spre el, întinzând cu mare forță arcul într-un cerc. Puternicul vultur, însă, adresându-se amândurora, a spus: „Fiți binecuvântați, eu sunt regele vulturilor și prietenul lui Dasaratha!” Auzind aceste cuvinte, atât Rama, cât și fratele său au pus deoparte arcul lor excelent și au spus: „Cine este cel care rostește numele tatălui nostru în aceste păduri?” Apoi au văzut că acea creatură era o pasăre lipsită de două aripi, iar pasărea le-a povestit despre înfrângerea sa în fața lui Ravana, din cauza Sitei. Atunci Rama l-a întrebat pe vultur în ce direcție plecase Ravana. Vulturul i-a răspuns cu un semn din cap și apoi și-a dat ultima suflare. Înțelegând din semnul făcut de vultur că Ravana se îndreptase spre sud, Rama, cinstind prietenul tatălui său, a dispus ca funeraliile să fie îndeplinite cuvenit. Apoi, acei pedepsitori ai dușmanilor, Rama și Lakshmana, plini de durere pentru răpirea prințesei din Videha, au luat-o spre sud prin pădurile Dandaka, văzând pe drum multe azile nelocuite ale asceților, împrăștiate cu scaune din iarbă *Kusa* și umbrele din frunze și vase de apă sparte, și pline de sute de șacali. Și în acea mare pădure, Rama, împreună cu fiul lui Sumatra, au văzut multe turme de cerbi alergând în toate direcțiile. Și au auzit un zgomot puternic al diverselor creaturi, asemănător celui care se aude în timpul unui incendiu forestier care se răspândește rapid. Și în curând au zărit un Rakshasa fără cap, cu înfățișare teribilă. Rakshasa era întunecat ca norii și uriaș ca un munte, cu umeri lați ca cei ai unui copac Sola și cu brațe gigantice. Avea o pereche de ochi mari pe piept, iar gura îi era situată pe burta sa voluminoasă. Rakshasa l-a apucat pe Lakshmana de mână, fără nici o dificultate. Și prins de Rakshasa, fiul lui Sumitra, O Bharata, a devenit complet confuz și neajutorat. Și aruncând priviri către Rama, acel Rakshasa fără cap a început să-l tragă pe Lakshmana către partea corpului său unde se afla gura. Și Lakshmana, îndurerat, i s-a adresat lui Rama, spunând: „Privește situația mea! Pierderea regatului tău, apoi moartea tatălui nostru, apoi răpirea Sitei și, în cele din urmă, acest dezastru care m-a copleșit! Vai, nu te voi mai vedea întorcându-te cu prințesa din Videha în Kosala și așezându-te pe tronul strămoșesc ca stăpân al întregii lumi! Numai cei norocoși îți vor vedea chipul, asemenea lunii ieșind din nori, după ce te vei încorona în apă sfințită cu iarbă Kusa, orez prăjit și mazăre neagră!” Și inteligentul Lakshmana a rostit aceste și alte lamentații în același ton. Cu toate acestea, ilustrul descendent al neamului lui Kakutstha, neînfricat în fața pericolului, i-a răspuns lui Lakshmana, spunând: „Nu ceda, O, tigrule printre oameni, durerii! Ce este aceasta când eu sunt aici? Taie-i brațul drept și eu îi voi tăia brațul stâng. Și în timp ce Rama încă vorbea astfel, brațul stâng al monstrului a fost tăiat de el, cu o sabie ascuțită, ca și cum acel braț ar fi fost o tulpină de porumb Vila. Puternicul fiu al lui Sumitra, văzându-și fratele în picioare în fața lui, i-a tăiat cu sabia și brațul drept al acelui Rakshasa. Și Lakshmana a început, de asemenea, să lovească în repetate rânduri Rakshasa sub coaste, iar apoi monstrul uriaș fără cap a căzut la pământ și a murit repede. Apoi, din corpul Rakshasa a ieșit o persoană de înfățișare cerească. Și s-a arătat fraților, rămânând pentru o clipă în ceruri, ca Soarele în strălucirea sa pe firmament. Și Rama, priceput în vorbire, l-a întrebat, spunând: „Cine ești tu? Răspunde-mi, eu care te întreb. De unde s-a putut întâmpla așa ceva? Toate acestea mi se par extrem de minunate!” Astfel întrebat de Rama, ființa aceea i-a răspuns, zicând: „Eu sunt, O, prințe, un Gandharva pe nume Viswavasu! Prin blestemul unui Brahmana a trebuit să iau forma și natura unui Rakshasa. Cât despre tine, O, Rama, Sita a fost răpită cu violență de regele Ravana, care locuiește în Lanka. Du-te la Sugriva, care îți va oferi prietenia sa. Acolo, destul de aproape de vârful Rishyamuka, se află lacul cunoscut sub numele de Pampa, cu apă sacră și cocori. Acolo locuiește, împreună cu patru dintre consilierii săi, Sugriva, fratele regelui maimuțelor Vali, împodobit cu o ghirlandă de aur. Mergi la el și povestește-i motivul durerii tale. Într-o situație foarte asemănătoare cu a ta, el îți va oferi ajutorul. Asta este tot ce putem spune. Fără îndoială, o vei vedea pe fiica lui Janaka! Fără îndoială, Ravana și ceilalți sunt cunoscuți de regele maimuțelor!” După ce a rostit aceste cuvinte, acea ființă celestă de mare strălucire s-a făcut invizibilă, iar eroii, atât Rama, cât și Lakshmana, s-au mirat foarte tare.

SECȚIUNEA CCLXXVIII

Markandeya a spus: Copleşit de durere din cauza răpirii Sitei, Rama nu a mai avut mult de mers până a ajuns la lacul Pampa – acel lac care era plin de lotuşi de diferite feluri. Şi, răcorit de briza răcoroasă, plăcută şi parfumată din acele păduri, Rama şi-a amintit brusc de draga sa soţie. Şi, O, puternic monarh, gândindu-se la draga sa soţie şi îndurerat la gândul despărţirii de ea, Rama a cedat lamentaţiilor. Fiul lui Sumitra i s-a adresat atunci, spunând: „O, tu, care acorzi respectul cuvenit celor care îl merită, nu ar trebui să permiţi ca o astfel de descurajare să te cuprindă, la fel cum boala nu poate atinge niciodată un bătrân care duce o viaţă regulată! Ai obţinut informaţii despre Ravana şi despre prinţesa din Videha! Elibereaz-o acum cu efort şi inteligenţă! Să ne apropiem acum de Sugriva, cel mai important dintre maimuţe, care se află chiar acum pe vârful muntelui! Consolează-te, când eu, discipolul, sclavul şi aliatul tău, sunt lângă tine!” Şi abordat de Lakshmana cu aceste cuvinte şi cu alte cuvinte de aceeaşi importanţă, Rama şi-a recăpătat natura şi s-a ocupat de treaba care îi stătea în faţă. Şi scăldându-se în apele Pampa şi oferind ofrande strămoşilor lor, cei doi fraţi eroici, Rama şi Lakshmana, au pornit (spre Rishyamuka). Şi ajungând la Rishyamuka, care abundă în fructe, rădăcini şi copaci, eroii au zărit cinci maimuţe pe vârful muntelui. Văzându-i apropiindu-se, Sugriva l-a trimis pe sfetnicul său, inteligentul Hanuman, uriaş ca munţii Himavat, să-i întâmpine. Iar fraţii, după ce au schimbat câteva cuvinte cu Hanuman, s-au apropiat de Sugriva. Şi atunci, O, rege, Rama s-a împrietenit cu Sugriva. Şi când Rama l-a informat pe Sugriva despre obiectivul pe care îl avea în vedere, Sugriva i-a arătat bucata de pânză pe care Sita o scăpase printre maimuţe, în timp ce era răpită de Ravana. Şi după ce a obţinut de la el acele dovezi, Rama însuşi l-a instalat pe Sugriva — cel mai important dintre maimuţe — în suveranitatea tuturor maimuţelor de pe Pământ. Şi Rama s-a angajat, de asemenea, să-l ucidă pe Vali în luptă. Şi ajungând la această înţelegere şi acordându-şi reciproc cea mai deplină încredere, toţi s-au îndreptat spre Kiskindhya, dornici de luptă (cu Vali). Ajuns la Kiskindhya, Sugriva a scos un răget puternic, adânc ca cel al unei cascade. Incapabil să suporte această provocare, Vali voia să iasă (dar soţia lui) Tara i-a stat în cale, spunând: „El însuşi înzestrat cu o mare forţă, felul în care Sugriva răcneşte arată, cred eu, că a găsit ajutor! Nu se cuvine, aşadar, să ieşi!” Astfel abordat de ea, regele maimuţelor, elocventul Vali, împodobit cu o ghirlandă de aur, i-a răspuns Tarei, cu chipul frumos ca luna, spunând: „Tu înţelegi vocea fiecărei creaturi. Spune-mi, după ce te gândeşti bine, al cui ajutor l-a obţinut acest frate al meu doar cu numele! Astfel întrebată de el, Tara, înzestrată cu înţelepciune şi posedând strălucirea lunii, i-a răspuns stăpânului ei după o clipă de reflecţie, spunând: „Ascultă, O, monarh al maimuţelor! Cel mai de seamă dintre arcaşi, înzestrat cu o mare putere, Rama, fiul lui Dasaratha, a cărui soţie a fost răpită, a încheiat o alianţă ofensivă şi defensivă cu Sugriva! Iar fratele său, inteligentul Lakshmana, de asemenea cu braţe puternice, fiul neînvins al lui Sumitra, stă alături de el pentru succesul scopului lui Sugriva. Şi Mainda şi Dwivida, şi Hanuman, fiul lui Pavana, şi Jamvuman, regele urşilor, sunt alături de Sugriva ca sfetnici ai săi. Toţi aceşti iluştri sunt înzestraţi cu mare putere şi inteligenţă. Şi toţi aceştia, bazându-se pe puterea şi energia lui Rama, sunt pregătiţi pentru distrugerea ta!” Auzind aceste cuvinte ale ei, care erau în beneficiul său, regele maimuţelor le-a ignorat cu totul. Şi, cuprins de gelozie, a bănuit-o că şi-a pus inima pe Sugriva! Şi adresându-i-se Tarei cu cuvinte dure, a ieşit din peştera sa şi, venind în faţa lui Sugriva, care stătea lângă munţii Malyavat, i-a vorbit astfel: „Învins de multe ori de mine, iubitor de viaţă cum eşti, îţi permit să scapi cu viaţă datorită relaţiei tale cu mine! Ce te-a făcut să-ţi doreşti moartea atât de repede?” Astfel abordat de Vali, Sugriva, ucigaşul duşmanilor, ca şi cum s-ar fi adresat lui Rama însuşi pentru a-l informa despre ceea ce se întâmplase, i-a răspuns fratelui său cu aceste cuvinte grave: „O, rege, jefuit de tine de soţia mea şi de regatul meu, ce nevoie mai am de viaţă? Să ştii că pentru asta am venit!” Apoi, adresându-şi unul altuia aceste cuvinte şi alte cuvinte cu aceeaşi semnificaţie, Vali şi Sugriva s-au repezit la luptă, luptându-se cu copaci Sala şi Tala şi cu pietre. Şi s-au doborât unul pe altul la pământ. Şi sărind în aer, s-au lovit reciproc cu pumnii. Şi sfâşiaţi de unghiile şi dinţii celuilalt, amândoi erau acoperiţi de sânge. Şi cei doi eroi străluceau din această cauză ca o pereche de Kinshukas înfloriţi. Şi în timp ce se luptau între ei, nu se putea observa nicio diferenţă (în aspect) care să-i distingă. Apoi Hanuman a pus pe gâtul lui Sugriva o ghirlandă de flori. Iar eroul strălucea cu ghirlanda pe gât, ca frumosul şi uriaşul vârf al Malya cu centura sa

noroasă. Iar Rama, recunoscându-l pe Sugriva după acel semn, a tras din arcul său uriaş, ţintind spre Vali. Şi sunetul arcului lui Rama semăna cu urletul unui motor. Iar Vali, străpuns în inimă de acea săgeată, a tremurat de frică. Şi Vali, cu inima străpunsă, a început să vomite sânge. Şi atunci îl văzu pe Rama stând în faţa lui, cu fiul lui Sumatra alături. Şi mustrându-l pe acel descendent al neamului lui Kakutstha, Vali căzu la pământ şi îşi pierdu cunoştinţa. Şi Tara îl văzu pe stăpânul ei, care avea strălucirea Lunii, zăcând întins pe pământul gol. După ce Vali a fost ucis astfel, Sugriva a recâştigat posesia Kishkindhya şi, odată cu ea, şi pe văduva Tara, cu chipul frumos ca luna. Iar inteligentul Rama a locuit şi el pe frumosul vârf al dealului Malyavat timp de patru luni, fiind venerat în mod corespunzător de Sugriva în tot acest timp.

Între timp, Ravana, cuprins de poftă, ajuns în oraşul său Lanka, a dus-o pe Sita într-o locuinţă asemănătoare cu Nandana, într-o pădure de Asokas, care arăta ca un azil de asceţi. Şi Sita, cu ochii mari, îşi petrecea zilele acolo în suferinţă, hrănindu-se cu fructe şi rădăcini, practicând austerităţi ascetice cu posturi, îmbrăcată în veşminte ascetice şi slăbind pe zi ce trecea, gândindu-se la stăpânul ei absent. Iar regele Rakshasas a numit multe femei Rakshasa înarmate cu săgeţi cu barbă şi săbii şi sulițe şi topoare de luptă şi buzdugane şi torţe aprinse, pentru a o păzi. Unele dintre ele aveau doi ochi, iar altele trei. Unele aveau ochi pe frunte. Unele aveau limbi lungi, iar altele nu aveau deloc. Unele aveau trei sâni, iar altele aveau doar un picior. Unele aveau trei împletituri încâlcite pe cap, iar altele aveau doar un ochi. Acestea şi altele, cu ochi aprinşi şi părul rigid ca al cămilelor, stăteau lângă Sita, înconjurând-o zi şi noapte cu cea mai mare vigilenţă. Iar acele femei Pisacha, cu voci înfricoşătoare şi înfăţişare teribilă, se adresau mereu acelei doamne cu ochi mari în tonuri aspre. Şi ziceau: „Să o mâncăm, să o sfâşiem, să o rupem în bucăţi, pe ea, cea care locuieşte aici, nesocotindu-l pe stăpânul nostru!” Şi plină de durere pentru despărţirea de stăpânul ei, Sita a tras un suspin adânc şi le-a răspuns femeilor Rakshasa, zicând: „Venerabile doamne, mâncaţi-mă fără întârziere! Nu doresc să trăiesc fără soţul meu, cu ochii ca frunzele de lotus şi părul ondulat, de un albastru intens! Cu adevărat, fără hrană şi fără nici cea mai mică dragoste pentru viaţă, îmi voi slăbi membrele, ca un şarpe (hibernând) într-un copac Tola. Să ştiţi cu certitudine că nu voi căuta niciodată protecţia altcuiva decât a descendentului lui Raghu. Şi ştiind acest lucru, faceţi ce credeţi de cuviinţă!” Şi auzind aceste cuvinte ale ei, acei Rakshasas cu voci disonante s-au dus la regele Rakshasas, pentru a-i raporta tot ce ea spusese. Şi când acei Rakshasas au plecat, unul dintre ei, cunoscut sub numele de Trijata, care era virtuos şi plăcut în vorbire, a început să o consoleze pe prinţesa din Videha. Şi ea a spus: „Ascultă, o, Sita! Îţi voi spune ceva! O, prietene, crede în ceea ce spun! O, tu, cu şolduri frumoase, alungă-ţi temerile şi ascultă ce-ţi spun. Există un şef inteligent şi bătrân al Rakshasas, cunoscut sub numele de Avindhya. El caută întotdeauna binele lui Rama şi mi-a spus aceste cuvinte pentru binele tău! «Liniştind-o şi încurajând-o, spune-i Sitei în numele meu: Soţul tău, puternicul Rama, este bine şi este îngrijit de Lakshmana. Şi binecuvântatul descendent al lui Raghu s-a împrietenit deja cu Sugriva, regele maimuţelor, şi este gata să acţioneze pentru tine! Şi, O, timidă doamnă, nu te teme de Ravana, care este condamnat de întreaga lume, căci, O, fiică, eşti în siguranţă faţă de el datorită blestemului lui Nalakuvera. Într-adevăr, acest nenorocit a fost blestemat înainte pentru că şi-a violat nora, Rambha. Acest nenorocit pofticios nu este în stare să violeze nicio femeie cu forţa. Soţul tău va veni în curând, protejat de Sugriva şi însoţit de inteligentul fiu al lui Sumitra, şi te va lua în curând de aici! O, doamnă, am avut un vis teribil, de rău augur, care indică distrugerea acestui nenorocit rău intenţionat din neamul lui Pulastya! Acest rătăcitor nocturn cu fapte josnice este, într-adevăr, foarte rău şi crud. El inspiră teroare tuturor prin defectele naturii sale şi răutatea comportamentului său. Şi lipsit de simţuri de către Soartă, el îi provoacă chiar şi pe zei. În viziunea mea, am văzut toate semnele căderii sale. L-am văzut pe Cel cu Zece Capete, cu coroana rasă şi corpul uns cu ulei, scufundat în noroi, iar în clipa următoare dansând pe un car tras de măgari. I-am văzut pe Kumbhakarna şi pe alţii, complet goi şi cu coroanele rase, împodobiţi cu coroane roşii şi unguente, alergând spre sud. Vibhishana singur, cu o umbrelă deasupra capului, împodobit cu un turban şi cu trupul acoperit cu coroane albe şi unguente, l-am văzut urcând vârful dealului Alb. Şi am văzut şi patru dintre consilierii săi, împodobiţi cu coroane albe şi unguente, urcând vârful acelui deal împreună cu el. Toate acestea

prezic că numai ei vor fi salvați de teroarea iminentă. Întregul pământ cu oceanele și mările sale va fi învăluită de săgețile lui Rama. O, doamnă, soțul tău va umple întregul pământ cu faima sa. L-am văzut și pe Lakshmana, consumând toate direcțiile (cu săgețile sale) și urcând pe un morman de oase, unde bea miere și mânca orez fiert în lapte. Și pe tine, O, doamnă, te-am văzut alergând spre nord, plângând, acoperită de sânge și protejată de un tigru! Și, O, prințesă din Videha, în curând vei găsi fericirea, fiind reunită, O, Sita, cu stăpânul tău, acel descendent al lui Raghu însoțit de fratele său!»" Auzind aceste cuvinte ale lui Trijata, fata cu ochi ca ai unei gazele tinere a început din nou să nutrească speranțe de reunire cu stăpânul ei. Și când, în sfârșit, acei gardieni Pisacha feroce și cruzi s-au întors, au văzut-o stând cu Trijata, ca și înainte.

SECȚIUNEA CCLXXIX

Markandeya a spus: Și în timp ce casta Sita locuia acolo, afectată de melancolie și durere din cauza stăpânului ei, îmbrăcată în haine sărăcăcioase, cu o singură bijuterie (pe firul matrimonial de la încheietura mâinii), plângând neîncetat, așezată pe o piatră și îngrijită de femeile Rakshasa, Ravana, afectat de săgețile zeului dorinței, a venit la ea și s-a apropiat de ea. Și aprins de dorință, acel cuceritor în bătălia zeilor, Danavas, Gandharvas, Yakshas și Kimpurushas, îmbrăcat în haine celeste și având trăsături frumoase, împodobit cu cercei cu pietre prețioase și purtând o ghirlandă și o coroană frumoase, a intrat în pădurile Asoka, ca o întruchipare a sezonului primăvăratic. Îmbrăcat cu grijă, Ravana arăta ca arborele Kalpa din grădina lui Indra. Dar, deși împodobit cu toate podoabele, aceasta o inspira doar cu uimire, ca un banian înfrumusețat în mijlocul unui cimitir. Și rătăcitorul acelei nopți, apropiindu-se de prezența acelei doamne cu talia subțire, arăta ca planeta Saturn în prezența lui Rohini. Și lovit de săgețile zeului emblemei înflorite, el a abordat-o pe acea doamnă cu șolduri frumoase, care era atunci înspăimântată ca o căprioară neajutorată, și i-a spus aceste cuvinte: „Tu, O, Sita, ți-ai arătat prea mult respectul față de stăpânul tău! O, tu, cu membre delicate, fii miloasă cu mine. Lasă-te înfrumusețată acum (de aceste servitoare). O, doamnă excelentă, acceptă-mă ca stăpân al tău! Și tu, cea cu tenul cel mai frumos, îmbrăcată în haine și podoabe scumpe, ocupă primul loc printre toate femeile din casa mea. Multe sunt fiicele celor cerești și ale Gandharvas pe care le posed! Sunt stăpânul multor doamne Danava și Daitya! O sută patruzeci de milioane de Pisachas, de două ori mai mulți Rakshasa mâncători de oameni, cu fapte teribile, și de trei ori mai mulți Yaksha îmi îndeplinesc poruncile! Unii dintre aceștia se află sub stăpânirea fratelui meu, care este stăpânul tuturor comorilor. În sala mea de băut, O, excelentă doamnă cu coapse frumoase, Gandharvas și Apsaras mă servesc așa cum o fac pentru fratele meu! Eu sunt, din nou, fiul acelui *Rishi* Visravas regenerat, cu merite ascetice înalte. Sunt renumit, din nou, ca al cincilea Regent al Universului! Și, O, frumoasă doamnă, am la fel de multă mâncare, produse comestibile și băuturi de cea mai bună calitate ca și Domnul însuși al celor cerești! Fie ca toate necazurile tale cauzate de viața în pădure să înceteze! O, tu, cu șolduri frumoase, fii regina mea, ca însăși Mandodari!" Astfel abordată de el, frumoasa prințesă din Videha, întorcându-se și considerându-l mai puțin decât un pai, i-a răspuns acelui rătăcitor al nopții. Și în acel moment, prințesa din Videha, fata cu șolduri frumoase, avea pieptul adânc și compact udat din belșug de lacrimile ei nefaste, vărsate neîncetat. Și ea, care își considera soțul ca pe un zeu, i-a răspuns acelui mizerabil, spunând: „Din pur ghinion, O, rege al Rakshasas, sunt obligată să ascult astfel de cuvinte dureroase rostite de tine! Fii binecuvântat, O, Rakshasa iubitor de plăceri senzuale, îndepărtează-ți inima de mine! Eu sunt soția altuia, devotată mereu soțului meu și, prin urmare, incapabilă să fiu posedată de tine! Fiind o ființă umană neajutorată, nu pot fi o soție potrivită pentru tine! Ce bucurie poți avea folosind violența față de o femeie care nu dorește asta? Tatăl tău este un brahman înțelept, născut din Brahma și egal cu însuși Domnul creației! De ce nu respecți tu însuți virtutea, fiind egal cu un Regent al Universului? Dezonorându-ți fratele, acel rege al Yakshas, acel adorabil care este prietenul însuși al lui Maheswara, acel stăpân al comorilor, cum se face că nu simți rușine?" După ce a rostit aceste cuvinte, Sita a început să plângă, pieptul ei tremurând de agitație, acoperindu-și gâtul și fața cu hainele. Iar împletitura lungă și bine țesută, neagră și lucioasă, care cădea din capul femeii plângând, arăta ca un șarpe negru. Auzind aceste cuvinte crude rostite de Sita, nebunul

Ravana, deşi respins astfel, se adresă încă o dată Sitei, spunând: „O, doamnă, fie ca zeul care are Makara ca emblemă să mă ardă cu focul său. Cu toate acestea, sub niciun pretext, O, tu, cu zâmbetul dulce şi şoldurile frumoase, nu mă voi apropia de tine, întrucât nu doreşti acest lucru! Ce pot să-ţi fac ţie, care încă simţi respect pentru Rama, care este doar un om şi, prin urmare, hrana noastră?” După ce a rostit aceste cuvinte către acea doamnă cu trăsături impecabile, regele Rakshasa s-a făcut invizibil şi a plecat în locul care îi plăcea. Iar Sita, înconjurată de acele femei Rakshasa şi tratată cu tandreţe de Trijata, a continuat să locuiască acolo în durere.

SECŢIUNEA CCLXXX

Markandeya a spus: Între timp, ilustrul descendent al lui Raghu, împreună cu fratele său, trataţi cu ospitalitate de Sugriva, au continuat să locuiască pe culmea dealului Malyavat, admirând în fiecare zi cerul albastru şi senin. Şi într-o noapte, în timp ce privea de pe vârful muntelui luna strălucitoare pe cerul fără nori, înconjurată de planete, stele şi corpuri stelare, acel ucigaş de duşmani a fost brusc trezit (de amintirea Sitei) de briza rece, parfumată cu mirosul de crin, lotus şi alte flori de acelaşi fel. Şi virtuosul Rama, descurajat la gândul captivităţii Sitei în lăcaşul Rakshasa, i s-a adresat eroicului Lakshmana dimineaţa, spunând: „Du-te, Lakshmana, şi caută în Kishkindhya pe acel rege nerecunoscător al maimuţelor, care îşi înţelege bine propriul interes şi care chiar şi acum se dedă la desfrânări, acel nenorocit prost al rasei sale pe care eu l-am instalat pe tron şi căruia toate maimuţele şi urşii îi datorează supunere, acel individ pentru care, O, puternicule perpetuator al rasei Raghu, Vali a fost ucis de mine cu ajutorul tău în pădurea Kishkindhya! Îl consider pe cel mai rău dintre maimuţe de pe pământ ca fiind extrem de nerecunoscător, pentru că, O, Lakshmana, acel nenorocit m-a uitat acum pe mine, care sunt cufundat în atâta suferinţă! Cred că nu este dispus să-şi îndeplinească promisiunea, ignorându-l, din cauza înţelepciunii sale limitate, pe cel care i-a făcut atâtea servicii! Dacă îl găseşti călduţ şi cufundat în plăcerile senzuale, atunci trebuie să-l trimiţi, pe calea pe care a fost obligat să o urmeze Vali, către scopul comun al tuturor creaturilor! Dacă, pe de altă parte, vezi că cel mai important dintre maimuţe se bucură de cauza noastră, atunci, O, descendent al lui Kakutstha, ar trebui să-l aduci aici cu tine! Grăbeşte-te şi nu întârzia!” Astfel abordat de fratele său, Lakshmana, mereu atent la poruncile şi bunăstarea superiorilor săi, a pornit la drum, luând cu el arcul său frumos, cu coarda şi săgeţile. Ajuns la porţile Kishkindhya, a intrat în oraş fără să fie oprit. Ştiind că este supărat, regele maimuţelor s-a apropiat să-l întâmpine. Împreună cu soţia sa, Sugriva, regele maimuţelor, l-a primit cu umilinţă şi bucurie, cu onorurile cuvenite. Atunci, neînfricatul fiu al lui Sumitra i-a spus ce spusese Rama. Şi după ce a ascultat totul în detaliu, O, puternic monarh, Sugriva, regele maimuţelor, împreună cu soţia şi servitorii săi, şi-a împreunat mâinile şi i-a spus vesel lui Lakshmana, acel elefant printre oameni, următoarele cuvinte: „O, Lakshmana, eu nu sunt nici rău, nici nerecunoscător, nici lipsit de virtute! Ascultă ce eforturi am depus pentru a afla locul în care este ţinută captivă Sita! Am trimis maimuţe harnice în toate direcţiile. Toate au promis să se întoarcă în termen de o lună. Ele vor căuta, O, eroule, pe tot pământul, în păduri şi pe dealuri, în mări, în sate şi în oraşe, în mine. Mai sunt doar cinci nopţi până la sfârşitul lunii, şi atunci tu, împreună cu Rama, veţi auzi veşti de mare bucurie!”

Astfel abordat de acel rege inteligent al maimuţelor, Lakshmana, cu sufletul înalt, s-a liniştit şi, la rândul său, l-a venerat pe Sugriva. Însoţit de Sugriva, s-a întors la Rama, pe culmea dealului Malyavat. Apropiindu-se de el, Lakshmana l-a informat despre începutul deja făcut în ceea ce priveşte întreprinderea sa. Şi în curând mii de căpetenii ale maimuţelor au început să se întoarcă, după ce au cercetat cu atenţie cele trei părţi ale pământului, şi anume nordul, estul şi vestul. Dar cei care plecaseră spre sud nu şi-au făcut apariţia. Iar cei care s-au întors i-au spus lui Rama că, deşi au cercetat întregul pământ cu centura sa de mări, totuşi nu au putut găsi nici prinţesa din Videha, nici pe Ravana. Dar descendentul neamului lui Kakutstha, cu inima îndurerată, a reuşit să trăiască, punându-şi speranţele (de a afla veşti despre Sita) în marile maimuţe care plecaseră spre sud.

După două luni, mai multe maimuțe, căutându-l cu nerăbdare pe Sugriva, i s-au adresat, spunând: ”O, rege, cel mai important dintre maimuțe, fiul lui Pavana, precum și Angada, fiul lui Vali, și celelalte maimuțe mari pe care le-ai trimis să cerceteze regiunea sudică, s-au întors și jefuiesc acea livadă mare și excelentă numită Madhuvana, care era întotdeauna păzită de Vali și care a fost bine păzită și de tine după el!” Auzind de acest act de libertate din partea lor, Sugriva a dedus succesul misiunii lor, pentru că numai servitorii care au fost încununați cu succes pot acționa în acest fel. Și acea maimuță inteligentă și cea mai importantă i-a comunicat suspiciunile sale lui Rama. Și Rama, de asemenea, din aceasta, a ghicit că prințesa din Mithila fusese văzută. Apoi Hanuman și celelalte maimuțe, după ce s-au odihnit, s-au îndreptat spre regele lor, care se afla atunci cu Rama și Lakshmana. Și, O, Bharata, observând mersul lui Hanuman și culoarea feței sale, Rama a fost confirmat în convingerea că Hanuman o văzuse într-adevăr pe Sita. Apoi acele maimuțe de succes, cu Hanuman în frunte, s-au închinat cuvenit în fața lui Rama, Lakshmana și Sugriva. Apoi Rama, luându-și arcul și tolba, s-a adresat maimuțelor, spunând: „Ați avut succes? Îmi veți reda viața? Îmi veți permite să domnesc din nou în Ayodhya, după ce mi-am ucis dușmanul în luptă și am salvat-o pe fiica lui Janaka? Cu prințesa din Videha neizbăvită și dușmanul nevătămat în luptă, nu îndrăznesc să trăiesc, jefuit de soție și onoare!” Astfel abordat de Rama, fiul lui Pavana, i-a răspuns, zicând: „Îți aduc veşti bune, O, Rama, căci fiica lui Janaka a fost văzută de mine. După ce am căutat în regiunea sudică, cu toate dealurile, pădurile și minele sale, pentru o vreme, am devenit foarte obosiți. În cele din urmă, am zărit o peșteră mare. Și, după ce am zărit-o, am intrat în peștera aceea care se întindea pe multe *Yojanas*. Era întunecată și adâncă, acoperită de copaci și infestată de viermi. Și, după ce am parcurs o mare parte din ea, am ajuns la lumina soarelui și am zărit un palat frumos. Era, O, Raghava, lăcașul lui Daitya Maya. Și acolo am văzut o ascetă pe nume Prabhavati angajată în austerități ascetice. Ea ne-a dat mâncare și băutură de diferite feluri. Și după ce ne-am odihnit și ne-am recăpătat puterile, am continuat drumul arătat de ea. În cele din urmă, am ieșit din peșteră și am zărit marea sărată, iar pe țărmurile ei, munții Sahya, Malaya și marele Dardura. Și urcând munții Malaya, am zărit în fața noastră vastul ocean.[91] Și privindu-l, ne-am simțit profund îndurerați în suflet. Cu spiritul descurajat, chinuiți de durere și flămânzi, ne-am pierdut speranța că vom mai ajunge în viață acasă. Privind spre marele ocean care se întindea pe sute de *yojane* și era plin de balene, aligatori și alte animale acvatice, am devenit anxioși și plini de tristețe. Ne-am așezat împreună, hotărâți să murim acolo de foame. Și în cursul conversației, am ajuns să vorbim despre vulturul Jatayu. Chiar atunci am văzut o pasăre uriașă ca un munte, cu o înfățișare înfricoșătoare, care inspira teroare în fiecare inimă, ca un al doilea fiu al Vinatei.[92] Și venind asupra noastră pe neașteptate pentru a ne devora, el a spus: «Cine sunteți voi, cei care vorbiți astfel despre fratele meu Jatayu? Eu sunt fratele său mai mare, pe nume Sampati, și sunt regele păsărilor. Odată, noi doi, dorind să ne întrecem unul pe altul, am zburat spre soare. Aripile mele s-au ars, dar ale lui Jatayu nu. Aceea a fost ultima dată când l-am văzut pe iubitul meu frate Jatayu, regele vulturilor! Cu aripile arse, am căzut pe vârful acestui mare munte, unde mă aflu și acum!» Când a terminat de vorbit, i-am spus în câteva cuvinte despre moartea fratelui său și despre calamitatea care te-a lovit! Și, O, rege, puternicul Sampati, auzind aceste veşti neplăcute de la noi, a fost foarte îndurerat și ne-a întrebat din nou, spunând: «Cine este acest Rama și de ce a fost răpită Sita și cum a fost ucis Jatayu? Voi, maimuțe de seamă, vreau să aud totul în detaliu!» Apoi l-am informat despre această calamitate care te-a lovit și despre motivul jurământului nostru de a nu mânca. Regele păsărilor ne-a îndemnat (să renunțăm la jurământul nostru) cu aceste cuvinte: «Îl cunosc pe Ravana. Lanka este capitala lui. Am văzut-o de cealaltă parte a mării, într-o vale a dealurilor Trikuta! Sita trebuie să fie acolo. Nu am nicio îndoială în privința asta!» Auzind aceste cuvinte ale sale, ne-am ridicat repede și am început, O, pedepsitor al dușmanilor, să ne sfătuim între noi pentru a traversa oceanul! Și când nimeni nu a îndrăznit să-l traverseze, eu, apelând la tatăl meu, am traversat marele ocean care are o lățime de o sută de *Yojanas*. Și după ce am ucis Rakshasis pe ape, am văzut-o pe casta Sita în haremul lui Ravana, respectând austerități ascetice, dornică să-și vadă stăpânul, cu părul încâlcit pe cap, corpul pătat de murdărie, slabă, melancolică și neajutorată.

91 Reședința lui Varuna în original.

92 Garuda

Recunoscând-o pe Sita după aceste semne neobișnuite și apropiindu-mă de acea doamnă venerabilă în timp ce era singură, i-am spus: «Eu sunt, O, Sita, un emisar al lui Rama și o maimuță născută de Pavana.[93] Dorind să te văd, am venit aici călătorind prin ceruri! Protejați de Sugriva, acel monarh al tuturor maimuțelor, frații regali Rama și Lakshmana sunt în pace! Și Rama, O, doamnă, împreună cu fiul lui Sumitra, a întrebat de sănătatea ta! Și Sugriva, datorită prieteniei sale (cu Rama și Lakshmana), întreabă de sănătatea ta. Urmat de toate maimuțele, soțul tău va ajunge în curând aici. Ai încredere în mine, O, adorabilă doamnă, sunt o maimuță și nu un Rakshasa». Astfel abordată de mine, Sita păru să mediteze pentru o clipă și apoi îmi răspunse, spunând: «Din cuvintele lui Avindhya știu că tu ești Hanuman! O, tu, cel cu brațele puternice, Avindhya este un Rakshasa bătrân și respectat. El mi-a spus că Sugriva este înconjurat de consilieri ca tine. Acum poți pleca!» Și cu aceste cuvinte mi-a dat această bijuterie ca dovadă. Și, într-adevăr, datorită acestei bijuterii, Sita, cea fără de prihană, a reușit să-și susțină existența. Iar fiica lui Janaka mi-a mai spus, ca dovadă din partea ei, că tu, O, tigru printre oameni, ai aruncat odată cu o lamă de iarbă (inspirată de *mantre* și transformată astfel într-o armă mortală) într-o cioară, în timp ce vă aflați pe vârful muntelui puternic cunoscut sub numele de Chitrakuta! Ea a spus asta ca dovadă că am întâlnit-o și că ea era într-adevăr prințesa din Videha. Atunci m-am lăsat prins de soldații lui Ravana și apoi am dat foc orașului Lanka!”

SECȚIUNEA CCLXXXI

Markandeya a spus: Pe culmea acelui deal, unde Rama stătea împreună cu cele mai de seamă maimuțe, marii căpetenii ale maimuțelor, la porunca lui Sugriva, au început să se adune. Socrul lui Vali, ilustrul Sushena, însoțit de o mie de milioane de maimuțe active, a venit la Rama. Și cele două maimuțe de seamă, înzestrate cu o energie puternică, și anume Gaya și Gavakshya, fiecare însoțită de o sută de milioane de maimuțe, s-au arătat acolo. Și, O, rege, Gavakshya, cu înfățișarea sa teribilă și înzestrat cu o coadă de bou, s-a arătat și el acolo, adunând șaizeci de mii de milioane de maimuțe. Iar renumitul Gandhamadana, care locuia în munții cu același nume, a adunat o sută de mii de milioane de maimuțe. Și maimuța inteligentă și puternică cunoscută sub numele de Panasa a adunat cincizeci și două de milioane de maimuțe.[94] Iar cea mai importantă și ilustră dintre maimuțe, numită Dadhimukha, cu o energie puternică, a adunat o mare armată de maimuțe dotate cu o vitejie teribilă. Iar Jamvuvan s-a arătat acolo cu o sută de mii de *crores* de urși negri cu fapte și fețe teribile, având semnul Tilaka.[95] Și aceștia și mulți alți șefi ai maimuțelor, nenumărați la număr, O, rege, au venit acolo pentru a ajuta cauza lui Rama. Și înzestrați cu trupuri uriașe ca vârfurile munților și răcnind ca leii, zgomotul era puternic acolo, făcut de maimuțele care alergau neliniștite dintr-un loc în altul. Unele dintre ele arătau ca vârfurile munților, iar altele arătau ca bivolii. Unele aveau culoarea norilor de toamnă, iar fețele altora erau roșii ca vermilionul. Unele se ridicau înalt, altele cădeau, altele săreau în sus, iar altele împrăștiau praf, adunându-se din diferite direcții. Această armată de maimuțe, vastă ca marea la maree, s-a instalat acolo la porunca lui Sugriva. Și după ce acele maimuțe de frunte s-au adunat din toate direcțiile, ilustrul descendent al lui Raghu, cu Sugriva alături, a pornit într-un moment propice al unei zile foarte frumoase, sub o constelație norocoasă, însoțit de acea oaste aliniată în ordine de luptă, ca și cum ar fi avut scopul de a distruge toate lumile. Hanuman, fiul zeului vântului, se afla în fruntea acelei oștiri, în timp ce spatele era protejat de neînfricatul fiu al lui Sumitra. Înconjurați de șefii maimuțelor, acei prinți ai casei lui Raghu, cu clopoței înveliți în piele de guana, străluceau, pe măsură ce înaintau, ca Soarele și Luna în mijlocul planetelor. Și acea oaste de maimuțe, înarmată cu pietre și copaci Sala și Tala, arăta foarte mult ca un câmp întins de porumb sub soarele dimineții. Și acea armată puternică, protejată de Nala și Nila și Angada și Kratha și Mainda și Dwivida, a mărșăluit înainte pentru a îndeplini scopul lui Raghava. Și, tabărându-se succesiv, fără niciun fel de întrerupere, pe întinderi largi și sănătoase și văi abundente în fructe și rădăcini și apă și miere și carne, oastea maimuțelor a ajuns în

93 Reședința lui Varuna în original.
94 Există o diferență de interpretare aici. Unele texte indică cincizeci și șapte.
95 Aici se observă o diferență de interpretare.

cele din urmă la țărmurile mării sărate. Și ca un al doilea ocean, acea armată puternică, cu nenumăratele sale culori, ajungând la țărmurile mării, și-a stabilit acolo reședința. Atunci, ilustrul fiu al lui Dasaratha, adresându-se lui Sugriva în fața tuturor maimuțelor de seamă, i-a spus aceste cuvinte potrivite ocaziei: „Această armată este mare. De asemenea, oceanul este greu de traversat. Prin urmare, ce stratagemă ți se pare potrivită pentru a traversa oceanul?" La aceste cuvinte, multe maimuțe vanitoase au răspuns: „Suntem pe deplin capabile să traversăm marea." Totuși, acest răspuns nu a fost de mare folos, deoarece nu toate puteau beneficia de acel mijloc. Unele dintre maimuțe au propus să traverseze marea cu bărci, iar altele cu plute de diferite tipuri. Rama, însă, împăcându-i pe toți, a spus: „Nu se poate. Marea are aici o lățime de o sută de *yojana*. Nici toate maimuțele, eroilor, nu vor putea să o traverseze. Prin urmare, propunerea pe care ați făcut-o nu este în concordanță cu rațiunea. În plus, nu avem numărul necesar de bărci pentru a transporta toate trupele noastre. Cum ar putea cineva ca noi să ridice astfel de obstacole în calea comercianților? Armata noastră este foarte mare. Inamicul va provoca mari ravagii dacă va descoperi o breșă. Prin urmare, traversarea mării cu bărci și plute nu mi se pare o idee bună. Cu toate acestea, mă voi ruga Oceanului să ne ofere mijloacele necesare. Renunțând la mâncare, mă voi întinde pe țărm. El îmi va apărea cu siguranță. Dacă, însă, nu-mi va apărea, îl voi pedepsi cu armele mele puternice, care sunt mai aprinse decât focul însuși și nu pot fi înfrânte!" După ce au rostit aceste cuvinte, atât Rama, cât și Lakshmana au atins apa[96] și s-au întins pe un pat de iarbă *kusa* pe malul mării. Atunci, divinul și ilustrul Ocean, stăpânul râurilor masculine și feminine, înconjurat de animale acvatice, i-a apărut lui Rama într-o viziune. Și adresându-se lui Rama cu accente dulci, geniul Oceanului, înconjurat de nenumărate mine de pietre prețioase, a spus: „O, fiu al lui Kausalya, spune-mi ce ajutor, O, taur printre oameni, să-ți ofer! Și eu provin din neamul Ikshwaku[97] și, prin urmare, sunt rudă cu tine!" **Rama i-a răspuns, zicând**: „O, stăpân al râurilor, masculine și feminine, doresc să-mi acorzi o cale pentru trupele mele, pe care să trec pentru a-l ucide pe cel cu zece capete (Ravana), acel nenorocit din neamul lui Pulastya! Dacă nu-mi acorzi calea pe care ți-o cer, te voi usca cu ajutorul săgeților mele celeste inspirate de *mantre*." Auzind aceste cuvinte ale lui Rama, geniul din lăcașul lui Varuna, împreunându-și mâinile, răspunse cu mare suferință: „Nu doresc să-ți pun niciun obstacol în cale. Nu sunt dușmanul tău! Ascultă, O, Rama, aceste cuvinte și, după ce le-ai ascultat, fă ceea ce este cuvenit! Dacă, la porunca ta, voi obține o cale pentru trecerea armatei tale, alții, prin puterea arcurilor lor, îmi vor porunci să fac același lucru! În armata ta se află o maimuță pe nume Nala, care este un mecanic priceput. Înzestrat cu o mare putere, Nala este fiul lui Tashtri, zeul creator al Universului. Și fie că este vorba de lemn, iarbă sau piatră, pe care le va arunca în apele mele, eu le voi susține pe suprafața mea, și astfel vei avea un pod (pe care să treci)!" Și după ce a rostit aceste cuvinte, geniul Oceanului a dispărut. Și Rama, trezindu-se, l-a chemat pe Nala și i-a spus: „Construiește un pod peste mare! Sunt sigur că numai tu ești în stare să o faci!" Și astfel, descendentul neamului lui Kakutstha a făcut să se construiască un pod cu o lățime de zece *yojane* și o lungime de o sută de *yojane*. Și până în ziua de azi, acel pod este celebrat în întreaga lume sub numele de podul lui Nala. Și după ce a terminat podul, Nala, cu un corp uriaș ca un deal, a plecat la porunca lui Rama.

Și în timp ce Rama se afla pe această parte a oceanului, virtuosul Vibhishana, fratele regelui Rakshasas, însoțit de patru dintre consilierii săi, a venit la Rama. Iar Rama, cu sufletul său nobil, l-a primit cu ospitalitate. Sugriva, însă, s-a temut, crezând că ar putea fi un spion. Fiul lui Raghu, între timp, perfect mulțumit (de Vibhishana) ca urmare a sincerității eforturilor sale și a numeroaselor dovezi ale bunei sale conduite, l-a venerat cu respect. De asemenea, l-a instalat pe Vibhishana în suveranitatea tuturor Rakshasas și l-a făcut consilierul său junior și prietenul lui Lakshmana. Și sub îndrumarea lui Vibhishana, O, rege, Rama și toate trupele sale au traversat marele ocean pe acel pod în decursul unei luni. După ce a traversat oceanul și a ajuns în Lanka, Rama a pus maimuțele sale să

96 Ca ceremonie de purificare, numită *Achamana*. Până în prezent, niciun hindus nu poate oficia nicio ceremonie fără a trece mai întâi prin *Achamana*.

97 Tradițiile îl prezintă pe fiii regelui Sagara din neamul Ikshwaku ca fiind cei care au săpat oceanul. De aceea oceanul se numește Sagara.

devasteze grădinile sale întinse și numeroase. Și în timp ce trupele lui Rama se aflau acolo, doi dintre consilierii și ofițerii lui Ravana, numiți Suka și Sarana, care veniseră ca spioni, luând forma maimuțelor, au fost prinși de Vibhishana. Și când acei rătăcitori ai nopții și-au luat forma reală de Rakshasa, Rama le-a arătat trupa sa și i-a concediat în liniște. Și după ce și-a cantonat trupele în pădurile care înconjurau orașul, Rama a trimis-o pe maimuța Angada, cu mare înțelepciune, ca emisar al său la Ravana.

SECȚIUNEA CCLXXXII

Markandeya a spus: După ce și-a împărțit armata în acele păduri bogate în hrană, apă, fructe și rădăcini, descendentul lui Kakutstha a început să le supravegheze cu atenție. Ravana, pe de altă parte, a instalat în orașul său multe dispozitive construite conform regulilor științei militare. Orașul său, impenetrabil în mod natural datorită zidurilor și porților sale puternice, avea șapte șanțuri adânci și pline până la refuz cu apă, în care abundau pești, rechini și aligatori, făcându-l și mai impenetrabil cu ajutorul unor țăruși ascuțiți din lemn de Khadira. Iar zidurile, acoperite cu pietre, erau făcute de nepătruns cu ajutorul catapultelor. Iar războinicii (care păzeau zidurile) erau înarmați cu vase de lut umplute cu șerpi veninoși și cu pulberi rășinoase de multe feluri. De asemenea, erau înarmați cu bâte, torțe aprinse, săgeți, sulițe, săbii și topoare de luptă. Și aveau și Sataghnis[98] și buzdugane solide înmuiate în ceară.[99] Și la toate porțile orașului erau amplasate tabere mobile și fixe, păzite de un număr mare de infanteriști, susținuți de nenumărați elefanți și cai. Și Angada, ajungând la una dintre porțile orașului, a fost prezentat Rakshasas. Și a intrat în oraș fără suspiciuni sau teamă. Și înconjurat de nenumărați Rakshasas, acel erou în frumusețea sa arăta ca Soarele însuși în mijlocul norilor. Și apropiindu-se de eroul din neamul lui Pulastya, în mijlocul consilierilor săi, elocventul Angada l-a salutat pe rege și a început să transmită mesajul lui Rama cu aceste cuvinte: „Descendentul lui Raghu, O, rege, care domnește în Kosala și a cărui renume s-a răspândit în întreaga lume, îți spune aceste cuvinte potrivite ocaziei. Acceptă acest mesaj și acționează în conformitate cu el! Provinciile și orașele, ca urmare a legăturii lor cu regi păcătoși, incapabili să-și controleze sufletele, sunt ele însele poluate și distruse. Prin răpirea violentă a Sitei, tu singur m-ai rănit! Tu, însă, vei deveni cauza morții multor persoane nevinovate. Posedat de putere și plin de mândrie, ai ucis până acum mulți *Rishi* care trăiau în păduri și ai insultat chiar și zeii. Ai ucis, de asemenea, mulți regi mari și multe femei plângând. Pentru aceste fărădelegi ale tale, pedeapsa este pe cale să te ajungă! Te voi ucide împreună cu sfetnicii tăi. Luptă și arată-ți curajul![100] O, rătăcitor al nopții, privește puterea arcului meu, deși nu sunt decât un om! Eliberează-o pe Sita, fiica lui Janaka! Dacă nu o eliberezi, voi face ca Pământul să fie lipsit de toți Rakshasas cu săgețile mele ascuțite!” Auzind aceste cuvinte sfidătoare ale inamicului, regele Ravana le-a suportat cu greu, devenind nebun de furie. Atunci, patru Rakshasas, pricepuți în a citi fiecare semn al stăpânului lor, l-au apucat pe Angada ca patru șoimi care apucă un tigru. Cu acei Rakshasas ținându-l strâns de membre, Angada a sărit în sus și a aterizat pe terasa palatului. Și, în timp ce el a sărit cu o mare forță, acei rătăcitori ai nopții au căzut pe pământ și, loviți de violența căderii, și-au rupt coastele. Și de pe terasa aurie pe care aterizase, a sărit în jos. Și sărind peste zidurile Lanka, a aterizat acolo unde se aflau tovarășii săi. Și apropiindu-se de prezența domnului Kosala și informându-l despre tot, maimuța Angada, înzestrată cu o mare energie, s-a retras pentru a se odihni, fiind trimisă cu respectul cuvenit de Rama.

Descendentul lui Raghu a provocat apoi distrugerea zidurilor cetății Lanka printr-un atac comun al tuturor maimuțelor, care erau rapide ca vântul. Apoi Lakshmana, împreună cu Vibhishana și regele urșilor, mărșăluind în frunte, a aruncat în aer poarta sudică a orașului, care era aproape de necucerit. Rama a atacat apoi Lanka cu o sută de mii de *crores* de maimuțe, toate posedând o mare

98 Lit. un motor care ucide o sută. Poate un fel de tun grosolan.

99 Poate că erau torțe sau mănunchiuri îmbibate cu ceară, destinate să fie aruncate în stare aprinsă în mijlocul inamicilor. Cititorii de istorie indiană știu cum Lord Lake a fost respins din Bharatpore cu ajutorul unor baloturi uriașe de bumbac, îmbibate cu ulei, rostogolite de pe zidurile cetății, în stare aprinsă, spre englezii care avansau.

100 Lit. fii un Purusha (bărbat)! Bărbăția nu ar fi potrivită în legătură cu un Rakshasa.

îndemânare în luptă și având tenul roșiatic, ca cel al cămilelor tinere. Și acele milioane de urși cenușii, cu brațe lungi, picioare și labe uriașe, care se sprijină în general pe șoldurile lor late, au fost, de asemenea, îndemnați să susțină atacul. Și, ca urmare a faptului că maimuțele săreau în sus și în jos și în direcții transversale, chiar și Soarele, cu discul său strălucitor complet umbrit, a devenit invizibil din cauza prafului pe care îl ridicau. Iar cetățenii din Lanka au văzut zidul orașului lor căpătând o nuanță maronie, acoperit de maimuțe cu pielea galbenă ca spicele de orez, gri ca florile Shirisha, roșie ca soarele răsărit și albă ca inul sau cânepa. Iar Rakshasas, O, rege, împreună cu soțiile și bătrânii lor, au fost uimiți de această privelişte. Și războinicii maimuțe au început să dărâme stâlpii din pietre prețioase și terasele și acoperișurile palatelor. Și spărgând în bucăți propulsoarele catapultelor și ale altor mașinării, au început să le arunce în toate direcțiile. Și luând *Sataghnis* împreună cu discurile, bâtele și pietrele, le-au aruncat în oraș cu mare forță și zgomot puternic. Și, atacați astfel de maimuțe, acei Rakshasas care fuseseră așezați pe ziduri pentru a le păzi, au fugit în grabă cu sutele și miile.

Atunci, sute de mii de Rakshasas, cu înfățișare teribilă și capabili să ia orice formă doreau, au ieșit la porunca regelui. Și, aruncând o ploaie perfectă de săgeți și alungând locuitorii pădurii, acei războinici, dând dovadă de mare vitejie, au împodobit zidurile. Și în curând acei rătăcitori ai nopții, arătând ca niște mase de carne și cu înfățișare teribilă, au forțat maimuțele să părăsească zidurile. Și mutilați de sulițele inamicilor, numeroși șefi maimuță au căzut de pe metereze, iar zdrobiți de coloanele și porțile care se prăbușeau, numeroși Rakshasas au căzut și ei, pentru a nu se mai ridica. Iar maimuțele și curajoșii Rakshasas, care au început să-și mănânce dușmanii, s-au luptat, apucându-se unii de alții de păr și mutilându-se și sfâșiindu-se cu unghiile și dinții. Și maimuțele și Rakshasas au urlat și au țipat înfricoșător, și în timp ce mulți din ambele părți au fost uciși și au căzut pentru a nu se mai ridica, niciuna dintre părți nu a renunțat la luptă. Și Rama a continuat tot timpul să lanseze o ploaie densă de săgeți, ca și norii. Și săgețile pe care le-a tras, învăluind Lanka, au ucis un număr mare de Rakshasas. Și fiul lui Sumitra, acel arcaș puternic, incapabil să obosească în luptă, numind Rakshasas anume staționați pe metereze, i-a ucis cu săgețile sale lungi. Apoi, maimuța gazdă, după ce a obținut succesul, s-a retras la comanda lui Rama, după ce a dărâmat fortificațiile din Lanka și a făcut ca toate obiectele din interiorul orașului să poată fi țintite de forțele asediatoare.

SECȚIUNEA CCLXXXIII

Markandeya a spus: Și în timp ce acele trupe (astfel retrase) se odihneau în cartierele lor, mulți mici Rakshasas și Pisachas, care îl aveau pe Ravana ca lider, s-au infiltrat printre ei. Printre aceștia se aflau Parvana, Patana, Jambha, Khara, Krodha-vasa, Had, Praruja, Aruja și Praghasa, și alții. Și în timp ce acești răi pătrundeau (în tabăra maimuțelor) sub formele lor invizibile, Vibhishana, care avea cunoștință de acest lucru, a rupt vraja invizibilității lor. Și odată văzuți, O, rege, de maimuțele puternice și săritoare, toți au fost uciși și culcați la pământ, lipsiți de viață. Și neputând suporta acest lucru, Ravana a mărșăluit în fruntea trupelor sale. Înconjurat de teribila sa armată de Rakshasas și Pisachas, Ravana, care era familiarizat cu regulile războiului ca un al doilea Usanas, a atacat oastea maimuțelor, dispunându-și trupele în formația numită după Usanas însuși. Văzând că Ravana avansa cu armata sa dispusă în acea formație, Rama, urmând modelul recomandat de Vrihaspati, și-a dispus trupele în formație opusă pentru a se opune acelui rătăcitor al nopții. Și apropiindu-se repede, Ravana a început să lupte cu Rama. Lakshmana l-a ales pe Indrajit, Sugriva l-a ales pe Virupakshya, Nikharvata a luptat cu Tara, Nala cu Tunda, iar Patusa cu Panasa. Și fiecare războinic, avansând spre cel pe care îl considera egalul său, a început să lupte cu el pe câmpul de luptă, bazându-se pe forța propriilor brațe, iar acea întâlnire, atât de înfricoșătoare pentru persoanele timide, a devenit curând teribilă și aprigă, asemenea celei dintre zei și Asuri din vremurile străvechi. Și Ravana l-a acoperit pe Rama cu o ploaie de săgeți, sulițe și săbii, iar Rama l-a lovit și el pe Ravana cu săgețile sale ascuțite din fier, prevăzute cu vârfuri foarte ascuțite, și în același fel Lakshmana l-a lovit pe Indrajit cu săgeți capabile să pătrundă în cele mai vitale părți ale

corpului, iar Indrajit l-a lovit și el pe fiul lui Sumitra cu o ploaie de săgeți. Și Vibhishana a lovit cu o ploaie de săgeți înaripate cu vârfuri ascuțite pe Prahasta, iar Prahasta a lovit cu o ploaie de săgeți înaripate pe Vibhishana, fără să țină seama unul de celălalt. Și astfel, între acești războinici puternici a avut loc o luptă cu arme celeste de mare putere, la care cele trei lumi, cu creaturile lor mobile și imobile, au fost profund tulburate.

SECȚIUNEA CCLXXXIV

Markandeya a spus: Atunci Prahasta, avansând brusc spre Vibhishana și scoțând un strigăt puternic, l-a lovit cu buzduganul său. Dar, deși lovit cu acel buzdugan de o forță teribilă, Vibhishana, cel cu brațe puternice și înțelepciune mare, fără să clipească măcar, a rămas nemișcat ca munții Himavat. Atunci Vibhishana, luând o suliță uriașă și puternică, prevăzută cu o sută de clopote, a inspirat-o cu *mantre* și a aruncat-o spre capul adversarului său. Și prin impetuozitatea acelei arme care se năpustea cu forța unui fulger, capul lui Prahasta a fost tăiat, iar el arăta ca un copac puternic rupt de vânt. Văzând că rătăcitorul nopții, Prahasta, fusese ucis în luptă, Dhumraksha s-a năpustit cu mare impetuozitate asupra oștirii maimuțelor. Văzând soldații lui Dhumraksha, care arătau ca norii și aveau o înfățișare teribilă, avansând spre ei, șeful maimuțelor s-a speriat brusc și a fugit. Văzând că maimuțele din frunte au cedat brusc, tigrul printre maimuțe, Hanuman, fiul lui Pavana, a început să avanseze. Văzând că fiul lui Pavana rămânea nemișcat pe câmpul de luptă, maimuțele care se retrăgeau, O, rege, s-au adunat repede toate. Atunci s-a ridicat un zgomot puternic, mare și înfricoșător, ca urmare a faptului că războinicii lui Rama și Ravana s-au năpustit unii împotriva altora. Și în acea bătălie care a făcut ravagii teribile, câmpul s-a umplut repede de sânge. Iar Dhumraksha a lovit oastea maimuțelor cu salve de săgeți înaripate. Atunci, cuceritorul dușmanilor, Hanuman, fiul lui Pavana, l-a prins repede pe liderul Rakshasa care avansa. Și lupta care a avut loc între maimuță și eroul Rakshasa, dornic să-l învingă pe celălalt, a fost aprigă și teribilă, ca cea dintre Indra și Prahlada (în vremurile de demult). Rakshasa a lovit maimuța cu măciucile și bastoanele sale cu țepi, în timp ce maimuța l-a lovit pe Rakshasa cu trunchiuri de copaci necurățați de ramuri. Atunci Hanuman, fiul lui Pavana, l-a ucis cu mare mânie pe Rakshasa, împreună cu vizitiul și caii săi, și i-a spart carul în bucăți. Și văzându-l pe Dhumraksha, cel mai important dintre Rakshasa, ucis astfel, maimuțele, abandonând orice teamă, s-au năpustit cu mare curaj asupra armatei Rakshasa. Și măcelăriți în număr mare de maimuțele victorioase și puternice, Rakshasas au devenit descurajați și au fugit înspăimântați în Lanka. Iar rămășițele supraviețuitoare ale armatei Rakshasa, ajungând în oraș, l-au informat pe regele Ravana despre tot ce se întâmplase. Și auzind de la ei că Prahasta și puternicul arcaș Dhumraksha, împreună cu armatele lor, fuseseră uciși de maimuțele puternice, Ravana a tras un suspin adânc și, ridicându-se de pe scaunul său excelent, a spus: „A sosit timpul ca Kumbhakarna să acționeze”. Și, după ce a spus aceasta, l-a trezit pe fratele său Kumbhakarna din somnul său adânc și prelungit, cu ajutorul unor instrumente zgomotoase. Și după ce l-a trezit cu mare efort, regele Rakshasa, încă chinuit de anxietate, s-a adresat puternicului Kumbhakarna și i-a spus, când acesta era așezat confortabil pe patul său, după ce își recăpătase perfect conștiința și stăpânirea de sine, aceste cuvinte: „Tu ești într-adevăr fericit, O, Kumbhakarna, că te poți bucura de un somn profund și netulburat, neștiind de teribila calamitate care ne-a lovit! Rama, împreună cu oastea sa de maimuțe, a traversat oceanul pe un pod și, ignorându-ne pe toți, duce un război teribil (împotriva noastră). Eu i-am răpit pe furiș soția, Sita, fiica lui Janaka, iar el a venit aici, după ce a construit un pod peste marele ocean, pentru a o recupera. Și marile noastre rude, Prahasta și alții, au fost deja uciși de el. Și, O, bici al dușmanilor tăi, nu există altă persoană, în afară de tine, care să-l poată ucide pe Rama! De aceea, O, războinicule, îmbracă-ți armura și pornește astăzi cu scopul de a-l învinge pe Rama și pe adepții lui! Cei doi frați mai mici ai lui Dushana, Vajravega și Promathin, se vor alătura ție cu forțele lor!” Și după ce i-a spus aceasta puternicului Kumbhakarna, regele Rakshasa le-a dat instrucțiuni lui Vajravega și Promathin cu privire la ceea ce trebuie să facă. Și acceptând sfatul său, cei doi frați războinici ai lui Dushana au ieșit repede din oraș, precedați de Kumbhakarna.

SECȚIUNEA CCLXXXV

Markandeya spuse: Atunci Kumbhakarna plecă din oraș, însoțit de adepții săi. Și în curând zări trupele victorioase de maimuțe care își instalaseră tabăra în fața lui. Trecând pe lângă ele cu scopul de a-l căuta pe Rama, zări pe fiul lui Sumitra stând la postul său, cu arcul în mână. Atunci războinicii maimuțe, avansând rapid spre el, l-au înconjurat din toate părțile. Apoi au început să-l lovească cu nenumărați copaci mari. Mulți dintre ei au început să-i sfâșie trupul cu unghiile, fără teamă. Acele maimuțe au început să se lupte cu el în diverse moduri aprobate de legile războiului. În curând l-au copleșit pe șeful Rakshasas cu o ploaie de arme teribile de diferite feluri. Și atacat astfel de ei, Kumbhakarna doar a râs de ei și a început să-i mănânce. Și i-a devorat pe cei mai de seamă dintre maimuțe, cunoscuți sub numele de Chala, Chandachala și Vajravahu. Și văzând acel act înfricoșător al Rakshasa, celelalte maimuțe s-au speriat și au scos un țipăt puternic de frică. Și auzind țipetele acelor lideri maimuțe, Sugriva a avansat cu îndrăzneală spre Kumbhakarna. Și acel rege al maimuțelor, cu suflet înalt, s-a apropiat rapid de Rakshasa și l-a lovit violent în cap cu trunchiul unui copac Sala. Și deși Sugriva, cu sufletul său nobil și mereu prompt în acțiune, a rupt copacul Sala peste capul lui Kumbhakarna, nu a reușit să-l impresioneze pe Rakshasa. Apoi, parcă trezit din toropeala sa de acea lovitură, Kumbhakarna și-a întins brațele și l-a apucat pe Sugriva cu forța. Și văzând că Sugriva era târât de Rakshasa, eroicul fiu al lui Sumitra, bucuria prietenilor săi, s-a repezit spre Kumbhakarna. Și ucigașul eroilor inamici, Lakshmana, avansând spre Kumbhakarna, a tras spre el o săgeată impetuoasă și puternică, prevăzută cu aripi de aur. Și acea săgeată, tăind prin zale și pătrunzând în corpul său, a trecut direct prin el și s-a înfipt în pământ, pătată cu sângele Rakshasa. Kumbhakarna, având pieptul străpuns astfel, a eliberat regele maimuțelor. Și luând o masă uriașă de piatră ca armă, puternicul războinic Kumbhakarna s-a repezit apoi spre fiul lui Sumitra, țintind spre el. Și în timp ce Rakshasa se repezea spre el, Lakshmana i-a tăiat brațele ridicate cu ajutorul a două săgeți ascuțite, prevăzute cu vârfuri asemănătoare cu briciurile. Dar, de îndată ce cele două brațe ale Rakshasa au fost tăiate, de două ori mai multe brațe au apărut pe corpul său. Fiul lui Sumitra, însă, dând dovadă de priceperea sa în mânuirea armei, a tăiat în curând și acele brațe cu ajutorul unor săgeți similare, fiecare dintre ele apucând o bucată de piatră. La aceasta, Rakshasa a luat o formă enormă, dotată cu numeroase capete, picioare și brațe. Atunci, fiul lui Sumitra a sfâșiat, cu o armă *Brahma*, acel războinic care arăta ca un ansamblu de dealuri. Și sfâșiat de acea armă cerească, Rakshasa a căzut pe câmpul de luptă ca un copac uriaș cu ramuri întinse, brusc consumat de fulgerul cerului. Văzând că Kumbhakarna, dotat cu o mare activitate și asemănător cu însuși *Asura* Vritra, era lipsit de viață și zăcea pe câmpul de luptă, războinicii Rakshasa au fugit de frică. Văzând că războinicii Rakshasa fugeau de pe câmpul de luptă, fratele mai mic al lui Dushana i-a adunat și s-a năpustit cu mare mânie asupra fiului lui Sumitra. Fiul lui Sumitra, însă, cu un răget puternic, i-a întâmpinat cu săgețile sale înaripate pe cei doi războinici furioși, Vajravega și Promathin, care se năpusteau asupra lui. Bătălia care a avut loc între cei doi frați mai mici ai lui Dushana, pe de o parte, și inteligentul Lakshmana, pe de altă parte, a fost extrem de furioasă și a făcut ca spectatorii să se înfioare. Lakshmana i-a copleșit pe cei doi Rakshasa cu o ploaie perfectă de săgeți. Cei doi eroi Rakshasa, pe de altă parte, amândoi înfierbântați de furie, l-au acoperit pe Lakshmana cu o ploaie de săgeți. Această teribilă confruntare între Vajravega și Promathin și puternicul Lakshmana a durat puțin timp. Iar Hanumana, fiul lui Pavana, luând un vârf de munte, s-a repezit spre unul dintre frați și, cu acea armă, i-a luat viața lui Rakshasa Vajravega. Și acea maimuță puternică, Nala, cu o bucată mare de stâncă, l-a zdrobit pe Promathin, celălalt frate mai mic al lui Dushana. Lupta mortală dintre soldații lui Rama și Ravana, care se năpusteau unii împotriva altora, în loc să se încheie chiar și după aceasta, a continuat cu aceeași intensitate ca înainte. Și sute de Rakshasa au fost uciși de locuitorii pădurii, în timp ce mulți dintre aceștia din urmă au fost uciși de cei dintâi. Pierderile în rândul Rakshasa au fost însă mult mai mari decât cele ale maimuțelor.

SECȚIUNEA CCLXXXVI

Markandeya a spus: Aflând că Kumbhakarna și urmașii săi au căzut în luptă, la fel ca și

marele războinic Prahasta și Dhumraksha, cu energia sa puternică, Ravana s-a adresat fiului său eroic Indrajit, spunând: „O, ucigaș al dușmanilor, ucide-i în luptă pe Rama, Sugriva și Lakshmana. Bunul meu fiu, datorită ție am dobândit această faimă strălucitoare, învingându-l în luptă pe cel care mânuiește fulgerul, pe Domnul Sachi cu o mie de ochi! Având puterea de a apărea și de a dispărea după voia ta, ucide-i, O, ucigaș al dușmanilor, pe dușmanii mei cu ajutorul săgeților tale cerești primite ca daruri (de la zei), O, tu, cel mai de seamă dintre toți cei care mânuiesc arme! Rama, Lakshmana și Sugriva sunt incapabili să suporte simpla atingere a armelor tale. Ce să mai spun, așadar, despre adepții lor? Încetarea ostilităților, care nu a putut fi realizată nici de Prahasta, nici de Kumbhakarna în luptă, să fie realizată de tine, O, tu, cel cu brațele puternice! Ucigându-mi dușmanii cu toată armata lor cu ajutorul săgeților tale ascuțite, sporește-mi bucuria astăzi, O, fiu, așa cum ai făcut odată, învingându-l pe Vasava!” Astfel îndemnat de el, Indrajit a spus: „Așa să fie”, și, îmbrăcat în zale, s-a urcat repede în carul său și a pornit, O, rege, spre câmpul de luptă. Apoi, acel taur dintre Rakshasas, anunțându-și cu voce tare numele, l-a provocat pe Lakshmana, înzestrat cu semne de bun augur, la un duel. Și Lakshmana, astfel provocat, s-a repezit spre acel Rakshasa, cu arcul și săgețile sale, și a semănat teroare în inima adversarului său prin bătăile corzii arcului său pe teaca de piele a mâinii sale stângi. Și întâlnirea care a avut loc între acei războinici care își provocau reciproc vitejia și fiecare dintre ei dorind să-l învingă pe celălalt, și amândoi fiind familiarizați cu armele celeste, a fost teribilă în extremă măsură. Dar când fiul lui Ravana a constatat că nu putea obține niciun avantaj asupra adversarului său cu săgețile sale, acel războinic puternic și de seamă și-a adunat toată energia. Indrajit a început atunci să arunce cu mare forță nenumărate sulițe spre Lakshmana. Fiul lui Sumitra le-a tăiat însă în bucăți cu săgețile sale ascuțite. Și acele sulițe, tăiate astfel în bucăți de săgețile ascuțite ale lui Lakshmana, au căzut pe pământ. Atunci, chipeșul Angada, fiul lui Vali, luând un copac mare, s-a repezit cu impetuozitate asupra lui Indrajit și l-a lovit cu el în cap. Neintimidat de acest lucru, Indrajit, cu energia sa puternică, a încercat să-l lovească pe Angada cu o lance. Totuși, chiar în acel moment, Lakshmana a tăiat în bucăți lancea luată de fiul lui Ravana. Fiul lui Ravana a luat apoi o măciucă și a lovit în flancul stâng pe cel mai de seamă dintre maimuțe, eroicul Angada, care stătea atunci lângă el. Angada, puternicul fiu al lui Vali, fără să țină seama de lovitura aceea, aruncă spre Indrajit o puternică tulpină de sal. Și aruncată cu furie de Angada pentru a-l distruge pe Indrajit, acea tulpină, O, fiu al lui Pritha, distruge carul lui Indrajit împreună cu caii și vizitiul său. Și, sărind din carul său fără cai și fără vizitiu, fiul lui Ravana a dispărut din vedere, O, rege, cu ajutorul puterilor sale de iluzie. Și văzând că Rakshasa, dotat cu puteri de iluzie, dispare atât de brusc, Rama s-a îndreptat spre acel loc și a început să-și protejeze trupele cu grijă. Indrajit, însă, cu săgeți obținute ca daruri de la zei, a început să-i străpungă atât pe Rama, cât și pe puternicul Lakshmana în fiecare parte a corpului. Apoi eroicul Rama și Lakshmana au continuat să lupte cu săgețile lor împotriva fiului lui Ravana, care se făcuse invizibil prin puterile sale de iluzie. Dar Indrajit a continuat să-i lovească cu furie pe acei lei printre oameni cu săgețile sale ascuțite, cu sutele și miile. Și căutând acel războinic invizibil care trăgea fără încetare cu săgețile sale, maimuțele au pătruns în fiecare colț al firmamentului, înarmate cu bucăți uriașe de piatră. Totuși, atât pe ele, cât și pe cei doi frați, invizibilul Rakshasa a început să-i lovească cu săgețile sale. Într-adevăr, fiul lui Ravana, ascunzându-se prin puterile sale de iluzie, a atacat furios oastea maimuțelor. Iar eroicii frați Rama și Lakshmana, străpunși peste tot de săgeți, au căzut la pământ ca Soarele și Luna căzute din firmament.

SECȚIUNEA CCLXXXVII

Markandeya a spus: Văzându-i pe cei doi frați, Rama și Lakshmana, culcați la pământ, fiul lui Ravana i-a legat într-o plasă formată din săgețile pe care le obținuse ca daruri. Și legați de Indrajit pe câmpul de luptă cu ajutorul acelei plase de săgeți, acei tigri eroici printre oameni semănau cu o pereche de șoimi închiși într-o cușcă. Și văzându-i pe acei eroi culcați la pământ, străpunși de sute de săgeți, Sugriva și toate maimuțele stăteau în jurul lor, înconjurându-i din toate părțile. Și regele maimuțelor stătea acolo, însoțit de Sushena și Mainda și Dwivida, și Kumuda și Angada și Hanuman și Nila și Tara și Nala. Și Vibhishana, după ce a obținut succesul într-o altă

parte a câmpului, a ajuns curând la acel loc și i-a trezit pe acei eroi din inconștiență, trezindu-i cu ajutorul armei numite *Prajna*.[101] Atunci Sugriva a scos repede săgețile din trupurile lor. Și cu ajutorul acelui medicament foarte eficient numit *Visalya*[102], aplicat cu *mantre* celeste, acei eroi umani și-au recăpătat cunoștința. Și după ce săgețile au fost scoase din trupurile lor, acei războinici puternici s-au ridicat într-o clipă din poziția culcată, durerile și oboseala lor fiind complet alinată. Și văzându-l pe Rama, descendentul neamului lui Ikshwaku, destul de liniștit, Vibhishana, O, fiu al lui Pritha, și-a împreunat mâinile și i-a spus aceste cuvinte: „O, pedepsitor al dușmanilor, la porunca regelui Guhyakas, un Guhyaka a venit din Munții Albi, aducând cu el apa sa![103] O, mare rege, această apă este un dar pentru tine din partea lui Kuvera, astfel încât toate creaturile invizibile să devină vizibile pentru tine, O, pedepsitor al dușmanilor! Această apă turnată peste ochi va face ca fiecare creatură invizibilă să devină vizibilă pentru tine, precum și pentru orice altă persoană căreia i-o vei da!” – Spunând acestea, Rama a luat apa sacră și și-a sfințit ochii cu ea. Și nobilul Lakshmana a făcut la fel. Și Sugriva și Jambuvan, și Hanuman și Angada, și Mainda și Dwivida, și Nila și mulți alți maimuțoi de seamă și-au spălat ochii cu acea apă. Și atunci s-a întâmplat exact așa cum spusese Vibhishana, căci, O, Yudhishthira, în curând ochii tuturor acestora au devenit capabili să vadă lucruri care nu puteau fi văzute cu ochiul liber!

Între timp, Indrajit, după succesul pe care îl obținuse, se duse la tatăl său. Și, după ce îl informase despre faptele sale eroice, se întoarse repede pe câmpul de luptă și se așeză în fruntea armatei sale. Fiul lui Sumitra, sub îndrumarea lui Vibhishana, se repezi spre furiosul fiu al lui Ravana, care se întorsese, din dorința de luptă, pentru a conduce atacul. Iar Lakshmana, cuprins de furie și primind un indiciu de la Vibhishana, dorind să-l ucidă pe Indrajit, care nu-și terminase sacrificiul zilnic, l-a lovit cu săgețile sale pe acel războinic care ardea de dorința de a obține succesul. Și dorind să se învingă reciproc, întâlnirea care a avut loc între ei a fost extrem de minunată, ca cea (din vremurile de demult) dintre Domnul celeștilor și Prahrada. Și Indrajit l-a străpuns pe fiul lui Sumitra cu săgeți care i-au pătruns în organele vitale. Și fiul lui Sumitra l-a străpuns și el pe fiul lui Ravana cu săgeți de energie aprinsă. Și străpuns de săgețile lui Lakshmana, fiul lui Ravana a devenit fără simțiri de furie. Și a tras spre Lakshmana opt săgeți feroce ca șerpii veninoși. Ascultă acum, O, Yudhishthira, cum îți povestesc cum eroicul fiu al lui Sumitra i-a luat viața adversarului său cu ajutorul a trei săgeți înaripate, înzestrate cu energia și strălucirea focului! Cu una dintre acestea, el a tăiat din corpul lui Indrajit brațul inamicului său care apucase arcul. Cu a doua, a făcut ca celălalt braț, care ținea săgețile, să cadă pe pământ. Cu a treia, care era strălucitoare și avea lama cea mai ascuțită, i-a tăiat capul împodobit cu un nas frumos și strălucitor cu cercei. Și lipsit de brațe și cap, trunchiul a devenit înfricoșător de privit. Și după ce și-a ucis astfel dușmanul, cel mai puternic dintre oamenii puternici l-a ucis apoi cu săgețile sale pe vizitiul adversarului său. Iar caii au târât apoi carul gol în oraș. Și Ravana a văzut atunci căruța fără fiul său în ea. Și auzind că fiul său fusese ucis, Ravana a lăsat ca inima lui să fie copleșită de durere. Și sub influența durerii și suferinței extreme, regele Rakshasas a simțit brusc dorința de a o ucide pe prințesa din Mithila. Și apucând o sabie, răul Rakshasa a alergat în grabă spre acea doamnă care stătea în pădurea Asoka, dorind să-și vadă stăpânul. Atunci Avindhya, văzând acel scop păcătos al răului nenorocit, i-a potolit furia. Ascultă, Yudhishthira, motivele invocate de Avindhya! Înțeleptul Rakshasa a spus: „Aflat pe tronul strălucitor al unui imperiu, nu se cuvine să ucizi o femeie! În plus, această femeie este deja ucisă, având în vedere că este prizoniera puterii tale! Cred că nu ar fi ucisă dacă doar trupul ei ar fi distrus. Ucide-i soțul! Odată cu moartea lui, și ea va fi ucisă! Într-adevăr, nici măcar cel cu o sută de sacrificii (Indra) nu se poate compara cu tine în viteje! Zeii, cu Indra în frunte, au fost în repetate rânduri înspăimântați de tine în luptă!” Cu aceste cuvinte și multe altele de același

---

101 Această armă putea readuce la conștiință un războinic inconștient, la fel cum arma Sam-mohana putea priva pe cineva de conștiință.

102 *Visalya* este o plantă medicinală foarte eficientă în vindecarea tăieturilor și rănilor. Este încă cultivată în mai multe părți ale Bengalului. Un prieten medic al scriitorului a testat eficacitatea plantei cunoscute sub acest nume și a constatat că este mult superioară acidului galic sau acidului tanic în oprirea sângerării.

103 În mitologia hindusă, Guhyakas ocupă o poziție imediat inferioară celei a zeilor și superioară celei a Gandharvas, care sunt coriștii celesti. Muntele Alb este un alt nume al Kailasa, vârful unde Siva își are reședința.

fel, Avindhya a reușit să-l potolească pe Ravana. Și acesta din urmă a ascultat într-adevăr discursul consilierului său. Atunci, rătăcitorul nopții a hotărât să dea luptă, și-a învelit sabia și a dat ordine pentru pregătirea carului său.

SECȚIUNEA CCLXXXVIII

Markandeya a spus: Cel cu zece gâturi (Ravana), cuprins de furie la moartea fiului său iubit, s-a urcat în carul său împodobit cu aur și pietre prețioase. Înconjurat de teribilii Rakshasas, înarmați cu tot felul de arme, Ravana s-a repezit spre Rama, luptându-se cu numeroase căpetenii maimuțe. Văzându-l năpustindu-se cu furie asupra armatei maimuțelor, Mainda, Nila, Nala, Angada, Hanuman și Jamvuman l-au înconjurat cu toate trupele lor. Și acele maimuțe și urși de seamă au început să-i extermine cu trunchiuri de copaci pe soldații lui Ten-necked (Ravana), pe care îi zărea. Văzând că inamicul îi măcelărea trupele, regele Rakshasa, Ravana, dotat cu mari puteri de iluzie, a început să le pună în practică. Din corpul său au început să iasă sute și mii de Rakshasas înarmați cu săgeți, sulițe și săbii cu două tăișuri în mână. Rama, însă, cu o armă cerească, i-a ucis pe toți acei Rakshasas. Regele Rakshasas și-a pus din nou în valoare priceperea sa în iluzii. Cel cu Zece Fețe, producând din corpul său numeroși războinici care semănau, O Bharata, atât cu Rama, cât și cu Lakshmana, s-a repezit spre cei doi frați. Apoi, acei Rakshasas, ostili față de Rama și Lakshmana și înarmați cu arcuri și săgeți, s-au repezit spre Rama, iar văzând puterea iluziei manifestată de regele Rakshasas, descendentul neamului lui Ikshwaku, fiul lui Sumitra, i s-a adresat lui Rama cu aceste cuvinte eroice: „Ucide-i pe acei Rakshasas, acei nenorociți cu înfățișare asemănătoare cu a ta!” Și Rama i-a ucis pe aceia și pe alți Rakshasas cu forme asemănătoare cu a sa. Și în acel moment Matali, vizitiul lui Indra, s-a apropiat de Rama pe câmpul de luptă, cu un car strălucitor ca soarele și la care erau înjugați cai de o nuanță maronie. Și Matali a spus: „O, fiu al neamului lui Kakutstha, acest car excelent și victorios, la care au fost înjugați acești doi cai de culoare galben-roșcat, aparțin Domnului celestilor! Pe acest car excelent, O, tigru printre oameni, Indra a ucis în luptă sute de Daityas și Danavasl. De aceea, O, tigru printre oameni, urcă-te în carul condus de mine și ucide-l repede pe Ravana în luptă! Nu întârzia în realizarea acestui lucru!” Astfel abordat de el, descendentul neamului lui Raghu, totuși, s-a îndoit de cuvintele sincere ale lui Matali, gândindu-se că aceasta este o altă iluzie produsă de Rakshasas - Vibhishana i s-a adresat atunci spunând: „Aceasta, O, tigrule printre oameni, nu este o iluzie a răului Ravana! Urcă repede în acest car, căci acesta, O, tu, cel de mare strălucire, aparține lui Indra!” Descendentul lui Kakutstha i-a răspuns atunci vesel lui Vibhishana: „Așa să fie”, și, urcând în car, s-a năpustit furios asupra lui Ravana. Și când și Ravana s-a năpustit asupra adversarului său, creaturile Pământului au scos un strigăt puternic de durere, în timp ce celeștii din ceruri au scos un răget de leu, însoțit de bătăi de tobe mari. Întâlnirea care a avut loc între Rakshasa cu zece gâturi și prințul din neamul lui Raghu a fost extrem de aprigă. Într-adevăr, acea luptă dintre ei nu are egal nicăieri. Și Rakshasa a aruncat spre Rama o suliță teribilă, care arăta ca fulgerul lui Indra și semăna cu blestemul unui Brahmana pe punctul de a fi rostit.[104] Rama, însă, a tăiat rapid sulița în bucăți cu ajutorul săgeților sale ascuțite. Și văzând această ispravă extrem de dificilă, Ravana a fost cuprins de frică. Dar curând mânia lui s-a aprins și eroul cu zece gâturi a început să arunce asupra lui Rama mii și zeci de mii de săgeți ascuțite și nenumărate arme de diferite feluri, precum rachete, sulițe, buzdugane, topoare de luptă, săgeți de diferite feluri, *Shataghnis* și săgeți ascuțite. Văzând acea formă teribilă de iluzie afișată de Rakshasa cu zece gâturi, maimuțele au fugit înspăimântate în toate direcțiile. Atunci descendentul lui Kakutstha, scoțând din tolba sa o săgeată excelentă, prevăzută cu aripi frumoase și pene aurii și cu un vârf strălucitor și frumos, a fixat-o pe arc cu *mantra Brahmastra*. Și văzând acea săgeată excelentă transformată de Rama, cu *mantre* adecvate, într-o armă *Brahma*, celeștii și Gandharvas, cu Indra în frunte, au început să se bucure. Și zeii, Danava și Kinnara au fost conduși de manifestarea acelei arme *Brahma* să considere că viața dușmanului lor Rakshasa era aproape de

104 Potrivit lui Vyasa și Valmiki, nu există nimic mai feroce decât blestemul unui brahman. Chiar și fulgerul lui Indra este slab în comparație cu blestemul unui brahman. Motivul este evident. Fulgerul lovește persoana la care este îndreptat. Blestemul unui brahman lovește întreaga rasă, întreaga generație, întreaga țară.

sfârşit. Apoi Rama a tras acea armă teribilă de o energie de neegalat, destinată să provoace moartea lui Ravana şi asemănătoare blestemului unui Brahmana pe punctul de a fi rostit. Şi imediat, O, Bharata, ce ar fi fost acea săgeată trasă de Rama din arcul său întins la maxim, regele Rakshasa, cu carul său, cu vizitiul şi cu caii săi, a luat foc, înconjurat din toate părţile de un foc teribil. Şi văzându-l pe Ravana ucis de Rama, cel cu realizări faimoase, celeştii, împreună cu Gandharvas şi Charanas, s-au bucurat nespus. Şi lipsiţi de dominaţia universală de energia armei *Brahma*, cele cinci elemente l-au părăsit pe ilustrul Ravana. Şi au fost consumate de arma *Brahma*, ingredientele fizice ale corpului lui Ravana. Carnea şi sângele său au fost reduse la nimic, astfel încât nici măcar cenuşa nu putea fi văzută.

SECŢIUNEA CCLXXXIX

Markandeya a spus: După ce l-a ucis pe Ravana, acel rege mizerabil al Rakshasas şi duşman al celor cereşti, Rama, împreună cu prietenii săi şi fiul lui Sumitra, s-au bucurat nespus. Şi după ce Rakshasa cu zece gâturi a fost ucis, cei cereşti, cu *Rishis* în frunte, l-au venerat pe Rama cu braţele puternice, binecuvântându-l şi rostind cuvântul *Jaya* în repetate rânduri. Şi toţi cei cereşti şi Gandharvas şi locuitorii regiunilor cereşti l-au mulţumit pe Rama, cu ochi ca frunzele de lotus, cu imnuri şi ploaie de flori. Şi după ce l-au venerat pe Rama, toţi s-au dus înapoi în regiunile de unde veniseră. Şi, O, tu, cu gloria ta neştirbită, firmamentul arăta în acel moment ca şi cum s-ar fi sărbătorit un mare festival.

Şi după ce l-a ucis pe Rakshasa cu zece gâturi, lordul Rama, renumit în întreaga lume, cuceritorul oraşelor ostile, i-a dăruit Lanka lui Vibhishana. Apoi, acel sfetnic bătrân şi înţelept (al lui Ravana), cunoscut sub numele de Avindhya, cu Sita mergând înaintea lui, dar în spatele lui Vibhishana, care era în faţă, a ieşit din oraş. Şi cu mare umilinţă, Avindhya i-a spus ilustrului descendent al lui Kakutstha: „O, ilustrule, acceptă această zeiţă, fiica lui Janaka, de o conduită excelentă!” Auzind aceste cuvinte, descendentul neamului lui Ikshwaku a coborât din carul său excelent şi a văzut-o pe Sita scăldată în lacrimi. Şi văzând acea frumoasă doamnă aşezată în vehiculul ei, afectată de durere, murdară, cu părul încâlcit şi îmbrăcată în haine murdare, Rama, temându-se de pierderea onoarei sale, i-a spus: „Fiica lui Videha, du-te unde doreşti! Acum eşti liberă! Ceea ce trebuia să fac, am făcut! O, binecuvântată doamnă, având în vedere că eşti soţia mea, nu se cuvine să îmbătrâneşti în lăcaşul Rakshasalului. Pentru aceasta l-am ucis pe acel răpitor al nopţii! Dar cum poate cineva ca noi, familiarizat cu toate adevărurile moralităţii, să îmbrăţişeze măcar pentru o clipă o femeie care a căzut în mâinile altuia? O, prinţesă din Mithila, fie că eşti castă sau necastă, nu îndrăznesc să mă bucur de tine, acum că eşti ca untul sacrificial lins de un câine!” Auzind aceste cuvinte crude, adorabila fată a căzut brusc în mare suferinţă sufletească, ca un copac de banane tăiat de la rădăcini. Iar culoarea care îi înroşea faţa ca urmare a bucuriei pe care o simţise dispăru repede, ca particulele de apă de pe o oglindă suflate acolo de respiraţia gurii. Auzind aceste cuvinte ale lui Rama, toate maimuţele, împreună cu Lakshmana, rămăseseră nemişcate ca nişte morţi. Atunci, divinul şi purul Brahma cu patru feţe, Creatorul Universului însuşi, născut dintr-un lotus, se arătă pe carul său fiului lui Raghu. Şi Sakra şi Agni şi Vayu, şi Yama şi Varuna şi ilustrul Domn al Yakshas, şi sfinţii Rishis, şi regele Dasaratha, de asemenea, într-o formă celestă şi strălucitoare şi pe un car tras de lebede, s-au arătat. Şi atunci firmamentul aglomerat de celestiali şi Gandharvas a devenit la fel de frumos ca cerul de toamnă presărat cu stele. Şi ridicându-se de la pământ, binecuvântata şi faimoasa prinţesă din Videha, în mijlocul celor prezenţi, i-a spus lui Rama, cel cu pieptul lat, aceste cuvinte: „O, prinţe, nu-ţi reproşez nimic, căci tu cunoşti bine comportamentul pe care trebuie să-l adopte cineva faţă de bărbaţi şi femei. Dar ascultă aceste cuvinte ale mele! Aerul mereu în mişcare este mereu prezent în fiecare creatură. Dacă am păcătuit, să mă părăsească forţele vitale! Dacă am păcătuit, atunci să mă părăsească forţele vitale şi Focul, şi Apa, şi Spaţiul, şi Pământul, la fel ca Aerul (pe care l-am invocat deja)! Şi întrucât, O, eroule, nici măcar în visele mele nu am preţuit imaginea altei persoane, fii tu stăpânul meu, aşa cum au hotărât zeii.” După ce Sita a vorbit, o voce sacră, răsunând în întreaga regiune, s-a auzit în ceruri, bucurând

inimile maimuțelor cu suflet înalt. Și s-a auzit vocea zeului Vântului spunând: ”O, fiu al lui Raghu, ceea ce a spus Sita este adevărat! Eu sunt zeul Vântului. Prințesa din Mithila este fără păcat! De aceea, O, rege, unește-te cu soția ta!” **Iar zeul Focului a spus**: „O, fiu al lui Raghu, eu locuiesc în trupurile tuturor creaturilor! O, descendent al lui Kakutstha, prințesa din Mithila nu este vinovată nici măcar de cea mai mică greșeală!” Iar Varuna a spus atunci: „O, fiu al lui Raghu, umorile din corpul fiecărei creaturi își au originea în mine! Îți spun, accept-o pe prințesa din Mithila!” Iar Brahma însuși a spus atunci: „O, descendent al lui Kakutstha, O, fiu, în tine, care ești cinstit și pur și familiarizat cu îndatoririle înțelepților regali, această conduită nu este ciudată. Ascultă, totuși, aceste cuvinte ale mele! Tu, O, eroule, ai ucis acest dușman al zeilor, al Gandharvas, al Nagas, al Yakshas, al Danavas și al marilor Rishis! Datorită harului meu, el a fost până acum nemuritor dintre toate creaturile. Și, într-adevăr, dintr-un anumit motiv, l-am tolerat o vreme! Ticălosul, însă, a răpit-o pe Sita pentru propria lui distrugere. În ceea ce o privește pe Sita, eu am protejat-o prin blestemul lui Nalakuvera. Căci acea persoană îl blestemase pe Ravana cu mult timp în urmă, spunând că, dacă se va apropia vreodată de o femeie care nu-l dorește, capul lui va fi cu siguranță despicat în o sută de bucăți. Nu ai avea niciun motiv să fie suspicios! O, tu, cel de mare glorie, acceptă-ți soția! Ai realizat într-adevăr o faptă măreață în beneficiul zeilor, O, tu, cel de strălucire divină!” Și, în cele din urmă, Dasaratha a spus: „Sunt mulțumit de tine, O, copilule! Fii binecuvântat, eu sunt tatăl tău, Dasaratha! Îți poruncesc să-ți iei înapoi soția și să-ți conduci regatul, O, tu, cel mai de seamă dintre oameni!” **Rama a răspuns atunci**: „Dacă ești tatăl meu, te salut cu reverență, O, rege al regilor! Mă voi întoarce, într-adevăr, la porunca ta, în încântătorul oraș Ayodhya!”

Markandeya a continuat: Astfel abordat, tatăl său, O, taur al neamului Bharata, i-a răspuns cu bucurie lui Rama, ale cărui colțuri ale ochilor erau de o nuanță roșiatică, spunând: „Întoarce-te la Ayodhya și stăpânește acel regat! O, tu, cel de mare glorie, cei paisprezece ani (de exil) ai tăi s-au împlinit.” Astfel abordat de Dasaratha, Rama s-a închinat zeilor și, salutat de prietenii săi, s-a reunit cu soția sa, ca Domnul celest cu fiica lui Puloman. Și acel pedepsitor al dușmanilor i-a acordat apoi o binecuvântare lui Avindhya. De asemenea, i-a acordat bogății și onoruri femeii Rakshasa numită Trijata. Iar când Brahma, împreună cu toți cei, având Indra în frunte, i-au spus lui Rama: „O, tu, care o ai pe Kausalya ca mamă, ce binecuvântări după inima ta să-ți acordăm?”, Rama i-a rugat să-i acorde o aderare fermă la virtuți și invincibilitate în fața tuturor dușmanilor. El a cerut, de asemenea, învierea tuturor maimuțelor care fuseseră ucise de Rakshasas, iar după ce Brahma a spus: „Așa să fie”, maimuțele, O, rege, au înviat și s-au ridicat de pe câmpul de luptă, iar Sita, de mare noroc, i-a acordat lui Hanuman o binecuvântare, spunând: „Fie ca viața ta, O, fiu, să dureze atât cât (faima) realizărilor lui Rama! Și, O, Hanuman cu ochi galbeni, fie ca mâncărurile și băuturile cerești să-ți fie mereu la îndemână prin harul meu!”

Atunci, zeii, cu Indra în frunte, au dispărut cu toții din fața acelor războinici cu realizări fără pată. Și văzând că Rama s-a unit cu fiica lui Janaka, vizitiul lui Sakra, foarte mulțumit, i s-a adresat în mijlocul prietenilor și i-a spus aceste cuvinte: „O, tu, cel cu vitejie care nu poate fi niciodată învins, ai alungat tristețea celor cerești, a Gandharvas, a Yaksas, a Asuras, a Nagas și a ființelor umane! Atâta timp cât Pământul va exista, toate creaturile, împreună cu cei, Asura, Gandharva, Yaksa, Rakshasa și Pannaga, vor vorbi despre tine.” Și după ce i-a spus aceste cuvinte lui Rama, Matali l-a venerat pe fiul lui Raghu și, după ce a obținut permisiunea celui mai mare dintre mânuitorii de arme, a plecat, pe același car de strălucire solară. Și Rama, împreună cu fiul lui Sumatra și Vibhishana, însoțit de toate maimuțele cu Sugriva în frunte, așezând-o pe Sita în față și luând măsuri pentru protecția Lankăi, a traversat din nou oceanul pe același pod. Și a călătorit pe acel car frumos și zburător numit *Pushpaka*, care era capabil să meargă oriunde dorea călărețul. Și acel cuceritor al pasiunilor era înconjurat de principalii săi consilieri, în ordinea precedenței. Și ajungând la acea parte a țărmului mării unde se întinsese anterior, virtuosul rege, împreună cu toate maimuțele, și-a ridicat locuința temporară. Apoi, fiul lui Raghu, aducând maimuțele în fața lui la timpul potrivit, le-a venerat pe toate și, răsplătindu-le cu cadouri din bijuterii și pietre prețioase, le-a lăsat să plece una câte una. După ce toți șefii maimuțelor, maimuțele cu cozi de bou și ursii au

plecat, Rama a reintrat în Kishkindhya împreună cu Sugriva. Însoțit de Vibhishana și Sugriva, Rama a reintrat în Kishkindhya călătorind cu carul *Pushpaka* și arătându-i prințesei din Videha pădurile de-a lungul drumului. Ajuns la Kishkindhya, Rama, cel mai de seamă dintre toți războinicii, l-a numit pe Angada, care câștigase bătălia, prinț-regent al regatului. Însoțit de aceiași prieteni, precum și de fiul lui Sumitra, Rama a pornit spre orașul său pe același drum pe care venise. Ajuns în orașul Ayodhya, regele l-a trimis pe Hanuman ca emisar la Bharata. Hanuman, după ce a aflat intențiile lui Bharata din indicii externe, i-a dat vestea bună (despre sosirea lui Rama). După ce fiul lui Pavana s-a întors, Rama a intrat în Nandigrama. Odată ajuns în oraș, Rama l-a văzut pe Bharata murdar, îmbrăcat în zdrențe și așezat cu sandalele fratelui său mai mare în fața lui. Și fiind reunit, O, taur al neamului Bharata, atât cu Bharata, cât și cu Shatrughna, puternicul fiu al lui Raghu, împreună cu fiul lui Sumitra, a început să se bucure nespus. Și Bharata și Shatrughna, uniți cu fratele lor mai mare și văzând-o pe Sita, au simțit amândoi o mare bucurie. Și Bharata, după ce și-a venerat fratele întors, i-a cedat cu mare bucurie regatul care fusese în mâinile sale ca o încredere sacră. Vasishtha și Vamadeva l-au instalat apoi împreună pe acel erou în suveranitatea (Ayodhya) în cea de-a opta *Muhurta*[105] a zilei, sub asterismul numit *Sravana*. După ce instalarea sa s-a încheiat, Rama i-a dat voie lui Sugriva, regele maimuțelor, împreună cu toți adepții săi, precum și lui Vibhishana din neamul Pulastya, să se întoarcă la locuințele lor respective. După ce i-a cinstit cu diverse daruri și a făcut tot ce se cuvenea pentru ocazie, Rama și-a luat rămas bun de la prietenii săi cu inima îndurerată. Apoi, fiul lui Raghu, după ce a adus omagiu carului *Pushpaka*, i l-a înapoiat cu bucurie lui Vaisravana. Apoi, ajutat de *Rishi* celest (Vasishtha), Rama a săvârșit pe malurile Gomati zece sacrificii de cai, fără niciun fel de obstacole și cu daruri triple pentru brahmani.

SECȚIUNEA CCLXL

Markandeya a spus: Astfel, O, tu, cel cu brațele puternice, Rama, cu energia sa nemăsurată, a suferit în trecut o calamitate atât de mare ca urmare a exilului său în pădure! O, tigru printre oameni, nu te întrista, căci, O, pedepsitor al dușmanilor, tu ești Kshatriyal. Și tu pășești pe calea pe care trebuie să-ți pui în valoare forța brațelor, calea care duce la recompense tangibile. Tu nu ai nici măcar o fărâmă de păcat. Chiar și cei, cu Indra în frunte, și Asurii trebuie să păşească pe calea pe care o urmezi tu! După astfel de suferințe, cel care mânuiește fulgerul, ajutat de Maruts, l-a ucis pe Vritra, pe invincibilul Namuchi și pe Rakshasi cu limba lungă! Cel care are ajutor, își asigură întotdeauna îndeplinirea tuturor scopurilor sale! Ce nu poate fi învins în luptă de cel care îl are pe Dhananjaya ca frate? Și Bhima, cu vitejia sa teribilă, este cel mai important dintre oamenii puternici. Fiii eroici și tineri ai lui Madravati sunt, de asemenea, arcași puternici. Cu aliați ca aceștia, de ce te descurajezi, O, pedepsitor al dușmanilor? Aceștia sunt capabili să învingă armata celui care mânuiește fulgerul, cu Maruts în mijlocul ei. Având-i ca aliați pe acești arcași puternici cu înfățișare cerească, tu, O, taur al neamului Bharata, vei învinge cu siguranță în luptă pe toți dușmanii tăi! Iată, această Krishna, fiica lui Drupada, răpită cu forța de răuvoitorul Saindhava din mândria puterii și energiei sale, a fost adusă înapoi de acești războinici puternici după ce au realizat fapte teribile! Iată, regele Jayadratha a fost învins și zăcea neputincios înaintea ta! Prințesa din Videha a fost salvată de Rama, aproape fără aliați, după măcelul din bătălia cu Rakshasa cu zece gâturi, de o teribilă vitejie! Într-adevăr, aliații lui Rama (în acea luptă) erau maimuțe și urși cu fața neagră, creaturi care nici măcar nu erau umane! Gândește-te la toate acestea, O, rege, în mintea ta! De aceea, O, cel mai de seamă dintre Kuru, nu te întrista pentru tot (ce s-a întâmplat), O, taur al neamului Bharata! Persoane ilustre ca tine nu se lasă niciodată pradă tristeții, O, învingător al dușmanilor!

Vaisampayana a continuat: Astfel a fost mângâiat regele de Markandeya. Apoi, acel om cu suflet înalt, lepădându-și durerea, i-a vorbit din nou lui Markandeya.

---

105 Abhijit este aprins, al optulea *muhurta* al zilei, un *muhurta* fiind egal cu o oră de 48 de minute, adică a treizecea parte dintr-o zi și o noapte întregi. Asterismul Vaishnava este așa cum este explicat de Nilakantha, Sravava.

Pativrata-mahatmya Parva

SECȚIUNEA CCLXLI

Yudhishthira a spus: O, înțeleptule, nu mă întristez atât pentru mine sau pentru fraţii mei sau pentru pierderea regatului meu, cât pentru fiica lui Drupada. Când am fost afectaţi la jocul de zaruri de cei răi, Krishna a fost cea care ne-a salvat. Iar ea a fost răpită cu forţa din pădure de Jayadratha. Ai văzut sau ai auzit vreodată de vreo doamnă castă şi nobilă care să semene cu această fiică a lui Drupada?

Markandeya a spus: Ascultă, O, rege, cum meritul înălţat al doamnelor caste, O, Yudhishthira, a fost obţinut în întregime de o prinţesă numită Savitri. Era odată un rege printre *madras*, care era virtuos şi foarte pios. El îi slujea mereu pe brahmani, era înalt la suflet şi ferm în promisiuni. Era stăpân pe simţurile sale şi dedicat sacrificiilor. Era cel mai generos dintre donatori, era capabil şi iubit atât de cetăţeni, cât şi de populaţia rurală. Numele acelui stăpân al Pământului era Aswapati. Era preocupat de bunăstarea tuturor fiinţelor. Acel monarh iertător, cu vorbă sinceră şi simţuri stăpânite, nu avea copii. Când a îmbătrânit, a fost cuprins de durere din această cauză. Şi cu scopul de a creşte urmaşi, el a respectat jurăminte rigide şi a început să trăiască cu o dietă frugală, recurgând la modul de viaţă *Brahmacharya* şi stăpânindu-şi simţurile. Şi cel mai bun dintre regi, oferind (zilnic) zece mii de ofrande focului, recita *mantre* în onoarea lui Savitri[106] şi mânca cu moderaţie la ora şase. Şi a trecut optsprezece ani, practicând astfel de jurăminte. Apoi, când cei optsprezece ani s-au împlinit, Savitri a fost mulţumită (de el). Şi, O, rege, ieşind cu mare bucurie, în formă întrupată, din focul Agnihotra, zeiţa s-a arătat acelui rege. Şi, hotărâtă să-i acorde binecuvântări, ea i-a spus aceste cuvinte monarhului: „Am fost mulţumită, O, rege, de practicile tale de *Brahmacharya*, de puritatea şi stăpânirea de sine, de respectarea jurămintelor şi de toate eforturile şi veneraţia ta! Fă, O, puternic rege, O, Aswapati, cere binecuvântarea pe care o doreşti! Totuşi, nu trebuie să arăţi în niciun caz dispreţ faţă de virtute.” Atunci Aswapati a spus: „Din dorinţa de a atinge virtutea m-am angajat în această sarcină. O, zeiţă, fie ca mulţi fii să mi se nască, demni de neamul meu! Dacă eşti mulţumită de mine, O, zeiţă, cer această binecuvântare. Cei născuţi de două ori m-au asigurat că a avea descendenţi este un mare merit!” **Savitri a răspuns**: „O, rege, aflând deja intenţia ta, i-am vorbit acelui domn, Strămoşul, despre fiii tăi. Prin favoarea acordată de Cel care s-a creat singur, ţi se va naşte în curând pe pământ o fiică cu o mare energie. Nu trebuie să dai niciun răspuns. Mulţumită, îţi spun acest lucru la porunca Bunicului.”

Markandeya a spus: După ce a acceptat cuvintele lui Savitri a spus: „Aşa să fie!”, şi regele a mulţumit-o din nou şi a spus: „Fie ca acest lucru să se întâmple curând!” După ce Savitri a dispărut, monarhul a intrat în propriul său oraş. Şi acel erou a început să trăiască în regatul său, conducându-şi supuşii cu dreptate. Şi după ce a trecut ceva timp, acel rege, respectând jurămintele, a conceput un copil cu regina sa cea mai în vârstă, care practica virtutea. Şi atunci, O, taur al neamului Bharata, embrionul din pântecele prinţesei Malava a crescut ca stelele de pe cer în timpul celor două săptămâni luminate. Şi când a sosit momentul, ea a născut o fiică cu ochi ca de lotus. Şi cel mai bun dintre monarhi a îndeplinit cu bucurie ceremoniile obişnuite în numele ei. Şi întrucât ea fusese binecuvântată cu bucurie de zeiţa Savitri, în virtutea ofrandelor aduse în cinstea acelei zeiţe, atât tatăl ei, cât şi brahmanii i-au dat numele Savitri. Şi fiica regelui a crescut ca şi Sree însăşi într-o formă întrupată. Şi la timpul potrivit, acea domnişoară a ajuns la pubertate. Şi văzând acea fecioară graţioasă, cu talie subţire şi şolduri ample, asemănătoare unei statui de aur, oamenii au gândit: „Am primit o zeiţă”. Şi copleşiţi de energia ei, nimeni nu a putut să se căsătorească cu acea fată cu ochi ca frunzele de lotus şi cu o splendoare arzătoare.

Şi s-a întâmplat că, odată, cu ocazia unei *parva*, după ce a postit şi şi-a spălat capul, ea s-a prezentat în faţa zeităţii (familiei) şi i-a determinat pe brahmani să ofere jertfe cu riturile cuvenite

106 Numită şi Gayatri, soţia lui Brahma.

focului sacrificial. Și luând florile care fuseseră oferite zeului, acea doamnă, frumoasă ca însăși Sree, s-a dus la tatăl ei cu suflet înalt. Și după ce i-a venerat picioarele tatălui ei și i-a oferit florile pe care le adusese, acea fecioară de o grație nemaipomenită, cu mâinile împreunate, a stat lângă rege. Și văzând că propria lui fiică, asemănătoare unei fecioare celeste, ajunsese la pubertate și nu era căutată de nimeni, regele a devenit trist. Și regele a spus: „Fiica mea, a sosit timpul să te dăruiesc! Totuși, nimeni nu te cere. Caută-ți (de aceea) singură un soț care să fie egal cu tine în calități! Persoana pe care o dorești trebuie să mi-o anunți. Alege-ți soțul după cum dorești. Te voi căsători cu chibzuință. Ascultă-mă, O, norocoasă, când îți spun cuvintele pe care le-am auzit recitate de cei născuți de două ori. Tatăl care nu-și dăruiește fiica este dezonorat. Și soțul care nu-și cunoaște soția la vremea potrivită este dezonorat. Și fiul care nu-și protejează mama după moartea tatălui său este, de asemenea, dezonorat. Auzind aceste cuvinte ale mele, angajează-te în căutarea unui soț. Acționează în așa fel încât să nu fim condamnați de zei!”

Markandeya a spus: După ce a rostit aceste cuvinte fiicei sale și vechilor săi consilieri, el a poruncit slujitorilor să o urmeze, spunând: «Duceți-vă!» Atunci, plecându-se timid la picioarele tatălui său, blânda fecioară a ieșit fără ezitare, ascultând cuvintele părintelui său. Și urcând într-un car de aur, ea s-a dus la plăcutul azil al înțelepților regali, însoțită de bătrânii consilieri ai tatălui său. Acolo, O, fiule, venerând picioarele bătrânilor, ea a început treptat să cutreiere toate pădurile. Astfel, fiica regelui, împărțind bogății în toate regiunile sacre, a cutreierat diversele locuri aparținând celor mai de seamă dintre cei născuți de două ori.

SECȚIUNEA CCLXLII

Markandeya a continuat: Odată, O, Bharata, când acel rege, stăpânul Madrasului, stătea alături de Narada în mijlocul curții sale, angajat într-o conversație, Savitri, însoțită de consilierii regelui, a venit la reședința tatălui ei după ce vizitase diverse regiuni sacre și azile. Și văzându-l pe tatăl ei așezat alături de Narada, ea le-a venerat picioarele amândurora, aplecându-și capul. Atunci Narada a spus: „Unde a plecat fiica ta? Și, O, rege, de unde vine ea? De ce nu i-ai dat un soț, acum că a ajuns la vârsta pubertății?” Aswapati a răspuns, zicând: „Cu siguranță, tocmai pentru această treabă a fost trimisă, și acum se întoarce (din căutarea ei). Ascultă, O, înțelept celest, chiar de la ea, despre soțul pe care l-a ales!”

Markandeya a continuat: Atunci, fecioara binecuvântată, la porunca tatălui ei, care îi spusese: «Povestește totul în detaliu», a considerat cuvintele tatălui ei ca fiind ale unui zeu și i-a răspuns astfel: ”Printre Salwa era un rege Kshatriya virtuos, cunoscut sub numele de Dyumatsena. Și s-a întâmplat că, în timp, el a orbit. Și acel rege orb, înzestrat cu înțelepciune, avea un singur fiu. Și s-a întâmplat ca un vechi dușman care locuia în vecinătate, profitând de nenorocirea regelui, să-l priveze de regatul său. Atunci monarhul, însoțit de soția sa care purta un copil la sân, s-a dus în pădure. Și, retrăgându-se în pădure, a făcut mari jurăminte și a început să practice austerități ascetice. Iar fiul său, născut în oraș, a început să crească în schit. Pe acel tânăr, potrivit să-mi fie soț, l-am acceptat în inima mea ca stăpân al meu!” La aceste cuvinte ale ei, Narada a spus: „Vai, O, rege, Savitri a comis o mare greșeală, deoarece, fără să știe, l-a acceptat ca stăpân al ei pe acest Satyavan cu calități excelente! Tatăl său spune adevărul, iar mama sa este, de asemenea, sinceră în vorbele sale. Și pentru aceasta brahmanii l-au numit pe fiul său Satyavan. În copilărie, el se bucura foarte mult de cai și obișnuia să facă cai din lut. De asemenea, obișnuia să deseneze cai. Și pentru aceasta, acel tânăr este uneori numit *Chitraswa*.” Regele a întrebat apoi: „Și prințul Satyavan, care este devotat tatălui său, este înzestrat cu energie, inteligență, iertare și curaj?” Narada a răspuns: „În ceea ce privește energia, Satyavan este ca soarele, iar în ceea ce privește înțelepciunea, este ca Vrihaspati! Și este curajos ca stăpânul celeștilor și iertător ca însăși Pământul!” Aswapati a spus atunci: „Și prințul Satyavan este generos în daruri și devotat brahmanilor? Este chipeș, mărinimos și plăcut la vedere?” Narada a spus: „În ceea ce privește darurile pe care le oferă în funcție de puterea sa, puternicul fiu al lui Dyumatsena este ca Rantideva, fiul lui Sankriti. În sinceritatea vorbirii și

devotamentul față de brahmani, el este ca Sivi, fiul lui Usinara. Și este mărinimos ca Yayati și frumos ca Luna. Și în frumusețea persoanei sale, el este ca unul dintre gemenii Aswini. Și cu simțurile sub control, este blând, curajos și sincer! Și cu pasiunea sub control, el este devotat prietenilor săi, lipsit de răutate, modest și răbdător. Într-adevăr, pe scurt, cei care posedă mari merite ascetice și au un caracter înălțat spun că el este întotdeauna corect în conduita sa și că onoarea este ferm așezată pe fruntea sa." Auzind aceasta, Aswapati a spus: „O, venerabile înțelept, tu îmi spui că el posedă toate virtuțile! Spune-mi acum defectele lui, dacă într-adevăr are vreunul!" **Narada a spus atunci**: „El are un singur defect care a copleșit toate virtuțile sale. Acest defect nu poate fi învins nici măcar cu cele mai mari eforturi. El are un singur defect și nimic altceva. În termen de un an de la această zi, Satyavan, înzestrat cu o viață scurtă, își va părăsi trupul!" Auzind aceste cuvinte ale înțeleptului, regele a spus: „Vino, O, Savitri, du-te și alege-ți altul ca soț, O, frumoasă fecioară! Acel mare defect (al acestui tânăr) există, acoperind toate meritele sale. Ilustrul Narada, onorat chiar și de zei, spune că Satyavan va trebui să-și părăsească trupul în termen de un an, zilele lui fiind numărate!" La aceste cuvinte ale tatălui ei, Savitri a spus: „Moartea poate veni o singură dată; o fiică poate fi dată în căsătorie o singură dată; și o singură dată o persoană poate spune: «Îl dau în căsătorie!» Aceste trei lucruri se pot întâmpla o singură dată. Într-adevăr, cu o viață scurtă sau lungă, posedând virtuți sau lipsită de ele, mi-am ales soțul o singură dată. Nu voi alege a doua oară. După ce am hotărât mai întâi un lucru în minte, îl exprim în cuvinte, iar apoi îl pun în practică. Mintea mea este un exemplu în acest sens!" **Narada a spus atunci**: „O, cel mai bun dintre oameni, inima fiicei tale Savitri nu se clatină! Nu este posibil în niciun fel să o abați de la această cale a virtuții! Nici o altă persoană nu posedă virtuțile care se găsesc în Satyavan. Prin urmare, eu sunt de acord cu căsătoria fiicei tale!" Regele a spus: „Ceea ce ai spus, O, ilustrule, nu trebuie niciodată nesocotit, căci cuvintele tale sunt adevărate! Și voi face cum ai spus, căci tu ești învățătorul meu!" **Narada a spus**: „Fie ca căsătoria fiicei tale Savitri să fie însoțită de pace! Acum voi pleca. Fiți binecuvântați cu toții!"

Markandeya a continuat: După ce a spus aceasta, Narada s-a ridicat în cer și s-a dus în rai. Pe de altă parte, regele a început să facă pregătiri pentru nunta fiicei sale!

SECȚIUNEA CCLXLIII

Markandeya a spus: După ce a meditat asupra acestor cuvinte (ale lui Narada) despre căsătoria fiicei sale, regele a început să facă pregătiri pentru nuntă. Și chemând toți brahmanii bătrâni și *ritwijas* împreună cu preoții, a pornit cu fiica sa într-o zi fastă. Și ajungând la azilul lui Dyumatsena în pădurea sacră, regele s-a apropiat pe jos de înțeleptul regal, însoțit de cei născuți de două ori. Și acolo l-a văzut pe monarhul orb, de mare înțelepciune, așezat pe o pernă din iarbă Kusa, întinsă sub copacul Sala. Și după ce l-a respectat cuvenit pe înțeleptul regal, regele s-a prezentat într-un discurs umil. Apoi, oferindu-i *Arghya*, un scaun și o vacă, monarhul l-a întrebat pe oaspetele său regal: „*De ce ai venit în vizită?*" Astfel întrebat, regele a dezvăluit totul despre intențiile și scopul său în legătură cu Satyavan. Și Aswapati a spus: „O, înțelept regal, această frumoasă fată este fiica mea, numită Savitri. O, tu, versat în moralitate, ia-o de la mine ca noră, în conformitate cu obiceiurile ordinului nostru!" Auzind aceste cuvinte, Dyumatsena a spus: „Lipiți de regat și stabilindu-ne în pădure, ne dedicăm practicării virtuții ca asceți cu vieți regulate. Nedorită pentru viața în pădure, cum va suporta fiica ta, care trăiește în azilul silvan, această greutate?" Aswapati a spus: „Când fiica mea va ști, la fel ca mine, că fericirea și nefericirea vin și pleacă (fără a fi permanente), astfel de cuvinte nu sunt potrivite pentru a fi folosite față de cineva ca mine! O, rege, am venit aici, după ce m-am hotărât! M-am închinat ție din prietenie; nu se cuvine, așadar, să-mi distrugi speranța! Nu se cuvine, de asemenea, să mă ignori pe mine, care, mișcat de dragoste, am venit la tine! Ești egalul meu și potrivit pentru o alianță cu mine, așa cum, într-adevăr, eu sunt egalul tău și potrivit pentru o alianță cu tine! Așadar, acceptă-mi fiica ca noră și soție a bunului Satyavan!" Auzind aceste cuvinte, Dyumatsena a spus: „În trecut, mi-am dorit o alianță cu tine. Dar

am ezitat, fiind ulterior privat de regatul meu. Aşadar, această dorinţă pe care am avut-o în trecut să se împlinească chiar astăzi. Eşti, într-adevăr, un oaspete binevenit pentru mine!”

Apoi, chemând toţi cei născuţi de două ori care locuiau în schiturile din acea pădure, cei doi regi au făcut ca uniunea să aibă loc cu riturile cuvenite. Şi, după ce i-a dăruit fiicei sale haine şi podoabe potrivite, Aswapati s-a întors la locuinţa sa cu mare bucurie. Iar Satyavan, după ce a obţinut o soţie care poseda toate calităţile, a devenit foarte fericit, în timp ce şi ea s-a bucurat nespus că a câştigat un soţ pe placul ei. Şi când tatăl ei a plecat, ea şi-a dat jos toate podoabele şi s-a îmbrăcat în scoarţe şi pânze vopsite în roşu. Şi prin serviciile şi virtuţile ei, prin tandreţea şi abnegaţia ei, şi prin serviciile ei plăcute pentru toţi, ea a mulţumit pe toată lumea. Şi ea a mulţumit-o pe soacra ei, îngrijind-o şi acoperind-o cu haine şi podoabe. Şi ea l-a mulţumit pe socrul ei, venerându-l ca pe un zeu şi controlându-şi vorbele. Şi l-a mulţumit pe soţul ei prin vorbele ei dulci, priceperea ei în orice fel de muncă, temperamentul ei echilibrat şi prin semnele iubirii ei în privat. Şi astfel, O, Bharata, trăind în azilul acelor locuitori pioşi ai pădurii, au continuat pentru o vreme să practice austerităţi ascetice. Dar cuvintele rostite de Narada erau prezente zi şi noapte în mintea îndureratei Savitri.

SECŢIUNEA CCLXLIV

Markandeya spuse: În cele din urmă, O, rege, după ce trecu mult timp, sosise ora stabilită pentru moartea lui Satyavan. Şi întrucât cuvintele rostite de Narada erau mereu prezente în mintea Savitri, ea număra zilele pe măsură ce treceau. Şi după ce se asigură că soţul ei va muri în a patra zi, fecioara posti zi şi noapte, respectând jurământul *Triratra*. Auzind de jurământul ei, regele a devenit extrem de trist şi, ridicându-se, a liniştit-o pe Savitri şi i-a spus aceste cuvinte: „Jurământul pe care ai început să-l respecţi, O, fiică a unui rege, este extrem de greu, căci este extrem de dificil să posteşti trei nopţi la rând!” Auzind aceste cuvinte, Savitri a spus: „Nu trebuie să fii trist, O, tată! Voi putea respecta acest jurământ! Am întreprins cu siguranţă această sarcină cu perseverenţă; iar perseverenţa este cauza respectării cu succes a jurămintelor.” Şi, după ce a ascultat-o, Dyumatsena a spus: „Nu pot să-ţi spun în niciun caz: «Încalcă-ţi jurământul». Cineva ca mine ar trebui, dimpotrivă, să spună: «Îndeplineşte-ţi jurământul!»” Şi, după ce i-a spus aceasta, nobilul Dyumatsena s-a oprit. Şi Savitri, continuând să postească, a început să arate (slabă) ca o păpuşă de lemn. Şi, O, taur al neamului Bharata, gândindu-se că soţul ei va muri a doua zi, Savitri, cuprinsă de durere, a petrecut acea noapte în post, în chinuri extreme. Şi când Soarele răsărise deja de vreo două palme, Savitri gândindu-se în sinea ei: „Astăzi este ziua aceea”, îşi termină ritualurile matinale şi aduse ofrande focului aprins. Şi, închinându-se în faţa bătrânilor brahmani, a socrului şi a soacrei sale, ea stătu în faţa lor cu mâinile împreunate, concentrându-şi simţurile. Şi pentru binele Savitri, toţi asceţii care locuiau în acea mănăstire au rostit binecuvântarea auspicioasă ca ea să nu sufere niciodată de văduvie. Şi Savitri, cufundată în contemplare, a acceptat cuvintele asceţilor, spunând în gând: „Aşa să fie!” Şi fiica regelui, reflectând la cuvintele lui Narada, a rămas, aşteptând ora şi momentul.

Atunci, O, cel mai bun dintre Bharati, mulţumiţi, socrul şi soacra ei i-au spus aceste cuvinte prinţesei aşezate într-un colţ: „Ai îndeplinit jurământul aşa cum ţi s-a poruncit. A sosit timpul mesei tale; de aceea, fă ceea ce se cuvine!” Atunci Savitri a spus: „Acum că am îndeplinit jurământul propus, voi mânca când va apune soarele. Aceasta este hotărârea inimii mele şi acesta este jurământul meu!”

Markandeya a continuat: Şi când Savitri a vorbit astfel despre masa ei, Satyavan, luându-şi toporul pe umeri, a pornit spre pădure. La auzul acestor cuvinte, Savitri i-a spus soţului ei: „Nu se cuvine să pleci singur! Te voi însoţi. Nu pot suporta să fiu despărţită de tine!” Auzind aceste cuvinte ale ei, Satyavan a spus: „Tu nu ai mai fost niciodată în pădure. Şi, O, doamnă, potecile pădurii sunt greu de parcurs! În plus, eşti slăbită de post din cauza jurământului tău. Cum ai putea, aşadar, să

mergi pe jos?” Astfel întrebată, Savitri a spus: „Nu simt oboseală din cauza postului și nici nu mă simt epuizată. Și m-am hotărât să merg. Prin urmare, nu se cuvine să mă împiedici!” La auzul acestor cuvinte, Satyavan a spus: „Dacă dorești să mergi, îți voi îndeplini dorința. Totuși, cere permisiunea părinților mei, ca să nu fiu vinovat de nicio greșeală!”

Markandeya a continuat: Astfel abordată de soțul ei, Savitri, cu jurăminte înalte, și-a salutat socrul și soacra și le-a spus: «Soțul meu se duce în pădure să culeagă fructe. Cu permisiunea venerabilei mele soacre și a socrului meu, îl voi însoți. Pentru că astăzi nu pot suporta să fiu despărțită de el. Fiul vostru pleacă pentru focul sacrificial și pentru venerabilii săi superiori. Prin urmare, nu ar trebui să fie descurajat. Într-adevăr, ar putea fi descurajat dacă ar merge în pădure pentru orice altă treabă. Nu mă opriți! Voi merge în pădure cu el. De aproape un an nu am mai ieșit din azil. Într-adevăr, doresc foarte mult să văd pădurile înflorite!» Auzind aceste cuvinte, Dyumatsena a spus: „De când Savitri a fost dată de tatăl ei ca noră a mea, nu-mi amintesc să fi rostit vreodată vreun cuvânt care să conțină o cerere. Așadar, lăsați-mi nora să-și facă voia în această privință. Totuși, fiica mea, acționează în așa fel încât munca lui Satyavan să nu fie neglijată!”

Markandeya a continuat: După ce a primit permisiunea amândurora, ilustra Savitri a plecat împreună cu stăpânul ei, zâmbind aparent, deși inima ei era sfâșiată de durere. Și acea doamnă cu ochi mari a continuat să meargă, admirând pădurile pitorești și încântătoare, locuite de roiuri de păuni. Iar Satyavan îi spuse dulcei Savitri: „Privește aceste râuri cu curenți sacri și acești copaci minunați împodobiți cu flori!” Dar Savitri, fără cusur, continua să-și observe stăpânul în toate stările sale și, amintindu-și cuvintele înțeleptului celest, îl considera pe soțul ei deja mort. Și cu inima sfâșiată în două, acea domnișoară, răspunzându-i stăpânului său, îl urma în tăcere, așteptând acea oră.

SECȚIUNEA CCLXLV

Markandeya a spus: Puternicul Satyavan, însoțit de soția sa, a cules fructe și și-a umplut rucsacul cu ele. Apoi a început să taie crengi din copaci. În timp ce le tăia, a început să transpire. Și, ca urmare a acestui efort, a început să-l doară capul. Și, chinuit de oboseală, s-a apropiat de iubita sa soție și i s-a adresat, spunând: „O, Savitri, din cauza acestui efort greu, mă doare capul, și toate membrele și inima mea sunt, de asemenea, chinuită cumplit! O, tu, cea cu vorbirea cumpătată, mă simt rău, simt ca și cum capul mi-ar fi străpuns de numeroase săgeți. De aceea, O, doamnă norocoasă, doresc să dorm, căci nu mai am puterea să stau în picioare”. Auzind aceste cuvinte, Savitri s-a apropiat repede de soțul ei, s-a așezat pe pământ și i-a așezat capul în poală. Și acea doamnă neajutorată, gândindu-se la cuvintele lui Narada, a început să calculeze împărțirea (stabilită) a zilei, a orei și a momentului. În clipa următoare, ea a văzut o persoană îmbrăcată în haine roșii, cu capul împodobit cu o diademă. Corpul său era de proporții mari și strălucitor ca soarele. Avea o nuanță întunecată, ochi roșii, purta un laț în mână și era înfricoșător la vedere. Stătea lângă Satyavan și îl privea cu fixitate. Văzându-l, Savitri a așezat cu blândețe capul soțului ei pe pământ și, ridicându-se brusc, cu inima tremurândă, a rostit aceste cuvinte cu accentul plin de durere: „Văzând această formă supraumană a ta, te consider o zeitate. Dacă vrei, spune-mi, O, șef al zeilor, cine ești și ce intenționezi să faci!” Atunci, Yama a răspuns: „O, Savitri, ești mereu devotată soțului tău și ești, de asemenea, înzestrată cu merite ascetice. Din acest motiv, vorbesc cu tine. Tu, O, binecuvântată, să mă cunoști ca fiind Yama. Domnul tău, Satyavan, fiul unui rege, și-a trăit zilele. Prin urmare, îl voi lua, legându-l cu acest știreang. Să știi că aceasta este misiunea mea!” La aceste cuvinte, Savitri a spus: „Am auzit că emisarii tăi vin să ia muritorii, O, venerabile! Atunci de ce, O, domnule, ai venit tu în persoană?”

Markandeya a continuat: Astfel întrebat de ea, ilustrul stăpân al Piths, cu intenția de a-i face pe plac, a început să-i dezvăluie cu sinceritate toate intențiile sale. Și Yama a spus: „Acest prinț este înzestrat cu virtuți și frumusețe fizică și este o mare de realizări. El nu merită să fie luat de

emisarii mei. De aceea am venit personal." Spunând acestea, Yama a scos cu forța din corpul lui Satyavan o persoană de mărimea unui deget mare, legată cu un ștreang și complet supusă. Și când viața lui Satyavan a fost astfel luată, corpul, lipsit de suflare, de strălucire și de mișcare, a devenit urât de privit. Și legând esența vitală a lui Satyavan, Yama a pornit în direcția sudică. Atunci, cu inima copleșită de durere, înălțata Savitri, mereu devotată stăpânului ei și încununată de succes în ceea ce privește jurămintele sale, a început să-l urmeze pe Yama. La aceasta, Yama a spus: „Renunță, O, Savitri! Întoarce-te și îndeplinește ritualurile funerare ale stăpânului tău! Ești eliberată de toate obligațiile față de stăpânul tău. Ai ajuns cât se poate de departe". **Savitri a răspuns**: „Oriunde este dus soțul meu, oriunde se duce de bunăvoie, eu îl voi urma acolo. Acesta este obiceiul etern. În virtutea ascetismului meu, a respectului meu pentru superiorii mei, a afecțiunii mele pentru soțul meu, a respectării jurămintelor mele, precum și a favorului tău, drumul meu este nestingherit. Înțelepții înzestrați cu adevărată cunoaștere au declarat că, mergând doar șapte pași alături de altcineva, se leagă o prietenie cu tovarășul tău. Ținând cont de această prietenie (pe care am legat-o cu tine), îți voi spune ceva. Ascultă-mă. Cei care nu-și controlează sufletul nu dobândesc merite urmând cele patru moduri succesive de viață, și anume: celibatul cu studiu, viața de familie, retragerea în pădure și renunțarea la lume. Se spune că ceea ce se numește merit religios constă în cunoașterea adevărată. Prin urmare, înțelepții au declarat că meritul religios este cel mai important dintre toate lucrurile și nu parcurgerea celor patru moduri succesive. Practicând îndatoririle chiar și ale unuia dintre aceste patru moduri, în conformitate cu îndrumările înțelepților, am atins meritul adevărat și, prin urmare, nu dorim al doilea sau al treilea mod, și anume celibatul cu studiu sau renunțarea. Din acest motiv, înțelepții au declarat că meritul religios este cel mai important dintre toate lucrurile!" Auzind aceste cuvinte ale ei, Yama a spus: „Renunță! M-au bucurat cuvintele tale, formulate cu litere și accente potrivite și bazate pe rațiune. Cere-mi o binecuvântare! Cu excepția vieții soțului tău, O, tu, cea cu trăsături fără cusur, îți voi îndeplini orice dorință pe care mi-o vei cere!" Auzind aceste cuvinte, Savitri a spus: „Lipsit de regatul său și de vedere, socrul meu duce o viață retrasă în refugiul nostru din pădure. Fie ca acel rege, prin favoarea ta, să-și recâștige vederea și să devină puternic ca focul sau ca Soarele!" Yama a spus: „O, tu, cea cu trăsături fără cusur, îți acord această favoare! Va fi chiar așa cum ai spus! Se pare că ești obosită de călătorie. De aceea, renunță și întoarce-te! Nu te mai chinui!" **Savitri a spus**: „Ce oboseală pot simți în prezența soțului meu? Soarta soțului meu este cu siguranță și a mea. Unde îl duci pe soțul meu, acolo mă voi duce și eu! O, șef al celor cerești, ascultă-mă din nou! Chiar și o singură întâlnire cu cei pioși este foarte de dorit; prietenia cu ei este și mai de dorit. Iar relațiile cu cei virtuoși nu pot fi niciodată fără rod. De aceea, omul ar trebui să trăiască în compania celor drepți!" Yama a spus: „Aceste cuvinte pe care le-ai rostit, atât de pline de învățăminte utile, încântă inima și sporesc înțelepciunea chiar și a celor învățați. De aceea, O, doamnă, cere-ți o a doua binecuvântare, în afară de viața lui Satyavan!" **Savitri a spus**: „Cu ceva timp în urmă, socrul meu înțelept și inteligent a fost lipsit de regatul său. Fie ca acel monarh să-și recâștige regatul. Și fie ca superiorul meu să nu renunțe niciodată la îndatoririle sale! Chiar și aceasta este a doua binecuvântare pe care o solicit!" Atunci Yama a spus: „Regele își va recâștiga în curând regatul. Și nu va renunța niciodată la îndatoririle sale. Astfel, fiica unui rege, ți-am îndeplinit dorința. Acum renunță! Întoarce-te! Nu-ți mai face griji pentru viitor!" **Savitri a spus**: „Tu ai supus toate creaturile prin decretele tale, și tot prin decretele tale le iei, nu după voia ta. De aceea, O, zeu, O, divinule, oamenii te numesc Yama! Ascultă cuvintele pe care ți le spun! Datoria eternă a celor buni față de toate creaturile este să nu le rănească niciodată în gând, cuvânt și faptă, ci să le poarte iubire și să le dea ceea ce li se cuvine. În ceea ce privește această lume, totul aici este așa (soțul meu). Oamenii sunt lipsiți atât de devotament, cât și de pricepere. Cei buni, însă, arată milă chiar și dușmanilor lor când aceștia le cer protecția." Yama a spus: „Ca apa pentru sufletul însetat, așa sunt cuvintele pe care mi le-ai rostit! De aceea, O, frumoasă doamnă, dacă dorești, cere încă o dată orice binecuvântare, cu excepția vieții lui Salyavana!" **La aceste cuvinte, Savitri a răspuns**: „Stăpânul pământului, tatăl meu, nu are fii. Ca el să aibă o sută de fii născuți din coapsele sale, astfel încât neamul său să se perpetueze, este a treia binecuvântare pe care ți-o cer!" Yama a spus: „Tatăl tău, O, doamnă norocoasă, va avea o sută de fii iluștri, care vor perpetua și vor înmulți neamul tatălui lor! Acum, O, fiică a unui rege, ți s-a îndeplinit dorința.

Renunţă! Ai ajuns destul de departe." **Savitri a spus**: „Rămânând alături de soţul meu, nu sunt conştientă de lungimea drumului pe care l-am parcurs. Într-adevăr, mintea mea se grăbeşte spre un drum şi mai lung. Tu, pe măsură ce mergi mai departe, ascultă din nou cuvintele pe care le voi rosti în curând! Tu eşti fiul puternic al lui Vivaswat. De aceea eşti numit Vaivaswata de către cei înţelepţi. Şi, O, stăpâne, întrucât aplici legea în mod egal tuturor lucrurilor create, ai fost numit stăpânul dreptăţii. Nimeni nu se încrede în sine însuşi aşa cum se încrede în cei drepţi. De aceea, fiecare doreşte în mod special să fie apropiat de cei drepţi. Numai bunătatea inimii inspiră încrederea tuturor creaturilor. Şi din această cauză oamenii se bazează în mod special pe cei drepţi." Şi auzind aceste cuvinte, Yama a spus: „Cuvintele pe care le rosteşti, O, frumoasă doamnă, nu le-am auzit de la nimeni altcineva în afară de tine; sunt foarte mulţumit de discursul tău. Cu excepţia vieţii lui Satyavan, cere, aşadar, o a patra binecuvântare, şi apoi pleacă de aici!" **Savitri a spus apoi**: „Fie ca din pântecele meu şi al lui Satyavan, conceput de noi doi, să se nască o sută de fii puternici şi viteji, capabili să perpetueze neamul nostru! Chiar şi aceasta este a patra binecuvântare pe care ţi-o cer!" Auzind aceste cuvinte ale ei, Yama a răspuns: „Vei obţine, O, doamnă, un secol de fii, înzestraţi cu putere şi vitejie, care îţi vor aduce mare bucurie, O, fiică a unui rege, nu mai lăsa oboseala să te cuprindă! Renunţă! Ai mers deja prea departe!" **Astfel sfătuită, Savitri a spus**: „Cei drepţi practică întotdeauna moralitatea eternă! Iar comuniunea celor pioşi cu cei pioşi nu este niciodată fără rod! Nici nu există vreun pericol pentru cei pioşi din partea celor pioşi. Şi, într-adevăr, cei drepţi sunt cei care, prin adevărul lor, fac Soarele să se mişte pe cer. Şi cei drepţi sunt cei care susţin pământul prin austeritatea lor! Şi, O, rege, cei drepţi sunt cei de care depind atât trecutul, cât şi viitorul! De aceea, cei drepţi nu sunt niciodată trişti în compania celor drepţi. Ştiind că aceasta este practica eternă a celor buni şi drepţi, cei drepţi continuă să facă bine altora fără a aştepta vreun beneficiu în schimb. O slujbă bună nu este niciodată aruncată la gunoi pentru cei buni şi virtuoşi. Nici interesul, nici demnitatea nu suferă vreun prejudiciu prin astfel de acte. Şi întrucât o astfel de conduită este întotdeauna specifică celor drepţi, aceştia devin adesea protectorii tuturor." Auzind aceste cuvinte ale ei, Yama a răspuns: "Cu cât rosteşti mai multe discursuri pline de semnificaţie, pline de fraze dulci, instinctive din punct de vedere moral şi plăcute minţii, cu atât mai mult respectul pe care îl simt pentru tine creşte! O, tu, care eşti atât de devotată stăpânului tău, cere-ţi o binecuvântare incomparabilă!" **Astfel abordată, Savitri a spus**: „O, dăruitorule de onoruri, binecuvântarea pe care mi-ai dat-o deja nu poate fi împlinită fără unirea cu soţul meu. De aceea, printre alte binecuvântări, cer aceasta: fie ca Satyavan să fie readus la viaţă! Lipsită de soţul meu, sunt ca şi moartă! Fără soţul meu, nu doresc fericirea. Fără soţul meu, nu-mi doresc nici măcar raiul. Fără soţul meu, nu-mi doresc prosperitate. Fără soţul meu, nu pot să mă hotărăsc să trăiesc! Tu însuţi mi-ai acordat binecuvântarea, şi anume, un secol de fii; şi totuşi mi-ai luat soţul! Îţi cer această binecuvântare: «Fie ca Satyavan să fie readus la viaţă, pentru că astfel cuvintele tale se vor împlini»."

Markandeya a continuat, spunând: «Aşa să fie!» Fiul lui Vivaswat, Yama, cel care împarte dreptatea, a dezlegat laţul şi, cu inima veselă, i-a spus aceste cuvinte lui Savitri: „Astfel, O, doamnă norocoasă şi castă, soţul tău este eliberat de mine! Îl vei putea lua înapoi, liber de boală. Şi el va ajunge la succes! Împreună cu tine, el va avea o viaţă de patru sute de ani. Şi sărbătorind sacrificii cu riturile cuvenite, el va dobândi o mare faimă în această lume. Şi Satyavan îţi va dărui un secol de fii. Şi aceşti Kshatriya, împreună cu fiii şi nepoţii lor, vor fi toţi regi şi vor fi mereu faimoşi în legătură cu numele tău. Şi tatăl tău va zămisli o sută de fii cu mama ta Malavi. Şi sub numele de Malavas, fraţii tăi Kshatriya, asemănători cu cei cereşti, vor fi cunoscuţi pe scară largă împreună cu fiii şi fiicele lor!" Şi după ce i-a acordat aceste binecuvântări lui Savitri şi a făcut-o astfel să renunţe, Yama a plecat spre lăcaşul său. După ce Yama a plecat, Savitri s-a întors la locul unde zăcea cadavrul cenuşiu al soţului ei şi, văzându-l pe stăpânul ei pe pământ, s-a apropiat de el, l-a luat în braţe, i-a aşezat capul în poală şi s-a aşezat şi ea pe pământ. Atunci Satyavan şi-a recăpătat cunoştinţa şi, privind-o cu afecţiune pe Savitri, ca unul care s-a întors acasă după o şedere într-o ţară străină, i s-a adresat astfel: „Vai, am dormit mult! De ce nu m-ai trezit? Unde este persoana aceea îmbrăcată în negru care mă trăgea?" La aceste cuvinte ale lui, Savitri a spus: „Tu,

taur printre oameni, ai dormit mult timp în poala mea! Cel care stăpânește creaturile, venerabilul Yama, a plecat. Eşti odihnit, binecuvântatule, şi somnul te-a părăsit, fiu al unui rege! Dacă poți, ridică-te! Iată, noaptea este adâncă!”

Markandeya a continuat: După ce şi-a recăpătat cunoştinţa, Satyavan s-a ridicat ca unul care s-a bucurat de un somn dulce şi, văzând că totul era acoperit de păduri, a spus: „O, fată cu talie subțire, am venit cu tine pentru a culege fructe. Apoi, în timp ce tăiam lemne, am simțit o durere în cap. Și din cauza acelei dureri intense din cap, nu am putut să stau în picioare prea mult timp şi, prin urmare, m-am întins în poala ta şi am adormit. Toate acestea, O, doamnă norocoasă, îmi amintesc. Apoi, când m-ai îmbrățișat, somnul mi-a furat simțurile. Am văzut atunci că era întuneric peste tot. În mijlocul lui am văzut o persoană de o strălucire extraordinară. Dacă ştii totul, O, fată cu talie subțire, spune-mi dacă ceea ce am văzut a fost doar un vis sau realitate!” Atunci, Savitri i s-a adresat, spunând: „Noaptea se adâncește. Îți voi povesti totul mâine, O, prințe. Ridică-te, ridică-te, fie ca binele să te însoțească! Și, O, tu, cu jurăminte excelente, vino şi privește-ți părinții! Soarele a apus de mult şi noaptea se adâncește. Acei pădurari ai nopții, cu voci înfricoșătoare, umblă veseli. Și se aud sunete provenind de la locuitorii pădurii care păşesc prin pădure. Aceste țipete teribile ale şacalilor care vin din sud şi din est îmi fac inima să tremure (de frică)!” Satyavan a spus atunci: „Acoperită de întuneric profund, sălbăticia a căpătat un aspect înfricoșător. Prin urmare, nu vei putea distinge poteca şi, în consecință, nu vei putea merge! Atunci Savitri a răspuns: „Ca urmare a unui incendiu care a avut loc astăzi în pădure, un copac uscat arde în flăcări, iar flăcările, agitate de vânt, se disting din când în când. Voi aduce nişte foc şi voi aprinde aceste lemne. Alungă orice nelinişte. Voi face totul (asta) dacă nu îndrăzneşti să mergi, pentru că te văd că nu te simți bine. Nici nu vei putea descoperi drumul prin această pădure învăluită în întuneric. Mâine, când pădurea va deveni vizibilă, vom pleca de aici, dacă doreşti!” Dacă, O, tu, cea fără păcat, asta este dorința ta, vom petrece noaptea chiar aici!” La aceste cuvinte ale ei, Satyavan a răspuns: Durerea din cap mi-a trecut şi mă simt bine în membre. Cu ajutorul tău, doresc să-mi văd tatăl şi mama. Niciodată până acum nu m-am întors la schit după ce a trecut timpul cuvenit. Chiar înainte de amurg, mama mea mă închide în azil. Chiar şi când ies în timpul zilei, părinții mei devin îngrijorați pentru mine, iar tatăl meu mă caută împreună cu toți locuitorii azilurilor silvane. Înainte de asta, mişcați de o profundă durere, tatăl şi mama mea m-au certat de multe ori, spunând: „Tu, care ai zăbovit atât de mult”. Mă gândesc la situația în care au ajuns astăzi din cauza mea, pentru că, cu siguranță, vor fi cuprinşi de o mare durere când vor observa că lipsesc. Cu o noapte înainte, bătrânul cuplu, care mă iubeşte nespus, a plâns de durere profundă şi mi-a spus: «Fără tine, fiule, nu putem trăi nici măcar o clipă. Atâta timp cât tu vei trăi, cu siguranță şi noi vom trăi. Tu eşti sprijinul acestor orbi; de tine depinde perpetuarea neamului nostru. De tine depind şi tortul nostru funerar, faima noastră şi descendenții noştri!» Mama mea este bătrână, la fel şi tatăl meu. Eu sunt cu siguranță sprijinul lor. Dacă nu mă vor vedea noaptea, oare ce soartă le va fi rezervată? Urăsc somnul meu, din cauza căruia mama şi tatăl meu, care nu au făcut nimic rău, au avut de suferit, iar eu însumi sunt cuprins de o durere sfâşietoare! Fără tatăl şi mama mea, nu pot suporta să trăiesc. Este sigur că, în acest moment, tatăl meu orb, cu mintea îndurerată de necaz, întreabă pe toți locuitorii schitului despre mine! O, frumoasă fată, nu mă întristez atât pentru mine, cât pentru tatăl meu şi pentru mama mea slabă, mereu ascultătoare de stăpânul ei! Cu siguranță, ei vor fi cuprinşi de o durere extremă din cauza mea. Îmi păstrez viața atâta timp cât ei trăiesc. Și știu că eu ar trebui să-i întrețin şi că ar trebui să fac numai ceea ce le este pe plac!”

Markandeya a continuat: După ce a spus aceasta, tânărul virtuos care îşi iubea şi respecta părinții, copleşit de durere, şi-a ridicat brațele şi a început să se lamenteze cu accente de jale. Văzându-şi stăpânul copleşit de durere, virtuoasa Savitri i-a şters lacrimile din ochi şi a spus: „Dacă am respectat austerităţile, am făcut donații caritabile şi am adus jertfe, fie ca această noapte să fie spre binele socrului meu, al soacrei mele şi al soțului meu! Nu-mi amintesc să fi spus vreodată o minciună, nici măcar în glumă. Fie ca socrul meu şi soacra mea să-şi păstreze viețile datorită adevărului!” Satyavan a spus: „Doresc să-mi văd tatăl şi mama! De aceea, O, Savitri, pleacă fără

întârziere. O, frumoasă fecioară, jur pe propria mea viață că, dacă voi descoperi că vreun rău s-a abătut asupra tatălui și mamei mele, nu voi mai trăi. Dacă ai vreun respect pentru virtute, dacă dorești să trăiesc, dacă este datoria ta să faci ceea ce îmi este pe plac, mergi la schit!" Frumoasa Savitri s-a ridicat atunci, și-a legat părul și și-a ridicat soțul în brațe. Și Satyavan, după ce s-a ridicat, și-a frecat membrele cu mâinile. Și, în timp ce privea în jur, ochii lui au căzut asupra coșului său. Atunci Savitri i-a spus: „Mâine poți culege fructe. Și eu îți voi căra toporul, pentru a-ți ușura munca". Apoi, agățând coșul de o ramură a unui copac și luând toporul, s-a apropiat din nou de soțul ei. Și acea doamnă cu coapse frumoase, așezând brațul stâng al soțului ei pe umărul ei stâng și îmbrățișându-l cu brațele drepte, a pornit cu pași grei. Atunci Satyavan a spus: „O, timidă, datorită obișnuinței, cunosc potecile (pădurii). Și, în plus, la lumina lunii dintre copaci, le pot vedea. Am ajuns acum pe aceeași potecă pe care am mers dimineață pentru a culege fructe. Tu, O, norocoasă, mergi pe drumul pe care am venit: nu mai trebuie să te îndoiești de drumul nostru. În apropierea acelui teren acoperit cu copaci Palasa, drumul se bifurcă în două. Mergi pe drumul care se află la nord de acesta. Acum mă simt bine și mi-am recăpătat puterile. Abia aștept să-mi văd tatăl și mama!" Spunând acestea, Satyavan se îndreptă în grabă spre schit.

SECȚIUNEA CCLXLVI

Markandeya a spus: Între timp, puternicul Dyumatsena, după ce și-a recăpătat vederea, putea vedea totul. Și când vederea i s-a limpezit, a văzut totul în jurul său. Și, O, taur al neamului Bharata, mergând împreună cu soția sa Saivya la toate azilurile (din vecinătate) în căutarea fiului său, a devenit extrem de îngrijorat pentru soarta acestuia. În acea noapte, bătrânul cuplu a căutat în azile, râuri, păduri și inundații. Și de fiecare dată când auzeau vreun sunet, ridicau capul, gândindu-se cu nerăbdare că fiul lor se apropia, și spuneau: „O, iată-l pe Satyavan cu Savitri!" Și alergau încoace și încolo ca niște nebuni, cu picioarele sfâșiate, crăpate, rănite și sângerânde, străpunse de spini și lame Kusa. Atunci toți brahmanii care locuiau în acea mănăstire au venit la ei, i-au înconjurat din toate părțile, i-au mângâiat și i-au adus înapoi la azilul lor. Și acolo, Dyumatsena și soția sa, înconjurați de asceți bătrâni, au fost distrași cu povești despre monarhii din vremurile de demult. Și deși bătrânul cuplu, dornic să-și vadă fiul, a fost mângâiat, totuși, amintindu-și de zilele tinereții fiului lor, au devenit extrem de triști. Copleșiți de durere, au început să se lamenteze cu accente pline de milă, spunând: „Vai, fiule, vai, norocoasă castă, unde sunteți?"Atunci, un brahman sincer pe nume Suvarchas le-a vorbit, spunând: „Având în vedere austeritatea, stăpânirea de sine și comportamentul soției sale Savitri, nu poate exista nicio îndoială că Satyavan trăiește!" Iar Gautama a spus: „Am studiat toate *Vedele* cu ramificațiile lor și am dobândit mari merite ascetice. Am dus o existență celibatară, practicând și modul de viață *Brahmacharya*. I-am mulțumit pe Agni și pe superiorii mei. Cu sufletul în extaz, am respectat toate jurămintele și, conform ordonanței, am trăit adesea doar cu aer. În virtutea acestui merit ascetic, sunt conștient de toate faptele celorlalți. Prin urmare, fii sigur că Satyavan trăiește. Atunci discipolul său a spus: „Cuvintele rostite de maestrul meu nu pot fi niciodată false. Prin urmare, Satyavan trăiește cu siguranță." Iar *Rishi* a spus: „Având în vedere semnele de bun augur pe care le poartă soția sa, Savitri, și care indică toate imunitatea față de văduvie, nu poate exista nicio îndoială că Satyavan trăiește!" Iar Varadwaja a spus: „Având în vedere meritele ascetice, stăpânirea de sine și conduita soției sale Savitri, nu poate exista nicio îndoială că Satyavan trăiește". Iar Dalbhya a spus: „De vreme ce ți-ai recăpătat vederea și de vreme ce Savitri a plecat după îndeplinirea jurământului, fără să mănânce nimic, nu poate exista nicio îndoială că Satyavan trăiește". Iar Apastamba a spus: „Din felul în care se aud vocile păsărilor și ale animalelor sălbatice prin liniștea atmosferei din toate părțile și din faptul că ți-ai recăpătat vederea, ceea ce indică faptul că ești din nou util pentru scopurile pământești, nu poate exista nicio îndoială că Satyavan trăiește". Iar Dhauma a spus: „Deoarece fiul tău este înzestrat cu toate virtuțile, este iubit de toți și are semne care indică o viață lungă, nu poate exista nicio îndoială că Satyavan trăiește".

Markandeya a continuat: Încurajat astfel de acei asceți cu vorbă sinceră, Dyumatsena,

meditând la aceste lucruri, a ajuns să se simtă puțin mai ușurat. Puțin mai târziu, Savitri și soțul ei, Satyavan, au ajuns la schit în timpul nopții și au intrat în el cu inima plină de bucurie. Brahmanii au spus atunci: „Văzând această întâlnire cu fiul tău și redarea vederii tale, vă dorim tuturor binele, O, stăpâne al pământului. Întâlnirea ta cu fiul tău, vederea norei tale și redarea vederii tale constituie o triplă prosperitate pe care ai câștigat-o. Ceea ce am spus cu toții trebuie să se împlinească: nu poate exista nicio îndoială în privința asta. De acum înainte, vei crește rapid în prosperitate." Apoi, O, fiu al lui Pritha, cei născuți de două ori au aprins un foc și s-au așezat în fața regelui Dyumatsena. Și Saivya, Satyavan și Savitri, care stăteau deoparte, cu inimile libere de durere, s-au așezat cu permisiunea tuturor. Apoi, O, Partha, așezați lângă monarh, acei locuitori ai pădurilor, animați de curiozitate, l-au întrebat pe fiul regelui, spunând: „De ce nu te-ai întors mai devreme cu soția ta, O, ilustrule? De ce ai venit atât de târziu în noapte? Ce obstacol te-a împiedicat! Nu știm, O, fiu al unui rege, de ce ne-ai provocat o asemenea îngrijorare, ție tatălui și mamei tale. Se cuvine să ne spui totul despre asta". Atunci, Satyavan a spus: „Cu permisiunea tatălui meu, m-am dus în pădure cu Savitri. Acolo, în timp ce tăiam lemne în pădure, am simțit o durere în cap. Și, din cauza durerii, am căzut într-un somn adânc. — Asta este tot ce îmi amintesc. Nu dormisem niciodată atât de mult înainte. Am venit atât de târziu în noapte, pentru ca voi să nu vă întristați (din cauza mea). Nu există alt motiv pentru asta. Gautama a spus atunci: „Tu nu știi, așadar, cauza redobândirii bruște a vederii de către tatăl tău. De aceea, Savitri trebuie să o povestească. Doresc să o aud (de la tine), pentru că, cu siguranță, ești familiarizată cu misterele binelui și răului. Și, O, Savitri, știu că ești ca zeița Savitri însăși în splendoarea ei. Tu trebuie să știi cauza acestui lucru. De aceea, povestește-ne cu sinceritate! Dacă nu trebuie să rămână secret, dezvăluie-ne totul!" La aceste cuvinte ale lui Gautama, Savitri a spus: „Este așa cum bănuiești. Dorința ta nu va rămâne neîmplinită. Nu am niciun secret de păstrat. Ascultă adevărul, atunci! Născocitorul Narada prezisese moartea soțului meu. Astăzi era ziua stabilită. De aceea, nu puteam suporta să fiu despărțită de soțul meu. Și după ce a adormit, Yama, însoțit de mesagerii săi, s-a prezentat în fața lui, l-a legat și a început să-l ducă spre regiunea locuită de Pitri. Atunci am început să-l laud pe acel zeu august, cu cuvinte sincere. Și mi-a acordat cinci binecuvântări, despre care veți auzi de la mine! Pentru socrul meu am obținut aceste două binecuvântări, și anume, redarea vederii și a regatului său. Tatăl meu a obținut, de asemenea, o sută de fii. Iar eu însămi am obținut o sută de fii. Și soțul meu, Satyavan, a obținut o viață de patru sute de ani. Pentru viața soțului meu am respectat acel jurământ. Astfel v-am povestit în detaliu cauza pentru care această mare nenorocire a mea s-a transformat ulterior în fericire." Rishii au spus: „O, doamnă castă, cu o fire excelentă, respectuoasă de jurăminte și înzestrată cu virtute, provenită dintr-o familie ilustră, prin tine a fost salvată rasa acestui rege de seamă, care era copleșită de calamități și se scufunda într-un ocean de întuneric".

Markandeya a continuat: Apoi, după ce au aplaudat-o și au venerat-o pe cea mai bună dintre femei, acei Rishi adunați acolo și-au luat rămas bun de la cel mai mare dintre regi, precum și de la fiul său. Și, după ce i-au salutat astfel, s-au îndreptat repede, în pace și cu inima veselă, spre locuințele lor respective.

SECȚIUNEA CCLXLVII

Markandeya a continuat: Când noaptea a trecut și soarele a răsărit, acei asceți, după ce și-au îndeplinit ritualurile de dimineață, s-au adunat împreună. Și deși acei înțelepți puternici i-au vorbit lui Dyumatsena în repetate rânduri despre norocul mare al Savitri, totuși nu erau niciodată mulțumiți. Și s-a întâmplat, O, rege, că la acea mănăstire a venit un grup mare de oameni din Salwa. Ei au adus vestea că dușmanul lui Dyumatsena fusese ucis de propriul său ministru. Și i-au povestit tot ce se întâmplase, și anume că, auzind că uzurpatorul fusese ucis împreună cu toți prietenii și aliații săi de către ministrul său, trupele sale fugiseră toate, iar supușii deveniseră unanimi (în favoarea regelui lor legitim), spunând: „Fie că vede sau nu, el va fi regele nostru!" Și au spus: „Am fost trimiși la tine ca urmare a acestei hotărâri. Carul tău și armata ta, formată din patru tipuri de forțe, au sosit pentru tine! Fie ca norocul să te însoțească, O, rege! Vino! Ai fost proclamat în oraș.

Ocupă pentru totdeauna locul care îi aparține tatălui și bunicului tău!” Și văzând că regele era văzător și sănătos, și-au plecat capetele, ochii lor mărindu-se de uimire. Apoi, după ce i-a venerat pe bătrânii și brahmanii care locuiau în schit și a fost onorat de ei în schimb, regele a pornit spre orașul său. Înconjurat de soldați, Saivya, însoțit și de Savitri, a urcat într-un vehicul împodobit cu pânze strălucitoare și purtat pe umerii oamenilor. Apoi, preoții, cu inima plină de bucurie, l-au instalat pe Dyumatsena pe tron, cu fiul său nobil ca prinț-regent. Și după o lungă perioadă de timp, Savitri a dat naștere la o sută de fii, toți războinici și neînfricați în luptă, care au sporit faima neamului lui Salwa. Ea a mai avut și o sută de frați uterini foarte puternici, născuți din Aswapati, stăpânul Madrasului, și Malavi. Astfel, OO, fiu al lui Pritha, Savitri s-a ridicat dintr-o situație jalnică la o soartă înaltă, pe ea însăși, pe tatăl și mama ei, pe socrul și soacra ei, precum și pe neamul soțului ei. Și la fel ca acea blândă doamnă Savitri, fiica norocoasă a lui Drupada, înzestrată cu un caracter excelent, vă va salva pe toți.

Vaisampayana a spus: Astfel îndemnat de acel înțelept cu suflet înalt, fiul lui Pandu, O, rege, cu mintea liberă de anxietate, a continuat să trăiască în pădurea Kamyaka. Omul care ascultă cu reverență povestea excelentă a Savitri, atinge fericirea și succesul în toate și nu întâlnește niciodată nefericirea!

SECȚIUNEA CCLXLVIII

Janamejaya a spus: O, Brahmana, care era acea mare teamă pe care Yudhishthira o nutrea față de Karna, pentru care Lomasa i-a transmis fiului lui Pandu un mesaj profund important din partea lui Indra, cu aceste cuvinte: „*Această teamă intensă a ta, pe care nu o exprimi niciodată nimănui, o voi îndepărta după ce Dhananjaya va pleca de aici*? Și, O, cel mai bun dintre asceți, de ce virtuosul Yudhishthira nu a exprimat-o niciodată nimănui?”

Vaisampayana a spus: Așa cum mi-ai cerut, O, tigru printre regi, îți voi povesti acea istorie! Ascultă cuvintele mele, O, cel mai bun dintre Bharați! După ce au trecut doisprezece ani (de exil) și a început al treisprezecelea an, Sakra, mereu prietenos cu fiii lui Pandu, s-a hotărât să-i ceară lui Karna (cerceii săi). Și, O, puternic monarh, aflând această intenție a marelui șef al celor cerești cu privire la cerceii (lui Karna), Surya, având strălucirea ca bogăție, s-a dus la Karna. Și, O, cel mai de seamă dintre regi, în timp ce acel erou devotat brahmanilor și sincer în vorbire zăcea noaptea, odihnindu-se pe un pat bogat acoperit cu un cearșaf scump, zeitatea strălucitoare, plină de bunătate și afecțiune pentru fiul său, i s-a arătat, O, Bharata, în visele sale. Și luând, din puterea ascetică, forma unui brahman frumos, versat în *Vede*, Surya i-a spus dulce lui Karna aceste cuvinte pentru binele său: „O, fiu, ascultă, O, Karna, aceste cuvinte ale mele, O, tu, cel mai de seamă dintre cei sinceri! O, tu, cel cu brațele puternice, îți spun astăzi, din afecțiune, ceea ce este pentru binele tău! Cu scopul, O, Karna, de a-ți obține cerceii, Sakra, mișcat de dorința de a-i ajuta pe fiii lui Pandu, va veni la tine, deghizat în brahman! El, la fel ca toată lumea, îți cunoaște caracterul, și anume că, atunci când ești solicitat de oameni pioși, tu dai dar nu primești niciodată cadouri! Tu, O, fiu, dăruiești brahmanilor bogății sau orice altceva ți se cere și nu refuzi niciodată nimic nimănui. Știind că ești astfel, însuși cuceritorul lui Paka va veni să-ți ceară cerceii și haina de zale. Când îți va cere cerceii, nu trebuie să i-i dai, ci să-l mulțumești cu cuvinte dulci, după cum poți. Chiar și acest lucru este pentru binele tău suprem! În timp ce îți cere cerceii, tu trebuie să-l refuzi în mod repetat pe Purandara, care dorește să-i obțină, oferindu-i în schimb diverse alte bogății, precum pietre prețioase, femei și vite, și citând diverse precedente. Dacă tu, O, Kama, dai cerceii tăi frumoși cu care te-ai născut, viața ta se va scurta și vei întâlni moartea! Îmbrăcat în armura ta și cu cerceii tăi, tu, O, dăruitor de onoruri, vei fi incapabil să fii ucis de dușmani în luptă! Ia-ți la inimă aceste cuvinte ale mele! Ambele ornamente cu pietre prețioase au izvorât din *Amrita*. Prin urmare, ele ar trebui păstrate de tine, dacă viața ta îți este dragă.”

Auzind aceste cuvinte, Karna a spus: „Cine ești tu, care îmi spui asta, arătându-mi atâta

bunătate? Dacă îți place, spune-mi, O, ilustrule, cine ești tu sub înfățișarea unui brahman!" – Brahmanul a răspuns: „O, fiule, eu sunt cel cu o mie de raze! Din afecțiune, îți arăt calea! Acționează conform cuvintelor mele, căci este spre binele tău să faci așa!" Karna a răspuns: „Cu siguranță, este un mare noroc pentru mine că însuși zeul splendorii mi se adresează astăzi, căutând binele meu. Ascultă, însă, aceste cuvinte ale mele! Fie-ți pe plac, O, dăruitorule de binecuvântări, îți spun asta doar din afecțiune! Dacă îmi ești drag, nu ar trebui să mă descurajezi să-mi respect jurământul! O, tu, cel care deții bogăția strălucirii, întreaga lume știe că acesta este jurământul meu, că, într-adevăr, sunt pregătit să-mi dau viața pentru brahmanii superiori! Dacă, O, cel mai bun dintre toți păzitorii cerului, Sakra vine la mine, deghizat în brahman, pentru a cerși în beneficiul fiilor lui Pandu, eu, O, șef al celor cerești, îi voi da cerceii și armura excelentă, astfel încât faima mea, care s-a răspândit peste cele trei lumi, să nu sufere nicio diminuare! Pentru persoane ca noi, nu este potrivit să ne salvăm viața printr-un act demn de blam. Dimpotrivă, este chiar potrivit să întâmpinăm moartea cu aprobarea lumii și în circumstanțe care ne aduc faimă. De aceea, îi voi dărui lui Indra cerceii împreună cu zalele mele! Dacă ucigașul lui Vala și Vritra vine să ceară cerceii în beneficiul fiilor lui Pandu, asta va contribui la faima mea, ducând în același timp la infamia lui! O, tu, cel plin de splendoare, îmi doresc faimă în această lume, chiar dacă aceasta trebuie cumpărată cu propria viață, pentru că cei care au faimă se bucură de regiunile celeste, în timp ce cei care sunt lipsiți de ea sunt pierduți. Faima ține oamenii în viață în această lume, la fel ca o mamă, în timp ce infamia ucide oamenii, chiar dacă aceștia se mișcă cu trupurile intacte. O, stăpân al lumilor, O, tu, cel care deții bogăția strălucirii, faptul că faima este viața oamenilor este dovedit de un vechi *sloka* cântat de însuși Creatorul: *în lumea de dincolo, faima este principalul sprijin al unei persoane, în timp ce în această lume faima pură prelungește viața*. Prin urmare, dăruind cerceii și zalele cu care m-am născut, voi câștiga faimă eternă! Și dăruind în mod corespunzător acestea brahmanilor, conform ordonanței, oferind trupul meu (ca dar zeilor) în sacrificiul războiului, realizând fapte dificile și învingându-mi dușmanii în luptă, nu voi dobândi nimic altceva decât renume. Și prin alungarea de pe câmpul de luptă a fricii celor înspăimântați care ar putea implora pentru viața lor și prin eliberarea bătrânilor, a băieților și a brahmanilor de teroare și anxietate, voi câștiga o faimă excelentă și cel mai înalt cer. Faima mea trebuie protejată chiar cu prețul vieții mele. Știi că acesta este jurământul meu! Oferind un dar atât de prețios lui Maghavan deghizat în brahman, voi dobândi, O, zeule, în această lume, cea mai înaltă stare."

SECȚIUNEA CCLXLIX

Surya a spus: Niciodată, O, Karna, nu face nimic care să-ți dăuneze ție însuți și prietenilor tăi; fiilor tăi, soțiilor tale, tatălui tău și mamei tale; O, tu, cel mai bun dintre cei care poartă viața, oamenii doresc renume (în această lume) și faimă veșnică în ceruri, fără să dorească să-și sacrifice trupurile. Dar, întrucât tu dorești faimă veșnică cu prețul vieții tale, ea îți va răpi, fără îndoială, viața! O, taur printre oameni, în această lume, tatăl, mama, fiul și alte rude sunt de folos numai celui care este în viață. O, tigru printre oameni, în ceea ce privește regii, numai atunci când sunt în viață le poate fi de folos vitejia. Înțelegi acest lucru? O, tu, de o splendoare nemăsurată, faima este numai pentru binele celor vii! La ce folosește faima celor morți, ale căror trupuri au fost reduse la cenușă? Cel mort nu se poate bucura de renume. Numai când ești viu te poți bucura de el. Faima celui mort este ca o ghirlandă de flori în jurul gâtului unui cadavru. Deoarece mă venerezi, îți spun asta pentru binele tău, pentru că ești un adorator al meu! Cei care mă venerează sunt întotdeauna protejați de mine. Acesta este un alt motiv pentru care mă adresez astfel ție! Gândindu-mă din nou, O, tu, cel cu brațele puternice, că acesta mă venerează cu mare respect, am fost inspirat de dragoste pentru tine! Acționează, așadar, conform cuvintelor mele! Există, pe lângă toate acestea, un mister profund, hotărât de soartă. De aceea îți spun asta. Acționează fără niciun fel de neîncredere! O, taur printre oameni, nu este potrivit pentru tine să afli acest lucru, care este un secret chiar și pentru zei. De aceea, nu-ți dezvălui acest secret. Totuși, îl vei înțelege la timpul potrivit. Îți repet ceea ce ți-am spus deja. Tu, O, fiu al Radhei, ia-mi cuvintele la inimă! Când cel care mânuiește fulgerul ți le va cere, nu-i da niciodată cerceii tăi! O, tu, de o splendoare nemăsurată, cu cerceii tăi frumoși, arăți

minunat, chiar ca Luna însăşi pe cerul senin, între constelaţia Visakha! Ştii că faima este folositoare numai pentru cel care trăieşte. De aceea, când stăpânul cereştilor îţi va cere cerceii, tu, O, fiu, ar trebui să-l refuzi! Repetând din nou şi din nou răspunsuri pline de diverse motive, tu, O, cel fără păcat, vei putea îndepărta dorinţa stăpânului ceresc de a poseda cerceii. Fă, O, Karna, după voinţa lui Purandara, insistând cu răspunsuri pline de raţiune şi importanţă gravă şi împodobite cu dulceaţă şi suavitate. Tu, O, tigru printre oameni, îl provoci mereu pe cel care poate trage cu arcul cu mâna stângă, iar eroicul Arjuna te va întâlni cu siguranţă în luptă. Dar, când vei fi înzestrat cu cerceii tăi, Arjuna nu va putea niciodată să te învingă în luptă, chiar dacă Indra însuşi îi va veni în ajutor. De aceea, Karna, dacă doreşti să-l învingi pe Arjuna în luptă, nu trebuie să renunţi niciodată la aceşti cercei frumoşi ai tăi în favoarea lui Sakra.

SECŢIUNEA CCC

Karna a spus: Aşa cum tu, O, stăpân al splendoarei, mă cunoşti ca fiind adoratorul tău, tot aşa ştii şi că nu există nimic pe care să nu-l pot da în scop caritabil, O, tu, cu razele aprinse! Nici soţiile mele, nici fiii mei, nici propria mea persoană, nici prietenii mei nu îmi sunt atât de dragi ca tine, datorită veneraţiei pe care o simt pentru tine, O, stăpân al splendoarei! Tu ştii, O, creator al luminii, că persoanele cu suflet înalt poartă o dragoste profundă pentru adoratorii lor dragi. *Karna mă venerează şi îmi este drag. El nu cunoaşte altă zeitate în ceruri — gândind astfel, O, stăpâne, mi-ai spus ceea ce este în beneficiul meu*. Totuşi, O, tu, cel cu raze strălucitoare, te implor din nou cu capul plecat, mă pun din nou în mâinile tale. Voi repeta răspunsul pe care l-am dat deja. Se cuvine să mă ierţi! Moartea însăşi nu îmi provoacă atâta teamă ca minciuna! În ceea ce priveşte în special brahmanii, nu ezit să-mi dau viaţa chiar şi pentru ei! Şi, O, divinule, în ceea ce priveşte ceea ce mi-ai spus despre Phalguna, fiul lui Pandu, lasă-ţi durerea născută din neliniştea inimii tale, O, stăpâne al splendorii, să se risipească în ceea ce-l priveşte pe el şi pe mine; căci cu siguranţă îl voi învinge pe Arjuna în luptă! Tu ştii, O, zeitate, că am o mare putere a armelor obţinute de la Jamadagnya şi de la înaltul Drona. Permite-mi acum, O, cel mai de seamă dintre celeşti, să-mi respect jurământul, astfel încât celui care vine să-mi ceară fulgerul, să-i pot da chiar şi viaţa mea!

Surya a spus: Dacă, fiule, îi dai cerceii tăi celui care mânuieşte fulgerul, tu, cel cu putere mare, ar trebui, de asemenea, pentru a-ţi asigura victoria, să-i spui: *„Tu, cel cu o sută de sacrificii, îţi voi da cerceii cu o condiţie*: echipat cu cerceii, vei fi cu siguranţă incapabil să fii ucis de vreo fiinţă. De aceea, O, fiu, dorind să te vadă ucis în luptă de Arjuna, distrugătorul Danavas doreşte să te priveze de cerceii tăi. Adorându-l în mod repetat cu cuvinte sincere pe acel stăpân al celor celeşti, şi anume Purandara, înarmat cu arme imposibil de înfrânt, roagă-l şi tu, spunând: Dă-mi o săgeată infailibilă, capabilă să ucidă toţi duşmanii, şi eu, O, zeitate cu o mie de ochi, îţi voi da cerceii cu excelenta platoşă! Cu această condiţie, ar trebui să-i dai cerceii lui Sakra. Cu acea săgeată, O, Karna, vei ucide duşmanii în luptă: căci, O, tu, cel cu braţele puternice, acea săgeată a şefului celor cereşti nu se întoarce în mâna celui care o aruncă fără să ucidă duşmani cu sutele şi cu miile!”

Vaisampayana a continuat: După ce a spus aceasta, zeitatea cu o mie de raze a dispărut brusc. A doua zi, după ce şi-a spus rugăciunile, Karna i-a povestit Soarelui visul său. Iar Vrisha i-a povestit viziunea pe care o avusese şi tot ce se întâmplase între ei în timpul nopţii. Apoi, după ce a auzit totul, acel duşman al lui Swarbhanu, acel stăpân, strălucitorul şi divinul Surya, i-a spus zâmbind: „Aşa este!” Atunci fiul lui Radha, ucigaşul eroilor ostili, ştiind totul despre această chestiune şi dorind să obţină săgeata, a rămas în aşteptarea lui Vasava.

SECŢIUNEA CCCI

Janamejaya a spus: Care era secretul pe care zeul razelor calde nu i l-a dezvăluit lui Karna? Ce fel de cercei erau aceia şi ce fel de armură era aceea? De unde proveneau armura şi cerceii

aceia? Vreau să aflu toate acestea, O, cel mai bun dintre oameni! O, tu, cel care deții bogăția ascetismului, spune-mi totul!

Vaisampayana a spus: Îți voi dezvălui, O, monarhule, secretul care nu a fost dezvăluit de zeitatea posedată de bogăția strălucirii. Îți voi descrie, de asemenea, cerceii și haina de zale. Odată, O, rege, în fața lui Kuntibhoja a apărut un brahman cu o energie feroce și o statură înaltă, cu barbă și păr încâlcit, care purta un baston în mână. Era plăcut la vedere, avea membrele fără cusur și părea să strălucească în splendoare. Avea tenul galben-albăstrui, ca mierea. Vorbirea lui era melodioasă, iar el era înzestrat cu merite ascetice și cunoașterea *Vedelor.* Și acea persoană cu mari merite ascetice, adresându-se regelui Kuntibhoja, a spus: „O, tu, care ești lipsit de mândrie, doresc să trăiesc ca oaspete în casa ta, hrănindu-mă cu mâncarea obținută ca milă de la tine! Nici adepții tăi, nici tu însuți nu veți acționa vreodată în așa fel încât să-mi provocați nemulțumirea! Dacă, O, tu, cel fără păcat, îți place, atunci voi trăi astfel în casa ta! Voi părăsi locuința ta când voi dori și mă voi întoarce când voi dori. Și, O, rege, nimeni nu mă va jigni în ceea ce privește mâncarea sau patul meu.” — Atunci Kuntibhoja i-a spus aceste cuvinte cu veselie: „Așa să fie, și chiar mai mult.” Și el i-a spus din nou: „O, tu, cel cu mare înțelepciune, am o fiică ilustră pe nume Pritha. Ea are un caracter excelent, respectă jurămintele, este castă și are simțurile stăpânite. Ea te va servi și te va îngriji cu respect. Vei fi mulțumit de firea ei!” După ce i-a spus acestea brahmanului și i-a adus omagiile cuvenite, regele s-a dus la fiica sa Pritha, cea cu ochi mari, și i-a spus: „O, copilă, acest brahman extrem de pios dorește să locuiască în casa mea! I-am acceptat propunerea, spunând: «Așa să fie», bazându-mă, O, copilă, pe aptitudinea și priceperea ta în a sluji brahmanii. Prin urmare, se cuvine să acționezi în așa fel încât cuvintele mele să nu se dovedească neadevărate. Dă-i cu promptitudine tot ce ar putea dori acest venerabil brahman, care are merite ascetice și se dedică studiului Vedelor. Tot ceea ce cere acest brahman să-i fie dat cu bucurie. Un brahman este întruchiparea energiei preeminente: el este, de asemenea, întruchiparea celui mai înalt merit ascetic. Datorită practicilor virtuoase ale brahmanilor, soarele strălucește pe cer. A fost din cauza disprețului lor față de Brahmani vrednici de cinste că puternicul *Asura* Vatapi, precum și Talajangha, au fost distruși de blestemul Brahmanilor. Deocamdată, O, copilă, unul foarte virtuos din acea ordine îți este încredințat. Tu trebuie să ai grijă de acest Brahmana mereu cu mintea concentrată. O, fiică, știu că, din copilărie, ai fost mereu atentă la Brahmani, la superiori, la rude, la slujitori și la prieteni, la mamele tale și la mine. Știu că te porți bine, acordând respect cuvenit fiecăruia. Și, O, tu cu membre fără cusur, în orașul din interiorul palatului meu, din cauza comportamentului tău blând, nu este nimeni, nici măcar printre slujitori, care să nu fie mulțumit de tine. De aceea am considerat că ești potrivită pentru a-i servi pe toți Brahmanii cu temperament irascibil. Tu ești, O, Pritha, o fată și ai fost adoptată ca fiica mea. Ești născută în rasa Vrishni și ești fiica favorită a lui Sura. Ți-ai fost dată mie cu bucurie de către tatăl tău. Sora de naștere a lui Vasudeva, tu ești (prin adopție) cea mai de seamă dintre copiii mei. Promițându-mi în aceste cuvinte – «*Îmi voi da primul născut*» – tatăl tău mi te-a dat cu bucurie când erai încă în copilărie. Din acest motiv ești fiica mea. Născută într-o astfel de rasă și crescută într-o astfel de rasă, ai ajuns dintr-o stare fericită în alta, ca un lotus mutat dintr-un lac în altul. O, fată norocoasă, femeile, în special cele de neam umil, deși pot fi greu ținute în frâu, devin din cauza vârstei lor fragede, de obicei cu caracter deformat. Dar tu, O, Pritha, ești născută într-o rasă regală, iar frumusețea ta este, de asemenea, extraordinară. Și apoi, O, fată, ești înzestrată cu toate realizările. Fă, așadar, tu, O, fecioară, renunțând la mândrie, trufie și sentiment de importanță proprie, servește și venerează Brahmana care dă binecuvântări și, astfel, vei atinge, O, Pritha, o stare favorabilă! Făcând astfel, O, fată norocoasă și fără de păcat, vei atinge cu siguranță norocul! Dar dacă, dimpotrivă, îi stârnești mânia acestui cel mai bun dintre cei de două ori născuți, întreaga mea rasă va fi mistuită de el!”

SECȚIUNEA CCCII

Kunti spuse: ”Conform promisiunii tale, voi sluji acel Brahmana cu mintea concentrată, O, rege. O, cel mai proeminent dintre regi, nu spun aceasta mincinos. Este în natura mea să venerez

Brahmanas. Și, cum se întâmplă în cazul de față, faptul că aș face asta ți-ar fi plăcut, ar fi chiar foarte benefic pentru bunăstarea mea. Indiferent dacă acest om venerabil vine seara, dimineața, noaptea sau chiar la miezul nopții, el nu va avea niciun motiv să fie supărat pe mine! O, cel mai proeminent dintre regi, a face bine slujind pe cei dublu-născuți, respectând toate poruncile tale, consider că îmi este de mare folos, O, cel mai bun dintre oameni! Așadar, tu, O, cel mai proeminent dintre monarhi, ai încredere în mine! Acel cel mai bun dintre Brahmanas, cât timp va locui în casa ta, nu va avea niciodată un motiv de nemulțumire. Îți spun adevărul. Voi fi mereu atentă, O, rege, la ceea ce îi este plăcut acestui Brahmana și la ceea ce îți aduce, de asemenea, binele ție, O, cel fără de păcat! Știu foarte bine că Brahmanas care sunt de virtute înaltă, atunci când sunt mulțumiți, dăruiesc mântuirea, iar când sunt supărați, sunt capabili să aducă distrugere asupra ofițerului. De aceea, îl voi mulțumi pe acest Brahmana cel mai proeminent. Tu nu vei suferi niciun necaz din partea acestui cel mai bun dintre cei reînviați, din cauza vreunui act al meu, O, monarh. În urma transgresiunilor monarhilor, Brahmanas, O, cel mai proeminent dintre regi, au devenit cauza de rău pentru ei, așa cum devenise Chyavana, din cauza faptei Sukanyei. Prin urmare, O, rege, voi aștepta cu mare regularitate pe acel cel mai bun dintre Brahmanas, conform instrucțiunilor tale în această privință!” Și după ce ea vorbi pe larg astfel, regele o îmbrățișă și o înveseli, și îi dădu instrucțiuni detaliate cu privire la ce avea de făcut. Iar regele spuse: „Chiar așa vei face, O, fată blândă, fără teamă, pentru binele meu, precum și al tău, și pentru binele neamului tău, O, tu cu membre fără cusur!” Și spunând acestea, ilustrul Kuntibhoja, care era devotat Brahmanasilor, o încredință pe fata Pritha aceluiași Brahmana, spunând: „Această fiică a mea, O, Brahmana, este de vârstă fragedă și crescută în lux. Dacă, prin urmare, ea va greși vreodată, tu să nu iei asta la inimă! Iluștrii Brahmanas nu se supără niciodată pe bătrâni, copii și asceți, chiar dacă aceștia greșesc frecvent. Chiar și pentru o greșeală mare, iertarea este datorată de către cel reînviat. Așadar, O, cel mai bun dintre Brahmanas, slujirea oferită cu toată puterea și efortul trebuie să fie acceptabilă!” Auzind aceste cuvinte ale monarhului, Brahmanul spuse: „Fie așa!” Atunci, regele se bucură foarte mult și îi alocă apartamente care erau albe ca lebedele sau ca razele lunii. Iar în încăperea destinată focului de sacrificiu, regele așează un scaun strălucitor special construit pentru el. Iar mâncarea și celelalte lucruri care îi erau oferite Brahmanului erau de aceeași calitate excelentă. Și, lăsând deoparte lenea și orice simț al propriei importanțe, prințesa se dedică cu bună credință slujirii Brahmanului. Iar casta Kunti, înzestrată cu puritatea conduitei, mergea acolo pentru a sluji Brahmanul. Și slujindu-l pe acel Brahmana cuvenit, ca și cum ar fi fost un zeu, l-a mulțumit foarte mult.”

SECȚIUNEA CCCIII

Vaisampayana a spus: Și acea fecioară cu jurăminte stricte, O, puternic monarh, slujind cu inimă curată, acel brahman cu jurăminte stricte a reușit să-l mulțumească. Și, O, cel mai mare dintre regi, spunând: „Mă voi întoarce dimineața”, cel mai bun dintre brahmani venea uneori seara sau noaptea. Cu toate acestea, fecioara îl venera în orice moment cu mâncare și băutură somptuoasă și cu un pat. Și pe măsură ce zilele treceau, atenția ei față de el, în ceea ce privește mâncarea, locul de ședere și patul, creștea în loc să scadă. Și, O, rege, chiar și atunci când brahmanul o mustra, găsind defecte în aranjamentele ei, sau îi vorbea cu cuvinte dure, Pritha nu făcea nimic care să-i displacă. Și în multe ocazii, brahmanul se întorcea după ce ora stabilită trecuse de mult. Și în multe ocazii (cum ar fi în miezul nopții), când mâncarea era greu de procurat, el spunea: „Dă-mi de mâncare!” Dar în toate aceste ocazii, spunând: „Totul este gata”, Pritha îi întindea mâncarea. Și chiar ca o discipolă, fiică sau soră, acea fată fără cusur, cu o inimă devotată, O, rege, îl mulțumea pe cel mai important dintre brahmani. Iar cel mai bun dintre brahmani era foarte mulțumit de comportamentul și serviciile ei. Și el primea atențiile ei, apreciindu-le pe măsură. Și, O Bharata, tatăl ei o întreba în fiecare dimineață și seară: „O, fiica mea, Brahmana este mulțumit de serviciile tale?” Iar acea fecioară ilustră răspundea: „Foarte mulțumit!” Și atunci, înaltul Kuntibhoja simțea cea mai mare bucurie. Și când, după un an întreg, acel ascet desăvârșit nu a putut găsi niciun defect în Pritha, care se ocupa de îngrijirea lui, mulțumit, i-a spus: „O, fecioară blândă, am fost foarte mulțumit de grija ta, O, frumoasă fecioară! Tu, O, fată binecuvântată, cere chiar și binecuvântări care sunt greu de

obținut de către bărbații din această lume, și obținându-le, vei putea să le depășești în faimă pe toate femeile din această lume". La aceste cuvinte ale lui, Kunti a spus: „Totul a fost deja făcut în numele meu, din moment ce tu, O, șef al celor versați în *Vede*, și tatăl meu, ați fost mulțumiți de mine! În ceea ce privește binecuvântările, le consider deja obținute, O, Brahmana!" Brahmana a spus atunci: „Dacă, O, fecioară blândă, tu, O, tu cu zâmbetul dulce, nu dorești să obții binecuvântări de la mine, atunci ia de la mine această *mantră* pentru a invoca zeii! Oricare dintre celeștii pe care îi vei invoca rostind această *mantră*, va apărea în fața ta și va fi sub puterea ta. Vrea sau nu, în virtutea acestei *mantre*, acea zeitate cu înfățișare blândă și asumând atitudinea ascultătoare a unui sclav, va deveni supusă puterii tale!"

Vaisampayana a continuat: Astfel abordată, acea fecioară fără cusur nu a putut, O, rege, din teamă de blestem, să refuze pentru a doua oară să se supună dorințelor celui mai bun dintre cei născuți de două ori. Atunci, O, rege, acel Brahmana i-a împărtășit fetei cu membre fără cusur acele *mantre* care sunt recitate la începutul *Atharvan Veda*. Și, O, rege, după ce i-a împărtășit acele *mantre*, i-a spus lui Kuntibhoja: „O, monarh, am locuit fericit în casa ta, fiind mereu venerat cu respectul cuvenit și satisfăcut de fiica ta. Acum voi pleca." Și spunând aceasta, el a dispărut pe loc. Și văzând că brahmanul a dispărut pe loc, regele a fost cuprins de uimire. Și monarhul a tratat-o apoi pe fiica sa Pritha cu respectul cuvenit.

SECȚIUNEA CCCIV

Vaisampayana a spus: Când acel brahman de seamă a plecat să îndeplinească o altă sarcină, fecioara a început să mediteze asupra virtuții acelor *mantre*. Și și-a spus: „Ce natură au acele *mantre* care mi-au fost dăruite de acel suflet înalt? Voi testa fără întârziere puterea lor". Și în timp ce se gândea astfel, a perceput brusc semne ale apropierii sezonului ei. Și sezonul ei sosind, în timp ce era încă necăsătorită, a roșit de rușine. Și s-a întâmplat că, în timp ce stătea așezată în camera ei pe un pat somptuos, a zărit globul solar răsărind în est. Și atât mintea, cât și ochii acelei fecioare cu talie excelentă s-au fixat asupra globului solar. Și ea a privit și a privit acel disc fără să se sature de frumusețea soarelui de dimineață. Și brusc a fost înzestrată cu vederea cerească. Și atunci l-a văzut pe acel zeu de formă divină îmbrăcat în zale și împodobit cu cercei. Și la vederea zeului, O, stăpâne al oamenilor, ea a devenit curioasă cu privire la (puterea) *mantrelor.* Și atunci fecioara s-a hotărât să-l invoce. Și recurgând la *Pranayama*, ea l-a invocat pe Creatorul zilei. Și astfel invocat de ea, O, rege, Creatorul zilei s-a prezentat repede. Și el era de o nuanță gălbuie ca mierea, avea brațe puternice, iar gâtul său era marcat cu linii ca cele ale unei cochilii. Îmbrăcat cu brățări și împodobit cu o diademă, el veni zâmbind și luminând toate direcțiile. Și prin puterea Yoga se împărți în două, una dintre ele continuând să emită căldură, iar cealaltă apărând în fața lui Kunti. Și se adresă lui Kunti cu cuvinte extrem de dulci, spunând: „O, fecioară blândă, copleșit de *mantre*, vin aici ascultător de tine. Supus puterii tale, ce să fac, O, regină? Spune-mi, căci voi face orice îmi vei porunci." Auzind aceste cuvinte ale zeului, Kunti a spus: „O, venerabile, întoarce-te în locul de unde ai venit! Te-am invocat doar din curiozitate. Iartă-mă, O, venerabile!" Surya a spus atunci: „O, fecioară cu talie subțire, voi face, așa cum ai spus, și mă voi întoarce în locul de unde am venit! Totuși, după ce ai chemat un zeu, nu este potrivit să-l trimiți înapoi fără rost. Intenția ta, O, binecuvântată, este să ai de la Surya un fiu îmbrăcat cu o armură și cercei, care să fie de neegalat în această lume în ceea ce privește vitejia! De aceea, O, fecioară cu mersul de elefant, predă-te mie! Atunci vei avea, O, doamnă, un fiu după dorința ta! O, fată blândă, O, tu cu zâmbetul dulce, mă voi întoarce după ce te voi cunoaște! Dacă nu mă vei mulțumi astăzi ascultându-mi cuvântul, te voi blestema cu mânie, pe tine, pe tatăl tău și pe acel Brahmana. Pentru vina ta, îi voi distruge cu siguranță pe toți și voi aplica o pedeapsă pe măsură acelui tată nebun al tău, care nu știe de această fărădelege a ta, și acelui Brahmana care ți-a dăruit *mantrele* fără să-ți cunoască firea și caracterul! Acolo sunt toți cei cerești din ceruri, cu Purandara în frunte, care mă privesc cu zâmbete batjocoritoare pentru că am fost înșelat de tine, O, doamnă! Privește-i pe acei cerești, căci acum ai

vederea cerească! Înainte de aceasta, te-am înzestrat cu vederea cerească, datorită căreia ai putut să mă vezi!”

Vaisampayana a continuat: Atunci prințesa a văzut zeii stând în firmament, fiecare în sfera sa proprie[107], chiar așa cum a văzut în fața ei acea zeitate strălucitoare, înconjurată de raze, și anume Surya însuși. Și văzându-i pe toți, fata s-a speriat și fața i s-a înroșit de rușine. Apoi s-a adresat lui Surya, spunând: „O, stăpâne al razelor, întoarce-te în regiunea ta. Din cauza fecioriei mele, această jignire a ta îmi aduce numai necazuri! Numai tatăl, mama și alți superiori sunt capabili să dea trupul fiicei lor. Nu voi sacrifica niciodată virtutea, având în vedere că în această lume păstrarea integrității personale este considerată cea mai înaltă datorie a femeilor și este foarte apreciată! O, tu, cel care deții bogăția splendorii, te-am chemat doar pentru a testa puterea *mantrelor* mele, din simplă copilărie. Având în vedere că acest lucru a fost făcut de o fată de vârste fragede, se cuvine, O, stăpâne, să o ierți!” Atunci Surya a spus: „ Tocmai pentru că te consider o fată, O, Kunti, îți vorbesc atât de blând. Uneia care nu este așa, nu i-aș acorda acest lucru. Tu, O, Kunti, predă-te! Cu siguranță vei obține fericirea prin aceasta. De vreme ce, O, fecioară timidă, m-ai invocat cu *mantre*, nu se cuvine să plec fără să-mi ating scopul, căci, dacă o voi face, O, tu, cu membrele fără cusur, vei fi obiectul râsului în lume și, O, frumoasă fecioară, vei fi batjocorită de toate ființele celeste. De aceea, supune-te mie! Astfel vei obține un fiu asemănător mie și vei fi foarte lăudată în întreaga lume.”

SECȚIUNEA CCCV

Vaisampayana a spus: Deși acea nobilă fată i s-a adresat cu diverse cuvinte dulci, totuși nu a reușit să-l convingă pe zeul celor o mie de raze. Și când a eșuat în a-l convinge pe cel care alungă întunericul, în cele din urmă, de teamă să nu fie blestemată, ea a reflectat îndelung, O, rege: „Cum ar putea tatăl meu nevinovat și acel brahman să scape de blestemul furios al lui Surya din cauza mea? Deși energia și ascetismul sunt capabile să distrugă păcatele, chiar și persoanele cinstite, dacă sunt la o vârstă fragedă, nu ar trebui să le curteze în mod nechibzuit. Acționând în mod nechibzuit în acest fel, astăzi m-am aflat într-o situație îngrozitoare. Într-adevăr, am fost pusă în întregime în mâinile acestei zeități. Dar cum pot să fac ceea ce este păcătos, asumându-mi responsabilitatea de a mă preda lui?”

Vaisampayana a continuat: Chinuită de teama unui blestem și gândindu-se mult în sinea ei, o stupefacție totală a simțurilor a cuprins-o. Și era atât de confuză încât nu putea să se hotărască ce să facă. Pe de o parte, temându-se, O, rege, de reproșurile prietenilor dacă ar fi ascultat zeul, și, pe de altă parte, de blestemul lui dacă nu l-ar fi ascultat, domnișoara, în cele din urmă, O, cel mai mare dintre regi, i-a spus zeului aceste cuvinte, cu voce tremurândă de timiditate: „O, zeu, întrucât tatăl meu, mama mea și prietenii mei sunt încă în viață, această încălcare a datoriei din partea mea nu ar trebui să aibă loc. Dacă, O, zeu, comit acest act ilegal cu tine, reputația acestei rase va fi sacrificată în această lume din cauza mea. Dacă tu, însă, O, tu, cel mai de seamă dintre cei care împărtășesc căldura, consideri că acesta este un act meritoriu, atunci îți voi îndeplini dorința, chiar dacă rudele mele nu m-au dăruit ție! Fie ca eu să rămân castă după ce mi-am predat persoana Ție! Cu siguranță, virtutea, reputația, faima și viața fiecărei creaturi sunt stabilite în Tine!” Auzind aceste cuvinte ale ei, Surya a răspuns: „O, tu, cu zâmbetul dulce, nici tatăl tău, nici mama ta, nici vreun alt superior al tău nu este competent să te dea! Fie ca binele să te însoțească, frumoasă domnișoară! Ascultă cuvintele mele! Pentru că o fecioară dorește compania tuturor, ea a primit numele de Kanya, de la rădăcina *kama*, care înseamnă a dori. De aceea, O, tu, cu șolduri excelente și tenul cel mai frumos, o fecioară este, prin natura sa, liberă în această lume. Tu, O, doamnă, nu vei fi în niciun caz vinovată de vreun păcat dacă îmi vei îndeplini cererea. Și cum aș putea eu, care doresc binele tuturor creaturilor, să comit un act nedrept? Faptul că toți bărbații și toate femeile nu ar trebui să fie legați de nicio restricție este legea naturii. Condiția opusă este pervertirea stării naturale. Tu vei rămâne

107 În original, Vimanam, adică un car.

virgină după ce mă vei satisface. Și fiul tău va fi, de asemenea, puternic și ilustru." Atunci Kunti a spus: „Dacă, O, alungător al întunericului, voi avea un fiu de la tine, fie ca el să fie înzestrat cu o cămașă de zale și cercei, și fie ca el să fie puternic și dotat cu o mare forță!" Auzind aceste cuvinte ale ei, Surya a răspuns: „O, fecioară blândă, fiul tău va fi puternic și împodobit cu cercei și o cămașă de zale cerească. Și atât cerceii, cât și armura lui vor fi făcuți din *Amrita*, iar armura lui va fi invulnerabilă." Kunti a spus atunci: „Dacă excelenții cercei și brățări ale fiului pe care îl vei zămisli din mine sunt într-adevăr făcute din *Amrita*, atunci, O, zeu, o, zeitate venerabilă, fie ca dorința ta să se împlinească! Fie ca el să fie puternic, energic și chipeș, chiar ca tine, și fie ca el să fie înzestrat și cu virtute!" Surya a spus atunci: „O, prințesă, O, fecioară excelentă, acești cercei mi-au fost dăruiți de Aditi. O, doamnă timidă, îi voi dărui pe aceștia, precum și această armură excelentă, fiului tău!" Kunti a spus atunci: „Foarte bine, O, venerabile! Dacă fiul meu, O, stăpân al luminii, va deveni așa, te voi mulțumi, așa cum spui tu!"

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte ale ei, Surya a spus: „Așa să fie!" Și acel pădurar al cerurilor, acel dușman al lui Swarbhanu, cu sufletul absorbit în *Yoga*, a intrat în Kunti și a atins-o pe buric. La aceasta, acea domnișoară, datorită energiei lui Surya, a rămas stupefiată. Iar acea venerabilă doamnă a căzut pe pat, lipsită de simțuri. Surya i s-a adresat atunci, spunând: „Acum voi pleca, O, tu, cu șolduri grațioase! Vei naște un fiu care va deveni cel mai mare dintre toți mânuitorii de arme. În același timp, vei rămâne fecioară."

Vaisampayana a continuat: Atunci, O, cel mai mare dintre regi, când strălucitorul Surya era pe punctul de a pleca, fata i-a spus timid: «Așa să fie!» Și astfel, fiica regelui Kuntibhoja, îndemnată de Surya, după ce i-a cerut un fiu, a căzut leșinată pe acel pat excelent, ca o viță ruptă. Și astfel, zeul cu raze aprige, amețind-o, a intrat în ea prin puterea *Yoga* și și-a așezat propria ființă în pântecele ei. Zeul, însă, nu a pângărit-o deflorând-o în trup. Și după ce Surya a plecat, fata și-a recăpătat cunoștința.

SECȚIUNEA CCCVI

Vaisampayana a spus: O, stăpâne al pământului, în prima zi a lunii luminoase din luna a zecea a anului, Pritha a conceput un fiu asemenea stăpânului stelelor de pe firmament. Și acea fecioară cu șolduri excelente, de teamă față de prietenele sale, și-a ascuns sarcina, astfel încât nimeni nu a știut de starea ei. Și întrucât domnișoara trăia în întregime în apartamentele alocate fecioarelor și își ascundea cu grijă starea, nimeni în afară de doica ei nu știa adevărul. Și la timpul potrivit, acea frumoasă fecioară, prin harul zeilor, a născut un fiu care semăna cu un zeu. Și, la fel ca tatăl său, copilul era îmbrăcat într-o haină de zale și împodobit cu cercei strălucitori. Avea ochi de leu și umeri ca ai unui taur. Imediat după ce frumoasa fată a născut copilul, s-a consultat cu doica ei și a așezat pruncul într-o cutie spațioasă și netedă, făcută din răchită, acoperită cu cearșafuri moi și prevăzută cu o pernă scumpă. Suprafața ei era acoperită cu ceară și era învelită într-o husă bogată. Cu lacrimi în ochi, ea a dus pruncul la râul Aswa și a aruncat coșul în apele lui. Și deși știa că este nepotrivit pentru o fată necăsătorită să aibă copii, totuși, din dragoste părintească, O, cel mai mare dintre regi, ea plângea cu amărăciune. Ascultă cuvintele rostite cu lacrimi de Kunti, în timp ce arunca cutia în apele râului Aswa: „O, copilule, fie ca tot ce este bun să-ți fie dat de către toți cei care locuiesc pe pământ, în apă, în cer și în tărâmurile celeste. Fie ca toate căile tale să fie norocoase! Fie ca nimeni să nu-ți stea în cale! Și, O, fiu, fie ca toți cei care te vor întâlni să aibă inimile lipsite de ostilitate față de tine: Și fie ca stăpânul apelor, Varuna, să te protejeze în apă! Și fie ca zeul care domnește cerurile să te protejeze complet în cer. Și fie ca, O, fiu, cel mai bun dintre cei care dau căldură, adică Surya, tatăl tău, și de la care te-am obținut, așa cum a hotărât Destinul, să te protejeze pretutindeni! Și fie ca Adityas și Vasus, Rudras și Sadhyas, Viswadevas și Mantis, și punctele cardinale cu marele Indra și regenții care le prezidează, și, într-adevăr, toate ființele celeste, să te protejeze în orice loc! Chiar și în țări străine te voi putea recunoaște după această zale ale tale! Cu siguranță, tatăl tău, O, fiu, divinul Surya, care posedă bogăția splendorii, este

binecuvântat, pentru că el te va vedea cu privirea sa celestă coborând pe curent! Binecuvântată este și acea doamnă care, O, tu care ești născut dintr-un zeu, te va lua ca fiu al ei și te va alăpta când vei fi însetat! Și ce vis norocos a avut-o cea care te va adopta ca fiu, pe tine, care ești înzestrat cu splendoarea solară, îmbrăcat cu armura celestă și împodobit cu cercei cerești, pe tine, care ai ochi mari ca lotușii, tenul strălucitor ca cuprul lustruit sau frunzele de lotus, fruntea frumoasă și părul cu bucle frumoase! O, fiule, cea care te va vedea târându-te pe pământ, acoperit de praf, și rostind cu dulceață cuvinte nearticulate, este cu siguranță binecuvântată! Și cea care te va vedea ajungând la vârsta tinereții, ca un leu cu coamă născut în pădurile Himalaya, este cu siguranță binecuvântată, O, fiule!”

O, rege, după ce a plâns îndelung și cu milă, Pritha a pus coșul pe apele râului Aswa. Iar domnișoara cu ochi de lotus, copleșită de durere din cauza fiului ei și plângând amar, împreună cu doica ei, aruncă coșul în miezul nopții și, deși dorea să-și vadă fiul din nou și din nou, se întoarse, O, monarhule, la palat, temându-se ca tatăl ei să nu afle ce se întâmplase. Între timp, coșul a plutit de la râul Aswa la râul Charmanwati, iar de la Charmanwati a ajuns la Yamuna și apoi la Ganga. Și purtat de valurile Gangei, copilul din coș a ajuns în orașul Champa, condus de un membru al tribului Suta. Într-adevăr, excelenta armură și cerceii din *Amrita* cu care se născuse, precum și ordinea Destinului, au ținut copilul în viață.

SECȚIUNEA CCCVII

Vaisampayana a spus: Și s-a întâmplat că, în acel moment, un Suta numit Adhiratha, care era prieten cu Dhritarashtra, a venit la râul Ganga, însoțit de soția sa. Și, O, rege, soția sa, numită Radha, era de o frumusețe fără egal pe pământ. Și, deși acea doamnă binecuvântată depusese mari eforturi pentru a avea un fiu, totuși nu reușise, O, învingător al dușmanilor, să aibă unul. Și, ajungând la râul Ganga, ea a zărit o cutie plutind în curent. Conținând articole capabile să protejeze de pericole și împodobită cu unguente, acea cutie a fost adusă în fața ei de valurile Janhavi. Atrasă de curiozitate, doamna a poruncit să fie luată. Apoi i-a povestit totul lui Adhiratha, din casta vizitiilor. Auzind aceasta, Adhiratha a luat cutia de pe malul apei și a deschis-o cu ajutorul unor instrumente. Apoi a văzut un băiat care semăna cu soarele dimineții. Copilul era îmbrăcat cu o armură de aur și arăta extrem de frumos, cu fața împodobită cu cercei. Atunci, vizitiul, împreună cu soția sa, au fost cuprinși de o uimire atât de mare, încât ochii lor s-au mărit de mirare. Luând copilul în brațe, Adhiratha i-a spus soției sale: „De când m-am născut, O, timidă doamnă, nu am văzut niciodată o asemenea minune. Acest copil care a venit la noi trebuie să fie de origine cerească. Cu siguranță, fiind fără fii, zeii mi l-au trimis!” Spunând acestea, O, stăpâne al pământului, i-a dat copilul lui Radha. Și atunci, Radha a adoptat, conform ordonanței, acel copil de formă celestă și origine divină, care poseda splendoarea filamentelor de lotus și era înzestrat cu o grație excepțională. Și crescut în mod corespunzător de ea, acel copil înzestrat cu mare vitejie a început să crească. Și după adoptarea lui Karna, Adhiratha a mai avut alți fii născuți din el însuși. Și văzând copilul înzestrat cu o armură strălucitoare și cercei de aur, cei născuți de două ori l-au numit Vasusena. Și astfel, acel copil înzestrat cu mare splendoare și vitejie nemăsurată a devenit fiul vizitiului și a ajuns să fie cunoscut sub numele de Vasusena și Vrisha. Pritha a aflat prin intermediul spionilor că propriul ei fiu, îmbrăcat în armură cerească, creștea printre Angas ca fiul cel mare al unui vizitiu (Adhiratha). Și văzând că, în timp, fiul său crescuse, Adhiratha l-a trimis în orașul numit după elefant. Și acolo Karna s-a stabilit cu Drona, cu scopul de a învăța să mânuiască armele. Și acel tânăr puternic a legat o prietenie cu Duryodhana. Și după ce a învățat să mânuiască toate cele patru tipuri de arme de la Drona, Kripa și Rama, a devenit faimos în lume ca un arcaș puternic. Și după ce a legat prietenie cu fiul lui Dhritarashtra, s-a hotărât să le facă rău fiilor lui Pritha. Și era mereu dornic să se lupte cu Falguna, cel cu sufletul înalt. Și, O, rege, de când s-au văzut pentru prima dată, Karna îl provoca mereu pe Arjuna, iar Arjuna, la rândul său, îl provoca pe el. Acesta, O, cel mai mare dintre regi, era fără îndoială secretul cunoscut de Soare, și anume că, născut de el însuși din Kunti, Karna era crescut în neamul Sutas. Și văzându-l împodobit cu cerceii și zale,

Yudhishthira l-a considerat de neînvins în luptă şi a fost extrem de îndurerat de acest lucru. Şi când, O, cel mai de seamă dintre monarhi, Karna, după ce ieşea din apă, obişnuia să se închine la amiază strălucitorului Surya cu mâinile împreunate, brahmanii obişnuiau să-i ceară bogăţii. Şi în acel moment nu era nimic pe care el să nu-l dăruiască celor născuţi de două ori. Şi Indra, luând înfăţişarea unui brahman, i-a apărut (în acel moment) şi i-a spus: „Dă-mi!" Iar fiul lui Radha i-a răspuns: „Eşti binevenit!"

SECŢIUNEA CCCVIII

Vaisampayana a spus: Şi când regele celeştilor s-a prezentat sub înfăţişarea unui brahman, văzându-l, Karna a spus: «Bine ai venit!» Şi neştiind intenţia lui, fiul lui Adhiratha s-a adresat brahmanului, spunând: «Un colier de aur, fecioare frumoase şi sate cu multe vite, ce să-ţi dau?» Atunci brahmanul a răspuns: „Nu-ţi cer să-mi dai nici colierul de aur, nici fecioarele frumoase, nici orice alt obiect plăcut. Dă-le celor care le cer. Dacă, O, tu, cel fără păcat, eşti sincer în jurământul tău, atunci, tăind (de pe tine) această armură născută odată cu trupul tău şi aceşti cercei, dă-mi-le mie! Doresc, O, pedepsitor al duşmanilor, să mi le dai repede, căci acest câştig al meu va fi considerat superior oricărui alt câştig!" Auzind aceste cuvinte, Karna a spus: „O, brahman, îţi voi da pământ, fecioare frumoase, vaci şi câmpuri, dar nu-ţi pot da zalele şi cerceii!"

Vaisampayana a continuat: Deşi Karna l-a îndemnat în felul acesta cu diverse cuvinte, totuşi, O, şef al neamului Bharata, acel brahman nu a cerut niciun alt dar. Şi deşi Karna a încercat să-l liniştească din toate puterile şi l-a venerat cum se cuvine, totuşi acel brahman, cel mai bun dintre brahmani, nu a cerut niciun alt dar. Şi când cel mai de seamă dintre brahmani nu a cerut niciun alt dar, fiul lui Radha i-a vorbit din nou cu un zâmbet: „Corespondenţa mea, O, regeneratule, s-a născut odată cu trupul meu, iar această pereche de cercei a apărut din *Amrita*. Pentru acestea sunt de neucis în lumi. De aceea, nu mă pot despărţi de ele. Tu, O, taur printre brahmani, acceptă de la mine întregul regat al pământului, lipsit de duşmani şi plin de prosperitate! O, cel mai de seamă dintre cei regeneraţi, dacă voi fi lipsit de cerceii mei şi de armura născută odată cu trupul meu, voi fi vulnerabil în faţa duşmanilor!"

Vaisampayana a continuat: Când ilustrul ucigaş al lui Paka a refuzat să ceară vreun alt dar, Karna i s-a adresat din nou cu un zâmbet, spunând: „O, zeu al zeilor, chiar şi înainte de asta, te-am recunoscut, O, Doamne! O Sakra, nu este potrivit să-ţi acord vreun dar nefolositor, căci tu eşti însuşi stăpânul celor cereşti! Dimpotrivă, fiind Creatorul şi stăpânul tuturor fiinţelor, tu eşti cel care ar trebui să-mi acorde daruri! Dacă, O, zeu, îţi dau aceste zale şi cerceii, atunci sunt sigur că voi întâmpina distrugerea, iar tu vei fi ridiculizat! De aceea, O, Sakra, ia cerceii mei şi armura mea excelentă în schimbul a ceva ce-mi conferit tu! Altfel, nu ţi le voi dărui!" Atunci Sakra a răspuns: „Chiar înainte de a veni la tine, Surya ştia de intenţia mea şi, fără îndoială, el este cel care ţi-a dezvăluit totul! O, Karna, fie că este doar un fulger, spune-mi ce doreşti să ai!"

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte ale lui Indra, Karna a fost cuprins de bucurie şi, văzând că scopul său era pe cale să se împlinească, s-a apropiat de Vasava şi, hotărât să obţină o săgeată imposibil de respins, i s-a adresat lui Indra, spunând: O, Vasava, în schimbul coifului meu de zale şi a cerceilor, dă-mi o săgeată care nu poate fi deviată şi care este capabilă să distrugă oastea inamică atunci când este aliniată în ordine de luptă! Atunci, O, stăpân al pământului, concentrându-şi mintea pentru o clipă asupra săgeţii (pentru a o aduce acolo), Vasava i-a spus astfel lui Karna: „Dă-mi cerceii tăi şi zalele pe care le porţi pe corp, şi în schimb ia această săgeată în aceste condiţii! Când voi întâlni Daitya în luptă, această săgeată care nu poate fi deviată, aruncată de mâna mea, va distruge sute de duşmani şi se va întoarce în mâna mea după ce îşi va atinge scopul. În mâna ta, însă, această săgeată, O, fiu al lui Suta, va ucide doar un singur duşman puternic al tău. Şi după ce va fi îndeplinit această ispravă, va reveni la mine, urlând şi arzând!" Atunci Karna a spus: „Doresc să ucid într-o luptă aprigă chiar şi un singur duşman al meu, care urlă cu

înverşunare şi este fierbinte ca focul, şi de care mă tem!" La auzul acestor cuvinte, Indra a spus: „Vei ucide un astfel de duşman puternic şi urlător în luptă. Dar cel pe care vrei să-l ucizi este protejat de o personalitate ilustră. Chiar şi Cel pe care cei versaţi în *Vede* îl numesc „Mistreţul invincibil" şi «Narayana cel de neînţeles», chiar şi Krishna însuşi îl protejează!" Atunci Karna a răspuns: „Chiar dacă este aşa, tu, O, ilustrule, dă-mi arma care va distruge doar un singur duşman puternic! Eu, la rândul meu, îţi voi dărui zalele şi cerceii, tăindu-i de pe mine. Totuşi, fă în aşa fel încât trupul meu, astfel rănit, să nu fie urât!" Auzind aceasta, Indra a spus: „Deoarece tu, O, Karna, eşti hotărât să respecţi adevărul, trupul tău nu va fi urât şi nu va rămâne nicio cicatrice pe el. Şi, O, tu, cel mai bun dintre cei înzestraţi cu darul vorbirii, O, Karna, vei avea tenul şi energia tatălui tău însuşi. Şi dacă, înnebunit de mânie, arunci această săgeată, în timp ce mai ai şi alte arme la tine şi când viaţa ta nu este în pericol iminent, ea va cădea chiar asupra ta. Karna a răspuns: „Aşa cum îmi porunceşti, O, Sakra, voi arunca această săgeată Vasavi numai când voi fi în pericol iminent! Îţi spun asta cu sinceritate!"

Vaisampayana a continuat: Atunci, O, rege, luând săgeata în flăcări, Karna a început să-şi dezbrace armura naturală. Şi văzând că Karna îşi tăia propriul corp, întreaga oaste de zei, oameni şi Danavi a izbucnit într-un răget de leu. Karna nu a trădat nicio contorsiune a feţei în timp ce îşi dezbrăca armura. Văzând că eroul dintre oameni îşi tăia trupul cu o armă, zâmbind din când în când, au început să se cânte la tobe cereşti şi să se arunce cu flori cereşti asupra lui. Şi Karna, tăindu-şi armura excelentă de pe corp, i-a dat-o lui Vasava, încă picurând. Şi tăindu-şi şi cerceii de la urechi, i-a dat lui Indra. Şi pentru acest fapt a ajuns să fie numit Karna. Şi Sakra, după ce l-a amăgit astfel pe Karna, care l-a făcut faimos în lume, a gândit cu un zâmbet că treaba fiilor lui Pandu era deja terminată. Şi după ce a făcut toate acestea, s-a înălţat la cer. Auzind că Karna fusese amăgit, toţi fiii lui Dhritarashtra au devenit îndureraţi şi lipsiţi de mândrie. Pe de altă parte, fiii lui Pritha, aflând că o astfel de soartă îl lovise pe fiul vizitiului, s-au umplut de bucurie.

Janamejaya a spus: Când erau acei eroi, fiii lui Pandu, în acel moment? Şi de la cine au auzit această veste bună? Şi ce au făcut, când a trecut al doisprezecelea an al exilului lor? Tu, O, ilustrule, spune-mi toate acestea!

Vaisampayana a spus: După ce l-au învins pe şeful Saindhavas, au salvat-o pe Krishna, au supravieţuit întregului termen al exilului lor dureros în pădure şi au ascultat poveştile antice despre zei şi Rishis recitate de Markandeya, acei eroi printre oameni s-au întors din azilul lor din Kamyaka la sacrul Dwaitavana, cu toate carele şi urmaşii lor, însoţiţi de vizitii lor, vitele lor şi cetăţenii care îi urmau.

Aranya Parva

SECŢIUNEA CCCIX

Janamejaya a spus: După ce au suferit o mare durere din cauza răpirii soţiei lor şi după ce l-au salvat pe Krishna, ce au făcut Pandavii în continuare?

Vaisampayana a spus: Simţind o mare suferinţă din cauza răpirii lui Krishna, regele Yudhishthira, cu gloria sa nemuritoare, împreună cu fraţii săi, a părăsit pădurile din Kamyaka şi s-a întors în încântătoarea şi pitoreasca Dwaitavana, bogată în copaci şi plină de fructe şi rădăcini delicioase. Şi fiii lui Pandu, împreună cu soţia lor Krishna, au început să locuiască acolo, trăind frugal cu fructe şi practicând jurăminte stricte. Şi în timp ce acei învingători ai duşmanilor, virtuosul rege Yudhishthira, fiul lui Kunti, Bhimasena, Arjuna şi ceilalţi fii ai lui Pandu născuţi din Madri, locuiau în Dwaitavana, practicând jurăminte stricte, au suferit, de dragul unui Brahmana, mari necazuri, care, totuşi, erau destinate să le aducă fericirea viitoare. Îţi voi povesti totul despre necazurile pe care aceşti cei mai de seamă dintre Kuru le-au îndurat în timp ce trăiau în acele păduri

şi care, în cele din urmă, le-au adus fericirea. Ascultă! Odată, în timp ce un cerb se zbătea, s-a întâmplat ca cele două bețe pentru aprins focul şi un baston pentru amestecat, aparţinând unui brahman dedicat austerităţilor ascetice, să se înfigă adânc în coarnele sale. Şi, atunci, O, rege, acel cerb puternic, de o viteză extraordinară, cu salturi lungi, a ieşit repede din schit, luând cu el acele obiecte. Şi, O, cel mai de seamă dintre Kuru, văzând că acele obiecte ale sale fuseseră luate, brahmanul, îngrijorat din cauza ritualului său *Agnihotra*, s-a prezentat repede în faţa Pandavilor. Şi apropiindu-se fără pierdere de timp de Ajatasatru, care stătea în pădure cu fraţii săi, brahmanul, în mare suferinţă, a rostit aceste cuvinte: „În timp ce un cerb se zbătea, s-a întâmplat, O, rege, ca bețele mele de foc şi toiagul meu de amestecat, care fuseseră aşezate lângă un copac mare, să se înţepenească în coarnele sale. O, rege, acel cerb puternic şi extrem de rapid a ieşit repede din schit cu salturi lungi, luând cu el acele obiecte. Urmărind acel cerb puternic, O, rege, după urmele lui, voi, fiii lui Pandu, aduceţi înapoi acele obiecte ale mele, astfel încât *Agnihotra* mea să nu fie întreruptă! Auzind aceste cuvinte ale brahmanului, Yudhishthira a devenit extrem de îngrijorat. Şi fiul lui Kunti, luându-şi arcul, a ieşit împreună cu fraţii săi. Îmbrăcaţi în armuri şi echipaţi cu arcuri, aceşti tauri printre oameni, hotărâţi să-l servească pe brahman, au ieşit repede în urmărirea cerbului. Şi zărind cerbul la mică distanţă, aceşti războinici puternici au tras spre el săgeţi cu vârf ascuţit, sulițe şi darde, dar fiii lui Pandu nu au reuşit să-l străpungă în niciun fel. Şi în timp ce se străduiau să o urmărească şi să o ucidă, acea căprioară puternică a devenit brusc invizibilă. Şi pierzând din vedere căprioara, nobilii fii ai lui Pandu, obosiţi şi dezamăgiţi, chinuiţi de foame şi sete, s-au apropiat de un copac banian din acea pădure adâncă şi s-au aşezat la umbra lui răcoroasă. Şi când s-au aşezat, Nakula, cuprins de tristeţe şi împins de nerăbdare, s-a adresat fratelui său mai mare din neamul Kuru, spunând: „În neamul nostru, O, rege, virtutea nu a fost niciodată sacrificată, nici nu s-a pierdut averea din cauza insolenţei. Şi când am fost întrebaţi, nu am spus niciodată «Nu!» vreunei creaturi. De ce atunci, în cazul de faţă, am întâlnit acest dezastru?”

SECȚIUNEA CCCX

Yudhishthira a spus: „Nu există limită pentru calamităţi. Nici nu este posibil să se determine cauza lor finală sau eficientă. Numai Domnul dreptăţii este cel care distribuie roadele virtuţii şi ale viciului”. Atunci Bhima a spus: „Cu siguranţă, această calamitate ne-a lovit pentru că nu l-am ucis pe Pratikamin pe loc, când a târât-o pe Krishna ca sclav în adunare”. Iar Arjuna a spus: „Cu siguranţă, această calamitate ne-a lovit pentru că nu m-am supărat pe cuvintele aspre, care mi-au străpuns oasele, rostite de fiul lui Suta!” Iar Sahadeva a spus: „Cu siguranţă, O, Bharata, această calamitate ne-a lovit pentru că nu l-am ucis pe Sakuni când te-a învins la zaruri!”

Vaisampayana a continuat: Atunci, regele Yudhishthira s-a adresat lui Nakula, spunând: „Tu, O, fiu al lui Madri, urcă în acest copac şi priveşte în cele zece puncte ale orizontului. Vezi dacă există apă în apropierea noastră sau copaci care cresc pe terenuri umede! O, copilule, fraţii tăi sunt obosiţi şi însetaţi.” La auzul acestor cuvinte, Nakula a urcat repede în copac şi, după ce s-a uitat în jur, i-a spus fratelui său mai mare: „O, rege, văd mulţi copaci care cresc lângă apă şi aud şi strigătele cocorilor. Prin urmare, fără îndoială, apa trebuie să fie undeva pe aici.” Auzind aceste cuvinte, fiul lui Kunti, Yudhishthira, ferm în adevăr, a spus: „O, tu, cel amabil, du-te şi adu apă în aceste tolbe!” Spunând „Aşa să fie”, la porunca fratelui său mai mare, Nakula s-a îndreptat repede spre locul unde era apă şi a ajuns curând acolo. Şi văzând un lac cristalin locuit de cocori, a dorit să bea din el, când a auzit aceste cuvinte din cer: „O, copilule, nu comite această faptă nechibzuită! Acest lac este deja în posesia mea. Tu, O, fiu al lui Madri, răspunde mai întâi la întrebările mele şi apoi bea din această apă şi ia cu tine (cât ai nevoie). Nakula, însă, care era extrem de însetat, a ignorat aceste cuvinte, a băut din apa rece şi, după ce a băut, a căzut mort. Şi, O, învingător al duşmanilor, văzând întârzierea lui Nakula, Yudhishthira, fiul lui Kunti, i-a spus lui Sahadeva, fratele eroic al lui Nakula: „O, Sahadeva, a trecut mult timp de când fratele nostru, cel care s-a născut imediat înaintea ta, a plecat de aici! Du-te, aşadar, şi adu-l înapoi pe fratele tău de mamă, împreună cu apă.” La auzul acestor cuvinte, Sahadeva a răspuns: „Aşa să fie” şi a pornit în acea direcţie;

ajungând la locul respectiv, şi-a văzut fratele zăcând mort pe pământ. Îndurerat de moartea fratelui său şi suferind teribil de sete, s-a îndreptat spre apă, când a auzit aceste cuvinte: „O, copilule, nu comite această faptă nechibzuită! Acest lac este deja în posesia mea. Mai întâi răspunde la întrebarea mea, apoi bea apă şi ia câtă ai nevoie.” Sahadeva, însă, care era extrem de însetat, ignorând aceste cuvinte, a băut apă şi, după ce a băut, a căzut mort. Atunci Yudhishthira, fiul lui Kunti, i-a spus lui Vijaya: „A trecut mult timp, O, Vibhatsu, de când cei doi fraţi ai tăi au plecat, O, învingător al duşmanilor! Fii binecuvântat! Adu-i înapoi, împreună cu apa. Tu eşti, O, copilule, refugiul nostru al tuturor când suntem cufundaţi în suferinţă!” Astfel abordat, inteligentul Gudakesa, luându-şi arcul şi săgeţile, precum şi sabia goală, porni spre acel lac. Ajuns la locul respectiv, cel al cărui car era tras de cai albi îi zări pe acei tigri printre oameni, pe cei doi fraţi mai mici ai săi care veniseră să aducă apă, zăcând acolo morţi. Văzându-i ca şi cum ar fi dormit, acel leu printre oameni, extrem de îndurerat, şi-a ridicat arcul şi a început să se uite în jurul pădurii. Dar nu a găsit pe nimeni în acea pădure puternică. Şi, fiind obosit, cel care era capabil să tragă cu arcul şi cu mâna stângă, s-a repezit în direcţia apei. Şi în timp ce se repezea (spre apă), a auzit aceste cuvinte din cer: „De ce te apropii de această apă? Nu vei putea să bei din ea cu forţa. Dacă tu, O, Kaunteya, poţi răspunde la întrebarea pe care ţi-o voi pune, atunci numai tu vei bea din apă şi vei lua cât ai nevoie, O, Bharata!” Astfel interzis, fiul lui Pritha a spus: „Interzice-mi tu, apărând în faţa mea! Şi când vei fi străpuns dureros de săgeţile mele, nu vei mai vorbi astfel!” După ce a spus aceasta, Partha a acoperit toate părţile cu săgeţi inspirate de *mantre*. Şi şi-a arătat şi priceperea în a trage cu arcul la o ţintă invizibilă, doar după sunet. Şi, O, taur al neamului Bharata, chinuit de sete, el a tras săgeţi cu vârf ascuţit, suliţe şi săgeţi de fier, şi a umplut cerul cu nenumărate săgeţi imposibil de evitat. Atunci, invizibilul Yaksha a spus: „De ce atâta agitaţie, O, fiu al lui Pritha? Bea numai după ce îmi răspunzi la întrebări! Dacă bei fără să-mi răspunzi la întrebări, vei muri imediat după aceea.” Astfel abordat, fiul lui Pritha, Dhananjaya, capabil să tragă cu arcul şi cu mâna stângă, ignorând aceste cuvinte, a băut din apă şi imediat după aceea a căzut mort. Şi (văzând întârzierea lui Dhananjaya), fiul lui Kunti, Yudhishthira, i s-a adresat lui Bhimasena, spunând: „O, învingător al duşmanilor, a trecut mult timp de când Nakula, Sahadeva şi Vibhatsu s-au dus să aducă apă şi încă nu s-au întors, O, Bharata! Fie ca norocul să te însoţească! Adu-i înapoi, împreună cu apa!” Răspunzând: „Aşa să fie”, Bhimasena porni spre locul unde zăceau morţi acei tigri printre oameni, fraţii săi. Şi văzându-i, Bhima, deşi era chinuit de sete, se întristă nespus. Şi acel erou puternic înarmat crezu că totul fusese opera vreunui Yaksha sau Rakshasa. Iar Vrikodara, fiul lui Pritha, se gândi: „Cu siguranţă va trebui să lupt astăzi. Aşadar, să-mi potolesc mai întâi setea.” Apoi, acel taur al neamului Bharata se repezi înainte cu intenţia de a bea. Atunci, Yaksha spuse: „O, copilule, nu comite această faptă nechibzuită! Acest lac este deja în posesia mea. Răspunde mai întâi la întrebările mele, apoi bea şi ia câtă apă doreşti!”

Vaisampayana a continuat: Astfel abordat de acel Yaksha cu energie nemăsurată, Bhima, fără să-i răspundă la întrebări, a băut din apă. Şi imediat ce a băut, a căzut mort pe loc. Apoi, gândindu-se că fraţii lui îl părăsiseră de mult, Yudhishthira a aşteptat ceva timp. Şi regele şi-a spus în repetate rânduri: „De ce întârzie cei doi fii ai lui Madri? Şi de ce întârzie şi cel care mânuieşte *Gandiva*? Şi de ce întârzie şi Bhima, înzestrat cu o mare forţă? Mă voi duce să-i caut!” Şi hotărât să facă acest lucru, puternicul Yudhishthira s-a ridicat, cu inima arzând de durere. Şi acel taur printre oameni, fiul regal al lui Kunti, s-a gândit în sinea sa: „Oare această pădure se află sub vreo influenţă malefică? Sau este infestată de vreo fiară răutăcioasă? Sau au căzut cu toţii, ca urmare a faptului că au ignorat vreo fiinţă puternică? Sau, negăsind apă în locul în care eroii aceia se refugiaseră iniţial, au petrecut tot acest timp căutând prin pădure? Care este motivul pentru care acei tauri printre oameni nu se întorc?” Şi vorbind în acest fel, cel mai important dintre monarhi, ilustrul Yudhishthira, a intrat în acea pădure puternică, unde nu se auzea niciun sunet uman şi care era locuită de cerbi, urşi şi păsări, şi care era împodobită cu copaci strălucitori şi verzi, şi care răsuna de zumzetul albinelor negre şi de notele păsărilor cântătoare. Pe măsură ce înainta, zări acel lac frumos, care părea să fi fost creat de însuşi meşterul celest. Era împodobit cu flori de o nuanţă aurie,

cu lotuşi şi Sindhuvars. Era plin de trestie, Ketakas, Karaviras şi Pippalas, iar Yudhishthira, obosit de muncă, văzu acel lac şi rămase uimit.

SECȚIUNEA CCCXI

Vaisampayana a spus: Yudhishthira şi-a văzut fraţii, fiecare dintre ei posedând gloria lui Indra însuşi, zăcând morţi ca şi cum Regii lumii ar fi căzut din sferele lor la sfârşitul *Yuga*. Şi văzându-l pe Arjuna zăcând mort, cu arcul şi săgeţile căzute pe pământ, şi, de asemenea, pe Bhimasena şi gemenii nemişcaţi şi lipsiţi de viaţă, regele a răsuflat un suspin fierbinte şi lung şi a fost scăldat în lacrimi de durere. Şi văzându-şi fraţii zăcând morţi, fiul puternic al lui Dharma, cu inima sfâşiată de anxietate, a început să se lamenteze abundent, spunând: Tu, O, Vrikodara cu braţele puternice, ai jurat, spunând: „*Voi zdrobi cu buzduganul coapsele lui Duryodhana în luptă*”. O, înălţător al gloriei Kurus, prin moartea ta, O, tu, cel cu braţele puternice şi sufletul înalt, toate acestea au devenit acum zadarnice! Promisiunile oamenilor pot fi ineficiente, dar de ce cuvintele zeilor rostite în legătură cu tine au fost atât de zadarnice? O, Dhananjaya, în timp ce te aflai în camera de naştere a mamei tale, zeii au spus: „*O, Kunti, fiul tău nu va fi inferior celui cu o mie de ochi*”. Şi în munţii Paripatra din nord, toate fiinţele au cântat, spunând: „*Prosperitatea (acestei rase), jefuită de duşmani, va fi recuperată de acesta fără întârziere. Nimeni nu va putea să-l învingă în luptă, în timp ce nu va exista nimeni pe care el să nu-l poată învinge*. De ce atunci acel Jishnu, înzestrat cu o mare putere, a fost supus morţii? Oh, de ce acel Dhananjaya, pe care ne-am bazat până acum pentru a îndura toată această suferinţă, zace pe pământ, distrugându-mi[108] toate speranţele! De ce acei eroi, acei fii puternici ai lui Kunti, Bhimasena şi Dhananjaya, au căzut în mâinile inamicului, ei care întotdeauna şi-au ucis duşmanii şi cărora nicio armă nu le putea rezista! Cu siguranţă, inima mea vicleană trebuie să fie făcută din diamant, deoarece, văzând aceşti gemeni zăcând astăzi pe pământ, ea nu se frânge! Voi, tauri printre oameni, versaţi în scripturile sfinte şi familiarizaţi cu proprietăţile timpului şi locului, şi înzestraţi cu merite ascetice, voi, care aţi îndeplinit cu sfinţenie toate riturile sacre, de ce zaceţi acolo, fără să faceţi fapte demne de voi? Vai, de ce zaceţi inconştienţi pe pământ, cu trupurile nevătămate, voi, cei neînvinşi, şi cu jurămintele voastre neatinse?” Şi văzându-şi fraţii dormind dulce acolo, aşa cum făceau de obicei pe versanţii munţilor, regele cu suflet înalt, copleşit de durere şi scăldat în sudoare, a ajuns într-o stare de suferinţă. Şi spunând: «Aşa este», acel virtuos stăpân al oamenilor, cufundat într-un ocean de durere, a început să caute cu nerăbdare cauza (acelei catastrofe). Şi acel puternic şi înalt suflet, familiarizat cu diviziunile timpului şi spaţiului, nu a putut să-şi stabilească cursul acţiunii. După ce s-a lamentat mult în acest fel, virtuosul Yudhishthira, fiul lui Dharma sau Tapu, şi-a stăpânit sufletul şi a început să reflecteze în mintea sa asupra celui care i-a ucis pe acei eroi. „Nu există urme de arme asupra lor, nici urme de paşi aici. Fiinţa care i-a ucis pe fraţii mei trebuie să fie foarte puternică, bănuiesc. Voi medita cu seriozitate asupra acestui lucru sau, mai întâi, voi bea din apă şi apoi voi afla totul. Se poate ca Duryodhana, care are obiceiul de a fi răutăcios, să fi pus în secret această apă aici, prin intermediul regelui Gandharvas. Ce om cu bun simţ poate avea încredere într-o fiinţă răutăcioasă, cu pasiuni malefice, pentru care binele şi răul sunt la fel? Sau, poate, acesta este un act al acelui om cu suflet rău, prin intermediul mesagerilor săi secreţi.” Şi astfel, cel foarte inteligent a cedat diverselor reflecţii. El nu credea că apa era otrăvită, pentru că, deşi erau morţi, nu aveau paloarea cadavrelor. „Culoarea feţelor fraţilor mei nu s-a estompat!” Şi astfel gândea Yudhishthira. Şi regele a continuat: „Fiecare dintre aceşti oameni de seamă era ca o cascadă puternică. Cine, prin urmare, în afară de Yama însuşi, care la timpul potrivit aduce sfârşitul tuturor lucrurilor, ar fi putut să-i zădărnicească astfel? Şi, ajungând la această concluzie, el a început să-şi facă abluţiunile în acel lac. Şi în timp ce se scufunda în el, auzi aceste cuvinte din cer, rostite de Yaksha: „Eu sunt o cocostârcă, care se hrăneşte cu peşti mici. Prin mine, fraţii tăi mai mici au fost aduşi sub stăpânirea domnului spiritelor plecate. Dacă tu, O, prinţe, nu răspunzi la întrebările pe care ţi le pun, chiar şi tu vei fi al cincilea cadavru. Nu acţiona pripit, O, copilule! Acest lac este deja în posesia mea. După ce îmi vei răspunde la întrebări, tu, O, fiu al lui Kunti, bea şi ia cu tine (cât ai

108 Samhritya — ucigând.

nevoie)!”. Auzind aceste cuvinte, Yudhishthira a spus: „Eşti tu cel mai important dintre Rudras, dintre Vasus sau dintre Marutas? Te întreb, ce zeu eşti? Asta nu putea fi făcută de o pasăre! Cine a răsturnat cei patru munţi puternici, şi anume Himavat, Paripatra, Vindhya şi Malaya? Mare este isprava pe care ai făcut-o, tu, cel mai de seamă dintre cei puternici! Cei pe care nici zeii, nici Gandharvas, nici Asuras, nici Rakshasas nu i-au putut suporta în conflictul puternic, au fost ucişi de tine! Prin urmare, faptele tale sunt extrem de minunate! Nu ştiu care este treaba ta, nici nu-ţi cunosc scopul. Prin urmare, curiozitatea şi frica care m-au cuprins sunt mari. Mintea mea este foarte agitată, iar capul meu mă doare, aşa că te întreb, O, venerabile, cine eşti tu, cel care stai aici?” Auzind aceste cuvinte, Yaksha a spus: „Eu sunt, fie ca binele să te însoţească, un Yaksha, şi nu o pasăre amfibie. Eu sunt cel care i-a ucis pe toţi aceşti fraţi ai tăi, înzestraţi cu o mare vitejie!”

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte blestemate rostite într-un ton aspru[109], eu, Yudhishthira, O, rege, m-am apropiat de Yaksha care vorbise şi am rămas acolo. Şi acel taur dintre Bharatas a văzut atunci acel Yaksha cu ochi neobişnuiţi şi corp uriaş, înalt ca un palmier palmyra şi arătând ca focul sau Soarele, irezistibil şi gigantic ca un munte, stând pe un copac şi scoţând un răget puternic, adânc ca cel al norilor. Şi Yaksha a spus: „Aceşti fraţi ai tăi, O, rege, deşi le-am interzis în repetate rânduri, au luat cu forţa apa. Pentru aceasta au fost ucişi de mine! Cel care doreşte să trăiască, O, rege, nu ar trebui să bea această apă! O, fiu al lui Pritha, nu acţiona pripit! Acest lac este deja în posesia mea. Tu, O, fiu al lui Kunti, răspunde mai întâi la întrebările mele, apoi ia cât doreşti!” **Yudhishthira a spus**: „O, Yaksha, eu nu râvnesc ceea ce este deja în posesia ta! O, taur printre bărbaţi, persoanele virtuoase nu aprobă niciodată ca cineva să se laude pe sine însuşi (fără să mă laud, voi răspunde, aşadar, la întrebările tale, în conformitate cu inteligenţa mea). Întreabă-mă!” Yaksha a spus atunci: „Ce face ca Soarele să răsară? Cine îi ţine companie? Cine îl face să apună? Şi în cine este el stabilit?” **Yudhishthira a răspuns**: „*Brahma* face Soarele să răsară: zeii îi ţin companie: Dharma îl face să apună: şi el este stabilit în adevăr.”[110] Yaksha a întrebat: „Prin ce devine cineva învăţat? Prin ce atinge ceea ce este foarte mare? Cum poate cineva să aibă un al doilea? Şi, O, rege, cum poate cineva să dobândească inteligenţă?” **Yudhishthira a răspuns**: „Prin (studiul) *Srutis* o persoană devine învăţată; prin austerităţi ascetice se dobândeşte ceea ce este foarte mare; prin inteligenţă o persoană dobândeşte un al doilea şi prin slujirea celor bătrâni se devine înţelept.”[111] Yaksha a întrebat: „Ce constituie divinitatea brahmanilor? Care este practica lor care seamănă cu cea a celor pioşi? Care este, de asemenea, atributul uman al brahmanilor? Şi care dintre practicile lor seamănă cu cele ale celor necredincioşi?” **Yudhishthira a răspuns**: „Studiul *Vedelor* constituie divinitatea lor; ascetismul lor constituie un comportament asemănător cu al celor credincioşi; vulnerabilitatea lor la moarte este atributul lor uman, iar calomnia este necredinţa lor”. Yaksha a întrebat: „Ce constituie divinitatea Kshatriyilor? Care este practica lor care seamănă cu cea a celor pioşi? Care este atributul lor uman? Şi care dintre practicile lor seamănă cu ale celor necredincioşi?” **Yudhishthira a răspuns**: „Săgeţile şi armele sunt divinitatea lor: celebrarea sacrificiilor este actul care seamănă cu cel al celor pioşi: vulnerabilitatea la frică este atributul lor

109 Lit. Litere.

110 În spatele sensurilor evidente şi simple ale cuvintelor folosite atât în întrebare, cât şi în răspuns, există o semnificaţie mai profundă, de natură spirituală. Cred că Nilakantha a înţeles corect pasajul. Prin Aditya, care, desigur, înseamnă în mod obişnuit Soarele, este indicată sufletul nepurificat (din *adatte sabdadin indriadivis* &c). Prima întrebare devine, aşadar, ”Cine este cel care înalţă sufletul nepurificat?”. Actul de înălţare implică o ridicare a sufletului de la legăturile sale lumeşti. Răspunsul la aceasta este: „Brahma, adică *Veda* sau cunoaşterea de sine”. A doua întrebare este: „Care sunt acelea care ţin companie sufletului în timpul procesului său de purificare?”. Răspunsul este: Autocenzura şi alte calităţi, care sunt toate de natură divină sau asemănătoare zeilor. A treia întrebare este: Cine conduce sufletul la locul (starea) său de odihnă? Răspunsul este: Dharma, adică corectitudinea, moralitatea şi practicile religioase. Se afirmă adesea că trebuie să treci prin practici (Karma) înainte de a atinge o stare de Odihnă sau Adevăr sau Cunoaştere Pură. Ultima întrebare este: „Pe ce este stabilit sufletul?”. Răspunsul, conform tuturor celor spuse anterior, este Adevărul sau Cunoaşterea Pură. Căci sufletul eliberat şi ridicat deasupra tuturor legăturilor carnale, nu mai are nevoie de practici şi acţiuni (Karma), ci rămâne nemişcat în Cunoaşterea Adevărată (Janana).

111 Nilakantha explică atât *Dhriti*, cât şi *Dwitiya* într-un sens spiritual. Nu este însă nevoie de o explicaţie spirituală aici. Prin *Dhriti* se înţelege fermitatea inteligenţei; prin *Dwitiya*, la propriu, un al doilea. Ceea ce spune Yudhishthira este că o inteligenţă fermă serveşte scopurilor unui însoţitor de ajutor.

uman; iar refuzul protecției este actul lor care seamănă cu cel al celor necredincioși." Yaksha a întrebat: „Ce constituie Sama sacrificiului? Ce constituie Yajus sacrificiului? Ce este refugiul unui sacrificiu? Și fără ce nu poate exista sacrificiul?" **Yudhishthira a răspuns**: „Viața este *Sama* sacrificiului; mintea este *Yajus* sacrificiului: *Rik* este refugiul sacrificiului; și numai *Rik* este ceea ce nu poate lipsi din sacrificiu."[112] Yaksha a întrebat: „Ce este cel mai important pentru cei care cultivă?" Ce este cel mai important pentru cei care seamănă? Ce este cel mai important pentru cei care doresc prosperitate în această lume? Și ce este cel mai important pentru cei care aduc pe lume?" **Yudhishthira a răspuns**: „Ceea ce este cel mai important pentru cei care cultivă este ploaia; ceea ce este cel mai important pentru cei care seamănă este sămânța; ceea ce este cel mai important pentru cei care aduc pe lume este descendența"[113]. Yaksha a întrebat: "Ce persoană, bucurându-se de toate obiectele simțurilor, înzestrată cu inteligență, respectată de lume și iubită de toate ființele, deși respiră, nu oferă nimic acestor cinci, și anume zeilor, oaspeților, servitorilor, *Pitris* și sieși, deși înzestrată cu suflare, nu este încă în viață." Yaksha a întrebat: "Ce este mai greu decât pământul însuși? Ce este mai înalt decât cerurile? Ce este mai rapid decât vântul? Și ce este mai numeros decât iarba?" **Yudhishthira a răspuns**: „Mama este mai grea decât pământul; tatăl este mai înalt decât cerul; mintea este mai rapidă decât vântul; iar gândurile noastre sunt mai numeroase decât iarba." Yaksha a întrebat: „Ce este acela care nu închide ochii în timpul somnului; ce este acela care nu se mișcă după naștere? Ce este ceea ce nu are inimă? Și ce este ceea ce se umflă din proprie inițiativă?" **Yudhishthira a răspuns**: „Peștele nu închide ochii când doarme; oul nu se mișcă după naștere; piatra nu are inimă; iar râul se umflă din proprie inițiativă." Yakșa a întrebat: „Cine este prietenul celui exilat? Cine este prietenul căminarului? Cine este prietenul celui ce suferă? Și cine este prietenul celui ce este pe moarte?" **Yudhiṣṭhira a răspuns**: „Prietenul celui exilat într-un ținut îndepărtat este tovarășul său, prietenul căminarului este soția; prietenul celui ce suferă este medicul; iar prietenul celui ce este pe moarte este caritatea. Yakșa a întrebat: — Cine este oaspetele tuturor creaturilor? Care este datoria eternă? Ce, O, cel mai de seamă dintre regi, este *Amṛita*? Și care este acest Univers întreg?" **Yudhiṣṭhira a răspuns**: — Agni este oaspetele tuturor creaturilor: Laptele de vacă este *amrita*: Homa (cu aceasta) este datoria eternă: și acest Univers este alcătuit doar din aer."[114] Yaksha a întrebat: „Ce este ceea ce trăiește singur? Ce este ceea ce renaște după nașterea sa? Care este remediul împotriva frigului? Și care este cel mai mare câmp?" **Yudhishthira a răspuns**: „Soarele trăiește singur; luna se naște din nou: focul este remediul împotriva frigului: iar Pământul este cel mai mare câmp." Yaksha a întrebat: „Care este cel mai înalt refugiu al virtuții? Dar al faimei? Dar al cerului? Și ce, al fericirii?" **Yudhishthira a răspuns**: „Generalitatea este cel mai înalt refugiu al virtuții; darul faimei; adevărul raiului; și buna purtare al fericirii." Yaksha a întrebat: „Ce este sufletul omului? Cine este prietenul dăruit omului de către zei? Care este principalul sprijin al omului? Și care este, de asemenea, principalul său refugiu?" **Yudhishthira răspunse**: — Fiul este sufletul omului; soția este prietena dăruită omului de zei; norii sunt sprijinul lui principal; iar darul este refugiul lui principal. Yaksha-ul întrebă: — Care este cel mai bun dintre toate lucrurile lăudabile? Care este cea mai valoroasă dintre toate posesiunile sale? Care este cel mai bun dintre toate câștigurile? Și care este cel mai bun dintre toate felurile de fericire? **Yudhishthira răspunse**: — Cel mai bun dintre toate lucrurile lăudabile este îndemânarea; cea mai valoroasă dintre toate posesiunile este cunoașterea; cel mai bun dintre toate câștigurile este

112 Nilakantha explică acest lucru corect, după cum îmi imaginez, presupunând că prin „jertfă" se înțelege sacrificiul spiritual pentru dobândirea cunoașterii pure. În sacrificiul obiectiv pe care îl celebrează, *mantrele* Sama, Yajur și Rik sunt toate necesare. În sacrificiul subiectiv, dobândirea cunoașterii adevărate, viața și mintea sunt la fel de necesare ca și *mantrele* din *Rigveda* și *Yajurveda* într-unul obiectiv. Și așa cum nicio jertfă obiectivă nu poate face fără Riks, fiind în principal dependentă de ele, la fel, jertfele subiective pentru dobândirea cunoașterii adevărate nu pot face niciodată fără rugăciune, care, îmi imaginez, este reprezentată ca fiind Riks. Pentru a înțelege pe deplin acest pasaj, ar fi necesară o cunoaștere intimă a ritualului unei jertfe precum *Agnishtoma* sau oricare alta de acest gen.

113 Yudhishthira are autoritatea *Srutilor* în a spune că singurul element omniprezent al universului este aerul.

114 Unele texte citesc *apatatam* pentru *uvapatam*. Dacă prima interpretare ar fi corectă, sensul ar fi: „Care este cel mai bun lucru care cade?" Nilakantha explică ambele variante, *avapatam* și *nivapatam*, într-un sens spiritual. Prin primul, el înțelege: „Cei care oferă ofrande zeilor", iar prin al doilea, „Cei care oferă ofrande Pitriilor". Necesitatea unei interpretări spirituale, însă, nu este foarte evidentă.

sănătatea; iar mulţumirea este cel mai bun dintre toate felurile de fericire. Yaksha a întrebat: — Care este datoria supremă în lume? Care este acea virtute care aduce întotdeauna roade? Ce este acel lucru care, dacă este controlat, nu duce la regret? Şi cu cine o alianţă nu se rupe niciodată? **Yudhishthira răspunse**: — Datoria supremă este să te abţii de la vătămare; riturile hotărâte în Cele Trei (*Vede*) aduc întotdeauna roade; mintea, dacă este controlată, nu duce la regret; iar o alianţă cu cei buni nu se rupe niciodată. Yaksha întrebă: — Ce este acel lucru care, dacă este renunţat, te face agreabil? Ce este acel lucru care, dacă este renunţat, nu duce la regret? Ce este acel lucru care, dacă este renunţat, te face bogat? Şi ce este acel lucru care, dacă este renunţat, te face fericit? **Yudhishthira răspunse**: — Mândria, dacă este renunţată, te face agreabil; mânia, dacă este renunţată, nu duce la regret; dorinţa, dacă este renunţată, te face bogat; iar lăcomia, dacă este renunţată, te face fericit. Yaksha întrebă: — Pentru ce se dăruieşte Brahmanilor? Pentru ce mimilor şi dansatorilor? Pentru ce servitorilor? Şi pentru ce regelui? **Yudhishthira răspunse**: — Pentru merit religios se dăruieşte Brahmanilor: pentru faimă se dăruieşte mimilor şi dansatorilor: pentru a-i susţine se dăruieşte servitorilor: şi pentru a obţine eliberarea de frică se dăruieşte regilor. Yaksha întrebă: — Cu ce este acoperită lumea? Ce este acela din cauza căruia un lucru nu se poate descoperi singur? Din ce cauză sunt prietenii părăsiţi? Şi din ce cauză nu se ajunge în cer? **Yudhishthira răspunse**: — Lumea este acoperită de întuneric. Întunericul nu permite unui lucru să se arate. Este din lăcomie că prietenii sunt părăsiţi. Şi este ataşamentul faţă de lume din cauza căruia nu se ajunge în cer. Yaksha întrebă: — Pentru ce poate fi cineva considerat mort? Pentru ce poate fi un regat considerat mort? Pentru ce poate fi un *Sraddha* considerat mort? Şi pentru ce, un sacrificiu? **Yudhishthira a răspuns**: „Din lipsă de bogăţie, un om poate fi considerat mort. O regat din lipsă de rege poate fi considerat mort. Un *Sraddha* efectuat cu ajutorul unui preot fără învăţătură poate fi considerat mort. Şi o jertfă în care nu există daruri pentru Brahmani este moartă.” Yaksha a întrebat: „Ce constituie calea? Ce a fost numit apă? Ce, mâncare? Şi ce, otravă? Spune-ne şi care este momentul potrivit pentru un *Sraddha*, apoi bea şi ia cât doreşti!” **Yudhishthira a răspuns**: „Cei drepţi constituie calea.[115] Spaţiul a fost numit apă.[116] Vaca este mâncare.[117] O cerere este otravă. Şi un Brahmana este considerat momentul potrivit pentru un *Sraddha*.[118] Nu ştiu ce vei crede despre toate acestea, O Yaksha?” Yaksha a întrebat: „Ce s-a spus că este semnul ascezei? Şi ce este adevărata reţinere? Ce constituie iertarea. Şi ce este ruşinea?” **Yudhishthira a răspuns**: „A rămâne în propria religie este asceză; reţinerea minţii este dintre toate reţinerile cea adevărată: iertarea constă în suportarea duşmăniei; iar ruşinea, în retragerea de la toate faptele nedorite.” Yaksha a întrebat: „Ce, O rege, se spune că este cunoaştere? Ce, linişte? Ce constituie mila? Şi ce a fost numit simplitate?” **Yudhishthira a răspuns**: „Adevărata cunoaştere este cea a Divinităţii. Adevărata linişte este cea a inimii. Mila constă în dorirea fericirii pentru toţi. Iar simplitatea este echilibrul inimii.” Yaksha a întrebat: „Ce duşman este de neatins? Ce constituie o boală incurabilă pentru om? Ce fel de om este numit onest şi ce neloial?” **Yudhishthira a răspuns**: „Mânia este un duşman de neatins. Lăcomia constituie o boală incurabilă. Onest este cel care doreşte binele tuturor creaturilor, iar neloial este cel lipsit de milă.” Yaksha a întrebat: „Ce, O rege, este ignoranţa? Şi ce este mândria? Ce se înţelege prin lene? Şi ce a fost numit jale?” **Yudhishthira a răspuns**: „Adevărata ignoranţă constă în necunoaşterea datoriilor. Mândria este o conştientizare a faptului că eşti un actor sau un suferind în viaţă. Lenea constă în neîndeplinirea datoriilor, iar ignoranţa în jale. Yaksha a întrebat: „Ce au spus Rishii că este statornicia? Şi ce, răbdarea? Ce este, de asemenea, o baie reală? Şi ce este caritatea?” **Yudhishthira a răspuns**: „Statornicia constă în menţinerea propriei religii, iar

---

115 Cuvântul folosit în întrebare este *dik*, literalmente *direcţie*. Evident, desigur, înseamnă în acest context cale. Yudhishthira răspunde că drumul pe care trebuie să umbli este cel al binelui.

116 *Sruti* vorbesc de fapt despre spaţiu ca despre apă. Acestea sunt întrebări menite să testeze cunoştinţele lui Yudhishthira despre cosmogonia vedică.

117 *Sruti* vorbesc despre vacă ca fiind singura hrană, în sensul următor. Vaca dă lapte. Laptele dă unt. Untul este folosit în *Homa*. Homa este cauza norilor. Norii dau ploaie. Ploaia face sămânţa să încolţească şi să producă hrană. Nilakantha încearcă să explice acest lucru într-un sens spiritual. Totuşi, nu este nevoie de o astfel de explicaţie aici.

118 Ceea ce vrea să spună Yudhishthira este că nu există un moment special pentru o Sraddha. Aceasta trebuie efectuată ori de câte ori se poate găsi un preot bun şi capabil.

adevărata răbdare constă în subjugarea simțurilor. O baie adevărată constă în spălarea minții de toate impuritățile, iar caritatea constă în protejarea tuturor creaturilor." Yaksha a întrebat: „Ce om ar trebui considerat învățat, și cine ar trebui numit ateu? Cine altcineva este considerat ignorant? Ce se numește dorință și care sunt sursele dorinței? Și ce este invidia?" **Yudhishthira a răspuns**: „El este considerat învățat cel care își cunoaște datoriile. Ateu este cel care este ignorant și tot el este ignorant cel care este ateu. Dorința provine din obiectele de posesie, iar invidia nu este altceva decât jalea inimii." Yaksha a întrebat: „Ce este mândria, și ce este ipocrizia? Ce este grația zeilor, și ce este răutatea?" **Yudhishthira a răspuns**: „Ignoranța încremenită este mândrie. Stabilirea unui standard religios este ipocrizie. Grația zeilor este rodul darurilor noastre, iar răutatea constă în a vorbi de rău despre alții." Yaksha a întrebat: „Virtutea, profitul și dorința sunt opuse una celeilalte. Cum ar putea coexista lucruri atât de antagonice?" **Yudhishthira a răspuns**: „Când o soție și virtutea sunt în acord una cu cealaltă, atunci toate cele trei menționate pot exista împreună." Yaksha a întrebat: „O taur al rasei Bharata, cine este cel condamnat la iad veșnic? Se cuvine să răspunzi curând la întrebarea pe care ți-o pun!" **Yudhishthira a răspuns**: „Cel care cheamă un Brahmana sărac promițându-i un dar și apoi îi spune că nu are nimic de dat, merge în iadul veșnic. Tot în iadul veșnic merge și cel care atribuie falsități *Vedelor,* scripturilor, Brahmanilor, zeilor și ceremoniilor în cinstea Strămoșilor. Tot în iadul veșnic merge și cel care, deși posedă bogății, nu dă niciodată și nici nu se bucură el însuși de lăcomie, spunând că nu are nimic." Yaksha a întrebat: „Prin ce, O rege, naștere, comportament, studiu sau învățătură devine cineva un Brahmana? Spune-ne cu certitudine!" **Yudhishthira a răspuns**: „Ascultă, O Yaksha! Nu este nici nașterea, nici studiul, nici învățătura care să fie cauza Brahmanatului, fără îndoială, este comportamentul care constituie asta. Comportamentul cuiva ar trebui să fie întotdeauna bine păzit, mai ales de către un Brahmana. Cel care își menține conduita fără pată, nici el însuși nu este niciodată pătat. Profesorii și elevii, de fapt, toți cei care studiază scripturile, dacă sunt dependenți de obiceiuri rele, trebuie considerați niște biete neînvățate. Doar cel care își îndeplinește datoriile religioase este învățat. Chiar și cel care a studiat cele patru *Vede* este considerat un biet stricat abia deosebit de un Sudra (dacă conduita sa nu este corectă). Doar cel care efectuează *Agnihotra* și își controlează simțurile este numit Brahmana!" Yaksha a întrebat: „Ce câștigă cel care rostește cuvinte plăcute? Ce câștigă cel care acționează întotdeauna cu judecată? Ce câștigă cel care are mulți prieteni? Și ce, cel dedicat virtuții?" – **Yudhishthira a răspuns**: „Cel care rostește cuvinte plăcute devine agreat de toți. Cel care acționează cu judecată obține tot ce își dorește. Cel care are mulți prieteni trăiește fericit. Iar cel care este devotat virtuții obține o stare fericită (în lumea cealaltă)." Yaksha a întrebat: „Cine este cu adevărat fericit? Ce este cel mai minunat? Care este calea? Și care sunt veștile? Răspunde la aceste patru întrebări ale mele și frații tăi morți vor reînvia." **Yudhishthira a răspuns**: „O creatură amfibie, un om care gătește în propria casă, în a cincea sau a șasea parte a zilei, cu legume rare, dar care nu are datorii și nu se mișcă din casă, este cu adevărat fericit. Zi de zi nenumărate creaturi merg spre locuința lui Yama, totuși cei care rămân cred că sunt nemuritori. Ce poate fi mai minunat decât asta? Argumentul nu duce la nicio concluzie certă, *Srutii* sunt diferite una de alta; nu există niciun Rishi a cărui opinie să poată fi acceptată de toți; adevărul despre religie și datorie este ascuns în peșteri: de aceea, aceea este singura cale pe care au călcat cei mari. Această lume plină de ignoranță este ca o tigaie. Soarele este foc, zilele și nopțile sunt combustibil. Lunile și anotimpurile constituie polonicul de lemn. Timpul este bucătarul care gătește toate creaturile în acea tigaie (cu ajutoare de acest gen); acestea sunt veștile." Yaksha a întrebat: „Ai răspuns cu adevărat la toate întrebările mele, O, cel care reprimi dușmanii! Spune-ne acum cine este cu adevărat un om, și ce om posedă cu adevărat tot felul de bogății." **Yudhishthira a răspuns**: „Raportul despre faptele bune ale cuiva ajunge în cer și se răspândește pe pământ. Atâta timp cât durează acel raport, atâta timp o persoană pentru care plăcutul și neplăcutul, binele și răul, trecutul și viitorul sunt la fel, se spune că posedă tot felul de bogății." Yaksha a spus: „Ai răspuns cu adevărat, O rege, cine este un om, și ce om posedă tot felul de bogății. Prin urmare, lasă doar unul dintre frații tăi, pe care îl dorești, să se ridice la viață!" **Yudhishthira a răspuns**: „Lasă-l pe acesta, care are o culoare închisă, ochi roșii, este înalt ca un mare copac Sala, cu pieptul lat și brațele lungi, pe acest Nakula, O Yaksha, să se ridice la viață!" Yaksha a replicat: „Acest Bhimasena îți este drag, și și acest Arjuna este cel de care

depindeți cu toții! De ce, atunci, O rege, dorești ca un frate vitreg să se ridice la viață! Cum poți, lăsându-l pe Bhima a cărui forță este egală cu cea a zece mii de elefanți, să-l dorești pe Nakula să trăiască? Oamenii spuneau că acest Bhima îți era drag. Din ce motiv dorești atunci ca un frate vitreg să reînvie? Lăsându-l pe Arjuna a cărui forță a brațului este venerată de toți fiii lui Pandu, de ce dorești ca Nakula să reînvie?" **Yudhishthira a spus**: „Dacă virtutea este sacrificată, cel care o sacrifică, este pierdut el însuși. Aşadar, virtutea îl prețuiește și pe cel care o prețuiește. De aceea, având grijă ca virtutea, prin sacrificare, să nu ne sacrifice pe noi, nu părăsesc niciodată virtutea. Abținerea de la vătămare este cea mai înaltă virtute și, după părerea mea, este chiar mai înaltă decât obiectul cel mai înalt de atins. Mă străduiesc să practic această virtute. De aceea, fie ca Nakula, O, Yaksha, să reînvie! Fie ca oamenii să știe că regele este întotdeauna virtuos! Nu voi pleca niciodată de la datoria mea. Fie, deci, ca Nakula să reînvie! Tatăl meu avea două soții, Kunti și Madri. Fie ca ambele să aibă copii. Acesta este ceea ce doresc. Așa cum Kunti este pentru mine, la fel este și Madri. Nu există nicio diferență între ele în ochii mei. Doresc să acționez la fel față de mamele mele. De aceea, fie ca Nakula să trăiască?" Yaksha a spus: „Deoarece abținerea de la vătămare este considerată de tine ca fiind mai înaltă decât ambele, folosul și plăcerea, de aceea, fie ca toți frații tăi să trăiască, O, taur al rasei Bharata!"

SECȚIUNEA CCCXII

Vaisampayana a continuat: — Atunci, ascultând cuvintele lui Yaksha, Pandava s-au ridicat; și într-o clipă foamea și setea lor au dispărut. Atunci Yudhishthira a spus: „Te întreb pe tine, cel care nu poate fi învins și care stai într-un singur picior în iaz, ce zeu ești, căci nu te pot crede un Yaksha! Ești tu cel dintâi dintre Vasu, sau dintre Rudra, sau cel dintâi dintre Marut? Sau ești tu însuși stăpânul celeștilor, cel care mânuiește trăsnetul! Fiecare dintre acești frați ai mei este capabil să lupte ca o sută de mii de războinici, și nu văd războinicul care să-i poată învinge pe toți! Văd, de asemenea, că simțurile lor s-au reîmprospătat, ca și cum s-ar fi trezit dulce din somn. Ești tu un prieten de-al nostru, sau chiar tatăl nostru? La aceasta, Yaksha a răspuns: — O, copil, sunt chiar tatăl tău, Domnul justiției, înzestrat cu mare tărie! Știe, taur al neamului Bharata, că am venit aici dorind să te văd! Faima, adevărul, autocontrolul, puritatea, sinceritatea, modestia, statornicia, caritatea, asceza și Brahmacharya, acestea îmi sunt trupul! Și abstinența de la vătămare, imparțialitatea, pacea, penitențele, sfințenia și lipsa de răutate sunt ușile (prin care sunt accesibil). Îmi ești mereu drag! Din bunăvoință ești devotat celor cinci;[119] și din bunăvoință i-ai învins pe cei șase.[120] Dintre cei șase, doi apar în prima parte a vieții; doi în partea de mijloc a acesteia; și ceilalți doi la sfârșit, pentru a-i determina pe oameni să meargă în lumea cealaltă. Sunt, fie-ți bine, domnul justiției! Am venit aici să-ți testez meritele. Mă bucur să-ți văd lipsa de răutate; și, O, cel fără de păcat, îți voi conferi făgăduințe. Cere-mi, O, cel dintâi dintre regi, făgăduințe. Cu siguranță ți le voi îndeplini, O, cel fără de păcat! Cei care mă venerează niciodată nu ajung în necazuri!" Yudhishthira a spus: — Un cerb a dus crengile de foc ale Brahmana-ului. Prin urmare, prima făgăduință pe care o voi cere este ca adorațiile acelui Brahmana pentru Agni să nu fie întrerupte!" Yaksha a spus: "O, fiu al Kunti, înzestrat cu splendoare, Eu am fost cel care, pentru a te examina, a dus, sub înfățișare de cerb, crengile de foc ale acelui Brahmana!"

Vaisampayana a continuat: — Apoi acel om venerabil a spus: "Îți dau această făgăduință! Fie-ți bine! O, tu care ești ca un nemuritor, cere o altă făgăduință!" Yudhishthira a spus: "Am petrecut acești doisprezece ani în pădure; și al treisprezecelea an a sosit. Fie ca nimeni să nu ne recunoască, în timp ce petrecem acest an undeva."

Vaisampayana continuă: — Apoi, acel venerabil i-a răspuns: „Îți acord această favoare!" Și apoi, mângâindu-l pe fiul Kunti, cel cu adevărul dreptate, i-a mai spus: „Chiar dacă, O, Bharata, ați străbate acest (întreg) pământ în formele voastre de drept, nimeni în cele trei lumi nu vă va

119 Adică, liniște sufletească, stăpânire de sine, abținere de la plăcerile senzuale, resemnare, meditație yoga.
120 Adică foamea, setea, durerea, insensibilitatea sentimentelor muritoare, decrepitudinea și moartea.

recunoaşte. Voi, perpetuatori ai neamului Kuru, prin mila mea, veţi petrece acest al treisprezecelea an, în secret şi nerecunoscuţi în regatul lui Virata! Şi fiecare dintre voi va fi capabil să-şi ia în orice moment orice formă doreşte! Acum înfăţişaţi-i bramanului beţele de foc! Am fost doar să vă testez că le-am luat în forma unui căprior! O, blândule Yudhishthira, cere o altă favoare care să-ţi placă! O voi conferi ţie. O, cel mai de frunte dintre oameni, încă nu m-am săturat să-ţi acord favoruri! Primeşte, fiul meu, O a treia favoare, care este mare şi incomparabilă! Tu, O, rege, eşti născut din mine, iar Vidura dintr-o parte a mea!" Atunci, Yudhishthira a spus: „Este de ajuns că Te-am văzut cu simţurile mele, tu, eternul Dumnezeu al zeilor! O, tată, orice favoare îmi vei conferi, o voi primi cu siguranţă cu bucurie! Fie ca eu, O, stăpâne, să cuceresc întotdeauna lăcomia, nebunia şi furia, şi fie ca mintea mea să fie mereu devotată carităţii, adevărului şi ascezelor!" Domnul dreptăţii a zis: „Chiar din natură, O, Pandava, ai fost înzestrat cu aceste calităţi, căci tu eşti însuşi Domnul dreptăţii! Primeşte din nou ceea ce ai cerut!"

Vaisampayana continuă: După ce a rostit aceste cuvinte, venerabilul Stăpân al dreptăţii, care este obiectul meditaţiei tuturor lumilor, a dispărut de acolo; iar Pandava cu sufletul înalt, după ce au dormit dulce, s-au unit unul cu altul. Şi oboseala lor alungată, acei eroi s-au întors la sihăstrie şi i-au dat înapoi brahmanului beţele de foc. Acel om care se îndeletniceşte cu această poveste glorioasă şi care sporeşte faima (reînvierii Pandavaşilor) şi întâlnirea dintre tată şi fiu (Dharma şi Yudhishthira), obţine o deplină linişte sufletească, precum şi fii şi nepoţi, şi de asemenea o viaţă de o sută de ani! Şi mintea acelui om care ia în serios această poveste, nu se bucură niciodată de nedreptate, sau de dezbinare între prieteni, sau de apropriere de proprietatea altcuiva, sau de stricarea soţiilor altora, sau de gânduri murdare!

SECŢIUNEA CCCXIII

Vaisampayana a continuat: Îndrumaţi de Domnul dreptăţii să-şi petreacă astfel în chip vădit cel de-al treisprezecelea an de nedescoperire, Pandavaşii cu suflet nobil, respectând jurămintele şi având adevărul drept putere, au stat în faţa acelor ascetici învăţaţi şi respectând jurăminte care, din respect, locuiau cu ei în exilul lor în pădure. Şi cu mâinile împreunate, ei au rostit aceste cuvinte, cu intenţia de a obţine permisiunea de a petrece cel de-al treisprezecelea an în modul indicat. Şi ei au spus: „Ştiţi bine că fiii lui Dhritarashtra ne-au deposedat pe nedrept de regatul nostru şi ne-au făcut multe alte nedreptăţi! Am petrecut doisprezece ani în pădure în mare suferinţă. Doar cel de-al treisprezecelea an, pe care trebuie să-l petrecem necunoscuţi, ne-a mai rămas. Se cuvine să ne permiteţi acum să petrecem acest an în ascunzătoare! Acei duşmani plini de ranchiună ai noştri, Suyodhana, cel cu gânduri rele Karna şi fiul lui Suvala, dacă ne-ar descoperi, ar face mari nedreptăţi cetăţenilor şi prietenilor noştri! Vom fi aşezaţi din nou în regatul nostru împreună cu Brahmanii?" După ce a spus acestea, fiul cu suflet pur al lui Dharma, regele Yudhishthira, copleşit de durere şi cu glasul înăbuşit de lacrimi, a leşinat. Atunci, Brahmanii, împreună cu fraţii săi, au început să-l încurajeze. Apoi, Dhaumya i-a vorbit regelui aceste cuvinte pline de însemnătate: „O rege, eşti învăţat şi capabil să suporţi privaţiunile, eşti ferm în promisiune şi cu simţurile stăpânite! Oameni de un astfel de fel nu sunt copleşiţi de nicio calamitate. Chiar şi zeii cu suflet nobil au rătăcit prin diverse locuri deghizaţi, cu scopul de a-şi învinge duşmanii. Indra, pentru a-şi învinge duşmanii, a locuit deghizat în azilul lui Giriprastha, în Nishadha, şi astfel şi-a atins scopul. Înainte de a se naşte în pântecul lui Aditi, Vishnu, pentru a distruge pe Daitya, a petrecut mult timp necunoscut, luând forma lui Haya-griba (cu gât de cal). Apoi, cum i-a furat lui Vali regatul deghizat în forma unui pitic, prin puterea sa, ai auzit! Şi ai auzit cum Hutasana, intrând în apă şi rămânând ascuns, a îndeplinit scopul zeilor. Şi O, tu cel versat în datorie, ai auzit cum Hari, cu scopul de a-şi învinge duşmanii, a intrat în fulgerul lui Sakra şi a rămas ascuns acolo. Şi, O, tu fără păcat, ai auzit despre sarcina pe care regeneratul *Rishi* Aurva a îndeplinit-o odată pentru zei, rămânând ascuns în pântecul mamei sale. Şi, O, copil, trăind ascuns în toate părţile pământului, Vivaswat, înzestrat cu energie excelentă, în cele din urmă şi-a ars complet duşmanii. Şi locuind deghizat în reşedinţa lui Dasaratha, Vishnu cu fapte teribile l-a ucis în luptă pe cel cu zece gâturi."

Astfel, rămânând deghizați în diverse locuri, persoane cu suflet nobil au cucerit înainte pe dușmanii lor în luptă.” Astfel încurajat de aceste cuvinte ale lui Dhaumya, virtuosul Yudhishthira, bazându-se pe înțelepciunea sa și și pe cea dobândită din scripturi, și-a recăpătat încrederea. Apoi, cel mai de frunte dintre cei puternici, cel cu brațe puternice Bhimasena, înzestrat cu mare forță, încurajând foarte mult regele, a rostit aceste cuvinte: „Privind la fața ta (pentru permisiune), cel care mânuiește *Gandiva*, acționând conform simțului său de datorie, nu a arătat încă, o rege, nicio nesăbuință!” Și deși pe deplin capabili să distrugă dușmanul, Nakula și Sahadeva, cu o înfricoșătoare pricepere, au fost mereu împiedicați de mine! Niciodată nu ne vom abate de la ceea ce ne vei angaja! Spune-ne tu ce este de făcut! Îi vom învinge rapid pe dușmanii noștri!” După ce Bhimasena a spus aceasta, Brahmanii au rostit binecuvântări asupra Bharata, apoi, obținând permisiunea lor, s-au întors la locurile lor respective. Și toți cei mai importanți dintre *Yati* și *Muni*, versați în *Vede*, dorind extrem de mult să-i vadă din nou pe Pandava, s-au întors acasă. Și însoțiți de Dhaumya, acești eroi, cei cinci Pandava învățați, echipați cu jurăminte, au pornit împreună cu Krishna. Și fiecare versat într-o știință separată și toți pricepuți în *mantre* și conștienți de momentul în care urma să se încheie pacea și când urma să se poarte războiul, acei tigri dintre oameni, pe cale să intre într-o viață de nerecunoaștere, a doua zi au pornit la un *Krose* și apoi s-au așezat cu scopul de a se sfătui unul cu celălalt.

SFÂRȘITUL VANA PARVA

TRADUCERE REALIZATĂ CU:

DeepL Translator